

B

B, b n. (-,-) : 1. B, b g. ; 2. *B* [berradur evit **Brief**], lizher ; 3. *b*. [berradur evit **bei**], e ti, nes da ; 4. [sonerezh] *B*, **a**) beblot g., be bouc'h g., bouc'hell b. ; **b**) si bouc'h g. ; 5. *wer A sagt muss auch B sagen*, ar bugel graet, n'eus mui nemet magañ anezhañ - arabat labourat evel ur yar dilost - ret eo kas an erv da benn - pa vez ar c'hazh da foetañ, e foetañ diouzhtu eo ar gwellañ - p'en devez un den ur c'hazh da foetañ, koulz eo e foetañ diouzhtu - arabat chom a-sav hanter hent - arabat lezel an arar e-kreiz an erv - ul labour boulc'het 'zo da gas da benn - tost ne dap ket, berr ne skoulm ket - to pa ri ti, pa ri ti to.

Baal g. : [relij.] Baal g.

Baba b. : 1. P. gwele g., lalla g., toutou g., toutouig g. ; 2. [dre astenn.] mammig-kozh b., nenn b.

bäbä estl. : ac'h, ec'h, kakac'h ; *das ist bäbä*, ac'h eo an dra-se, ec'h eo an dra-se, an dra-se a zo kakac'h, flaer a zo gant kement-se.

Babbelei b. (-,en) : 1. balbouz g., balbouzerezh g. ; 2. P. fistilh g., bourouell g., ragach g., ragacherezh g.

babbeln Vgw. (hat gebabbelt) : fistilhañ, faragouilhañ.

Babel n. : 1. Babel b. ; *Turnbau zu Babel*, savidigezh tour Babel b. ; 2. [dre skeud.] *ein Sündenbabel*, ul lec'h a gollidigezh g.

Babuin g. (-s,-e) : [loen.] babouz g.

Babusche b. (-,-n) : babouchenn b. [*liester* babouchoù].

Baby n. (-s,-s) : babig g., poup g., poupig g., poupenn b., bapa g., krouadur g. ; *ein Baby einlullen*, dastum ur bugel da gousket, lakaat ur babig da gousket ; *er ist noch ein richtiges Baby*, n'eo ket dizonet c'hoazh ; *das Baby schläft friedlich*, ar babig a zo kousk-dous, kousket-c'hwek a ra ar babig ; *unser Baby ist geboren*, keloù mat a zo du-mañ, keloù nevez a zo du-mañ, kresket eo an dud du-mañ ; *das Baby ist geboren*, ganet eo ar bugel, P. kouezhet eo ar voger ; *sie hat ihr Baby gekriegt*, hi a zo ganet ur bugel dezhi, P. kouezhet (disac'het, diskaret, krevet, rampet) eo he fignon dezhi, aet eo ar pignon d'an traoñ, kouezhet eo ar voger, flutet eo, dozvet eo ; *die Nachbarn haben ihr Baby bekommen*, kouezhet eo ar pignon en ti-all ; *das Baby im Bauch der Mutter*, *das Baby im Mutterleib*, ar bugel e kerc'henn e vamm g., ar bugel e kof e vamm g., ar bugel etre daougostez he mamm g. ; *sie spürte in ihrem Bauch, wie sich ihr Baby bewegte*, he bugel a verzas o tridal enni ; *geburtsreifes Baby*, krouadur darev da vezañ ganet g., [dre fent.] perenn darev b. ; *die Haut der Babys ist zart und empfindlich*, ar vabiged o devez kroc'hen berr ; *jaaa, ist alles guut, Baby !* la, la !

Babyausstattung b. (-,en) : dilhad babigoù lies., dilhad babiged lies.

Babyboom g. (-s) : bomm genel g., baby-boom g., trummgresk ar feur genel g., tarzhidigezh ar feur genel b., trummgresk ar boblañs g.

Babyflasche b. (-,-n) : chutenn b., pod-bronnek g.

Babydoll n. (-s,-s) : baby-doll g., hivizennig b.

Babyjahr n. (-[e]s,-e) ehan labour evit desevel ur bugel g.

Babylon n. (-s) : Babilon b.

Babylonier g. (-s,-) : Babilonad g.

babylonisch ag. : 1. babilonat, eus Babilon, ... Babilon ; *Babylonische Gefangenschaft*, sklaverezh an Hebruzed e Babilon g. ; 2. [dre skeud.] *babylonische Verwirrung*, tud dall ha mezv evel ar yer e-kerzh an eost lies., un tamm brav a flav-flav g., luziadell b., luziadenn b., luziatez b., luziadeg b., luz g., reustladenn b., kreofenn b., fuilh g., fuilhadeg b., rouestl g., rouestlad g., rouestadell b., rouestladenn b., direizhamant spontus g., dirollerezh spontus g., gwir veskailhez g./b., sapre bordel g., diluzioù lies., reuz g., freuz ha reuz.

Babynahrung b. (-,en) : paskadur g., boued evit ar vabiged g., pask g.

Babyschlafsack g. (-s,-säcke) : sac'h-kousket evit ar vabiged g.

babysitten Vgw. [*anv-verb nemetken*] : diwall ur babig, diwall babiged, ober war-dro ur babig, ober war-dro babiged.

Babysitter g. (-s,-) : diwaller babiged g., diwaller bugale vihan g.

Babysitterin b. (-,-nen) : diwallerez vabiged b., plac'h dindan vugale b., matezh vugale b., plac'h-kavell b., plac'h-krot b.

Babyspeck g. (-s) : P. [dre fent] kuilhder evel hini ur babig g.

Babystrich g. (-s) : P. 1. louvigezh ar vinored b. ; 2. lec'h ma vez minored o louvigezh g.

Babytragekorb g. (-s,-körbe) : kofin g.

Babytrageasche b. (-,-n) : doug babigoù g., sac'h-kein da zougen babigoù g.

Babywaage b. (-,-n) : pouezerez vabigoù b.

Babywippe b. (-,-n) : kador-vrañsell evit ar vabiged b.

Bacchanal n. (-s,-ien) : P. pante g., panteoù lies., bakanalioù lies.

Bacchant g. (-en,-en) : [mojenn.] bakant g.

Bacchantin b. (-,-nen) : [mojenn.] bakantenn b. [*liester* bakantenned, bakanted, bakantezed], menadenn b. [*liester* menaded, menadenned, menadezed].

bacchantisch ag. : ... bakanted, ... menaded.

Bacchus g. : [mojenn.] Bakus g., Bacchus g.

Bach g. (-s, Bäche) : 1. gouer b., gouerenn b., goueriad b., gouer-dour b., gwazh b., gwazhenn b., gwazh-dour b., gwazh-red b., gwazhredenn b., richer b., richeriad b., ruzelenn b., froud g./b., goaratenn b., riolenn b., riolennad b.,

dour g., [rannyezh. bzh] roudouz b. ; *der Bach murmelt*, sarac'hañ a ra ar richer, hiboudiñ a ra ar wazh-dour, sourral a ra ar richer, kanañ a ra ar richer, ragachat a ra ar richer, richanañ a ra ar richer ; *durch diesen Acker fließt ein Bach*, bez' ez eus ur wazh a ya dre ar park-se, bez' ez eus un dour a ya dre ar park-se ; *von zahlreichen Bächen durchzogene Gegend*, gwazheg b. ; *von einem Bach durchzogene Weide*, gwazhell b. ; *über einen Bach springen*, über einen Bach setzen, lammatt dreist ur c'houer ; *gesamtes Wasser eines Baches*, gwazhiad dour b. ; *gesamter Fischbestand eines Baches*, gwazhiad pesked b. ; *hier fließt der Bach in den Untergrund*, amañ emañ ar c'holl ; *Gemurmel des Baches*, kan ar richer g., mouskan ar richer g., mouezh ar richer b., ragach ar richer g. ; **2.** [dre skeud.] *über den Bach springen*, mervel, tremen ar pont, tremen eus ar bed-mañ d'ar bed all, mont eus ar bed, mont diwar ar bed, mont kuit, mont d'an Anaon, reiñ e spered, menel, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, mont d'an tu all, mont en tu all, mont er bord all, pibidañ, disweañ, kreñviñ, kreviñ, serriñ e levr, ober (leuskel) e vramm diwezhañ, serriñ e doull, lipat (lonkañ) e loa, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, sailhañ er bailh, tortañ, koll e c'hwitell, foeltrañ ; *den Bach heruntergehen*, mont da goll, mont da fall, bezañ kollet pep tra, mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da beurgoll, mont da neuz, mont da vann, mont da gaoc'h-heiz, treiñ e gwelien, mont er c'harzh, mont e skuilh hag e ber, mont da hesk, mont d'an hesk, mont e kas, treiñ e kas, kouezhañ e kas, mont ar stal d'an dour, islonkañ, mont ar plouz da ludu ; *bis dahin fließt noch viel Wasser den Bach herunter*, en hon huñvreoù emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano - war-bouez kalz - kalz a vank - kalz a faot - e bloaz an erc'h du marteze - an devezh goude biken - dindan zivin emañ c'hoazh - pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien - pa nijo ar moc'h - pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh - pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se - a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern - a-benn neuze hag ac'hanen di en do harzhet meur a gi - pell amzer a vezo ac'hann di - pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh - ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di ; *viele Tropfen machen einen Bach*, an eil nebeud a fonna egile, an eil nebeud a gresk egile, an niver a raio bern, gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma vez a-walc'h anezho, a wenneien emaint tout, tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou, lur ha lur a sav da somm, nebeut-ha-nebeut hinkin a ra neud, a van da van ez a merenn da goan, tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big, tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm, kammed-ha-kammed e reer tro ar bed, bili war vili a ra ur menez.

bachab Adv. [Bro-Suis] / **bachabwärts** Adv. : en traoñ, en diaz, izeloc'h ; *bachabwärts fließen*, diskenn gant ar richer, mont gant ar richer, mont war-bouez (gant red) an dour, mont war-zu ar mor ; *bachabwärts gelegen*, lec'hiet izeloc'h, en traoñ, en ardraoñ, en diaz.

bachaufwärts Adv. : **1.** uheloc'h, war ar bre, e krec'h, en argrec'h ; **2.** war-zu an eienenn.

Bache b. (-,-n) : [loen.] gwiz-ouez b.

Bächelchen n. (-s,-) : gouerig b., gouer-dour b., gwazhig b., gwazhig-dour b., richerig g., ruzelenn b., riolenn b.

Bachforelle b. (-,-n) : [loen.] dluzh fario g. [*Salmo trutta fario*].

Bächlein n. (-s,-) : gouerig b., gwazhig b., gwazhig-dour b., richerig g., ruzelenn b., riolenn b., gouer-dour b.

Bachsailing g. (-s,-e) : [loen.] dluzh feuntenn g.

Bachschmerle b. (-,-n) : [loen.] kouchourenn b., lochenn b., kouskerez b.

Bachstelze b. (-,-n) : [loen.] kannerez ar vengleuz b., kannerez c'hris b., hej-e-lost g., strinkerez-dour b., kannerez b., kannerez-dour b., kannerezig-an-dour b., kannerezig-ar-beleg b., foeterezig-an-dour b., foeterig-dour g., dimezell b., beleg g., beleg-laouer g., gwalc'herez b., gwalc'herezig b., lammerig g.

Bachtuff g. (-s,-e) : tufev g.

Bachweide b. (-,-n) : [louza.] aozilh glas str.

back ag. : [merdead.] a-dreñv, en a-dreñv.

Back¹ b. (-s,-en) : [merdead.] **1.** tilher a-raok g. ; **2.** taol-zebrî b. ; **3.** plad g., kirin b., podelz b., podenn b., basin b., terinenn b., skudell b. ; **4.** taoliad tud b.

Back² g. (-s,-s) : [Bro-Suis, sport] adreger g., paotr-adreñv g.

Backblech n. (-s,-e) : plakenn forn b.

Backbord n. (-s,-e) : babourzh g.

backbord Adv. / **backbords** Adv. : war vabourzh, a vabourzh.

Bäckchen n. (-s,-) : jodig b., boc'hig b., bougennig b.

Backe b. (-,-n) / **Backen** g. (-s,-) : **1.** jod b., boc'h b., bousell b., bougenn b., boug b., gen b. ; *mit vollen Backen kauen*, debriñ a-leizh kof, pegañ war ar boued, kavout blaz gant e voued, sachañ war ur meuz, debriñ a galon digor, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, pegañ war ar boued, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brifañ / bourellañ ervat e borpan (Gregor) ; *eine dicke Backe haben*, bezañ koeñvet e jod ; *hohle, eingefallene Backen*, divjod kleuz (treut) lies., divoc'h kleuz (skarn) lies., divougenn disleber lies. ; *dicke, volle Backen*, divjod bousellek lies., divjod bougennek lies., divoc'h bousellek lies., divougenn bousellek lies., fas loar g./b. / fas kann al loar g./b. / bougennoù c'hwezet lies. / divougenn boufet lies. (Gregor), divjod kuilt lies., penn javedek g. ; *zwei rote Backen*, un divjod ruz ; *die Backen eines Schweines*, divjod ur pemoc'h lies. ; **2.** [dre skeud.] *über beide Backen strahlen*, bezañ seder e zaoulagad gant ar joa a zo ennañ, skediñ (parañ) al levenez war e zremm ; **3.** [dre astenn.] *Hinterbacke*, feskenn b., peñs g., klun b., ters b. ; *die Backen zusammenkneifen*, stardañ e beñsoù ; **4.** [tekn., dre heñvel.] javed b., karvan b. ; *Bremsbacke*, botez ar starderez b. ; *Schraubstockbacke*, beg ar viñs-taol g., javed intrañv g., javed biñs-taol g., karvan krog-bank b., karvan biñs-taol b. ; *die zwei Backen*, an div gazeg lies.

backen V.k.e. (bäckt / backt // backte / buk // hat gebacken) : **1.** poazhañ er forn, pobañ, fritañ ; *Brot backen*, pobañ bara, poazhañ bara, ober bara, ober forniad ; *Tag, an dem Brot gebacken wird*, deiz ar forniad g. ; *das Brot nicht ganz gar backen*, bourboazhañ ar bara ; *das Brot ist schlecht gebacken*, stirenniñ a ra ar bara ; *halb gebackenes*

Brot, bara mioc'h g. ; *schlecht gebackenes Brot*, bara stirenek g. ; *zu wenig gebackenes Brot*, bara bihan boazh g., bara toaz g., bara toazek g., bara bourboazh g., bara bourr g. ; *in Asche gebackenes Brot*, foas g., sulugenn b., bara ludu g., bara oaled g. ; *Kartoffeln in glühender Asche backen*, lakaat avaloù-douar da boazhañ e-mesk ar regez ; *zu Hause gebackenes Brot*, *hausgebackenes Brot*, bara tiegezh g., bara poazhañ g. ; *hausgebackenes Brot schmeckt mir besser als Brot vom Bäcker*, gwelloc'h eo ganin bara poazhañ eget bara prenañ, gwelloc'h eo ganin bara tiegezh eget bara prenañ ; *Fisch backen*, fritañ pesked ; *Eier backen*, fritañ vioù, poazhañ vioù war ar billig ; *Ziegel backen*, poazhañ teol ; **2.** *frisch gebackener Ehemann*, den nevez dimezet g., gwaz nevez dimezet g., gwaz-nevez g., paotr yaouank b. ; *frisch gebackene Ehefrau*, plac'h nevez dimezet b., gwreg-nevez b., plac'h yaouank b. ; **3.** [dre skeud.] P. *Schliff backen*, skeiñ hebiou, bourdiñ, mankout war e daol, c'hwitañ war e daol, soetiñ war e daol, c'hwitañ e graf.

V.gw. (backt / backte / hat gebackt) : **1.** kamañ, chom peg, stagañ ; *der Schnee backt mir an den Schuhen*, kamañ a ra va botoù a erc'h, an erc'h a gam ouzh va botoù, chom a ra an erc'h peg ouzh ar botoù, stagañ a ra an erc'h ouzh va botoù, erc'h karnet a zo stag ouzh va botoù ; **2.** chadenniñ, toizennañ ; *die Kohle backt*, chadenniñ a ra ar glaou, toizennañ a ra ar glaou.

Backen n. (-s) : pobadur g., poazhadur g., poazhadenn b., poazherezh g., poazhidigezh b., poberezh g.

Backenbart g. (-s,-bärte) : fabourchoù lies., kuchad-barv war an divjod kostez an div skouarn g.

Backenknochen g. (-s,-) : askorn-jod g., marchodenn b., korn-jod g., korn-boc'h g.

Backenschiene b. (-,-en) : [trenioù] adroudenn b.

Backenstreich g. (-s,-e) : skouarnad g., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., bousellad b., bougennad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b., chagellad b., cholpad g., bozad b.

Backentasche b. (-,-n) : adjod b., advoc'h b.

Backenzahn g. (-s,-zähne) : dant-malañ g., kildant g., dant chagellek g. ; *vordere Backenzähne*, rakkildent lies., dent rakvaler lies. ; *hintere Backenzähne*, kildent a-dreñv lies., dent-malañ a-dreñv lies.

Bäcker g. (-s,-) : baraer g., pober g., bouloñjer g., fornier g.

Backerbsen lies. : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] bouloùigoù da lakaat er soubenn lies. [tamm-pe-damm : *diñsoù soubenn*, *diñsoù d'ober soubenn*].

Bäckerei b. (-,-en) : **1.** [stal] baraerezh b., poberezh b., ti ar baraer g., stal ar baraer b., ti-forn g., bouloñjerezh b., bouloñjeri b., baraerdi g. ; **2.** [micher] baraerezh g., poberezh g., bouloñjerezh g.

Bäckerin b. (-,-nen) : baraerez b., poberez b., bouloñjerez b.

Bäckerjunge g. (-n,-n) : paotr-baraer g.

Bäckergeselle g. (-n,-n) : *er ist Bäckergeselle*, danvez-baraer eo, hennezh a zo mous e ti ar baraer, hennezh a zo mevel e ti ar baraer.

Bäckerladen g. (-s,-läden) : baraerezh b., poberezh b., ti ar baraer g., ti-forn g., bouloñjerezh b., bouloñjeri b.

Bäckermeister g. (-s,-) : mestr baraer g., mestr pober g., mestr bouloñjer g.

Bäckerschabe b. (-,-n) : [loen.] c'hwil-du g., kloreg g., preñv-du g.

Bäckersfrau b. (-,-en) : baraerez b., poberez b., bouloñjerez b.

Backfeige b. (-,-n) : [rannyezh.] skouarnad g., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., bousellad b., bougennad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b., bozad b.

backfertig ag. : prest da vezañ lakaat er forn da bobañ, prest da bobañ.

Backfisch g. (-s,-e) : **1.** peskig g. ; **2.** plac'h yaouank-flour b., krennardez b., kañfardez b., lamponez b.

Backfischalter n. (-s) : oad diaes g., oad droch g., krennoad g.

Backform b. (-,-en) : moull da boazhañ toaz g., moull-gwestell g.

Backgeld g. (-es) : gwir forn g. / gwir ar fornier g. / fornaj g. (Gregor).

Background g. (-s,-s) : **1.** endro g. ; **2.** skiant-prenañ b., skiant-prenet b., chem g., chemet g. ; **3.** dindan kuzh un afer g., pennabeg g., kaoz b., pennkaoz g., perag g., abeg g. ; **4.** [filmoù] kenarroud g., kemperzh g. ; **5.** [sonerezh] eilad g., eiladur g., eilton g., foñs son g.

Backhähnchen n. (-s,-) : kig-yar rostet g.

Backhaube b. (-,-n) : forn vihan da lakaat war ur fornigell dre c'haz b.

Backhaus n. (-es,-häuser) : ti-forn g.

Backendl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] kig-yar rostet g.

Backhitze b. (-,-n) : gwrez ar forn b.

Backholz n. (-es) : gor forn g., keuneud da dommañ ar forn str.

Backkohle b. (-) : [mengleuz] glaou pegus str., glaou spegus str.

Backmischung b. (-,-en) : meskadenn doaz ragaozet b.

Backmulde b. (-,-n) : nev-doaz b., laouer-doaz b., pinenn-doazek b., toazeg b.

Backobst n. (-es) : frouezh sec'h str.

Backofen g. (-s,-öfen) : forn b., forn da bobañ b., krazunell b., stoufailh b. ; *Arbeitsplatte vor einem traditionellen Backofen*, aoter-forn b., leur ar forn b. ; *den Backofen mit dem Ofenhaken säubern*, skarzhañ ar forn gant ar rozell-gamm, rozellat ar forn ; *heute ist eine Hitze wie in einem Backofen*, gor forn a zo en amzer hiziv, krazañ a ra hiziv, hiziv 'vat ez eo digor war ar forn.

backofenfest ag. : hag a c'hall chom er forn hep terriñ.

Backofentür b. (-,-en) : dor ar fornigell b., dorikell ar fornell b.

Backpfanne b. (-,-n) : paelon b., palarenn b., pillig-lostek b., poazherezh b., darbod g.

Backpfeife b. (-,-n) : [rannyezh.] skouarnad g., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., fasadenn b., bousellad b., bougennad b., bozad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b., chagellad b., cholpad g., tarkad g.

Backpflaume b. (-,-n) : prunaoz str., pruneoz str., prun-sec'h str., prunev str.

Backpulver n. (-s) : goell kimiek g.

Backraum g. (-s,-räume) : ti-forn g.

Backrohr n. (-s,-e) [Bro-Aostria] / **Backröhre** b. (-,-n) : forn b.

Backschaufel b. (-,-n) : 1. iforn g., pal-iforn b. [*liester* palioù-iforn, pili-iforn], pal-form b. [*liester* palioù-form, pili-form] ; 2. [kegin.] banikell b., palikell b., palisenn b., spanell b., askloedenn b., rozell b., sklissenn b.

Backschafter g. (-s,-) : iforn g., pal-iforn b. [*liester* palioù-iforn, pili-iforn], pal-form b. [*liester* palioù-form, pili-form].

Backschüssel b. (-,-n) : kostinell b.

Backspiere b. (-,-n) : [merdead.] teñgon g.

Backstein g. (-s,-e) : 1. briken b., brik str. ; 2. dar-bobañ b.

Backsteinbau g. (-s,-bauten) : 1. savadur graet gant brikennoù g. ; 2. brikennadur g.

Backsteinbrennen n. (-s) : brikennerzh g.

Backsteingotik b. (-) : goteg brikennoù b.

Backstube b. (-,-n) : ti-form g.

Backtrog g. (-s,-tröge) : nev-doaz b., laouer-doaz b., pinenn-doazek b., toazeg b.

Back-up n./g. (-s,-s) : [stlenn.] saveteiñ g., gwarediñ g.

Backwanne b. (-,-n) : nev-doaz b., laouer-doaz b., pinenn-doazek b., toazeg b.

Backwaren lies. : bara ha gwispid ; *feine Backwaren*, pastezerzh g., kofizerezh g., gwastellerezh g. ; *feine Backwaren zubereiten*, pastezañ.

Backzeit b. (-,-en) : pobadur g., poazhadur g., poazhadenn b., poazherezh g., poazhidigezh b., poberezh g. ; *kurz vor Ende der Backzeit streue man Salz darauf*, lakait holen da fin ar pobadur.

Bad n. (-s, Bäder) : 1. kouronkadenn b., kouronkenn b., neuñviadenn b. ; 2. kibell g. ; *ein Bad bereiten*, leuniañ ar gibell ; *Zimmer mit Bad*, kambr gant ur sal-gibellañ b. ; *ins Bad gehen*, *ins Bad steigen*, mont da gibellañ ; 3. *Bad in einer Badewanne*, kibelladenn b., kibellerezh g., kibelladur g. ; *sich nach dem Bad abtrocknen*, sec'hañ e gorf gant ur serviedenn war-lerc'h ar gibelladenn ; 4. soub g., soubidigezh b. ; 5. kibellid g., kibellec'h g. ; 6. kêr gouronkañ b., kouronklec'h g. ; 7. kêr-zour b., kurva dour g. ; 8. [dre skeud.] *das Kind mit dem Bad ausschütten*, lakaat ar bank en tan dre ma vez kollet an alc'hwez, devañ ar gwinizh war un dro gant an dreog.

Badeanstalt b. (-,-en) : 1. poull-neuial g., poull-neuñviñ g. ; 2. kibellid g., kibellec'h g.

Badeanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad-kouronkañ g., dilhad-neuial g., dilhad-neuñviñ g., sae-gouronkañ b. ; *zweiteiliger Badeanzug*, sae-gouronkañ daou damm b., dilhad-kouronkañ daou damm g.

Badearzt g. (-es,-ärzte) : mezeg ur c'hurva dour g., mezeg kibellid g., mezeg kibellec'h g.

Badebecken n. (-s,-) : azezenn-walc'hiñ b., azezenn-emwalc'hiñ b., gwalc'houer g.

Badefrau b. (-,-en) : kouronkerez b.

Badegast g. (-es,-gäste) : 1. kurad g. ; 2. kouronker g.

Badegelegenheit b. (-,-en) : lec'h kouronkañ g., kouronklec'h g., kouronkenn b.

Badehandtuch n. (-s,-tücher) : serviedenn-dev b., serviedenn b.

Badehose b. (-,-n) : dilhad-neuial g., bragoù-kouronkañ lies.

Badekabine b. (-,-n) : logell gwiskañ-diwiskañ b., gwisklec'h g.

Badekappe b. (-,-n) : boned kouronkañ g., boned neuial g.

Badekleid n. (-s,-er) : [Bro-Suis] dilhad-kouronkañ g., dilhad-neuial g., dilhad-neuñviñ g., sae-gouronkañ b.

Badekur b. (-,-en) : kur zour b.

Bademantel g. (-s,-mäntel) : sae-gibellañ b.

Badematte b. (-,-n) : tapis kibellañ g.

Bademeister g. (-s,-) : mestr neuñver saveteer g.

Bademütze b. (-,-n) : boned-kouronkañ g., boned neuial g.

Baden¹ n. : Bro-Vaden b., Baden b.

Baden² n. (-s) : 1. kouronkerez g., kouronkadenn b., kouronkenn b., neuñviadenn b., neuñviadeg b. ; *und wie oft hat man mir das Baden verboten, aus Angst, ich könnte ertrinken !* pet gwech ivez ez eus bet difennet ouzhin mont da gouronkañ gant aon da vezañ beuzet ! ; 2. kibelladenn b., kibellerezh g., kibelladur g.

baden V.k.e. (hat gebadet) : kibellañ, kibellat.

V.gw. (hat gebadet) : 1. kouronkañ, gouronkediñ, neuñviñ, neuial ; *am Wochenende waren wir baden*, e-pad an dibenn-sizhun omp bet o neuial ; 2. kibellañ, kibellat ; *kalt baden*, kibellat en dour yen ; 3. [dre skeud.] *tränengebade*, beuzet en e zaeroù, o leñvañ forzh, o ouelañ dourek (druz), beuzet e zaoulagad, e zremm beuzet gant an daeroù, e zaoulagad war flod gant an daeroù / e zremm goloet gant an daeroù (Gregor) ; 4. [dre skeud.] *schweißgebade*, er c'hwez bev, dourc'hwez holl, dourc'hwez tout, e c'hwez, gleb gant ar c'hwezenn, c'hwez-brein, c'hwez-holl, o c'hweziñ evel un touilh, ar c'hlizhenn warnañ, trempet gant ar c'hwezenn, beuzet en e c'hwez, gleb (leizh) gant ar c'hwezenn ; 5. P. [dre skeud.] *baden gehen*, c'hwitañ, ober tro-c'houllo, kaout un distokadenn, tapout un distokadenn, ober tro-wenn, ober un taol gwenn, ober kazeg, chom kazeg, chom dre an hent, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent, chom berr, en em gavout berr, ober kazh, chom a-sac'h, menel warni, bezañ kazeg ganti, tapout lamm, mont er c'hartzh, mankout war e daol, c'hwitañ e graf, afochiñ.

V.em. : **sich baden** (hat sich (t-rt) gebadet) : 1. kouronkañ, gouronkediñ ; 2. kibellañ, kibellat.

Badende(r) ag.k. g./b. : 1. kouronker g., kouronkerez b. ; 2. kibeller g., kibellerez b.

Badener g. (-s,-) / **Badenser** g. (-s,-) : Badenad g., annezad Bro-Vaden g.

Badenixe b. (-,-n) : [dre fent.] morwreg b., gwrac'h-vor b., gwreg-vor b., morganez b., morverc'h b., dourverc'h b., mari-vorgan b.

Baden-Württemberg n. : Baden-Württemberg b.

Badeofen g. (-s,-öfen) : tommer-dour g.

Badeort g. (-es,-e) : 1. kouronklec'h g., kêr gouronkañ b., kêriadenn kouronkoù-mor b., kêriadenn dudi-mor b., plas kouronkañ g. ; 2. kibellid g., kibellec'h g. ; 2. kurva dour g., kurlec'h dour g., kêr zour b.

Badeplatz g. (-es,-plätze) : lec'h kouronkañ g., kouronklec'h g., kouronkenn b., plas kouronkañ g., kouronk g.

Bader g. (-s,-) : barver g.

Badereise b. (-,-n) : 1. beaj d'ur c'houronklec'h b. ; 2. beaj d'ur c'hurva dour b., beaj d'ur c'hurlec'h dour b.

Badesaison b. (-) : 1. maread ar c'houronkañ g., koulzad ar c'houronkañ g. ; 2. maread ar c'hurioù dour g., koulzad ar c'hurioù dour g.

Badesalz n. (-es, -e) : haliou emwalc'hiñ lies., holoù emwalc'hiñ lies.

Badeschuh g. (-s,-e) : sandalenn gibellañ b., sandalenn gouronkañ b.
Badeschwamm g. (-s,-schwämme) : spoueenn gibellañ b., spoueenn emwalc'hiñ b.
Badestelle b. (-,-n) : lec'h kouronkañ g., kouronklec'h g., kouronkenn b., kouronk g.
Badestrand g. (-s,-strände) : traezhenn b.
Badetuch n. (-es,-tücher) : serviedenn-dev b., serviedenn draezh b.
Badewanne b. (-,-n) : kibell b. ; *die Badewanne läuft über*, fennañ (fotañ) a ra ar gibell, zrodiñ a ra an dour diwar bord ar gibell.
Badewasser n. (-s) : 1. dour kibellañ g. ; 2. dour kouronkañ g.
Badewetter n. (-s) : amzer a-feson evit mont da gouronkañ b.
Badezeit b. (-,-en) : 1. maread ar c'houronkañ g., koulzad ar c'houronkañ g. ; 2. eurioù digeriñ ar poull-neuial lies. ; 3. eurioù kouronkañ lies.
Badezelle b. (-,-n) : logell gwiskañ-diwskañ b., gwisklec'h g.
Badezeug n. (-s) : 1. reizhoù kouronkañ lies., rikoù kouronkañ lies., traouegezh kouronkañ b., traouerezh kouronkañ g. ; 2. reizhoù kibellañ lies., rikoù kibellañ lies., traouegezh kibellañ b., traouerezh kibellañ g.
Badezimmer n. (-s,-) : sal-dour b., sal-gibellañ b., kambr-emwalc'hiñ b., sal-emwalc'hiñ b.
Badezusatz g. (-es,-zusätze) : haliou emwalc'hiñ lies., hollenou emwalc'hiñ lies.
badisch ag. : eus Bro-Vaden, badenat.
Badkleid n. (-s,-er) : [Bro-Suis] dilhad-kouronkañ g., dilhad-neuial g., dilhad-neuñviñ g., sae-gouronkañ b.
Badkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] marjol g.
Badminton n. (-) : badminton g.
bäen V.gw. (hat gebät) : begeliat, bekal, begiat.
Baerente b. (-,-n) : [loen.] morilhon Baer g.
Bafel g. (-s,-) : 1. [kenwerzh] distaoladur g., repuajoù lies., reputailhoù lies., marc'hadourezh taolet d'ar blotoù b., kozh marc'hadourezh b., amrefus g. / dilez g. (Gregor) ; 2. P. kozh tra g. ; 3. fistilh g., fistilherezh g., drailh g., glabous g., glabouserezh g., barbilherezh g., chaok g., ravoderezh g., flap g., flapaj g.
baff ag. : beiet, beudet, beziv, bezivet, balzelk, abafet-lip, tapet lopes, sabatuet-mik, skoelfet, skodeget, divarc'het, divontet, souezhet evel un teuzer kloc'h, en estlamm, skoet-mik gant ar souezh, souezhet-mik, souezhet-marv, gak gant ar souezh, miget, alvaonet-holl, kalmet, taolet en alvaon, batet, batoellet, boemet ; *baff sein*, bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), bezañ souezhet-marv, chom da louchañ ouzh udb evel ar yer ouzh an erc'h, chom miget, chom mik, chom abafet-lip, bezañ kalmet, bezañ ken bras e zaoulagad ha brammoù saout, chom da vamañ evel ur genaoueg, chom en estlamm, chom gak gant ar souezh, ober estlammoù, estlammiñ, sebezhiñ, mantrañ, chom bamet, chom genaoueg, bezañ tapet lopes, chom abaf evel ur yar displuñvet, koll penn e gudenn, bezañ berr war e c'her, chom berr war e c'her, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom balc'h e c'henoù, chom da sellet gant e c'henoù, mont e genoù, dic'henaouiñ [dirak

udb, ouzh udb], genaouiñ ouzh udb, menel batet, chom berr da respont, bezañ gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ d'u.b., chom lug, chom boud da respont, bezañ bac'het e c'henoù d'an-unan ; *ich war baff*, souezhet-mik (-marv, -bras, -naet) e oan, miget e oan, chomet e oan mik, chomet e oan war va c'hement all, chomet e oan skodeget, chomet e oan abaf (batet, alvaonet-holl, batoellet), kalmet e oan, chomet e oan a-bann, abafet-holl e oan, chomet e oan mantret, sabatuet-holl e oan chomet, sebezet-holl e oan, sonnet (motet) e oan gant ar souezh, kouezhet e oa an alvaon warnon, sebezet e oan, trellet e oan, distroadet e oan bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad, distroadet glez e oan bet dic'hortoz-kaer, ha pa vefe kouezet an neñv warnon ne vije ket bet gwashoc'h, bac'het e oa va genoù din, berr e oan war va ger, chomet e oan berr war va ger, chomet e oan berr, manet e oan berr, berr e oan, chom a rae va spered e bili-bann, chomet e oan d'ober yezhoù, minellet e oa va zeod.
BAFÖG n. (-/-s) : [berradur pobl evit ur ger eus alamaneg ar velestradurezh **Bundesausbildungsförderungsgesetz**] P. yalc'had evit ar studioù b., lezenn gevreadel evit gwellaat ar stummadur b., reol gevreadel ar skodennoù stummadur b.
Bagad g. (-,Bagadoù) : [sonerezh] bagad g., bagad sonerien g.
Bagadmeister g. (-s,-) : [sonerezh] pennsoner g.
Bagage b. (-,-n) : 1. pakadennoù b., pakadoù lies., pakoù lies. ; 2. P. an holl diad - kar, par ha yar - kar ha karrigell ; 3. [lu] stalabard g.
Bagatelldelikt n. (-s,-e) : felladenn dister b., disterdra g., rambreg g.
Bagatelle b. (-,-n) : disterdra g., bihan dra g., tra a get g., netraig g., disteraj g., disterajoù lies., disterajigoù lies., inglodaj g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., arabadiezh b., siklud g., avel g., belbeterezh g., belbiaj g., rambreg g. ; *er wurde wegen einer Bagatelle eingesperrt*, dastumet e voe er prizon diwar un netra, toullbac'het e voe diwar ur rambreg.
bagatellisieren V.k.e. (hat bagatellisiert) : disteraat, bihanaat.
V.gw. (hat bagatellisiert) : disteraat an afer.
Bagatellklage b. (-,-n) : klemm evit disterdra g.
Bagatellsache b. (-,-n) : disterdra g., bihan dra g., netraig g., disteraj g., inglodaj g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., arabadiezh b., belbeterezh g., belbiaj g.
Bagatellschaden g. (-s,-schäden) : gaou bihan g., gaou a netra g., droug disterik g., droug gwall disterik g., noaz disterik g.
Bagdad-Pakt g. (-s) : [istor] pakt Bagdad g., feur-emglev Bagdad g., kengrad Vagdad b.
Bagger g. (-s,-) : kleuzer g., kevierer b., kevier g., pal veikanikel b., palerez b., traktor-pal g., [merdead.] ravanell b.
Baggereimer g. (-s,-) : 1. bailh kevierer g., bailh kevier g., loa gevierer b., loa gevier b., benn g. ; 2.[merdead.] loa ravanell b., bailh ravanell g.
Baggerführer g. (-s,-) : blenier traktor-pal g.
Baggergut n. (-s) : atredoù lies.
Baggerkübel g. (-s,-) : 1. bailh kevierer g., bailh kevier g., loa gevierer b., loa gevier b., benn g. ; 2.[merdead.] loa ravanell b., bailh ravanell g.
baggern V.k.e. ha V.gw. (hat baggert) : kleuzañ, keviañ, toullañ, [merdead.] ravanelliñ.

V.gw. (hat gebaggert) : **1. a)** [paotred] chouraň, merc'heta, furikat, logota, plac'heta, c'hwena, redek an douilhez, redek revr, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, klask fred, klask kailh, liboudennat, kiesa, targasha, klask peñs, lesaat ar merc'hed, lesaat d'ar merc'hed, klask e chañs gant ar merc'hed, pilhaoua, klask friko fourch, kañjoliñ ar merc'hed, kunduiñ merc'hed, friantañ, redek ar merc'hed, chaseal klujiri, redek ar glujar, ober chou d'ar merc'hed, fringal ; **b)** [merc'hed] paotreta, redek an akuilhetenn, redek ar baotred, kañjoliñ ar baotred, kañjoliñ, klask kailh, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, chelpeta, klask fred, targasha, klask he chañs gant ar baotred, frellea, friantañ, fringal ; **2.** [sport, volle] smachañ.

Baggern n. (-s) : **1.** kleuzadur g., kleuzidigezh b., kavatur g., toulladur g., keviadur g., krouizadur g., karzh g., skarzh g., [merdead.] ravanellerezh g. ; **2.** [sport, volle] smach g. ; **3. a)** merc'hetaerezh g., plac'hetaerezh b., merc'heta g., plac'heta g. ; **b)** paotretaerezh g., paotreta g.

Bagger Schiff n. (-s,-e) : lestr-ravaneller g., ravaneller g.

Baggersee g. (-s,-n) : lenn hag a zo bet krouet dre gleuziañ b., tachenn dour b.

Bagno n. (-s,-s/Bagni) : galeoù lies.

Baguette b. (-,-n) / n. (-s,-s) : [kegin.] baget bara str., baget str., bagetenn b. [liester bagetennoù, bagetiniñ].

bah estl. / **bäh** estl. : *bah ! bäh ! bo !*

Bahn b. (-,-en) : **1.** hent g., roud g., straed b., arroudenn b. ; *die Bahn ist frei*, n'eus netra o strobañ ac'hanomp war an hent, distank eo an hent, digor eo an hent, frank eo an hent, distrobell eo an hent ; *die Sonne wandelt ihre Bahn*, mont a ra an heol gant e hent, ober a ra an heol e dro, an heol a ya en e roud, an heol a gerzh en oabl ; [dre skeud.] *Bahn brechen*, digeriñ an hent, reiñ an ton nevez, digeriñ an erv, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, toullañ an hent ; *reine Bahn machen*, lakaat an traoù fraezh, reiñ lamm da ziaesterioù 'zo, peurskarat ar c'hudennoù ; *ausgetretene Bahnen gehen*, chom war gwenodenn ar c'hi, chom war an hentoù gwenn, chom war an hentoù pilet, chom war an hentoù kannet, na vont er-maez eus al leur gozh, chom e fankigell ar gardennoù boutin, heuliañ an hent fraeet / heuliañ an hent pilet / heuliañ an hent gwenn (Gregor) ; *das Gespräch in andere Bahnen lenken*, treiñ diwar ar gaoz, treiñ diwar ar gont, distreiñ diwar e gaoz, treiñ diwar e dorchenn, distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz, treiñ kaoz, cheñch kaoz, cheñch neudenn en e nadoz, cheñch tiretenn, cheñch park, lakaat (tennañ) ar gaoz war ur c'hraf all, mont diwar e graf, kas ar saout da beuriñ en ur park all, cheñch park d'ar saout, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, cheñch tu d'e grampouezhenn, mont pell diouzh e gazeg, pellaat diouzh e gezeg ; *freie Bahn haben*, bezañ lizher digor gant an-unan, bezañ lezet en e vadober, bezañ lezet da heul e santimant, na gaout luz ebet, bezañ diliamm d'ober pezh a garer, ober e stal e-unan, ober udb hervez e zorn, bezañ laosk ar c'habestr war e voue, bezañ e gabestr war e voue, bezañ laosket en e roll, bezañ lezet en e ziviz, kaout pep frankiz d'ober pezh a blij d'an-unan, gallout ober diouzh e c'hoant / gallout ober evel ma karer / gallout ober evel ma plij gant an-unan / bezañ vak war an-unan (Gregor) ; [dre skeud.] *auf die schiefe Bahn kommen*, distreiñ (mont, riklañ) diwar an hent mat, dilezel an hent mat, mont diwar an arroudenn, tec'hel diwar an arroudenn, treiñ diwar an arroudenn,

diahelañ diwar an hent eeun, dizahelañ diwar an hent eeun, diheñchañ diwar an hent eeun, skeiñ war ar gaou, skeiñ war ar c'herreg, faziañ war an hent ; *auf der rechten Bahn bleiben*, heuliañ ar roudenn, chom war an arroudenn, chom war an hent mat, chom war an hent eeun, kenderc'hel ouzh an hent mat, na vezañ a veskelloù gant an-unan, mont eeun ganti, mont gant an eeun ; *jemanden auf die rechte Bahn führen*, lakaat u.b. war an hent mat, treiñ u.b. war an tu mat, degas u.b. d'ar gêr, degas reizh en u.b., difaziañ u.b., eeunañ ene u.b., digammañ ene u.b. ; *wieder auf die rechte Bahn kommen*, difaziañ ha distreiñ war an hent mat.

2. [dre heñvel.] amestez (ur blanedenn) g. ; *durchlaufende Bahn*, treug g., treizhhent g., bannhent g., hent-bann g.

3. [gwiañ] lec'hed g. ; *der Rock ist zwei Bahnen weit*, daou lec'hed a ya d'ober ar vroz-se.

4. hent-houam g., linenn hent-houam b., tren g. ; *per Bahn schicken*, kas gant an tren ; *frei Bahn*, hep mizoù kas gant an tren, digoust an treuzdougen gant an tren, digoust an treuzdougen betek ar porzh-houam termen ; *mit der Bahn*, gant an tren ; *er arbeitet bei der Bahn*, er ist bei der Bahn, emañ war an hent-houam, emañ o labourat en hent-houam ; *zur Bahn bringen*, kas d'ar porzh-houam, kas d'an tren ; P. *ich hole dich an der Bahn ab*, mont a rin d'an ti-gar da gerc'hat ac'hanout ; *eine Bahn in Betrieb setzen*, digeriñ ul linenn hent-houam.

5. [sport] redhent g., hent-red g., roudenn b., banell b. ; *Innenbahn*, roudenn diabarzh b. ; *Außenbahn*, roudenn diavaez b.

6. [stered.] amestez g., kelc'htrou b., kelc'htrouad b., reveulzienn b., reveulzi b. ; *geostationäre Bahn*, kelc'htrou c'heoarsavel b., amestez douargestal g.

7. *die Bahn einer Säge*, hent un heskenn g. ; *meine Säge hat nicht genug Bahn*, diheñchet eo va heskenn, va heskenn n'he deus ket hent a-walc'h ken.

8. penn kompez tolzenn vetal ur morzhol g. ; *die zwei ebenen Bahnen eines Schlegels*, daou benn kompez ur mailh lies.

Bahnaktie b. (-,-n) : kevran ur gompagnunezh hent-houam b.

Bahnanlage b. (-,-n) : aveadurioù hent-houam lies..

Bahnanschluss g. (-es,-anschlüsse) : **1.** hent-houam gougediañ g. ; **2.** tren kevreet g., tren keneren g.

Bahnarbeiter g. (-s,-) : henthouarnour g., cheminod g., paotr-an-hent-houam g.

Bahnaufseher g. (-s,-) : gward hent-houam g., diwaller hent-houam g.

Bahnauskunft b. (-,-auskünfte) : [ti-gar] titouroù lies., servij titouriñ g.

Bahnbeamte(r) ag.k. g. : implijad ur gompagnunezh hent-houam g.

bahnbrechend ag. : hag a zigor hentoù nevez, disheñvel-krenn diouzh kent, reveulzius, dispac'hus ; *bahnbrechende Erfindung*, kavaden hag a zigor hentoù nevez b.

Bahnbrecher g. (-s,-) : touller-hent g., difraoster g., gwastadour g., diaraoger g., nevezet g., nevezour g., nevezintier g., lañsadenn gentañ b.

Bahnbus g. (-ses,-se) : karr-boutin ur gompagnunezh hent-houam g.

Bahndamm g. (-s,-dämme) : savenn b.

bahnen V.k.e. (hat gebahnt) : digeriñ, fraeañ, toullañ [un hent] ; *sich einen Weg bahnen*, fraeañ (digeriñ, toullañ, regiñ) e hent, digeriñ klaz, digeriñ hent ; *jemandem einen Weg bahnen*, digeriñ hent d'u.b. ; *sich einen Weg durch die Menge bahnen*, *sich einen Weg durch das Gedränge bahnen*, en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez, toullañ e hent a-dreuz an engroez, digeriñ e hent dre an engroez, mont bount-divount dre-douez an dud, mont bount-divount dre-vesk an dud, en em silañ dre-douez an dud, en em silañ dre-vesk an dud, mont dre greiz an engroez, treuziñ an engroez, treuziñ ar mac'h ; *sich einen Weg durch das Gestrüpp bahnen*, digeriñ ur voulc'henn dre-vesk ar strouezh, digeriñ ur voulc'henn dre-douez ar strouezh ; [dre skeud.] *den Weg bahnen*, ober hent en-dro d'ar park, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, digeriñ an erv, plaenaat an hent, aozañ ha kompezañ pep tra, digeriñ an hent, leuskel a-raok ; *Laennec hat der modernen Medizin den Weg gebahnt*, Laeneg a zigoras an hent d'ar vezegiezh arnevez.

Bahnfahrt b. (-,en) : beaj gant an tren b.

Bahnfracht b. (-,en) : fred hent-houarn g.

bahnfrei ag. : hep mizoù kas gant an tren, digoust an treuzdougen gant an tren, digoust an treuzdougen betek ar porzh-houarn termen, kuit a vizoù kas.

Bahngleise n. (-s,-) : hent-houarn g., roudennoù lies.

Bahngeschwindigkeit b. (-,en) : [fizik] tizh linennel g.

Bahngleis n. (-es,-e) : hent-houarn g., roudennoù lies.

Bahnhof g. (-s,-höfe) : 1. gar b., ti-gar g., porzh-houarn g., ti-hent-houarn g., ti-diskenn g. ; *ein kleiner Bahnhof*, ur gar vihan b. ; *der Hauptbahnhof*, ar gar bennañ b., an ti-gar pennañ g., ar porzh-houarn pennañ g., ar gar vras b., ar porzh-houarn bras g. ; *Güterbahnhof*, porzh-houarn an trenioù marc'hadourezh g. ; *ich werde auf dem Bahnhof auf dich warten*, te am c'havo er porzh-houarn ouzh da c'hedal ; 2. [dre skeud.] P. *ich verstehe nur Bahnhof*, gregach eo evidon-me / hebraeg pur eo (Gregor), n'intentan seurt, dall eo va c'hazh, n'em eus intent ebet e kement-mañ, ne gomprenan seurt ebet, ne gomprenan takenn, ne glevan ket ar gregach-se, ne gomprenan ket ur bouilfrenn en dra-se, ne gomprenan ket ur bouilfrenn er pezh a lavarez ; 3. [dre skeud.] P. *es gibt einen großen Bahnhof für ihn*, graet e vez tron dezhañ, degemeret e vez war an ton bras, degemeret e vez war ton ar c'hrapouezh gwinizh, degemeret e vez gant lid bras, toullet e vez digor dezhañ, graet e vez ur gaeradenn dezhañ.

Bahnhofsgaststätte b. (-,n) : ostaleri an ti-gar b.

Bahnhofshalle b. (-,n) : hall an ti-gar g.

Bahnhofsmisson b. (-,en) : kreizenn degemer ha skoazell an ti-gar b.

Bahnhofsplatz g. (-es,-plätze) : plasenn an ti-gar b.

Bahnhofspolizei b. (-) : komiserdi polis en un ti-gar g., polis an hent-houarn g.

Bahnhofsuhr b. (-,en) : horolaj an ti-gar g.

Bahnhofsvorstand g. (-es,-vorstände) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] rener an ti-gar g., penn porzh-houarn g.

Bahnhofsvorsteher g. (-s,-) : rener an ti-gar g., penn porzh-houarn g.

Bahnhofswache b. (-,n) : burev polis an ti-gar g.

Bahnhofswirtschaft b. (-,en) : ostaleri an ti-gar b.

Bahnkörper g. (-s,-) : savenn hent-houarn b., pladenn hent-houarn b., hent-houarn g.

bahnlagernd ag. : war c'hortoz e mirlec'h an ti-gar.

Bähnler g. (-s,-) : [Bro-Suis] P. henthouarnour g.

Bahnlinie b. (-,n) : linenn hent-houarn b., linenn houarn b. ; *eine Bahnlinie anlegen*, diazezañ ul linenn hent-houarn.

Bahnpolizei b. (-) : polis an hent-houarn g.

Bahnpost b. (-) : [lizheroù] post hent-houarn g.

Bahnpostwagen g. (-s,-) : [lizheroù] bagon-bost b.

Bahnräumer g. (-s,-) : skarz hent-houarn g., skarz-hent g.

Bahnrennen n. (-) : [sport] redadeg war roudennoù b.

Bahnschranke b. (-,n) : b. : kael an dreuzenn hent-houarn b., kloued an dreuzenn hent-houarn b.

Bahnschranken g. (-s,-) [Bro-Aostria] : kael an dreuzenn hent-houarn b., kloued an dreuzenn hent-houarn b.

Bahnsteig g. (-s,-e) : kae g.

Bahnsteigkarte b. (-,n) : kartenn gae b.

Bahnstrecke b. (-,n) : linenn hent-houarn b.

Bahnüberführung b. (-,en) : treuzenn laez b., pont hag a dreuz un hent-houarn g.

Bahnübergang g. (-s,-übergänge) : treuzenn hent-houarn b., treuzenn a-rez b. ; *unbewachter Bahnübergang*, treuzenn hent-houarn hep ti-gward g.

Bahnunterführung b. (-,en) : treuzenn dindan b., treuzenn traoñ b., hent-kev g., riboul dindan zouar g., hent-riboul hag a dreuz un hent-houarn g.

Bahnverbindung b. (-,en) : hent-houarn gougediañ g., kehent dre hent-houarn g.

Bahnversand g. (-s,-e) : kasadenn dre hent-houarn b.

Bahnwärter g. (-s,-) : gward-kloued g., gward an draf g., gward-kael g.

Bahnwärterhäuschen n. (-s,-) : ti-gward g., ti gward-kloued g., ti gward an draf g., ti gward-kael g.

Bahnzeit b. (-) : [melestradur] eur hervez al lezenn b., eur ofisiel b.

Bahre b. (-,n) : 1. marc'h-kañv g., kabeled b., marvskaoñ b., marskaoñ b., bas-kañv g., geler b., gwele kañv g., arched g., triketoù lies. ; *von der Wiege bis zur Bahre*, eus ar c'havell d'ar bez, eus ar c'havell-badeziant d'ar c'havell-bez ; *Totenbahre*, arched g., geler g. ; *hochgestellte Bahre*, marvskaoñ b., marskaoñ b., geler g., gwele kañv g. ; 2. kravazh g. [liester kravazhioù, krivizhier], palankoù lies., karavell b. ; *auf einer Bahre tragen*, kravazhañ, kravazhata ; *Krankenbahre*, palankoù lies., kravazh daoubennek g. (Gregor) ; *Haltegriffe einer Bahre*, brankoù ur c'hravazh lies., brec'hioù ur c'hravazh lies., brec'hinier ur c'hravazh lies., bannoù ur c'hravazh lies. ; *Inhalt einer Bahre*, kravazhiad g. ; 3. karavell b. ; *Holz auf einer Bahre tragen*, diboullañ (divorañ) keuneud gant ur garavell, karavellañ keuneud.

Bahrenträger g. (-s,-) : kravazhataer g., karaveller g., kravazher g.

Bahrtuch n. (-es,-tücher) : pallenn-kañv g.

Bai b. (-,en) : [merdead.] pleg-mor g., ouf g.

Baikalente b. (-,n) : [loen.] kragell-Azia b.

bairisch ag. : [yezh.] bavarek.

Baiser n. (-s,-s) : [kegin.] gwastell-sukr b., merengenn b., mereng g., meuring g.

Baisse b. (-,n) : digresk g., koazhadur g., laoskaenn b. ; *auf Baisse spekulieren*, *à la baisse spekulieren*, arvokañ war zigresk, lugerniñ ouzh digresk an talvoudoù en eskemmdi,

steredenniñ ouzh digresk talvoudegezh ar c'hevrannoù (Gregor), trafikañ en engortoz eus un digresk en eskemmd ; *in einer Baisse kaufen*, prenañ war zigresk ; *die Baisse des Dollars*, koazhadur an dollar g., laoskaenn war an dollar b.

Baissier g. (-s,-s) : arvroker war zigresk g., digreskadour g., laoskadour g.

Bajadere b. (-,-n) : [India] baiaderez b.

Bajazzo g. (-s,-s) : farouell g., bourjin g., paotr fistoulik g., rampono g., jostram g., furlukin g., oristal g., oristal a zen g., pichon g., impopo g.

Bajonett n. (-s,-e) : baionetez b., baionetez str., baionetezenn b., kleze-fuzuilh g., broud-fuzuilh g. ; *mit aufgepflanztem Bajonett*, e vaionetezenn ouzh kanol e fuzuilh, e vaionetez e penn e fuzuilh, e vaionetez klenket war e fuzuilh ; *das Bajonett fallen*, bukañ (poentañ) e vaionetezenn, gouzizañ (poentañ) e vaionetez, bukañ e gleze-fuzuilh ; *mit dem Bajonett kämpfen*, baionetezañ.

Bajonettangriff g. (-s,-e) : argadenn gant begoù ar baionetez b., argadenn vaionetez b.

Bajonettverschluss g. (-es,-verschlüsse) : serr baionetez g.

Bajuware g. (-n,-n) : Henvavarad g., Bayouvarad g.

Bajuwarin b. (-,-nen) : Henvavaradez g., Bayouvaradez b.

bajuwarisch ag. : 1. henvavarat, bayouvarat ; 2. [yezh.] henvavarek, bayouvarek.

Bake b. (-,-n) : 1. balizenn b. ; *mit Baken markieren*, balizennañ ; 2. [merdead.] boue g., merk g. ; *sich an den Baken orientieren*, kemer merkoù en douar.

Bakelit n. (-s,-e) : bakelit g.

Bakkarat n. (-s) : bakara g.

Bakschisch n. (-es,-e) : bakchich g., manegad b., manegoù lies., spilhoù lies., gwin ar marc'had g., arc'hant dre zindan g., tamm mat a werzh-ar-butun dreist marc'had g., tamm mat a werzh-ar-banne dreist marc'had g., tamm mat a werzh-ar-gwin dreist marc'had g.

Bakterie b. (-,-n) : bakteri str., bakterienn b.

bakteriell ag. : bakteriell, -bakteri ; *bakteriell bedingt*, deuet dre vakteri.

Bakterienforschung b. (-) : bakteriologiezh b.

Bakterienherd g. (-s,-e) : tropad mikroboù g., tropad bakteriennoù g., annon bakteriennoù g., kludad vakteri g.

Bakterienkultur b. (-,-en) : magerezh bakteri g., tiñvañ bakteri g., tiñvañ garvevien g., tiñvadenn c'harvevel b., tiñvadenn bakteriell b.

Bakterienkunde b. (-) : [mezeg.] mikrobiologiezh b., korrevevniezh b., bakteriologiezh b.

bakterientötend ag. : ... lazhañ bakteri, bakterilazhañ, garvevlazhañ.

Bakteriologe g. (-n,-n) : bakteriologour g.

Bakteriologie b. (-) : bakteriologiezh b.

bakteriologisch ag. : bakteriologek.

bakterizid ag. : lazhañ bakteri, bakterilazhañ, garvevlazhañ.

Bakterizid n. (-s,-e) : bakterilazher g., garvevlazher g.

Baktrien n. (-s) : Baktria b.

baktrisch ag. : ... Baktria ; *baktrisches Kamel*, kañval Baktria g.

Balalaika b. (-,-s/ Balalaiken) : balalaika g.

Balance b. (-,-en) : 1. kempouez g. ; 2. [amerzh] mentel b.

Balanceakt g. (-[e]s,-e) : 1. tro ouesk b., tro silwinkad b. ; 2. [dre skeud.] silwinkadenn b., brañselladenn b.

Balancier g. (-s,-s) : momeder b., balañsinenn b., brañsellerez b., balañser g.

balancieren V.k.e. (hat balanciert) : keidañ, lakaat par, kempouezañ, balañsiñ ; *ausbalancieren*, a) kempouezañ, keidañ ; b) kementadit mat.

Balancierstange b. (-,-n) : bazzh kempouezañ b., brañsellerez b., kempouezher g.

balbieren V.k.e. (hat balbiert) : [rannyezh] 1. ober e varv da, touzañ e varv da, diskar e varv da, aotenniñ e varv da, lemel e varv da, troc'hañ e varv da ; 2. [dre skeud.] *jemanden über den Löffel balbieren*, houperigañ ur re bennak (Gregor), paltokiñ u.b., flemmañ u.b., c'hoari u.b., toazañ brav ha prop u.b., bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ) u.b., c'hwennat u.b., gennañ u.b., klaviañ u.b., pakañ u.b., tapout u.b., gwaskañ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., touzañ e c'hennoù d'u.b.

bald Adv. : 1. a-barzh nemeur, akoub, akoubik, a-benn nemeur, a-barzh nebeut, a-barzh pell, a-benn nebeut, a-benn nebeut amañ, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-raok nemeur amañ, edan berr, ur wech all ha ne vo ket pell, prest, prestik, dambrest, a-brest, bremaik, bremitja, dizale, tuchant, tuchantik, emberr, dabor, ne vo ket pell, ne vo ket pell an amzer, ne vo ket pell an dale, kent ma vo pell, a-raok pell, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell, pelloc'h, bremañ-souden ; *mein Vater kommt bald wieder*, va zad ne zaleo ket d'en em gavout, pelloc'h e tistroio va zad ; *er wird bald heiraten*, a-barzh nemeur e vezo dimezet, bremaik e kemero ur verourez, war zimeziñ emañ, dindan dimeziñ emañ ; *es ist bald zehn Uhr*, da zek eur e ya, dek eur e vo a-benn nebeut ; *es wird bald fünf schlagen*, emañ pemp eur o vont da seniñ ; *wir können essen gehen*, *es ist bald Mittag*, kreisteiz a-walc'h eo evit mont da verennañ ; *er war bald wieder gesund*, ne voe ket pell na voe pare ; *ich bin bald mit meiner Arbeit fertig*, erru eo pare c'hraet va labour, dambrest eo va labour ; *ich wohne bald drei Jahre hier*, lod a dri bloaz a zo emañ amañ, tost da dri bloaz 'zo emañ o chom amañ, tri bloaz dijaik emañ o chom amañ ; *bald ist Neujahr*, ar bloaz nevez a ya da zigeriñ ; *komm bald wieder !* deus buan en-dro ! kenavo an distro ! ken a vi gwelet ! kenavo ar c'hentañ ar gwellañ ! ; *bis bald*, kenavo evit an deizioù ! kenavo forzh peur ! kenavo ar c'hentañ ! kenavo ar c'hentañ gwelet ! ken a vi gwelet ! kenavo ar c'hentañ tro ! kenavo ar wech all ! kenavo an distro ! ken emberr ! ken bremaik ! bete-goude ! P. ken tuch ! ; *so bald wie möglich, möglichst bald, baldmöglichst*, an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellat ; *so bald nicht*, ket arc'hoazh kentañ, ket an tasoù, ket araok pell, ket ken ma vo pell ; *die Gelegenheit kommt so bald nicht wieder*, arabat mankout d'ar c'hrog-se, ne vo ket unan all a-raok pell (ne vo ket unan an tazoù, ne vo ket unan all kent ma vo pell) ; *den werden wir hier so bald nicht wieder sehen*, ne vo ket gwelet amañ en-dro a-raok pell, ne vo ket gwelet amañ en-dro kent ma vo pell, ne vo ket gwelet amañ en-dro an tazoù ; *bald darauf*, tamm ebet goude, peuzkerkent, peuzkerkent, prest goude, prestik goude, neuze-souden, soudenn-goude, nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, nebeut a amzer warlerc'h, ur c'hrogad goude, a-benn ur c'hrogad, damdost

goude, damc'houde, dambrest, dambrestik goude, kerkent (kenkent) goude, ne voe ket pell an dale, dindan un nebeud amzer, tostik goude, dizale goude, ur pennadig goude, a-barzh nemeur goude, a-benn un nebeut goude, nebeut amzer goude, ur predig goude, un netraig goude, ur poulzadig goude ; *er wurde bald darauf hingerichtet*, ne zaleas ket da vezañ lakaet d'ar marv, ne voe ket pell ma voe lakaet d'ar marv ; *er wird mich bald um Hilfe bitten müssen*, n'emañ ket pell an amzer ma ranko goulenn skoaz diganin ; P. *wird's bald ?* erru oc'h ? erru out ? pell e pado c'hoazh ? hastañ buan 'ta ! hast buan ! hast a-fo ! hiziv peotramant warc'hoazh ! ; **2.** *das ist bald gesagt*, chom(it) da lavaret ! te (c'hw) 'lavar ! te (c'hw) 'lavar a-walc'h ! ; *was du tust, das tue bald*, gra raktal ar pezh ac'h eus d'ober, na zale ket d'ober da dra, un dra graet n'eo ket da ober, ar pezh zo paseet ne zaleo ket, abred ne goll james, kant devezh souzañ ne reont ket un devezh avañs, ar belladenn 'zo kac'hadenn ; *je bälde, je lieber*, an abretañ ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet ; **3.** [dre astenn.] *es ist bald keinem Menschen mehr zu trauen*, ne c'haller kaout fiziañs e den ebet mui tost da vat ; *ich hätte bald etwas gesagt*, war-nes lavaret udb e oan, tost e oa bet din lavaret udb, ken buan all (ken dillo, ken kaer all) em bije lavaret udb, ken prim all em bije lavaret udb, war ar mare e oan da lavaret udb ; **4.** *bald ..., bald ..., gwech ... gwech ..., taol ... taol ..., a-wechoù ... a-wechoù ... / ... bremañ ... goude / e-vert ... e-vert ... / bremañ ... goude-se ...* (Gregor) ; *der Drache erschien bald in Gestalt einer Schlange, bald in Gestalt eines jungen Mädchens*, en em ziskouez a rae an aerouant gwech e stumm un naer, gwech e stumm ur plac'h yaouank - en em ziskouez a rae an aerouant gwech dindan everiañs un naer, gwech dindan everiañs ur plac'h yaouank - en em ziskouez a rae an aerouant gwech en aoz un naer, gwech en aoz ur plac'h yaouank.

Baldachin g. (-s,-e) : stel-gwele g., daez g., stel g., tabarlank g.

Bälde b. (-) : *in Bälde*, a-barzh nemeur, akoub, akoubik, a-benn nemeur, a-barzh nebeut, a-barzh pell, a-benn nebeut, a-benn nebeut amañ, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-raok nemeur amañ, edan berr, ur wech all ha ne vo ket pell, prest, prestik, dambrest, a-brest, bremaik, bremita, dizale, tuchant, tuchantik, emberr, dabord, ne vo ket pell, ne vo ket pell an amzer, ne vo ket pell an dale, kent ma vo pell, a-raok pell, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell, pelloc'h, bremañ-souden.

baldig ag. : prim ; *auf baldiges Wiedersehen*, kenavo ar c'hentañ ar gwellañ ! ken a vi gwelet ! kenavo ar c'hentañ ma c'hallin !

baldigst Adv. : a-barzh nemeur, akoub, akoubik, a-benn nemeur, a-barzh nebeut, a-barzh pell, a-benn nebeut, a-benn nebeut amañ, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-raok nemeur amañ, edan berr, ur wech all ha ne vo ket pell, prest, prestik, dambrest, a-brest, bremaik, bremita, dizale, tuchant, tuchantik, emberr, dabord, ne vo ket pell, ne vo ket pell an amzer, ne vo ket pell an dale, kent ma vo pell, a-raok pell, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell, pelloc'h, bremañ-souden.

baldmöglichst Adv. : an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet.

baldowern V.k.e. (hat baldowert) : spiañ, furchal, klask titouroù diwar-benn udb, klask disaouzan a-zivout udb, ober enklask diwar-benn udb, ober enklaskoù (imbourc'hadennoù) war, imbours'hiñ war, enklask, enserch, ditourañ.

Baldrian n. (-s,-e) : [louza.] beler-moger str., louzaouenn-ar-miliner b.

Baldriantropfen lies. : dour beler-moger g., dour louzaouenn-ar-miliner b.

baldtunlichst Adv. : an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet.

Balduin g. : Baldoen g.

Balearen lies. : *die Balearen*, inizi Balearez lies.

Balearensturmtaucher g. (-s,-) : [loen.] tort gell g., tort gwenn g., tort-Balearez g.

Balg¹ g. (-s, Bälge) : **1.** ken g., dibours'h g., diwisk g. ; *ausgestopfter Tierbalg*, kroc'henn plouzet g. ; *ausgestopfter Balg*, jak g., jak plouz g. ; **2.** c'hweterezh b., megin b., souffletez b.

Balg² g. (-s, Bälge/Bälger) : P. bapa g., gouspin g. ; *die Bälger* lies., an druilh g., ar grubuilhad vugaligoù b., an nodad bugaligoù g., ar re vihan lies., ar re vitous lies., ar vic'hieien lies., ar ribitailh b.

balgen V.k.e. (hat gebalgt) : kignat, diskroc'henañ, digroc'henañ, dibrennañ chupenn ul loen.

V.em. : **sich balgen** (hat sich (t-rt) gebalgt) : P. en em gannañ, en em c'hennañ, en em bilat, tabutal, chabousat, en em chabousat, riotal, rendaeliñ, daelañ, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ bec'h etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ butun etrezo.

Balgerei b. (-,-en) : kabaduilh b., riot g., tabut g., trouz g., frot g., jeu b., stag g., chao g., rendael g., gourdrout g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., chikan g., dael b., kastilhez str., kann b., kavailh g., lazh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogou lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., chabous g. ; *es kam zu einer Balgerei, eine Balgerei brach aus*, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrout bras, kabal, kann, kroz) etrezo, strakal a reas an traoù.

Baliste b. (-,-n) : [istor, lu] bangounell b., taolerez-vein b., bannerez b., taolerez-daredoù b.

Balkan g. : *der Balkan*, ar Balkanioù lies.

Balkanbewohner g. (-s,-) : Balkaniad g.

Balkanhalbinsel b. (-) : *die Balkanhalbinsel*, ledenez ar Balkanioù b., ar Balkanioù lies.

Balkanisierung b. (-) : balkanidigezh b.

Balkankrise b. (-) : enkadenn ar Balkanioù b.

Balken g. (-s,-) : **1.** treust g., treustenn b., sol g., sourinell b., steuc'henn b. ; *kleiner Balken*, sourinig g. / kebrig g. / sourin verr b. / kebr berr g. (Gregor), gwiflig g., gwifl berr g. ; *aufrechtstehender Balken*, post g. ; *eingespannter Balken*, treust enasket g. ; *mit Balken befestigen*, soliañ ; **2.** gwalenn ar bouezerezh b. ; **3.** lazh an arar b., gwalenn arar b., sparl

an arar g. ; **4.** [dre skeud.] *er lügt, dass sich die Balken biegen*, nend eus ket a denner-dent brasoc'h gaouiad egetañ (Gregor), gaouiad eo evel un Tregeriad, ur pikol felpenn gaouiad a zo anezhañ, ne dag ket diwar e gentañ gaou, ur marc'h-gevier eo hennezh, livañ a ra gevier bern-war-vern, displantañ a ra karradoù gevier, hennezh a zo du e revr gant ar gevier, un toull gevier a zo anezhañ, lavaret a ra tri gaou bep daou c'her, aze e lavar gaou du, aze e lavar ur gaou du, livañ a ra gevier bern-war-vern, ur gaouiad divezh a zo anezhañ, hennezh a zo fallañ gaouiad a zo er vro, hennezh a zo ar fallañ gaouiad a zo er vro, ne vez nemet gevier gantañ, e-kreiz e zaoulagad e lavar gaou, gevier bras a lavar ; *sie lügen, dass sich die Balken biegen*, gwazh-pe-wazh e lavaront gevier, gwazh-pe-washoc'h e lavaront gevier ; **5.** *das Wasser hat keine Balken*, treitour eo ar bluñvenn war an dour - ar mor a zo treitour - e-lec'h m'eo an dour sioulañ e vez an donañ - diwar dour-red droug ebet, diwar dour-skoilh droug d'an holl ; **6.** *den Splitter in des Nächsten Auge sehen, aber nicht den Balken im eigenen*, gwelout pelec'h eo kouezhet ar c'hleuz e park an nesañ, perak e sellez-te ouzh ar blouzenn a zo el lagad da amezeg ha ne welez ket an treust a zo ez hini-te ? ar billig o tamall ar pod-houarn, ar gaoter oc'h ober goap ouzh ar pod-houarn, klev ar gaoter o sarmonal d'ar pod-houarn ! podel verenn a ra goap ouzh podel koan hag emaint o-div war ar memes tan ! na welet toull e loeroù ; **7.** galoñs g. ; **8.** [ardamezioù] barrenn greiz b..

Balkendiagramm n. (-s,-e) : [stlenn.] kevregad a-vizhier g., diagramm a-vizhier g.

Balkenfeld n. (-s,-er) : [tisav.] treuziad g.

Balkenkonstruktion b. (-,-en) : frammadur prenn g., framm-koad g., framm-prenn g., kenstrollad treustoù g.

Balkenlage b. (-,-n) : framm g., frammadur g.

Balkenüberschrift b. (-,-en) : talbenn g., ustiñ g.

Balkenwaage b. (-,-n) : balañs roman b., krog-pouez g.

Balkenweger g. (-s,-) : [merdead.] languz g.

Balkenwerk n. (-s,-e) : frammadur prenn g., framm-prenn g., framm-koad g., koadaj g., koubloù-koad lies., koubloù-kamm lies.

Balkon g. (-s,-e) : pondalez g., pondalez-a-ziavaez g., pondalez-diavaez g., pondalez-prenestr g., balkon g.

Balkonpflanze b. (-,-n) : plant pondalez-a-ziavaez str.

Balkontür b. (-,-en) : dor pondalez-diavaez b., dor bondalez-a-ziavaez b.

Balkonzimmer n. (-s,-) : kambr gant pondalez-diavaez b.

Balkweger g. (-s,-) : [merdead.] languz g.

Ball¹ g. (-s, Bälle) : **1.** mell b., bolod g., polod g., polotenn b. ; *Handball*, pellenn b., polotenn b., bolotenn b., mell b. ; *einen Ball schießen, werfen*, kas (bannañ) ur volotenn ; *den Ball treten*, c'hoari mell-droad, foetañ ar vell, melldroadañ, disvantañ botezadour er volotenn ; *Ball spielen*, melladañ, mellañ, polodiñ, c'hoari pellenn, c'hoari polotenn, c'hoari bolod (Gregor) ; *praller Ball*, mell c'hwez b. ; *nicht aufgeblasener Ball*, mell dic'hwez b. ; *dem Ball hinterherlaufen*, redek war-lerc'h ar vell ; **2.** *Billardball*, boulig vilhard b. ; **3.** [dre skeud.] *ein (Spiel)ball seiner Leidenschaften sein*, na vezañ mestr d'e youloù (d'e c'hoantoù), mont da-heul e c'hoantegezhioù, mont da-heul ; **4.** *sie spielen sich gegenseitig den Ball zu*, a) [ster rik] bolodiñ a reont ; b) [dre skeud.] teurel a reont an digarez

an eil war egile, an eil a daol war egile, an eil a ro abeg d'egile, an eil a daol abeg war egile, an eil a daol ar fazi war egile ; **c)** [dre skeud.] an eil a ro lañs d'egile, a-dra emañ an eil gant egile, kavailhat a ra an eil gant egile, fri ha revr int, karr ha kilhoroù int, emaint o wriat war an hevelep liñsel (war an hevelep torchenn), ar an hevelep neudenn emaint, ar re-se a zo an eil dindan egile, bountañ a reont (sachañ a reont) war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) a reont war an hevelep tu ; **5.** [dre skeud.] *am Ball bleiben*, chom hep dispegañ diouzh un afer bennak, pegañ ouzh un afer bennak, chom hep diskregiñ diouzh un afer bennak, delc'her peg ouzh un afer bennak ; **6.** *P. die Bälle*, ar c'houlhoù lies., ar c'hellou lies., ar c'hellkazh str., ar polos str., ar prunennoù lies., an deñvioù lies., an ostilhoù lies.

Ball² g. (-s, Bälle) : bal g., dañsadek b., korolladek b., pante g. ; *auf den Ball gehen*, mont da zañsal, mont d'an ebat, mont d'an dañsoù ; *auf keinem Ball fehlen*, redek ar festoù-noz, galoupat ar festoù-noz, redek ar panteoù, na vezañ da ziwezhañ o vont d'an dañsoù, redek ar festoù, galoupat ar festoù, hentiñ ar festoù, na goll fest ebet, na c'hwitañ fest ebet, bezañ reder an dañsoù.

Ballabend g. (-s,-e) : nozad c'hala b., nozad dañs b., nozad dañsadek b.

Ballade b. (-,-n) : gwerz b., gwerzenn b. ; *eine Ballade singen*, kanañ ur werz ; *das Dichten einer Ballade*, savidigezh ur werz b.

balladenhaft ag. / **balladesk** ag. : e doare ur werz, hag a denn d'ur werz.

Ballast g. (-es,-e) : **1.** [merdead.] lastr g., balastr g. ; *mit Ballast beladen*, lastrañ, balastrañ ; **3.** [dre skeud.] karg g., strob g., kargadur g., stlabez str., luz g.

Ballastblock g. (-s,-blöcke) : [tekn.] bloc'h houam g., sol houam g.

ballasten V.k.e. (hat geballastet) : lastrañ, balastrañ.

Ballastgrube b. (-,-n) : balastreg b.

Ballaststoffe lies. : fibrennoù boued lies.

Ballasttank g. (-s,-s) : [merdead.] balastr g.

Ballastwasser n. (-s) : [merdead.] dour lastr g., dour balastr g.

Bällchen n. (-s,-) : **1.** mellig b., pellennig b., polotennig b. ; **2.** pakadig g., pakadennig b.

Ballei b. (-,-en) : [istor] beliezh b.

Balleisen n. (-s,-) : [tekn.] kizell ingochiñ b.

ballen V.k.e. (hat geballt) : **1.** ober ur voull, ober ur volotenn ; *die Faust ballen*, serriñ an dorn, marc'hañ e zorn, stardañ e zorn, serriñ meilh e zorn, stardañ e veilh-dorn, diskouez ar pevar hag ar meud, ober dorn ; *Schnee ballen*, ober bouloù erc'h, ober pouloudennoù erc'h, ober kouignoù erc'h ; **2.** [dre skeud.] *die Fäuste in der Tasche ballen*, moustrañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, bezañ e galon o virviñ en e greiz, kas e gi d'e lochenn, gwaskañ war e imor, moustrañ war e galon, derc'hel war e imor, gwakoliañ e imor, derc'hel kuzh (chom hep diskouez) e zesped.

V.em. : **sich ballen** (hat sich (t-rt) geballt) : mont d'ober ur bern, mont d'ober bernioù, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoù, en em zastum, en em dolpañ, en em vodañ, kreskiñ ; *Wolken ballen sich*, koabrenniñ a ra an amzer, en em dolpañ a ra ar c'houmoul, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ.

Ballen g. (-s,-) : 1. pakad g., pakadenn b., pak g., kouchad g., rollad g., roltad g., balod g., balodad g., troñsad g., strobod g., gronn g. ; *Ballen Flachs*, *Ballen Werg*, *Ballen Hede*, penngod g. ; *ein Ballen Baumwolle*, ur pakad koton g. ; 2. *ein Ballen Stroh*, *ein Quaderballen Stroh*, ur malan kolo g., ur feskenn golo b., ur voutell golo gwasket stard ha karrez b., ur balodad plouz g. ; *runder Heuballen*, *Rundballen Heu*, rodell foenn b. ; *in Ballen pressen*, boutellañ, tortellañ, balodiñ ; *Heu in Rundballen pressen*, rodellañ foenn ; 3. *ein Ballen Papier*, un daou c'hant menad paper / un dek ram paper (Gregor) ; 4. [iskrim] boulig surentez e beg ar fleured b. ; 5. [kigenn] bosenn gig b. ; 6. [pavioù] golc'hedenn b., polod troad g. ; 7. *Fußballen*, [tud] bosenn gig war sol an troad b., bosenn gig war plant an troad b., [loened] golc'hedenn bav b. ; *Handballen*, bosenn gig e palv an dorn b. ; *die zwei Handballen sind der Thenar und der Hypothenar*, an div vosenn gig e palv an dorn a zo anezho ar c'houvozen hag ar c'hourbozen.

ballenweise Adv. : a bakadennoù.

Ballerei b. (-,-en) : P. strakadeg b., stlakadeg tennoù b., tennadeg b., tennata g.

Ballerina¹ b. (-, Ballerinen) : / **Ballerine** b. (-,-n) : korollerez b., barrezherz b.

Ballerina² b. (-, Ballerinen) : kofignon korolliñ g., botez korolliñ b.

Ballerino g. (-s,-s) : koroller g., barrezher g.

Ballermann g. (-s,-männer) : P. kozh pistolenn b., kegel b., kegel doull b., kozh fuzuilh b., sifoc'hell b.

ballern V.gw. (hat geballert) : tennañ, strakal, tennata.

V.k.e. (hat geballert) : P. teurel, bannañ, stlepel, talmañ, strinkañ, stropañ, tanfoeltrañ, darc'haouiñ, delazhiñ, skeiñ, sinklañ, strapañ, rual ; *er ballerte ihm eine (Ohrfeige)*, distagañ a reas ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ), fasadiñ a reas anezhañ, difoeltrañ a reas ur skouarnad gantañ, e fasadiñ a reas, reiñ a reas dezhañ moull e vaneg da lipat, distagañ a reas ur palvad dioutañ (un avenad dezhañ) / diaveliñ a reas ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur vousellad gantañ) / reiñ a reas ur vougennad dezhañ / e voc'hatañ (e fasata) a reas (Gregor).

Ballett n. (-s,-e) : korolladeg b., koroll g., korollarvest g., barrezh b. ; *Opernballett*, opera-barrezh g., abadenn gorolladeg er c'hoarigandi b., korollarvest er c'hoarigandi g.

Ballettdichter g. (-s,-) : korollour g.

Balleteuse b. (-,-n) : korollerez b.

Ballettkompanie b. (-,-n) : strollad barrezherien g., laz-koroll g.

Ballettkorps n. (-,-) : korf barrezh g.

Ballettkunst b. (-) : korollouriezh b.

Ballettmeister g. (-s,-) : penn barrezh g.

Ballettröckchen n. (-s,-) : tutu g., tultenn b., berrsaer gorolliñ b.

Balletttänzer g. (-s,-) : koroller g., barrezher g.

Balletttruppe b. (-,-n) : strollad barrezherien g., laz-koroll g.

Ballgesellschaft b. (-,-en) : 1. nozad dañs b. ; 2. mintinad dañs g.

Ballholzhammer g. (-s,-hämmer) : [sport] terch g.

ballhornisieren V.k.e. (hat ballhornisiert) : saotrañ, konoc'hiñ, disleberiñ, drastañ, galvagnat, lavagnonat, glac'hariñ, gwastañ.

ballig ag. : [tekn.] bolzek, bolzennek ; *ballig drehen*, bolzenniñ gant an turgn.

Balliste b. (-,-n) : [istor, lu] bangounell b., taolerez-vein b., bannerez b., taolerez-daredoù b.

Ballistik b. (-) : bannouriezh b.

ballistisch ag. : bannouriezhel, ... kerc'hellañ, ... bannañ ; *ballistische Kurve*, bannhent g.

Balljunge g. (-n,-n) : [tennis] dastumer polotennoù g.

Ballkleid n. (-s,-er) : dilhad bal g./lies.

Ballon g. (-s,-s) : 1. aervag b., aerlestr g., baloñs g. ; *Fesselballon*, aervag ouzh ar stag b., aervag dalc'het stag ouzh an douar b., baloñs stag g. ; 2. beol b., boulestr g. ; 3. touk g., toukenn b., melt b., meltad b., bigalenn b., rob g. ; [kimiezh] *Glasballon*, melt b. ; *Inhalt eines Glasballons*, meltad b. ; 4. P. penn g., klipenn b., fas g./b., talfas g.

Ballondilatation b. (-) : [mezeg.] angioplastiezh skoazellet gant laser b., frankadur an talmerennoù g., usvoll an talmerennoù g.

Ballonfahrer g. (-s,-) : aervageer g., aervagour g.

Ballonfahrt b. (-,-en) : beaj gant un aervag b.

Ballonflasche b. (-,-n) : touk g., toukenn b., melt b., bigalenn b., rob g.

Ballonmütze b. (-,-n) : kasketenn veginek b.

Ballonreifen g. (-s,-) : bandenn-rod tev b.

Ballonrock g. (-s,-röcke) : brozh volzennus b.

Ballotage b. (-,-n) : voterezh gant bouloù gwenn ha du g.

Ballrose b. (-,-n) : [louza.] vibourna b.

Ballsaal g. (-s,-säle) : sal ar balioù b., sal an dañsadeoù b., sal ar c'horolladeoù b., sal an nozvezhioù gala b.

Ballschlag g. (-s,-schläge) : mellad b., melladenn b.

Ballschuss g. (-es,-schüsse) : mellad b., melladenn b., tenn g.

Ballspiel n. (-s,-e) : c'hoari bolod g., mellad b., melladeg b., melladenn b., c'hoari ar vell g., c'hoari mellad g. ; *baskisches Ballspiel*, c'hoari bolod euskarat g., polod euskarat g.

Ballspieler g. (-s,-) : meller g.

Ballstaat g. (-s) : dilhad gala g./lies.

Ballstoß g. (-es,-stöße) : mellad b., melladenn b.

Ballungsgebiet n. (-s,-e) / **Ballungsraum** g. (-s,-räume) / **Ballungszentrum** n. (-s,-zentren) : tolpad kêrioù g., tolpad kêrel g., tolpadur kêrioù g., kengêriad b., daskêriad b., kreizenn gêrel b.

Balsam g. (-s,-e) : 1. balzam g., louzoù g., traet g. ; *mit Balsam einreiben*, balzamañ, louzaouiñ gant balzam ; 2. [dre skeud.] balzam g., frealz g., louzoù g. ; *ihn wiederzusehen, das war Balsam für mein wundes Herz*, ur balzam e voe e adwelet, ul louzoù c'hwek e voe e adwelet.

Balsambaum g. (-s,-bäume) : gwez-balzam str.

Balsamgeruch g. (-s,-gerüche) : c'hwezh valzam b.

balsamieren V.k.e. (hat balsamiert) : balzamañ.

balsamierend ag. : balzamus.

Balsaminengewächs n. (-es,-e) : [louza.] 1. plant eus genad ar *Balsaminaceae* str., balsamin str. ; 2. louzaouenn-ar-Werc'hez b. [*Impatiens noli-tangere*].

balsamisch ag. : 1. balzamek, ... balzam ; 2. balzamet ; 3. frondus, c'hwezh-vat gantañ.

Balsamkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] arwaz g., bent-ar-Werc'hez b. [*Tanacetum balsamita*].

Balsamöl n. (-s,-e) : eoul balzam g., dourenn dourmantin b. / strilh tourmantin g. (Gregor), eoul tourmantin g.

Balte g. (-n,-n) : Balt g.

Baltin b. (-,-nen) : Baltez b.

Baltikum n. (-s) : *das Baltikum*, ar broioù balt lies., ar broioù baltek lies.

baltisch ag. : balt, baltel, baltek ; *das Baltische Meer*, ar Mor Baltel g. ; *die baltischen Sprachen*, ar yezhoù baltek lies.

Baluster g. (-s,-) : gwerzhid b.

Balustrade b. (-,-n) : bardell b., aspled g., garidoù lies., gwardoù lies., kañsell b.

Balz g. (-es,-e) : koroll parañ al laboused g., bragerezh-eured al laboused g.

balzen V.gw. (hat gebalzt) : 1. [laboused] korolliñ dirak ur barez ; *balzender Auerhahn*, kilhog gouez en tommder, kilhog gouez e rut g. ; 2. [dre fent] turzhunelliñ, chourañ, friandellat, flouretiñ, logota, dousetiñ, c'hoari koukoug, lesaat, ober chiboudoù d'u.b., ober askellig, ober (kenderc'hel, tailhiñ) al lez, kontañ flourenn(ig), kontañ flourig, kontañ lallaig, kontañ lallig, kañjoliñ, douseta, floc'hañ, kundu, kunduiñ, lavaret kaer, lavaret komzoù kaer (traoù koant) / likaouiñ / lubaniñ (Gregor), likaouiñ ouzh.

Balzzeit b. (-,-en) : mare parañ al laboused g., mare bragerezh-eured al laboused g.

Bambus g. (-ses,-se) : [louza.] bambouz str., korz-bambouz str.

Bambushorst g. (-es,-e) : [louza.] bod bambouz g., bodenn vambouz b., bodennad vambouz b., bochad bambouz g.

Bambusplantage b. (-,-n) : [louza.] bambouzeg b. [*liester bambouzegi*].

Bambusrohr n. (-s,-e) : [louza.] bambouzen b.

Bambussprossen lies. : [louza.] struj bambouz str., broñsoù bambouz lies.

Bambusstock g. (-s,-stöcke) : [louza.] gwalenn vambouz b., bambouzen b.

Bammel b. (-,-n) : pafenn b., aon g., rouzaon g., foerigell b., milaon g., revriad aon g., korfad aon g., terzhienn-skeud b. ; *Bammel haben*, na vezañ c'hwezet d'an-unan, difoeñviñ, bezañ moan an traoù gant an-unan, na vezañ gwall fier, bezañ ur revriad aon en an-unan, kac'hat ar marv, bezañ ur c'horfad mat a aon en an-unan, bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ o foerañ, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ (santout, klevet, sevel) c'hwen en e loeroù, bezañ savet flaeer en e loeroù, bezañ flaeer en e vragoù, krenañ en e vragoù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, bezañ moan e revr, bezañ moan e foñs, krizañ e chouk, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù ; *die Diebe hatten Bammel gekriegt und zitterten am ganzen Leib*, al laeron a oa flaeer en o vragoù ha krenañ munut a raent.

bammeln V.gw. (hat gebammelt) : 1. divilhañ ; 2. bezañ ur revriad aon en an-unan, kac'hat ar marv, bezañ moan an traoù gant an-unan, na vezañ gwall fier, bezañ ur c'horfad mat a aon en an-unan, bezañ o foerañ, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ (santout, klevet, sevel) c'hwen en e loeroù, bezañ savet flaeer en e loeroù, bezañ flaeer en e vragoù, krenañ en e vragoù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ skoet gant an derzhienn-

skeud, bezañ moan e revr, krizañ e chouk, na vezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ moan e foñs, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù.

bamstig ag. : [Bro-Aostria] foeñvet, c'hwezet, koerñvet.

banal ag. : boutin, plaen, boas, boaziek, dister, disterik, diliv ; *banales Geschwätz*, fistilh dister g., fistilh hep dalc'h na poell g., divizoù disaour lies., komzoù divlaz lies., komzoù patatez lies., komzoù kollet lies., kozh fardaj g., komzoù ven lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., komzoù didalvez lies., komzoù goullou lies., kaozioù lies., arabad g., pifoù lies.

banalisieren V.k.e. (hat banalisiert) : boutinekaat.

Banalisierung b. : boutinekadur g.

Banalitäten lies. : plataj g., fistilh dister g., fistilh hep dalc'h na poell g., divizoù disaour lies., komzoù divlaz lies., komzoù patatez lies., komzoù kollet lies., komzoù didalvez lies., kozh fardaj g., boutinder g., boutinded b., komzoù ven lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù goullou lies., kaozioù lies., arabad g., pifoù lies.

Banane b. (-,-n) : bananez str., bananezenn b. ; *Bananen werden unreif geerntet*, kutuilhet e vez ar bananez a-raok ma vezont azv.

Bananenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] bananezenn b. [*liester bananezened*, bananezed].

Bananenbüschel n. (-s,-) : blokad bananez g., bodad-bananez g.

Bananendampfer g. (-s,-) : lestr-bananez g., bananezer g., lestr bananezer g.

Bananenrepublik b. (-,-en) : republik bananez b.

Bananenschale b. (-,-n) : pluskenn vananez b., plusk bananez str.

Bananenstaude b. (-,-n) : [louza.] bananezenn b. [*liester bananezened*, bananezed].

Bananenstecker g. (-s,-) : [tekn.] sankell vananez b.

Banause g. (-n,-n) : pagan g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., pompader g., pabor g., loukez g., gogez g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., nouch g., takezenn b., krampouezhenn b., bajaneg g., balteg g., beggeg g., beulke g., bleup g., jaodre g., diod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bazh-dotu b., balbouzer g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., louad g., sod g., darsod g., bleup g.

Banausin b. (-,-nen) : paganez b., sodez b., sodenn b., genaouegez b., arziodez b., begegez b., paborenn b., pebreenn b., buoc'hig b., loukezenn b., louadez b., brizhenn b., bailhez b., bleupez b.

Band¹ n. (-s, Bänder) : 1. seizenn b., lietenn b., bandenn b., lienenn b., lurell b., rubanenn b. [*liester rubanennoù*, rubanoù], mouch g., galoñs g., chinkell b. ; *ein Band im Haar*, ur seizenn en he blev ganti ; *mit einem Band umbinden*, lietennañ, lurellañ ; *mit Bändern schmücken*, rubanañ, rubanennañ, seizennañ, lietenniñ, kinklañ gant chinkelloù ; *mit Bändern geschmückt*, seizennek, seizennet ; *zwanzig Meter Band*, ugent metrad lurell lies. ; 2. stagell b., stag g., liamm g., las g., kevre g., ere g.,

ereenn b. ; 3. bevenn-lien b. ; 4. [tekn.] *am laufenden Band*, en ur chadennad, a-steud ; 5. lêrenn b., korreenn b., storeenn b. ; *Förderband*, *Laufband*, lêrenn dezougen b., leur-ruilh b. ; 6. *Schuhbänder*, lasoù lies. ; 7. [korf.] stagell b.

Band² n. (-s, -e) : [difetis] 1. liamm g., ere g., strob g., kenliamm g., chadenn b., rañjenn b. ; *das Band der Freundschaft*, al liammoù a vignoniezh lies., ar c'henliammoù a vignoniezh lies., chadenn ar vignoniezh b., ereoù ar vignoniezh lies., rañjenn ar vignoniezh b. ; *die Liebesbände*, al liammoù a garantez lies., ar c'henliammoù a garantez lies., chadenn ar garantez b., ereoù ar garantez lies., rañjenn ar garantez b. ; 2. *außer Rand und Band geraten*, mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), ober un tamm diroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ diroll(et) (perc'hennet gant an diaoul), kas wamezi, diaoulat, ober jabadao, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gernel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, krial evel un egaret, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, ober un trouz an diaoul ; 3. [barzhon.] *in Banden liegen*, bezañ ar c'hefioù war e zaouarn / bezañ potailhet e izili / bezañ an houarn bras en e dreid (Gregor) ; *jemanden in Bande schlagen*, lakaat ar c'hef(ioù) war daouarn u.b. / lakaat an houarn bras e treid u.b. / potailhañ treid (daouarn) u.b. (Gregor).

Band³ g. (-s, Bände) : 1. levrenn b., eurioù g. ; *in acht Bänden*, hag a ya d'ober eizh levrenn, eizh levrenn oc'h ober anezhañ ; *die einzelnen Bände sind separat erhältlich*, tu 'zo da brenañ al levrennoù a-unanoù ; 2. [dre skeud.] *das spricht Bände*, diouzh ar pezh a ra e vez gwelet splann eus peseurt spered eo buhez, diouzh ar pezh a ra e vez gwelet splann peseurt spered a geflusk anezhañ, kement-se a ziskouez splann peseurt mennozh a zo en e spered, diouzh ar pezh a ra e c'haller gouzout, e zoare a ziskouez mat petra zo en e benn, e jeu a ziskouez mat piv eo, kement-se a ziskouez mat peseurt jeu a zo en e benn, kement-se a ziskouez anat pet kompren a zo ennañ.

Band⁴ b. (-s) : strollad sonerien g., bagad sonerien g., laz-senin g., orkestr g., bagad g., muzik g. ; *während die Bands spielten*, e-pad ma c'hoarie ar muzikoù.

Bandage b. (-n) : 1. lienenn b., bandenn b., bevenn b. ; 2. [dre skeud.] *das sind harte Bandagen*, te 'vat a ya er-maez en dro-mañ ! kement-se a ya dreist ar roudenn (an arroudenn, ar yev) !

bandagieren V.k.e. (hat bandagiert) : bandennañ, lienañ.

Bandaufnahme b. (-n) : enrolladur war ur vandenn warellek b., enrolladur war ur vandenn son b., enrolladur war ul lurell warellek b.

Bandbreite b. (-n) : 1. [goproù] skeuliad ar goproù b. ; 2. [feurioù, tailhoù] lec'hed neuenniñ g. ; 3. [skingomz] lec'hed bann g., redled g. ; 4. [fizik] bann drafet g.

Bändchen n. (-s, -) : 1. seizennig b., lietennig b., bandennig b., lienennig b., lurellig b., nac'henn b. ; 2. levrig g.

Bande¹ b. (-n) : bandennad b., bandenn b., stroll g., strollad g., strolladenn b., bagad g., maread g., pare b., gronn g., gronnad g., kouch g., nasad g., rumm g., rummad g., tolpad g., tolpad g., torkad g., strob g., ajad g., tropad g., duilhad g., rejimant g., remziad g. ; *Räuberbande*, bandennad laeron b., bagad laeron g.,

maread laeron g., pare laeron b., rejimant laeron g., remziad laeron g.

Bande² b. (-, -n) : 1. [sport] bevenn b., riblenn b., rizenn b. ; 2. [bilhard] brek g.

Bandeisen n. (-s, -) : houarn feilhennek g., feilhoù lies.

Bändel g. (-s, -) : [su Bro-Alamagn] 1. seizennig b., lietennig b., bandennig b., lienennig b., lurellig b. ; 2. las g.

Bandelier n. (-s, -e) : [lu] gouriz-skoaz g., bodriel g.

Bandenchef g. (-s, -s) / **Bandenführer** g. (-s, -) : penn ar bagad g., penn ar vandennad g., kabiten g., mestr d., marc'h-blein g., marc'h-kleur g., bleiner ar vandennad g.

Bandenkriminalität b. (-) : felliezh a-stroll b., felliezh dre vandennoù b., torfederezh dre vandennoù g.

Bandenwerbung b. (-) : bruderezh war an tachennoù-sport g.

Bänderkrämer g. (-s, -) : rubaner g., seizenner g.

Banderole b. (-, -n) : 1. giton g., seizenn b., flammenn b. ; 2. lietenn b., seizenn b., bandenn b., lurell b.

Bänderriss g. (-es, -e) : [sport] rogaenn stagelloù b.

Bänderzerrung b. (-, -en) : [sport] diantelladenn b., forsadenn b., stennadur g.

Bänderschuh g. (-s, -e) : spadrilhenn b. [*liester spadrilhoù*].

Bandfabrikant g. (-en, -en) : rubaner g., seizenner g.

Bandförderer g. (-s, -) : lêrenn dezougen b., leur-ruilh b., tapis-ruilh g.

bandförmig ag. : lietennek, e doare ur seizenn, e doare ul lietenn, e doare ur vandenn, e doare ul lienenn, e doare ul lurell, e doare ur rubanenn, a-zoare gant ur rubanenn, a-zoare gant ur seizenn, a-seurt gant ul lienenn, a-seurt gant ur vandenn.

Bandhandel g. (-s) : rubanerezh g., seizennerezh g.

Bandhändler g. (-s, -) : rubaner g., seizenner g.

-bändig ag. : *dreibändig*, teir levrenn oc'h ober anezhañ ; *mehrbändig*, meur a levrenn oc'h ober anezhañ.

bändigen V.k.e. (hat gebändig) : 1. doñvaat, sujañ, maoutañ, damesaat, naskañ, kabestrañ, rañjennañ, dont a-benn eus, mestroniañ, sparlañ, reizhañ, souplaat, plegañ ; 2. [dre skeud.] reizhañ, mestroniañ, rañjennañ, gwakoliañ, kabestrañ, plegañ ; *jemanden bändigen*, derc'hel war u.b., sioulaat u.b., distanañ u.b., damesaat u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b.

V.em. **sich bändigen** (hat sich (t-t) gebändig) : derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, gwaskañ warnañ e-unan, bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ) war e imor, reoliñ e c'hoantoù, reizhañ barradoù e galon.

Bändiger g. (-s, -) : damesaer g., doñvaer g.

Bändigung b. (-) : 1. damesaerezh g., doñvadur g. ; 2. mestroniadur g.

Bandit g. (-en, -en) : gangster g., laer bras g., forbann g., ribler g., loufrez g.

Bandlaufwerk n. (-s, -e) : [stlenn.] strimer g., enroller-lenner lurelloù gwarellek g.

Bandleuchte b. (-, -n) : [tredan] rezad lugelloù b.

Bandmaß n. (-es, -e) : muzul g., seizenn vuzuliañ b.

Bandnudeln lies. : tagliatelle g., toazennoù plat lies.

Bandoneon n. (-s, -s) : bandoneon g.

Bandpassfilter g./n. (-s, -) : [tredan] sil tremen bann g., sil drafañ g., sil drafañ bann g.

Bandrochen g. (-s,-) : [loen.] travank gwenn g.
Bandrolle b. (-,-n) : lietenn b., seizenn b., bandenn b., lurell b.
Bandsäge b. (-,-n) : heskenn lietenn b.
Bandscheibe b. (-,-n) : [korf.] disk etremellek g., disk etremelloù g.
Bandscheibenschaden (-s,-schäden) : [korf.] disleberadur an disk etre-melloù g.
Bandscheibenvorfall g. (-s,-vorfälle) : [korf.] avelenn en disk etre-melloù b., diskogad g.
Bandschnalle b. (-,-n) : [lu] treuziad medalennoù g.
Bandseil n. (-s,-e) : [tekn.] fun blat b.
Bandskimmer g. (-s,-) : [tekn.] leur-ruilh daspugner eoul b., leur-ruilh atorer eoul b.
Bandstahl g. (-s,-stähle) : dir feilhennek g., feilhoù lies.
Bandwickler g. (-s,-) : mekanik rubanañ g., mekanik lietenniñ g., rubanerez b., lietennerez b.
Bandwirker g. (-s,-) : rubaner g., seizenner g.
Bandwirkerei b. (-) : rubanerez g., seizennerez g.
Bandwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] lenkern-bras str., preñvchadennek g. ; *er hat sich einen Bandwurm geholt*, ar preñv bras a zo ennañ.
bang ag. / **bange** ag. : ankeniet, aonik, leun a enkre, malañjer, malañjerek, beget e galon, dindan e anken, bec'h warnañ, e bec'h, diwar aon, war aon, dindan e aon, gant e aon ; *in banger Erwartung*, trubuilhet-holl, ankeniet-holl, trechalet, trefuet, c'hwen en e loeroù ; *mir wird bang*, sevel a ra aon ganin, kregiñ a ra aon ennon, kemer a ran aon, dont a ra morc'hed din, emañ o serriñ ar gwall avel ; *mir ist angst und bang(e)*, treant a zo ganin / gant ar gloazoù emañ (Gregor), bec'h a zo warnon, e bec'h emañ, aon bras am eus, war aon emañ, krenañ a ran gant an aon, skoet on gant an derzhienn-skeud, euzh am eus, me a zo moan va revr, me a zo moan va foñs, emañ o foerañ, kaoc'h tomm a zo em bragoù, sec'hañ a ran gant ar spont, moan eo an traoù ganin, me a zo aet bihan va c'halon, melre a zo ganin, dindan va aon emañ, gant va aon emañ, war aon emañ, diwar aon emañ, dindan va aon emañ, aoniñ a ran, bec'h a zo warnon, e bec'h emañ.
Bange b. (-) : aon g., damaon g., brizhaon g., rouzaon g., doan b., anken b., enkre b., enkrezenn b., nec'h g., chal g., erez b., estlamm g., torr-spered g. ; *ohne Bange*, dizaon, dizaonik, disaouzan, diabaf, dispont, hardizh, her ; *jemandem Bange machen*, lakaat aon da sevel gant u.b., spontañ (spouronañ, lorc'hañ, estlammiñ, chalañ, enkreziñ) u.b., aoniñ u.b., ober from d'u.b.
bangen V.gw. (hat gebangt) : krenañ, kaout aon, aoniñ, kaout from, bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ diwar aon, bezañ war aon, bezañ dindan e aon, bezañ gant e aon, kaout euzh, gouzañv anken ; *um etwas bangen*, bezañ e chal gant udb, kaout enkre gant udb ; *er bangt um sein Leben*, aon en deus da goll e vuhez, krenañ a ra gant aon (aon zo gantañ) da goll e vuhez, krenañ a ra gant aon ag e vuhez.
Bangen n. (-s) : doan b., anken b., enkre b., enkrezenn b., nec'h g., chal g., erez b., estlamm g., hirvoud g., malañjer g., treant g., torr-spered g. ; *mit Hangen und Bangen*, trubuilhet-holl, ankeniet-holl, trechalet, trefuet, c'hwen en e loeroù, dindan e anken, treant gantañ / gant ar gloazoù (Gregor), o krenañ gant an aon, skoet gant an

derzhienn-skeud, bec'h warnañ, e bec'h, moan e revr, moan e foñs, o foerañ, o sec'hañ gant ar spont, kaoc'h tomm en e vragoù, moan an traoù gantañ, aet bihan e galon, melre gantañ, gant poan vras, dre (a) boan vras, goude kalz a boan, gant kant ha mil boan, bec'h-ha-bec'h.
Bangigkeit b. (-) : aon g., damaon g., brizhaon g., rouzaon g., doan b., anken b., enkre b., enkrezenn b., nec'h g., chal g., erez b., morc'hed g./b., estlamm g., hirvoud g., malañjer g., treant g., gouli g., torr-spered g.
Bangkok n. : Bangkok b.
Bangladesch n. : Bangladesh b.
bänglich ag. : ankeniet, aonik, damaonik, maraonik, spontidik, doanik, leun a enkre ; *ihm ist bänglich zumute*, dindan (gant) e aon emañ, dindan (gant, war) aon emañ, emañ o foerañ, sec'hañ a ra gant ar spont, kaoc'h tomm a zo en e vragoù, dindan e anken emañ.
Banjo n. (-s,-s) : banjo g.
Bank¹ b. (-,Bänke) : 1. bank g., skaon g./b., brich b., pased b. ; *Steinbank*, menk g., skaon maen ; *vor leeren Bänken spielen*, c'hoari dirak ur sal c'houlo ; *zwischen Tisch und Bank*, e pleg an daol ; *Bank vor einem Schrank*, sourbank g. ; *Bank vor einem Schrankbett*, bank tosel g., skaon vele b. ; *Bank mit Rückenlehne*, skaon-geinek b. ; *eine Bank voll sitzender Kinder*, ur bankad bugale g. ; *sich auf eine Bank setzen*, teuler e bouez war ur bank, azezañ war ur bank, lakaat e revr war ur bank, pikañ e revr war ur bank ; *von einer Bank aufstehen*, divankañ ; *die Bank wechseln*, divankañ ; *Tisch mit Bänken*, taol harzell b., taol ledet gant skinier hir b. ; 2. eskemmez g., eskemmer g., taol-labour b., based g. ; 3. [dre skeud.] *etwas auf die lange Bank schieben*, mont ruz-diruz gant udb, mont a-ruz (war-stlej, goustadik) d'udb, lakaat an amzer da vont hebiou, sachañ war a-dreñv, buzhugenniñ udb, goulerc'hiñ d'ober udb, daleañ d'ober udb, daleañ udb, deren(iñ) udb, pellaat udb, lakaat udb da badout, lezel udb d'ober, gortoz evit ober udb betek ma savo ul loar nevez e ti ar gemenerien, gortoz an devezh goude biken evit ober udb, kas udb da ouel sant Bikenig, gortoz evit ober udb ken na vo lidet sant Bikenig, gortoz betek trompilh ar Varn a-raok ober udb, ober udb gant lentegezh (Gregor) ; 4. *durch die Bank*, well-wazh ; 5. *P. auf der Anklagebank sitzen*, bezañ bet lakaet war bedenn ar Sul, bezañ dindan lagad an holl, bezañ tapet e kaoz, na vezañ anv nemet eus an-unan, bezañ kaoz vras eus an-unan, bezañ dindan teod an dud, bezañ ar gaoz war e lerc'h, bezañ chaok diwar e benn, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e benn ; 6. [loen.] tolpad g., bank g., bankad g. ; *Muschelbank*, rouzenn b., bank kregin g., bankad kregin g. ; *Heringsbank*, gwazhiad harinked b., gwazhienn harinked b., gwazhiennad harinked b., taol harinked g., bank harinked g., bankad harinked g., klodad harinked g., moudenn harinked b. 7. *Sandbank*, ervtraezh b., reuzeulenn-draezh b., traezhenn b., bank traezh g.
Bank² b. (-,-en) : 1. bank g., ti-bank g., arc'hanti g. ; *Geld auf der Bank haben*, kaout arc'hant war e anv en ti-bank ; *Kreditbank*, bank postañ g., ti-bank an aferioù kenwerzh g. ; *Notenbank*, bank monañ g. ; *Europäische Bank für Wiederaufbau und Entwicklung*, Bank Europa evit an Adsevel hag an Diorren g. ; *die Banken sind Intermediäre*, hantererien eo ar bankoù ; *die Bank*

wechseln, treuzkas e gont d'ur bank all ; *er wurde zum Direktor der Bank ernannt*, lakaet e oa bet da vestr er bank ; **2.** [dre heñvel.] [c'hoarioù] pod g., kef g., bank g. ; *die Bank halten*, ober war-dro ar bank (ar c'hof), bezañ e karg eus ar pod ; *die Bank sprengen*, dont ar gounid bras gant an-unan, dont an holl ouestloù gant an-unan, fregañ ar bank, riñsañ ar pod, mont holl arc'hant ar pod gant an-unan .

Bank- : bankel, ... bank.

Bankabschluss g. (-es,-abschlüsse) : stad kont b., mentel b.

Bankagio n. (-s,-s) : agio g., priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b., mizioù ouzhpennet lies.

Bankakzept n. (-es,-e) : asant an ti-bank g.

Bankamboss g. (-es,-e) : [tekn.] annev hezoug b., annevig b.

Bankangestellte(r) ag.k. g./b. : implijad bank g., implijadez vank b.

Bankanweisung b. (-,-en) : chekenn-vank b.

Bankauftrag g. (-es,-aufträge) : urzh roet d'un ti-bank g.

Bankausweis g. (-es,-e) : stad an arc'hant gant un ti-bank b., mentel b.

Bankauszug g. (-s,-züge) : daveennoù bank lies.

Bankautomat g. (-en,-en) : bilhedaouer emgefre g.

Bankaval g. (-s,-s) : ergein g., gwarant bank g.

Bankaxt b. (-,-äxte) : [tekn.] bouc'hal galvez b.

Bankbeamte(r) ag.k. g. : implijad bank g.

Bankbeamtin b. (-,-nen) : implijadez vank b.

Bankbürgschaft b. (-,-en) : gwarant bank g.

Bankdepositen lies. : fiziadoù arc'hant lies.

Bankdirektor g. (-s,-en) : rener ti-bank g.

Bankdiskont g. (-en,-en) : diskont bank b.

Bankeinlage b. (-,-n) : fiziad arc'hant g., fiz-bank g.

Bankeisen n. (-s,-) : [tekn.] krog-bank g.

Bänkelgesang g. (-s,-gesänge) : kanaouenn bobl b.

Bänkelkind n. (-s,-er) : bastard g., avoultr g., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel diwar an avantur g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaoladenn b., mab-egile g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g. ; *sie hat ein Bänkelkind bekommen*, kouezhet ez eus ur berenn diouti.

Bänkellied n. (-s,-er) : kanaouenn bobl b.

Bänkelsänger g. (-s,-) : kaner baleer g.

Bankenaufsicht b. (-) : kuzul-enklask war an tiez-bank g., kengor kontrollañ labour an tiez-bank g.

Bankenkonsortium n. (-s,-konsortien) : kevuniad bankoù g.

Bankenkrach g. (-s,-e) : freuz bank g., koemp g.

Bankenviertel n. (-s,-) : karter an tiez-bank g.

Bankerott g. (-s,-e) : *sellit ouzh Bankrott*

Banker g. (-s,-) : banker g., bankour g.

Bankert g. (-s,-e) : [gwashaus] bastard g., avoultr g., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel diwar an avantur g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaoladenn b., mab-egile g.,

bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g. ; *sie hat einen Bankert bekommen*, kouezhet ez eus ur berenn diouti.

Bankett¹ n. (-s,-e) : banvez g., koui g.

Bankett² n. (-s,-e) / **Bankette** b. (-,-n) : ribl-hent g. ; *Bankette nicht befahrbar*, ribl-hent gwak !

Banketteilnehmer g. (-s,-) : banvezer g., frikoter g.

Bankfach n. (-s,-fächer) : **1.** koufr g. ; **2.** [micher] bankerezh g., gennad bankel g.

bankfähig ag. : hag a c'hell bezañ asantet gant ar bank kreiz, bankadus.

Bankfähigkeit b. (-) : bankadusted b., bankaduster g.

Bankforderungen lies. : kredouriezhoù bank lies.

Bankgeheimnis n. (-ses,-se) : sekred bank g., rin bankel g.

Bankgeschäft n. (-s,-e) : **1.** oberiadenn vank b., gwezhiadenn vank b., bankerezh g., obererezh arc'hant g., obererezh arc'hantaouiñ g. ; *Bankgeschäfte tätigen*, seveniñ oberiadennoù bank, seveniñ gwezhiadennoù bank ; *elektronisches Bankgeschäft*, [stlenn.] bankerezh elektronek g. ; **2.** ti-bank g., diazezadur bankel g.

Bankguthaben n. (-s,-) : kaoudoù er bank lies.

Bankhalter g. (-s,-) : [c'hoarioù] banker g., den e karg eus ar bank g., den e karg eus ar pod g., den e karg eus ar c'hof g.

Bankhaus n. (-es,-häuser) : ti-bank g., diazezadur bankel g.

Bankier g. (-s,-s) : banker g., bankour g., arc'hantour g.

Banking n. (-s) : bankerezh g. ; *electronic Banking*, [stlenn.] bankerezh elektronek g.

Bankinstitut n. (-s,-e) : ti-bank g., arc'hanti g., diazezadur bankel g., ensavadur bankel g.

Bankkapital n. (-[e]s,-ien) : kevala bank g.

Bankkaufmann g. (-s,-leute) : implijad bank diplomet g.

Bankkauffrau b. (-,-en) : implijadez vank diplomet b.

Bankkonto n. (-s,-konten) : kont-vank b.

Bankkredit g. (-s,-e) : kred bank g., kredad bank g.

Banklehre b. (-) : deskarderezh en un ti-bank b.

Bankleitzahl b. (-,-en) : kod bank g., boneg vankel b. ; *Bankleitzahl und Kontonummer*, daveennoù bank lies., daveennoù ar gont-vank lies.

bankmäßig ag. : **1.** hag a c'hell bezañ asantet gant ar bank kreiz, bankadus ; **2.** [kenw.] *bankmäßige Deckung*, kretadur (kretadurezh b.) dre an ti-bank g.

Bankmonopol n. (-s,-e) : monopol monañ g.

Bankniederlassung b. (-,-en) : amsez vank b., diazezadur bankel g.

Banknote b. (-,-n) : bilhed-bank g., paper-arc'hant g., P. tamm g., pezh g. ; *im Umlauf befindliche Banknoten*, bilhedoù bank en implij lies., bilhedoù amred lies.

Banknotenausgabe b. (-,-n) : enamredañ bilhedoù bank g.

Banknotenfälscher g. (-s,-) : falser bilhedoù bank g.

Banknotenpresse b. (-,-n) : moull bilhedoù g.

Bankpapiere lies. : talvoudennoù lies., paperioù-leve lies.

Bankplatz g. (-es,-plätze) : plas arc'hantel g., sez arc'hantel b., kreizenn vankel b., kêr ma kaser da benn obererezhioù arc'hantaouiñ stank b.

Bankpraxis b. (-) : arverioù an tiez-bank lies., doare d'ober an tiez-bank g., pleustr bankel g.

Bankprovision b. (-,-en) : mizoù bank lies., arvuziad bank g.

Bankraub g. (-s,-e) : laeradenn ti-bank b., bankskrap g.

Bankräuber g. (-s,-) : bankskraper g., laer ti-bank g.

Bankrecht n. (-s,-e) : gwir hag a sell ouzh mont en-dro ar bankoù g.

Bankreferenz b. (-,-en) : daveennoù bank lies., daveennoù ar gont vank lies.

Bankrott g. (-s,-e) : freuz-stal g., freuz-boutikl g., banktorradur g., banktorr g., freuz bank g., faziadenn-genwerzh b., fellerezh g., P. foet-boutikl g. ; *Bankrott machen*, ober freuz-stal, ober freuz-boutikl, ober foet-boutikl, foetañ e stal, foetañ e voutikl, faziñ, ober bank, dougen ar gouriz plouz, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, dougen ar boned glas, mont e stal da benn ar c'hoc'hu, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hleuz, mont e boch gant ar vezh ; *betrügerischer Bankrott*, freuz-stal flodus ha malisius (Gregor) g., freuz-stal dizonest g., banktorr flodus g. ; *er hat Bankrott gemacht*, freuz-stal a zo gantañ, kouezhet eo e stal, aet eo dreist penn e draoù, foetet en deus e stal, foetet en deus e voutikl, ; *die Gaststätte hat Bankrott gemacht*, aet eo ar barr-iliav gant ar c'havr.

bankrott ag. : *bankrott werden*, ober freuz-stal, ober freuz-boutikl, ober foet-boutikl, foetañ e stal, foetañ e voutikl, faziñ, ober bank, dougen ar gouriz plouz, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, dougen ar boned glas, mont e stal da benn ar c'hoc'hu, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hleuz, mont e boch gant ar vezh ; *für bankrott erklären*, embann ar freuz-stal, disklêriañ en deus graet freuz-stal un embregerezh bennak.

Bankrotterklärung b. (-,-en) : disklêriadur ar freuz-stal g., embannidigezh ar freuz-stal b.

Bankrotteur g. (-s,-e) : banktorrer g.

Banksatz g. (-es,-sätze) : feur bank g.

Bankschalter g. (-s,-) : gwic'hed vank b., dorikell ar bank b., draf ar bank g.

Bankschließfach n. (-s,-fächer) : kombod surentez en ti-bank g., koufr-houarnet g., koufr-kreñv g.

Banksystem n. (-s,-e) : reizhiad vankel b. ; *ohne Hilfe von außen wird das Bankensystem dieses Landes zusammenbrechen*, reizhiad vankel ar vro-se n'eo ket gouest da chom plom drezi hec'h-unan.

Banktratte b. (-,-n) : lizher-paeañ g.

Banküberfall g. (-s,-fälle) : laeradenn ti-bank b., bankskrap g.

Banküberweisung b. (-,-en) : treuzkasadenn arc'hant b., treuzdougadur bankel g.

banküblich ag. : diouzh arverioù an tiez-bank, diouzh ar pleustr bankel.

Bankung b. (-,-en) : gweleadoù gouelezennek bern-ha-bern lies.

Bankusance b. (-,-n) : arverioù an tiez-bank lies., doare d'ober an tiez-bank g., pleustr bankel g.

Bankverbindlichkeit b. (-,-en) : dle e-keñver un ti-bank g., endalc'henn e-keñver un ti-bank b., enkoulm bankel g., enkoulmidigezh vankel b., endalc'h bankel g.

Bankverbindung b. (-,-en) : kod bank g., boneg vankel b. ; *Bankverbindung und Kontonummer*, daveennoù bank lies., daveennoù ar gont-vank lies.

Bankvollmacht b. (-,-en) : leunc'halloud evit ober war-dro kont-vank u.b. g., prokul evit ober war-dro kont-vank u.b. g.

Bankwechsel g. (-s,-) : lizher-paeañ g.

Bankwelt b. (-) : bed ar bankoù g., metoù ar bankoù g., kelc'hiadoù ar bankerezh lies.

Bankwert g. (-es,-e) : talvoudenn b., paperioù-leve g.

Bankwesen n. (-s,-) : tiez-bank lies., bankoù lies., bankerezh g., reizhiad vankel b.

Bann g. (-es,-e) : **1.** anaoue g., forbannerezh g. ; *den Bann ausüben*, bezañ ar gwir a forbannerezh gant an-unan ; *jemanden in Acht und Bann schlagen*, *jemanden mit dem Bann belegen*, *den Bann über jemanden verhängen*, *den Bann über jemanden aussprechen*, forbannañ u.b., ober u.b. forbann / forbanisañ u.b. (Gregor), anaoueañ u.b., teurel an anaoue war u.b., dougen an anaoue a-enep u.b., lakaat u.b. war pedenn ar Sul ; **2.** boem b., hoal g., chalm g. strobinnell b., hud g., achantouriezh b., achanterezh g., breou g., boemerezh g., strobinnellerezh g., kazal-ge b., rouestl-hud g., trugar b., dudi g., bam g., hoalerezh g., hoalusted b., lorberezh g., touellerezh g., touellenn b., sort g., gouestl g. ; *im Bann stehen*, bezañ dindan gazel-ge ; *den Bann brechen*, terriñ (treiñ) ar blanedenn, distrobañ, distrobinnellañ, disorsañ, diskoulmañ an akuilhetenn, diavelañ / diachantañ / diskontañ / digej ar bater (Gregor) ; *in Bann schlagen*, achantañ, hudañ, boemañ, strobinnellañ, touellañ, kilhañ, lakaat dindan gazel-ge, treiñ ha distreiñ, mezevelliñ, gouestlañ [spered u.b.], chalmiñ e galon d'u.b., chalmiñ santimant u.b., chalmiñ, goursevel, mezviñ, dibradañ, sordañ, filimiñ, fileniñ, tizhout, lorc'hañ, sorsiñ, barn, teuler breoù war ; *in den Bann eines Menschen geraten*, bezañ (bezañ erru) e anal u.b., degouezhout e anal u.b., bezañ dindan gazel-ge u.b., bezañ galvet gant ur gouestl didrec'hus davet u.b., bezañ mezevellet gant u.b., bezañ hoalel gant u.b. ; *der Redner zwang die Zuhörerschaft in seinen Bann*, gouestlañ a reas ar prezegenner e selaouerien gant e gomzoù, boemet (hoalel, filimet) en doa ar prezegenner e selaouerien, lakaat a reas ar prezegenner e selaouerien dindan gazel-ge gant e gomzoù boemus, chalmet e oa santimant ar selaouerien gant komzoù ar prezegenner, gouezet en doa ar prezegenner gounit e selaouerien ; *die Lüstlinge bleiben im Bann ihrer berausenden Wollust gefangen*, ar plijadurioù lik a zo ur grapinnell ivinek evit an dud c'hadal ; **3.** [istor] *ein Bann Heerleute*, ur vandennad soudarded b. (Gregor) ; *Heerbann*, bann ar re nobl g., bann an noblañs (Gregor) g.

Bannberechtigte(r) ag.k. g./b. : [istor] marc'hegour bannielek g.

bannen V.k.e. (hat gebannt) : **1.** anaoueañ, interdizañ, forc'hiñ, argas, bannañ ; *den Teufel bannen*, argas an diaoul, touch an diaoul kuit ; *die Sorgen bannen*, argas an trubuilhoù, argas trechal ha trefu ; **2.** [dre skeud.] treiñ ha distreiñ, lakaat dindan gazel-ge, filimiñ ; *er ist wie gebannt*, alvaonet-holl eo, evel dindan gazel-ge emañ, evel strobinnellet eo, kalmet eo, skoelfet eo ; **3.** luc'hskeudenniñ, tresañ, livañ.

Banner n. (-s,-) : **1.** banniel g., standard g. ; **2.** [stlenn.] giton g.

Bannerherr (-n,-en) : [istor] marc'heg-banniel g. [*liester marc'heien-vannielerien*].

Bannerträger g. (-s,-) : douger-banniel g., banniel g.

Bannerwerbung b. (-) : [stlenn.] bruderezh dre c'hitonioù g.

Bannfluch g. (-s,-flüche) : eskumunugenn b., anaoue g. ; *jemanden mit dem Bannfluch belegen*, anaoueañ u.b., eskumunugañ u.b., teuler (dougen) un eskumunugenn war ur re bennak (Gregor), interdizañ u.b.

Banngut n. (-s,-güter) : marc'hadourezh flod b.

Bannkreis g. (-es,-e) : 1. bann g., lev-varn b. ; 2. talvoudva g., takad obererezh g., tachennad levezon b., takad gwerediñ g., takad efediñ g., kelc'h levezon g.

Bannmeile b. (-,-n) : lev-varn b., bann g.

Bannmühle b. (-,-n) : [istor] milin voutin b., kenvilin b., milin-dalc'h b., milin-aotrou b.

Bannofen g. (-s,-öfen) : forn voutin b., kenforn b., forn-dalc'h b., forn-aotrou b.

Bannpflicht b. (-) : banaliezh b. ; *bannpflichtfreier Ofen*, fourm-red b.

Bannstrahl g. (-s,-en) : eskumunugenn b., anaoue g.

Bannwald g. (-es,-wälder) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] koadeg wareziñ b., koadeg gwarez ouzh an disac'hadennoù b.

Bannware b. (-,-n) : marc'hadourezh flod b.

Bantamgewicht n. (-s,-e) : [sport] pouez kilhog g.

Bantamgewichtler g. (-s,-) : [sport] bokser pouez kilhog g.

Baobab g. (-s,-s) : [louza.] baobab g./str., baobabez str.

Baptismus g. (-) : [relij.] badezouriezh b.

Baptist g. (-en,-en) : [relij.] badezour g.

Baptisterium n. (-s, Baptisterien) : chapel-vadeziñ b., chapel vadez b., chapel ar vadeziant b.

bar ag. : 1. noazh, hep ; *baren Hauptes, barhäuptig*, diskabell, digabell, en e vlev, hep a bennwisk, penn noazh, en e benn noazh ; *barfuß, barfüßig*, diarc'hen, diarc'hen-bev, kuit a votoù, divotoù, diloer ha divotoù, treid noazh, noazhtroad, war e dreid noazh, gant netra en e zreid ; *aller Vernunft bar*, diskiant da vat, kollet e skiant-vat gantañ ; *jedes Geldes bar*, gweneg ebet el loch gantañ, diarc'hant da vat, plat e yalc'h, tanav e yalc'h ; *bar jeder Habe sein*, bezañ en diouer a bep tra, en em gavout en dilez ar brasañ, na vevañ nemet dre an diouer hag an dilez a bep tra, na gaout mann dezhañ e-unan, na gaout tra war e anv (en e gerz, en e anv), na gaout ur bomm leve war e anv, na gaout mann d'an-unan, na gaout kerz e nep tra, na gaout an hanter eus netra, bezañ dileve, na gaout nag erv nag ant, na gaout na bod na skod, na gaout netra drezañ e-unan, bezañ dibourvez eus pep tra, bezañ difournis a bep tra, bezañ diarc'hant, bezañ dizanvez, bezañ didra, na gaout daou wennege da deuler ouzh toull ur c'hi, na gaout gweneg ebet, bezañ skañv (diskantet, plat, ridet, moan, treut, tanav) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, na vezañ gweneg ebet el loch gant an-unan, na vezañ gweneg toull ebet gant an-unan, na gaout takenn ebet, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr en e skeuliad, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan.

2. *bares Geld*, arc'hant dizolo g., arc'hant laosk g., arc'hant diouzhtu g., arc'hant a-benn g., arc'hant dibres g. ; *in barem Geld*, war an taol, war an tach, war al lec'h, dre ma'z eer, en un dornad, gant arc'hant diouzhtu (dizolo, a-benn), war ar peul, war an tomm hag hep termen (Gregor) ; *bares Geld lacht*, arc'hant diouzhtu a lak ar c'hredour war e du.

3. [dre skeud.] *etwas für bar (für bare Münze) nehmen*, plomañ kañvalet (kelien, poulc'hennoù), lonkañ siliou (prun, lostoù leue, kelien), lonkañ poulc'had, lonkañ poulc'hennoù,

bezañ hegredek betek re, lonkañ kement gaou a lavarar ; *das ist ja barer Unsinn*, n'eus dalc'h na poell gant kement-se, diskiant da vat eo an dra-se, n'eus penn na lost gant kement-se, diboell eo kement-se ken ez eo.

4. e-lec'h "Bargeld" : *gegen bar, in bar*, gant ma vo paeet diouzhtu, evit arc'hant diouzhtu, da baeañ war al lec'h ; *nur gegen bar verkaufen*, gwerzhañ war an tach, gwerzhañ war an daol, gwerzhañ war an dorn, gwerzhañ hep termen, gwerzhañ gant ma vo paeet diouzhtu ; *bar bezahlen*, paeañ war an tomm hag hep termen (Gregor), paeañ war al lec'h, paeañ war an tach, paeañ gant arc'hant a-benn, paeañ dre ma'z eer, paeañ gant arc'hant dizolo, paeañ gant arc'hant diouzhtu, paeañ gant arc'hant kontet, paeañ war ar peul, paeañ rik-ha-rak war an taol, paeañ rik war an taol ; *ich bezahle dann alles bar auf die Krallen / ich bezahle dann alles bar auf die Hand*, me 'baeo tout pizh-razh en un taol.

-bar ag. : [lostger] *trinkbar*, mat da evañ, evus ; *lesbar*, lennus, lennadus, aes da lenn (Gregor).

Bar b. (-,-s) : ostaleri b., tavarn b., bar g., evlec'h g. ; *sich in Bars herumtreiben*, hentiñ an tavarnioù, redek an ostalerioù.

bar / Bar n. (-s,-s) : [fizik] bar g.

Bär¹ g. (-en,-en) : 1. arzh g., ourz g. ; *der Bär brummt*, krozal a ra an arzh ; *der Bär brummte ihn an*, diskrognal a rae an arzh o sellet outañ, gourdrouz a rae an arzh anezhañ ; 2. [dre skeud.] *ein Bär*, ur markol g., un treuztelleg g., un tos g., ur palvad mat a baotr g., un dornek mat a zen g., un troc'had mat a baotr g., ur paotr a droc'had mat g., ur paotr temzet mat g., un tarin g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhiañ den g., ur pezhiañ hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., ur paotr difall g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ, ur c'horf mat a baotr g., ur pres laezh g., Yann-e-vazh-houarn g., un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen b. (Gregor) ; *er ist stark wie ein Bär*, hennezh a zo ken nerzhus hag ur marc'h, hennezh a zo kreñv evel ur marc'h, hennezh a zo kreñv marc'h, hennezh a zo kreñv evel un dervenn, hennezh a zo ken kreñv ha pevar, hennezh a zo kreñv evel un tarv, hennezh a zo kreñv evel un ejen, hennezh a zo houarn, hennezh n'eus muzul ebet d'e nerzh ; 3. [dre skeud.] *jemandem einen Bären aufbinden*, reiñ kelien (kañvalet) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvalet, poulc'hennoù, siliou, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., lakaat u.b. da lonkañ siliou (lostoù leue), tennañ siklezonoù d'u.b., bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ) u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn d'u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini 'zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., sorc'henniñ u.b., fritañ naered e-lec'h siliou d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., gwiskañ bonedoù d'u.b., gwerzhañ brav poultr d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., pentañ lern d'u.b., paskañ lus d'u.b. ; 4. *P. er ist ein rechter Bär*, hennezh 'zo ur paotr hek e c'henoù, un tagnouz a zo anezhañ, hennezh a zo ourz, goeñvet (araous, grignous, pikous, ranous, tagnous, blech, hek, hek e c'henoù, kintus, diaes, ginet, kivioul, put, hegaz, ratous) eo, ur penn kegin a zo anezhañ, ur rachouz a zo anezhañ, ur ragain a zo anezhañ, hennezh n'eo ket brav kaout d'ober gantañ, hennezh n'eo ket brav kaout d'ober outañ, rust eo evel ur

bod-spern, hegarat eo evel ur bod linad ; **5.** [stered.] *der Große Bär*, ar C'hastell-Karr-Kamm g., ar C'hastell-Karr-Bras g., ar C'hastell-Karr g., ar C'harr-Kamm g., Kastell ar Seizh Ejen-Arat g., ar Seizh Ejen-Arat lies., Karr-Arzhur g., al Lost Arar g., ar Seizh Steredenn lies. ; *der Kleine Bär*, Karr-Ahez g., ar C'hastell-karr-Kamm bihan g., ar C'harr-kamm bihan g. **Bär²** g. (-s,-en/-e) : [tekn.] horzherez-sankañ b., morzholierez-sankañ b.

Barabfindung b. (-,-en) : digoll gant arc'hant mat g., dic'haou gant arc'hant kontet g.

Baracke b. (-,-n) : lochenn b., logell b., log plenk b., barakenn b., ti-prenn g., siklutenn b., siklud g., foukenn b., kombod g.

Barackenlager n. (-s,-) : logelleg b.

Barauslage b. (-,-n) : mizoù lies.

Barbakane b. (-,-n) : garid b., rakvur b.

Barbar g. (-en,-en) : **1.** [istor] Barbar g. ; **2.** barbar g.

Barbara b. : Barba b.

Barbarei b. (-) : barbarelezh b., barbariezh b., krizder g., gouezoni b., gouezder g. ; *vom Fanatismus zur Barbarei ist es nur ein Schritt*, eus an diboellgredenn (eus ar varanegezh) d'ar varbariezh n'eus nemet treuz ur c'hammed.

Barbareske g. (-n,-n) : Barbareskad g. [*liester Barbareskiz*].

barbarisch ag. : barbar, barbarel, barberek, kriz, gouez.

Barbarismus g. (-, Barbarismen) : barberegadur b.

Barbarossa g. : Barv Ruz g.

Barbe b. (-,-n) : [loen.] barz g., draeneg g., dreineg g., barbot g., kloian g., lebin g., braog g., malbar g., broc'h g. **bärbeißig** ag. : goeñvet, araous, grignous, tagnous, rachous, ourz, chakous, c'hweros, mouzher, blech, hek, hek e c'henoù, kintus, diaes, ginet, kivioul, put, hegaz, bigarre, huernek, huernus, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, ratous ; *bärbeißig werden*, dont droug en e gorf, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e revr war e chouk gant an-unan, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont dreist penn, lammat dreist penn ; *bärbeißig sein*, bezañ araous (goeñvet, grignous, tagnous, blech, kintus, ginet, kivioul), bezañ ourz, bezañ divalav ouzh an holl, bezañ hek e c'henoù, bezañ hegarat evel ur bod linad, bezañ hegarat evel bodoù linad, bezañ rust evel ur bod-spern, na deuziñ ar sukr en e c'henoù, bezañ divalav e-keñver an holl, bezañ ur penn kegin eus an-unan, bezañ rust an troc'h gant an-unan, bezañ un ourz eus an-unan, bezañ diaes ober ouzh an-unan ; *er ist bärbeißig*, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ.

Bärbeißigkeit b. (-) : mouzherezh g., araousted b., araouster g.

Barbestand g. (-s,-bestände) : enkef g., kefiad g.

Barbet g. (-s,-s) : [loen.] ki foutouilhek g., barbed g.

Barbetorte g. (-s) : [istor] Alan Breizh g., Alan Al Louarn g., Alan Varvek g.

Barbetrag g. (-s,-beträge) : somm arc'hant dizolo b.

Barbier g. (-s,-e) : barver g., [dre fent] diskarer-barv g.

barbieren V.k.e. (hat barbiert) : **1.** ober e varv da, touzañ e varv da, diskar e varv da, aotenniñ e varv da, lemel e varv da, troc'hañ e varv da ; **2.** [dre skeud.] *jemanden über den*

Löffel barbieren, houperigañ ur re bennak (Gregor), paltokiñ u.b., c'hoari u.b., flemmañ u.b., toazañ brav ha prop u.b., bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ) u.b., c'hwennat u.b., gennañ u.b., klaviañ u.b., pakañ u.b., tapout u.b., gwaskañ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., touzañ e c'henoù d'u.b. ; **3.** *lieber andere barbieren als selbst barbiert werden*, gwelloc'h bezañ kiger eget bezañ leue - gwelloc'h eo bezañ ar morzhol eget an annev - gwelloc'h eo lazhañ ar bleiz eget bezañ lazhet gantañ - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot - lez kaoc'hig da zont hag arc'hoazh en do c'hoant foerig da zont - ma kar an den e vo mac'het gant kement loen fall 'zo ha n'en do mann da lavaret - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall a zo tout - mar lezfe un den an dud da varc'hegezh anezhañ, ne vefe fin ebet - n'eo ket pec'hed nemet mad mougañ an naer gant he c'hofad.

Barbieren n. (-s) : barverezh g.

Barbierrmesser n. (-s,-) : aotenn b.

Barbierschüssel b. (-,-n) : plad-barver g.

Barbiturat n. (-s,-e) : louzoù barbiturek g., barbutureg g. [*liester barbitureier*].

Barbitursäure b. (-,-n) : trenkenn varbiturek b.

barbusig ag. : he divronn en o noazh, dispak he divronn ganti.

bardauz estl. : *bardauz* ! poudouroum !

Barchent g. (-s,-e) : [gwiad.] fustenn b.

Barchenthändler g. (-s,-) : fustenner g.

Bardame b. (-,-n) : **1.** matezh ostaleri b., barmaid b. ; **2.** [dre astenn.] lorberez a vicher b., gast kas c'hoant b., chafoulerez b.

Barde g. (-n,-n) : barzh g.

Bardenlieder lies. : barzhaz g.

Bardeckung b. (-,-en) : kretadur gant arc'hant dizolo g., kretadurezh gant arc'hant dizolo b., ateb metal g.

Bareingang g. (-s,-eingänge) : **1.** enkefadurioù lies. ; **2.** antre an ostaleri g., toull-dor ar bar g.

Bärenbeißer g. (-s,-) : [loen.] dogez-saoz g., ki-bouldok g.

Bärendienst g. (-es,-e) : diservij g. ; *jemandem einen Bärendienst leisten*, ober gaou ouzh u.b. hep ratozh, ober noaz ouzh u.b. hep gouzout d'an-unan, diservijañ u.b. o klask e servijañ, diharpañ u.b. o klask e harpañ.

Bärendreck g. (-s) : [su Bro-Alamagn] regalis g.

Bärenfell n. (-s,-e) : feur arzh b., foulenn arzh b., kroc'hen arzh g.

Bärenführer g. (-s,-) : diskouezer arzhed g.

Bärenhaut b. (-,-häute) : **1.** kroc'hen arzh g., feur arzh b., foulenn arzh b. ; **2.** *auf der Bärenhaut liegen*, chom da bladorenniñ, chom da blavañ, chom da yariñ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, chom da velc'hweta, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, chom didalvez, lardañ diegi, chom da selaou ar moulc'hi o foerat, en em deurel dezhi, ober e zidalvez, na ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdihoan, sellet ouzh an heol, na vezañ bale an eost gant an-unan, padout pell ouzh an-unan ober pezh a zo d'ober, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, lureiñ,

labaskennañ, falaoueta, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, na ober netra gant e gorf, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, bezañ kouezhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, delc'her a-dreñv, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur goarenn, landregenniñ, landreiñ, sorañ ; **3. man soll nie die Bärenhaut verkaufen, bevor man den Bären erlegt hat**, arabat gwerzhañ ar viou e revr ar yar, ne vank ket deoc'h gwerzhañ an ui a-raok na ve dozvet, ret eo gortoz an noz evit lavaret ez eo bet kaer an deiz, an toull hebiou a zo frank.

Bärenhäuter g. (-s,-) : sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., kac'h-moudenn g., landread g., lezireg g., louangen g., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., koll-boued g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., kouskadenn b., kousker g., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., foerouz g., tamm foerouz g., landore g., landregenn g., lantouzer g., luduenn b., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], leubeurc'henn g., lochore g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., travelgen g.

Bärenhunger g. (-s) : marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., naonegezh b., naon ruz g., naon du g., naon-ki g., naon rankles g., naon da zebriñ bili g., kounnar debriñ eus ar re zuañ b., debtron jave g., debtron en e fri g. ; *einen Bärenhunger haben*, kaout naon ruz, ruziañ gant an naon, klevet kleier an Naoned, kaout naon da zebriñ bili, bezañ naon du krog en an-unan, kaout diwalc'h, bezañ diwalc'het, bezañ ilbouet, bezañ marnaoniet, bezañ darev gant an naon, bezañ marv gant an naon, kaout ur c'hofad naon, kaout naon du, bezañ du gant an naon, kaout un naon-ki, kaout un naon rankles, bezañ erru ruz e vouzelloù, bezañ erru moan e vouzelloù, bezañ moan e gof, bezañ goulo e gof, bezañ du e zent, kaout un ilboued bras, bezañ dalc'het gant an naon, santout e breñv, bezañ o vougañ gant an naon, bezañ marnaon(i)ek, bezañ laosk war e vegal, mervel gant an naon, glaouriñ du gant an naon, glaouriñ gant an naon du, duañ gant an naon, disec'hañ gant an naon, bezañ gouest da zebriñ un dumporellad traoù, kaout debtron jave, kaout debtron en e fri.

Bärenjagd b. (-) : arzhetaerezh g., hemolc'h arzhed g.

Bärenjäger g. (-s,-) : arzhetaer g., hemolc'her arzhed g.

Bärenkälte b. (-) : yenijenn du b., yenijenn griz b., yenijenn rip b., amzer yen du b., amzer griz b., amzer rip b., amzer yen-sklas b., amzer yen-put b., amzer yen-ki b., amzer yen-chas b., krizaj g.

Bärenklau b. (-) / g. (-s) : [louza.] kraban-arzh b., korz-babouz str., korz-kanell str., korz-prad str., panez gouez str.

Bärenkräfte lies. : nerzh spontus g., nerzh ur ramz g., nerzh pevar g., nerzh ur marc'h g.

Bärenkrebs g. (-es,-e) : [loen.] *kleiner Bärenkrebs*, [*Scyllarus arctus*] grilh-saoz g., grilh-maen g. ; *großer Bärenkrebs*, [*Scyllarides latus*] grilh-saoz bras g., grilh-maen bras g.

Bärenmütze b. (-,-n) : boned foulenn g., boned feur g., kalabousenn b.

Bärennatur b. (-) : *er hat eine Bärennatur*, yac'h eo evel ar beuz, yac'h-pesk eo, dibistig eo, diampech eo, distag eo diouzh pep kleñved, yac'h-kloc'h eo, hennezh a ra ruskenn vat, yac'h-frev eo.

Bärenstark ag. : **1.** kreñv evel un tarv, ken nerzh hag ur marc'h, kreñv marc'h, kreñv evel ur marc'h, kreñv evel un ejen, kreñv evel un dervenn, ken kreñv ha pevar, [hennezh n'eus] muzul ebet d'e nerzh ; **2.** dreist, dispar, euzhus mat, a-stroñs.

Bärenzwinger g. (-s,-) : toull an arzhed g., kaoued an arzhed b., foz an arzhed b.

Barrett n. (-s,-e) : **1.** [lu] bered g. ; **2.** [justis] kalabousenn b. ; **3.** [relij.] barretenn b.

barfuß ag./Adv. / **barfüßig** ag./Adv. : diarc'hen, diarc'hen-vev, kuit a votoù, divotoù, divot, diloer ha divotoù, treid noazh, noazhtroad, war e dreid noazh, gant netra en e zreid, na botoù na mann en e dreid ; *barfuß gehen*, kerzhet divotoù, kerzhet gant an treid diarc'hen, kerzhet diarc'hen, kerzhet diarc'hen-bev, kerzhed gant netra en e zreid, bezañ war e dreid noazh, bale war e dreid noazh ; *man hörte, wie sie barfuß auf dem Parkett trippelte*, klevet e veze piltrot he zreid noazh war ar plañchod.

Barfüßer g. (-s,-) : [relij.] santfrañzesad g.

Bargeld n. (-s) : arc'hant a-benn g., arc'hant dizolo g., arc'hant diouzhtu g., arc'hant kontet g., moneiz-red g., pezhioù-moneiz lies. ; *in Bargeld*, war an taol, war al lec'h, dre ma'z eer, gant arc'hant diouzhtu, gant arc'hant dizolo, gant arc'hant a-benn, war an tomm hag hep termen (Gregor), war an tach, gant arc'hant kontet.

Bargeldbestand g. (-s,-bestände) : [kenw.] enkef g., kefiad g.

bargeldlos ag. : hep arc'hant dizolo ; *bargeldloser Verkehr*, treuzmarc'hadoù hep arc'hant dizolo lies.

barhaupt Adv. / **barhäuptig** ag./Adv. : diskabell, digabell, en e vlev, hep a bennwisk, penn noazh, en e benn noazh, didog, na tog na mann war e benn, dizolo e benn, noazh e benn.

Barhocker g. (-s,-) : tous g., skabell b.

Bärin b. (-,-nen) : arzhez b.

Bariton g. (-s,-e) : [kaner] bariton g. [*liester* baritoné].

Baritonstimme b. (-,-en) : krennvouezh izel b.

Barium n. (-s) : bariom g.

Bark b. (-,-en) : [merdead.] teirgwern g.

Barkarole b. (-,-n) : [sonerezh] barkarollenn b., kanaouenn gondoler b., bageergan g.

Barkasse b. (-,-n) : [merdead.] tignol-karg g.

Barkauf g. (-s,-käufe) : prenadenn paeet gant arc'hant dizolo b., prenadenn war an tach b.

Barke b. (-,-n) : [merdead.] bag b., bark g.

Barkeeper g. (-s,-) : barman g., paotr-tavarn g., paotr an ostaleri g., mevel ostaleri g., paotr-kafe g.

Barkhölzer lies. : [merdead.] gwegr b.

barköppig ag./Adv. : diskabell, digabell, en e vlev, hep a bennwisk, penn noazh, en e benn noazh, didog, na tog na mann war e benn.

Bärlapp g. (-s,-e) / **Bärlappgewächs** n. (-es,-e) : [louza.] likopod g. ; *Keulenbärlapp*, louzaouenn-ar-saouzan, saouzanenn b.

Bärlauch g. (-[e]s,-e) : [louza.] ramps str., kignen gouez str.

Barlauf g. (-s) : [c'hoari a-stroll alaman] c'hoari prizonañ g.

barlaufen V.gw. (läuft bar / lief bar / ist bargelaufen) : c'hoari prizonañ.

Barm g. (-s) : goell g.

Barmann g. (-s-männer) : barman g., paotr-tavarn g., paotr an ostaleri g., mevel ostaleri g., paotr-kafe g.

Barmädchen n. (-s,-) : matezh ostaleri b., barmaid b.

Bärme b. (-) : goell g.

Barmeister g. (-s,-) : barman g., paotr-tavarn g., paotr an ostaleri g., mevel ostaleri g., paotr-kafe g.

Barmen g. (-s) : goell g.

barmherzig ag. : truezus, trugarezus, madelezhus, a galon vat, karantezus, aluzenus ; [relij.] *der barmherzige Samariter*, ar Samaritan madelezhus (mat, a galon vat g.) ; *barmherzige Brüder*, breudeur (freded) a garitez lies., breudeur ar garantez lies.

Barmherzigkeit b. (-) : karitez b., karantez b., kendruez b., trugarez b., trugar b., truez b., istim b., damant g. ; *von der Barmherzigkeit der anderen leben*, bevañ diwar an aluzen, bezañ en aluzen, bezañ war an aluzen ; *ich habe nicht immer von der Barmherzigkeit der anderen gelebt*, n'on ket bet atav en aluzen ; *Barmherzigkeit macht nicht ärmer*, reiñ aluzen d'ar paour alies ne ziverras biskoazh an danvez ; *auch dein schlimmster Feind verdient deine Barmherzigkeit*, ro d'ar paour ha pa ve da vrasañ enebour.

Barmittel lies. : arc'hant laosk g., arc'hant dibres g., arc'hant diouzhtu g., arc'hant a-benn g., arc'hant dizolo g.

Barmixer g. (-s,-) : barman g., mevel ostaleri g.

Barnabas g. : Barnabaz g.

Barnabit g. (-en,-en) : [relij.] barnabazad g. [*liester barnabaziz*].

barock ag. : **1.** barok ; **2.** [dre skeud.] iskis, dic'hortoz, dic'hiz ; *ein barocker Mensch*, un ibil g., ul labous g., ul labous iskis a zen g., ul labous a jav g., ur c'hwil g., un evn g., ur pichon g., un oristal a zen g., un orin a baotr g., un abostol g., ur boufon g., un ebeul g., ur fouin g., ur pipi g., un hinkin g., un istrogell g., ur marc'h-lu g., ur mailhard g., un tamm paotr iskis g., ur pitaouenneg g., ur gwikefre g., un diaoul a zen g.

Barock n./g. (-s/-) : barokelezh b., barok g.

Barockantiqua g. (-) : [moull.] font garamond g.

Barockstil g. (-s) : doare barok g., barokelezh b.

Barockzeit b. (-) : barokelezh b., marevezh ar varokelezh g.

Barograf g. (-en,-en) : [fizik] barograf g., aerbouezer enroller g.

Barometer n./g. (-s,-) : aerbouezer g., barometr g. ; *das Barometer steht hoch*, an aerbouezer a ziskouer amzer vrav, an aerbouezer a verk amzer vrav ; *das Barometer steht auf veränderlich*, diskouez a ra an aerbouezer amzer cheñch-dicheñch (amzer ramp, amzer hedro, amzer kemm-digemm, amzer diasur, amzer c'hadal, amzer amjestr, amzer variant, amzer chañsus, amzer vrizh,

brizhamzer) ; *das Barometer steht auf Regen*, diougan glav 'zo gant an aerbouezer.

Barometerstand g. (-s) : tuadur aerwask g.

barometrisch ag. : barometrek, aerbouezel.

Baron g. (-s,-e) : baron g. ; *der Mensch fängt erst beim Baron an*, ar re dindan ar renk a varon n'eus ket tud anezho.

Baroness b. (-,-en) / **Baronesse** b. (-,-n) : baronez b.

Baronie b. (-,-n) : **1.** [tachenn-douar] baronelezh b., baronigelezh b. ; **2.** [titl a noblañs] baroniezh b.

Baronin b. (-,-nen) : baronez b.

baronisieren V.k.e. (hat baronisiert) : lakaat da varon.

Baroskop n. (-s,-e) : gwaskseller g., baroskop g.

Barpreis g. (-es,-e) : priz pa vez paeet gant arc'hant dizolo g., priz pa vez paeet war an tach g.

Barras g. (-) : P. skalf g., servij-soudard g., amzer-soudard g., koñje g.

Barre b. (-,-n) : [merdead.] barrenn b.

Barrel n. (-s,-s) : barilh b.

Barren g. (-s,-) : **1.** barrenn b., tolzenn b. ; *Gold in Barren*, aour e barrennoù (Gregor) g., aour e tolzennoù g. ; **2.** [sport] divvarrenn lies., barrennoù kenstur lies.

Barrengold n. (-s) : aour e barrennoù (Gregor) g., aour e tolzennoù g.

Barriere b. (-,-n) : **1.** skoilh g., harz g., stank g., sparl g., diarbenn g., sparlenn b., harzell b., strob g., strobell b. ; **2.** kael b., kloued b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b., kloued-wint b., klouedenn-winteiz b., kef-harz g., draf g., endraf g. ; **3.** [bredoniezh] sourdadur g.

Barriereriff n. (-s,-e) : karreg-kloued b., gouriz reier g., gourizad reier g., regennad kerreg b., kouraleg kloued b.

Barrikade b. (-,-n) : bardell b., bardellad b. ; *eine Barrikade errichten*, sevel ur vardell ; *auf die Barrikaden steigen*, mont war ar bardelloù.

barrikadieren V.k.e. (hat barrikadiert) : bardellañ, stankañ, sparlañ.

barsch ag. : goeñvet, araous, grignous, tagnous, ourz, hegh, hek, hek e c'henoù, kintus, kivioul, rok, rust, put, hegaz, diaes, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous, dic'hras, jeneprus, ratous, trenk ; *in barschem Ton*, krak, distag, trenk, rok (taer, kivioul, rust, garv) an tamm anezhañ, gant ur beg rok, gant ur vouezh kroz, gant ur vouezh rok, en un doare teusk, en un doare teuc'h, en un doare reut, en un doare sec'h ha treut, brusk ; *jemandem barsch entgegenkommen*, degemer u.b. evel ur c'hi en iliz, degemer u.b. e-giz ur c'hi divestr, bezañ gouez ouzh u.b., bezañ gourit ouzh u.b., bezañ boufon ouzh u.b. ; *barsch antworten*, taraniñ, respont en un doare taer, respont krak, respont garv, respont krenn, reiñ ur respont rok ; *das wurde ihm barsch vorgeworfen*, an dra-se a voe rebechet c'hwerv dezhañ ; *zu barsch verfahren*, mont re zizamant ganti, mont re deusk ganti ; *jemanden barsch anfahren*, dichekal u.b., faeañ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., komz feuls ouzh u.b., komz rok ouzh u.b., komz kalet ouzh u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., gwallgas u.b., gwallgaozeal d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, mont a-stroñs d'u.b., mont

feuls ouzh u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., teñsañ kaer u.b., langajal u.b., pec'hñ war u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b.

Barsch g. (-es,-e) / **Bärsch** g. (-es,-e) / **Bärsche** b. (-,-n) : [loen.] brell g. ; *Wolfsbarsch*, *Seebarsch*, barz g., draeneg g., kloian g., lebin g., braog g.

Barschaft b. (-) : arc'hant prest g., arc'hantoù lies. ; *seine Barschaft*, e dammig arc'hant g.

Barscheck g. (-s,-s) : chekenn divarrenn b.

Barschheit b. (-) : ruster g., rustoni b., dic'hrasted b., dic'hraster g.

Bart g. (-[e]s, Bärte) : 1. barv g./str., barvenn b., P. pan g., reun str. ; *einen Bart haben*, *einen Bart tragen*, kaout barv, kaout ur barv, bezañ barvek ; *dein Bart ist nicht gepflegt*, da varv n'int ket kempenn, difez (fraost) eo da varv ; *dichter Bart*, barv stank g./str., barv stoket g., troc'had barv fonnus g. ; *schütterer Bart*, barv rouez g./str., barv distank g./str., [dre fent] skaoñ-lavnek g./b. ; *einen Ziegenbart tragen*, bezañ ur bouchad barv ouzh e c'hroñj ; *ein vierzehn Tage alter Bart*, pemzek devezhiad barv ouzh e elgez lies., ur varvenn a bemzek devezhiad b. ; *kratziger Bart*, barv pik g./str., barv reut g./str., barv garv g./str., barv rust g./str., barv ken gwevn hag un torkad orjal g./str. ; *ein Mann mit struppigem Bart*, un den ur fasad barv gantañ g. ; *sich (t-d-b) den Bart wachsen lassen*, leuskel e varv, na lemel (na droc'hañ, na douzañ) e varv, lezel e varv da greskiñ ; *sich den Bart stutzen lassen*, lakaat ober e varv, lakaat divarvañ e varv, lakaat ober ur peuriñ d'e varv ; *jemandem den Bart abrasieren*, divarvañ u.b., direunañ u.b., lemel (touzañ, troc'hañ, diskar, ober) e varv d'u.b. ; 2. *er murmelte etwas in seinen Bart*, P. mouskomz a reas un nebeud gerioù, simudiñ a reas udb etre e zent, jagouilhata a reas udb, teñsañ a reas udb etre e zent, mandrouilhata a reas udb, lavarout a reas udb (komz a reas) etre e zent, grozmolat a reas udb etre e zent, en em lakaat a reas da vourboutil, en em lakaat a reas da c'hromellat, komz a reas etre e zent, grognonañ a reas, grognonat a reas, grognal a reas, ranouziñ a reas, gouerouzat a reas, grignouzal a reas, ronkal a reas, grumuzat a reas (Gregor) ; 3. P. *jemandem Honig um den Bart schmieren*, *jemandem um den Bart gehen*, fistoulat e lost dirak u.b., fistoulat en-dro d'u.b., tostennañ u.b., lubaniñ u.b., lavaret fougeoù d'u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., reiñ kaol (reiñ pour) d'u.b., reiñ kaol d'ar c'havr, hejañ per melen d'u.b., loavañ u.b., plantañ pour gant u.b., bountañ pour glas gant u.b., reiñ mel da lipat d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, reiñ ur begad mel d'u.b., lavaret komzoù brav d'u.b., lavaret kaozioù brav d'u.b., flodañ d'u.b., lorc'hañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù dirak u.b., ober mousmounerezh d'u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ skant e kein u.b., frotañ e askell d'u.b., ober e glufan, ober e gash gleb ; 4. *in den Bart hineinlügen*, na vezañ a denner-dent brasoc'h gaouiad eget an-unan (Gregor), displantañ karradoù gevier, bezañ

gaouiat evel un Tregeriad, bezañ ur pikol felpenn gaouiad eus an-unan, lavaret tri gaou bep daou c'her, bezañ un toull gevier, bezañ ur marc'h-gevier, na vezañ nemet gevier gant an-unan, na dagañ diwar e gentañ gaou ;

5. *sich um des Kaisers Bart streiten*, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, spazhañ laou, klask laou el lec'h na vez ket nez, pismigañ, klask digarezioù, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, breujata, skandalat evit distendra, en em rezoniñ evit distendra, chikanal, chikanañ, ingenniñ, skandalat evit bihan dra / skandalat evit dister abeg (Gregor) ; 6. *der Witz hat einen Bart*, klevet eo bet ar fentigell-se seizh kant gwech warn-ugent dija ; *der Bart ist ab* ! paket an tan ha gwerzhetañ al ludu ! e-barzh ar sac'h ! echu an abadenn ! en dro-mañ eo graet ganeomp ! debret eo koan ! setu ni paket propik ! echu an neizh kegin ! emamp kazeg ganti ! en ur soubenn vrav emamp ! bez' emamp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! fresk emamp bremañ ! graet eo ar stal ! echu ar Bater ! echu tout ! en taol-mañ ez eo echu, brav ha kempenn ! kazh eo an taol !

Bartbinde b. (-,-n) : lurell da stagañ ar mourennoù e-pad an noz b., lurell mourennoù b.

Bartbürste b. (-,-n) : broust-barv g.

Bärtchen n. (-s,-) : bouch g., bouchad g., barbouskenn b., bouchig g.

Bartdorsch g. (-es,-e) : [loen.] boc'heg g., gouleg g., libontr g., mouleg g., penntoupenn g.

Barte b. (-,-n) : [loen.] fanol g. ; *Wallfischbarten sind hornartige Gebilde*, fanolioù ar morviled a zo ur furmadur karnek anezho.

Bartel g. : [berradur evit **Bartholomäus**] 1. Bertele g., Bartelame g. ; 2. *er weiß, wo Bartel den Most holt*, hennezh zo finoc'h eget kaoc'h louarn, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifelen a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezen bellañ, hemañ n'eo ket un hanter c'henaoueg, hennezh a zo itrikoù tout, hemañ zo un ebeul, hennezh a zo ur fouin, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, meret eo bet e bleud tanav, n'eo ket dall e saout, hennezh a zo gwriet a finesaoù, diouzh ar mintin eo, darbet eo bet dezhañ mont da louarn, korvigell a zo en e gorf, hennezh a zo ur paotr fin, hemañ zo ul labous a zen, hennezh a zo itrikoù tout, gwidre an diaoul a zo en e gorf, ur Fañch an Itrikoù a zo anezhañ, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, pegen louarn eo hennezh !

Bartenwal g. (-s,-e) : [loen.] balum g./b., morvil fanoliek g. ; *der Blauwal gehört zu den Bartenwalen und der Delfin zu den Zahnwalen*, ur morvil fanoliek eo ar balum glas hag ur morvil dantek ar morhoc'h beg-hir.

Bartfäden lies. : [loen., pesked] kigelligoù lies., mourennoù lies.

Bartfedern lies. : [loen., evned] *die Bartfedern des Hahnes*, barv ar c'hilhog g./str.

Bartflechte b. (-,-n) : 1. [mezeg.] daroued str., liken g., P. droug-al-lann g. ; 2. [louza.] man g., touskan g., gwiñvre g.

Barteier g. (-s,-) : [loen.] guperer g.

Bartgrundel b. (-, -n) : [loen.] kouchourenn b., lochenn b., kouskerez b.
Barthaar n. (-s, -e) : barvenn b.
Bärthel g. : [berradur evit **Bartholomäus**] Bertele g., Bartelame g. ; (sellit ouzh **Bartel**).
Bartholomäus g. : Bertele g., Bertelame g.
Bartholomäusnacht b. (-) : *die Bartholomäusnacht*, nozvezh sant Bertele (sant Bertelame) b. [l'azhadeg an hugunoded e Pariz da ouel sant Bertele e fin miz Eost 1572]
bärtig ag. : barvek ; *ein Bärtiger*, ur barveg g. ; *bärtige Frau*, barvegez b., [dre fent] maouez bet badezet gant olev mab b.
bartlos ag. : divarv, blouc'h ; *bartloser Mann*, [dre fent] gwaz bet badezet gant olev merc'h g. ; *bartlos werden*, divarvañ.
Bartmoos n. (-es, -e) : [louza.] man g., touskan g., gwiñvre g.
Bartnelke b. (-, -n) : [louza.] jenoff barvek str.
Bartstoppeln lies. : barv pik g./str., barv reut g./str., barv garv g./str., barv rust g./str., barv ken gwevn hag un torkad orjal g./str.
Bartwisch b. (-, -n) : gwezelad evit ar barv g., traet evit ar barv g.
Bartwisch g. (-es, -e) : [Bro-Aostria] skubellig b.
Bartwuchs g. (-es, -wüchse) : barv g./str., blevennoù lies. ; *einen schütterten (dünnen) Bartwuchs haben*, bezañ gloev e varv.
Barverkauf g. (-s, -verkäufe) : gwerzh evit arc'hant diouzhtu b.
Barvermögen n. (-s) : arc'hant laosk g., arc'hant dibres g., arc'hant diouzhtu g., arc'hant a-benn g., arc'hant dizolo g.
Barvorschuss g. (-es, -vorschüsse) : astenn graet gant arc'hant dizolo g., rakpae graet gant arc'hant dizolo g.
Bärwurz b. (-, -en) : [louza.] fanouilh str., lost-louarn g., annuz g.
Baryt g. (-s) : barit g.
barythaltig ag. : barit ennañ, baritek.
Barzahlung b. (-, -en) : paemant graet gant arc'hant dizolo g., paemant war an tach g.
Basalt g. (-s, -e) : bazalt g.
Basaltfelsen g. (-s, -) : roc'h vazalte b.
basaltförmig ag. : bazalttheñvel, e doare ar balzalt, a-zoare gant ar bazalt, a-seurt gant ar bazalt.
basalthaltig ag. : bazalte b.
Basaltporphyr g. (-s, -e) : bazalt porfirek g.
Basaltschiefer g. (-s, -) : bazalt skiltek g.
Basanleder n. (-s, -) : maoutken g.
Basar g. (-s, -e) : 1. bazar g., stalabard g. ; 2. gwerzhidigezh evit sikour ar beorien b., gwerzhidigezh a garitez b., gwerzhadeg a garitez b. ; 3. supermarc'had g., gourmarc'had g., stal vras b.
Bäschen n. (-s, -) : keniterv vihan b., kenitervig b.
Baschkire g. (-n, -n) : 1. Baskirian g. ; 2. marc'h baskirian g.
Base¹ b. (-, -n) : 1. moereb b. ; 2. [dre astenn.] keniterv [liester kenitervezed] b. ; 3. [dre skeud.] trutell b., klakenn b., flaperez b., glaouerezh b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b.
Base² b. (-, -n) : [kimiezh] bazenn b., didrenkenn b. ; *konjugierte Base*, bazenn geveilet b.
Baseball g. (-s) : baseball g.
Baseballschläger g. (-s, -) : bazh-vaseball b.
Basedow g. (-s) : kleñved Basedow g.

Basedowkrankheit b. (-) / **Basedowsche Krankheit** b. (-) : kleñved Basedow g.
Basel n. : Basel b.
basieren V.k.e. (hat basiert) : diazezañ.
V.gw. (hat basiert) : *auf etwas (t-d-b) basieren, auf etwas (t-d-b) basiert sein*, bezañ diazezet war udb, en em harpañ war ; *ihr Einkommen basiert vor allem auf Viehzucht*, diwar magañ loened e teu an darn vrasañ eus o gounid, ar magañ-loened a ra ar font eus o gounid.
Basilie b. (-, -n) : [louza.] bazilik g.
Basilika b. (-, Basiliken) : penniliz b., iliz-rouanez b.
Basilikum n. (-s, -s/Basiliken) : [louza.] bazilik g.
Basilisk g. (-en, -en) : 1. [mojenn.] bazilisk g., kokatris g. ; 2. [loen.] bazilik g.
Basiliskenberg g. (-s) : sell ken krak ha hini an naer er c'hleuz g., lagad ken krak ha hini ur goulm g.
Basis b. (-, Basen) : 1. diaz g., diaze g., diazezenn b., diazezadenn b., fondezon b., sol g., sichenn b., tachoù lies., traoñ g., troad g. ; *als Basis einer Sache dienen*, ober diazez dindan un dra bennak ; 2. [lu] bon g., diazezelec'h g.
Basisaffekt g. (-s, -e) : [bred.] trivlidigezh kentael b.
Basisarbeit b. (-, -en) : labour diazez g.
Basiscamp n. (-s, -s) : kamp diazez g., diazezelec'h g.
basisch ag. : [kimiezh] bazek.
Basisdemokratie b. (-) : demokratiezh eeun hep dileuridi b.
basisdemokratisch ag. : a zemokratiezh eeun hep dileuridi b.
Basisgruppe b. (-, -n) : strollad diazez g.
Basisindustrie b. (-) : industriezh diazez b.
Basislager n. (-s, -) : kamp diazez g., diazezelec'h g.
Basizität b. (-, -en) : [kimiezh] bazegezh b.
Baske g. (-n, -n) : Euskarad g. [liester Euskariz].
Baskenland n. (-es) : *das Baskenland*, Euskadi b., Euskal Herria b., Bro-Vask b.
Baskenmütze b. (-, -n) : boned bask g., bered g.
Basketball g. (-s) : basket-ball g. ; *Basketball ist eine Sportart, bei der zwei Mannschaften versuchen, einen Spielball in den Korb des Gegners zu werfen*, bez' eo ar basket-ball ur sport ma klask daou laz bannañ ur vell e paner ar strollad enep ; *die 3-Sekunden-Regel beim Basketball*, reolenn an teir eilenn er c'hoari basket-ball b.
Basketballmannschaft b. (-, -en) : [sport] skipailh basket-ball g., laz basket-ball g.
Basketballspieler g. (-s, -) : c'hoarier basket-ball g.
Baskin b. (-, -nen) : Euskaradez b.
baskisch ag. : 1. euskarat ; *baskisches Ballspiel*, c'hoari bolod euskarat g. ; 2. [yezh.] euskarek.
Baskisch n. : [yezh.] euskareg g., baskeg g. ; *das Baskische*, an euskareg g.
Basler ag. digemm : eus Basel ; *Bas(e)ler Konzil*, sened-iliz Basel g.
Basrelief n. (-s, -s/e) : [arz.] izelvos g.
bass Adv. : -tre, -kenañ, -meurbet, gwall ; *ich war bass erstaunt*, souezhet-mik (-marv, -bras, -naet) e oan, chomet e oan war va c'hement all, chomet e oan skodeget, chomet e oan abaf (batet, alvaonet-holl), kalmet e oan, chomet e oan a-bann, abafet-holl e oan, chomet e oan mantret, sabatuet-holl e oan chomet, sebezet-holl e oan, sonnet (motet) e oan gant ar souezh, kouezhet e oa an alvaon warnon, sebezet e oan, trellet e oan, distroadet e oan bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad, distroadet glez e oan

bet dic'hortoz-kaer, ha pa vefe kouezet an neñv warnon ne vije ket bet gwashoc'h, bac'het e oa va genoù din, berr e oan war va ger, chomet e oan berr war va ger, chomet e oan berr, manet e oan berr, berr e oan, chom a rae va spered e bili-bann, chomet e oan d'ober yezhoù, minellet e oa va zeod.

Bass g. (-es, Bässe) : [sonerezh] 1. mouezh voud b., boudenn b. ; 2. *erster Bass*, kaner krennvouezhiek g., bariton g. ; *zweiter Bass*, (dis)kaner isvouezhiek g. ; *begleitender Bass*, eiler isvouezhiek, eiler boud g., boudour g. ; *Bass singen*, kanañ gant ur vouezh pounner ; *den Bass singen*, ober ar vouezh pounner, kanañ al lodenn evit ar vouezh pounner, kanañ ar voundenn.

Bassbariton g. (-s,-e) : [sonerezh] bariton boud g.

Bassbläser g. (-s,-) : [sonerezh] gourbombarde g., basonour g.

Bassena b. (-,-s) : [Bro-Austria] gwalc'heris boutin evit ar solieradur a-bezh g.

Bassgeige b. (-,-n) : boudvioloñs b., gourbiolin g., gourrebed g. ; *große Bassgeige*, gourrebed-boud g. ; *kleine Bassgeige*, gourrebed g., gourbiolin g.

Bassgeiger g. (-s,-) : [sonerezh] gourrebedour g., gourbiolinour g.

Basshorn n. (-s,-hörner) : [sonerezh] gourc'horn g.

Bassin n. (-s,-s) : 1. poull g. ; 2. sistern g., o Glenn b.

Bassist g. (-en,-en) : [sonerezh] 1. boud g., boudour g. ; 2. gourrebedour g., gourbiolinour g.

Basssänger g. (-s,-) : [sonerezh] boud g., boudour g.

Bassschlüssel g. (-s,-) : [sonerezh] alc'hwez fa g.

Bassstimme b. (-,-n) : [sonerezh] mouezh voud b., boudenn b.

Basstöpel g. (-s,-) : [loen.] morskoul g., ganak g.

Basstrompete b. (-,-n) : [sonerezh] pilgorn g.

Bast g. (-es,-e) : 1. [louza.] gwiad plant g/b., gwienn blant b., liber g. ; 2. rafia g. ; 3. stoub g., porc'h g., porc'had g., lanfas g., breun str. ; 4. [loen.] kroc'hen voulouzek brankoù ar c'harveged g., voulouz brankoù ar c'harveged g., voulouz kerniel ar c'harveged g. ; *der Hirsch fegt seinen Bast ab*, emañ ar c'harv o klask en em zizober (en em zifraañ, en em zijabliñ, en em zistabezañ, en em zistrobañ) eus kroc'hen voulouzek e vrankoù, emañ ar c'harv o klask dijabliñ a groc'hen voulouzek e vrankoù, emañ ar c'harv o klask dijabliñ diouzh kroc'hen voulouzek e vrankoù.

basta ! estl. : ha mat pell 'zo ! ha setu eno ! ha fin dre eno ! ha kuit ha fin dre eno ! echu dre eno ! trawalc'h ! trawalc'h bremañ ! la ! laoskomp se neuze !

Bastard g. (-s,-e) : bastard g., avoultr g., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar viliñ avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaoladenn b., mab-egile g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g. ; *sie hat einen Bastard bekommen*, kouezhet ez eus ur berenn diouti.

bastardieren V.k.e. (hat bastardiert) : bastardiñ, bastardaat, dilignezañ, disleberiñ.

Bastardierung b. (-) : bastarderezh g.

Bastard-Rosminze b. (-,-n) : [louza.] bent ront g./b.

Bastei b. (-,-en) : beg-moger g., ramparzh g., boulouard [ster kentañ ar ger] g., rakdifenn g.

Bastelarbeit b. (-,-en) : 1. bitellerezh g., bitellat g. ; 2. labour dorn g.

Bastelei b. (-,-en) : 1. [gwashaus] tamm brizh labourat g., belbeterezh g., kalficherezh g. ; 2. labour skoemp g., uz-spered g.

basteln V.gw. (hat gebastelt) : talfasat, turlutañ, kalfichat, bitellat, taniellat, bitrakiñ, trikarmadiñ, c'hoariellat, ober tammoù labourioù, dresañ, teukañ, belbetat, teusteukat, kinkailhat, belbisat, belbiat, c'hoari micherig, firbouchal, feuzañ [udb].

V.k.e. (hat gebastelt) : kalfichat, bitellat, bitrakiñ, teusteukat, belbetat ; *einen Hampelmann basteln*, ober ur meurlarjez, bitellat ur meurlarjez.

Basteln n. (-s) : bitellerezh g., bitellat g., belbeterezh g., kalficherezh g.

Basthaut b. (-,-häute) : [loen.] kroc'hen voulouzek brankoù ar c'harveged g., voulouz brankoù ar c'harveged g., voulouz kerniel ar c'harveged g.

Bastide b. (-,-n) : 1. [kêriadenn] bastidenn b. ; 2. [ti-annez] maner g., kenkiz b.

Bastille b. (-) : bastilhenn b. ; *Erstürmung der Bastille*, *Sturm auf die Bastille*, kemeridigezh ar Vastilhenn b.

Bastion b. (-,-en) : 1. beg-moger g., ramparzh g., boulouard [ster kentañ ar ger] g., rakdifenn g. ; 2. [dre skeud.] kreñvlec'h g., lec'h kreñv g., sez b., uhellec'h g., neved g.

Bastionskatze b. (-,-n) : [kreñvlec'h] kavalier g. [*liester* kavalierioù].

Bastler g. (-s,-) : biteller g., balbeter g., kalficher g.

Bastseide b. (-) : seiz kriz (Gregor) g.

Bastseil n. (-s,-e) : kordenn ganab b.

BAT [berradur evit Bundesangestelltentarif] : kael goprou implijidi ar servij publik b.

Bataillon n. (-s,-e) : batailhon g./b.

Bataillonskommandeur g. (-s,-e) : komandant batailhon g.

Batate b. (-,-n) : [louza.] patatez dous str.

batavisch ag. : batavek ; *batavischer Tropfen*, daerenn wer tarzhus b., daerenn vatavek b.

Bathseba b. : Betsabe b.

Bathymetrie b. (-) : dondervuzulierezh g., batimetriezh b.

Batik b. (-,-en) : batik g., indian g.

batiken V.k.e. (hat gebatikt) : ober batik war.

V.gw. (hat gebatikt) : sevel traoù batik.

Batikstoff g. (-s,-e) : batik g., indian g.

Batist g. (-[e]s,-e) : [gwiad.] batist g.

Batterie b. (-,-n) : 1. [lu] kanollec'h g., strollad-kanolioù g., stellad g. ; *Batterie zu sechs Geschützen*, kanollec'h c'hwec'h kanol (c'hwec'h pezh) g., stellad c'hwec'h kanol (c'hwec'h pezh kanol) g. ; 2. [tredan] pod-tredan g., pil g., batri g., baterienn b., daspugner tredan g. ; *Akkumulatorenbatterie*, pod-tredan dre zaspugn g., daspugner tredan g. ; *eine Batterie laden*, kargañ ur pod-tredan, bec'hiañ ur pod-tredan ; *Atombatterie*, pil nukleel g., pod nukleel g., pod atomel g., pod derc'hanel g. ; 3. kemmesker g., mesker g. ; 4. *eine ganze Batterie von ...*, un arsanailhad ... g.

batteriebetrieben ag. : kaset en-dro gant ur batiri, kaset en-dro gant ur pod-tredan.

Batterieelement n. (-s,-e) : ganer tredan en ur pod-tredan g.

Batterieuhuh n. (-s,-hühner) : penn-yar kombod-strob g., penn-yar kaouedoù g., penn-yar keliou g.

Batterieklamme b. (-,-n) : bonn batiri g., bonn pod-tredan g.

Batterieladegerät n. (-s,-e) : karger batiri g., bec'hier batiri g., karger pod-tredan g., bec'hier pod-tredan g.

Batterie- und Netzbetrieb g. (-s) : pourvez tredan dre ur pod-tredan pe dre ar rouedad g., porzherezh tredan dre ur pod-tredan pe dre ar rouedad g.

Batzen g. (-s,-) : 1. tolzenn b., blodenn b., pezzienn b., bloc'h g., moudenn b., klochenn (lies : klochad) b. ; 2. [Bro-Suis] pezh dek santim g. ; 3. gweneg g., blank g. ; *einen schönen Batzen Geld haben*, kaout un tamm brav a arc'hant war e anv, bezañ mat e gerz ; *manchen Batzen haben*, bezañ an aour war ar raden gant an-unan, kaout moaien, kaout arc'hant da grabanata forzh pegement, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, kaout arc'hant d'ober teil, kaout arc'hant hardizh, bezañ war ar bern, bezañ diwar ar bern, bezañ druz ar geustereñn gant an-unan, bezañ arc'hantet bravik, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ pinvidik-mor, bezañ pinvidik-pounner, bezañ pinvidik-lous, bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ barrek, bezañ gouest, kaout madoù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ.

Bau g. (-[e]s,-e/Bauten) : 1. (-[e]s, Bauten) : savadur g., batis g., edifis g., pezh mañsonerezh g., konstruadur g., adeilad g., adeiladur g. ; *öffentliche Bauten*, diazezadurioù foran lies.

2. (-[e]s,-e) : bertim b., douarenn b., riboul g., toull g., retred g./b. ; *Fuchsbau*, toull-louarn g., douarenn louarn b., riboul louarn g., gwaremm-louarn b., gwaremm-lern b. ; *der Fuchs hat sich in seinen Bau verkrochen*, groc'het eo al louarn, aet eo al louarn en e zouarenn, douaret eo al louarn ; *der Hunger treibt den Fuchs aus dem Bau*, an naon a ra d'al louarn didoulañ, an naon a ra d'al louarn en em ziskouez ; *einen Fuchs aus seinem Bau vertreiben*, dicheañ ul louarn, didoulañ ul louarn, loc'hañ ul louarn eus e doull ; [dre skeud.] *immer in seinem Bau sitzen*, bezañ ul luduenn, bezañ ul ludueg, bezañ luduek, bezañ yeuek, chom atav souchet (groc'het) er gêr, en em glenkañ en e di.

3. (-[e]s) : savidigezh b., saverezh g., savadur g., savadurezh b., konstruidigezh b. ; *das Haus ist im Bau*, war ober emañ an ti, war sevel emañ an ti, n'eo ket echu an ti c'hoazh ; *zum Bau dieses Hauses wurden große Quadersteine verwendet*, melloù mein-benerezh a zo aet d'ober an ti-se ; *Bau einer Bahnlinie*, diazezadur (savidigezh b.) ul linenn hent-houarn g.

4. (-[e]s) : frammadur g., aozidigezh b.

5. (-[e]s) : chanter g.

6. (-[e]s) : sevel tiez g., tisaverezh g., adeiladerezh g. ; *er ist vom Bau*, a) ober a ra war-dro ar sevel tiez ; b) [dre skeud.] unan eus ar vicher eo, unan ac'hanomp a zo anezhañ, hennezh a zo ur mestr d'ober, anavezout a ra an treuz, hennezh a oar an dibenn eus an dra.

7. bidouf g., toull g., toull-bac'h g., bac'h b., sac'h maen g., boest b., goudor g., kloc'h g., picheter g., prizon g. ; *in den Bau kommen*, bezañ lakaet en toull-bac'h, bezañ kraouiet (toullbac'het), bezañ kaset d'ar c'hloz, bezañ lakaet er c'hloz, bezañ lakaet er goudor, bezañ kaset da vañsonat an diabarzh, bezañ lakaet er voest, bezañ lakaet er sac'h maen, bezañ lakaet dindan brenn, bezañ kaset da zebriñ bara ar roue, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ kaset d'ar bidouf, bezañ plantet er bidouf, bezañ skoet er bidouf, bezañ bountet er bidouf, bezañ paket en toull, bezañ lakaet en disheol.

Bau- : savadurel, savouriel.

Bauabschnitt g. (-es,-e) : troc'had labourioù savaduriñ g., troc'had labourioù adeiladiñ g.

Baubteilung b. (-,-en) : 1. [tisav.] servij savaduriñ g., servij adeiladiñ g. ; 2. [mengleuz] servij korvoiñ g.

Bauakademie b. (-) : akademiezh ar adeiladouriezh b.

Bauamt n. (-s,-ämter) : ofis foran an terkañ hag ar savaduriñ g., servij ar sevel tiez hag al labourioù foran g., servij ar sevel tiez hag al labourioù kevridik g., ofis publik an adeiladerezh g.

Bauanschlag g. (-s,-anschläge) : rakpriz evit labourioù savaduriñ g., rakpriz evit labourioù adeiladiñ g.

Bauarbeiten lies. : 1. labourioù savaduriñ lies., labourioù adeiladiñ lies. ; 2. labourioù terkañ lies.

Bauarbeiter g. (-s,-) : micherour sevel tiez g., micherour adeladerezh g., oberour tiez g., saver tiez g.

Bauart b. (-,-en) : doare savadur g., adeiladezh b., stil g.

Baubedarf g. (-s) : dafar sevel tiez g., dafar adeiladiñ g.

Baubeitrag g. (-s,-beiträge) : [Bro-Suis] skoziad adeiladiñ b., skoziadenn evit ar sevel tiez b., font evit skoazellañ al lojeiz g.

Baubeschrieb g. (-[e]s,-e) : [Bro-Suis] teul deskrivañ ar savadur g., deskrivadell an adeilad b.

Baubetreuer g. (-s,-) : mestr oberour g., mestr al labourioù g., mestr an oberiadur g.

Baubewilligung b. (-,-en) : aotre savaduriñ g., aotre adeiladiñ g., aotre sevel ti g., lanvaz sevel ti g.

Baubude b. (-,-n) : lochenn chanter b., logell chanter b., barakenn chanter b., log chanter b.

Bauch g. (-s, Bäuche) : 1. kof g., stomog g., poull-kalon g., kalon b., sac'h-boued g., piron g., pironenn b., kreuz g., tor g., P. plankenn ar stomog g., sac'h-yod g., kased g./b., Kergof b., [yezh ar vugale] tonton g. ; *sie spürte in ihrem Bauch*, *wie sich ihr Baby bewegte*, he bugel a verzas o tridal enni ; *voller Bauch*, kof diroufenn g., kof karget kaer g., kof tennet a vizer g., kof reut g. ; *dicker Bauch*, kof tev g., teurenn b., tor g., teur g., pezh kof g. ; *er hat einen dicken runden Bauch*, ront eo e gof, prest eo d'ober "plok", teurennek (kofek, kofellek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek, teuc'h) eo, kofek eo, kofellek eo, hennezh en deus korf, ur pezh bouzelloù en deus ; *leerer Bauch*, kofig moan, kof goulllo g. ; *auf dem Bauch liegen*, bezañ en e c'hourvez war e gof, bezañ gourvezet a-dreuz e gof, bezañ a-stok e gof (war e gof, war blad e gof, war hed-blad e gof, a-stok e lañjer, war e c'henoù, war e eneb), chom war e eneb ; *sich auf den Bauch legen*, mont war e gof ; *dem Bauch dienen*, bezañ mignon d'e gof, bezañ douget d'e gof, bezañ douget evit e gof, bezañ don e gof, na herzel ouzh e lontegezh, na vezañ mestr d'e lontegezh, ober un doue eus e gof, bezañ kleuz betek begoù e dreid, bezañ paotr e gof ;

sich (t-d-b) den Bauch reiben, sich (t-d-b) den Bauch massieren, tremen mont-dont e zaouarn war e gof, frotañ e gof ; *er bekommt einen Bauch*, emañ o kofañ, hennezh a zo erru ur c'horfad kig ennañ, bourouniñ a ra, dont a ra da vezañ teurennek (kofek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek), kemer a ra tro, dont a ra tro ennañ, torekaat a ra ; *bedeck deinen Bauch !* kuzh da stripoù gant ar vezh ! - diwall ! emañ o tivouzeñ ! ; *bis zum Bauch*, betek e zargreiz, betek ar vandenn, betek hanter e gorf ; *auf den Bauch fallen*, mont war e gov, kouezhañ eus e sav-sonn, ledañ e gorf, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, hed e gorf, dre hed e gorf, a-hed e groc'hen, hed e groc'hen, dre hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf, a-hed e gof) (Gregor), mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ ar e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù ; *sich vor Lachen den Bauch halten*, ober ur c'hofad c'hoarzhin, tarzhañ e vouzeñ o c'hoarzhin, tortañ, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), c'hoarzhin forzh, bezañ puchet kement e c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vouzeñ, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan ; *auf dem Bauche kriechen*, mont a-ruz-kof, mont a-ruz e gof, mont a-ruz-korf, mont a-stlej e gof ; *sich den Bauch vollstopfen, sich den Bauch vollschlagen, sich den Bauch vollpfropfen*, debriñ betek stambouc'hañ, ober ur foeltr-bouzeñ, ober ur rontad, kargañ kaer e vouzeñ, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, mont traoù en e gorf, pilat boued, pegañ war ar boued, ober meurlarjez, pegañ war an traoù, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, debriñ da darzhañ, kargañ e sac'h betek ar skoulm, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brial / bourellañ ervat e borpant (Gregor), kloukañ, en em dafañ, gloutañ, gloutoniañ, ober e borc'hell, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geusteuennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deurenn, ober kargoù bras ouzh taol, ober ur pezh teurennad, kargañ e sac'h betek ar skoulm, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, bountañ boued en e vouzeñ, bezañ frank e vouzeñ, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, debriñ leizh e gof, debriñ a-leizh kof, ober ur c'horfad, kofata, korfata, bourouniñ ; *das Baby im Bauch der Mutter*, ar bugel e kerc'henn e vamm g., ar bugel e kof e vamm g., ar bugel etre daougostez e vamm g. ; *den Bauch herausstrecken, um etwas darauf zu tragen*, kofañ ouzh udb ; [kezeg] *sich auf den Bauch hinlegen*, ober ur sav-buoc'h ; **2.** *Bauch eines Topfes*, kof ur pod g., kreiz ur pod g. ; **3.** [dre skeud.] *ich habe Schmetterlinge im Bauch*, lammata a ra va gwad em gwazhied ; *sich die Beine in den*

Bauch stehen, ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, morc'hedal, reuziñ, morfontiñ, gedal mil bell, pilpazañ, chom war vranc, dibasiantañ o c'hortoz, dibasiantañ dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn, ober strapenn.

Bauchansatz g. (-es,-sätze) : tammig kof g., korfad kig g., kuilhder g., kuilhded b., kigder g., korfelezh b.

Bauchbinde b. (-,n) : **1.** [mezeg.] gouriz kof g. ; **2.** [segalennoù] gwalenn b. ; **3.** [levrioù] lurell b.

Bauchdecke b. (-) : kigennoù kof lies.

Bauchdeckenreflex g. (-es,-e) : [mezeg.] refleks ar c'higennoù kof g., damoug ar c'higennoù kof g.

Bauchfell n. (-s,-e) : [korf.] rouedenn-gof b., ampelenn b., rouedenn ar bouzeñ b.

Bauchfellentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] tanienn ar rouedenn-gof b., droug ar rouedenn-gof g., ampelenn g. ; *er hat eine Bauchfellentzündung*, deuet eo e rouedenn-gof da c'horriñ, gant un ampelenn emañ.

Bauchfleck g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] P. splujadenn a-stok-kof b., splujadenn a-blad-kaer b.

Bauchfleisch n. (-es) : kig-sall g.

Bauchflosse b. (-,-n) : angell gof b.

Bauchfluss g. (-es) : [mezeg.] foer b., foerell b., skid b., sklis g., red-kof g., tanavenn b., laerez b., rederez b., dipadapa g., flus g.

bauchflüssig ag. : foerous.

Bauchfüßler g. (-s,-) : [loen.] gasteropod g., koftroadeg g. ; *die Bauchfüßler*, ar blodeged gasteropodek lies., ar blotviled koftroadek lies.

Bauchgrimmen n. (-s) : droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., laerez b.

Bauchgurt g. (-s,-e) : [kezeg] lêrenn-gof b., lêrenn-dor b., senklenn-gof b., sivelenn b., kentañ senklenn b.

Bauchhöhle b. (-,-n) : [korf.] kavenn ar c'hof b., kavenn-stomog b.

Bauchhöhlenschnitt g. (-es,-e) : skej ar c'hof g., laparotomiezh b.

Bauchhöhlenschwangerschaft b. (-,-en) : braezded ezkrozel b.

bauchig ag. : kofek, bolzek, bolzennek ; *ein bauchiger Topf*, ur pod kofek g. ; *bauchiger Bug*, moñsell b., staon skoazet b. ; *bauchige Korbflasche*, touk g., toukenn b., melt b., bigalenn b., rob g. ; *das Focksegel ist bauchig geschnitten*, ar fok en deus un tamm barlenn.

bäuchig ag. : kofek, kofellek, teuc'h, teurek, teurennek, torek, bouzellek, begeliek, bigofek, bourounek, pilgofek, hag en deus korf.

Bauchklatscher g. (-s,-) : P. splujadenn a-stok-kof b., splujadenn a-blad-kaer b.

Bauchkneifen n. (-s) / **Bauchkneipen** n. (-s) : [mezeg.] gwentl g., laerez b.

Bauchkrankheit b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] kleñved kof g. ; **2.** P. droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., poan stomog b., kalondeb b.

Bauchladen g. (-,-laden) : stalig red douget dirak ar c'hof gant brikoloù b. ; *er besitzt einen Bauchladen*, dougen a ra e voutikl war e c'houzoug.

Bauchlandung b. (-, -en) : 1. [kirri-nij] *eine Bauchlandung machen*, douarañ a-blad-kaer war e c'herlink ; 2. [tud] droukverzh g., c'hwitadenn b., afochadenn g., tro wenn b., taol gwenn g., tro c'houllo b., c'hwitadeg b., kac'hadenn b., distokadenn b., afer fall b., taol fall g., tro fall b., flagas g., strilh g., distilh g., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b. ; *eine Bauchlandung machen*, lakaat e zorn en e c'houlloù ha brav, lakaat e zorn en e zisheol ha brav, lakaat an tamm e-kichen an toull, lakaat troad al leue en e c'henoù, lienañ ar biz kontrol, ober ur c'honikl e-lec'h ur c'had, mont an tenn er c'hleuz gant an-unan, mont e-barzh ar c'harzh, pakañ ur strilh, pakañ un distilh, pakañ ur chupennad, tapout e lip, tapout ul louzenn, bezañ krazet naet, bezañ distilhet brav ha kempenn, bezañ lakaat war e c'henoù, bezañ trec'het treuz-ha-hed, degas ur penn leue d'ar gêr, bezañ korbellet, bezañ bet ur penn leue, bezañ bet distoket, bezañ kac'het e varc'h ouzh an-unan (ouzh e garr), ober kazeg, chom kazeg, kaout ar billig toull, kaout (pakañ, tapout) ur gwall zistro, kaout (pakañ, tapout) un distro lous, kaout (pakañ, tapout) un distro divalav.

Bäuchlein n. (-s, -) : tammig kof g., korfad kig g. ; *ein Bäuchlein ansetzen*, sevel un tammig kof d'an-unan, sevel kof ouzh an-unan, bezañ o kofañ, bezañ erru ur c'horfad kig en an-unan, bourouniñ, dont da vezañ teurennek (kofek, begeliek, bigofek, teurek, bourounek, bouzeliek), teuc'haat.

bäuchlings Adv. : *bäuchlings liegen*, bezañ en e c'hourvez war e gof, bezañ a-stok e gof (war e gof, war blad e gof, war hed-blad e gorf, a-dreuz-kof, a-stok e lañjer, war e c'henoù, war e eneb), chom war e eneb ; *bäuchlings stürzen*, mont war e gov, kouezhañ eus e sav-sonn, ledañ e gorf, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, hed e gorf, dre hed e gorf, a-stok e lañjer, a-hed e groc'hen, hed e groc'hen, dre hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, a-hed e gof, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, kouezhañ àr e zivbav, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù.

Bauchmuskeln lies. : kigennoù kof lies.

Bauchnabel g. (-s, -) : [korf.] begel g., P. bouton kof g., bouton krampouezh g., bouton-korf g., bouton-kreiz g., bouton-koko g., bouton rous g.

Bauchpilz g. (-es, -e) : [louza.] puferig-an-douar g., loufbleiz g., vi-douar g., kalon-douseg b., kaoc'h-bleiz g.

bauchreden V.gw. [anv-verb nemetken] : torvouezhiañ.

Bauchredner g. (-s, -) : torvouezhier g.

Bauchrednerei b. (-) : torvouezhierezh g.

Bauchriemen g. (-s, -) : [kezeg] lêrenn-gof b., lêrenn-dor b., senklenn-gof b.

Bauchsäge b. (-, -n) : [tekn.] heskenn vras daou benn b., harpon g., heskenn da bilat gwez b.

Bauchschmerzen lies. : kofad g., droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., droug bouzelloù g. ; *er hat Bauchschmerzen*, droug-kof en deus, poan-gof en deus, klañv eo gant an droug-kof, klañv eo gant ur c'hofad, gant ar boan stomog emañ, trevariet eo en e gof, poan en deus e poull e galon, gwentl en deus, kalondev en deus, brevet eo poull e galon ; *er hat heftige Bauchschmerzen*, gant al laerez emañ, gant an dipadapa emañ, bez' en

deus gwentl a ro dezhañ paonioù skrijus ; *er wird an seinen Bauchschmerzen nicht sterben*, ne frizo ket an avel diwar e gov.

Bauchschuss g. (-es, -schüsse) : 1. gloaz er c'hof da-heul un tenn arm-tan g., gouli er c'hof da-heul un tenn arm-tan g., gloazadenn er c'hof da-heul un tenn arm-tan b., gloazadur er c'hof da-heul un tenn arm-tan g. ; *einen Bauchschuss bekommen*, pakañ un tenn en e gof, P. pakañ plom en e gased, pakañ ur brunenn en e gof ; 2. P. [lu] gloaziad paket un tenn fuzuilh gantañ en e gof g.

Bauchspeck g. (-s) : kig-sall g.

Bauchspeicheldrüse b. (-, -n) : [korf.] ilgreiz g.

Bauchspeicheldrüsensaft g. (-s, -säfte) : [korf.] sug an ilgreiz g.

Bauchstimme b. (-, -en) : mouezh-kof b., torvouezh b.

Bauchtanz g. (-es, -tänze) : dañs ar c'hof g.

Bauchtänzerin b. (-, -nen) : plac'h dañs ar c'hof b.

Bauchtyphus g. (-) : [mezeg.] tifoid g., terzhienn-domm b., [dre fent] terzhienn difoeltr b.

Bauchung b. (-, -en) : bolzenn b., bolzadur g., bos g., kof g.

Bauchweh n. (-s) : kofad g., droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., droug bouzelloù g.

Bauchwürmer lies. : preñved bouzelloù lies., kest lies., lenkern str.

Baudarlehen n. (-s, -) : prest d'ar savaduriñ g., prest d'an adeiladiñ g., prest d'ar sevel tiez g.

Baud n. (-/s, -) : [stlenn.] baod g.

Baude b. (-, -n) : lochenn b., log b., logell b., loch g., loj g., lab g., kabanenn b., foukenn b.

Baudenkmal n. (-[e]s, -e/-denkmäler) : monumant istorel g., savadur istorel g.

Bauelement n. (-s, -e) : 1. pezh savouriezh g. ; 2. pezh arrebeuri g. ; 3. parzh g., kedelfenn b., kedaozenn b., kedrann b., parzh elektronek g.

bauen V.k.e. (hat gebaut) : 1. sevel, savaduriñ, adeiladiñ, batisañ, edifiñ, konstru, konstruiñ, diazezañ, fardañ, pakañ ; *sich (t-d-b) ein Haus bauen lassen*, sevel ti, lakaat sevel ti, ober sevel un ti ; *ein Haus bauen*, sevel un ti ; *Wohnungen bauen*, sevel tiez, sevel flojennnoù, diazezañ tiez ; *Maschinen bauen*, sevel mekanikoù ; *eine neue Straße bauen*, digeriñ un hent nevez ; *dieses Hauses wurde aus großen Quadersteinen gebaut*, melloù mein-benerezh a zo aet d'ober an ti-se ; *ein Schiff bauen*, sevel ur vag, fardañ ur vag ; *die Vögel bauen (sich) Nester*, al laboused a sav neizhioù, al laboused a fard neizhioù, neizhiañ a ra al laboused ; *ein Schiff aus unverrottbarem Holz bauen*, pakañ (fardañ, sevel) ur vag gant koad na vrein ket en dour ; [dre fent] *hier ist gut sein, hier lasst uns Hütten bauen*, mat eo deomp chom amañ, kevannezus eo deomp amañ, amañ eo laouen bevañ ; *er ließ sein Schloss auf einer Anhöhe bauen*, lec'hiet en doa e gastell war un uhelenn ; *sein Haus auf Fels bauen*, diazezañ e di war ar garreg ; *sein Haus auf Sand bauen*, sevel e di war an traezh, sevel e di war ar pri rik ; [dre skeud.] *ich habe Häuser auf ihn gebaut*, ur fiziañs hep muzul am boa lakaet ennañ ; [dre astenn.] P. *seinen Doktor bauen*, tremen an doktorelezh ; [goapaus] *einen Unfall bauen*, tapout ur pegad, tapout ur c'hrogad gant e garr, erruout ur gwallzarvoud gant an-unan, kaout ur gwallzarvoud, koagañ e garr ; P. *Scheiße bauen*, kaoc'hmoc'hiñ, alkaniñ, brellañ, dekonniñ, labourat a vil vallozh kaer, ober ar brasañ sotonioù, abostoliñ, dirollañ,

mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), diboellañ, pennfolliñ, mont e benn e gin, koll e benn, mont ganto, ober un tamm mat a ziroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan.

2. den Boden (be)bauen, labourat douar, labourat an douar, gounit parkoù, derc'hel douar ; *Wein (an)bauen*, lakaat douar dindan wini, gounit gwin.

3. [mengleuz] eztennañ, korvoiñ.

V.k.d. (hat gebaut) : **bauen an** ober war-dro ; **bauen auf** kontañ war ; *darauf ist nicht zu bauen*, arabat kontañ re war an dra-se, kement-se ne zisoc'ho da netra, n'eus ket da gontañ war an dra-se, n'eus ket da gaout fiziañs en dra-se, ne c'haller fiziout tamm en dra-se, n'eus ket da fiziout en dra-se, arabat reiñ kred d'an dra-se.

Anv-gwan verb : **gebaut** : [diwar-benn an dud hag al loened] *gut gebaut*, paket mat, korfet mat, a droc'had mat, temzet mat, troc'het-mat, diskoupl, iziliiek, iziliet mat, iziliet kaer, rollet-mat, rollet-divlam, a-dailh, mentek-dreist, frammet-kaer, frammet-mat, askornet mat ha livet kaer, stummet brav, stummet kaer, a vent vat, heneuz, kaer a gorf, ur c'horf kaer a zen anezhañ.

Bauen n. (-s) : savidigezh b., saverezh g., savadur g., savadurezh b., konstruidigezh b. ; *gemeinsames Bauen*, savadeg b.

Bauentwurf g. (-s,-entwürfe) : raktres adeiladiñ g., tres adeiladiñ g.

Bauer¹ g. (-n/-s,-n) : **1.** kouer g., koueriad g., ploueziad g., peizant g., labourer-douar g., gounideg g., menajer g., feurmer g., metaer g., merour g., Yann Gouer g., Yann Beizant g., Pipi Gouer g., troc'her buzhug g., spazher buzhug g., lazher touseg g., troer-douar g., paotr plouz g., klap-yod g. [*liester klaperien-yod*], tieg g., tiekaer g., labourer g. ; *schlampiger Bauer*, turieller-douar g., turier-douar g., tourc'heller douar g. ; *Bauer sein*, derc'hel douar, derc'hel menaj, derc'hel feurm, derc'hel un atant, menajiñ, kunduiñ ur feurm ; *als Bauer besitzt er drei Pferde*, ur menaj tri a gezeg a zo gantañ ; *mit so zarten Händen kannst du nicht Bauer werden*, re wak eo da zaouarn evit ma rafes ul labourer-douar ; *die dümmsten Bauern haben die dicksten Kartoffeln*, n'eo ket ar re finañ o devez ar muiañ chañs, fallañ tud ... muiañ chañs ; *es ist keine Schande, Bauer zu sein*, ur paotr plouz a dalv ur plac'h voulouz ; *was der Bauer nicht kennt, das frisst er nicht*, ret eo anavezout a-raok karout.

2. kenderc'her g., produer g., produour g., oberiataer g., oberiataour g., oberer g., oberour g., oberier g. ; *Orgelbauer*, oberour ograou g., orglezour g.

3. [gwashaus] paltok g., pagan g., palod g., pampez g., plouk g., peizant g. ; (*ein*) *Bauer bleibt (ein) Bauer*, Yann eo, Yann e vo - en e groc'hen louam e varvo nemet kignet e vije ez vev - al louam a vev en e groc'hen hag a varvo en e groc'hen - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm - c'hwazh an harink a chom atav gant ar varazh.

4. [echedoù] pezh gwerin g.

5. [kartoù] lakez g.

Bauer² g./n. (-s,-) : kaoued b., kaouidell b.

Bäuerchen n. (-s,-) : **1.** kouer bihan g., koueriad bihan g., ploueziad bihan g., peizant bihan g. ; **2.** [yezh ar vugale] beug g., breugeud g.

Bäuerin b. (-,-nen) / **Bäurin** b. (-,-nen) : kouerez b., koueriadez b., ploueziadez b., peizantez b.

bäuerisch ag. : **1.** a-ziwar ar maez, a-ziwar ar ploue, maeziadel ; **2.** [gwashaus] pagan, gros, dizoare, difezon, dizereat, gouez, gour.

bäuerlich ag. : dezhañ perzhioù a-ziwar ar maez, maeziek, maeziat, a-ziwar ar maez, a-ziwar ar ploue, maeziadel.

Bauerlaubnis b. (-,-se) : aotre savaduriñ g., aotre adeiladiñ g., aotre sevel ti g., lanvaz sevel ti g.

Bauernadel g. (-s) : noblañs diwar ar maez b., noblañs a-ziwar ar maez b.

Bauernaufstand g. (-s,-aufstände) : emsavadeg a-ziwar ar maez b., emsavadeg Yann Gouer b., emsavadeg Yann Beizant b., dispac'hadeg koueriaded b.

Bauernbengel g. (-s,-) : [dre skeud.] paltok g., pagan g., palod g., pampez g., plouk g.

Bauernbub g. (-en,-en) : [Bro-Suis, Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] paotr kouer e dad g., mab ur c'houer g.

Bauernbrot n. (-s,-e) : bara a-ziwar ar maez g., bara segal g.

Bauernfang g. (-s) : *auf Bauernfang gehen*, mont da glask tapout ul loukez bennak, mont da glask flipat ul loukez bennak.

Bauernfänger g. (-s,-) : filouter g., fripon g., korbiner g., truffler g., toupiner g., sklanker g., c'hwib g., c'hwiblaer g., hailhevod g., hailhon g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., lampon g., lanfre g. [*liester lanfreidi*], lanfread g. [*liester lanfreidi*], standilhon g., taper g., paker g.

Bauernfängerei b. (-) : fliperezh g., korbinerezh g., hailhonerezh g., friponaj g., friponerezh g., filouterezh g.

Bauernfest n. (-es,-e) : gouel war ar maez g.

Bauernfrühstück n. (-s,-e) : meuziad avaloù-douar rostet gant kig-sall ha viov mezet g.

Bauerngut g. (-es,-güter) : merouri b., atant g., feurm b., tiegezh g., menaj g., tachenn b., koumanant g., douarou lies., damani g., domani g., domaniezh b.

Bauernhaus n. (-es,-häuser) : merouri b., atant g., feurm b., ti-feurm g., tiegezh g., menaj g., tachenn b., kêr b., tiegezh g. ; *kleines Bauernhaus*, pennti g.

Bauernhochzeit b. (-,-en) : eured war ar maez b.

Bauernhof g. (-s,-höfe) : merouri b., mereuri b., atant g., feurm b., ti-feurm g., menaj g., kêr b., tachenn b., tiegezh g., plas g., koumanant g. ; *Bauernhof mit weit verstreuten Feldern*, atant garlotus g., kêr c'harlotus b. ; *einen Bauernhof betreiben*, derc'hel tiegezh, derc'hel merouri, derc'hel douar, derc'hel feurm, derc'hel menaj, menajiñ, kunduiñ ur feurm ; *sein Bauernhof ist genauso groß wie meiner*, e atant a zo kement ha va hini ; *die anfallenden Arbeiten auf einem Bauernhof*, ar morloc'h g.

Bauernjunge g. (-n,-n) : paotr kouer e dad g., mab ur c'houer g.

Bauernkarre b. (-,-n) : kariolenn b., karrigell b. ; *mit einer Bauernkarre transportieren*, karrigellat.

Bauernkittel g. (-s,-) : saro g.

Bauernknecht g. (-s,-e) : mevel g., micherour-douar g.

Bauernkrieg g. (-s,-e) : brezel ar gouerien g.

Bauernland n. (-s,-länder) : bro labour-douar b.

Bauernlummel g. (-s,-) : paltok g., pagan g., palod g., pampez g., plouk g., peizant g.

Bauernmagd b. (-, -mägde) : matezh b., plac'h b.
Bauernopfer n. (-s, -) : [echedoù] aberzh ur pezh gwerin g.
Bauernregel b. (-, -n) : lavar ar bobl g., krennlavar g.
Bauernschaft b. (-) : kouerien lies.
Bauernschenke b. (-, -n) : ostaleri a-ziwar ar maez b., tavarn a-ziwar ar maez b., ostaleri diwar ar maez b., tavarn diwar ar maez b.
bauernschlau ag. : ijinus, ijinek, ijinet-mat, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, troidellus, troidellek, tro ennañ, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, itrikoù tout, fin.
Bauernschläue b. (-) : tro-widre b., kammdro b., kammigell b., tun g., griped g.
Bauernstand g. (-s, -stände) : 1. kouerien lies., koueriadelezh b. ; 2. [istor] bileniezh b.
Bauernstück n. (-s, -e) : [c'hoariva] pezh-c'hoari pobl g.
Bauerntöpel g. (-s, -) : amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., lochore g., pagan g., kozh palastr g., den hualet g., Yann seitek g., plouk g., peizant g., pampez g., paltok g., palod g., den diardoù (digompliment, difoutre, dibalamour) g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bazh-dotu b., balbouzer g., bajaneg g., balteg g., begeg g., arziad g., aneval g., pennsod g., diskiant g., darsod g., loukez g., gogez g., nouch g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., penn luch g., magn g., takezenn b., krampouezhenn b., choukenn b., sod g., bleup g.
Bauerntracht b. (-, -en) : gwiskamant a-ziwar ar maez g., gwiskamant diwar ar maez g., dilhad peizant g.
Bauerntum n. (-s) : koueriadelezh b.
Bauernwirtschaft b. (-, -en) : stal labour-douar b., embregerezh labour-douar g., merouri b., atant b./g., feurm b., tiegezh g., menaj g.
Bauersfrau b. (-, -en) : kouerez b., koueriadez b., ploueziadez b., peizantez b.
Bauersleute lies. : kouerien lies.
Bauerwartungsland n. (-s, -länder) : takad labour-douar da gêriekaat g.
Baufach n. (-s, -fächer) : adeiladerezh g., tisaverezh g.
baufällig ag. : flodac'het, dirapar, dismantret, brein, davev da gouezhañ en e boull, davev da gouezhañ en e buch, prest da gouezhañ en e boull, en arvar da bilat, damgouezhet, diaoz, en dismantr, distruj, aet distruj ; *baufällig sein*, kinnig gouezhañ en e boull, bezañ davev da gouezhañ en e buch, bezañ en arvar da bilat, bezañ dirapar, bezañ peñse ; *baufällig werden*, mont da zismantroù, mont en dismantr, mont da beñse, mont war e gement all, kinnig gouezhañ en e boull, mennout gouezhañ en e buch, dont da vezañ dirapar, dismantriñ, dishiliañ ; *baufälliges Haus*, ti flodac'het g., ti dirapar g., ti brein g., kozh ti g., kozh toull ti g., toull lous g., kozh toull brein g., klud g., siklud g., neizh touseg g., ti-gutez g., kozh toull kambr g., lastez ti g., foukenn b., tamm toull ti g., kozh lochenn b., ti en arvar da bilat g., ti davev da gouezhañ en e boull g., ti davev da gouezhañ en e buch g. ; *in einem baufälligen Haus wohnen*, bezañ lojet dindan

lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous.
Baufälligkeit b. (-) : dismantradur g., dismantr g., dishiliadur g., breinder g., breinded b., kozhded b., kozhder g.
Baufirma b. (-, -firmen) : embregerezh terkañ ha savaduriñ g., embregerezh sevel tiez g., embregerezh adeiladerezh g., embregerezh adeiladiñ g., embregerezh mañsonerezh g.
Bauflucht b. (-) / **Baufluchtlinie** b. (-) : steudad savadurioù b., renkennad savadurioù b.
Bauformel b. (-, -n) : [kimiezh] formulenn dispaket b., delun dispaket g.
Baufreigabe b. (-, -n) : aotre savaduriñ g., aotre adeiladiñ g., aotre sevel ti g., lañvaz sevel ti g.
Bauführer g. (-s, -) : rener labourioù g.
Baugelände n. (-s, -) : takad sevel tiez g., tachenn adeiladiñ b.
Baugenehmigung b. (-, -en) : aotre savaduriñ g., aotre adeiladiñ g., aotre sevel ti g., lanvaz sevel ti g.
Baugeld n. (-s) / **Baugelder** lies. : font evit skoazellañ al lojeiz g.
Baugerüst n. (-es, -e) : chafod g., chafotaj g. ; *durch das Unwetter wurde das Baugerüst ramponiert*, gant an taolad amzer fall ez eo bet gwallaozet ar chafod.
Baugeschäft n. (-s, -e) : embregerezh terkañ ha savaduriñ g., embregerezh sevel tiez g., embregerezh adeiladerezh g., embregerezh adeiladiñ g., embregerezh mañsonerezh g.
Baugesellschaft b. (-, -en) : pennembregerezh terkañ ha savaduriñ g., kevredad adeiladerezh g., kevredad adeiladiñ g.
Baugesuch n. (-s, -e) : goulenn aotre sevel ti g.
Baugewerbe n. (-s) : sevel tiez g., tiadur g., terkañ ha savaduriñ g., tisaverezh g., adeiladerezh g., adeiladiñ g.
Baugrube b. (-, -n) : furchadennoù savaduriñ lies., furchadennoù adeiladiñ lies.
Baugrund g. (-s, -gründe) / **Baugrundstück** n. (-s, -e) : takad sevel tiez g., tachenn adeiladiñ b.
Bauhandwerk n. (-s, -e) : tisaverezh g., adeiladerezh g., mañsonerezh g.
Bauhandwerker g. (-s, -) : saver tiez g., mañsoner g.
Bauhaus n. (-es) : [tisav.] Bauhaus g.
Bauheben n. (-s) : fest ar savadeg b./g., fest lein an ti nevez b./g., fest ar boked b./g., savadeg b.
Bauherr g. (-n, -en) : mestr oberour g., mestr al labourioù g., mestr an oberiadur g., tisavour g., penn-gaser g.
Bauherrenmodell n. (-s, -e) : font postañ evit ar sevel tiez skoazellet gant spletoù kemedel g.
Bauhof g. (-s, -höfe) : chanter g.
Bauholz n. (-es, -hölzer) : prenn g., koad prenn g., koad-annez g., koad-labour g.
Bauindustrie b. (-) : sevel tiez g., tiadur g., terkañ ha savaduriñ g., tisaverezh g., adeiladerezh g.
Bauingenieur g. (-s, -e) : ijinour sevel tiez g., ijinour adeiladerezh g.
Baujahr n. (-s) : bloaz fardañ g., bloaz oberiañ g.
Baukapital n. (-s, -ien) : font savaduriñ g., font adeiladiñ g.
Baukasten g. (-s, -kästen) : c'hoari sevel tiez gant diñsoù g.

Baukastensystem n. (-s) : adeiladiñ mollek g., saverezh molladel g., saverezh a-volladoù g.

Bauklotz g. (-es, -klötze) : 1. pezh ur c'hoari sevel tiez g., diñs g. ; 2. [dre skeud.] P. *Bauklötze staunen*, bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom da lurchañ ouzh udb evel ar yer ouzh an erc'h, bezañ ken bras e zaoulagad ha brammoù saout, rontaat e c'henoù hag e zaoulagad, chom da vamañ evel ur genaoueg, chom genaoueg, bezañ tapet lopes, chom abaf evel ur yar displuñvet, bezañ souezhet-mik (-marv, -bras, -naet), chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom en estlamm, ober estlammoù, estlammñ, sebeziñ, mantrañ, chom bamet, chom skodeget, chom abaf (batet, alvaonet-holl), bezañ kalmet, chom a-bann, bezañ abafet-holl, chom mantret, chom sabatuet-holl, bezañ sebezet-holl, bezañ sonnet (motet) gant ar souezh, bezañ kouezhet an alvaon war an-unan, bezañ sebezet, bezañ trellet, bezañ distroadet penn-kil-ha-troad, bezañ distroadet glez, koll penn e gudenn, bezañ berr war e c'her, chom berr war e c'her, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, chom balc'h e c'henoù, chom da sellet gant e c'henoù, mont e genoù, dic'henaouiñ [dirak udb, ouzh udb], genaouegiñ ouzh udb, menel batet, chom berr da respont, bezañ gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ d'u.b., chom lug, chom boud da respont, bezañ bac'het e c'henoù d'an-unan.

Baukosten lies. : koustoù savaduriñ lies., koustoù adeiladiñ lies.

Baukostenvoranschlag g. (-s, -anschläge) : rakpriz evit labourioù savaduriñ g., rakpriz evit labourioù adeiladiñ g.

Baukredit g. (-s, -e) : kredad sevel tiez g., kredad adeiladiñ g.

Baukunst b. (-) : adeiladouriezh b., tisavouriezh b., savouriezh b., tisaverezh g. ; *die griechisch-römische Baukunst*, ar savouriezh gresian-ha-roman b., an adeiladouriezh gresian-ha-roman b.

Bauland n. (-s) : takad sevel tiez g., tachenn adeiladuriñ b.

Bauleiter g. (-s, -) : rener labourioù g., adeiladour g., mestr oberour g., mestr al labourioù g., mestr an oberiadur g.

Bauleitplan g. (-s, -pläne) : *verbindlicher Bauleitplan*, goulun sturiañ g. ; *vorbereitender Bauleitplan*, raksteuñv kêraozañ g.

Bauleitung b. (-, -en) : renerezh al labourioù g.

Bauleute lies. : saverien diez lies., adeiladerien lies.

baulich ag. : savadurel, savouriel, ... savouriezh.

Baulichkeit b. (-, -en) : savadur g., batis g., adeilad g., adeiladur g.

Baulinie b. (-) : steudad savadurioù b., renknad savadurioù b.

Baulöwe g. (-n, -n) : mestr-meur ar sevel tiez g., chevañsour ar sevel tiez g.

Baulücke b. (-, -n) : douar vak g., tachenn vak b.

Baum g. (-s, Bäume) : 1. [louza.] gwez str. ; *ein schöner Baum*, ur gaer a wezenn ; *ein zwanzig Meter hoher Baum*, ur wezenn ugent metr uhelder g., ur wezenn a ugent metrad uhelder g. ; *ein dicht belaubter Baum*, ur wezenn vodennek str. ; *ein spärlich belaubter Baum*, ur wezenn dibaot delienn outi str., ur wezenn nemeur a zeliou outi str.,

ur wezenn zibourc'h str. ; *fruchtlose Bäume*, gwez difrouezh str. ; *ein abgestorbener Baum*, *ein vertrockneter Baum*, ur sec'henn b., ur grinenn b. ; *ein gesunder Baum*, ur wezenn difestur str., ur wezenn yac'h str. ; *ein vom Wind gebeugter Baum*, ur wezenn bet kostezet gant an avel ; *junger Baum*, plañsonenn b., plañson str., plañson g., gwezennig b., plantenn b. ; *ein junger Eichenbaum*, un dervenn yaouank b., ur wezenn-zerv yaouank b., ur blañsonenn zerv b., ur blantenn zerv b., ur plant derv g. [plant o vezañ gourel dirak un anv hollek hag o talvezout neuze kement ha plañsonenn] ; *strauchartige Bäume*, gwez izel str. ; *junger hoher kerzengrader Baum*, lañsenn b., lañsaden b. ; *immergrüne Bäume*, gwez padus o delioù str., gwez pourc'hidik str., gwez dizibourc'h str. ; *laubabwerfende Bäume*, gwez dibourc'hidik str., gwez gant delioù kouezhus str., gwez dibad o delioù str. ; *mit Bäumen bewachsene Wallhecken*, kleuzioù koadet lies. ; *der Baum bekommt Früchte*, frouezhañ (frouezhiñ) a ra ar wezenn ; *der Baum trägt dieses Jahr zum ersten Mal Früchte*, ar bloavezh kentañ eo d'ar wezenn-se da frouezhiñ ; *diese Bäume geben Obst in Hülle und Fülle*, ar gwez-mañ a daol (a zoug) frouezh gant fonnder, ar gwez-mañ a ro gant fonnusted, ar gwez-mañ a ro hardizh, frouezhus-kenañ eo ar gwez-mañ, ar gwez-mañ a vez o leizh a frouezh enno ; *die Bäume bekommen Blätter*, *die Bäume werden grün*, emañ ar gwez o teliaouiñ, emañ ar gwez o fouilhezañ, emañ ar gwez o kemer delioù, delioù a zo o tont war ar gwez, delioù a zo o tont er gwez ; *man sieht den Bäumen an, dass der Frühling begonnen hat*, gwelet e vez liv an nevezamzer war ar gwez, gwelet e vez war ar gwez ez eo erru an nevezamzer ; *im Herbst werfen die Bäume ihre Blätter ab*, d'an diskar-amzer e kouezh delioù ar gwez, d'an diskar-amzer e tiwisk ar gwez, d'an diskar-amzer e tizeli (e tizeil) ar gwez ; *der Baum verliert seine Blätter*, emañ ar wezenn o tiwiskañ, emañ ar wezenn o teuler he delioù, emañ ar wezenn o tizeliañ ; *Bäume pflanzen*, plantañ gwez ; *einen Baum ausschneiden*, krennañ (divleñchañ, divazhañ, divarrañ, diskoultrañ, diskourrañ, bouskalmiñ, diorbliñ, riñsañ, noashaat) ur wezenn ; *der Baum breitet seine Zweige weit aus*, ar wezenn a skign (a strew, a ziriilh) pell he skourroù, dispak-kaer eo korf ar wezenn, strewiñ a ra ar wezenn he barroù digor ; *der Stamm ist der dickste Teil des Baumes*, ar c'hef eo rann devañ ar gwez ; *einen Baum köpfen*, *einen Baum abköpfen*, *einen Baum abkappen*, divegañ ur wezenn, dibennañ ur wezenn, tagosenniñ ur wezenn, penndogiñ ur wezenn, penndoliñ ur wezenn, divleinañ ur wezenn, penndologiñ ur wezenn ; *geköpfter Baum*, *gekappter Baum*, penndolog g., penndogenn b., tagosenn b., gwez tagosennek str., torgos g., torgos g., tos g. ; *Baum und Busch*, gwez ha brouskoad ; *einen Baum pflanzen*, lakaat un imboudenn ouzh ur wezenn ; *auf einen Baum steigen*, pignat ouzh (gant) ur wezenn, krapat en ur wezenn, sevel en ur wezenn ; *diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest*, *sie schützen auch noch vor Windböen*, delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torrout an avelioù bras ; *die Stare schlafen in den Bäumen*, kousket a ra an dridi war ar gwez, kousket a ra an dridi e-barzh ar gwez ; *alle Äpfel, die an einem bestimmten Baum hängen*, ur wezennad avaloù b. ; *von*

einem Baum fallen, von einem Baum stürzen, kouezhañ eus ur wezenn ; **2.** *wie der Baum so die Frucht*, diouzh ar frouezh ez anavezet ar wezenn - diouzh ar frouezh e vez anavezet ha prizachet ar wezenn - diouzh ar ouenn, ar brankoù - diouzh al labour, ar micherour - ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezhier diwar mezhier ; *man sieht den Wald vor lauter Bäumen nicht*, ne vez ket gwelet kêr gant an tiez ; *auf einen Hieb fällt kein Baum*, gant kolo hag amzer e teu da eogiñ ar mesper, gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra, gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer ; *die Bäume wachsen nun einmal nicht in den Himmel*, bez ez eus mol da gement tra 'zo, ur gont a zo da bep tra, ur muzul 'zo da bep tra ha pa ve d'ober tokeier ; *zwischen Baum und Borke*, etre daou bleg lous, etre lost ar bleiz ha toull e revr, etre an horz hag ar c'henn ; **3.** *der Baum der Verstorbenen*, gwezenn an Anaon b. ; *der Baum des Wissens, der porphyrianische Baum*, gwezenn Borfurios b. ; [Bibl] *der Baum der Erkenntnis von Gut und Böse*, gwezenn anaoudegezh an Droug hag ar Mad b., gwezenn an Droug hag ar Mad b., ar wezenn difennet b. ; *der Baum des Lebens*, gwezenn ar vuhez b. ; **4.** *Stammbaum*, gwezenn ar gerentiezh b. [liester : gwezennoù] ; **5.** [dre skeud.] *Bäume aureißen*, ober traoù dispar ; *jemanden auf den Baum bringen*, ober d'u.b. fuloriñ, lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. da gounnariñ, lakaat fulor da sevel en u.b., lakaat u.b. da vont en egar ; *P. es ist, um auf die Bäume zu klettern*, leun-chouk eo ar muzul, leun-raz eo ar muzul, leun-barr eo ar muzul, re 'zo re, aet eo al loa dreist ar skudell, gwasket on evel un torch-listri, aet on diwar re, barr eo ar muzul / leun-chouk eo ar boezell (Gregor) ; **6.** [merdead.] *bomm* g., gwerzhid b.

-baum g. (-s,-bäume) : gwez-, ... gwez..

baumähnlich ag. : gwezheñvel, e doare ur wezenn, a-zaore gant ur wezenn, a-seurt gant ur wezenn.

Baumanager g. (-s,-) : kourater sevel tiez g., penngaser g.

Baumarkt g. (-es,-märkte) : **1.** bitellerezh b., stal-vitellat b. ; **2.** sevel tiez g., tiadur g., terkañ ha savaduriñ g., adeiladerezh g.

baumartig ag. : gwezheñvel, e doare ur wezenn, a-zaore gant ur wezenn, a-seurt gant ur wezenn.

Baumaschine b. (-,-n) : mekanik chanter g.

Baumaterial n. (-s) : dafar sevel tiez g., dafar adeiladiñ g., dafar chanter g.

Baumbart g. (-s,-bärte) : [louza.] man g., man-kebell-touseg g., touskan g., liken g., barv ar gwez str., barv gwez str., barv an ozhac'h kozh str.

Baumbehang n. (-s) : karg frouezh ur wezenn b., bec'h frouezh ur wezenn g., gwezennad frouezh b.

Baumbeschneidung b. (-,-en) : bouskalm g., diskoultradur g., diskourradur g., divarr g., divarradur g., divarrerezh g., dic'harzherezh g., diorbladur g., divrankadur g.

Baumbestand g. (-s,-bestände) : niverad gwez g., stankter gwez g., stankted ar gwez b.

Baumbewohner g. (-s,-) : [loen.] loen gwezennek g.

Baumblüte b. (-,-en) : **1.** bleuniadur g., bleuñvadur g., bleuñvadurezh b. ; **2.** bleuñv str., bleuñvadeg g.

Bäumchen n. (-s,-) : gwezig str. [stumm unan : gwezennig b.], plañsonenn b., plañson str., plañson g., dardenn b., krennwez str., plantenn b.

Baumeister g. (-s,-) : tisavour g., savour-tiez g., adeiladour g., mestr oberour g., mestr al labourioù g., mestr an oberiadur g.

Baumel b. (-) : aon g., rouzaon g., foerigell b., milaon g. ; *Baumel haben*, na vezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ moan an traoù gant an-unan, na vezañ gwall fier, bezañ ur revriad aon en an-unañ, kac'hat ar marv, bezañ ur c'horfad mat a aon en an-unañ, bezañ o foerañ, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ (santout, klevet, sevel) c'hwen en e loeroù, bezañ savet flæer en e loeroù, bezañ flæer en e vragoù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, bezañ moan e revr, bezañ moan e foñs, krizañ e chouk, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù.

baumeln V.gw. (hat gebaumelt) : divilhañ, bezañ a-istribilh (a-skourr, a-ispilh, e-pign), bezañ istribilhet, istribilhañ ; *mit baumelnden Beinen*, a-grap e revr, e dreid dibrad diouzh al leur ; *mit den Beinen baumeln*, lavigañ e dreid, brañskellat e dreid, luskellañ e zivesker ; [dre skeud.] *die Seele baumeln lassen*, ober c'hoari gaer, bezañ brav war e gorf, bezañ ebat e zoare, ober e ran, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladoren, ober e luduenn, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voutig, ruilhal kempennik e voul, ruilhal plarik e voul, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen).

bäumen V.em. : **sich bäumen** (hat sich (t-rt) gebäumt) : gwintal, disgwinkal, kabliñ, darlammat ; *das Pferd bäumt sich*, sevel a ra ar marc'h war e baviou a-dreñv, gwintañ a ra ar marc'h, kabliñ a ra ar marc'h, darlammat a ra ar marc'h.

Baumeule b. (-,-n) : [loen.] kaouenn-gazh b., kaouenn penn-tev b., hoper-noz g.

Baumfalke g. (-n,-n) : [loen.] falc'hun-gwez g., hoberell b.

Baumfarn g. (-s,-e) : [louza.] gwez-raden str., raden gwezheñvel str.

baumförmig ag. : gwezheñvel, e doare ur wezenn, e doare ar gwez, a-zaore gant ur wezenn, a-zaore gant ar gwez, a-seurt gant ur wezenn, a-seurt gant ar gwez.

Baumfrevel g. (-s,-) : gaou (droug g., distruj g., dismantr g., gwast g., gwall g., noaz g.) graet d'ur goadeg g.

Baumgabelung b. (-,-en) : skalf ar wezenn g., kavaz ar wezenn g., gaol ar wezenn b.

Baumgärtner g. (-s,-) : gwezegour g., spluseger g., mager-gwez g.

Baumgärtneri b. (-,-en) : 1. gwezegouriezh b. ; 2. spluseg b.

Baumgrenze b. (-,-n) : bevenn uhelañ ma vez kavet gwez er menezioù b., bevenn ar gwez b.

Baumgruppe b. (-,-en) : takad gwez g., torkad gwez g., bodad-gwez g., bodenn wez b., bodennad wez b., bochad gwez g., killi b., koadig g., bod gwez g.

Baumheide b. (-,-n) : [louza.] gourvrug str., gwez-brug str.

baumhoch ag./Adv. : ken uhel hag ar gwez.

Baumhöhlung b. (-,-en) : krouizenn b., kleuzenn ur wezenn b., kleuz ur wezenn g.

baumkantig ag. : *baumkantiges Brett*, krustenn b.

Baumkrebs g. (-es,-e) : [louza.] gourlivant g., livant g.

Baumkrone b. (-,-n) : kern ur wezenn g., beg ur wezenn g., lein ur wezenn g., bleñchenn ur wezenn b., bleñch ur wezenn g.

Baumkuchen g. (-s,-) : [kegin.] gwastell eured b., gwastell savet b.

baumlang ag. : P. divent, bras-spontus, bras-bras, bras kenañ-kenañ.

Baumläufer g. (-s,-) : [loen.] krimper-liorzhoù g., pokerig g., kraperig-koad g., kraperig-gwez g., poker kraoñ g., torr-mein-glas g.

Baumleiter b. (-,-n) : [tro-lavar] *für jemanden die Baumleiter machen*, ober kein d'u.b., ober tousig kein d'u.b., keinañ d'u.b.

Baumlerche b. (-,-n) : [loen.] alc'hweder-gwez g.

Baumlied n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink en traoñ b., ravalink foñs b.

baumlos ag. : gwez ebet ennañ, kuit a wez, hep gwez.

Baummalve b. (-,-n) : [louza.] malv-gwenn str.

Baummarder g. (-s,-) : [loen.] mart g.

Baummesser n. (-s,-) : strepig g., falz-strop b.

Baumniederholer g. (-s,-bäume) : [merdead.] frap traoñ g.

Baumnuss b. (-,-nüsse) : [Bro-Suis] kraoñ str.

Baumnymphe b. (-,-n) : [mojenn.] nimfenn-wez b. [*liester* nimfezed-gwez], hamadriadenn b. [*liester* hamadriadezed].

Baumpflanzung b. (-,-en) : planterezh gwez g.

Baumpieper g. (-s,-) : [loen.] sidan-gwez g., sidan-koad g.

baumreich ag. : gwezek, gwezennek, gwezus, koadek, kreñv ar gwez ennañ ; *baumreiche Gegend*, gwezeg b., gwezennek b.

Baumriese g. (-n,-n) : mell gwezenn g. [*liester* melloù gwez], moñs gwezenn g. [*liester* moñsoù gwez].

Baumrinde b. (-,-n) : rusk gwez g., ruskenn wez b.

Baumsaft g. (-s,-säfte) : sev g., sabr g., teñv g., sap g.

Baumschere b. (-,-n) : benerezh b., bener g. [*liester* benerioù], gweltre-benañ b.

Baumschröter g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-kornek g.

Baumschule b. (-,-n) : spluseg b., magerezh-wez b. ; *auf Eichen spezialisierte Baumschule*, magerezh vez b.

Baumschulengärtner g. (-s,-) : gwezegour g., mager-gwez g., spluseger g., splusegour g.

Baumschwamm g. (-s,-schwämme) : [louza.] bolzog b.

Baumstamm g. (-s,-stämme) : kef g., kelf g., fust g., garenn b., gar b., treujenn b., trojenn b., solenn b., pilgos g. ; *toter Baumstamm*, koadenn b. ; *gewundener Baumstamm*, kef korvigellek g. ; *der gefallene Baumstamm* *diente als Brücke*, ar goadenn kouezhet a-dreuz war ar wazh a oa aet d'ober ur pont, kef ar wezenn diskaret a oa oc'h ober pont war ar richer ; *einen Baumstamm als Brücke benutzen*, lakaat kef ur wezenn d'ober pont.

baumstark ag. : kreñv evel un dervenn, kreñv evel ur marc'h, ken kreñv ha pevar, [hennezh n'eus] muzul ebet d'e nerzh.

Baumsterben n. (-s) : [endro] ar gwez o vont da get lies., ar gwez o vervel lies., tremenvan ar gwez b., marv ar gwez g., ar marvoù gwez lies., marvidigezh ar gwez b.

Baumstruktur b. (-,-en) : [stlenn.] gwezennadur g., gwezenn b. [*liester* gwezennoù].

Baumstumpf g. (-s,-stümpfe) : skosenn b., skos g., penngos g., piltos g., pilgos g., pennskod g., skod g., skodenn b., kevenn b., kef g., tos g., chaos g., pennad gwezenn b., P. revr gwezenn g. ; *er saß auf einem Baumstumpf*, azezet e oa war ur revr gwezenn ; *mit Baumstümpfen übersät*, skodek, skodennek ; *mit Baumstümpfen übersätes Gelände*, skodeg b., skodennek b. ; *Baumstümpfe beseitigen*, skidiñ.

Baumtier n. (-s,-e) : [loen.] loen gwezennek g.

Baumvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] labous gwezennek g., kluder g.

Baumwanze b. (-,-n) : [loen] laou-koad str.

Baumwipfel g. (-s,-) : kern ur wezenn g., beg ur wezenn g., lein ur wezenn g., bleñchenn ur wezenn b., bleñch ur wezenn g.

Baumwollanbau g. (-s) : ar gounit koton g.

Baumwollarbeiter g. (-s,-) : kotoner g.

baumwollartig ag. : kotonek.

Baumwolle b. (-) : 1. [louza.] kotoñs g., koton g. ; *ein Ballen Baumwolle*, ur pakad koton g. ; *Baumwolle pflücken*, kotona ; 1. [tekn., danvez gwrezdisfuiñ] gloan koton g.

baumwollen ag. : ... kotoñs, ... koton ; *baumwollener Satin*, satinig g.

Baumwolernte b. (-,-n) : kotona g.

Baumwollfeld n. (-s,-er) : kotoneg b.

Baumwollgarn n. (-s) : neud kotoñs str.

Baumwollindustrie b. (-) : ijinerezh ar c'hoton g., kotonerezh g.

Baumwollpflanze b. (-,-n) : plant-kotoñs str., kotonenn b., gwez-koton str.

Baumwollpflanzung b. (-,-en) : 1. kotoneg b. ; 2. ar plantañ kotonenned g., ar plantañ gwez-koton g.

Baumwollpflücker g. (-s,-) : kotonaer g.

Baumwollplantage b. (-,-n) : kotoneg b.

Baumwollspinnerei b. (-,-en) : 1. [labour] kotonerezh g. ; 2. [stal-labour] kotonerezh b.

Baumwollstaude b. (-,-n) : plant-kotoñs str., kotonenn b., gwez-koton str.

Baumwollstoff g. (-s,-e) : kotonad g., lien-kotoñs g. ; *bedruckter Baumwollstoff*, batik g., indian g.

Baumwollstrauch g. (-s,-sträucher) : plant-kotoñs str., kotonenn b., gwez-koton str.

Baumwolltuch n. (-es,-tücher) : lien-kotoñs g., lien-koton g.

Baumwollwaren lies. / **Baumwollzeug** n. (-s) : kotonadoù lies., danvezioù kotoñs lies., danvezioù koton lies., gwiadennou kotoñs lies., gwiadennou koton lies.

Baumwunde b. (-,-n) : diskolp g.

Baumzange b. (-,-n) : benerez b., bener g. [*liester beneriou*], gweltre-benañ b.

Baumzucht b. (-) : gwezegouriezh b., gounit gwez g.

Baumzüchter g. (-s,-) : gwezegour g., spluseger g., splusegour g., mager-gwez g.

Baunormung b. (-,-en) : skoueriekadur ar savaduriñ g., skoueriekadur an adeiladiñ g.

Bauordnung b. (-) : reolennadur ar savaduriñ g., reolennadur an adeiladiñ g.

Bauplan g. (-s,-pläne) : 1. raktres adeiladiñ g., raksteuñv savaduriñ g. ; 2. [bev.] *einheitlicher Bauplan der Lebewesen*, doarennou kenglotus lies., kengloterezh ar stummoù g.

Bauplatz g. (-s,-plätze) : chanter g., chanter sevel tiez g., chanter savaduriñ g., chanter terkañ g., chanter adeiladiñ g.

Baupolizei b. (-) : servij kêraozañ g.

Baupreis g. (-es,-e) : priz ar sevel tiez g., priz adeiladiñ g.

Baurat g. (-s,-räte) : tisavour g., adeiladour g.

Baurecht n. (-s,-e) : gwir a-zalc'h ouzh ar sevel tiez g.

baureif ag. : prest da vezañ savet, adeiladus.

Baureihe b. (-,-n) : steudad fardañ b.

Bäurin b. (-,-nen) : kouerez b., koueriadez b., ploueziadez b., peizantez b.

bäurisch ag. : 1. a-ziwar ar maez, a-ziwar ar ploue, maeziadel ; 2. [gwashaus] pagan, gros, dizoare, difezon, dizereat, gouez, gour.

Bauriss g. (-es,-e) : tresadenn b., tres g.

Bauruine b. (-,-n) : savadur chomet diechu g., savadur chomet e boulc'h g.

Bausatz g. (-es,-sätze) : kit g.

Bausch g. (-es, Bäusche) : 1. bouf g., bolzenn b., bolz g., bos g., bourled g., stambouc'hadenn b., riz g. ; 2. [dilhä.] boufant g. ; 3. polotenn b., polotennad b., pellenn b., pellennad b., kudenn b., kudennad b. ; 4. [dre skeud.] *in Bausch und Bogen kaufen*, prenañ dre vem, prenañ a-dolpad, prenañ a-vras, prenañ a-drak, prenañ a-dreuz, prenañ a-dreuz-varc'had, prenañ en un douez, prenañ evel-evel, prenañ a-vloc'h, prenañ an eil dre egile / prenañ war un dro / prenañ holl a-dreuz / prenañ bloc'h e-giz m'emañ (Gregor) ; *in Bausch und Bogen verkaufen*, gwerzhañ a-drak, gwerzhañ a-stok-varc'had, gwerzhañ a-vras, gwerzhañ dre-vras, gwerzhañ a-vloc'h, gwerzhañ evel-evel, braswerzhañ ; *in Bausch und Bogen verurteilen*, bam a-vloc'h.

Bauschärmel g. (-s,-) : milgin bolzennus g., milgin volzennus b.

bauschen V.k.e. (hat gebauscht) : koeñviñ, c'hwezañ, lakaat da goeñviñ, reutaat ; *der Wind bauscht die Segel*, c'hwezet e vez gouelioù ar vag gant an avel, emañ an avel o koeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o foeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o c'hwezañ gouelioù ar

vag, dont a ra reut ar gouelioù gant an avel, kregiñ a ra an avel er gouelioù.

V.gw. (hat gebauscht) : koeñviñ.

V.em. : **sich bauschen** (hat sich (t-rt) gebauscht) : c'hwezañ, gloevenniñ, koeñviñ, foeñviñ, sac'hellañ ; *die Segel bauschen sich im Wind*, c'hwezet e vez gouelioù ar vag gant an avel, emañ an avel o koeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o foeñviñ gouelioù ar vag, dont a ra reut ar gouelioù gant an avel, emañ an avel o c'hwezañ gouelioù ar vag, kregiñ a ra an avel er gouelioù.

bauschig ag. : c'hwezet, boufant, bolzennus, sac'hellek.

Bauschlosser g. (-s,-) : alc'hwezer adeiladerezh g., junter-houarn adeiladerezh g., houarnar adeiladerezh g.

Bauschung b. (-,-en) : bolzennadur g.

Bauschutt g. (-s) : atredoù lies.

bausparen V.gw. [*anv-verb nemetken*] : espem evit e lojeiz.

Bausparer g. (-s,-) : piaouer ur steuñv espem lojeiz g.

Bausparkasse b. (-,-n) : kef espem evit al lojeiz g.

Bausparvertrag g. (-s,-verträge) : steuñv espem lojeiz g.

Baustätte b. (-,-n) : 1. takad sevel tiez g., tachenn adeiladiñ b. ; 2. chanter g., chanter sevel tiez g., chanter adeiladiñ g., chanter savaduriñ g., chanter terkañ g.

Baustein g. (-s,-e) : 1. [tisav.] maen-pastur g., maen-boueta g., maen-boued g., maen-materi g., maen-mañson g. ; 2. kedelfenn b. ; 3. [stlenn.] krug elektronek b. ; 4. [c'hoari konstruiñ] diñsenn b., diñs g.

Baustelle b. (-,-n) : 1. takad sevel tiez g., tachenn adeiladiñ b. ; 2. chanter g., chanter sevel tiez g., chanter adeiladiñ g., chanter savaduriñ g., chanter terkañ g.

Baustellenleiter g. (-s,-) : rener labourioù g., rener chanter g., penn chanter g.

Baustil g. (-s,-e) : doare tisavouriezh g., stil g., adeiladerezh g.

Baustoff g. ([e]s,-e) : dafar sevel tiez g., dafar adeiladiñ g., dafar chanter g.

Baustofflager n. (-s,-) : sanailh dafar sevel tiez b., etrepaouez dafar adeiladiñ g.

Baustoffwechsel g. (-s) : [mezeg.] metabolegezh b., kennevid g.

Baustopp g. (-s,-s) : ehan al labourioù g., harz al labourioù g.

Bausubstanz b. (-,-en) : braslabourioù lies. ; *der Zustand der Bausubstanz*, stad ar braslabourioù b.

Bautätigkeit b. (-) : labourerezh g., terkañ ha savaduriñ, adeiladiñ g., adeiladur g.

Bautechniker g. (-s,-) : teknikour terkañ ha savaduriñ g., teknikour eus an ijin trevourel g., teknikour adeiladerezh g.

Bauteil g. (-s,-e) : lodenn echu ur savadur b., lodenn echu un adeilad b., troc'had labourioù savaduriñ g., troc'had labourioù adeiladiñ g.

Bauteil n. (-s,-e) : 1. [tisav.] kedelfenn ragoberiet b. ; 2. [tekn.] pezh kenaozañ g., kedaozenn b.

Bauten lies. : savadurioù lies., adeiladoù lies., adeiladurioù lies.

Bautischler g. (-s,-) : munuzer sevel tiez g., munuzer adeiladerezh g.

Bauträger g. (-s,-) : kourater sevel tiez g., adeiladour g., penngaser g.

Bauunternehmen n. (-s,-) : embregerezh terkañ ha savaduriñ g., embregerezh sevel tiez g., embregerezh adeiladerezh g.

Bauunternehmer g. (-s,-) : embregour sevel tiez g., tisaver g., saver-tiez g., oberour tiez g., adeiladour g., embregour-labourioù g.

Bauvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat savaduriñ b., kevrat adeiladiñ b.

Bauvorhaben n. (-s,-) : raktres adeiladiñ g., raksteuñv savaduriñ g.

Bauweise b. (-,-n) : doare da sevel tiez g., doare tisavouriezh g., adeiladerezh g., stil g.

Bauwerk n. (-s,-e) : savadur g., batis g., konstruadur g., edifis g., pezh mañsonerezh g., adeilad g., adeiladur g. ; *großes Bauwerk*, ti-meur g.

Bauwesen n. (-s) : terkañ ha savaduriñ, sevel-tiez g., tisaverezh g., adeiladerezh g., ijin trevourel g. ; *Ministerium für Bauwesen und Verkehr*, ministrerezh al labourioù foran g., ministrerezh al Labourioù Kevridik g.

Bauwirtschaft b. (-) : sevel tiez g., tiadur g., terkañ ha savaduriñ g., tisaverezh g., adeiladerezh g.

Bauxit g. (-s,-e) : [kimiezh] balzit g.

bauz estl. : *bauz !* dao ! padadao ! pouloudoufez ! boudoudouf ! paradaouf !

Bauzaun g. (-s,-zäune) : kael chanter b., sklotur chanter g., peulgae g., peulieg b.

Bauzeichnung b. (-,-en) : tres adeiladerezh g.

Bauzeit b. (-,-en) : pad ar chanter g., pad al labourioù g.

Bayer g. (-n,-n) : annezad Bavaria g., Bavarad g.

Bayerin b. (-,-nen) : annezadez Bavaria b., Bavaradez b.

bayerisch ag. : 1. eus Bavaria, bavarat ; *bayerische Alpen*, Alpoù Bro-Vavaria lies., Alpoù Bavaria lies. ; 2. [yezh., *gwelloc'h ober gant bairisch*] bavarek.

Bayern n. (-s) : Bavaria b., Bro-Vavaria b., Bavaria b.

Bazillenabtötungsmittel n. (-s,-) : antibiotik g., bevastaler g., enepbevenn b., digontamm g., dilouezher g.

Bazillenkraut n. (-s) : [louza.] fanouilh-mor g., kroazig-an-aod b., louzaouenn-droug-sant-Pêr b., louzaouenn-sant-Pêr b., skaouarc'h str.

bazillentötend ag. : [mezeg.] ... bevastaler, digontammus, ... digontammiñ, ... dilouezher, ... dilouezañ.

Bazillenträger g. (-s,-) : [mezeg.] douger bazhilli g., gwezher tredizh g.

Bazillus g. (-, Bazillen) : bazhell b. [*liester bazhilli*], hadenn a gleñved b. ; *Bazillus Calmette-Guérin*, bazhell Calmette-Guérin b.

BCG®-Schutzimpfung b. (-,-en) : vaksin BCG® g.

Bd. / Bde [berradur evit **Band / Bände**] levrenn b., levrennoù lies.

BDI b. (-) : [berradur evit **Bundesverband der Deutschen Industrie**] kevredigezh kevradel ar greanterezh alaman b.

BDÜ g. (-) : [berradur evit **Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer**] kevredigezh kevradel ar jubennourien hag an droerien b.

b-Dur n. (-) : [sonerezh] si muiañ g.

be- rakverb stag hep pouez-mouezh. Implijet e vez evit sevel verboù kreñv eeun :

1. diwar verboù simpl dieeun : *auf den Berg steigen*, / *den Berg besteigen*, krapañ gant tor ar menez.

2. diwar verboù simpl eeun evit lakaat ar pouez war an ober :

grüßen, saludiñ / *begrüßen*, saludiñ gant lid.

3. diwar anvioù-kadarn gant ar ster "terkañ gant" :

die Seele, an ene / *beseelen*, reiñ (lakaat) buhez, buhezañ.

4. diwar anvioù-gwan : *fähig*, gouest / *befähigen*, gouestaat.

Be n. : [sonerezh] 1. be-blot g., be bouc'h g., bouc'hell b. ; 2. si bouc'h g.

beabsichtigen V.k.e. (hat beabsichtigt) : mennadiñ, bezañ e-sell da, raktresañ ; *beabsichtigen, etwas zu tun*, mennadiñ udb, ratozhiñ ober udb, bezañ en e ratozh ober udb, bezañ e gwel d'ober udb, bezañ er gwel d'ober udb, kaout devez d'ober udb, ober e zezev d'ober udb, bezañ gant ar soñj d'ober udb, bezañ e soñj ober udb, bezañ en e vennozh ober udb, bezañ en e soñj d'ober udb, bezañ e pennad d'ober udb, bezañ en e santimant ober udb, bezañ e santimant ober udb, kaout soñj d'ober udb, lakaat e soñj d'ober udb, bezañ en e benn d'ober udb, bezañ e-sell d'ober udb, kaout mennozh d'ober udb, soñjal ober udb, bezañ keloù gant an-unan d'ober udb, bezañ ger gant an-unan d'ober udb, bezañ kistion gant an-unan d'ober udb, bezañ keal gant an-unan d'ober udb, bezañ en aviz ober udb, prederiañ ober udb, bezañ en e vennad ober udb, mennout ober udb ; *ich beabsichtige etwas ganz anderes*, n'eo ket hennezh eo va mennozh, n'eo ket hennezh eo va mennad ; *ich beabsichtige, nach Köln zu fahren*, devez am eus da vont da Golun, va soñj a zo mont da Golun, va santimant a zo mont da Golun, emañ e-sell da vont da Golun, emañ o soñjal mont da Golun ; *ohne Böses zu beabsichtigen*, hep soñjal e droug ebet, hep bezañ en aviz ober droug, hep bezañ ket e poan d'ober droug, hep an disterañ rat d'ober droug ; *wir beabsichtigen, im Obergeschoss zwei Zimmer einzurichten*, soñj a zo da sevel div gambr er solier.

beabsichtigt ag. : mennadel, mennet, ratozhed, mennozhiet, diarvenn, diarvennel, dre rat.

Adv. : a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, gant rat dezhañ, gant rat vat dezhañ, a-barfeted, gant rat, a-zevri-kaer, a-ratozh, a-ratozh-vat, dre e ratozh, dre rat ha dre vennozh, a-youl, a-gentizh-kaer, a-vennifiañs.

Beabsichtigung b. (-) : ratozh b., rat b., mennad g., soñj g., devez g., amboaz g., aviz g., diviz g., ampriz g., raktres g., raktresadenn b.

beachten V.k.e. (hat beachtet) : 1. teurel evezh ouzh, teurel fed ouzh, ober stad eus, derc'hel stad eus, derc'hel stad a, derc'hel kont eus, derc'hel kont a, ober istim eus, merzout ; 2. mirout, doujañ da, seveniñ da ; *ein Gesetz nicht beachten*, terriñ ul lezenn, mont hebiou d'ul lezenn, na zoujañ d'ul lezenn, na seveniñ d'ul lezenn, na virout ul lezenn, mont dreist (a-enep) ul lezenn, disentiñ ouzh ul lezenn.

beachtenswert ag. : hag a ranker ober fed outañ, a dalvez bezañ sellet (studiet) a-dost, a dalvez bezañ sellet (studiet) a-dostoc'h, a dalvez bezañ sellet (studiet) gant evezh, heverk, eveshaus.

beachtlich ag. : bras, meur, meurdeus, pouezus, a bouez, heverk, divuzul, dreistmoder, dreistmuzul, dreist-penn, hep kemm na ment, dreist pep muzul, dreist-kemm (-kont, -goñvor), divoder, hep moder, divent, diharz.

Adv. : -tre, -kaer, -kenañ, -bras, -meurbet.

Beachtung b. (-) : 1. sellad g., doujañs b. ; *lebhafter Beachtung finden*, bezañ graet stad vras eus an-unan,

bezañ lakaet e penn kont, bezañ kavet dedennus-tre, plijout kalz, kavout kalz hekle ; *etwas (t-d-b) keine Beachtung schenken*, na deuler pled da (gant, ouzh, war) udb, na ober van ebet eus udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, na ober seblant ebet ag udb ; *etwas (t-d-b) wenig Beachtung schenken*, ober bihan a forzh eus udb, ober nebeut a stad eus udb, derc'hel nebeut a stad eus udb, derc'hel nebeut a stad ag udb, derc'hel nebeut a gont eus udb, derc'hel nebeut a gont ag udb, na ober kalz a van eus udb, na ober kalz a van ouzh udb, na ober kalz a seblant ag udb ; *den Armen wird keine Beachtung geschenkt*, ne vez ket sellet ouzh ar beorien, ne vez ket graet van eus ar beorien, ne vez ket graet van ouzh ar beorien ; *jemandem wenig Beachtung schenken*, ober nebeut a stad eus u.b., derc'hel nebeut a stad eus, derc'hel nebeut a stad a u.b., derc'hel nebeut a gont eus u.b., derc'hel nebeut a gont a u.b., na ober kalz a van eus u.b., na ober kalz a van ouzh u.b. ; **2.** mirerezh g., miridigezh b., sevenidigezh b., sentidigezh b. ; *Beachtung eines Gesetzes*, miridigezh ul lezenn b. ; *die Beachtung der grammatischen Regeln lässt nach*, mont a ra ar yezhadur war laoskaat.

beackern V.k.e. (hat beackert) : **1.** labourat [an douar], labourat [douar], gounit [parkoù], derc'hel [douar], enandiñ, arat ; **2.** kiañ [ouzh udb], en em zuañ [o studiañ udb], brevañ e spered [o studiañ udb], ruilhal ha merat e spered [o studiañ udb] ; **3.** *jemanden beackern*, lakaat gwask war u.b., fourgasiañ u.b., bountañ war u.b., derc'hel war u.b., c'hoari war u.b., ober war u.b., ober ouzh u.b., kargañ war u.b., poursuiñ war u.b., pouezañ war u.b., taeriñ war u.b., mont d'u.b. dre guzulioù.

Beamte(r) ag.k. g. : **1.** kargiad g., den-e-karg g., mevel ar gouamamant g., ofiser g., P. ki-stag g. ; *hoher Beamter*, uhelgargiad g. ; *planmäßiger Beamter*, kargiad gant ur post-labour didermen g. ; *Beamter werden*, dont da vezañ kargiad ; *einen Beamten versetzen*, lakaat ur c'hargiad war ur post-labour all ; *einen Beamten absetzen*, terriñ ur c'hargiad eus e garg, difredañ ur c'hargiad, ezfredañ ur c'hargiad, dizorniañ ur c'hargiad, digouviañ ur c'hargiad, digargañ ur c'hargiad ; *das sind Staatsbeamte*, ar re-se a zo dindan ar gouamamant, ar re-se a zo dindan ar Stad ; **2.** implijad g.

Beamtenabbau g. (-s) : digreskidigezh niver ar gargidi b., lamadur postoù kargidi g.

Beamtenanwärter g. (-s,-) : danvez kargiad g.

Beamtenbeleidigung b. (-,en) : dismeg ouzh amaezhiañ g., dismeg ouzh reizhaouer g., dismeg ouzh poliser g.

Beamtenbestechung b. (-,en) : goubrenerezh kargiad g., prenidigezh kargiad b., prenadur kargiad g., prenidigezh kargidi b., prenadur kargidi g.

Beamtenherrschaft b. (-) : burevveliezh b.

Beamtenlaufbahn b. (-,en) : red-micher evel kargiad g., remzad kargiad g.

Beamtenmentalität b. (-,en) : tro-spered kargiad b., temz-spered kargiad g., speredegezh a gargiad b.

Beamtenrecht n.(-s) : statud ar velestradurezh foran g., statud ar gefridi foran g., statud ar gargidi g., statud an amaezh foran g., dezvad an amaezh foran g.

Beamtenschaft b. (-) : **1.** kargidi lies., korfuniad ar gargidi g., korf ar gargidi g. ; **2.** melestradurezh foran b.

Beamtenstand g. (-s) : kargidi lies., korfuniad ar gargidi g., korf ar gargidi g.

Beamtentum n. (-s) : **1.** kargidi lies., korfuniad ar gargidi g., korf ar gargidi g. ; **2.** melestradurezh foran b., amaezhouriezh b.

Beamtenvergehen n. (-s,-) : trozwarezh g., fellerezh sevenet gant ur c'hargiad g., torfederezh a-berzh ur c'hargiad g.

Beamtenverhältnis n. (-ses) : statud a gargiad g.

beamtet ag. : **1.** lakaet kargiad, amaezhiadekaet ; **2.** [kelennerien] titlet, entitlet, a-berzh-Stad.

Beamtin b. (-,nen) : **1.** kargiadez b., ofiserez b. ; **2.** implijadez b.

beängstigen V.k.e. (hat beängstigt) : spontañ, ober spont da, spontailhañ, nec'hiñ, ankeniañ, enkreziñ, chalañ, trefuiñ, trekouiñ, sourpren, aoniñ, gwaskañ.

V.em. : **sich beängstigen** (hat sich (t-rt) beängstigt) : en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkreiz en an-unan, sevel enkreiz gant an-unan, mont e benn e gin, aoniñ, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em drebouliañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, chalañ, trefuiñ, turlutañ, bezañ e chal, prederiañ, kaout preder, kaout (kemer) charre, kaout poan-spered, kaout nec'hamant, kemer safar, kemer anoaz, bezañ bec'hiet gant an nec'hamant, kemer nec'h, kaout nec'h, soursial, dont nec'h d'an-unan, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, kemer enkreiz, bezañ enkreizet (trubuilhet, ankeniet, strafuilhet, strabouilhet, treboulet, prederiet, tregaset, trechalet, trefuet, sorbet, soursius), bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ war enkreiz, bezañ un enkreiz war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ dindan e anken, bezañ lakaet diaes e spered, bezañ sammet e spered, bezañ gwasket e spered, bezañ diaes e galon, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, bezañ en trubuilh, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ melre gant an-unan, aoniñ, kaout tregas, bezañ strafuilh en e greiz, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ karget e vazh a spern.

beängstigend ag. : spontus, spouronus, sebezus, braouac'h, braouac'hus, estonus, euzhus, euzhik, efreizhus, estlamm, estlammus, fromus, hek, reuzus, terrupl, ankenius, enkrezus, nec'hus, morc'hedus, chalus, chifus, gwaskus, doanuis, glac'harus, estrenvanus, pennfollus, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trefuus, trubuilhus, strafuilhus.

beängstigt ag. : ankeniet, aon ennañ, spontet, enkreizet, war enkreiz, un enkreiz war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, o sec'hañ gant ar spont, skoet gant an anken, gwasket gant an anken, dindan e anken, digalon, doujus, maraonik.

Beängstigung b. (-) : nec'h g., enkreiz g., enkreizenn b., chal g., trubuilh g./b., strafuilh g., strabouilh g., trefu g., trekou g., treboul g., turlut g., erez b., esgoar g., estlamm g., hirc'voud g., treant g., tregas g., trevell g.

beanspruchen V.k.e. (hat beansprucht) : **1.** *von der Arbeit stark beansprucht sein*, bezañ dalc'het (foulet, foulmac'het, sammet, debret, friket) gant al labour, bezañ foul war an-unan, bezañ mezv evel ar yer en eost, bezañ mac'homet gant al labour, bezañ leun a gefridi, bout herr labour war an-unan, bezañ dre brez, bezañ ur bern traoù gant an-unan war ar ramp, kaout re garrad, bezañ dall gant al labour, bezañ dalc'het gant an eur, bezañ dalc'het gant an amzer, bezañ sammet e gein gant al labour ; **2.** *arc'hañ, azgoulenn, goulenn ; jemanden stark beanspruchen*, goulenn kalz digant u.b. ; *etwas als Eigentum für sich beanspruchen*, goulenn e vefe lakaet udb en e gerz, goulenn ar berc'henniezh war udb, arc'hiñ udb, arc'hañ udb ; **3.** [tekn.] *gougorzhañ ; das Material zu stark beanspruchen*, goulenn re digant an ardivinkoù, gougorzhañ an ardivinkoù, gwallgas an ardivinkoù ; *der Fotokopierer wird stark beansprucht*, al luc'hskeudennerez a ya en-dro, al luc'hskeudennerez a vez implijet kalz.

Beanspruchung b. (-, -en) : gougorzh g., striv g., bec'h g., bec'hadenn b. ; *zulässige Beanspruchung*, striv aotreet g., bec'h aotreet g., bec'hadenn degemerus b.

beanstanden V.k.e. (hat beanstandet) : nagenniñ, abegiñ, kavout abeg e, kavout si e, kavout da abegiñ diwar-benn, kavout da lavaret diwar-benn, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h, begonata, kavout anv e, gouzout anv e, stagañ drezenn ouzh ; *es gibt mancherlei an diesem Bau zu beanstanden*, abegoù a-walc'h a zo da gavout er savadur-se, ur bern traoù a zo da rebechiñ d'ar savadur-mañ.

Beanstandung b. (-, -en) : abegadenn b., abeg g., nagennerezh g. ; *Beanstandungen erheben*, enebiñ, klemm, arguziñ.

beantragen V.k.e. (hat beantragt) : **1.** kinnig ; **2.** goulenn, reketiñ, ober ar goulenn da [ober udb], azgoulenn, solitiñ.

beantworten V.k.e. (hat beantwortet) : respont, respont da ; *einen Brief beantworten*, respont ul lizher, respont d'ul lizher ; *jemandes Brief beantworten*, diskriñ d'u.b. ; *eine Frage beantworten*, eilgeriañ ur goulenn, respont d'ur goulenn, respont u.b. ; *einen Fragebogen beantworten*, leuniañ ur roll-goulennou, respont d'ur roll-goulennou.

Beantwortung b. (-, -en) : respont g., diskrivadenn b.

bearbeiten V.k.e. (hat bearbeitet) : **1.** labourat, labourat war, ober war-dro ; *das Holz bearbeiten*, labourat ar c'hoad ; **2.** fesonniñ, aozañ, fardañ, stummañ, molumiñ, oberiata, oberiañ, danzen ; [tekn.] *im Rohen bearbeiten*, *grob bearbeiten*, divrazañ / digoc'hennañ (Gregor), dic'hrosañ, brazober, digrizañ ; *ein Stück Holz grob bearbeiten*, divrazañ ur goadenn, digoadañ ur goadenn ; *nicht bearbeiteter Acker*, douar distu g., douar diskuizh g., douar gwaremm g., douar leton g., douar geot g., douar kozh g., douar dilabour g., park aet e gouez g., park fraost (dindan gozh, war gozh, distuz) g., douar yen g., douar kondon g., douar paouez g., kozhenn b., tirienn b., douar o sellet ouzh an heol g., douar vak (dic'hounid) g. (Gregor) ; *bearbeiteter Acker*, trevad g., douar digor g., douar labouret g., douar skuizh g. ; *den Boden schlampig bearbeiten*, pismigañ douar ; **3.** [lenn., son.] ober ur c'hempenn da, kempenn, azasaat ; *eine neu bearbeitete Auflage*, un adembannadur gwellaet g. ; *neu bearbeiten*,

arnevesaat, modernaat, arneveziñ, nevesaat, bremanaat ; *für die Bühne bearbeitet*, adaozet evit ar c'hoariva, azasaat ouzh ar c'hoariva ; *einen Artikel bearbeiten*, ober ur c'hempenn d'ur pennad-skrid ; **4.** *jemanden mit den Fäusten bearbeiten*, groummañ u.b.

Bearbeiter g. (-s, -) : **1.** oberier g. ; **2.** *Sachbearbeiter*, arbennigour g. ; **3.** [c'hoariva] reizher g., azasaer g., kempenner g.

Bearbeitung b. (-, -en) : **1.** labour g., oberiañs b., oberiezh b., ober g., oberiataerezh g., aoz g./b. ; *Bearbeitung aus dem Groben*, dic'hroserezh g., labour dic'hrosaat g., digrizadur g., divrazadur g., groserezh g., groseri b. ; *Bearbeitung des Bodens*, aradurezh b., aradeg b., aradenn b., arat g., aradur g. ; **2.** aozadur g., aozidigezh b., adaozadur g., azasaat g., azasadur g., kempennadur g., kempennerezh g., kempenn g., azasadenn b. ; **3.** studiadenn b.

Bearbeitungsgebühren lies. : mizoù prientiñ lies., mizoù aozañ lies., mizoù aoz lies., mizoù trefañ lies., mizoù merañ lies., mizoù meradur lies.

beargwöhnen V.k.e. (hat beargwöhnt) : diskrediñ war, kaout (magañ) disfiziañs ouzh, disfiziout a (ouzh, diouzh, diwar-benn), arvariañ war, kaout diskred ouzh.

Beat g. (-/s, -s) : beat g.

Beatband b. (-, -s) : strollad pop g.

Beate b. : Beatris b.

beatmen V.k.e. (hat beatmet) : **1.** *jemanden beatmen*, ober un daskor-anal d'u.b., defraouiñ u.b. gant un daskor-anal ; *jemanden von Mund zu Mund beatmen*, ober un daskor-anal genoù-ouzh-genoù d'u.b. ; *er wurde mit dem Sauerstoffgerät beatmet*, advevaet e voe gant ur foer oksigen, defraouet e voe gant un dewenter oksigen ; **2.** adoksigenañ ; *einen See beatmen*, adoksigenañ ul lenn.

Beatmung b. (-) : **1.** *Beatmung von Mund zu Mund*, daskor-anal genoù-ouzh-genoù g. ; **2.** adoksigenadur g.

Beatmungsgerät n. (-s, -e) : maski oksigen g.

Beatmusik b. (-) : sonerezh pop g.

Beau g. (-, -s) : [tud] brav g., brav a baotr g., paotr a droc'h g., paotr faro g., farod g., gogez koant g.

Beaufortskala b. (-) : skeuliad Beaufort b.

beaufsichtigen V.k.e. (hat beaufsichtigt) : evezhiañ, eveshaat, eveshaat ouzh, eveshaat war, evezhiañ ouzh, gwardoniañ, gedal, gouarn, diwall, diogelaat, derc'hel war, gwelet war, spiañ, kontrollañ, ensellet, bezañ war evezh eus.

Beaufsichtiger g. (-s, -) : evezhier g., kontrollor g.

Beaufsichtigung b. (-, -en) : evezhidigezh b., evezhierezh g., evezhiadenn b., diwallerezh g., spierezh g., kontroll g., kontrollerezh g., ensell g., enselladur g., ensellerezh g., gouarnidigezh b., gouarnerezh g.

beauftragen V.k.e. (hat beauftragt) : kargañ, dileuriañ, leuriñ, kannadañ, kefridiañ, reiñ kefridi da ; *jemanden mit etwas beauftragen*, *jemanden damit beauftragen*, *etwas zu tun*, kargañ u.b. d'ober udb, lakaat u.b. d'ober udb, kargañ u.b. eus udb, fiziout ur garg en u.b., fiziout ur gefridi en u.b., kemenn d'u.b. ober udb, reiñ d'u.b. an emell eus udb, reiñ an emell d'ober udb d'u.b., reiñ udb en emell d'u.b., reiñ kefridi d'u.b. d'ober udb., kefridiañ u.b., daveiñ u.b. d'ober udb. ; *jemanden damit beauftragen*, *etwas zu regeln*, reiñ udb da reizhañ d'u.b. ; *jemanden damit beauftragen*, *etwas aufzuklären*, reiñ

udb da ziluziañ d'u.b., reiñ udb da zirouestañ d'u.b. ; *wer hat Sie damit beauftragt* ? digant piv hoc'h eus-hu kefridi d'ober kement-se ? digant piv hoc'h eus-hu bet karg evit ober kement-se ? dre gemenn piv e rit an dra-se ? piv en deus lakaet ac'hanoc'h d'ober an dra-se ? ; *mit einer Mission beauftragt sein*, bezañ karget a gefridi, kaout kefridi digant u.b. ; *ich war damit beauftragt, die Post abzuholen*, din e oa mont da gerc'hat al lizhiri, karget e oan da gerc'hat al lizhiri, daveet e oan bet da gerc'hat al lizhiri, dleet e oa din kerc'hat al lizhiri, dle e oa din kerc'hat al lizhiri, em c'harg e oa kerc'hat al lizhiri, em c'hefridi e oa kerc'hat al lizhiri, unan eus va foelladoù a oa kerc'hat al lizhiri.

Beauftragte(r) ag.k. g./b. : kargiad g., kargiad a gefridi g., kefridiad g., kefridiadez b., komiser g., komiserez b., kefridiour g., kefridiourez b., dileuriad g., dileuriadez b., kannad g., kannader g., kannadez b., leuriad g., leuriadez b., aotreeg g.

Beauftragung b. (-en) : kargerezh g., kargañ g., leuriadur g., dileuriadur g. ; **2.** kefridi b., kefridiezh b., emell g., karg b., taol-kefridi g., poellad g.

beäugen / beäugeln V.k.e. (hat beäugt / hat beäugelt) : lugnañ ouzh, sellet a-dost ouzh, lugerniñ ouzh, luc'hañ ouzh, dislugerniñ ouzh, sellet a-bann ouzh, turluchañ ouzh ; *er beäugelte das Mädchen*, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h, sellet a rae pik ouzh ar plac'h, luc'hañ a rae ouzh ar plac'h, lugerniñ a rae ouzh ar plac'h.

beaugenscheinigen V.k.e. (hat beaugenscheinigt) : ensellet, dont e-unan da gontrollañ.

bebaken V.k.e. (hat bebakt) : balizennañ.

Bebaken n. (-s) : balizennadur g.

bebändern V.k.e. (hat bebändert) : rubanañ, rubanennañ, seizenniñ, lietenñiñ.

bebändert ag. : seizennek.

bebaubar ag. : hentaouet, adeiladusaet ; *bebaubares Gelände*, tachenn sevel tiez hentaouet b., tachenn adeiladusaet b.

bebauen V.k.e. (hat bebaut) : **1.** lakaat tiez war, sevel tiez war ; *bebautes Grundstück*, tachenn savadurioù warni b., tachenn adeiladet ; **2.** [labour-douar] labourat, digeriñ, treiñ, gounit ; *den Boden bebauen*, labourat douar, labourat an douar, gounit douar, gounit parkoù, derc'hel douar, meskañ douar ; *nie bebautes Land*, douar chomet dilabour a-viskoazh g. ; *nicht bebauter Acker*, douar distu g., douar diskuizh g., douar gwaremm g., douar leton g., douar geot g., douar kozh g., douar dilabour g., park aet e gouez g., park fraost (dindan gozh, war gozh) g., douar yen g., douar kondon g., douar paouez g., kozhenn b., tirienn b., douar o sellet ouzh an heol g., douar vak (dic'hounid) g. (Gregor) ; *bebauter Acker*, trevad g., douar digor g., douar labourer g., douar skuizh g.

Bebauung b. (-en) : **1.** savidigezh b., diazezadur g., saverezh g., adeiladiñ g. ; **2.** [labour-douar] gounidegezh-douar g., labour-douar g.

Bebauungsplan g. (-s,-pläne) : steuñv terkañ kenbrientet g., brastres terkañ g., brastres kêraozañ g.

Bébé n. (-s,-s) : [Bro-Suis] babig g., poup g., poupig g.

beben V.gw. (hat gebebt) : **1.** krenañ, daskrenañ, gougreñañ ; *die Erde bebt*, emañ an douar o krenañ ; **2.** [dre skeud.] tridal, skrijañ, trivliañ, birviñ ; *vor Freude beben*, tridal gant al levenez (gant ar joa), tridal e galon

hag e gorf gant ar joa, bezañ peuzfoll gant ar joa, divarrañ levenez e galon, tridal e galon gant al levenez, bezañ o nijal (bezañ dirollet, bezañ er-maez eus an-unan, lammat) gant al levenez, na zougen mui an douar an-unan, bezañ o nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ trefuet-holl gant al levenez, bezañ an traoù war ar pevarzek-kant gant an-unan, bezañ fest en an-unan, bezañ en e laouenañ, bezañ digor d'an-unan, bezañ barret a levenez, bezañ peuzfoll gant al levenez, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol ; *vor Zorn beben*, birviñ e wad gant an droug a zo en an-unan, bezañ e wad o virviñ en e wazhied gant ar gounnar, migañ, skrijañ gant ar gounnar, bezañ e laezh o virviñ.

Beben n. (-s) : **1.** kren g., krenadenn b., krenerezh g., krenañ g., krenaiou lies., daskren g., daskrenadennoù lies., krenijennoù lies. ; **2.** skrij g., skrijadenn b.

bebend ag. : daskrenus, kren-digren, krenidik, krenus, gougrekus ; *mit bebender Stimme sprechen*, begeliat, komz gant ur vouezh daskrenus, komz gant ur vouezh krenus, komz gant un daskren en e vouezh, bezañ gadalik e vouezh, daskrenañ o komz, komz gant un tamm kren en e vouezh, bezañ e vouezh o krenañ.

bebildern V.k.e. (hat bebildet) : skeudennaouiñ, skeudenniñ, taolennañ.

bebildert ag. : gant skeudennoù, skeudennek, skeudennaouek, skeudennet.

beblättern V.em. : **sich beblättern** (hat sich (t-rt) beblättert) : deliaouiñ.

beblümt ag. : bleuniek, bokedek, bleuñvek, bleuniet, bokedet.

bebrillt ag. : lunedek, lunedoù gantañ, hag a zoug lunedoù.

bebrüten V.k.e. (hat bebrütet) : goriñ, gwiriñ, treiñ e gor.

Bebrüten n. (-s) / **Bebrütung** b. (-) : goradur g., goriñ g., gwiriñ g.

Becher g. (-s,-) : **1.** kib g., hanaf g./b., kalir g. ; **2.** gob b., gobad b., gobed b., gobedad b., gobeled b., gobeledad b., godig b., kokenn b., kochenn b. ; **3.** gwerenn baper b., gwerenn b., gwer paper str., gwer plastik str., pod-gwer g., pod plastik g., pod mezel g. ; **4.** tas g. ; **5.** barkedig g., barkig g. ; **6.** [tekn.] bailh g. ; **7.** [sonerezh] founilh g. ; *der Becher der Klarinette, der Schallbecher der Klarinette*, founilh ar glerinell g. ; **8.** [Bro-Suis] gwerennvier b., chopenn b., chopennad b. ; **9.** [diñsoù] komed diñsoù g. ; **10.** [dre skeud.] *den Becher bis auf die Neige leeren*, evañ ar c'halirad c'hwerv betek ar berad diwezhañ ; *den Becher des Leidens leeren*, diwaskañ (reuziñ) kement poanioù hag a zo holl.

Becherförderer g. (-s,-) : [tekn.] saverez gant bailhoù b.

becherförmig ag. : stummet evel un hanaf, stummet evel ur c'hobed, a-stumm gant un hanaf, e doare un hanaf, e doare hanafioù, a-zoare gant un hanaf, a-zoare gant hanafioù, a-seurt gant un hanaf, a-seurt gant hanafioù.

Becherglas n. (-es,-gläser) : **1.** gwerenn b., pod-gwer g. ; **2.** [kimiezh] becher g., lestr becher g.

Becherblume b. (-n) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.

Becherwerk n. (-s,-e) : 1. [tekn.] saverez gant bailhoù b., soulsaver gant bailhoù g., pign gant bailhoù g. ; 2. [labour-douar] rod puñsañ b., rod-dourañ b., noria b.

bechern V.gw. (hat gebechert) : P. sistra, lagouta, charinkat, kammañ e ilin, chopinat start, boesoniñ, toulladiñ ; *er bechert geme*, hennhez a gar plegañ e vrec'h.

becircen V.k.e. (hat becirt) : P. ober e baotr brav [dirak u.b.].

Becken n. (-s,-) : 1. oglenn b., poull g., poull-liorzh g., poull-dour g., kibell b., kibellad b. ; *das Becken ablassen*, *das Wasser aus dem Becken ablassen*, skarzhañ (karzhañ, goullloñ, lakaat goulllo, goullonder, goullonderiñ) ar poull-dour, digeriñ war ar poull-dour ; 2. gwalc'heris g., gwalc'houer g., kibellig b. ; 3. beol b., bailh g., kirin b., grenn b., botenn b., kibell b., disk g., diskell b. ; 4. [korf.] *menschliches Becken*, lestr g. ; 5. [kimiezh] *Klärbecken*, poull dilaviñ g. ; 6. *Hafenbecken*, lenn-borzh b., porzhenn b., poull-porzh g. ; 7. [mengleuz] mengleuzeg b., diazad g. ; *Kohlenbecken*, glaouvaeg g., diazad glaou g., glaoueg b. ; 8. [sonerezh] simbalenn b., diskell b. ; *Becken spielen*, simbalennañ.

Beckenbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn al lez g.

Beckenbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] lestr torret g., torradur al lestr g.

Beckenendlage b. (-,-n) : [mezeg.] enluskadur ar babig er c'haniou-gouennañ gant e revr da gentañ g., enluskadur revr da gentañ g. ; *er ist als Beckenendlage zur Welt gekommen*, deuet eo en enep, ganet eo en enep, deuet eo war an douar enep e izili, ganet eo enep e izili, ganet eo gant e revr da gentañ.

Beckengürtel g. (-s,-) : [korf.] gouriz g.

Beckenhöhle b. (-,-n) : [korf.] kavenn al lestr b.

Beckenknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn eus al lestr g.

Beckenschläger g. (-s,-) / **Beckenspieler** g. (-s,-) : [son.] simbalennour g.

Becquerel n. (-s,-) : [fizik] bekerel g.

bedachen V.k.e. (hat bedacht) : teiñ ; *fertig bedachen*, peurdeñ.

bedacht ag. : 1. *bedacht sein (auf t-rt)*, kemer (kaout) preder gant ..., bezañ e breder gant ..., chom war evezh evit pezh a sell ouzh ..., teuler perzh ouzh ..., bezhañ evezhiek ouzh ... ; *er ist auf sein Äußeres bedacht*, fichtet brav e vez atav ; *sie ist auf ihr Äußeres bedacht*, ur verc'h eo hag a zo stad enni, ur verc'h kran eo, ur plac'h tonius eo ; *er ist auf seine Gesundheit bedacht*, hennhez a oar gouarn e yec'hed, arboellañ a ra e yec'hed, erbediñ a ra e yec'hed, kendelc'her a ra e yec'hed ; *er ist ausschließlich auf seine Gesundheit bedacht*, hennhez a viton e yec'hed ; *auf seine eigenen Interessen bedacht sein*, arglask e lazioù, bezañ aketus eus e interest, diwall diouzh e jeu ; *auf das eigene Vergnügen bedacht sein*, bezañ darbaret gant e blijadur hepken ; *nur auf sich bedacht sein*, bezañ karg gantañ e-unan, bezañ douget dezhañ e-unan, bezañ porc'hell, bezañ ur mag-e-doull, bezañ pizh ouzh pep unan nemet outañ e-unan, bezañ un den evitañ e-unan, bezañ emgar, bezañ pemoc'h, bezañ ur sacher d'e du, bezañ un den d'e sac'h eus an-unan, bezañ prederiet gantañ e-unan nemetken, bezañ prederiet nemet gantañ e-unan, bezañ douget d'e aezamant, klask atav sachañ an dour d'e vilin ; *auf höchste Arbeitsrentabilität bedacht sein*, labourat gant

interest ; 2. *alles wohl bedacht*, goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh pep tra, graet daou vennozh, graet daou soñj) ; 3. [dre skeud.] *reichlich bedacht sein*, bezañ lodet mat, bezañ kouchet mat ; *von der Natur schlecht bedacht*, distar al lodenn donezonoù roet dezhañ gant an natur, lodet fall gant an natur.

Bedacht g. (-s) : preder g., prederi b., evezh g., evezhiezh b., avizded b., avister g., avisted b., aviz g., poell g. ; *mit Bedacht*, a) gant preder, gant evezh bras, gant mil evezh, gant evezhiezh, gant aviz ha poell, gant furnez ; b) a-ratozh, a-fetepañs, a-zevri, gant rat, dre e ratozh, a-benn-kefridi / a-ratozh-kaer / a-ratozh-mat (Gregor) ; *er spricht mit Bedacht*, komz a ra fur, komz a ra gant furnez, lavaret a ra traoù fur ; *Bedacht nehmen (auf t-rt)*, delc'her kont eus, teuler pled da (gant, ouzh, war), lakaat evezh da (gant, ouzh, war), ober fed da, reiñ fed da, reiñ a fed da, teuler meiz da (ouzh, war), ober stad ouzh, dougen bri da ; *er handelt mit Bedacht*, ober a ra diouzh ar furañ, un den a boell eo, un den poellek an hini eo, un den fur eo, un den evezhiek eo, un den etre daou eo, un den pozet eo, ur den a boell hag a furnez eo, un den diazez eo, un den avizet eo, eñ a ra tout ganz aviz ha poell ; *ohne Bedacht*, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, bourlik-ha-bourlok, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat, pront ; *ohne Bedacht handeln*, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houlou, mont gwall vuan ganti, mont dezhi diwar skañv.

Bedachte(r) ag.k. g./b. : [gwir] legader g., laesadour g.

bedächtig ag. : evezhiek, prederiek, poellek, pervezh, pozet, avizet, diazez, poelladus, rezonet, skiantek, fur, fur ha kerreizh ; *er ist bedächtig*, un den a boell eo, un den poellek an hini eo, un den pozet eo, un den fur eo, un den evezhiek eo, un den etre daou eo, un den diazez eo, un den avizet eo, ur paotr a boell hag a furnez eo, un den prederiek eo.

Bedächtigkeit b. (-) : 1. preder g., avizded b., avister g., avisted b., aviz g., evezh g., evezhiezh b., pled g., poell g., dalc'h g., parfeted b. ; 2. [dre fent] gorregezh b., goursez g., lentegezh b.

bedachtsam ag. : evezhiek, prederiek, poellek, pervezh, pozet, avizet, diazez, poelladus, rezonet, skiantek, fur, fur ha kerreizh, a boell hag a furnez, parfet.

Bedachtsamkeit b. (-) : preder g., avizded b., avister g., avisted b., aviz g., evezh g., evezhiezh b., pled g., poell g., dalc'h g.

Bedachtung b. (-,-en) : 1. to g., toenn b., golo g. ; 2. toerezh g.

Bedämpfung b. (-,-en) : [fizik] moug an heklek g., traoladur an advant g.

bedanken V.em. : **sich bedanken** (hat sich (t-rt) bedankt) : 1. *sich bei jemandem für etwas bedanken*, trugarekaat u.b. evit udb ; *ich muss mich bei ihm bedanken*, d'ober

em eus e drugarekaat, d'ober em eus eñ trugarekaat, bez' e rankan e drugarekaat ; *er hat sich bei uns ebenso wenig bedankt wie sein Bruder*, n'en doa ket hon trugarekaet kennebeut hag e vreur ; **2.** [P. goapaus] *dafür bedanke ich mich*, va gwalc'h am eus graet dija, roet 'm eus va lod dija, graet 'm eus va lodenn dija.

Bedarf g. (-s) : **1.** ezhomm g., dober g., diankajoù lies. ; *dringender Bedarf*, ezhomm mallus (difraeüs) da vastañ b. ; *lebenswichtiger Bedarf*, ezhomm ret-holl da vastañ g. ; *je nach Bedarf*, hervez (diouzh) an ezhommoù, diouzh ezhomm, diouzh e ezhomm, diouzh an ezhomm a zo, diouzh an ezhommoù a zo, diouzh an ezhomm a vo, diouzh an ezhommoù a vo, war ezhomm, dre ma vo ezhomm, dre ezhomm, bep ma vo ezhomm, a-feur ma vo ezhomm ; *an etwas (t-d-b) Bedarf haben*, kaout ezhomm ag udb (eus udb), kaout dober ag udb (eus udb) ; *bei Bedarf, im Bedarfsfall*, e ken kaz ma vefe ezhomm, war ezhomm, ma'z eus ezhomm, mar bez ezhomm ; *den Bedarf decken*, bastañ d'an ezhommoù, bastañ d'an doberioù ; *er schafft es nicht, den Bedarf seiner Kunden zu decken*, amploc'h eo an dud war ar goulenn eget nend eo eñ war an ober ; P. *mein Bedarf ist gedeckt*, va delazhoù am eus a-walc'h anezho ; **2.** [tekn.] dafar g., aveadur g., traezoù lies., reizhoù lies., adreizhoù lies., rikoù lies., klaviou lies., prestoù lies., paramantoù lies. ; *Bürobedarf*, dafar burev g., aveadur burev g.

Bedarfsartikel lies. : madoù-beveziñ lies., dafar g., aveadurioù lies., traezoù lies.

Bedarfsfall g. (-s,-fälle) : *im Bedarfsfall*, e ken kaz ma vefe ezhomm, war ezhomm, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, ouzh ur red, diouzh ret, ma'z eus ezhomm, mar bez ezhomm.

Bedarfsgegenstände lies. : madoù-beveziñ lies., dafar g., aveadurioù lies.

bedarfsgerecht ag. : azas ouzh an ezhommoù, diouzh an ezhomm a zo, diouzh an ezhommoù a zo, diouzh an ezhomm a vo, diouzh an ezhommoù a vo.

Bedarfsgüter lies. : madoù-beveziñ lies., dafar g., aveadurioù lies.

Bedarfshaltestelle b. (-,-n) : arsav bus direk g., arsav bus diwar c'houlenn g.

bedauerlich ag. : keuzius, keuziadus, despetus, damantus, goular ; *es ist bedauerlich, dass ..., kerse eo e ..., gwazh a se e ..., gwazh a se ne ..., euer eo e ... ; es ist sehr bedauerlich, dass er nicht gekommen ist*, biskenn eo ne vije ket deuet, domaj eo n'eo ket deuet.

bedauerlicherweise Adv. : dre valeur, siwazh, dre zichañs.

bedauern V.k.e. (hat bedauert) : **1.** keuziañ da, keuziañ [udb], kaout keuz da, kaout morc'hed, kaout dipit da, en em zamantiñ, morc'hediñ, trueziñ da, hiraezhiñ da, kaout kerse da, kavout kerse da, kaout ezeved da, kaout desped da, diskanañ ; *jemandes Betragen bedauern*, kavout diaes da c'houzañv emzalc'h u.b. ; *ich bedaure, dass ich Sie habe warten lassen*, me am eus desped ken em eus pa'z on erruet re ziwezhat, desped am eus da vezañ daleet keit amzer ; *ich bedaure sehr, dass er nicht kam*, kavout a ran diaes-meurbet ne vije ket deuet, kavout a ran domaj ne vije ket deuet ; *er bedauert, was er getan hat*, kerse eo gantañ d'ar pezh en deus graet, glac'har en deus d'ar pezh en deus graet, glac'har en deus d'e wall,

keuz en deus d'ar pezh en deus graet, keuz en deus d'e wall, keuz a zo deuet dezhañ da vezañ graet an dra-se, hennezh a zo kerse gantañ bezañ graet an dra-se ; *ich hatte es lebhaft (unendlich) bedauert*, kerse ruz a oa kouezhet ganin, kerse ruz a oa denijet warnon ; *ich bedauere lebhaft (unendlich), dass ..., keuz ruz am eus da ..., mil geuz am eus da ..., mantret on o welet e ..., dipitet-bras on abalamour ma ..., despet bras am eus pa ... ; du wirst das noch bedauern*, keuz az po goude ! keuz az po diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) ! kerse a gavi goude ! kerse a vo ganit goude ! keuz a gouezho ganit ! da lér a zamanto ! damantiñ a ri ! en em gavout a ri gwazh a se ! diskanañ a ri ! emaout o hadañ danvez keuz ! emaout o hadañ greun keuz ! emaout o hadañ kerse ! emaout o prenañ kerse ! emaout o prenañ morc'hed ! ; *ich bedauere es heute nicht*, n'em eus ket a geuz bremañ, n'em eus meskont ebet bremañ, ne ro ket kerse din hiziv, kerse war vat am eus kavet kentoc'h, kerse war vat a zo ganin kentoc'h, kerse war vat eo evidon kentoc'h ; **2.** [dre astenn] *er ist zu bedauern*, fall eo dezhañ, mont a ra fall ar bed gantañ, hennezh n'eo ket ebat e zoare 'vat, deur am eus gantañ, gloazañ a ra ac'hanon gwelet ar paourkaezh den-se, truez eo anezhañ / siwazh dezhañ / e glemm a ran / klemm a ran anezhañ / truez am eus outañ (Gregor), truez am eus dezhañ ; *er ist nicht zu bedauern*, n'eo ket da glemm, n'eo ket fall dezhañ, barrek eo ; *jemanden bedauern*, kaout (kemer) truez ouzh u.b., kemer truez war u.b., kaout damant ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., kendrueziñ ouzh u.b., trugareziñ ouzh u.b., trueziñ ouzh u.b., trueziñ d'u.b., truantal ouzh u.b., truantal d'u.b., klemm u.b.

Bedauern n. (-s) : keuz g., keuzidigezh b., kerse g., kensant g., kensantidigezh b., morc'hed g./b., morc'hedenn b., desped g., dispiljadur b., ezeved g. ; *zu meinem großen Bedauern*, evit va brasañ dispiljadur, daoust da'm c'heuz bras, siwazh din, siwazh gant va c'halon, gwazh a se dimp ; *zu meinem großen Bedauern kam er nicht*, kavet em boa diaes-meurbet ne vije ket deuet ; *sein Bedauern aussprechen*, diskouez e geuz, keuziañ, lavaret e geuz, kensantout.

bedauernd ag. : a druez, kensantus, truezus, trugarezus. Adv. : gant truez, gant kensantidigezh, gant keuz.

bedauernswert ag. / **bedauernswürdig** ag. : truezus, keuzius, keuziadus, despetus, reuzeudik, gwalleürus, maleürus, da glemm, kaezh, damantus bras, tristidik.

bedecken V.k.e. (hat bedeckt) : **1.** goleiñ, gwiskañ, teiñ, pallennañ ; *mit Sand bedecken*, goleiñ gant traezh, traezhañ ; *ein weißes Gewand bedeckte sie von Kopf bis Fuß*, ur grezenn wenn he gwiske eus he fenn d'an treid ; *seine Blöße bedecken*, goleiñ e noazhded ; *den Tisch mit einem Tischtuch bedecken*, lakaat un doubier war-c'horre an daol ; *die Frauen mussten irgendwie ihr Haar bedecken*, ret e oa d'ar merc'hed pakañ o blev ; *zur Hälfte bedecken*, damc'holeiñ ; *bedeckter Himmel*, oabl koumoulek g., amzer vouchet g., heol mouchet (goloet) g. ; *bedeck deinen Bauch ! kuzh da stripoù gant ar vezh ! - diwall ! emaout o tivouzeñ ! ; sie hatte ihr Gesicht mit den Händen bedeckt*, he bizaj a oa ganti en he daou zorn, lakaet he doa he daouarn war he dremm ; *das Saatgut mit Erde bedecken*, glannañ an had, gourzeurel ; **2.** [dre

skeud.] *etwas mit dem Mantel der Nächstenliebe bedecken*, disellet ouzh udb, serriñ an daoulagad war udb, serriñ e zaoulagad war udb., bezañ damantus d'u.b., bezañ ledan e vañch e keñver u.b., gwilc'hañ an daoulagad (Gregor) ; **3.** [loen.] sailhañ, lamm, parañ, lavigañ, [kezeg] kenebiñ, marc'hañ, reiñ par da ; *eine Kuh bedecken*, tarvañ ur vuoc'h, lamm ur vuoc'h ; *sich bedecken lassen*, kemer ar par, kemer par ; *die Kuh lässt sich bedecken*, kemer a ra ar vuoc'h.

V.em. : **sich bedecken** (hat sich (t-rt) bedeckt) : **1.** *bedecken Sie sich !* lakait ur pennwisk war ho pennoù ! ; **2.** [dre skeud.] *sich mit Ruhm bedecken*, en em vrudañ, teurel brud war e anv, akuizitañ klod, gounit un anv kaer / gounit kalz a c'hloar (Gregor), gounit brud vat, eostiñ brud, lakaat lufr war e anv ; **3.** *der Himmel bedeckt sich*, drusaat a ra ar c'hoabr, drusaat a ra an amzer, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ), kourmoulek (lug) e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, kourmoulañ a ra an amzer, mouchañ a ra an heol, koc'henn a zo war an heol, mouget eo an heol, ur fallaenn a zo war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, an oabl a zeu da goc'hennañ, moriñ a ra an amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an amzer da ziaesaat, amzer fall a zo ganti c'hoazh ; *sich mit Schichtwolken bedecken*, lizennañ.

bedeckt ag. : **1.** goloet, kourmoulek, kourmoulet, koc'hennet, trubuilhet, beuzet, kudennek, mouchet ; *mit Wolken bedeckter Himmel*, oabl kourmoulek (du, kourmoulet, kudennek) g., amzer goumoulek b., amzer goumoulet b., amzer koc'hennet b., amzer stanket b., amzer goabrek b., amzer c'holoet b., amzer gogusek b., amzer vouchet b., amzer vouk b. ; *mit Schichtwolken bedeckt*, lizennek ; *der Himmel ist bedeckt*, amzer lug a ra deomp, amzer c'holoet a zo, mouchet eo an amzer, mougañ a ra an amzer, koc'hennet-holl eo an oabl, kuffennek eo an oabl ; **2.** *sich in etwas (t-db) bedeckt halten*, derc'hel kloz war e soñjoù a-zivout udb, derc'hel en e c'henoù pezh 'zo en e spered diwar-benn udb, moustrañ war e soñjoù, komz tanav.

Bedeckung b. (-en) : **1.** golo g., goloenn b., goloadur g., goloadurezh b., goloerezh g. ; **2.** goudor g., gwasked g. ; **3.** [lu] gwarezadur g. ; *unter Bedeckung*, ambrouget, gwarezet.

bedenken V.k.e. (bedachte / hat bedacht) : **1.** prederiañ war, prederiañ gant, en em soñjal war, en em gompren war, poellañ war, poelladiñ war, poellata war, kemer (kaout) preder gant, bezañ e breder gant, lakaat reiz da gompren [udb], sipañ e spered da veizañ [udb], sipañ e spered da soñjal [en udb], chom da gompren [udb], chom da gompren [en udb], chom war evezh evit pezh a sell ouzh, teuler perzh ouzh, pouezañ, desellet [ouzh udb], sellet pizh [ouzh udb], sellet gant evezh [ouzh udb], eveshaat [ouzh udb] ; *bedenke wohl diese Wahrheit !* dit da bouezañ ervat ar wirionez-mañ ! ; *die Folgen von etwas nicht bedenken*, na soñjal ervat er pezh a zeuio da-heul udb, disoñjal an efedoù a zeuio da-heul udb ; *im Voraus bedenken, vorher bedenken*, rakprederiañ, rakpoellat, kentpoelladiñ ; *das gibt zu bedenken*, peadra 'zo d'en em soñjal (da zebriñ soñjoù), gwall nec'hus eo an dra-se, un dra da gompren eo, peadra 'zo d'en em

gompren, kement-se a laka an den da brederiañ, kement-se a laka an den d'en em soñjal, kement-se a laka an den da skrabat e benn hep kaout debren, danvez a zo evit prederiañ ; *alles wohl bedacht*, goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude evezhiañ pizh, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh pep tra, graet daou vennozh, graet daou soñj) ; *ich gebe Ihnen zu bedenken*, arabat deoc'h disoñjal, tennañ a ran hoc'h evezh war ; *weiterhin ist Folgendes zu bedenken*, en tu-hont da se e rankomp derc'hel kont eus un dra all ; *bedenkt man's recht, so*, pa vez sellet pizh ouzh pep tra e ; *wenn man bedenkt, dass ich es wusste*, hag-eñ e ouien an dra-se, pa soñjer e ouien an dra-se, gwelet e ouien an dra-se ; *bedenken Sie mal, dass sie erst achtzehn ist*, hag-eñ n'eo nemet triwech'h vloaz, pa soñjer n'eo nemet triwech'h vloaz, gwelet n'eo nemet triwech'h vloaz ; **2.** [dre heñvel.] chom war var, tarc'hwezhañ, argilañ, argrediñ, tortañ, tardañ, dandrelliñ, dandoniñ, kaeañ, chom etre daou, etredaouiñ, en em soñjal, prederiañ, termal, digareziñ, daleañ, bezañ etre daou vennozh, bezañ etre daou benn e vennozh, bezañ etre an daou, chom en entremar, bezañ en entremar, chom war an entremar, bezañ etre daou bleg, bezañ etre an dour hag ar c'hler, kaout diegi ; *sich eines Besseren bedenken*, distreiñ diwar e vennozh, treiñ mennozh, distreiñ diwar e veno, cheñch santimant, lentaat, lentañ, cheñch tu d'e grampouezhenn ; **3.** [dre astenn] *jemanden in seinem Testament bedenken*, menegiñ (lakaat) u.b. en e destamant ; **4.** *zu Weihnachten werden die Kinder mit Geschenken bedacht*, da Nedeleg e vez roet profoù d'ar vugale ; *er hat das Museum mit einer Schenkung bedacht*, en em ziannezet eo evit ar mirdi, graet en deus un donezon d'ar mirdi ; **5.** [dre skeud.] *von der Natur schlecht bedacht*, distar al lodenn donezonoù roet dezhañ gant an natur, lodet fall gant an natur.

V.em. : **sich bedenken** (bedachte sich / hat sich (t-rt) bedacht) : en em soñjal, prederiañ.

Bedenken n. (-s,-) : **1.** douet g., douetañs b., amgred g., diskred g., disfiz g., disfiziañs b., mar g., emharz g., damant g., dalc'h-spered g., lure g., mordo g., lugud g., morc'hed g./b., morc'hedenn b., skorpul g., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b., entremar g., diegi b., diaezamant g., espredoù lies., troidelloù lies. ; *ich habe große Bedenken*, ur vorc'hed vras am eus ; *ihm kamen Bedenken*, diegi (douetañs, diaezamant) a savas ennañ, komañs a reas douetiñ, komañs a reas da zouetiñ ; *ohne Bedenken*, hep douet ebet (Gregor), ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, propik, hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, a-benn-kaer, hep souzañ, hep ober div dro war e seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, hep chom da

dermal, hep tamm diegi ebet, brav-mat, hep karnañ, hep sellet blaz ebet, hep sellet kont ebet ; *seine Neugier überwog alle Bedenken*, kreñvoc'h e oa bet e c'hoant gouzout eget e holl skorpuloù, trec'h e voe e c'hoant gouzout d'e holl skorpuloù ; *ich werde ohne Bedenken die Polizei anrufen*, ne vin ket seizhdaleetoc'h evit pellgomz d'an archerien, ne vin ket daletoc'h evit pellgomz d'an archerien ; *ohne weiteres Bedenken*, hep ober seizh soñj ; *voller Bedenken*, leun a ziegi, en ur c'hinañ, diaes e benn, leun a zouetañs, gant douetañs vras ; *das hat kein Bedenken*, n'eus na si na gwri en dra-se, direbech eo, n'eus kudenn ebet, n'eus ket a we en dra-se, n'eus drezenn ebet da stagañ ouzh an dra-se ; *jemandes Bedenken verschuechen*, lakaat aes spered u.b., kas disfiz u.b. da netra, skarzhañ an disfiz (argas an diskred) eus spered u.b., dismantrañ diskred u.b. ; **2.** prederiadenn b., preder g., emsoñj g., poellad g., poelladenn b., poellataerezh g. ; *nach reiflichem Bedenken*, goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh pep tra, graet daou vennozh, graet daou soñj), goude pouezañ ha dibouezañ, goude hañvalout ; *Bedenken tragen*, *Bedenken hegen*, amgreidiñ, chom war var, tarc'hwezhañ, argilañ, argrediñ, tortañ, tardañ, dandrelliñ, dandoniñ, kaeañ, digareziñ, chom etre daou, etredaouiñ, en em soñjal, prederiañ, termal, daleañ, bezañ etre daou vennozh, bezañ etre daou benn e vennozh, bezañ etre an daou, chom en entremar, bezañ en entremar, chom war an entremar, bezañ etre daou bleg, bezañ etre an dour hag ar c'hler, kaout diegi.

bedenkenlos ag. : **1.** untuet, diampleg, untuek, a-grenn, divrall ; **2.** divorc'hed, dinec'h, dibreder, diskorpul, distrafiuilh, didrubuilh, difrom, digaz, dievezh, diflach.

Adv. : **1.** hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep argilañ, a-benn-kaer, hep souzañ, hep ober div dro war e seuliou kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, brav-mat ; **2.** hep ket a vezh, hep ma vefe strafuilhet e spered an disterañ gant an dra-se, hep rebech a goustiañs ebet, hep na zeufe ur bannac'h dour war e zaoulagad, hep sellet blaz ebet, hep sellet kont ebet, hep ober ur van, ken distrafiuilh ha tra, hep na rafe ur serr-lagad, hep ober esmae ebet, hep alamant, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, dizamant, dibreder, diskorpul-kaer ; *sein Geld bedenkenlos ausgeben*, dispign arc'hant e ven.

Bedenkenlosigkeit b. (-) : **1.** berrboellegezh b., diavizded b., diboellegezh b. ; **2.** difrom g., digasted b., dibrederi b., distrafiuilh g.

Bedenkenträger g. (-s,-) : den a chom diskredik g., den amgreidik g.

Bedenkfrist b. (-,-en) : amzer da brederiañ g., amzer d'en em soñjal g., amzer d'en em gompren g.

bedenklich ag. : **1.** arvarus, skeudik, skoemp, martezeüs, disur, douetus, disfizius, trubuilhus, strafuilhus, nec'hus, morc'hedus, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trechalus, chalus, chifus, ankenius, doanuis, glac'harus, anoazus, gwaskus ; *eine bedenkliche Angelegenheit*, un afer gaus b., un afer skoemp (amjestr) b., ur gwall c'hoari g., ur gwall afer b. ; *eine bedenkliche Lage*, un enkadenn b., ur blegenn ziaes b., ur gwall blegenn b., ur blegenn arvarus b. ; *er befindet sich in einer bedenklichen Lage*, arvarus eo e zoare, fallik a-walc'h emañ ar stal gantañ, trist eo ar jeu gantañ, etre beuziñ ha neuñviñ emañ, tenn eo an taol gantañ ; **2.** trubuilhet, chalet, prederiet, sorbet, soursius, mesket e spered, rouestlet, trechalet, nec'het, darbarek, tregaset, trefuet, morc'hedus, karget e vazh a spenn ; *das stimmt bedenklich*, peadra 'zo d'en em soñjal (da zebriñ soñjoù), gwall nec'hus eo an dra-se, un dra da gompren eo, peadra 'zo d'en em gompren, kement-se a laka an den da brederiañ, kement-se a laka an den da skrabat e benn hep kaout debron.

Bedenkzeit b. (-,-en) : amzer da brederiañ g., amzer d'en em soñjal g., amzer d'en em gompren g.

bedeppert ag. : P. abafet, batet, alvaonet, skodeget, sabatuet-mik, abafet-lip, tapet lopes, skoelfet, kalmet, du e benn, du e zremm ; *bedeppert sein*, chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom en estlamm, ober estlammou, estlammñ, sebezñ, mantrañ, bezañ tapet lopes, chom bamet, bezañ kalmet, chom balc'h e c'henoù, chom abafet-lip, chom da sellet gant e c'henoù, mont e genoù, chom abafet ; *ich stand ganz bedeppert da*, souezhet-mik (-marv, -bras, -naet) e oan, chomet e oan abafet-lip, tapet lopes e oan, chomet e oan war va c'hement all, chomet e oan skodeget, chomet e oan abafet (batet, alvaonet-holl), chomet e oan a-bann, kalmet e oan, abafet-holl e oan, chomet e oan mantret, sabatuet-holl e oan chomet, sebezet-holl e oan, sonnet (motet) e oan gant ar souezh, kouezhet e oa an alvaon warnon, sebezet e oan, trellet e oan, distroadet e oan bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad, distroadet glez e oan bet dic'hortoz-kaer, ha pa vefe kouezet an neñv warnon ne vije ket bet gwashoc'h, chomet e oan d'ober yezhoù, minellet e oa va zeod ; *warum siehst du denn so bedeppert aus ? warum machst du ein so bedeppertes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

bedeuten **1.** talvezout, talvezout kement ha, talvezout keit ha, talvout, sinifiañ ; *das Kreissymbol bedeutet Ewigkeit*, ar c'helc'h a dalv da arouez evit ar beurbadelezh ; *was bedeutet das auf Bretonisch ?* petra a dalv an dra-se e brezhoneg ? ; *in vielen Ländern bedeutet Dürre Elend und Hungersnot*, war vroioù ar sec'hor e kouezh alies ar gerez ; *ich weiß, was eine solche Reise für einen kranken Menschen bedeutet*, gouzout a ran mat petra eo d'un den klañv ober ur seurt beaj ; *wenn der Wind aus dieser Richtung weht, bedeutet das Regen*, gant ar roud-avel-se eur sur da gaout glav ; *keine Fortpflanzung bedeutet Aussterben*, ret eo genel pe venel ; *das hat nichts zu bedeuten*, ne denn ket da vraz, dibouez eo, bihan dra eo, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant

an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'eo ket kalz tra, n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! n'eo ket kalz a dra, avel traken ; *was bedeuten schon die paar Jahre, die das Leben uns gönnt*, n'eo ket ar pellder a zo da vevañ ! evit an hed (evit ar c'heit) a zo da vevañ ! evit an nebeudig amzer hon eus da vevañ ! ; *da verstand ich erst recht, was Krieg bedeutet*, neuze hepken em boa meizet pegen kriz eo ar brezel, neuze hepken e oan aet da c'houzout pegen kriz eo ar brezel, n'eus nemet d'ar poent-se eo em boa komprenet pegen kriz eo ar brezel ; **2.** [dre heñvel.] ragaroueziañ ; *das bedeutet nichts Gutes*, an dra-se a zo gwall sinadoù deomp, keal a geloù fall eo an dra-se, an dra-se a zo ur sin fall deomp, kement-se a denno da wall fin, kement-se a zo tehet da wall fin, kement-se a yelo e drouziwezh, kement-se a ziskouez n'eus netra a vat da c'hortoz, sin gwall fin eo an dra-se, gwall geloù a zo da gaout gant an dra-se, n'eo ket ur seblant vat, seblant a zrougoù eo an dra-se, se a zo un dra a wall seblant, gwallseblantus eo an dra-se ; **3.** [dre astenn] kemenn, gourc'hemenn ; *ich bedeutete ihm, zu schweigen*, kemenn a ris dezhañ chom sioul, ober a rin dezhañ tevel. **bedeutend** ag. : pouezus, pouezek, bras, talvoudus, a bouez bras, hag a denn da vraz, hag a zoug pouez bras, hag a dalv kalz, hag a gont kalz, grevus, pounner ; *ein bedeutender Mann*, un den a-stok g., un den a bouez g., un den pouezus g. ; *im sozialen Leben eines Landes spielt die Kultur eine bedeutende Rolle*, pouezus eo ar sevenadur e buhez ur vro ; *ein bedeutender Gelehrter*, ur gouizieg eus ar vegenn g. ; *eine bedeutende Summe*, ur somm vrav a arc'hant b., ur somm vras a arc'hant b., un tousegad brav a arc'hant g., ur poullad brav a arc'hant g., arc'hantoù bras lies., un dornad mat a arc'hant g., ur pezhriad moneiz g., meur a wenneg, peadra en arc'hant g., ur sammad gouest g., ur varlennad arc'hant b., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; *immer bedeutender werden*, dont a vihan da vras, kemer troad, kontañ muioc'h-mui, ober lammgresk ; *Singapur ist der bedeutendste Handelshafen der Welt*, kentañ porzh-mor ar bed eo Singapour e-keñver ar c'henwerzh ; *er wird zu den bedeutendsten Malern des vorigen Jahrhunderts gezählt*, kontet e vez bezañ unan eus brasañ livourien ar c'hantved tremenet ; *den Bedeutenden spielen*, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober foug e ouiziegezh, fougéal, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, debriñ mel, c'hoari e baotr, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ un ton en an-unan, bezañ bras (otus) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, ober teil, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, bompadiñ, ober re vras gaoliad, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougéoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober bompadoù, ober bompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, bugadiñ, ober

bugad, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dantal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), bezañ leun a foug hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a galal, ober muioc'h a voged eget a dan, sachañ dour d'e foenneg, ober e babor, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor).

bedeutsam ag. : **1.** pouezus, bras, meur, talvoudus, a bouez bras, hag a denn da vraz, hag a zoug pouez bras, hag a dalv kalz, hag a gont kalz, grevus, pounner, pouezek ; **2.** poellus, arouezus, arouezius, heverk, sterleun, diskulius.

Bedeutsamkeit b. (-,-en) / **Bedeutung** b. (-,-en) : **1.** talvoudegezh b., ster g., intent g., pouezerezh g. ; *Bedeutung eines Wortes*, ster ur ger g., talvoudegezh ur ger b., intent ur ger g. ; *eigentliche Bedeutung*, ster rik (strizh) g., ster natur (Gregor) g. ; *in des Wortes wahrster Bedeutung*, ar ger o vezañ implijet gant e dalvoudegezh (e ster) rik, ent strizh ; *bildliche Bedeutung*, ster dre skeudenn-lavar g. ; *leicht abweichende Bedeutung*, arster g. ; *Wörter mit gegensätzlicher Bedeutung*, gerioù enepster lies. ; **2.** [dre astenn.] pouez g., pouezusted b., pouezuster g., pouezelezh b., braster g., talvoudegezh b., bern g., priz g., stad b., forzh g. ; *die Bedeutung des Geschehens ging ihm auf*, kompren a reas pegen pouezus e oa an darvoud-se ; *an Bedeutung gewinnen*, dont a vihan da vras, kemer troad, kontañ muioc'h-mui, luskañ war-raok, ober lammgresk ; *die Seehäfen haben eine hohe Bedeutung für die Weltwirtschaft*, ar porzhioù-mor a zo dezho ur pouez bras en armerzh ar bed, ar porzhioù-mor a zoug pouez bras en armerzh ar bed, ar porzhioù-mor a gont kalz en armerzh ar bed ; *ein Hafen von untergeordneter Bedeutung*, un dister a borzh g., ur porzh dister g., ur porzh disterik a-walc'h g., ur porzh eilrenk g. ; *eine Persönlichkeit von Bedeutung*, un den a bouez g., un den pouezus g. ; *Mensch ohne jede Bedeutung*, den a netra g., den a vann g., kozh netra g., den dianavez g., paourkaezh netra g., paourkaezh den g., den ebet g., nikun g. ; *ein Werk von großer Bedeutung*, un oberenn veur b. ; *ohne (jede) Bedeutung, nicht von Bedeutung*, dister, hep pouez ebet, na denn ket da vraz, na gont ket kalz, dibouez, nebeut a bouez dezhañ ; *das ist nicht von Bedeutung*, ne denn ket da vraz, dibouez eo, se ne ra mann ebet, bihan dra eo, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'int nemet munodoù, n'int nemet traoù dister, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! n'eo ket kalz a dra, avel traken ; *einer Sache Bedeutung beimessen*, reiñ pouez bras d'udb, ober stad vras eus udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, reiñ fed d'udb, reiñ a fed d'udb, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant

udb, ober c'hoari gaer gant udb ; *solchen Sachen messe ich keinerlei Bedeutung bei*, me ne ran ket a fed da draoù evel-se, astut eo kement-se din ; *welche Bedeutung kann man der Tapferkeit beimessen ?* peseurt lec'hed reiñ d'ar gadarned ?

Bedeutungselement n. (-s,-e) : [yezh.] sterad g.

Bedeutungserweiterung b. (-,-en) : [yezh.] astenn-ster g.

Bedeutungsfeld n. (-s,-er) : [yezh.] sterva g., tachenn-ster b., talvoudegezh b.

bedeutungslos ag. : dibouez, dister, disterik, a eil renk, eilrenk, hep pouez ebet, na denn ket da vraz, astut, astudik, bihan, diliv.

Bedienstlosigkeit b. (-) : dibouezder g., dibouezded b., disterder g., disterded b., distervez b.

bedeutungsvoll ag. : pouezus, pouezek, bras, talvoudus, a bouez bras, hag a denn da vraz, hag a zoug pouez bras, hag a dalv kalz, hag a gont kalz, grevus, pounner, meur.

Bedeutungswandel g. (-s,-) : cheñchamant ster g., kemm ster g., kemmadenn ster b.

Bedeutungswörterbuch n. (-[e]s,-bücher) : geriadur termenañ g., geriadur displegañ g.

bedienen V.gw. (hat bedient) : 1. servijañ, servijout, meveliat ; *bei Tisch bedienen*, servijañ ouzh taol ; 2. P. *ich bin bedient !* va gwalc'h am eus bet dija ! roet eo bet din va lod dija ! graet em eus va lodenn dija ! re 'zo re !

V.k.e. (hat bedient) : 1. ober war-dro, ober diouzh, servijañ, servijout ; *einen Kunden bedienen*, ober war-dro un arval, ober en-dro d'un arval, ober diouzh un arval, ober ouzh un arval, ober evit un arval, servijout un arval ; *einen Gast mit den von ihm mitgebrachten Speisen oder Getränken bedienen*, servijañ ar sant diwar e goust ; *bei ihr wird man bei Tisch nicht gerade großzügig bedient*, honnezh a zo moan he bizied, kegin dreut a vez ganti, treutik-eston e vez ar geusterenn ganti, tinell dreut a vez ganti ; 2. [lu] maneurin, maniañ, embreger ; *ein Geschütz bedienen*, ober war-dro ur pezh kanol ; [tekn] *eine Maschine bedienen*, ober war-dro ur mekanik, kas un ardivink en-dro ; 3. [kenwerzh] degas ; 4. [kartoù] c'hoari ; 5. [kirri-boutin, treuzdougen] mont da, darbarin ; 6. [arc'hant.] paeañ, en em ziendleañ.

V.em. : **sich bedienen** (hat sich (t-rt) bedient) : 1. *sich einer Sache (t-c'h) bedienen*, arverañ udb, ober implij eus udb, ober ampled eus udb, ober gant udb, implijout udb, implij udb, en em servijout eus udb ; 2. *kemer ; bitte, bedienen Sie sich !* ale, sachit ganeoc'h, 'ta ! krogit e-barzh, mar plij !

Bediener g. (-s,-) : 1. implijer g., arveriad g. ; 2. oberataer g., oberier g., oberour g. ; 3. [Bro-Aostria] *Bedienerin*, plac'h ar c'hempenn b.

bedienerfreundlich ag. : aes da implijout, aes da embregañ, aes da vaniañ, embregadus, embregus, hedenn, hebleustr, kovlus.

Bedienerführung b. (-,-en) : [stlenn.] etrefas implijer g., ketal arveriad g.

Bedienhebel g. (-s,-) : [tekn.] dornell gontrollin b., lanker kontrollin g., dornell sturiañ b., lanker sturiañ g.

bedienstet ag. : implijet, gopret.

Bedienstete(r) ag.k. g./b. : [gourel] implijad g., gwezhour g., mevel g., gour g., paotr g., lakez g., [benel] matezh b., plac'h b.

Bedienstetenpack n. (-s) : mevelaj g., meveloù lies.

bedient ag. : servijet.

Bediente g. (-n,-n) : servijer g., mevel g., gour g., gwaz g., paotr g., lakez g.

Bedientenkleidung b. (-,-en) : lifre g., robenn b.

Bedienung b. (-,-en) : 1. matezh b., plac'h an ostaleri b., servijer g., servijourez b. ; 2. darbarerien lies., bouetaerien lies. ; *Geschützbedienung*, kanolieren lies., soudarded e karg eus ur pezh kanol lies., soudarded e karg eus ar c'hanolioù lies., darbarerien ganol lies., darbarerien ganolioù lies., bouetaerien ganol lies., bouetaerien ganolioù lies. ; 3. servij g., mevelerezh g. ; 4. maneurin g., embreg g., embreger g., embregerezh g., dornataerezh g., dornata g., arver g., arc'hwelerezh g., arc'hweladur g., arc'hwelañ g., mont en-dro g. ; *Bedienung einer Maschine*, maneamant un ardivink g., arver un ijinenn g., arc'hwelerezh un ijinenn g., arc'hweladur un ijinenn g., arc'hwelañ un ijinenn g. ; 5. [arc'hant.] paeamant g., diendleadur g.

Bedienungsanleitung b. (-,-en) : 1. mod-arver g., mod arverañ g., mod implij g., doare implijout g., displeg-implij g., doare-ober g., titouroù evit an implij lies. ; 2. sturlevr implijout g., dornlevr arverañ g., lev-dorn arverañ g., dornlevr implijout g., lev-dorn implijout g.

Bedienungsfehler g. (-s,-) : treuzembregad g.

Bedienungsgeld n. (-s,-er) : gwerzh-ar-butun g., gwerzh-butun g., lodenn ar gwin b., gwerzh-ar-banne g., gwerzh-ar-gwin g.

Bedienungshebel g. (-s,-) : lanker g., dornell b.

Bedienungshinweise lies. : mod-arver g., mod arverañ g., mod implij g., doare implijout g., displeg-implij g., doare-ober g., titouroù evit an implij lies.

Bedienungskomfort g. (-s) : aested da implijout b., implij aes g., embregaduster g., embregadusted b., embreguster g., embregusted b., hedennded b., hebleustrded b., kovluster g., kovlusted b.

Bedienungsmann g. (-es,-leute) : oberataer g., oberier g., oberour g., bleiner g., ardivinkour g., darbarer b., bouetaer g.

Bedienungsmannschaft b. (-,-en) : [lu] kanolieren lies., soudarded e karg eus ur pezh kanol lies., soudarded e karg eus ar c'hanolioù lies., darbarerien ganol lies., darbarerien ganolioù lies., bouetaerien ganol lies., bouetaerien ganolioù lies.

Bedienungspersonal n. (-s,-e) : 1. koskor e karg eus an arvalien g. ; 2. [treuzdougen] koskor g.

Bedienungsvorschrift b. (-,-en) : mod-arver g., mod arverañ g., mod implij g., doare implijout g., displeg-implij g., doare-ober g., titouroù evit an implij lies.

bedingen V.k.e. (bedang / bedingte // hat bedungen / hat bedingt) : diferañ, divizout, arc'hiñ ; *vorher bedingen*, rakdivizout ; *zwei Dinge bedingen einander*, daou dra a zo kendave.

bedingt ag. : 1. ampegadek, diwar ziviz, gant diferadennoù, gant strishadennoù, goulakadurel, war ziviz, arzivizek, keñverel, keñveriek ; *bedingt sein*, bezañ diwar ziviz, bezañ diouzh (udb), bezañ hervez (udb) ; *bedingter Kauf*, prenadur diwar ziviz g., prenadur gant

diferadennoù g. ; [gwir] *bedingte Haftentlassung*, divac'hadur war ziviz g. ; [skiantoù] *bedingte Wahrscheinlichkeit*, tebegezh amveziadek b. ; *bedingter Erwartungswert*, engortoz amveziadek g. ; [stlenn] *bedingter Sprung*, lamm amplegadek g. ; **2.** o tont eus, deuet eus, deuet diwar ; *eine Neurose ist eine nervlich bedingte Erkrankung ohne psychische Verursachung*, un neuroz a zo ur c'hleñved spered a orin navel na dizh ket ar reizh ; **3.** darblegadel ; *bedingter Reflex*, emzastaol darblegadel g., damoug darblegadel g. ; **4.** [Bro-Suis, gwir] gant goursez.

Adv. : *das ist bedingt zulässig*, aotreet eo betek-gouzout, aotreet eo gant strishadennoù, degemeret e vez gant diferadennoù.

Bedingte(s) ag.k. n. : [preder] keñveriad g.

Bedingtheit b. (-) : keñverelezh b., keñveriegezh b., peurgeñveriadur g., kenfeurelezh b.

Bedingung b. (-,en) : **1.** diferadenn b., diviz g., divizadur g., amplegad g., amveziad g., strishadur g., strishadenn b., endalc'h g., merkad g., reizhenn b., mellad g., poent g. ; *die denkbar günstigsten Bedingungen*, ar gwellañ divizoù a c'heller ijinañ lies. ; *seine Bedingungen stellen*, ober e zivizoù ; *Bedingungen festlegen*, merkañ divizoù ; *die festgelegten Bedingungen einhalten, sich an die festgelegten Bedingungen halten*, mirout an divizoù merket ; *die Bedingungen vortragen*, dibunañ roll an divizoù ; *etwas an bestimmte Bedingungen knüpfen*, lakaat udb dindan ziviz ; *an eine Bedingung gebunden, an Bedingungen gebunden*, arvizizek, war ziviz, dindan ziviz, dindan diviz, gant diviz ; *zu sehr günstigen Bedingungen*, evit ur priz marc'had-mat vil, evit ur priz marc'had-mat lous, gant divizoù emsavus-kenañ, gant diferadennoù emsav-tre ; *unter (bei) den gegenwärtigen Bedingungen*, diouzh red an traoù hiziv, o vezañ penaos emañ kont hiziv, o vezañ penaos e tro ar bed hiziv, o vezañ penaos e tro ar stal bremañ, o vezañ penaos emañ stad an traoù hiziv ; *unerlässliche Bedingung*, diviz na vo graet netra heptañ g., diferadenn ret-holl he seveniñ b., pezh ret d'ober g., redi g., endalc'h g., amplegad ret g., diferadenn ret a-grenn b., deferadenn c'hroñs b., diviz ret-holl e seveniñ g., diviz diziouerus g. ; *hinreichende Bedingung*, amplegad spirius g. ; *unerlässliche Bedingung*, diviz na vo graet netra heptañ g., diferadenn ret-holl he seveniñ b., pezh ret d'ober g., redi g., endalc'h g., amplegad ret g., amveziad ret g., diferadenn ret a-grenn b., deferadenn c'hroñs b., diviz ret-holl e seveniñ g., diviz diziouerus g. ; *notwendige und ausreichende Bedingung*, amveziad ret ha spirius g. ; *die wirtschaftlichen Bedingungen*, an amveziadoù armerzhel lies. ; *dazugehörige Bedingung*, diferadenn hag a ya da-heul b., diviz stag ouzh an emglev g., mellad eus ar gevrat g. ; *unter der Bedingung, etwas zu tun*, a-bouez ober udb ; *unter der Bedingung, dass ...*, en diviz ma, adal ma, gant ma, war an diviz ma, war-bouez ma, a-bouez ma ; *unter der einen Bedingung*, war an diviz (en diviz) nemetañ ma ..., gant un diferadenn nemetken : ... ; *an keine Bedingung gebunden*, hep diferadennoù endalc'hus, hep strishadennoù, diendalc'h, hep endalc'hioù, hep nep redi ; *unter diesen Bedingungen*, mard emañ kont er c'hiz-se, p'emañ kont evel-se, an

traoù o vezañ evel m'emaint, er c'heñver-se, er feur-se, ouzh ar feur-se, d'ar feur-se .

2. aoz g./b. ; *befriedigende Arbeitsbedingungen*, aoziou labour dereat lies., stuizioù labour dereat lies., stuizioù labour prop lies.

3. [gwir] abeg g. ; *auf lösende Bedingung*, abeg a-walc'h evit freuzañ ur marc'had g., abeg a-walc'h evit nullañ ul lizher g., abeg a-walc'h evit ober freuztaol g. ; *auf schiebende Bedingung*, abeg daleañ g.

Bedingungsform b. (-) : [yezh.] doare-divizout g., moz tebiñ g.

bedingungslos ag. : hep diviz a nep seurt, hep diviz ebet, diziviz, diampleg, diamplegadek, divrall, hep marc'hata, a-grenn ; *bedingungsloser Anhänger*, dalc'hiad divrall g., dalc'hiad diampleg g., dalc'hiad a-grenn g., margredour g., bamad g., gredeg g. ; [lu, polit.] *bedingungslose Kapitulation*, *bedingungslose Übergabe*, kodianidigezh diziviz b., rentidigezh hep diviz ebet b., daskoridigezh hep diviz a nep seurt b., daskor hep diviz ebet g., daskoridigezh e diviz an enebour b.

Bedingungssatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn divizout b.

Bedingungsschlüssel g. (-s,-) : [stlenn.] kod amplegadek g., boneg amplegadek b.

bedingungsweise Adv. : diwar ziviz, gant diferadennoù, gant strishadennoù.

bedrängen V.k.e. (hat gedrängt) : **1.** moustrañ, gwaskañ, gwaskennañ, bec'hiañ, mac'hañ war, enkaat, enkañ, grevañ ; *in bedrängter Lage*, en avel d'e voue, paket fall, en un enkadenn, en ur gwall blegenn, en ur blegenn fall, en ur blegenn ziaes, en ezhomm, tenn an taol gantañ, tapet e droug ; **2.** [dre astenn.] *jemanden hart bedrängen*, fourgasiñ u.b., amprouiñ u.b., distranañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, arlouiñ war u.b., mont dizamant d'u.b., mont d'u.b. a-droc'h-trañch, bouchalañ u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., atahinañ u.b., hegal ouzh u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, bezañ war korf u.b., bezañ dalc'hmat war-lerc'h u.b., arabadiñ war u.b., pouezañ war u.b., ober gwask war u.b., derc'hel war u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b., ober divalav d'u.b., handeñ u.b., heskinañ u.b. ; *jemanden mit Fragen bedrängen*, enkreziñ (enkaat) u.b. gant e c'houlennnoù, beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennnoù, bountañ goulennnoù war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennnoù, penndallañ u.b. gant e c'houlennnoù, borodiñ penn u.b. gant e c'houlennnoù, arabadiñ u.b. gant e c'houlennnoù, peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b. ; *eine Frau sexuell bedrängen*, goulenn poazhañ ha kouchañ ken-ha-ken, goulenn poazhañ ha kouchañ mui-pegem-mui, goulenn poazhañ ha kouchañ gwazh-pegem-gwazh, harellat ur vaouez.

Bedrängnis b. (-,se) : diaezamant g., nec'hamant g., nec'hañs b., estrenvan b., disvoued-penn g., enkted b., enkadenn b., azrec'h g., grevadurezh b., grevañs b., greventez b., grevidigezh b., melre g., mizer b., mougenn b. ; *in großer Bedrängnis sein*, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en ur vizer vras, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ enkrezet-holl, bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h

eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket propik, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ tapet fall, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ en un enkadenn vras, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur viad leun hag un ere berr gant an-unan, na vezañ en un eured, bezañ tapet en ur pleg berr, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en ezhomm, bezañ berr an traoù gant an-unan, en em gavout en diouer, bezañ aet betek ar mouch, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ karget e vazh a spem ; *in Bedrängnis geraten*, kavout avel a-benn, kavout avel gwall, kavout avel drouk, kavout avel fall, kavout mor diaes, degouezhout plegennoù diaes gant an-unan, bezañ lakaet diaes, kaout diaez, kemer diaez, kaout gwask, bezañ lakaet nec'het, dont bec'h war an-unan, kouezhañ bec'h war an-unan, kavout koad-tro, kavout harz.

bedripst ag. : P. abafet-lip, tapet lopes, batet, alvaonet, kalmet, skodeget, sabatuet-mik, skoelfet ; *bedripst sein*, chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom balc'h e c'henoù, chom abafet-lip, bezañ tapet lopes, chom da sellet gant e c'henoù, mont e genoù, chom abaf, chom en estlamm, ober estlammoù, estlamiñ, sebeziñ, mantrañ, bezañ kalmet, chom bamet ; *ich stand ganz bedripst da*, souezhet-mik (-marv, -bras, -naet) e oan, chomet e oan war va c'hement all, chomet e oan abafet-lip, tapet lopes e oan, chomet e oan skodeget, chomet e oan abaf (batet, alvaonet-holl), chomet e oan a-bann, kalmet e oan, abafet-holl e oan, chomet e oan mantret, sabatuet-holl e oan chomet, sebezet-holl e oan, sonnet (motet) e oan gant ar souezh, kouezhet e oa an alvaon warnon, sebezet e oan, trellet e oan, distroadet e oan bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad, distroadet glez e oan bet dic'hortoz-kaer, ha pa vefe kouezet an neñv warnon ne vije ket bet gwashoc'h, chomet e oan d'ober yezhoù, minellet e oa va zeod.

bedrohen V.k.e. (hat bedroht) : gourdrout, gourdrout gant, gourdrout war-lerc'h, kinnig koll da ; *jemanden bedrohen*, gourdrout u.b., kinnig koll d'u.b., gourdrout gant u.b., gourdrout war-lerc'h u.b. ; *jemanden mit erhobener Faust bedrohen*, ober dorn d'u.b., diskouez ar pevar hag ar meud d'u.b. ; *jemanden mit einer Strafe bedrohen*, gourdrout ur c'hastiz d'u.b., kinnig koll d'u.b., gourdrout kastizañ u.b. ; *jemanden mit dem Tode bedrohen*, gourdrout ar marv d'u.b., prometiñ ar marv d'u.b., kinnig lazhañ u.b. ; *von etwas bedroht sein*, bezañ

lakaet en arvar (en dañjer) gant udb, bezañ ur bec'h bennak o kinnig kouezhañ war an-unan ; *vom Zusammenbruch bedroht*, brall-divrall war e sichenn, o kinnig disac'hañ, o kinnig kouezhañ en e boull, o kinnig kouezhañ en e buch, o vennout kouezhañ en e boull, o vennout kouezhañ en e buch, o fellout dezhañ kouezhañ en e boull, o fellout dezhañ kouezhañ en e buch, en arvar da bilat.

Bedroher g. (-s,-) : gourdrouter g.

bedrohlich ag. : arvarus, dañjerus, gourdroutus, nec'hus ; *höchst bedrohlich*, gourdroutus-c'hwerv.

Bedrohung b. (-,-en) : gourdrout g., taraz g., argoll g., riskl g., dañjer g., arvar g., kinnig g.

Bedrohungsanalyse b. (-,-n) : dielfennadenn riskloù b., dielfennadur ar riskloù g.

bedrucken V.k.e. (hat bedruckt) : moulañ ; *bedruckter Baumwollstoff*, batik g., indian g.

bedrücken V.k.e. (hat bedrückt) : moustrañ, gwaskañ, gwaskennañ, ober gwask da [galon u.b.], bec'hiañ, sammañ, gwallsammañ, nec'hiñ, direnkañ, nec'hañsiñ, ankeniañ, ober anken da, mac'hañ war, pouezañ pounner war, ober diaez da, ober enk da, enkreziñ, doaniañ, poaniañ, glac'hariñ, gloazañ [kalon u.b.], mantrañ, gwanañ, souriñ war, pouezañ war [spered u.b.] ; *sein häufiges Fehlen in der Schule bedrückt ihn*, sammet eo e goustiañs gant pouez e vankadennoù er skol ; *seine Sünden bedrücken sein Gewissen*, e bec'hedoù a vez morc'hedus war e goustiañs ; *das bedrückt ihn*, gwasket en em gav gant an dra-se, an dra-se a wask e galon, an dra-se a bouez war e spered, bec'hiet eo gant an dra-se, gwanet eo e galon gant an dra-se, ober a ra an dra-se bec'h warnañ, stouvet eo gant an dra-se, sammet eo e galon (e spered) gant an dra-se, bec'hiet eo e galon (e spered) gant an dra-se, gloazañ a ra kement-se e galon, stardet eo e galon gant an dra-se, aet eo bihan e galon gant an dra-se, skoet eo e galon gant an dra-se, mantret eo e galon gant an dra-se, an dra-se a ra gwask d'e galon, P. an dra-se a ya da greviñ anezhañ.

bedrückend ag. : sammus, bec'hius, mac'hus, moustrus, gwaskus, morc'hedus, mac'hus, mac'honus, dinerzhus, enkrezus, ankenius, rangalonus, doanius, glac'harus, nec'hus, chalus, chifus, mantrus, anoazus, mouk, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trechalus, mougus.

Bedrucker g. (-s,-) : [dre skeud.] mouger g., moustrer g., gwasker g., mac'her g., mac'homer g.

bedrückt ag. : gwasket, gwaskennet, bec'hiet, bec'h warnañ, stouvet, sammet e galon, bec'hiet e galon, ur bec'h pounner war e spered, koumoul war e spered, sammet e spered, bec'hiet e spered, stardet e galon, aet bihan e galon, skoet e galon, mantret e galon, trist, trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, strizh warnañ, enk warnañ, beunek, ur galonad en e greiz, enkrezet, war enkreiz, lizennet e galon hag e spered gant nec'h hag enkreiz, un enkreiz war e spered, mantr en e galon ; *bedrückt aussehen, ein bedrücktes Gesicht machen*, bezañ teñval e benn, bezañ teñval e dal, bezañ kozh e benn, ober kozh vin, bezañ izel e gribell, bezañ hir e vailh, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ kruel e vin, bezañ du e benn, bezañ du e zremm, bezañ mantret e zremm, ober ur penn kozh, bezañ trist

evel ur pesk en ur bod lann, bezañ heñvel ouzh Doue Pleuveur, bezañ mantret (trist) evel Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan, bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkreiz en e gerc'henn, bezañ beunek e benn, bezañ sart evel gouel an Anaon, bezañ trist evel pa vefed e kañv, bezañ trist evel ar marv ; *warum siehst du denn so bedrückt aus ? warum machst du ein so bedrücktes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'h et ?

Bedrücktheit b. (-) / **Bedrückung** b. (-,en) : enkreiz g., enkreizenn b., anken b., kalonad b., ranngalon b., diframm g., glac'har g., bihanez b., trubuilh g., nec'h g., grevañs b., gwask g., gwaskerezh g., gwaskadur g., trisdigezh b., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., moustr-kalon g., moustrerzh g., morc'hed g./b., barr enkreiz g., tarzh-kalon g., mac'herezh g., stardadenn b., erez b., estlamm g., hirvoud g.

Beduine g. (-n,-n) : Bedouin g.

Beduinin b. (-,nen) : Bedouinez b.

bedürfen V.k.d (t-c'h) (bedarf / bedurft / hat bedurft) : kaout ezhomm eus, bezañ en ezhomm eus, kaout dober eus, kaout dober a, faotañ ; *das bedarf einer Erklärung*, ret eo reiñ un nebeud disklêriadennou ouzhpenn, mat e vefe reiñ un displeg bennak, mat e vefe displegañ an abalamour eus an dra-se.

Bedürfnis n. (-ses,-se) : 1. ezhomm g., diankajoù lies., dober g., diant g., defot g., berrentez b., dienez b., ezeved g., faot g., mank g. ; *Bedürfnis nach etwas*, ezhomm (ag, eus) udb g., dober ag (eus) udb ; *sein Bedürfnis stillen*, tapout e c'hoant, en em walc'hañ ; *jemandes Bedürfnisse befriedigen*, dic'hoantañ ezhommoù u.b., gwalc'hañ u.b., pourvezañ (bastañ) da ezhommoù u.b. ; *jeder nach seinen Fähigkeiten, jedem nach seinen Bedürfnissen !* pep hini hervez e varregezhioù, da bep hini hervez e ezhommoù ! ; *je nach Bedürfnis*, hervez (diouzh) an ezhommoù, diouzh ezhomm, diouzh e ezhomm, war ezhomm, dre ma vo ezhomm, dre ma veze ezhomm, dre ezhomm, bep ma vo ezhomm, a-feur ma vo ezhomm ; *damit wird nicht einmal die Hälfte unserer Bedürfnisse gedeckt*, n'hon eus ket an hanter eus an dra-se, n'hon eus ket an hanter eus ar pezh a zo ezhomm ; 2. [dre skeud.] ezhomm ar c'horf g., c'hoant ar c'horf g. ; *ein Bedürfnis befriedigen*, mont da blegañ, mont da zifankañ, mont war vaez, mont d'ober ur blegadenn, ober, mont d'ober ur gac'hadenn, mont da buchañ, mont a-gostez, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, dozviñ ur vi hep pluskenn, ober un neizh, lakaat un tamm da yenañ, leuskel ur bouton, mont da garzhañ e revr, ober e aezamant, leuskel un huanad da gouezañ, mont da harpañ ar c'hleuz, mont d'ober un dilas-bragez, ober un dilas, mont da dennañ e ibil [*ibil koad ar vragez eveljust !*], mont en distro, stigmañ e revr, mont d'ar staol, [loened] ober e lous, kac'hat.

Bedürfnisanstalt b. (-,en) : privezioù foran lies., troazhle'h g., staotlec'h g., P. kac'heri b., kac'herezh b.

bedürfnislos ag. : dilontek, sinac'h, emziouerus, dirwestel.

Bedürfnislosigkeit b. (-) : dilontegezh b., dalc'h g.

bedürftig ag. : tavantek, dienek, ezhommek, ezhommus, reuzeudik, truek, berrek ; *bedürftig sein*, ezhommekaot,

bezañ en aluzen, bezañ en ezeved, bezañ en dienez, kaout ezhomm, bezañ ezhomm gant an-unan, bezañ ezhommek ; *bedürftig werden*, mont da baour, paouraat, kouezhañ an dienez (an davantegezh) war an-unan.

Bedürftige(r) ag.k. g./b. : kaezh g., kaezhez b., reuzeudig g., reuzeudigenn b., tavanteg g., tavantegez b., ezhommeg g., ezhommegez b., trueg g., truegez b. ; *die Bedürftigen*, ar geizh lies., an dud keizh lies., ar reuzeudien lies., ar beorien lies., ar re en ezeved lies., an drueged lies., an davanteien lies., an ezhommeien lies., an dud ezhommek lies., an dud dienek lies., ar gorked lies., an druanted lies. ; *Kleidungsstücke für die Bedürftigen sammeln*, ketal dilhad evit ar re baour.

Bedürftigkeit b. (-) : dienez b., berrentez b., tavantegez b., truegezh b., ezeved g., reuzeudigezh b.

beduseln V.k.e. (hat beduselt) : P. mezviañ, mezviñ, mezveziñ (ur vaouez), badaouiñ, pennvezviñ, ifamañ, troñsañ, P. louzaouiñ.

V.em. : **sich beduseln** (hat sich (t-rt) beduselt) : P. tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, un tognad), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober un tortad, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, tapout un tortad, toulladiñ, kargañ e boch, ober ur picherad, tapout ur picherad, sammañ toulladoù, kargañ, mezviñ, mezviañ, pennvezviñ, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant.

Beefsteak n. (-s,-s) : stek kig-bevin g., bifestek g.

beehren V.k.e. (hat beehrt) : enoriñ ; *beehren Sie mich bald wieder mit Ihrem Besuch*, enoret bras e vefen da zegemer ac'hanoc'h en-dro ar c'hentañ ar gwellañ, kenavo an distro ! ken a viot gwelet ! kenavo ar c'hentañ ar gwellañ !

V.em. : **sich beehren** (hat sich (t-rt) beehrt) : bezañ enoret bras ; *Hans und Katharine beehren sich, ihre Verlobung bekannt zu geben*, enoret bras eo Yann ha Katell o kemenn deoc'h o fromesaoù-dimeziñ.

beeiden V.k.e. (hat beeidet) : touiñ, leañ, feizañ ; *eine beeidete Aussage machen*, ober testeni war e le (dre e le).

beedigen V.k.e. (hat beedigt) : 1. touiñ, leañ, feizañ ; *seine Aussage vor Gericht beedigen*, testeniañ war e le (dre e le) dirak al lez-varn ; 2. [Bro-Aostria] *jemanden beedigen*, lakaat u.b. da douiñ, kemer ledoued u.b., degemer le u.b.

Beeidigte(r) ag.k. g./b. : touad g., touadez b., touer g., touerez b.

Beeidigung b. (-,en) : touadenn b.

beeifern V.em. : **sich beeifern** (hat sich (t-rt) beeifert) : en em aketiñ, hastañ buan, difraeañ, en em zifretañ, skampañ, stampañ, skarañ, en em zrastañ, kabalat, bezañ kabal war an-unan, hastañ a-fo, lakaat aer en e gilhorou, bezañ ramp gant an-unan, sachañ war e ivinoù, hastañ fonnus, lakaat tizh, lakaat kas war e gorf.

Beeiferung b. (-,en) : gred g., resevender g., hast g., hastidigezh b., difrae g., dillo g., mall g., prez g., tizh g., bec'h g.

beeilen V.em. : **sich beeilen** (hat sich (t-rt) beeilt) : plumiñ, hastañ buan, hastañ a-fo, presañ, en em bresañ,

kemer prez, bezañ e prez, ober prim, ober diampech, ober e ziampech, ober e ziampechoù, difraeañ, sevel difrae en an-unan, bezañ difrae en an-unan, en em zifretañ, lakaat kas war e gorf, skampañ, stampañ, skarañ, gaoliata, en em zrastañ, kabalat, sevel kabal en an-unan, bezañ kabal war an-unan, reiñ kentr d'e varc'h, c'hwistañ, hastañ fonnus, deoui, deouiñ, fougasiñ, kidellat, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhorou, bezañ ramp gant an-unan, birviñ [d'ober udb] ; *beeile dich ! gra diampech ! hastañ buan 'ta ! hast a-fo ! gra buan ! gra da ziampech ! gra da ziampechoù ! kentrou ! dibrouilh da revr ! ; sich beeilen, seine Arbeit zu erledigen*, difraeañ e labour, difraeañ ober e labour, hastañ ober e labour, diskrapañ d'ober e labour, diskrapañ evit ober e labour, kabalat da gas e labour da benn, kabalat da benngenniñ e labour, ober e ziampech evit kas e labour da benn, ober e ziampechoù evit kas e labour da benn, ober e labour gant herr, lakaat herr d'ober e labour, presañ d'ober e labour, en em bresañ a ober e labour, bezañ e prez oc'h ober e labour.

Beeilung b. (-) : hast g., hastidigezh b., hastifted b., hastifter g., hartzided b., hastizder g., difrae g., dillo g., mall g., prez g., tizh g., despailh g., deoui g., kabal b., fougas g., kas g.

beeindrucken V.k.e. (hat beeindruckt) : 1. fromañ, skeiñ, skeiñ from e, skeiñ un taol [e kalon u.b.], trivliañ, ober efed da, ober un efed war, ober efed war ; *ungünstig beeindrucken*, displijout ; *er hat mich stark beeindruckt*, skoet e oan bet gantañ ouzh e welet, graet en doa efed din, graet en doa un efed warnon, graet en doa efed warnon, hennezh en doa skoet sonn em spered ; *der Ernst Ihrer Worte hat die Zuhörer stark beeindruckt*, skoet eo bet ar selaouerien gant pounnerder ho komzoù, skoet eo bet ar selaouerien gant parfeted ho komzoù, skoet eo bet ar selaouerien gant ho komzoù dic'hoarzh ; 2. lentaat, lakaat da lentaat, abañ, ober aon da, lakaat diaes, lakaat nec'het ; *lasst euch von so was nicht beeindrucken*, arabat deoc'h lentañ gant ken nebeut a dra, arabat deoc'h lentañ gant ken nebeut all, arabat deoc'h bezañ nec'het gant ken nebeut a dra, arabat deoc'h bezañ nec'het gant ken nebeut all ; *eure Drohungen beeindrucken mich nicht*, ho kourdrouzoù na'm spontont ket, ne zoujan ket ho kourdrouzoù, ho kourdrouzoù ne reont mann din-me, ne ran na forzh na brall gant ho kourdrouzoù ; *ich lasse mich durch eure Drohungen nicht beeindrucken*, ich lasse mich von euren Drohungen nicht beeindrucken, ne blegin ket dirak ho kourdrouzoù.

beeindruckend ag. : fromus, trivlius, estlammus, souezhus-eston ; *das ist ja beeindruckend !* ur marzh eo ! fromus eo da welet ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ !

beeinflussbar ag. : hag a c'haller levezonañ, levezonadus.

beeinflussen V.k.e. (hat beeinflusst) : teuler war, levezonañ, kaout levezon war, kaout pleg war, kaout perzh war, kaout krog war, pouezañ war, gwaskañ war, atizañ, efediñ war, bountañ war, delanviñ, delanvadiñ, goudreiñ ; *jemanden bei seiner Wahl beeinflussen*, gwaskañ war dibab u.b. ; *'Gwalarn' hat die spätere*

Entwicklung der bretonischen Literatur stark beeinflusst, 'Gwalarn' a levezonas krenn emdroadur lennegezh Breizh ; *jemanden durch Ratschläge beeinflussen*, mont d'u.b. dre guzulioù ; *diese Diskussion interessierte uns*, umso mehr als sie die Zukunft unseres Betriebes beeinflussen konnte, dedennet e oamp gant ar vreutadeg-se, seul vui ma c'halle levezonañ dazont an embregerezh tu pe du.

Beeinflusser g. (-s,-) : levezoner g.

Beeinflussung b. (-,-en) : 1. levezon b., atiz g., krog g., enkrog g., goudroadur g. ; *gegenseitige Beeinflussung*, etregwered g., kenetreadur g., keveskemm g., keveskemmder g., keveskemmded b., kevanaoz g. ; 2. [endro] *thermische Beeinflussung*, saotradur gwrezel g., saotradur termek g.

beeinträchtigen V.k.e. (hat beeinträchtigt) : noazout da, noazout ouzh, gaouiñ, gaouiñ ouzh, ober gaou da, ober gaou ouzh, stekiñ ouzh, lakaat en arvar, diframmañ, gwallañ, chaokat, gwallaozañ, direizhañ ; [gwir] *jemandes Rechte beeinträchtigen*, mac'homañ gwirioù u.b. (Gregor), krennañ gwirioù u.b., ober e rann (e gerz) eus gwirioù u.b., aloubiñ war gwirioù u.b., perc'hennañ gwirioù u.b., ober gaou ouzh gwirioù u.b., gaouiñ gwirioù u.b. ; *jemandes Ehre beeinträchtigen*, stekiñ ouzh enor u.b., ober gaou ouzh enor u.b. / ober dismegañs d'u.b. en e enor / ober gaou ouzh u.b. en e anv vat (Gregor) ; *jemandes Ruf beeinträchtigen*, stekiñ ouzh brud u.b., ober gaou ouzh anv mat u.b., bihanaat brud vat u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dicheckal u.b., binimañ u.b., ober un diframm e sae u.b., terriñ keuneud war kein u.b., ober ur freg e brud vat u.b., kailharañ brud u.b., diframmañ brud vat u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b.

Beeinträchtigung b. (-,-en) : gaou g., noaz g., diframm g., gwallerezh g., direizhamant g.

beelenden V.k.e. (hat beelendet) : [Bro-Suis] doaniañ, glac'hariñ, enkreziñ, ankeniañ, anoaziñ, gloazañ kalon u.b., gloazañ.

Beelzebub g. : Beelzebul g., Beelzebud g. ; *den Teufel mit dem Beelzebub austreiben*, kas kuit an diaoulien dre Veelzebul - kas kuit an drouksperedoù dre Veelzebud, mestr an drouksperedoù - mont a zroug da wazh (Gregor) - dimeziñ an naon gant ar sec'hed - mont eus ti al louam da di ar bleiz - kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant - kouezhañ eus ar billig en tan - mont eus ar foenneg d'ar menez (eus ar park d'al lanneg).

beenden V.k.e. (hat beendet) : klozañ, echuiñ, finisañ, peurechuiñ, kas da benn, degas tre, lakaat disoc'h da, disoc'h, disoc'h d'ober udb, lakaat diwezhañ da, pengenniñ, debengenniñ, dibennañ, direstañ, gourfenn, peuraezañ, termenañ, barrañ, dilostañ, lakaat klok, ober ouzh, ober diouzh ; *wir müssen aber jetzt dieses Gespräch beenden*, poent eo klozañ ar gaoz, poent eo krennañ ar gaoz ; *eine Arbeit beenden*, peurechuiñ ul labour, peurober e feur, kas da benn ul labour, lakaat ul labour klok, echuiñ ul labour, talarat, ober ouzh e labour, ober diouzh e labour ; *ich werde früher oder später diese Arbeit beenden müssen*, mont hir, mont berr e rankin echuiñ al labour-se - koulz pe goulz e rankin echuiñ al labour-se - koulz pe

ziwezhat e rankin echuiñ al labour-se ; *etwas nicht beenden*, darniñ udb, dilostañ udb, chom e-pign gant udb, ober udb diwar hanter, lezel udb hep e echuiñ, chom hep echuiñ udb, lezel udb da ober, lezel an arar e-kreiz an erv, labourat evel ur yar dilost ; *nicht beendet werden*, chom dam, chom e dam, chom da restañ, chom o restañ, chom a-blad, chom e-pign, chom a-istribilh, chom a-ispilh, chom e-skourr, chom a-sac'h, chom ouzh torgenn, chom e boulc'h, chom diechu.

beendigen V.k.e. (hat beendigt) : klozañ, echuiñ, peurechuiñ, kas da benn, degas tre, lakaat disoc'h da, disoc'h udb, disoc'h d'ober udb, pengenniñ, debengenniñ, dibennañ, direstañ, finisañ, gourfenn, peuraezañ, termenañ, barrañ, dilostañ, lakaat klok, ehanañ gant, ober ouzh, ober diouzh ; *die Sitzung beendigen*, klozañ an emvod (an dalc'h-azez), lakaat disoc'h d'an emvod ; *nicht beendigen*, darniñ, dilostañ, chom e-pign gant, ober diwar hanter ; *nicht beendet werden*, chom dam, chom e dam, chom da restañ, chom o restañ, chom a-blad, chom e-pign, chom a-istribilh, chom a-ispilh, chom e-skourr, chom a-sac'h, chom ouzh torgenn, chom e boulc'h, chom diechu.

Beendigung b. (-, -en) : dibenn g., dilost g., ehan g., paouez g., fin b., echuadur g., echuamant g., peuraozadur g.

beengen V.k.e. (hat beengt) : strishaat, enkañ, enkaat, strobañ.

beengt ag. : luziet, strobet, war enk, en enk, stumm ; *beengt wohnen*, bezañ enk war an-unan en e lojeiz, bevañ kloc'h ha tenn (war enk, en enk), bezañ gwasket en e lojeiz ; *ich fühle mich nicht gern in meiner Bewegungsfreiheit beengt*, ne blij ket din bezañ luziet (bezañ strobet), me a blij din kaout hed va gar, ne fell ket din bezañ dalc'het e nep tra ; *er fühlt sich beengt in seiner Jacke*, kazeliou e borpan (toulloù e vilginoù) a zo re strizh, n'emañ ket aes en e borpan ; *bei seinen Eltern zu Hause fühlte er sich in seiner Freiheit beengt*, e ti e zud ne veze ket en e frankiz.

Beengtheit b. (-) : strizhder g., enkter g., stummder g.

beerben V.k.e. (hat beerbt) : *jemanden beerben*, hêrezhiñ a-berzh u.b., kaout un hêrezh a-ziwar-lerc'h u.b.

Beerblau n. (-) : [kimiezh] glaz plant g.

beerdigen V.k.e. (hat beerdigt) : sebeliañ, douarañ, kas d'an douar, beziañ, besaat, interiñ, berediñ, plantañ en douar ; *die Toten beerdigen*, beziañ ar re varv, lakaat ar re varv en douar, sebeliañ ar re varv, kas ar re varv d'an douar, douarañ ar re varv, berediñ ar re varv, plantañ an dud varv en douar ; *ohne Mitwirkung kirchlicher Organe beerdigt werden*, bezañ douaret hep tremen dre an iliz, P. bezañ interet evel ur c'hi.

Beerdiger g. (-s, -) : interer g.

Beerdigung b. (-, -en) : interamant g., sebeliadur g., douaridigezh b., beziadur g., douaradur g. ; *tränenlose Beerdigung*, interamant sec'h g. ; *sie sehen sich nur zu (bei) Taufen und Beerdigungen*, en em gavout a reont asambles da-geñver (evit) ar badeziantoù hag an interamantoù nemetken ; *sie war hier bei der Beerdigung ihres Schwagers*, amañ e oa bet gant marv he breur-kaer.

Beerdigungsfeier b. (-, -n) : obidoù lies., interamant g., kañvldoù lies., lid-kañv g., kañv g., mortuaj g.

Beerdigungsinstitut n. (-s, -e) /

Beerdigungsunternehmen n. (-s, -) : embregerezh kañvldoù g., embregerezh lidoù kañv g., liderezh kañv b.

Beerdigungsschein g. (-s, -e) : aotre sebeliañ g., aotre beziañ g.

Beere b. (-, -n) : 1. hugenn b., paterenn b., irin str. ; *Erdbeere*, sivi str. ; *Himbeere*, flamboez str. ; 2. rezinenn b., greun rezin str., hugenn rezin g.

Beerenauslese b. (-) : gwin likorek g.

beerenförmig ag. : hugennheñvel, a-stumm gant un hugenn, stummet evel un hugenn, e doare un hugenn, e doare hugennoù, a-zoare gant un hugenn, a-zoare gant hugennoù, a-seurt gant un hugenn, a-seurt gant hugennoù.

beerenfressend ag. : hugenndebrer.

Beerenfrucht b. (-, -früchte) : hugenn b., paterenn b., irin str.

Beerenobst n. (-es) : frouezh ruz str.

Beerenstrauch g. (-es, -sträucher) : bod-hugennoù g.

beerentragend ag. : hugennek.

beerenweise Adv. : hugenn-hag-hugenn, greunenn-ha-greunenn.

Beet n. (-es, -e) : plañchenn b., plañchennad b., ervenn b., palejad g. ; *Gemüsebeet*, pengenn g., pengennad g., gwelead g. ; *Blumenbeet*, bleuñveg b., tachennadig bleunioù b., palejad bleunioù g., karrezad bleunioù g., gwelead bokedoù g. ; *Rasenbeet*, tachennadig leton b., palejad leton g., karrezad leton g. ; *ingesätes Beet*, hadeg b. ; *Beete anlegen*, ober ervennoù.

Beete b. (-, -n) : [louza.] 1. kaol-rabez str. ; 2. *rote Beete*, beterabez ruz str., boetrabez liorz str.

befähigen V.k.e. (hat befähigt) : gouestaat, barrekaat, perzhekaat, perzhegañ, aotren, engwiriañ, doareañ [evit ober udb] ; *die Kinder zu selbstständigem Handeln befähigen*, lakaat ar vugale e doare (e tro, e tu, e par, e stad) da vezañ emren.

befähigt ag. : barrek, perzhak ; *zu etwas befähigt sein*, bezañ barrek war udb, bezañ aotreet d'ober udb, kaout gwir d'ober udb, bezañ doareet evit ober udb.

Befähigung b. (-, -en) : 1. barregezh b., barrekaat g., gouested b., gouester g., gouestoni b., perzhegezh b., ampartiz b. ; 2. perzhakadur g.

Befähigungsnachweis g. (-es, -e) : testeni gouested g.

befahrbar ag. : 1. hag a c'haller hentiñ gant ur c'harr, hedremen, hag a c'haller pleustriñ, hag a c'haller mont gantañ, hag a c'haller mont drezañ ; *mit dem Fahrrad befahrbar*, hag a c'haller hentiñ war varc'h-houarn, mat evit ar marc'hoù-houarn ; *ein befahrbarer Weg*, un hent-karr g., ur c'harrhent g., un hent likant g., un hent kasant g., un hent hedremen g., un hent darempredus g. ; 2. [stêr] bageüs, bageadus, merdeüs, merdeadus.

Befahrbarkeit b. (-) : 1. darempredusted b., hedremended b. ; 2. [merdead.] bageüsted b., bageadusted b., merdeüsted b., merdeadusted b.

befahren V.k.e. (befährt / befuhr / hat befahren) : 1. tremen war, mont gant [un hent], mont dre [un hent], daremprediñ [un hent] ; *eine stark befahrene Straße*, ur straed gant kalz a dremenir b., ur straed kalz a bleustr ganti b., ur straed darempredet stank b., ur straed kalz darempred gant ar c'hirri warni b. ; *eine schwach befahrene Straße*, ur straed diac'hub a girri-tan b., ur

straed dibleustr b., ur straed nemet un nebeud kirri-tan o vont drezi b. ; **2.** [mengleuz.] *einen Schacht befahren*, **a)** diskenn en un toull mengleuz, **b)** [dre astenn.] lakaat ur vengleuz da dalvezout, lakaat ur vengleuz dindan gorvo.

Befahren n. (-s) : tremen g., tremeniri b., tremen-distremen g.

Befall g. (-s, Befälle) : magnez g., astuz g., amprevaned lies., kontron str., lastez str., viltañs g., loustoni b., loened lies., lorgnez str.

befallen V.k.e. (befällt / befiehl / hat befallen) : **1.** tagañ, sailhañ war, arsailhañ, fardiñ war, strimpiñ war, plaouiañ war ; **2.** [dre skeud.] skeiñ, spinañ, tagañ, tizhout, kouezhañ war, reuziañ, pegañ e ; *von Furcht befallen werden*, bezañ krog ar spont (an aon) en an-unan, kemer aon (spont), komañs spontañ, komañs da spontañ, mont bihan e galon, sevel aon (spouron) gant an-unan, sevel spouron en e greiz ; *eine Anwendung von Furcht befiehl ihn*, ur barrad anken a denijas warnañ, santout a reas ar spont o tremen dre e izili a houlennoù herrus, lammat a reas krenadenn ar spont war e galon, ur grenadenn en doa bet, ur barr spont a zeuas warnañ, ur gasadenn spont a zeuas warnañ, un taol hiris a grogas ennañ, un taol hiris a begas ennañ, islonket e voe e galon gant ur barrad anken ; *mich befällt ein Schauer*, ur gridienn aon a spin va ene, treantet eo va c'halon gant ar spont / treantet eo va c'halon gant an aon (Gregor), ur gridienn a hej ac'hanon, ur gridienn yen a zo warnon, ur gridienn yen a sav warnon, ur gridienn yen a grog e pep lec'h dre va gwazhied, tremen a ra an Ankoù dreiston, mont a ra an Ankoù dreist din, ur gridienn a red a-hed va livenn-gein, ur gridienn a red hed va livenn-gein, ur gridienn a red dre hed va livenn-gein, santout a ran ur gridienn o redek dre va c'horf, deuet ez eus ur c'hwezenn-yen dreizon (ennon, warnon, drezon), ur c'hwezenn-yen a red a-hed (hed, dre hed) va c'hroc'hen, santout a ran ar spont o tremen dre va izili, deuet ez eus un aezhenn yen warnon, ur c'hlizhenn a zeu warnon ; *von heftigen Schmerzen befallen sein*, bezañ poazh gant ar boan, reuziñ poanioù kriz, reuziñ poanioù disaour, reuziñ poanioù divat, bezañ taget gant ur boan ifern, poaniañ da grial, kaout poan da grial, diwaskañ poanioù skrijus, gouzañv poanioù kriz, diwaskañ poanioù garv, diwaskañ poanioù kalet, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ poanioù kriz o hegal ouzh an-unan, bezañ poanioù kriz ouzh e waskañ, bezañ gwasket da vat ; *von qualvollen Schmerzen befallen werden*, dont reuziad d'an-unan, kouezhañ gloazioù kreñv war an-unan ; **3.** azrec'hiñ, lakaat (plantañ, ober e) freuz, hadañ freuz ha reuz, ober (c'hoari) e reuz, degas drast, gwastañ, drastañ, glac'hariñ, freuzañ, tagañ, tizhout, kouezhañ war, plavañ war, reuziañ ; *die Seuche befällt das ganze Dorf*, ar c'hleñved-red a zo war ar barrez a-bezh, ti ebet er barrez a zo bet espernet gant ar c'hleñved-red, emañ ar poread oc'h ober e reuz er barrez a-bezh, krog eo ar c'hleñved-red er barrez a-bezh, pegañ a ra ar c'hleñved-red er barrez a-bezh ; *das Land wurde von einer Seuche befallen*, ur c'hleñved pegus a blavas war ar vro, ur c'hleñved pegus a gouezhas war ar vro, ur c'hleñved pegus a redas dre ar vro, ur c'hleñved pegus a oa o ren er vro, ur c'hleñved pegus a grogas er vro, gwazh e voe ar vro eus ur c'hleñved pegus ; *die Kartoffeln sind von Schädlingen befallen*, gwashaet eo ar patatez, stag eo ar

c'hleñved war an avaloù-douar, kouezhet ez eus ur c'hleñved war an avaloù-douar ; *der Getreidebrand hat das Korn befallen*, ar gwinizh a zo kouezhet korbon (ar mergl) warno, emañ ar gwinizh o korboniñ, emañ al luc'hed o skaotañ ar gwinizh, emañ ar gwinizh o luc'hediñ (oc'h intrañ), emañ ar gwinizh o skao-duañ, taget eo ar gwinizh gant an duad ; *von Stummheit befallen*, mudet ; *das Obst ist von Würmern befallen*, preñvedañ a ra ar frouezh, preñvedet eo ar frouezh, gwazh eo ar frouezh eus ar preñved.

befangen ag. : **1.** abaf, lent, seizhdaleet, ginet, diaes evel en ur roched reun ; *befangen sein*, bezañ diaes evel en ur roched reun, lentañ, bezañ nec'het evel ur c'hi war ur c'hravazh, bezañ nec'het evel an diaoul war ur c'hravazh ; **2.** untuek, untuet, douget d'un tu ; *in Vorurteilen befallen*, dalc'het en e spered gant ur bern rakvarnioù, nasket e spered gant ur bern rakvarnioù, leun e spered a rakvarnioù, kraouiet en e rakvarnioù, luziet e spered gant rakvarnioù, garzhet en e rakvarnioù ; **3.** diakuit, loaiek, dornet-fall, distu, diampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, heut, abaf, loerek, bavek, besaotr, bleup, gloud, louad, gars, patellek, pestuek, silhek.

Befangenheit b. (-) : **1.** abafed b., lentegezh g., lentidigezh b. ; **2.** untuegezh b., doug d'un tu g., dougidigezh b. ; *Besorgnis der Befangenheit*, diskred a untuegezh g. ; **3.** diampartiz b., lourediz b., lourdoni b., emzalc'h loaiek (heut, abaf, loerek, glaouch) g.

befassen V.k.e. (hat befasst) : **1.** *jemanden mit etwas befassen*, kargañ u.b. d'ober udb, lakaat u.b. d'ober udb, kargañ u.b. eus udb, fiziout ur garg en u.b., fiziout ur gefridi en u.b., kemenn d'u.b. ober udb, reiñ d'u.b. an emell eus udb, reiñ an emell d'ober udb d'u.b., reiñ udb en emell d'u.b., reiñ kefridi d'u.b. d'ober udb., kefridiañ u.b., daveiñ u.b. d'ober udb ; **2.** [rannyezh.] teuta, teutañ, meudikañ, meudata, meuta, dornata.

V.em. : **sich befassen** (hat sich (t-rt) befasst) : *sich mit etwas befassen*, plediñ gant (war, ouzh) udb, intent ouzh udb, prederiañ gant udb ; *sich mit allerlei Geschäften befassen*, bezañ ur Yann mil micher (ur Yannig mil vicher, ur Yann e vil vicher, ur Yannig a vil vicher) ; *das Buch befasst sich mit ...*, plediñ a ra al levr gant

Befassung b. (-, -en) : [gwir] arhop g., arhopadenn b.

befehlen V.k.e. (hat befehdet) : stourm ouzh, stourm a-enep da, ober brezel da, brezeliañ a-enep.

V.em. : **sich befehlen** (haben sich (t-rt) befehdet) : brezelekaat (ober brezel) an eil ouzh egile.

Befehl g. (-s, -e) : urzh g., gourc'hemenn g., kemenn g., hol g. ; *mündlicher Befehl an ein Arbeitstier*, hop g. ; *striker Befehl, ausdrücklicher Befehl*, urzh groñs g., gourc'hemenn groñs g. ; *widersprüchliche Befehle*, urzhioù kontrol an eil d'egile lies. ; *einen Befehl geben, einen Befehl erteilen*, dougen (ober) ur gourc'hemenn, kemenn d'u.b. ober udb, reiñ urzh d'ober udb, urzhiañ ober udb, kas kemennadurezh (Gregor) ; *er erteilt den Befehl, den Scheiterhaufen anzuzünden*, gourc'hemenn a ra ma vo enaouet ar bern-keuneud, kemenn a ra ma vo enaouet ar buched, mennout a ra ma vo enaouet ar buched ; *er erteilte den Befehl, ihn hereinzulassen*, gourc'hemenn a reas ma vefe roet digor dezhañ, kemenn a reas ma vefe roet digor dezhañ, reiñ a reas urzh evit ma vefe roet digor dezhañ ; *einen Befehl erhalten, einen*

Befehl empfangen, einen Befehl bekommen, degemer (kaout, resev) urzh d'ober udb, degemer ur gourc'henn ; *einen Befehl ausführen, einen Befehl vollziehen, einen Befehl befolgen*, heuliañ (seveniñ) un urzh, sentiñ ouzh ur c'henn, sentiñ ouzh ur gourc'henn, delc'her d'ur gourc'henn ; *sich einem Befehl unterwerfen*, sentiñ ouzh un urzh, plegañ d'ur gourc'henn ; *er hat den Befehl bekommen, sofort abzureisen*, urzh a zo bet roet dezhañ da vont kuit diouzhtu ; *manche wollen sich keinem Befehl unterwerfen*, dam a zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet ; *sich einem Befehl widersetzen*, nac'h sentiñ ouzh ur c'henn, nac'h seveniñ un urzh, disentiñ ouzh ur gourc'henn, arbenniñ (enebiñ, en em reudiñ) ouzh un urzh ; *einen Befehl umgehen*, mont hebiou d'ur gourc'henn, treiñ diwar ur gourc'henn ; *einen Befehl überschreiten*, mont dreist d'ar pezh a oa bet gourc'hennet d'an-unan ober, mont en tu-hont d'ar pezh a oa bet kemennet d'an-unan ober, mont dreist an urzh bet roet d'an-unan, regiñ un urzh ; *einen Befehl einschärfen*, sankañ don ur gourc'henn e penn tud 'zo, diferañ ur gourc'henn d'u.b., plantañ don ur gourc'henn e penn u.b. ; *etwas auf jemandes Befehl tun*, ober udb war gourc'henn u.b., ober udb dre gemenn (dre urzh, diouzh lavar) u.b. ; *bis auf gegenteiligen Befehl*, betek-gouzout, war-vete gouzout, nemet e vefe dislavaret an urzh bet roet deomp, nemet e teufe un diskenn, nemet e teufe un urzh kontrol (Gregor) ; *zu Befehl, Herr Hauptmann !* gourc'hennit din hag e sentin, aotrou kabiten ! en ho kourc'henn emaon, aotrou kabiten ! en ho servij emaon, aotrou kabiten ! ; *auf königlichen Befehl*, dre gemenn (dre urzh) ar roue ; *unter seinem Befehl*, en e c'hourc'henn ; *Befehl ist Befehl*, ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - ur gourc'henn a zo ur gourc'henn, n'eus ket da chipotal - gwell eo ober labour fall evit disentiñ ouzh ar mestr ; *dies ist keine Bitte sondern ein Befehl*, n'eo ket ur ped eo, ur c'henn ne lavaran ket ; *was steht zu Befehl ?* en ho kourc'henn emaon ! gourc'hennit din hag e sentin ! en ho servij emaon !

befehlen V.k.e. (befiehlt / befahl / hat befohlen) : 1. gourc'henn, arc'hiñ, urzhiañ, kemenn, enderc'hel, ordren, reiñ urzh da, reiñ urzh evit ma, degemenn, lavaret, mennout ; *jemandem ausdrücklich befehlen, etwas zu tun*, gourc'henn groñs d'u.b. ober udb ; *er befiehlt, den Scheiterhaufen anzuzünden*, gourc'henn a ra ma vo enaouet ar bem-keuneud, kemenn a ra ma vo enaouet ar buched, mennout a ra ma vo enaouet ar buched ; *lauthals befehlen, etwas zu tun*, krial ober udb ; *er befahl, ihn hereinzulassen*, gourc'henn a reas ma vefe roet digor dezhañ, kemenn a reas ma vefe roet digor dezhañ, reiñ a reas urzh evit ma vefe roet digor dezhañ ; *er hat mir befohlen, es zu tun*, gourc'hennet en doa din ober an dra-se, lavaret en doa din ober an dra-se, roet en deus bet urzh din d'en ober, lakaet en deus bet ac'hanon d'en ober, urzhiet en doa din ober an dra-se, kemennet en doa din ober an dra-se, degemennet en doa din ober an dra-se ; *er hat mir befohlen, so etwas nicht zu tun*, gourc'hennet en doa din na rafen ket an dra-se, gourc'hennet en doa din chom hep ober an dra-se,

lavaret en doa din chom hep ober an dra-se, roet en deus bet urzh din da chom hep en ober, urzhiet en doa din chom hep ober an dra-se, kemennet en doa din chom hep ober an dra-se, degemennet en doa din chom hep ober an dra-se ; *ich befehle euch, pünktlich zu sein*, kemenn a ran deoc'h bezañ d'an eur, urzhiañ a ran deoc'h bezañ d'an eur, mennout a ran ma viot d'an eur ; *wer befehlen will, muss gehorchen lernen*, a-raok ober e renkoù ez eo ret deskiñ sentiñ, a-raok klask ober lezennoù ez eo ret deskiñ sentiñ, a-raok ober al lezenn d'ar re all ez eo ret deskiñ sentiñ, kent lezenniñ ez eo ret deskiñ sentiñ ; 2. [dre skeud.] *wie Sie befehlen !* evel a garot ! evel ma karot ! evel a hetot ! graet e vo diouzh ho tiziv ! ; *Gott befohlen*, kenavo er bed all ! ; *seine Seele Gott befehlen*, erbediñ e ene da Zoue, en em erbediñ da Zoue, en em erbediñ ouzh Doue, ober e c'hourc'hennnoù ouzh Doue, gourc'henn e ene da Zoue.

Befehlen n. (-s) : gourc'hennidigezh b., gourc'henn g.

befehlend ag. : taer, groñs, reut, aotrouniek, aotrouniezh, krenn-ha-karak, gourc'hennus, mestronius, aotrounius, mac'hus, mac'hom, mac'homus.

befehligen V.k.e. (hat befehligt) : ren, gouarn, bleniañ, mestrñ da.

Befehlsausgabe b. (-,n) : [lu] skignerezh ar gourc'hennnoù g.

Befehlsempfänger g. (-s,-) : severer g.

Befehlsform b. (-) : [yezh.] doare-gourc'henn g.

befehlsgemäß ag. : hag a glot gant ar pezh a zo bet gourc'hennet ober, hag a glot gant ar c'hennnoù, hag a glot gant ar gourc'hennnoù.

Adv. : evel ma oa bet gourc'hennet ober, hervez ar c'hennnoù, diouzh ar gourc'hennnoù.

Befehls Gewalt b. (-) : *Befehls Gewalt über (t-r-t)*, renadur war g. ; *jemandes Befehls Gewalt unterstehen*, bezañ e gourc'henn u.b., bezañ dindan urzhioù u.b., bezañ sujet d'u.b., bezañ e dalc'h u.b., bezañ dindan dalc'h u.b., bezañ dindan perzh u.b., bezañ dindan aotrouniezh u.b., bezañ dindan mestroni u.b., bezañ dindan damani u.b., bezañ dindan beli u.b., bezañ dindan renerezh u.b., klevet ouzh u.b. ; *die Befehls Gewalt übernehmen*, kemer penn an traoù, kemer ar penn, kemer ar stur etre e zaouarn.

Befehlshaber g. (-s,-) : rener g., gourc'hennour g., gourc'hennner g., komandant g. ; *Oberbefehlshaber*, pennjeneral g., penngadour g., pennc'hourc'hennour g., penngomandant g., komandour g. ; [relij.] *Befehlshaber der Gläubigen*, komandour ar grederien g.

befehlshaberisch ag. : taer, groñs, reut, aotrouniek, aotrouniezh, krenn-ha-karak, mestronius, aotrounius, gourc'hennus, kreñv d'e benn, douget da c'hourc'henn, troc'h-holl, ur spered gourc'henn dezhañ.

Befehlssatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn en doare-gourc'henn g.

Befehlsstab g. (-s,-stäbe) : 1. [lu] penngarter g., sturvod g. ; 2. [hent-houarn] kantenn c'hourc'henn b., pladenn c'hourc'henn b.

Befehlsstelle b. (-,n) : stael gourc'henn g., post-gourc'henn g.

Befehlstaste b. (-, -n) : [stlenn.] stokell lankañ b.
Befehlston g. (-s) : ton strizh g., ton gourc'hemennus g., mouezh strizh (reut, dizamant, flemmus, lemm, sec'h, rok, dichek, divalav, put, taer) b., mouezh c'hros b., ton reut g., komzoù krak-ha-krenn lies., notenn vras b. / notenn uhelañ b. (Gregor), ton rust (rok, dibalamour, groñs, mestronius) g.
Befehlsstruktur b. (-, -en) : [lu] frammadur an arme g. ; *Armee mit einer klaren Befehlsstruktur*, arme frammet-mat b.
Befehlsverweigerer g. (-s, -) : disentad g.
Befehlsverweigerung b. (-, -en) : disujidigezh b., disentidigezh b.
befehlswidrig ag. : a-enep ar gourc'hemenn, kontrol d'ar gourc'hemenn.
Befehlszeile b. (-, -n) : [stlenn.] linenn urzhiañ b., linenn urzhioù b.
befeilen V.k.e. (hat befeilt) : [tekn.] livnañ.
befeinden V.k.e. (hat befeindet) : stourm ouzh, strivañ a-enep.
V.em. : **sich befeinden** (haben sich (t-rt) befeindet) : bezañ c'hoari etrezo, bezañ bec'h etrezo, bezañ jeu etrezo ; *sie befeinden sich*, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, c'hoari a zo etrezo, jeu a zo etrezo, bec'h a zo etrezo, treiñ a ra d'ar put etrezo.
befestigen V.k.e. (hat befestigt) : 1. stardañ, startaat, stagañ, stabilaat, stabiliañ, skorañ, kadarnaat, sikañ, diazezañ mat, kantañ, parfediñ, parfetaat, festañ, lenañ, lakaat a-varv ; *der Strohhaufen muss befestigt werden*, ret eo stardañ ar bern plouz ; *eine Wagenladung befestigen*, stabilaat ur gargad war ur c'harr ; *mit einem Riemen befestigen*, stagañ gant ur senklenn ; *seine Macht befestigen*, diazezañ e vestroni, kadarnaat e veli ; 2. [lu] kreñvaat, kreñvlec'hiañ, mogeriañ, ramparzhiañ, gwikadellañ ; *eine Stadt befestigen*, kreñvaat ur gêr, ober eus ur gêr ur c'heñvlec'h, kreñvlec'hiañ ur gêr, gwikadellañ ur gêr, mogeriañ ur gêr, ramparzhiañ ur gêr ; *befestigte Stadt*, kêr-gloz b., plas surentez g., fortaras g. ; *sie wollen uns im Aberglauben erhalten und befestigen*, falvezout a ra dezho hon derc'hel atav dindan o lavarioù faos ha tromplus, falvezout a ra dezho hon derc'hel atav dindan kredennoù sot, falvezout a ra dezho hon derc'hel atav e teñvalijenn ar gaou ; *jemandes Glauben befestigen*, kreskiñ feiz u.b., reiñ muioc'h-mui a nerzh da feiz u.b., kreñvaat feiz u.b., startaat feiz u.b. ; 3. [merdead.] *mit einem Tau befestigen*, stagañ gant ur fun ; 4. [tekn.] *mit Bolzen befestigen*, serjantañ, ibilhouarnañ.
V.em. : **sich befestigen** (hat sich (t-rt) befestigt) : [dre skeud.] kreñvaat, startaat, kadarnaat ; *sich im Glauben befestigen*, en em dommañ mui-ouzh-mui en e feiz, reiñ muioc'h-mui a nerzh d'e feiz, kreñvaat e feiz.
Befestigen n. (-s) : stabiladur g., startadur g.
befestigend ag. : startaus, stabilaus.
Befestigung b. (-, -en) : 1. startadur g., stabiladur g. ; 2. [lu] difennoù lies., kreñvvogerioù lies., kreñvadurioù lies.
Befestigungsanlage b. (-, -n) : difennoù lies., kreñvvogerioù lies., kreñvadurioù lies.
Befestigungsklaue b. (-, -n) : [tekn.] stag g., stagell b., strapenn b., tach-krog g.

Befestigungskunst b. (-) : [lu, tisav.] savouriezh difennoù b., savouriezh kreñvvogerioù b., savouriezh kreñvadurioù b.
Befestigungspflöck g. (-s, -pflöcke) : [kirri] stilh g., stilhon g., starderez b. ; *die Ladung eines Pferdewagens an die Befestigungspflöcke festbinden*, stilhiñ ar charread g.
Befestigungsschraube b. (-, -n) : biñs stagañ b., biñs juntañ b.
Befestigungswerk n. (-s, -e) : savadur kreñvaet g., kreñvvoger b., mogeriadur g., difennoù lies., kreñvvogerioù lies.
befeuchten V.k.e. (hat befeuchtet) : gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, dourennekaat, gleborekaat, moeltrañ, mouestaat, mouestañ, touilhañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, dousaat ; *den Staub befeuchten*, lazhañ ar boultrenn gant dour ; *einem Kranken die Lippen befeuchten*, souplaat e vuzelloù d'ur c'hlañvour.
Befeuchten n. (-s) : dourerezh g., glebierezh g., glebaj g., glebiadur g., glebiadenn b., mouestadur g.
befeuchtend ag. : glebius, mouestus.
Befeuchter g. (-s, -) : leizher g.
Befeuchtung b. (-, -en) : dourerezh g., glebierezh g., glebaj g., glebiadur g., glebiadenn b., gouzourañ g., dispelc'hiñ g., mouestadur g., soubouilh g.
Befeuchtungstuch n. (-s, -tücher) : lapas g.
befeuern V.k.e. (hat befeuert) : 1. tommañ ; 2. bouetañ an tan ; 3. [merdead., nijerezh] balizennañ ; 4. [lu] bombezañ, bombezenañ ; *eine Stellung befeuern*, bombezañ ur savlec'h ; 5. [lu] mindrailhañ ; 6. [dre astenn.] *jemanden mit etwas befeuern*, teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) udb ouzh u.b. (gant u.b.), labezañ u.b. gant udb.
Befueerung b. (-, -en) : [merdead., nijerezh] balizennadur g., balizennañ g.
Beffchen n. (-s, -) : rabad g., rambraz g.
befiedern V.k.e. (hat befiedert) : stuc'hennañ, stuc'hiañ, pluañ, pluñvañ ; *das Vögelchen ist nun befiedert*, pluet eo al labousig ; *befiederter Pfeil*, bir askellek g.
V.em. **sich befiedern** (hat sich (t-rt) befiedert) : pluañ, pluñvañ ; *das Vöglein befiedert sich*, al labousig a ra e bluñv, an evnig a ra pluñv, dont a ra pluñv d'an evnig, dont a ra e bluñv d'an evnig, sevel a ra plu war al labousig, pluañ a ra al labousig, pluñvañ a ra al labousig.
Befiederung b. (-) : stuc'hennad b., stuc'hennnoù lies., stuc'hioù lies.
befinden V.k.e. (befand / hat befunden) : 1. kavout ; es (für) gut befinden, kavout mat udb (ober udb) ; 2. [gwir] barn ; *jemanden für schuldig befinden*, dougen en e varnadenn ez eo kablus u.b. ; *das Gericht wird darüber befinden*, reiñ a raio al lez-varn he disentez.
V.em. : **sich befinden** (befand sich / hat sich (t-rt) befunden) : 1. bezañ lec'hiet, bezañ goursezet, bezañ, ren ; *der Eingang befindet sich dort*, du-hont emañ an nor evit mont e-barzh ; *das Hotel befindet sich mitten im Wald*, goursezet eo al leti e-kreiz ar c'hoad, al leti a ren e-kreiz ar c'hoad ; 2. [dre heñvel.] en em gavout, en em santout ; *wie befinden Sie sich ?* penaos emañ kont ganeoc'h ? penaos emañ ar bed ganeoc'h ? penaos e ya an traoù ganeoc'h ? hag ar yec'hed ? ; *sich äußerst wohl*

befinden, bezañ en e vleud, bezañ en e aez, bezañ en e yec'hed, bezañ yac'h-pesk, bezañ yac'h-beuz, bezañ yac'h-klok, bezañ yac'h evel ur pesk, bezañ yac'h evel ar beuz, bezañ war e yec'hed, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ en e voued leun, bezañ en e goch, bezañ en e vutun, bezañ en e jeu, bezañ er friko, bezañ en ur friko, bezañ en e wellañ, koñfortiñ ; *sie befindet sich in anderen Umständen*, keloù mat (keloù nevez, keloù bugel) a zo ganti, emañ an dud da greskiñ ganti, anv a zo ganti, emañ ar soubenn o virviñ, war he chaosonoù emañ, prenet he deus un davañjer nevez, prenet he deus ur vrennidenn nevez, ur bugel a zo en he c'herc'henn, bugel a zo ganti, war he fedennoù emañ, un taol-gwenan a zo da vezañ.

Befinden n. (-s) : 1. stad b., doare g., jeu b. ; *sich nach jemandes Befinden erkundigen*, goulenn keloù eus yec'hed u.b., goulenn keloù eus an doare m'emañ ar bed gant u.b. ; 2. meno g., soñj g. ; *nach seinem Befinden*, d'e soñj, d'e veno, war (hervez) e veno, war e soñj, a gav dezhañ.

befindlich ag. : *das dort befindliche Museum*, ar mirdi hag a zo eno.

befingern V.k.e. (hat befingert) : 1. tastomat, domata, merat, maniañ, fistoulat ; 2. chourañ, ober chourig da, ober sev da, gwaskañ war, herlinkat, ober fistoulig da, frotañ ; *hör auf, mich zu befingern !* chom fur gant da zaouarn ! ehan 'ta da herlinkat ac'hanon !

Befingern n. (-s) : tastornerezh g., dornataerezh g.

beflaggen V.k.e. (hat beflaggt) : bannielañ, seizennañ.

beflaggt ag. : bannielek, banniolet, seizennek.

Beflaggung b. (-en) : 1. bannielañ g. ; 2. bannieloù lies.

beflecken V.k.e. (hat befleckt) : 1. saotrañ, tarchañ, kousi, kousiañ, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, stlabezañ, labezañ, lastezañ, brizhañ, kouilhourañ, louzañ, lousaat, nammañ, pemoc'hañ, kaoc'hañ, strouilhañ, strodañ, stronkañ, strakiñ, kac'higelliñ, fankañ, ober mastar war ; *sein Kleid beflecken*, saotrañ e vroz, kousi e vroz, strakiñ e sae, ober mastar war e sae ; *mit Blut beflecken*, enwadañ / goleiñ gant gwad (Gregor), gwadañ, saotrañ gant gwad, stlabezañ gant gwad, marellañ a wad, mastariñ gant gwad ; *mit Fett beflecken*, druzañ ; 2. [dre skeud.] *seinen guten Namen beflecken*, kas e anv vat da ludu, kailharañ e vrud, ober gaou ouzh e anv mat, koll e vrud, bihanaat e vrud vat ; *seine Seele beflecken*, lezel ar pec'hed da gramenniñ e ene, louzañ e ene, saotrañ e ene ; *jemandes Ehre beflecken*, ober gaou ouzh anv mat u.b., bihanaat brud vat u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., ober un diframm e sae u.b., ober ur freg e brud vat u.b., kailharañ brud u.b., diframmañ brud vat u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b., terriñ keuneud war kein u.b., ober gaou ouzh enor u.b. / ober dismegañs d'u.b. en e enor / ober gaou ouzh u.b. en e anv vat (Gregor).

befleckt ag. : 1. saotr, saotret, louzet, mastaret, mastarennet, tarchet, stlabezet ; 2. brizh, brizhellek, marellet ; *schwarz befleckt*, brizhelloù du warnañ, brizh du, pik-du.

Befleckung b. (-en) : 1. saotr g., tarch g., saotradur g., mastar g., mastarenn b., stlabez g., kousi g., kailharenn

b., brizhadur g., flipennad b., pik g., klabanastreñn b., klabanastreñnad b., klamastreñn b., stlabez g. ; 2. saotridigezh b., saotrezezh g.

befleißigen V.em. : **sich befleißigen** (hat sich (t-rt) befleißigt) : *sich einer Sache befleißigen*, poaniañ war udb, poelladiñ war udb, sellout pizh ouzh udb, imbours'hiñ udb gant ar brasañ aked, imbours'hiñ ervat udb, studiañ pizh ha kempenn udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi ur c'hraf bennak, kompren war udb, strivañ da gaout poell d'udb, klask ar poell eus udb, mont war don udb, kregiñ don en udb, mont a-zevri-kaer d'udb, ditourañ udb, plediñ ervat gant (war, ouzh) studi udb, plediñ parfet gant (war, ouzh) studi udb, lakaat e studi da ziskoulmañ udb (Gregor).

befliegen V.k.e. (beflog / hat befliegen) : ernijal, daremprediñ [ul linenn girri-nij] ; *eine stark beflogene Strecke*, ul linenn girri-nij darempredet stank b.

beflissen ag. : aketus, gredus, leun a c'hred, pervezh, dik, dilas, fonnus, gres, grizias, labourus, lamprek, oberiant, oberius, prederius, bev, greant.

Beflissenheit b. (-) : aket g., pervezhded b., preder g., prederi b., jourdoul g., startijenn b., lusk g., bre g., diampech g., fougas g., oberiantiz b., servijuster b., servijusted b. ; *mit Beflissenheit*, ervat, tost, d'ar pizh (Gregor), gant aket, gant prederi, gant preder, gant evezh, gant soursi, pizh-kempenn, klenk, c'hwek, gant jourdoul, prezour.

beflissentlich Adv. : ervat, tost, d'ar pizh (Gregor), gant aket, gant prederi, gant preder, gant evezh, gant soursi, pizh-kempenn, klenk, c'hwek, gant jourdoul, prezour.

beflügeln V.k.e. (hat beflügelt) : 1. askellekaat ; 2. [dre skeud.] birvidikaat, entanañ, birvilhañ, lakaat da dridal, lakaat da virviñ, trelatañ, reiñ lusk da, broudañ ; *dieses Unglück hat ihn beflügelt*, nerzh nevez en deus kavet en e walleur, diwar an taol fall-se ez eo bet broudet ; *seine Schritte beflügeln*, hastañ, pikañ buan, pikañ stank, stekiñ stank, skeiñ mibin, en em zifretañ, stampañ kaer, bale kaer, kerzhet kaer, kerzhet mistr, ober kammedoù hir, ober stampoù bras, fardiñ.

beflügelt ag. : 1. askellek, eskellek, divaskellek ; 2. [dre skeud.] prim, buan, skañvik e gerzh, mistr, skañv e droad, skañv e zivhar, mibin a droad, skañv da redek.

befluten V.k.e. (hat beflutet) : beuziñ, liñvañ, liñvadenniñ.

befolgen V.k.e. (hat befolgt) : 1. heuliañ, sentiñ ouzh, sujañ da, doujañ da ; *einen Rat befolgen*, selaou un ali, ober hervez lavar u.b., ober diouzh lavar u.b., ober lavar u.b., ober diouzh ali u.b., ober diouzh kuzul u.b., delc'her d'un ali, ober diouzh erbedoù u.b., ober diouzh kelenn u.b., heuliañ kelenn u.b., heuliañ kentel (kuzul, ali) u.b. ; *jemandes Anweisungen genau befolgen*, ober pizh lavarioù u.b., ober pizh e lavarioù d'u.b., ober rez lavar u.b., heuliañ rez lavarioù u.b. ; *der Ritter befolgte den Rat des Wandersmanns*, evel a lavaras ar c'hantreer a reas ar marc'heg ; *warum sollte ich seinen Rat befolgen ?* daoust perak e selaoufen e ali ivez ? ; 2. seveniñ, mirout ; *ein Gesetz befolgen*, sentiñ ouzh ul lezenn, mirout ul lezenn, doujañ d'ul lezenn, sujañ d'ul lezenn, bezañ doujus d'ul lezenn ; *ein Gesetz nicht befolgen*, terriñ ul lezenn, mont hebiou d'ul lezenn, mont dreist (a-enep) ul lezenn, disentiñ ouzh ul lezenn, na virout ul lezenn, na vezañ doujus d'ul lezenn.

Befolger g. (-s,-) : mirer g.

Befolgung b. (-) : mirerezh g., miridigezh b., sevenidigezh b., sentidigezh b.

Beförderer g. (-s,-) : treuzdouer g., chalboter g., kaser g., treuzkaser g., karsammer g., charreer g., charrater g., gweturer g., karrener g., viturer g., tumporeller g.

befördern V.k.e. (hat befördert) : 1. kas, treuzdouden, dougen, dezougen, karrata, charreat, chalbotat, dougata, diboullañ, divorañ, gweturañ, karrañ, tremen, treuzkas, [merdead.] bageal ; *Waren befördern*, kas (treuzdouden, dougen, dezougen, karrata, charreat, chalbotat, dougata, diboullañ, divorañ, gweturañ, karrañ, tremen, treuzkas) marc'hadourezh ; *ein Paket durch die Post befördern lassen*, kas ur pakad gant ar post ; *beim Umgraben wird das Unkraut ins untere Erdreich befördert*, pa vez troet an douar ez a ar mouded d'ar foñs ; P. *ins Jenseits befördern*, reiñ e gont (e stal) d'u.b., ober e lod d'u.b., ober e stal d'u.b., tortañ u.b., reiñ (ober) e stal ouzh u.b., ober e varv d'u.b. ; 2. [dre heñvel.] sevel en ur garg uheloc'h, enraokaat, uhelaat, kas a-raok, herouezañ ; *zum Major befördert werden*, bezañ savet d'ar renk a vajor, bezañ lakaet e rez ur major, bezañ lakaet da vajor ; *befördert werden*, bezañ uhelaet e zerez-karg, bezañ lakaet en un derez-karg uheloc'h, kaout sav en e garg, bezañ savet uheloc'h en e garg, bezañ anvet war well, uhelaat, krapañ, tapout galoñsoù, sevel e renk, sevel e karg, pignat e karg, uhelaat e karg ; 3. kas war-raok, luskañ war-raok, harpañ.

Beförderung b. (-,-en) : 1. kasadenn b., kas g., kasidigezh b., treuzdoug g., treuzdouden g., treuzdougadur g., treuzdougerezh g., dezougen g., dezougadur g., dezougerezh g., doug g., dougerezh g., treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b., heñcherezh g., heñchadur g. ; *die Beförderung der Fahrgäste und der Güter*, an doug tud ha marc'hadourezh g. ; *Beförderung mit der Eisenbahn*, treuzdougadur gant an tren g., kasidigezh gant an tren g., dezougen dre hent-houarn g. ; 2. sav en e garg g., enraog g., savidigezh b., avañs b., pignadur g., enraokaat g., herouezañ g. ; [lu] *Beförderung nach Dienstalder*, uhelidigezh en ur garg hervez an oad a resevidigezh (hervez ar gozhni war ar vicher) b., herouezadur diwar hended g., herouezañ diwar hended g. ; *Beförderung nach Qualifikation*, uhelidigezh en ur garg hervez an dellidoù b., herouezadur diwar dellezegezh g., herouezañ diwar dellezegezh g.

Beförderungsart b. (-,-en) : mod treuzdouden g., doare treuzdouden g.

Beförderungsbedingungen lies. : aozioù treuzdouden lies.

Beförderungseinrichtung b. (-,-en) : treuzdouer g., treuzkaser g.

Beförderungsgesuch n. (-[e]s,-e) : goulenn avañs g., goulenn savidigezh en e garg g., goulenn herouezañ g.

Beförderungskapazität b. (-,-en) : barregezh treuzdouden b.

Beförderungsleistung b. (-,-en) : fonnder treuzdouden g. ; *Beförderungsleistung eines Verkehrsmittels*, fonnder ur benveg treuzdouden g., fonnder un araez treuzdouden g.

Beförderungsmittel n. (-s,-) : benveg treuzdouden g., araez treuzdouden g., araez beajiñ g., loc'hell b., ardivink-lusk g., benveg trañsportiñ g.

Beförderungspflicht b. (-,-en) : redi treuzdouden g.

Beförderungswesen n. (-s) : dezougerezh g., treuzdougerezh g., dezougen g., treuzdouden g., treuzdoug g.

beforsten V.k.e. (hat beforstet) : koadañ.

Beforstung b. (-,-en) : koaderezh g., koadañ g.

befrachten V.k.e. (hat befrachtet) : [merdead.] kargañ, fredañ, fretañ ; *ein Schiff befrachten*, fredañ ur vag, fretañ ur vag, kemer ur vag e fred.

Befrachter g. (-s,-) : freter g., sammer g., karger g.

Befrachtung b. (-,-en) : *Befrachtung eines Schiffes*, fred g., kargerezh ur vag g., fretañ g., fredadur g., feurmadr g.

Befrachtungsvertrag g. (-s,-verträge) : [merdead.] kevrat fredañ b., paper-anavezout g., lizher-fard g.

befragen V.k.e. (hat gefragt) : atersiñ, goulennata ouzh, goulennata, goulenn, peragiñ ; *er wurde befragt*, goulennet ez eus bet outañ, goulenn a zo bet graet outañ, goulenn a zo bet graet dezhañ diwar-benn an dra-se, goulennataet eo bet ; *jemanden über etwas (t-rt) befragen*, atersiñ u.b. a-zivout udb, ober d'u.b. goulenn diwar-benn udb, goulenn ouzh u.b. a-zivout udb, goulennata u.b. a-zivout udb, goulennata u.b. diwar-benn udb ; *jemanden um etwas befragen*, goulenn ali ouzh u.b., goulenn ali digant u.b., goulenn e ali digant u.b., goulenn ali u.b., goulenn kuzul digant u.b., goulenn e aviz ouzh u.b., en em erbediñ ouzh u.b., goulenn udb ouzh u.b., atersiñ udb gant u.b. ; *den Arzt befragen*, goulenn kuzul (e ali) digant ar mezeg ; *jemanden peinlich befragen*, reiñ ar jahin (an touch-tan) d'u.b. / tanañ e dreid d'u.b. / jahinañ u.b. (Gregor), lakaat u.b. war ar gazez-koad, boureviañ u.b., lakaat u.b. da c'houzañv ar jahin, garwaskañ u.b., enkreziñ u.b.

V.em. : **sich befragen** (haben sich (t-rt) befragt) : *sich gegenseitig befragen*, ober goulennoù an eil ouzh egile, en em atersiñ kenetrezo.

Befragte(r) ag.k. g./b. : den goulennataet g., den aterset g.

Befragung b. (-,-en) : goulennataerezh g., goulennidigezh b., aters g., goulennadenn b., enklask g. ; *Befragung durch den Reporter*, goulennataerezh dre ar c'hazetenner g. ; *statistische Befragung*, enklask stadegel g. ; [mezeg.] *Befragung durch den Arzt*, kuzuliadenn vezegel b., kuzuliadur mezegel g. ; [gwir] *gerichtliche Befragung*, goulennataerezh g., aters g., atersadur g. ; *peinliche Befragung*, jahinerezh g., jahin g., boureverezh g.

befreien V.k.e. (hat befreit) : 1. dieubiñ, frankizañ, disujañ, digabestrañ, dishualañ, dinaskañ, diac'hubiñ, dieren, dizeren, dizeriñ, dijabliñ, dilasañ, diliammañ ; *einen Gefangenen befreien*, reiñ e frankiz en-dro d'ur prizoniad, leuskel ur prizoniad da vont, divac'hañ (digarc'hariañ) ur prizoniad, didoullañ ur prizoniad, leuskel ur prizoniad kuit ; *einen Sträfling befreien*, reiñ e frankiz en-dro d'ur galeour, dibrizoniañ u.b. (Gregor) ; *ein Land von der Tyrannei befreien*, digabestrañ (dishualañ, dinaskañ, dijabliñ) ur vro diouzh an tiranterezh, gwalc'hiñ ur vro eus an tiranterezh, karzhañ ur vro eus an tiranterezh ; 2. [dre

skeud.] *sein Gewissen befreien*, disammañ e goustiañs, divec'hiañ e goustiañs ; *jemanden von einer Verantwortung befreien*, disammañ u.b. eus un atebegezh bennak, diskargañ u.b. ag udb, digargañ u.b. ag udb, dienderc'hel u.b. diouzh udb, divec'hiañ u.b. diouzh udb, divec'hiañ u.b. eus udb, lemel udb diwar u.b. ; *Kastanien von ihren stacheligen Hüllen befreien*, didogañ kistin, tennañ kistin diouzh o bolc'h, lemel ar belc'h diwar ar c'histin ; *jemanden von seinen Ängsten befreien*, disaouzanañ u.b., divec'hiañ u.b. diouzh e anken, divec'hiañ u.b. eus e anken, kas an aon diwar spered u.b., lemel u.b. ag e anken, lemel an aon diwar spered u.b., tennañ ar sponterezig diouzh u.b. ; **3.** [dre heñvel.] ober kuit a, ober kuit eus, lakaat kuit a, lakaat kuit eus, diskargañ, kuitaat eus, kuitaat diouzh ; *Schüler vom Turnunterricht befreien*, diskargañ (lakaat kuit, ober kuit) skolidi eus ar prantadoù embregerezh-korf ; *jemanden von einer Geldschuld befreien*, kuitezañ u.b., disammañ u.b. eus un dle, reiñ diskarg d'u.b. eus un dle, diskargañ u.b., disteuler un dle d'u.b., disteuler dle diwar u.b., reiñ an distaol eus e zle d'u.b., lemel e zle diwar u.b., diendleañ u.b., ober kuit u.b. diouzh e zle, kuitaat u.b. eus e zle, kuitaat u.b. diouzh e zle ; *das Pflugmesser von seinen Klumpen befreien*, distankañ kontell an arar. V.em. : **sich befreien** (hat sich (t-rt) befreit) : disujañ, c'hoari e hent ; *sich aus etwas befreien*, en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zistrobañ diouzh udb., en em zirouestañ a-douez udb, en em zirouestañ a-vetoù udb, dispegañ diouzh udb, en em zispegañ diouzh udb, en em zisujañ eus u.b., frankaat gant udb ; *das Pferd hat sich befreit*, en em zishualañ en deus graet ar jav.

befreiend ag. : hag a zegas didorr d'ar boan, ... dieubiñ, ... dishualañ.

Befreier g. (-s,-) : dieuber g.

befreit ag. : divec'h, disamm, dieub, digabestr, digabestret, dinask, dispeg, distrob, dishual ; *ein befreites Land*, ur vro digabestret b.

Befreiung b. (-,-en) : **1.** dieubidigezh b., frankizadur g., disujidigezh b., dishualidigezh b. ; **2.** *Befreiung aus dem Gefängnis*, divac'hidigezh b., dibrizoniadur g., digarc'haridigezh b., divac'hañ g., dibrizoniañ g., didoullañ g. ; **3.** [polit.] *Befreiung eines Landes*, dieubidigezh ur vro b. ; **4.** [arc'hant] *Befreiung von Lasten und Steuern*, diskargadur eus taosoù ha tailhoù g. ; **5.** [melest.] diskarg g., digarg g., disamm g., diendalc'h g., dizober g. ; *jemandem eine Befreiung erteilen*, reiñ un diskarg d'u.b., dienderc'hel u.b.

Befreiungsbewegung b. (-,-en) : emsav a zieubidigezh g., emsav dieubiñ g.

Befreiungsfront b. (-,-en) : talbenn dieubidigezh g., talbenn dieubiñ g.

Befreiungskampf g. (-es,-kämpfe) : stourm a zieubidigezh g., stourm dieubiñ g.

Befreiungskrieg g. (-s,-e) : brezel a zieubidigezh g., brezel dieubiñ g.

Befreiungsorganisation b. (-,-en) : aozadur dieubidigezh g. ; *Palästinensische Befreiungsorganisation*, Aozadur Dieubidigezh Palestina g.

Befreiungsschlag g. (-s,-schläge) : [sport, polit.] tenn pellaat g., tenn dirouestañ g.

Befreiungstheologie b. (-) : doueoniezh an dieubidigezh b., teologiezh an dieubidigezh b.

Befreiungsversuch g. (-s,-e) : taol dieubiñ g., esae dieubiñ g., argeziad dieubiñ g.

befremden V.k.e. (hat befremdet) : mantrañ, abañ, divarc'hañ, sebez, saouzaniñ, sabatuiñ, skodegiñ, bamañ ; *sein Benehmen befremdet mich*, e emzalc'h a ro din da soñjal, kavout a ran iskis e emzalc'h, kavout a ran drol e emzalc'h, ne gomprenan ket ar poell eus e emzalc'h, ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompren ennañ.

V. dibers. (hat befremdet) : *es hat mich sehr befremdet*, kavet em boa iskis-kenañ an dra-se, kavet em boa drol an dra-se.

Befremden n. (-s) : sebez g., souezh g., souezhadenn b., souezhenn b., sabatur g., saouzan g.

befremdend ag. : mantrus, abafus, sebezus, skodegus, sabatuus, bamus, iskis, iskriv, loukes, drol, digunvez, estrañch, ivin, souezhus.

befremdet ag. : sebez, sabatuet, skodeget, bamet, souezhet.

befremdlich ag. : mantrus, abafus, sebezus, skodegus, sabatuus, bamus, iskis, iskriv, loukes, drol, digunvez, ivin, estrañch, souezhus.

Befremdung b. (-,-en) : sebezenn b., sebez g., sebezadur g., souezh g., souezhadenn b., souezhenn b., sabatur g., saouzan g.

befreunden V.k.e. (hat befreundet) : kamalata, lakaat da goata, lakaat d'en em glevet ; *wir sind beide befreundet*, kamalad eo din, kamalata a reomp, kamaladed omp ; *Leute miteinander befreunden*, lakaat tud da goata, lakaat tud d'en em glevet ; *miteinander befreundet sein*, bezañ mignon(ed) ; *sie sind eng befreundet*, mignoned vras int, en em glevet a reont evel daou vi en un neizh, mignoniezh don a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, karr ha kilhoroù int, gwall gamaladiaj a zo etrezo, kamalata a reont, amied int evel moc'h ; *wir sind weder befreundet noch verwandt*, n'eus na kar na par etrezomp, n'omp na kar na par, n'omp na kar na par na yar, n'omp na kar na karrigell, hennezh n'eo mann ebet din ; *er ist mit ihr befreundet*, daremprediñ a ra anezhi, e vignonez eo, e garedig eo, ganti emañ, ajolbet eo ganti, gwelet a ra anezhi, hentiñ a ra anezhi, pleustriñ a ra anezhi ; *sie sind miteinander befreundet*, en em hentiñ a reont, en em zaremprediñ a reont, en em heuliañ a reont.

V.em. : **sich befreunden** (hat sich (t-rt) befreundet) : **1.** kamalata, kamaladiñ, mignoniñ ; *sich mit jemandem befreunden*, dont da vezañ mignon gant u.b. (d'u.b.), skoulmañ liammoù a vignoniezh gant u.b., ober mignoniaj gant u.b., ober kamaladiezh gant u.b., kemer u.b. da vignon, kamalata gant u.b., mignoniñ gant u.b., mignonañ ouzh u.b., kamaradiañ gant u.b., kamaladiñ gant u.b., kenhoalañ gant u.b., ober anaoudegezh vat gant u.b., ober kamaradiaj gant u.b. ; **2.** [dre skeud.] boazañ ouzh, en em voazhañ ouzh ; *sie hat sich mit diesem Gedanken befreundet*, deuet eo da voazañ ouzh ar mennozh-se.

befrieden V.k.e. (hat befriedet) : **1.** peoc'haat, peoc'hiañ ; *ein Land befrieden*, lakaat ar peoc'h da ren en ur vro, lakaat ar peoc'h en ur vro, peoc'haat ur vro ; **2.** [dre skeud.] *sein Herz befrieden*, sederaat e galon, peoc'haat e

spered, adkavout ar peoc'h a spered (Gregor) ; **3.** kaeañ, garzhañ, enklozañ.

befriedigen V.k.e. (hat befriedigt) : **1.** dic'hoantañ, bastañ da, gwalc'hañ, leuniañ, segalenniñ, youliñ, kontantiñ, reiñ boz da, reiñ e c'hoant da, terriñ e c'hoant da, reiñ e c'houlenn da, seveniñ e c'hoant da, ober grad [u.b.], ober hervez youl [u.b.] ; *seinen Wunsch befriedigen*, kaout e c'hoant, kaout e c'houlenn, kaout e vennad, kaout e youl, kaout e walc'h, terriñ e c'hoant, tapout e c'hoant, tremen e c'hoant, seveniñ e c'hoant, en em walc'hañ, kaout e gont, kavout e gont ; *ich bin voll befriedigt*, ne zivizan mui netra, pep tra diouzh va c'hoant am eus bet ; **2.** *jemandes Bedürfnisse befriedigen*, pourvezañ da ezhommoù u.b., gwalc'hañ u.b., bastañ da ezhommoù u.b., dic'hoantañ ezhommoù u.b. ; **3.** [gwir] *einen Gläubiger befriedigen*, reiñ (seveniñ) e c'hoant d'ur c'hredour, reiñ boz d'ur c'hredour, ober diouzh c'hoant ur c'hredour, youliñ ur c'hredour, dic'hoantañ ur c'hredour, bastañ (distanañ) da c'hoantoù ur c'hredour, gwalc'hañ ur c'hredour, reiñ e begement d'ur c'hredour.

V.em. : **sich befriedigen** (hat sich (t-rt) befriedigt) : *sich selbst befriedigen*, ober e blijadur e-unan en e wele, en em vasturbiñ, c'hoari war an noazh, pitouchal, en em bitouchal, en em voloiñ ; *er befriedigt sich selbst*, c'hoari a ra gant e flip, ober a ra e blijadur e-unan en e wele, hejañ a ra e gleier, brallañ a ra e gloc'h, c'hoari a ra bazh-noilh, frotañ a ra e beul ; *sie befriedigt sich selbst*, c'hoari a ra frot, c'hoari a ra faout, ober a ra ur frotadenn.

befriedigend ag. : bastus, dereat, prop, mat a-walc'h, gwalc'hus ; *befriedigende Arbeitsbedingungen*, aoziou labour dereat lies., stuziou labour dereat lies., stuziou labour prop lies. ; *jeder, der arbeitet, hat das Recht auf gerechte und befriedigende Entlohnung*, an neb a labour en deus gwir da vezañ paeet reizh ha mat.

befriedigt ag. : gwalc'het e youl gantañ, torret e c'hoant gantañ, tapet e c'hoant gantañ, dic'hoantet, laouen, torret e anken dezhañ ; *ich bin voll befriedigt*, ne zivizan mui netra, pep tra diouzh va c'hoant am eus bet.

Befriedigung b. (-) : **1.** laouenidigezh b., gwalc'h g., gwalc'hadur g., gwalc'hañ g., misi g., boz g., stad b. ; *Befriedigung empfinden*, bezañ laouen ; *diese Arbeit gewährt mir volle Befriedigung*, plijadur bras am bez oc'h ober al labour-se, un dudi eo al labour-mañ evidon, bourrañ bras a ran oc'h ober al labour-se ; **2.** [gwir, kenw.] *anteilmässige Befriedigung*, digoll a-genfeur g., paeamant a-genfeur g.

Befriedung b. (-) : peoc'hadur g., peoc'hidigezh b.

befristen V.k.e. (hat befristet) : termenañ, bevenniñ ; *befristetes Angebot*, kinnig bevennet en amzer g., kinnig bevennet e bad g., kinnig dibadus g.

Befristung b. (-, -en) : **1.** pad termenet g., pad bevennet g., padelezh termenet b., termen g. ; **2.** prantad talvezout g., prantad talvoudegezh g.

befruchten V.k.e. (hat befruchtet) : **1.** frouezhusaat, frouezhañ, frouezhiñ, frouezhigiñ, speriañ, hiliañ, [kezeg] kenebiñ ; *künstlich befruchten*, ensperiañ ; **2.** [dre skeud.] pinvidikaat, broudañ, brochañ, bountañ, luskañ, reiñ lusk da, erluskañ, kefluskañ, atizañ, kentraouiñ, awenañ.

Befruchtung b. (-, -en) : speriadur g., frouezhusadur g., krouañ b., koñsevadur g., koñsev g., koñseviñ g., hiliañ g., hiliadur g. ; *künstliche Befruchtung*, ensperiadur g.,

ensperiadenn b. ; *bei dieser Kuh bleiben alle Befruchtungsversuche erfolglos*, ar vuoc'h-se ne zalc'h ket ouzh tarv, ar vuoc'h-se ne zalc'h ket ouzh ar c'hole

Befruchtungsorgane lies. : benvegad speriañ g., benvegad frouezhusaat g., benvegad hiliañ g.

befugen V.k.e. (hat befügt) : aotren, engwiriañ, barrekaat, gouestaat.

Befugnis b. (-, -se) : engwiriadur g., barregezh b., barrekadur g., gouested b., gouester g., gouestoni b., karg b., kefridi b., aotre g., aotreadur g., perzhegezh b., perzh g. ; *ohne Befugnis*, hep aotre ; *seine Befugnisse überschreiten*, mont dreist bevennoù e zalc'h (e veli, e garg, e berzh), tremen dreist bevennoù e zalc'h (e veli, e garg, e berzh), mont re ampl gant e aotrouniezh, mont dreist kont.

befugt ag. : aotreet, barrek, perzhed, gouest, engwiriet ; *befugter Richter*, barner e dalc'h (e karg) eus an afer g. ; *befugt sein zu ...*, bezañ e dalc'h gant an-unan ..., kaout gwir da ..., kaout droed da ..., kaout an droed da ..., bezañ gouest da ... ; *du bist nicht dazu befugt*, n'emañ ket en dalc'h ganit (ez peli, ez kalloud) ober war-dro seurt traoù, emañ er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se, n'ec'h eus ket gwir d'en ober, n'ec'h eus perzh ebet en dra-se, n'ec'h eus ket droed d'en ober, n'ec'h eus ket a zroed d'en ober, n'out ket gouest d'en ober.

befühlen V.k.e. (hat befühlt) : domata, tastornat, merat, butukañ, talmeta, palvata ; *mit dem Daumen befühlen*, meudañ, meudata, meuta.

befummeln V.k.e. (hat befummelt) : merat, chourañ, ober chourig da, ober sev da, gwaskañ war, herlinkat, pavata, tarasiñ, ober boufon da, ober herlinkoù da, ober tammoù herlinkoù da, ober fistoulig da, fistoulat, frotañ, dorloñ, tarasiñ, dornata, boufoniñ, flac'hotañ, tastornat ; *die Mädchen am Hintern befummeln*, ober sev da feskennoù ar merc'hed, herlinkat feskennoù ar merc'hed, ober flourigoù da feskennoù ar merc'hed, chourañ feskennoù ar merc'hed, frotañ feskennoù ar merc'hed, ober chourig da feskennoù ar merc'hed, ober fistoulig da feskennoù ar merc'hed, tarasiñ feskennoù ar merc'hed, dornata feskennoù ar merc'hed, boufoniñ feskennoù ar merc'hed, flac'hotañ feskennoù ar merc'hed, ober boufon d'ar merc'hed ; *hör auf, mich zu befummeln* ! chom fur gant da zaouarn ! ehan 'ta da herlinkat ac'hanon !

Befummeln n (-s) : tastomerezh g., dornataerezh g., herlink g., herlinkadur g., herlinkadeg b., chouradennoù lies., chourig g., chouroù lies., sev g.

Befund g. (-s, -e) : [mezeg.] disoc'h g., anaouadur g. ; *ärztlicher Befund*, disoc'hoù ar prouadoù mezegiezh (ar prouadoù yec'hed) lies., disoc'hoù an arnodennoù yec'hed lies.

befürchten V.k.e. (hat befürchtet) : doujañ, kaout aon rak, kaout doan rak, kaout doujañs ouzh ; *es steht zu befürchten*, ... 'm eus aon bras, dañjer 'zo e ..., dañjer 'zo da ... ; *befürchten, etwas zu tun*, kaout aon d'ober udb, bezañ aon gant an-unan ober udb, doujañ ober udb, doujañ d'ober udb, doujañ a ober udb ; *er befürchtet hinabzustürzen*, aon en deus da gouezhañ, aon a zo gantañ kouezhañ, doujañ a ra kouezhañ, doujañ a ra a gouezhañ, doujañ a ra da gouezhañ, doujañ a ra na gouezhfe.

Befürchtung b. (-, -en) : aon g., brizhaon g., damaon g., doan b., doujañs b., lure g. ; *Befürchtungen hegen*, kaout brizhaon tamm-pe-damm, damaoniñ, kaout doan, kaout torr-spered, bezañ ankeniet, kaout lure.

befürworten V.k.e. (hat befürwortet) : asantiñ gant, kavout mat, erbediñ, sevel a-du gant, darbenn, aprouiñ, aotren ; *er bereut, es befürwortet zu haben*, keuz en deus d'e „ya“, kerse eo gantañ d'e „ya“, kerse a zo gantañ bezañ asantet, keuz en deus da vezañ asantet.

Befürworter g. (-s, -) : 1. aduad g., dalc'hiad g., skorer g., harper g., kensanter g. ; 2. [dre skeud.] alvokad g.

Befürwortung b. (-, -en) : erbed g., harp g., skor g., darbenn g., asant g.

Beg g. (-s, -e) : [istor] uheliad otoman g., beg g.

begaben V.k.e. (hat begabt) : *jemanden mit etwas begaben*, donezoniñ udb d'u.b., pourchas udb d'u.b., pourvezañ udb d'u.b., pourvezañ u.b. eus udb, darbariñ udb d'u.b.

begabt ag. : 1. donezonet-kaer, ijinet-kaer, dornet mat, dornet dispar, galloudoù dispar dezhañ, gouenn ennañ ; *er ist hoch begabt*, donezonet-kaer eo, ijinet-mat eo, dreistdonezonet eo, dreistbarrek eo, galloudoù dispar en deus ; *er ist musikalisch hoch begabt*, kreñv eo war ar sonerezh, don eo war ar sonerezh, ur mailh eo war ar sonerezh, donezonet-kaer eo evit ar sonerezh ; *als Dichter ist er begabt*, hennezh emañ gantañ skiant ar gwerzaouiñ ; *er ist sprachbegabt*, deskiñ a ra ken aes ha tra kement yezh a zo, deskiñ a ra aes-ral kement a yezh a zo, barrek eo war ar yezhoù ; *ein begabter Chirurg*, ur mailh a surjian g., ur surjian akuit war e vicher g., ur surjian dornet d'e vicher g. ; *ein begabter Schriftsteller*, ur skrivagner donezonet e bluenn g., ur skrivagner dornet dispar g. ; *als Maler ist er begabt*, hennezh a zo ampart da gunduiñ e varr-livañ ; 2. lodet ; *schlecht begabt*, dister al lodenn donezonoù roet dezhañ gant an natur, lodet fall gant an natur ; *die Menschen sind mit Vernunft und Gewissen begabt*, poell ha skiant 'zo d'an dud.

Begabung b. (-, -en) : donezon g./b., mailhoni b., ijin g., stek g., chemet g., galloudoù dispar lies., galloudezhioù dispar lies.

begaffen V.k.e. (hat begafft) : lugnañ ouzh, sellet a-dost ouzh, lugerniñ ouzh, luc'hañ ouzh, dislugerniñ ouzh ; *er begaffte das Mädchen mit neugierigen Blicken*, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h, sellet a rae pik ouzh ar plac'h, luc'hañ a rae ouzh ar plac'h, lugerniñ a rae ouzh ar plac'h.

begasen V.k.e. (hat begast) : [lu] gazañ.

begatten V.k.e. (hat begattet) : sailhañ, lammat, kogiñ, reiñ par da ; *sich begatten lassen*, kemer ar par, kemer par ; *der Hahn begattet die Henne*, ar c'hilhog a gilhog (a gog, a gok, a glud, a lamm) ar yar, ar c'hilhog a gluch.

V.em. : **sich begatten** (haben sich (t-rt) begattet) : en em goublañ, en em barat, embarañ, gouennañ, parat, kejañ, kediañ, revgediañ.

Begattung b. (-, -en) : paradur g., paradurezh b., parigellañ g., embaradur g., koubladur g., koublerezh g., embaradenn b., embarañ g., revgediadenn b., kediadenn b.

Begattungsorgan n. (-s, -e) : organ kediañ g.

Begattungstrieb g. (-s, -e) : reuz-par g., rud g., tommijenn b., gwentl-par g., tommder g., luzad revel g., poulzad revel g., c'hoant revel g., c'hoantad revel g.,

c'hoantegezh revel b., orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., kastr ar c'hig g.

begaunern V.k.e. (hat begaunert) : *jemanden begaunern*, flipat u.b., friponat u.b., bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ) u.b., lorbañ u.b., kignat u.b., diennañ u.b., goro arc'hant digant u.b., c'hwennat u.b., sunañ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., gwallañ u.b., gaouiañ u.b., grevañ u.b., touzañ u.b., debriñ u.b., diwadañ u.b., fripañ udb digant u.b., silc'hañ udb digant u.b., razhañ udb digant u.b., laerezh u.b., strobinañ u.b., sklankenniñ, sklankal.

begebbbar ag. : [kenwerzh] nevidadus ; *begebbbarer Wechsel*, lizher-eskemm a c'heller arc'hantañ g., lizher-eskemm nevidadus g.

begeben V.k.e. (begibt / begab / hat begeben) : *einen Wechsel begeben*, nevidañ ul lizher-paeañ, nevidañ un dennadenn, nevidañ un teul ; *eine Anleihe begeben*, kinnig un amprest, embann un amprest.

V.em. : **sich begeben** (begibt sich / begab sich / hat sich (t-rt) begeben) : 1. ober dilez eus, ober an dilez eus, dilezel ; *sich eines Vorteils begeben*, ober dilez eus un ampled bennak, dilezel un emsav bennak ; [gwir] *sich einer Erbschaft begeben*, ober dilez eus un hêrezh, nac'h un hêrezh.

2. [dre astenn.] *sich nach Berlin begeben*, mont da Verlin, en em rentañ e Berlin ; *sich zur Ruhe begeben*, mont da gousket, mont d'e wele ; *sich auf die Flucht begeben*, kemer an tec'h, tec'hel, mont war dec'h ; *sich an Ort und Stelle begeben*, mont war al lec'h ; *sich in Gefahr begeben*, en em lakaat en arvar, en em lakaat e riskl, en em forsiñ, en em lakaat war var ; *sich in Lebensgefahr begeben*, risklañ e vuhez, lakaat e vuhez en arvar, lakaat e vuhez war var, avanturiñ e vuhez, mont e gwall (war var, e-tailh) da goll e vuhez, klask e varv, mont dezhi hep damant d'e vuhez, en em lakaat e-tailh (er riskl, e pirilh, a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vervel, en em lakaat e-tailh (er riskl, e pirilh, a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lazhet, en em lakaat war riskl (war var) da goll e vuhez, en em lakaat e riskl e vuhez (er riskl a goll e vuhez), en em lakaat e dañjer (e-tailh, e pirilh) da goll e vuhez, avanturiñ e vuhez ha pep tra / balañsiñ e vuhez (Gregor) ; *sich in jemandes Gewalt begeben*, *sich in jemandes Hände begeben*, en em lakaat etre daouarn u.b. hag en e drugarez.

V.dibers. **sich begeben** (begibt sich / begab sich / hat sich begeben) : [barzh.] *es begab sich, dass*, degouezhout (c'hoarvezout) a reas [gant u.b. ober udb] (Gregor).

Begebenheit b. (-, -en) : degouezh g., darvoud g., c'hoarvezadenn b., darvoudenn b., taol g., degouezhenn b., degouezhadenn b., fed g., tro b., troad b., troiad b., troidenn b., troienn b., abadenn b. ; *über die neuen Begebenheiten unterrichten*, distagañ keloù, daveiñ an doareoù, kontañ an doareoù, displegañ ar c'heleier, reiñ nevezioù da c'houzout ; *sie unterhalten sich über die letzten Begebenheiten in dem Stadtteil*, komz a reont a'n nevezdedoù a dremen er c'harter.

Begebung b. (-, -en) : [arc'hant.] 1. embannidigezh b. ; 2. nevidadur ; 3. postadur g., postañ g.

begegnen V.k.d. + t-d-b (ist begegnet) : 1. *jemandem begegnen*, en em gavout (degouezhout) gant u.b., kejañ ouzh u.b., diarbenn u.b. ; *sie ist mir begegnet*, en em

gavet on bet ganti, gwelet (diarbennet) 'm eus bet anezhi, degouezhet e oa ganin, erruet on bet ganti en hent, tremenet he doa ac'hanon war an hent, tremenet e oa a-dreuz va hent, tremenet e oa hebiou din, tremenet em boa anezhi war an hent, paseet em boa anezhi war an hent, paseet e oa e-tal din war an hent, kroazet em boa ganti ; *da sie über einen anderen Weg gekommen war, war er ihr nicht begegnet*, o vezañ ganti kemeret un hent all, n'en doa ket he gwelet ; *einander begegnen*, kengejiñ, kendegeuezhout, emgejañ, en em gavout asambles ; *ich glaube, wir sind uns noch nie begegnet*, n'ouzon ket hoc'h anaout ; **2.** *mir ist ein Unglück begegnet*, ur gwalleur 'zo degouezhet ganin, ur gwalleur 'zo kouezhet warnon ; **3.** *jemandem höflich begegnen*, mont gant seveded d'u.b., bezañ seven ouzh u.b., mont dre seveded gant u.b. ; *jemandem freundlich begegnen*, mont brav d'u.b., ober brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalaniz d'u.b., ober min mat d'u.b., ober min mat ouzh u.b., cherisañ u.b. ; *die Menschen sollen einander im Geist der Brüderlichkeit begegnen*, dleout a ra an dud bevañ an eil gant egile en ur spered a genvreudeuriezh ; **4.** [dre astenn.] *etwas (t-d-b) begegnen*, enebiñ ouzh udb, sevel a-enep udb, spiriñ ouzh udb, kaeañ ouzh udb, kas a-enep udb, derc'hel ouzh udb, derc'hel penn d'udb, derc'hel penn ouzh udb, talañ ouzh udb, taliñ ouzh udb, reiñ fas d'udb, reiñ bec'h d'udb, herzel ouzh udb, ober ouzh udb, ober penn ouzh udb, stourm ouzh udb, arbenniñ ouzh udb., kiañ ouzh udb., ober an harp ouzh udb, harpañ ouzh udb, harpañ a-enep udb, pennañ ouzh udb, parraat ouzh udb ; *einem Übelstand begegnen*, mont en arbenn d'un droug, klask terriñ war abegoù un droug ; *der Gefahr begegnen*, taliñ ouzh an dañjer ; *der Armut tapfer begegnen*, kiañ ouzh ar seizh dienez ; **5.** [dre skeud.] *P. der soll mir im Mondschein begegnen, der kann mir im Mondschein begegnen*, d'an diaoul gantañ ! an diaoul d'e gaso gantañ !

Begegnis n. (-ses,-se) : [koz] **1.** kejadenn b., kendegeuezh g., emgav g. ; **2.** [dre astenn.] degouezh g., darvoud g., c'hoarvezadenn b., darvoudenn b., tro b.

Begegnung b. (-,-en) : **1.** kej g., kejadenn b., kendegeuezh g., emgav g., emgej g., etreweladenn b., emwel g., emweladenn b. ; *zufällige Begegnung*, kejadenn dic'hortoz b., kejadenn dre zegouezh b., kavaden b. ; *schon bei der ersten Begegnung blühte in ihren Herzen eine tiefe gegenseitige Freundschaft auf*, raktal m'en em weljont e tiwanas etrezo mignoniezh tost ; **2.** [sport] kevezadenn b.

Begegnungsstätte b. (-,-n) : lec'h emgav g., kejllec'h g.

begehrbar ag. : ergerzhus, darempredus, hag a c'haller daremprediñ war droad, hag a c'haller mont gantañ, hag a c'haller mont drezañ, hag a c'haller pleustriñ, hag a c'haller hentiñ war droad, hedremen ; *ein begehrbarer Weg*, un hent kaer (Gregor) g., un hent aes da vont gantañ g., un hent reizh g., un hent dilu g., un hent gae g., un hent hedremen g. ; *schwer begehrbarer Pfad*, hent-bleiz g., hent lourt g., hent teuc'h g., hent n'en defe ket ur bleiz an hardizhegezh da baseal drezañ g., hent n'o defe ket ar bleizi an hardizhegezh da vont da stlabezañ o zreid drezañ g., hent rust ha diaes g., gwenodenn ziaes b., gwenodenn difonn da vale b.

begehen V.k.e. (beging / hat begangen) : **1.** tremen war, mont gant [un hent], mont dre [un hent], daremprediñ [un hent] ; *dieser Weg ist stark begangen*, ne dorr ket an hent-se gant an dud a dremen, ne dorr ket ar steud tud war an hent-se, kalz darempred a zo gant an dud war an hent-se, kalz a bleustr a zo gant an hent-se, darempredet-stank eo an hent-se, kevannez eo an hent-se, pleustret ingal-ingal e vez an hent-se, a-hentadoù e tremen an dud du-se ; *viel begangene Pfade*, hentoù gwenn (pilet, kannet) lies. ; *dieser Weg wird von Spaziergängern wenig begangen*, un hent digevannez (un hent glas, un hent dizarempred, un hent dibleustr, un hent digenvez, un hent distro, un hent dibleustr) eo ; [linennoù-houarn] *eine Strecke begehen*, mont war droad a-hed (hed, dre hed) al linenn evit gwelet e peseurt stad emañ, ensellet ur pennad hent-houarn war droad ; **2.** [dre heñvel.] lidañ ; *ein Jubiläum begehen*, lidañ ur jubile ; *eine Feier begehen*, lidañ ur gouel, mirout ur gouel, berzañ ur gouel, difenn ur gouel, gouarn ur gouel, reiñ lid d'ur gouel ; **3.** [dre skeud.] seveniñ, ober ; *einen Fehler begehen*, ober ur fazi (ur faot), faziñ, mankout, kouezhañ en ur faot ; *eine Sünde begehen*, pec'hiañ a-enep Doue, kaout pec'hed, ober ur pec'hed, kouezhañ en ur pec'hed ; *Selbstmord begehen*, en em zistrujañ, en em lazhañ, emlazhañ, en em wallañ, en em ober, en em forsiñ war gein an Aotrou Doue ; *ein Verbrechen begehen*, ober un torfed, ober ur muntr, seveniñ un torfed, felladenniñ, torfediñ ; *wegen eines Mordes, den er nicht begangen hatte, wurde er zur Zwangsarbeit verurteilt*, barnet e oa bet d'ar galeoù abalamour d'ur muntr na oa ket bet graet gantañ ; *einen Meineid begehen*, ober fals ledoued, touiñ e fals, ober ur falstesteni, touiñ e gaou, feizañ e gaou, feizañ war ar gaou, stagañ ur gaou ouzh al le a reer, falsleañ, gaoufeizañ, ober falsle / ober le faos / touiñ e faos / falstouiñ (Gegor) ; *alle Übeltaten, die ihr begangen habt*, an holl wall hoc'h eus graet, an holl walloù hoc'h eus graet ; *die Soldaten hatten schlimme Ausschreitungen begangen*, freuz ha reuz (krizderioù, targemedoù) a oa bet gant ar soudarded ; *Ehebruch begehen*, tromplañ e bried, tromplañ he fried, ober avoultriezh, kouezhañ en avoultriezh, avoultriñ, terriñ ar walenn, terriñ e walenn, terriñ ar bizoù, terriñ ar bizeier, dimeziñ e penn ar bern plouz, ober an droug, drougober, gwallober, P. ober ur vringoñsadenn, ober ur c'haloupadenn, ober un dec'hadenn, mont da redek, mont da c'haloupat.

Begehen n. (-s) : *Begehen eines Festes*, lidadur ur gouel g., liderezh ur gouel g.

Begehr n./g. (-s) : [barzh.] c'hoant g., c'hoantegezh g., c'hoantidigezh b., c'hoantad g., goust g., lusk g., c'hoantadenn b., c'hoantaenn b., goulenn g., pedenn b. ; *was ist Ihr Begehr ?* ha petra 'fell deoc'h ? ha petra ho po ? petra a vo a vat evidoc'h ? hag ober a rafenn evidoc'h ? peseurt a zo brav da ober ? petra hoc'h eus ezhomm ? pesavat ? (Gregor).

begehren V.k.e. (hat begehrt) : *etwas begehren*, c'hoantaat udb, trac'hoantaat udb, kouvetañ udb, kaout atapi ouzh udb, kaout spi war udb, bezañ e sell war udb, bezañ e alan war udb, bizañ d'udb, bezañ e galon war udb, bezañ hiraezhet d'udb, divizout udb, drouk'hoantaat udb, gwallc'hoantaat udb, bezañ taer

war udb ; *eine Frau begehren*, c'hoantaat ur vaouez ; *etwas heiß begehren*, kaout c'hoant bras da gaout udb, bezañ c'hoant bras d'an-unan da gaout udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb ; *Pferde dieser Farbe sind heiß begehrt*, al liv kezeg-se a zo klask warnañ ; *von jemandem etwas begehren*, goulenn udb digant u.b. ; *ein begehrter Gast*, ur c'houviad skrap (klask, prez) warnañ g., ur c'houviad kalz goulenn dezhañ g., ur c'houviad prez war e lerc'h g. ; *ein begehrter Dachdecker*, un toer kalz goulenn dezhañ g., un toer prez war e lerc'h g. ; *sein Posten ist heiß begehrt*, mall a zo war e blas, en alan an dud emañ e bost ; [kenw.] *sehr begehrter Artikel*, traezoù hewerzh lies., traezoù skrap (klask, kas, mall, prez, reked) warno lies., traezoù reked outo lies., traezioù kalz goulenn dezho lies., traezoù kalz goulenn warno lies., marc'hadourezh hewerzh b., marc'hadourezh hag a ya er-maez b., marc'hadourezh gwerzh vat dezho b., marc'hadourezh skrap (klask, kas, mall, prez, reked, goulenn) warno b., marc'hadourezh reked outo b., marc'hadourezh goulenn dezho b. ; [Bibl] *du sollst nicht begehren deines Nächsten Frau*, na c'hoanta dre luksur pec'hiñ nag e soñj vil n'en em bliji / na c'hoanta dre ar c'hig pec'hiñ nag e soñj vil n'en em bliji ; *du sollst nicht das Hab und Gut deines Nächsten begehren*, madoù re all na zezir ket evit o c'haout hep gwir ebet.

Begehren n. (-s) : lusk ar c'hoant g., c'hoant g., trac'hoant g., kouveticz b., c'hoant du g., c'hoantegezh g., c'hoantidigezh b., c'hoantad g., goust g., lusk g., c'hoantadenn b., c'hoantaenn b., atapi g., goulenn g., pedenn b., gwallc'hoant g., rec'hoantegezh g., gwallc'hoantegezh b., droukc'hoant g., droukc'hoantegezh b., droukyoul b., gwallyoul b., skloufoni b., mac'homerezh g., youl b., naon g. ; *Begehren nach*, c'hoantegezh eus g., c'hoantidigezh eus b.

begehrenswert ag. : hetus, reketus, c'hoantus ; *das ist ja begehrenswert*, c'hoant a yafe ganin.

Begehrungsvermögen n. (-s) : c'hoantaerezh g.

begehrlich ag. : c'hoantus, c'hoantek, trac'hoantek ; *begehrliche Blicke*, selloù c'hoantus lies., taolioù lagad kazh lies. ; *begehrliche Liebe*, karantez sachus b. ; *er musterte das Mädchen mit begehrlichen Blicken*, e zaoulagad c'hoantek a rigadelle war ar plac'h, luc'hañ a rae ouzh ar plac'h, lugerniñ a rae ouzh ar plac'h, sellet a rae a-druez ouzh ar plac'h, ober a rae lagadenn d'ar plac'h.

Adv. : gant c'hoantegezh, gant c'hoantidigezh, gant c'hoant, gant trac'hoant, gant kouveticz, c'hoantek, a-druez.

Begehrlichkeit b. (-, -en) : lusk ar c'hoant g., trac'hoant g., kouveticz b., c'hoantidigezh vras b., c'hoantegezh b., c'hoantegezhioù lies., c'hoantegezhioù fall lies., gwallc'hoant g., gwallc'hoantegezh b., rec'hoantegezh b., droukc'hoant g., droukc'hoantegezh b., skloufoni b., mac'homerezh g.

Begehung b. (-) : sevenidigezh b. ; *Begehung eines Verbrechens*, sevenidigezh un torfed b.

begeistern V.k.e. (hat begeistert) : *jemanden begeistern*, kunujenniñ u.b., flemmañ u.b., binimañ u.b., teodata diwar benn u.b.

begeistern V.k.e. (hat begeistert) : birvidikaat, entanañ, tanañ, birvilhañ, lakaat da dridal, lakaat da virviñ, trelatañ, goursevel, dibradañ, chalmiñ e galon d'u.b., chalmiñ santimant u.b., chalmiñ, lakaat berv [en u.b.], lakaat birvilh [en u.b.], lorc'hiñ u.b.

V.em. : **sich begeistern** (hat sich (t-r) begeistert) : birvidikaat, entanañ, birviñ, tridal, birvilhañ, goursevel, treflammañ, bezañ troet gant, bezañ trelatet gant, bezañ taer war ; *sie begeistert sich für Kunst*, tik (troet, angoulet, lorc'het, touellet) eo gant an arzoù kaer, douget eo d'an arzoù kaer, an arzoù kaer a laka birvilh enni, deur he deus gant an arzoù kaer, entanet (jourdoul) eo evit an arzoù kaer, taer eo war an arzoù kaer, ampl eo d'an arzoù kaer, ampl eo war an arzoù kaer, blizidik eo war gement a sell ouzh an arzoù kaer ; *er begeistert sich für die Geschichte seiner Stadt*, poaniañ a ra war istor e gêr ; *ich kann mich dafür nicht begeistern*, n'on ket evit en em dommañ ouzh kement-se, n'on ket gwall dedennet gant an dra-se, n'on ket taer war an traoù-se ; P. *sich wild begeistern*, entanañ korf hag ene ; *begeisterter Kinogänger*, paotr (mignon bras) ar fiñvskeudennerezh g., paotr a ya ingal-ingal d'ar sine g., paotr tik (troet, angoulet, lorc'het, touellet) gant ar sine, paotr ar sinema g.

begeisternd ag. : trelatus, entanus, birvilhus.

begeistert ag. : goursavet, entanet, gwrezus, tomm, birvidik, gant jourdoul, birvilh ennañ, birvilhet, trelatet, berv ennañ, bervidant, dibradet, grizias, treflammet ; *begeisterter Anhänger*, entanad g., bamad g., dalc'hiad grizias g.

Begeisterung b. (-) : berv-kalon g., birvilh g., entan g., gred g., gred bervidant g., jourdoul g., goursav g., bervder g., trelat g., trelatezh g., bervidanted b., birvidigezh b., luskad g., tanijenn b., treflamm g., startijenn b., lusk g., postur b. ; *vor Begeisterung trampeln*, tripal gant ar blijadur ; *helle Begeisterung auslösen*, ober berzh forzh pegement, ober berzh dreist, ober berzh ken-ha-ken, ober pezh a gar berzh, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober berzh mui-pegen-mui, kargañ kalon an dud a levez, dibradañ an dud ; *ihm wurde eine begeisterte Ovation dargebracht*, un huchadeg spontus a savas en enor dezhañ.

begeisterungsfähig ag. : gouest da entanañ, gouest da virviñ, gouest da dridal, gouest da virvilhañ.

Begeisterungsfähigkeit b. (-) : gouestoni da entanañ b., gouestoni da virviñ b., gouestoni da dridal b., gouestoni da virvilhañ b.

Begeisterungsrausch g. (-es, -räusche) : goursav g., bamizon g., bamijenn b., trugar b.

Begeisterungssturm g. (-s, -stürme) : strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken na fu, youc'hadennoù a-leizh korzenn ha strakadeg daouarn tanijennet, youc'hadennoù tanijennet lies., trivliadeg g.

Begichtung b. (-, -en) : [metal.] kargerezh ar mouchal g.

Begier b. (-) / **Begierde** b. (-, -n) : lusk ar c'hoant g., trac'hoant g., kouveticz b., c'hoant bras g., c'hoantidigezh b., c'hoantegezh b., rec'hoantegezh b., atapi g., debron g., sec'hed g., naon g., hoal g., droukc'hoant g., droukc'hoantegezh b., droukyoul b., gwallyoul b., skloufoni b., mac'homerezh g., gwallc'hoant g.,

gwallc'hoantegezh b., youl b., youlegezh b. ; *Begierde nach Ruhm*, debron bezañ brudet g., c'hoant bras da vezañ brudet g., terzhienn ar vrazentez b., egar sevel g., uhelegezh b. ; *Begierde nach Reichtum*, debron pinvidikaat g., sec'hed a binvidigezhioù g., atapi ouzh an aour hag an danvez g., egar kaout g., egar gounit g., egar pinvidigezhioù g., youl danvez b., youl kaout b., herr da zastum g., hast da binvidikaat g. ; *Blicke voll Begierde*, lagadennoù lies., lagad krakik g., taolioù lagad kazh lies. ; *Begierde nach Geschlechtsverkehr*, c'hoant maouez g., c'hoant plac'h g., c'hoant paotr g., c'hoant gwaz g., c'hoant revel g., c'hoantad revel g., c'hoantegezh revel b., c'hoantegezhioù lies., c'hoant g., friantiz b., orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., c'hoant friko fourch g., kastr ar c'hig g. ; *bei jemandem Begierde wecken*, broudañ c'hoantidigezh u.b., atizañ c'hoantidigezh u.b. ; *vor Begierde brennen*, bezañ devet gant ar c'hoantegezh, birviñ gant ar c'hoantegezh, bezañ krog ar preñv en e revr.

begierig ag. : c'hoantek, trac'hoantek, youlek, youlus, c'hoantus, c'hoantaus, goubec'h, goubec'het, tavantek, angoulet, arloupet, leun a zroukyouloù, naonek ; *ruhmbegierig sein*, bezañ c'hoantek (youlek) da vezañ brudet, bezañ o redek war-lerc'h an enorioù (ar brud), bezañ naonek d'an enorioù, redek gant gred war-lerc'h an enorioù, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hoar, gant an egar sevel), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, konoc'hañ enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ angoulet gant an enorioù ; *wissbegierig*, c'hoantek da zeskiñ, douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, eferus, imbroudus.

Adv. : gant c'hoantegezh, gant trac'hoant, gant kouvetic, gant c'hoantidigezh, gant c'hoant, c'hoantek, gant avi, a-dreuz ; *sie sah ihn begierig an*, sellet a rae a-dreuz outañ, lugerniñ a rae outañ, sellet a rae outañ gant ul lagad krakik, ober a rae lagadenn dezhañ.

begießen V.k.e. (begoss / hat begossen) : 1. doura, douraat, dourañ, glebiañ, glizhañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, distrempañ ; *Blumen begießen*, doura bleunioù ; *wenn es regnet, brauchen wir die Blumen nicht zu begießen*, mar deu ar glav e vimp kuit da zoura ar bleunioù, mar deu ar glav e vimp kuit da lakaat dour gant ar bleunioù ; *ein abgeschlossenes Geschäft muss man doch begießen*, ne vez ket graet nep afer war ar sec'h ; 2. *wie ein begossener Pudel dastehen*, bezañ toutek evel ur c'hi bihan bet skandalet gant e vestr, bezañ e lost en e c'harbedenn, bezañ diaes evel en ur roched reun, bezañ lostek evel ul louarn bet louzet gant ur yar, bezañ mezhek evel ul louarn bet kabestret gant ur yar, bezañ lostek evel ul louarn bet c'hoariet (bet tapet, bet paket) gant ur yar, bezañ ken mezhus hag ul louarn bet gennet gant ur yar, bezañ pinous evel ur c'hog displuñvet, bezañ abaf evel ur yar displuñvet, bezañ mezhek evel ur yar dilostet, bezañ izel e gribell, bezañ kouezhet d'an-unan klipenn hag askell.

Begießen n. (-s) : dourerezh g., dourañ g., doura g.

Begine b. (-, -n) : [relij.] beginez b.

Beginenhof g. (-s, -höfe) : beginerezh b.

Beginn g. (-s) : pennderoù g., penn-kentañ g., deroù g., deroù-kentañ g., deraouenn b., boulc'h g., tarz h g., krog g., kentaou lies., komañsamant g. ; [c'hoariva] *Beginn der Vorstellung um acht Uhr*, kregiñ a raio an abadenn da eizh eur ; *Schulbeginn*, distro-skol g./b. ; *Frühlingsbeginn*, diwan an nevezamzer g., beg an nevezamzer g., tarz h an nevezamzer g., deroù an nevezamzer g., boulc'h an nevezamzer g., treuzoù an nevez-amzer lies. ; *Sommerbeginn*, deroù an hañv g., boulc'h an hañv g., tarz h an hañv ; *zu Beginn des zwanzigsten Jahrhunderts*, e deroù an ugentvet kantved, e lodenn gentañ an ugentvet kantved, e penn kentañ an ugentvet kantved ; *bei Beginn des Winters*, e deroù (e penn, e penn kentañ, pa grogas) ar goañv, e-tro ar goañv digor, e kentaou ar goañv ; *gleich zu Beginn*, abaoe ar penn kentañ-holl, kerkent (kenkent) ha kroget, kerkent all, rag-eeun, a-benn kaer, raktal, diouzhtu pa grogas, en deroù-tre, abaoe da gomañs.

beginnen V.k.e. (began / hat begonnen) : 1. kregiñ gant, stagañ gant, mont e penn eus, deraouiñ, boulc'hañ, digeriñ, bezañ krog da, tagañ, komañs ; *den Kampf beginnen*, kregiñ (stagañ) gant ar stourm, distagañ an argadenn, digeriñ an emgann, komañs an emgann, lakaat ar poultr da grozal ; *ein Geschäft beginnen*, stagañ gant un afer ; *ein Gespräch beginnen*, digeriñ ar gaoz, digeriñ ar boulc'h, boulc'hañ ur gaoz ; *eine begonnene Arbeit*, ul labour boulc'h g. ; [dre astenn] *was nun beginnen ?* petra ober bremañ ?

V.gw. ha V.k.d. (began / hat begonnen) : kregiñ, digeriñ, deraouiñ, loc'hañ ; *die Ernte hat begonnen*, emeur krog gant ar mediñ, krog eo an eost, emañ loc'het an eost, digor eo ar mediñ, komañset eo an eost ; *heute beginnt die Ernte*, hiziv e tigor ar mediñ ; *die Schule hat wieder begonnen*, adkrog eo ar skol ; *die Wehen begannen*, kregiñ a reas ar gwigour, dont a reas ar gwaskadennoù ; *der Kampf beginnt*, digeriñ a ra an emgann, loc'hañ a ra an emgann ; *mit einer Arbeit beginnen*, kregiñ (stagañ, deraouiñ) gant ul labour, lakaat ul labour war ar stern, boulc'hañ ul labour, boulc'hañ ur pezh labour, stegnañ ul labour, sternañ d'ober udb, tagañ ul labour, komañs ul labour, kregiñ gant ul labour, kregiñ en ul labour ; *sie haben mit der Arbeit begonnen*, emaint lug, el lug emaint, komañset int gant o labour, krog int gant o labour, krog int da labourat ; *das Wort beginnt mit P*, deraouiñ a ra ar ger gant al lizherenn P ; *von Neuem beginnen, noch einmal beginnen*, dont en-dro d'ar penn kentañ, adkregiñ a-nevez (en-dro, adarre), ober en-dro, kregiñ en-dro ; *der Tag beginnt*, tarzhañ a ra an deiz, sevel a ra ar gouloù-deiz, emañ an deiz o c'houlaoiñ ; ; *mein Arbeitstag beginnt um neun*, kregiñ a ran gant va devezh da nav eur ; *frisch begonnen ist halb gewonnen*, an taol abred a c'hounez ordinal - an hini na vrok netra, na koll na gounid ne ra - an den na avantur netra, na koll na gounit ne ra - labourit a-dreuz, labourit a-hed, teilit mat hag ho po ed - abred ne goll james - labourit pa gousk an dibreder hag ho po ed leun ar solier - ne gouezh morse aour e godell un den dilabour ; 2. en em lakaat da, en em reiñ da, deraouiñ (+ anv-verb), deraouiñ da, komañs (+ anv-verb), komañs da, kregiñ da, bezañ krog da, stagañ da ; *er hat begonnen, Französisch zu lernen*, kroget en deus da zeskiñ galleg, krog eo da zeskiñ galleg, komañset en

deus da zeskiñ galleg, komañset eo deskiñ galleg ; *und dann begannen wir, Karten zu spielen*, ha ni da stagañ da c'hoari 'r c'hartoù, deraouiñ a rejomp c'hoari 'r c'hartoù, deraouiñ a rejomp da c'hoari 'r c'hartoù ; *er begann, ihnen zu erzählen, was ihm zugestoßen war*, komañs a reas kontañ dezho ar pezh a oa erruet gantañ, komañs a reas da gontañ dezho ar pezh a oa erruet gantañ ; *die Demonstranten beginnen, laut zu schreien*, emañ ar vanifestourien o tigeriñ trouz bras, emañ ar vanifestourien o tiskordañ da youc'hal, komañs a ra ar vanifestourien da youc'hal, komañs a ra ar vanifestourien youc'hal ; *zu zittern beginnen*, en em dapout da grenañ, en em lakaat da grenañ, komañs krenañ, komañs da grenañ ; *zu erzählen beginnen*, boulc'hañ ur gontadenn.

Beginnen n. (-s) : pennderoù g., penn-kentañ g., deroù g., deroù-kentañ g., deraouenn b., boulc'h g., tarz g., krog g., kentaou lies.

beginnend ag. : deraouus ; *eine beginnende Krankheit*, merkoù kentañ ur c'hleñved lies., arouezioù kentañ ur c'hleñved lies., diwan ur c'hleñved g., sinoù ur c'hleñved da zont lies., diouganoù ur c'hleñved da zont lies. ; *die beginnende Nacht*, an digor-noz g., ar rouz-noz g., toullig an noz g., ar beuznoz b., ar serr-noz g., mare ar rouedoù g., an abardaez-noz g., ar bannwel-noz g.

begipsen V.k.e. (hat begipset) : plastrañ.

beglänzen V.k.e. (hat beglänzt) : goulaoiñ [*en tu gouzañv hepken e brezhoneg*], sklêrijennañ, sklaeriañ ; *die Morgensonne beglänzt die Gipfel*, goulaouet e vez kribelloù ar menezioù gant heol an deiz yaouank, emañ an deiz yaouank o sklêrijennañ kribelloù ar menezioù.

beglaubigen V.k.e. (hat beglaubigt) : 1. testeniañ, testiñ, testeniekaat, gwiriekaat, gwiriañ ; *eine Unterschrift amtlich beglaubigen*, gwiriekaat ez kefridiel ur sinadur ; *Abschrift beglaubigt*, "an eilskrid-mañ a glot gant ar skrid orin", "eildad testeniet kewir", "eilskrud kewir gant ar skrid orin" ; *beglaubigte Urkunde*, diell testeniet hec'h orin b., diell gwiriekaet b., akta gwiriekaet (Gregor) ; *etwas notariell beglaubigen lassen*, noteriañ udb. ; 2. enkredekaat, fiziekaat ; *einen Botschafter beglaubigen*, fiziekaat ur c'hannadour.

Beglaubigung b. (-,-en) : 1. testeni reizhwiried g., lizher-testeni g., skrid-testeni g. ; 2. lezennekadur g., lezennelaat g. ; 3. *zur Beglaubigung dessen*, war (e, dre) feiz kement-se ; 4. kretadenn b., kretadur g., kred g., fiziekadur g., enkredekaat g. ; 5. gwiriadur g.

Beglaubigungsschreiben n. (-s,-) : [polit.] lizher-kred g., lizher enkredekaat g., lizher fiziekaat g.

begleichen V.k.e. (beglich / hat beglichen) : 1. paeañ, akuitañ, peurbaeañ, diendleañ ; *eine Rechnung begleichen*, paeañ un notenn (ur fakturrenn, ul lizher-dle), ober ur paeamant ; *eine Schuld begleichen*, paeañ un dle, peurbaeañ un dle ; *einen Wechsel begleichen*, paeañ ul lizher-eskemm ; 2. *ein Konto begleichen*, mentelañ ur gont, kempouezañ ur gont.

Begleichung b. (-,-en) : paeamant g., peurbaeadur g., restadur g. ; *zur Begleichung aller Forderungen*, evit peurrenkañ ar gont, evit peurreizhañ ar gont, evit restadur pep kont.

Begleitbrief g. (-s,-e) : 1. lizher da-heul g., sturlizher g., notennig displegañ b. ; 2. [treuzdougen] lizher fard g.

begleiten V.k.e. (hat begleitet) : 1. amheuliañ, ambroug, kenambroug, amheuliata, kompagnunekaad, kundu, kunduiñ, ober un ambroug da, diambroug, heñchañ gant, ober hent gant, ober kompagnunezh da ; *jemanden nach Hause begleiten*, ambroug (mont gant, kompagnunekaad, mont da ambroug) u.b. betek e di, diambroug u.b. da vont d'e di ; *ich habe sie gestern bis zu unserem Haus begleitet*, o degaset am boa d'ar gêr dec'h ; *er wird uns begleiten, wenn sein Vater es erlaubt*, mont a raio ganeomp gant ma asanto e dad ; *jemanden überallhin begleiten*, heuliañ u.b. e kement lec'h ma ya ; *einen Besucher noch ein Stück Weges begleiten*, digêriañ ur gweladenn e-pad ur pennad hent, ober un tamm ambroug d'ur gweladenn, ober ur paz ki gant ur gweladenn ; [paotred] *ein Mädchen abends bis zu ihrer Haustür begleiten*, c'hoari kas d'ar gêr, P. kraouiañ ur plac'h ; *jemanden ein Stück Weges begleiten*, ober ur pennad (ur gazeliadig, ur flipad, un herrad, ur c'hwistad, ur ribinad, ur frapad, un tennad) hent gant u.b. ; 2. [sonerezh] eilañ, eiltoniañ ; *den Sänger auf dem Klavier begleiten*, eilañ ar c'haner gant (war) ar piano.

V. em. **sich begleiten** (hat sich (t-rt) begleitet) : [sonerezh] en em eilañ ; *sich auf dem Klavier begleiten*, en em eilañ war ar piano, en em eilañ gant ar piano.

Begleiter g. (-s,-) : 1. ambrouger g., kompagnun g., heulier g. ; *Begleiter von Geldtransporten*, charretour arc'hant g., dezouger arc'hant g. ; 2. [sonerezh] eiler g.

Begleiterin b. (-,-nen) : 1. ambrougerezh b., kompagnunezh b., dimezell-a-heul b. ; 2. [sonerezh] eilerezh b.

Begleiterscheinung b. (-,-en) : azon kempred g., isanadenn b., anadenn gendegouezhus b., azon kendegouezhus g., eildazgwered g., amwered g., ledwered g., gwered a-gostez g.

Begleitinstrument n. (-s,-e) : benveg eilañ g., klav eilañ g.

Begleitmannschaft b. (-,-en) : heuliad g., amheuliad g., amheuliadeg b., amheuliadenn b., ambrougadenn b., skouadrenn ambroug b., strollad ambroug g.

Begleitmusik b. (-,-en) : sonerezh eilañ g.

Begleitperson b. (-,-en) : 1. ambrouger g., amheulier g. ; 2. charretour arc'hant g., dezouger arc'hant g.

Begleitschaden g. (-s,-schäden) : freuz a-gostez g.

Begleitschein g. (-s,-e) / **Begleitschreiben** n. (-s,-) : 1. lizher da-heul g., sturlizher g., notennig displegañ b. ; 2. [treuzdougen] lizher-kas g., lizher fard g.

Begleitschiff n. (-s,-e) : lestr ambrouger g., korvetenn b.

Begleitschutz g. (-es) : [lu] ambrougerezh g., ambroug g.

Begleitumstände lies. : degouezhioù kempred lies., kendegouezhioù lies. ; *bevor ich die Begleitumstände nicht kenne, treffe ich keine Entscheidung*, ne gemerin diviz ebet kent ma anavezin holl beragoù an afer, ne gemerin diviz ebet hep betek-gouzout.

Begleitung b. (-,-en) : 1. ambroug g., ambrougerezh g., kompagnunezh b. ; *in Begleitung von*, a-gevret (ambrouget, asambles, war un dro) gant, war-dro gant, a-unan gant, e-metoù [u.b.], e-ser [u.b.], e kavandenn [u.b.], e kenseurtiz [u.b.], e kompagnunezh [u.b.] ; 2. ambrouger g., amheulier g. ; 3. [sonerezh] eiladur g., eildad g., eilton g., ton-eilañ g., ton-harpañ g.

Begleitworte lies. / **Begleitzettel** g. (-s,-) : lizher da-heul g., sturlizher g., notennig displegañ b.

beglotzen V.k.e. (hat beglotzt) : lugnañ ouzh, sellet a-dost ouzh, lugerniñ ouzh, luc'hañ ouzh, dislugerniñ ouzh ; *er beglotzte das Mädchen mit neugierigen Blicken*, sellet a rae pik ouzh ar plac'h, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h.

beglücken V.k.e. (hat beglückt) : eürusaat, laouenaat, dic'hoantañ, gwalc'hañ.

Beglücker g. (-s,-) : 1. madoberour g. ; 2. [dre skeud.] *sie hat sich einen neuen Beglucker angeschafft*, kavet he deus ur servijer nevez, lakaet he deus he c'hrog war ur servijer nevez.

beglückt ag. : gwalc'het, dic'hoantet, laouen-ran, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, fest ennañ.

Beglücktheit b. (-) / **Beglückung** b. (-) : eurvad b., eur b., eurded b., eürusted b., eüruster g., levenez b., laouenidigezh b., hevoud g., plijadur b., joa b., misi g.

beglückwünschen V.k.e. (hat beglückwünscht) : gourc'hemennaouiñ ; *jemanden zu etwas beglückwünschen*, ober e c'hourc'hemennoù d'u.b. da geñver udb.

Beglückwünschung b. (-,en) : gourc'hemennoù lies.

begnaden V.k.e. (hat begnadet) : 1. *jemanden begnaden*, dont e c'hras vat d'u.b. ; 2. *ein begnadeter Künstler*, un arzour donezonet kaer g. ; *er ist ein begnadeter Sänger*, un drugar eo e glevet o kanañ, ur yec'hed eo e glevet o kanañ, ur chalm eo e glevet o kanañ, ur voem eo e glevet o kanañ, kanañ a ra ken brav ma'z eo un dudi e glevet, gwashat ma kan brav !

begnadigen V.k.e. (hat begnadigt) : *jemanden begnadigen*, ober gras d'u.b., grasiañ u.b., reiñ trugarez d'u.b., digastizañ u.b., trugareziñ d'u.b., trugareziñ ouzh u.b., retren u.b. ; *er wurde begnadigt*, retreat e voe, grasiat e voe.

Begnadigung b. (-,en) : distaol g., pardon g., gras b., retren g., trugarez b. ; *jemandem die Begnadigung verweigern*, nac'h e bardon ouzh u.b., nac'h ober gras d'u.b., nac'h grasiañ u.b., nac'h reiñ trugarez d'u.b., nac'h digastizañ u.b., nac'h trugareziñ d'u.b., nac'h trugareziñ ouzh u.b., nac'h retren u.b.

Begnadigungsgesuch n. (-s,-e) : goulenn gras g., goulenn retren, mennadenn c'hras b.

Begnadigungsrecht n. (-s) : gwir d'ober gras g., gwir da c'hrasiañ g., gwir da reiñ trugarez g.

Begnadigungsschreiben n. (-s,-) : lizher gras g., lizher grasiañ g.

begnügen V.em. : **sich begnügen** (hat sich (t-rt) begnügt) : *sich mit etwas begnügen*, tremen gant udb, en em zerc'hel d'udb, ober gant un dra bennak e defot gwell, en em stropañ gant udb, mont udb nemetken gant an-unan, bezañ laouen gant udb, bezañ kontant gant udb, akuitañ gant udb, bastañ udb d'an-unan, echuiñ gant udb, paseal gant udb.

begnügsam ag. : dilorc'h, dilontek.

Begonie b. (-,n) : [louza.] begonia g.

begönnern V.k.e. (hat begönnert) : 1. donezoniñ g., sikour gant brokusted g., gwareziñ, paeroniañ ; 2. [dre astenn.] damantiñ da, mont gant teurvoudegezh da.

begraben V.k.e. (begräbt / begrub / hat begraben) : 1. douarañ, enkeviñ, sebeliañ, beziañ, besaat, interiñ, kas d'an douar, berediñ, plantañ en douar ; *die Toten begraben*, beziañ ar re varv, lakaat ar re varv en douar, sebeliañ ar re varv, kas ar re varv d'an douar, douarañ ar re varv, berediñ ar re varv, plantañ an dud varv en douar ; *nach meinem Tod möchte ich neben ihr begraben werden*, pa varvin e fell din bezañ douaret en he metoù ; *ohne Mitwirkung kirchlicher Organe begraben werden*, bezañ douaret hep tremen dre an iliz, P. bezañ interet evel ur c'hi ; 2. [dre skeud] goleiñ, beuziñ, kufunañ, kondonañ, sebeliañ ; *Schneemassen begruben sie unter sich*, goloet (beuzet, kufunet, sebeliet) int bet gant an disac'hadenn-erc'h ; 3. [dre skeud.] kroaziañ war, ober e gañv da, ober kañvoù da ; *seine Hoffnungen begraben*, mont e holl spi gant an avel (e puñs an avel, e puñs ar mor), koll an disterañ spi ; 4. *da liegt der Hund begraben*, aze emañ ar skoulm (ar c'hraf, an dalc'h, ar gempenn), ouzh ar poent-se emañ holl an dalc'h, eno emañ an dalc'h brasañ, eno emañ ar poent grevusañ eus an afer, eno emañ ar poent pounnerañ eus an afer, aze emañ mudurun an afer.

Begraber g. (-s,-) : interer g.

Begräbnis n. (-ses,-se) : interamant g., sebeliadur g., douaridigezh b., beziadur g., douaradur g. ; *sie war hier beim Begräbnis ihres Schwagers*, amañ e oa bet gant marv he breur-kaer.

begradigen V.k.e. (hat begradigt) : eeunaat, eeunañ, resaat, digammañ, digorniañ ; *eine Straße begradigen*, lakaat tiez ur straed en ur steudad, steudañ tiez ur straed, eeunañ ur straed, eeunaat ur straed, digorniañ ur straed, digammañ ur straed ; *einen Acker begradigen*, digorniañ ur park.

V.em. **sich begradigen** (hat sich (t-rt) begradigt) : eeunaat, resaat, eeunañ.

Begradigung b. (-,en) : eeunadenn b., eeunaat g.

begrapschen V.k.e. (hat begrapscht) : merat, chourañ, ober chourig da, ober sev da, gwaskañ war, ober fistoulig da, fistoulat, ober boufon da, herlinkat, pavata, tarasiñ, frotañ, ober herlinkoù da, ober tammoù herlinkoù da, dorloñ, dornata, tastornat ; *die Mädchen am Hintern begrapschen*, ober sev da feskennoù ar merc'hed, herlinkat feskennoù ar merc'hed, ober fistoulig da feskennoù ar merc'hed, ober flourigoù da feskennoù ar merc'hed, frotañ feskennoù ar merc'hed, chourañ feskennoù ar merc'hed, ober chourig da feskennoù ar merc'hed, tarasiñ feskennoù ar merc'hed, ober boufon d'ar merc'hed ; *hör auf, mich zu begrapschen !* chom fur gant da zaouarn ! ehan 'ta da herlinkat ac'hanon !

Begrapschen n (-s) : tastornerezh g.

begrasen V.k.e. (hat begrast) : lakaat plant (bleuniou, leton, struzh) e, glasaat, glazañ.

V.em. **sich begrasen** (hat sich (t-rt) begrast) : dont da vezañ glas, glazañ, glasveziñ, glazeriñ, glasaat, glaziñ.

begrast ag. : geotek.

begreifbar ag. : empennadus, meizadus, komprenus, meizus.

begreifen V.k.e. (begriff / hat begriffen) : intent, meizañ, kompren, empennañ, mennozhiañ, poellañ ; *leicht begreifen*, kompren buan ; *schwer begreifen*, bezañ pout (bouc'h) da gompren, bezañ gwan a spered, bezañ lourt

e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ pout e spered (pout a spered, pouer a spered, berr e spered, tuzum, pounner a spered, ur skiant verr a zen, divalav e spered, gorrek a spered), bezañ toullou talar en e benn, bezañ gorrek da gompren, na vont herrus gant an-unan, bezañ tev e voned, bezañ ul lastez hir e skouarn ; *das ist einfach nicht zu begreifen*, digomprenus a-grenn eo kement-se, n'on ket evit krediñ an dra-se, n'eo ket kredapl, ne c'haller ket krediñ ur seurt tra ; *ich begreife dich nicht*, ne gomprenan ket ennout, n'on ket evit kompren ennout, ne gomprenan ket perak e rez seurt traoù, n'ouzon ket perak ez eo ken trist an doare ganit (perak n'ac'h eus ket a gundu, perak e talc'hez ar seurt kundu-se) (Gregor), ne gomprenan ket e pe stumm en em renez ; *die Naturalisten sind der Auffassung, dass die Welt als rein naturhaftes Geschehen zu begreifen ist*, an naturelourien a intent an natur evel un domani kloz.

Sellit ivez ouzh begreifen.

Begreifen n. (-s) : meizherezh g., meiz g., kompreneson b., komprenusted b., intentegezh b., poell g., skiant-poell b. ; *tiefes Begreifen*, donvez g.

begreiflich ag. : komprenus, meizadus, meizus ; *etwas begreiflich machen*, reiñ udb da intent, reiñ udb da gompren ; *das ist schwer begreiflich*, un dra digompren eo, diaes a-walc'h eo da gompren.

begreiflicherweise Adv. : evel-just, evel-dres, evel just ha rezon, forset mat.

begrenzen V.k.e. (hat begrenzt) : bevenniñ, lezennañ, bonnañ, termenañ, lakaat ur maen-harz da, lakaat mein-harz da.

Begrenzer g. (-s,-) : [tekn.] bevenner g., bevennerez b.

begrenzt ag. : 1. bevennet, bevennek, termenek, harzek ; 2. [dre skeud.] pout da gompren, bouc'h da gompren, pout e spered, pout a spered, pouer a spered, lourt e spered, lourt a spered, lourt a benn, berr e spered, tuzum, pounner a spered, gwan a spered, difonn da zeskiñ, ur skiant verr a zen anezhañ, toullou talar en e benn, ul lastez hir e skouarn, tev e voned, buoc'h a-walc'h, gorrek da gompren, pouer, divalav e spered.

Begrenztheit b. (-) : bevennegezh b., termenegezh b., harzegezh b., strizhded b.

Begrenzung b. (-,en) : bevennadur g., bevennañ g. ; *eine vernünftige Begrenzung der Arbeitszeit*, un amzer-labour bevennet poellek g.

Begrenzungsleuchten lies. : [treuzdougen] gouleier gobari lies.

Begriff g. (-s,-e) : 1. [preder.] derc'henn b., meizad g., keal g., mennoziad g., termen g., danzead-spered g. ; *Philosophie des Begriffs*, prederouriezh ar mennoziadoù b. ; *der Begriff der Freiheit*, derc'henn (meizad g., keal g., mennoziad g.) ar frankiz b. ; *der Begriff des Guten*, keal ar Mad g. ; *der Begriff des Schönen*, keal ar gened b. ; *der Begriff der Entfremdung bei Karl Marx*, meiziad an arallekaat e kelennadurezh Karl Marx g., keal an arallekadur e kelennadurezh Karl Marx g. ; *ein klarer Begriff*, ur meizad sklaer g., un termen sklaer g. ; *einen Begriff geben*, termenañ, sevel un termen, ergrafañ ur meizad ; *allgemeine Begriffe*, hollegoù lies., hollegadoù lies., hollvedeladoù lies., hollvedegadoù lies. ; [logik] *Unterbegriff*, termen strishañ g. ; *Oberbegriff*, termen ledanañ g. ; *Mittelbegriff*, hanterad g., termen etre g. ; 2.

arouez b. ; 3. meno g., soñj g. ; *nach unseren Begriffen*, d'hor meno (war hor meno) hervez hor meno, war hor soñj, d'hor soñj, hervezomp, deomp ; *sich einen Begriff von etwas machen*, meizadenniñ udb, kemer un alberz eus udb, dont da gaout un tamm anaoudegezh (un tamm naoutur) eus udb ; *gar keinen Begriff von etwas haben*, na c'houzout alberz (keal, anv) ebet eus udb, na c'houzout keal (keloù, ster, ger, grik) ag udb, na c'houzout doare d'udb, na c'houzout keloù (ster, ger, grik) eus udb, na gaout naoutur ebet eus (ag) udb, na gaout keal ebet eus (ag) udb ; *das geht (steigt) über alle Begriffe*, n'eus ket tu da grediñ an dra-se, dreistkred eo, an dra-se a zo dreist kement a c'haller soñjal (Gregor), se 'zo dreist spered an den ; *er hat einen hohen Begriff von seinem Amt*, ober a ra (derc'hel a ra) stad vras eus e garg ; *schwer (schwach) von Begriff sein*, bezañ gwan a spered, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ gorrek a spered, bezañ re vras e benn evit deskiñ netra, bezañ ur spered besk a zen, bezañ ur spered pouer a zen, bezañ difonn da zeskiñ, bezañ pout a spered, bezañ pouer a spered, bezañ pout e spered, bezañ pounner a spered, bezañ dister a spered, bezañ berrik a spered, bezañ bac'h a spered, bezañ pounner a benn, bezañ berr (bouc'h) da gompren, bezañ kalet a benn, bezañ kalet e benn, bezañ ul lastez hir e skouarn, bezañ tev e voned, na vont herrus gant an-unan, bezañ toullou talar en e benn, bezañ gorrek da gompren, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ tapet war ar portolof, bezañ tuzum, bezañ divalav e spered, bezañ ur skiant verr a zen, bezañ pouer, bezañ ur spered pouer a zen eus an-unan, bezañ buoc'h a-walc'h, na vezañ lemmoc'h e spered eget ul loaiad pri mañsonat, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled, fasiañ ur c'hreunenn d'e chapeled, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ bet silet e spered dre ar ridell, kaout lod e Kerskouarneg, bezañ stouvet ; 4. [dre astenn.] *im Begriff stehen, etwas zu tun / im Begriff sein, etwas zu tun*, bezañ war-dost d'ober udb, bezañ war ober udb, luskañ d'ober udb, bezañ e termen d'ober udb, bezañ a-wel d'ober udb, bezañ edañ ober udb, bezañ dindan ober udb, bezañ e-tro d'ober udb, bezañ tost d'ober udb, bezañ war ober udb, bezañ war-nes ober udb, bezañ war ar bord d'ober udb, bezañ prest d'ober udb, bezañ war-sin ober udb., bezañ o vont d'ober udb, bezañ en ambroug d'ober udb, bezañ war ar mare d'ober udb, bezañ war bar d'ober udb, bezañ e par d'ober udb, bezañ war ar pare d'ober udb, bezañ e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) d'ober udb, bezañ e-tal d'ober udb, bezañ war var d'ober udb, bezañ en toull tostañ d'ober udb, bezañ o tanzen ober udb, pourchas ober udb, prientiñ ober udb, bezañ o sterniañ ober udb, bezañ war an taol d'ober udb, bezañ o tiblasañ ober udb, bezañ war-bouez ober udb, bezañ e-kichen ober udb, bezañ o

fardañ ober udb, kinnig ober udb, bezañ o nodiñ ober udb ; *er steht im Begriff abzureisen*, emañ o fardañ (emañ war-nes, emañ war-sin, emañ dindan) mont kuit, emañ o nodiñ mont kuit, emañ a-wel (e-tailh, en ampoent, war-dost, war ar mare) da vont kuit, emañ oc'h aveiñ mont kuit, emañ war e gimiad ; *er war im Begriff, eine andere zu heiraten*, eñ a oa bet evit dimeziñ un all, edo o vont da zimeziñ unan all, eñ a oa bet e-kichen dimeziñ un all.

begriffen ag. : 1. stag ouzh, lod eus ; *die Klausel ist im Vertrag (ein)begriffen*, stag eo an diferadenn-mañ ouzh ar gevrat, ar merkad-mañ a zo lod eus ar gevrat ; *mit inbegriffen*, e-barzh, da-heul, hag all ; 2. [dre astenn.] war, war-nes, o ; *die Gäste sind im Aufbruch begriffen*, emañ ar gouvidi o vont kuit (oc'h en em gempenn evit mont kuit, war-nes mont kuit, o fardañ mont kuit, war ar mare da vont kuit, o nodiñ mont kuit, war ar pare da vont kuit, war bar da vont kuit, e par da vont kuit) ; *in der Ausführung begriffen*, war ober, war ar stern, war ar portolof ; *die Anzahl der Schüler ist im Rückgang begriffen*, digreskiñ (gouzizañ, diskenn, izelaat, mont en diminu, mont war ziminu) a ra niver ar skolidi, war zigresk emañ niver ar skolidi, diskar a zo war niver ar skolidi, war rabat e ya niver ar skolidi, nebeutaat a ra niver ar skolidi ; *im Zunehmen begriffen*, war gresk, war greskiñ, o kreskiñ.

begrifflich ag. : steroniel, steradel, mennozhiael, mennozhialek, meizadel, meizadek.

Begrifflichkeit b. (-,-en) : 1. termenoniezh b. ; 2. ger g., termen g. ; 3. [preder] mennozhialegezh b., meizadegezh b.

Begriffs- : kealel, ... ster.

Begriffsbestimmung b. (-,-en) : termenadur g., dispieg-ster g.

Begriffsbildung b. (-,-en) : mennozhiaur g., meizadur g.

Begriffsfeld n. (-s,-er) : [yezh.] sterva g., tachenn-ster b., talvoudegezh b.

Begriffsinhalt g. (-s,-e) : [preder., yezh.] endalc'h g., ental g.

begriffsmäßig ag. : 1. difetis ; 2. hag a glot gant an derc'henn ; 3. diouzh e ster, dre dermenañ.

Begriffsschrift b. (-,-en) : skritur dre arouezlunioù g./b.

begriffsstutzig ag. : *begriffsstutzig sein*, bezañ berrboell, na gaout tamm skiant varn, bezañ berr a skiant, bezañ ur skiant verr a zen eus an-unan, bezañ berr a spered (e spered, e skiant), bezañ berr ar vent a skiant roet d'an-unan, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ simpl ha berrwel, bezañ ur spered besk a zen, bezañ gorrek a spered, bezañ ur spered gorrek a zen, bezañ ur spered pouer a zen, bezañ berrwelet da vat, bezañ re vras e benn evit deskiñ netra, bezañ pout a spered, bezañ pout e spered, bezañ pouer a spered, bezañ berr (bouc'h) da gompren, bezañ ul lastez hir e skouarn, bezañ tev e voned, na vont herrus gant an-unan, bezañ toullou talar en e benn, bezañ gorrek da gompren, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ tapet war ar portolof, bezañ tuzum, bezañ divalav e spered, bezañ ur skiant verr a zen, na vezañ lemmoc'h e spered eget ul loaia pri mañsonat, mankout d'an-unan

ur c'hreunenn en e chapeled, fiziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, kaout lod e Kerskouarneg, bezañ bet silet e spered dre ar ridell, bezañ genaoueg evel ur ribod.

Begriffsstutzigkeit b. (-) : tuzumder a spered g., tuzumded a spered b., berboellegezh b.

Begriffsumfang g. (-s,-umfänge) : [preder., yezh.] erastenn g., erdal g.

Begriffsvermögen n. (-s) : meizerezh g., meiz g., intentamant g., intenterezh g., intentegezh b., galloudezh dezvarn b., skiant varn b., poell g., skiant b. ; *das geht über mein Begriffsvermögen*, kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), setu aze avat ha 'zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din.

Begriffszeichen n. (-s,-) : mennozharouez b., arouezlun g.

begründen V.k.e. (hat begründet) : 1. diazezañ, sevel, fontañ ; *einen Hausstand (be)gründen*, diazezañ un tiegezh, kemer un hanter diegezh ; 2. gwiriañ, displegañ, dispakañ, reizhabegañ, savelañ, kantabegañ, katreizhañ ; *seine Ansicht begründen*, displegañ (dispakañ) e vennozh, displegañ (dispakañ) e soñj, reizhabegañ e vennozh ; *das ist nicht begründet*, n'eus abeg na reizh gant kement-se, diabeg eo kement-se, hep penn na lost eo, an dra-se a zo soliet war netra, disol eo an dra-se ; 3. *etwas mit etwas begründen*, diazezañ udb war udb all.

Begründer g. (-s,-) : saver g., diazezer g.

begründet ag. : reizh, reizhek, reizhwiriek, reizhwir, gwirion, diazezet war ar reizh ; *nicht begründet*, direizh, direizhwir, direizhwiriek, disol ; *prüfen, ob eine Reklamation begründet ist*, sellet ha reizh eo ur c'hlemm ; *begründetes Interesse*, c'hoant gouzout diazezet war gwir abegoù ha war ar reizh g. ; *begründete Frage*, goulenn reizh g. ; *das ist nicht begründet*, n'eus abeg na reizh gant kement-se, diabeg eo kement-se, hep penn na lost eo, an dra-se a zo soliet war netra, disol eo an dra-se.

Begründung b. (-,-en) : 1. krouidigezh b., diazezidigezh b. ; 2. [gwir] *Begründung eines Rechtes*, diazezadur ur gwir nevez ; 3. [dre skeud.] arguzenn b., reizhadur g., kantabeg g. ; *zur Begründung seiner Aussage*, evit prouiñ (gwiriekat) pezh a lavar, evit reizhabegañ e lavar (e gomzoù), evit katreizhañ e lavar (e gomzoù).

begrünen V.k.e. (hat begrünt) : glasaat, glazañ.

V.em. : **sich begrünen** (hat sich (t-rt) begrünt) : glasaat, glaziñ, dont da vezañ glas, glazañ, glasveziñ, glazeriñ.

begrüßen V.k.e. (hat begrüßt) : 1. saludiñ, boñjouriñ, demata ; *jemanden begrüßen*, tennañ e dog d'u.b., saludiñ u.b., demata u.b., ober e c'hourc'hemennou d'u.b. ; *der Hund begrüßt freudig seinen Herrn*, ober a ra ar c'hi hast ouzh e vestr, ober a ra ar c'hi chalantiz d'e vestr,

ober a ra ar c'hi fistoulig d'e vestr, cherisañ a ra ar c'hi e vestr, ober a ra ar c'hi kalz a joa d'e vestr, diskouez a ra ar c'hi joa ouzh e vestr ; *sich begrüßen*, en em gendervñ (Troude), en em saludiñ ; **2.** kavout mat, sevel a-du gant ; *ein Ereignis begrüßen*, joasaat o welet un darvoud bennak (Gregor), joasaat o klevet anv eus un darvoud bennak, ober lid d'un degouezh bennak, laouenaat ouzh un degouezh bennak ; *ich begrüße diese Entscheidung*, an diviz-mañ a blij din dreist.

begrüßenswert ag. : hetus, reketus, c'hoantus.

Begrüßung b. (-,en) : **1.** salud g., gourc'hemennoù lies. ; **2.** degemer g.

begucken V.k.e. (hat beguckt) : **1.** sellet ouzh, arvestiñ ouzh, chom da welet, chom da sellet ouzh ; **2.** P. lugnañ ouzh, sellet a-dost ouzh, lugemiñ ouzh, dislugemiñ ouzh, luc'hañ ouzh ; *er beguckte das Mädchen mit neugierigen Blicken*, sellet a rae pik ouzh ar plac'h, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h ; **3.** [dre skeud.] P. *sich von innen begucken*, ober ur c'hrogad (ur pennad, ur berad) kousket, ober ur gouskadenn.

begünstigen V.k.e. (hat begünstigt) : mont a-du gant, bezañ a-du gant, harpañ, harpañ war well, luskañ war-raok, reiñ lañs da, reiñ al lañs da, reiñ kas da, bezañ lañsus da, lakaat dreist, ober evit, tuiñ da, skoazellañ, reiñ sav da, dougen dorn da, reiñ biz da, degas en e jeu, lakaat da ziorren, aesaat, broudañ, paeroniañ, lakaat da fonnañ, distankañ war ; *der Goldrausch hat die Besiedlung Kaliforniens begünstigt*, ar beilh war an aour a oa bet poblus evit Kalifornia ; *schwüles, feuchtes Wetter begünstigt den Wurmbefall*, an amzer bouer a zo preñvedus, an amzer bouer a laka ar preñved da fonnañ, pa vez pouer an amzer e puilh ar preñved ; *jemanden begünstigen*, mont a-du gant u.b., dougen dorn d'u.b., dougen (reiñ) biz d'u.b., ober (touliañ) evit u.b., reiñ sav d'u.b., reiñ lañs d'u.b., reiñ al lañs d'u.b., ober diouzh u.b., bezañ gant u.b., paeroniañ u.b., brientekaet u.b. ; *begünstigt werden*, bezañ brientekaet, bezañ roet lañs d'an-unan, bezañ lakaet dreist, kaout muioc'h eget ar re all, kaout dreist ar re all, bezañ degaset en e jeu ; *die am meisten begünstigten Klassen*, ar renkadoù o deus ar muiañ lies., ar renkadoù pinvidikañ lies., ar vrientinien lies., ar vrienteged lies.

Begünstigte(r) ag.k. g./b. : gounezer g., gounideg g., gwarezad g., brienteg g.

Begünstigung b. (-,en) : brientekadur g., gwellvez b., ampled g., lañs g., grad-vat b., bontez b., diuz g. ; *unter Begünstigung der Nacht*, e-ser an noz, a-fed noz, oc'h ober e vad eus an noz.

Begünstigungsklausel b. (-,n) : [kenwerzh] diferadenn a-well b., diferadenn wellvezel b.

Begünstigungstarif g. (-s,-e) : [kenwerzh] feurbriz a-well g., feurbriz gwellvezel g.

Begünstigungswesen n. (-s) : mignonerezh g., nizelegezh b., nizelouriezh b., nepotegezh b., lelligouriezh b.

begutachten V.k.e. (hat begutachtet) : kevarouezañ, prizachiñ, priziañ, burutellañ, tamouezat, ridellat, barn.

Begutachter g. (-s,-) : kevarouezour g., prizacher g., prizachour g., barner g.

Begutachtung b. (-,en) : kevarouezerezh g., kevarouezañ g., prizach g., prizacherezh g., prizachadenn b.,

burutelladenn b. ; *dem Sachverständigen zur Begutachtung vorlegen*, reiñ da gevarouezañ, reiñ da brizachañ, reiñ da brizañ.

begütert ag. : fortuniet, fortunius, madek, leveet, leveet mat, en e aez, war e aez, danvez dezhañ, un tamm brav a arc'hant war e anv, mat e gerz, an aour war ar raden gantañ, kreñv an traoù gantañ, war ar bern, druz ar geustereñn gantañ, arc'hantet bravik, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, klok, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, pinvidik-mor, pinvidik-pounner, pinvidik-lous, mat an traoù gantañ, mat ar bed gantañ, foenn er rastell gantañ, barrek, gouest, madoù dezhañ, mat da geinañ ; *sie waren nicht sehr begütert*, ne oa ket gwall frank ar stal ganto, tenn e oa ar bed ganto, ne oa ket frank ar stal ganto ; *sie waren begütert*, ar re-se o doa arc'hant mat, ar re-se o doa moaien, glad o doa, madoù e-leizh o doa war o anv, ar re-se e oa mat o c'herz, kreñv e oa an traoù ganto, madoù e-leizh o doa a-leve, ur madoù bras o doa, madoù bras o doa, danvez bras a oa dezho, danvez o doa, en o feadra e oant, traoù o doa, largentez o doa, arc'hant o doa, uhel e oa an dour en o milin, tud a dra (a beadra, a zanvez) a oa anezho, ar re-se e oa mat ar bed ganto.

begütigen V.k.e. (hat begütigt) : sioulaat, habaskaat, kuñvaat, dousaat, peoc'haat, digrizañ.

begütigend ag. : peoc'haus, sioulaus, kuñvaus, habaskaus.

Begütigung b. (-) : peoc'hatur g., sioulatur g., habaskadur g., kuñvadur g.

behaaren V.em. : **sich behaaren** (hat sich (t-rt) behaart) : blevenniñ, kreofañ.

behaart ag. : blevek, blevennek, blevennaouek, kreofnek, kreofennek, panek ; *stark behaarter Typ*, bleveg g. [liester bleveien] ; *stark behaarte Hände*, daouarn blevek lies.

Behaartheit b.(-) : blevegezh b.

Behaarung b. (-) : blev str. ; *der Pudel hat eine gekräuselte Behaarung*, kluchet eo blev ar c'hi-rodellek.

behaben V.em. : **sich behaben** (hat sich (t-rt) behabt) : en em ren, en em zalc'her, en em c'houarn.

Behaben n. (-s) : emzalc'h g., doareoù lies., kundu b.

behäbig ag. : **1.** dibres, habask, sioul, tezeok, parfet ; *ein behäbiger Mensch*, un den war e blaen g. ; **2.** [Bro-Suis] pinvidik, cheuc'h, pastellek ; **3.** aes, aezet, emzav, klet, sasun.

Adv. : kempennik, koul, koulik, ken distrafiuilh ha tra, kempennik ha brav, war e oarig, àr e oar-oarigoù, war e bouezig, a-zoug e gamm, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e blaen, dousik ha plaen, war e vadober, war e boz, plarik, dizouj-kaer.

Behäbigkeit b. (-) : **1.** aez g., aezamant g., aezoni b., aested b., aester g., kletadurezh b. ; **2.** parfeted b., habaskted b.

behacken V.k.e. (hat behackt) : **1.** kravellat, pechat, meskañ, c'hwennat, pigosat, pigellat ; *die Erdbeeren behacken*, meskañ ar sivi, meskañ an douar tro-dro d'ar sivi, pigosat an douar tro-dro d'ar sivi, kravellat an douar tro-dro d'ar sivi, c'hwennat ar sivi ; **2.** pigosat ; *die Rinde hat ein Specht behackt*, pigoset eo bet ar rusk gant ur gazez-koad ; **3.** P. punañ, gennañ, riaiñ ; *jemanden um etwas behacken*, ober gaou ouzh u.b. ag udb, c'hwiblaerezh

(skrapañ) udb digant u.b., divorañ udb digant u.b., sammañ udb d'u.b., gennañ u.b. eus udb, riañ u.b. diouzh udb, houperigañ u.b., paltokiñ u.b., flemmañ u.b., friponat u.b., fripañ udb digant u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., strobinañ u.b. ; *er hatte versucht, ihn um zehn Euro zu behacken*, klasket en doa e c'hennañ eus dek euro, klasket en doa e riañ diouzh dek euro ; *er wurde um seinen Tageserlös behackt*, outañ ez eus bet graet gaou eus gopr e zevezhiad labour, c'hwibet eo bet dezhañ gopr e zevezhiad labour.

behaftet ag. : dalc'het ; 1. *mit Schulden behaftet*, sammet a zle, gwriet a zle, stag e vag dre-holl, dleoù forzh pegement war e anv, dleoù ken-ha-ken war e anv, dleoù ken-ha-kenañ war e anv, dleoù kenañ-kenañ war e anv, dleoù war e anv mui-pegen-mui, dleoù war e anv gwazh-pegen-gwazh, karget a zle (Gregor), ur bern dle dezhañ, ur bern dleoù war e gein, bec'hiet gant an dleoù, Fañch ar Berr gantañ, dle gantañ betek toull e c'houzoug, dalc'het a bep lec'h ; 2. [mezeg.] *mit einer Krankheit behaftet*, dalc'het (skoet, taget) gant ur c'hleñved bennak, stag ur c'hleñved bennak outañ, kouezhet ur c'hleñved bennak warnañ, peg (krog) ur c'hleñved bennak ennañ, ur c'hleñved bennak o c'hoari e reuz gantañ, vi pe labous o c'hoari gantañ ; 3. [dre skeud.] *mit Mängeln behaftet*, sioù (nammoù, mankoù) dezhañ, siek, nammek.

behagen V. dibers. (hat behagt) : plijout, hetaat ; *wie es ihm behagt*, hervez e froudennoù, diouzh ma tro en e benn, hervez e did, diouzh e imor, diouzh e faltazi, diouzh e vod, hervez e faltazi, diouzh e benn e-unan, diouzh e santimant ; *es behagt mir sehr, so etwas zu tun*, bourrañ a ra an dra-se din, bourrañ a ran gant an dra-se, bourrañ a ra din ober an dra-se, bourrañ a ran an dra-se, bourrañ a ran ober an dra-se, bourrañ a ran oc'h ober an dra-se, goust am eus d'ober an dra-se, ur misi eo evidon ober an dra-se, ur misi am eus ober an dra-se, kemer a ran bourd en dra-se, kemer a ran goust oc'h ober an dra-se, kavout a ran va fleustr gant an dra-se, em flijadur e vezan gant an dra-se, ur abadenn blijadur eo evidon ober an dra-se, se a ro plijadur din, ur mor a blijadur am bez gant an dra-se, kavout a ran plijus an dra-se, an dra-se a blij din, kemer a ran va ebat gant kement-se, bourrañ a ran ouzh an dra-se, bourrañ a ran a'n dra-se, kavout a ran dudi (en dudi e vezan) gant an dra-se, en em hetiañ a ran gant an dra-se, en em blijout a ran oc'h ober an dra-se, da eo an dra-se din, kement-se a ra vat da'm c'halon, friantañ a ran pa vezañ oc'h ober an dra-se.

Behagen n. (-s) : plijadur b., gwalc'h g., da g., esmaeenn b., aez g., hevoud g., het g., hetañs b., pleustr g., plijuster g., plijusted b. ; *er lebt nach seinem Behagen*, bevañ a ra diouzh e c'hoant, bevañ a ra hervez e blijadur, bevañ a ra evel ma plij gantañ, bevañ a ra diouzh ma plij gantañ, bez emañ ar brid war e voue, ober a ra e c'hiz (e roll, pezh a gar, e vod), bevañ a ra en e c'hiz, bevañ a ra en e roll (en e ziviz), heuliañ a ra e roll (e benn), frank eo warnañ, bevañ a ra diouzh e c'hiz / emañ en e yezh (Gregor), bevañ a ra en e yezh, bevañ a ra diouzh e yezh, bevañ a ra hervez e yezh, ne ra ken ar pezh a gar.

behaglich ag. : c'hwek, plijus, bourrus, hetus, hevoudek, sasun, klet ; *sich behaglich fühlen*, bezañ en e wellañ, bezañ en e aez (en e vleud), koñfortiñ, bezañ en e aez hag en e blijadur, bezañ en e voued leun, bezañ en e

goch, bezañ en e jeu, bezañ en e vutun, bezañ er friko, bezañ en ur friko, en em gavout en aez, bezañ barrek, kavout ur misi ; *eine behagliche Stimmung*, un aergelc'h c'hwec'h g. ; *hier werden Sie's behaglich haben*, amañ ho po frankiz, amañ e vo frank warnoc'h, amañ e vo frank deoc'h.

Behaglichkeit b. (-) : aezamant g., aezoni b., aested b., aester g., kletadurezh b., plijuster g., plijusted b., bourrusted b., c'hwekted b., c'hwekter g., frankiz b.

behalten V.k.e. (behält / behielt / hat behalten) : 1. delc'her, delc'her gant an-unan, kenderc'hel, kendelc'her gant, mirout, chom ; *seinen Platz in einer Warteschlange behalten*, difenn e renk en ul lostad tud, difenn e dro, delc'her e renk en ul lostad tud ; *den Hut auf dem Kopf behalten*, delc'her (lezel) e dog war e benn, chom gant e dog war e benn, chom e dog war e benn gant an-unan ; *etwas für sich behalten*, lakaat (kemer) udb en tu diouzh an-unan, mirout udb en tu gant an-unan, delc'her udb gant an-unan, delc'her udb evitañ e-unan, kendelc'her udb evit an-unan, chom udb gant an-unan, ober e rann (e gerz) eus udb, lakaat udb war e anv ; *behalte das Buch für dich !* chom al levr ganit ! mir al levr ! dalc'h al levr ganit ! kendalc'h al levr evidout ! ; *jemanden im Krankenhaus behalten*, derc'hel u.b. en ospital, kenderc'hel u.b. en ospital ; *wir können ihn nicht bei uns behalten*, n'omp ket evit derc'hel anezhañ ganeomp er gêr ; *jemanden im Warmen behalten*, derc'hel u.b. en tommder ; *die Küste in Sicht behalten*, bageal a-wel d'an aod, merdeñ hep koll gwel a'n aod ; *etwas im Gedächtnis behalten*, delc'her udb er penn, delc'her udb en e benn ; 2. [dre skeud.] *ein Geheimnis für sich behalten*, chom hep diskuliañ ur c'hevren, derc'hel mat ur c'hevren, delc'her war e deod, derc'hel war e latenn, delc'her udb er genoù, mirout udb en tu gant an-unan, delc'her udb gant an-unan, lakaat udb dindan e votoù, klozañ udb en e rastell, tevel krenn war udb ; *sie kann kein Geheimnis für sich behalten*, honnezh a zo evel ur vinaoued en ur sac'h, ur beg toull a zo anezhi, ur sac'h diere a zo anezhi, ur ridell doull a zo anezhi, honnezh a zo ur plac'h rouez ; *sie kann Namen nicht behalten*, n'emañ ket evit derc'hel soñj eus anvioù an dud, divemor eo e-keñver anvioù an dud ; *er behält diese Sache im Auge*, *er behält diese Sache im Blickfeld*, chom a ra e lagad war an afer-se, ne goll ket ar gwel eus an dra-se, delc'her a ra kloz war an dra-se ; *behalten Sie mich lieb*, chomit douget din, mirit un eñvorig evidon, mirit ac'hanon en ho kalon, mirit ho karantez evidon ; *behalt dich wohl*, dalc'h mat da'z krog ! dalc'h da grog ! bez war evezh na c'hoarvezfe droug ganit ! ; *die Oberhand behalten*, chom an tu kreñv gant an-unan ; *das Feld behalten*, kaout an tu kreñv, kaout e greñv (ar c'hreñv), bezañ ar c'hreñv (an tu kreñv, ar gounid) gant an-unan, sevel war varr, tapout e droad er par ; *seine Fassung behalten*, derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel war e imor, padout, chom difrom, reizhañ barradoù e galon ; *sie behielt ihre Fassung*, sosehr sie dieser Vorwurf traf, chom a reas hep ober seblant ebet, daoust pegen poaniet e oa bet gant ar rebech-se ; *Recht behalten*, bezañ ar rezon (ar gwir) gant an-unan ; [mat.]

sechs schreiben, zwei behalten, skrivañ c'hwec'h ha lakaat daou a-gostez, lakaat c'hwec'h ha mirout daou.

Behälter g. (-s,-) / **Behältnis** n. (-ses,-se) : endalc'her g., dalc'her g., lestr g. ; *Behältnis und Inhalt*, an endalc'her hag an endalc'had.

behämmert ag. : P. sot-magn, nay, pitilh, sot-ran, ur penn ki anezhañ, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, sot evel ur c'hwil-derv, sot evel ur Gwenedad, tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet, ur makez penn leue anezhañ, ur c'hakouz anezhañ, un tamm kakouz anezhañ, ur penn-touilh anezhañ, ur c'hac'her polos anezhañ, ur paourkaezh diod anezhañ.

behänd ag. / **behände** ag. : dibilh, dornet-mat, diliamm, blim, bliv, gwiv, gren, skañv, frev, ouesk, mibin, prim, lijer, fonnus, ahelet aes, iziliet, iziliet aes, apert, chourch, dillo, eskuit, gerc'h, dilu e izili, dilu a gorf, skañvik e gerzh, mistr, skañv e droad, skañv e zivhar, likant, likant e rodoù, skañv da reded.

Adv. : buan-buan, prim.

behandeln V.k.e. (hat behandelt) : **1.** *jemanden gut behandeln*, mont dre gaer d'u.b., mont dre gaer gant u.b., mont dre du d'u.b., mont dre du gant u.b., mont brav d'u.b., ober brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalandiz d'u.b., bezañ mat ouzh u.b., bezañ mat d'u.b., bezañ mat gant u.b., bezañ mat e-keñver u.b. ; *jemanden schlecht behandeln*, mont dre heg (dre griz, dre vil) d'u.b., mont vil d'u.b., mont dre heg (dre griz, dre vil) gant u.b., gwallgas u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., ober fall d'u.b., ober divalav d'u.b., ober buhez d'u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, bezañ fall gant u.b., bezañ fall ouzh u.b., bezañ fall e-keñver u.b., bezañ drouk ouzh u.b. ; *jemanden grausam behandeln*, bezañ kriz ouzh u.b., ober kriz ouzh u.b., ober kriz d'u.b., mont gant kruelded d'u.b. ; *jemanden halbherzig behandeln*, ober etre c'hwec'h ha c'hwerv d'u.b. ; *jemanden gerecht behandeln*, ober mat ouzh u.b., bezañ reizh e keñver u.b. ; *jemanden anständig behandeln*, ober mat ouzh u.b., bezañ dereat e keñver u.b. ; *jemanden kalt behandeln*, bezañ digas (disablant) ouzh u.b., bezañ yen e-keñver u.b., mont gant yenijenn d'u.b. ; *jemanden stiefmütterlich behandeln*, mont d'u.b. gant dispriz (disprizañs dizoujañs), bezañ dizamant (dizouj) e-keñver u.b., disprizañ doujañ d'u.b. ; *jemanden unsanft behandeln*, bezañ gouez ouzh u.b., bezañ gourd ouzh u.b., bezañ boufon ouzh u.b. ; *eine Frau wie eine vornehme Dame behandeln*, ober un itron gant ur vaouez bennak ; *egal, ob sie Fremde oder Landsleute sind, sie werden gleich behandelt*, daoust pe int a zo estrenien pe tud eus ar vro, graet e vo heñvel outo ; *auch wenn Sie König sind, müssen Sie die Leute mit Rücksicht behandeln*, pegement bennak ma'z oc'h roue e rankit doujañ an dud ; *sie war empört über die Art, wie ihr Bruder behandelt wurde*, enoeiñ a reas o welet ober ar seurt tra d'he breur ; *er behandelt mich wie ein Kind*, da vogel e vezan lakaet gantañ ; *er behandelt mich als ebenbürtig*, mont a ra ganin par-ouzh-par ; *alle Leute gleich behandeln*, lakaat an holl dud keit-ha-keit, lakaat an holl a-rez, lakaat an holl dud a-resed, na ober kemm evit den, na gaout kemm evit den, na lakaat kemm ebet etre an dud, ober heñvel ouzh an holl ; *hier wird man wie rüdige Hunde behandelt*, amañ eo gwelloc'h bezañ

touseg en ur c'hleuz ; *er behandelt mich wie einen rüdigen Hund*, *er behandelt mich wie Luft*, ned on ket muioc'h dezhañ eget felc'h ur c'hi ; **2.** [mezeg.] intent ouzh, prederiañ, prederiañ ouzh, soursial ouzh, ober war-dro, ober diouzh, plediñ gant, damañtiñ, louzaouiñ, mezegañ, medisiniñ, tretañ ; *einen Kranken behandeln*, intent ouzh ur c'hlañvour, prederiañ ur c'hlañvour, prederiañ ouzh ur c'hlañvour, soursial ouzh ur c'hlañvour, ober war-dro ur c'hlañvour, bezañ war-dro ur c'hlañvour, ober diouzh ur c'hlañvour, plediñ gant ur c'hlañvour, damañtiñ ur c'hlañvour, louzaouiñ ur c'hlañvour, mezegañ ur c'hlañvour, medisiniñ ur c'hlañvour ; *eine Krankheit behandeln*, prederiañ ur c'hleñved, prederiañ ouzh ur c'hleñved, mezegañ ur c'hleñved ; *eine Psychose behandeln*, prederiañ ur psikoz ; *jemanden stationär behandeln*, intent ouzh u.b. er c'hlañvdi ; *behandelnder Arzt*, mezeg a ra war-dro ar c'hlañvour g., mezeg boas g. ; *bei einem Kind müssen Angstzustände gründlich behandelt werden*, ne zleer morse lezel ur bugel war e gasadennoù aon ; *mit einem Pestizid behandeln*, diastuziñ, louzaouiñ ; **3.** [dre skeud.] plediñ gant ; *ein Thema behandeln*, plediñ gant ur c'hraf bennak ; *ein Thema gründlich behandeln*, disec'hañ ur c'hraf bennak, diskejañ ur c'hraf bennak, studiañ pizh ur c'hraf bennak, mont war don ur c'hraf bennak ; *wir werden das Ganze äußerst diskret behandeln*, miret e vo pep tra kuzh, ne vo ket a vrud eus se, ne vo toulllet da zen eus hon afer.

behändigen V.k.e. (hat behändigt) : **1.** kemer, kregiñ e, tapout krog e ; **2.** [kenwerzh] kemer e karg, degemer.

Behändigkeit b. (-) : mibinder g., gwevnder g., primder g., eskuitet b., eskuiter g.

Behandlung b. (-,en) : **1.** *ärztliche Behandlung*, intentoù lies., louzaouadur g., mezegadur g., louzaouerezh g., mezegañ g., louzaouiñ g., treterezh g., predererezh g., prederiadur g., kur b. ; *Behandlung mit Röntgenstrahlen*, treterezh dre skinoù X g. ; *ambulante Behandlung*, intentoù er gêr lies., intentoù er-maez eus an ospital lies. ; *stationäre Behandlung*, intentoù er c'hlañvdi lies. ; *dort bekommst du die angemessene Behandlung*, du-se e vi mezeget diouzh an ezhomm ac'h eus ; *der Arzt ließ die Behandlung einstellen*, lakaat a reas ar mezeg ehanañ al louzaouadur-se ; **2.** danzeerezh g., danzeadur g., danzen g. ; **3.** [plant, labour-douar] louzaouiñ g., louzaouadur g.

Behandlungsart b. (-,en) : **1.** mod louzaouiñ g., doare danzen g. ; **2.** [mezeg.] hentenn vezegañ b.

behandlungsbedürftig ag. : hag a rank bezañ mezeget, hag a rank bezañ tretet.

Behandlungskosten lies. : [mezeg.] koust mezegañ g., frejoù mezegañ lies.

Behandlungsmethode b. (-,n) : **1.** doare tretiñ g., mod louzaouiñ g., doare danzen g. ; **2.** [mezeg.] hentenn vezegañ b.

Behandlungsraum g. (-s,-räume) / **Behandlungszimmer** n. (-s,-) : [mezeg.] sal ar prederioù b.

behandschuhen V.k.e. (hat behandschuht) : manegañ.

Behang g. (-s, Behänge) : **1.** stign g., stenneris g., tenneris g., pallenn g., lien-stign g. ; **2.** kinkladur ar wezenn Nedeleg g. ; **3.** [chas] divskouarn hir a-istribilh

lies. ; **4. Behang eines Baumes**, bec'h frouezh ur wezenn g., gwezenad frouezh b.

behängen V.k.e. (hat behängt) : **1.** stigmañ, istribilhañ ; *die Wände mit Teppichen behängen*, stigmañ ar mogerioù gant pallinier, stigmañ pallennoù ouzh ar mogerioù, teltañ ur gambr, pallennañ ar mogerioù ; *eine Kirche schwarz behängen*, stigmañ un iliz e du ; **2.** mit Orden behängt, ur bern medalennoù a-istribilh ouzh e vruched, un treuziad medalinier a-ispilh ouzh e vruched.

behangen ag. : **1.** karget a ; **2.** [hemolc'h] *ein schön behangener Hund*, ur c'hi gant divskouarn hir a-istribilh g.

beharken V.k.e. (hat beharkt) : **1.** rastellat, rozellat, grifañ ; **2.** [lu] bombezañ, bombezenañ.

beharren (hat behart) : **1.** delc'her, kendelc'her, forsiñ, padout ; *auf seiner Meinung beharren*, chom mort war e soñj, fonnañ en e veno, pegañ ouzh e vennozh, delc'her mort (yud, start, gwevn) d'e soñj, bezañ ur pennad en an-unan, delc'her start (mat, yud, gwevn, mort) d'e vennozh, na lakaat brasoc'h pod war an tan evit se, na zispegañ diouzh e vennozh, delc'her d'e veno, delc'her gant e veno ; *auf etwas beharren*, pouezañ war udb, delc'her war udb, forsiñ war udb, kenderc'hel start gant udb (Gregor), padout d'ober udb, lakaat imor d'ober udb, pegañ ouzh e c'houlenn ma vije graet udb ; *eigensinnig auf etwas beharren*, chom aheurtet en udb, aheurtiñ d'ober udb, en em amoediñ oc'h ober udb ; **2.** chom, menel.

Beharren n. (-) : padadur g., pegadur g., dalc'h g., dalc'hadur g., kendalc'h g.

beharrlich ag. : kendalc'hus, tagus, dalc'hus, padus, pennek, divrall, hirboanius, patient, hirbasiant, didro, parfet, start en e vennozhioù ; *beharrliche Arbeit*, labour dalc'hus g. ; *nach langem, beharrlichem Wandern erreichte er die Küste*, dre zalc'h mont e tegouezhas gant an aod, forzh da vale e tegouezhas gant an aod, dre forzh mont e tegouezhas gant an aod, dre hir delc'her da vont e tegouezhas gant an aod, gant kendelc'her da vont e tegouezhas gant an aod, dre fin mont e tegouezhas gant an aod, war-bouez mont e tegouezhas gant an aod, war-bouez delc'her da bilat hent e tegouezhas gant an aod ; *durch seine beharrliche Arbeit*, dre hed poaniañ, dre forzh strivañ, dre fin strivañ, dre zalc'h poaniañ, dre ser poaniañ, war-bouez strivañ, war-bouez kemer poan, a-bouez poaniañ, dre e aket, a-sour labourat, dre hir boaniañ ; *durch beharrliches Üben*, a-bouez pleustriñ, dre hed pleustriñ, dre forzh pleustriñ, dre zalc'h pleustriñ, dre fin pleustriñ, dre ser pleustriñ, war-bouez pleustriñ, gant kendelc'her da boaniañ, dre hir bleustriñ ; *beharrlich auf etwas bestehen*, na ziskregiñ diouzh udb, derc'hel mort (yud, start, gwevn) d'udb, pegañ ouzh udb, pegañ ouzh e c'houlenn ma vije graet udb, delc'her mat d'e askorn, na devel da c'houlenn udb, kilverziñ, chom aheurtet en udb, aheurtiñ d'ober udb, en em amoediñ oc'h ober udb, chom mort war e soñj ; *beharrlich arbeiten*, labourat gant dalc'h, labourat gant kendalc'h, derc'hel mort da labourat, bezañ pennek war al labour, bezañ taer da labourat, bezañ kalonek da labourat, labourat kalonek ; *beharrlich sein*, kaout youl en e benn, bezañ didro, bezañ kendalc'hus, bezañ dalc'hus, bezañ ur paotr a-raok, kaout padusted, diskouez dalc'hamant,

bezañ parfet, bezañ start en e vennozhioù, bezañ un den a-well-forzh.

Beharrlichkeit b. (-) : kendalc'helezh b., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., kendalc'h g., kendalc'h-ober g., dalc'h g., dalc'hadur g., dalc'hegezh b., dalc'husted b., dalc'hidigezh b., dalc'hamant g., padusted b., paduster g., trebaduster g., pennegezh b., penverzegezh b., starter g., started b., divrallder g., patianted b., pegadur g., parfeted b., poell g. ; *Beharrlichkeit führt zum Ziel*, o terc'hel stenn e vez kaset an traoù da benn, dre forzh kendalc'her da c'houlenn e vezer selaeouet ; *mit Beharrlichkeit kämpfen*, stourm gant dalc'hegezh, stourm gant dalc'h, derc'hel stenn da stourm, derc'hel mort (yud, gwevn) da stourm, stourm gwevn.

Beharrung b. (-) : kendalc'husted b., dalc'husted b., padusted b., padelezh b., padadur g., aket g.

Beharrungskraft b. (-,kräfte) : [fizik] nerzh anniñv g., nerzh inertiezh b., gremm enkel g., energiezh enkel b.

Beharrungsvermögen n. (-s) : **1.** kendalc'husted b., dalc'husted b., padusted b., aked g. ; **2.** [fizik] nerzh inertiezh g., nerzh anniñv g., gremm enkel g., energiezh enkel b.

behauchen V.k.e. (hat behaucht) : **1.** c'hwezhañ war ; **2.** lizenniñ, nivlenniñ, dilufañ ; *die Windschutzscheibe ist behaucht*, glizh a zo war gwerenn-dal ar c'harr-tan, lizennet eo gwerenn-dal ar c'harr-tan.

Behauchung b. (-,en) : [yezh.] kemmadur dre c'hwezhañ g., c'hwezhadur g.

behauen V.k.e. (hat behaut) : bouc'halañ, divrazañ gant ar vouc'hal, keizañ, pikañ, kizellañ ; *einen Felsblock behauen*, kizellañ un dousenn vaen, pikañ un dousenn vaen, benañ un dousenn vaen a skoldadoù ; *Holz rechtwinklig behauen, Holz vierkantig behauen*, karrezañ, karreañ koad-materi / bouc'halañ koad-materi (Gregor) ; *behauener Stein*, maen-ben g., maen-benerezh g., maen-tailh g., maen e benadurezh g.

Behauen n. (-s) / **Behauung** b. (-) : **1.** diwariadur g., karrezadur g. ; **2.** benadur g., benerezh g., ben g., pikañ g., maenvenerezh g., maenvenouriezh b., ar benañ mein g.

behaupten V.k.e. (hat behauptet) : **1.** diogeliñ, kadarnaat, lavaret, souten, arlavarout, reiñ da wir ; *etwas steif und fest behaupten*, derc'hel start d'ur mennozh, chom divrall e veno, diogeliñ kreñv hag uhel udb, difenn uhel ha kreñv udb, difenn groñs ha start udb, haeriñ udb ; *behaupten, dass ...*, mennout e ; *er ging so weit zu behaupten, dass ich selbst daran schuld wäre*, aet e oa betek lavaret e vijen kiriek d'an droug-se ; *wer so etwas behauptet hat, ist ein Lügner*, neb piv bennak en deus lavaret kement-se a zo ur gaouiad ; *ich habe gehört, wie ein gewisser Jemand so etwas behauptete*, klevet em eus neb-mañ-neb o lavaret an dra-se ; *ich behaupte das Gegenteil*, an dro enep eo hag a zo gwir da'm soñj ; *er behauptete mit Stolz, er sei Heilmagier*, fougasiñ a rae e oa diskonter ; *ich habe einmal gehört, wie sie behauptete, dass ihr Vater nie Geldsorgen habe*, he c'hlevet em boa ur wech o lavaret ne vanke james a arc'hant d'he zad ; *wie ihm behauptet wurde*, diouzh ma oa bet lavaret dezhañ ; *er besaß die Unverfrorenheit, so etwas zu behaupten*, aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er*

beauptet, dass er es allein schaffen kann, war e veno (d'e veno) e vo gouest d'ober pep tra e-unan ; *er behauptet, dass er allen überlegen wäre*, en em lakaat a ra trec'h d'an holl, war e veno (d'e veno) e vije barrekoc'h eget forzh piv.

2. seinen Rang behaupten, delc'her d'e renk, difenn e renk, delc'her e droad er par, [plac'h] derc'hel uhel he banniel ; *das Feld behaupten*, chom mestr war an dachenn, chom an tu kreñv (an tu war-c'horre) gant an-unan, kaout ar c'hreñv (an tu kreñv), chom ar c'hreñv gant an-unan, bezañ ar gounid gant an-unan, sevel war varr, tapout e droad er par, pakañ an tu war-c'horre.

V.em. : **sich behaupten** (hat sich (t-rt) behauptet) : 1. kenderc'hel, padout, delc'her start (mat, yud, mort, gwevn, ervat, betek ar penn), en em haerñ ; 2. ober e renkoù, bezañ trec'h, bezañ gounit, pakañ an tu war-c'horre, c'hoari e vestr, tailhañ e vestr, lakaat e droad er par.

Behauptung b. (-, -en) : 1. diogeladur g., diogeladenn b., kadarnadur g., kadarnadenn b., arlavaradur g., arlavaradenn b., haeradenn b., haeradur g., lavared g. ; *bloße Behauptung*, diogeladur diabet g., diogeladur disol g., diogeladur hep dalc'h na poell g. ; *eine Behauptung aufstellen*, lavarout udb, kinnig ur mennozh, kinnig ur mennad, lavaret e soñj, displegañ e soñj, displegañ e vennozh ; *die Behauptung aufstellen, dass ...*, mennout e ... ; *solche Behauptungen sind reine Lügen*, al lavaredoù-se n'int nemet gevier, al lavaredoù-se n'ez int nemet gevier ha netra ken, n'eus ger gwir ebet el lavaredoù-se ; 2. kendalc'h g. ; 3. kadarnadur g.

Behauptungssatz g. (-es, -sätze) : [yezh.] lavarenn diogeliñ b., lavarenn gadarnaat b.

Behausung b. (-, -en) : annez g., lojeiz g., herberc'h g., tiadur g. ; *ärmliche Behausung*, foukenn b., kozh ti g., ti dister g., neizh touseg g., ti-gutez g., lastez ti g., tamm toull ti g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., kozh toull brein g., toull lous g. ; *eine ärmliche Behausung haben*, bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous, bezañ ur baourentez vras en e di.

Behauung b. (-) : diwariadur g., karrezadur g.

Behaviorismus g. (-s) : behaviorouriezh b., behavioriegezh b., ersavoniezh b., ersavouriezh b., psikologiezh an ersavioù b.

Behaviorist g. (-en, -en) : behaviorour g., ersavour g.

beheben V.k.e. (beheb / hat behoben) : 1. renkañ, plaenaat, kompezañ, pellaat, remediñ, reizhañ ; *Schwierigkeiten beheben*, renkañ (kompezañ) traoù 'zo, lakaat diwezh da ziaezamantoù 'zo, kas da get (pladañ, reizhañ) diaesterioù 'zo, plaenaat an traoù ; *Fehler beheben*, reizhañ fazioù ; *eine Panne beheben*, disac'hañ udb, dresañ udb, rapariñ udb, ratreañ udb, difallañ udb, kempenn udb, renkañ udb, kas udb da blom, degas udb e ratre vat en-dro, dihoubañ udb, greiañ udb ; *jemandes Panne beheben*, disac'hañ u.b., distankañ u.b. ; *einen Mangel beheben*, kavout remed ouzh ur mank, divankañ udb, remediñ ouzh ur mank bennak, lakaat diwezh d'ur mank bennak, dinammañ udb, disiañ udb ; 2. [Bro-Aostria, arc'hant.] tennañ.

Behebung b. (-, -en) : 1. dreserezh g., aozerezh g., reizhadur g., lamedigezh b. ; 2. [Bro-Aostria, arc'hant.] tennadenn b.

beheimaten V.k.e. (hat beheimatet) : diazezañ, staliañ, annezañ.

beheimatet (in) ag. : o chom (e), genidik (eus).

beheizbar ag. : 1. hag a c'hell bezañ tommet, terket gant un dommerez ; 2. tommus.

beheizen V.k.e. (hat beheizt) : tommañ.

Beheizung b. (-) : tommerezh g.

Behelf g. (-s, -e) : tra hag a vez graet gantañ e defot gwell g., retirañs b., rekour g., rekourañs b., diank g.

behelfen V.em. : **sich behelfen** (behilft sich / behelft sich / hat sich (t-rt) beholfen) : 1. en em sachañ, en em zibab, dirouestlañ e neud, tennañ e blegoù, en em embreger ; 2. tremen gant udb e defot gwell ; *sich mit wenigem behelfen*, tremen gant nebeut, ober e dreuz gant nebeut a dra, bezañ nebeut a dra a-walc'h d'an-unan da vevañ, en em vagañ gant nebeut a dra, tremen gant soubenn an tri zraig, tremen gant soubenn ar pouezioù horolaj, bevañ diwar nebeut a dra, bevañ diwar bara ha dour, bevañ gant bara ha dour.

Behelfsausfahrt b. (-, -en) : [hentoù] hent distankañ g.

Behelfsbrücke b. (-, -n) : pont da c'hortoz e defot gwell g.

behelfsmäßig ag. : da c'hortoz, da c'hedal, e defot gwell.

behelligen V.k.e. (hat behelligt) : arabadiñ, borodiñ, garchennat, garchennat ouzh, trubuilhañ, daoubenniñ, diazezañ, hegaziñ, trabasat, darbariñ, tregasiñ, eogiñ, imoriñ, inzrougiñ, kontroliañ, heskinañ, chifañ, hegal ouzh, ober an heg ouzh, ober bisk da, hejañ e gerc'h da, hegañ da, lakaat droug e, harellat, siguriñ, lakaat c'hwen e loeroù u.b., atahinañ, bezañ dic'hrad [ouzh u.b.].

Behelligung b. (-, -en) : trabaserezh g., diaezadur g., heskinerezh g., harellerezh g.

behelmen V.k.e. (hat behelmt) : tokarnañ.

behelmt ag. : tokarnet, un tokarn war e benn gantañ.

behend ag. : dibilh, dornet-mat, blim, bliv, gwiv, gren, skañv, frev, ouesk, mibin, prim, lijer, mistr, fonnus, ahelet aes, iziliet, iziliet aes, likant, likant e rodoù, apert, chourch, dillo, eskuit, gerc'h, gres, pront, dilu e izili, dilu a gorf, skañv evel ur c'harv, libr e gorf.

Adv. : buan-buan, prim, en un taol berr, herrus, mibin.

Behendigkeit b. (-) : mibinder g., mibinded b., gwevnder g., gwevnded b., primder g., primded b., eskuitet b., eskuiter g., mistrer g., mistred b., oueskted b., ouesκτη g.

beherbergen V.k.e. (hat beherbergt) : *jemanden beherbergen*, reiñ flojenn d'u.b., reiñ goudor d'u.b., reiñ ti ha loj d'u.b., reiñ degemer d'u.b., reiñ toenn d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., reiñ digor d'u.b., bodenniñ u.b., reiñ bod d'u.b., herberc'hiañ u.b., annezañ u.b., repuiñ u.b., lojañ u.b.

Beherbergung b. (-) : herberc'hiezh g., herberc'hiadur g., herberc'hidigezh b.

Beherbergungsgewerbe n. (-s, -) /

Beherbergungswesen n. (-s, -) : letierezh g.

beherrschbar ag. : mestroniadus.

beherrschen V.k.e. (hat beherrscht) : 1. mestroniañ, ren, kaout ar c'hreñv (an tu kreñv) war, gouarn, aotrouniañ, aotrouniekaat, delc'her, bezañ udb en e zalc'h, bezañ udb dindan e zalc'h, derc'hel beli war, kaout beli war,

bezañ mestr war, kaout ar vestroni war ; *ein Land beherrschen*, delc'her ur vro, gouarn ur vro, kaout beli war ur vro, derc'hel beli war ur vro, bezañ ur vro en e zalc'h, bezañ ur vro dindan e zalc'h, bezañ ur vro en e c'hourc'hemenn, ober e renkoù en ur vro, ren ur vro, bezañ mestr en ur vro, mestroniañ ur vro ; *jemanden beherrschen*, bezañ u.b. en e zalc'h, bezañ u.b. dindan e zalc'h, bezañ u.b. en e c'hourc'hemenn, derc'hel e grog war u.b., derc'hel beli war u.b., mestroniañ u.b., bezañ mestr war u.b., kaout u.b. en e veli, kaout beli war u.b., kaout un troad war u.b., kaout berzh war u.b., kaout aotrouniezh war u.b., kaout mestroni war u.b., kaout da welet war u.b. ; *er übt einen beherrschenden Einfluss auf seine Kollegen*, ar c'hreñv en deus war e geneiled, mestroniañ a ra speredoù e geneiled ; *die Naturkräfte beherrschen*, doñvaat nerzhioù an natur, damesaat nerzhioù an natur, rañjennañ nerzhioù an natur, reizhañ nerzhioù an natur ; *es ist dem Menschen gelungen, die Elektrizität zu beherrschen*, doñvaet en deus mab-den an tredan, rañjennet en deus mab-den an tredan ; **2.** [dre heñvel.] *eine Sprache beherrschen*, dont mat (brav, aes) ur yezh gant an-unan, bezañ reizh war ur yezh, dont riel ha fraezh ur yezh gant an-unan, bezañ akuit war ur yezh, bezañ barrek war ur yezh, bezañ gourdon ouzh ur yezh ; **3.** *das Alphabet gut beherrschen*, gouzout mat al lizherennoù ; *das Rechnen schlecht beherrschen*, bezañ kleiz da jediñ, dont krog-diskrog ar jediñ gant an-unan ; *er beherrscht sein Metier*, reizh eo war e labour, hennezh a zo ur mestr war e vicher, dornet eo d'e vicher, tuet-mat da labourat eo, barrek (akuit, ur mailh, doazh, ifam, kalet, ouesk, ampart) eo war e vicher, gourdon eo ouzh e vicher, gouzout a oar e vicher, gouzout a ra anezhi, gouzout a ra anezhi war e vicher, arroutet eo war e vicher, ur mestr d'ober eo, hennezh a oar an dibenn eus an dra, anavezout a ra an treuz, un tad den eo war e vicher, un den mat-krak eo war e vicher, un tarin eo war e vicher ; **4.** reizhañ, mestroniañ, rañjennañ, gwakoliañ, doñvaat, kabestrañ, plegañ, sujañ, damesaat, reoliñ ; *seine Leidenschaften beherrschen*, gwakoliañ e c'hoantoù, reoliñ e c'hoantoù, kabestrañ e c'hoantoù, kabestrañ e youloù fall, damesaat e youloù fall, sujañ e youloù fall, bezañ mestr d'e youloù, moustrañ war e galon, moustrañ war lusk e galon, moustrañ war luskadoù e galon, plegañ c'hoantegezhioù e galon, kaout al levezon war e youloù fall, ober (derc'hel) penn d'e youloù fall, trec'hiñ e youloù fall, moustrañ war pistigoù e galon, stourm enep lañs e galon, moustrañ war froudoù e galon, gwaskañ war e c'hoantoù, brezelekaat outañ e-unan, chom mestr war e c'hoantoù, bezañ war e du, dont war e du, reoliañ e zroukyouloù / trec'hiñ d'e youloù / bezañ trec'h d'e youloù / lakaat e wall youloù da sujañ / herzel ouzh e zroukyouloù / mogañ e wall youloù (Gregor) ; **5.** [dre skeud.] *die Türme beherrschen das Stadtbild*, an tourioù eo a sach an evezh diouzhtu pa vez sellet ouzh kêr.

V.em. : **sich beherrschen** (hat sich (t-rt) beherrscht) : derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, en em drec'hiñ, emvestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, gwaskañ warnañ e-unan, bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ) war e imor,

reizhañ barradoù e galon, reoliñ e c'hoantoù, moustrañ war e from, moustrañ war e galon, moustrañ war an-unan, en em ameniñ ; *er konnte sich nicht beherrschen*, dic'halloud e oa evit pouezañ war e imor, ne oa ket mui evit derc'hel e greñv warnañ e-unan, ne oa ket mui evit en em vestroniañ, ne c'halle ket mui derc'hel plaen e spered, dic'halloud e oa evit gwaskañ warnañ e-unan, ne oa ket mui mestr d'e gorf (war e gorf, d'e imor), ne oa ket mui mestr war e imor, ne oa ket mui evit derc'hel (evit moustrañ) war e imor, ne oa ket mui evit reizhañ barradoù e galon, ne oa ket mui evit padout, ne oa ket mui evit e izili, trec'h e oa e gorf warnañ.

Beherrscher g. (-s,-) : mestr-bras g., mestronier g.

beherrscht ag. : mestr war e imor, mestr d'e gorf (d'e imor), plaen e spered, fur, pozet, avizet, parfet, karget a furnez, a boell hag a furnez.

Beherrschtheit b. (-) : emvestroni b., emvestroniezh b., emouarn g., emreol b., parfeted b.

Beherrschung b. (-) : **1.** gouiziegezh b., mailhoni b. ; **2.** emouarn g., emreol b., emreol b., emgenreizh b., emgenreizhadur g., emvestroni b., emvestroniezh b., mestroni war ar c'horf b., mestroni war e gorf b., poell g. ; **3.** aotrouniezh b., damani g., beli b., galloud g., dalc'h g., dalc'hidigezh b., mestroni b., mestroniezh b., mestroniadur g.

beherzigen V.k.e. (hat beherzigt) : **1.** *etwas beherzigen*, stagañ e galon ouzh udb, en em dommañ ouzh udb, kemer udb a-barfeted ; **2.** derc'hel kont eus, heuliañ, sentiñ ouzh ; *er beherzigt ihren Rat*, ober a ra diouzh hec'h ali, heuliañ a ra he c'hentel, ober a ra diouzh (hervez) he lavar.

beherzt ag. : disaouzan, hardizh, baot, dilent, dizaon, dispont, dispouren, dichipot, kadarn, kalonek, glev, taer, serzh, her ; *beherzt sein*, bezañ start e galon en e greiz, na vezañ laosk e galon, bezañ rebarb en an-unan.

Beherztheit b. (-) : disaouzan g., herder g., herded b., hardizhañs b., hardizhder g., hardizhded b., hardizhegezh b., hardison b., heroñsi b., dizaon g., dispont g., dispouren g., kadamded b., kalonegezh b., taerded b., taerder g., rebarb g.

behexen V.k.e. (hat behext) : strobinañ, hudañ, chalmiñ, sordañ, sorsiñ, strobinañ, strobellañ, strobañ, kilhañ, kelc'hiañ, lorc'hiñ, signañ, reiñ drougavel da, reiñ gwallavel da, bountañ ar gwallavel war, teuler ar gwallavel war, reiñ e vallozh da, skuilhañ mallozh war, milligañ, teuler ar barr war, teuler barr war, teuler ar saoz gant, teuler ur sort war, drougavizañ, lakaat dindan gazel-ge, tizhout, gouestlañ [spered u.b.], bamañ, barn, teuler breoù war ; *jemanden behexen*, reiñ drougavel d'u.b., reiñ gwallavel d'u.b., bountañ ar gwallavel war u.b., teuler ar gwallavel war u.b., reiñ e vallozh d'u.b., skuilhañ mallozh war u.b., milligañ u.b., teuler ar barr war u.b., strobinañ u.b., sordañ u.b., sorsiñ u.b., teuler ur sort war u.b., drougavizañ u.b., skeiñ u.b., teuler an drougavel war u.b., bountañ an drougavel war u.b., kilhañ u.b., kelc'hiañ u.b., lakaat u.b. dindan gazel-ge, gouestlañ spered u.b., signañ u.b., bamañ u.b., barn u.b., teuler breoù war u.b. ; *eine Kuh behexen, damit aus ihrer Milch keine Butter gewonnen werden kann*, diamannin ur vuoc'h.

Behexung b. (-, -en) : strobiniellerezh g., achanterezh g., boemerezh g., strobiniell b., strobinielladur g., sort g., ereerezh-hud g., signadur g., bam g., bamadur g., bamerezh g.

beihilflich ag. : skoazellus, harpus, skorus, sikourus ; *jemandem behilflich sein*, reiñ un tamm skoazell d'u.b., rentañ vad d'u.b., skoazellañ u.b., daskoriñ servij d'u.b., talvezout d'u.b. ; *kann ich Ihnen behilflich sein ?* ha gallout a rafenn ho sikour ? ; *bei etwas behilflich sein*, sikour ober udb, sikour ouzh udb.

behindern V.k.e. (hat behindert) : diaezañ, lakaat diaes, direnkañ, ober diaez da, strobañ, strobellañ, luziañ, sparlañ ouzh, sparlañ da, ampusturiñ, heudañ, lakaat harz da, kaeañ ouzh, naskañ ; *dieser Verband behindert mich bei der Arbeit*, n'on ket re libr da labourat gant ar vandenn-se ouzh va dorn ; *ein Behinderter*, un nammad g., ur mac'hagned g., un den mac'hagnet (siek, nammet, siet, muturniet, nodet, ampechet, dalc'het en e gorf gant un namm bennak) g. ; *den fließenden Verkehr behindern*, ampusturiñ ar ruilherezh ; *behindert sein*, bezañ nammet, bezañ mac'hagnet, bezañ siek, bezañ siet, bezañ muturniet, bezañ nodet, bezañ ampechet, bezañ dalc'het en e gorf gant un namm bennak, na vezañ libr ; *er ist am linken Arm behindert*, seizet (mac'hagnet, mac'hagn, muturniet, siek, siet, nammet, ampechet, morzet, peluzet, nodet, soret) eo e vrec'h kleiz, dalc'het eo en e vrec'h kleiz, n'eo ket libr gant e vrec'h kleiz ; *geistig behindert*, dalc'het en e spered, ampechet e spered, gwan a spered.

behindernd ag. : diarbennus, sparlus, skoilhus, stankus, stankaus, strobub, chastreüs, landrammus, diaezus.

Behinderte(r) ag.k. g./b. : nammad g., nammadez b., nammed g., nammedez b., mac'hagned g., mac'hagnedez b., moñs g., den mac'hagnet (mac'hagn, siek, nammet, siet, muturniet, nodet, ampechet, dalc'het en e gorf gant un namm bennak) g., den aflijet g., P. den biñset g.

Behindertenausweis g. (-es, -e) : testeni nammed g., kartenn nammad b.

Behindertenparkplatz g. (-es, -plätze) : lec'h parkañ miret evit an nammidi g.

Behindertenversicherung b. (-, -en) : kretadur nammed g.

Behinderten-WC n. (-/s, -/s) : golc'hiri nammidi b., priveziou nammidi lies.

Behinderung b. (-, -en) : 1. kontroliezh b., diaezamant g., luziadell b., strobad g., strob g., luz g., skoilh g., hual g., dizarbenn g., diarbenn g., rouestl g., reustl g., treuzhent g., treuzkerzh g., sparl g., harzadur g., harz g., sparlenn b., sternaj g., stoc'h g., dalc'h g. ; 2. [mezeg.] mac'hagn g., si g., namm korf g., nammed b., nammder g., dalc'h korf g., perkuzadur g., divarridigezh b. ; 3. [sport] stankadenn b.

Behinderungsgrad g. (-s, -e) : [mezeg.] feur divarridigezh g., feur divarregezh g.

behobeln V.k.e. (hat gehobelt) : [tekn.] rabotañ, plaenaat, diwariañ.

Behobeln n. (-s) : raboterezh g., rabotadur g., rabotañ g.

beholzen V.k.e. (hat beholzt) : 1. koadañ ; 2. [dre astenn.] diskar (pilat) gwez, diskar koad / diskar keuneud (Gregor), troc'hañ keuneud.

beholzt ag. : 1. koadek, gwezek ; 2. bleñchennek, bleñchek, bodennek, barrek, skoultrek, skourrek, skarvennek, toupek, brankek.

behorchen V.k.e. (hat behorcht) : 1. selaou, spiañ ; 2. [mezeg.] selaouennañ, klevata ; *die Brust behorchen*, selaouennañ ar bruched.

Behorchung b. (-) : [mezeg.] selaouennerezh g., selaouennañ g.

Behörde b. (-, -n) : 1. pennadurezh b., gwazadur g., servij g., melestradurezh b., melestradur g., melestrerezh g. ; *zuständige Behörde*, pennadurezh e karg eus an afer b., pennadurezh kembeliek b., gwazadur e karg eus an afer g. ; *Steuerbehörde*, mererezh an tailhoù g. ; *die städtischen Behörden*, ar gwazadurioù-kêr lies. ; *die obersten Behörden*, ar C'horfoù Bonsavet lies. ; *die öffentlichen Behörden*, ar galloudoù foran lies., ar galloudoù kevredik lies., ar velestradurezh b. ; 2. savadur melestradurel g.

Behördengang g. (-s, -gänge) : difrae gant ar velestradurezh g., difrae melestradurel g.

Behördenwillkür b. (-) : tidegezh ar velestradurezh b., tid ar velestradurezh b.

behördlich ag. : kefridiel, ofisiel, melestradurel, melestrerezhel, mererezhel.

Behuf g. (-s) : pal g., amkan g., finvez b., devez g., amboaz g., mennad g. ; *zu diesem Behuf*, war an amboaz-se, evit tizhout ar pal-se, e sell d'an dra-se, evit seveniñ an devez-se, evit kas ar mennad-se da benn, evit kement-se / evit-se / rak-se / dre-se (Gregor).

behufs araog. + t-c'h : [kozh] abalamour da, en abeg da, en arbenn da, war ziarbenn, a-ziarbenn da, en askont da, dre an arbenn da.

behüten V.k.e. (hat behütet) : gwareziñ, diwall, evezhiañ, mirout, gouarn, beilhañ war ; *behüt' dich Gott !* Doue da'z tiwallo ! ; *Gott behüte !* Doue ra viro ! Doue r'hon miro ! biskoazh ! (Gregor).

Behüter g. (-s, -) : gwarezer g., diwaller g., evezhier g., mirer g., gouarnner g., gouarnour g.

behütet ag. : [dre skeud.] gwarezet, savet e-barzh ur goloenn, savet e-barzh ar plu, mignet.

Adv. : gwarezet diouzh ar bed.

behutsam ag. : evezhieq, pervezh, avizet, poellek.

Adv. : gant evezhegiezh vras, dre sil, a-silik, dre vrav, dre gaer, gant moder, dre voder, dousik, bravik, koul, koulik, dres, war e zres, war e zresik, war an dres, war an dresik, gant evezh, plarik, dre gaerig ; *behutsam zu Werke gehen*, mont dezhi gant evezh bras, mont dezhi gant mil evezh, mont dousik dezhi ; *er geht sehr behutsam vor*, gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, mont a ra dezhi dre sil (a-silik, dre vrav, dre het, gant moder, dre voder, dre gaer, dre zouster, gant mil evezh, dre du), mont a ra dousik dezhi, mont a ra dous dezhi, mont a ra bravik ganti, mont a ra plarik dezhi, mont a ra dezhi dre gaerig, mont a ra dres dezhi ; *geht behutsam vor !* dousik dezhi ! dousik ! it dousik ha plaen ganti ! ent habaskik ! goustadik ! habaskerit ! war ho pouez ! war ho pouezig !

Behutsamkeit b. (-) : evezhegiezh b., evezh g., avizded b., avister g., avisted b., poell g., diwall g.

Behütung b. (-) : gwarez g., diwall g., gouarnidigezh b. bei

I. Araogenn (t-d-b)	
1. en egor	2. o verkañ an doare
3. en amzer	4. o verkañ ur stad
5. o verkañ un diviz	6. o verkañ an abeg
7. o verkañ ur strishadenn	8. o verkañ un heuliad
9. o verkañ ur brasjedadur	
II. Adverb	
III. Rakverb rannadus	

I. Araogenn (t-d-b) en egor 1. en egor : *bei jemandem bleiben*, chom e ti u.b., chom davet u.b., chom e-kichen u.b. ; *Grinzing bei Wien*, Grinzing e-kichen Vienna ; *Gesandter beim Vatikan*, kannad lez ar Vatikan, kannad er Vatikan (e nes ar Vatikan) ; *Gesandter bei der Königin*, kannad lez ar rouanez, kannad e-kichen ar rouanez (e nes ar rouanez) ; *bei Hof(e)*, el lez ; *bei mir*, em zi, du-mañ, em c'hêr ; *bei dir*, ez ti, du-se, dre zu-se, ez kêr ; *bei ihnen*, en o zi, du-hont, eno, en o c'hêr ; *bei Peter*, e ti Bêr ; *bei wem ?* e ti biv ? pelec'h ? ; *bei uns zu Hause beteten wir morgens und abends*, du-mañ e veze lavaret gras noz-beure ; *Anwalt beim Landgericht*, breutaer el lez uhel a justis g. ; *er ist bei Meiers eingeladen*, ar Veiered o deus kaset ur bedadenn dezhañ ; *er dient bei der Luftwaffe*, soudard eo en aerlu ; *bei jemandem Stunden haben*, a) heuliañ kentelioù prevez u.b. ; b) heuliañ kentelioù prevez e ti u.b. ; *bei jemandem in Stellung sein*, bezañ e gourc'hemenn (e servij) u.b., bezañ e gopr gant u.b. ; *das ist bei uns nicht Sitte*, an dud amañ n'int ket boas d'ober seurt traoù ; *bei Goethe lesen wir ...*, lenn a reomp diwar pluenn C'hoethe ..., lenn a reomp digant Goethe ... ; *die Schlacht bei Leipzig*, emgann Leipzig g. ; *beim Gymnasium wohnen*, bezañ o chom e-kichen (tost a-walc'h) d'al lise ; *Geld bei sich haben*, bezañ arc'hant gant an-unan ; *hast du kein Messer bei dir ?* n'eus ket ur gontell ganit ? ; *sie hatte ihre zwei Kinder bei sich*, he daou vugel a oa ganti war he zro, he daou vugel a oa en he metoù ; *etwas bei der Hand haben*, bezañ udb dindan e zorn ; *der Arzt ist bei ihm*, emañ ar mezeg war e dro.

2. o verkañ an doare : *jemanden bei der Hand führen*, kas u.b. war-bouez (a-bouez) e zorn ; *jemanden bei der Hand nehmen*, kregiñ e dorn u.b. ; *jemanden beim Kragen fassen*, tapout u.b. dre e golier, kregiñ en ur re bennak / teuler an dorn war ur re bennak / kemeret ur re dre ar chouk (dre ar gouzoug) (Gregor) ; *bei Gott !* dre an neñv ! dre anv Doue ! ; *bei meiner Ehre !* m'en tou dre va enor ! ; *beim Barte des Propheten !* dre varv an diouganer ! dre varv ar profed !

3. en amzer : *bei seiner Ankunft*, pa erruas ; *bei Gelegenheiten*, *bei Gelegenheit*, diwar dremen, pa vez tu, pa vez lec'h, ma vo tro, ma'z eus tro, diouzh ma vez, diouzh ma vez tro, pa gavin an dro, dre ma kavin va zu, dre zegouezh ; *ein bei einer Auktion erworbener Tisch*, un daol bet prenet eus ur werzh b., un daol bet prenet da-geñver ur werzh b. ; *bei Lebzeiten meines Großvaters*, e bev va zad-kozh ; *bei seiner Abreise*, pa oa o vont kuit ; *bei der Arbeit singen*, kanañ e-ser labourat ; *bei Beginn des Winters*, e deroù (e penn, e penn kentañ, pa grogas) ar goañv, e-tro ar goañv digor ; *beim Beginn des Krieges*, pa grogas ar brezel ; *beim Frühstück*, e-pad an

dijuniñ, pa vez (pa oa) gant e lein, e-kreiz dijuniñ, e grez dijuniñ ; *beim Aufstehen*, pa saver, d'an dihun, en ur sevel, o sevel ; *der Tod ereilte ihn beim Abendessen*, mervel a reas trumm e-kreiz debriñ e goan, mervel a reas trumm e grez koaniañ ; *er ist gerade beim Essen*, emañ o kemer e bred, emañ gant e bred, emañ o predañ ; *bei Tag*, war (e-pad, e-doug) an deiz, en deiz ; *bei Nacht*, a-fed-noz, diouzh (an) noz, e-ser an noz, en noz, da vare noz, d'an noz, e-pad an noz, e-doug an noz, e-kerzh an noz, dindan noz, dindan an noz ; *bei Nacht und Nebel*, e-ser an noz ; *bei Sonnenaufgang*, da c'houlou-deiz, da strink an deiz, d'an tarzh-deiz, da darzh an deiz ; *beim ersten Wink*, d'ar c'hentañ sin ; *Basketball ist eine Sportart, bei der zwei Mannschaften versuchen, einen Spielball in den Korb des Gegners zu werfen*, bez' eo ar basket-ball ur sport ma klask daou laz bannañ ur vell e paner ar strollad enep ; *bei diesen Worten*, kerkent (kenkent) ha lavaret, kerkent (kenkent) hag ar ger, war-se, war gement-se, war ar gaoz-se ; *beim Verlassen des Hauses sah ich, wie er gerannt kam*, o tont er-maez eus va zi em boa e welet o teredek ; *beizeiten*, a) e-koulz-vat, e poent hag en amzer, pa zere, krak d'ar poent, d'an ampoent, P. ku-ha-ka ; b) war an abred ; *sie sehen sich nur bei Taufen und Beerdigungen*, en em gavout a reont asambles da-geñver (evit) ar badeziantoù hag an interamantoù nemetken ; *bei Nacht sind alle Katzen grau*, meur a heñvel a vez er foar ha ne vezont na breur na c'hoar - en noz, ken brav ar raden hag ar roz.

4. o verkañ ur stad : *bei Kräften sein*, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed ; *bei Laune sein*, bezañ en e benn mat, bezañ war e du, bezañ en e charreoù, bezañ en e blom, bezañ imoret-mat, bezañ troet-mat, bezañ e holl voc'higoù er gêr gant an-unan ; *bei Stimme sein*, ober mouezh, sevel mouezh d'an-unan, komz kaer ; *bei Verstand sein*, bezañ e benn gant an-unan ; *er ist schon bei Jahren*, erru eo war an oad dija, erru eo un tamm mat a oad dezhañ dija, paket en deus un tamm mat a oad, aet eo bras war an oad ; P. *bei Kasse sein*, bezañ frank an traoù gant an-unan, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, bezañ arc'hantet bravik (bourellet brav e yalc'h, kreñv e gein, barrek, gouest), bezañ druz ar geusturenn gant an-unan, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpan, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ mat an traoù gant an-unan, na sec'hañ e fri gant delioù kaol, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, kaout madoù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ ; *bei Wasser und Brot sitzen*, yunañ diwar bara ha dour, tremen gant soubenn an tri zraig, tremen gant soubenn ar pouezioù horolaj, mont bara sec'h ha dour sklaer gant an-unan, ober gant bara sec'h ha dour sklaer, bezañ ret d'an-unan tremen gant dour ha bara sec'h, bevañ diwar bara ha dour, bevañ gant bara ha dour ; *etwas bei Licht besehen*, sellet ouzh udb ouzh gouloù an deiz, lakaat udb er gouloù evit sellet outañ, sellet ouzh udb ouzh sklêrijenn ur pennad gouloù ; *das Beste bei der Sache*, gwellañ pezh en afer-se 'zo e, gwellañ pezh en afer-se eo e, gwellañ tra en afer-se, ar vegenn en afer-se, ar pep gwellañ en afer-se ; *ich dachte bei mir ...*, lavaret a raen da'm zog (etre va zog ha me, etre va roched ha va

chouk, etre va roched ha va bruched, da'm roched) ... ; *bei sich anfangen*, kregiñ gant an-unan, kregiñ gantañ e-unan ; *er ist nicht ganz bei Trost*, diskiantiñ a ra, trevariañ a ra e skiant, diant eo e spered, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, aet eo e benn un tammig digantañ, parfediñ a ra ; *es bleibt beim Alten*, n'eus cheñchamant ebet, chom a ra an traoù evel ma oant ; *nicht ganz bei sich sein*, bezañ difur a-walc'h.

5. o verkañ un diviz : *bei schlechtem Wetter*, pa vez fall an amzer, dindan an amzer fall ; *bei Westwind*, pa vez avel gornog, gant (an) avel gornog, pa zeu (pa c'hwez) an avel eus ar c'hornog ; *bei Frost*, pa vez rev, gant ar rev ; *bei dem Wetter*, gant an amzer-se ; *etwas bei Todesstrafe verbieten*, berzañ udb dindan boan da vezañ krouget, difenn udb dindan boan da vezañ barnet d'ar marv ; *bei einem Unfall*, en (da-heul, pa vez) ur gwallzarvoud, e ken kaz ma c'hoarvezfe ur gwallzarvoud bennak ; *bei näherer Erkundigung*, goude bezañ kemeret kentel evit gouzout hiroc'h (Gregor) ; *bei näherer Betrachtung*, goude bezañ sellet a-dostoc'h ouzh an dra-se, pa vez sellet a-dostoc'h ouzh an dra-se.

6. o verkañ an abeg : *bei seiner Schüchternheit*, o vezañ ma'z eo ken lentik, gant al lentik ma'z eo ; *bei seinem Charakter muss man vorsichtig handeln*, gant ar buan a vreskenn ez eo gwelloc'h mont dousik dezhañ, o vezañ n'eo ket pell e revr da vont gantañ war e chouk ez eo gwelloc'h mont gant evezh bras dezhañ, arabat lavaret an disterañ tra dezhañ ken diribin eo ; *bei seinem Zustand*, er stad m'emañ, er mod m'emañ ; *bei der allgemeinen Lage*, an traoù o vezañ evel m'emaint.

7. o verkañ ur strishadenn : *bei all seinem Wissen*, daoust d'e ouiziegezh ; *bei all seinem Reichtum bleibt er arm*, pegen bras bennak (daoust pegen bras) e c'hall bezañ e zanzev e chom hennezh un den paour ; *beim besten Willen kann ich nicht*, daoust da'm youl vat ne c'hallan ket en ober, chom a ra kement-se dreist va nerzh daoust da'm holl youl vat ; *bei alledem*, daoust da gement-se holl, en desped da gement-se holl.

8. o verkañ un heuliad : *Meter bei Meter*, metrad-ha-metrad ; *Schritt bei Schritt*, kammed-ha-kammed ; *Tag bei Tag wartete Gudrun*, a zeiz da zeiz e c'hortoze Gudrun, deiz-ha-deiz e chome Gudrun war-c'hed.

9. o verkañ ur brasjedadur : *bei tausend Mann*, so *bei tausend Mann*, war-dro mil den, ur mil den bennak, mil den bennak, ur mil bennak a dud, mil bennak a dud, mil soudard tost da vat ; *bei Weitem*, a-galz, war an ampl, pell, war bell, a-hed pell, a-bell, eus pell, eus a-bell, a-leizh, ur barr, ur flipad, kant gwech ; *bei Weitem besser*, kalz gwelloc'h, pell gwelloc'h, ur barr gwell, un toullad gwell, un tamm mat gwelloc'h ; *bei Weitem schöner*, kalz bravoc'h, pell bravoc'h, ur barr bravoc'h, un toullad bravoc'h, un tamm mat bravoc'h ; *bei Weitem schlimmer*, kalz gwashoc'h, pell gwashoc'h, ur barr gwashoc'h, un toullad gwashoc'h, un tamm mat gwashoc'h ; *er ist bei Weitem nicht so alt*, pell eo dezhañ bezañ ken kozh-se - n'eo ket ken kozh-se, pell ac'hano (war bell, a-hed pell, paot a faot, nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz, kalz a vank, kalz a faot) - n'eo ket war-dost ken kozh-se ; *er ist bei Weitem nicht so tüchtig wie Paul*, n'eo ket ken barrek ha Paol, pell ac'hano ! - n'eo ket war-dost ken barrek ha

Paol ; *bei Weitem nicht*, pell ac'hano, paot a faot, pell diouzh eno, war-bouez kalz, kalz a vank, kalz a faot, n'eo ket tost dezhañ e vefe, ket war-dost, na tost da vezañ, nag a-bell, an tazoù.

II. Adverb : P. *da ist nichts bei*, n'eo ket marv mil den, ne denn ket da wall dra, an hanter eus netra eo, n'eus ket a ziaez, n'eus ket a forzh, ne denn ket da vraz, n'eo ket strikt, dibouez eo, avel traken, an dra-se ne ra ket ! ne rit ket kalz a forzh ! ne rit ket paot a forzh ! forzh ebet ! ne rit forzh ebet ! ne rit ket a forzh ! ne rit ket forzh ! ne rit forzh a netra ! n'eo ket kalz tra ! n'eo ket kalz a dra ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! ; *dabei bleibt es*, echu ha mat pell 'zo ! echu ha fin dre eno ! echu ha kuit ha fin dre eno ! la ! laoskomp se neuze ! ; *anbei eine Photographie*, amañ kevret ul luc'hskeudenn, amañ e-barzh ur poltred ; *hierbei sagte er ...*, war-se (o welout an dra-se, war gement-se) e lavaras ...

III. Rakverb rannadus o verkañ :

1. An denesadur : beitreten, beiwohnen, beimengen.

2. Ar skoazell : beistehen, beitragen.

3. Ur strishadenn : begeben. *er gibt klein bei*, soublañ a ra, emañ o vale moan, emañ o vale strizh, emañ o vale kempenn, plegañ a ra e douchenn, stouiñ a ra e dal, lentañ a ra ; *beidrehen*, gorrekaat.

Beiauge n. (-s,-n) : [louza.] taolaj str.

beibehalten V.k.e. (behält bei / behielt bei / hat beibehalten) : delc'her, kendelc'her, kendelc'her gant, mirout, gouarn ; *einmal im Monat, um die Gewohnheit beizubehalten*, ur wech ar miz kement ha derc'hel ar c'hiz, ur wech ar miz kement ha kenderc'hel ar c'hiz.

Beibehaltung b. (-) : dalc'h g., kendalc'h g., mirerezh g., gouarnidigezh b.

beibiegen V.k.e. (bog bei / hat beigegeben) : P. *jemandem etwas beibiegen*, plantañ pennadoù en u.b., sankañ pennadoù en u.b., c'hwezhañ pennadoù e spered u.b.

Beiblatt n. (-s,-blätter) : ouzhpennadenn b., stagadenn b.

Beiboot n. (-s,-e) : bag-sikour b.

beibringen V.k.e. (brachte bei / hat beigebracht) : 1. degas, diskouez, kinnig ; *Zeugen beibringen*, kinnig testoù, degas testoù / reiñ testoù da anaout (Gregor) ; *Beweise, Gründe beibringen*, diskouez prouennoù, degas prouennoù ; *dem Gegner große Verluste beibringen*, lakaat an enebour da ziwaskañ kolloù bras, plantañ kolloù bras war an enebourien.

2. [dre skeud.] deskiñ, kelenn, reizhañ, bountañ e penn u.b., deskiñ u.b. ouzh udb, diskouez penaos ober ; *er brachte mir das Tanzen bei*, desket en deus ac'hanon da zañsal, desket en deus din dañsal, reizhet en deus ac'hanon war an dañsal ; *jemandem das Skilaufen beibringen*, deskiñ d'u.b. skiañ, deskiñ d'u.b. penaos skiañ, deskiñ u.b. da skiañ, reizhañ u.b. war ar skiañ ; *jemandem das Lesen beibringen*, deskiñ lenn d'u.b., kelenn lenn d'u.b., deskiñ u.b. da lenn ; *jemandem beibringen, wie man mit Waffen umgeht*, deskiñ u.b. ouzh an armoù ; *jemandem ein Lied beibringen*, deskiñ ur ganaouenn d'u.b. ; *jemandem Manieren beibringen*, dic'hourdañ u.b. ; *zu ihrem Wohl muss man ihnen das Rechnen beibringen*, ezhomm o deus ma vefe desket kontañ dezho, evit o mad e rankomp deskiñ kontañ dezho ; *man kann es ihm nicht beibringen*, n'eus ket tu da lakaat an dra-se en e benn, kement-se 'zo dreist e

skiant, kement-se a dremen e spered, kement-se a zo dreist e spered, kement-se a zo trec'h dezhañ, kement-se a zo ouzhpenn dezhañ ; *jemandem [die] Flötentöne beibringen*, ober e varv d'u.b., ober un dres d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., sevel e loaioù d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., reiñ avel a-benn d'u.b. ; *ich werde dir Flötentöne beibringen*, me da zreso, me da sujo, me a zesko dit, te az po war da groc'h en ; *jemandem Vernunft beibringen*, reizhañ u.b., degas u.b. d'ar gêr, kavout penn vat ouzh u.b., degas meiz d'u.b. (en u.b.), lakaat u.b. da zont ennañ e-unan, furaat u.b., disodiñ u.b., plantañ skiant e penn u.b. (Gregor) ; *jemandem Gehorsam beibringen*, plegañ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'an-unan, lakaat u.b. da sentiñ ouzh an-unan, sentusaat u.b., furaat u.b., reishaat u.b., ober e renk war u.b., ober e renkoù d'u.b. ; *jemandem Respekt und Gehorsam beibringen*, doujañ u.b., lakaat u.b. da gaout doujañs ha da sentiñ.

3. notañ, kemenn, degemenn, reiñ da c'houzout, reiñ da glevet, reiñ da anavezout, tintal, reiñ keal eus, reiñ avel da, hanterañ ; *sie wusste nicht genau, wie sie ihrer Mutter diese traurige Nachricht beibringen sollte*, ne ouie ket kalz penaos lavaret ar c'heloù trist-se d'he mamm, ne ouie ket kaer penaos lavaret ar c'heloù trist-se d'he mamm, ne ouie ket da just (d'ar just) penaos lavaret ar c'heloù trist-se d'he mamm.

Beibringung b. (-) : 1. degasatur g., diskouezadur g., kinnigadur g. ; 2. kemennadur g., kemennerezh g., kemennadurezh b., notadur g.

Beichte b. (-,n) : kofez g., kofezadur g. ; *zur Beichte gehen*, mont da gofes ; *mein Vater ging allerhöchstens einmal im Jahr zur Beichte*, a-vec'h ma veze va zad ur wech er bloaz o kofes ; *jemandes Beichte hören*, *jemandem die Beichte abnehmen*, kofes u.b., kofesaat u.b. ; *älteren Frauen die Beichte abnehmen*, diskantañ gwrac'hed ; *eine Beichte ablegen*, kofes, kofesaat, kofes e bec'hedoù, anzav e bec'hedoù, kofesaat e faotoù ; *ohne Beichte sterben*, *sterben, ohne die Beichte abzulegen*, mervel digofez, mervel disakramant, mervel en e bec'hed ; *bei jemandem zur Beichte gehen*, kofes gant u.b., kofes ouzh u.b. ; *die Sünden, die er nicht gebeichtet hat*, ar pec'hedoù lezet gantañ da gofes.

beichten V.k.e. ha V.gw. (hat gebeichtet) : kofes, kofesaat, bezañ kofesaat ; *beichten gehen*, mont da gofes ; *mein Vater ging allerhöchstens einmal im Jahr beichten*, a-vec'h ma veze va zad ur wech er bloaz o kofes ; *seine Sünden beichten*, kofes e faotoù, kofes e bec'hedoù, kofesaat (anzav, diskuliañ) e bec'hedoù, kofesaat e fazioù, kofesaat e vankoù ; *bei jemandem beichten*, kofes gant u.b., kofes ouzh u.b.

Beichtende(r) ag.k. g./b. : penedour g.

Beichtformel b. (-) : koñfiteor b.

Beichtgeheimnis n. (-ses) : siell ar c'hofezadur b.

Beichtgroschen g. (-s,-) : diner ar c'hofez g.

Beichtiger g. (-s,-) : kofesour g.

Beichtkind n. (-s,-er) : penedour g.

Beichtsigel n. (-s) : siell ar c'hofezadur b.

Beichtstuhl g. (-s,-stühle) : kador-gofez b., kador ar c'hofesour b., kador a binijenn b.

Beichtstuhlfenster n. (-s,-) : dorikell ar gador-gofez b.

Beichtvater g. (-s,-väter) : kofesour g., tad kofesour g. ; *strenger Beichtvater*, P. kivijer g.

Beichtzettel g. (-s,-) : testeni kofez g.

beidarmig ag. : 1. ken barrek gant ur vrec'h hag eben, ken barrek gant un dorn hag egile, daouzehouiat ; 2. *beidarmige Amputation*, ambidatur an div vrec'h g.

Adv. : 1. gant e zaouarn, gant e zivrec'h ; 2. *beidarmig amputiert*, ambidet e ziv vrec'h dioutañ, mogn.

beide ag. : an eil hag egile, an eil hag eben, an daou anezho, an div anezho ; *wir beide*, ni hon-daou, hon-daouig, ni hon-div, hon-divig ; *wohin wollt ihr, ihr beide ?* da belec'h emaoch o vont, daou gañfard ? da belec'h emaoch o vont, c'hwi daou ? da belec'h emaoch o vont, c'hwi ho-daou ? da belec'h emaoch o vont, div gañfardez ? da belec'h emaoch o vont, c'hwi div ? da belec'h emaoch o vont, c'hwi ho-div ? ; *beide sind genauso tüchtig*, an daou-se a ra par o micher ; *es kam zu einem kurzen Wortwechsel zwischen den beiden*, un tamm trouz a oa bet etrezo o-daou ; *auf beiden Seiten*, eus an eil tu hag eus egile, en eil tu hag en egile, eus an daou du, en daou du, kement eus an eil tu hag eus egile, eus an eil tu hag egile (Gregor) ; *ihre beiden Beine waren gelähmt*, seizet e oa he div c'har, seizet e oa he divhar o-div ; *die beiden*, an eil hag egile, an eil hag eben, an daou anezho, an div anezho ; *keiner von beiden*, nag an eil nag egile ; *keine von beiden*, nag an eil nag eben ; *die beiden Brüder*, an daou vreur ; *eins, einer von beiden*, unan a zaou, pe an eil pe egile ; *beide Mal, beide Male*, an div wech ; *beide gehören mir*, din int o-daou (o-div) ; [gwir] *Doktor beider Rechte*, doktor in utroque jure g. (Gregor), doktor war ar gwir foran ha war gwir an iliz g.

beiderlei Adv. : an daou, an div, eus an daou, eus an div, kement an eil hag egile, kement an eil hag eben ; 1. *auf beiderlei Art*, kement en eil doare hag en egile ; 2. [relij.] *Abendmahl unter beiderlei Gestalt*, komunion dindan ar spesoù a vara hag a win b., komunion dindan ar spesoù b., komunion dindan ar skeudoù a'r Sakramant b., komunion dindan an doareoù a vara hag a win b., komunion dindan spurmantoù ar bara hag ar gwin b., komunion edan anad ar bara hag ar gwin b.

beiderseitig ag. : daouduek, kenetre, kemm-ouzh-kemm ; *beiderseitiges Einverständnis*, kenglev g., kenemglev g., kengrad b., kenasant g. ; *in beiderseitigem Einverständnis*, dre genasant, dre gengrad, a-genglev ; *Scheidung auf Grund beiderseitigen Einverständnisses*, torr-dimeziñ dre asant an daou bried, meiz ha youl g. - torr-dimeziñ dre genasant g. - torr-dimeziñ dre kenglev g. - dibriediñ a-gengrad g. - torr-dimeziñ dre asant leun an daou bried g. - disparti gant grad vat an daou bried (Gregor) g. - disparti dre gaer g..

beiderseits Adv. : 1. pep hini d'e du ; 2. eus an eil tu hag eus egile, en eil tu hag en egile, eus an daou du, en daou du, kement eus an eil tu hag eus egile, eus an eil kostez hag eus egile, eus an eil tu hag egile (Gregor).

Beiderwand b. (-) / n. (-s) : [gwiad.] berliñ g., tirtenan g.

beides raganv amresis n. : an daou dra lies., an daou lies., an div lies.

beidfüßig ag. : 1. treid a-stok, junt, plom ; 2. [sport] ken barrek gant un troad hag egile, daouzehouiat ; 3. *beidfüßige Amputation*, ambidatur an daou droad g.

Adv. : 1. treid a-stok, a-lamm-plom ; *beidfüßig abspringen*, ober ul lamm plomb, ober ul lamm junt ; 2. *beidfüßig amputiert*, ambidet e zaou droad dioutañ.

Beidhänder g. (-s,-) : kleze-meur g., foulc'h b.

beidhändig ag. : 1. ken barrek gant un dorn hag egile, daouzehouiat ; 2. gant an daouarn ; 3. *beidhändige Amputation*, ambidatur an daou zorn g.

Adv. : 1. gant an daouarn ; 2. *beidhändig amputiert*, ambidet e zaou zorn dioutañ, mog.

beidlebig ag. : [louza., loen.] amfibian, divanalek, divelfennek, divelfennat, ueanalat, dour ha douar.

beidrehen V.gw. (hat beigedreht) : [merdead.] 1. kapeal, lakaat ar vag er c'hap, lakaat ar vag war gostez a-dreuz ; 2. gorrekaat, chom a-sav.

beidseitig ag. : 1. daouduiek, daoudu, kenetre, kemm-ouzh-kemm ; 2. eus an eil tu hag eus egile, en eil tu hag en egile, eus an daou du, en daou du, kement eus an eil tu hag eus egile, eus an eil tu hag egile (Gregor).

beidseits Adv. : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] eus an eil tu hag eus egile, en eil tu hag en egile, eus an daou du, en daou du, kement eus an eil tu hag eus egile, eus an eil kostez hag eus egile, eus an eil tu hag egile (Gregor).

beieinander Adv. : 1. en ur gichen, an eil e-kichen egile, an eil e-kichen eben, a-gevret ; *dicht beieinander*, chouk-ha-chouk, dalc'h-ouzh-dalc'h, stok-ha-stok, stok-ouzh-stok ; *die Preise liegen sehr nahe beieinander*, en em heuliañ a ra ar prizioù ; *je enger die Höhenlinien beieinander liegen, umso steiler ist das Gelände*, seul dostoc'h e vez ar c'hrommennoù-live an eil ouzh eben, seul sershoc'h e vez an dachenn ; 2. *du hast sie wohl nicht alle beieinander !* war dri zroad emañ ! trevariañ a ra da skiant, emañ o c'hoari gant da voned ! diskiantañ a rez ! aet out e belbi (e berlobi) ! aet out ganto ! loariañ a rez ! trelatet (alfoet, alteret, troet) eo da spered ! n'emañ ket mat da benn ! n'out ket mat gant da benn ! n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? ha deuet out sot ? paket ac'h eus anezho !

Beieinander n. : [dre skeud.] emwel g., emweladenn b., emvod g. ; *ein fröhliches Beieinander*, un emvod drant ha laouen g.

beieinanderliegen V.gw. (lag beieinander / hat beieinandergelegen) : bezañ tost an eil d'egile ; *die Preise liegen sehr nahe beieinander*, en em heuliañ a ra ar prizioù ; *je enger die Höhenlinien beieinanderliegen, umso steiler ist das Gelände*, seul dostoc'h e vez ar c'hrommennoù-live an eil ouzh eben, seul sershoc'h e vez an dachenn.

Beierwand b. (-) / n. (-s) : [gwiad.] berliñ g., tirtenan g.

Beifahrer g. (-s,-) : 1. [sport] eil blenier g. ; 2. treizhad azezet e-kichen ar blenier g.

Beifahrerairbag g. (-s,-s) : airbag azezen an treizhad g., torchenn-aer azezen an treizhad b.

Beifahrersitz g. (-es,-e) : [karr-tan] azezen a-raok evit an treizhad azezet e-kichen ar blenier g. b., azezen diaraok treizhad b.

Beifall g. (-s) : stlakadeg daouarn b., strakadeg daouarn b., strak daouarn g., stlakadennoù lies.,

kenyouc'hadennoù lies., kenyouc'hadeg b. ; *jemandem Beifall spenden*, strakal e zaouarn d'u.b., kenyouc'hañ d'u.b. ; *Beifall klatschen*, strakal (stlakañ, strakañ, tarzhañ) e zaouarn, stlakadegañ ; *stürmischer Beifall*, *rasender Beifall*, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù forzh pegement, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-ken, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-kenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù kenañ-kenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken na strak, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù mui-pegem-mui, strakadeg daouarn forzh pegement ha youc'hadennoù a-leizh korzenn ; *der Saal dröhnte von tosendem Beifall*, tregerniñ a rae ar sal gant ar strakadeg-daouarn ; *Beifall ernten*, *Beifall finden*, ober berzh, kaout berzh-mat ; *laut(en) Beifall spenden*, youc'hal brav-brav a-leizh korzenn ; *er ertele stürmischen Beifall*, youc'hal brav-brav forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegem-mui) a oa bet graet dezhañ, tarzhañ a reas pezh a gar stlakadennoù kenyouc'hed dezhañ.

beifallen V.gw. (fällt bei / fiel bei / ist beigefallen) : 1. dont en-dro d'an-unan soñj (koun, eñvor) eus udb ; 2. [dre astenn.] bezañ a-du gant u.b., sevel a-du gant u.b., asantiñ.

beifällig ag. : asantus, a-du.

Beifallklatschen n. (-s) : stlakadeg daouarn b., strak daouarn g.

Beifallsbekundung b. (-,-en) / **Beifallsbezeugung** b. (-,-en) : diskouezadur e asant g.

Beifallsruf g. (-s,-e) : youc'haden b.

Beifallssturm g. (-s,-stürme) : strakadeg daouarn ha youc'hadennoù forzh pegement, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-ken, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-kenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù kenañ-kenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù mui-pegem-mui, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken na strak, strakadeg daouarn forzh pegement ha youc'hadennoù a-leizh korzenn.

Beifilm g. (-s,-e) : film berr g.

beifolgend ag. : amañ stag, amañ kevret, amañ e-barzh ; *beifolgender Brief*, al lizher amañ kevret g., al lizher amañ e-barzh g.

Beiform b. (-,-en) : [yezh.] anv-gwan verb g.

beifügen V.k.e. (hat beigefügt) : stagañ [udb ouzh udb], lakaat ouzhpenn, kengevredañ, ouzhpennañ, stagadenniñ, enklozañ ; *dem Brief einen Scheck beifügen*, enklozañ ur chekenn.

Beifügung b. (-,-en) : 1. stagadur g. ; 2. [yezh.] renadenn an anv-kadarn b. ; 3. kenlakadur g., kenlakadenn b. ; 4. [anv-gwan] stagenn-doareañ b.

Beifügungssatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] kenlavarenn b.

Beifuß g. (-es) : [louza.] 1. huelenn-wenn b., avron str., louzaouenn-an-draen b., louzaouenn-sant-Yann b. ; 2. *bitterer Beifuß*, huelenn-c'hwerv b.

Beigabe b. (-,-n) : 1. stagadur g., ouzhpennadur g., ouzhpennadenn b. ; 2. *würzige Beigabe*, temz-boued g. ; 3. arc'hopr g. ; 4. prof g., profadenn b., road g., roadenn b. ; 5. [kimiezh] ouzhpennadur g.

beige ag. digemm : louet-gell

Beige¹ n. (-,-,-s) : loued-gell g.

Beige² b. (-,-n) : [Bro-Suis, Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] bern g., yoc'h b., yoc'had b., strobac g.

beigefarben ag. : louet-gell, livet e louet-gell.

beigeben V.k.e. (gibt bei / gab bei / hat beigegeben) : 1. stagañ [ouzh], reiñ war ar barr, reiñ en tu-hont d'ar gont, reiñ war briz, reiñ e prof, reiñ war ar bouez, lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ ; 2. [gwir] *beigegebener Vormund*, adward g. ; 3. [c'hoari] *eine Karte beigegeben*, reiñ ur gartenn ; 4. [dre skeud.] soublañ, plegañ ; *klein beigegeben*, bale moan, kerzhet moan, bale plaen, bale strizh, bale kempenn, charreat moan, plegañ touchenn, koazhañ, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, skrampañ dirak u.b., stouiñ e dal dirak u.b., yariñ gant u.b., lentañ ouzh u.b., kailhañ dirak u.b.

beigehen V.gw. (ging bei / ist beigegangen) : [rannyezh.] 1. stagañ da, mont dezhi, stagañ gant, mont e penn eus, en em stagañ da : 2. erruout, degouezhout, en em gavout.

Beigeordnete(r) ag.k. g./b. : eiler g., keneil g., eil g., chuin g.

Beigericht n. (-s,-e) : [kegin.] rakvez g., kentvez b., digor-pred g.

Beigeschmack g. (-s) : 1. blaz iskis g., advlaz g., distag g. ; 2. [dre skeud.] arliv g. ; *ein Lob ohne jeden Beigeschmack*, meuleudiou hep kuzh seurt ebet lies., meuleudiou didroidell lies. ; *dieses Urteil hinterlässt einen bitteren Beigeschmack*, blaz ar c'hwerv a gaver gant ar varnadenn-se, blaz ar c'hwerv a chom eus dilerc'h ar varnadenn-se, ur vlazenn c'hwerv a gaver gant ar varnadenn-se.

Beigeschoss n. (-es,-e) : [tisav.] etresolieradur g., etreleur b.

beigesellen V.k.e. (gesellte bei / hat beigeellt) + t-d-b : reiñ da geneil, reiñ da eil, keneilañ [gant].

V.em. : **sich beigesellen** (gesellte sich bei / hat sich (t-rt) beigeellt) : kenstrollañ, kevedriñ, kevelañ, unaniñ.

Beigesetzte(r) ag.k. g./b. : 1. sebeliad g., sebeliadez b. ; 2. [relij.] viket g., kure g.

Beiheft n. (-s,-e) : 1. enlevradur g. ; 2. stagadenn b. ; 3. levr ar c'helenner g.

beiheften V.k.e. (hat beigeheftet) : stagañ, klochedañ.

beiher Adv. : diwar dremen, diwar vont, diwar nij, diwar mont ha hanter vont, hep ober van, etre div gaoz, prim-prim, dre laer, dre guzh, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, ken distrafiuilh ha tra, hep ober esmae ebet, hep alamant, digompliment.

Beihilfe b. (-,-n) : 1. skoazell-arc'hant b., skoaziadenn b., skoren b. ; *staatliche Beihilfe*, skoazell Stad b., skoazell dre ar Stad b. ; 2. *Beihilfe zu einem Verbrechen*, kenwallerezh g.

beiholen V.k.e. (hat beigeholt) : [merdead.] bordañ, diskenn ; *die Segel beiholen*, amenañ (Gregor), ameniñ ar gouelioù, diskenn ar gouelioù, diskar ar gouelioù, kargañ ar gouelioù, bordañ al lien, teuler al lien en traoñ.

Beiklang g. (-s,-klänge) : 1. dasson g. ; 2. [sonerezh] digenton g. ; 3. [fizik] ledson g.

beikommen V.k.d (t-d-b) (kam bei / ist beigekommen) : 1. tostaat ouzh, denesaat ouzh, dedostaat ouzh, nesaat ouzh ; 2. [dre skeud.] dont a-benn eus ; *jemandem nicht beikommen können*, na gaout a grog war u.b., na gaout a beg war u.b., na gaout a glav war u.b.

Beikost b. (-) : advezhur g.

Beil n. (-s,-e) : bouc'halig b. ; *großes Beil*, bouc'hal digor b. ; *mit dem Beil hingerichtet werden*, bezañ dibennet gant ar vouc'hal.

Beilage b. (-,-n) : 1. ouzhpennadenn b., stagadenn b. ; *wir bitten Sie um Beilage der Rechnung*, kasit deomp ar fakturenn gant ho lizher, mar plij ! lakait ar fakturenn e-barzh ho lizher, mar plij ! ; 2. [stlenn.] pezh stag g., restr stag b. ; 3. [kegin.] gwarnisadur legumaj g.

beiläufig ag./Adv. : 1. diwar dremen, diwar nij, diwar vont, diwar mont ha hanter vont, hep ober van, etre div gaoz, ken distrafiuilh ha tra, hep ober esmae ebet, hep alamant ; *das ist ein beiläufiger Bekannter*, en em anavezout a reomp diwar dremen ; *er sagte beiläufig ...*, lavarout a reas etre div gaoz ..., lavarout a reas hep ober van ..., lavarout a reas diwar mont ha hanter vont ..., lavarout a reas diwar nij ... ; 2. [Bro-Aostria] peuztost, peuznes, tostik, war-dost (tost) da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, bordik, war vordik, peuzvat, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe dost, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur ... bennak, sa, e-ser.

Beiläufigkeit b. (-,-en) : 1. darvoudegezh b., degouezhusted b. ; 2. digasted b., diseblanted b.

beilegen V.k.e. (hat beigelegt) : 1. stagañ, ouzhpennañ, lakaat ouzhpenn, stagadenniñ ; *einem Schreiben eine Rechnung beilegen*, lakaat ur fakturenn e-barzh ul lizher ; 2. *jemandem einen Titel beilegen*, reiñ un titl a enor d'u.b., reiñ ul lesanv a enor d'u.b. ; 3. [merdead.] kapeal, lakaat er c'hap, lakaat war gostez a-dreuz ; 4. *einer Sache Bedeutung beilegen*, reiñ pouez bras d'udb, reiñ talvoudegezh d'udb, ober stad vras eus udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb ; 5. [dre heñvel.] *einen Streit beilegen*, lakaat diwezh d'un dael, renkañ un dael, reizhañ ur rendael, kompezañ ur rendael, plaenaat an traoù, ingalañ ur rendael, skarat un arguz, reizhañ un dizemglev, heñvelaat ar mennozhioù ; 6. [moull.] enlevrañ.

V.em. **sich beilegen** (hat sich (t-d-b) beigelegt) : perc'hennañ, lakaat war e gont, lakaat war e anv.

Beilegung b. (-) : 1. stagadur g. ; 2. roadur g. ; 3. [dre heñvel.] emglev g., emglevadenn b. ; *göttliche Beilegung*, emglev dre gaer g., emglev hep arguz g. (Gregor) ; 4. [merdead.] *Beilegung eines Schiffes*, kapeal g., lakidigezh ur vag er c'hap b., lakidigezh ur vag war gostez a-dreuz b.

beileibe Adv. : *beileibe nicht !* e nep keñver / a nep hent / e nep tro / war nep tro / tamm-tamm / tra-tra (Gregor) ! tamm ebet ! neudenn ebet ! nann avat ! nann 'vat ! ket ! nann laouen 'vat ! e doare ebet ! mallozhtouenn tamm ebet ! tamm tout ebet ! ket an disterañ ! naren ! nann da ! e giz ebet ! eskenn ! brienenn ! e nep feson ! e nep hent !

Beileid n. (-s) : kengañv g. ; *jemandem sein Beileid ausdrücken*, *jemandem sein Beileid aussprechen*, *jemandem sein Beileid bezeigen*, ober e c'hourc'hemennou a gengañv d'u.b., kengañvaouiñ ; *herzliches Beileid !* va gourc'hemennou doujus a gengañv ! gant va c'halonekañ kengañvoù !

Beileidsbesuch g. (-s,-e) : gwel graet d'u.b. evit ober e c'hourc'hemennoù a gengañv dezhañ g.

Beileidsbezeugung b. (-,-en) / **Beileidsbezeugung** b. (-,-en) : gourc'hemennoù a gengañv lies., gourc'hemennoù kañv lies.

Beileidsschreiben n. (-s,-) : lizher gourc'hemennoù a gengañv g., lizher kengañv g., lizher kengañvoù g.

beilförmig ag. : bouc'halheñvel, a-stumm gant ur vouc'hal, stummet evel ur vouc'hal, e doare ur vouc'hal, e doare bouc'hili, a-zoare gant ur vouc'hal, a-zoare gant bouc'hili, a-seurt gant ur vouc'hal, a-seurt gant bouc'hili.

Beilhammer g.(-s,-hämmer) : mell g., horzh-vouc'hal b.

beiliegen V.k.d. + t-d-b (lag bei / hat beigelegen) : bezañ stag ouzh, bezañ a-gevret gant ; *dem Brief beiliegen*, bezañ e-barzh al lizher, bezañ a-gevret gant al lizher.

V.gw. (lag bei / hat beigelegen) : [merdead.] *das Schiff liegt bei*, emañ ar vag war gostez a-dreuz, emañ ar vag war gap, emañ ar vag er c'hap.

beiliegend ag. : amañ kevret, amañ e-barzh, amañ stag.

Beilstein g. (-s,-e) : maen-jad g., jad g., nefrit g.

beim berradur evit bei dem.

beimengen V.k.e. (hat beigemengt) : ouzhpennañ, lakaat ouzhpenn, toueziañ, meskañ, kemmeskañ, fuilhañ, kejiñ, kengejiñ, kengevrediañ, lakaat [udb e-touez udb all] ; *dem Sand Zement beimengen*, lakaat simant e-mesk an traezh.

Beimengung b. (-) : lakaat ouzhpenn g., meskadur g.

beimessen V.k.e. (misst bei / maß bei / hat beigemessen) : *einer Sache Glauben beimessen*, krediñ da gomzoù 'zo (Gregor), degemer udb da wir, kaout fiziañs en udb, reiñ kred d'udb ; *einer Sache Bedeutung beimessen*, reiñ pouez bras d'udb, reiñ fed d'udb, reiñ a fed d'udb, reiñ talvoudegezh d'udb, ober stad vras eus udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb ; *solchen Sachen messe ich keinerlei Bedeutung bei*, me ne ran ket a fed da draoù evel-se, astut eo kement-se din ; *welche Bedeutung kann man der Tapferkeit beimessen ?* peseurt lec'hed reiñ d'ar gadarned ?

beimischen V.k.e. (hat beigemischt) : ouzhpennañ, lakaat ouzhpenn, toueziañ, meskañ, kemmeskañ, fuilhañ, kejiñ, lakaat [udb e-touez udb all] ; *dem Dieselkraftstoff Benzin beimischen*, lakaat strilheoul e-mesk an diesel.

Beimischung b. (-) : lakaat ouzhpenn g., meskadur g.

Bein n. (-s,-e) : 1. gar b., pav g./b. [*liester* divbav, pavier, pavioù] ; *die Beine*, ar garoù lies., an divesker lies., an divhar lies., an divharoù lies., ar pavioù lies., ar pavier lies., an divbav lies., P. ar c'haravelloù lies., an aheloù lies., an elloù lies., ar skasoù lies., ar c'hilhorou lies., ar c'hilhoù lies., ar freilhoù lies., an ibilioù lies., an ibilien lies., al loaioù lies., ar pipedoù lies. ; *gerade Beine*, divhar eeun lies., divhar sonn lies., divesker sonn lies., divhar plomet-mat lies., garoù plom lies. ; *wohlgestaltete Beine*, divhar kigenet flour lies., divhar frammet-mat lies. ; *er hat krumme Beine*, *er hat eingebogene Beine*, nezet eo e zivhar gantañ, ramp eo e zivhar gantañ, divesker kromm a zo outañ, divesker war-gromm a zo outañ, divesker rampik a zo outañ, podek eo, frakellek eo, gargamm eo ; *er hat ein krummes Bein*, ur c'har dezhañ a zo kamm ; *krummes Bein*, gar dreuz b., gar gamm b.,

gar dort b. ; *lange und dünne Beine*, divesker (divhar) gwerzhidi lies., divhar evel bizhier lies., divhar evel treid palioù lies., divhar evel ibilien lies., firitelloù lies., divhar hirvoan lies. ; *er hat lange Beine*, garek (skolpennek, hirc'harek, garet hir, hir c'haret, skarinek, louanek, firitellek, fourchek, jaritellek, trantellek) eo ; *er hat starke wohlgeformte Beine*, garet mat eo, garet eo ; *X-Beine haben*, bezañ treuzkamm, bezañ e zaoulin war-zastum, bezañ e zaoulin a-stok, bezañ pok e zaoulin ; *künstliches Bein*, gar faos b., gar lakaet b., osod g. ; *mit angezogenen Beinen sitzen*, bezañ puchet, bezañ kluchet, bezañ war e gluchoù, bezañ en e gluch, bezañ e kluch, bezañ war e buchoù, bezañ en e buch, bezañ war e buch, bezañ azezet gant e bivioù pleget dindan ar c'horf ; *das Tierchen zappelt mit den Beinen*, pafalañ a ra al loenig ; *mit den Beinen baumeln*, lavigañ e dreid, brañskellat e dreid, luskellañ e zivesker ; *mit baumelnden Beinen*, a-grap e revr, azezet e dreid dibrad diouzh al leur ; *die Beine kreuzen*, *die Beine übereinander schlagen*, kroaziañ e zivesker, lakaat e zivesker e kroaz ; *die Beine spreizen*, stampañ ledan e zivesker, ober d'e zivesker rampañ, divhariañ, skarañ e zivesker, digeriñ an divhar, digeriñ bras e zivesker ; *mit gespreizten Beinen*, stampet ledan e zivesker gantañ, garbet, frakellek ; *von einem Bein aufs andere treten*, lammad-dilammad eus un troad war egile ; *(sich) ein Bein brechen*, terriñ e c'har ; *er hat sich (t-d-b) das Bein gebrochen*, torret en deus e c'har ; *sich (t-d-b) ein Bein auskugeln*, divoestañ askorn e c'har, diemprañ (diaozañ, distresañ) e c'har ; *sich(t-d-b) das Bein verrenken*, distresañ (gweañ, diaozañ) e c'har ; *ein Bein einbüßen*, koll ur c'har ; *meine Beine kribbeln*, *meine Beine prickeln*, kemenerien a zo em divhar, klevout a ran debron em divesker, kemenerien am eus em divhar, emañ ar verv em zreid, me a sant ar verv em zreid ; *auf den Beinen stehen*, bezañ plom en e sav, chom plom en e sav, bezañ war e gilhorou, troadañ, bezañ plom war e dachou ; *auf einem Bein hüpfen*, mont war garig-kamm, mont a droadig-kamm, [c'hoari] c'hoari garig-kamm, c'hoari troadig(-kamm), c'hoari derezioù ; *sie hat Elefantenbeine*, honnezh a zo un divhar outi kement a ribodoù ; *mir (mich) schmerzt das Bein*, va gar a ra poan din, poan am eus em gar, poan am eus em gar, droug am eus em gar, skoet ez eus poan din em gar, pinijenn am eus gant va gar, poaniañ a ra va gar, pistig am eus em gar, pikañ a ra din va gar, poan c'har am eus, gant ar boan c'har emañ, gouzañv a ran gant va gar, dalc'het on em gar, ur c'harad am eus, klañv eo va gar, gant ur garwask emañ ; *sie hat eine Wunde am Bein*, *sie hat Schmerzen in den Beinen*, ur c'harad he deus ; *der Schuss traf ihn ins Bein*, an tenn a yeas da lojañ en e c'har ; *mit einem Bein niederknien*, um zu schießen, tennañ diwar benn ar glin, tennañ diwar benn ur glin.

2. [loen.] troad g. [*liester* daoudroad, treid], pav g./b. [*liester* divbav, pavier, pavioù], gar b. ; *die Beine eines Pferdes*, treid ur marc'h lies., pavioù ur marc'h lies., pavier ur marc'h lies., divesker ur marc'h lies., divhar ur marc'h lies., peder gar ur marc'h lies. ; *die Beine eines Vogels*, treid ul labous lies., divhar ul labous lies. ; *das Tierchen bewegt seine Beinchen*, pafalañ a ra al loenig.

3. *Hosenbein*, loerenn b., loerezenn b., bragezenn b., garenn b., gar b. ; *Strumpf Bein*, gar loer b. ;

Strumpfbeine, divhar loeroù lies., divhar loereier lies., divc'haroù loeroù lies., divc'haroù loereier lies.

4. troad g., botez b., P. pav g. ; *die Beine eines Schrankes*, botizi (treid, paviou, pavier) un armel lies. ; *die Beine eines Stuhles*, botizi (treid, paviou, pavier) ur gador lies.

5. askorn g. ; *es ist nichts als Haut und Bein an ihm*, spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, aet eo e gof en e gein, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, treut eo evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-gagn eo, treut-eskern eo, treut-askorn eo, treut-ki eo, treutoc'h eo eget ur sklisenn, kastiz eo evel an Ankoù, moan eo evel an drezen, hennezh n'eus mann outañ, treut eo evel ur c'hant tachou, treut evel ar marv eo, treut-marv eo, treut evel ur c'hagn eo, treut ha kastiz eo, evel ur relegoù eo, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut evel an Ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur brank, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket), n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (evel ur gioc'h, evel ur skoul), treut-keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen, un eonenn a zo anezhañ, n'eus mann outañ, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor) ; *zu Bein werden*, askornañ ; [dre skeud.] *das geht mir durch Mark und Bein*, kement-se a sank don em c'halon, kement-se a sank don ennon betek mel va eskern, kement-se a sko va c'halon betek ar vouedenn, kement-se a sko va c'halon betek ar bev ; *der Schrei ging mir durch Mark und Bein*, ar garm-se a dreantas ac'hanon betek mel va eskern ; *dieser eisige Wind geht einem durch Mark und Bein*, an avel yen-se a grog en dud ; *dieser eisige Wind geht mir durch Mark und Bein*, an avel put-se a ya drezon evel dre ur sil ; *an der Küste macht die Luft hungrig und der kalte Wind geht einem durch Mark und Bein*, an aod a zo naonus ha paourentezus ; *diese Kälte geht mir durch Mark und Bein*, treantet on gant ar riv / skornet on gant ar riv (Gregor), morzet (kropet, grisiet, sonnet, kruget, paourentezet, paourentezus, nodet, gourdet, seizet, soret, frimet, kleret, pistiget, ridet, bav) on gant ar riv, krugañ a ran gant ar riv, grisiañ a ran gant ar riv, treuzet on gant an anoued, kleret (frimet) eo va daouarn, rivet eo va sac'h, morzet on gant ar riv evel kegel va mamm-gozh, kropet on gant ar riv evel an naeron e-pad ar goañv, deuet eo va izili da vervel ouzhin gant ar riv, chom a ran pintet gant ar riv, sklaset on, emañ va revr o skornañ, riv am eus da gac'hat tachou, kreviñ a ran gant ar riv, tapout a ran paourentez, fritañ a ran gant ar riv, skamilañ a ran gant ar riv, seizet

eo va izili gant ar riv, sklaset on betek mel va eskern, sklaset on betek ibil va lagad ; *es friert Stein und Bein*, skornet eo ar c'hoad hag ar mein (Gregor), skorn du a zo, skornañ a ra ken na frailh ar vein, skornañ a ra ken na ziskolp ar vein, skornañ a ra ken na frailh ar gwez, skornañ taer a ra, skorn bras a ra, skorn ruz a ra, yen-du eo, yen eo ken a skarnil, un amzer da gac'hat tachou a zo ; *er schwor Stein und Bein*, dass, touiñ a reas ruz e ..., touiñ a reas ruz glaou-tan e ...

6. troioù-lavar : a) ster rik : *meine Beine wollen nicht mehr*, mouzhañ a ra va divhar ouzhin, mouzhet eo va divesker ouzhin, porc'hellet eo va divesker, lazhet eo va divesker, mankout a ra va divesker dindanon, mankout a ra va divesker din, va divesker a c'houlenn ehanañ, erru eo skuizh koubloù va divhar, marv eo va divhar ouzhin, va zreid a zo aet lor gant ar skuizhder, fontet eo va zreid ; *sich auf die Beine machen*, mont el lev, mont en hent, en em lakaat en hent, kemer penn an hent, kemer e hent, sevel da vale, sterniañ da vont, lavaret yao, distaliañ, kemer foet an nor, sachañ e freilhoù eus an ti ; *er ist früh auf den Beinen*, hennezh a ziblouz abred, sevel a ra mintin mat, disouchañ a ra beure mat (Gregor), war vale (war ar bale) e vez abred a-walc'h, un dihuner abred a zo anezhañ ; *er steht fest auf seinen Beinen*, start eo war e arzelloù, start eo war e gilhorou, sonn eo war e barlochoù, sonn eo war e bipedoù, start eo war e elloù, hennezh a zo krog start en e zouar, hennezh a zo start war e dreid, serzh eo, postek eo, stamp a zo gantañ, aes eo war e dachou, sonn eo war e dachou ; *er ist noch gut auf den Beinen*, hennezh a zalc'h da rodal c'hoazh, leun a vuhez (a nerzh hag a yec'hed) eo c'hoazh, hennezh a zo chomet koujoum, serzh eo c'hoazh daoust d'e oad, bale a ra brav c'hoazh, hennezh a zalc'h da vont en-dro ; *er ist schwach auf den Beinen*, gwall fall eo eus e sav, fall eo diouzh e sav, fall eo war e dreid, divhar amann en deus, divhar yod en deus, laosk eo war e zivesker, blank evel ul leue eo, bec'h en devez o chom war e elloù, n'eo ket start war e gilhorou, n'eo ket re blom war e gilhorou, n'eo ken eon tout, eñ 'zo gwak e zivesker dindanañ, e zivesker a floy azindanañ, rodoù fall en deus, erru eo ar fallañ ma c'haller, erru eo fallañ ma c'haller ; *die Matrosen konnten sich (t-rt) kaum auf den Beinen halten*, mil boan o doa ar vartoloded o klask chom en o sav, mil boan o doa ar vartoloded o klask en em zerc'hel en o sav ; *nach den paar Bierchen waren ihre Beine wie gelähmt*, ar banneoù bier o doa pounneraet o zreid ; *den ganzen Tag auf den Beinen sein*, bezañ war ar bale e-pad Doue an deiz, bezañ war vale a-hed (hed, dre hed) an deiz ; *lange Beine machen*, skarañ er ouinell, kavout (tapout, kemer) hed e c'har, tec'hel kuit, klask e ribinoù, klask e ribouloù, skarzhañ, karzhañ, sachañ e c'har gant an-unan, ober gaol, skarañ kuit, sachañ e dreid (e skasoù, e loaioù) gant an-unan ; *die Beine in die Hand nehmen*, *die Beine unter die Arme nehmen*, mont d'ar red-tan (d'ar red-tan-ruz, d'ar red-tan-put, dre lamm ha dre red, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'an druilh, gant pep tizh, endra c'haller, evel an tan, d'an tan ruz), redek evel un tenn (evel an avel), redek evel ur c'had, redek evel an tan, redek ken e strink an tan war e lerc'h, regiñ hent, reiñ kentr d'e varc'h, lakaat aer en e gilhorou, bezañ ramp gant an-unan, skeiñ kaoc'h en avel, teurel kaoc'h en avel,

ferañ, ober gaol, firitellat, ober gar, reiñ gaol dezhi, mont d'ar post, postal, mont d'an daoulamm, daoulammat ; *ihre beiden Beine waren gelähmt*, seizet e oa he div c'har, seizet e oa he divhar o-div ; *jemandem wieder auf die Beine helfen*, [ster rik] sikour u.b. da sevel e revr, sikour u.b. da sevel diwar e c'hourvez, daskoriñ u.b. a zo kouezhet, sevel u.b. en e sav, reiñ sikour d'u.b. da sevel eeun war e elloù (Gregor), lakaat u.b. da sevel, sevel u.b. a zo kouezhet, lakaat u.b. en e sav ; [dre skeud.] degas u.b. war-c'horre, sevel e bouezioù (e gein) d'u.b., reiñ skoazell d'u.b. evit dezhañ sevel e gein en-dro, lakaat u.b. war e du, degas u.b. war e du, degas u.b. da vad, kas u.b. da vad, difallañ u.b. ; *ein Land wieder auf die Beine bringen*, pareañ ur vro, difallañ ur vro, adsevel ur vro ; *wieder auf die Beine kommen*, gwellaat d'an-unan, bezañ war wellaat, mont war wellaat, difallañ, dont e yec'hed d'an-unan en-dro, frankaet war an-unan, en em gavout, sevel diwar gleñved, distagañ diouzh kleñved, dont e-barzh, dont e yec'hed war wellaat, dont da vad ; *er ist wieder auf den Beinen*, savet en deus e gein en-dro, gwellaat eo dezhañ, savet eo diwar gleñved, en em gavet eo, distro eo e yec'hed, frankaet eo warnañ (dezhañ), distaget eo diouzh kleñved, savet eo en-dro war-c'horre an dour, deuet eo a-benn da zont war-c'horre e vec'h, savet eo war-c'horre, emañ war-c'horre, deuet eo e-barzh, deuet eo d'e yezh.

b) [dre skeud.] *etwas auf die Beine bringen*, kas udb da benn (da wir, da vat), seveniñ udb, lakaat udb klok, pengenniñ udb ; *ein Heer auf die Beine bringen*, sevel un arme, dastum un arme ; *so ein Trunk bringt einen wieder auf die Beine*, ur banne a seurt-se a zegas nerzh deoc'h en-dro (a ro startijenn deoc'h, a ro kalon deoc'h, a zegas buhez ennoc'h), ur banne a seurt-se a lakfe un askorn torret en e blas ; *mit beiden Beinen fest auf der Erde stehen*, bezañ kog start en e zouar, kaout penn, bezañ plomennet mat, kaout skiant varn, bezañ ur perc'henn skiant, bezañ ur spered den, bezañ ur skiant vat a zen, gwelet sklaer, bezañ ul lagad eeun a zen, na vezañ e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, bezañ un den a benn, bezañ un den a boell, bezañ un den a ijin, na vezañ dall e saout, bezañ dibikous e zaoulagad, na vezañ pemoc'h e leue, bezañ lemm (eskuit, divorfil, diabaf, dibikous) e spered, bezañ ur spered diabaf a zen, bezañ ur spered divorfil a zen ; *jemandem Beine machen*, hastañ u.b., lakaat u.b. da redek, lakaat bole e divesker u.b., lakaat mani en u.b., lakaat u.b. da astenn e gammedoù, lakaat aer e kilhoroù u.b., kas u.b. diwar e dro, kas u.b. d'an tus, reiñ ar skar d'u.b. ; P. *sich (t-d-b) etwas ans Bein binden*, kroaziañ war udb, ober e gañv d'udb, ober e ziouer eus udb, koll pep spi da adkavout udb ; *mit einem Bein im Grab stehen*, kaout un troad en ti bihan, bezañ aet betek ar mouch, nezañ e neudenn ziwedhañ, nezañ e sae, nezañ e gevre, kaout tro en e chabl, ober e gozh lien, ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war e dermen, bezañ war an diwezhañ, bezañ e par ar marv, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwedhañ kleñved, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, bezañ gant ar marv,

bezañ war e varv, bezañ davev da vervel, bezañ arouez plankenn gant an-unan ; *er steht schon mit einem Bein im Grab*, ne zaleo ket da vervel ; *mit dem linken Bein zuerst aufgestanden sein*, na vezañ en e benn mat, na vezañ e holl voc'higoù er gêr gant an-unan, bezañ kollet e vuoc'h vrizh, na vezañ en e charreoù, bezañ aet ar moc'h war ar gwinizh du gant an-unan, bezañ imoret fall, bezañ en imor fall, bezañ aoz fall en an-unan, na vezañ eeun e vouroun, na vezañ plaen e bastell war e revr, bezañ fumet, bezañ troet e breñv, bezañ troet fall, bezañ war e du fall ; *der Dieb nahm die Beine unter die Arme*, al laer a gemeras hed e c'har, al laer a tapas botoù-kazel, al laer a skampas ; *jemandem ein Bein stellen*, lakaat gar d'u.b., distagañ un taol biz-troad d'u.b., ober ul luziañ pav d'u.b., ober ur c'hrog-gouren ha reiñ lamm d'u.b. / kerner an enkloch ha reiñ lamm kaer d'u.b. (Gregor), ober ur c'hrog-gouren (un taol-klied, ur c'hlied, ur peg-gouren) d'u.b. ; *das habe ich ans Bein gebunden*, dic'hlaç'haret em eus ar c'holl-se, graet em eus va c'hañv (va diouer) eus an dra-se ; *er hat sich dafür die Beine ausgerissenn*, lakaet en doa kas war e gorf evit dont a-benn eus an dra-se, torret en doa e gein evit dont a-benn eus an dra-se, foeltret en doa e revr oc'h ober an dra-se, meret en doa e gorf evit dont a-benn eus an dra-se, dispac'h et en doa d'ober an dra-se, kabalet en doa d'ober an dra-se, difretet en doa d'ober an dra-se ; *er reißt sich kein Bein aus*, ne ra netra gant e gorf, ober a ra e zidalvez (e gorf didalvez), na ne ra ket ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat a ra e zaouarn an eil en egile, ober a ra aner, ne rafe ket ur c'hrogad, ne rafe ket ur c'hraf, ne rafe ket an disterañ kraf, ne ra ket ur fulenn war ar plaen, ober a ra e varv, ne ra taol ebet, hennezh a vez oc'h ober mann a-hed an deiz, ne ra glad, ur paotr diskuizh eo, chom a ra da straniñ, emañ o kinviañ (o kozhañ) el leziregezh, emañ o lardañ diegi, n'emañ ket bale an eost gantañ, hennezh e pad pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh ne c'hwezo ket lec'h ma c'hwez ar broc'h ; *er würde sich für ihn ein Bein ausreißen*, e groc'h en a rofe evitañ, n'ouzon ket betek pelec'h ez afe evitañ, pep tra a rafe evitañ, mont a rafe en tan evitañ, mont a rafe da vale war ar mor evitañ ; *er hat sich wirklich kein Bein ausgerissen*, n'en deus ket diskaret e gostez oc'h ober se, n'en deus ket torret e rañjenn oc'h ober se, n'eo ket bet lazhet gant al labour oc'h ober se ; *sich die Beine in den Leib stehen*, *sich die Beine in den Bauch stehen*, ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, gedal mil bell, reuziñ, morc'hedal, morfontiñ, pilpazañ, chom war vranc, dibasiantañ o c'hortoz, dibasiantañ dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn ; *Beine bekommen*, *Beine kriegen*, mont da goll, bezañ laeret ; P. *die Beine unter den Tisch stecken*, chom da bladorenñ, chom da blavañ, chom da yariñ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, chom da velc'hweta, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, chom didalvez, lardañ diegi, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, en em deurel dezhi, ober e zidalvez, na

ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, na vezañ bale an eost gant an-unan, padout pell ouzh an-unan ober pezh a zo d'ober, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, lureiñ, labaskennañ, falaoueta, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, na ober netra gant e gorf, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriñ, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, bezañ koeuzhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, delc'her a-dreñv, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur goarenn, landregenniñ, landreiñ, sorañ.

7. Troioù-lavar : *das hat lange Beine*, amzer d'an diaoul da gozhañ en ifern, a-benn neuze hag ac'hanenn di en devo harzhet meur a gi, ne vo ket graet ken na vo lidet gouel sant Bikenig, ret e vo gortoz betek trompilh ar Varn a-raok ma vo graet an dra-se, graet e vo an devezh goude biken pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien, graet e vo pa nijo ar moc'h, graet e vo pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh, pell amzer a vezo ac'hann di, ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di, pell emañ Yann diouzh e gazeg ; [krennl.] *Lügen haben kurze Beine*, an neudenn eeun eo ar wellañ - abred pe ziwezhat e vo tennet ar c'hazh a-zindan ar gwele - pig pe vran a gano - nend eus tra ken kuzhet ha na anavezor un deiz - abred pe ziwezhat e vo roet avel d'ar c'had - en don eus ar puñs kuzhet, ar wirionez a vezo laosket - ar wirionez anavezet a laka ar gaou da dec'het - an hini a vale eeun a gav atav ledan e straed - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, droug ebet.

beinahe Adv. : peuz-, tost, tostik, damdost, kazi, kazimant, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, dam, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-nes nebeut, war-vete nebeut, war-vete se, pare, war-dost da, tost-da-vat, bordik, war vordik, peuzvat, sa, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur ... bennak, ken buan all, ken kaer all, ken dillo, ken prim all, tost pe dost, burzhud, tuchant, war-hed-nebeut, war-hed nebeut a dra, war-hed-tost, war-nes, war-nes tost, e-ser, koulz lavaret, evel pa lavarfed, koulz ha, dija, dijaik ; *beinahe fertig*, damdost echu, pare c'hraet, erru pare echu, peuzechu, hogos echu, koulz hag echu ; *beinahe alles*, war-nes tost, war-vete nebeut, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war un nebeud, damholl, peuzholl ; *beinahe überall*, dam dre holl ; *beinahe alle*, damholl, peuzholl, hogos an holl ; *es waren beinahe nur Deutsche da*, an dud eno a oa damholl Alamaned, an dud eno a oa peuzholl Alamaned, ne oa hogos nemet Alamaned eno ; *es sind jetzt beinahe zwanzig Jahre her*, bremañ ez eus damdost da ugent vloaz, bremañ ez eus lod a ugent vloaz ; *er hätte beinahe den Zug verpasst*, erruet e oa krip-ha-krap evit pignat en tren, war-hed nebeut en dije

c'hwitet an tren ; *ich hätte beinahe etwas Irreparables angestellt*, darbet eo bet din ober ur maleur ; *beinahe hätte ich gewonnen*, tapet on bet re verr just d'ar poent diwezhañ, deuet e vije bet ganin war-nes nebeut a dra, tost e oan bet da vezañ trec'h, tost e oa bet din bezañ trec'h, darev e oa bet din bezañ gounit, darbet e oa bet din bezañ trec'h, war-nes nebeut e vijen bet gounit, ken buan all e vijen bet trec'h, ken kaer all e vijen bet trec'h, ken prim all e vijen bet gounit ; *einer von ihnen wäre beinahe gestorben*, unan anezho a oa bet prestik da vervel, tost-kaer e oa bet unan anezho mont da goll, unan anezho a vennas en em goll ; *er wäre beinahe abgestürzt*, hogozik dezhañ koezhañ, hogozik e oa bet dezhañ koezhañ, war-hed un netraig e vije koezhet, darbet e oa bet dezhañ koezhañ, ne oa bet nemet treuz un neudenn ned eo bet koezhet, ne oa bet nemet treuz ul linenn all ned eo bet koezhet, mennout a reas koezhañ, ken buan all e vije koezhet, ken kaer all e vije koezhet, tost-kaer e oa bet dezhañ koezhañ, fellet e oa dezhañ koezhañ, evit nebeut (evit bihan dra, un disterad ouzhpenn, prest a-walc'h, prestik) e vije koezhet / tost e oa bet dezhañ koezhañ (Gregor), damdost e oa bet dezhañ koezhañ, prest a-walc'h e oa koezhet, prestik e vije koezhet, e-kichen koezhañ e oa bet, war-nes koezhañ e oa bet ; *beinahe hätte ich dieses Haus gekauft, aber daraus wurde nichts*, ken buan all em bije prenet an ti-se nemet war darbet e oan chomet, ken buan all em bije prenet an ti-se nemet e vanis war zarbedig, ken buan all em bije prenet an ti-se met foeltr tamm ne voe, e-kichen prenañ an ti-se e oan bet ; *beinahe jeden Tag kommt er hier vorbei*, bemdez a-walc'h (hogos bemdez, koulz bemdez) e vez gwelet amañ.

Beinahezusammenstoß g. (-es,-stöße) : kenstok hag a oa bet tost dezhañ c'hoarvezout g., kenstokadenn hag a vefe bet c'hoarvezet war-nes nebeut b.

Beiname g. (-ns,-n) : lesanv g., moranv g. ; *mit dem Beinamen*, lesanvet, moranvet, hag a vez graet anezhañ ; *einen Beinamen geben*, lesenvel, morenvel, envel, reiñ ur moranv da.

Beinamputation b. (-,-en) : ambidatur gar g.

beinamputiert ag. : ambidet ur c'har dioutañ ; *er ist beinamputiert*, troc'het ez eus bet ur c'har dioutañ, ambidet ez eus bet ur c'har dioutañ.

Beinarbeit b. (-,-en) : c'hoari divesker g.

Beinausreißen n. (-s) : P. *zum Beinausreißen*, a-lazh-korf.

Beinbinde b. (-,-n) : lurell-c'har b.

Beinbrecher g. (-s,-) : [loen.] guperer g.

Beinbruch g. (-s,-brüche) : 1. torr ar c'har g., torratur ar c'har g. ; 2. *Hals- und Beinbruch* ! chañs vat dit ! chañs ha yec'hed dit ! berzh dit ! ra zeuio pep tra da vat ganit ! kant eurvad da heulio ! ra vi eürus ! avantur vat dit !

Beinchen n. (-s,-) : 1. garig b. ; *das Tierchen bewegt seine Beinchen*, pafalañ a ra al loenig ; 2. askornig g.

beinern ag. : 1. askorn ; 2. olifant.

Beinfreiheit b. (-) : ichoù evit an divhar g.

beinhalten V.k.e. (beinhaltete / hat beinhaltet) : derc'hel, enderc'hel, kontañ, bezañ en an-unan.

beinhart ag. : P. didrugar, digemez, digoant, didruez, digalon, digar, dihegar.

Beinhaus n. (-es,-häuser) : karnel b., askornaoueg b. ; *die Gebeine im Beinhaus*, relegeier ar garnel lies.

Beinhaut b. (-, -häute) : [korf.] amaskornenn b., toagenn an askorn b.

Beinheil n. (-s) : [louza.] skouarn-azen b., louzaouenn-ar-skevent b.

Beinholz n. (-es,-hölzer) : [louza.] lugustr str., lugustrenn b.

-beinig ag. : *zweibeinig*, daoudroadek ; *vierbeinig*, pevarzroadek ; *langbeinig*, skolpennek, garek, hirc'harek, garet hir, hir c'haret, skarinek, louanek, firtellek, fourchek, jaritellek, trantellek, pafalek.

Beinknopf g. (-s,-knöpfe) : nozelenn askorn b.

Beinleder n. (-) : [lu] gargen g., maoutken g., heuz g., bodre g.

Beinleiden lies. : garad b., garwask g.

Beinling g. (-s,-e) : gar loer b.

beinlos ag. : moñs, biñset ; *beinloser Krüppel*, doug-e-droad g., nammad moñs e zivesker g., den biñset g.

Beinprothese b. (-, -n) : osod gar g., gar faos b., gar lakaet b.

Beinröhre b. (-, -n) / **Beinschiene** b. (-, -n) : garwisk g., gargen g. ; *stahlbeschlagene Beinröhre*, garwisk lavnennet a houarn g.

Beinschmerzen lies. : garad b., garwask g. : *Beinschmerzen bei Säugetieren*, peud g., pavad g./b.

Beinschraube b. (-, -n) : garwisk g., brodikin-prenn g., brodikin-jahin g. (Gregor) ; *bei jemandem die Beinschraube anwenden*, garwaskañ u.b.

Beinschutz g. (-es,-e) / **Beinschützer** g. (-s,-) : garwisk g., gargen g.

Beinschwarz n. (-es) : ludu du g.

Beinstellen n. (-s) : enkloch g., kliked g., taol kliked g., taol-skarcz g., taol biz-troad g., krog-gouren g.

Beinstumpf g. (-s,-stümpfe) : morzhed voñs b., moñs g., moñsad g.

Beinwell g. (-s) : [louza.] skouarn-azen b., louzaouenn-ar-skevent b.

Beinwickel g. (-s,-) : lurell-c'har b.

Beinwurz b. (-) : [louza.] skouarn-azen b., louzaouenn-ar-skevent b.

beirdnen V.k.e. (hat beigeordnet) : lakaat da geneil, lakaat da eil, keveleriñ, kevelañ, keneilañ [gant] ; [yezh.] *beigeordneter Satz*, kenlavarenn b., lavarenn kenurzhiat b.

beirdnend ag. : [yezh.] -kenurzhiat ; *beirdnende Konjunktion*, stagell-genurzhiat b., stagell-kenurzhiat b.

Beirdnung b. (-, -en) : keneiladur g.

Beipack g. (-s) : fred ouzhpenn g.

Beipackzettel g. (-s,-) : notennig b.

Beipferd n. (-s,-e) : eil marc'h kaset gant an dorn g.

beipflichten V.k.d. + t-d-b (hat beigepflichtet) : *jemandem beipflichten*, fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., tuañ gant u.b., toniañ gant u.b., sevel (a-du, en tu, en un tu) gant u.b., mont en tu (en un tu, a-du) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., brallañ war-zu u.b., mont en avel u.b., asantiñ, bezañ a-du gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b. ; *in diesem Punkt pflichte ich Ihnen bei*, a-du emañ ganeoc'h war ar poent-se ; *jemandem voll beipflichten*, skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., bezañ a-du penn-da-benn gant u.b., bezañ a-du-kaer

gant u.b., pouezañ a-du-kaer gant u.b., dont da bouezañ a-du-kaer gant u.b. ; *ich pflichte Ihnen voll bei*, emañ plom er soñj ganeoc'h.

Beiprogramm n. (-s,-e) : keleier lies., film berr g.

Beirat g. (-s,-räte) : 1. kuzul g., poellgor aliañ g., kengor g. ; 2. kuzulier g. ; *jusristischer Beirat*, alvokad kuzulier g. (Gregor).

Beiried b. (-) / n. (-s) : [Bro-Aostria] rost bevin g.

beirren V.k.e. (hat beirrt) : abafiñ, touellañ, kilhañ, divarc'hañ ; *sich nicht beirren lassen*, chom diabaf e spered ; *sie lässt sich nicht beirren*, n'eus ket tu da abafiñ anezhi.

beisammen Adv. : a-gevret, asambles, en ur geñver, en ur ser, ser-ha-ser ; *beisammen sein*, bezañ holl a-gevret, bezañ holl asambles, bezañ en ur geñver, bezañ bodet.

beisammenhaben V.k.e. (hat beisammen / hatte beisammen / hat beisammengehabt) : 1. *etwas beisammenhaben*, bezañ udb dindan e zorn, kaout udb dindan dorn, bezañ dastumet (bodet, tolpet, strollet, daspugnet) udb ; 2. [dre skeud.] *er hat sie nicht alle beisammen*, n'emañ ket e spered gantañ, war dri zroad emañ, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiañ dezhañ, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, laban eo, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, kollet eo e sterenn gantañ, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, hennezh a zo tapet war ar portolof, ganet e oa bet war-lerc'h e dad, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gantañ, un tammig lod e park ar brizh en deus, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, treid leue a zo en e votoù, kig leue en deus en e votoù, aet eo ganto, paket en deus anezho, lakaet eo bet e spered dezhañ el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, n'eo ket gwall stank e damouez, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, toull eo e vurutell, dougen a ra banniel sant Laorañs, faout eo e girin, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan diwezhañ, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziñ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, eus dibenn ar bloaz eo.

Beisammensein n. (-s) : kavandenn b., kompagnunezh b. ; *gemütliches Beisammensein*, emvod hep roll-labour g., emvod er-maez a garg g., kavandenn vourrus b.

Beisasse g. (-n,-n) : [istor] annezad estren hep gwirioù keodedad g.

Beisatz g. (-es,-sätze) : 1. stagadenn b., ouzhpennadenn b. ; 2. [yezh.] kenlakadenn b.

beischaffen V.k.e. (hat beigeschafft) : degas, kas, dezougen.

beischießen V.k.e. (schoss bei / hat beigeschossen) : sikour, harpañ.

Beischlaf g. (-s,-) : 1. kenvuhez b., kenannezadur g. ; 2. [gwashaus] serc'herezh g., riboderezh g., ajolberezh g. ; 3. [mezeg.] darempredoù rev lies., paradur g., embaradur g.

beischlafen V.gw. (schläft bei / schlief bei / hat beigeschlafen) : *jemandem beischlafen*, ober gwele gant u.b., kousket gant u.b.

Beischläfer g. (-s,-) : serc'h g., serc'heg g., orgeder g., oriad g., P. ribod g.

Beischläferin b. (-,-nen) : serc'h b., oriadez g., mestrez b., adwreg b., ribod g., ribodez b., stropenn b., ajolbadenn b., kalkenn b., pried kleiz g., gwreg kleiz b., orgedenn b., ajolbadenn b.

Beischlag g. (-s,-schläge) : [tisav.] menk-ti g., pondalez g.

beischließen V.k.e. (schloss bei / hat beigeschlossen) : stagañ, lakaat ouzhpenn ; *beigeschlossene Rechnung*, fakturenn lakaet amañ kevret (amañ e-barzh) b.

Beischlüssel g. (-s,-) : alc'hwez kuzh / eil alc'hwez / fals alc'hwez g. (Gregor).

Beischoss n. (-es,-e) / **Beischösslein** n. (-s,-) : [louza.] taolaj str.

beischreiben V.k.e. (schrieb bei / hat beigeschrieben) : skrivañ ouzhpenn, skrivañ er marz.

Beisegel n. (-s,-) : [merdead.] eilgouel b., adgouel b., adc'houel b.

Beisein n. (-s) : bezañs b. ; *im Beisein des Notars*, dirak un noter.

beiseite Adv. : en distro, distok, a-gostez, ez distag, en e bart e-unan, a-dro ; *räume diesen Stuhl beiseite !* tec'h ar gador-se diwar hent ! lamm ar gador-se diwar hent ! ; *beiseite schieben*, lakaat a-gostez ; *beiseite lassen*, leuskel a-gostez, lezel a-dreuz, lezel a-dreuz-foran, lezel a-stal-gostez ; *Scherz, Spaß beiseite*, fin d'ar pardon, hep fars (ebet) / fars a-gostez / pep fars er-maez (Gregor), hep farsal bremañ, ent dic'hoarzh, kuit a farsoù, kuit a vourdoù, evit gwir, ent sirius, hep ober goap ; *beiseite legen*, lakaat a-gostez, tuañ ; *Geld beiseite legen*, restañ arc'hant, tuañ arc'hant, gorren arc'hant, kostezañ arc'hant, gouarn arc'hant, arboellañ (espern, sevel, erbediñ) arc'hant, lakaat arc'hant a-gostez, lakaat arc'hant er armerzh, ober yalc'h a-dreñv, ober boujedenn ; *dank der Herstellung von Arzneimitteln hatte er an die neunhundert Franc beiseite gelegt*, hemañ en doa dastumet, goude ober louzeier, nav c'hant lur pe war-dro ; *jemanden beiseite nehmen*, mont a-gostez gant u.b., lavaret udb a-du d'u.b., lavaret udb d'u.b. a-gostez ; *beiseite stehen*, bezañ distok diouzh ar re all ; *beiseite bleiben*, chom distok diouzh ar re all, chom a-gostez, chom en e bart e-unan, simudiñ, mont ez distag, bevañ en e zigenvez, chom pell diouzh darempred an dud, tec'hel diouzh an dud ; *jemanden beiseite schaffen*, P. kaout an dizober (en em zizober, en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistabezañ, en em zistrobañ) eus u.b., skubañ u.b., diskar u.b., kas u.b. kuit, ober e stal d'u.b.,

ober e lod d'u.b., tortañ u.b., ober e varv d'u.b. ; *beiseite bringen*, tuañ, distreiñ, skrapañ, divorañ, truflañ, bogodiñ.

Beiseitelegung b. (-) : tuadenn b.

Beisel n. (-,-n/-) : [Bro-Aostria] ti-chopin g., kafedi g., trapig g.

beisetzen V.k.e. (hat beigesetzt) : 1. [dre heñvel.] *jemanden beisetzen*, lakaat u.b. en douar, beziañ u.b., besaat u.b., interiñ u.b., sebeliañ u.b., douarañ u.b., berediñ u.b., plantañ u.b. en douar ; *ohne Mitwirkung kirchlicher Organe beigesetzt werden*, bezañ douaret hep tremen dre an iliz, P. bezañ interet evel ur c'hi ; 2. [merdead.] *Segel beisetzen*, dispakañ (digeriñ, sevel, hiñsiñ) e holl ouelioù, sevel e holl ouelioù d'al laez.

Beisetzung b. (-,-en) : douaridigezh b., beziadur g., obidoù lies., sebeliadur g., mortuaj g. ; *tränenlose Beisetzung*, interamant sec'h g.

Beisetzungsfeier b. (-,-n) : lid-kañv g., kañvlidoù lies.

beisitzen V.gw. (saß bei / hat beigesessen) : bezañ war-dro, sezañ.

Beisitzer g. (-,-) : advarner g., harper g.

Beisl n. (-,-n/-) : [Bro-Aostria] ti-chopin g., kafedi g., trapig g.

Beispiel n. (-s,-e) : skouer b. ; *zum Beispiel*, da skouer ; *Beispiel für etwas*, skouer eus udb ; *nach jemandes Beispiel*, diouzh (diwar) skouer u.b., diouzh skouer ha kentel u.b., hervez skouer u.b., diouzh patrom u.b. ; *etwas als Beispiel anführen*, *etwas als Beispiel aufstellen*, skoueraat udb, kinnig (reiñ) udb evel skouer, skoueriañ gant udb ; *mit gutem Beispiel vorangehen*, bezañ ur skouer, diskouez an hent mat, diskouez (reiñ) ar skouer vat, reiñ kentel vat d'ar re all, reiñ skol vat d'ar re all, skoliañ ervat ar re all ; *ein abschreckendes Beispiel*, ur skouer da blantañ kentel en holl, ur skouer da genteliañ an holl, ur skouer da spontañ an holl b. ; *du solltest dir ein Beispiel an ihm nehmen*, mat e vefe dit kemer skouer diwarnañ (kemer skouer dioutañ, kemer patrom dioutañ, ober diouzh e skouer) ; *ein böses Beispiel*, un droukskouer b., ur wallskol b., ur wallgentel b., ur wallskouer b., ur skouer argarzhus b. / ur skouer gollus b. / ur skouer noazus b. / ur gwall skouer b. (Gregor) ; *ein böses Beispiel für die Kinder abgeben*, gwallskoliañ ar vugale, gwallskoueriañ ar vugale, gwallgenteliañ ar vugale, droukskoueriañ ar vugale, droukskoliañ ar vugale.

beispielhaft ag. / **beispielgebend** ag. : skouerius, skouer, kelennus, kentelius, skolius, a skouer vat, yac'hus d'ar speredoù, yac'h ; *er hat ein beispielhaftes Leben geführt*, ur vuhez skouer en doa bet.

beispiellos ag. : 1. dizoare, dianvez, dijaoj ; 2. dibar, dispar, dishevelep, a-dreist par, dreistpar.

Beispielsatz g. (-es,-sätze) : frazenn skouer b. ; *Beispielsätze als Muster nehmen*, sevel frazennoù diouzh patromoù.

beispielsweise Adv. : da skouer.

beispringen V.k.d (t-d-b) (sprang bei / ist beigesprungen) : harpañ, skoazellañ, skoaziañ, skorañ, sikour, eilañ, hastañ da vont (da zont) war sikour u.b.

Beißbeere b. (-,-n) : [louza.] pebr-Spagn g., pimant g.

beißen V.k.e. (biss / hat gebissen) : dantañ, begañ, kregiñ gant an dent [en udb/u.b.], skeiñ un taol dent [gant udb/u.b.], [chas, naered] kregiñ e, [naered] flemmañ,

pikañ ; P. *nichts zu beißen und zu nagen haben*, na gaout netra da grignat (da chaokat), na gaout tra ebet da grignat nemet treid siliou ha divskouarn kelien, chom hep tamm, chom gant e c'hoant debriñ, na gaout un elfenn da zebriñ, na gaout tamm da zebriñ, na gaout griñsenn da zebriñ, na gaout ur boulifrenn da lakaat etre e zent, na gaout ur c'hriñsenn da lakaat etre e zent, ober kof moan (bouzelou moan, bouzellenn voan), rankout menel war e naon ; *nichts zu beißen und zu trinken haben*, na gaout na tamm na takenn ; *der Hund hat ihn ins Bein gebissen, ohne vorher zu bellen*, kroget en doa ar c'hi en e c'har, kuit da harzhal ; *die Schlange hatte den Hund gebissen*, kroget he doa an naer er c'hi, flemmet (piket) e voe ar c'hi gant an naer ; *dieser Rauch beißt mich in den Augen*, kregiñ a ra ar moged em daoulagad ; *die Sonne beißt mich in den Augen*, an heol a grog e-barzh va daoulagad, an heol a dag va daoulagad ; [dre skeud.] *den letzten beißen die Hunde*, gwazh a se d'ar re ziwezhatañ o tont - ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - gwazh a se evit ar re a vo war-lerc'h an eur - d'ar ruzerien e vo lakaet ar c'hazh er pod - an neb a erruo re ziwezhat en devezo eskern da grignat ; *etwas in sich beißen*, moustrañ war udb, delc'her kuzh udb ; P. *vom wilden Affen gebissen sein*, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaia d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat anezhañ, bezañ klañv e benn, bezañ laban, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant ar morzhol, bezañ skoet e benn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ tapet war ar portolof, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, bezañ bet lakaet d'an-unan e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrapouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ faout e girin, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, faziñ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled.

V.gw. ha V.k.d. (biss / hat gebissen) : dantañ, kregiñ e ; *tapfer beißen*, dantañ kaer, debriñ naonek ; *an die Angel*

beißen, kregiñ en higenn ; *Pfeffer beißt auf der Zunge*, pikañ (broudata, tagañ) a ra ar pebr an teod ; *die Schlange beißt*, flemmañ a ra an naer, kregiñ a ra an naer, pikañ a ra an naer ; *Flöhe beißen*, broudañ a ra ar c'hwen, flemmañ a ra ar c'hwen, gwanañ a ra ar c'hwen ; *Hund, der zubeißt, ohne vorher zu bellen*, ki kildrouk g. ; [dre skeud.] *in den sauren Apfel beißen*, bezañ ret d'an-unan kiañ outi (Gregor), evañ ar c'halirad c'hwerv, kaout e zelazhoù, kavout trenk ha c'hwerv, ober udb en desped d'an-unan (daoust d'an-unan, en enep d'an-unan, en eneb d'an-unan, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, gant diegi, gant glac'har, gant reked) ; *ins Gras beißen*, a) lipat pri, tapout lamm, kaout un douarc'hennad ; b) kreñviñ, pibidañ, disweañ, kreñviñ, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, lipat (lonkañ) e loa, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, foeltrañ, ober e lamm gwashañ, sailhañ er bailh, tortañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'henn, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, mont er bord all, mont da Gankari ; *ein toter Hund beißt nicht*, ur pemoc'h ne ra vad nemet war ar plad, ur c'hi marv ne grog ket.

V.em. **sich beißen** (biss sich / hat sich gebissen) : *sich (t-d-b pe t-rt) auf die Lippen beißen*, um nicht lachen zu müssen, skrignal e zent war e vuzelloù evit mirout a c'hoarzhin ; [dre skeud.] *die Farben beißen sich (t-rt)*, dijaoj eo al livioù-se, al livioù-se n'int ket an eil diouzh egile, mont a ra al livioù-se asambles evel gar ur c'hi en ur sac'h.

beißend ag. : lemm, flemmus, krogus, put, hek ; *beißender Schmerz*, poan sankus b. / poan lemm (Gregor), poan flemmus, ber g., bir g. ; *beißender Witz*, bourd put g., bourd flemmus / bourd dantus (Gregor) ; *beißender Stil*, doare-skrivañ flemmus g. ; *beißender Rauch*, moged tagus g., moged mougus g., moged put g., mogedenn but b. ; *beißende Kälte*, riv lemm g., yenijenn but b., yenijenn zu b., yenijenn rip b., amzer yen-put b., amzer but b., amzer yen-ki b., amzer yenchas b., morfont g., morfontadur g., yenijenn hag a grog en dud b. ; *grelle sich beißende Farben*, livioù dallus (trellus, dijaoj) ; *beißender Senf*, sezv brout g., sezv blazet kreñv g., sezv grizias g., sezv put g., sezv tagus g.

Beißerchen n. (-s,-) : dantig g. [*liester dentigoù*].

Beißkohl g. (-s,-e) : [louza.] beotez str., kaol-beotez str., kaolenn-veotez b.

Beißkorb g. (-s,-körbe) : minwal b., minwalenn b., minwask g., minell b. ; *einem Hund den Beißkorb anlegen*, muzelliñ ur c'hi, minwalañ ur c'hi, minellat ur c'hi, mojelliñ ur c'hi.

Beißring g. (-s,-e) : ruilhenn dantañ b., ruilhodenn dantañ b.

Beißzahn g. (-s,-zähne) : rakdant g., dant a-raok g.

Beißzange b. (-,-n) : [rannyezh] turkez b.

Beistand g. (-s,-stände) : skoazell b., harp g., skor g., gwarez g., taol-skoaz g., sikour b., skoaz b. ; *jemandem Beistand leisten*, reiñ dorn d'u.b., reiñ an dorn d'u.b., reiñ un tamm skoazell d'u.b., skoazellañ u.b., sikour u.b., skoazellañ u.b. en e zoanioù ; *gegenseitiger Beistand*, kenskoazell b., kengred g., kengrediezh b., karantez b.

Beistandsgelder lies. : skoazell-arc'hant b., skoaziadenn b.

Beistandsleistung b. (-, -en) : skoazell b., sikour g./b., harp g., skor g., skoaz b., rikour g., rekour g., rekourañs b., gwarez g., kennerzh g./b., taol-skoaz g., souden g.

Beistandspakt g. (-s, -e) : emglev kenskoazell g.

beistehen V.k.d. + t-d-b (stand bei / hat beigestanden) : harpañ, skoazellañ, skoaziañ, skorañ, gwarediñ, sikour, eilañ, reiñ dorn da, reiñ an dorn da, reiñ un tamm skoazell da, reiñ souden da, souden, ober kadorig da, skoazellañ en e zoanioù, ober evit ; *Gott steh mir bei !* Doue da'm sikouro ! ; *keiner wird dir beistehen*, ne gavi nikun ez metoù ; *jemandem mit Rat und Tat beistehen*, sevel krog u.b., sevel lamm u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., mont (sevel) a-du gant u.b., sevel gant u.b. (Gregor), mont (sevel) en tu gant u.b., mont (sevel) en un tu gant u.b., en em lakaat en tu gant u.b.

beistellen V.k.e. (hat beigelegt) : [Bro-Aostria] *jemandem etwas beistellen*, lakaat ar gerz eus udb gant u.b., lakaat udb e gourc'hemenn u.b., reiñ an aotre d'u.b. d'ober gant udb pa garo.

Beistellmöbel n. (-s, -) : pezh-arrebeuri sikour g., pezh arrebeuri skoazell g.

Beistelltisch g. (-es, -e) : taol sikour b., taol skoazell b., astenn g.

Beisteuer b. (-, -n) : skoaziadenn b., harp g., skor g., skoazell-arc'hant b., skod g., skodad g., skodenn b.

beisteuern V.k.e. (hat beigelegt) : *Geld beisteuern*, reiñ e skodenn, skodenniñ, lakaat e damm, kinnig ur skodenn ; *sein Scherflein zu etwas beisteuern*, a) reiñ e skodennig evit udb. b) [dre skeud.] reiñ un tamm sikour (un tamm skoazell) evit udb, pouezañ da ober udb, kenlabourat d'udb, kenlabourat d'ober udb.

beistimmen V.k.d. + t-d-b (hat beigelegt) : *jemandem beistimmen*, fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., tuañ gant u.b., sevel (a-du, en tu, en un tu) gant u.b., mont en tu (en un tu, a-du) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., brallañ war-zu u.b., mont en avel u.b., asantiñ gant u.b., bezañ asant gant u.b., bezañ a-du gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., toniañ gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b. ; *in diesem Punkt stimme ich Ihnen bei*, a-du emañ ganeoc'h war ar poent-se ; *jemandem voll beistimmen*, skeiñ e park u.b., pouezañ a-du-kaer gant u.b., dont da bouezañ a-du-kaer gant u.b., bezañ erru e park u.b., bezañ a-du penn-da-benn gant u.b., bezañ a-du-kaer gant u.b. ; *ich stimme Ihnen voll bei*, emañ plom er soñj ganeoc'h.

beistimmend ag. : asantus.

Adv. : evit asantiñ.

Beistimmung b. (-) : asant g., aotre g.

Beistrich g. (-s, -e) : [Bro-Aostria] skej g., virgulenn b.

Beitel g. (-s, -) : [tekn.] kizell-goad b.

Beitrag g. (-s, Beiträge) : 1. degasadenn b., skoazell b., harp g., skor g., perzhiaur g., kenober g., kenobererezh g., kendaolad g., lodenn b. ; *seinen Beitrag leisten*, a) kas ar c'harr a-raok, reiñ un tamm skoazell, reiñ e daol skoaz ; b) reiñ e skodenn, skodenniñ, boutinañ, paeañ e skodenn, paeañ skodenn ; *seinen Beitrag zu der kontroversen Debatte liefern*, boueta an dael ; 2. *Mitgliedsbeitrag*, skod g., skodad g., skodenn b. ; 3. [dre

heñvel. lenn.] pennad-skrid g. ; *einen Beitrag für eine Zeitung liefern*, kas ur pennad-skrid d'ur gelaouenn.

beitragen V.k.d. (zu) (trägt bei / trug bei / hat beigetragen) :

1. kendougen, dafariñ (da), kendeurel (da), reiñ e skodenn, skodenniñ, boutinañ, lakaat e damm, reiñ un tamm sikour, reiñ un tamm skoazell, perzhiañ [e], kemer perzh [e], kenober, kenoberiañ, kenlabourat [d'udb, d'ober udb], bezañ kevrañ [e] ; 2. [dre heñvel.] *viel zu etwas beitragen*, kaout un tamm mat a lod en udb, sikour un tamm mat eus e berzh e-unan evit ober udb, pouezañ un tamm mat d'ober udb. ; *die Meinung der Stadtbewohner wird zur Besserung der Verkehrsbedingungen auf unseren Straßen beitragen*, ali kêriz a bouezo da wellaat an tremen-distremen en hor straedoù ; *zu freundschaftlichen Beziehungen zwischen Menschen beitragen*, lakaat tud da goata, lakaat tud d'en em glevet, lakaat da vont war gresk ar peoc'h e-touez an dud ; *zu Verständnis, Toleranz und Freundschaft zwischen allen rassistischen oder religiösen Gruppen beitragen*, kreskiñ ar c'hengompren, an habaskted hag ar vignoniezh etre an holl strolladoù a ouenn pe a relijion disheñvel.

Beitragsanteil g. (-s, -e) : kenskod g., skod g., skodad g., skodenn b., skodennad b., tamm g., lodenn b., perzhiaur g., keitran b.

Beitragsbemessungsgrenze b. (-) : usvevenn ar surentez sokial b.

beitragsfrei ag. : digoust, evit netra.

Beitragsklasse b. (-, -n) : troc'had skodenniñ g.

beitragspflichtig ag. : dindan skodennoù.

Beitragsrückerstattung b. (-, -en) : daskor ar skodennoù g.

Beitragssatz g. (-es, -sätze) : feur skodenniñ g.

Beitragszahler g. (-s, -) : skodenn g.

beitreibbar ag. : goulennadus, enkefiadus, dastaladus, hag a c'haller dastum, hag a c'haller enkefiañ, hag a c'haller daspugn, hag a c'haller deogiñ, hag a c'haller rekizañ.

beitreiben V.k.e. (trieb bei / hat beigetrieben) : 1. dastum, enkefiañ, daspugn ; *Steuern beitreiben*, dastum (enkefiañ) tailhoù ; *Forderungen beitreiben*, enkefiañ arc'hant dleet ; 2. [hemolc'h] *Wild beitreiben*, degas ar jiboez, poulzañ ar jiboez ; 3. [lu] deogiñ, rekizañ.

Beitreibung b. (-, -en) : 1. dastumadeg b., dastumadur g., enkefiadur g., daspugnadur g. ; 2. [hemolc'h] degas-jiboez g. ; 3. [lu] deogadur g., rekizadur g.

Beitreibungsauftrag g. (-s, -aufträge) : urzh enkefiañ g.

Beitreibungsgebühr b. (-, -en) : mizoù enkef lies.

beitreten V.k.d. + t-d-b (tritt bei / trat bei / ist beigetreten) : emezelañ, kenezelañ, emouestañ, enrollañ ; *zum Schutz seiner Interessen einer Gewerkschaften beitreten*, emezelañ ouzh ur sindikad evit difenn e lazioù ; *einer Gesellschaft beitreten*, emezelañ ouzh ur gevredigezh, mont e-barzh ur gevredigezh, dont da vezañ ezel en ur gevredigezh, enrollañ en ur gevredigezh, en em enrollañ ; *einem Vertrag beitreten*, dont da vezañ ezel (lodek) en ur c'henemglev, mont e-barzh ur c'henemglev ; *einer Partei beitreten*, kemer e gartenn-ezel en ur gostezenn bolitikel, mont e-barzh ur gostezenn bolitikel, emezelañ ouzh ur gostezenn bolitikel,

emouestlañ en ur strollad politikel, enrollañ en ur strollad politikel.

Beitritt g. (-s,-e) : emezeladur g., kenezeladur g., enroll g., enrolladur g. ; [polit.] *Beitritt zu einem Staatsvertrag*, emezeladur en ur feur-emglev g.

Beitrittserklärung b. (-,-en) : disklêriadur emezeladur g., disklêriadur kenezeladur g.

Beitrittsge such n. (-s,-e) : goulenn emezeladur g., goulenn kenezeladur g.

Beitun n. (-s) : *ohne mein Beitun*, hep ma vijen aet da emellout en dra-se, hep din emellout, hep skoazell ebet eus va ferzh, hep din bezañ lodek e doare pe zoare.

Beitzker g. (-s,-) : [loen.] kouchourenn b., lochenn b.

Beiwagen g. (-s,-) : adkarr g., sitkarr g., kavell kostez g., botez b. ; *Motorrad mit Beiwagen*, karr-botez g.

Beiwagenfahrer g. (-s,-) : treizhad sitkarr g.

Beiwerk n. (-s,-e) : 1. advitrakou lies., advinviajou lies., advenvegoù lies. ; 2. [c'hoariva] kinklerezh g. ; 3. [dre skeud.] *schmückendes Beiwerk*, stagadenn b., ouzhpennadenn b., stagadur g., tra ouzhpenn g.

Beiwert g. (-s,-e) : [mat.] kenefeder g., faktor g., gwereder g., devouder g., parenn b., gwezhiader g.

beiwohnen V.k.d. + t-d-b (hat beigewohnt) : 1. arvestiñ ouzh, kemer perzh e, bezañ war al lec'h, bezañ war-dro ; *einem Feste beiwohnen*, kemer perzh en ur gouel ; 2. kenvevañ b., kenannezañ ; *ehelich beiwohnen*, bevañ a-gevret evel priedoù, c'hoari ti bihan.

Beiwohner g. (-s,-) : [istor] annezad estren hep gwirioù keodedad g.

Beiwohnung b. (-) : 1. kenvuhez b., kenannezadur g. ; 2. [gwashaus] serc'herezh g. ; 3. darempredoù rev lies., paradur g., embaradur g. ; 4. bezañ b., arvesterezh g.

Beiwort n. (-s,-wörter) : 1. [yezh.] anv-gwan-doareañ g., anv-doareañ g. ; 2. [dre skeud.] *schmückendes Beiwort*, pri g., stagenn didalvoud b.

Beizanlage b. (-,-n) : [tekn.] staliadur skuriañ g., staliadur spurañ g., kenreizhiad skuriañ b., kenreizhiad spurañ b.

Beizbad n. (-s,-bäder) : [tekn.] soub skuriañ g., soub spurañ g.

Beize¹ b. (-,-n) : 1. livaj g., intr g. ; 2. danvez daskrignat g., danvez skuriañ g., danvez spurañ g., spuruzenn b. ; 3. [kegin.] hilienn b., glec'h-gwinêgr g. ; 4. [hemolc'h] falc'hunerezh g.

Beize² b. (-,-n) : [rannyezh] : ti-chopin g., kafedi g., trapig g.

beizeiten Adv. : 1. e-koulz-vat, e poent hag en amzer, pa zere, krak d'ar poent, d'an ampoent, P. ku-ha-ka ; 2. war an abred.

beizen V.k.e. (hat gebeizt) : 1. [kegin.] hiliañ, hiliennañ, glec'hiañ, glec'hiñ ; *in Essig beizen*, hiliennañ e-barzh gwinegr ; 2. [tekn.] *schwarz beizen*, ebenaat, duaat, duañ [ar c'hoad] ; 3. livañ, intrañ ; 4. daskrignat, skuriañ, spurañ.

beizend ag. : krignus, daskrignus, spurus.

Beizjagd b. (-) : [hemolc'h] falc'hunerezh g.

Beizjäger g. (-s,-) : falc'huner g.

Beizkraft b. (-,-kräfte) : [kimiezh] daskrignusted b., nerzh daskrignat g.

Beizmittel n. (-s,-) : [kimiezh] danvez daskrignat g., danvez skuriañ g., spuruzenn b.

Beizung b. (-) : daskrign g., skurierezh g., spuradur g.

Beizvogel g. (-s,-vögel) : labous falc'hunerezh g.

bejahren V.k.e. (hat bejaht) : asantiñ da, kavout mat, lavaret ya da, aprouiñ, bezañ a-du gant, grataat ; *wer schweigt, der bejaht*, neb na lavar ger a zo asant, neb na lavar grik a asant.

bejahend ag. : 1. asantus ; *im bejahenden Fall*, e ken kaz ma vefe asantet, mard eo ya ; 2. [yezh.] ... kadarnaat, ... diogeliñ ; *bejahender Aussagesatz*, nannnac'hadenn b., lavarenn gadarnaat b., lavarenn diogeliñ b. ; *bejahende Form*, stumm kadarnaat g., stumm diogel g.

bejahendenfalls Adv. : e ken kaz ma vefe asantet, mard eo ya.

bejahrt ag. : oadet, oajet, hoalek, hoalet, hoalus, war an oad, un tamm mat a oad dezhañ, paket un tamm mat a oad gantañ, aet bras war an oad, avañset en oad, avañsedik en oad.

Bejahung b. (-,-en) : asant g., asantadur g., asantadenn b., nannnac'hadenn b., kanardanenn b., digeladur, haeradur g., dogeladenn b., haeradenn b.

bejammern V.k.e. (hat bejammert) : klemm en abeg da (eus, a, diwar-benn), trueziñ ouzh, trueziñ da, damantiñ da, hirvoudiñ da, kunudiñ abalamour da, keuziñ da, bezañ glac'haret gant, kañvaouiñ war udb, bezañ mantret e galon diwar c'hlaç'h ar en abeg da ; *jemanden bejammern*, kaout truez ouzh u.b., truantal d'u.b., trueziñ ouzh u.b. ; *etwas bejammern*, dougen kañvoù bras d'udb, kañvaouiñ d'udb, gouelañ d'udb.

bejammernswert ag. / **bejammernwürdig** ag. : hirvoudus, hirvoudek, damantus, mantrus, glac'harus, doanuis, da glemm, truezus, truezus-bras, truezek, keuzius, reuzeudik, ranngalonus, daeraouus, kaezh [liester keizh], gouelus, gouelvanus, kañvaouus, morfontus, truek, tru, tristidik.

Bejammernswürdigkeit b. (-) : reuzeudigezh b., truegezh b., kaezhnez b., kaezhned b.

bejauchen V.k.e. (hat bejaucht) : youal da, youc'hal da, degemer [udb/u.b.] gant youc'hadennou a levez, youc'hal a-leizh korzenn ha strakal e zaouarn [en enor d'u.b., en enor u.b.].

bejubeln V.k.e. (hat bejubelt) : youal da, youc'hal da, degemer [udb/u.b.] gant youc'hadennou a levez, youc'hal a-leizh korzenn ha strakal e zaouarn [en enor d'u.b., en enor u.b.].

bekakeln V.k.e. (hat bekakelt) : [rannyezh.] *etwas bekakeln*, reiñ re a zispleg a-zivout udb, komz diwar-benn udb gant ur foerell a zisplegadurioù, dibluskañ pizh betek re ur c'hraf bennak, ober tro gant e gaoz evit komz eus udb, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù, d'e brezegenn), arabadiñ udb, stambouc'hañ udb., komz a-dreuz hag a-hed eus udb.

bekalmen V.k.e. (hat bekämpft) : [merdead.] dizaveliñ.

Bekalmungskegel g. (-s,-) : [merdead.] kernenn dizaveliñ b.

bekämpfen V.k.e. (hat bekämpft) : stourm ouzh, stourm a-enep da, talañ ouzh, gouren ouzh, ober brezel da, brezeliañ a-enep, en em gannañ gant, dizarbenn, diarbenn, parraat, parraat ouzh, mont en arbenn da, mougafi, enebiñ ouzh, pennañ ouzh, ober an harp ouzh, harpañ ouzh, harpañ a-enep, kaeañ ouzh, kas a-enep, difenn ouzh ; *die schlechten Gewohnheiten bekämpfen*, gouren

ouzh an techoù ha plegoù fall ; *der Kommunismus bekämpft den Kapitalismus*, ar gomunouriezh a zo a-enep ar gevalouriezh ; *falsche Gerüchte bekämpfen*, leuskel levrini da redek war-lerc'h gedon unan bennak, divrudañ brudoù faos, dizarbenn brudoù faos, kaeañ ouzh brudoù faos ; *die Verschmutzung der Umwelt bekämpfen*, difenn an endro, gwareziñ an endro, kaeañ ouzh saotradur an endro, ober brezel da saotradur an endro, difenn ouzh saotradur an endro.

Bekämpfung b. (-en) : stourm [ouzh] g., stourmerez [ouzh] g., diarbenn g., dizarbenn g., mougadur g., mougerezh g., mougadenn b.

bekannt ag. : 1. anavezet, brudet, anav, anavet ; *das ist allgemein bekannt*, se a ouier a-walc'h, se a ouier mat, n'emañ ket da c'houzout, brud a zo dre-holl, ar brud-se a zo a bep tu, anavezet eo gant an holl, ne gomzer a gen, an holl er goar ; *ich bin mit ihm bekannt*, en em anavezout a reomp, anaoudeien omp (Gregor), anavezout a ran anezhañ, unan hag a anavezan an hini eo, unan eus va anaoudegezh eo, un anaoudegezh din eo ; *dieser Mann ist mir nicht bekannt*, an den-se a zo dianav evidon, an den-se a zo un diavaezour evidon, an den-se a zo dianaoudek din, n'ouzon anv ebet eus an den-se, n'ouzon ket piv eo, n'anavezan ket anezhañ ; *soviel mir bekannt ist*, din da c'houzout, em anaoudegezh, a gement ha ma ouzon, war a ouzon, war a glevan, a gement am befe soñj gant va gouiziegezh, kement ha ma oufen, gant ma oufen ; *bekannt machen*, *bekannt geben*, reiñ da c'houzout, reiñ anaoudegezh eus, lakaat anavezout [udb], reiñ [udb] da anavezout, embann, bannañ, diferañ, kemenn, enkantiñ, anzav, doaretaat, liketañ, skritellañ, reiñ avel da, brudañ, disklozañ, diskuliañ, reiñ keal eus, dozviñ, disklêriañ ; [skingomz] *etwas über die Sender bekannt geben*, skingas udb, reiñ keal eus udb dre ar skingomz, diskuliañ udb dre ar skingomz, disklozañ udb dre ar skingomz, dozviñ udb dre ar skingomz, reiñ anaoudegezh eus udb dre ar skingomz, reiñ keloù eus udb dre ar skingomz, reiñ udb da c'houzout (da anavezout) dre ar skingomz, kemenn udb dre ar skingomz, ditourañ diwar-benn udb dre ar skingomz, titouriñ diwar-benn udb dre ar skingomz, kelaouiñ diwar-benn udb dre ar skingomz, reiñ liv eus udb dre ar skingomz, reiñ disaouzan eus udb dre ar skingomz, bannañ udb dre ar skingomz ; *feierlich bekannt machen*, embann war an ton bras, embann gant lid. ; *jemanden mit jemand anderem bekannt machen*, kinnig u.b. da u.b. all, lakaat u.b. d'ober anaoudegezh gant u.b. all ; *darf ich Sie mit ihm bekannt machen ?* ha bez' e c'hellan kinnig anezhañ deoc'h ? ; *jemanden mit etwas bekannt machen*, diskuliañ udb d'u.b., reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb, enlaeziñ u.b. en udb, enlaeziñ u.b. d'udb. ; *mit etwas bekannt werden*, ober anaoudegezh gant udb ; *er ist in Wien bekannt*, anavezet eo e Vienna, brudet eo e Vienna, brud en deus e Vienna ; *das ist eine bekannte Sache*, brud a zo dre-holl eus an dra-se, ar brud-se a zo a bep tu, anavezet eo gant an holl, gouezet eo gant an holl, ne gomzer a gen, embannet eo bet war ar groaz, embannet eo bet d'ar seizh avel, anat eo d'an holl ; *bekannt werden*, a) en em skignañ, en em ledañ,

dont da vezañ brudet, dont da vezañ anavezet e-touez an dud ; b) brudañ, dont da vezañ brudet, gounit un anv kaer, gounit brud vat, gounit un tamm mat a vrud, pakañ un tamm mat a vrud ; *er ist dafür bekannt, dass er jähzornig ist*, ar brud en deus da vezañ buanek (kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, kleiz, diribin, taer, nervus) ; *dieser Frevel wurde schnell überall bekannt*, ar brud a oa aet buan a-walc'h eus ar gwalldaol-se ; *von einem kleinen Kreis bekannt*, anavezet nebeut ; 2. [dre skeud., P.] *er ist bekannt wie ein bunter Hund*, brudet eo e pevar c'horn ar vro, anavezet eo e kement korn 'zo, anavezet eo evel ar bleiz, anavezet eo evel ar bleiz ruz, anavezet eo a bep tu.

Bekannte(r) ag.k. g./b. : anaoudeg g., mignon g., keneil g., kile g., kariad g. ; *wir sind alte Bekannte*, en em anavezout a reomp abaoe pell, anaoudeien a-gozh omp ; *das ist ein Bekannter von mir*, unan hag a anavezan an hini eo, unan eus va anaoudegezh eo, un anaoudegezh din eo ; *Bekannte von mir wohnen in dieser Stadt*, anaoudegezh am eus er gêr-se, anaoudegezhioù din a zo o chom er gêr-se ; *sie wollte alte Bekannte besuchen*, c'hoant he doa mont da welet anaoudegezh kozh dezhi ; *dieser Herr ist ein guter Bekannter von Ihnen*, an aotrou-se en deus anaoudegezh vat ac'hanoc'h ; *er hat keine Bekannten und keine Familienangehörigen in der Gegend*, n'en deus na karr na kilhoroù er vro ; *ich konnte keine zehn Schritte gehen, ohne auf Bekannte zu treffen*, ne c'hallen ket ober dek kammed na welen tud anavezet ganin.

Bekannte(s) ag.k. n. : gouvezad g.

Bekanntenkreis g. (-es,-e) : kelc'h an anaoudeien g., kelc'h ar vignoned g., daremprederezh g., anaoudegezhioù lies. ; *er hat einen breiten Bekanntenkreis*, anavezout a ra ur bern tud.

bekanntermaßen Adv. : evel ma ouzomp, anat eo, anat eo d'an holl.

Bekanntgabe b. (-n) : 1. kemenn g., kemennadenn b., kemennad g., kemennadur g., embann g., embannidigezh b., embannerezh g., disklêriadur g., notadur g., notenn b., dougidigezh b. ; *öffentliche Bekanntgabe*, kemenn d'an holl g., embann war ar groaz g., embann d'ar seizh avel g. ; 2. diskuliadur g., diskulierezh g., diskuliadenn b. ; *Bekanntgabe eines Geheimnisses*, diskuliadur (diskulierezh) ur c'hevren g.

Bekanntheit b. (-) : brud g., anvegezh b.

Bekanntheitsgrad g. (-,-e) : derez anvegezh g.

Bekanntheitstäuschung b. (-,-en) : [bred.] ledkounañ g., lezvmor g., falskounañ g., touellkounañ g.

bekanntlich Adv. : evel ma ouzomp, anavezet gant an holl, gouezet gant an holl, anat eo, anat eo d'an holl.

Bekanntmachung b. (-,-en) : 1. kemenn g., kemennadenn b., kemennadur g., kelaouadenn b., bann g., embann g., embannidigezh b., embannerezh g., enkant g., notadur g., notenn b., skrid-embann g., dougidigezh b. ; *amtliche Bekanntmachung*, kemenn kefridiel g., kemennadenn a-berzh ul levierezh Stad b., kemenn d'an holl g. ; *gerichtliche Bekanntmachung*, embann al lez-varn g. ; *laut Bekanntmachung*, evel ma oa bet embannet (kemennet), hervez pezh oa bet embannet ; *Bekanntmachung von Gesetzen*, embannidigezh lezennoù 'zo b., embannerezh lezennoù

'zo g., dougidgezh lezennoù 'zo b. ; **2.** skritell b., liketenn b., parchenn b.

Bekantschaft b. (-, -en) : **1.** anaoudegezh b. ; *mit jemandem Bekantschaft machen*, ober anaoudegezh gant (ouzh, en) u.b., kaout anaoudegezh gant u.b. ; *er gewinnt bei näherer Bekantschaft*, talvezout a ra ar boan ober gwelloc'h anaoudegezh gantañ, talvezout a ra ar boan klask e anavezout gwelloc'h ; *neue Bekantschaften schließen*, ober anaoudegezh gant (ouzh, e) tud nevez, kaout anaoudegezh gant tud nevez ; *sehr erfreut, Ihre Bekantschaft zu machen*, laouenmeurbet on oc'h ober anaoudegezh ganeoc'h, ur joa vras eo evidon ober anaoudegezh ganeoc'h ; **2.** anaoudeg g., anaoudegezh b., mignon g., keneil g., kile g., kariad g. ; *er hat viele Bekantschaften*, anavezout a ra ur bern tud.

Bekassine b.(-, -n) : [loen.] gioc'h g., gioc'h-lann g., gavrig-an-hañv b., kefeleg-lann g.

bekehren V.k.e. (hat bekehrt) : **1.** kemmañ, treiñ, amdreiñ ; **2.** gounit d'ar feiz, gounit da Zoue, treiñ etrezek Doue, treiñ etramek Doue, treiñ war-du Doue, treiñ ouzh Doue, andreiñ, distreiñ ; *zum Christentum bekehren*, avielañ ; *zum Islam bekehrt*, kanttroet d'an Islam ; **3.** kendrec'hiñ, gounit war.

V.em. : **sich bekehren** (hat sich (t-rt) bekehrt) : kemmañ kredenn, distreiñ ouzh Doue, distreiñ da Zoue, treiñ e galon ouzh Doue, treiñ ouzh Doue, treiñ war-du Doue, treiñ etrezek Doue, treiñ etramek Doue, en em dreiñ ouzh Doue, en em dreiñ war-du Doue, en em dreiñ etrezek Doue ; *sich zum Katholizismus bekehren*, andreiñ ouzh ar gatoligiezh, degemer ar feiz katolik, degemer ar gatoligiezh da gredenn, treiñ ouzh ar gatoligiezh, treiñ war-du ar gatoligiezh, en em dreiñ etrezek ar gatoligiezh, en em dreiñ etramek ar gatoligiezh, en em dreiñ ouzh ar gatoligiezh, treiñ war-du ar gatoligiezh, en em dreiñ etrezek ar gatoligiezh, kanttreiñ d'ar gatoligiezh.

Bekehrer g. (-s, -) : androer g.

Bekehrung b. (-, -en) : andro g., andreiñ g., distro da Zoue b., distro ouzh Doue b., emzistro da Zoue b., gounidegezh d'ar feiz b., kemm-kredenn g. ; *Bekehrung des Apostels Paulus*, *Bekehrung des Paulus*, *Pauli Bekehrung*, distro sant Paol ouzh Doue b. ; *Bekehrung des Sünders*, distro ar pec'her b.

Bekehrungseifer g. (-s) / **Bekehrungswut** b. (-) : abostolerezh g., abostoliezh b.

bekennen V.k.e. (bekannte / hat bekannt) : anzav, disklêriañ, diskuliañ, kofes, kofesaat ; *seine Sünden bekennen*, anzav (diskuliañ, kofes, kofesaat) e bec'hedoù ; *seine Weltanschauung bekennen*, diskuliañ e gredenn, anzav e gredenn ; *er musste endlich Farbe bekennen*, a-benn ar fin e rankas diskuliañ eus peseurt spered e oa buhez, a-benn ar fin e rankas dispakañ e jeu, a-benn ar fin e rankas diskuliañ peseurt mennozh a oa en e spered, a-benn ar fin e rankas diskuliañ peseurt spered a geflusk anezhañ, a-benn ar fin e rankas diskuliañ petra a oa anezhañ e gwirionez, a-benn ar fin e rankas diskouez e wir zremm, a-benn ar fin e rankas mont gant an eeun, a-benn ar fin e rankas mont eeun ganti, a-benn ar fin e rankas mont didroidell dezhi, a-benn ar fin e rankas mont dezhi (lavaret e vennozh) hep kuzh seurt ebet, a-benn ar fin e rankas en em reiñ da

anavezout (Gregor) ; *nicht zu bekennen sein*, bezañ dianzavus.

V.em. **sich bekennen** (bekannte sich / hat sich (t-rt) bekannt) : *sich schuldig bekennen*, anzav e wall, anzav e giriegezh, anzav e wallegezh, anzav e faot, anzavout e gablusted, anzav e gabluster, anzav bezañ kablus, dislonkañ e dorfed, en em lakaat da gablus, diskargañ e c'hor, dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn ; *ich bekenne mich schuldig*, anzav a ran ez on kablus ; *sich zu einem Anschlag bekennen*, sammañ atebegezh ur gwalldaol, reiñ da c'houzout eur aozer ur gwalldaol, reiñ da anavezout eur oberer ur gwalldaol, reiñ da anavezout ez eus bet c'hoarvezet ur gwalldaol en anv an-unan ; *sich zum Islam bekennen*, disklêriañ e fas an heol bezañ a-du gant an Islam, disklêriañ e feiz en Islam, anzav e feiz en Islam ; *sich zu einem Kind bekennen*, anzav ur bugel, anzav ez eo u.b. e vugel hervez al lezenn, lakaat ur bugel war e anv, asantiñ e vefe lakaet ur bugel war e anv.

Bekenner g. (-s, -) : **1.** diskibl g., feiziad g., dalc'hiad g., heulier g., mab speredel g., sektenour g. ; **2.** anzaver ar feiz g.

Bekennenanruf g. (-s, -e) : pellgomzadenn evit sammañ atebegezh ur gwalldaol bennak b., pellgomzadenn evit anzav ur gwalldaol bennak b.

Bekennenbrief g. (-s, -e) / **Bekennerschreiben** n. (-s, -) : lizher evit sammañ atebegezh ur gwalldaol bennak g., lizher evit anzav ur gwalldaol bennak g.

Bekennnis n. (-ses, -se) : **1.** anzav g., anzavidigezh b. ; *ein Bekenntnis ablegen*, anzav, anzavout, ober un anzavadenn, ober un diskarg eus e dorfedoù, anzav e wall, P. dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn, diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfedoù ; *die Bekenntnisse des heiligen Augustinus*, anzavadoù sant Eosten lies. ; **2.** kredenn b. ; *die grundlegenden Bekenntnisse*, ar c'hreañsoù lies. ; **3.** disklêriadur a feiz g.

Bekennnisfreiheit b. (-) : frankiz war tachenn ar relijion b., frankiz krediñ b.

Bekennniskirche b. (-) : iliz anzaverien ar feiz b. [*iliz protestant eus an XX^{vet} kantved*].

bekennnislos ag. : digredenn.

Bekennnisschule b. (-, -n) : skol gredennel b., skol stag ouzh ur gredenn bennak b.

bekielen V.k.e. (hat bekielt) : pluañ.

beklagen V.k.e. (hat beklagt) : **1.** klemm ; *er ist zu beklagen*, fall eo dezhañ, hennezh n'eo ket ebat e zoare 'vat, mont a ra fall ar bed gantañ, deur am eus gantañ, trueziñ a ran outañ, gloazañ a ra ac'hanon gwelet ar paourkaezh den-se, truez eo anezhañ / siwazh dezhañ / e glemm a ran / klemm a ran anezhañ / truez am eus outañ (Gregor) ; *er ist nicht zu beklagen*, n'eo ket da glemm, n'eo ket fall dezhañ, barrek eo ; *jemanden beklagen*, kaout (kemer) truez ouzh u.b., kemer truez war u.b., kaout damant ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., kendrueziñ ouzh u.b., trugareziñ ouzh u.b., trueziñ ouzh u.b., trueziñ d'u.b., truantal ouzh u.b., truantal d'u.b., klemm u.b. ; **2.** klemm en abeg da (eus, a, diwar-benn, diouzh), trueziñ ouzh, trueziñ da, damantiñ da, hirvoudiñ da, kunudiñ abalamour da, keuziñ da, keuziañ da, bezañ glac'haret gant, bezañ mantret e galon diwar c'hlaç'har en abeg da ; *sein Los beklagen*, klemm war e stad,

klemm ouzh e blanedenn ; *ein Unglück beklagen*, bezañ glac'har et gant ur gwallleur bennak, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har en abeg d'ur walleur bennak ; *seine Armut beklagen*, klemm war e baourentez.

V.em. : **sich beklagen** (hat sich (t-rt) beklagt) : klemm, termal, klemmichal, kestal, hirvoudiñ, keinal, kunudañ, truantal, en em chaokat, trueziñ, cherjal, damantiñ ; *sich über seine Lage beklagen*, klemm war e stad ; *sich über sein Los beklagen*, klemm ouzh e blanedenn ; *er beklagt sich dauernd*, bepred e vez o klemm, klemm-diglemm a ra dalc'hmat, klemm a ra dalc'hmat, ne ra ken nemet klemm, ur revr war wigour a zo anezhañ, emañ atav o wigourat, e erbediñ a zlefed da sant Diboan, klemm-klemm eo, klemm-diglemm eo, pebez klemm-klemm ! kest-kest eo, kunuc'henniñ a ra evit kement bramm 'zo tout, ne ro ket ur peoc'h gant e glemmicherezh, ne baouez ket a ober e druantoù, ne baouez ket a druantal, hennezh a vez ordinal o truantal, ne baouez ket gant e yezhoù fall, aesoc'h eo klemm evit kaout poan, hennezh a zo ur bugel pikous ; *sie beklagen sich nicht allzu sehr*, ne glemmont ket re en holl ; *obwohl sie schon allerhand besitzen, beklagen sie sich dauernd*, hag-eñ pegement a draoù o deus dija e vezont atav o klemm ; *diese Leute, die sich dauernd beklagen, können einem auf die Nerven gehen*, kaus e vez klevet an dud o klemm war gement tra 'zo tout ; *sich über etwas (t-rt) beklagen*, klemm war udb, klemm diwar-benn udb, klemm diouzh udb, klemm ouzh udb, klemm eus udb, klemm ag udb, klemm gant udb ; *sich über etwas (t-rt) bei jemandem beklagen*, klemm ouzh u.b. war udb, klemm ouzh u.b. diwar-benn udb, ober e glemmoù ; *sich über seine Lage beklagen*, klemm doanuis war e stad ; *sie beklagen sich über die Höhe der Miete*, klemm a reont e rankont paeañ re ger evit o feurm ; *er kann sich nicht beklagen*, n'en deus ket da glemm, n'eo ket da glemm, arabat dezhañ klemm, pec'hed en dije o klemm, pec'hed e vefe dezhañ klemm ; *sich darüber beklagen, dass, sich bekagen, dass*, klemm e ...

beklagenswert ag. / **beklagenswürdig** ag. : hirvoudus, hirvoudek, damantus, mantrus, doanuis, glac'harus, kañvaouus, keuzius, keuziadus, morfontus, despetus, reuzeudik, gwallleurus, maleürus, da glemm, truezus, truezek, reuzeudik, ranngalonus, kaezh [liester keizh], gouelus, gouelvanus, klemmvanus, tristidik.

beklagt ag. : enkabet.

Beklagte(r) ag.k. g./b. : tamallad g., tamalladez b., enkabled g., enkabledez b., emzifenner g., emzifennerez b.

beklatschen V.k.e. (hat beklatscht) : 1. *jemanden beklatschen*, strakal e zaouarn d'u.b., stlakañ e zaouarn d'u.b. ; 2. [dre astenn.] *jemanden in übler Weise beklatschen*, droukkomz eus u.b. gant displedoni, ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., drouklavaret war u.b. gant displedadurezh, flipata u.b., pilat u.b., dantañ u.b. en un doare displed, lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., displuñvañ e benn d'u.b. gwashaat u.b., ober divalav d'u.b., glabousañ u.b., dismegañsiñ u.b., dispenn u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., mezhakaat u.b., flemmañ u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud

all, didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., gwallgomz eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., duañ u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., drouklavaret war u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., hiboudiñ.

beklaue V.k.e. (hat beklaut) : *jemanden beklaue*, laerezh u.b., c'hwiliañ u.b., flipañ u.b.

bekleben V.k.e. (hat beklebt) : 1. pegañ, spegañ, kaotañ ; 2. skritellañ, liketañ, tikedenniñ.

beklecken / beklecken V.k.e. (hat bekleckert / hat bekleckst) : P. saotrañ, tarchañ, kousiañ, bastrouihañ, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, ober glabousoù war, ober mastar war ; *er hat sein Heft bekleckert*, graet en deus mastar war e gaier.

bekleiden V.k.e. (hat bekleidet) : 1. gwiskañ, goleiñ ; *wer so leicht bekleidet ist, kann nur frieren*, an hini a vez ken diwisk-se (a vez gwisket ken nebeut, a vez gwisket ken skañv) en devez riv ; *mit einem Pullover bekleidet*, war korf e stammenn, e korf e stammenn, gwisket gant ur stammenn ; *mit Holz bekleiden*, koadañ, lambruskañ ; *mit Marmor bekleiden*, marbrañ ; *mit Papier bekleiden*, paperañ, lakaat paper-moger ouzh ; *mit Tafelwerk bekleiden*, lambruskañ ; 2. [dre skeud.] delc'her, embreger, seveniñ ; *ein hohes Amt bekleiden*, bezañ plaset uhel, bezañ en ur garg varruhel, delc'her (embreger, seveniñ) ur garg varruhel ; *mehrere Ämter bekleiden*, berniañ kargoù, [dre fent] laerezh poan ar re zilaour.

V.em. : **sich bekleiden** (hat sich (t-rt) bekleidet) : en em wiskañ, gwiskañ e zilhad, lakaat e zilhad.

bekleidet ag. : gwisket.

Bekleidung b. (-, -en) : 1. gwisk g., gwiskamant g., dilhad g./lies. ; 2. [dre skeud.] *Bekleidung eines Amtes*, enkargadur g., sevenidigezh ur garg bennak b., embregerezh ur garg bennak g. ; *Bekleidung einer Würde*, embregerezh un uhelgarg bennak g., enkargadur en ur vriegezh bennak g.

Bekleidungsindustrie b. (-) : dilhaderezh g., aozerezh dilhad g.

bekleistern V.k.e. (hat bekleistert) : induañ gant kaot, lindrenniñ gant peg.

beklemmen V.k.e. (hat beklemmt) : 1. gwaskañ, gwaskennañ, stardañ, enkañ, moustrañ, mac'hañ, mac'hañ war, mougañ ; 2. [dre skeud.] ankeniañ, enkreziñ, nec'hiñ, direnkañ, nec'hañsiñ, doaniañ, mantrañ, gwanañ, mac'hañ war, anoaziñ, souriñ war.

beklemmend ag. : estlamm, ankenius, enkrezus, nec'hus, morc'hedus, estrenvanus, sammus, bec'hius, moustrus, gwaskus, dinerzhus, ranngalonus, doanuis, glac'harus, anoazus, rec'hus, tagus, trabasus, tregasus, trevellus, chalus, trechalus, chifus, bac'h, mougus ; *eine beklemmende Lage*, ur blegenn ziaes b., un enkadenn b., ur gwall blegenn b., ur stad ankenius b.

Beklemmung b. (-en) : 1. anken b., enkrez g., enkrezenn b., nec'h g., barr enkrez g., tarz-h-kalon g., gwask g., gwaskerezh g., gwaskadur g., mac'herezh g., stardadenn b., estlamm g., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., moustr-kalon g., moustr g., moustrevezh g., morc'hed g./b., barr enkrez g., tarz-h-kalon g., mac'herezh g., stardadenn b., erez b., hirvoud g. ; 2. [mezeg.] simuc'h g.

beklommen ag. : enkrezet, war enkrez, nec'het, ankeniet, gwasket, gwaskennet, stouvet, stardet, doaniek, mantret, morc'hedus, karget e vazh a spem, dindan e anken, du e benn, du e zremm, ur galonad en e greiz ; *beklommenen Herzens*, stouvet, sammet e galon, bec'hiet e galon, lizennet e galon hag e spered gant nec'h hag enkrez, stardet e galon, diaes e galon, bihan e galon, gwasket e galon, skoet e galon, ur galonad en e greiz, ur bec'h pounner war e spered, un enkrez war e spered, koumoul war e spered, mantr en e galon, mantret e galon ; *beklommen aussehen*, bezañ karget e vazh a spem, bezañ nec'h hag enkrez en e gerc'henn, bezañ mantret e zremm, bezañ du e benn, bezañ du e zremm ; *warum siehst du denn so beklommen aus ? warum machst du ein so beklommenes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

Beklommenheit b. (-) : enkrez g., enkrezenn b., anken b., kalonad b., ranngalon b., diframm g., glac'har g., bihanez b., trubuilh g., nec'h g., grevañs b., gwask g., gwaskerezh g., gwaskadur g., trididigezh b., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., moustr-kalon g., moustr g., moustrevezh g., morc'hed g./b., barr enkrez g., tarz-h-kalon g., mac'herezh g., stardadenn b., erez b., estlamm g., hirvoud g., treant g.

beklopfen V.k.e. (hat beklopft) : 1. skeiñ a daolioù bihan gant, pigosat a daolioù skañv war ; 2. [mezeg.] ; skeiñ a daolioù bihan ouzh, pigosat war ; 3. [mengleuz.] sontañ.

bekloppt ag. : sot-magn, nay, pitilh, sot-ran, ur penn ki anezhañ, sot evel ur c'hwil-derv, sot evel ur Gwenedad, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet, ur makez penn leue anezhañ, ur c'hakouz anezhañ, un tamm kakouz anezhañ, ur penn-touilh anezhañ, ur c'hac'her polos anezhañ, ur paourkaezh diod anezhañ.

beknabbern V.k.e. (hat beknabbert) : krignat.

beknackt ag. : sot-magn, nay, pitilh, sot-ran, ur penn ki anezhañ, sot evel ur c'hwil-derv, sot evel ur Gwenedad, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet, ur makez penn leue anezhañ, ur c'hakouz anezhañ, un tamm kakouz anezhañ, ur penn-touilh anezhañ, ur c'hac'her polos anezhañ, ur paourkaezh diod anezhañ.

beknien V.k.e. (hat bekniet) : P. *jemanden beknien*, arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, diaezañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., trabasat u.b., ober trabas d'u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., darbariñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., siguriñ u.b.,

daoubenniñ u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., terriñ e benn d'u.b., atahinañ u.b.

beködern V.k.e. (hat beködert) : boueta, paskañ ; *einen Haken beködern*, boueta un higenn ; *nicht beköderter Haken*, higenn divouet b.

bekohlen V.k.e. (hat bekoht) : [merdead.] pourvezañ glaou da, pourvezañ eus glaou, pourchas glaou da, darbariñ glaou da.

bekommen V.k.e. (bekam / hat bekommen) : 1. dont da gaout, kaout, tapout, pakañ, resev, degemer, opten, gounit ; *was bekommst du dafür ?* petra az po en eskemm ? ; *wie viel bekommen Sie von mir ?* pegement e tlean deoc'h ? ; *einen Brief bekommen*, kaout lizher, kaout (degemer, resev) ul lizher, degouezhout ul lizher d'an-unan ; *Ihr Paket habe ich gestern bekommen*, degouezhet eo ho kasadenn dec'h ganin, en em gavet eo ho kasadenn dec'h ganin, bet em eus ho kasadenn dec'h ; *ich habe gestern einen Brief von ihr bekommen*, dec'h em boa bet lizher diganti ; *von meinem Sohn bekomme ich jede Woche einen Brief*, bep sizhun em bez ul lizher digant va mab ; *das bekommt er von mir ganz bestimmt nicht*, n'en devo ket an dra-se diganin bepred (atav) ; *überall bekamen sie die gleiche Antwort*, e kement lec'h ma o devoa goulennet e veze graet an hevelep respont ; *vergleichbare Produkte bekommen Sie nirgends billiger*, ne gavfed ket seurt produioù a well marc'had e lec'h all ; *Geld bekommen*, resev arc'hant / touch arc'hant (Gregor), degemer arc'hant, kaout arc'hant digant u.b., degouezhout arc'hant d'an-unan ; *seinen Lohn bekommen*, touch e bae ; *etwas umsonst bekommen*, kaout udb evit netra, bezañ roet udb d'an-unan evit netra, kaout udb hep paeañ ur siseurt ; *er bekommt alles, was er will*, ne vez dirannet eus seurt ebet ; *sie hätte so gern Kinder bekommen*, goulennet a-walc'h he dije kaout bugale ; *diese Frau musste lange warten, bevor sie ihr erstes Kind bekam*, chomet e oa ar vaouez-se pell hep he devout bugale ; *ich habe nicht die Frau bekommen, die ich hätte bekommen sollen*, n'em eus ket bet ar vaouez a zlejen bezañ bet ; *mit dem Lineal was auf die Finger bekommen*, pakañ un taol reolenn war e vizied ; *er bekam rechts und links eine hinter die Ohren*, pakañ a reas ur c'houblad flac'hadoù.

2. gant zu + un anv-verb : dicañsañ ; *das spannendste Buch, das ich jemals zu lesen bekommen habe*, al levr plijusañ ez eo bet dicañset din lenn ; *Ihre Tochter ist das hübscheste Mädchen, das ich je zu sehen bekommen habe*, n'em eus gwelet biskoazh kaeroc'h plac'h yaouank eget ho merc'h evit plijout da'm daoulagad ; *er bekommt es mit mir zu tun*, d'ober en devo ganin, afer ouzhin en devo, klevet a raio e jeu ganin-me, ur guchenn a glevo ganin-me ; *wenn einer uns angreift, bekommt er es mit mir zu tun*, e ken kaz ma teufe unan bennak da dagañ ac'hanomp e respontin anezho (ez in dezho) ; *wenn ich nach Hause komme, werde ich etwas zu hören bekommen*, soroc'h am bo (trouz am bo, gourdrouz a glevin, ur guchenn a glevin, ur guchenn a bakin, va jeu a glevin, kroz a glevin, gourdrouzet e vin, klevet a rin traoù, graet e vo un dañs hep soner ganin, langaj am bo, pakañ a rin va fegement, klevet a rin storlok, tapout a rin trouz, tapout a rin kroz) p'en em gavin er gêr.

3. gant un anv-gwan verb ; *er bekommt das Buch geschenkt*, profet e vo al levr dezhañ ; *er bekommt den Aufsatz geschickt*, kaset e vo ar pennad-skrid dezhañ ; *jeder neue Mitarbeiter bekommt ein eigenes Kleiderfach zugewiesen*, pep a gombod evit an dilhad a vez roet d'an implijidi nevez ; *von jemandem etwas geliehen bekommen*, (am)prestañ udb digant u.b., bezañ prestat udb d'an-unan gant u.b. ; *ich habe von meinem Cousin tausend Euro geliehen bekommen*, ur prest mil euro am eus bet digant va c'henderv.

4. gant un anv-gwan ; *etwas satt bekommen*, dont da vezañ skuizh (eok) gant udb, tapout e walc'h eus udb, sevel heug d'an-unan ouzh udb, bezañ erru heug (faezh, dotu, skuizh, poazh) gant udb, bezañ darev gant udb.

5. [dre heñvel.] *ein Kind bekommen*, gwilioudiñ, kaout ur bugel, genel ur bugel d'an-unan, degouezhout ur bugel gant an-unan ; *Junge bekommen*, kelinañ, porc'hellañ, halañ, nodiñ, treiñ ; *die Bäume bekommen im Frühling Laub*, deliaouiñ a ra ar gwez en nevez-amzer ; *Zähne bekommen*, sevel dent d'an-unan, kas dent ; *Federn bekommen*, sevel plu war an-unan ; *Runzeln bekommen*, krec'higelliñ, roufennañ, gweñvañ, krizañ ; *sie bekamen Durchfall*, deuet e oa ar red-kof dezho ; *einen roten Kopf bekommen*, dont ruz-glaou, sevel ar ruz d'e benn, ruziañ ; *der Mörtel bekommt Risse*, komañs a ra an indu skarnilañ, komañs a ra an indu da skarnilañ, emañ an indu o skarnilañ ; *den Schnupfen bekommen*, dastum sifern, siferniñ, stropañ ur sifern ouzh an-unan, tapout sifern ; *Hunger bekommen*, sevel naon gant an-unan, sevel naon d'an-unan, dont e galon da zigeriñ, dont naon d'an-unan, komañs kaout naon, komañs da gaout naon ; *einen Verweis bekommen*, tapout ur c'hemenn groñs, bezañ karezet, tapout ur garez ; *Furcht vor etwas bekommen*, sevel aon gant an-unan (kregiñ aon en an-unan, kemer aon) rak udb ; *er bekommt Lust zu ...*, treiñ a ra en e benn [ober udb], sevel a ra c'hoant dezhañ [d'ober udb].

6. [dre astenn.] *von etwas Wind bekommen*, kaout keloù eus udb, klevet anv (meneg) eus udb, kaout avel eus udb ; *zu Gesicht bekommen*, merzout, gwelet al liv eus ; *er hat noch nie etwas von seinem Geld zu Gesicht bekommen*, n'end eus morse gwelet al liv eus e arc'hant ; *jemanden in seine Gewalt bekommen*, lakaat u.b. da sujañ d'e veli, trec'hiñ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'e youl, kaout al levezon war u.b. ; *sich (t-rt) wieder in seine Gewalt bekommen*, kavout adarre e aez hag e blaen, en em vestroniañ, dont ennañ e-unan, divorfilañ, adkavout e gempouez (e blom, e grog), en em adkavout a-blom, ober un dastum, en em gavout, dont en-dro war e du, difallañ, adsevel war gorre e vec'h, dont en e stern, sevel e chouk ; P. *einen Korb bekommen*, kaout ur c'habestr, pakañ un torkad kerc'h, kaout ur gabestrenn, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout e sac'h digant u.b., kaout e zigouvi digant u.b., tapout un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout herr.

V.k.d. + t-d-b (bekam / ist bekommen) : bezañ diouzh, degouezhout ; *der Wein bekommt dir nicht*, ar gwin ne zegouezh ket dit, ar gwin n'eo ket diouzhit ; *dieses Fleisch ist mir nicht gut bekommen*, diaezet e oan bet

gant ar c'hig-se, en em gavet e oan diaes diwar an tamm kig-se, deuet e oa an tamm kig-se da neuñviñ war va c'halon ; *wohl bekommt's*, da skrin ho kalon ! d'ho tied ! yec'hed deoc'h ! yec'hed digant Doue ! kalon vat deoc'h ! Doue r'ho pennigo (d'ho miro, d'ho kendalc'ho) ! mil vad deoc'h ! ; *es wird ihm nicht gut bekommen, weiter unter freiem Himmel zu arbeiten*, fall eo dezhañ chom er-maez da labourat.

V.em. : **sich bekommen** (bekamen sich / haben sich (t-rt) bekommen) : P. *endlich bekamen sie sich*, hag a-benn ar fin e oant deuet a-benn da zimeziñ an eil d'egile.

bekömmlich ag. : 1. hag a c'haller kavout ; 2. mat, aes da ziskenn, skañv, treizhus, treizh, disamm, divec'h, goüs ; *schwer bekömmlich*, teuc'h, sammus, bec'hius, pounner, diaes da ziskenn, a chom war ar galon, stambouc'hus, diaes da boazhañ er c'hof, diaes da boull ar galon, kriz da boull ar galon, kalet da boull ar galon, diaes da wiriñ ; *Bohnen sind schwer bekömmlich*, poazhadur ar fav a vez diaes, fav a vez diaes da wiriñ, fav a zo diaes da ziskenn, fav a chom war ar galon, fav a vez diaes da boazhañ er c'hof, fav a vez diaes da boull ar galon, fav a zo kriz da boull ar galon, fav a vez kalet da boull ar galon, boued teuc'h da zebriñ a zo eus ar fav ; *bekömmliche Kost*, boued aes da ziskenn, boued skañv (treizhus, disamm, divec'h) g. ; 3. salvus, emsavus, splotus, sikourus, skoazellus, skorus, harpus, gounidus ; *für jemanden bekömmlich*, diouzh u.b., mat diouzh u.b., dereat ouzh u.b., stummet diouzh u.b., azas ouzh u.b., hag a zegouezh d'u.b.

Bekömmlichkeit b. (-) : treizhusted b.

beköstigen V.k.e. (hat beköstigt) : magañ, bevañ, predañ, pasturiñ, mezbur [anv-verb nemetken] ; *er wird dort beköstigt*, paeañ a ra evit e voued en ti-se.

Beköstigung b. (-) : bevañs g., boued g., magadur g., magadurezh b., keusteurenn b., mezbur g., pask g., paskadur g., peuriñ g. ; *Zimmer mit Beköstigung*, bod ha loj, ti hag aoz hag ur gwele evit an noz, pañsion leun b., holl bredoù ha lojeiz, al lojeiz hag ar peuriñ.

bekräftigen V.k.e. (hat bekräftigt) : startaat, kadarnaat, diogeliñ, kretaat, harpañ, skorañ, pantilhoniñ, kreñvaat, nershaat, sintrañ, stardañ ; *seine Worte wurden durch sein vorbildliches Leben bekräftigt*, skouerioù e vuhez a roas nerzh d'e gomzoù.

Bekräftigung b. (-, -en) : skor g., harp g., kadarnadur g. ; *zur Bekräftigung seiner Aussage*, evit harpañ e lavar, evit skorañ e gomzoù, evit pantilhoniñ e lavar, evit nershaat e lavar.

bekrallt ag. : krabanek, skilfek.

bekränzen V.k.e. (hat bekränzt) : kurunenniñ, kuruniñ, garlantezañ, kribellañ, kribennañ.

bekreuzen / bekreuzigen V.k.e. (hat bekreuzt / hat bekreuzigt) : kroziañ [u.b.], kroziañ war [u.b.], lakaat arouez ar groaz war.

V.em. : **sich bekreuzen / sich bekreuzigen** (hat sich (t-rt) bekreuzt / hat sich (t-rt) bekreuzigt) : ober sin ar groaz, en em groaziañ, lakaat arouez ar groaz ouzh e gerc'henn, lakaat arouez ar groaz en e gerc'henn, gwiskañ sin ar groaz en e gerc'henn.

bekriegen V.k.e. (hat bekriegt) : ober brezel ouzh, brezeliañ a-enep.

V.em. : **sich bekriegen** (haben sich (t-rt) bekriegt) : ober brezel an eil ouzh egile, brezeliañ an eil a-enep egile.

Bekritteler g. (-s,-) : P. nagenner g., nagen g., ingennour g., arveller g., divruder g., gwallvruder g., droukprezeger g., droukkomzer g., teodeg g., lañchenn b., chikaner g., noazour g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., beg m'en argarz g., beg kamm g., rekiner g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., arguzer g., penn-treuz g., spered kamm g., spered rekin g., den na wel netra nemet a-dreuz g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trusk g., chaoker e revr g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., diskol g., disuj g., den ranous g., tagnouz g., revr war wigour g., chipoter g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., kac'her g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., spisc'herier g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

bekritteln V.k.e. (hat bekrittelt) : ingenniñ, arvellat, breujata, chikanal, chikanañ, begonata, nagenniñ, rekinat, klask digareziou, divrudañ ; *etwas bekritteln*, pismigañ udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kaout da lavaret en (war, enep) udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, klask abeg en udb, kemer abeg en udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb., begonata udb, nagenniñ udb ; *ein Werk bekritteln*, dibluskañ un oberenn / diskantañ un oberenn (Gregor) ; *er bekrittelt immer und alles*, n'eo mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù - mar lavarer ya dezhañ, eñ a respont naren - hennezh a gav atav abeg e kement tra a zo tout - ar gaster-se a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne ra nemet dispenn e nesañ - klask a ra abeg bepred - ne oar nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gav nemet rebechoù d'ober - atav e kav abeg e pep tra - hennezh a gav atav tro da abegiñ - kavout a ra bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gav netra vat - ne gav nep tra vat - bepred e kav da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gav e kement tra 'zo tout - klask a ra atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a ra e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a ra e amzer o tivrudañ ar re all - kas a ra e amzer o tispenn labour ar re all - kas a ra e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gav gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer e c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer e c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet e c'hrad - klask a ra kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dezhañ kaout gwell pe well - ne wel netra nemet a-dreuz - eñ a blij dezhañ rezoniñ - ur spered rekin eo - ur penn-treuz eo - hennezh a zo ur spered kamm - atav e vez o figuzañ - atav e vez o pismigañ - atav e vez o pigosat - atav e vez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarz a zo anezhañ - ur pismiger eo - ur chaoker-laou eo - ur flemmer eo - un nagenner eo - ur chikaner eo - un noazour eo - un den eo na blij netra dezhañ.

bekritteln ag. : abegus, pismigus, flemmus, hek, pik, nagenner.

bekrönen V.k.e. (hat bekrönt) : kurunenniñ, kuruniñ.

Bekrönung b. (-, -en) : kurunadur g., kurunidigezh b.

bekümmern V.k.e. (hat bekümmert) : enkreziñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ober anken da, ober diaez da, ober enk da, azrec'hiñ, ankeniañ, doaniañ, glac'hariñ, gloazañ kalon u.b., chagrinañ, chagriniñ, gwaskañ, melreañ, morfontiñ, poaniañ, reuziañ, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], strabouilh, trebouliañ, trekouiñ, niñval, gwanañ, gwalañjeriñ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, prederiañ, trechalañ, bec'hiañ, begañ, kargañ war, grevañ, maritellañ, degas predadoù anken da, chifañ, rec'hiñ, trefuañ, reiñ safar da, degas poan-galon (enkreiz) da, rangaloniñ, margaloniñ, bezañ bec'h da, lakaat c'hwen e loeroù u.b. ; *bekümmert sein*, bezañ enkrezet, bezañ war enkreiz, bezañ un enkreiz war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur pouez war e spered, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ gwasket e galon, bezañ prederiet, bezañ sorbet, bezañ soursius, bezañ prederiek, bezañ prederius, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, bezañ mantret e galon gant ar glac'har, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkreiz ha glac'har, bezañ rannet e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant hirvoud, bezañ leun a hirvoud, bezañ rannet e spered gant ar glac'har, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har, bezañ rannet e galon diwar c'hlac'har, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ bec'h war e spered, bezañ chifet, bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ anoazet, anoaziñ, bezañ eferet, kaout doan, kaout enkreiz, niñval, chifañ, turlutañ, kaout poan-galon, rangaloniñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, rec'hiñ, melreañ, kaout melre, bezañ melre gant an-unan, en em chalañ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkreiz en an-unan, sevel enkreiz gant an-unan, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, tapout kalonad, en em ambreniñ, en em chagrinañ, en em drebouliñ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, bezañ dindan bec'h, kemer safar, kemer anoaz, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ trubuilhet e galon, bezañ mesket e spered, bezañ rouestled, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout nec'h, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ klañv e galon, bezañ doaniet, bezañ karget e vazh a spenn.

V.em. : **sich bekümmern** (hat sich (t-rt) bekümmert) : 1. gwalañjeriñ, glac'hariñ, kemer glac'har, malañjeriñ, tregasiñ, melreañ, kaout melre, morfontiñ, niñval ; 2. *sich um etwas bekümmern*, prederiañ gant udb, soursial ouzh udb, plediñ gant (war, ouzh) udb, en em lakaat e poan gant udb, kemer preder gant udb, bezañ e preder gant udb, kaout preder gant udb, kemer albac'henn gant udb,

lakaat e albac'henn gant udb ; *sich um nichts bekümmern*, na ober na forzh na brall eus ar bed en-dro d'an-unan, na ober kaz a netra, bezañ digas (dibalamour), na ober van ebet, na deuler kont eus netra, na ober na mik na mann a netra, na sellet ouzh mann, na ober forzh a netra, na ober forzh gant netra, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, lezel pep tra a-gostez, lezel pep tra war e revr.

bekümmernd ag. : chifus, fachus, glac'harus, nec'hus, morc'hedus, nec'hañsus, chagrinus, mantrus, ranngalonus, enkreuz, doanuis, anoazus, margalonus, maritellus, morfontus, melreüs, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, chalus, trechalus, trefuus, ankenius.

Bekümmernis b. (-se) : rec'h g., niñv g., poan-galon b., glac'har g., bles g., gloaz b., bihanez b., enkreuz g., nec'h g., nec'hamant g., chal g., soursi g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuilh g., strabouilh g., trekou g., turlut g., treboul g., trabas g., anken b., doan b., goulis g., chif g., chastre g., melre g., trechal g., tregas g., trevell g., malañjer g., trefu g., torr-spered g.

bekümmert ag. : damani, trist, tristik, malañjer, malañjerek, beget e galon, goullet e galon, gloazet e ene, pistiget ha doaniet, glac'haret, glac'harus, morc'hedus, nec'hek, nec'hañset, anoazet, sorbet, soursius, chifet, doaniet ; *bekümmert aussehen*, bezañ karget e vazh a spenn, bezañ nec'h hag enkreuz en e gerc'henn, bezañ un aer nec'het war e benn, bezañ mantret e zremm, na vezañ ken nemet feson ar boan-spered war an-unan, bezañ neuz an enkreuz war e zremm, bezañ du e benn, bezañ du e zremm ; *bekümmert sein*, damaniañ, bezañ enkreuzet, bezañ war enkreuz, bezañ un enkreuz war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur pouez war e spered, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ gwasket e galon, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, bezañ mantret e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant hirvoud, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkreuz ha glac'har, bezañ leun a hirvoud, bezañ rannet e spered gant ar glac'har, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har, bezañ rannet e galon diwar c'hlac'har, glac'hariñ, bezañ glac'harek, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ bec'h war e spered, bezañ chifet, bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ melre gant an-unan, kaout doan, kaout enkreuz, niñval, chifañ, kaout poan-galon, ranngaloniñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, rec'hiñ, turlutañ, en em chalañ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkreuz en an-unan, sevel enkreuz gant an-unan, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniañ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em drebouliñ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, bezañ dindan bec'h, kemer safar, kemer anoaz, bezañ anoazet, anoaziñ, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ

prederiet, bezañ sorbet, bezañ soursius, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ trubuilhet e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout nec'h, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ klañv e galon, bezañ doaniet, kaout torr-spered ; *warum siehst du denn so bekümmert aus ? warum machst du ein so bekümmertes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

bekunden V.k.e. (hat bekundet) : 1. kemenn, diskouezata, diskouez, embann, disklêriañ ; *seine Freude bekunden*, bezañ laouen ouzh an dud, diskouez e levez e ; 2. testeniañ.

Bekunden n. (-s) / **Bekundung** b. (-en) : 1. kemenn g., embann g., disklêriadur g. ; 2. testiñ g., diskouezadur g. ; *nach Bekunden der Historiker*, war anzav an istorourien, hervez testiñ an istorourien.

Bel g. (-s,-) : [fizik] bel g.

belächeln V.k.e. (hat belächelt) : 1. mousc'hoazh diwar-benn ; 2. [dre skeud.] *jemanden belächeln*, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., flemmañ u.b. dre zejan, flemmañ u.b. diwar farsal, ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober fent gant u.b., goapaat (godisat, gogéal) u.b., dejanal gant u.b., dejanal u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.

belachen V.k.e. (hat belacht) : *jemanden belachen*, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober fent gant u.b., goapaat (godisat, gogéal) u.b., dejanal u.b., dejanal gant u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz

genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaoziou diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.

beladen V.k.e. (belädt / belud / hat beladen) : 1. kargañ, sammañ, bec'hiañ, gwallsammañ ; *den Wagen mit Holz beladen*, kargañ koad e-barzh ar c'harr, darbariañ koad war ar c'harr ; *einen Wagen beladen*, karradiñ ; *du bist aber schwer beladen*, ur gwall garg a zougez, karget out evel ur vulez, gwall vec'hiet out ; *ein schwer beladener Wagen*, ur c'harr karget-pounner g. ; *ein voll beladener Wagen*, ur c'harr karget-leun g. ; 3. [merdead.] fardiñ, frediñ, lestrañ.

V.em. : **sich beladen** (belädt sich / belud sich / hat sich (t-rt) beladen) : *sich mit etwas beladen*, en em lastrañ gant udb, kemer ar garg eus udb, en em luziañ gant udb, sammañ udb war e chouk ; *sich mit einer großen Verantwortung beladen*, kemer luz war e gein.

Beladung b. (-) : 1. kargerezh g. ; 2. karg b., kargad b., samm g., bec'h g., bec'hiad g. ; 3. [merdead.] lestrad g., fard g., fred g.

Belag g. (-s, Beläge) : 1. gwiskad g., gwisk g., palastr g. ; *Zementbelag*, gwiskad simant g., chap simant g. ; *Mosaikbelag*, palastr mosaik g. ; 2. *Brückenbelag*, leurenn-bont b., leur-bont b. ; 3. [mezeg.] *Belag der Zunge*, tevion war an teod g., gouelezennad war an teod b., raskenn b. ; *Zahnbelag*, kresten dent str. ; 4. [kegin.] gwarnisadur g., gwiskad g. ; 5. [tekn.] *Bremsbelag*, gwiskadur ar starderez g. ; 6. [hentoù] gwiskad ruilhal g.

Belagerer g. (-s,-) : sezizer g., gronner g., sicher g.

belagern V.k.e. (hat belagert) : lakaat seziz war, sezizañ, gronnañ, sichañ, kelc'hiañ ; *eine Stadt belagern*, lakaat seziz war ur gêr, lakaat ar gronn war ur gêr, gronnañ ur gêr, sezizañ ur gêr, kelc'hiañ ur gêr ; *die Stadt wird belagert*, gronnet eo kêr.

Belagerte(r) ag.k. g./b. : sezizad g., sezizadez b., gronnad g., gronnadez b.

Belagerung b. (-,en) : seziz b., gronn g., gronnadur g., sich g. ; *die Belagerung einer Stadt aufheben*, disezizañ ur gêr, dic'hourizañ ur gêr, dic'hronnañ ur gêr, digelc'hiañ ur gêr, sevel ar seziz (ar sich) a-zirak ur gêr (Gregor) ; *Kunst der Belagerung*, sezizouriezh b.

Belagerungsring g. (-s,-e) : gouriz gronnañ g., gronn g., gronnadur g., kelc'hiadur g. ; *den Belagerungsring durchbrechen*, disezizañ ur gêr, dic'hourizañ ur gêr, dic'hronnañ ur gêr, digelc'hiañ ur gêr, terriñ ar gronnadur, terriñ ar gronn.

Belagerungszustand g. (-s,-stände) : stad-seziz b., stad a c'hronn b. ; *den Belagerungszustand über eine Stadt verhängen*, lakaat ur gêr e stad a c'hronn.

belämmert ag. : 1. pinous, toutek, lostek, mezhek, izel e gribell, kouezhet d'an-unan klipenn hag askell ; 2. brein, lous ; 3. sot-magn, nay, pitilh, sot-ran, ur penn ki anezhañ, sot evel ur c'hwil-derv, sot evel ur Gwenedad, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet, ur makez penn leue anezhañ, ur c'hakouz anezhañ, un tamm kakouz anezhañ, ur penn-touilh anezhañ, ur c'hac'her polos anezhañ, ur paourkaezh diod anezhañ.

Belang¹ g. (-es,-e) : talvoudegezh b., pouez g., pouezusted b., pouezuster g. ; *ohne Belang*, dister, didalvez, didalvoud, dibouez ; *das ist nicht von Belang*, ne denn ket da vraz, dibouez eo, astut eo kement-se, se ne ra mann ebet, bihan dra eo, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'int nemet munudoù, n'int nemet traoù dister, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! avel traken.

Belange² lies. : lazioù lies., interestoù lies. ; *öffentliche Belange*, aferioù foran lies. ; *seine Belange wahren*, difenn e grog (e wirioù, e lod, e lazioù, e gilhoù, e renk), bezañ aketus d'e lazioù, bezañ aketus eus e interest, diwall diouzh e jeu, sachañ dour d'e vilin, sachañ d'e du, ober evitañ e-unan, ober diouzh e lazioù, delc'her d'e grog, delc'her e droad er par.

belangen V.k.e. (hat belangt) : 1. sellet ouzh ; *was uns belangt*, evit pezh a sell ouzhomp, evit a sell ouzhomp ; 2. poursuiñ ; *jemanden gerichtlich belangen*, boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., ober prosez d'u.b., lakaat ur prosez war choug u.b., digeriñ ur prosez a-enep u.b., mont da brosezañ a-enep u.b., sezisañ ar justis, poursuiñ u.b. dirak al lez-varn.

belanglos ag. : dister, didalvez, didalvoud, dibouez, mibilius, astut, bihan, goullou ; *belanglose Dinge*, disterajoù lies., lugudajoù lies., belbiajoù lies., traoù netra lies., mibiliajoù lies., mibiliezhoù lies., belbi g., belbeterezh g. ; *ein belangloses Gespräch führen*, kontañ kaoziou war ar stank, komz eus traoù ha traoù all, komz gogez, bezañ komzoù patatez gant an-unan, kontañ kaoziou, kontañ pifoù, na c'houzout kaozeal na tevel, kontañ pemp pe nav, kontañ pemp ha nav, kontañ pemp ha pevar, komz a-dreuz hag a-hed, drailhañ langaj, fistilhañ, raskañ, langajal, glaourenniñ ; *das ist ja nur eine belanglose Angelegenheit*, ne denn ket da vraz, dibouez eo kement-se, bihan dra eo kement-se, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, astut eo kement-se, kalz ne vern, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'int nemet munudoù, n'int nemet traoù dister, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, se ne ra mann ebet, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! avel traken.

Belanglosigkeit b. (-,en) : dibouez g., dibouezder g., dibouezded b., disterder g., disterded b., distervez b., mibiliaj g., mibiliezh b., belbi g., mannelezh b., nullentez b., goullonter g., goullou g., goulloded b., goulloder g., netraig g., rambre g. ; *er wurde wegen einer Belanglosigkeit eingesperrt*, dastumet e voe er prizon diwar un netra, toullbac'het e voe diwar ur rambre.

belangreich ag. : pouezus, pouezek, talvoudus, a bouez bras, hag a denn da vraz, hag a zoug pouez bras, hag a dalv kalz, hag a gont kalz, grevus, pounner, bras.

belassen V.k.e. (belässt / beließ / hat belassen) : leuskel, lezel ; *er hat es dabei belassen*, n'en doa ket goulennet

hiroc'h, ne oa ket aet pelloc'h ganti, n'en doa ket klasket gouzout hiroc'h, laosket en doa an traoù evel ma oant, distroet e oa diwar an diviz ; *jemanden in seinem Amt belassen*, kenderc'hel u.b. en e garg.

belastbar ag. : 1. dalc'hus ; 2. [kont-vank] hag a c'hall kemer dle, hag a c'hall bezañ dleekaet, hag a c'hall bezañ lakaet war dle.

Belastbarkeit b. (-) : dalc'huster g., dalc'hañs b. ; [mezeg.] *körperliche Belastbarkeit*, dalc'huster ar c'horf g., kaleter g.

belasten V.k.e. (hat belastet) : 1. gwallsamman, gwallvec'hiañ, kargañ, samman, bec'hiañ, luziañ, souriñ war, lakaat ur samm war, pouezañ pounner war ; *der Wagen ist zu schwer belastet*, emañ re garg ar c'harr, re a bouez a zo er c'harr ; *der Wagen ist vorne zu schwer belastet*, pouez a-raok a zo gant ar c'harrad ; *der Wagen ist hinten zu schwer belastet*, pouez a-dreñv a zo gant ar c'harrad ; *diese Arbeit belastet ihn*, ur gwall samm eo al labour-se evitañ, ober a ra al labour-se bec'h warnañ, kargañ a ra al labour-se warnañ ; *sich mit einer großen Verantwortung belasten*, kemer luz war e gein ; *seine Sünden belasten sein Gewissen*, e bec'hedoù a vez morc'hedus war e goustiañs ; 2. bec'hiañ, duañ, grevañ, kargañ [war u.b.] ; *belastende Zeugenaussagen*, testenioù grevus lies., testenioù hag a damall groñs lies., testenioù tamallus (sammus, bec'hius) lies. ; 3. [kenw.] *jemanden belasten*, lakaat war gont u.b., kargañ u.b. ; 4. *ein Produkt mit Steuern belasten*, sevel tailhoù diwar ur c'henderc'had ; 5. *ein Konto belasten*, kargañ ur gont-bank a zle, lakaat dleoù war ur gont-bank, dleekaet ur gont-vank, lakaat ur gont-vank war dle ; *mit Schulden belasten*, kargañ a zle (Gregor) ; 6. [mezeg.] *erblich belastet sein*, bezañ stag un namm hêrezhel ouzh an-unan, bezañ deuet un namm bennak d'an-unan dre hêrelezh ; 7. [merdead.] lastrañ, balastrañ.

belastend ag. : 1. chastreüs, sammus, bec'hius, mac'hus, gwaskus, kargus, brevus, flastrus, lourt ; 2. [gwir] tamallus, grevus ; *belastende Zeugenaussagen*, testenioù grevus lies., testenioù hag a damall groñs lies., testenioù tamallus (sammus, bec'hius) lies.

belästigen V.k.e. (hat belästigt) : *jemanden belästigen*, arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, nec'hañsiñ, diaezañ, enoeiñ, fourgasiñ, hegaziñ, jabliñ, jahinañ, ifamañ, ampezoniñ, kontroliañ, hegal) u.b., garchennat ouzh u.b., dichekal u.b., trabasat u.b., ober trabas d'u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., darbariñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., ober diaez d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., siguriñ u.b., daoubenniñ u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., atahinañ u.b., bezañ dic'hrad ouzh u.b., isañ u.b. ; *ich fühle mich durch diesen Lärm belästigt*, diaezet e vezan gant an trouz-se ; *in diesem Zimmer wird Sie kein Lärm belästigen*, er gambr-mañ e vo didrouz deoc'h.

belästigend ag. : hegazus, hegaz, hegus, kazu, kasaus, harellus, heskinus, arabadus, chastreüs, enoeüs, atahinus.

Belästigung b. (-, -en) : 1. trabaserezh g., diaezadur g., heskinerezh g., heskin g., harellerezh g., atahinerezh g., chastre g., deur g., fleuskeur g., jabl g., doareoù heskinus

lies. ; *sexuelle Belästigung*, harellerezh revel g., heskinerezh gadal (hudur) g. ; *telefonische Belästigung*, heskinerezh dre bellgomz g., harellerezh dre bellgomz g. ; 2. nozadur g. ; *Lärmbelästigung*, nozadur e-keñver trouz g., nozadur a-fet trouz g.

Belästigungsbrief g. (-s, -e) : lizher heskinus g., lizher harellus g.

Belastung b. (-, -en) : 1. samm g., karg b., bec'h g., chastre g., grevañs b. ; *zulässige Belastung*, samm (karg b.) aotreet g. ; 2. [mezeg.] si g., namm g. ; *erbliche Belastung*, namm (si) deuet diwar hêrezh g. ; 3. nozadur g. ; *Lärmbelastung*, nozadur e-keñver trouz g., nozadur a-fet trouz g.

Belastungsanzeige b. (-, -n) / **Belastungsaufgabe** b. (-, -n) : kemenn tennadenn diwar ar gont-vank g., kemenn dleekaet g., skridennad dle g.

belastungsfähig ag. : hag a c'hall kemer dle, hag a c'hall bezañ dleekaet, hag a c'hall bezañ lakaet war dle.

Belastungsgewicht n. (-s, -e) : [tekn.] bloc'h houam g., sol houam g.

Belastungsgrad g. (-s, -e) : derez karg g.

Belastungsgrenze b. (-, -n) : bevenn gargañ uc'hek b.

Belastungsmaterial n. (-s) : pezhioù prouiñ lies., prouennoù kendrec'hiñ lies., prouennoù karg lies., prouennoù tamallus lies.

Belastungsprobe b. (-, -n) : amproenn dalc'huster b., amproadenn kaleter b., arnod dalc'huster g.

Belastungswiderstand g. (-s, -stände) : [tedan] luzded b., harz ouzh an amdreugañ g.

Belastungszeuge g. (-n, -n) : test-karg g., test tamaller g.

belatten V.k.e. (hat belattet) : goulazhañ.

Belattung b. (-, -en) : 1. goulazhañ g. ; 2. goulazheg b., goulazh str.

belauben V.k.e. (hat belaubt) : goleiñ gant delioù.

V.em. : **sich belauben** (hat sich (t-rt) belaubt) : deliaouiñ, delian.

belaubt ag. : deliaouek, deliek, deliet ; *dicht belaubt*, deliaouek, deliek, bodennek, bodek, bodellek, topin, fouilhezdek, stank e zelioù, gwaskedek, toupek ; *grün belaubt*, glasvezus.

belauern V.k.e. (hat belauert) : spiañ, gedal ; *jemanden belauern*, spiañ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b.

belaufen V.k.e. (beläuft / belief / hat belaufen) : 1. *eine Strecke belaufen*, ober ur pennad-hent (un herrad, un hentad), ensellet stad ur pennad hent ; 2. [dre skeud.] *der Spiegel ist belaufen*, glizh a zo war ar melezeur.

V.em. : **sich belaufen (auf t-rt)** (beläuft sich / belief sich / hat sich (t-rt) belaufen) : sevel da, sevel d'ar somm a, mont d'ober ; *seine Schulden belaufen sich auf fünftausend Euro*, mont a ra e zleoù d'ober pemp mil euro, sevel a ra e zleoù da bemp mil euro, sevel a ra e zleoù d'ar somm a bemp mil euro.

belauschen V.k.e. (hat belauscht) : spiañ ; *sie belauschten sie*, teurel a raent evezh mat ouzh o c'haoz.

Belchen g. (-/s, -) : bronnenn b., menez ront g., krugell b. ; *Elssässer Belchen*, menez ront eus Bro-Elzaz g., krugell eus Bro-Elzaz b., bronnenn eus Bro-Elzaz b.

beleben V.k.e. (hat belebt) : buhezekaet, bevaat, buhezañ, birvidikaet, lakaat buhez e, lakaat fiñv e, reiñ buhez da, luskañ, erluskañ, luskañ war-raok, lakaat lusk

e, sartaat, sederaat, broudañ, atizañ, nerzhekaat, enaouiñ, reiñ startijenn da, kas en-dro, kefluskañ ; *wieder beleben, neu beleben*, advuhezekaat, advevañ, reiñ lañs en-dro da, reiñ birvidigezh en-dro da, adreiñ buhez da, dihuniñ, adsevel, nevesaat, nevezñ ; *der Wein belebt die Seele*, ar gwin a zo hael da galon an den ; *eine Unterhaltung beleben*, kas un diviz en-dro ; *etwas beleben*, lakaat lusk (fiñv, berv, buhez, herr) en udb, reiñ lusk (fiñv, berv, buhez, herr) d'udb.

V.em. : **sich beleben** (hat sich (t-rt) belebt) : buhezekaat, birvidikaat, bevaat, buhezañ, dont birvidigezh en an-unan, dont buhez en an-unan, dont fiñv en an-unan, nevesaat.

belebend ag. : broudus, atizus, lañsus, luskus, nerzhekaus, bevaus, buhezus, kalonus, kalonek, bividik.

belebt ag. : 1. bev-buhez, bev-buhezek, buhezek, birvilh ennañ, kas-digas ennañ, mesk ennañ, birvilh ennañ, charre ennañ, fiñv ennañ ; *eine belebte Straße*, ur straed buhez enni b., ur straed kas-digas (kas, birvilh, mesk, charre, kalz a fiñv, kalz a hej hag a brez) enni b. ; 2. bev.

Belebtheit b. (-) : buhez b., bividigezh b., bevder g.

Belebung b. (-) : 1. lañs g., startijenn b. ; 2. broud g., atiz g.

belecken V.k.e. (hat beleckt) : lipat.

Beleg g. (-s,-e) : 1. tiked kef g., paper-diskarg g. ; 2. teuliad g., teul harpañ g., arroudenn b. ; 3. diell b., testeni g., prouenn b., kanteizh g. ; *als Beleg*, evel testeni, evel prouenn ; *sich über etwas Belege verschaffen*, pennaouiñ titouroù (ditour, testenioù) diwar-benn udb, klask testenioù diwar-benn udb ; *Belege verschaffen*, kelennata.

Belegarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg gweleoù prevez dezhañ en ur c'hlañvdi publik g.

belegbar ag. : gwiriadus, kanteizhadus.

Belegbett n. (-s,-en) : gwele prevez en ur c'hlañvdi publik g.

Belegbuch n. (-s,-bücher) : levrig studier g., levrig enskrivañ g.

belegen V.k.e. (hat belegt) : 1. goloñ, gwiskañ, gwarnisañ ; *Brötchen mit Schinken belegen*, lakaat morzhed-hoc'h war un tamm bara, drusaat un tamm bara gant morzhed-hoc'h ; *Crêpes belegen*, gwarnisañ krampouezh ; *den Boden mit Fliesen belegen*, karrellañ (darañ) al leurenn ; *mit Fliesen belegt*, leuriet a garraozennoù, karelet ; 2. [dre skeud.] *einen Platz belegen*, mirout ur plas ; 3. [kenw.] *ein Schiff mit Beschlag belegen*, berzañ ouzh ur vag kuitaat ar porzh, endelc'her ur vag da chom er porzh, lakaat an dalc'h war ur vag, lakaat an embargo war ur vag ; 4. prouiñ, gwiriañ, testeniekaat, kanteizhañ, skarat war ; *eine Rechnung belegen*, kanteizhañ ur facturenn ; 5. *jemanden mit einer Strafe belegen*, kondaoniñ (barn) u.b. d'ur c'hastiz bennak, reiñ ur c'hastiz bennak d'u.b. ; 6. *jemanden mit einem Fluch belegen*, reiñ e vallozh d'u.b., skuilhañ mallozh war u.b., milligañ u.b., reiñ drougavel d'u.b., reiñ gwallavel d'u.b., bountañ ar gwallavel war u.b., teuler ar gwallavel war u.b., teuler ar barr war u.b., teuler barr war u.b., teuler ar saoz gant u.b., strobinañ u.b., sordañ u.b., sorsiñ u.b., teurel ur sort war u.b., drougavizañ u.b., skeiñ u.b., teurel an drougavel war u.b., bountañ an drougavel war u.b., barn u.b., teuler breoù war u.b. ; 7. [archant.] *mit Steuern*

belegen, sevel tailhoù [war udb, diwar udb], tailhañ [udb], taosañ [udb] ; 8. [skol-veur] *eine Vorlesung (eine Vorlesungsreihe) belegen*, enskrivañ evit kentelioù 'zo, lakaat e anv evit heuliañ ur rummad kentelioù ; 9. [lu] *eine Stadt mit Bomben belegen*, bombez(enn)añ ur gêr ; *mit Feuer belegen*, tennañ war ; *etwas mit Geschützfeuer belegen*, kanoliañ udb, kanoliata udb, tennañ gant ar c'hanol war udb ; 10. [lenn.] *durch Zitate belegen*, ober dave da oberoù 'zo, kinnig arroudennoù ; 11. [loen.] sailhañ, lammat, parañ, lavigañ, [kezeg] kenebiñ, marc'hañ, reiñ par da ; *eine Kuh belegen*, tarvañ ur vuoc'h, lammat ur vuoc'h ; *sich belegen lassen*, kemer ar par, kemer par ; *die Kuh lässt sich belegen*, kemer a ra ar vuoc'h ; *eine Hündin andersrassig belegen*, mastinañ ur giez ; 12. feurmañ ; 13. annezhañ.

anv-gwan-verb : **belegt** 1. ac'hubet, feurmet, annezet ; *voll belegt*, plas ebet ken ennañ ; 2. *belegte Stimme*, mouezh voug b., mouezh damvouget b., mouezh revet b., mouezh goloet b., raouadur g., raouliadur g., raouladur g., raouliadenn b. ; 3. *er hat eine belegte Zunge*, lous eo e deod, stloagennet eo e deod ; 4. *ein belegtes Brötchen*, ur tamm bara-kig g., un tamm bara-touseg g., un tamm bara-pok-ha-pok g.

Belegen 1. [tisav.] gwiskadur g. ; 2. daradur g. ; 3. karrelladur g., karrezadur g. ; 4. [kenw.] berz g., embargo g., dalc'h g., seziz g., diberc'hennadur g., lamidigezh b. ; 5. [fakturrenn] kanteizhadur g., reizhekaat g., reizherezh g., reizhidigezh b. ; 6. [gwir] telladur g., tellañ g. ; 7. [skol-veur] enskrivadur g. ; 8. [lennegzh] meneg g., dave g. ; 9. [loen.] sailh g., paradur g. ; 10. [ti] annezhañ g. ; 11. [lu] *Belegen mit Bomben*, bombezerezh g., bombezadeg b.

Belegexemplar n. (-s,-e) : 1. teul harpañ g., teul kanteizhañ g. ; 2. [levr] skouerenn b.

Beleglesen n. (-s) : [stlenn.] luc'henn g., lennadur optikel g., lenn optikel g.

Belegnummer b. (-,-n) : 1. teul harpañ g., teul kanteizhañ g. ; 2. [levr] skouerenn b. ; 3. adverk g., azverk g. ; *mit einer Belegnummer versehen*, azverkañ.

Belegschaft b. (-,-en) : pare b., skipailh g., laz g., paread b., kouch g., koskor g. ; *zu große Belegschaft*, dreistniver koskor g., niver re uhel a c'hopridi g., gopridi dreistniver lies.

Belegschaftsaktie b. (-,-n) : kevran eus ar c'hevala b. ; *Mitbesitz in Form von Belegschaftsaktien*, kevrannegezh vicherour b.

Belegschaftsmitglied n. (-s,-er) : implijad g.

Belegschaftsrabatt g. (-s,-e) : distaol asantet d'an implijidi g.

Belegstück n. (-s,-e) : teul harpañ g., teul kanteizhañ g., diell b., testeni g., prouenn b.

belegt ag. : 1. ac'hubet, feurmet, annezet ; *voll belegt*, plas ebet ken ennañ ; 2. *belegte Stimme*, mouezh voug b., mouezh damvouget b., mouezh revet b., mouezh goloet b., raouadur g., raouliadur g., raouladur g., raouliadenn b. ; 3. *er hat eine belegte Zunge*, lous eo e deod, stloagennet eo e deod ; 4. *ein belegtes Brötchen*, ur tamm bara-kig g., un tamm bara-touseg g., un tamm bara-pok-ha-pok g.

Belegtheit b. (-) : *Belegtheit der Stimme*, raouadur g., raouliadur g., raouladur g., raouliadenn b. ; *leichte Belegtheit der Stimme*, gouraouadur g.

Belegung b. (-, -en) : 1. [tisav.] gwiskadur g. ; 2. daradur g. ; 3. karrelladur g., karrezadur g. ; 4. [kenw.] berz g., embargo g., dalc'h g., seziz g., diberc'hennadur g., lamidigezh b. ; 5. [fakturrenn] kantzrezhadur g., reizhekaat g., reizherezh g., reizhidigezh b. ; 6. [gwir] telladur g., tellañ g. ; 7. [skol-veur] enskrivadur g. ; 8. [lennegezh] meneg g., dave g. ; 9. [loen.] sailh g., parador g. ; 10. [ti] annezhañ g. ; 11. [lu] *Belegung mit Bomben*, bombezerezh g., bombezadeg b.

Belegunterlage b. (-, -n) : paperioù testeniekaat lies., testenioù lies., pezhioù testenius lies., pezhioù kantzrezhus lies., titloù gwiriekkaat lies., dielloù rekis lies., dielloù-harpañ lies.

belehnen V.k.e. (hat belehnt) : [istor] *jemanden belehnen*, reiñ un douar e dalc'h d'u.b., reiñ ur gwir bennak e dalc'h d'u.b., reiñ ur garg bennak e dalc'h d'u.b.

Belehrung b. (-) : roidigezh un douar e dalc'h b., roidigezh ur gwir bennak e dalc'h b., roidigezh ur garg bennak e dalc'h b.

belehrbar ag. : hag a c'heller reizhañ, gwellaus.

belehren V.k.e. (hat belehrt) : 1. ditourañ, titouriñ, kelaouiñ, kenteliañ, kendrec'hiñ ; 2. *jemanden belehren*, kenteliañ u.b., skoliañ u.b., ober skol d'u.b., ober katekiz d'u.b., doktrinañ u.b., reiñ kelennadurezh d'u.b. ; *sich belehren lassen*, dont skiant vat d'an-unan, divanegañ e spered (Gregor), lemel diwar e zaoulagad ar rouedenn teñval lakaet warno, lemel diwar e spered ar rouedenn lakaet warnañ, divanegañ e zaoulagad, sevel skiant d'an-unan ; *jemanden eines Besseren belehren*, digeriñ e zaoulagad d'u.b., dizallañ u.b., dizallañ spered u.b., disorbiñ u.b., divorodiñ u.b., dibikouzañ u.b., dibikouzañ spered u.b., didouellañ u.b., distromplañ u.b., didromplañ u.b. / difaziañ u.b. (Gregor) ; *jemanden über Glauben belehren*, prezeg u.b.

belehrend ag. : 1. doktorel, evel un doktor ; 2. kentelius, kelennus.

Adv. : war un ton kelennus, en un doare kelennus.

Belehrung b. (-, -en) : 1. kentel b., ali g., kuzul g., kelenn b. ; 2. rebechoù lies., kemenn groñs g., berz g. ; 3. kelaouadur g.

beleibt ag. : tevert, kuilh, danzeat, teurennek, kofek, korfek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek, teuc'h, teuc'hek, tev evel un tamm toaz, lart evel an toaz, lart-toaz, maget-druz ; *er ist beleibt*, hennezh a zo ur c'horfad kig ennañ, korf en deus, teurennek (kofek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek, maget-druz) eo, ur strapennad vat a zen a zo anezhañ.

Beleibtheit b. (-) : kuilhder g., kuilhded b., korfigell b., kigder g., korfegezh b., teuregezh b., korfelezh b., teuc'hed b., teuc'hder g.

beleidigen V.k.e. (hat beleidigt) : *jemanden beleidigen*, feukañ u.b., chifañ u.b., pikañ u.b., anoaziñ u.b., hegal u.b., flemmañ u.b., gwanikenniñ u.b., letaat u.b., mezhekaat u.b., tennañ mezhañ u.b., ober divalav d'u.b., glabousañ u.b., dismegañsiñ u.b., dispenn u.b., teuler dismegañs war u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b., gwalennata u.b., huerniñ u.b., hujatotal u.b., kunujenniñ u.b., kunujañ u.b., pouilhañ u.b., argarziñ u.b., faeañ u.b., dicheckal u.b.

beleidigend ag. : feukus, dismegañsus, dismegus, dismeg, flemmus, hek, hekus, pegus, broudus, put,

faeüs, dispriz, disprizus, disprizañsus, kunujennus, ledus, dipitus, gloazus, flipatus ; *beleidigende Worte*, komzoù pegus (dismegañsus, hek, hekus, flemmus, feukus, broudus, put, flipatus, berius) lies., lañchennadoù lies., kaozioù pounner lies., distaoladennoù naer-wiber lies., flipadennoù lies. ; *höchst beleidigend*, dismegañsus ken ez eo, dismegus-kenañ.

beleidigt ag. : feuket, broc'het, chifet, arfleuet, fumet, mouzhet ; *sich beleidigt fühlen*, feukañ, bezañ feuket, bezañ du ar vran gant an-unan, bezañ broc'het, biskañ, chifañ, bezañ chifet ; *er wurde schwer beleidigt*, dismegañset ruz e oa bet ; *er ist schwer beleidigt*, feuket ruz eo, emañ e revr war e chouk gantañ ; *er ist schnell beleidigt*, feukañ a ra buan, gwiridik eo, feukidik eo, gwall wiridik eo e lër, aes eo da feukañ, anoazus eo, tik eo, ne vez ket pell e revr o vont gantañ war e chouk ; *sie fühlte sich so schwer beleidigt, dass sie drohend ihren Pfannenwender erhob*, sevel a reas he spanell diwar he feuk, prest da skeiñ ; P. *beleidigte Leberwurst*, penn-mouzh g., penn maout g., mouzher g., ourz g., heureuchin g.

Beleidiger g. (-s, -) : dismegañser g., kunujenner g., dorner g.

Beleidigung b. (-, -en) : taol feuk g., feuk g., feukadenn b., gwalennad b., flemm g., flemmad g., flemmadenn b., hegadenn b., dismegañs b., dismeg g., mezhadenn b., kunujenn b., teodad druz g., gwallvruderezh g., divruderezh g., duerezh g., gragailh g., anoaz g., led g., flipataerezh g., letaerezh g., mezhadenn b., begad g., teodad g., kaoz b., kaozioù lies. ; *tätliche Beleidigung*, akt a zismegañs g., ober dismegañsus g., taol dismeg g., dismeg ouzh briegezh u.b. dre feulster g., dismeg ouzh briegezh u.b. dre wallgas g., dismeg ouzh briegezh u.b. dre wallgaserezh g. ; *Beleidigungen*, langaj g. ; *deine Beleidigungen will ich mir nicht länger anhören*, ne badfen ket pelloc'h da glevet da langaj ; *eine Beleidigung einstecken*, moustrañ war e imor evit leuskel direspont un dismegañs bet graet d'an-unan, leuskel ur feukadenn direspont, gouzañv un dismegañs, mogañ en e galon ur feukadenn bennak ; *eine schwere Beleidigung einstecken*, tapout un dismegañs, tapout ur vezhadenn, gouzañv un dismegañs ; *eine Beleidigung abwaschen*, gwalc'hiñ ur flemm.

Beleidigungsklage b. (-, -n) : klemm savet evit gwallvruderezh b./g.

beleihbar ag. : gouestladus, hag a c'hall bezañ lakaet e gouestl.

beleihen V.k.e. (belieh / hat beliehen) : 1. gouestlañ ; *ich beleihe mein Haus*, lakaat a ran va zi e kred (e gouestl), gouestlañ a ran va zi, reiñ a ran va zi da ouestl ; 2. [dre astenn.] kemer e gouestl ; *du beleihst mein Haus*, reiñ a ran dit va zi da ouestl evit an arc'hant a astenni din.

Beleihung b. (-, -en) : gouestladur g.

belesen ag. : lennek-bras, desket-bras, desket-kaer, desket-mat, studiet-bras, studiet-mat, studiet-kaer, gouizie, deskadurezh gantañ ; *ein belesener Mann*, un den lennek-bras g., un den desket-bras (desket-kaer, desket-mat), ul lenneg g.

Belesenheit b. (-) : *ein Mann von großer Belesenheit*, un den lennek-bras g., un den desket-bras (desket-kaer,

desket-mat, studiet-bras, studiet-mat, studiet-kaer), ul lenneg g., un den deskadurezh gantañ g.

Beletage b. (-) : [tisav., istor] estaj kentañ g., estaj cheuc'h g.

beleuchten V.k.e. (hat beleuchtet) : 1. sklêrijennañ, sklaeriañ, goulaoiñ (en tu gouzañv e brezhoneg), flamminañ ; *die Stube beleuchten*, sklêrijennañ ar sal ; *ein Wandleuchter beleuchtet die Treppe*, goulaouet e vez an diri gant ur gleuzeur-voger ; *beleuchtetes Fenster*, prenestr dindan c'houlou g. ; 2. [kirri-tan] *den Wagen beleuchten*, bannañ gouleier ar c'harr-tan ; 3. sellet pizh ouzh, imbourc'hiñ, enklask.

Beleuchter g. (-s,-) : sklêrijenner g., goulawour g., P. paotr ar gouloù g.

Beleuchtung b. (-,-en) : sklaeriadeg b., goulaoerezh g., goulaoadeg b., goulaoidegezh b., goulaoadur g., gouloù g., sklêrijenn b., sklêrijennerezh g., sklêrijennadenn b., sklêrijennadeg b. ; *indirekte Beleuchtung*, goulaoerezh dieeun g.

Beleuchtungsanlage b. (-,-n) : aveadurioù sklêrijennañ lies., staliadur goulaoiñ g., kenreizhiad goulaoiñ b., gouleier lies.

Beleuchtungskörper g. (-s,-) : gouloù g., gouleier lies.

Beleuchtungstechniker g. (-s,-) : sklêrijenner g., goulawour g., P. paotr ar gouloù g.

beleumdet ag. / **beleumundet** ag. : *gut beleum(un)det*, brudet mat, brud vat dezhañ, anv mat dezhañ ; *ein übel beleumdeteter Mensch*, un den fallvrudet g., un den gwall vrudet g., un den brudet fall g., un den gwall-e-vrud g.

belfern V.gw. (hat gebelfert) : 1. speññial, chalpat, chilpat, chilpeta, chinkat, sklankal, gwic'hal, karnajañ, harzhal, faragouilhañ, glabousat ; 2. [dre skeud.] krozal, ronkal, gourdrouz, sikanañ, skandalat, langajal, pec'hiñ.

Belfried g. (-s,-e) : [tisav.] tour-ged g., befrez g., tour-meur g., tourell b.

Belgien n (-s) : Belgia b., Bro-Velgia b.

Belgier g. (-s,-) : 1. Belgiad g. ; 2. *schwerer Belgier*, marc'h eus an Ardennoù g., marc'h ardennat.

Belgierin b. (-,-nen) : Belgiadez b.

belgisch ag. : belgiat, ... Belgia.

Belgrad n. : Beograd b.

belichten V.k.e. (hat belichtet) : kizañ, louc'hañ, enluc'hañ ; *den Film belichten*, kizañ ar film, louc'hañ ar film, enluc'hañ ar film.

Belichtung b. (-,-en) : kizañ g., louc'hañ g.

Belichtungsautomatik b. (-) : lanker emgre ar c'hizvezh g.

Belichtungsdauer b. (-,-n) : kizvezh g., amzer kizañ g., amzer louc'hañ g.

Belichtungsmesser g. (-s,-) : kizventer g., louc'hventer g., P. kellig b.

Belichtungszeit b. (-,-en) : kizvezh g., amzer kizañ g., amzer louc'hañ g.

belieben V. dibers. (hat beliebt) : 1. plijout, bourrañ, hetañ, hetiñ, c'hoarzhin [ouzh] ; *wie es ihm beliebt*, hervez e froudennoù, diouzh ma tro en e benn, hervez e did, diouzh e benn e-unan, diouzh e imor, diouzh e faltazi, diouzh e vod, diouzh e santimant, hervez e faltazi, en e ziviz, diouzh e ziviz ; *ganz wie es dir beliebt*, me a zo holl dit, evel a blijo ganit (Gregor), evel a gari, evel ma kari, diouzh da vod e vo graet, diouzh da ziviz e vo ; *wie*

beliebt ? petra vo ? petra ho po ? petra a fell deoc'h ? petra a vo a vat evidoc'h ? hag ober a rafen evidoc'h ? peseurt a zo brav da ober ? pesavat ? (Gregor) ; *wann es ihnen beliebte*, pa oa plijet ganto ; 2. *es beliebt ihm, etwas zu tun*, teurvezout a ra ober udb.

V.gw. (hat beliebt) : *Sie belieben wohl zu scherzen*, n'oc'h ket sirius, ur farsadenn eo, emaoch o farsal.

Belieben n. (-s) : c'hoant g., diviz g., lavar g., dere g., grad b., doare g., het g., hetañs b., jaoj g., jaojadur g., faltazi b., c'hoantad g., goust g., lusk g., c'hoantadenn b., c'hoantaenn b., yezh b. ; *nach Belieben schalten und walten*, ober diouzh e c'hoant, ober ar pezh a blij d'an-unan, bezañ pep frankiz gant an-unan, ober ar pezh a zo en e volonte, bezañ ar gontell hag an dorzh gant an-unan, bezañ lizher digor gant an-unan, bezañ e gabestr war e voue, bezañ lezet en e vadober, bezañ lezet da heul e santimant, na gaout luz ebet, bezañ diliamm d'ober pezh a garer, ober e stal e-unan, na ober ken ar pezh a garer, ober udb hervez e zorn, ober e c'hiz, bezañ mestr en e di, ober diouzh e yezh, ober hervez e yezh, bevañ en e yezh / bevañ diouzh e c'hiz (Gregor), bevañ en e c'hiz, bevañ en e roll, bezañ en e roll, ober pep tra hervez e blijadur, bevañ hervez e blijadur, bevañ evel ma plij gant an-unan, bevañ diouzh ma plij gant an-unan, ober pep tra diouzh e imor, ober e santimant, ober e volonte, ober pep tra diouzh e vod, ober pep tra hervez e faltazi, ober pep tra diouzh e faltazi ; *es steht ganz in deinem Belieben*, dit da welet, diouzh da ziviz e vo, graet e vo da'z koust, diouzh da vod e vo graet, evel a blijo ganit (Gregor) ; *nach Belieb, nach Belieben*, pezh a garer, diouzh c'hoant, d'e c'hrad, en (diouzh) e ziviz, diouzh e c'hoant, diouzh e vod, en ho plijadur, en hor plijadur, en o flijadur, en e blijadur, hervez e blijadur, hervez ho plijadur, hervez hon plijadur, hervez o flijadur, kement ha ma plijo ganeoc'h, evel a blijo [gant u.b.] ; *nach seinem Belieben*, en e zere, diouzh e zere, d'e c'hrad, d'e c'hout, diouzh e zoare, en e blijadur, hervez e blijadur, evel ma plij gantañ, diouzh ma plij gantañ, diouzh e jaoj, diouzh e faltazi, diouzh e vod, diouzh e yezh, hervez e yezh, en e yezh.

beliebig ag. : ... bennak, ... pe ... ; *ein beliebiges Buch*, levr pe levr ; *jeder beliebige*, hini pe hini, ar c'hentañ deuet, n'eus forzh piv, an hini kentañ oc'h en em ginnig, an aotrou "n'eus-forzh-piv-eus-n'eus-forzh-pelec'h" ; *zu jeder beliebigen Stunde*, da n'eus forzh pet eur, pet eur bennak a ve / daoust pe da eur (Gregor), ne laz da bet eur, n'eus forzh (n'eus kaz, ne vern) da bet eur, d'ur pe amzer, tro-distro, ur peur bennak, koulz pe goulz ; *x-beliebig*, ne laz peseurt, n'eus forzh peseurt, n'eus kaz peseurt, ne vern peseurt.

Adv. : diouzh c'hoant, evel a blijo [gant u.b.], pezh a garer.

beliebt ag. : doujet, karet, brudet, deuet-mat, erru-mat gant an dud, istimet, priziet, karet gant an dud ; *ein beliebter Schauspieler*, ur c'hoarier a blij kalz g., ur c'hoarier priziet gant an dud g., ur c'hoarier a ra berzh ; *sich bei jemandem beliebt machen*, dont da vezañ deuet-mat gant u.b., ober diouzh gounit istim u.b. ; *sich (t-rt) beliebt machen*, ober diouzh gounit kalon (istim) an dud ; *diese Radiosendung ist sehr beliebt*, kalz a dud a selaou an abadenn-se, an abadenn-se a ra berzh, an abadenn-se a blij

kalz ; *diese Fernsehsendung ist sehr beliebt*, kalz a dud a sell ouzh an abadenn-se, an abadenn-se a ra berzh, an abadenn-se a blij kalz.

Beliebtheit b. (-) : brud g./b., istim b., berzh g. ; *sich großer Beliebtheit erfreuen*, bezañ erru mat gant an dud, ober berzh forzh pegement, bezañ klask bras warnañ, plijout kalz, bezañ prizet kenañ, bezañ prizet ken-ha-ken, bezañ priziet ken-ha-kenañ, bezañ priziet kenañ-kenañ, bezañ priziet mui-pegen-mui.

Beliebtheitsgrad g. (-s,-e) : derez istim g., derez brud vat g., derez berzh g.

beliefern V.k.e. (hat beliefert) : pourveziñ, pourchas [udb da], darbariñ, kas [udb da], degas [udb da] ; *einen Laden beliefern*, pourvezañ ur stal a varc'hadourezh, darbariñ ur stal gant marc'hadourezh.

Belieferung b. (-) : pourvezadur g., pourvezañs b., kasadur g.

Belladonna b. (-, Belladonnen) : 1. [louza.] benede g., pabu-naer str., louzaouenn foll b. ; 2. [kimiezh] atropin g.

Belle-Île-en-Mer n. : Enez ar Gerveur b.

Bellen n. (-s) : harzhadennoù lies., harzh g., harzhadeg b., harzherezh g., chalpadeg b., chalperezh g., chalpadennoù lies., chinkerezh g., chinkadennoù lies. ; *wütendes Bellen*, razailh g.

bellen V.gw. (hat gebellt) : 1. harzhal, chalpat, chilpat, chinkat ; *die Hunde bellen*, harzhal a ra ar chas ; *bell, mein Hund, bell doch !* harzh, va faotr, ha gra ! ; *der Hund hat ihn ins Bein gebissen, ohne vorher zu bellen*, kroget en doa ar c'hi en e c'har, kuit da harzhal ; *wütend bellen*, harzhal a-razailh, razailhat ; *zweimal kurz bellen*, ober div harzhaden ; 2. speññial, ober yezhoù, garmiñ ; *die Füchse bellen*, speññial a ra al lern, garmiñ a ra al lern, ober a ra al lern yezhoù ; *mit dem Bellen aufhören*, tevel da harzhal, tevel da speññial ; 3. [dre skeud.] *der getroffene Hund bellt*, kriz eo a-wechoù klevet ar wirionez, ar wirionez a vez displejus da glevet a-wechoù, ar wirionez a zo kasaus d'an neb a zo kablus, ar wirionez a zo kasaus hag an hini he lavar a zo arabadus.

V.k.e. (hat gebellt) : [dre skeud.] beogal, blejal, bekal ; *Befehle bellen*, beogal urzhioù, blejal gourc'hemmennoù, bekal urzhioù.

bellend ag. : 1. youc'hus, skiltr, rok, rust ; 2. raouliet, raouet, groilhet.

Beller g. (-s,-) : 1. harzher g. ; 2. blejer g.

Belletrist g. (-en,-en) : [lennegzh] den a bluenn g., lenneger g., lennegour g., kazetenner g., skrivagner g.

Belletristik b. (-) : [lennegzh] Lizhiri Kaer lies.

belletristisch ag. : [lennegzh] lennegel.

belobigen V.k.e. (hat belobigt) : meuliñ, gourc'hemennaouiñ, ober gourc'hemennnoù da, tresañ ton da.

Belobigung b. (-,-en) : meuleudigezh b., meuleudioù lies., meneg-a-enor g., gourc'hemennnoù lies.

Belobung b. (-) : meuleudi b., meuleudigezh b.

belohnen V.k.e. (hat belohnt) : goprañ, digoll, gopraat, garedonañ.

Belohnung b. (-,-en) : gopr g., garedon g./b. ; *was er tut, verdient eine Belohnung*, aluzen en deus oc'h ober an dra-se.

Belsazar g. : Baltazar g.

Belt g. (-s,-e) : mulgul g., gouzoug-mor g., strizh-mor g., strizh g., ode-vor b.

beluchsen V.k.e. (hat beluchst) : P. spiañ, gedat.

belüften V.k.e. (hat belüftet) : aerañ, aveliñ, gwenañ.

Belüftung b. (-) : 1. [ober] avelerezh g., aveladenn b., aererezh g., gwenañ g., gwentadur g., gwenterezh g. ; 2. [benveg] avelerez b., aererez b., gwenterez b.

Belüftungsschacht g. (-s,-schächte) : san aerañ g., san gwenterezh g. ; *Öffnung des Belüftungsschachts*, toull avel g., toull avelerezh g.

Beluga b. (-,-s) : 1. [loen.] morhoc'h gwenn g., belouga g., P. seurez wenn b. ; 2. [kegin.] kaviar sturj meur g.

Belouga-Stör g. (-s,-e) : [loen.] belouga g., sturj meur g.

belügen V.k.e. (belog / hat belogen) : gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., lavaret gevier da, kontañ gevier da, reiñ gevier da grediñ da, troadañ (livañ, pentañ, displañañ, dornañ, gwriat, paskañ, disac'hañ, dibunañ, pennegiñ, dispakañ) gevier da, tennañ karotez da, tennañ ur garotezenn da, kontañ karotez da, kontañ poulc'hennoù da, kontañ poulc'had da, reiñ poulc'had da grediñ da, gwiskañ bonedoù da ; *du hast mich belogen*, livet (pentet, troadet, gwriat, dornet, displantet, disac'het, dibunet, penneget) ec'h eus gevier din, gwisket ec'h eus bonedoù din, gaouiet on bet ganit, kontet ec'h eus karotez din, tennet ec'h eus karotez din, tennet ec'h eus ur garotezenn din, kontet ec'h eus poulc'hennoù din, kontet ec'h eus poulc'had din, roet ec'h eus din poulc'had da grediñ.

belustigen V.k.e. (hat belustigt) : diduellañ, diduiñ, diduañ, dihuediñ, diverrañ, divuzañ, ambuziñ, laouenaat, sederaat, gaeaat, sartaat, gwivaat, joausaat, reiñ dudi da ; *die Gesellschaft belustigen*, diverrañ an dud, ober e farouell, reiñ diduamant d'an dud.

V.em. : **sich belustigen** (hat sich (t-rt) belustigt) : diduañ e amzer, dihuediñ e amzer, en em zudiañ, en em ziduaf, en em ziduellañ, kemer e ziduellañ, kemer berramzer, kaout plijadur, kaout goust, kemer plijadur, kemer un tamm plijadur, kavout ur misi, ober bourrus, ober bourrusted, ebatal, ober joa, bragal, diduiñ, diverrañ e amzer, berraat e amzer, farlotañ, kemer e ebat, c'hoariellat.

belustigend ag. : fentus, diduellus, diduant, dihuedus, dudius, c'hoarzhus, farsus, ebat.

belustigt ag. : diduet, seder, laouen, sart, drant, lirzhin, fent gantañ.

Adv. : gant dudi, en dudi, gant drantiz, fent gantañ.

Belustigung b. (-,-en) : 1. dudi g./b., didu g., dihued g., diduell b., diduamant g., diduadenn b., divuz g., plijadur b., ebat g., faribolenn b., fent g., c'hoari gaer g. ; 2. godis g., godisadur g., godiserezh g., goap g., goapaerezh g., goapadennoù lies., godiserezhioù lies., mousc'hoap g., goge g., gogeadenn b., luerezh g., dejan g.

bemächtigen V.em. : **sich bemächtigen** (+t-c'h) (hat sich (t-rt) bemächtigt) : 1. aloubiñ, perc'hennañ, kregiñ e, tapout krog e, kemer dre nerzh, skrapañ, ober e rann eus ; *sich des Thrones bemächtigen*, ober e rann eus tron u.b., kemer an tron en tu dioutañ, skrapañ an tron digant unan all, lakaat e grabanoù war tron unan all, krabanata tron unan all, aloubiñ tron u.b., perc'hennañ tron unan all, ober e gerz eus tron u.b. ; *sich eines Gegenstandes bemächtigen*, kregiñ en udb, lakaat e grabanoù war udb,

krabanata udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu dioutañ, perc'hennañ udb, kribañ madoù e nesañ, kenberc'hennañ udb, kemer udb en tu dioutañ, sammañ udb, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, delc'her udb en tu dioutañ, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, aloubiñ udb, ober e gerz eus udb, lakaat udb war e anv, kas udb gant an-unan ; *sich einer Festung bemächtigen*, forzhañ ur c'hreñvlec'h ; **2.** sevel e, dont e. ; *Wut bemächtigt sich seiner*, dont a ra kounnar ennañ, sevel a ra fulor ennañ, dont a ra droug (imor) ennañ, mont a ra droug en e gentrou (en e goukoug), sevel a ra droug en e gorf, sevel a ra e wad d'e benn, dont a ra ar gwad dindan e ivinoù, mont a ra diwar re, sevel a ra droug ennañ, gounezet e vez gant ar gounnar, mont a ra e berv gant ar gounnar.

bemakeln V.k.e. (hat bemakelt) : saotrañ, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, stabezañ, tarchañ, dizenoriñ, divrudañ, dichekal.

bemäkeln V.k.e. (hat bemäkelt) : *etwas bemäkeln*, pismigañ udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kaout da lavaret en (war, enep) udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, klask abeg en udb, kemer abeg en udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb. ; *er findet stets an allem etwas zu bemäkeln*, n'eo mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù - mar lavarar ya dezhañ, eñ a respont naren - hennezh a gav atav abeg e kement tra a zo tout - ar gaster-se a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne ra nemet dispenn e nesañ - klask a ra abeg bepred - ne oar nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gav nemet rebechoù d'ober - atav e kav abeg e pep tra - hennezh a gav atav tro da abegiñ - kavout a ra bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gav netra vat - ne gav nep tra vat - bepred e kav da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gav e kement tra 'zo tout - klask a ra atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a ra e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a ra e amzer o tivrudañ ar re all - kas a ra e amzer o tispenn labour ar re all - kas a ra e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gav gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer e c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer e c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet e c'hrad - klask a ra kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dezhañ kaout gwell pe well - ne wel netra nemet a-dreuz - eñ a blij dezhañ rezoniñ - ur spered rekin eo - ur penn-treuz eo - hennezh a zo ur spered kamm - atav e vez o figuzañ - atav e vez o pismigañ - atav e vez o pigosat - atav e vez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo anezhañ - ur pismiger eo - ur chaoker-laou eo - ur flemmer eo - un nagenner eo - ur chikaner eo - un noazour eo - un den eo na blij netra dezhañ.

bemalen V.k.e. (hat bemalt) : livañ, pentañ, gwisponañ, [gwashaus] brikailhat, livajañ ; *bunt bemalen*, marellañ, brikañ, brizhellañ, brizhañ ; *neu bemalen*, adlivañ ; *schwarz bemalen*, livañ e du ; *bemalter Gegenstand*, livadenn b.

V.em. : **sich bemalen** (hat sich (t-rt/t-d-b) bemalt) : **1.** (t-rt) en em livajañ, en em vrikailhat ; **2.** *sich (t-d-b) das Gesicht bemalen*, brikailhat e zremm, livajañ e zremm.

Bemalung b. (-, -en) : livadur g., liverezh g., gwisponerezh g.

bemängeln V.k.e. (hat bemängelt) : *etwas bemängeln*, kavout keuzius udb, kavout dipitus udb, pismigañ udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, klask abeg en udb, kemer abeg en udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb.

Bemängelung b. (-, -en) : abegadenn b.

bemannen V.k.e. (hat bemannt) : *ein Schiff bemannen*, tuta ur bourzhiad, enrollañ ur skipailh, akipañ ul lestr.

bemannt ag. : *bemannter Raumflugkörper*, egorlestr ur skipailh ennañ g.

Bemannung b. (-, -en) : **1.** tutadur g., tuta g. ; **2.** bourzhiad g., paread b., kouch g., akipaj g., skipailh g.

bemänteln V.k.e. (hat bemäntelt) : gwiskañ, kuzhat, skoachañ, touellivañ, touellaozañ, treuzlivañ, treuzfichañ, goleiñ ; *jemandes Fehler bemänteln*, goleiñ war u.b., goleiñ fazioù u.b. ; *die Wahrheit bemänteln*, propikat ar wirionez, findaoniñ ar wirionez, skoachañ ar wirionez, falsañ ar wirionez, distresañ ar wirionez, livañ (treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ, disleberiñ) ar wirionez.

bemasten V.k.e. (hat bemastet) : [merdead.] gwerniañ.

Bemasten n. (-s) : [merdead.] gwernierezh g., gwerniadur g., gwernidigezh b., gwerniañ g.

Bemastung b. (-) : [merdead.] **1.** [ober] gwernierezh g., gwerniañ g. ; **2.** [holl wernioù ul lestr] gwerniadur g., gwernidigezh b.

Bemastungsmaschine b. (-, -n) : [tekn.] gwernierezh b.

Bembel g. (-s, -) : [rannyezh] picher [evit ar sistr] g.

bemeiern V.k.e. (hat bemeiert) : P. tromplañ, touellañ, kilhañ, deviñ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, c'hwenat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, louarnañ, touzañ, kac'hat e godell u.b.

bemeistern V.k.e. (hat bemeistert) : mestroniañ, kabestrañ, aotrouniañ, trec'hiñ, sujañ, plegañ, bazhyevañ, reoliñ.

V.em. : **sich bemeistern** (hat sich (t-rt) bemeistert) : **1.** derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, en em drec'hiñ, emvestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, gwaskañ warnañ e-unan, bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon, reoliñ e c'hoantoù, moustrañ war e from, moustrañ war e galon ; **2.** *sich einer Sache (t-c'h) bemeistern*, skrapañ (aloubiñ, perc'hennañ) udb, ober e gerz (e rann) eus udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, kemer udb en tu dioutañ ; *Wut bemeistert sich seiner*, dont a ra kounnar ennañ, sevel a ra fulor ennañ, dont a ra droug (imor) ennañ, mont a ra droug en e gentrou (en e goukoug), sevel a ra droug en e gorf, sevel a ra e wad d'e benn, dont a ra ar gwad dindan e ivinoù, mont a ra diwar re, sevel a ra droug ennañ,

gounezet e vez gant ar gounnar, mont a ra e berv gant ar gounnar.

bemerkbar ag. : merzus, heverk, heverz, heverzus ; *sich bemerkbar machen*, tennañ (sachañ) evezh an dud war an-unan ; *kaum bemerkbar*, damziverzus.

bemerken V.k.e. (hat bemerkt) : 1. merkañ, merzout, teurel perzh eus, remerkout, spurmantañ, gouzout, gwelet, skeiñ e lagad war ; *das hatte ich bemerkt*, merket (merzet) em boa an dra-se, taolet em boa fed war an dra-se ; *als ich bemerkte, dass das Geld mir abhanden gekommen war*, p'em boa kavet an diank eus va arc'hant ; *ohne dass die Welt es bemerkt hätte*, dre laer, dre guzh, hep gouzout d'ar re all, en dic'houzout d'an holl, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, e kuzh, a-sil, a-silik, a-sil-kaer, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha ; *ohne dass ich es bemerkt hätte*, hep gouzout din, hep rat din, hep ratozh din, en dic'houzoud din, dic'houzvez din, anez gouzout dare din, e kuzh din, e kuzh ouzhin, a-guzh din, a-guzh-kaer diouzhin ; *als ich das Haus betrat, bemerkte ich sofort, dass man meine Sachen durchsucht hatte*, diouzhutu o tont em zi, e ouezis e oa bet tud o furchal va zraoù, diouzhutu o tont em zi, e welis e oa bet tud o furchal va zraoù ; *sie bemerkte, dass die Weste ihres Sohnes zerrissen war*, gwelet a reas jiletan e vab roget ; *ich hatte es überhaupt nicht bemerkt*, me a oa bet dall-poch war an dra-se, en taol-mañ e oa bet lakaet ganin ul lunedoù koad war va daoulagad ; 2. [dre astenn.] ober un evezhiadenn, remerkout ; *ich habe manches zu deinen Worten zu bemerken*, evezhiadennoù am bo d'ober a-zivout ar pezh emaoût o paouez lavaret.

bemerkenswert ag. : heverk, dreist, dispar, -distailh, -kaer, eveshaus ; *ein bemerkenswert intelligenter Mensch*, un den speredet-kaer g.

bemerklich ag. : merzus, heverk.

Adv. : kalzik, un tamm mat.

Bemerkung b. (-,en) : evezhiadenn b., evezhiadur g., notenn b., remerk g. ; *alberne Bemerkungen*, evezhiadennoù sot-mat lies. ; *witzige Bemerkung*, ger speredek g., tro speredek b., bomm spered g., bomm lavar g. ; *unanständige Bemerkung*, skolpad g. ; *unsachliche Bemerkung*, diogeladenn disol b. ; *eine Bemerkung machen*, ober un evezhiadenn ; *spitze Bemerkung*, bissige Bemerkung, flipad g., flipadenn b., flemmad g., flemmadenn b., piñsadenn b., lañchennad b., teodad g., bazhad b., begad g., taol-flemm g., distaoladenn naer-wiber b. ; *jemandem bissige Bemerkungen an den Kopf werfen*, darc'haouiñ teodadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b., flipañ u.b., darc'haouiñ distaoladennoù naer-wiber d'u.b., ober ur c'hrog lemm d'u.b. ; *ihr könnt euch eure Bemerkungen sparen* ! chomit ho kaozioù ganeoc'h !

bemessen V.k.e. (bemisst / bemaß / hat bemessen) : muzuliañ, mentañ, jediñ ; *knapp bemessen sein*, bezañ justik-justik, bezañ un tammig berr, bezañ skortik.

Bemessung b. (-,en) : muzul g., jedadur g.

Bemessungsgrundlage b. (-,n) : azez g., diaz jediñ g., taolenn-feurioù b., barem g.

Bemistung b. (-) : teiladur g., kardelladur g., temzerezh g.

bemitleiden V.k.e. (hat bemitleidet) : *jemanden bemitleiden*, kaout (kemer) truez ouzh u.b., kemer truez war u.b., kaout damant ouzh u.b., sellet a-dreuz ouzh u.b., kendrueziñ ouzh u.b., trugareziñ ouzh u.b., trueziñ ouzh u.b., trueziñ d'u.b., truantal ouzh u.b., truantal d'u.b., klemm u.b.

bemitleidenswert ag. / **bemitleidenswert** ag. : da glemm, truezus, truezus-bras, truezek, reuzeudik, kaezh [*liester keizh*], tristidik.

Bemitleidung b. (-) : kendruez b., trugarez b., truez b., istim b., damant g.

bemittelt ag. : fortuniet, en e aez, danvez dezhañ, un tamm brav a arc'hant war e anv, mat e gerz, an aour war ar raden gantañ, moaien dezhañ, kreñv an traoù gantañ, war ar bern, druz ar geustereñn gantañ, arc'hantet bravik, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, klok, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, pinvidik-mor, pinvidik-pounner, pinvidik-lous, mat an traoù gantañ, mat ar bed gantañ, foenn er rastell gantañ, barrek, gouest, madoù dezhañ, mat da geinañ.

bemogeln V.k.e. (hat bemogelt) : P. tromplañ, touellañ, kilhañ, devañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houerigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, c'hwennat, strañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, louarnañ, touzañ, kac'hat e godell u.b.

bemoost ag. : 1. kinviet, kinziek, manek, touskanek, ur gwisk man warnañ, gwisket gant ur pallennad kinvi, limouzek, glasvezet gant ar man ; *bemooste Fläche*, touskaneg b. ; 2. P. kozh, blev-gwenn, kozh-Douar, kozh evel an Douar.

bemühen V.k.e. (hat bemüht) : 1. *jemanden bemühen*, direnkañ u.b., goulenn skoazell digant u.b., treiñ ouzh (war-zu) u.b., en em erbediñ (mont) ouzh u.b., mont da gaout (da-geñver) u.b., mont da gavout u.b. ; *jemanden in einer Sache bemühen*, direnkañ u.b. evit un afer bennak, goulenn skoazell digant u.b. a-zivout un afer, goulenn digant u.b. ober evit an-unan en un afer ; 2. ober gant, kemer harp war, arverañ, implijout, ober implij eus, ober ampled eus.

V.em. : **sich bemühen** (hat sich (t-rt) bemüht) : 1. strivañ, reiñ bec'h, ober bec'h, kemer bec'h, lakaat bec'h, bec'hiañ, poaniañ, kemer poan, kemer reuz, kemer poell, kemer poellad, poellañ, poelladiñ, en em boaniañ, poursuiñ, aketiñ, breañ, forsiñ, bec'hiañ, labourat start, labourat tenn, trevelliñ, merat, igouniañ, ober luskoù ; *sich um etwas bemühen*, lakaat e boan da zont a-benn eus udb, lakaat e striv da gaout udb, tennañ e vennozh d'ur pal bennak, trevelliñ d'ober udb, strivañ d'ober udb, lakaat e youl d'ober udb, lakaat e nerzh d'ober udb, stardañ d'ober udb, lakaat poan d'ober udb, lakaat e boan d'ober udb, lakaat e holl boan hag e holl aket d'ober udb, en em boaniañ evit ober udb, poaniañ ouzh udb, poaniañ d'ober udb, igouniañ d'ober udb, plediñ gant (ouzh, war) udb, plediñ d'ober udb, kemer poan d'ober udb, kemer fred gant udb, kemer poan gant udb, bec'hiañ d'ober udb, en em boursuiñ d'ober udb, kemer an tregas d'ober udb, kemer poell da zont a-benn eus udb, kemer poellad da zont a-benn eus udb, poellañ d'ober udb, poelladiñ d'ober udb, aketiñ d'ober udb, kemer charre gant udb, prederiañ gant udb ; *sich um das Abitur bemühen*, strivañ da dapout ar

vachelouriezh, lakaat e boan da dapout ar vachelouriezh, en em boaniañ evit tapout ar vachelouriezh, kemer poell (kemer poellad) da dapout ar vachelouriezh ; *sosehr er sich auch bemühte, er erreichte nichts*, daoust d'e holl strivoù ne dizhas ober netra, daoust d'e holl strivoù ne zeue netra ebet da vat gantañ, daoust d'e holl strivoù ne zeue netra ebet da vat gantañ, ne vern pegen bras e oa e strivoù ne zeue netra da vat gantañ ; *sich unentwegt bemühen*, labourat gant dalc'h, lakaat e holl boan hag e holl aket, derc'hel mort (yud, gwevn) da labourat, labourat kalonek ; *sich vergeblich bemühen, sich umsonst bemühen*, redek ar c'had ; *er bemühte sich übereifrig um die hübschen jungen Damen*, kabal a veze warnañ da vezañ gant ar merc'hed koant, prest e oa atav d'ober e gi bihan dirak ar ar merc'hed koant, doublañ a rae da lavaret traoù kaer d'ar merc'hed koant ; *sich für jemanden bemühen*, poaniañ gant u.b., poaniañ war-dro u.b., ober evit u.b., toullañ evit u.b., ober difretoù evit u.b., ober war-dro u.b., ober en-dro d'u.b., bezañ en-dro d'u.b., ober diouzh u.b., ober ouzh u.b., intent ouzh u.b., damantiñ d'u.b., damantiñ u.b., kaout damant d'u.b., plediñ gant u.b., kemer ur charre gant u.b., soursial ouzh (eus, gant) u.b., kemer preder gant u.b., kaout preder ouzh u.b. ; *sich eifrig um jemanden bemühen*, ober sardik d'u.b. ; *sich eifrig um etwas bemühen*, birviñ oc'h ober udb ; **2.** mont, dont da welet, en em zirenkañ, en em zirañjiñ da zont.

Bemühen n. (-s) : strivoù lies.

bemüht ag. : aketus ; *bemüht sein etwas zu tun*, poaniañ (strivañ) evit ober udb, igouniañ d'ober udb ; *um Haltung bemüht sein*, klask e neuz.

Bemühung b. (-,en) : **1.** striv g., strivadenn b., poan b., bec'h g., bec'haden b., aket g., pled g., poellad g., trevell g., lusk g. ; **2.** *ärztliche Bemühungen*, intentoù mezegiezh lies., intentoù yec'hed lies., prederioù mezegiezh lies. ; **3.** servij g.

bemüßigen V.k.e. (hat bemüßigt) : forsiñ, rediañ, enderc'hel, delc'her, P. kanarjiñ.

bemüßigt ag./Adv. : *sich bemüßigt fühlen (sehen)*, zu, bezañ endalc'het da, bezañ dalc'het da, bezañ rediet da.

bemustern V.k.e. (hat bemustert) : [kenwerzh] standilhonañ.

Bemusterung b. (-) : [kenwerzh] standilhonadur g., standilhonerezh g., standilhonañ g.

bemuttern V.k.e. (hat bemuttert) : moudounañ, ober kaezhigoù da, ober kaezh da, kaezhigañ, kaezhañ, noilhat, cherisañ, flourikañ, chourañ, koulouchal, ober sev da, ober noilh da, turlutañ, ober brav-brav da, ober allazigoù da, dodoennañ, ober karantezioù da.

Bemutterung b. (-) : moudounerezh g.

benachbart ag. : nes, nesañ, e-kichen, amezek, all, tostañ ; [sonerezh] *benachbarte Tonstufe*, nesderezh g.

benachrichtigen V.k.e. (hat benachrichtigt) : kelaouiñ, titouriñ, kemenn, degemenn, kenteliañ, stlennañ, reiñ titouroù da, kas keloù da, degas kemennadurezh da ; *jemanden von etwas benachrichtigen*, degemenn udb d'u.b., daveiñ udb d'u.b., kas keloù d'u.b. eus udb, degas kemenn d'u.b. eus udb, kas kemenn d'u.b. eus udb, degas kemennadurezh d'u.b. eus udb, degas keloù d'u.b. eus udb, reiñ keloù eus udb d'u.b., reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ keal eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da

c'houzout (da anavezout), kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, kemenn udb d'u.b., ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, kenteliañ u.b. diwar-benn udb, kenteliañ u.b. war udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb ; *er wurde sofort von dem Unfall benachrichtigt*, ar gwallzarvoud a voe ditouret dezhañ diouzhtu, diouzhtu e voe kaset keloù dezhañ eus ar gwallzarvoud, diouzhtu e voe kaset kemenn dezhañ e oa c'hoarvezet ur gwallzarvoud ; *ich wurde nicht benachrichtigt*, ne oan ket bet kelaouet, ne oa ket bet kemennet din, ne oa ket bet lavaret din ; *jemanden von der eigenen baldigen Ankunft benachrichtigen*, degas ar c'heloù d'u.b. eus an dervezh ma tleo d'an-unan en em gavout a-benn nebeut.

Benachrichtigung b. (-,en) : **1.** kelaouerezh g., titourenezh g., ar reiñ titouroù g. ; **2.** kemenn g., kemennadenn b., kel g., keal g., kemennadur g., kemennadurezh b., notadur g., notenn b. ; *schriftliche Benachrichtigung*, kemenn dre skrid g. ; *vorherige Benachrichtigung*, rakkemenn g., kentkemenn g.

benachteiligen V.k.e. (hat benachteiligt) : gwegañ, dilañsañ (u.b. war udb), diharpañ, ober gaou da, noazout da, noazout ouzh, ober an anoaz da, ober droug da, diharpañ, gwallziforc'hañ, droukziforc'hañ ; *er wurde benachteiligt*, gaou a oa bet graet outañ, ifamet e voe, ne oa ket bet kompez ar skudell en e andred.

Benachteiligte(r) ag.k. g./b. : den dibourvez g., kaezh g., reuzeudig g., paour g., trueg g., tavanteg g., ezhommeg g., kork g., korker g., truant g. ; *die Benachteiligten*, ar re zibourvez lies., ar geizh lies., an dud keizh lies., ar reuzeudien lies., ar beorien lies., an drueged lies., an davanteien lies., an ezhommeien lies., ar gorked lies., ar gorkerien lies., an druanted lies., ar re skoazellet nebeut lies., ar re skoazellet nebeutoc'h lies., ar re skoazellet an nebeutañ lies.

Benachteiligung b. (-,en) : **1.** gaouiñ g., diharpañ g., gwallziforc'h g., gwallziforc'hidigezh b., droukziforc'hidigezh b., droukziforc'h g. ; *der Benachteiligung der Frau ein Ende setzen*, lakaat termen d'ar gwallziforc'hoù a ra gaou ouzh ar merc'hed ; **2.** dilañs g.

benageln V.k.e. (hat benagelt) : tachañ, enklaouiñ, broudañ, stagañ gant broudoù.

benagen V.k.e. (hat benagt) : krignat.

benamsen V.k.e. (hat benamst) : envel, lesanviñ, moranviñ.

benässen V.k.e. (hat benässt) : glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, dourennekaat, mouestaat, mouestañ, moeltrañ, dousaat.

benebeln V.k.e. (hat benebelt) : **1.** latarennañ, brumenniñ, morenniñ, mogidellañ ; **2.** [dre skeud.] koabrenniñ [e spered d'u.b.], koc'hennañ [e spered d'u.b.], diotaat, chatalat, strafuilhañ, strabouilhat, badaouiñ, pennveudiñ, pennvadaouiñ, skoelfiñ, trellañ, dallañ, badinellañ, bac'hiñ, burlutiñ, mezevelliñ.

V.em. : **sich benebeln** (hat sich (t-rt) benebelt) : [dre skeud.] damvezviñ.

benebelt ag. : [dre skeud.] strafuilhet, strabouilhet, badaouet, pennveudet, motet, skeltr, skoelfet ; *er war vom Alkohol ganz benebelt*, brumennet e oa ha brav, trellet e oa e spered gant an evajoù, lizennet e oa e

spered gant ar boeson, dallet kuit e oa gant ar boeson, morzet e oa e spered gant ar boeson, koc'hennet e oa e spered gant ar boeson, koabrennet e oa e spered gant ar boeson.

benedeien V.k.e. (hat benedeit) : kanañ gloar da, kanmeuliñ, meuliñ, bennigañ.

Benedikt g. : Benead g.

Benediktiner g. (-s,-) : beneadad g.

Benediktendistel b. (-,-n) / **Benediktenkraut** n. (-s,-kräuter) / **Benediktenwurz** b. (-,-en) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hazh b.

Benediktinerorden g. (-s) : urzh sant Benead g.

Benefiz n. (-es,-e) : **1.** [gwir, relij.] leve-gopr g., leve-iliz g. ; **2.** gala madobererezh g., abadenn a garitez b., abadenn denegour b. ; **3.** [istor, Krennamzer] dalc'h g. ; **4.** mad g., madober g., madelezh b., misi g., apoue vrav b., bevez g., frealz g., balzam g., louzoù c'hwek g.

Benefizialerbe g. (-n,-n) : [gwir] hêr benefisour g., hêr an inventar gwenn g.

Benefizium n. (-s, Benefizien) : **1.** [gwir, relij.] leve-gopr g., leve-iliz g. ; **2.** [istor, Krennamzer] dalc'h g. ; **3.** mad g., madober g., madelezh b., misi g., apoue vrav b., bevez g., frealz g., balzam g., louzoù c'hwek g.

Benefizvorstellung b. (-,-en) : gala madobererezh g., abadenn a garitez b., abadenn denegour b.

benahmen V.k.e. (benimmt / benahm / hat benommen) : terriñ, argas, kas kuit, troc'hañ ; *das benimmt mir den Atem*, **a** [ster rik] un torr-alan eo an dra-se din, un torr-anal eo an dra-se din, stankañ a ra an dra-se va zreuz-gouzoug (sutell va gouzoug) din, troc'hañ a ra an dra-se va alan din, mougañ a ra an dra-se va alan din, chom a ra va anal ennon ; **b**) [dre skeud.] un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ, chom a ran war ma c'hement all, chom a ran skodeget o klevet kement-se, sabatuet-mik on o klevet an dra-se, chom a ran abafet-lip, tapet lopes on, menel a ran seizet ha dianal, badaouet on o welet an dra-se, chom a ra balc'h va genoù o welet kement-se, kement-se a daol ac'hanon en alvaon, gouest eo an dra-se da bilat ac'hanoc'h, peadra a zo da bilat un den, distroadet on penn-kil-ha-troad gant an dra-se, distroadet glez on gant an dra-se, ha pa gouezfe an neñv warnon ne vefe ket gwashoc'h ; *die Zweifel benahmen*, argas an diskredoni (an diskred, an disfiz) diwar spered u.b. ; *jemandem den Mut benahmen*, digalonekaat u.b., diskalonekaat u.b., kas deltu u.b. d'an traoñ, terriñ e zeltu d'u.b., ober d'u.b. koll kalon.

Anv-gwan-verb : **benommen** abaf, abafet, badaouet, sabatuet, alvaonet, kalmet, bojardet, badinellat, beiet, badet, batet ; *er war ganz benommen*, alvaonet-holl e oa, pennveudet e oa, motet e oa, badaouet e oa, skoelfet e oa, maoutañ a rae, kalmet e oa, abafet e oa, batet e oa, kollet mik e oa e benn, dall ha mezv e oa, morzet e oa e spered ; *er war leicht benommen*, skeltr e oa e benn ; *benommen machen*, **a**) mezviñ, pennvezviñ, troñsañ, badaouiñ, ifamañ, mezveziñ (ur vaouez), P. louzaouiñ ; **b**) bouzarañ, bourouellat, badaouiñ, bavañ, badañ, batañ, morzañ, batelliñ, batorelliñ, kropañ, lakaat da vorediñ, mezevelliñ, badinellañ, veudiñ, pennveudiñ, pennvadaouiñ, turlebaniñ, stodiñ, abafiñ, abafaat, sabatuiñ ; *vom Lärm völlig benommen*, bouzaret-karak

gant an trouz, mezevellet e benn gant an trouz, mezv gant an trouz ; *die zwei Spieler sind nach ihrem Zusammenprall völlig benommen*, lazhet eo al laouenn ! lazhet eo al laouenn !

V.em. : **sich benehmen** (benimmt sich / benahm sich / hat sich (-t) benommen) : en em ren, en em zalc'her, en em c'houarn, kundu, kunduiñ, realiñ ; *sich gut benehmen*, en em ren mat, en em zalc'her mat dirak an dud ; *sich schlecht benehmen*, bezañ fall e emzalc'h, en em zalc'her fall, gwallgunduiñ, direizhañ ; *sich vernünftig benehmen*, en em ren gant poellegezh ; *sich nicht zu benehmen wissen*, na gaout alamant ebet, na vezañ alamant ebet d'an-unan, bezañ gros e grouer ; *er sollte sich anständiger benehmen*, mat e vefe dezhañ en em zalc'her gant muioc'h a zoare ; *er benimmt sich anständiger als sein Bruder*, azoareoc'h eo eget e vreur ; *er weiß sich zu benehmen*, hennezh a zo bet savet mat, stummet-mat eo, hennezh a oar pakañ an tonioù bras ; *sich unmöglich benehmen*, *sich benehmen wie die Axt im Walde*, bezañ kasaus-kenañ e zoare, bezañ atav ur reuz en an-unan, bezañ atav o trabasat, bezañ Kerdrubuilh (un tregaser) eus an-unan, bezañ ur fri-butun, bezañ dichek, bezañ digoll, bezañ diardoù, bezañ digompliment, bezañ difoutre, bezañ dibalamour, bezañ ur Yann dibalamour eus an-unan ; *du benimmst dich auch immer völlig daneben*, te a oar anezhi, te ! ; *zu Hause war das Kind äußerst brav, draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen*, ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kêr - ar bugel-se a oa ur skouer a barfeted er gêr, un diaoul e kêr ; *sich jemandem gegenüber respektlos benehmen*, na zougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ (Gregor), mont d'u.b. gant dismegañs, bezañ direspet e-keñver u.b. ; *ihren Eltern gegenüber benehmen sie sich respektlos und lieblos*, n'o deus e-keñver o zud na respet, na karantez ; *sich jemandem gegenüber unverschämt benehmen*, komz vil ouzh u.b., mont vil d'u.b., na zougen d'u.b. an doujañs dleet dezhañ, mont d'u.b. gant dismegañs, bezañ dichek e-keñver u.b., disprizañ doujañ d'u.b., bezañ digoll e-keñver u.b.

Benahmen n. (-s) : **1.** emzalc'h g., dalc'h g., doareoù lies., kundu b., neuz-dalc'h b., stuzioù lies., stumm g., giz b., gread g. ; *musterhaftes Benahmen*, emzalc'h direbech g., emzalc'h skouerius evit ar re all g., kundu direbech b. ; *schlechtes Benahmen*, gwallgundu b., gizioù fall lies. ; *ein linkisches Benahmen*, doare ur Yann Seitek g., doare kropet g., doare un amparfal g., doare lopes g., doare ur c'hozh palastr g. ; *in allen Orten, die ihr besuchen werdet, erwarten wir von euch ein korrektes Benahmen*, ret e vo deoc'h bezañ seven dre lec'h ma tremenot ; *der hat überhaupt kein Benahmen*, hennezh ne oar ket en em zerc'hel dirak an dud, hennezh n'en deus stumm ebet, stummet-fall eo, n'en deus alamant ebet, n'eus alamant ebet dezhañ, gros eo e grouer ; *du hast vielleicht ein Benahmen !* sell aze ur c'hiz ! ; *das Benahmen eines Kindes entspricht dem Benahmen, das man ihm gegenüber hat*, ur bugel a ra diouzh ma vez graet dezhañ ; *sein Benahmen gibt mir Rätsel auf*, e emzalc'h a ro din da soñjal, kavout a ran iskis e emzalc'h, kavout a ran drol e emzalc'h, ne gomprenan ket ar poell eus e emzalc'h, ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompren ennañ ; **2.** [dre skeud.] *sich mit jemandem ins Benahmen setzen*,

en em glevet gant u.b., en em gordañ gant u.b., en em guzuliañ gant u.b., ober emglev gant u.b.

beneiden V.k.e. (hat beneidet) : aviañ, c'hoantaat, gourvennañ ; *jemanden um etwas beneiden*, magañ (goriñ) avi ouzh u.b. en abeg d'udb, hirvoudiñ d'u.b. en abeg d'udb, kemer jalouzi ouzh u.b. abalamour d'udb, c'hoantaat (bezañ c'hoantek a) udb a zo d'unan all, c'hoantaat u.b. en abeg d'udb, bezañ c'hoantus ouzh madoù u.b., gourvennañ ouzh u.b. en abeg d'udb, ereziñ u.b. en abeg d'udb, bezañ gourvennek ouzh u.b., aviañ madoù u.b., dougen avi d'u.b. en abeg d'udb a zo en e gerz, sellet gant avi ouzh u.b., kaout erez ouzh u.b. abalamour d'udb, kaout avi ouzh u.b. abalamour d'udb, bezañ gwarizius eus u.b. abalamour d'udb, bezañ jalous ouzh u.b. abalamour d'udb, bezañ gwarizius ouzh u.b. abalamour d'udb, karet mad u.b., gwallc'hoantaat udb, droukc'hoantaat udb, mont gant ar piged ; *er ist nicht zu beneiden*, n'emañ ket da vezañ c'hoantaet, hennezh a zo da glemm.

beneidenswert ag. : hag a c'hell bezañ aviet, hag a c'hell bezañ c'hoantaet, da c'hoantaat, c'hoantus, c'hoantus, hetus, avius.

Benelux n. (-) : Beneluks b.

Beneluxländer lies. / **Beneluxstaaten** lies. : broioù Beneluks lies., Stadoù Beneluks lies.

benennen V.k.e. (benannte / benannt) : 1. envel, doareañ, aroueziñ, ober (un anv a, un anv eus, un anv ouzh, un anv diouzh) ; *nach jemandem benennen*, lakaat en anv unan bennak ; *er hat seinen Sohn nach dem Großvater benannt*, lakaet en deus e vab en anv an tad-kozh ; 2. lakaat, merkañ, savelañ, disavelañ, didermenañ ; *Zeit und Ort benennen*, merkañ an eur (an deiziad) hag al lec'h ; [mat] *benannte Zahlen*, niveroù lakaet lies.

Benennung b. (-,en) : 1. anvigezh b., anvadur g. ; 2. anv g., lesanv g. ; 3. anvad g., anvadur g.

benetzen V.k.e. (hat benetzt) : gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, dourennekaat, gleborekaat, moeltrañ, mouestaat, mouestañ, soubouilhañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, dousaat ; *den Staub benetzen*, lazhañ ar boutrenn gant dour ; *mit Tränen benetzen*, intrañ gant daeroù, glebiañ gant e zaeroù, distronkiñ.

Benetzen n. (-s) / **Benetzung** b. (-) : dourerezh g., glebierzh, glebaj g., glebiadur g., glebiadenn b., soubouilh g.

Bengale g. (-n,-n) : annezad Bro-Vengal g.

Bengalen n. (-s) : Bengal b., Bro-Vengal b.

Bengalin b. (-,nen) : annezadez Bro-Vengal b.

bengalisch ag. : 1. ... Bro-Vengal, eus Bro-Vengal, bengali ; *bengalisches Feuer*, tan-arvest g., goueliadenn-roial b., tan ijinus g., P. mespont g. ; 2. [yezh.] bengalieq.

Bengel g. (-s,-) : blogorn g., sioc'han g., torgos g., traouilh g., skribiton g., skrih g., beginod g., chalc'vant g., ravailhon g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., marmouz bihan g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñv-douar g., preñvig g., tamm fri lous g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., laoueg g., glaoueg g., glaourenneg

g., babouzeg g., babouz g., freilhenn b., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., penndolog g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g., plog g., hailhon g., peñsel fall g., pikouz fall g., renavi g., ampouailh g., gaster g., truilhenn b., stronk g., lampon g., kantolor g., lampavan g., gwidal g., kampinod g., kañfard g., konikl g., kastreg g., kastregenn g., kailh g., legestr g. [*l'ester ligistri*], alvaon g., bistrakig g., tamm bistrakig fall g., gast vihan b., makez brammer bihan g., makez penn laou g.

Bengelei b. (-,en) : [dre skeud.] dizereadegezh b., disevender g., hailhonerezh g., hailhevodaj g.

bengelhaft ag. : gwidal ; *bengelhaftes Benehmen*, doare ul lampon g., hailhonerezh g., hailhevodaj g.

Benimm g. (-s) : P. emzalc'h g., doareoù lies., kundu b.

Benjamin g. (-s,-e) : 1. Benoni g. ; 2. benoni g., bidoc'hig g., gwidorig g., gwidor g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., yaouanker g., yaouaer g., lostig-an-ti g., [dre fent] mevel bihan g.

benommen ag. : abaf, badaouet, sabatuet, alvaonet, kalmet, bojarde, beiet, badinelle, badet ; *er war ganz benommen*, alvaonet-holl e oa, pennveudet e oa, motet e oa, badaouet e oa, skoelfet e oa, kalmet e oa, maoutañ a rae, badaouiñ a rae e benn, kollet mik e oa e benn, dall ha mezv e oa, morzet e oa e spered ; *er war leicht benommen*, skeltr e oa e benn ; *benommen machen*, a) mezviñ, pennvezviñ, troñsañ, ifamañ, mezveziñ (ur vaouez), P. louzaouiñ ; b) bouzarañ, bourouellat, badaouiñ, bavañ, badañ, batañ, morzañ, batelliñ, batorelliñ, kropañ, lakaat da vorediñ, mezevelliñ, badinellañ, veudiñ, pennveudiñ, pennvadaouiñ, turlebaniñ, stodiñ, abafiñ, abafaat, sabatuiñ ; *vom Lärm völlig benommen*, bouzaet-karak gant an trouz, mezevellet e benn gant an trouz, mezv gant an trouz ; *die zwei Spieler sind nach ihrem Zusammenprall völlig benommen*, lazhet eo al laouenn ! lazhet eo al laouenn !

Benommenheit b. (-) : badinell b., sebez g., alvaon g., alvaonerezh g.

benörgeln V.k.e. (hat benörgelt) : [dre skeud.] *etwas benörgeln*, pismigañ udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kavout tro da abegiñ diwar-benn udb, kas brav war-lerc'h udb, klask abeg en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb.

benoten V.k.e. (hat benotet) : notenniñ, priziañ.

benötigen V.k.e. (hat benötigt) : kaout ezhomm eus, kaout d'ober eus, kaout afer [udb] ; *zur Zubereitung dieses Kuchens benötigen man fünf Eier*, pemp vi a ya da fardañ ar wastell-se.

Benotung b. (-,en) : notadur g., priziadur g.

benummern V.k.e. (hat benummert) : niverenniñ.

benutzbar ag. : arveradus, hag a c'haller tennañ arver anezhañ, hag a c'heller implijout, implijus, spletus, implijadus.

benutzen / benützen V.k.e. (hat benutzt / hat benützt) : arverañ, implijout, implij, boaziañ, ober implij eus, ober ampled eus, ober gant, uzañ, kaout uz [d'udb], tennañ arver eus, ober implij diouzh, ober implij gant, lakaat en implij, danvezañ, labourat gant, en em servijout eus, P. dilouediñ, mont [udb] en-dro gant an-unan, kas [udb] en-dro ; *etwas sinnvoll benutzen*, ober un implij mat eus

udb ; *wir benutzen viel davon*, ni a ra gant kalz ; *die Gelegenheit benützen*, malañ diouzh an dour, na vankout d'e grog, mataat eus un dro-vat, en em vataat eus un dro-vat, emvataat eus un dro-vat, tennañ e vad eus un dro bennak, lakaat ar glizh da gouezhañ war e dachenn, ober e c'hounid eus un dro bennak, ober e c'hounidegezh eus un dro bennak, en em gavout gwell eus un dro bennak, en em gavout mat eus un dro bennak, kemer tu d'ober udb, kemer tro eus udb evit ober udb, ober e vad eus un degouezh bennak ; *eine Sprache benutzen*, ober gant ur yezh, implijout ur yezh, ober implij eus ur yezh, merat ur yezh, embreger ur yezh, ober gant ur yezh ; *ein Werkzeug benutzen*, ober ampled eus ur benveg, ober gant ur benveg, c'hoari gant ur benveg, arverañ ur benveg, labourat gant ur benveg, P. kas ur benveg en-dro, dilouediñ ur benveg ; *die Klopfpeitsche wurde früher benutzt, um den Staub aus den Uniformen der Soldaten zu klopfen*, implij a veze gwechall d'ar wilastrenn (d'ar sifelenn) war unwiskoù ar soudarded evit o dipoultrennañ ; *er ließ alles, was beim Götzendienst benutzt wurde, vernichten*, karzhañ a reas ar vro a gement tra en doa servijet da enoriñ an idoloù, karzhañ a reas ar vro a gement en doa servijet da enoriñ an idoloù ; *diese Werkzeuge werden nicht mehr benutzt*, ar binvioù-se o deus graet o reuz, ar binvioù-se a zo aet ar c'hiz anezho ; *diesen Stein können wir als Hammer benutzen*, ar maen-se a c'hallo ober evit morzhol, ar maen-se a c'hallo talvezout da vorzhol, ar maen-se a c'hallo bezañ lakaet d'ober morzhol, ar maen-se a zo mat d'ober morzhol ; *einen Baumstamm als Brücke benutzen*, lakaat kef ur wezenn d'ober pont ; *diese Betttücher kann man nur noch als Lappen benutzen*, al liñselioù-mañ n'int mat nemet d'ober pilhoù ; *benutzt werden*, dilouediñ, bezañ implijet, bezañ lakaet en implij ; *diese Steine werden wir beim Bau der Mauer benutzen*, kavout a raimp implij d'ar mein-se evit sevel ar voger ; *leicht zu benutzen*, aes da implijout, dornataus, akomod, hebleustr, hedenn, aes da embregañ, aes da vaniañ, embregadus, embregus, dilu, ampletus ; *bei etwas die Hände benutzen*, maniañ e zaouarn evit ober udb.

Benutzer g. (-s,-) : 1. implijer g., arveriad g. ; *regelmäßiger Benutzer*, boazier g. ; 2. [stlenn.] implijer g. **benutzerfreundlich** ag. : 1. aes da implijout, dornataus, akomod, hebleustr, hedenn, aes da embregañ, aes da vaniañ, embregadus, embregus, dilu, ampletus ; 2. [stlenn.] kovlus.

Benutzerfreundlichkeit b. (-) : [stlenn.] kovlusted b.

Benutzerhandbuch n. (s,-bücher) : sturlevr g.

Benutzeroberfläche b. (-,-n) : [stlenn.] etrefas implijer g., ketal implijer g. ; *graphische Benutzeroberfläche*, etrefas grafek implijer g., ketal grafek implijer g., etrefas implijer grafek g., ketal implijer grafek g.

Benutzerprofil n. (-s,-e) : [stlenn.] profil an implijer g., aelad an implijer g.

Benutzerschnittstelle b. (-,-n) : [stlenn.] etrefas implijer g., ketal implijer g.

benutzerunfreundlich ag. : diaes da implijout, diaes da embregañ, diaes da vaniañ, diaes ober gantañ, bouc'hus, teuk.

Benutzung b. (-) : implij g., ampled g., arver g., ober g., uz g., danvezadur g., danvezerezh g., danveziñ g.

Benutzungsgebühr b. (-,-en) : taos implijout g.

Benutzungsrecht n. (-s,-e) : gwir implijout g., gwir kerzañ g., gwir ar barr g.

Benzin n. (-s) : strilheoul g., esañs g., P. dour-tan g., eoul-maen g., benzin g. ; *Benzin ist verdammt teuer geworden*, ar strilheoul zo deuet kresk bras warnañ, an tan a zo war priz ar strilheoul, sutal a ra ar strilheoul, kanañ a ra ar strilheoul, kernez a zo war ar strilheoul bremañ ; *dem Dieselmotortreibstoff Benzin beimischen*, lakaat strilheoul e-mesk an diesel ; *man hörte, wie das Benzin im Kanister hin und her schwappte*, klevet e veze an esañs o riboulat e-barzh ar bidon.

Benzinbehälter g. (-s,-) : beol strilheoul b.

Benziner g. (-s,-) : P. karr-tan strilheoul g.

Benzinfeuerzeug n. (-s,-e) : direnn strilheoul b.

Benzingutschein g. (-s,-e) : talvoudenn strilheoul b., skrid-prenañ evit strilheoul g.

Benzinkanister g. (-s,-) : bidon strilheoul g.

Benzinkocher g. (-s,-) : gwrezer strilheoul g., tommerig strilheoul g.

Benzinmotor g. (-s,-en) : keflusker strilheoul g.

Benzinpreis g. (-es,-e) : priz ar strilheoul g. ; *die hohen Benzinpreise*, keraouegezh ar strilheoul b., keraouez ar strilheoul b., kernez ar strilheoul b., kerteri ar strilheoul b. ; *die Benzinpreise sind ganz schön hoch*, ar strilheoul zo deuet kresk bras warnañ, an tan a zo war priz ar strilheoul, sutal a ra ar strilheoul, kanañ a ra ar strilheoul, kernez a zo war ar strilheoul bremañ ; *die Benzinpreise steigen*, kresk a zo war ar strilheoul, mont a ra priz ar strilheoul d'an nec'h, mont a ra priz ar strilheoul war gresk, kreskiñ a ra war ar strilheoul.

Benzinpumpe b. (-,-n) : porzh-servij g., pourvezerez dour-tan b., plomenn dour-tan b., plomenn strilheoul b.

Benzinprüfer g. (-s,-) : douesventer strilheoul g.

Benzinstandanzeiger g. (-s,-) / **Benzinstandmesser** g. (-s,-) : merker live ar strilheoul g., jaoj ar strilheoul g., jaoj an eoul-maen g.

Benzintank g. (-s,-e) : beol ar strilheoul b.

Benzinuhr b. (-,-en) : merker live ar strilheoul g., jaoj ar strilheoul g., jaoj an eoul-maen g.

Benzinverbrauch g. (-s) : bevezerezh eoul-maen g., dispign dour-tan g.

Benzinzapfstelle b. (-,-n) : porzh-servij g., pourvezerez dour-tan b., plomenn dour-tan b., plomenn strilheoul b.

Benzoe b. (-) : [louza.] storaks str., benzoin str., rousin-Indez g.

Benzoebaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez benzoin str., gwez rousin-Indez str.

Benzoeöl n. (-s,-e) : eoul benzoek g.

Benzoessäure b. (-,-n) : trenkenn venzoek b.

Benzoetinktur b. (-,-en) : dourenn venzoin b.

Benzol n. (-s,-e) : [kimiezh] benzol g., benzen g.

beobachtbar ag. : gwelus, evezhiadus, arselladus, a c'heller arseliñ, a c'heller evezhiañ.

beobachten V.k.e. (hat beobachtet) : 1. arseliñ, sellet ouzh, arvestiñ ouzh, chom da welet, chom da sellet ouzh, kompren war, kompren e, plediñ ouzh, evezhiañ ; *die Natur beobachten*, arvestiñ ouzh an natur, kompren war an natur, kompren en natur ; *die Vögel beobachten*, plediñ gant al laboused ; *etwas genau beobachten*, sellet-disellet ouzh udb, sellet pizh ha kempenn ouzh

udb, sellet mat ouzh udb, nizañ (nizat) udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, kompren udb, kompren war udb, chom da gompren en udb, ober ur gompren d'udb, ober un tamm kompren d'udb, evezhiañ udb, arvestiñ pizh ouzh udb ; *etwas durch Beobachten lernen*, deskiñ udb dre berzh al lagad ; *jemanden heimlich beobachten*, spiañ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b. ; **2.** *Stillschweigen beobachten*, chom peoc'h, chom sioul, chom mut, tevel ; **3.** mirout, seveniñ da, doujañ da, heuliañ, sentiñ ouzh ; *Regeln beobachten*, mirout reolennoù 'zo, ober diouzh reolennoù 'zo, seveniñ da reolennoù 'zo, doujañ da reolennoù 'zo, heuliañ reolennoù 'zo.

Beobachter g. (-s,-) : arvester g., arvestour g., eveshaer g., sellour g., evezhier g., test g. ; *wissenschaftlicher Beobachter*, arseller g.

Beobachtung b. (-,-en) : **1.** evezhiadur g., eveshadenn b., evezherezh g., evezhierezh g., evezhiadenn b. ; **2.** evezhiadenn b., remerk g. ; **3.** arsell g., arselladenn b., arselladeg b., arsellerezh g., arvesterezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., sellerezh g., gweledigezh b., gweled g. ; *etwas einer genauen Beobachtung unterziehen*, sellet-disellet ouzh udb, sellet pizh ha kempenn ouzh udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, kompren udb, kompren war udb, chom da gompren en udb, ober ur gompren d'udb, ober un tamm kompren d'udb, arseliñ udb, arvestiñ pizh ouzh udb ; **4.** mirerezh g., miridigezh b., sevenidigezh b., sentidigezh b.

Beobachtungsballon g. (-s,-e/-s) : aervag arseliñ b., aerlestr arseliñ g., baloñs arseliñ g.

Beobachtungsflugzeug n. (-s,-e) : nijerez arseliñ b.

Beobachtungsgabe b. (-,-n) : donezonoù evit arsellet lies.

Beobachtungsposten g. (-s,-) : gedlec'h g., post arseliñ g., post evezhiañ g., observatoriom g., arsellva g., arvestlec'h g., gwelva g., sellva g.

Beobachtungssatellit g. (-en,-en) : loarell arseliñ b.

Beobachtungssperre b. (-,-n) : dizarempred g., dispell g., dihentadur g., digenvez g.

Beobachtungsstand g. (-s,-stände) : gedlec'h g., post arseliñ g., post evezhiañ g., arsellva g., arvestlec'h g., gwelva g., sellva g.

Beobachtungsstelle b. (-,-n) : arsellva g., arvestva g., arvestlec'h g., gwelva g., sellva g.

Beobachtungsturm g. (-s,-türme) /

Beobachtungswarte b. (-,-n) : gwere b., mirador g., tourged g., arvestlec'h g., gwelva g., sellva g.

beordern V.k.e. (hat beordert) : **1.** gourc'hemenn, kemenn, degemenn, ordren, daveiñ, kas ; *man beordnete ihn nach Berlin*, ordrenet e voe da Verlin, daveet e oa bet da Verlin, kaset e voe da Verlin, kemennet e voe dezhañ mont da Verlin, degemennet e voe dezhañ mont da Verlin, dileuriet e voe da Verlin, roet e voe (an) urzh dezhañ da vont da Verlin, goulennet e voe da Verlin ; **2.** gervel.

Beorderung b. (-,-en) : gourc'hemenn g., kemenn g., urzh g.

bepacken V.k.e. (hat bepackt) : sammañ, bec'hiañ, kargañ.

bepackt ag. : karget, sammet, bec'hiet ; *schwer bepackt*, gwall sammet, gwall garget.

bepanzern V.k.e. (hat bepanzert) : hobregonañ, houarnwiskañ ; *bepanzertes Fahrzeug*, karbed hobregonet (hobregonek) g.

bepflanzen V.k.e. (hat bepflanzt) : lakaat [un dachenn] dindan plant ; *reich bepflanzt*, plantek, plantennek.

Bepflanzung b. (-) : planterezh g.

bepflastern V.k.e. (hat bepflastert) : **1.** pavezañ ; **2.** [dre skeud.] P. mit Orden bepflastert, medalennet-holl, galoñset-holl, medalennoù forzh pegement ouzh e vruched, un treuziad medalinier a-ispih ouzh e vruched.

bepflügen V.k.e. (hat bepflegt) : [labour-douar] arat.

bepinkeln V.k.e. (hat bepinkelt) : staotañ ouzh, staotañ war.

bepinseln V.k.e. (hat bepinselt) : **1.** gwisponañ, gwisponat, induañ ; **2.** stlabezañ, skrabadenniñ ; **3.** [mezeg.] lindrenniñ, induañ.

beplanken V.k.e. (hat beplankt) : [tekn.] gwiskañ gant plenk ; *ein Schiff beplanken*, bourzhiñ ur vag.

Beplankung b. (-,-en) : **1.** koadadur g., koadaj g. ; **2.** [merdead.] plankennoù diavaez ar c'houc'h lies., bourdachenn b., bordaj g., bordajenn b.

bepolstern V.k.e. (hat bepolstert) : bourellañ, matarasennañ, torchenniñ.

bepudern V.k.e. (hat bepudert) : poultrañ, poultrennañ.

Bepudern n. (-s) : poultradur g.

bequatschen V.k.e. (hat bequatscht) : **1.** divizout diwar-benn, breutaat, komz eus, komz diwar-benn ; **2.** *jemanden bequatschen*, c'hoari war u.b., kargañ war u.b., ober war u.b., pouezañ war u.b., poursuiñ war u.b., delc'her war u.b., forsiñ war u.b., mont d'u.b. dre guzuliou ; *sich bequatschen lassen*, lonkañ silioù (lostoù-leue, kañvaled, kelien, prun), plomañ kañvaled (kelien), lonkañ poulc'had, lonkañ poulc'hennoù, bezañ dastumet (devet, gennet) gant komzoù brav u.b., mont diouzh kaozioù brav an dud, lonkañ kement gaou a lavarer.

bequem ag. : **1.** aes, klet, klok, akomod, sasun, karantezus d'ober gantañ ; *ein bequemer Weg*, un hent kaer (Gregor) g., un hent hebleustr g., un hent aes da vont gantañ g., un hent karantezus da vont gantañ g., un hent reizh g., un hent dilu g., un hent gae g., un hent likant g., un hent kasant g. ; *bequeme Schuhe*, botoù aes en treid lies., botoù sasun lies. ; *eine bequeme Arbeit*, un tamm labour diboan g., un tamm labour aes g., un tamm labour aes d'ober g., un tamm labour didorr g., un tamm labour dilu g., un tamm labour karantezus d'ober g., un tamm labour na ro ket kalz a lavig g., un tamm labour plijus g. ; *bequemer Stuhl*, kador aes b. ; **2.** [dre flourlavar] lezoher, digalon da labourat, lugut da labourat, lezirek d'al labour, gwak, digas, difoutre, dibalamour, digaz, dievezh, gwallek, dilamprek, lizidant, gourt, lezirek, disaour, dibreder, diboan, diskuizh, landrammus, landrennek, landrennus, euver, kerterius, lantous, laosk, lizidour, lureüs, lureek, pladek, amlez ; *bequemer Schüler*, skoliad lezirek g., penn-karn g., skoliad diboan g., toull diboan g., Fañch an Didalvez g., skoliad lugut da zeskiñ ; *er ist ziemlich bequem*, un tammig eo techet d'al leziregezh.

Adv. : klok, aes ; *bequem sitzen*, bezañ azezet klok, bezañ azezet en e aez ; *hier sitzt es sich bequem*, an azezenn-mañ a zo aezet, brav eo bezañ azezet er gador vourret-se, ur gador aes an hini eo ; *machen Sie es sich bequem* ! grit evel er gêr ! amañ emaoch' er gêr ! amañ

emañ ho kêr ! kemerit hoc'h aezamant ! grit hoc'h aez ! ; *hier werden Sie's bequem haben*, amañ ho po frankiz, amañ e vo frank warnoc'h, amañ e vo frank deoc'h ; *sich es bequem machen*, brakañ, ober grallig, klask e aez, klask e aezamant, klask e aezamantoù, ober udb en e aez, ober udb war e aez, ober e aez ; *er macht es sich bequem*, ur paotr diskuizh eo, ne dorr ket e gein gant al labour, ne foeltr ket e revr, goustadik e ya dezhi, n'emañ ket bale an eost gantañ, hennezh e pad pell outañ ober pezh a zo d'ober, war e bouezig e ya ganti, war e zresig (war e sklavig, war e zres, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, d'e boz) e ya ganti, damantiñ a ra d'e boan, ne c'hwezo ket lec'h ma c'hwez ar broc'h, reiñ a ra bec'h d'ar gordenn laosk, hennezh a oar derc'hel a-drefñv, hennezh a denn war-drefñv, hennezh a sach da c'hennañ, hennezh a zo Yann ar bara-segal hag amann ; *jemandem eine Arbeit bequem machen*, kinnig pesked dizreinet d'u.b., kinnig bara chaoket d'u.b., aozañ ha kompezañ e labour d'u.b., aesaat e labour d'u.b., aezetaat e labour d'u.b., plaenaat e labour d'u.b.

bequemen V.em. : **sich bequemen** (hat sich (t-rt) bequemt) : *sich bequemen, etwas zu tun*, asantiñ (teurvezout, prizañ, grataat) ober udb, plegañ (damantiñ) d'ober udb ; *endlich bequemte er sich aufzustehen*, a-benn ar fin e teurvezas sevel e revr, diwar ar mare e teurvezas sevel e revr.

Bequemlichkeit b. (-, -en) : 1. aezamant g., aez g. ; *Wohnung mit allen Bequemlichkeiten*, ranndi gant pep aezamant b. ; *seine Bequemlichkeit lieben*, bezañ troet gant aezamantoù ar vuhez, klask e aez, klask e aezamant, klask e aezamantoù ; 2. [dre flourlavar] diegi b., lure g., lizouregezh b., leziregezh b., kostenn b., lentegezh b., landreantiz b., lizidanted b., loventez b., didalvez g., didalvoudegezh b., landrenn b., stranerezh g., mored g. ; *aus Bequemlichkeit*, dre leziregezh, dre ziegi.

berändern V.k.e. (hat berändert) : 1. bevenenniñ, riblañ, riblennañ, bordañ, erienañ, bardellañ, lezennañ ; 2. [tekn.] kordigellañ, tortisañ.

berändert ag. : rizennek.

beranken V.k.e. (hat berankt) : goleiñ gant delioù-gwini, goleiñ gant barroù-gwini.

Berapp g. (-s) : [tisav.] indu g., fuilh g., chek g., gwisk g., gwiskad g.

berappen V.k.e. (hat berappt) : 1. [tisav.] induañ, fuilhañ, chekañ ; 2. P. meudañ, diyalc'hañ, paeañ.

V.gw. (hat berappt) : P. meudañ, diyalc'hañ, mont d'e yalc'h, mont d'e c'hodell, kaout miz, pochañ, bilheouziñ.

beraten¹ V.k.e. (berät / beriet / hat beraten) : 1. kuzuliañ, aliañ, heñchañ, bazhvalaniñ da, ober katekiz da, ober erbedoù [ouzh u.b.], reiñ kelennoù [d'u.b.], mont [d'u.b.] dre guzuliou ; *jemanden gut beraten*, reiñ kuzuliou mat d'u.b., kuzuliañ mat u.b. ; *meine Schwester kann dich gut beraten*, alioù mat az po digant va c'hoar ; *ein Kind beraten*, mont d'ur bugel dre guzuliou ; 2. divizout, breutaat, daelañ, en em guzuliañ ; *eine Gesetzesvorlage beraten*, en em guzuliañ diwar-benn un danvez lezenn, breutaat un danvez lezenn, daelañ a-zivout un danvez lezenn.

V.gw. : divizout, emguzuliat, breutaat, daelañ.

V.em. : **sich beraten** (beraten sich / berieten sich / haben sich (t-rt) beraten) en em guzuliañ, emguzuliañ, en em glevet, breutaat, delc'her kuzul, divizout, kuzuliata, emguzuliata, breujata, kenbrezeg.

beraten² ag. : 1. kuzuliet, aliet, eilet ; 2. *er ist gut beraten, das zu tun*, aviz ha poell a vo gantañ ma ra an dra-se, reizh e vefe dezhañ ober an dra-se, mat e vefe dezhañ ober an dra-se, gras dezhañ ober an dra-se, un taol mat e vefe dezhañ ober an dra-se, fur e vefe dezhañ ober an dra-se ; *sie wären gut beraten, wenn sie kämen*, mat e vefe dezho dont ; 3. *du bist mit ihm gut beraten*, en em gavet out gant an den reizh.

beratend ag. : *beratender Anwalt*, alvokad kuzulier g. (Gregor) ; *beratender Ingenieur*, ijiner kuzulier g. ; *mit beratender Stimme*, ar gwir gantañ da reiñ e ali, ar gwir aliañ gantañ, ar gwir kuzuliañ gantañ ; *beratende Körperschaften*, organoù-kuzuliañ lies. ; *beratende Funktion*, roll kuzuliañ g. ; *beratender Ausschuss*, kuzul aliañ g., poellgor kuzuliañ g. ; *beratende Versammlung*, bodadenn-guzuliañ b.

Berater g. (-s, -) : kuzulier g., alier g., heñcher g.

Berater Tätigkeit b. (-) : kuzulierezh g.

Beratervertrag g. (-s, -verträge) : kevrat kuzulier b.

beratschlagen V.k.e. (beratschlagt / beratschlagte / hat beratschlagt) : divizout, breutaat, daelañ, en em guzuliañ ; *eine Gesetzesvorlage beratschlagen*, en em guzuliañ diwar-benn un danvez lezenn, breutaat un danvez lezenn, daelañ a-zivout un danvez lezenn.

V.gw. : (beratschlagt / beratschlagte / hat beratschlagt) beratschlagt) : divizout, breutaat, daelañ, en em guzuliañ.

Beratschlagung b. (-, -en) : 1. kuzulierezh g. ; 2. kuzuliadeg b., kuzuliadenn b.

Beratung b. (-, -en) : 1. kuzuliadenn b., kuzuliadeg b. ; 2. kuzulierezh g., heñcherezh g. ; 2. [mezeg.] *ärztliche Beratung*, kuzuliadenn vezegel b., kuzuliadur mezegel g., kuzuliadenn yec'hed b.

Beratungsausschuss g. (-s, -ausschüsse) : poellgor aliañ g., poellgor kuzuliañ g.

Beratungsfunktion b. (-, -en) : roll kuzuliañ g.

Beratungsgesetz n. (-es, -e) : lezenn skoilhañ ouzh an diforc'hidigezh b. [*danvez lezenn nac'het e Bro-Alamagn e 1989*].

Beratungsstelle b. (-, -n) : kreizenn guzuliañ b., kuzulva g., kreizenn heñchañ b.

berauben V.k.e. (hat beraubt) : 1. laerezh (udb digant u.b., udb diwar-goust u.b.), laerezh (u.b.), skrapat (udb digant u.b.), dibourc'hañ (u.b. eus udb), dirannañ (u.b. eus udb), dioueriñ (u.b. eus udb), lemel (udb digant u.b.), kemer (udb digant u.b.), c'hwiliañ (u.b.), diframmañ (udb digant e wir berc'henn) ; *seines Eigentums beraubt werden*, bezañ tennet e berc'hentiezh digant an-unan, bezañ diberc'hennet, bezañ lakaet er-maez eus e dra, bezañ lamet e vadoù digant an-unan, bezañ kemeret e vadoù digant an-unan, bezañ kenkizet, bezañ laeret e vadoù diwar e goust, bezañ digarget eus e beadra ; *er wurde seines Geldes beraubt*, laeret e voe e arc'hant digantañ ; 2. [dre astenn.] *jemanden der Freiheit berauben*, lemel e frankiz digant u.b., forc'hañ u.b. eus e frankiz, lakaat harz da frankiz u.b., naskañ u.b. ; *ich wurde der Ehre beraubt*, lamet e voe va enor diganin ; *etwas seines Reizes berauben*, difaganiñ udb ; 3. [dre

skeud.] *sich (t-rt) des Vorteils berauben*, mankout d'e grog, koll al lañs, dispegañ diouzh e grog.

Beraubung b. (-, -en) : preizherezh g., preizhadur g., skraperezh g., dibourc'herezh g., diberc'hennadur g., kenkizerezh g.

beräuchern V.k.e. (hat beräuchert) : mogediñ, mogidellañ.

berauschen V.k.e. (hat berauscht) : drevaat, mezviñ, mezveziñ [ur vaouez], mezevelliñ, pennvezviñ, troñsañ, ifamañ, badaouiñ, P. louzaouiñ.

V.em. : **sich berauschen** (hat sich (t-rt) berauscht) : *sich an etwas (t-d-b) berauschen*, birvilhañ evit udb, lakaat e voemenn gant udb., bourrañ ag udb, bourrañ gant udb, saouriñ udb.

Berauschen n. (-s) : mezverezh g., lonkerezh g.

berauschend ag. : pennadus, mezevellus, mezvus, badaouus, drant ; *ein berauschender Duft*, ur c'hwezh hag a sko er penn b., ur c'hwezh vezevellus b., ur frond mezevellus g. ; *berauschende Getränke*, diedoù pennadus lies., evajoù mezvus lies., evajoù drant lies. ; *berauschender Wein*, gwin penn (kalonek, speredus, krefiv, drant, mezevellus, mezvus) g.

Berauschtheit b. (-) / **Berauschung** b. (-) : mezverezh g., mezvadur g., mezventi b., mezvidigezh b., mezveriezh b., lonkerezh g.

Berber g. (-s, -) : 1. Berber g. ; 2. [dre skeud.] sklanker g., treul g. ; 3. [loen.] marc'h barber g. ; 4. pallenn barber g.

Berberaffe g. (-n, -n) : [loen.] marmouz-golf g., makak golf g.

Berberei b. (-) : *die Berberei*, Bro ar Verbered b.

Berberitze b. (-, -n) : [louza.] spenn-trechonek str., berberez str.

Berberpferd n. (-s, -e) : [loen.] marc'h barber g.

Berberteppich g. (-s, -e) : pallenn barber g.

berechenbar ag. : 1. jedus, jedadus, prizadus ; 2. rakwelus, diawelus.

Berechenbarkeit b. (-) : 1. jedusted b., jedadusted b. ; 2. rakwelusted b., diawelusted b.

berechnen V.k.e. (hat berechnet) : jediñ, teuler d'ar jed, dleata, fakturrenniñ, istimañ, istim, dewerzhañ, komputiñ, kompodiñ, sifrañ, kontañ, mentañ ; *die Fläche eines Kreises berechnen*, mentañ gorread ur c'helc'h ; *Kosten berechnen*, jediñ frejoù, jediñ ur c'houst, sifrañ ur c'houst, kontañ ur c'houst ; *Preise berechnen*, jediñ prizioù ; *Delkredere berechnen*, lakaat war ar gont-warrant ; *die Geburtenziffer prozentual berechnen*, dewerzhañ feurgenel ar boblañs dre un dregantad ; *nach Fässern berechnen*, barrikennata.

Berechnen n. (-s) : jederezh g., jed g., konterezh g., kont b.

berechnend ag. : hag a oar prientiñ e daolioù, evezhie.

Adv. : gant evezh.

Berechnung b. (-, -en) : 1. jed g., jedadenn b., jedadur g., jederezh g., sifradur g., kont b., konterezh g. ; *außer aller Berechnung*, na c'haller ket jediñ, dijedus, dijedadus ; *überschlägige Berechnung*, jedadur dre vras ; *genaue Berechnung*, jederezh dre vunudoù g. ; 2. [dre skeud.] itrik g., korvigell b., ardivinkoù lies., ijin g., gwidre g. ; *bei ihm ist alles Berechnung*, hennenezh zo itrikoù tout, ur Fañch an itrikoù a zo anezhañ ; 3. rakjedadur g., ragempentadenn b., ragarveziad g., diawelad g., rakwelad g. ; *sich jeder Berechnung entziehen*, na c'hallout

bezañ rakjedet, bezañ dijedus, bezañ dijedadus, bezañ dreist pezh a c'hall bezañ jedet, chom dizivinus, na c'hallout bezañ rakwelet, bezañ chañs-dichañs ; 4. ratozh b., mennad g., amboaz g., aviz g., devez g. ; *aus Berechnung*, a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-benn-kaer, a-ratozh-kaer, a-ratozh-vat ; *jemandes Berechnungen zuschanden machen*, kontroliañ raktresoù u.b., dispenn mennad u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diharpañ u.b., kas da get devez u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., stankañ an hent d'u.b., lakaat dour e laezh (e win) unan all, teuler dour e laezh u.b., ober beskelloù e park u.b., distreiñ (tennañ) an dour diwar brad u.b., tennañ dour diwar brad u.b., troc'hañ en e raok d'u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., touzañ ar maout d'u.b., diaraogiñ (diarbenn) u.b., goulonderiñ kompodoù u.b., kas da netra kompodoù u.b. (Gregor).

Berechnungsgrundlage b. (-, -n) : diazez jediñ g.

berechtigen V.k.e. (hat berechtigt) : 1. aotren, barrekaat, gouestaat, engwiriañ ; *jemanden berechtigen, etwas zu tun*, aotren udb d'u.b., reiñ koñje (aotre, asant, urzh) d'u.b. d'ober udb, reiñ e asant d'u.b. d'ober udb, aotren e rafe u.b. udb, lezel frankiz gant u.b. d'ober udb ; *berechtigt sein, etwas zu tun*, bezañ e dalc'h gant an-unan ober udb, bezañ aotreet (kaout aotre, kaout gwir, kaout ar gwir, kaout droed, kaout an droed) d'ober udb, kaout perzh en udb ; *was berechtigt Sie hierzu?* dre beseurt gwir e rit kement-se ? dre be wir e rit kement-se ? pe dre wir e rit kement-se ? ; 2. *sein Tun berechtigt zur Annahme dass ...*, o welet penaos en em ren hon eus gwir abeg da grediñ e ..., dre e zoare-ober ez omp aotreet da grediñ e ...

berechtigt ag. : 1. reizh, reizhek, reizhwiriek, reizhwir, gwirion, diazezet war ar reizh ; *nicht berechtigt*, direizh, direizhwir, direizhwiriek, disol ; *prüfen, ob eine Reklamation berechtigt ist*, sellet ha reizh eo ur c'hlemm ; *berechtigtes Interesse*, c'hoant gouzout diazezet war gwir abegoù ha war ar reizh g. ; *berechtigte Frage*, goulenn reizh g. ; 2. perzhhek, kembeliek ; *dazu bist du nicht berechtigt, a)* n'emañ ket en dalc'h ganit (ez peli, ez kalloud) ober war-dro seurt traoù, n'emañ ket ez karg ober war-dro seurt traoù, n'ec'h eus perzh ebet en dra-se, n'emañ ket ez kefridi ober war-dro seurt traoù, emout er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se, n'ec'h eus ket gwir d'en ober, n'ec'h eus ket droed d'en ober, n'ec'h eus ket a zroed d'en ober ; **b)** n'ec'h eus dre wir perzh ebet en dra-se, n'ec'h eus gwir ebet war an dra-se, an dra-se n'eo ket dleet dit.

Berechtigte(r) ag.k. g./b. : gwirieg g., perc'henn-gwir g., piaouer g., gounideg g.

berechtigterweise Adv. : gant abeg, gant gwir abeg, gant gwir mat, gant gwir hag abeg.

Berechtigung b. (-, -en) : 1. aotre g., reizh b., gwir g., gwir abeg g., reizhelezh b., reizhded b., reizhder g. ; *ohne jede Berechtigung*, hep gwir nag abeg, hep ket a wir, hep aotre ebet, hep abeg na reizh, a-enep pep gwir / e gaou / dre heg (Gregor), hep droed na koñje ; 2. aotreadur g., barrekadur g., engwiriadur g., reizhekadur g., gwiriekadur g.

Berechtigungsnachweis g.(-es, -e) : teul harpañ g., prouenn aotre b., paperenn aotre b.

Berechtigungsschein g.(-s,-e) : paperenn aotre b.

bereden V.k.e. (hat beredet) : 1. divizout diwar-benn, breutaat, daelañ a-zivout, komz eus ; *sie bereden ihre Ferienpläne miteinander*, divizout a reont diwar o raktresoù evit ar vakañsoù o tont ; *wir sollten dieses Projekt miteinander bereden*, mat e vefe komz etrezomp eus ar raktres-se ; 2. kendrec'hiñ ; 3. [gwasaus] *jemanden bereden*, dornañ traoù diwar-benn u.b., duañ u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., dispenn brud vat u.b., didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., gwashaat u.b., droukkomz eus u.b., pilat u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., terriñ keuneud war kein u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., dresañ porpant u.b., plaenaat porpant u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., displuñvañ e benn d'u.b., drouklavaret diwar-benn u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b., hiboudiñ.

V.em. **sich bereden** (hat sich (t-rt) beredet) : 1. en em guzuliañ, en em glevet, breutaat ; 2. *sich mit jemandem bereden*, merkañ deiziad ha lec'h un emwel.

beredsam ag. : 1. lokañsus, lokant, teodet-mat, teodet-dreist, teodet-kaer, latennet-kaer, lañchennet-mat, dilu a deod, ur c'haozeer brav anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, brokus a gomzoù, helavar, beget-mat, amparlet ; 2. [dre fent] tavedek, dilavar, kerterius en e gomzoù, kerterius war e gomzoù, berr e lañchenn.

Beredsamkeit b. (-) : teodegezh b., helavarded b., helavarder g., helavar g., lokañs b.

beredt ag. : 1. lokañsus, lokant, teodet-mat, teodet-dreist, helavar, beget-mat, teodet-kaer, lañchennet-mat, latennet-kaer, dilu a deod, ur c'haozeer brav anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'haozeer plaen anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, brokus a gomzoù, emparlet ; *ein beredter Mensch*, ur c'haozeer dibabet g., ur c'haozeer plaen g., ur c'homzer brav g., ur c'haozeer brav g., ur mestr kaozeer g., ur gwir brezeger g., unan a oar kaozeal ken brav ma tennfe laezh digant un tarv g., unan a oar treiñ krampouezh g., unan a oar treiñ brav ar grampouezhenn g., unan a oar treiñ brav e grampouezhenn g., unan a oar dispakañ brav e gaoz g. ; 2. eztaolus, splann ; *beredtes Schweigen*, tav helavar g., tav hag a gomz fraezh g., muderezh helavar g.

beregen V.k.e. (hat beregnet) : दौरa, दौरaat.

Beregnung b. (-,en) : दौरerezh g., दौरa g.

Bereich g.(-s,-e) : takad g., tachad g., tachenn b., tolead g., domani g. ; *im Bereich der Stadt*, en diabarzh kêr ; *Verwaltungsbereich*, pastellad b., bann g., pastell-vro b. ; *Bereich eines Ministers*, dalc'h ur maodiern g. ; *das gehört nicht zu meinem (in meinen) Bereich*, n'emaon ket e karg eus an dra-se, n'eo ket diouzh va galloud (n'eo ket e dalc'h ganin) ober war-dro an dra-se, n'emañ ket an

dra-se em dalc'h, n'em eus emell ebet war an dra-se, n'emañ ket an dra-se em emell ; *Einflussbereich*, kelc'h levezon g., levezonva b. ; *er kennt sich in diesem Bereich gut aus*, desket bras eo war an dachenn-se, reizh eo war an dachenn-se, gouzout a ra brav diouzh an traoù-se / en e grog (en e daol, en e blom) emañ gant an traoù-se (Gregor), don eo war an dachenn-se, arroutet (ur mailh) eo war an dachenn-se, barrek eo ouzh an traoù-se, skiant an traoù-se en deus, un tad den (ur mestr) eo war an dachenn-se, gouzout a ra anezhi war an dachenn-se, un den mat-krak eo war an dachenn-se ; *unsere Sprache muss unbedingt in allen Bereichen ständig angewandt werden*, ezhomm a zo da verat hor yezh dalc'hmat war bep tachenn ; *im Bereich der Religion bestand eine tiefe Kluft zwischen den Auffassungen meines Vaters und denen meiner Mutter*, va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *das liegt im Bereich des Möglichen*, an dra-se a zo posupl, marteze a-walc'h, graet e c'hall bezañ, e (a) c'hallfe bezañ, posupl a-walc'h eo, n'eo ket dibosupl, kement-se a c'hallfe c'hoarvezout ; *Bereich zwischen Daumen- und Zeigefingeransatz*, skalf an dorn g.

bereichern V.k.e. (hat bereichert) : pinvidikaat, lardañ, larjezañ, danvezañ.

V.em. **sich bereichern** (hat sich (t-rt) bereichert) : pinvidikaat, dont da binvidig, mont da binvidig, pluñvañ, stuc'hiañ, fortuniañ, ober berzh, ober struj, ober mat, kreñvañ, ober yalc'h, ober godell, ober god, ober fortun, ober ur fortun, lardañ, lartaat, redek an dour d'e vilin, dastum madoù ; *sich auf jemandes Kosten bereichern*, ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., lardañ diwar-goust u.b. ; *sich auf Kosten des Volkes bereichern*, lardañ gant c'hwezenn ar bobl ; *sich unrechtmäßig bereichern*, dont da vezañ pinvidik dre gammdroioù.

Bereicherung b. (-,en) : pinvidikadur g., pinvidikaerezh g. ; *geistige Bereicherung*, gounidoù speredel lies. ; *sie ließen uns zu ihrer eigenen Bereicherung Blut und Wasser schwitzen*, dastumet o deus o madoù dre hor c'hwezenn-ni ha dre hor gwad.

bereifen¹ V.k.e. (hat bereift) : goleiñ gant rev gwenn.

bereifen² V.k.e. (hat bereift) : 1. kelc'hiañ, kilhañ, lakaat ur c'helc'h da ; *ein Fass bereifen*, kelc'hiañ ur varrikenn, kelc'hiañ un donell, kilhañ ur varrikenn, eren un donell gant kerloù, lakaat kelc'hioù d'ur varrikenn, lakaat kelc'hioù en-dro d'ur varrikenn ; 2. lakaat bandennoù-rod da.

Bereifung b. (-,en) : 1. fret g., kilhaj g., kilh g. ; 2. bandennoù-rod lies.

bereinigen V.k.e. (hat bereinigt) : 1. naetaat ; 2. [dre skeud.] *eine Angelegenheit bereinigen*, kompezañ (plaenaat, renkañ, dirouestlañ, diluziañ, diskoulmañ) un afer, dibunañ ur gudenn, reizhañ un dizemglev, heñvelaat ar mennozhioù ; *eine Schuld bereinigen*, paeañ un dle, talañ un dle, akuitañ un dle ; *ein Konto bereinigen*, peurwiriañ ur gont, eeunañ ur gont.

Bereinigung b. (-,en) : 1. naetadur g. ; 2. peurwiriadur g., eeunadur g. ; 3. taladur g., paeamant g. ; 4. kompezadur g., diskoulmadur g., renkadur g.

bereisen V.k.e. (hat bereist) : beajiñ e (dre), ober ur veaj e (dre).

bereit ag. : 1. prest, darev, pare, e pourchas, e tu, war an tu, e tro, pourchaset, war ar pare, e ratre ; *stets bereit*, prest atav ; *seid bereit*, bezit prest, bezit pourchaset, ra vezo pep tra e pourchas ganeoc'h, bezit e pourchas, bezit war ar pare ; *alles ist bereit*, emañ pare an traoù, pep tra a zo e ratre, bez' emañ pep tra e pourchas ; *sich bereit finden*, bezañ prest (pare, darev, pourchaset, e pourchas, war ar pare) ; *sich bereit erklären, etwas zu tun*, reiñ e anv evit ober udb, lakaat e anv d'ober udb, asantiñ ober udb, reiñ e asant d'ober udb., grataat ober udb, bezañ mennet d'ober udb, prizañ ober udb, teurvezout ober udb, bezañ kontant d'ober udb, bezañ kontant a ober udb, bezañ e tu d'ober udb, bezañ e tro d'ober udb, bezañ e tres d'ober udb ; *keiner hat sich bereit erklärt, sie aufzunehmen*, den ne oa falvezet dezhañ degemer anezho, den ne oa falvezet gantañ degemer anezho ; *sich bereit halten*, en em zerc'hel e pourchas, en em zerc'hel pare, bezañ war ar pare, bezañ e ratre ; *bereit zu etwas sein*, bezañ prest (darev, e-tailh, e-doare, e-tal, pare, troet, e tres, a-dro-vat, en e du vat, a-du-vat, e-doare-vat, e-tro, e tu, war an tu, kontant) d'ober udb ; 2. [arc'hant] *bereite Kapitalien*, arc'hant diouzhtu (dizolo, a-benn, dibres) g.

bereiten¹ V.k.e. (beritt / hat beritten) : *ein Pferd bereiten*, mont war ur marc'h, marc'hegezh ur marc'h.

bereiten² V.k.e. (hat bereitet) : 1. aozañ, fardañ, fichañ, dareviñ, terkañ, prientiñ, reiñ un terk da, kempenn, darbariñ, pourchas, lakaat e ratre, reizhañ ; *eine Speise bereiten*, aozañ (fardañ, prientiñ, ober, aveiñ, terkañ, dareviñ, kempenn) ur meuz ; *aus welchen Zutaten ist diese Soße bereitet ?* gant petra eo bet aozet ar chaousse ? ; *den Tisch bereiten*, staliañ (dresañ, gwiskañ, lakaat, servijañ) an daol ; [dre skeud.] *jemandem den Weg bereiten*, plaenaat an hent d'u.b., ober hent en-dro d'ar park ; *Laeneg hat der modernen Medizin den Weg bereitet*, Laeneg en deus digoret an hent d'ar vezegiezh a-vremañ ; 2. [dre skeud.] reiñ, ober, degas ; *jemandem Freude bereiten*, ober plijadur d'u.b., lakaat levez e kalon u.b., degas ur galonad levez d'u.b. ; *jemandem Kummer bereiten*, ober diaez d'u.b., ober enk d'u.b., nec'hiñ (nec'hañsiñ, chifañ, chalañ, rec'hiñ, enkreziñ, glac'hariñ, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, ankeniañ, doaniañ, direnkañ, trechalañ, trefuañ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ) u.b., gloazañ kalon u.b., ober chal d'u.b., reiñ safar d'u.b., reiñ darbar d'u.b., reiñ kerse d'u.b., darbariñ u.b., degas poan-galon (enkreiz) d'u.b., ranngaloniñ u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., reiñ blev gwenn d'u.b., teuler bec'h gant u.b., reiñ fred d'u.b., lakaat poultr e soubenn u.b., ober fred d'u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b. ; *er bereitet mir Kummer*, predadoù anken am bez gantañ, kalz a boan hag a soursi am bez gantañ, kemer a ran charre gantañ, anoaz am bez gantañ, gwe am bez oc'h ober war e dro, reuz am bez gantañ, da ober am bez gantañ, bez e vez atav o c'hoari ar c'hontrol ouzhin, diharpañ a ra ac'hanon, darbariñ a ra ac'hanon, reiñ a ra blev gwenn din, deur (poan, darbar) am bez gantañ, reiñ a ra (ober a ra) fred din, hennezh a zo ur reuz ennañ ; *das bereitet mir Kopfzerbrechen*, un uz spered eo an dra-se ; *er bereitet mir Kopfzerbrechen*, hennezh a zo un debr-spered, hennezh a zo un dismantr-spered ; *eine Überraschung bereiten*, irienniñ (aozañ) ur souezhadenn

(un dapadenn) ; *das bereitet Mühe*, tenn eo, rust eo, poanuis eo kement-se, ur gwall grogad eo ober an dra-se, an dra-se a zo diaes-ral da ober, koustañ a ra d'ar c'horf ober al labour-se, ober se n'eo ket ul lein debret, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, start e vo ar foenn da denañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vez gant kostoù an den embreger al labour-se, kant poan ha kant all en devez an den o kas al labour-se da benn, mil pinijenn en devez an den o kas al labour-se da benn, d'ober en devez an den o klask kas al labour-se da benn, d'ober en devez an den evit kas al labour-se da benn, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, ober se n'eo ket ur c'hoari, ober se n'eo ket ur pardon, n'eo ket bihan an abadenn, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, micher a-walc'h eo, n'eo ket ur soubenn eo, honnezh a zo micher a-walc'h, darev eo d'an den dont a-benn eus an dra-se, ken start eo ha direunañ lost an diaoul, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vez tapet evit dont a-benn eus an dra-se.

Bereiter g. (-s,-) : 1. darbarer g., prienter g., farder g., aozer g. ; 2. marc'heger g., embreger kezeg g., pleustrer kezeg g.

bereithaben V.k.e. (hat bereit / hatte bereit / hat bereitgehabt) : kaout dindan taol e zorn, bezañ udb dindan e zorn (dindan taol e zorn, a-hed dorn, war-hed e vrec'h), kaout dindan an dorn, bezañ prest d'ober prim gant.

bereithalten V.k.e. (hält bereit / hielt bereit / hat bereitgehalten) : kaout dindan an dorn, bezañ prest d'ober prim gant, derc'hel prest.

bereitlegen V.k.e. (hat bereitgelegt) : aozañ, fardañ, prientiñ, ober, aveiñ, terkañ, derc'hel prest.

bereitliegen V.gw. (lag bereit / hat bereitgelegt) : bezañ prest, bezañ darev, bezañ pare, bezañ war ar pare, bezañ pourchaset, bezañ e pourchas.

bereitmachen / bereit machen V.k.e. (hat bereitgemacht / hat bereit gemacht) : aozañ, fardañ, prientiñ, ober, aveiñ, terkañ.

bereits Adv. : dija, seulabred, endeo, erru, c'hoazh.

Bereitschaft b. (-,en) : 1. pleg g., doug g. ; *seine Bereitschaft erklären*, bezañ mennet d'ober udb, teurvezout ober udb ; 2. *in Bereitschaft sein (liegen, stehen)*, en em zerc'hel e pourchas, en em zerc'hel pare, bezañ war ar pare, bezañ war evezh, bezañ war ziwall, bezañ prest da stourm, bezañ e ratre.

Bereitschaftsabteilung b. (-,en) : [lu] adarme prest da stourm b., piked g.

Bereitschaftsarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg diouzh tro g.

Bereitschaftsdienst g. (-es) : servij gward g., servij diouzh tro g.

Bereitschaftspolizei b. (-) : archeriezh-red b., strollad emellout an archeriezh g., gward-red g.

Bereitschaftspolizist g. (-en,-en) : archer-red g., gward-red g.

bereitstehen V.gw. (stand bereit / hat bereitgestanden) : en em zerc'hel e pourchas, bezañ prest, bezañ darev, bezañ pare, bezañ war ar pare, bezañ e pourchas ; *das Abendessen steht bereit*, prest eo koan ; *Ihr Taxi steht unten für Sie bereit*, emañ ho taksi ouzh ho kortoz en traoñ.

bereitstellen V.k.e. (hat bereitgestellt) : aozañ, fardañ, prientiñ, ober, aveiñ, terkañ, derc'hel prest ; *einen Kontoauszug bereitstellen*, savelañ ur gont, savelañ stad ur gont.

Bereitstellung b. (-,-en) : 1. prientadur g., prienterezh g., pourvezadur g. ; 2. [lu] engalvadeg g., savadeg b., alarmiñ g.

bereitwillig ag./Adv. : a-youl vat, a-c'hrad-vat, a-youl gaer, a galon vat, a-youl-frank, dre gaer, a-berzh-vat, servijus, sikourus, skoazellus, skorus, prest da sikour, karentezus.

Bereitwilligkeit b. (-) : youl vat b., grad vat b., servijuster b., servijusted b., hegarated b., madelezh b., asant g.

berennen V.k.e. (berannte / hat berannt) : 1. arsailhañ, argadiñ, tagañ ; 2. [dre astenn.] gronnañ, sezizañ, sichañ, kelc'hiañ.

bereuen V.k.e. (hat bereut) : bezañ leun a geuz en abeg da, kaout glac'har eus, kaout glac'har da, keuziñ da, keuziañ da, keuziañ [udb], keuzidikaat en abeg da, kaout keuz da, kaout dipit da, morc'hediñ da, kaout morc'hed en abeg da, en em zamantiñ en abeg da, trueziñ da, hiraezhiñ da, kaout desped da, diskanañ, kaout kerse, bezañ kerse gant an-unan ; *etwas bitter bereuen*, kaout keuz ruz d'udb, kaout keuz bras d'udb, kaout desped bras d'udb, kaout dipit bras d'udb, kaout keuz ruz (sevel keuz ruz d'an-unan, sevel morc'hed vras d'an-unan) da vezañ graet udb, na vezañ e geuz en e vañch, bezañ morc'hedus, kaout mil geuz o vezañ graet udb ; *er bereute bitter, in das Haus eingetreten zu sein*, mil geuz en doa o vezañ antreet en ti ; *ich bereue es heute nicht*, n'em eus ket a geuz bremañ, ne ro ket kerse din hiziv, n'em eus meskont ebet hiziv, kerse war vat am eus kavet kentoc'h, kerse war vat a zo ganin kentoc'h, kerse war vat eo evidon kentoc'h ; *seine Sünden bitter bereuen*, kaout ur gwir geuz d'e bec'hedoù, bezañ e bec'hedoù morc'hedus war e goustiañs ; *er bereut, es bewilligt zu haben*, keuz en deus d'e „ya“, kerse eo gantañ d'e „ya“, kerse a zo gantañ bezañ asantet, keuz en deus da vezañ asantet ; *er bereut, was er getan hat*, kerse eo gantañ d'ar pezh en deus graet, hennezh a zo kerse gantañ bezañ graet an dra-se, glac'har en deus d'ar pezh en deus graet, glac'har en deus d'e wall, keuz en deus d'ar pezh en deus graet, keuz en deus d'e wall, keuz a zo deuet dezhañ da vezañ graet an dra-se ; *sie fing an zu bereuen*, keuz a savas enni, keuz a savas ganti, keuz a savas dezhi, keuz a grogas enni, keuz a zenijas warni, keuz a zeuas dezhi, kerse a gouezhas ganti, morc'hed a savas enni, morc'hed a savas ganti, morc'hed a savas dezhi, morc'hed a grogas enni, morc'hed a zenijas warni, morc'hed a zeuas dezhi, morc'hed a gouezhas ganti ; *bleib ihm fern, sonst wirst du es noch bereuen* ! n'a ket war-dro hennezh pe neuze ez po keuz ! ; *das könntest du noch bereuen* ! *du wirst es noch bereuen* ! keuz az po

goude ! keuz az po diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) ! kerse a gavi goude ! kerse a vo ganit goude ! keuz a gouezho ganit ! da lér a zamanto ! damantiñ a ri ! en em gavout a ri gwazh a se ! diskanañ a ri ! emañ o hadañ danvez keuz ! emañ o hadañ greun keuz ! emañ o hadañ kerse ! emañ o prenañ kerse ! emañ o prenañ keuz ! emañ o prenañ morc'hed ! ; *du wirst es nicht bereuen* ! gwell eus se e vi ! kerse war vat a gavi ! kerse war vat e vo evidout ! n'az po ket keuz goude ! n'az po ket a geuz goude ! n'az po keuz ebet goude ! n'az po meskont ebet goude ! n'az po ket a dro da geuziñ goude ! ne gavi ket da geuz da bremañ goude ! mat e vo dit bezañ graet an dra-se ! un dro vat e vo dit ! mat e vo se dit ! ; *man soll nichts bereuen*, ne dalv ket en em zamantiñ, ne dalv ket ar boan kaout keuz, kaout keuz ne dalv da netra, n'eus ket da gaout keuz.

Berg g. (-s,-e) : 1. menez g., bre g. ; *Ottilienberg*, menez santez Odil g. ; *Ölberg*, Menez an olivez g., liorz an olivezenned, Menez an olivezenned g. ; *ein steiler Berg*, ur menez serzh g., ur menez sonn g., ur menez diaes da bignat (Gregor) g. ; *ein waldbedeckter Berg*, ur menez koadek g. ; *Feuer speiender Berg*, menez-tan g. ; *der Berg ist tausend Meter hoch*, mil metrad uhelder a zo d'ar menez ; *auf einen Berg steigen, einen Berg besteigen*, krimpañ ur menez, krimpañ war ur menez, krapañ gant tor ur menez, krapañ war ur menez, pignat ur menez, pignat war ur menez ; *vom Berg heruntersteigen*, diskenn diwar ar menez, pignat da draoñ ar menez, krapat da draoñ ar menez ; *einen Berg umgehen*, ober an dro d'ur menez ; *einen Berg durchbohren*, toullañ ur menez evit sevel un hent-kev (evit sevel un tunel) ; *in den Bergen trägt die Stimme weit*, er menezioù e vez klevet ar vouezh a-bell, tapout pell a ra ar vouezh er menezioù ; 2. *über Berg und Tal wandern*, mont a zeval da venez, a venez da zeval - skampañ traoñienn ha menez - mont a votenn da flagenn - foetañ bro dre traoñienn ha menez - mont dre gre'h ha traoñ - mont dre gleuz ha garzh - fustañ bro - galoupat bro - galoupat an hentoù - dornañ bro - redek bro - redek hent - redek hentoù - mont dre an hentoù - gwelet bro - bale bro - mont a-dreuz karter - mont krec'h-traoñ - mont a-hed ar vro - foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent - tennañ bro - redek ar c'hwitell - mont dre c'hêrioù ha broioù - roulat ar bed - ruilhal dre an hentoù ; 3. *über alle Berge sein*, bezañ mil bell dija, bezañ aet diwar-wel, bezañ sachet e skasoù gant an-unan, bezañ aet da foar an diaoul ; 4. bern g., yoc'h b., yoc'had b., strobad g., daspugnadur g., daspugn g., berniad g., tolzenn b., tolzennad b., tolp g., tolpad g., druilh g., druilhad g., maread g., hogenn b., touesk g., stroll g., strollad g. ; *Berge von Kartoffeln*, bernioù patatez, patatez a-vil-vern, yoc'h(ad)où patatez, patatez a-yoc'h ; 5. [dre skeud.] *goldene Berge versprechen*, prometiñ mor ha menez, ober mil ha miloù a bromesaoù, sorc'henniñ u.b., digeriñ an Neñv d'an dud, touiñ tourioù ha kestall, prometiñ mil ha mil dra all d'u.b., prometiñ an diaoul hag e gorniel, en em rivinañ en ur prometiñ pep tra hag en em saveteiñ goude en ur chom hep reiñ netra ; *dastehen wie der Ochse vorm Berg*, bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom da lurchañ ouzh udb evel ar yer ouzh an erc'h, bezañ ken bras e zaoulagad ha brammoù saout, chom sebezet-mik, chom genaouek,

chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom en estlamm evel ur bouc'h kavet gantañ ur c'henn hag ur prenn, ober estlammoù, estlammiñ, sebezifiñ, mantrañ, chom bamet, chom da c'henaouegañ, chom da vamañ evel ur genaoueg ; *mit seiner Meinung nicht hinter dem Berg halten*, komz didroidell, komz displeg, komz distag, bezañ distlabez da lavaret e soñj, lavarout e soñj hep kuzh seurt ebet ; *mit seiner Meinung hinter dem Berg halten*, derc'hel kloz war e soñjoù, moustrañ war e soñjoù, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, derc'hel en e c'henoù pezh 'zo en e soñj, na lavaret an oferenn war gan ; *jemandem über den Berg helfen*, reiñ un tamm skoazell d'u.b. evit dont a-benn eus un ampech bennak, astenn ar skeul d'u.b., ober avel d'u.b., dibab u.b., tennañ u.b. er-maez a boan, lemel u.b. a boan, ober kadorig d'u.b. ; *noch nicht über den Berg sein*, chom gant an-unan ur gwall grogad d'ober c'hoazh, na vezañ graet ar pep gwashañ c'hoazh, bezañ c'hoazh er vourellenn startañ, bezañ charre c'hoazh ; *er ist noch nicht über den Berg*, n'eo ket deuet c'hoazh er-maez eus al lagenn ; *über den Berg sein*, bezañ savet war-c'horre an dour, bezañ deuet a-benn da zont war-c'horre e vec'h, bezañ savet war an dour, bezañ savet war-c'horre, bezañ war-c'horre, bezañ diboaniet ; *ihm stehen die Haare zu Berge*, sevel a ra e reun war e benn, a-bik emañ e vlev war e benn, houpiañ a ra e vlev en e benn, savet eo e vlev war e benn, sonn eo e vlev war e benn, sevel a ra e reun en e benn, sevel a ra blev e benn, pikek eo e vlev, hirisiañ a ra e vlev àr e benn, sevel a ra eeun e vlev war e benn, sevel a ra e vlev en e benn gant ar morc'hed, sevel a ra e vlev en e benn gant euzh (Gregor) ; *ihr stehen die Haare zu Berge*, gant ar spont e sav he c'hoef diwar he fenn ; *der Glaube versetzt Berge*, ar feiz a c'hall dibradañ (dilec'hiañ) menezioù ; *bis dahin fließt noch viel Wasser den Berg hinunter*, en hon huñvreoù emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano - e bloaz an erc'h du marteze - an devezh goude biken - dindan zivin emañ c'hoazh - pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien - pa nijo ar moc'h - pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh - pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se - a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern - a-benn neuze hag ac'hanen di en do harzhet meur a gi - pell amzer a vezo ac'hann di - pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh - ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di ; *hinterm Berg wohnen auch Leute*, kant sant, kant santimant - kant bro kant giz - kant parrez, kant iliz - kant plac'h, kant hiviz - kant horolaj, kant eur - un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz (Gregor) - kant bro kant giz, kant parrez kant iliz, kant plac'h kant hiviz, kant horolaj kant eur - seul benn, seul veno - pep bro he deus he giz ha pep plac'h he hivizh - ken alies gwrac'h, ken alies a geusteur - d'ar sparfell ul laouenan, d'ar bleiz un dañvad pe un oan, d'ar c'hazh ul logodenn, hag a re a zebra vez laouen - da bep labous e gan.

bergab Adv. / **bergabwärts** Adv. : 1. war-draoñ, war-bouez-traoñ, war-naou, war-ziskenn, war-ziribin ; *bergab gehen*, diskenn, mont d'an traoñ, mont war-draoñ ; *der Weg geht bergab*, mont a ra an hent war-draoñ (war-ziskenn, war-ziribin, war-bouez traoñ), war-naou e ya an hent, war-ziribin emañ an hent, diribin a zo gant an hent, war-ziskenn emañ an hent, pouez-traoñ a zo gant an

hent, traoñ a zo gant an hent, diskenn a zo gant an hent ; 2. [dre skeud.] *es geht mit ihm bergab*, gwastañ a ra e stad, dont a ra a-dreñv, emañ e aferioù o treiñ fall, emañ e aferioù o treiñ da fall, e aferioù a ya war an tu-gin, emañ fall an traoù gantañ, emañ an traoù o treiñ da fall gantañ, ne dalv tra penaos e tro an traoù gantañ, emañ o vont e drouziwezh, mont a ra e aferioù en tu rekin, mont a ra d'ar baz, mont a ra e soubenn war drenkaat, digompez e ya an traoù gantañ, mont a ra e vleud da vrenn, war fallaat e ya e aferioù ; [mezeg.] war e ziskar emañ, en e ziskar emañ, da fall ez a e yec'hed, e yec'hed a zo o c'hoari da fall, falloc'h-fallañ eo e yec'hed, mont a ra war zieriañ, fallaat a ra, gwanaat a ra e nerzh, mont a ra e nerzh kuit, ne ra ket ruskenn vat, klañvoc'h-klañvañ eo, hennezh a ra ruskenn fall, gwashaat a ra, gwanaat a ra, emañ oc'h ober e gozh lien, emañ o nezañ e neudenn ziwezhañ (e sae, e gevre), tro en deus en e chabl ; *mit seinem Geschäft ging es langsam bergab, bis er völlig pleite wurde*, mont a reas e stal tamm-ha-tamm da stalig betek ken na chomas mui netra gantañ.

Bergabhang g. (-s,-hänge) : dirabañs b., diribañs b., dirablañs b., tor g., dinaou g., krap g., skrap g., krispenn b., pantenn b. [*liester* pantennoù, pantoù].

Bergabteilung b. (-) : melestradurezh ar mengleuzioù b.

bergabwärts Adv. : war-draoñ, war-bouez-traoñ, war-naou, war-ziskenn, war-ziribin.

Bergahorn g. (-s,-e) : [louza.] sikamor marellet str., skav-gwrac'h-gwenn str., fiezenn-var b.

Bergakademie b. (-) : skol vroadel ar mengleuzioù b., skol vroadel ar mengleuzerezh b.

Bergamotte b. (-,-n) : [louza.] bergamotez str.

Bergampfer g. (-s,-) : [louza.] trichin str.

Bergamt n. (-s,-ämter) : servij ar mengleuzioù g., gwazadur ar mengleuzioù g.

bergan Adv. : war-grec'h, war-sav, war-bign, war-laes, d'al laez, d'an nec'h.

Bergarbeiter g. (-s,-) : mengleuzier g., miner g.

Bergarbeitersiedlung b. (-,-en) : karter mengleuzierien g., koron g.

bergauf Adv. / **bergaufwärts** Adv. : 1. war-grec'h, war-sav, war-bign, war-laes, d'al laez, d'an nec'h ; *bergauf gehen*, pignat, mont war-grec'h, mont war-sav, mont war-bign ; *der Weg geht bergauf*, pignat a ra an hent war-grec'h (war-laes, d'al laez, d'an nec'h), sav a zo gant an hent, pouez-krec'h a zo gant an hent, an hent a zo krap gantañ, krec'h a zo gant an hent, war-bign emañ an hent, war-grec'h emañ an hent, war sevel e ya an hent ; 2. [dre skeud.] *es geht wieder bergauf*, gwelloc'h ez a an traoù, war wellaat e ya an traoù, war well e ya an traoù, gwelloc'h-gwell e ya an traoù, difallañ a ra an traoù.

Bergaufsicht b. (-) : ensellerezh ar mengleuzioù g.

bergaufwärts Adv. : *sellit ouzh* : **bergauf**.

Bergbahn b. (-,-en) : hent-houarn dre zrezenn g.

Bergbach g. (-s,-bäche) : froud g./b.

Bergbau g. (-s) : mengleuzierezh g., mengleuziañ g., labour-mengleuziañ g. ; *Bergbau betreiben*, mengleuziañ.

Bergbauarbeiter g. (-s,-) : mengleuzier g.

Bergbaugebiet n. (-s,-e) : mengleuzeg b., bro vengleuziek b.

bergbaulich ag. : a sell ouzh ar mengleuzioù, a sell ouzh ar mengleuzierezh.

Bergbaurevier n. (-s,-e) : mengleuzeg b., bro vengleuziek b.

Bergbautechnik b. (-) : mengleuzierezh g.

Bergbautreibende(r) ag.k. g./b. : gounezer mengleuzioù g., korvoer mengleuzioù g.

Bergbesteigung b. (-,-en) : pignidigezh b., krapadenn b., pignadenn b.

Bergbewohner g. (-s,-) : meneziad g. [*liester menezidi, meneziz*].

Bergeanfall lies. (-) : [mengleuz.] restadoù ur vengleuz lies., atredoù lies.

Bergegeld n. (-s,-er) : digoll saveteerezh g.

Berggut n. (-s,-güter) : 1. tamm peñse g. ; 2. tra saveteet diouzh ur peñse g.

Bergehalde b. (-,-n) : [mengleuz.] terril g., fagnaj g., koc'hieneg b., bern reier didalvez g., berniad reier didalvez g., yoc'h reier didalvez b., yoc'had reier didalvez b., krugell atred b., menez atredoù g., menez restadoù mengleuz g.

bergehoch ag. : ken uhel hag ur menez ; *bergehoch dastehen*, meneziañ.

Bergeidechse b. (-,-n) : [loen.] glazard bevc'haner g.

Bergelohn g. (-s,-löhne) : digoll saveteerezh g.

Berglöwe g. (-n,-n) : [loen.] puma g., kougouar g.

bergen V.k.e. (birgt / barg / hat geborgen) : 1. *die Ernte bergen*, degas (kerc'hat) an eost d'ar gêr, grignoliañ an eost, lakaat an eost er solier ; 2. [merdead.] *die Segel bergen*, diskenn ar gouelioù, diskar ar gouelioù, kargañ ar gouelioù, pakañ al lien, farleañ, ameniñ ar gouelioù, serriñ al lienoù ; 3. *die Ladung des Schiffes bergen*, dilestrañ ur c'hargad, diskargañ ur vag ; 4. [dre heñvel.] kuzhat, goudoriñ, enderc'hel ; *die Erde birgt viele Schätze in sich*, bez' ez eus pinvidigezhioù e-leizh e-barzh an douar ; 5. tennañ ; *sie konnten nur tot aus dem Bergwerk geborgen werden*, marv e oant dija pa voent tennet eus ar vengleuz ; 6. saveteiñ ; 7. diatreidiñ, divorañ, dizourañ, digonfontañ, diveuziñ.

Bergente b. (-,-n) : [loen.] 1. morilhon louet g. ; 2. *kleine Bergente*, morilhon bihan g.

Bergerecht n. (-s,-e) : gwir da gaout digolloù saveteerezh g.

Bergfahrrad n. (-s,-räder) : marc'h-houarn treuz bro (MTB) g.

Bergfahrt b. (-,-en) : 1. troiad er menezioù b. ; 2. [merdead.] bageerezh a-enep red an dour g., bageadenn a-enep red an dour ; 3. [trenioù] pignadenn b.

Bergfahrer g. (-s,-) : [marc'hhouarn, sport] krapet g.

Bergforelle b. (-,-n) : [loen.] dluzh fario g.

Bergfried g. (-s,-e) : [tisav.] tour-ged g., befrez g., tour-meur g., tourell b.

Bergführer g. (-s,-) : heñcher er menezioù g.

Bergfuß (-es,-füße) : troad menez g., tostal g., tostalenn b., chouk menez g., diaz eus ar menez g.

Berggesetz n. (-es,-e) : 1. kod ar vengleuzierien g., dezveg ar vengleuzierien b., lezennaoueg ar vengleuzierien b. ; 2. aotreadur mengleuziañ g., aotre mengleuziañ g., anzavad mengleuzel g.

Berggewerkschaft b. (-,-en) : kevredad korvoerien vengleuzioù g.

Berggipfel g. (-s,-) : lein (penn g., kribenn b., kribell b., kern b., beg g., barr g.) ar menez g., pikern g., pikernenn

b. ; *jetzt umhüllt die Untergrenze der Wolkendecke den Berggipfel*, bremañ e tiskenn ar c'houmoul izeloc'h eget barr ar menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o c'holeiñ beg ar menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o vouchañ beg ar menez, morennet eo beg ar menez bremañ gant ur vantellad koumoul.

Berggrat g. (-s,-e) : lein (penn g., kribenn b., kribell b., kern b., beg g., barr g.) ar menez g.

Berghang g. (-s,-hänge) : dirabañs b., diribañs b., dirablañs b., tor g., dinaou g., deval g., devalenn ur menez g., krispenn b., pantenn b. [*liester pantennoù, pantoù*], krap g. ; *am Berghang*, e-krap ar menez, war grap ar menez ; *der Wind treibt die Wolken gegen die Berghänge*, an avel a zegas ar c'houmoul da stekiñ ouzh ar menezioù.

Bergharz n. (-es,-e) : ter-douar g., bitum g.

Berghauptmann g. (-s,-männer) : 1. pennijour mengleuzier, pennijour a vengleuzierezh g. ; 2. pennenseller ar mengleuzioù g.

Berghütte b. (-,-n) : ti-menez g., bod er menezioù g.

bergig ag. : meneziek, torosennek, torosennek, koummet, kaniet, digompez, sav-diskenn, sav-disav, war naou-zinaou, ribin-diribin, torimellus, turumellek.

Bergingenieur g. (-s,-e) : ijinour mengleuzier g., ijinour a vengleuzierezh g.

Berginspektor g. (-s,-en) : enseller ar mengleuzioù g.

Bergkaffee g. (-s) : [louza.] kafeenn arabika b., gwez-kafe arabika str.

Bergkamm g. (-s,-kämme) : lein (penn g., kribenn b., kribell b., kern b., beg g., barr g.) ar menez g., linenn gribenn b., livenn-gein un aradennad-venezioù b.

Bergkette b. (-,-n) : steudad-venezioù b., aradennad-venezioù b., aradenn-venezioù b., aridennad venezioù b.

Bergknappschaft b. (-,-en) : korfuniad mengleuzierien g.

Bergkristall g. (-s,-e) : maen-strink g.

Bergkunde b. (-) : torosouriezh, orografiezh b.

Bergkuppe b. (-,-n) : 1. krugell b., menez ront g., bronnenn b., deval g. ; 2. krouzell ar menez b., talpenn ar menez b., krapell b., lein (penn g., kribenn b., kribell b., kern b., beg g., barr g.) ar menez g.

Bergland n. (-s,-länder) : bro venezioù b., bro veneziek b.

Berglandschaft b. (-,-en) : gweledva menezioù g., dremmvro veneziek b. ; *der Reiz dieses Landes liegt in seinen Berglandschaften*, hoalusañ tra er vro-se eo he menezioù, kaerañ a weler er vro-se eo he menezioù.

Berglehne b. (-,-n) : dirabañs b., diribañs b., dirablañs b., tor g., dinaou g.

Berglöwe g. (-n,-n) : [loen.] puma g.

Bergmann g. (-es,-leute) : mengleuzier g., miner g.

Bergmännchen n. (-s,-) : [mojenn.] kornandon g.

bergmännisch ag. : e doare ar vengleuzierien.

Bergmannstracht b. (-,-en) : gwiskamant hengounel ar vengleuzierien g.

Bergmassiv n. (-s,-e) : tolzennad-venezioù b., menezeg b., torosad g.

Bergmine b. (-,-n) : mengleuz b., embregerezh eztenañ kailh g., min g. ; *zum Abbau freigegebene Bergmine*, anzavad mengleuzel g.

Bergminze b. (-,-n) : [louza.] bent moger g., bent koad g./b.

Bergnot b. (-) : argoll g.
Bergnymph b. (-, -n) : [mojenn.] oreadenn b., boudig ar menez b.
Bergpartei b. (-) : [istor, polit.] Menez g., Menezidi lies.
Bergpolizei b. (-) : ensellerezh ar mengleuzioù g.
Bergpredigt b. (-) : [relij.] prezegenn Jezuz war ar menez b.
Bergpat g. (-s, -räte) : ijinour mengleuzier g., ijinour a vengleuzierezh g. ; *erster Bergpat*, pennijinour mengleuzier, pennijinour a vengleuzierezh g.
Bergrecht n. (-s, -e) : kod ar mengleuzioù g., dezveg ar mengleuzioù b.
Bergrevier n. (-s, -e) : mengleuzeg b., bro vengleuziek b.
Bergücken g. (-s, -) : kribenn (kribell b., kern b., penn g., lein g., beg g., barr g.) ar menez b., linenn gribenn b., livenn-gein un aradennad-venezioù b.
Bergutsch g. (-es, -e) : rikl-douar g., riskl-douar g., disac'had g., disac'hadeg b., disac'hadenn b., rez g., disac'h mein g., disac'had mein g., disac'hadenn vein b., disac'hadeg vein b., diruilhad mein g., riskladur mein g., riskl mein g., rikl mein g., rikladeg vein b.
Bergsalz n. (-es, -e) : holen-maen g., holen mengleuz g.
Bergsattel g. (-s, -sättel) : 1. kribenn gromm (kern gromm) ur menez b. ; 2. tachenn izeloc'h etre div grouzell b.
Bergschaden g. (-s, -schäden) : reuz (freuz g., droug g., gaou g., gwast g., gwall g.) war gorre an douar degaset gant rikloù-douar (gant ar gwantañ) en ur mengleuz g.
Bergsicht b. (-, -en) : 1. gwelead douarouriel er menezioù g., gwiskad geologek er menezioù g. ; 2. skipailh mengleuzierien g., laz mengleuzierien g., kouch mengleuzierien g., pare mengleuzierien g.
Bergschlitten g. (-s, -) : luj b., ruzikell b., stlejell b., tranell b.
Bergschlucht b. (-, -en) : islonk g., kampoull g., kampoullenn b., kanienn b.
Bergschuh g. (-s, -e) : botez menez b., botez gant krapoù b., brodikin g.
Bergschuhnägel lies. : krapoù lies.
Bergschule b. (-, -n) : skol ar mengleuzierezh b.
Bergsee g. (-s, -n) : lenn er menezioù b.
Bergspitze b. (-, -n) : 1. pikern g., pikernenn b. ; 2. lein (penn g., kribenn b., kribell b., kern b., beg g., barr g., fri g.) ar menez g. ; *bis zur Bergspitze klettern*, pignat betek kribell ar pikern.
Bergsport g. (-s) : alpaerezh g.
Bergstation b. (-, -en) : lec'h arsav uhelañ ar fungirri g.
bergsteigen V.gw. (*rouez* : bergstieg / ist berggestiegen / *peurliesañ anv-verb nemetken*) : krampañ ouzh ar menezioù.
Bergsteigen n. (-) : *das Bergsteigen*, ar c'hrampañ menezioù g., an alpaerezh g.
Bergsteiger g. (-s, -) : krimper g., alpaer g., kraper g.
Bergstelze b. (-, -n) : [loen.] kannerez-dour b., kannerez louet b.
Bergstiefel g. (-s, -) : botez menez b.
Bergstock g. (-s, -stöcke) : bazh houarnet b.
Bergstollen g. (-s, -) : toullenn vengleuz b., garidenn b.
Bergstraße b. (-, -n) : 1. hent menez g. ; 2. korn-bro alaman er c'hornôg d'an Odenwald g.

Bergstrom g. (-s, -ströme) : froud g./b. ; *das Tosen des Bergstroms, das Brausen des Bergstroms*, kroz ar froud g., krozadenn ar froud b.
Bergsturz g. (-es, -stürze) : rikl-douar g., rikladeg-douar b., riskl-douar g., disac'h g., disac'hadenn b., disac'hadur g., disac'hadeg b., diruilhad g.
Bergtour b. (-, -en) : tro-vale er menezioù b.
Berg- und Talbahn b. (-, -en) : trenig kermes sav-disav g.
Bergung b. (-, -en) : 1. saveteerezh g., saveteadenn b. ; 2. [merdead.] divoradur g., dizouradur g. ; 3. diatredadur g.
Bergungsarbeiten lies. : 1. saveteadenn b. ; 2. [merdead.] divoradur g., dizouradur g. ; 3. diatredadur g.
Bergungsgut g. (-s, -güter) : tamm peñse g.
Bergungskosten lies. : frejoù saveteerezh lies.
Bergungsmann g. (-es, -leute) : saveteer g.
Bergungsmannschaft b. (-, -en) : skipailh saveteerien g., laz saveteerien g., kouch saveteerien g., pare saveteerien g.
Bergungstrupp g. (-s, -s) : strollad saveteerien g.
bergversetzend ag. : [tr-l] *ein bergversetzender Glaube*, ur feiz ken kreñv ma c'hallfe dibradañ (dilec'hiañ) menezioù b.
Bergvorsprung g. (-s, -vorsprünge) : kentrell b., baleg g., balir g., balirad g.
Bergwacht b. (-) : kreizenn-sikour er menezioù b.
Bergwand b. (-, -wände) : bri serzh b., tor sonn g., torenn b., torrod g., pored g.
Bergwanderung b. (-, -en) : tro-vale er menezioù b.
Bergwerk n. (-s, -e) : mengleuz b., embregerezh eztenañ kailh g., min g. ; *Kohlenbergwerk*, mengleuz c'hlaou b., glaoueg b. ; *zum Abbau freigegebenes Bergwerk*, anzavad mengleuzel g. ; *sie konnten nur tot aus dem Bergwerk geborgen werden*, marv e oant dija pa voent tennet eus ar vengleuz.
Bergwerksabgabe b. (-, -n) : pennwir mengleuz g., skodenn vengleuzierezh b.
Bergwerksanlagen lies. : aveadurioù mengleuz lies.
Bergwerksanteil g. (-s, -e) : lodenn vengleuz b.
Bergwerksbedarf g. (-s) : dafar mengleuz g.
Bergwerksbetrieb g. (-s, -e) : korvoerezh mengleuz g., mengleuzierezh g., mengleuziañ g.
Bergwerksverleihung b. (-, -en) : anzavad mengleuzel g.
Bergwerkswesen n. (-s) : mengleuzierezh g.
Beriberi b. (-) : [mezeg.] beriberi g., avitaminos B1 g.
Bericht g. (-s, -e) : rentañ-kont g., danevell b., danevellad b., danevelladur g., danevellskrid g., skrid-danevell g., dezrevell b., dezrevellerezh g., kemennadenn b., kelaouadenn b., pennad-skrid g., displeg g., displegadenn b. ; *laut Bericht*, hervez ar c'hemenn, hervez ar rentañ-kont ; *einen Bericht entgegennehmen*, selaou ur rentañ-kont ; *Bericht erstatten*, lavaret pezh a zo bet, reiñ un danevell, ober un danevell [eus udb], danevellañ [udb d'u.b.], ober ur rentañ-kont, daskor kont [eus udb d'u.b.], rentañ kont [eus udb d'u.b.] ; *Auslandsbericht*, pennad-skrid kaset d'ur gelaouenn eus an estrenvro g. ; *Heeresbericht*, kemennadenn al lu b. ; *Wetterbericht*, danevell amzer b.
berichten V.gw. (hat berichtet) : 1. kelaoua, lavaret pezh a zo bet ; *ausführlich berichten*, kontañ dre ar munud (diouzh ar munud, pervezh) pezh a zo bet, displegañ just-ha-just petra a zo bet, ober ur rentañ-kont dre ar munud,

reiñ un danevell dre ar munud, ober un danevell bervezh, ober un danevell klok eus an darvoudoù, ober un danevell gloz eus an darvoudoù ; *der Rundfunk berichtet von großen Unruhen in den Vereinigten Staaten*, keloù reuz er Stadoù-Unanet a zo gant ar skingomz ; **2.** [Bro-Suis] kontañ kaoz, kaozeal, marvailhat, ober ur marvailh bennak, ober ur varvailhadenn, kaozeal ur begad.

V.k.e. (hat berichtet) : kontañ, kontañ keloù eus, dezrevell, dezrevellañ, displegañ, dibunañ, reiñ un danevell eus, ober un danevell eus, danevellañ, ober ur rentañ-kont eus, daskor kont eus, rentañ kont eus, restañ [udb] ; *ich habe nichts Neues zu berichten*, n'ouzon nevezded ebet, ne'm eus nevezded ebet da lavaret ; *ich habe nur Unerfreuliches zu berichten*, keleier fall n'eus ken ganin, ur gwall zisaouzan am eus ; *ich habe nur Erfreuliches zu berichten*, kalz a gaer am eus da lavaret deoc'h, meurbet a draoù kaer am eus da gontañ deoc'h, n'eus nemet keleier laouen ganin ; *ich habe Ihnen Wichtiges zu berichten*, un dra a bouez bras am eus da zisklêriañ deoc'h, traoù pounner am eus da zisplegañ deoc'h, traoù bras am eus da zisplegañ deoc'h, kaozioù pounner am eus da lavaret deoc'h, un dra c'hrevus am eus da zisklêriañ deoc'h.

Berichterstatter g. (-s,-) : kelaouenner g., doaretaer g., kelskriver g., kelaouer g., daneveller g.

Berichterstattung b. (-,-en) : **1.** kelaouadenn b., kelaouerezh g., kelaouadur g., rentañ-kont g., danevell b., kemennadenn b., pennad-skrid g., kelskrid g. ; *eine tendenziöse Berichterstattung*, un doare kelaouiñ (un doare rentañ-kont) gwallduek ; **2.** [polit.] kuzuliadenn b.

berichtigen V.k.e. (hat berichtigt) : **1.** reizhañ, reishaat, lakaat war e reizh, divankañ, difaziañ, difallañ, eeunañ ; *einen Irrtum berichtigen*, reizhañ ur fazi ; *ein Gesetz berichtigen*, eeunañ ul lezenn ; **2.** [kenw.] *ein Konto berichtigen*, peurwiriañ ur gont, reizhañ ur gont, lakaat ur gont war he reizh, eeunañ ur gont.

V.em. **sich berichtigen** (hat sich (t-rt) berichtigt) : reishaat, en em zifaziañ, difaziañ, adsevel.

Berichtigung b. (-,-en) : **1.** reizhadenn b., reishadur g., reizhadur g., reizherezh g., reizhidigezh b., gwelladur g., difaziadenn b., reizhamant g., difaziadur g., divankadur g., eeunadur g. ; *zur Berichtigung unserer Anzeige*, evit reizhañ pezh hon eus bet kemennet, evit reizhañ hor c'hemennadenn ; *amtliche Berichtigung*, kemennadenn gefridiel reishaat b. ; **2.** [kenw.] *buchungsmässige Berichtigung*, reishadur ar c'hontoù g., peurwiriadur g., reizhadenn degaset d'ar c'hontoù b., eeunadur ar c'hontoù g. ; *Berichtigung einer Schuld*, diendleadur g. ; **3.** [stlenn.] *automatische Berichtigung*, reishadur emgefreak g., emreishadur g., reizhañ emgefreak ar fazioù g. ; **4.** [tekn.] junterezh g., skarvañ g.

Berichtigungsanzeige b. (-,-n) : kemennadenn reishaat b.

Berichtungsblatt n. (-s,-blätter) : folenn reishaat b.

Berichtigungsfaktor g. (-s,-en) : termen reizhañ g.

Berichtigungshaushalt g. (-s,-e) : darbarad kelliidsteuñvel g., kelliidsteuñv reizhañ g., kelliidsteuñv reishaat g.

Berichtsjahr n. (-s,-e) : embregvezh g. g.

beriechen V.k.e. (beroch / hat berochen) : musa, musat, c'hweshaat, c'hwesha, c'hweshata, ruflañ, fronal, blasaat, frondiñ.

berieseln V.k.e. (hat berieselt) : **1.** दौरा, gouerañ, gwaziañ, glebiañ, gouzourañ, strimpiñ, strimpiñ दौर war, दौरा, dousaat ; **2.** skuilhañ g., fuilhañ ; **3.** [dre skeud.] teuler war, levezonañ dre zindan, kaout pleg war, kaout perzh war, pistigañ dre zindan, broudañ dre zindan.

Berieselung b. (-) : **1.** dourerezh g., दौरा g., दौरा g. ; **2.** skuilhadezh b., skuilherezh g., skuilhañ g., fuilhañ g. ; **3.** [dre skeud.] pistigadur dre zindan g. ; *Berieselung mit (durch) Werbung*, bruderezh a-sil g. ; *Dauerberieselung durch die Werbung*, fraoulerzh daranvel g.

Berieselungsanlage b. (-,-n) : **1.** staliadur दौरा g., kenreizhiad दौरा b., staliadur दौरा g. ; **2.** staliadur fuilhañ g., staliadur skuilhañ g., fuilherezh b.

Berieselungsfeld n. (-s,-er) : **1.** park dourer g. ; **2.** gorread fuilhañ g.

Berieselungskühler g. (-s,-) : [tekn.] reizhiad yenaat dre zourerezh b., yenaer dre riolenñiñ g.

berinden V.k.e. (hat berindet) : pluskañ.

V.k.e.: **sich berinden** (hat sich (t-rt) berindet) : pluskañ.

berindet ag. : pluskennek.

beringen V.k.e. (hat beringt) : enveziañ, lakaat ur bizoù war, lakaat ur walenn war, lagadenniñ, minellañ, minwalañ ; *die Schnauze eines Schweines beringen*, fibliñ ur pemoc'h, minellañ ur pemoc'h, minoc'hellañ ur pemoc'h, minwalañ ur pemoc'h ; *die Scheide einer Stute beringen*, lagadenniñ ur gazeg.

beringt ag. : **1.** ur walenn gantañ war e viz ; **2.** [tekn.] ruilhennek.

Beritt g. (-s,-e) : **1.** embregerezh kezezh g., pleustrezezh kezezh g. ; **2.** [lu] tolead g., tachenn b. ; **3.** [dre astenn.] strolladig marc'hegerien g.

beritten ag. : war varc'h ; *die berittene Polizei*, an archerien war varc'h lies., ar polis war varc'h g. ; *berittene Truppen*, marc'hegerezh g., marc'hegiezh b., kavalliri b.

Berkelium n. (-s) : [kimiezh] berkelium g.

Berle b. (-,-n) : [louza.] panez-gouez str.

Berlin n. (-s) : Berlin b. ; *ich habe Berlin lieber als London*, kavout a ran Berlin gwell eget Londrez, gwell eo Berlin ganin eget Londrez.

Berlin-Blockade b. (-) : [istor] kaeladur Berlin g., blokus Berlin g.

Berline b. (-,-n) : gwetur peder-dor b., berlinenn b.

Berliner¹ g. (-s,-) : **1.** Berlinad g. ; *die Berliner*, Berliniz lies., ar Verliniz lies., tud Berlin lies. ; **2.** [kegin.] bignez str., bignezenn b.

Berliner² ag. digemm : berlinat, ... Berlin ; *Berliner Blau*, glaz prusian g., glaz Bro-Brusia g. ; *die Berliner Mauer*, Moger Berlin b., ar Voger b., Moger ar vezh b.

berlinerisch ag. : berlinat, ... Berlin.

berlinern V.gw. (hat berlinert) : gregachiñ e berlineg, komz e stumm Berlin, berlinegañ.

Berlin-Krisen lies. : [istor] enkadennoù Berlin lies.

Bermudadrieck n. (-s) : tric'horn ar Bermudez g., tric'horn Bermuda g. ; *im Bermudadrieck sind schon viele Schiffe untergegangen*, peñseüs eo tric'horn Bermuda.

Bermudainseln lies. : *die Bermudainseln*, inizi Bermuda lies.

Bermudas¹ lies. : *die Bermudas*, ar Bermudez lies., Bermuda b.

Bermudas² lies. / **Bermudashorts** lies. : [dilhad] bermuda g.

Bern n. (-s) : Bern b.

Bernarda b. / **Bernarde** b. : Bartrez b.

Berner¹ g. (-s,-) : Bernad g.

Berner² ag. digemm : bernat, ... Bern.

Bernhard g. : Bernez g.

Bernhardiner g. (-s,-) : 1. bernezad g. 2. ki-sant-Bernez g., ki-menez g.

Bernhardinerwurzel b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hazh b.

Bernstein g. (-s,-e) : goularz g. ; *nach Bernstein suchen*, goularsa ; *reich an Bernstein*, goularsus.

Bernsteinfarbe b. (-,-n) : liv goularz g.

bernsteinfarben ag. : ... goularz.

Bernsteinkette b. (-,-n) : chadenn a c'hreun goularz b., kelc'henn c'hoularz b.

bernsteinreich ag. : goularsus.

Bernsteinsäure b. (-,-n) : [kimiezh] trenkenn sukinek b.

Bernsteinsucher g. (-s,-) : goularsaer g.

Bersch g. (-es,-e) : [loen.] brell g.

Berserker g. (-s,-) : 1. brezelour taer ha feuls g. ; 2. den kriz g., den kollet e skiant-vat gantañ ; *er tobte wie ein Berserker*, maget en doa cholori ar mil diaoul, ober a reas karnaj an droukspered, hennezh a grie evel un egaret, diskiantet e oa gant ar gounnar, graet en doa un trouz an diaoul, graet en doa ur vosenn, c'hoariet (graet) en doa an diaoul hag e bevar, graet en doa e zen gars, loenet en deus bet forzh pegement, loenet en deus bet ken-ha-ken, loenet en deus bet ken-ha-kenañ, loenet en deus bet kenañ-kenañ, loenet en deus bet mui-pegemui, loenet en deus bet gwazh-pegem-gwazh, frank a reuz en doa graet ; *wie ein Berserker arbeiten*, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lorgnañ, forsiñ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, c'hwezhañ e-barzh, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bouc'halañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Berserkerwut b. (-) : kounnar ruz g./b., fulor ruz g., droug ruz g., imor santel b., frenezi b.

bersten V.gw. (birst / barst / ist geborsten) : 1. tarzhañ, dedarzhañ, terriñ, frailhañ, skarnilañ, skarrañ, skalfañ, diskolpañ, kreviñ ; *das Eis barst*, terriñ a reas ar skorn, kreviñ a reas ar gwiskad skorn en un taol ; *die Granate birst*, tarzhañ a ra ar c'hreunadenn, tarzhañ a ra an obuz, kreviñ a ra an obuz ; *bei der Dürre birst die Erde*, skarnilañ (frailhañ) a ra an douar gant ar sec'hor (gant ar

sec'honi) ; *etwas bersten machen*, tarzhañ udb, lakaat udb da darzhañ, ober d'udb tarzhañ ; 2. [dre skeud.] *vor Wut bersten*, difoñsañ gant ar gounnar, birviñ gant ar gounnar, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ e fulor ruz, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-ran, bezañ en ur fulor, bezañ fuloret-naet, bezañ ur barrad fulor o kroزال en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, koll e bothouarn bihan, bezañ brizh-du, bezañ e gouez, bezañ e benn e gouez, bezañ arfleuet-ruz, bezañ ar gounnar gant an-unan, taeriñ ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ droug ruz en an-unan, migañ, migañ gant ar gounnar, fuc'hañ gant ar vuanegzh, fuc'hañ gant ar gounnar, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan, breskenn, mont e breskenn, mont da vreskenn ; *vor Lachen bersten*, dirollañ (tarzhañ, disvantañ, diskordañ) da c'hoarzhin, kristilhañ, c'hoarzhin leizh e c'henoù, c'hoarzhin a-leizh genoù, c'hoarzhin ken a strak.

Bersten n. (-s) : 1. tarz h g., frailhadur g., diskolp g. ; *durch Bersten*, dre ziskolp ; 2. [dre skeud.] *zum Bersten voll*, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-klok, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-faezh, leun-fot, leun-sklok, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, barrleun, barruhel, barr-skuilh, leizh-klok, leizh-faezh, leizh-brok, barrek.

Berstschtutz g. (-es,-e) : gwarez eneptarz g., kloued surentez eneptarz b.

Berta b. : Berta b.

Bertram¹ g. (-s) : [louza.] piretr g.

Bertram² g. / **Bertrand** g. : Beltram g.

berüchtigt ag. : brudet-fall, gwallvrudet, gwall-e-vrud, born.

berücken V.k.e. (hat berückt) : 1. achantañ, hudañ, boemañ, strobinañ, gouestlañ [spered u.b.], touellañ, lakaat dindan gazel-ge, mezevelliñ, mezviñ, kilhañ, goursevel, bamañ, dibradañ, hoalañ, sordañ, sorsiñ, chalmiñ, lorc'hiñ, strobellañ, strobañ, signañ, barn, teuler breoù war, filimiñ ; *eine Kuh berücken, damit aus ihrer Milch keine Butter gewonnen werden kann*, diamannin ur vuoc'h ; 2. *jemanden mit Worten berücken*, dastum u.b., strobinañ spered u.b., gouestlañ spered u.b., kelc'hiañ u.b., kilhañ u.b., lakaat spered u.b. dindan gazel-ge, sorc'henniñ u.b. gant e gomzoù brav, sorc'henniñ u.b. gant e gaozioù brav, boemañ u.b. gant e gomzoù kaer, chalmiñ santimant u.b., lorc'hañ u.b.

berückend ag. : strobiniellus, hoalus, boemus, dudius-dreist, dudius, bamus, sorc'hennus, signus, marzhus, estlammus, mezevellus, mezvus.

berücksichtigen V.k.e. (hat berücksichtigt) : lakaat e penn-kont, lakaat e-barzh, teuler kont eus, eveshaat ouzh, eveshaat war, reiñ pouez da, reiñ fed da, reiñ a fed da, ober fed da, teuler perzh ouzh, teuler evezh ouzh, teuler pled gant (war, da), teuler fed ouzh, ober stad eus, derc'hel stad eus, derc'hel stad a, derc'hel kont eus, derc'hel kont a, ober istim eus ; *berücksichtigt werden*, bezañ lakaet e penn-kont, bezañ lakaet e-barzh, bezañ dalc'het kont ouzh an-unan, bezañ taolet kont ouzh an-unan, bezañ roet pouez (roet fed) d'an-unan, bezañ graet fed d'an-unan, bezañ taolet evezh (pled) ouzh an-unan, bezañ taolet pled gant an-unan (war an-unan, d'an-

unan) ; *ein Kapitel nicht berücksichtigen*, tremen dreist ur pennad, lakaat ur pennad en ankounac'h, lakaat ur pennad er-maez, sigotañ ur pennad.

Berücksichtigung b. (-) : fed g., sellad g., pled g., respet g., preder g., evezh g., meiz g., istim b. ; *unter Berücksichtigung von*, en ur zerc'hel kont eus, o vezañ, dre ma, evit reiñ fed da, evit reiñ a fed da, abalamour da / gant respet evit / en abeg da / dre an abeg da (Gregor), dre abeg ma, en abeg ma, dre an abeg ma, hep disoñjal, en ur zerc'hel kont eus ; *unter Berücksichtigung der Organisation und der Mittel jedes Staates*, en ur zerc'hel kont eus aozadur ha pinvidigezh pep bro.

Berückung b. (-) : eurvad b., laouenidigezh b., levenez b., plijadur g., plijadurezh b., dudi g., eürusted b., boem b., bamadur g., bamerezh g., eslamme g., trugar b., ebat g., chalm g., esmaeenn b., goursav g., sorc'hennerezh g.

Beruf g. (-s,-e) : micher b., etad b., labour g. ; *freier Beruf*, frankvicher b. ; *handwerklicher Beruf*, micher-dorn b., micher-zorn b., micher artizan b., labour artizan g., labour dornwezhour g. ; *Beruf mit Zukunft*, micher asur he dazont b., micher digor he dazont b. ; *einen Beruf ergreifen, einen Beruf wählen, in einem Beruf tätig werden*, mont war ur vicher, mont war ul labour ; *er hat den Lehrerberuf ergriffen, er hat den Lehrerberuf gewählt*, aet eo war ar vicher gelenner, aet eo war ar vicher a gelenner ; *einen Beruf ausüben*, bezañ war (eus) ur vicher, seveniñ ur vicher, ober ur vicher, plediñ gant ur vicher, c'hoari ur vicher, pleustriñ ur vicher, pleustriñ war ur vicher, embreger ul labour ; *seinen erlernten Beruf ausüben*, labourat war e vicher ; *den Beruf wechseln*, mont diwar e vicher, cheñch micher, treiñ micher ; *er wechselt ständig den Beruf*, ne chom war vicher ebet, ur Yann a vil vicher (mil micher, mil vicher, ar mil vicher, e vil vicher) a zo anezhañ, hennezh a zo ur Yannig a vil vicher (mil micher, mil vicher, ar mil vicher, e vil vicher) anezhañ, hennezh ne zalc'h e gopr ebet, hennezh ne bad neblec'h, dalc'hmat e vez etre ar c'hrog hag an diskrog ; *zu seinem erlernten Beruf zurückkehren*, distreiñ da labourat war e vicher ; *er gab bald diesen Beruf auf*, ne oa ket chomet pell war ar vicher, buan a-walc'h e tilezas ar vicher ; *er fängt in diesem Beruf an*, nevez eo war ar vicher-se, nevez eo er vicher-se ; *einen Beruf erlernen*, bezañ o teskiñ micher, bezañ lakaet war ur vicher ; *bei seinem erlernten Beruf bleiben*, chom war e vicher ; *er ist von Beruf Arzt*, mezeg eo dre vicher (dre e vicher, a vicher, diouzh e vicher), ober a ra mezeg, e vicher a zo mezeg, mezegañ a ra ; *was bist du von Beruf ?* war betore micher ez out ? war beseurt micher out ? petra out diouzh da vicher (dre da vicher, dre vicher, a vicher) ? a be vicher out ? pe vicher out ? ; *er geht seinem Beruf fleißig nach*, gant e jeu e vez atav pa vez o labourat, hennezh a ren e vicher da vat ha kaer (Gregor), mont a ra da vat-kaer ganti, mont a ra a-zevri-kaer ganti, mont a ra a-zevri-kaer dezhi, labourat a ra parfet ; *er ist noch recht jung für diesen Beruf*, yaouankik eo da vont war ar vicher-se, yaouankik eo da vezañ lakaet war ar vicher-se ; *Berufe mit dem niedrigsten sozialen Status*, micherioù izelañ lies. ; *jeder Beruf hat seinen Wert*, micher ebet ne zizenor un den, pep stad a zeu digant Doue ; *Abfärben des Berufs auf das Privatleben, Abfärben des Berufs auf den Menschen*,

treuzvoaz micherel g. ; die Nachteile dieses Berufs, chastre ar vicher-se g. ; *die Vorteile dieses Berufs*, gwellentez ar vicher-se b. ; *Arztberuf*, micher vezeg b., micher a vezeg b.

berufen¹ V.k.e. (berief / hat berufen) : gervel, envel, daveiñ, dileuriañ, dileuriñ, aroueziñ, kadoriañ, krouiñ, lakaat da ; *jemanden auf ein Amt berufen*, daveiñ u.b. d'ur garg bennak, gervel u.b. d'ur garg, envel u.b. d'ur garg, dileuriañ u.b. d'ur garg bennak ; *jemanden zum Nachfolger berufen*, gervel u.b. da gemer e garg en e c'houde (Gregor), envel u.b. da warlerc'hiad ; *jemanden auf einen Lehrstuhl berufen*, envel (gervel) ur c'helenner d'ur gador-gelenn, daveiñ (dileuriñ) u.b. d'ur gador-gelenn, kadoriañ u.b. ; *eine Versammlung berufen*, gervel d'ur vodadeg, pediñ d'un emvod ; *Gott berief ihn zum Priester*, galvet e voe gant Doue d'ar stad a veleg, galvet e voe da veleg gant Doue.

V.em. **sich berufen** (berief sich / hat sich (t-rt) berufen) : *sich auf etwas (t-rt) berufen*, ober meneg eus udb, ober dave d'udb, reiñ udb da abeg e ober, menegiñ udb, reiñ udb da zigarez, kemer digarez diouzh udb, reizhabegañ e ober gant udb, en em harpañ war udb, en em skorañ war udb, en em fontañ war udb, pantilioniñ e vennozh gant udb, soliañ e vennozh war udb, ober e vad eus udb, amc'houlenn udb ; *sich auf jemanden berufen*, en em harpañ war u.b., ober meneg eus asant u.b., lavarout bezañ e gourc'hemenn u.b., lavarout bezañ diouzh dorn u.b. ; [gwir] *sich auf seine Unschuld berufen*, touiñ bezañ digablu, lavarout kreñv bezañ didamall ; *sich auf ein Recht berufen*, daveiñ d'ur gwir bennak, ober dave d'ur gwir bennak, menegiñ ur gwir bennak, en em harpañ (en em skorañ, en em fontañ, en em ziazezañ) war ur gwir bennak, ober diouzh ur gwir bennak, amc'houlenn ur gwir bennak.

berufen² ag. : [dre skeud.] 1. penn-kil-ha-troad, betek mel e eskern, leizh ar gudenn, leizh an neud, hed an neudenn, en e had ; *berufener Vertreter*, kinniger marc'hadourezh leizh ar gudenn g., kinniger marc'hadourezh glez g., paotr eus gouenn ar ginnigerien varc'hadourezh g. ; 2. *er fühlte sich zum Lehrer berufen*, e c'halvedigezh a oa kelenn ; *zu etwas berufen sein*, bezañ bet galvet gant Doue da vezañ udb, bezañ bet galvet d'ober udb, bezañ bet galvet d'udb, bezañ bet galvet d'ur stad bennak ; [krl] *viele sind berufen, aber wenig sind ausgewählt*, kalz a vez galvet, met nebeut a vez dibabet.

beruflich ag. : micherel, micherourel, a vicher, ... micher ; *berufliche Eignung*, barregezh war ur vicher b., gouestoni (donezon natur b./g.) evit ober ur vicher b., perzhegezh b. ; *berufliche Mobilität*, dilec'hiusted vicherel b., fiñvusted war ar vicher b., fiñvuster war ar vicher g., fiñvusted vicherel b., fiñvuster micherel g. ; *beruflich tätig sein*, bezañ war ur vicher, kaout labour, labourat, na vezañ dilabour ; *beruflich aufsteigen*, uhelaat, mont war well, bezañ anvet war well, krapañ, pignat, sevel, mont en ur garg uheloc'h, sevel dreist e renk, kaout sav en e garg, kaout avañs en e garg ; *was bist du beruflich ?* war betore micher ez out ? war beseurt micher out ? petra out diouzh da vicher (dre da vicher, dre vicher, a vicher) ? a be vicher out ? pe vicher out ?

Berufsarbeit b. (-,-en) : labour micherel g.

Berufsausbildung b. (-) : deskadurezh vicherel b., stummadur micherel g., deskadurezh vicher b., stummadur micher g.

Berufsausbildungskurse lies. : stummadur emvarrekaat g., stummadur arwellaat g., stummadur barrekaat g.

Berufsaussichten lies. : diarselloù micher lies.

Berufsbeamtentum n. (-s) : kargidi lies., korfuniad ar gargidi g., korf ar gargidi g.

Berufsbefähigung b. (-, -en) : gouested war ur vicher b., gouested vicherel b., perzhegezh b.

berufsbedingt ag. : micherel, liammet gant ar vicher, stag ouzh ar vicher, ... micher.

Berufsberater g. (-s, -) : kuzulier-heñcher g.

Berufsberatung b. (-, -en) : aliañ hag heñchañ war ar micherioù b., heñchadur micherel g., heñcherezh micherel g.

Berufsberatungsstelle b. (-, -n) : kreizenn aliañ hag heñchañ war ar micherioù b.

Berufsbezeichnung b. (-, -en) : micher b., karg b., saviad g., rezh g., stad b.

berufsbezogen ag. : micherel, liammet gant ar vicher, stag ouzh ar vicher, ... micher.

Berufsbild n. (-s, -er) : profil ur vicher g., aelad micherel g.

Berufsehre b. (-) : koustiañs vicherel b.

Berufseingliederung b. (-, -en) : kenemprerezh dre al labour g., kenemprañ micherel g.

Berufserfahrung b. (-, -en) : skiant-prenañ war ur vicher b., skiant-prenet war ur vicher b., skiant-pren war ur vicher b., perzhegezh b. ; *er hat genug Berufserfahrung, um das zu schaffen*, micherour a-walc'h eo evit dont a-benn eus an dra-se. ; *Berufserfahrungen sammeln*, dont da vailh war e vicher.

Berufsethik b. (-) / **Berufsethos** n. (-) : dleoniezh vicherel b., dleadoniezh vicherel b., koustiañs vicherel b.

Berufsfachschule b. (-, -n) : lise ar micherioù g., lise deskadurezh vicherel g.

Berufsfahrer g. (-s, -) : 1. bleinier a vicher g. ; 2. [sport] bleiner kirri redek a vicher g.

Berufsfeuerwehr b. (-) : pomperien a vicher lies.

Berufsfreiheit b. (-) : frankiz labourat b.

berufsfremd ag. : 1. nannstummet war ar vicher ; 2. na sell ket ouzh ar vicher.

Berufsgeheimnis n. (-ses, -se) : sekred micher g., siell ar vicher b., rin micherel g. ; *sich hinter dem Berufsgeheimnis verschanzen*, kavout abeg e sekred e vicher evit tevel, kemer digarez diouzh ar rin micherel evit tevel, digareziñ ar rin micherel evit tevel, siguriñ ar rin micherel evit tevel.

Berufsgenosse g. (-n, -n) : kenseurt g., kenvreur g.

Berufsgenossenschaft b. (-, -en) : 1. kef ragevezh gwallzarvoudoù g. ; 2. korfuniad g.

Berufshandel g. (-s) : [gwir] felladenn anlazed b., felladenn dre c'houzout a-berzh e garg b., felladenn dre c'houzout a-fet e garg b.

Berufsheer n. (-s, -e) : lu a vicher g., arme a vicher b.

Berufskleidung b. (-, -en) : dilhad micher g./lies.

Berufskrankheit b. (-, -en) : kleñved micher g.

Berufsleben n. (-s) : buhez war al labour b., buhez vicher b., buhez vicherel b., buhez oberiat b. ; *die ersten*

Schritte im Berufsleben fielen ihm leicht, ur c'hrog aes en deus kavet an den-se en e vicher.

berufsmäßig ag. : 1. micherel, micherourel, a vicher, ... micher ; 2. a-berzh e garg, a-fet e garg.

Berufsoffizier g. (-s, -e) : ofisour a vicher g.

Berufspflicht b. (-, -en) : endalc'h stag ouzh ar vicher g.

Berufsrisiko n. (-s, -s/-risiken) : reuzioù ar vicher lies., riskloù ar vicher lies., reuzioù al labour lies. ; *das ist Berufsrisiko*, reuzioù ar vicher eo, riskloù ar vicher eo.

Berufssänger g. (-s, -) : kaner a vicher g.

Berufsschule b. (-, -n) : kreizenn stummañ b., skol vicherel b.

Berufsschüler g. (-s, -) : skoliad ur greizenn stummañ g., skoliad ur skol vicherel b.

Berufsschulung b. (-, -en) : deskadurezh vicherel b., deskadurezh vicher b., stummadur war ur vicher g.

Berufssoldat g. (-en, -en) : soudard a vicher g., milour g.

Berufssparte b. (-, -n) : rumm kevredadel-micherel g.

Berufsspieler g. (-s, -) : c'hoarier a vicher g.

Berufssportler g. (-s, -) : sportour a vicher g.

Berufsstand g. (-s, -stände) : korfuniad g.

berufsständisch ag. : korfuniad, kevredadel-micherel ; *berufsständisch organisiertes Wahlsystem*, mouezhiañ korfuniad g.

Berufssystematik b. (-, -en) : rummatadur ar micherioù g.

Berufstänzer g. (-s, -) : dañser a vicher g., triper g.

berufstätig ag. : war ur vicher, oberiant, oberiat ; *berufstätig sein*, bezañ war ur vicher, kaout labour, labourat, na vezañ dilabour, bezañ oberiant, kaout krog, kaout fred ; *berufstätige Bevölkerung*, poblañs labour b., poblañs oberiant b., poblañs oberiat b.

Berufstätige(r) ag.k. g./b. : den oberiant gopret g., oberiad g. [*liester* oberiaded, oberidi], oberiant [*liester* oberianted] g., oberiadez b., oberiantez b.

Berufstätigkeit b. (-, -en) : obererezh micherel g.

Berufstrick g. (-s, -el-s) : tro-vicher b., tun micher g., kalvezad g.

Berufstüchtigkeit b. (-) : barregezh war e vicher b., barregezh vicherel b.

berufsunfähig ag. : divarrek da labourat, dic'houest da labourat.

Berufsunfähigkeit b. (-) : divarregezh labour b., dic'houest labour b. ; *dauernde Berufsunfähigkeit*, divarregezh labour padus b., divarregezh labour didermen b., dic'houest trebadek b. ; *vorübergehende Berufsunfähigkeit*, divarregezh (dic'houest) labour evit ur mare b.

Berufsunfähigkeitsrente b. (-, -n) : leve divarregezh labour g.

Berufsverband g. (-s, -verbände) : strollad interest micher g., korfuniad g., korf-micher g., kevredad-micher g., korf g., kenezeliezh b., kevicher b.

Berufsverbot n. (-s, -e) : berz seveniñ ur vicher g., berz seveniñ e vicher g.

Berufsverbrecher g. (-s, -) : torfedour a vicher g.

Berufsvereinigung b. (-, -en) : strollad interest micher g., korfuniad g., korf-micher g., kevredad-micher g., kenezeliezh b., kevicher b.

Berufsverkehr g. (-s) : 1. eurvezhoù ar brasañ tremeniri lies., mare ar brasañ tremen-distremen g., koulzad ar

brasañ tremeniri g., eurvezhioù soulgreskoù an dremeniri lies. ; **2.** monedone reoliek etre al lec'h annez hag al lec'h labour g.

Berufsvorbereitungsjahr n. (-s,-e) : bloavezh studi a-raok ur staj micher g.

Berufswahl b. (-,-en) : dibab micher g., choaz micher g. ; *jeder hat das Recht auf freie Berufswahl*, pep den en deus gwir da zibab al labour a gar.

Berufswechsel g. (-s,-) : cheñchamant micher g., kemm micher g.

berufswidrig ag. : kontrol d'an endalc'hioù stag ouzh ar vicher.

Berufung b. (-,-en) : **1.** engalvadeg b., kengalv b. ; *Berufung des Bundestages*, engalvadeg ar breudoù b., engalvadeg Breujoù ar C'hevread Alaman b.

2. anvidigezh b. ; *Berufung eines Ministers*, anvidigezh ur maodiern b., choaz ur maodiern g. (Gregor).

3. galvidigezh b., davitad g. ; *Berufung zum Musiker*, galvidigezh da vezañ soner b.

4. [gwir] **1.** galv g., galv da derriñ barn g., engalv g., amoug d'al lez terriñ g. ; *Berufung einlegen [gegen]*, teuler (ober) galv [a-enep ur setañs bennak], mont war c'halv [a-enep ur setañs bennak], gelver da derriñ barn, gelver d'ul lez uheloc'h [en un afer justis bennak], teuler engalv eus un disentez varnerezh, teuler engalv eus ur varnadenn, gelver eus ur varn, sevel amoug d'al lez terriñ, gelver eus ur setañs bennak, ober engalv, engolver.

5. [tr-l] *unter (mit) Berufung auf*, o vezañ ma, dre ma, abalamour da, en (dre an) abeg da (Gregor), en abeg ma, dre abeg ma, dre an abeg ma.

Berufungsfall g. (-s,-fälle) : [gwir] fed skouer g., diaraogad g.

Berufungsfrist b. (-,-en) : [gwir] termen evit ober galv g.

Berufungsgericht n. (-s,-e) / **Berufungsinstanz** b. (-,-en) : [gwir] lez-varn galv b., lez-engalv b.

Berufungsklage b. (-,-en) : [gwir] engalv g., galv g., galv da derriñ barn g., amoug d'al lez terriñ g.

Berufungsrichter g. (-s,-) : barner el lez-varn galv g., barner el lez-engalv g.

beruhen V.gw. (hat beruht) : **1.** bezañ diazezet war, bezañ harp war, pouezañ war, harpañ war, en em harpañ war, dont eus, dont da-heul, dont diwar ; *das beruht auf einem Irrtum*, ur fazi a zo pennabeg d'an dra-se, disoc'h ur fazi eo ; *das beruht auf Gegenseitigkeit*, boutin a-unan eo kement-se / boutin eo ken en un tu ken en egile (Gregor), diazezet eo kement-se war ar c'henober, ober a reont kemm-ouzh-kemm ; *ihre Liebe beruht auf Gegenseitigkeit*, karantez a vagont an eil evit egile ; **2.** *wir lassen es auf sich beruhen*, ne vo ket klasket pelloc'h, ne vo ket goulennet hiroc'h, echu eo ha mat pell 'zo, echu ha fin dre eno, echu ha kuit ha fin dre eno, ned aimp ket pelloc'h gant an afer-se, ra chomo an traoù evel m'emaint, laoskomp an traoù evel m'emaint, laoskomp se.

beruhigen V.k.e. (hat beruhigt) : *jemanden beruhigen*, sioulaat u.b., habaskaat u.b., peoc'haat u.b., dinec'hañ u.b., distrafuilhañ u.b., didrabasiñ u.b., didrubuilhañ u.b., sederaat u.b., dienkreziñ u.b., kuñvaat u.b., dousaat u.b., digrizañ u.b., dizaoniñ u.b., disponsañ u.b., disaouzanañ u.b., dizoaniañ u.b., kalmiñ u.b., reishaat u.b., ameniñ u.b., didaeriñ u.b., difachañ u.b., doñvaat u.b., disouezhiñ

u.b., tevel nec'h u.b., lakaat u.b. da vont war e du, distanañ da soubenn u.b., terriñ e zroug d'u.b., terriñ e fulor d'u.b., kompezañ spered u.b., krennañ e ivinoù d'u.b., dousaat da fulor u.b. ; *deine Worte haben mich beruhigt*, peoc'haet eo va c'halon gant da gomzoù, peoc'haet eo va c'halon gant ar c'homzoù ac'h eus lavaret din, peoc'haet e voe va c'halon gant da gomzoù, gwakaet eo va c'halon gant da gomzoù, da gomzoù o deus lakaet kalm da sevel da'm spered.

V.em. **sich beruhigen** (hat sich (t-rt) beruhigt) : sioulaat, habaskaat, peoc'haat, digrizañ, distanañ d'an-unan, dont da galmiñ, kalmiñ d'an-unan, rabatiñ d'an-unan, terriñ d'an-unan, distanañ da soubenn an-unan, sederaat, distrafuilhañ, dizaoniñ, disponsañ, en em zispontañ, reishaat, ameniñ, didaeriñ, dinec'hiñ, en em zinec'hiñ, difachañ, disouezhiñ, dont sioul, dousaat, dousaat e spered, dousaat d'an-unan, dont e spered da gomepezañ ; *er beruhigt sich*, terriñ a ra dezhañ, terriñ a ra warnañ, didaeriñ a ra, dousaat a ra dezhañ, kalmiñ a ra dezhañ, habaskaat a ra dezhañ, sioulaat a ra dezhañ, dont a ra e spered da gomepezañ ; *sie beruhigte sich*, kalm a zeuas d'he spered ; *er hat sich wieder beruhigt*, aet eo e zroug e puñs an avel, digounnaret eo, uzet eo e zroug, distanet eo e gounnar, distanet eo dezhañ, distanet eo d'e soubenn, diazezet eo e dorad kounnar, difach eo, dousaet en deus e spered, deuñt eo e spered da gomepezañ, dousaet eo dezhañ, sioulaet eo dezhañ, habaskaet eo dezhañ ; *er hat sich noch nicht beruhigt*, n'eo ket digounnaret c'hoazh, n'eo ket difach c'hoazh, n'eo ket distanet e gounnar c'hoazh, n'eo ket distanet dezhañ c'hoazh, n'eo ket uzet e zroug c'hoazh, n'eo ket distanet d'e soubenn c'hoazh, n'eo ket diazezet e dorad kounnar c'hoazh ; *beruhigen Sie sich ! a)* n'hoc'h eus ket ehomm da gaout nec'h ! arabat ho pefe nec'h ! bezit dinec'h war gement-se ! bezit dichal ! bez e c'hallit kousket dibreder ! lezit da gas ! n'it ket da gaout nec'hamant ! n'ho pezit aon ebet war gement-se ! bezit dizaon ! bezit hep aon ! n'hoc'h eus ket morc'hed da gaout ! arabat ho pefe aon ! bezit dibreder ! paouezit en hoc'h aez ! bezit distrafuilh ! na vezit ket war enkreiz ! nebaon ! ; **b)** sioulait ! yenait ho penn ! didaerit ! kalmit ! n'hoc'h eus ket a ehomm da vont droug ennoc'h !

beruhigend ag. : sioulaus, sederaus, habaskaus, peoc'hius, peoc'hus, peoc'haus, distan, distanus, kalmijennus.

Beruhiger g. (-s,-) : disponter g., dienkrezer g., habaskaer g.

beruhigt ag. : seder, dinec'h, freals, sioulaet.

Beruhigung b. (-) : **1.** disamm g., siouladur g., siouladenn b., peoc'hadur g., distan g., habaskadur g., habaskadenn b. ; *zur Beruhigung des Gewissens*, evit an diskarg eus e goustiañs (Gregor), evit sioulaat e goustiañs ; **2.** [avel] *kurze Beruhigung*, spanaenn b..

Beruhigungsmittel n. (-s,-) : louzoù distanus g., louzoù distanañ g., dienkrezer g., habaskaer g.

Beruhigungspille b. (-,-n) : pilulenn distanañ b., pilulenn distanus b., dienkrezer g., habaskaer g.

Beruhigungssauger g. (-s,-) : chut g., chugell b., chugenn b., chutell b., sunig g.

Beruhigungsspritze b. (-,-n) : pikadenn distanañ b., pikadenn distanus b.

berühmt ag. : 1. brudet, brudek, uhelvrud, illur, glorius, enorus, flamm, klodus, arwarzhek, mil anavezet, anavezet-kaer, lintrus e anv, meur ; *ein berühmter Mann*, un den brudet g., un den meur g. ; *der berühmteste Vorfall*, an degouezh anavezetañ g. ; *er ist berühmt*, ar brud a zo gantañ, anavezet-kaer eo e-touez an dud ; *berühmt werden*, brudañ, dont da vezañ brudet, gounit un anv kaer, gounit brud vat, gounit un tamm mat a vrud, pakañ un tamm mat a vrud ; 2. [dre skeud.] *das war nicht gerade berühmt*, ne oa ket gwall fin ober kement-se, n'eus ket peadra da vezañ c'hwezet, n'eus ket peadra da estlammiñ.

Berühmtheit b. (-en) : 1. brud g./b., uhelvrud g./b., klod g., anv kaer g. ; *er genießt große Berühmtheit*, brudet-bras eo ; 2. [dre astenn.] den brudet g. ; *er ist eine Berühmtheit*, brudet-bras eo an den.

berührbar ag. : stokadus, hestok.

berühren V.k.e. (hat berührt) : 1. stekiñ ouzh, stekiñ e, touch, touch ouzh, touch da, bezañ touch ouzh, pokañ da ; *bitte, das Brot nicht berühren* ! na stokit ket ho torn ouzh ar bara, mar plij ! na lakait ket ho taouarn war ar bara, mar plij ! na gemerit ket ar bara gant ho taouarn, mar plij ! na douchit ket ar bara ouzh ho taouarn ! na douchit ket ho taouarn ouzh ar bara ! na douchit ket d'ar bara gant ho taouarn ! arabat touch d'ar bara ! arabat touch ouzh ar bara ! pas touch d'ar bara ! pas touch ouzh ar bara ! ; *wir werden nichts berühren*, ne vo stoket e mann ebet (ouzh mann ebet), ne stokimp hon daouarn ouzh netra ; *sein Kinn berührte ihre Nase*, e elgezh a boke d'he fri ; *sanft berühren*, chourañ, flourañ ; *der Kerl hat sie genital berührt*, al loen brein-se en deus bet graet hillig d'he c'haezourennig, al loen lous-se en deus bet graet jestroù fall outi, al loen vil-se (an dra milliget-se) en deus roet flouradoù hakr dezhi ; *beim Berühren des Bodens hat sich der Fallschirmspringer verletzt*, gloazet e voe an harzlammer o stekiñ ouzh an douar ; *seine Füße berührten den Boden nicht*, ne douchet ket e dreid d'an douar, e dreid a oa dibrad diouzh an douar ; *der Heuhaufen berührte den Boden nicht*, ar bern foen a oa distok diouzh an douar, ar bern foen a oa distrad diouzh an douar, dizouaret e oa ar bern foenn ; *leicht berühren*, spinañ, klisiañ, rezañ ; 2. tremen dre ; *einen Ort auf der Reise berühren*, tremen dre ul lec'h e-kerzh ur veaj ; 3. menegiñ, ober meneg eus ; *er hat diesen Punkt nicht berührt*, n'en doa ket graet meneg eus ar c'hraf-se, n'en deus bet graet meneg ebet eus ar c'hraf-se, graet en deus bet an tav war ar c'hraf-se ; *ein heikles Thema berühren*, reiñ avel d'ar c'had, digeriñ ur gaoz gwall skoemp ; 4. tizhout, teneraat, dousaat, fromañ, esmaeañ, trivliañ, touch, lakaat da vezañ esmaet ; *es berührt mich schmerzlich*, un distokadenn eo evidon, va foaniañ a ra kalz ar pezh 'zo c'hoarvezet, glac'haret on gant kement-se, doaniet (mantret) on gant an dra-se, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, kriz (kasaus) e kavan an dra-se, va c'halon a zo don estonet, kement-se a laka ac'hanon en ur chif bras, piket eo va c'halon gant an dra-se ; *das berührt mich am meisten*, nesañ tra da'm c'halon eo, nesañ tra din eo ; *jemanden an seiner empfindlichsten Stelle berühren*, gwaskañ war ar gor, gwaskañ war kaledenn u.b., gwaskañ war gwiridig u.b., pouezañ war ar gwan en u.b.,

mont d'u.b. dre e du gwan, mont d'u.b. dre e du gwak, gwaskañ war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glañvenn ; *das berührt mich nicht*, n'on ket touchet gant an dra-se, n'em eus netra da welet gant an dra-se, an dra-se ne ra netra din, ne cheñcho netra evidon, me ne ran forzh eus an dra-se, kement-se a zo pell diouzh va santimant.

V.em. **sich berühren** (haben sich (t-rt) berührt) : 1. bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ stok-ha-stok, bezañ harzant, bezañ sko, bezañ stok-ouzh-stok, bezañ a-stok, bezañ kenstok, bezañ harp-ouzh-harp, bezañ harp-en-harp, bezañ harz-ouzh-harz, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz, bezañ stag, bezañ stag-ha-stag, bezañ pok-ha-pok, bezañ krog-ha-krog, bezañ touch an eil ouzh egile ; *unsere Häuser berühren sich*, emamp o chom harp-ouzh-harp, emamp o chom stok-ha-stok, emamp o chom harp-en-harp, emamp o chom ti-ouzh-ti, touch eo hon daou di an eil ouzh egile ; 2. *sich in etwas (t-d-b) berühren*, klotañ an eil gant egile war poent pe boent.

berührend ag. : *sich berührend*, 1. [mat.] a-spin ; 2. dalc'h-ouzh-dalc'h, stok-ha-stok, harzant, sko, stok-ouzh-stok, a-stok, kenstok, harp-ouzh-harp, harp-en-harp, harz-ouzh-harz, harz-e-harz, harz-ha-harz, stag, stag-ha-stag, pok-ha-pok, krog-ha-krog, touch an eil ouzh egile.

berührt ag. : touchet, from, fromet, esmaet, piket e galon ; *schmerzlich berührt*, doaniet, gwiridik ; *tief berührt*, gwallfromet ; *das hat mich tief berührt*, gwallfromet e oan bet, gwir-strafulhet e oan bet, dall e oan aet, trejebouliñ am boa graet, skoelf (skoelfet, trejeboulet, daoubennet, mantret, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan, an taol-se a yeas din betek ar gwiridig, gwallskoet e oan bet gant an dra-se, kement-se en doa lakaet ac'hanon en ur chif bras, diskaret e oan bet gant ar vazhad-se, kement-se en doa skoet ur c'hlaouenn em c'halon, kement-se a yeas leal em c'halon, tizhet e oan bet er bev, piket e oa bet va c'halon betek ar bev, pe drid kalon a strafuilhas ac'hanon pa glevis kement-se, pebezhe ur c'hloaz e oa bet din ! stanket e voe va c'halon pa glevis kement-se, se en doa lakaet poan-galon ennon, pebezhe taol pounner ha glac'harus a skoas war va spered pa glevis kement-se, gant kalonad em boa klevet an dra-se.

Berührung b. (-en) : 1. spin g., stok g., kenstok g., kenstokadenn b., stokad g. ; *in Berührung mit etwas stehen*, bezañ sko ouzh (en) udb, bezañ stok ouzh (da, en) udb, bezañ a-stok ouzh (gant) udb, bezañ kenstok gant udb, bezañ stag ouzh udb, bezañ harzant ouzh, bezañ touch ouzh udb, bezañ harp ouzh ; *bei der Berührung mit etwas*, e diastok udb ; *wenn es mit Wasser in Berührung kommt*, e diastok an dour ; 2. meneg g., anv g. ; 3. [dre skeud.] *mit jemandem in Berührung kommen*, dont e darempred gant u.b., dont e kehent gant u.b., hentiñ u.b., pleustriñ u.b., kaout pleustr gant u.b., bezañ e darempred (kaout darempred(ou)) gant u.b., kaout stok ouzh u.b., kejañ gant u.b., daremprediñ u.b., degouezhout gant u.b., en em gavout gant u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober kavandenn da (gant, ouzh) u.b. ; *mit jemandem geschäftlich in Berührung kommen*, mont e darempred kenwerzh gant u.b., mont e darempred gant u.b. evit ober afer gantañ,

skoulmañ darempredoù kenwerzh gant u.b., klask skoulmañ anezhi gant u.b., klask ober afer gant u.b.

Berührungsangst b. (-, -ängste) : brizhaon g., damaon g.

Berührungsbildschirm g. (-s, -e) : skramm touch g., skramm stekiñ g.

Berührungsempfindlichkeit b. (-) : hiperesteziezh b.

Berührungslinie b. (-, -n) : [mat.] spinenn b., tangant g.

Berührungspunkt g. (-s, -e) : 1. kenboent g. ; 2. [mat.] poent stekiñ g.

berußen V.k.e. (hat berußt) : huzilañ, mardoziñ, duaat gant huzil, bastrouilhañ, palastrañ gant huzil, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ.

Beryll g. (-s, -e) : maen beril g., beril g., gwervaeñ g., emrodenn b., emrodez str.

Beryllium n. (-s) : [kimiezh] beriliom g.

besabbeln / besabbern V.k.e. (hat besabbelt / hat besabbert) : 1. glaouriñ war, glaourenniñ war; babouzañ war ; 2. [dre skeud.] *jemanden besabbeln*, labezañ (divrudañ, gwallvrudañ, fallvrudañ, kailharañ, duañ) u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn (saotrañ) brud u.b., binimañ u.b., gwashaat u.b., mastariñ enor u.b.

besäen V.k.e. (hat besät) : 1. hadañ e, lakaat dindan ; *einen Acker mit Korn besäen*, hadañ ed en ur pezh douar / lakaat ur pezh douar dindan ed (Gregor) ; *frisch besätes Feld*, park fresk hadet g. ; 2. [dre skeud.] *dasstrewiñ*, marellañ, strewiñ, goleiñ, steredenniñ, brizhañ.

besagen V.k.e. (hat gesagt) : talvezout, displegañ, prouiñ ; *das gesagt nicht viel*, ne ro ket an dra-se kalz a sklêrijenn deomp, ne zeu ket kalz a sklêrijenn deomp diwar an dra-se, ne zisklêr ket kalz a draoù ; *das will gar nichts besagen*, n'eus pouez ebet (talvoudegezh ebet) gant an dra-se, ne brou netra, se 'zo komzoù penn-diouzh-penn.

besagt ag. : rakveneged, meneget en araog, kentlavaret ; *der besagte Herr Schmidt*, an aotrou Schmidt meneget en araog, hon aotrou Schmidt, an aotrou Schmidt kentlavaret.

besahnen V.k.e. (hat besahnt) : diennañ.

besaiten V.k.e. (hat besaitet) : lakaat kerdin nevez [ouzh ur benveg dre gerdin], kordennañ ; *einen Tennisschläger besaiten*, kordennañ ur baliked tennis.

besaitet ag. : *zart besaitet*, kizidik-bras, santidik, tener, bouk e galon ; *ein zart besaitetes (ein fein besaitetes) Gemüt*, ur spered kizidik a zen g., ur spered kizidik-bras g., ur galon kizidik-bras b., un ene santidik g.

besamen V.k.e. (hat besamt) : speriañ, [kezeg] kenebiñ ; *künstlich besamen*, ensperiañ ; *die Kuh wurde künstlich besamt*, an tarv kaoutchoug he doa bet ar vuoc'h, ensperiet e oa bet ar vuoc'h.

besammeln V.k.e. (hat sammelt) : [Bro-Suis] bodañ, tolpañ.

Besammlung b. (-, -en) : [Bro-Suis] bodadeg b., emvod g.

Besamung b. (-, -en) : speriadur g. ; *künstliche Besamung*, speriadur artifisiel g., ensperiadur g. ; *bei der Kuh hat die Besamung geklappt*, dalc'het he deus ar vuoc'h ; *bei dieser Kuh bleiben alle Besamungsversuche erfolglos*, ar vuoc'h-se ne zalc'h ket ouzh tarv, ar vuoc'h-se ne zalc'h ket ouzh ar c'hole.

Besan g. (-s, -e) : [merdead.] 1. gwern a-dreñv b., gwern-gornek b., gwern-volosk b. ; 2. gouel a-dreñv b., mizan-gornek b., mizan-kornek g., gouel vizan kornek b., gouel-volosk b.

Besanbaum g. (-s, -bäume) : [merdead.] gilh g., gi g.

Besanmast g. (-es, -en) : [merdead.] gwern a-dreñv b., gwern-gornek b., gwern-volosk b.

Besansegel n. (-s, -) : [merdead.] gouel a-dreñv b., mizan-gornek b., mizan-kornek g., gouel vizan kornek b., gouel-volosk b. ; *das Besansegel setzen*, *das Besansegel hissen*, sevel ar ouel vizan kornek, gorren ar ouel vizan kornek, astenn e ouel-volosk, astenn ar ouel-volosk, sevel ar ouel-volosk d'an nec'h.

besänftigen V.k.e. (hat besänftigt) : *jemanden besänftigen*, sioulaat u.b., habaskaat u.b., peoc'haat u.b., tevel nec'h u.b., dinec'hañ u.b., distrauilhañ u.b., didrabasiñ u.b., didrubuilhañ u.b., sederaat u.b., gwakaat kalon u.b., dienkreziñ u.b., kuñvaat u.b., hegaraat u.b., dic'harvaat u.b., dousaat u.b., digrizañ u.b., distanañ u.b., kalmiñ u.b., pozetaat u.b., reishaat u.b., ameniñ u.b., didaeriñ u.b., difachañ u.b., doñvaat u.b., distanañ da soubenn u.b., dousaat da fulor u.b., terriñ e zroug d'u.b., terriñ e fulor d'u.b., kompezañ spered u.b., krennañ e ivinoù d'u.b. ; *deine Worte hatten mich besänftigt*, peoc'haet e voe va c'halon gant ar c'homzoù az poa lavaret din, peoc'haet e voe va c'halon gant da gomzoù, gwakaet e voe va c'halon gant da gomzoù, da gomzoù o deus lakaet kalm da sevel da'm spered.

V.em. **sich besänftigen** (hat sich (t-rt) besänftigt) : sioulaat, habaskaat, peoc'haat, kuñvaat, dousaat, digrizañ, distanañ d'an-unan, dic'harvaat, dont da galmiñ, kalmiñ, pozetaat, reishaat, ameniñ, didaeriñ, difachañ, uzañ an droug a zo en an-unan, diazezañ e dorad kounnar, dousaat e spered, dousaat d'an-unan, dont e spered da gompezañ, gwakaat ; *er hat sich besänftigt*, dousaet eo dezhañ, sioulaet eo dezhañ, aet eo e zroug e puñs an avel, deuet eo e spered da gompezañ, digounnaret eo, uzet eo e zroug, distanet eo e gounnar, distanet eo dezhañ, distanet eo d'e soubenn, diazezet eo e dorad kounnar, difach eo, gwakaet eo e galon.

besänftigend ag. : sioulaus, sederaus, habaskaus, peoc'hius, peoc'hus, peoc'haus, distan, distanus, kalmijennus.

Besänftigung b. (-, -en) : siouladur g., peoc'hadur g., distan g., habaskadur g., habaskadenn b.

besät ag. : 1. goloet a, brizh gant, briket gant ; *der Boden ist mit Blumen besät*, ur strewad bleunioù a zo war al leur, bleunioù a zo strewet war al leur ; 2. *frisch besätes Feld*, park fresk hadet g.

Besatz g. (-es, Besätze) : 1. lurell b., gourem b., pasamant g., riblenn b., bevonn b. ; 2. [loen.] pobladur g., pobladoù lies.

Besatzer g. (-s, -) : dalc'her g., gouzalc'her g., ac'huber g., skoater g., skwater g.

Besatzung b. (-, -en) : 1. arme-dalc'h b., arme gouzerc'hel b., arme gouzalc'her b. ; 2. [lu] gouzalc'herezh g., dalc'herezh g., dalc'h g., dalc'hidigezh b., perc'hennidigezh b., ac'huberezh g., ac'hubiñ g., [istor 1940/44] Okupasion g., Gouzalc'herezh g., Dalc'herezh g. ; 3. gwarnizon g. ; 4. pare b., skipailh g., laz g., paread b.,

kouch g., bourzhiad g., koskor g. ; *ein Schiff mit fünfzehn Mann Besatzung*, ur vag ur c'houch a bemzek den warni b., ur vag ur bourzhiad a bemzek den warni b.

Besatzungsarmee b. (-,-n) / **Besatzungsheer** n. (-s,-e) : arme-dalc'h b., arme gouzerc'hel b., arme gouzalc'her b.

Besatzungsmacht b. (-,-mächte) : bro alouber b., bro ac'huber b., bro gouzalc'her b.

Besatzungstruppen lies. : arme-dalc'h b., arme gouzerc'hel b., arme gouzalc'her b.

Besatzungszeit b. (-) : [istor 1940/44] Okupasion g., Gouzalc'herezh g., Dalc'herezh g.

Besatzungszone b. (-,-n) : lodenn aloubet ar vro b., lodenn ac'hubet b., tachad gouzalc'het g., tiriad aloubet g., tiriad dindan dalc'h g., takad-aloubiñ g., zonenn aloubet b.

besaufen V.k.e. (besäuft / besoff / hat besoffen) : lakaat da vezañ mezv, mezviñ, pennvezviñ, troñsañ, ifamañ, mezveziñ (ur vaouez), beuziñ, plantañ boeson [en u.b.], P. louzaouiñ.

V.em. **sich besaufen** (besäuft sich / besoff sich / hat sich (t-rt) besoffen) : P. tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, un troñsad, un tortad, un tognad), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, toulladiñ, kargañ e boch, sammañ toulladoù, kargañ, mezviñ, mezviañ, pennvezviñ, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, ober un tortad, ober pant, ober ur picherad, tapout ur picherad, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, lakaat tenn war e vegel, ober ur senklennad ; *sie besäuft sich*, emañ o vezveziñ ; *er ist besoffen*, mezv eo, bourr eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, du eo, n'emañ ket diwar an dour, n'emañ ket diwar zour, boeson a zo gantañ, evet eo dezhañ, tomm eo d'e fri, tomm eo d'e benn, tomm eo en e ziabarzh, ganti emañ, diwar re emañ, savet eo e vanne d'e benn, a-barzh emañ, e-barzh emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e forn, tomm eo ar forn gantañ, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, brignen a zo ouzh e c'henoù, barr eo, trenk eo e doull, leun eo, leun eo e revr ; *sie ist besoffen*, honnezh a zo mezvez ; *völlig besoffen, sinnlos besoffen*, dotu, mezv-dall, mezv-dall-put, mezv-dotu, mezv-du, mezv-du-dall, mezv-marv, mezv-mik, mezv-put, mezv-poch, mezv evel ur soner (evel ur maltouter, evel ur soner kloc'h, evel ur soubenn), kras, kras-mat, leun e revr, ur pezh revriad gantañ, na wel mui nemet gant e c'henoù, a wel pesked el laezh, moñs-dall, bourr da greviñ, na c'hall ket mui dougen e gig.

Besäufnis n. (-ses,-se) : mezvrezh g., mezvidigezh b., mezvadeg b., lonkadeg b., evadeg b., everezh g.

besäumen V.k.e. (hat besäumt) : bevenniñ, riblañ, bordañ, erienañ.

besäuseln V.em. **sich besäuseln** (hat sich (t-rt) besäuselt) : mezvigelliñ.

besäuselt ag. : digadao, loufok, kazeg, hanter gazeg, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henoù, tommet dezhañ, ur banne dindan e fri, ur banne warnañ, trenk e doull, drev, suilhet, badaouet, damvezv, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, enaouet, bistraket, tarlichet,

strumet, un tammig lipet, damdomm dezhañ, tommedik dezhañ, evedik dezhañ, hanter vezv, un tammig frev, penndommet, abafet, chokolad, a-strew, ur banne e-barzh e fas.

beschädigen V.k.e. (hat beschädigt) : distresañ, labezañ, displebiñ, foeltrañ, grilhañ, freuzañ, fregañ, drailhañ, drastañ, gwastañ, glac'hariñ, difoeltrañ, gwallañ, gwall-lakaat, gwallaozañ, euveriñ, gwallegañ, mekaat, gardennañ, mazaouiñ, diheiliañ, diwikfreañ, dizeeunañ, gloazañ, ifamañ, gwatalañ, nammañ, tizhout, toufañ, tapout, bloñsañ, frikañ, gaouiñ, gaouiñ ouzh ; *das Dach wurde beschädigt*, gwall-lakaet e oa bet an doenn, c'hoarvezet e oa bet droug gant an doenn ; *Kartoffeln beim Ausmachen beschädigen*, darnañ patatez, darnañ avaloù-douar.

beschädigt ag. : diheiliet, gwastet, displeberet ; *beschädigte Kartoffeln*, patatez darnet str. ; [lu] *Kriegsbeschädigter*, den mac'hagnet e-kerzh ar brezel g., nammad a vrezel g., nammadez a vrezel b., mac'hagned a vrezel g., mac'hagnedez a vrezel g., gloaziad a vrezel, gloaziadez a vrezel b., muturniad brezel g., muturniadez vrezel b.

Beschädigung b. (-,-en) : 1. diheierezh g., dic'hraderezh g., gwasterezh g., gwast g./b., gwallerezh g. ; *Beschädigung des Geräts*, diheierezh an ardivink g., dic'hraderezh ar mekanik g. ; 2. domaj g., reuz g., freuz g., freuz traoù g., droug g., distruj g., dismantr g., gwast g.

beschaffen¹ V.k.e. (hat beschafft) : pourvezañ, pourchas, degas, darbariñ, delc'her, titouriñ, en em warnisañ a, bastañ ; *Geld beschaffen*, pourvezañ arc'hant, pourchas arc'hant, degas arc'hant, darbariñ arc'hant, en em warnisañ a arc'hant ; *beschaffen Sie uns Fleisch und Brot*, pourchaset deomp bara ha kig, pourvezit ac'hanomp a gig hag a vara, dalc'hit deomp kig ha bara, kerc'hit deomp kig ha bara ; *Arbeit beschaffen*, degas labour, delc'her labour [d'an dud] ; *jemandem einen Arbeitsplatz beschaffen*, titouriñ ur post-labour d'u.b., kavout fred d'u.b.

V.em. **sich beschaffen** (hat sich (t-d-b) beschafft) : *sich (t-d-b) etwas beschaffen*, pourchas udb, providañ udb, en em warnisañ ag udb, ober e bourchas eus udb.

beschaffen² ag. : doareet, stummet, korfet ; [tr-l] *mit der Sache ist es folgendermaßen beschaffen*, setu penaos emañ kont gant an afer, setu penaos emañ an doareoù gant hon afer ; *wohl beschaffener Junge*, paotr korfet mat g., paotr paket mat g., paotr a droc'had mat g., paotr temzet mat g., paotr troc'het-mat g., paotr diskoupl g., paotr iziliek g., paotr iziliet mat g., paotr rollet-mat g., paotr rollet-divlam g., paotr a-dailh g., paotr mentek-dreist g., paotr frammet-kaer g., paotr frammet-mat g., paotr stummet brav g., paotr a vent vat g., paotr heneuz g.

Beschaffenheit b. (-) : teisadur g., gwiadur g., temz g., doare g., neuz b., neuziadur g., tres g., stumm g., aoz g./b., aozidigezh b., statur b., perzh g., doaread g., tremp g., natur b. ; *äußere Beschaffenheit*, tres diavaez g., stumm diavaez g., neuz diavaez b., aoz g./b., doare g., doareoù lies. ; *körperliche Beschaffenheit*, kigenn b. / temz korf-den g. (Gregor), temz-korf g., temzid b., neuz korf b., korfadur g., neuziadur korf g. ; *Beschaffenheit des*

Mondes, ardremez al Loar g. ; *die Beschaffenheit des Ortes*, an ardremez g.

Beschaffung b. (-) : pourvezadur g., pourvezañs b. ; *Beschaffung von Geldern*, pourvezadur arc'hant, dastumadur arc'hant g.

Beschaffungskriminalität b. (-) : felladennoù sevenet a-benn prenañ dramm lies.

Beschaffungsprostitution b. (-) : louvigezh a-benn prenañ dramm b.

beschäftigen V.k.e. (hat beschäftigt) : 1. implijout, reiñ labour da ; *dieses Werk beschäftigt tausend Arbeiter*, al labouradeg-se a ro labour da vil micherour ; 2. reiñ un dra d'ober da ; 3. [dre skeud.] trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, chalañ, ober chal da, prederiañ, trechalañ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, tregasañ, trefuiñ, trevelliñ, reiñ da soñjal da, labourat spered u.b. ; *der Vorfall beschäftigt mich*, lakaet eo diaes va spered gant pezh a zo c'hoarvezet, prederiet on gant an degouezh-mañ, an degouezh-mañ a labour va spered, darbaret eo va spered gant an darvoud-se, nec'hañset on gant an darvoud-se, an darvoud-se a ro din da soñjal, kavout a ran iskis an darvoud-se, kavout a ran drol an darvoud-se. V.em. **sich beschäftigen** (hat sich (t-rt) beschäftigt) : trepetiñ, trevelliñ ; *sich mit etwas beschäftigen*, intent ouzh udb, plediñ gant udb, plediñ war udb, plediñ ouzh udb, pleustriñ war udb, pleustriñ gant udb, ober war-dro udb, ober en-dro d'udb, ober diouzh udb, ober ouzh udb, ober evit udb, bezañ en-dro d'udb, c'hoari gant udb, soursial ouzh udb, en em reiñ d'udb, vakiñ gant udb, vakiñ d'udb, prederiañ gant udb ; *sich mit einem Problem beschäftigen*, poelladiñ war (ober war-dro) ur gudenn bennak, en em reiñ d'ur gudenn bennak, studiañ ur gudenn bennak ; *sie wissen nicht, womit sie sich beschäftigen sollten*, n'ouzont ket petra ober gant o c'horfoù, n'ouzont ket peseurt implij ober eus o euroù ; *sie müssen sich doch irgendwie beschäftigen*, kenkoulz eo dezho ober un dra bennak gant o amzer ivez ; *wir haben uns nur mit uns selbst beschäftigt*, ne oamp darbaret nemet gant hor buhez hepken ; *sie beschäftigen sich nur mit sich selbst*, ar re-mañ n'o deus nemet o fenn hag o lost ; *wir werden uns ernsthaft mit Ihnen beschäftigen*, emeur o vont deoc'h a-zevri.

beschäftigt ag. : 1. implijet, gopret, oberiat ; *er ist bei uns als Gärtner beschäftigt*, emañ oc'h ober liorzhour du-mañ, liorzhour eo ganeomp ; 2. ac'hub, ac'hubet, dalc'het, o labourat ; *mit etwas beschäftigt sein*, bezañ dalc'het gant udb, bezañ gant udb, bezañ oc'h ober udb, plediñ war (ouzh, gant) udb, pleustriñ gant udb, ober war-dro udb, ober en-dro d'udb, ober diouzh udb, ober ouzh udb, ober evit udb, c'hoari gant udb, soursial ouzh udb, intent ouzh udb, bezañ en-dro d'udb, bezañ ac'hubet da ober udb.

Beschäftigte(r) ag.k. g./b. : implijad g., implijadez b. oberiad g. [*liester* oberiadet, oberidi], oberiadez b.

Beschäftigung b. (-,en) : labour g., gourc'hwel g., karg b., trevell g., trepetoù lies., frelle g., obererezh g., oberiantiz b., oberiadegezh b. ; *eine regelmässige Beschäftigung ausüben*, bezañ ingal gant ul labour bennak, bezañ gopret da vat, kaout ul labour asur ; *ich werde ihm schon eine Beschäftigung finden*, me a gavo labour dezhañ, kavout a rin fred dezhañ.

Beschäftigungsförderungsgesetz n. (-es,-e) : lezenn evit skoazellañ ar grouidigezh postoù-labour b.

Beschäftigungsgrad g. (-s,-e) : feur oberiantiz g., derez oberiantiz g.

Beschäftigungsindex g. (-es,-e) : [kenwerzh] feuriader obererezh armerzhel g.

beschäftigungslos ag. : dilabour, hep labour, vak warnañ, vak, auarek, dibreder.

Beschäftigungsprogramm n. (-s,-e) : steuñv evit krouiñ postoù-labour g.

Beschäftigungsstand g. (-s) : stad an traoù war nevid al labour b.

Beschäftigungstherapie b. (-) : ergoterapiezh b., bregurañ g.

beschalen V.k.e. (hat beschalt) : [tekn.] gwiskañ gant plen, koadañ.

beschälen V.k.e. (hat beschält) : 1. dibluskañ, diruskañ, kignat ; 2. [loen.] sailhañ, lammat, parañ, lavigañ, kaezhañ, goleiñ, reiñ par da, [kezeg] kenebiñ, marc'hañ ; *sich beschälen lassen*, kemer ar par, kemer par ; *eine Stute beschälen lassen*, lakaat marc'hañ ur gazeg, lakaat kenebiñ ur gazeg.

Beschäler g. (-s,-) : [loen.] marc'h kalloc'h g., marc'h anterin g., marc'h servij g.

beschallen V.k.e. (hat beschallt) : sonekaat, stenwezañ.

Beschallung b. (-,en) : sonekaat g., stenwezañ g.

Beschälung b. (-,en) : sailh g., paradur g.

beschämen V.k.e. (hat beschämt) : mezhekaat, mezhañ, kargañ a vezh, eleveziñ, lakaat mezhañ da, plantañ mezhañ e ; *jemanden durch Großmut beschämen*, kargañ u.b. a vezh dre ziskouez haelded spered an-unan, mezhekaat u.b. (lakaat mezhañ d'u.b., plantañ mezhañ en u.b.) dre ziskouez haelded kalon an-unan.

beschämend ag. : mezhus, mezhekaus.

beschämt ag. : mezhek, mezhus, lostek, pinous, toutek, kamolek, izel e gribell, kouezhet dezhañ klipenn hag askell ; *beschämt sein*, kaout mezhañ, bezañ mezhek, bezañ mezhus.

Beschämung b. (-,en) : mezhekadur g., mezhegezh b.

beschatten V.k.e. (hat beschattet) : 1. disheoliañ, reiñ skeud da, gwaskedenniñ, gwaskediñ, skeudenniñ ; 2. [dre skeud.] *jemanden beschatten*, a) spiañ u.b., heuliañ u.b. dre guzh, ober ged war u.b., evezhiañ u.b. dre guzh, hemolc'hiñ u.b. ; b) [sport] derc'hel tost d'u.b., derc'hel kloc'h d'u.b.

Beschatter g. (-s,-) : 1. [polis] heulier kuzh g., spier g., evezhier kuzh g., hemolc'her g. ; 2. [sport] evezhier g., [dre fent] ael-mat g., gward-korf g.

Beschattung b. (-,en) : [polis] heuliañ dre guzh g., spierezh g., evezhierezh kuzh g., hemolc'h g.

Beschau b. (-) : ensellerezh g., enselladenn b. ; *Fleischschau*, enselladenn stad yec'hedel ar c'hig b.

beschauen V.k.e. (hat beschaut) : sellet pizh ouzh, ensellet, gweladuriñ.

Beschauer g. (-s,-) : enseller g.

beschaulich ag. : ... arvestiñ, ... arvester, arvestel, arvestat ; *ein beschauliches Leben führen*, ren ur vuhez arvestat, bevañ pell diouzh trouz (diouzh safar) ar bed, ren e vuhez en un doare sioul (didrouz, parfet, habask) ; *beschaulicher Orden*, urzh an tadoù arvestat g., urzh an arvestidi g., urzh-arvestiñ g.

Beschaulichkeit b. (-) : arvestidigezh b., arvesterezh g., emsoñj g., prederiadur g., uhelweladurezh b.

Beschauezeichen n. (-s,-) : merk g., siell b. [lakaet war ar c'hig gant gwazadur ar Yec'hed].

Bescheid g. (-s,-e) : 1. keloù g., kemenn g., titour g. ; *Bescheid wissen*, gouzout anv [eus udb], na vezañ hep gouzout, bezañ e-barzh ar jeu, gouzout an doareoù (ar gartenn, ar riboulou, an tres, doare an traoù), gouzout ar penaos hag ar perag, kaout ar stek, gouzout an tu, anaout an tres, na vezañ en arvar [ag udb, a-zivout udb], bezañ bet o telc'her ar gouloù ; *über jemanden Bescheid wissen*, gouzout doare u.b., gouzout buhez u.b. ; *über etwas Bescheid wissen*, gouzout penn d'udb. ; *über etwas nicht Bescheid wissen*, bezañ diouizieq eus udb, bezañ dizanaoudek eus udb, bezañ dianaoudek eus udb, bezañ en dic'houzout kaer eus udb, bezañ dic'houzvez-krenn eus (war, diwar-benn) udb ; *er weiß darum Bescheid*, *er weiß darüber Bescheid*, gouzout a ra an doareoù (ar gartenn, an taol, ar riboulou), n'emañ ket hep gouzout se, n'emañ ket an dra-se da c'houzout gantañ, gouzout a ra an dra-se brav-bras, gouzout a ra anv eus an dra-se, gouzout a ra keal eus an dra-se, n'emañ ket en arvar a-zivout kement-se, n'emañ ket en arvar a gement-se, hennezh a zo bet o telc'her ar gouloù, klevet en deus, e-barzh ar jeu emañ ; *ich weiß doch Bescheid !* gouzout a ran, me ! ; *Sie wissen Bescheid genauso gut wie ich*, gouzout a rit se kenkoulz ha me ; *er weiß nicht Bescheid*, ne oar na son na ton, er-maez eus ar jeu emañ, n'emañ ket e-barzh ar jeu, n'en deus ket klevet c'hoazh, n'en deus ket bet ar c'heloù, ne oar keal eus an dra-se ; *jetzt weiß ich Bescheid !* bremañ e ouzon ; *obwohl er Bescheid weiß, macht er weiter so*, goude gouzout e talc'h atav d'ober heñvel ; *der Anführer muss Bescheid wissen*, ret eo bezañ sturiet gant unan hag a oar doare an traoù ; *auf alles Bescheid wissen*, kaout respont da bep tra, kavout un ibil da lakaat (da vountañ) e pep toull, kavout ibil da bep toull, bezañ lemm e douchenn, na vankout morse dafar d'an-unan evit respont, na vezañ morse kavet berr da respont, na vezañ morse gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ.

2. *jemandem Bescheid sagen*, a) daveiñ udb d'u.b., reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ keal eus udb d'u.b., reiñ keloù d'u.b., reiñ keloù eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), degemenn udb d'u.b., kemenn udb d'u.b., degas kemennadurezh d'u.b., degas kemennadurezh d'u.b. eus udb, kas kemenn d'u.b. eus udb, degas kemenn d'u.b. eus udb, ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, ditourañ udb d'u.b., reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb ; b) kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., reiñ e stal d'u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b. ; *sobald ich ihn sehe, sage ich ihm Bescheid*, kentañ gwech ma welin anezhañ, e lavarin ar c'heloù dezhañ - mar gwelan anezhañ, e lavarin ar c'heloù dezhañ ; *wenn Sie irgendetwas brauchen, sagen Sie mir ganz ruhig Bescheid*, pa vanko netra deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, pa vanko un dra bennak deoc'h

n'ho po ken reiñ din da c'houzout, m'en em gavit en diouer n'ho po ken reiñ din da c'houzout.

3. respont g., kemennadur g. ; *Bescheid geben*, reiñ ur respont, titouriñ, kas keloù, kelaouiñ, degas kemenn, degas keloù, reiñ liv, degemenn ; *abschlägiger Bescheid*, *negativer Bescheid*, nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., refuz g. ; *jemandem einen abschlägigen Bescheid erteilen*, nac'h e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn d'u.b., refuziñ u.b., diarbenn goulenn u.b. ; *einen abschlägigen Bescheid bekommen*, bezañ refuzet, kaout e refuz, tapout e sac'h, bezañ brallet, pakañ (tapout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout e zigouvi, bezañ kaset da vale (da dñichina, da fistoulat e lost e lec'h all), bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout ur c'habestr, kaout ur gabestrenn, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout heiz, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr.

4. diviz g., disentez b., dekred g., barnadenn b., urzh g., gourc'hemenn g. ; [gwir] devredad g. ; *gerichtlicher Bescheid*, barnadenn b., arest g., disentez varnerezh b.

bescheiden¹ V.k.e. (beschied / hat beschlossen) : 1. reiñ da lod da, rannañ da ; *ihr beschiedenes Teil*, al lodenn a zegouezh dezhi (ganti) b. ; *mir ist beschieden, etwas zu tun*, karget on d'ober udb, degouezhout a ra din ober udb, dleet eo din ober udb.

2. respont, kelaouiñ, divizout ; *jemandem abschlägig bescheiden*, na reiñ e c'houlenn d'u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., refuziñ u.b. ; *abschlägig beschieden werden*, bezañ refuzet, kaout e refuz, tapout e sac'h, bezañ brallet, pakañ (tapout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout e zigouvi, bezañ kaset da vale (da dñichina, da fistoulat e lost e lec'h all), bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout ur c'habestr, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout heiz, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr.

3. gervel, kemenn dont, degemenn ; *man hat ihn aufs Schloss beschieden*, kemennet eo bet dezhañ dont d'ar c'hastell ; [gwir] *vor Gericht bescheiden*, gelver dirak al lez-varn, gourgervel, devennañ.

V.em. **sich bescheiden** (beschied sich / hat sich (t-rt) beschieden) : tremen gant ; *sich mit wenig bescheiden*, bevañ diwar nebeut, tremen gant nebeut a dra.

bescheiden² ag. : 1. simpl, dilorc'h, izelek, uvel, dic'hloar, eleveziek, difouge, astut, displed, displet, izel a spered, izel a galon ; *ein bescheidenes Mädchen*, ur plac'h simpl (dilorc'h, izelek, uvel, dic'hloar, astut) b., ur verc'h eleveziek b. ; *er war sehr bescheiden*, ne oa tamm lorc'hus ebet ; *ein bescheidenes Leben führen*, bevañ dilorc'h ; 2. disterik a-walc'h, divalav, treut, dister, paour, izel, izelek ; *ein bescheidener Lohn*, un tamm pae dister g., ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik a-walc'h g., ur begad pae g., un disteraik a bae g. ; *bescheidenes Essen*, tinell baour b., tinell dreut b., pred dister g., tammig pred g. ; *bescheidenes Haus*, ti dister, tiig, ti bihan g. ; *von bescheidenem Herkommen*, a lec'h izel, ganet a lec'h izel, savet a lec'h izel, a ouenn izel, dister e ouenn, bilen a ouenn, partabl a lignez, savet a dud izelek.

Bescheidenheit b. (-) : elevez b., uvelled b., uvelder g., izelded b., izelded a galon b., izelder g., izelder a galon g., izelegezh b., difouge g., emzalc'h g., mezh-c'hanet b. ; *gekünstelte Bescheidenheit*, falselevez b., falsizelegezh b., lentigoù lies., orbidoù lies. ; *bei aller Bescheidenheit*, hep tamm fougaserezh, hep ober tamm digoroù ; *mit größter Bescheidenheit, in aller Bescheidenheit*, en un doare uvel, displeber ; [kr-l] *Bescheidenheit ist eine Zier, doch weiter kommt man ohne sie*, gwelloc'h brammañ dirak ar vro eget kreviñ en ur c'horn-tro - bramm hep trouz na c'hwezh a zo labour difrouezh - mat eo bezañ uvel, bevañ mat a zo gwell - n'em eus ket mezh, ar mez a zo mat d'ar moc'h - ne c'haller ket servijañ an dud vut ; *Bescheidenheit ist das schönste Kleid*, evel ar pennoù kolo ar pennoù uhel a zo goull - n'eo ket ar gwellañ toc'had a sav an uhelañ o fenn - ouzh soroc'hell leun a avel den re vrudet a zo heñvel - ar glipenn re uhel ne c'hall ket mont war well - divalav eo kanañ e veuleudi e-unan - ober ha tevel - bezit mut pa roit, pa roer deoc'h komzit - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - al lentegezh a vez merk a furnez a-wechoù.

bescheinen V.k.e. (beschien / hat beschienen) : goulouañ (da implijout en tu gouzañv e brezhoneg), sklêrijennañ, heoliañ, parañ war, sklaeriañ ; *die Sonne bescheint das Haus*, heoliek eo an ti, parañ a ra an heol war an ti.

bescheinigen V.k.e. (hat bescheinigt) : [gwir] testeniañ, testiñ, testeniekaat, gwiriekaat, gwiriañ ; *die Unterschrift bescheinigen*, testeniañ gwirizegezh ar sinadur, gwiriekaat ar sinadur.

Bescheinigung b. (-, -en) : testeni g., skrid-testeni g., lizher-testeni g., lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., kuitañs b., paper-diskarg g.

beschießen V.k.e. (beschiss / hat beschissen) : P. ripañ, flipat, bourdañ, bratellat, c'hennat, stranañ, stranigañ, riñsañ, lorbañ, filoutañ, laerezh flour, bouc'hañ, deviñ, flemmañ, gennañ, gludañ, louzañ, puniñ, tizhout, kaotañ ha pegañ.

V.gw. (beschiss / hat beschissen) : P. truchañ, ober truch, baratañ, meudikañ.

beschenken V.k.e. (hat beschenkt) : reiñ ur prof da, ober un donezon da, reiñ un donezon da.

Beschenke(r) ag.k. g./b. : [gwir] donezonadour g., donezonadourez b.

Beschenkung b. (-, -en) : prof g., donezonadur g., profadenn b., roadenn b.

bescheren V.k.e. (hat beschert) : *jemandem etwas bescheren, jemanden mit etwas bescheren*, reiñ udb d'u.b. e prof, profañ udb d'u.b., reiñ udb e donezon d'u.b., kinnizien udb d'u.b. (Gregon).

Bescherung b. (-, -en) : 1. roidigezh ar profoù Nedeleg b., kalanna g., eginad g., prof g., profadenn b. ; 2. [dre skeud.] *eine schöne Bescherung* ! ma, prop eo ! diouzh ar c'hentañ ! setu aze kempennou deomp-ni 'vat ! bremañ emaomp kempenn ganti ! setu aze ur gempenn ! c'hw' oar anezhi 'vat ! eus ar c'hentañ ! un taol-kaer hoc'h eus graet aze ! ; *da haben wir die Bescherung* ! biskoazh kement all ! debret eo koan ! riñset omp ! echu an neizh kegin ! tapet brav omp bremañ ! bremañ emaomp kempenn ganti ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! fresk

emaomp bremañ ! setu ni paket propik ! el lagenn emaomp bremañ ha brav ! pebezhañ kaoc'henn ! sell aze ul luz dezhi ! brav emaomp ganti ! setu aze ur soubenn vrav ! gounezet hon eus hon devezh !

bescheuert ag. : sot-magn, nay, pitilh, sot-ran, ur penn ki anezhañ, sot evel ur c'hwil-derv, sot evel ur Gwenedad, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet, ur makez penn leue anezhañ, ur c'hakouz anezhañ, un tamm kakouz anezhañ, ur penn-touilh anezhañ, ur c'hac'her polos anezhañ, ur paourkaezh diod anezhañ ; *er ist bescheuert angezogen*, greiet drol eo, gwisket eo evel ur forc'h, ur paotr difurlu (diharak, dijaoj, diskrelu, diskramailh) eo, gwisket eo evel ur spontailh brini, gwisket dotu eo, meurlarjez a zo gantañ, ur meurlarjez a zo anezhañ, ur vaskaradenn a zo anezhañ, ur jak a zo anezhañ.

beschichten V.k.e. (hat beschichtet) : gwiskañ, goleiñ.

beschichtet ag. : gwisket, goloet.

Beschichtung b. (-) : gwiskadur g.

beschicken V.k.e. (hat beschickt) : 1. kas, dileuriañ, kannadañ ; *eine Ausstellung mit Gemälden beschicken*, kas taolennou d'un diskouezadeg ; *den Markt beschicken*, bastañ da ezhommoù ar marc'had, pourvezañ ar marc'had ; 2. [dre skeud.] *sein Haus beschicken*, lakaat urzh en e draoù a-raok mervel ; 3. [tekn.] boueta ; *den Ofen beschicken*, boueta an uhelforn ; *nicht mehr beschicken*, divoueta ; 4. *Gold mit Legierung beschicken*, meskañ an aour gant ur c'hendeuzad bennak.

beschieden ag. : *sellit ivez ouzh bescheiden*¹ : *mir ist beschieden, etwas zu tun*, karget on d'ober udb, degouezhout a ra din ober udb, dleet eo din ober udb.

beschienen V.k.e. (hat beschient) : 1. [tekn.] staliañ roudennoù hent-houarn e (war) ; 2. [mezeg.] sklissañ, sklissaouiñ.

beschießen V.k.e. (beschoss / hat beschossen) : 1. bombezañ, bombezenañ, tennañ war, mindrailhañ, kanoliañ, kanoliata ; *eine Stadt beschießen*, tennañ war ur gêr ; *mit einem Maschinengewehr beschießen*, mindrailherezañ ; 2. [dre skeud.] *jemanden mit Fragen beschießen*, enkreziñ (enkaat) u.b. gant e c'houlennou, beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennou, bountañ goulennou war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennou, penndallañ u.b. gant e c'houlennou, borodiñ penn u.b. gant e c'houlennou, arabadiñ u.b. gant e c'houlennou, hegaziñ u.b. gant goulennou, peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b.

Beschießung b. (-, -en) : bombezadenn b., bombezadeg b., bombezerezh g., mindrailhadeg b., kanoliadeg b., tennoù kanol lies.

beschiffbar ag. : bageüs, bageadus, merdeüs, merdeadus.

beschildern V.k.e. (hat beschildert) : 1. tikedennañ, skritellat ; 2. lakaat panelloù war, diskouez gant panelloù, panellañ, arhentañ ; 3. lakaat plakennoù niverenn garbed ouzh.

beschildert ag. : panellek, skritellet, tikedennet.

Beschilderung b. (-, -en) : 1. tikedennerezh g., skitellerezh g. ; 2. panellerezh g., panelladur g., arhentadur g.

beschimpfen V.k.e. (hat beschimpft) : *jemanden beschimpfen*, langajal u.b., pec'hiñ war u.b., dichekal u.b., hopal war u.b., huchal leoù-Doue war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., kunujenniñ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., letaat u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., kanañ salmennoù d'u.b., karnajal war u.b., chikanal u.b., chikanañ u.b., huerniñ u.b., hujatol u.b., pouilhañ u.b., reiñ anvioù d'u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., argarziñ u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., leuskel leoù spontus gant u.b. ; *von jemandem beschimpft werden*, klevet e holl anvioù gant u.b., klevet e seizh seurt gant u.b., klevet ur vuhez gant u.b., klevet ger gant u.b.

Beschimpfer g. (-s,-) : kunujenner g., langajer g.

Beschimpfung b. (-,-en) : **1.** kunujenniñ g. ; **2.** kunujenn b., salmenn b., ger bras g., dismegañs b., dismeg g., led g., letaerezh g., mezhadenn b., teodad druz g. ; *Beschimpfungen*, areizh b., langaj g. ; *deine Beschimpfungen will ich mir nicht länger anhören*, ne badfen ket pelloc'h da glevet da langaj.

beschirmen V.k.e. (hat beschirmt) : **1.** gwaskediñ, gwaskedenniñ, goudoriñ, andoriñ, kledouriñ ; **2.** [dre skeud.] gwareziñ, gwarediñ, diwall, diogelaat, difenn, skoazellañ, harpañ, sikour, disgwallañ, gwardoniañ, gouarn, paeroniañ.

Beschiss g. (-es) : P. truferezh g., bratellerezh g., lorberezh g., toupinerezh g., filouterezh g.

beschissen ag. : P. kaoc'hus, fall-kenañ, fall-put; brein, lovr-brein, lovr-pezhell ; *beschissene Lage*, jeu gaoc'h b., kaoc'henn b., krenegell b., lagenn b., bouilhenn b. ; *er ist in einer beschissenen Lage, er steht beschissen da*, sac'het eo en ur gaoc'henn, sac'het eo en ur vouilhenn, en ur gempenn emañ, paotr brav eo, kempenn eo ganti, en ur grenegell emañ, el lagenn emañ, gwall strobet eo, emañ e fagodenn ha kant gantañ, emañ e viz er wash, emañ e viz e gwask, emañ e fri er wash, emañ e lost er vrae, diaes eo evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, paket eo er gwask, er vouilhenn emañ, berr eo war e sparl, en avel d'e voue emañ, en ur blegenn lous emañ, paket fall eo, dindan ar bec'h emañ, n'emañ ket en un eured, ne ya ket rust an traoù gantañ, paotr brav eo.

Adv. : *stell dich nicht so beschissen an*, arabat eo dit c'hoari da loen brein (da loen vil, da loen lous, da loen fall, da louston) ; *es schmeckt beschissen*, lovr-brein eo ar boued-se, lovr-pezhell eo ar boued-se, blaz ar mil matañ tra 'zo war an dra-se, blaz ar pemp-kant a zo war an dra-se, ur blaz da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se, c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazell, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo war an dra-se, ur blaz ar fallañ a zo war an dra-se, fleriañ a ra an dra-se evel ar vosenn, dislonk am eus gant an dra-se, degas a ra an dra-se dislonk din, fall-daonet (fall-kenañ, fall-du, fall-meurbed, fall-put, fall-ki, fall-gast, fall-hoc'h) eo an dra-se, kement-se a ro c'hoant din da strinkañ diwar va c'halon / ac'h eo an dra-se din (Gregor) ; *er fühlt sich beschissen*, n'emañ ket en e blom, n'emañ ket en e lec'h, n'emañ ket en e jeu, n'emañ ket en e charreoù, n'emañ ket war e du tamm ebet, diaes eo dezhañ, klañv eo evel ur c'hi, klañv-moñs eo,

klañv-diglañv eo, kinglañv (damglañv, peuzklañv) eo, ne ya ket mat gantañ, dihet eo, un diaezamant en deus, savet ez eus bec'h warnañ, korf fall en deus, n'emañ ket mat, hemañ a ra ruskenn fall, hemañ ne ra ket ruskenn vat, ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, gwastañ a ra e stad, ober a ra neuz fall.

beschlafen V.k.e. (beschläft / beschlief / hat beschlafen) :

1. *jemanden beschlafen*, kousket gant u.b., P. tennañ un taol gant u.b., c'hoari daou gant u.b., c'hoari koukoug gant u.b., fouzhañ gant u.b. ; **2.** *etwas beschlafen*, sellet pizh ouzh an daou du a-raok kemer un diviz, pouezañ mat pep tra a-raok kemer un diviz, soñjal a-zevri e pep tra a-raok kemer un diviz, soñjal parfet e pep tra a-raok kemer un diviz, soñjal a-barfeted e pep tra a-raok kemer un diviz, en em soñjal mat a-raok kemer un diviz, pouezañ mat ar rag hag ar perag eus an afer a-raok kemer un diviz, sellet pizh ouzh pep tra a-raok kemer un diviz, sellet a-zevri ouzh pep tra a-raok kemer un diviz, ober e zaou vennozh a-raok kemer un diviz, pouezañ ha dibouezañ a-raok kemer un diviz, hañvalout a-raok kemer un diviz, ober e zaou soñj a-raok kemer un diviz.

Beschlag g. (-s, Beschläge) : **1.** houarnadur g., houarnenn b., houarnaj g., klaouenn b., klaoutenn b., klav g., klavenn b. ; *Radbeschlag*, bandenn-rod houarn b., kelc'h houarn g., kelc'henn houarn b., kelc'hienn houarn b.

2. prener g. ; *Buchbeschlag*, kloched (Gregor) g.

3. framm houarn g. ; *Maschinenbeschlag*, frammadur g.

4. [gwir] dalc'h g., krog g., seziz g., sezi g., deogadur g., kenkizadur g., rekizadur g. ; *mit Beschlag belegen*, kenkizañ, lakaat seziz war udb, lakaat dalc'h war udb, lakaat krog war udb, deogiñ udb, rekizañ udb, lakaat udb e tredeog (Gregor) ; *jemandes Vermögen mit Beschlag belegen*, kenkizañ madoù u.b., lakaat krog war madoù u.b., lakaat seziz war madoù u.b., ober ur bragoù paper d'u.b.

5. *in Beschlag nehmen*, aloubiñ, skrapat ; [dre skeud.] *jemanden in Beschlag nehmen*, borodiñ u.b., arabadiñ u.b., abuziñ u.b., lakaat u.b. da zebriñ e amzer ; *ein Mädchen mit Beschlag belegen, ein Mädchen in Beschlag nehmen*, naskañ ur plac'h, lakaat krog war ur plac'h, lakaat ur plac'h en nask, perc'hennañ ur plac'h, lakaat e graban war ur plac'h, plantañ e graban war ur plac'h.

6. [merdead.] *ein Schiff mit Beschlag belegen*, mirout ouzh ur vag a guitaat ur porzh, berzañ ouzh ur vag kuitaat ar porzh, reiñ urzh d'ur vag da chom er porzh, lakaat an dalc'h war ur vag.

7. glizh str., glizhenn b., lizenn b., aezhenn b., burezh b., glizhennadur g. ; *Fensterbeschlag*, glizh war gwerennoù ar prenester str., lizenn war gwerennoù ar prenester b.

beschlagen¹ V.k.e. (beschlägt / beschlug / hat beschlagen) : *mit Eisen beschlagen*, houarnañ, houarnennañ, hernajiñ, minellañ boutoù, lakaat klavenn war ul lietenn, klaviañ ; *mit Stahl beschlagen*, dirañ ; *ein Pferd beschlagen*, houarnañ ur marc'h, lakaat hern d'ur marc'h, lakaat houarnoù war treid ur marc'h ; *ein Pferd mit einem Satz Hufeisen beschlagen*, pevarhouarnañ ur marc'h ; *scharf beschlagen*, lakaat hern-kezeg krapoù dezho ; *Holzschuhe mit einem Eisenreifen (mit einem Eisenring, mit einem Blechband, mit einem Blechreif)*

beschlagen, fretañ botoù-koad, kelc'hiañ botoù-koad, kilhañ botoù-koad ; *Schuhsohlen beschlagen*, houarnañ botoù, minellañ botoù ; *ein Fass mit Reifen beschlagen*, kelc'hiañ ur varrikenn, kelc'hiañ un donell, kilhañ ur varrikenn, eren un donell gant kerloù, lakaat kelc'hioù d'ur varrikenn, lakaat kelc'hioù en-dro d'ur varrikenn ; *die Räder eines Pferdewagens mit Reifen beschlagen*, houarnañ ur c'harr, kelc'hiañ rodoù ur c'harr.

V.em. **sich beschlagen** (beschlägt sich / beschlug sich / hat beschlagen) : glizhenniñ, lizennañ ; *sich mit Feuchtigkeit (t-rt) beschlagen*, dont glizh warnañ, glizhenniñ, lizennañ.

beschlagen² ag. : **1.** *meine Brillengläser sind beschlagen, meine Brille ist beschlagen*, lizennet eo gwer va lunedoù, gleb eo gwer va lunedoù, dour a zo war gwer va lunedoù, lizenn a zo war gwer va lunedoù, glizh a zo war gwer va lunedoù ; *eine beschlagene Scheibe*, ur werenn c'hlizhennek (c'hlizhus, lizennet) b. ; **2.** houarnet, gwisket gant houarn, gwisket gant hern ; *stahlbeschlagene Beinröhre*, garwisk lavnennet a houarn g. ; *beschlagenes Pferd*, marc'h houarnet g. ; **3.** [dre skeud.] *in etwas wohl (echt) beschlagen sein*, gouzout anezhi, gouzout mat diouzh udb, gouzout anezhi war udb, bezañ ur mailh (un tad den, ur mestr, ampart-tre, gouest, reizh, don, ifam, kalet) war un dachenn bennak, bezañ solut d'ober udb, bezañ en e zouar gwinizh gant udb, bezañ udb e grefiv (e graf, e grog, e daol), bezañ gourdon ouzh udb, bezañ en e grog / en e blom / en e daol gant udb (Gregor).

Beschlagenheit b. (-) : [dre skeud.] gouiziegezh b., skiant b., speredegezh b.

beschlagfördernd ag. : glebius, glizhus.

Beschlaggestell n. (-s,-e) : [kezeg] stern g.

Beschlagnahme b. (-,-n) : kenkizadur g., dalc'h g., krog g., seziz g., sezi g., deogadur g., rekizadur g. ; *Beschlagnahme von Waren*, dalc'h lakaet war ar varc'hadourezh g., krog lakaet war ar varc'hadourezh g. ; *Beschlagnahme von Möbeln*, krog lakaet war ar pezhioù arrebeuri ; *Beschlagnahme eines Schiffes*, krog (dalc'h, seziz) lakaet war ur vag enebour g. ; *Beschlagnahme neutraler Schiffe*, krog (dalc'h, seziz) lakaet war bigi ur vro neptu g. ; *die Beschlagnahme aufheben*, deseizañ, sevel ar c'hrog (an dalc'h, ar seziz) bet lakaet war udb.

beschlagnahmen V.k.e. (beschlagnahmte / hat beschlagnahmte) : kenkizañ, lakaat seziz war, lakaat dalc'h war, lakaat krog war, lakaat e tredeog (Gregor), skrapat, aloubiñ, lemel [udb digant u.b.], tapout krog e, kregiñ e., ober ur bragoù paper d'u.b., deogiñ, rekizañ.

Beschlagschmied g. (-s,-e) : marichal g., gov g., houarnner-kezeg g.

Beschlagteile lies. : houarnadurioù lies., houammennoù lies., houarnaj g.

beschleichen V.k.e. (beschlich / hat beschlichen) : **1.** denesaat ouzh ; *der Jäger beschleicht das Wild*, denesaat a ra an hemolc'her ouzh e breizh hep trouz ebet ; *jemanden beschleichen*, spiañ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b. ; **2.** [dre skeud.] *ein Angstgefühl beschlich ihn*, aon a savas gantañ, kregiñ a reas aon ennañ, serriñ a reas ar gwall avel, kemer a reas from.

beschleunigen V.k.e. (hat beschleunigt) : **1.** buanaat, herrekaat, hastañ, presañ, reiñ tizh da, lakaat kas e, fonnusaat ; *seine Rückkehr beschleunigen*, difreañ da zistreiñ ; *die Abreise beschleunigen*, hastañ an disparti, hastañ da vont kuit ; *die Produktion beschleunigen*, buanaat ar produadur, presañ ar c'henderc'h ; *das Arbeitstempo beschleunigen*, ober muioc'h a fonn, teuler muioc'h a fonn ; *seinen Schritt beschleunigen*, astenn e c'har, astenn e gammedoù, astenn e gammed, astenn e garavelloù, mont buanoc'h en e hent, kerzhet gant muioc'h a gas, hastañ e dizh, hastañ e herr, difraeañ, lakaat e zivesker e gwigour, lakaat e gilhorou e gwigour, paziañ ; **2.** [gwir] *beschleunigtes Verfahren*, prosez war ar fed (Gregor) ; *das Verfahren beschleunigen*, hastañ ar prosez ; **3.** [fizik] c'hwimmañ.

V.gw. (hat beschleunigt) : plantañ tizh, sankañ tizh, lakaat tizh, mont buanoc'h, mont herroc'h, reiñ herr, lakaat herr.

Beschleuniger g. (-s,-) : buanaer g., herrekaer g., [fizik] c'hwimmer g.

Beschleunigung b. (-) : buanadur g., buanidigezh b., buanaat g., [fizik] c'hwimm g.

Beschleunigungsmesser g. (-s,-) : muzulier buanadur g., merker buanadur g., menter buanadur g., buanadurventer g., c'hwimmventer g.

Beschleunigungsvermögen n. (-s) : galloud buanaat g., galloud c'hwimmañ g.

beschlichten V.k.e. (hat beschlichtet) : [gwiad.] strogañ.

beschließen V.k.e. (beschloss / hat beschlossen) : **1.** divizout, kemer e ratozh, ober e vennozh, ober e soñj, ober e zisentez, diferañ ; *beschließen, etwas zu tun*, kemer an disentez d'ober udb, kemer an dezev d'ober udb, kemer ar mennozh d'ober udb, ober e zezev d'ober udb, ober e zisentez d'ober udb, ober e zisentez a ober udb, lakaat en e benn ober udb, divizout ober udb, ober e vennozh ober udb ; *ich habe beschlossen, nach Köln zu fahren*, graet em eus va soñj mont da Golun, lakaet em eus em soñj mont da Golun, divizet em eus etre va zog ha me ez afen da Golun ; *sie hatten beschlossen als Märtyrer zu sterben*, divizet o doa mervel evel merzherien ; *sie beschlossen also, in den Streik zu treten*, divizet e voe neuze e vije paouezet gant al labour ; *es wurde beschlossen, dass es dem Gemeinwohl dienen soll*, divizet ez eus ma talvezo an dra-se d'an holl, divizet e voe ma talvezfe an dra-se d'an holl.

2. echuiñ, klozañ, lakaat un termen da, lakaat harz da, lakaat disoc'h da ; *eine Sitzung beschließen*, klozañ (lakaat disoc'h d') un emvod, klozañ un dalc'h-azez.

3. [dre heñvel.] mouezhiañ udb ; *das Parlament beschließt die Absetzung des Königs*, divizout a ra ar breudoù digargañ ar roue (lemel ar roue diwar e dron, didronañ ar roue) ; *das ist beschlossene Sache*, graet eo an diviz, graet eo ar gra, graet eo ar stal, graet eo ar marc'had, tonket eo ar marc'had, ken sur ha graet eo.

beschlossenermaßen Adv. : evel ma oa bet divizet.

Beschluss g. (-es, Beschlüsse) : **1.** kloadur g., disoc'h g. ; *zu keinem Beschluss kommen*, na zisoc'h da benn ; *zum Beschluss*, evit echuiñ, evit klozañ ; **2.** [dre astenn.] diviz g., divizad g., disentez b., dezev g., mennad g., arest g., erverkadur g., erbedadenn b., kemennadur g., ordrenañ b., urzhreolenn b., diferadenn b., krennleznenn

b., dekred g., deved b., skrid-embann g., prepoz g. ; *einen Beschluss fassen*, ober e vennozh, ober e soñj, kemer e ratozh, ober e zisentez, kemer un disentez, kemer un diviz, divizout udb, ober ul lamm, reiñ un disentez, ober e zezev [d'ober udb], kemer ar mennozh d'ober udb, ober e vennozh ober udb ; *sich an einen Beschluss halten*, heuliañ un diviz ; [melestr.] *Beschluss einer Versammlung*, diviz bet kemeret gant ur vodadeg g. ; **3.** [gwir] *Beschluss eines Richters*, devredad g., barnedigezh b., barnadenn b., setañs b., arest g., disentez vamerezh b. ; *laut Beschluss des Gerichts*, diwar diviz al lez-varn, diouzh disentez al lez-varn.

beschlussfähig ag. : hag a dizh ar retniver ha dre-se aotreet da gemer divizoù ; *beschlussfähige Versammlung*, bodadenn aotreet da gemer divizoù b.

Beschlussfähigkeit b. (-) : barregezh da gemer divizoù b., galloudegezh divizout b.

Beschlussfassung b. (-,en) : diviz g., disentez b., skaradur g.

beschlussunfähig ag. : na dizh ket ar retniver ha dre-se divarrek da gemer divizoù.

beschmeißen V.k.e. (beschmiss / hat beschmissen) : P. *jemanden mit Steinen beschmeißen*, teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) mein ouzh u.b., teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) mein gant u.b., meinata (labezañ) u.b.

beschmieren V.k.e. (hat beschmiert) : **1.** induañ, lardañ, druzañ, eouliñ, lenkraat, lampraat, libouziñ, lifrañ, lindrenniñ ; *mit Butter beschmieren*, amanennañ, lakaat amann war, lakaat ur gontellad amanenn war ; *eine Crêpe mit Butter beschmieren*, lardañ ur grampouezhenn ; *die Crêpe-Platte beschmieren*, larjezañ ar billig ; **2.** P. mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, bastrouilhañ, palastrañ, libistrañ, libouziñ, druzañ ; *Papier beschmieren*, bastrouilhañ un tamm paper ; *eine Wand beschmieren*, stlabezañ ur voger gant bommoù-skrivadur, bastrouilhañ ur voger gant tresadennoù, lakaat lipadennoù leue ouzh ur voger, mastarañ (bastrouilhañ, palastrañ, libistrañ) ur voger ; *mit Farbe beschmieren*, brikailhat ; *mit (von) Ruß beschmiert*, duaet gant an huzil, palastret gant huzil.

V.em. **sich beschmieren** (hat sich (t-rt) beschmiert) : en em stlabezañ, en em louzañ, en em vastariñ, en em gailharañ, en em gargañ, lousaat.

beschmutzen V.k.e. (hat beschmutzt) : **1.** stlabezañ, louzañ, lousaat, labezañ, lastezañ, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, saotrañ, kailharañ, hakraat, huduraat, kouilhurañ, libouziñ, mailhañ, mardoziñ, nammañ, pemoc'hañ, kac'higelliñ, kaoc'hañ, tarasiñ, tarchañ, strouilhañ, stronkañ, strodañ, duañ, ober mastar war ; *mit Schlamm beschmutzen*, priellañ, kailharañ, libistrañ, libistrennañ, fankañ, mailhañ ; **2.** [dre skeud.] *jemandes Ruf beschmutzen*, ruilhañ u.b. er pri, divrudañ (kailharañ, gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dicheckal u.b., binimañ u.b., gwashaat u.b., mastariñ enor u.b., stlabezañ enor u.b., terriñ keuneud war kein u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn (saotrañ) brud u.b., ober un diframm e sae u.b., ober ur freg e brud vat u.b.

V.em. **sich beschmutzen** (hat sich (t-rt) beschmutzt) : en em stlabezañ, en em gailharañ, en em louzañ, en em vastariñ, en em gargañ, lousaat.

Beschmutzer g. (-s,-) : saotrer g.

beschmutzt ag. : saotr, saotret, louzet, mastaret, mastarennet, kailharet, tarchet, stlabezet ; *mit Erde beschmutzt*, douarek, mastaret gant douar.

Beschmutzung b. (-,en) : saotradur g., saotrezh g., saotridigezh b., mastar g., mastarenn b.

beschneiden V.k.e. (beschnitt / hat beschnitten) : **1.** bernañ, krennañ, troc'hañ, dic'harzhañ, tailhañ, bouskalmañ, diorbliñ, riñsañ, skejañ, divarrañ, dilañsañ, divleñchañ ; *Bäume beschneiden*, bernañ (krennañ, divleñchañ, divrankañ, divazhañ, divarrañ, diskoultrañ, diskourrañ, bouskalmañ, diorbliñ, riñsañ, tailhañ, dilañsañ, noashaat) gwez ; *der Buchbinder beschneidet die Bücher*, krennañ a ra ar c'heiner (ar c'houbler) al levrioù ; *einen Film beschneiden*, didroc'hañ ur film, dastroc'hañ ur film ; *einem Vogel die Flügel beschneiden*, krennañ e zivaskell d'ul labous ; **2.** [tekn.] *den Rand beschneiden*, divevenniñ, chafrenañ ; **3.** [relij., paotred] amdroc'hañ, trodroc'hañ, gouvenañ ; *jemanden beschneiden*, troc'hañ kroc'hen e bidenn d'u.b. ; [relij., merc'hed] ezroc'hañ, gouvenañ ; **4.** krennañ, strishaat, tailhañ.

Beschneider g. (-s,-) : **1.** troc'her g. ; **2.** [relij., paotred] amdroc'her g., gouvener g. ; **3.** [relij., merc'hed] ezroc'her g., gouvener g.

Beschneidung b. (-,en) : **1.** krennadur g., benerezh g., troc'h g., troc'hadenn b., troc'hadur g., troc'herezh g., skej g., skejadur g., skejadenn b., diskoultradur g., divarrerezh g., dic'harzherezh g., tailh b. ; **2.** [relij., paotred] amdroc'h g., amdroc'hadur g., trodroc'h g., trodroc'hadur g., gouvenadenn b. ; [relij., merc'hed] ezroc'h g., gouvenadenn b. ; **3.** strishadur g. ; **4.** [filmoù] dastroc'h g., didroc'hañ g.

beschneiden V.k.e. (hat beschneit) : erc'hekaat.

beschneit ag. : erc'hek, goloet a erc'h.

Beschneigungsanlage b. (-,n) : kanolioù-erc'h lies.

beschnitten ag. : **1.** [relij., paotred] amdroc'het, trodroc'het ; *beschnittener Penis*, kalc'h dispourbellet g. ; **2.** [relij., merc'hed] ezroc'het.

Beschnittene(r) ag.k. g./b. : **1.** [relij., paotred] *ein Beschnittener*, ur paotr amdroc'het g., ur paotr trodroc'het g., un amdroc'hiad g. ; **2.** [relij., merc'hed] *eine Beschnittene*, ur plac'h ezroc'het b., un ezroc'hiadez b.

beschnüffeln / beschnuppern V.k.e. (hat beschnüffelt / hat beschnuppert) : **1.** musa, musat, museta, c'hweshaat, c'hwesheta, c'hwesheta, ruflañ, fronal, blasaat, frondiñ ; **2.** [dre skeud.] furchal, furchata.

V.em. **sich beschnüffeln / sich beschnuppern** (haben sich (t-rt) beschnüffelt / haben sich (t-rt) beschnuppert) : [chas] en em c'hweshaat.

Beschnüffeln n. (-s) / **Beschnuppern** n. (-s) : c'hweshadenn b., ruflerezh g.

beschönigen V.k.e. (hat beschönigt) : **1.** stipañ, kinklañ, fichañ, afesoniñ, divilaat, fardañ, bravaat, bravikaat, koantaat, kaeraat, kenedekaat, propikat ; **2.** disteraat, propikat.

Beschönigung b. (-,en) : bravadur g., propikadur g. ; *ohne Beschönigung*, hep kamambre, diardoù, digomplimant, netra dreist, hep klask propikat an traoù.

beschopft ag. : bouchek, kribellek, kabellek, bechennek.

beschottern V.k.e. (hat beschottert) : meinañ ; *einen Weg beschottern*, meinañ un hent.

Beschotterung b. (-) : meinadur g., meinañ g.

beschränken V.k.e. (hat beschränkt) : lakaat ur gloued da.

beschränken V.k.e. (hat beschränkt) : 1. bevennañ, lezennañ, termenañ, bonnañ ; 2. krennañ, rouesaat, strishaat, lakaat ur maen-harz da ; *die Ausgaben beschränken*, krennañ e zispignoù ; *jemanden in seiner Freiheit beschränken*, krennañ frankiz u.b., strishaat frankiz u.b., stardañ e nask d'u.b., naskañ u.b., lakaat harz da frankiz u.b., lakaat ur maen-harz da frankiz u.b.

V.em. **sich beschränken** (hat sich (t-rt) beschränkt) : *sich auf etwas (t-rt) beschränken*, tremen gant udb hepmuiken, en em zerc'hel d'udb ; *bei einer Operation übernimmt der Chirurg die aktive Rolle, während der Patient sich auf die passive Rolle beschränkt*, en ur oberatadenn emañ ar roll oberiat gant ar surjian, ar roll gouzañvat gant ar c'hlañvour.

beschränkt ag. : 1. skort, berr, berrek, tanav, treut, enk, skars, dister, divalav, difonn, just, justik, krak ; *über beschränkte Mittel verfügen*, na vezañ bras e beadra, bezañ dister e beadra, na vezañ frank an traoù gant an-unan, na gaout nemeur a arc'hant, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant a zo gant an-unan etre e zaouarn, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr en e skeuliad, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ staget berr ; *beschränktes Monopol*, unwerzhouriezh amduek b. ; 2. bevennet, harzek ; [kenw.] *Gesellschaft mit beschränkter Haftung* [G.m.b.H], kevredad bevennet e atebegzh (KEBAT) g. ; 3. [dre skeud.] pout da gompren, bouc'h da gompren, pout e spered, pout a spered, pouer a spered, lourt e spered, lourt a spered, ur spered besk a zen anezhañ, lourt a benn, berr e spered, enk e spered, strizh e spered, tuzum, divalav e spered, pounner a spered, gwan a spered, ur skiant verr a zen anezhañ, ul lastez hir e skouarn, tev e voned, touloù talar en e benn, gorrek da gompren, strizhsperedet ; *er ist beschränkt*, ur penn pout zo anezhañ, hennezh a zo berrwel, hennezh a zo ur spered besk a zen, ne ya ket herrus gantañ ; *beschränkte Ansichten haben*, bezañ berrwel a spered, kaout gleuroù, bezañ ur speredig bihan a zen, bezañ ur spered berr a zen, bezañ un den a spered enk.

Beschränktheit b. (-) : 1. strizhder g., berregezh b., berrentez b., berrenn b., primder g., primded b., rouezder g., dienez b., tanavder g., tanavded b. ; *Beschränktheit der Mittel*, berrentez a arc'hant b. ; 2. [dre skeud.] amoedigezh b.

Beschränkung b. (-,en) : bevennadur g., krennadur g., strishadur g. ; *sich Beschränkungen auferlegen*, ameniñ, tremen hep traoù 'zo, dioueriñ traoù 'zo, krennañ e c'hoantoù, krennañ e zispignoù, mont dousikoc'h dezhi, chom hep kerziñ traoù 'zo ; *den Beschränkungen des Gesetzes unterworfen sein*, bezañ bevennet gant al lezenn en e wrioù hag en e frankiz ; *ohne Beschränkung auf Grund der Rasse, der Staatsangehörigkeit oder der Religion*, ne vern o gouenn, o broadelezh, pe o relijion.

beschreiben V.k.e. (beschrieb / hat beschrieben) : 1. skrivañ war ; *beschriebenes Blatt*, follenn bet skrivet

warni b. ; 2. duañ ; *Papier beschreiben*, duañ paper ; 3. [mat.] *einen Kreis beschreiben*, tresañ ur c'helc'h ; 4. [dre skeud.] taolenniñ, taolennañ, deskrivañ, dezrevell, skeudenniñ ; *eine Landschaft beschreiben*, taolenniñ ur gweledva, deskrivañ ur c'horn-bro ; *ein Erlebnis beschreiben*, danevelliñ (dezrevell) un darvoud bennak, ober un dezrevell eus un darvoud bennak, ober un daolenn eus un darvoud bennak ; *beschreiben Sie mir mal den Hergang*, lavarit ho kont din diwar-benn an darvoud-se ; *das ist nicht zu beschreiben*, n'eus ger ebet evit taolenniñ an dra-se, dreistlavar eo kement-se, dilavaradus eo ; *das lässt sich nur schwer beschreiben*, diaes eo lavaret just petra eo ; 5. ober, seveniñ, kas da benn, kas da vat, peurseveniñ, pengenniñ.

beschreibend ag. : skeudennadurel, ... deznouiñ.

Beschreibung b. (-,en) : 1. taolennadur g., taolenn b., taolennad b., dezrevell b., danevell b., deskrivadenn b., deskrivadur g., skeudennerezh g., skeudennadur g., depegn g. ; *Reisebeschreibung*, dezrevell veaj b. ; *eine Beschreibung geben*, ober un dezrevell (eus), ober un danevell (eus), ober un daolenn (eus) ; *das spottet jeder Beschreibung*, en tu all d'ar pezh a c'hell bezañ danevellet emañ, dreistlavar eo kement-se, n'eus ger ebet evit taolenniñ an dra-se ; 2. ardamez g., arouezennoù lies. ; *Beschreibung des Täters*, tresoù an torfedour lies. ; 3. P. displeg-implij g., notennig b., mod arverañ g.

beschreiben V.k.e. (beschrie / hat beschrieben) : 1. gwallvudañ, reiñ gwallvrud da, fallgomz eus, binimañ ; 2. reiñ drougavel da, reiñ gwallavel da, bountañ ar gwallavel war, teuler ar gwallavel war, reiñ e vallozh da, skuilhañ mallozh war, milligañ, teuler ar barr war, strobinañ, sordañ, sorsiñ, teurel ur sort war, drougavizañ, skeiñ, teurel an drougavel war, bountañ an drougavel war, kilhañ, kelc'hiañ, lakaat dindan gazel-ge, gouestlañ [spered u.b.], barn, teuler breoù war.

beschreiten V.k.e. (beschrütt / hat beschrritten) : mont gant ; *einen Weg beschreiten*, mont gant un hent ; *den Rechtsweg beschreiten*, sezisañ ar justis, ober prosez, digeriñ ur prosez, boulc'hañ ur prosez.

beschriften V.k.e. (hat beschriftet) : 1. enskrivañ war, lakaat un enskrivadur war ; 2. tikedenniñ, skritellat ; 3. engravañ, kizellañ.

Beschriftung b. (-,en) : 1. enskrivadur g. ; 2. tikedennerezh g., skritellerezh g. ; 3. engravadur g.

beschroten V.k.e. (hat beschrotet) : krennañ, divarviñ, divarbekaot.

beschuhen V.k.e. (hat beschuht) : botaouiñ, arc'henañ.

beschuldigen V.k.e. (hat beschuldigt) : tamall, kareziñ, teurel ar garez war, teurel an tamall war, teurel ar bec'h war, enkablañ ; *jemanden beschuldigen*, teuler ar garez war u.b., teuler an digarez war u.b., kareziñ u.b., enkablañ u.b., kas un tamall ouzh u.b., teurel un tamall ouzh u.b., kas un tamall war u.b., teurel un tamall war u.b., teuler an tamall d'u.b., teuler ar vallin war u.b., lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., teurel ar brall war u.b. ; *fälschlich beschuldigen*, falstamall, tamall e faos, tamall e gaou ; *einer strafbaren Handlung beschuldigt werden*, bezañ ar bec'h war an-unan, bezañ tamallet ur felladenn d'an-unan, bezañ lakaet da gablus war ur felladenn, bezañ lakaet da gablus ag ur felladenn,

bezañ lakaet da gablus d'ur felladenn ; *jemanden eines Verbrechens beschuldigen*, tamall u.b. a dorfed, tamall u.b. da vezañ sevenet un torfed, tamall un torfed d'u.b. ; *beschuldigt werden*, bezañ tapet e kaoz ; *er wurde des Diebstahls beschuldigt*, tamallet e voe dezhañ bezañ laer, tamallet e voe a laeroñsi, tamallet e voe al laeroñsi dezhañ ; *sich selbst beschuldigen*, emdamall, en em damall ; *es fällt keinem leicht, sich selbst zu beschuldigen*, tenn eo en em damall.

Beschuldige(r) ag.k. g./b. : enkabled g., enkabledgez b., tamallad g., tamalladez b., den rebechet g., den tamallet g.

Beschuldigung b. (-, -en) : tamalladenn b., tamallidigezh b., tamallerezh g., tamalladur g., tamall g., karez b., enkablatur g., enkablidigezh b. ; *gegenseitige Beschuldigungen*, emdamalloù lies. ; *Falschbeschuldigungen gegen jemanden erheben*, tamall u.b. e gaou, tamall u.b. e faos.

beschummeln V.k.e. (hat beschummelt) : P. ripañ, flipat, bourdañ, bratellat, c'hennat, strañ, stranigañ, riñsañ, lorbañ ; *jemanden um etwas beschummeln*, laerezh udb digant u.b., skrapat udb digant u.b., kemer udb a-gildorn digant u.b., flipañ udb a-gildorn digant u.b., rañvat udb digant u.b., silc'hañ udb digant u.b., razhañ udb digant u.b. V.gw. (hat beschummelt) : P. truchañ, ober truch, baratañ, meudikañ.

beschuppt ag. : skantek.

Beschuss g. (-es, Beschüsse) : tennadeg b., bombezadeg b., mindrailhadeg b. ; *sich unter Beschuss befinden*, bezañ tennet warnañ ; *unter Beschuss nehmen*, bombezañ, bombezennañ, tennañ war, mindrailhañ, kanoliañ, kanoliata ; *unter Maschinengewehrbeschuss nehmen*, mindrailherezañ.

beschütten V.k.e. (hat beschüttet) : skuilhañ war, fotañ war, fennañ war, fuilhañ war, stabezañ war, lakaat war ; *den Tisch mit Milch beschütten*, skuilhañ (fotañ, fennañ, fuilhañ, stabezañ) laezh war an daol ; *einen Weg mit Kies beschütten*, lakaat grouan war un hent, grozolañ un hent.

beschützen V.k.e. (hat beschützt) : gwareziñ, gwarediñ, goudoriñ, andoriñ, gwaskediñ, gwaskedeniñ, kledouriñ, diwall, diogelaat, difenn, skoazellañ, harpañ, sikour, disgwallañ, gwardoniañ, ober gwardoniez war, kaeañ, gouarn, paeroniañ, mirout.

Beschützer g. (-s, -) : gwarezer g., gwarezour g., gwardour g., diwaller g., diwallour g., mirer g., gwarant g. [*liester gwarant*].

beschwänzt ag. : lostek.

beschwatzen V.k.e. (hat beschwätzt) : 1. *jemanden beschwatzen*, fritañ naered e-lec'h siliou d'u.b., klask dastum (klask korvigellañ) u.b. gant e gomzoù brav, klask dastum (klask korvigellañ) u.b. gant e gaozioù brav, forsiñ war u.b. gant komzoù brav, c'hoari war u.b., ober war u.b., kargañ war u.b., sorc'henniñ u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., loavañ u.b., truffennat u.b. ; *sich beschwatzen lassen*, lonkañ siliou (lostoù-leue, kañvaled, kelien, prun), plomañ kañvaled (kelien), lonkañ poulc'had, lonkañ poulc'hennou, bezañ dastumet (devet, gennet) gant komzoù brav u.b., mont diouzh kaozioù brav an dud, lonkañ kement gaou a lavarer ; 2. *etwas beschwatzen*, komz eus udb.

Beschwätzer g. (-s, -) : loaver g., lorbou g., godiser g., distilhour g., kouloucher g., kañjoler g., likaouer g., kaozeer brav g., komzer brav g., sorc'henner g.

Beschwer b. (-) / **Beschwerde** b. (-, -n) : 1. diaezamant g., poan b., droug g., gwander g. ; *über Beschwerden klagen*, klemm gant un droug (gant ur boan) bennak, keinal gant un droug bennak, keinal (klemm) gant e zroug, damantiñ d'un droug bennak, klemm war e yec'hed ; *ohne Beschwerde*, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, hep poan ebet, war blaen, plaen ha brav ; *Beschwerden haben*, kaout poan, bezañ diaes, bezañ sammet gant un droug bennak, bezañ sammet gant poanioù ; *er leidet an Magenbeschwerden*, klañv eo gant an droug-kof, gant ar boan stomog emañ, trevariet eo en e gof, poan en deus e poull e galon, kalondev en deus, brevet eo poull e galon ; *er hat Gehbeschwerden*, ur gwall reuz e vez dezhañ bale, poan en devez o vale, gwe en devez o vale, mizer en devez evit bale, diaezamant en devez o kerzhet, dalc'het e vez da vale, harzet e vez en e gerzh, dalc'het e vez en e gerzh, deuet eo da vezañ peudek, ned a nemet a-ruz ; 2. [dre astenn.] klemm g./b., klemmadur g., klemmarc'h g., klemmarc'hadur g., klemmarc'hadenn b. ; *Beschwerde einlegen gegen, Beschwerde erheben gegen*, klemm eus (diwar-benn, a), sevel (ober) klemm a-enep ; *einer Beschwerde stattgeben*, degemer ur glemm, asantiñ d'ur c'hlemm ; *ich habe ihm gegenüber Beschwerden vorzubringen*, abegoù am eus a-enep dezhañ ; *die Beschwerden eines einzigen Lesers können doch nicht Grund genug sein, um die ganze Aufmachung einer Zeitschrift zu ändern*, n'eus ket tu da dreiñ doare d'ur gelaouenn evit kelo ul lenner bennak hepken ; *er hat immer irgendwelche Beschwerden*, bepred e vez o klemm, klemm-diglemm a ra dalc'hmat, klemm a ra dalc'hmat, ne ra ken nemet klemm, ur revr war wigour a zo anezhañ, emañ atav o wigourat, e erbediñ a zlefed da sant Diboan, klemm-klemm eo, klemm-diglemm eo, pebez klemm-klemm ! kest-kest eo, kunuc'henniñ a ra evit kement bramm 'zo tout, ne ro ket ur peoc'h gant e glemmicherezh, ne baouez ket a ober e druantoù, ne baouez ket a druantal, hennezh a vez ordinal o truantal, ne baouez ket gant e yezhoù fall, aesoc'h eo klemm evit kaout poan ; 3. [gwir] a) azgalv g., azgalvadenn b., amoug g. ; b) arhop g., arhopadenn b.

Beschwerdebuch n. (-s, -bücher) : marilh ar c'hlemmoù g., kaier ar c'hlemmvanou g., marilh ar c'hlemmarc'hadennou g.

Beschwerdeerhebung b. (-, -en) : [gwir] a) azgalv g., azgalvadenn b., amoug g. ; b) arhop g., arhopadenn b.

beschwerdefrei ag. : diboan.

Beschwerdefrist b. (-, -en) : termen evit sevel amoug g.

Beschwerdeführer g. (-s, -) : 1. klemmarc'hour g. ; 2. [gwir] reketer g.

Beschwerdeheft n. (-s, -e) : marilh ar c'hlemmoù g., kaier ar c'hlemmvanou g., marilh ar c'hlemmarc'hadennou g.

Beschwerdeschrift b. (-, -en) : [gwir] a) azgalv g., azgalvadenn b., amoug g. ; b) arhop g., arhopadenn b.

Beschwerdeweg g. (-s, -e) : argerzhad azgervel g.

beschweren V.k.e. (hat beschwert) : 1. lastrañ, pounneraat, poutaat, lourtaat ; *das Netz mit Bleikugeln*

beschweren, plomañ ar roued ; **2.** lakaat diaes, sammañ, gwallsammañ, pouezañ pounner war, diaezañ, ifamañ, ampezoniñ ; *den Magen beschweren*, chom war ar galon, sammañ ar stomog, lakaat diaes ar stomog, bezañ stambouc'hus d'ar galon, bezañ sammus d'ar stomog, bezañ kargus d'ar stomog, ober poan gof ; **3.** [dre skeud.] *jemandem das Gewissen beschweren*, lakaat diaes koustiañs u.b., gwaskañ koustiañs u.b., sammañ koustiañs u.b., bec'hiañ koustiañs u.b., pouezañ pounner war koustiañs u.b.

V.em. **sich beschweren** (hat sich (t-rt) beschwert) : klemm, klemmarc'hañ ; *sich über etwas (t-rt) beschweren*, klemm eus (ag, diwar-benn, diouzh, gant, war) udb ; *dein Lehrer ist vorbeigekommen, um sich über dich zu beschweren*, bet eo da skolaer amañ oc'h ober da c'hourc'hemennoù ; *sich bei jemandem beschweren*, gwikal d'u.b., klemm ouzh u.b., ober e glemmoù d'u.b. ; *sie beschweren sich über die Höhe der Miete*, klemm a reont e rankont paeañ re ger evit o feurm ; *diese Leute, die sich dauernd beschweren, können einem auf die Nerven gehen*, kazus e vez klevet an dud o klemm war gement tra 'zo tout, torr-penn e vez an dud klemm-klemm, torr-penn e vez an dud klemm-diglemm ; *sich darüber beschweren, dass, sich beschweren, dass, klemm e ...*

beschwerend ag. : brevus, sammus, bec'hus, gwaskus, kargus.

beschwerlich ag. : poanius-bras, doanius, gloazus, diaes, drastus, tenn, hegazus, hegaz, hegus, chastreüs, brevus, terridik, sammus, bec'hus, gwaskus, kargus, skuizhant, kruel, rouestlus, labourus, trevellus, strobis, pounner ; *jemandem beschwerlich fallen (werden, sein)*, bezañ dic'hrad ouzh u.b., arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, diaezañ, kontroliañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., atahinañ u.b., trabasat u.b., ober trabas d'u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., darbariñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., siguriñ u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., daoubenniñ u.b., terriñ e benn d'u.b.

Beschwerlichkeit b. (-,-en) : poanioù lies., diaezamantoù lies., strafuilhoù lies., strabouilhoù lies., bulari g., enkter g., enkter b. kruelder g., kruelder b., ; *die Beschwerlichkeit einer Reise*, poanioù (diaezamantoù, strafuilhoù, strabouilhoù) ur veaj lies.

Beschwerne n. (-ses,-se) : poan b., diaezamant g., strafuilh g., strabouilh g., diaester g., enkter g., enkter b.

Beschwerung b. (-,-en) : karg b., bec'h g., samm g., grevañs b.

beschwichtigen V.k.e. (hat beschwichtigt) : **1.** sioulaat, habaskaat, peoc'haat, kuñvaat, dousaat, digriazañ, kompezañ, plaenaat, heñvelaat ar mennozhioù ; **2.** [dre skeud.] *jemandes Zorn beschwichtigen*, distanañ arfleu u.b., distanañ da soubenn u.b., terriñ e fulor d'u.b., kompezañ spered u.b., krennañ e ivinoù d'u.b., sioulaat u.b., habaskaat u.b., terriñ e gounnar d'u.b., tevel kounnar u.b., ameniñ buanegezh u.b., dousaat da fulor u.b., terriñ e zroug d'u.b., terriñ nerzh e gounnar d'u.b., kalmiñ u.b.

beschwichtigend ag. : sioulaus, sederaus, habaskaus, peoc'hus, peoc'hus, peoc'haus, distan, distanus, kalmijennus ; *beschwichtigende Worte*, komzoù peoc'hus lies., komzoù sioulaus lies., komzoù sederaus lies., komzoù habaskaus lies.

Beschwichtigung b. (-,-en) : **1.** peoc'hadur g., siouladur g., distan g. ; **2.** [dre skeud.] disamm g. ; *zur Beschwichtigung meines Gewissens*, evit bezañ e peoc'h gant va c'houstiañs.

Beschwichtigungsformel b. (-,-n) : gerienn sioulaat b.

Beschwichtigungspolitik b. (-) : politikerezh sioulaat g.

beschwindeln V.k.e. (hat beschwindelt) : *jemanden beschwindeln*, flipat u.b., friponat u.b., bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ, punañ, korvigellañ) u.b., c'hwenat u.b., lorbañ u.b., kignat u.b., diennañ u.b., goro arc'hant digant u.b., sunañ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., gwallañ u.b., gaouiañ u.b., grevañ u.b., touzañ u.b., debriñ u.b., diwadañ u.b., laerezh u.b., strobinañ u.b., sklankenniñ, sklankal.

beschwingen V.k.e. (hat beschwingt) : **1.** askellekaat ; **2.** [dre skeud.] birvidikaat, entanañ, birvilhañ, lakaat da dridal, lakaat da virviñ, trelatañ, boudañ.

beschwingt ag. : **1.** askellek, eskellek, divaskellek ; **2.** [dre skeud.] goursavet, entanet, tomm, birvidik, gant jourdoul, birvilh ennañ, startijenn gantañ, lusk gantañ, skañvik e gerzh, mistr, skañv e droad, skañv e zivhar, mibin a droad, skañv da redek ; *sie läuft beschwingten Schrittes davon*, redek a ra kuit evel un heizez - redek a ra kuit, treid skañv dezhi - redek a ra kuit, mibin a droad ; *beschwingt tanzen*, dañsal evel ur bizenn, dañsal plaen.

beschwipst ag. : damvezv, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, damdomm dezhañ, tommedik dezhañ, evedik dezhañ, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henoù, ur banne e-barzh e fas, suilhet, penndommet, tommedik, lañset, lanson, mav, abafet, a-strew, badaouet, chokolad, tomm e glipenn, sañson ; *er ist beschwipst*, digadao eo, loufok eo, kazeg emañ, hanter gazeg emañ, bez' emañ ar ouenn gantañ, erru eo gleb e c'henoù, erru eo lous e fri, ur banne a zo e-barzh e fas, tommaet eo dezhañ, tomm eo d'e benn, tomm eo d'e fri, suilhet eo, badaouet eo, lañset eo, abafet eo, tomm eo e glipenn, ur banne a zo dindan e fri, ur banne a zo warnañ, savet eo e vanne d'e benn, trenk eo e doull, hennezh en deus ur mouchig avel en e letern, damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, lanson, mav, chokolad, penndommet) eo, emañ a-strew, damdomm eo dezhañ, evedik eo dezhañ, tommedik eo dezhañ.

beschwören V.k.e. (beschwor / hat beschworen) : **1.** touiñ ; *seine Aussagen vor Gericht beschwören*, touiñ dre (war) e le ez eo gwir e desteni ; *die Verfassung beschwören*, touiñ war al lezenn-diazez, touiñ war al lezenn vonreizh ; **2.** [dre heñvel.] aspediñ ; *jemanden beschwören, von etwas abzulassen*, pediñ hag aspediñ u.b. da chom hep ober udb ; **3.** [dre astenn.] chalmiñ, teogiñ, stoliañ ; *einen Besessenen beschwören / den Teufel beschwören*, argas an diaoul eus ur c'horf perc'hennet gantañ, stoliañ an diaoul, stoliañ u.b. evit argas an

diaoul eus e gorf, enderc'hel an droukspered da zilezel ur c'horf perc'hennet gantañ (Gregor) ; **4.** reiñ drougavel da, reiñ gwallavel da, bountañ ar gwallavel war, teuler ar gwallavel war, reiñ e vallozh da, skuilhañ mallozh war, milligañ, teuler ar barr war, strobinañ, sordañ, sorsañ, teurel ur sort war, drougavizañ, skeiñ, teurel an drougavel war, bountañ an drougavel war, kilhañ, kelc'hiañ, lakaat dindan gazel-ge, barn, gouestlañ [spered u.b.], teuler breoù war ; **5.** eñvoriñ, degas koun eus.

beschwörend ag. : aspedus.

Beschwörer g. (-s,-) : chalmer g., teoger g., boemer g.

Beschwörung b. (-,-en) : **1.** touadenn b., tou g. ; **2.** aspedenn b. ; **3.** [dre astenn.] *Beschwörung von Geistern*, argasidigezh an drouksperedoù g., stoliadur g. ; **4.** garm-hud g. ; **5.** eñvorigezh b., eñvoradur g.

Beschwörungsbuch n. (-s,-bücher) : agripa g.

beseelen V.k.e. (hat beseelt) : **1.** lakaat buhez e, buhezekaat, bevaat, enaouiñ ; **2.** awenañ, buhezañ, enaouiñ, broudañ, atizañ, kefluskañ ; *von einem frommen Eifer beseelt*, lusket gant gred e feiz, broudet gant fo ar feiz, lusket gant ur feiz virvidik, buhez gant ur feiz virvidik ; *von einem tiefen Respekt vor seinem Volk beseelt*, awenet e don e askre gant ur gwir doujañs evit e bobl ; *der Tod ihres Vaters hat sie mit Traurigkeit beseelt*, marv he zad a enaouas tristedigezh vras enni.

beseeln V.k.e. (hat besegelt) : **1.** terkañ gant gouelioù, aveiñ gant gouelioù ; *ein Schiff besegeln*, terkañ (aveiñ) ur vag gant gouelioù ; **2.** [dre astenn.] *eine Strecke besegeln*, ober ur pennad hent (un herrad, un hentad) dre lien.

Besegelung b. (-) : gouelioù lies., goueliadur g., lien g., lien-gouel g., goueliezh g.

besehen V.k.e. (besieht / besah / hat gesehen) : sellet pizh ouzh ; *Bilder ansehen*, sellet ouzh skeudennoù.

Anv-gwan verb **besehen** : *bei Licht(e) ansehen*, pa vez sellet outañ ouzh gouloù an deiz.

V.em. : **sich ansehen** (besieht sich / besah sich / hat sich (t-rt) gesehen) : *sich im Spiegel ansehen*, sellet ouzh e gorf en ur melezour.

beseitigen V.k.e. (hat beseitigt) : **1.** tennañ kuit, lemel, dilemel, raskañ, skarzhañ, karzhañ ; *Schwierigkeiten beseitigen*, plaenaañ diaesterioù, renkañ diaesterioù 'zo, kompezañ diaesterioù 'zo, dont a-benn eus diaesterioù 'zo, troc'hañ ar skoulm, skarat ur gudenn, reiñ un disentez da gudennou 'zo, reiñ lamm da ziaesterioù 'zo, frankaat gant diaesterioù 'zo ; *alle Hindernisse beseitigen*, bezañ trec'h d'an holl gontroliezhioù ; *eine Verstopfung beseitigen*, distankañ udb, distouvañ udb, karzhañ udb, skarzhañ udb ; *ein Übel beseitigen*, diwrizeniañ (terriñ war) un droug bennak, kas un droug bennak da get, bezañ trec'h d'un droug bennak, kaout al levezon war un droug bennak, diouennañ un tech fall, diwrizeniañ ha distrujañ ur pleg fall (Gregor), heskiñ mammenn un tech fall bennak, dibennañ ur si fall bennak, lemel ur pleg fall ; **2.** lazhañ, distrujañ ; *diese Krankheit kann auch anders beseitigt werden*, gallout a c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *die Pest beseitigen*, harluañ ar vosenn a-douez an dud, harluañ ar vosenn a-vetou an dud ; *jemanden beseitigen*, reiñ e gont (e stal, e lod) d'u.b., ober e stal d'u.b. (ouzh u.b.), reiñ e stal ouzh

u.b., ober e lod d'u.b., tortañ u.b., ober e varv d'u.b., ober e jeu d'u.b., ober e afer d'u.b. ; *den Müll beseitigen*, **a)** kaout an dizober eus al lastez, distrujañ al lastez, luduañ al lastez ; **b)** skarzhañ kuit al lastez, karzhañ kuit al lastez ; *Tierkadaver mit ungelöschtem Kalk beseitigen*, lakaat raz-bev war korfoù loened marv.

Beseitigung b. (-) : **1.** lamidigezh b., torridigezh b., torradur g. ; *Ziel der Kommunisten ist die Beseitigung des Kapitalismus*, diskar ar reizhad kevalaour eo pal ar gomunourien ; *Beseitigung der Zölle*, torridigezh an tailhoù maltouterezh b., lamidigezh ar gwirioù maltouterezh b. ; **2.** lazhidigezh b., lazherezh g., lazhadenn b.

beseligen V.k.e. (hat beseligt) : boemañ, bamiñ.

Besen g.(-s,-) : **1.** skubell b., skubellenn b., balaenn b. ; *Federbesen*, balaennig-plu b. ; *einen Stiel an einen Besen setzen*, *einen Besen mit einem Stiel versehen*, troadañ ur skubellen, lakaat un dreujenn d'ur skubellenn, fustañ ur valaenn ; **2.** [dre skeud.] *mit eisernem Besen auskehren*, reiñ un taol skub, reiñ un taol balaenn, reiñ ar skar (o sac'h) da dud 'zo, ober ur skub d'udb ; *ich fresse einen Besen*, *wenn es nicht wahr ist*, laouen e vefen da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da vezañ daonet ma n'eo ket gwir ! pe e vin dall ! daonet e vin ma n'eo ket gwir ! me a vo daonet ma n'eo ket gwir ! va gouzoug war ar piltos (war ar pilgos) ma ne lavaran ket ar wirionez ! me a vo krouget 'ta ma n'eo ket gwir ! ra vin dall (d'an diaoul da'm lonkañ) ma ne lavaran ket ar wirionez ! gwir eo kement-se pe me vezo manac'h ! ; *ich fresse einen Besen*, *dass er es nicht schafft*, deomp klaoustre ne zeuio ket a-benn eus e daol, deomp e klaoustre ne zeuio ket a-benn eus e daol, pariañ ne zeuio ket a-benn eus e daol, kraoñ a baefen deoc'h ma teu a-benn eus e daol, me a bari n'eo ket kap d'an dra-se, pariañ n'eo ket kap d'an dra-se ; *jemanden auf den Besen laden*, kas u.b. war-bouez e fri, kas u.b. diwar-bouez e fri, kas u.b. dre benn (dre veg) e fri, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennou, siliou, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., kontañ poulc'hennou d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., tennañ siklezoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., devañ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, strañ, stranigañ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h siliou d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b. ; **3.** [kr-l] *neue Besen kehren gut*, mitez nevez da'z ti pa zeuio, kement a deir a labouro - ouzh an nevezenti e vez sell atav - sellet e vez atav ouzh an nevezenti ; **4.** [dre skeud.] rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval g., gwesped str., bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., maouez gwazh

eget ar vosenn b., diaoulez b., kevnidenn b., gwrac'h b., pig-spenn b., tarzhigell b., yar b., dañvadez b., ebeulez b., paborez b.

Besenbinder g. (-s,-) : skubeller g.

besenformig ag. : a-stumm gant ur skubellenn, stummet evel ur skubellenn, e doare ur skubellen, e doare skubellennoù, a-zoare gant ur skubellenn, a-zoare gant skubellennoù, a-seurt gant ur skubellenn, a-seurt gant skubellennoù.

Besenhändler g. (-s,-) : skubeller g.

Besenheide b. (-) : [louza.] brug str.

Besenkammer b. (-,-n) : armel ar skubellennoù b.

Besenkorn n. (-s) : [louza.] sorgo str.

Besenkraut n. (-s,kräuter) : [louza.] huelenn-wenn b., avron str., louzaouenn-an-draen b., louzaouenn-sant-Yann b.

besenrein ag. : bet naetaet, bet kempennet.

Besenschrank g. (-s,-schränke) : armel ar skubellennoù b.

Besenstiel g. (-s,-e) : treujenn skubellenn b., treujenn valaenn b., troad skubellenn g., fust skubellenn g.

Besenstrich g. (-s,-e) : taol skubellenn g., taol skub g., taol balaenn g., skub g.

Besenwagen g. (-s,-) : [sport] karr-skubellenn g., karr bale-dale g.

besessen ag. : 1. perc'hennet gant an diaoul, satanazet, drouksperedet, goubozitet, nasket, sorc'hennet, darvredet ; *vom bösen Geist besessen sein, vom Teufel besessen sein*, bezañ diaoulet, bezañ perc'hennet gant an diaoul, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ itrikoù an diaoul en e gorf, bezañ gwidre an diaoul en e gorf, bezañ trelatet e spered gant an diaoul, bezañ diwar Baolig, bezañ diwar an diaoul, bezañ mab (boued, mevel, lakez) an diaoul eus an-unan, bezañ mamm an diaoul anezhi ; 2. [dre skeud.] frenezus, diaoulet, albac'hennet, atapie, alteret, mac'hvredet ; *wie besessen*, evel pa vefe an diaoul en e gorf, evel pa vefe an droukspered war e dro ; *er ist sexbesessen*, n'eus ken soñj nemet feskenniñ gantañ, darvredet eo gant ar revr, mac'hvredet eo gant ar revr, sorc'hennet eo gant ar c'hoari-daou, hennezh n'eo mat nemet da friantañ, trelatañ a ra gant an orged, klañv eo gant an orged, kroget eo gant an orged, kroget eo an orged ennañ, hemañ a zo leun a orged, klañv eo gant ar c'hin-c'han (gant ar c'hign-c'hagn), klañv eo gant ar c'hoant friko fourch, hemañ a zo orget war-lerc'h ar merc'hed ; *er ist von diesem Gedanken besessen*, gant an debr-spered-se e vez atav, ne c'hall ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet dezhañ, ar soñj-se a labour e spered, an debr-spered-se a vez atav o hegal ouzh e spered, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat en e benn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ en e benn, ar mennozh-se a zo o virviñ e spered, ar soñj-se a jahin e spered, ne c'hall ket tennañ e spered diwar ar soñj-se, n'emañ ket evit distagañ e soñj diouzh an dra-se, n'emañ ket evit argas ar soñj-se diwar e spered, n'eus nemet ar soñjenn-se en e benn, ne ya ket ar soñj-se diwar e spered, ne ya ket ar soñj-se digantañ, karget eo e spered gant ar mennozh-se, gwasket eo e spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnañ, sorc'hennet eo gant ar mennozh-se, debret e vez e spered gant ar soñj-se, n'en deus ken

c'hoant (mennad, devez, youl) nemet d'ober an dra-se, e spered a venn ober an dra-se, ar soñj-se a chom peg ouzh e galon, ar soñj-se a chom peg outañ, P. an debr-spered-se a ya da greviñ anezhañ ; *besessene Therapieweiterführung*, arloup yac'hadel g. ; *sie war von dem Gedanken besessen, ihre Mutter wiederzusehen*, sorc'henn he mamm a oa warni, sorc'hennet e oa gant ar c'hoant da welet he mamm, n'he doa ken c'hoant nemet gwelet he mamm en-dro, honnezh a venne gwelet he mamm en-dro.

Besessene(r) ag.k. g./b. : 1. [relij.] diaouleg g., diaoulegez b., unan an diaoul en e gorf g., unan an diaoul en he c'horf b., P. sac'h-an-diaoul g. ; 2. gredalfoeg g., baraneg g., gredeg g., margredour g., diboellgredenner g., strizhkredenour g., dalc'hiad untuet (diampleg, untuek, divrall) g., dalc'hiad taer-ruz g., dalc'hiad bervus g., dalc'hiad re entanet g., dalc'hiad trelatet g. ; 3. [dre skeud.] albac'hennet g., atapie g.

Besessenheit b. (-) : 1. [relij.] perc'henniez gant an diaoul b. ; 2. albac'henn b., sorc'hennerezh g., sorc'henn b., debr-spered g., heg g., balbori b., mac'hvennozh g., frenezi b., atapi g. ; *das ist eine wahre Besessenheit*, un heg eo, sorc'hennet da vat eo, ne ya ket ar soñj-se diwar e spered, ne ya ket ar soñj-se digantañ, karget eo e spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnañ, sorc'hennet eo gant ar mennozh-se, ar mennozh-se a zo o virviñ e spered, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat en e benn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ en e benn, ar soñj-se a chom peg ouzh e galon, ar soñj-se a chom peg outañ, n'en deus ken c'hoant (mennad, devez, youl) nemet d'ober an dra-se ; 3. gredalfo g., baranegezh b..

besetzen V.k.e. (hat besetzt) : 1. ac'hubiñ ; *die Zuschauer besetzen die Plätze*, ac'hub eo ar plasoù gant an arvesterien ; *voll besetzt*, plas ebet ken ennañ, leun-klok, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bour, bourr-sank, barrleun, barruhel ; *diese Gaststätte ist dauernd voll besetzt*, an ostaleri-se ne zileugn ket.

2. lakaat en e zalc'h, abuziñ, ac'hubiñ, perc'hennañ, tapout ; *ein Haus besetzen*, aloubiñ un ti, skoatiñ, abuziñ un ti, ac'hubiñ un ti ; *der Feind besetzte unser Land*, hor bro a gouezhas e dalc'h an enebourien, perc'hennet e voe hor bro gant an enebourien, gouzalc'het e voe hor bro gant an enebourien ; *im 9. Jahrhundert wurde ein Teil der Normandie von den Bretonen besetzt*, en IX^{vet} kantved e perc'hennas Breizhiz darn eus Normandia.

3. gwarnisañ a, gwarnisañ gant, marellañ a, steredenniñ a ; *mit Pelz besetzen*, feurañ, gwarnisañ gant ur foulenn ; *mit Borten besetzen*, pasamantiñ ; *mit Perlen besetzen*, perlezennañ ; *mit Pailletten besetzten*, marellañ a bailhourennoù .

4. [c'hoariva] komedianeta ; *die Rollen besetzen*, reiñ pep a roll.

5. [c'hoari] brokañ war.

6. [loen.] poblañ, neriñ a bobl ; *einen Teich besetzen*, lakaat peskedigoù en ul lenn, neriñ ul lenn a besked, peskedusaat ul lenn.

besetzt ag. : 1. ac'hub, miret, perc'hennet ; *alle Plätze sind besetzt*, n'eus ket mui a blas ; *dieser Platz ist besetzt*, ac'hub eo ar plas-mañ ; 2. gwarniset a, garniset

gant, marellet a, steredennet a ; *mit Perlen besetzt*, perlezennet ; *ein mit Pailletten besetztes Kleid*, ur vrozha marellet a baillourennoù b. ; **3.** aloubet, ac'hubet ; *besetztes Gebiet*, takad aloubet g., tachad gouzal'het g., tiriad aloubet g.

Besetzzeichen n. (-s,-) : [pellgomz] ton linenn ac'hub g.

Besetzung b. (-,-en) : **1.** gouzal'h g., gouzal'herezh g., dalc'herezh g., dalc'hidigezh b., ac'huberezh g., skoaterezh g., perc'hennidigezh b., tapadur g. ; **2.** [c'hoariva] komedianeta g., strollad g., skipailh g. ; *mit voller Besetzung*, gant ar strollad a-bezh, gant an holl c'hoarieren ; *Zweitbesetzung*, doubladurioù lies., doubladed lies., eilerien g., amsavidi lies., erlec'hidi lies., eilc'hoarieren lies. ; **3.** gwarnisadur g. ; **4.** [pesked] pobladur g.

Besetzungsumkehr b. (-) : [fizik] tuginadur ar boblañs g.

besichtigen V.k.e. (hat besichtigt) : **1.** gweladenniñ, bizitañ ; **2.** ensellet ; **3.** [lu] ober moustr / ober gwel / moustrañ (Gregor), ober gweladeg, ober gweloù.

Besichtigung b. (-,-en) : **1.** gweladenn b., gwel g., gweled g., bizit g., tremenadenn b., gweledigezh b. ; **2.** enselladenn b., ensellerezh g. ; **3.** [lu] moustr g., gwel g., gweladeg b., gweloù lies., gweladell b. ; **4.** [gwir] *Besichtigung an Ort und Stelle*, gweled-barn (Gregor) g.

Besichtigungszeiten lies. : eurioù gweladenniñ lies.

besiedeln V.k.e. (hat besiedelt) : *trevadenniñ*, *entrevadañ*, *entrevadiñ*, *poblañ*, *tudañ*, *neriñ* ; *dicht besiedelt*, *poblet kaer* / *forzh poblet* / *stank ar bobl ennañ* (Gregor), *poblek*, *poblet-stank*, *tudek*, *stank an dud ennañ* ; *dünn besiedelt*, *amdudek*, *n'eus nemeur a dud o chom ennañ*, *poblet-rouez* ; *neu besiedeln*, *adpoblañ*.

Besiedlung b. (-,-en) / **Besiedelung** b. (-,-en) : *trevadur g.*, *trevadennerezh g.*, *entrevadur g.*, *poblatur g.*, *poblidigezh b.*, *tudidigezh b.* ; *der Goldrausch hat die Besiedlung Kaliforniens begünstigt*, ar beilh war an aour a oa bet poblus evit Kalifornia.

Besiedlungsdichte b. (-) : *stankted ar boblañs b.*, *tudegezh b.*

Besiedlungskolonie b. (-,-n) : *trevadenn boblañ b.*

besiegeln V.k.e. (hat besiegelt) : **1.** siellañ, kachediñ ; **2.** [dre skeud.] *mit seinem Blut besiegeln*, siellañ gant e wad (Gregor) ; **3.** Kadarnaat ; **4.** handalañ, kantgadiñ.

Besiegelung b. (-,-en) : **1.** sielladur g., kachedadur g. ; **2.** kadarnadur g. ; **3.** handalañ g., kantgadiñ g.

besiegen V.k.e. (hat besiegt) : *trec'hiñ*, *trec'hiñ war*, *trec'hiñ da*, *souriñ war*, *faezhañ*, *pilat*, *mazaouiñ*, *dornañ*, *gounit war*, *gounit an trec'h war*, *bezañ trec'h da*, *bezañ trec'h war*, *kannañ*, *reiñ lamm da*, *bezañ disoc'h gant*, *pladañ*, *yostañ*, *kaout al levezon war*, *drouziwezhañ*, *flammañ*, *daoubenniñ*, *minmalañ*, *barrskubañ*, *dic'hastañ*, *klaviañ*, *razhañ*, *douarañ*, *ledañ ouzh torgenn*, *skeiñ ouzh torgenn*, *lakaat war e c'henoù*, *sec'hañ*, *kaout an tu war*, *kaout an tu kreñv war*, *kemer e greñv war*, *kemer an tu kreñv war*, *kaout e du war*, *talvezout war*, *bezañ barrek war*, *pakañ* ; *eine Armee besiegen*, *dic'hastañ un arme*, *douarañ un arme* ; *wir können sie leicht besiegen*, *tu 'zo da c'hounit brav warno* ; *sich selbst besiegen*, *bezañ trec'h d'an-unan* (war an-unan), *trec'hiñ e youloù fall*, *trec'hiñ e dechoù*, *trec'hiñ war e c'hoantoù*, *kaout al levezon war e youloù fall*, *bezañ war e du*, *dont war e du* ; *besiegt werden*, *kaout lamm*, *bezañ kannet*, *bezañ dornet* ; *mit knappem*

Vorsprung besiegt werden, *bezañ tapet re verr just d'ar poent diwezhañ* ; *einen Gegner, der doppelt so groß wäre wie ich, würde ich besiegen*, *va daou vent a bilfen* ; *der kleine Hund hatte den großen besiegt*, *ar c'hi bihan en doa paket an hini bras*.

besiegt ag. : *koll*, *kannet*, *dornet*, *bet trec'het*, *bet faezhet*, *faezh*, *riñset*, *ouzh torgenn* ; *besiegt werden*, *kaout lamm*, *bezañ kannet*, *bezañ dornet* ; *mit knappem Vorsprung besiegt werden*, *bezañ tapet re verr just d'ar poent diwezhañ* ; *die Krankheit war besiegt*, *maoutet e oa ar c'hleñved*.

Besiegte(r) ag.k. g./b. : *trec'had g.*, *faezhiad g.*, *koller g.* ; *wehe den Besiegten*, *mallozh d'an drec'hidi*, *gwa d'an drec'hidi*, *mallozh d'ar re drec'het*, *droukvallozh d'ar re faezhet*, *gwa d'ar re drec'het*, *gwa d'ar re faezhet*.

besingen V.k.e. (besang / hat besungen) : **1.** kanmeuliñ ; **2.** [sonerezh] enrollañ.

besinnen V.em. : **sich besinnen** (besann sich / hat sich (t-rt) besonnen) : **1.** en em soñjal, prederiañ, emzastum, en em zastum, diskenn ennañ e-unan, diskenn en e galon, ober un dastum ennañ e-unan, mont ennañ e-unan, dirouestlañ e goustiañs, ober un enklask war e goustiañs, distreiñ outañ e-unan, ober un distro warnañ e-unan, poellañ, poelladiñ, poellata ; *sich nicht lange besinnen*, *na chom da dermal*, *mont dichipot dezhi*, *na chom pell da dermal* (da chipotal), *mont dezhi hep keuz*, *na varc'hata d'en em deuler en dour* ; **2.** *sich eines anderen (eines Besseren) besinnen*, *cheñch soñj*, *cheñch mennozh*, *cheñch santimant*, *dibennadiñ*, *treiñ meno*, *treiñ kordenn*, *distreiñ diwar e vennozh*, *distreiñ a-ziwar e vennozh*, *distreiñ diwar e veno*, *dilezel ur mennozh*, *treiñ mennozh*, *cheñch tu d'e grampouezhenn*, *treiñ diwar e vennozh*, *kemmañ soñj*, *dilezel ur mennozh*, *lentaat*, *lentañ*, *cheñch penn d'ar vazh*, *cheñch penn d'e vazh*, *treiñ penn d'ar vazh*, *treiñ penn d'e vazh*, *trokañ penn d'ar vazh*, *trokañ penn d'e vazh*, *cheñch bazh d'e daboulin*, *cheñch bazh d'an daboulin*, *cheñch bazh war an daboulin*, *cheñch bazh en daboulin* ; **3.** *memoriñ*, *eñvoriñ*, *kounañ*, *kounaat*, *kaout soñj eus*, *derc'hel eñvor a (eus)*, *derc'hel koun a (eus)*, *derc'hel soñj a*, *derc'hel soñj eus*, *dont [udb] da soñj d'an-unan*, *dont [udb] da goun d'an-unan*, *dont [udb] da spered an-unan*, *dont [udb] e spered an-unan* ; *sich auf etwas besinnen*, *kaout (derc'hel) soñj eus udb* ; *ich kann mich nicht auf den Namen des damaligen Direktors besinnen*, *n'em eus ket soñj ken eus anv ar rener d'ar mare-se*, *ne zeu ket da soñj din piv a oa rener d'ar mare-se*, *ne zeu ket da goun din piv a oa rener d'ar mare-se*, *ne zeu ket em spered piv a oa rener d'ar mare-se*, *ne zeu ket da'm spered piv a oa rener d'ar mare-se*, *lonket em eus anv an hini a oa rener d'ar mare-se* ; *wenn ich mich recht besinne*, *ma 'm eus soñj mat*, *ma ne fazian ket*.

Besinnen n. (-s) : *emsoñj g.*, *imbroud g.*, *imbroudadur g.*, *imbrouderezh g.*, *poellad g.*, *poelladenn b.*, *poellataerezh g.*, *preder g.*, *predererezh g.*, *prederiañ g.*, *prederiadur g.* **besinnlich** ag. : *soñjus*, *prederiek*, *prederiet*, *berlobiet*, *kollet en e soñjoù*.

Besinnung b. (-) : **1.** *anaoudegezh b.* ; *die Besinnung verlieren*, *koll e anaoudegezh*, *semplañ*, *fatañ*, *dont da fatañ*, *fatikañ*, *mont d'an tu all*, *mont en tu all*, *vaganiñ*, *kouezhañ e barr*, *kouezhañ*, *mont er bord all* ; *wieder zur*

Besinnung kommen, dont en e anaoudegezh, difatañ, disemplan, difallañ, divatorelliñ, difatikañ, dialvaoniñ, divaganiñ, diabafiñ, divadaouiñ, divorfilañ, en em anavezout, dont e anaoudegezh d'an-unan, dont d'e vez en-dro, dont e-barzh, dont ennañ e-unan eus ur fallaenn ; *jemanden wieder zur Besinnung bringen*, divadañ u.b., divadaouiñ u.b., disemplan u.b., divaganiñ u.b., divatorelliñ u.b. ; **2.** skiant-vat b., skiant b., poell g. ; *wieder zur Besinnung kommen*, dont en e stern, diabafiñ ; *die Besinnung verlieren*, koll e skiant-vat, mont e spered digant an-unan, dont e empenn da zivouedañ, mont e spered da stoupa, dont da vezañ gwrac'h, koll ar stur (e boell, e benn, e spered, e skiant, an norzh, an ardremez), treiñ e spered e dour, mont e benn digant an-unan, pennfolliñ dall, mont dall ha mezv, koll mik e benn, mont e benn e gin, folliñ, pennsodiñ, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, sodiñ, breskenn, trelatañ, skañvbenniñ ; *jemanden wieder zur Besinnung bringen*, reizhañ u.b., degas meiz d'u.b. (en u.b.), plantañ skiant e penn u.b. (Gregor), lemel e sotoni diwar u.b. ; *vor Zorn die Besinnung verlieren*, bezañ dallet gant ar gounnar, bezañ stouvet e spered gant ar gounnar ; **3.** prederiadur g., emsoñj g., emzastum g., dastum eus an den ennañ e-unan g., enklask war e goustiañs g., poellad g., poelladenn b. ; *jemanden zur Besinnung bringen*, mont ouzh koustiañs u.b., degas u.b. ennañ e-unan, lakaat u.b. da zont ennañ e-unan.

Besinnungsaufsatz g. (-es,-sätze) : dezleadenn b., studiadenn b., displeg g.

besinnungslos ag. : **1.** semplet, fatet, fatiket, vaganet ; **2.** *besinnungslos vor Wut* dallet e spered gant ar fulor, koabrennet e spered gant ar fulor, koc'hennet e spered gant ar fulor, dallet gant ar gounnar, aet er-maez anezhañ e-unan, fuloret-naet, fuloret-ruz, fuloret-ran, fuloret-mik, e gouez, diskiantet gant ar gounnar, ur fulor ennañ, war e varc'h, en imor santel, e gwalarn, o walarniñ, o fuc'hañ gant ar vuanegezh, o fuc'hañ gant ar gounnar, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; *besinnungslos vor Angst*, diboellet, pennfollet dall, aet e benn e gin, kollet e benn gantañ gant an aon, kollet e boell gantañ gant an aon, o vreskenn, o froudañ, aet e breskenn, aet da vreskenn, o follañ, o seizhfollañ, kollet mik e benn gantañ, aet dall ha mezv gant ar spont.

Besinnungslosigkeit b. (-) : **1.** sempladenn b., falladenn b., fallaenn b., dianaoudegezh b. ; **2.** diveiz g., diskiantegezh b.

Besitz g. (-es) : **1.** perc'hennadenn b., perc'hennadur g., perc'henniezh b., perc'hentiezh b., kerz b. ; *geistiger Besitz*, perc'henniezh lennegel b., gwirioù miret lies., leve g. ; *staatlicher Besitz*, perc'henniezh Stad b. ; *von etwas Besitz ergreifen, etwas in Besitz nehmen*, kregiñ en udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu diouzh an-unan, perc'hennañ udb, kribañ madoù e nesañ, kenberc'hennañ udb, kemer udb en tu diouzh an-unan, sammañ udb, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, delc'her udb en tu diouzh an-unan, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, aloubiñ udb, ober e gerz eus udb, lakaat udb war e anv, kas udb gant an-unan ; *im Besitz einer Sache sein*, perc'hennañ udb, bezañ udb war e anv, kaout udb en e anv, bezañ udb en e zalc'h, kaout udb en e zalc'h, kaout udb a-leve,

bezañ udb en e gerz, kaout udb en e gerz, bezañ udb e piaou an-unan, bezañ piaou d'udb, piaouañ udb, kaout perzh en udb, bezañ perc'henn war udb (diouzh udb, d'udb) ; *in den Besitz von etwas gelangen, in den Besitz von etwas kommen*, dont da berc'henn d'udb, dont da gaout udb, dont da biaouañ udb ; *in den Besitz der Gnade gelangen*, opten ar c'hras, gounit ar c'hras, tizhout ar c'hras ; *zu Besitz kommen*, dont un tamm mat a aez d'an-unan, bezañ lakaet en e aez, dont da zen-a-dra ; *jemanden aus seinem Besitz vertreiben*, diberc'hennañ u.b. diouzh e dra, lakaat u.b. er-maez eus e dra, lemel e vadoù digant u.b., kenkizañ u.b. ; *sich in den Besitz von etwas setzen*, perc'hennañ udb, aloubiñ udb, lakaat udb en tu diouzh an-unan, ober e rann (e gerz) eus udb., kribañ madoù e nesañ, lakaat udb war e anv ; *diese Inseln waren im Besitz der Spanier*, edo an inizi-se e dalc'h ar Spagnoliz, gouzalc'het e oa an inizi-se gant ar Spagnoliz, perc'hennet e oa an inizi-se gant ar Spagnoliz, an inizi-se a gleve ouzh ar Spagnoliz, an inizi-se a oa e piaou ar Spagnoliz.

2. miridigezh b., dalc'hidigezh b. ; *rechtmässiger Besitz von Waffen*, miridigezh armoù hervez al lezenn b., dalc'hidigezh armoù hervez al lezenn b. ; *Besitz mehrerer Ämter*, dastum-kargoù g.

3. [dre astenn.] *beweglicher Besitz*, madoù annez lies. ; *beweglicher und unbeweglicher Besitz*, leveoù ha dileveoù lies. ; *er verwaltet den Besitz seines Bruders*, merañ a ra madoù e vreur.

4. douaroù lies., damani g., domani g., domaniezh b.

Besitzanspruch g. (-s,-ansprüche) : [gwir] perc'hennaj g. **besitzanzeigend** ag. : [yezh.] *besitzanzeigendes Fürwort*, raganv perc'hennañ g., ger perc'hennañ g.

Besitzdenken n. (-) : perc'hennuster g.

Besitzweisung b. (-,-en) : [gwir] perc'hennidigezh da-heul un disentez varnezh b.

besitzen V.k.e. (besaß / hat besessen) : **1.** perc'hennañ, piaouañ, kaout war e anv, kaout en e zalc'h, kaout en e anv, bezañ perc'henn (war udb, diouzh udb, d'udb), bout piaou da ; *etwas besitzen*, perc'hennañ udb, bezañ udb war e anv, kaout udb en e anv, bezañ udb en e zalc'h, kaout udb en e zalc'h, kaout udb a-leve, bezañ udb en e gerz, kaout udb en e gerz, bout piaou d'udb, piaouañ udb, bezañ udb e piaou an-unan, kaout perzh en udb, bezañ perc'henn war udb (diouzh udb, d'udb) ; *er besitzt Ländereien*, ur gont a zouar a zo war e anv, perc'henn eo war ur gont a zouar ; *sie besaßen eine gute Farm*, ur verouri vat a oa ganto ; *er besitzt nur wenig Land*, berr eo an douar gantañ, gwall nebeut a barkeier a zo ouzh e atant ; *als Bauer besitzt er drei Pferde*, ur menaj tri a gezeg a zo gantañ ; *mehrere Ämter besitzen*, berniañ kargoù, dastum kargoù, P. laerezh poan ar re zilaour ; *sie besaß sieben- oder achthundert Franc, die sie von ihren Eltern geerbt hatte*, seizh pe eizh kant lur a oa chomet ganti war-lerc'h he zud ; *die Kirche besaß diese Ländereien*, perc'hennet e oa an douaroù-se gant an liz, e piaou an liz e oa an douaroù-se ; *obwohl sie schon allerhand besitzen, beklagen sie sich dauernd*, hag-eñ pegement a draoù o deus dija e vezont atav o klemm, torr-penn e vez an dud klemm-klemm, torr-penn e vez an dud klemm-diglemm ; *alles, was sie besaßen, teilten sie mit den Armen*, kement o doa a rannent gant ar beorien, kement

tra o doa a oa daouhanter etre ar beorien hag i, kement o doa a ziouerent d'ar beorien, kement o doa a ziouerent gant ar beorien, holl o leve a ziouerent d'ar beorien ; **2.** [dre skeud.] kaout ; *Einfluss besitzen*, kaout pouez, dougen levezon ; *die Dreistigkeit besitzen, etwas zu tun*, kaout hardison (hardizhegezh) d'ober udb, bezañ divezh a-walc'h evit ober udb, kaout a-walc'h a gribell evit ober udb, em hardishaat d'ober udb, krediñ hep mezh ober udb / kaout an divergontiz d'ober udb /, kaout un tal divezh a-walc'h evit ober udb / kaout un tal ken divezh evit ober udb (Gregor) ; *er besaß die Unverfrorenheit, so etwas zu behaupten*, aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er besaß die Unverfrorenheit, so etwas zu tun*, aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù, ar gobari en doa bet d'ober an dra-se, kribell en doa bet d'ober an dra-se ; *der besitzt keinen Funken Verstand*, n'eus ket chomet ur c'hiñsenn boell gantañ, n'eus ket ur bouilfrenn boell gantañ, n'eus ket ur vokedenn a boell gantañ, n'en deus ket ur begad spered en e glopenn, n'eus liv skiant-vat ebet gantañ, n'eus begad spered ebet en e glopenn, n'eus ket daou realad skiant en e glopenn.

besitzend ag. : perc'henn, a dra ; *die besitzenden Klassen*, ar renkadoù perc'henn lies., renkadoù ar re binvidik lies., renkadoù ar biaouerien lies., renkadoù ar berc'henned lies., renkadoù an dud-a-dra lies., an dud-a-dra lies.

Besitzentziehung b. (-,-en) : diberc'hennadur g., kenkizadur g., kenkizerezh g.

Besitzer g. (-s,-) : perc'henn g., piaouer g., dalc'her g., dalc'hour g., mestr g., den en e dra g., den-a-dra g. ; *ohne Besitzer*, diberc'henn ; *er war Besitzer eines Hotels*, hennezh a oa leti gantañ ; *der Weinbergbesitzer*, mestr ar winieg g., perc'henn ar winieg g.

besitzergreifend ag. : perc'hennus ; *besitzergreifende Liebe*, karantez perc'hennus b.

Besitzergreifung b. (-,-en) : perc'hennadenn b., perc'hennidigezh b., perc'hennadur g., perc'hennañ g., tapadur g. ; *widerrechtliche Besitzergreifung*, alouberezh g., skraperezh g., treuzpiaouañ g.

Besitzklage b. (-,-n) : klemm a-zalc'h ouzh ar perc'hennaj g./b.

besitzlos ag. : dibourvez, dizanvez, divadoù, hep nep tra, hep tra ebet, didra.

Besitznahme b. (-,-n) : perc'hennidigezh b., perc'hennañ g. ; *unrechtmäßige Besitznahme*, alouberezh g., skraperezh g., treuzpiaouañ g.

Besitznehmer g. (-s,-) : [gwir] gouzalc'hiad g. ; *erster Besitznehmer*, gouzalc'hiad kentañ g.

Besitzschutz g. (-es) : [gwir] perc'hennaj g.

Besitzstand g. (-s,-stände) : akuizitadennoù lies., kaoudoù lies., peadra g., fred g.

Besitzstörung b. (-,-en) : [gwir] brouilhes g., harz d'ar gwirioù perc'hennañ, harz d'ar perc'hennaj g.

Besitztum n. (-s,-tümer) : **1.** perc'hennadenn b., perc'hennadurioù lies., douaroù lies., damani g., domani g., domaniezh b. ; **2.** madoù lies., glad g.

Besitzübertragung b. (-,-en) : treuzkas titloù perc'henniezh g.

Besitzung b. (-,-en) : **1.** perc'hennadenn b., perc'hennadurioù lies., douaroù lies., leve g. ; **2.** trevadenn b. ; *überseeische Besitzungen*, trevadennoù tramor lies.

Besitzurkunde b. (-,-n) : teul perc'henniezh g., testeni perc'henniezh g.

Besitzverhältnisse lies. : saviad perc'henniezh g., saviad ar berc'henniezh g.

Besitzwunsch g. (-es,-wünsche) : perc'hennuster g.

besoffen ag. : meyv, bourr, leun-win, leun a win, poazh, tommet mat, trenk-mat, barr, leun e gorf ; *er ist besoffen*, meyv eo, bourr eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, du eo, n'emañ ket diwar an dour, evet eo dezhañ, boeson a zo gantañ, tomm eo d'e fri, tomm eo en e ziabarzh, ganti emañ, diwar re emañ, savet eo e vanne d'e benn, a-barzh emañ, e-barzh emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, tomm eo d'e forn, tomm eo ar forn gantañ, tomm eo d'e benn, brignen a zo ouzh e c'henoù, graet en deus ur picherad, tapet en deus ur garg, karigellet mat eo, barr eo, e ratre vat emañ ; *eine besoffene Frau*, ur vezvez b. ; *sie ist besoffen*, honnezh a zo mezvez ; *völlig besoffen, sinnlos besoffen*, dotu, leun e revr, ur pezh revriad gantañ, meyv-dall, meyv-dall-put, meyv-dotu, meyv-du, meyv-du-dall, meyv-marv-mik, meyv-mik, meyv-put, meyv-poch, meyv-kollet, moñs-dall, meyv evel ur soner (evel ur maltouter, evel ur soner kloc'h, evel ur soubenn), kras, kras-mat, ur pezh revriad gantañ, bourr da greviñ, moñs-dall, na wel mui nemet gant e c'henoù, a wel pesked el laezh, na c'hall ket mui dougen e gig.

Besoffene(r) ag.k. g./b. : meyvier g., mezvez b., tra vezv g., penn meyv g., penn boeson g. ; *die Besoffenen*, an dud vezv lies., P. an traoù koaget lies.

Besoffenheit b. (-) : P. mezverezh g., mezventi b., mezvidigezh b., mezveriezh b., lonkerezh g.

besohlen V.k.e. (hat besohlt) : koarellañ, soledenniñ, soliañ ; *wieder besohlen, neu besohlen*, koarellañ a-nevez, soledenniñ a-nevez, soliañ a-nevez, adsoliañ, lakaat solioù nevez da.

Besohler g. (-s,-) : koareller g.

besolden V.k.e. (hat besoldet) : gouestlañ, gouestlaouiñ, engouestlañ, enrollañ, goprañ, gopraat, paeañ.

Besoldung b. (-,-en) : gopr g., kevuziad g.

Besoldungsgruppe b. (-,-n) : rumm goprou g., rummad goprou g., rumm gopr g., rummad gopr g., derez gopr g.

Besoldungsordnung b. (-,-en) : kael c'hoprou b., kloued ar goprou b.

besondere(r,s) ag. : **1.** ispisial, a-ziforc'h, dibar, dibarek, dreistordinal, divoas, divoutin ; *besondere Wünsche*, c'hoantoù ispisial lies., hetoù dreistordinal lies. ; *das ist schon etwas Besonderes*, pouezus a-walc'h eo, a bouez eo an dra-se, n'eo ket mibiliajoù (mibiliezhoù, disterajoù) eo, sirius-tre eo, n'eo ket ken fall-se, n'eo ket un hanter hini, n'eo ket un hanter unan ; **2.** prevez, evit an-unan ; *besonderes Zimmer*, kambr brevez b., kambr evitañ e-unan b., kambr evit an-unan b. ; **3.** distok, distag, digevret ; *besonderer Eingang*, antre distok, antre distag g., digor (trepas g.) digevret g.

Besondere(s) ag.k. n. : **1.** munud g. ; *das Allgemeine und das Besondere*, an traoù dre vras hag ar munudoù ; [preder.] *vom Allgemeinen auf das Besondere schließen*, mont dre zezastum eus an hollad d'ar munud ; **2.** *im Besonderen*, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-razh, da gentañ-unan, dreist-holl, ispisial, pergen, peurgetket ; **3.** tra divoas g., tra divoutin g., tra dreistordinal g. ; *das Besondere*, an dibaregezh b., ar pezh a zo dibarek g. ; *nichts Besond(e)res*, netra divoutin, netra dibar, netra da estlammiñ ; *darin sehe ich nichts Besonderes*, ne welan amañ tra divoas ebet ; *er hält sich für etwas Besonderes*, krediñ a ra dezhañ bezañ pevare person an Dreinded, krediñ a ra dezhañ e sav an heol en e revr ; *das ist nichts Besonderes*, ne c'hwit ket, n'eus ket peadra da chom bamet dirak an dra-se, n'eo ket kur.

Besonderheit b. (-,-en) : **1.** dibarded b., dibarder g., dibarelezh b., esparded b., perzh dibar g., unperzh g., tra divoas g., tra divoutin g., tra dreistordinal g. ; *aus der Besonderheit*, dass, a gement ha ma, pa'z eo gwir e, peogwir, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa, o vezañ ma, en askont ma, en abeg ma, dre berzh ma, dre abeg ma, dre an abeg ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, betek ma, betek pa, a gement ha ma, war-zigarez ma, war-zigarez ma ne, war-zigarez e, war-zigarez ne ; **2.** iskister g., drocherezh g.

besonders Adv. : **1.** da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-razh, da gentañ-unan, dreist-holl, a-dreist pep tra, pergen, peurgetket, ispisial ; **2.** *P. es geht mir nicht besonders (gut)*, evelseik (evel-evel) e ya ganin, ne ya ket gwall vat an traoù ganin, etre kriz ha poazh (war-nes damant, etre an div lezenn) emaon ; *es ist nicht besonders warm heute*, n'eo ket gwall domm hiziv ; **3.** *ihre Lust, bei ihm zu bleiben, war nicht besonders groß*, ne c'houlenne ket kaer chom gentañ ; *ihre Lust, hinzugehen, war nicht besonders groß*, n'he dije ket torret he rañjenn da vont di, lure he doa da vont di, lure he doa o vont di, karnañ a rae da vont di, n'he doa ket lañs da vont di, ne oa ket lamprek evit mont di, aet e oa di evel ur c'hi o vont d'ar groug, ne oa ket gwall droet da vont di, ne c'houlenne ket kement-se mont di, ne c'houlenne ket kaer mont di ; *er war nicht besonders böse*, ne oa ket gwall zroug, ne oa ket re-holl zroug ; *er ist von der Arbeit nicht besonders stark beansprucht*, n'eus ket re-holl brez warnañ ; *er isst nicht besonders viel*, ne zebr ket kement-se ; *es sind nicht besonders viele Leute da*, n'eus ket kement-se a dud ; *davon gibt es nicht besonders viel*, n'eus ket ur braz anezho, n'eus ket ur c'halz anezho, n'eus ket paot anezho, n'eus ket bochad, rouez-kenañ int, dibaot int, n'eus ket pikol diouto, n'eus ket dirañj diouto, n'eus ket bernioù diouto ; **4.** *besonders angeben, besonders bezeichnen*, spisaat, diferañ, pervezhañ, resisaat, dezverkañ, spisverkañ, arbennikaat.

besonnen ag. : parfet, poellek, fur, pervezh, kompez, diazez, plaen, pozet, poelladus, karget a furnez, rezonet, fur ha kerreizh, avizet, plom, poellet mat, prederiek ; *ein besonnener Mensch*, un den parfet g., un den prederiek g., un den avizet g., un den prederiant g., un den pozet g., un den a boell hag a furnez g., un den war-bouez

(poellek, deuet, en e vrud, go a-walc'h an toaz gentañ, fur, fur ha kerreizh, kompez, plaen) g., ur spered diazez a zen g., ur spered kompez a zen g., ur spered plom a zen g. ; *sich besonnen verhalten*, en em ren gant poellegezh.

Besonnenheit b. (-) : parfeted b., evezhiegezh b., poellegezh b., kompezded spered b., diazedded b., dalc'h g., plom g. ; *er spricht mit Besonnenheit*, komz a ra fur, lavaret a ra traoù fur, komz a ra gant furnez.

besonnt ag. : heoliek, heoliet.

Besonnung b. (-) : heoliadur g.

besorgen V.k.e. (hat besorgt) : **1.** doujañ, kaout aon rak, kaout doan rak, kaout damaon rak ; *es ist zu besorgen, dass ..., es steht zu besorgen, dass ..., ...* 'm eus aon bras, dañjer 'zo e ..., dañjer 'zo da ... ; **2.** [dre heñvel.] ober war-dro, kas en-dro ; *die Wirtschaft besorgen*, ober e charreoù, ober war-dro an ti, ober war-dro an tiegezh, kempenn e di, distlabezañ an ti, klenkañ an ti, ober e gempenn, emell eus an tiegezh, derc'hel an ti a-atre, derc'hel an tiegezh, ren an tiegezh, bezañ war ar maneroù, chom en-dro d'an ti ; **3.** [dre astenn.] pourchas, pourvezañ a, titouriñ, kendelc'her, derc'hel, darbariñ, bastañ ; *er hat mir ein Zimmer besorgt*, dalc'het (pourchaset, pourvezet, darbaret) en deus ur gambr din, diskoachet en deus ur gambr evidon ; *jemandem einen Arbeitsplatz besorgen*, titouriñ ur post-labour d'u.b., kavout fred d'u.b. ; *jemanden mit etwas besorgen*, kendelc'her udb d'u.b., pourchas udb d'u.b., darbariñ udb d'u.b., pourvezañ u.b. ag udb ; *sie hat mich mit Kleidern besorgt*, pourvezet he doa da'm gwiskañ ; *ich besorge dir alles, was du möchtest*, kerc'hat a rin dit kement a blij dit ; **4.** *P. es jemandem besorgen*, kas an dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b. ; *ich werde es ihm besorgen*, m'en talvezo dezhañ - me a talvezo se dezhañ - m'en tapo dezhañ bepred - mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h - gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h - an distro am bo - e baeañ a rin dezhañ - n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se - n'eo ket graet an dra-se da vanac'h - nebaon ! koustañ a ray ker dezhañ - koustañ a ray ker d'e lêr - fall-daonet e vo ar geusturenn evitañ - staolet he deus ar c'havr en e lavreg - me a lardo e billig dezhañ - n'ez aio ket an dra-se gentañ en douar - reiñ a rin dezhañ tra evit tra - daskoriñ a rin dezhañ taol evit taol - kemm-ouzh-kemm e pako ganin / reiñ a rin dezhañ trok evit trok (lin evit lin, stoub evit stoub, muzul evit muzul) (Gregor) - ober a rin un distro divalav dezhañ - reiñ a rin un distro divalav dezhañ - reiñ a rin dezhañ bazhad evit bazhad (tenn evit tenn) - talvezout a rin dezhañ gwall evit gwall - mont a rin dezhañ kraf evit kraf, krog evit krog - mont a rin dezhañ kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - reiñ a rin e begement dezhañ - reiñ a rin e gement all dezhañ - kas a rin an dorzh en-dro d'ar gêr dezhañ - distreiñ a rin e dorzh en-dro d'ar gêr dezhañ.

V.em. **sich besorgen** (hat sich (t-d-b/t-rt) besorgt) : **1.** *sich (t-d-b) etwas besorgen*, pourchas udb, providañ udb, en em warnisañ ag udb, ober e bourchas eus udb ; **2.** *sich (t-rt) besorgen*, kaout nec'h (bezañ bec'hiet e spered, kemer preder, bezañ nec'het, nec'hiñ, bezañ sammet e spered, bezañ prederiet, kaout atapi, kemer atapi) gant udb, nec'hañsiñ a-zivout udb, en em nec'hañsiñ a-zivout udb, bezañ nec'hañset a-zivout udb, kemer feur war-dro udb,

kaout anoaz gant udb, diarbenn nec'h en abeg d'udb, en em chalañ en abeg d'udb, en em lakaat e poan gant udb, ober e ziaezamant en abeg d'udb, en em rouestlañ gant udb, en em chaokat en abeg d'udb, en em ambreniñ gant udb, tapout kalonad gant udb, bezañ en trubuilh abalamour d'udb, bezañ trechalet gant udb, bezañ lakaet diaes e benn gant udb, bezañ lakaet diaes e spered gant udb, bezañ tregaset gant udb, bezañ trefuet gant udb, bezañ balbouez gant udb, bezañ e chal gant udb, kemer albac'henn gant udb ; *ich besorge mich, wie ich ihr mein Beileid aussprechen sollte*, gwall nec'het on o klask gouzout penaos ober va gourc'hemennou a gengañv dezhi.

besorglich ag. : 1. trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, chalet, prederiet, trechalet, nec'het, nec'hek, darbaret, tregaset, trefuet, sorbet, soursius, morc'hedus, karget e vazh a spern, nec'h hag enkreiz en e gerc'henn, feson ar boan-spered warnañ ; 2. spouronus, da zoujañ.

Besorgnis b. (-,se) : rec'h g., niñv g., poan-galon b., poan-spered g., bles g., gloaz b., glac'har g., bihanez b., enkreiz g., enkreizenn b., damaon g., brizhaon g., bec'h g., nec'h g., nec'hamant g., chal g., soursi g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuilh g., strabouilh g., trefu g., treboul g., trabas g., trekou g., turlut g., anken b., doan b., goulit g., chif g., chastre g., melre g., trechal g., trevell g., tregas g., maritell b., malañjer g., torr-spered g., lure g. ; *Besorgnis erregend*, nec'hus, trubuilhus, strafuilhus, morc'hedus, enkreiz, chalus, chifus, ankenius, doanius, glac'harus, trechalus, anoazus, prederius, maritellus, nec'hañsus, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trekouus ; *mit Besorgnis*, gant nec'h hag enkreiz ; *aus seinen Worten konnte man Besorgnis heraushören*, dre e brezeg e veze klevet pegen nec'het e oa.

besorgniserregend ag. : nec'hus, morc'hedus, trubuilhus, strafuilhus, enkreiz, chalus, trechalus, chifus, ankenius, doanius, glac'harus, anoazus, prederius, maritellus, nec'hañsus, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trekouus, gwaskus.

besorgt ag. : trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, chalet, prederiet, prederiek, prederius, trechalet, chifet, nec'het, nec'hek, morc'hedus, darbaret, tregaset, trefuet, malañjer, malañjerek, beget e galon, goulit e galon, gloazet e ene, pistiget ha doaniet, glac'haret, glac'harus, anoazet, maritellet, eferet, sorbet, soursius, damaonik, karget e vazh a spern, du e benn, feson ar boan-spered warnañ, du e zremm ; *schnell besorgt*, tamponnus, prederiek ; *um jemandes Gesundheit besorgt*, trubuilhet (chalet, prederiet, trechalet, maritellet, darbaret) gant yec'hed u.b. ; *ich war besorgt*, erru e oa bec'h warnon, tregaset e oan, maritellañ a raen ; *besorgt sein*, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ prederiet, damaonik, bezañ sorbet, bezañ soursius, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ melre gant an-unan, bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ trubuilhet e galon, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ gwasket e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammel e spered, kaout nec'h, en em chalañ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreiziñ, en em enkreiziñ, sevel enkreiz en an-unan, sevel enkreiz gant an-unan, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask,

kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em drebouliñ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, chifañ, trefuiñ, turlutañ, bezañ klañv e galon, bezañ doaniet, kemer safar, kemer anoaz, bezañ anoazet, anoaziñ, maritellañ, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ feson ar boan-spered war an-unan, bezañ karget e vazh a spern ; *um die eigene Zukunft besorgt sein*, bezañ nec'het gant e amzer da zont ; *besorgt sein (für jemanden, um jemanden)*, morc'hediñ gant u.b. (Gregor), bezañ chalet (prederiet, nec'het, darbaret, trubuilhet, trechalet, tregaset, trefuet, e chal) gant u.b., kemer feur war-dro udb, bezañ bec'hiet e galon abalamour d'u.b., bezañ lizennet e galon hag e spered abalamour d'u.b., bezañ en trubuilh abalamour d'u.b., bezañ enkreizet en abeg d'u.b., bezañ lakaet diaes abalamour d'u.b., bezañ diaes e benn (e spered) abalamour d'u.b., kaout nec'h (tregas, enkreiz) gant u.b., kaout anoaz gant u.b., bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù ; *ich bin um ihn besorgt*, aon am eus na c'hoarvezfe droug gantañ ; *ich bin sehr besorgt*, sammel eo va spered, kemer a ran safar, kemer a ran anoaz, nec'hañsiñ a ran ; *besorgt aussehen*, bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkreiz en e gerc'henn, bezañ mantret e zremm, bezañ neuz an enkreiz war e zremm, na vezañ ken nemet feson ar boan-spered war an-unan ; *warum siehst du denn so besorgt aus ? warum machst du ein so besorgtes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

Besorgtheit b. (-) : rec'h g., niñv g., poan-galon b., bles g., gloaz b., glac'har g., bihanez b., enkreiz g., enkreizenn b., bec'h g., nec'h g., nec'hamant g., nec'hañs b., chal g., soursi g., damaon g., brizhaon g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuilh g., strabouilh g., treboul g., trefu g., trabas g., trekou g., turlut g., anken b., doan b., goulit g., chif g., chastre g., melre g., trechal g., tregas g., trevell g., maritell b., malañjer g., torr-spered g.

Besorgung b. (-,en) : 1. meradur g., melestradur g., mererezh g. ; 2. [dre heñvel.] kefridi b., pren g., prenaenn b., prenaenn b., prenaenn g. ; *Besorgungen machen*, ober kefridioù, ober prenaennou, ober e brenadennoù, ober e brenou, prenañ e ziankajoù, ober an diankajoù, en em bourvezañ, prenañ defotajoù, ober an defotajoù, ober e gefridioù, ober ar c'homisionou.

bespannen V.k.e. (hat bespannt) : 1. sterniañ ouzh ; *einen Wagen mit Pferden bespannen*, sterniañ kezeg ouzh ur wetur, lakaat kezeg ouzh ur wetur, sterniañ ur c'harr ; 2. stigmañ ; *einen Bogen mit einer Sehne bespannen*, stigmañ ur gordenn ouzh ur wareg ; *einen Stuhl mit Stroh bespannen*, plouzañ ur gador ; *mit Stroh bespannt*, plouzet ; *einen Tennisschläger neu bespannen*, adstigmañ kerdin ur baliked tennis.

Bespannung b. (-,en) : 1. stegnadur g. ; 2. stign g., teneris g., pallenn g. ; 3. kerdin lies., kordennadur g. ; 4. stern g., sterniad g., yevad g. ; 5. ave b., jav g., tenn b.

bespeien V.k.e. (bespie / hat bespien) : 1. *jemanden bespeien*, skopañ ouzh u.b., tufañ ouzh u.b., strinkañ un dufadenn ouzh u.b. ; 2. [dre skeud.] *jemanden bespeien*, hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b.,

huperiñ war-lerc'h u.b., lakaat an hu war u.b., choul war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal u.b.

bespicken V.k.e. (hat bespickt) : [kegin.] larjezañ, dazlardañ, brizhlarjezañ.

bespiegeln V.em. **sich bespiegeln** (hat sich (t-rt) bespiegelt) : melezouriñ.

beispielbar ag. : 1. hag a c'heller enrollañ ; 2. [sport] arverus, implijadus.

bespielen V.k.e. (hat bespielt) : 1. enrollañ ; *ein Tonband mit Musik bespielen*, enrollañ sonerezh war ul lurrell warellek ; 2. c'hoari war.

bespitzten V.k.e. (hat bespitzt) : broudennañ, begañ.

bespitzeln V.k.e. (hat bespitzelt) : spiañ ; *jemanden bespitzeln*, spiañ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b. ; *die Polizei bespitzelt dich*, emañ an archerien oc'h ober ged warnout, emañ an archerien o spiañ ac'hanout, emañ an archerien o c'headal ac'hanout, emañ an archerien oc'h evezhiañ ac'hanout, emañ an archerien e spi warnout.

Bespitzelung b. (-,en) : spierezh g., evezhierezh kuzh g.

bespötteln / bespotten V.k.e. (hat bespöttelt / hat bespottet) : *jemanden bespötteln*, godisat u.b., dejanal u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., skeiñ tachoù gant u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober fent (bourd) gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., pikailhat u.b., dejanal u.b., dejanal gant u.b., flemmañ u.b. dre zejan.

besprechen V.k.e. (bespricht / sprach / hat gesprochen) : 1. *etwas mit jemandem besprechen*, divizout (komz) gant u.b. diwar-benn udb ; *eine Sache gründlich besprechen*, disec'hañ mat ur c'hraf bennak, diskejañ ur c'hraf bennak, studiañ pizh udb ; 2. [dre heñvel.] burutellañ, ridellat, barn ; *ein Buch besprechen*, burutellañ ul levr, ridellat ul levr ; 3. *den bösen Geist besprechen*, argas an droukspered.

V.em. **sich besprechen** (bespricht sich / sprach sich / hat sich (t-rt) gesprochen) : kenbrezeg ; *sich mit jemandem besprechen*, en em guzuliañ gant u.b.

Besprechung b. (-,en) : 1. diviz g., divizadeg b., divizadenn b., kendiviz g., emziviz g., kenvreutaerezh g., breutadenn b., breutadeg b., displegadenn b., displegadeg b., emguzuliadeg b., kaozeadeg b., kaozeadenn b., parlantadeg b. ; 2. burutelladenn b.

Besprechungsexemplar n. (-s,-e) : skouerenn da ginnig d'ar gelaouennerien b., skouerenn evit ar c'hazetennoù b.

Besprechungsmanie b. (-,n) : terzhienn ar vodañ-divodañ b., follezh ar vodañ-divodañ b. ; *sie hat eine Besprechungsmanie*, paket he deus terzhienn ar vodañ-divodañ, gant terzhienn ar vodañ-divodañ emañ, gant follezh ar vodañ-divodañ emañ.

Besprechungszimmer n. (-s,-) : sal ar prezegennoù b.

besprengen V.k.e. (hat besprengt) : 1. gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, strimpiñ, skeiñ ur strinkadenn zour war, distrempañ, dousaat ; 2. [relij.] sparfañ ; *etwas mit Weihwasser besprengen*, sparfañ udb, strinkañ dour benniget war udb gant ar sparf, teurel an asperjez war udb, bennigañ udb, binnigañ udb, binnizien udb.

Besprengen n. (-s) / **Besprengung** b. (-,en) : 1. dourerezh g. ; 2. [relij.] sparfadur g., sparferezh g.

besprenkeln V.k.e. (hat besprenkelt) : tarchañ, saotrañ, kousiañ, brizhellañ, brizhañ, brizhennañ, marellañ, dluzhañ, ober gardenn war.

Besprenkeln n. (-s) : brizherezh g., marellerezh g.

besprenkelt ag. : brizhellet, brizh, brizhet, marellet, marellek, marigellek, brizhellek, dluzhet.

bespringen V.k.e. (besprang / hat besprungen) : [loen.] sailhañ, lammat, parañ, lavigañ, kaezhañ, goleiñ, reiñ par da, [kezeg] kenebiñ, marc'hañ ; *eine Kuh bespringen*, tarvañ ur vuoc'h, lammat ur vuoc'h ; *sich bespringen lassen*, kemer ar par, kemer par ; *die Kuh lässt sich bespringen*, kemer a ra ar vuoc'h.

Bespringen n. (-s) : sailh g., paradur g., servij g.

bespritzen V.k.e. (hat bespritzt) : 1. flistrañ dour war, strimpiñ, strimpiñ dour war, skeiñ ur strinkadenn zour war, strinkañ, lakaat dour da zelammat gant, breliñsat ; *die Blumen bespritzen*, flistrañ dour (strimpiñ dour) war ar bleunioù, skeiñ ur strinkadenn zour war ar bleunioù ; *mit einem Pestizid bespritzen*, diastuziñ, louzaouiñ ; 2. *eine Mauer mit Kalkwasser bespritzen*, razañ ur voger ; 3. *mit Blut bespritzen*, goleiñ a wad ; 4. *sie wurden vom Lastwagen ganz schön bespritzt*, un tamm mat a strink o doa paket gant ar c'harr-samm, ar c'harr-samm en doa strimpet dour warno ; 5. *jemanden bespritzen*, touilhañ u.b. ; *sich gegenseitig bespritzen*, en em douilhañ ; 6. *mit Dreck bespritzen*, *mit Kot bespritzen*, bouilhenniñ, priellañ, kailharañ, strouilhañ, libistrañ, libistrennañ, fankañ, stlabezañ, stronkañ, strodañ, strakiñ, brizhañ ; *er ist bis über die Ohren mit Kot bespritzt*, leun a fank eo, fank-brein eo, fank tout eo, n'eus nemet loustoni anezhañ, kramennek eo, ur gramenn a zo warnañ.

besprühen V.k.e. (hat besprüht) : gouzourañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, skeiñ ur strinkadenn zour war ; *den Staub besprühen*, lazhañ ar boutlrenn, strimpiñ dour war ar boutlrenn, skeiñ ur strinkadenn zour war ar boutlrenn.

bespucken V.k.e. (hat bespuckt) : ober tuf da ; *jemanden bespucken*, skopañ ouzh u.b., tufañ ouzh u.b., strinkañ un dufadenn ouzh u.b.

bespülen V.k.e. (hat gespült) : soubañ, glebiañ, दौरañ, दौरaat, gwalc'hiñ.

Bessemerbirne b. (-,n) : [fizik] treuzkemmer Bessemer g., forn-gemmañ Bessemer b.

besser ag. : gwelloc'h, gwell, a-well, [rannyezh. e brezhoneg] matoc'h ; *bessere Tage*, amzer welloc'h g., devezhioù gwelloc'h ; *etwas besser*, *ein bisschen besser*, gwelloc'h, gwelloc'hik ; *das bessere Teil*, al lodenn wellañ b., ar vouedenn b., ar pep gwellañ g., ar gwellañ tamm g., ar bouf g., an dibab g., ar manam g., an askorn g., an askorn bras g., ar vegenn b. ; P. *ein besserer Herr*, un den a-zoare ; [tr-l] *in etwas (t-d-b) besser sein*, bezañ gwelloc'h en e grog (en e blom / en e daol) gant udb (Gregor), bezañ ampartoc'h war udb ; *besser als nichts*, kement-se bepred eo, kement-se atav eo, kement-se gounezet, kement-se muioch, nebeudig a ra vad, gwelloc'h fav eget netra ; *mehr ist besser als weniger*, gwell eo kaout muioch eget nebeutoc'h - seul vui, seul well - dorn leun, diogel e berc'henn - gwelloc'h re eget re nebeut ; *auf bessere Tage warten*, sadorniñ ; *es ist besser, wenn du jetzt gehst*, furoc'h eo ez afes kuit,

gwelloc'h eo dit mont, gwell eo dit mont ; *besser werden*, mont war wellaat, gwellaat d'an-unan, dont da well, gwellaat, mont war well, mont gwelloc'h ; *besser werdend*, gwellaus ; *guter Wein wird mit dem Alter besser*, gwin mat a zeu da vezañ gwelloc'h dre ma kosha, gwin mat dre ma kosha a ya gwelloc'h-gwellañ ; *der Wein wird besser*, gwellaat a ra ar gwin ; *das Wetter wird besser*, en em zresañ a ra an amzer, en em bakañ a ra an amzer, war wellaat e ya an amzer, troc'hañ (gwellaat) a ra an amzer, sevel a ra an amzer, treiñ a ra an amzer war well, mont a ra an amzer war well ; *da gibt es kein besseres Mittel, um seiner Herr zu werden*, ne oufec'h ket ober gwell tra evit bezañ trec'h dezhañ ; *ich könnte mir nichts Besseres wünschen*, ne c'houlennan ket gwell, ne c'houlennan ket a-well ; *es gibt nichts Besseres als die frische Luft*, n'eus netra a gement a vefe par d'an aer vat ; *solange sich nichts Besseres findet*, e defot gwell, e faot gwell ; *ich weiß was Besseres*, gwelloc'h 'zo d'ober, gwelloc'h 'zo ; *besser kann es nicht sein*, ma vije gwelloc'h e vije re vat.

Adv. : *besser machen*, gwellaat, lakaat da well, kas war well ; *es geht ihr besser*, mont a ra gwelloc'h ganti, gwelloc'h emañ bremañ, mont a ra war wellaat ganti, gwellaet eo dezhi, bravaat a ra he stad, gwelloc'h eo he c'herz, emañ o wellaat, aesaat a ra dezhi ; *dem Kranken geht es jetzt viel besser*, un tamm mat gwelloc'h emañ ar c'hlañvour bremañ ; *es steht besser mit ihm*, mont a ra war wellaat gantañ, mont a ra gwelloc'h gantañ, gwelloc'h emañ bremañ, emañ o wellaat, emañ war wellaat, gwellaet eo dezhañ, gwelloc'h eo e gerz, bravaat a ra e stad, aesaat a ra dezhañ ; *geht es dir besser nach diesem Schläfchen ?* gras e kavez bezañ kousket un tammig ? ha gwelloc'h emañ goude da damm kousk ; *mal geht es ihm besser, mal wieder schlechter*, gwech e vez en un dro vat, gwech en un dro fall - gwech e vez mat e stad, gwech e vez fall ; *früher ging es ihm besser*, debret en deus e vara gwenn ; *jemanden besser stellen*, a) gwellaat stad u.b. ; b) [kenw.] reiñ kresk d'u.b., reiñ kresk-pae d'u.b. ; *zu dieser Zeit waren die Landbewohner besser dran als die Städter*, d'ar mare-se e oa klokoc'h an dud diwar ar maez eget an dud eus kêr ; *du konntest es nicht besser treffen*, n'out bet james en em gavet gwelloc'h ; *er hätte es nicht besser treffen können*, bez' e oa ar gwellañ tra a c'halle erruout gantañ ; *er singt jetzt besser*, gwellaet eo da ganañ ; *er singt immer besser*, kanañ a ra gwelloc'h-gwell, kanañ a ra gwelloc'h-gwellañ, gwellaat a ra da ganañ ; *ihm ist besser*, gwellaet eo dezhañ, mont a ra gwelloc'h gantañ, mont a ra war wellaat gantañ, emañ war wellaat ; *immer besser*, gwelloc'h-gwell, gwelloc'h-gwell(añ), gwelloc'h-gwell-pe-well ; *sie haben es besser als wir*, gwelloc'h eo o zamm standilhon (o stad, o c'herz, o jeu, o lodenn) eget hon hini, gwelloc'h eo an doare ganto eget ganeomp-ni ; *du weißt es besser als er*, te a oar gwelloc'h an dra-se egetañ ; *wie könnte ich es nun besser machen ?* penaos e rafen gwell ? ; *er täte besser daran, hier zu warten*, poellekoc'h e vefe dezhañ chom amañ da c'hortoz, gwell (gwelloc'h) e vefe dezhañ chom amañ da c'hortoz eget mont kuit, furoc'h eo e chomfe amañ da c'hortoz, ne vefe ket a boan dezhañ mont kuit, ne zlefe ket mont kuit, ne vefe ket gwazh dezhañ chom amañ da c'hortoz, kenkoulz

e vefe gantañ chom amañ da c'hortoz, fall e rafe mont kuit ; *je früher, desto besser (desto lieber)*, *je eher, desto (je) besser*, seul gent, seul well - seul gentoc'h, seul welloc'h - an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - na zale ket d'ober da dra - ar c'hentañ n'eo ken ar gwellañ ; *umso besser, desto besser*, gwell a se ! n'eo nemet gwelloc'h a se ! hennezh ar gwellañ din ! gwell ar-se ! bevez eo ! n'eo ket domaj ! ; *umso besser für ihn*, hennezh ar gwellañ dezhañ, gwell a se dezhañ, gwell a-se evitañ, brav eo dezhañ ; *besser ist besser*, kordenn a dri gor a vec'h a dorrer - al logodenn n'he deus nemet un toull a zo boued d'ar c'hazh - kerse ne zeu nemet goude - bale skañv ha gwelet a-bell eo merk un den a-boell - bezit atav e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da stourm mar fell deoc'h bezañ trec'h - arabat lakaat da benn en draf gant aon na chomfe da benn adreñv e gwask - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - keuz re ziwezhat ne servij da netra - re ziwezhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek - gwelloc'h distreiñ diwar hanter hent eget ober gwall veaj - gwell eo retorn diwar hanter hent eget ober ur gwall veaj - na daolit ket ho potoù a-gostez ken n'ho po ur re nevez - sell petra ri ! - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h - mank a lakaat an tach, lies e vez kollet an houarn - ar c'heuz zo war-lerc'h - an aon eo boulc'h ar furnez - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat - aes eo riklañ ha kouezhañ, sevel goude an diaesañ ha bloñs al lamm da bareañ ; [tr-l] *besser arm in Ehren als reich mit Schande*, gwell eo brud vat da bep hini eget aour melen leizh an ti ; *besser aufgeschoben als aufgehoben*, gortoz pell gortoz gwell ; *besser schlichten als richten*, gwelloc'h en em renkañ dre gaer eget mont da broseziñ, gwelloc'h hanterezh eget barnedigezh ; *besser, man riskiert, einen Schuldigen zu retten, als einen Unschuldigen zu verurteilen*, gwell eo risklañ saveteiñ un den kablus eget kondaoniñ unan digablus.

Bessere(s) ag.k. n. : *solange sich nichts Besseres findet, in Ermangelung eines Besseren, in Erwartung eines Besseren*, dre ma n'eus ket gwelloc'h, pa n'eus ket gwelloc'h, o vezañ n'eus netra a well, e defot gwell, e faot gwell, da c'hortoz kaout gwelloc'h ; *jemanden eines Besser(e)n belehren*, didouellañ (dibikouzañ, distromplañ, didromplañ, difaziañ, divorodiñ) u.b., disorbiñ u.b., digeriñ e zaoulagad d'u.b. ; *sich eines Besser(e)n besinnen*, cheñch (treiñ) mennozh, treiñ diwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, cheñch santimant, lentaat, lentañ, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; *die Wendung zum Besseren*, ar wellaenn b., ar welladenn b., ar gwelladur g., ar welladurezh b. ; *ich könnte mir nichts Besseres wünschen*, ne c'houlennan ket gwell, ne c'houlennan ket a-well ; *es gibt nichts Besseres als die frische Luft*, n'eus netra a gement a vefe par d'an aer vat ; *solange sich nichts Besseres findet*, e defot gwell, e faot gwell ; *ich*

weiß was Besseres, gwelloc'h 'zo d'ober, gwelloc'h 'zo ; [kr-] *das Bessere ist des Guten Feind*, dre glask pignat re uhel e kouezher re izel - an hini a ra re a ra re nebeut goude-se - daou skoed em dorn a dalvez din-me muioc'h eget daou o vale - gwelloc'h ur c'had paket eget div o redek - gwell eo ur c'had dalc'het evit teir o redek - gwelloc'h ur banne paket eget daou o redek - gwell eo ur voualc'h evit ur vran - karrig a red ne bad ket - Yann a vo atav ar c'hentañ hag a vefe da vezañ krouget e vefe - Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he zorret e daou damm - gwelloc'h kaout eget gortoz - gwelloc'h eo kaout en dorn eget en huñvre - re a vann ne dalv mann.

Bessergestellte(r) ag.k. g./b. : pinvidig g., julod g., pitaod g., fondatour g., mondian g.

bessern V.k.e. (hat gebessert) : gwellaat, mataat, difallañ, lakaat da well, kas war well, degas war well, kas war wellaat, lakaat da well, kas a-raok, kas war a-raok, reishaat, degas gwellaenn e, degas gwellaennoù e, parfetaat.

V.em. : **sich bessern** (hat sich (t-rt) gebessert) : gwellaat, mataat, en em barfediñ, parfediñ, parfetaat, mont war well, mont war wellañ, mont war wellaat, mont gwelloc'h, treiñ war well, dont da well, dont war well, dont war wellaat, frankaat, dont gwellaenn en an-unan, furaat, habaskaat, reishaat, mont en e stern, dont war an tu mat, cheñch war an tu mat, cheñch war well, cheñch ouzh gwell, mont gwell-ouzh-gwell, mont gwell-àr-gwell, mont gwelloc'h-gwell(añ), mont gwell-pe-well, mont a-raok, mont war a-raok ; *der Kranke bessert sich*, gwellaat a ra ar c'hlañvour, war wellaat emañ ar c'hlañvour, mont a ra war wellaat gant ar c'hlañvour, mont a ra gwelloc'h gant ar c'hlañvour, frankaat a ra war ar c'hlañvour, ar c'hlañvour eo gwelloc'h e gerz, mont a ra war frankaat d'ar c'hlañvour, gwell a zo deuet er c'hlañvour, dont a ra ar c'hlañvour e-barzh, bravaat a ra stad ar c'hlañvour, gwellaenn a zeu er c'hlañvour, un tamm mat gwelloc'h emañ ar c'hlañvour bremañ ; *das Wetter bessert sich*, war wellaat e ya an amzer, en em zresañ a ra an amzer, en em bakañ a ra an amzer, troc'hañ (gwellaat, sevel) a ra an amzer, dont a ra an amzer da vat, treiñ a ra an amzer war well ; *wir wollen hoffen, dass sich seine Geisteshaltung mit der Zeit bessern wird*, emichañs e tigor e spered gant an oad, pechañs e teuo d'ar gêr gant an oad, emichañs e teuo d'en em barfediñ gant an oad, pechañs e parfedo gant an oad, emichañs e parfetao gant an oad ; *er hat sich gar nicht gebessert*, chomet eo evel-evel ; *er hat sich gebessert*, gwell a zo deuet ennañ, parfetaet eo un tamm.

Besserung b. (-, -en) : 1. gwelldigezh b., gwellaenn b., gwellaadur g., gwellaurezh b., gwellaenn b., gwellaadeg b., mataenn b., mataenn b., enraog g., gwell g., habaskadur g., habaskadenn b. ; [mezeg.] bravadenn b. ; *sich auf dem Wege der Besserung befinden*, bezañ war e bare, pareañ, yac'haat, diglañviñ, digleñvel, gwellaat, gwellaat d'an-unan, bezañ war wellaat, mont war wellaat, boujantaat, dont da vad, dont d'e yezh, kaout en-dro ar yec'hed, dont en-dro en e yec'hed, kavout e yac'h, sevel a bare, adsevel diwar e gleñved, aesaat, aesaat d'an-unan, distagañ diouzh kleñved, dont reizh, dont war e zres, bezañ war vravaat, dont war wellaat, dont e yec'hed

war wellaat, dont er-maez a gleñved, dont er-maez a zroug, P. dont e-barzh, dont war-c'horre ; *gute Besserung !* gwelloc'h yec'hed dit ! ra savi buan diwar gleñved ! bennozh deoc'h ha yec'hedoù ! yec'hedoù ha buhez hir ! hetiñ a ran dit ur pare fonnus ! gras dit da vont gwelloc'h ! Doue da'z kwellay ! ; *diese Besserung ist aber nicht von Dauer*, n'eo ken met ur vravadenn, n'eo ket ur vravadenn da badout, n'eo ken met ur spanaenn, an dramañ n'eo nemet ur wellaennig en ur dremen ; *leichte Besserung*, sklaeraenn b., gwellaennig b. ; *für ihn besteht keine Hoffnung auf Besserung*, n'eus distro ebet ken evitañ, n'eus keloù ebet dezhañ da bareañ ; *die Meinung der Stadtbewohner wird zur Besserung der Verkehrsbedingungen auf unseren Straßen beitragen*, ali kêriz a bouezo da wellaat an tremen-distremen en hor straedoù, ali kêriz a bouezo da zegas gwellaennoù en tremen-distremen war hor straedoù ; 2. [amzer] bravadenn b., fraeshaenn b., kaeradenn b., sklaeraenn b., splannadenn b., tavadenn b. ; *vorübergehende Besserung*, spanaenn b.

Besserungsanstalt b. (-, -en) : / **Besserungshaus** n. (-es, -häuser) : ti-kastiz g.

besserungsfähig ag. : gwellaus.

Besserungsfähigkeit b. (-) : gwellauster g., gwellausted b.

Besserwisser g. (-s, -) : par dube g. - brizhouizie g. - paotr a oar pet lost en deus ar yar g. - den hag a zo muioc'h aagal eget a c'hloan gantañ g. - den hag a ra muioc'h a voged eget a dan g. - den taer en e gomzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti g. - den re vras e benn evit deskiñ tra g. - den teodet hir ha dornet berr g. - den hag a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer g. - den a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) - penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost g. - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan g.

Besserwisserei b. (-) : brizhouiziegezh b.

besserwisserisch ag. : brizhouiziek, pennek, ingennus, arveller, arguzer.

best- sellit ouzh beste(r,s).

bestacheln V.k.e. (hat bestachelt) : gouzreinañ.

bestallen V.k.e. (hat bestallt) : envel, dileuriañ, dilenn, titlañ.

Bestallung b. (-, -en) : anvidigezh b., dileuridigezh b., titladur g.

Bestallungsurkunde b. (-, -n) : testeni anvidigezh g., skrid-aotren g.

Bestand g. (-s, Bestände) : 1. pad g., padusted b., padelezh b. dalc'h g., peurzalc'husted b., peurzalc'huster g. ; *von kurzem Bestand*, berrbad ; *sein Fleiß hat wenig Bestand*, berrbad eo e aked, n'eus ket a zalc'h en e labour, n'eus tamm poell ebet en e labour, n'en deus dalc'h ebet en e labour, ne bad ket e boellad, n'en deus padusted ebet ; *das Wetter ist nicht von Bestand*, ramp eo an amzer, n'eo ket un amzer da badout ; *nichts hat ewigen Bestand*, an holl draoù a dle cheñch, an holl draoù n'int ket graet evit padout atav, an holl draoù a baseo ; 2. boniad g., staliad b., berniad g., stok g., pourvezad g., pourvezioù lies, dalc'had g., mirad g. ; [dre heñvel., lu] *der eiserne Bestand*, ar bitailh da gemer diouzh ret nemetken g. ; 3. niverad g., hollad g., kementad g. ; *Immobilienbestand*, lojeizeg b. ; *Fahrzeugbestand*, karbedeg b., parkad kirri g. ; [kenw.]

Kassenbestand, arc'hant er c'hef g., enkef g.; *den Bestand aufnehmen*, sevel ar renabl, renabliñ ar staliadoù, ober renabl; **4.** [Bro-Aostria] bezañs b., bezoud g., boud g.; *rechtlicher Bestand*, bezoud lezennel g.

bestanden ag. : **1.** tremenet gant berzh, kaset da benn vat; *nach bestandenem Examen*, goude bezañ graet (goude ober) berzh en e arnodenn, ur wech m'en deus bet graet (goude m'en deus bet graet) berzh en e arnodenn, goude bezañ bet degemeret en e arnodenn; **2.** [louza.] *mit Buchen bestandene Hügel*, tosennoù gwarniset a faou lies.

beständig ag. : **1.** kendalc'hus, dalc'hus, hezalc'h, padus, padel, pad, da badout, da venel, ingal, divrall, peurzalc'hus, stabil, didro, parfet; *stärkermäßig beständiger Wind*, avel blaen g.; *richtungsmäßig beständiger Wind*, avel reizh g.; *ein beständiger Freund*, ur mignon a-vepred g., ur mignon fidel g.; **2.** digemm, digemmus, stabil; [arc'hant] *beständige Valuta*, moneiz digemm e dalvoudegezh g., moneiz stabil g.; [fizik] *das Barometer steht auf beständig*, war "digemm" emañ nadoz an aerbouezer, an aerbouezer a ziskouez amzer digemm; **3.** [dre astenn.] trebad, trebadek, kendalc'hel, arstalek; *in beständiger Sorge leben*, bezañ a-drebad o varitellañ, bezañ atav oc'h ober tachoù, bezañ bepred war-nes damant, bezañ ordinal o tebriñ e spered (o kemer merfeti, o livañ du ar vuhez, o tiarbenn nec'hamant, o chaokat e ivinoù).

Beständigkeit b. (-) : arstal g., arstalegezh b., kendalc'helezh b., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., kendalc'h g., dalc'h g., dalc'hadur g., dalc'hegezh b., dalc'husted b., dalc'hidigezh b., peurzalc'husted b., peurzalc'huster g., padusted b., paduster g., trebaduster g., trebaderezh g., trebadegezh b., padelezh b., pennegezh b., divrallder g., divrallded b., stabilder g., stabiled b., digemmusted b., ingalder g., ingalded b., parfeted b.

Bestandsänderungen lies. : [kenwerzh] argemmoù ar boniad g.

Bestandsaufnahme b. (-) : renabl g., savidigezh ar renabl b.

Bestandsbuch n. (-s,-bücher) : marilh stad ar boniad g.

Bestandsbuchführung b. (-) : jederezh ar varc'hadourezh g..

Bestandsliste b. (-,-n) : renabl g.

Bestandsvertrag g. (-s,-verträge) : [Bro-Aostria] lizher-feurm g., lizher g., respetad g., koumanant g.

Bestandsverzeichnis n. (-ses,-se) : renabl g.; *das Bestandsverzeichnis aufstellen*, sevel ar renabl, renabliñ, ober renabl.

Bestandteil g. (-s,-e) : kedaozenn b., kedrann g., lodenn b., rann b., elfenn b., kenelfenn b., parzh g., kedelfenn b.; *Bestandteil sein von*, bezañ ur gedaozenn (ul lodenn, un elfenn, ur rann) eus, bezañ e-barzh; *fester Bestandteil, integraler Bestandteil*, parzh kevanek g.; [kimiezh] *chemische Bestandteile*, kompozennoù kimiek lies., lodennoù kimiek lies., elfennoù kimiek lies., kedrannoù kimiek lies.; *die Bestandteile des Wassers*, elfennoù an dour lies., kedrannoù an dour lies.

bestärken V.k.e. (hat bestärkt) : **1.** harpañ, skoaziañ, skorañ, skoazellañ; **2.** startaat, kreñvaat, kadarnaat, fonnaat; *das bestärkt mich in dieser Meinung*, startaet e

vez va c'hredenn gant kement-se, kement-se a gadarna (a fonna) va soñj.

V.em. : **sich bestärken** (hat sich (t-rt) bestärkt) : startaat, kreñvaat, kadarnaat, fonnaat.

bestärkend ag. : startaus, kreñvaus.

Bestärkung b. (-,-en) : **1.** skoazell b., sikour b., skorenn b., harp g.; **2.** startadur g., kreñvadur g., kadarnadur g.

bestätigen V.k.e. (hat bestätigt) : **1.** kadarnaat, aprouiñ, gwiriekat, gwiriañ, suraat, peurwiriekat, asur, harpañ, skorañ, pantilhoniñ, dervaat, diogeliñ; *eine Nachricht bestätigen*, kadarnaat (aprouiñ, gwiriekat) ur c'heloù; *ein Gesetz bestätigen*, kadarnaat (aprouiñ, grataat) ul lezenn; *gerichtlich bestätigen*, lakaat aprouiñ un akta e justis / aprouiñ un akta e justis / lakaat aprouiñ ur c'hontrad-treuz e justis / aprouiñ ur c'hontrad-treuz e justis (Gregor); *die Ausnahme bestätigt die Regel*, e-keñver pep reolenn ez eus traoù direizh, n'eus tra na gav un diforc'h bennak, nend eus reol ker bras ma c'hallfe skoueriañ pep tra (Gregor), an ezreol a gadarn ar reol, kant maouez kant hiviz / nemet unan a vefe dihviz; *eine Hypothese bestätigen*, dervaat ur goulakadur; *das bestätigt meine Worte*, se a zeu da stardañ va lavar; [gwir] *ein Urteil bestätigen*, kadarnaat ur vamedigezh; **2.** [kenwerzh.] *den Empfang eines Briefes bestätigen*, kemenn degemer ul lizher, reiñ da c'houzout ez eo bet degemeret mat ul lizher; **3.** *jemanden in seinem Amt bestätigen*, kenderc'hel u.b. en e garg.

V.em. : **sich bestätigen** (hat sich (t-rt) bestätigt) : dont da wir, dont da vezañ gwir; *meine Vorhersagen werden sich bestätigen*, wenn es an der Zeit ist, va c'homzoù a zeuio da wir d'o c'houlz; *seine Vorhersage hat sich bestätigt*, deuet eo e gaoz da wir, deuet eo e gaoz da vezañ gwir.

bestätigend ag. : kadarnaus, ... kadarnaat.

Bestätigung b. (-,-en) : **1.** kadarnadur g., kadarnadenn b., gwiriekadur g., peurwiriekadur g., gwiriadur g., gwiriadurezh b., gwiridigezh b., dervadur g., diogeladur g.; *Bestätigung einer Wahl*, kadarnadur (asantadur) disoc'hoù ur votadeg g.; *Bestätigung von Verträgen*, peurwiriekadur feurioù-emglev g.; *um Bestätigung bitten*, goulenn ma vo kadarnaat; **2.** testiñ g.; **3.** [kenwerzh] kemenn degemer g.

Bestätigungsbrief g. (-s,-e) : lizher kadarnaat g.

bestatten V.k.e. (hat bestattet) : beziañ, besaat, douarañ, sebeliañ, kas d'an douar, interiañ, berediñ, plantañ en douar; *ohne Mitwirkung kirchlicher Organe bestattet werden*, bezañ douaret hep tremen dre an iliz, P. bezañ interes evel ur c'hi; *eine Leiche im Meer bestatten*, morañ ur c'horf-marv, islonkañ ur c'horf-marv; *er wurde feierlich bestattet*, obidoù kaer a voe graet gantañ.

Bestatter g. (-s,-) : embreger kañvldoù g., interer g., sebelier g.

Bestattung b. (-,-en) : beziadur g., obidoù lies., interamant g., kañvldoù lies., lid-kañv g., kañv g., douaridigezh b., douaradur g., mortuaj g.; *tränenlose Bestattung*, interamant sec'h g.; *sie war hier bei der Bestattung ihres Schwagers*, amañ e oa bet gant marv he breur-kaer.

Bestattungsinstitut n. (-s,-e) / **Bestattungsunternehmen** n. (-s,-) : embregerezh kañvldoù g., liderezh kañv b.

Bestattungsunternehmer g. (-s,-) : embreger kañvldoù g.

bestäuben V.k.e. (hat bestäubt) : 1. [louza.] frouezhusaat, speriañ, pollenañ ; 2. poultrennañ ; *mit Puder bestäuben*, poultrañ, poultrennañ.

bestaubt ag. : poultrennek, poultrek, hueek.

Bestäubung b. (-) : [louza.] frouezhusadur g., pollenadur g.

bestaunen V.k.e. (hat bestaunt) : 1. sellet gant souezh ouzh [udb/u.b.], chom abaf o welet [udb/u.b.], estlammiñ ouzh (da, dirak, gant) [udb/u.b.], bamiñ ouzh [udb/u.b.], sebezañ ouzh [udb/u.b.], sellet a-bann ouzh [udb/u.b.] ; 2. bezañ souezhet gant [udb/u.b.].

bestbezahlt ag. : gopret ar gwellañ.

beste(r,s) ag. : gwellañ ; *das beste Brot*, gwellañ bara g., ar gwellañ bara da zebriñ g. ; *einer Sache die beste Seite abgewinnen*, tennañ e vad eus udb, ober e vad eus udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, kaout e vad eus udb, em vataat eus udb, mataat eus udb, kemer udb a berzh vat, kemer udb war an tu mat ; *sich von seiner besten Seite zeigen*, ober e baotr brav ; *mein bester Freund*, va brasañ mignon g. ; *wer ist der Beste ?* piv eo ar gwellañ ? piv eo an hini gwellañ ? piv eo ar gwellañ gour ? ; *wer ist die Beste ?* piv eo ar wellañ ? piv eo an hini wellañ ? piv eo ar gwellañ plac'h ? ; *das Beste bis zuletzt aufsparen*, mirout ar pep gwellañ (ar bouf, an askorn bras, ar vouedenn) evit ar fin, mirout un dra vat evit an tamm diwezhañ (Gregor), na zebriñ ar vegenn kent an erienenn ; *das ist vom Besten, vom besten Wein*, eus an dibab (diouzh an dibab, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus ar c'hentañ troc'h, fiskal, kabidan, beuz, dibab) eo kement-se ; *ich handle nach bestem Wissen und Gewissen*, ober a ran diouzh (eus) va gwellañ, ober a ran gwelikañ ma c'hallan, ober a ran diouzh va gwellañ-holl, ober a ran par ma c'hallan, ober a ran pellañ ma c'hallan, mont a ran dezhi gant pep onestiz / mont a ran dezhi e pep onestiz (Gregor), mont a ran dezhi gant doujañs hag onestiz, mont a ran dezhi gant un dereadegezh vras ; *beim besten Willen*, en desped da'm holl strivoù, gant (e) pep onestiz, daoust da'm youl vat ; *du bist der beste Arbeiter, den ich je gesehen habe*, gwellañ micherour a welis biskoazh eo te ; *Gerste ist das beste Viehfutter überhaupt*, an heiz eo ar mestr d'al loened ; *Wasser ist das beste Mittel gegen Durst*, an dour eo ar mestr pa'z pezh sec'hed ; *ein Mann in den besten Jahren*, ur gour e-kreiz e nerzh, ur gwaz e-kreiz e vrud, un den e brud (e barr) e oad, ur gwaz en e oad gour g., ur gwaz e kreñv e vrud g., ur gwaz e kreñv e nerzh g. ; *auf dem besten Weg sein*, bezañ pell ganti, bezañ kroget mat ganti, tostaat ouzh ar pal, bezañ krog ar c'hrog ; *der erste Beste*, n'eus forzh peseurt Yann, Yann forzh piv, ar c'hentañ deuet, ar peanv war ar straed g., n'eus forzh piv, ne laz (ne vern) piv, n'eus forzh peseurt hini, ne laz (ne vern) peseurt hini, n'eus forzh pehini, ne laz (ne vern) pehini, nep hini, an hini kentañ oc'h en em ginnig, an aotrou "n'eus-forzh-piv-eus-n'eus-forzh-pelec'h" ; *ich will doch nur dein Bestes*, *ich tue es nur zu deinem Besten*, ne glaskan tra ken nemet da vad, karet a ran vad dit ha tra ken, reketiñ a ran vad dit ha tra ken, karet a ran da vad dit ha tra ken, emañ en un tu ganit, ober a ran pep tra evit da dra, ober a ran an dra-se ez kounid, ober a ran kement-se evit da vrasañ mad, oc'h ober an dra-se ne ran nemet da

skoazellañ ; *zu ihrem Besten müssen die Kinder die Strafe bekommen, die ihrem Vergehen entspricht*, diouzh o fazi eo kastizañ ar vugale evit o brasañ mad ; *sein Bestes tun*, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober diouzh (eus) e wellañ, ober e wir wellañ, ober e seizh posupl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e seizh gwellañ, ober e wellañ, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, en em aketiñ e pep doare, ober gwelikañ ma c'haller, ober diouzh e wellañ-holl, poaniañ gwellañ ma c'haller, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller ; *ich halte es für das Beste, zu ..., kuitañ* (reishañ, kentañ, gwellañ, furañ) tra d'ober eo ... da'm soñj (da'm meno), ar pep gwellañ a zo d'ober eo ... da'm soñj, reishañ a zo eo ... da'm soñj, kentañ hon eus d'ober eo ... da'm soñj, kuitañ a zo d'ober eo ... da'm soñj, kuitañ mad a zo d'ober eo ... da'm soñj, furañ a oufen d'ober eo ..., kaerañ a oufen d'ober eo ... ; *das Beste ist, dass du jetzt die Klappe hältst / am besten, du hältst die klappe*, tav evit ar gwellañ ; *das Beste ist, er bleibt bei uns*, ar pezh a zo gwellañ eo e chomo ganeomp, reishañ a zo eo e chomfe amañ, kuitañ en deus d'ober eo chom amañ, kuitañ tra en deus d'ober eo chom amañ, kuitañ mad en deus d'ober eo chom amañ ; *das Beste ist, wir gehen hin*, kuitañ hon eus d'ober eo mont di, ar gwellañ eo mont di, gwellañ tra a zo d'ober eo mont di ; *die Besten von ihnen*, ar pep gwellañ anezho ; *und was das Beste dabei ist : wir brauchen heute nicht hinzugehen*, gwellañ pezh 'zo : ne vo ket ret deomp mont di hiziv, gwellañ pezh eo : kuit omp da vont di hiziv, gwellañ 'zo : kuit omp da vont di hiziv ; *er hat schon das Beste hinter sich*, debret en deus ar vegenn a-raok an erienenn, debret en deus ar vegenn kent an erienenn, debret en deus e vara gwenn ; *das Beste ist des Guten Feind*, dre glask pignat re uhel e kouezher re izel - an hini a ra re a ra re nebeut goude-se - daou skoed em dorn a dalvez din-me muioc'h eget daou o vale - gwelloc'h ur c'had paket eget div o redek - gwelloc'h ur c'had dalc'het evit teir o redek - gwelloc'h ur banne paket eget daou o redek - gwelloc'h ur voualc'h evit ur vran - karrig a red ne bad ket - Yann a vo atav ar c'hentañ hag a vefe da vezañ krouget e vefe - Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he zorret e daou damm - gwelloc'h kaout eget gortoz - gwelloc'h eo kaout en dorn eget en huñvre - re a vann ne dalv mann.

Adv. : *aufs beste*, gwelikañ ma c'haller, gwellañ ma c'haller, diouzh e wellañ-holl ; *am besten*, reishañ (kuitañ, gwellañ, furañ) tra d'ober eo ..., reishañ a zo eo ..., kuitañ a zo d'ober eo ..., kuitañ mad a zo d'ober eo ..., gwelloc'h (ober udb) ; *was würde Ihnen am besten gefallen ?* petra eo ar gwellañ ganeoc'h da gaout ? petra a gavit ar gwellañ ? ; *es ist am besten, wenn ich gehe*, gwelloc'h e vefe din mont kuit, gwellañ (kuitañ, furañ) tra 'm eus d'ober eo mont kuit, kuitañ am eus d'ober eo mont kuit, kuitañ mad am eus d'ober eo mont kuit, ar pep gwellañ am eus d'ober eo mont kuit, reishañ a zo eo ez afen kuit ; *Rotwein schmeckt am besten*, pep seurt liv 'zo mat, met ar ruz eo an tad - gwin ruz eo an aotrou - gwin ruz eo ar mestr ; *dieses Werkzeug schien ihnen am besten geeignet*, ar benveg-se a seblante dezho bezañ ar c'hlokañ ; *am besten abschneiden*, bezañ gwelloc'h eget ar re all, bezañ dreist ar re all, bezañ an hini kentañ,

bezañ trec'h war ar re all, kaout ar gwellañ disoc'hoù, disoc'h gwelloc'h eget ar re all ; *er singt am besten*, hemañ eo ar gwellañ da ganañ ; *aufhören, wenn es am besten schmeckt*, chom da c'hlaourenniñ, chom war e c'hoant, chom e toull ar c'hae, chom e fri war ar gloued, menel war e naon, tremen gant e naon ; *du weißt am besten, was zu tun ist*, gouzout a rez gwell eget n'eus forzh piv petra 'zo d'ober ; *zum Besten*, gwellañ ma c'haller, gwellikañ ma c'haller, diouzh e wellañ-holl ; *man macht am besten alles selbst*, an neb en em veul e-unan en em veul pa gar ; *jemanden zum Besten haben, jemanden zum Besten halten*, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e ve noz da greisteiz, kontañ poulc'henoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'henoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., devañ (louzañ, strañ, stranigañ, riñsañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, huperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, punañ, gwalldapout) u.b., klaviañ u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., raskañ u.b., strobinañ u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *ein Lied zum Besten geben*, kanañ ur ganaouenn evit plijadur an holl ; *zum Besten der Gemeinschaft*, evit brasañ mad an holl, e-kerz an holl, war sigur an holl ; *um zu wissen, was man am besten tun sollte*, da c'houzout penaos e vezo graet ar gwellañ, da c'houzout petra a vefe ar gwellañ tu deomp ; *am besten, ich sage es ihm selbst*, gwellañ 'zo, me a lavarfe kement-se dezhañ.

bestechbar ag. : prenas, prenadus, brein, goubrenadus.

bestechen V.k.e. (besticht / bestach / hat bestochen) : 1. *jemanden bestechen*, goubrenañ u.b., loavañ u.b., gounit u.b. dre arc'hant, gounit u.b. gant arc'hant, reiñ manegoù d'u.b., reiñ ur vanegad d'u.b., reiñ spilhoù d'u.b., reiñ gwin ar marc'had d'u.b., reiñ arc'hant dre zindan d'u.b., reiñ un tamm mat a werzh-butun dreist marc'had d'u.b., gouestlaouiñ u.b., prenañ u.b., gwalc'hiñ daouarn u.b. gant e arc'hant ; *den Pfortner bestechen*, lardañ ar morzhol ; *die sind ja alle bestochen* ! tud gwerzhed int holl ! treitourien int holl ! yudazien int holl ! ur vandennad c'histi eo an dud-se ! brein ha kontammet int holl ! pep hini anezho a ya gand e loa er pod ! ; [gwir] *Zeugen bestechen*, loavañ testoù, gounit fals testoù dre arc'hant, gounit fals testoù, prenañ testoù, gwalc'hiñ o daouarn da destoù 'zo gant e arc'hant evit lakaat anezho da devel pe da nac'h ar wironez ; *sich bestechen lassen*, en em werzhañ ; 2. [dre skeud.] hoalañ, lorbiñ, deseñ, filimiñ, likaouiñ, likaouiñ ouzh, achantañ, boemañ, mezevelliñ,

strobinañ, touellañ, kilhañ, lakaat dindan gazel-ge, gouestlañ [spered u.b.], dibradañ, goursevel, mezviñ, bamiñ, lubaniñ da, lubaniñ ouzh ; *ihre Freundlichkeit besticht mich nicht*, n'he deus ket gounezet va c'halon gant hec'h hegarated, n'eo ket piket va c'halon gant he c'harantelezh (Gregor).

bestechend ag. : strobinañ, hoalus, boemus, dudius-dreist, dudius, bamus, sorc'hennus, marzhus, estlammus, loavus, mezevellus, mezvus.

Adv. : dreist, dispar, -distailh, -kaer, -ifam, -kruel.

Bestecher g. (-s,-) : goubrener g.

bestechlich ag. : prenas, prenadus, brein, goubrenadus.

Bestechlichkeit b. (-) : prenañ b., goubrenadus b.

Bestechung b. (-,-en) : goubrenerezh g., goubrenañ g., tarwazerezh g., prenidigezh b., prenadur g., gounezidigezh dre arc'hant b., loavañ g., hent al loavañ g.

Bestechungsgeld n. (-s,-er) : arc'hant goubrenañ g., kildornad g., manegad b., manegoù lies., spilhoù lies., gwin ar marc'had g., arc'hant dre zindan g., tamm mat a werzh-ar-butun dreist marc'had g., tamm mat a werzh-ar-banne dreist marc'had g., tamm mat a werzh-ar-gwin dreist marc'had g.

Bestechungsversuch g. (-s,-e) : taol goubrenañ g., argeziad goubrenañ g., taol-esae evit gounit u.b. dre arc'hant g., esaeañ gounit u.b. dre arc'hant g., taol loavañ g.

Besteck n. (-s,-e) : 1. loaioù lies., traoù taol lies., servij taol g. ; *silbernes Besteck*, loaioù arc'hant lies. ; *ein silbernes Besteck*, ul loaioù arc'hant ; *Bestecke auflegen*, staliañ an daol, dresañ / servijañ an daol (Gregor), lakaat an traoù war an daol ; 2. ostilhoù lies., binvioù lies. ; 3. [merdead.] *das Besteck nehmen*, klask war ar gartenn pelec'h emeur, reizhlec'hiañ, sevel ar poent.

bestecken V.k.e. (hat besteckt) : 1. kinklañ ; 2. boudañ, flemmañ, pikañ, pistigañ, gwanañ.

Besteckkasten g. (-s,-kästen) : arc'hig traoù taol b.

bestehen V.k.e. (bestand / hat bestanden) : dont a-benn eus, ober berzh e, tapout, bezañ degemeret e, dont gant an-unan, bezañ trec'h (bezañ gounit) da-geñver udb ; *einen Kampf bestehen*, herzel ouzh un arsailh, rentañ penn, dont a-benn eus e enebourien en ur argadenn, derc'hel mat ouzh e enebourien en ur argadenn, pakañ e enebourien ; *ein Duell bestehen*, bezañ trec'h (bezañ gounit) da-geñver un duvell ; *eine Prüfung bestehen*, dont a-benn eus un amvoudenn bennak, ober berzh en e arnodenn, bezañ degemeret en un arnodenn, treuziñ ar pont ; *das Abitur bestehen*, pakañ ar vachelouriezh, ober berzh er vachelouriezh, bezañ degemeret er vachelouriezh, tapout ar vachelouriezh, dont da vat ar vachelouriezh gant an-unan, gounit ar vachelouriezh ; *sie wussten, dass sie die Prüfung bestanden hatten, aber dass sie noch viel arbeiten mussten*, gouzout a ouient e oa deuet da vat an arnodenn ganto, met anat e oa dezho e rankent strivañ kalet c'hoazh ; *den ersten Teil einer Prüfung bestehen*, bezañ hanterzegemeret da-geñver un arnodenn.

V.k.d / V.gw. (bestand / hat bestanden) : 1. bezañ eus an dra-mañ-tra, bezañ, ren ; *die Einrichtung besteht seit langem*, bez ez eus eus an ensavadur-se abaoe pell ;

seine Forderung besteht zu Recht, klemm a ra gant gwir abeg, reizh eo e reked, arc'hiñ a ra gant gwir abeg ; *nebeneinander bestehen, gleichzeitig bestehen*, kenvezañ ; *im Bereich der Religion bestand eine tiefe Kluft zwischen den Auffassungen meines Vaters und denen meiner Mutter*, va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *es besteht ein großer Unterschied zwischen ihnen*, kalz a gemm (kemm bras, kalz a ziforc'h, diforc'h bras, herr bras) a zo etrezo, ur c'hemm bras a ren etrezo, disheñvel-krenn int an eil diouzh egile, n'int ket da dostaat, kalz a zo da lavaret etrezo, n'eus enheñvel ebet etrezo, bout ez eus kemm a-yoc'h etrezo, pebezh disheñvel etrezo ! ; *es besteht eine tiefe Kluft zwischen dem, was sie sagen und dem, was sie tun*, dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù ; *es besteht keine Gefahr*, n'eus dañjer ebet ; *es besteht Lebensgefahr*, riskl a goll e vuhez a zo ; *es besteht keine Möglichkeit, es zu tun*, n'eus ket moaien, n'eus ket a voaien ; *solange die Welt besteht, wird es Kriege geben*, padout a raio ar brezelioù keit evel ar bed, padout a raio ar brezelioù keit hag ar bed ; *es besteht keine Gefahr, dass diese Schüsseln zerbrechen*, ar skudelloù-se n'int ket risklet da derriñ, ar skudelloù-se a zo dizañjer da derriñ ; *darüber besteht nicht der geringste Zweifel*, n'eus netra da ziskrediñ war gement-se, n'eus diskred ebet da gaout war gement-se, n'eus douetañs ebet da gaout diouzh an dra-se ; *bestehen bleiben*, padout, chom, derc'hel ; *weiter bestehen*, kenderc'hel, padout, hirbadout ; P. [dre fent.] *die Gefahr besteht nicht !* n'eus ket a zañjer ! ; [kr-l] *Schönheit vergeht, Tugend besteht*, gwell eo bezañ mat eget ned eo bezañ koant - tra nebeut eo kened ar c'horf - ar gwellañ tra en tiegezh a zo ur wreg leun a furnez - n'eus rozenn gaer na zeu da c'hoefiñ (da sec'hañ) - n'eo ket blev melen ha koantiri a lak ar pod da virviñ - gwelloc'h un dorch vara war an daol eget ur meleour war ar prenestr - karet gened ne bad ket pell, karet onestiz a zo gwell.

2. [dre skeud.] *er kann bei seinem Gehalt nicht bestehen*, gant e damm pae ne c'hall ket skoulmañ ganti, bec'h en devez o sec'hañ an eil dorn gant egile, bec'h en devez o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bec'h en devez o skoulmañ ganti, gant e damm pae dister ne c'hall ket en em dennañ e-keñver arc'hant, gant e damm pae dister ne c'hall ket en em bakañ, gant e damm pae dister ne c'hall ket pakañ an daou benn.

3. *auf (t-d-b) etwas bestehen*, delc'her mort (start, yud, gwevn) d'udb, na ziskregiñ diouzh udb, na zistreiñ war udb, pegañ ouzh ur goulenn, pegañ ouzh e c'houlenn ma vije graet udb, lakaat imor d'ober udb, kilverziñ, penverziñ, kaout youl ma vefe graet udb, pegañ ouzh e vennozh, chom mort war e soñj ; *hartnäckig auf (t-d-b) etwas bestehen*, pegañ ouzh e c'houlenn, pegañ ouzh e c'houlenn ma vije graet udb, chom aheurtet en udb, aheurtiñ d'ober udb, en em amoediñ oc'h ober udb.

4. *bestehen aus*, bezañ graet (kenaozet) gant, c'hoarvezout a (eus), c'hoarvezout e, bezañ udb oc'h ober an dra-mañ-tra, mont udb d'ober an dra-mañ-tra, endelc'her, entalañ, bezañ eus an dra-mañ-tra, bezañ en dra-mañ-tra, kompren ; *ein Molekül besteht aus verschiedenen Atomen*, ur volekulenn a zo ur c'henstrollad atom ; *Wasser besteht aus Wasserstoff und*

Sauerstoff, hidrogen hag oksigen a ya d'ober an dour, an dour a c'hoarvez eus hidrogen hag oksigen, elfennoù an dour a zo anezho hidrogen hag oksigen, an dour a zo anezhañ hidrogen hag oksigen ; *der Gemeindeverband besteht aus dreizehn Gemeinden*, ar gumuniezh-kumunioù a zo dindan trizek kumun, ar gumuniezh-kumunioù a zo trizek kumun ouzh hec'h ober ; *die Inselbevölkerung besteht aus Menschen verschiedenen ethnischen Ursprungs*, un dastum tud eus pobloù disheñvel a ya d'ober poblañs an enezenn, un dastum tud eus pobloù disheñvel a zo oc'h ober poblañs an enezenn ; *dieses Haus besteht aus drei Wohnungen*, lodennet eo an ti-se e teir ranndi, an ti-se a zo teir ranndi ouzh e ober ; *diese Suppe besteht nur aus Wasser*, ar soubenn-se n'eo ken tra nemet dour.

5. *bestehen in (t-d-b)*, derc'hel, enderc'hel, kontañ, bezañ en dra-mañ-tra, kompren ; *worin besteht der Unterschied ?* pe diforc'h a zo ? pe gemm a zo etre an traoù-se ? e pelec'h emañ an diforc'h ? ; *sein ganzes Wesen besteht in Treue*, leal eo a bep hent, leal eo e pep hent, leal eo e pep keñver, leal eo hed an neudenn ; *seine Aufgabe besteht darin, dass*, roet eo bet karg dezhañ [d'ober udb], emañ en e garg [ober udb], kemennet ez eus bet dezhañ [ober udb], endalc'het eo [d'ober udb], ret eo dezhañ [ober udb], pezh en deus d'ober eo ..., e gefridi a zo [d'ober udb], e gefridi eo [ober udb], dezhañ eo [ober udb], daveet eo bet [d'ober udb.] ; *die Funktion des Herzens besteht darin, Blut durch den Körper zu pumpen*, obererezh ar galon a zo lakaat ar gwad da redek er gwazhied.

Bestehen n. (-s) : 1. bezañs b., bezoud g., boud g. ; 2. pennegezh b., dalc'husted b., kilpennadur g., kilpennegezh b., kilpennezh g. ; 3. berzh g. ; *nach dem Bestehen der Prüfung*, goude bezañ graet (goude ober) berzh en e arnodenn, ur wech m'en devo bet graet (goude m'en devo bet graet) berzh en e arnodenn.

bestehend ag. : a vremañ, bremañ, hanveziat, beziat ; *die bestehende Verfassung*, ar Vonreizh (al lezenndiazez b.) a vremañ b. ; *er hat es geschafft, den bestehenden Rekord zu brechen*, deuet eo a-benn da wellaat ar rekord diwezhañ, tizhet en deus gwellaat ar rekord kozh, tizhet eo bet dezhañ gwellaat ar rekord diwezhañ, tapet en deus gwellaat ar rekord kozh, tapet en deus da wellaat ar rekord diwezhañ, tapet eo gantañ gwellaat ar rekord kozh ; *die bestehende Ordnung*, an urzhiadurezh b. ; *bestehende Realität*, gwerc'helezh veziat b.

bestehlen V.k.e. (bestiehlt / bestahl / hat bestohlen) : *jemanden bestehlen*, laerezh u.b., c'hwiliañ u.b., flipañ u.b. ; *jemanden um etwas bestehlen*, laerezh udb digant u.b., flipañ udb diwar u.b. ; *den konnten sie nicht leiden, er hatte sie doch einmal bestohlen*, ne garent ket an dense, laeret ma oant bet ur wech gantañ.

besteigen V.k.e. (bestieg / hat bestiegen) : pignat war, pignat, krapañ gant, skrapañ ouzh, skrapañ war, krimpañ, krimpañ war, rampañ war ; *das Rad besteigen*, pignat (gaoliañ, mont a-c'haoliad, mont a-fourch, rampañ, gaoliata) war e varc'h-houarn ; *das Pferd besteigen*, marc'hañ e jav, pignat (gaoliañ, mont a-c'haoliad, mont a-fourch, rampañ) war e varc'h, pignat war varc'h ; *ich habe die Stute bestiegen*, rampet em boa war ar gazez ; *den*

Berg besteigen, krampañ ar menez, krampañ war ar menez, pignat ar menez, pignat gant ar menez, pignat war ar menez, krapañ gant tor ar menez ; *es ist ganz schön anstrengend, diesen Hügel zu besteigen*, micher a-walc'h eo krapañ gant an dorgenn-mañ, labour krapañ a vez gant an dorgenn-mañ, ur gwall grogad eo krapañ gant an dorgenn-mañ, diaes-ral eo krapañ gant an dorgenn-mañ, koustañ a ra d'ar c'horf krapañ gant an dorgenn-mañ, ur gwall reuz eo krapañ gant an dorgenn-mañ, un abadenn eo krapañ gant an dorgenn-mañ, krapañ gant an dorgenn-mañ n'eo ket ul lein debret, kavout a ra an den da gochañ o krapañ gant an dorgenn-se, kavout a ra an den da gochañ ouzh an dorgenn-se, kavout a ra an den da gochañ gant an dorgenn-se, n'eo ket ur pardon krapañ gant an dorgenn-mañ, n'eo ket ur c'hoari krapañ gant an dorgenn-mañ, c'hwezadennoù a zo da dapout pa bigner gant an dorgenn-se, un torr-alan eo ar grapenn-mañ, un torr-anal eo ar grapenn-mañ, ar grapenn-se a zo ul laz ; *den Thron besteigen*, dont war an tron, pignat war an tron, mont da azezañ war an tron ; *einen Bus besteigen*, pignat e-barzh ur c'harr-boutin.

Besteigung b. (-, -en) : pignidigezh b., pignadur g., savidigezh b., krapadenn b., kraperezh g. ; *Thronbesteigung*, kadoridigezh b., tronidigezh b., donedigezh war an tron b., pignidigezh war an tron b.

bestellbar ag. : [labour-douar] gounidus, atil, tomm, aradus, gounezadus.

bestellen V.k.e. (hat bestellt) : 1. labourat, enandiñ, arat, ober gounidegezh, treiñ an douar, meskañ douar ; *den Acker bestellen*, labourat e bark, kenteliañ e bark, kenteliañ an eost, labourat an douar, tronkañ ; *bestellter Acker*, trevad g., douar digor g., douar labouret g., douar skuizh g. ; [dre skeud.] *seinen Garten bestellen*, ober war-dro e stal, ober e draoù ; *sein Haus bestellen*, renkañ e draoù, lakaat e draoù en urzh, lakaat urzh en e draoù.

2. kas, dereiñ ; *Briefe bestellen*, dereiñ (kas) lizhiri d'u.b. ; *ein Paket bestellen*, lakaat ur pakad etre daouarn ur re bennak (Gregor), dereiñ (degas) ur pakad d'u.b. ; *seinem Freund Grüße bestellen*, kas e c'hourc'hemennnoù d'e vignon, goulenn digant u.b. ober e c'hourc'hemennnoù d'e vignon.

3. urzhiañ, urzhiadiñ, [ostaleri] lakaat servijañ ; *Waren (beim Kaufmann) bestellen*, kas un urzh-prenañ d'ur marc'hadour, urzhiadiñ marc'hadourezh, lakaat e anv evit prenañ marc'hadourezh ; *ich würde gern Miesmuscheln bestellen*, me 'm boa c'hoant da gaout meskl, mar plij ; *er bestellte zwei Bier*, lakaat a reas servijañ daou vier ; *eine Droschke bestellen*, goulenn e teufe ur wetur da gerc'hat an-unan ; *ich habe dieses schöne Wetter extra für euch bestellt*, an amzer vrav-mañ a zo bet dibabet evidoc'h.

4. kemenn dont, degemenn, ordren, daveiñ, gourc'hemenn dont, goulenn dont, gelver, gervel war ; *ich habe ihn in eine Gaststätte bestellt*, kemennet em eus dezhañ dont en un ostaleri evit komz ganin ; *jemanden zu sich bestellen*, gelver war u.b. da zont, goulenn digant u.b. (kemenn d'u.b., degemenn d'u.b., gourc'hemenn d'u.b.) dont da welet an-unan, goulenn digant u.b. (kemenn d'u.b., gourc'hemenn d'u.b.) dont davet an-unan, lakaat kemenn u.b. betek an-unan ; *er hat mich in sein Büro bestellt*, va galvet en deus d'e vurev ; *er wurde*

ins Kanzleramt bestellt, graet e voe e c'hervel d'ar c'hañsellerdi.

5. mirout, goulenn e vefe miret udb evit an-unan, ragurzhañ ; *alle Zimmer sind schon bestellt*, holl gambreier al leti a zo prometet, n'hon eus ket a blas ken evit ho lojañ.

6. lakaat da, envel, aroueziñ, daveiñ ; *jemanden zum Schiedsrichter bestellen*, lakaat u.b. da dredeog, lakaat u.b. da hanterour, daveiñ u.b. hanterour ; *ihr Onkel wurde als Vormund bestellt*, hec'h eontr a voe roet da gulator dezhi ; *einen Verteidiger gerichtlich bestellen*, kefridiañ un alvokad.

7. P. [dre skeud.] *es ist schlecht um ihn bestellt*, hemañ a ra ruskenn fall, gwastañ a ra e stad, gwall glañv eo, ne ra ket ruskenn vat, da fall ez a e yec'heur ; ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, c'hoari a ra gant e voued, erru eo nezet e gerdin, emañ o nezañ e gevre, bremaik emañ nezet, krog eo da c'hoari da fall, hennezh a zo erru pell gantañ ; *nichts mehr zu bestellen haben*, bezañ e-maez ar jeu.

Bestelldienst g. (-s, -e) : [post] servij an dasparzh g.

Besteller g. (-s, -) : urzhier g., arval g., pratik g., prener g.

Bestellformular n. (-s, -e) : follenn urzhiadiñ b., paperenn urzhiadiñ b.

Bestellgang g. (-s, -gänge) : [post] troiad dasparzh b.

Bestellgebühr b. (-, -en) / **Bestellgeld** n. (-s, -er) : mizoù dezougen lies.

Bestellliste b. (-, -n) : follenn urzhiadiñ b., paperenn urzhiadiñ b.

Bestellmenge b. (-, -n) : kementad urzhiadet g.

Bestellnummer b. (-, -n) : niverenn dave b.

Bestellschein g. (-s, -e) : follenn urzhiadiñ b., paperenn urzhiadiñ b.

Bestellung b. (-, -en) : 1. anvidigezh b. ; *Bestellung eines Anwalts*, anvidigezh ur breutaer b. ; *Bestellung eines Vormunds von Amts wegen*, anvidigezh ur c'hulador dre al lez-varn b. ; 2. [kenw.] urzh-prenañ g., urzhiad g., goulennadenn b. ; *eine Bestellung ausführen*, kas ar varc'hadourezh goulennet, seveniñ un urzh-prenañ (un urzhiad) ; *eine Bestellung rückgängig machen*, goulenn ne vefe ket kaset ar varc'hadourezh bet urzhiadet, nullañ (freuzañ, terriñ, foeltrañ) un urzh-prenañ (un urzhiad), terriñ e varc'had, ober freuztaol ; *eine Bestellung verweigern*, nac'h degemer ar varc'hadourezh bet urzhiadet gant an-unan ; 3. miradenn b. ; 4. [labour-douar] aradurezh b., aradeg b., aradenn b., arat g., aradur g., gounidigezh b.

Bestellzettel g. (-s, -) : follenn urzhiadiñ b., paperenn urzhiadiñ b.

bestenfalls Adv. : d'ar gwellañ tout, e gwellañ degouezh, evit ar gwellañ, d'ar muiañ, d'an hirañ.

bestens Adv. : evit ar gwellañ, eus ar gwellañ ; *ich danke bestens!* mersi bras ! mil bennozh dit (deoc'h) ! mil vennozh Doue warnoc'h ! ; *ich empfehle mich bestens*, va gwellañ gourc'hemennnoù deoc'h ; [kenw.] *bestens verkaufen*, gwerzhañ e gwellañ priz ar marc'had ; *es lief alles bestens*, brav ha dereat ez eas pep tra ganeomp, pep tra a c'hoarvezas evit ar gwellañ.

bestern ag. : 1. steredek steredennek, steredet-kaer, steredennet, stergannek, brizh gant ar stered, briket gant ar

stered a lintr ; *besternerter Himmel*, oabl stered(enn)ek g., stered lemm en oabl lies. / neñv steredek-kaer (Gregor) g., oabl brizh gant ar stered g., oabl briket gant ar stered a lintr g. ; **2.** [dre skeud.] *besternte Brust*, bruched medalennoù forzh pegement outañ g., bruched un treuziad medalinier a-istribilh outañ g., bruched medalenennet-holl g.

besteuern V.k.e. (hat besteuert) : sevel tailhoù diwar, tailhañ, grevañ gant tailhoù, sammañ gant tailhoù, taosañ, tellañ, lakaat dindan dell.

besteuert ag. : dindan daos, un taos warnañ, tellet, dindan dell.

Besteuerung b. (-, -en) : telladur g., taosadur g., taosañ g., tellañ g.

Bestform b. (-, -en) : [sport] *in Bestform*, en e varr, en e wir wellañ, en e zour hag en e c'heot, e barr e nerzh, e barr e yec'hed.

bestgehasst ag. : kasaet ar muiañ ; *der bestgehasste Mann*, an den kasaet ar muiañ g.

bestgemeint ag. : a-berzh-vat, a-wir-galon, a-greiz-kalon, a-galon-frank.

bestgesehen ag. : *der bestgesehene Gast*, ar gwellañ-deuet g.

bestialisch ag. : **1.** chatalek, loenek, kriz, garv, ferv ; **2.** *er musste bestialische Schmerzen aushalten*, malet e oa gant ar c'hloaz, taget e oa gant ur boan ifern, reuziñ a rae poanioù ifern, reuziñ a rae poanioù disaour, poaniañ a rae da grial, poan da grial en doa, diwaskañ a rae poanioù skrijus, gouzañv a rae poanioù kriz, kouezhañ a rae gloazioù krefiv warnañ, diwaskañ a rae poanioù garv, diwaskañ a rae poanioù kalet, gwasket e oa da vat ; *es riecht bestialisch hier*, c'hwezh ar gouez a zo amañ, mouezh spontus a zo amañ, c'hwezh ar mil matañ tra 'zo amañ, ur c'hwezh da ziskar ur marc'h a zo amañ, ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo amañ, c'hwezh ar bouch (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo amañ, ur c'hwezh ar fallañ a zo amañ, mouezh ar vosenn a zo amañ, flaer ar c'hagn a zo amañ, c'hwezh ar pemp-kant a zo amañ.

Bestialität b. (-) : loenegezh b., krizderi b., gouezoni b., feroni b., chatalegezh b. ; *von Humanität durch Nationalität zur Bestialität* [Grillparzer], eus an denegezh dre ar vroadelouriezh d'al loenegezh.

besticken V.k.e. (hat bestickt) : kinklañ gant broderizioù, kinklañ gant broderezhoù, brodañ.

Bestie b. (-, -n) : **1.** loen ferv g. ; **2.** [dre skeud.] kozh loen g., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagiezh ennañ g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., louston g., lampon g., kantolor g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., gast b., poezon g., mastin g., aneval g., gwidal g., renavi g. ; *die Bestie im Menschen*, al loen brein skoachet e askre Mab-den g. ; *zur Bestie in Menschengestalt werden*, dont da vleiz.

bestiefeln V.k.e. (hat bestieft) : heuzañ.

bestimmbar ag. : **1.** termenadus, disklêriadus, despizadus ; **2.** [dre astenn.] hag a c'haller levezonañ, levezonadus.

bestimmen V.k.e. (hat bestimmt) : **1.** divizout, merkañ, lakaat, termenañ, didermenañ, resisaat, resizañ, spisaat, pishaat, pervezhañ, stadelañ, diferañ, desavelañ ; *vertragsmäßig bestimmen*, diferañ, dougen ; *sie bestimmten, dass die Hochzeit zu Pfingsten sein sollte*, lakaet o doa an eured da vezañ lidet da Sul ar Pantekost, lakaet o doa Sul ar Pantekost da lidañ an eured, lakaet o doa an eured da Sul ar Pantekost ; *den Tag des Ferienbeginns bestimmen*, merkañ deiz kentañ ar vakañsoù, divizout peur e krogo ar vakañsoù ; *für etwas eine Frist bestimmen*, merkañ deiziad un termen, lakaat an termen d'ober udb, lakaat termen d'ober udb ; *er will über alles bestimmen*, *er will alles bestimmen*, c'hoari a ra e vestr, ober a ra e renkoù war bep tra, tailhañ a ra e vestr war bep tra, klask a ra ober al lezenn d'ar re all, klask a ra ober lezennoù, fellout a ra dezhañ lezenniñ, klask a ra bepred ober lezennoù, ober a ra atav al lezenn d'ar re all, plijout a ra dezhañ lezenniñ, ur pabor a zo anezhañ, techet eo d'ober e berson e pep parrez, techet eo da lezenniñ, ur c'hozh arloup a zo anezhañ.

2. atizañ, dougen, bountañ, broudañ, brochañ, lakaat, poulañ, alej ; *jemanden zu einer Handlung bestimmen*, atizañ (dougen, bountañ, broudañ, brochañ, lakaat, poulañ, alej) u.b. d'ober udb., kefluskañ u.b. d'ober udb, reiñ bodenn d'u.b. d'ober udb, reiñ bod d'u.b. d'ober udb.

3. *das Sein bestimmt das Bewusstsein*, ar boud a zo penkaoz d'an emskiant ; *die Fortschritte in der Landwirtschaft bestimmen das Lebensniveau der Bevölkerung*, gwelloc'h-gwellañ e vez buhez an dud pa ya war-raok al labour-douar.

4. dediañ da, dilenn, lakaat, merkañ ; *dieses Buch habe ich für ihn bestimmt*, dezhañ e roin al levr-se, dezhañ eo dediet al levr-se, evitañ eo al levr-se ; *dieser Korken ist für den Tonkrug bestimmt*, ar bont-se a ya da stouvañ ar jarl ; *dieses Geld ist für den Bau einer neuen Straße bestimmt*, dilennet eo an arc'hant-se evit sevel un hent nevez, merket eo an arc'hant-se da savidigezh un hent nevez, an arc'hant-se a ya da sevel un hent nevez, lakaet eo an arc'hant-se evit sevel un hent nevez ; *fürs Ausland bestimmt*, da gas d'ar broioù estren, da vezañ kaset d'ar broioù estren, da ezporzhiañ, da vezañ ezporzhiet, evit an estrenvro ; *der Traktor ist für unseren Bauernhof bestimmt*, an traktor a zo da zont du-mañ.

5. [yezh.] *näher bestimmen*, doareañ.

6. envel, arouezañ ; *jemanden zum Nachfolger bestimmen*, envel u.b. da warlerc'hiad, lakaat u.b. da warlerc'hiad, gervel u.b. da gemer e garg en e c'houde (Gregor) ; *er wurde zum Gewerkschaftsvertreter bestimmt*, dileuriet e oa bet gant e sindikad.

7. ordren, kemenn, gourc'hemenn, divizout, diferañ, dekretiñ, reoliañ, reizhennañ, reizhañ, reizhaduriñ, reizhata.

8. tonkañ.

V.k.d. (hat bestimmt) : *über jemanden bestimmen*, ren (bezañ mestr) war u.b., bezañ u.b. dindan e veli ; *über etwas bestimmen*, ren (bezañ mestr) war udb, bezañ udb en e zalc'h ; *über jemandes Schicksal bestimmen*, **a**

bezañ tonkadur u.b. etre e zaouarn hag en e drugarez ;
b) reiñ e zisentez a-zivout tonkadur u.b., divizout diwar-
benn planedenn u.b.

V.em. **sich bestimmen** (hat sich (t-rt) bestimmt) : fellout
d'an-unan, bezañ e soñj ; *er bestimmt sich zum
Priesteramt*, mennet eo da vont da veleg, war hent ar
velegiezh emañ, dibabet en deus mont da veleg,
falvezout a ra dezhañ mont da veleg, divizet en deus
mont da veleg, divizet en deus bezañ beleg.

bestimmend ag. : diarvarus, diskoulmus, krennus,
skarus, devoudus, savelus ; *da bestimmende Moment,
die bestimmende Ursache, der bestimmende Faktor*, ar
barenn diarvarus b., an devouder skarus g., an abeg-
efediñ g., an arbenn-efediñ g., ar gaoz-efediñ b., ar
gwederer krennus g. g. ; *bestimmender Grund*, abeg
devoudus g., abeg skarus g.

bestimmt ag. : 1. ... 'zo, serten ; *bestimmte Leute*, ur
frapad tud g., ur rumm g., ur rummad tud g., serten tud
lies., darn, lod, tud lies., hiniennou lies., tud 'zo lies. ;
bestimmte Anzeichen sprechen dafür, peadra 'zo da
grediñ an dra-se ; 2. merket, divizet, tonket ; *zur
bestimmten Stunde*, d'an eur merket, en eur merket ;
zum bestimmten Preis, evit ar priz tonket ; *vorher
bestimmtes Schicksal*, raktonkadur g., planedenn merket
b. ; *vom Gesetz bestimmt*, kemennet gant al lezenn,
merket gant al lezenn, hervez al lezenn ; 3. resis ; *ein
bestimmter Punkt*, ur poent (ur c'hraf) resis g. ; *bestimmte
Zahlen*, niveroù resis ; 4. a-ratozh, arbennik, dilennet,
galvet ; *ein eigens dazu bestimmtes Zimmer*, ur gambr a-
ratozh b. ; *dieses Geld ist für den Bau einer neuen
Straße bestimmt*, dilennet eo an arc'hant-se evit sevel un
hent nevez, merket eo an arc'hant-se da savidigezh un
hent nevez, lakaet eo an arc'hant-se evit sevel un hent
nevez ; *fürs Ausland bestimmt*, da gas d'ar broioù estren, da
vezañ kaset d'ar broioù estren, da eziporzhiañ, da vezañ
ezporzhiet, evit an estrenvro ; *der Traktor ist für unseren
Bauernhof bestimmt*, an traktor a zo da zont du-mañ ; *ihr
seid nicht dazu bestimmt, ewig auf diesem Landsitz zu
bleiben*, n'oc'h ket galvet evit chom atav er maner-mañ ;
5. [dre heñvel.] groñs, krak, krenn ; *er ist sehr bestimmt*,
un den en ur pezh eo, ur paotr reut eo, ur paotr tout en
un tamm eo, gwaz a-walc'h eo ; *eine bestimmte Antwort*,
ur respont sklaer g., ur respont fraezh g. ; *in bestimmtem
Ton*, groñs e vouezh, gant ur vouezh c'hroñs, distag, rok,
rok (taer, kivioul, rust, garv) an tamm anezhañ, gant ur beg
rok, gant ur vouezh kruz, en un doare teusk, en un doare
teuc'h, en un doare reut, en un doare sec'h ha treut ; 6.
strizh, resis ; [yezh] *der bestimmte Artikel*, ar ger-mell
strizh g., ar ger-mell resis g. ; *auf Bretonisch wird der
Buchstabe K jedes Mal verändert, wenn er nach einem
bestimmten oder unbestimmten Artikel steht*, bepred e
kemm al lizherenn K e brezhoneg goude ur ger-mell resis
pe amresis.

Adv. : a-dra-sur, a-dra-wir, a-dra-sklaer, sur ha serten,
me a bari, pariañ, difazi, membri, sertenamant, en un
doare distag, hep ket fellel, moarvat, emichañs, pechañs,
douetus, nebaon, diouzh doare, a-hervez, hervez, diouzh
ma kreder, me 'laka, da grediñ ez eus e ..., chañsoù 'zo,
chañsus, nebaon, c'honvat ; *er wird bestimmt nicht
kommen*, dic'hortoz eo e teufe ; *er wird bestimmt
kommen*, dont a raio, se 'zo sur - nebaon, dont a raio -

me a bari e teuio - pariañ e teuio - dont a raio, se 'zo
sklaer - dont a raio hep fazi - dont a raio hep mank ebet -
dont a raio, se 'zo divarteze - dont a raio, nebaon - un dra
asur eo e teuio - dont a ray a-dra-sur - dont a raio hep ket
fellel - ne c'hwito ket da zont - dont a ray, sur ha serten
eo ; *er ist bestimmt tot*, marv eo, douetus - marv eo, sur
a-walc'h - straket eo e graoñenn, sur a-walc'h - me a bari
ez eo marv - pariañ ez eo marv ; *Sie haben sich
bestimmt gelangweilt*, c'hwi a zle bezañ kavet hir hoc'h
amzer ; *dort geht es ihm bestimmt gut*, eno e tle bezañ
en e vleud, eno e tle bezañ en e jeu ; *er ist bestimmt
Richtung Berlin gefahren*, etrezek Berlin e tle bezañ aet,
etramek Berlin e tle bezañ aet ; *ganz bestimmt*, sur-mat,
a-dra-sur, a-dra-wir, a-daol-sur, a-dra-sklaer, se 'zo
sklaer, se 'zo sur, sur eo ha n'eo ket marteze, e-tailh,
kredapl-bras, ret eo, ret ma vefe, ret ha ma vefe, ret eo
ma ve, ret eo ma vije ; *sie haben ihn ganz bestimmt
schon mal gesehen*, ret eo deoc'h bout gwelet anezhañ ;
sie sind ganz bestimmt sehr reich, ret eo dezho gounit
arc'hant, pinvidik-peurfonn int a-dra-sur ; *das bekommt er
von mir ganz bestimmt nicht*, n'en devo ket an dra-se
diganin bepred (atav), n'en devo ket an dra-se diganin
mar karan ; *das mache ich ganz bestimmt nicht*, ne rin
ket laouen 'vat, me ne rin ket al labour-se atav (bepred) ;
er ist ganz bestimmt nicht sehr weit gegangen, n'oufe ket
bezañ aet gwall bell, eo moarvat ; *ein ausgedörrter Baum
bringt ganz bestimmt nicht viele Äpfel hervor*, en ur
wezenn sec'h n'oufe ket bezañ kalz a avaloù, eo moarvat
; *er dachte sofort, dass sie ganz bestimmt erkrankt sei*,
soñjal a reas pront e tlee homañ bezañ klañvaet ; *es ist
ganz bestimmt windig*, avel a rank bezañ ; *ich werde
ganz bestimmt nicht schweigen*, ne davin ket mar karan -
nebaon, ne davin ket ; *er wird es nicht schaffen ! - doch,
ganz bestimmt !* ne zeuio ket da benn ! - eo moarvat !

Bestimmtheit b. (-) : 1. disaouzan g., starter g., doare
groñs g., startijenn b. ; 2. asur g., divarded b., divarder g.,
diarvar g., kredenn sonn b. ; 3. spisted b., rikter g.,
resister g., resisted b., pervezhder g., pervezhded b.,
reizhded b., splannder g., splannded b., spister g.,
spisted b., pizhder g., pizhded b. ; 4. sklaereded b.,
fraezhded b.

Bestimmung b. (-,-en) : 1. didermenadur g., termenadur
g., spisadur g., resisadur g., bevennadur g., displeg-ster
g. ; 2. diviz g., divizadur g., kemennadur g., kemenn g.,
diferadenenn b., diferadur g., merkad g., reizhenn b., mellad
g., poent g., reizhadur g., reizhadurezh b. ; *gesetzliche
Bestimmungen*, divizoù al lezenn lies., diferadurioù
lezennel lies., reolennadur g. ; *Bestimmungen eines
Vertrags*, divizoù ur gevrat lies., diferadennoù ur feur-
emglev lies., diferadurioù ur feur-emglev lies., divizoù ur
feur-emglev lies. ; *die Bestimmungen eines Testaments
durchführen*, efediñ un testament, seveniñ un testament ;
3. termenadur g. ; 4. disentez b. ; 5. [kenwerzh] pal g.,
termen g. ; 6. planedenn b., tonkad g., tonkadur g.,
galvidigezh b., had g., sort g. ; 7. [relij.] davitad g.,
galvidigezh b. ; 8. kefridi b.

Bestimmungsbahnhof g. (-s,-höfe) : ti-gar termen g.,
porzh-houarn termen g.

Bestimmungshafen g. (-s,-häfen) : porzh termen g.

Bestimmungsland n. (-s,-länder) : bro dermen b.

Bestimmungsort g. (-s,-e) : lec'h termen g., lec'h pal g. ; *Sortierung nach Bestimmungsorten*, diforc'hidigezh ar c'hasadennoù-post hervez o lec'hioù pal b.

Bestimmungswort n. (-s,-wörter) : [yezh] ger resisaat g.

bestirnt ag. : steredek, steredennet, steredet-kaer, stergannek, brizh gant ar stered, briket gant ar stered a lintr.

Bestleistung b. (-,-en) : rekord g., gwellañ disoc'h g., gwellañ digonad g.

bestmöglich ag. : gwellañ hag a c'hall bezañ.

bestochen anv-gwan verb **bestechen**.

bestocken V.k.e. (hat bestockt) : **1.** kodañ, lakaat [un dachenn] dindan goad ; **2.** lakaat [un dachenn] dindan wini ; **3.** lakaat [un dachenn] dindan chatal.

V.em. : **sich bestocken** (hat sich (t-rt) bestockt) : [louza.] brankañ, strujañ, ober bodadoù, bodenniñ, kefiañ ; *der Weizen bestockt sich*, brankañ a ra ar gwinizh, ober a ra ar gwinizh bodadoù, strujañ a ra ar gwinizh, kefiañ a ra ar gwinizh, bodenniñ a ra ar gwinizh, drusaat a ra ar gwinizh, krog eo ar gwinizh da c'hlazañ, krog eo ar gwinizh da gorzenniñ ; *der Weizen hat sich bestockt*, branket eo ar gwinizh ; *der Weizen bestockt sich sofort*, kellidañ a ra ar gwinizh en duilhoù, diwar un edenn hadet e teu meur a gorzenn.

Bestockung b. (-,-en) : [louza.] brankadur g.

bestoßen V.k.e. (bestößt / bestieß / hat bestoßen) : **1.** koagañ, kabosañ, bosigernañ ; **2.** [tekn.] digorniañ.

Anv-gwan verb. : koaget ; *der Rücken dieses Buches ist leicht bestoßen*, kein al levr-se a zo koaget un tammig.

bestrafen V.k.e. (hat bestraft) : kastizañ, punisañ, doktrinañ, drastañ, gwalldapout, gwanañ, ober afer da, lakaat e kastiz, [skol] lakaat e pinijenn, reiñ ur binijenn da ; *jemanden hart bestrafen*, *jemanden schwer bestrafen*, lakaat u.b. da c'houzañv ur c'hastiz garv, lakaat u.b. da c'houzañv ur c'hastiz lourt, kastizañ u.b. gant garventez, kastizañ start u.b., kastizañ garv u.b., punisañ start u.b., punisañ garv u.b., bezañ kriz ouzh u.b., bezañ garv ouzh u.b. ; *etwas bestrafen*, kastizañ udb, punisañ udb ; *eine Zuwiderhandlung bestrafen*, kastizañ ur felladenn, punisañ ur felladenn ; *bestraft werden*, bezañ kastizet, pakañ afer fall, bezañ gwanet, kaout an touch, [skol] tapout ur binijenn, pakañ ur binijenn, bezañ lakaet e pinijenn ; *er lügt, deshalb wird er bestraft*, emañ o troadañ (o livañ, o pentañ, o tisplañtañ, o tornañ, o wriat, o paskañ, o tisac'hañ, o tibunañ, o pennegiñ, o tispakañ) gevier, setu perak e vo kastizet - paeet (talvezet) e vo e c'hevier dezhañ - lakaet e vo da c'houzañv ar c'hastiz dleet dezhañ evit e c'hevier - plantañ a ra gevier deomp, neuze en do ur friad ; *der Hund hat es verdient, gehörig bestraft zu werden*, meritout a ra ar c'hi bezañ drastet ; *mit Worten bestrafen*, kareziñ, skandalat, rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], kas [d'u.b.], krozal [d'u.b.], ronkal [ouzh u.b.], ober trouz [d'u.b.], reiñ ur walennad [d'u.b.] ; [gwir] *jemanden für ein Verbrechen bestrafen*, paeañ (talvezout) e dorfed d'u.b., lakaat u.b. da c'houzañv ar c'hastiz dleet dezhañ evit e dorfed ; *mit dem Tode bestrafen*, kondaoniñ (barn) d'ar marv ; *das Gesetz bestraft jeden, der schuldig gesprochen wird*, nep piv bennak (piv bennak, kement hini, kement den) a zo bet disklêriet kablus, a vez kastizet gant al lezenn ; P. *gehörig bestraft werden*, bezañ kastizet evel ma'z eo dleet, bezañ kastizet evel ma

faot, bezañ kastizet a-zoare, kaout un trepan, kaout ur roustad, kaout ur pred, kaout ur predad, kaout ur peilh, tapout un dres, tapout ur freilhad, kaout ur c'hefestad, kaout fest ar vazh, bezañ boufonet, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, pakañ korreenn, pakañ fest ar geuneudenn, tañva fest ar geuneudenn, pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, tapout frot, tapout e gerc'h, bezañ skrivellet mat / bezañ diboultrout pizh e zilhad / bezañ frotet kaer (Gregor) ; *Gott bestrafe euch !* Doue d'ho milligo !

Bestrafer g. (-s,-) : kastizer g.

Bestrafung b. (-,-en) : kastiz g., kastizadenn b., kastizadur g., pinijenn b., drasterezh g., poan b., gwanerezh g. ; [gwir] *Bestrafung mit Bewährungsfrist*, goursez kastiz g., dale-kastiz g., kastiz gant goursez g.

bestrahlen V.k.e. (hat bestrahlt) : **1.** heoliañ, sklêrijennañ, sklaeriañ ; **2.** [fiz] skinata ; *bestrahltes Brennelement*, helosk skinataet g. ; **3.** [mezeg.] *mit Höhensonne bestrahlen*, lakaat dindan skinoù uslimestra, lakaat dindan skinoù dreistmouk.

Bestrahlung b. (-,-en) : **1.** ardizh g., skinardizh g., ardizhad g., skinardizhad g. ; **2.** [fizik] skinadur g., skinata g. ; **3.** [mezeg.] skingur b., skingurad b., radioterapiezh b., skingurañ g.

Bestrahlungsanlage b. (-,-n) : [tekn.] staliadur stlapanñ sabl g., staliadur skeiñ sabl g., mekanik skeiñ sabl g., mekanik stlapanñ sabl g.

Bestrahlungslampe b. (-,-n) : lamp skinoù uslimestra g., lamp skinoù dreistmouk g., kleuzeur skinoù uslimestra b., kleuzeur skinoù dreistmouk b.

Bestrahlungsschäden lies. : [mezeg.] radiodermat g.

bestreben V.em. : **sich bestreben** (hat sich (t-rt) bestrebt) : strivañ, reiñ bec'h, ober bec'h, kemer bec'h, poursuiñ, lakaat bec'h, bec'hiañ, merat, poaniañ, kemer reuz, kemer poell, kemer poellad, poellañ, poelladiñ, en em boaniañ, aketiñ.

Bestreben n. (-s) : strivoù lies.

bestrebt ag. : aketus, strivant ; *bestrebt sein, etwas zu tun*, poaniañ (strivañ) oc'h ober udb., poaniañ (strivañ) evit ober udb., poelladiñ war udb, lakaat e youl d'ober udb, lakaat e nerzh d'ober udb.

Bestrebung b. (-,-en) : striv g., strivadenn b., poan b., bec'h g., bec'hadenn b., aket g., pled g., poellad g.

bestreichen V.k.e. (bestrich / hat bestrichen) : **1.** induañ, lindrenniñ, eouliañ ; *etwas mit Leim bestreichen*, gludañ udb, gludennañ udb ; *Brot mit Butter bestreichen*, lakaat amanenn war e vara, amanennañ e damm bara, lakaat ur gontellad amanenn war e damm bara ; *ein Stück Brot mit einer dicken Schicht Butter bestreichen*, lakaat amanenn tev war e damm bara, lakaat amanenn a-gontelladoù war e damm bara ; *den Teig mit Eidotter bestreichen*, ledañ melen-vi war an toaz ; *etwas mit Fett bestreichen*, lakaat lard (druzoni) war udb, lardañ udb, larjezañ udb, druzañ udb ; *mit dem Magneten bestreichen*, maentouchañ ; **2.** livañ ; *neu bestreichen*, adlivañ ; **3.** [lu] mindrailhañ a-steudoù.

Bestreichen n. (-s) / **Bestreichung** b. (-,-en) : **1.** lardadur g., eouliadur g. ; **2.** [lu ; dre skeud.] mindrailherezh a-steudoù g.

bestreichen V.k.e. (hat bestreikt) : ober un diskrog-labour e.

bestreitbar ag. : daelus, breutaus, strivodus, arvarus, nac'hadus, arzaeladus, war var, war vordo.

bestreiten V.k.e. (bestritt / hat bestritten) : **1.** nagenniñ, arguziñ ouzh, arguziñ a-enep, arzaelañ, arvariñ war, kaout douetañs war, kavout abeg e, kavout si e, kavout da abegiñ diwar-benn, kavout da lavaret diwar-benn, kavout errol e, strivañ diwar-benn, bezañ war var a, sevel mar war, nac'h ; *jemandes Aussage bestreiten*, dispenn komzoù u.b., distreiñ ur gaoz, treiñ an traoù a-reakin, reiñ un dislavar d'u.b., nagenniñ komzoù u.b., arzaelañ komzoù u.b. ; *das wird niemand bestreiten*, den ne gavo da lavaret en dra-se, ne vo kavet den ebet evit lavaret ar c'hontrol (evit dislavarout kement-se, evit arzaelañ kement-se), ne vo ket lamet an dra-se diganin, dinac'hadus eo ; *er ist stärker als ich, das bestreite ich nicht*, kreñvoc'h eo egedon, se, 'vat, ne lavaran ket ; *das bestreite ich ja gar nicht*, ne lavaran ket ar c'hontrol ; *Sie werden doch nicht bestreiten, dass Sie dort waren*, ne nac'hot ket oc'h bet eno memes tra ; [kenw.] *eine Forderung bestreiten*, nagenniñ un dle, kavout errol en un dle (Gregor), kavout abeg en un dle, nac'h ur fakturenn, nac'h un dle, strivañ diwar-benn un dle ; **2.** [dre astenn.] pourvezañ da, bastañ da, talañ ouzh, paeañ, herzel ouzh ; *die Kosten bestreiten*, herzel ouzh ar mizoù, paeañ ar mizoù (Gregor), goleiñ arc'hant ar mizoù, ober udb en e vizoù e-unan ; *seinen Unterhalt bestreiten*, en em vevañ e-unan, gounit e vuhezgezh, pourvezañ (bastañ) d'e ezhommoù, gounit e vara (e voued, e damm, e damm kreun, e damm bruzun, e c'hopr), ober e dammig treuz ; *seinen Lebensunterhalt aus eigener Arbeit bestreiten*, bevañ diouzh e labour, bevañ diouzh gounidoù e vicher, bevañ diwar gounidoù e vicher, gounit e c'hopr ; *die Unkosten bestreiten*, derc'hel ar mizoù en tu diouzh an-unan, ober udb en e vizoù, paeañ ar frejoù, lakaat ar mizoù war e gont, paeañ ar mizoù, herzel ouzh ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg, mont ar mizoù war e gont ; **3.** [dre skeud.] *die Kosten der Unterhaltung bestreiten*, bezañ graet goapaerezh diwar e goust, bezañ goapaet, bezañ plaenaet e borpant, bezañ graet ur porpant nevez d'an-unan, bezañ torret keuneud war e gein, tapout (pakañ, klevet, kavout) e begement, klevet e seizh seurt, klevet e holl anvioù ; **4.** [dre skeud.] *das Gespräch allein bestreiten*, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, kas e-unan-penn ar gaoz en-dro, kas e-unan-kaer ar gaoz en-dro, mont tout ar gaoz gant an-unan ; **5.** dianzav, dianzavout, dislavaret, nac'h, nac'hañ, dinac'h, dizanavezout, dianavezout, dianaout.

Bestreitung b. (-, -en) : **1.** nagennerezh g., striv g., dael b., rendael b., arguz g., arzael g. ; **2.** [dre astenn.] paeamant g. ; *zur Bestreitung der Unkosten*, evit paeañ ar mizoù.

bestreuen V.k.e. (hat bestreut) : **1.** fuilhañ, poultrennañ, saboultrañ ; *mit Mehl bestreuen*, bleudañ ; *mit Sand bestreuen*, traezhañ ; **2.** dasstrewiñ, fennañ ; *die Erde mit Blumen bestreuen*, strewiñ bleunioù war an douar, fennañ bleunioù war an douar ; *mit Blumen bestreut*, strewet a vleunioù.

bestrecken V.k.e. (hat bestreckt) : **1.** tapout en ur roued, tapout (luziañ) e mailhoù, lakaat en ur rouedad, stagañ ouzh ur rouedad, kevreañ ouzh ur rouedad, kennaskañ ;

2. [dre skeud.] *jemanden bestrecken*, sachañ (dedennañ) u.b. en e rouedoù, reiñ drougavel d'u.b., reiñ gwallavel d'u.b., bountañ ar gwallavel war u.b., teuler ar gwallavel war u.b., teuler ar barr war u.b., reiñ e vallozh d'u.b., skuilhañ mallozh war u.b., milligañ u.b., strobinañ u.b., sordañ u.b., sorsiñ u.b., chalmiñ u.b., lorc'hañ u.b., teurel ur sort war u.b., drougavizañ u.b., skeiñ u.b., teurel an drougavel war u.b., bountañ an drougavel war u.b., kilhañ u.b., kelc'hiañ u.b., lakaat u.b. dindan gazel-ge, gouestlañ spered u.b., hudañ u.b., signañ u.b., filimiñ u.b., strobellañ u.b., strobañ u.b., barn u.b., teuler breoù war u.b. ; *er hat mich bestreckt*, strobinañ on bet gantañ, dalc'het on gantañ, dastumet on bet gantañ, gouestlet on bet gantañ, chalmet eo din va c'halon gantañ, gouestlet en deus va spered ; *eine Kuh bestrecken, damit aus ihrer Milch keine Butter gewonnen werden kann*, diamannin ur vuoc'h ; [dre skeud.] *von bestreckender Schönheit*, ur fulenn (ur gouarc'henn, ur blantenn, ul lipadenn, ur gogez) anezhi, bamus he c'hened, un tamm friant anezhi. **bestreckend** ag. : signus, strobinañ.

Bestseller g. (-s, -) : bestseller g., levr hag a ra berzh (brud, struj) forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegem-mui) g., levr hag a ra reuz g., levr hag a ya e skrap g., levr hewerzh ken ez eo g., levr hag a ya er-maez g., levr gwerzh vat dezhañ g., levr an diskrap (foar an arigrap, ar beilh, ar skrap, prez, kas, klask, mall) warnañ g., levr hag a lamm an dud warnañ g., levr hag en em sko an dud a-dreuzoù warnañ g., levr hag a beg an dud warnañ g., levr hag a gav fred diouzhtu g., levr hag a vez kalz a fred warnañ g., levr hag a gav sav diouzhtu g., levr hag a ya evel krampouezh gant an dud g., levr hag a vez gwerzhet evel krampouezh g., levr hag a ya herrek an dud dezhañ g.

Bestsellerautor g. (-s, -en) : skrivagner hag a ra berzh bras g.

Bestsellerliste b. (-, -n) : roll al levrioù gwerzhet ar muiañ g.

bestsitiert ag. : [Bro-Aostria] en e aez, reut e jeu, mat ar jeu gantañ, mat e jeu, brav-kenañ e stad, barrek.

bestücken V.k.e. (hat bestückt) : **1.** [lu, merdead.] paramantiñ gant kanolioù ; **2.** terkañ, aveiñ, gwarnisañ ; **3.** kargañ.

Bestückung b. (-) : [lu, merdead.] paramantadur gant kanolioù g., paramanterezh gant kanolioù g.

bestürmen V.k.e. (hat bestürmt) : **1.** [lu] arsailhañ, argadiñ, tagañ, emgannañ ; *eine Festung bestürmen*, arsailhañ ur c'hreñvlec'h, fardiñ war ur c'hreñvlec'h, emgannañ ur c'hreñvlec'h ; **2.** [dre skeud.] *jemanden mit Fragen bestürmen*, enkreziñ (enkaat) u.b. gant e c'houlennoù, beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennoù, bountañ goulennoù war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennoù, penndallañ u.b. gant e c'houlennoù, borodiñ penn u.b. gant e c'houlennoù, arabadiñ u.b. gant e c'houlennoù, hegaziñ u.b. gant goulennoù, peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b. ; *jemanden mit Bitten bestürmen*, enkreziñ (enkaat) u.b. gant e rekedoù, beuziñ u.b. en ur mor a rekedoù, bountañ rekedoù war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh rekedoù, penndallañ u.b. gant e rekedoù, borodiñ penn u.b. gant e rekedoù, arabadiñ u.b. gant e rekedoù, ober mil ha mil a rekedoù ouzh u.b..

bestürzen V.k.e. (hat bestürzt) : [dre skeud.] gwallvantrañ, trelatañ, treboulñ, trefuiñ, alvaoniñ, skoelfiñ, mantrañ, abafiñ, sabatuiñ, teuler en alvaon, divarc'hañ, bac'hiñ, esteuziñ, gwallskeiñ, penndallañ, pennveudiñ, pennvadaouiñ, simudañ.

bestürzend ag. : mantrus, trelatus, mezevellus, trefuus, alvaonus, treboulus, bac'hus, abafus, badinellus, diboellus, sabatuus.

bestürzt ag. : nec'het-seiz, trefuet, mantret, simudet, alvaonet, kalmet, trejeboulet, daoubennet, trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, don estonet e galon, skoelfet, abafet-lip, tapet lopes, beiet, beudet, beziv, bezivet, en estlamm, balzelk, bojardet, boud, sabatuet-mik, difoc'h, fourbilhet, gwallskoet, skodeget, stravaget ; *aufs Höchste bestürzt*, souezhet-marv, gwall vantret ; [dre skeud.] *bestürzt machen*, mantrañ, divarc'hañ, bac'hiñ, divontañ, abafiñ, saouzaniñ, gwallskeiñ ; *bestürzt werden*, abafaat, saouzaniñ, mont dall, chom mik ; *völlig bestürzt sein*, bezañ trevariet e benn, bezañ mantret tout ; *ich bin völlig bestürzt !* sac'het on ! chom a ran mik ! ; *wir waren völlig bestürzt*, distroadet oamp bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad - distroadet glez oamp bet dic'hortoz-kaer - ha pa vefe kouezet an neñv warnomp, ne vije ket bet gwashoc'h - minellet e oa hon teodoù - chom a reas hor speredoù e bili-bann - chomet e oamp d'ober yezhoù ; *sie war völlig bestürzt*, en ur strafuilh bras edo ; *ich war völlig bestürzt, als ich diese Nachricht hörte*, badaouet e oan bet o klevet an dra-se, dall e oan aet pa 'm boa klevet se, trejebouliñ am boa graet pa 'm boa klevet ar c'heloù, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan aet pa 'm boa klevet ar c'heloù-se, pebezhañ bazhad am boa bet gant ar c'heloù-se ; *ich bin zutiefst bestürzt*, trelatet on, treboullet on, trechalet on, strabouilhet on, trefuet on, kalmet on, don estonet eo va c'halon.

Bestürzung b. (-) : mantridigezh b., mantr g., mantr-kalon g., abafter g., trelaterezh g., trefu g., alvaonerezh g., alvaon g., diboell g., harell g., treboul g., troublienn b., troubl g., sabatur g./b., saouzan g., bam g., bamerezh g., bamadur g., estlamm g., folladenn b.

Bestwert g. (-s,-e) : talvoud uhelañ g., talvoud gwellek g., talvoudegezh uhelañ b., talvoudegezh gwellek b.

Bestzeit b. (-,-n) : [sport] gwellañ amzer g., amzer wellañ g., gourc'hoù g. [liester gourc'heier], rekord g.

Besuch g. (-s,-e) : 1. pleustrezezh g., hentadur g., hentadurezh b., darempred g., darempredadur g., hantiz b., kemer perzh g., perzhiadur g. ; 2. gweladenn b., gwel g., gweled g., bizit g./b., tremenadenn b., gweledigezh b. ; *auf Besuch*, oc'h ober ur weladenn, oc'h ober ur gweled, o rentañ ur gweled, oc'h ober bizit ; *bei jemandem zu (auf) Besuch sein*, bezañ deuet d'ober ur weladenn d'u.b., bezañ deuet da rentañ ur gwel d'u.b., bezañ deuet d'ober ur gweled d'u.b., bezañ deuet da rentañ bizit d'u.b. ; *er kommt regelmäßig zu Besuch*, ingalik e teu da'm gwelet ; *er kommt nur selten zu Besuch*, ne vez ket skubet alies war e lerc'h, ne zeu ket alies betek hon ti ; *er kommt jetzt nicht mehr so oft zu Besuch*, ne vez ket amañ ken alies ha gwechall, ne vez ket skubet war e lerc'h ken alies ha gwechall, rouesaat a ra e weladennoù ; *wie oft kommen sie zu Besuch* ? pegen alies e vezont du-se ? ; *ich freue mich nicht*

sonderlich auf ihren Besuch, n'emaon ket e chal d'he c'haout em zi ; *da er zu Hause zugegen war, kam sein Bruder zu Besuch*, tra ma oa er gêr e oa deuet e vreur d'e welet ; *wenn ein Freund zu Besuch kam*, pa zeue ur c'hamalad da dremen ; *wir kommen zu Besuch*, wenn das Wetter es zulässt, mont a raimp d'ho kwelet gant ma vo brav an amzer, mont a raimp du-se gant ma vo brav an amzer ; *jemandem einen Besuch machen*, jemandem einen Besuch abstatten, ober ur gwel d'u.b., rentañ ur gwel d'u.b., rentañ bizit d'u.b., ober ur gweled d'u.b., dont da welet u.b., dont d'ober ur weladenn d'u.b., ober ur weladenn d'u.b., gweladenniñ u.b., ober un dremenadenn e ti u.b. ; *es verlief kein einziger Monat, ohne dass er uns wenigstens einen Besuch abstattete*, ne basee ket ur miz hep dezhañ dont d'hor gwelet ; *sein Bote hat mir heute einen Besuch abgestattet*, deuet eo e gannad da'm c'haout hiziv ; *er geruhte, uns einen Besuch abzustatten*, prizet en doa dont du-mañ, prizet en doa dont en hon touez, teurvezet eo bet gantañ dont du-mañ ; *einen Besuch erwidern*, mont d'e dro da weladenniñ u.b., gweladenniñ u.b. d'e dro ; *Museumsbesuch*, gweladenn ur mirdi b., gweledigezh ur mirdi b. ; 3. gweladenn g. ; *einen Besuch empfangen*, einen Besuch bekommen, degemer gweladennerien, degemer ur gweladenn, degemer tud en e di, resev tud en e di.

besuchen V.k.e. (hat besucht) : 1. bizitañ, gweladenniñ, daremprediñ, hentiñ ; *jemanden besuchen*, ober ur gwel d'u.b., rentañ ur gwel d'u.b., rentañ bizit d'u.b., ober ur gweled d'u.b., bizitañ u.b., dont da welet u.b., dont d'ober ur weladenn d'u.b., ober gweladenn d'u.b., gweladenniñ u.b. ; *besuch mich mal*, deus da'm gwelet, deus betek va zi, deus du-se ; *bei der nächsten Gelegenheit werde ich Sie besuchen*, kentañ tro ma tremenin dre amañ ne vankin ket d'ober ur gwel deoc'h ; *er geruhte, uns zu besuchen*, prizet en doa dont du-mañ, prizet, en doa dont en hon touez, teurvezet eo bet gantañ dont du-mañ ; *ein Land besuchen*, gweladenniñ ur vro, bizitañ ur vro ; *in allen Orten, die ihr besuchen werdet, erwarten wir von euch ein korrektes Benehmen*, ret e vo deoc'h bezañ seven dre lec'h ma tremenot ; 2. pleustriñ, heuliañ, daremprediñ, hentiñ, mont da, mont war-dro ; *die Schule besuchen*, mont d'ar skol, pleustriñ ar skol, hentiñ ar skol, daremprediñ ar skol, heuliañ ar skol ; *eine Schule besuchen*, daremprediñ ur skol, bezañ enskrivet en ur skol ; *wenn es mir auch teuer zu stehen kommt, meine Kinder werden die Schule besuchen*, skoliañ a lakain ober va bugale ha goude ma koustfe ker din ; *Vorlesungen besuchen*, pleustriñ (heuliañ, daremprediñ) kentelioù ; *eine Versammlung besuchen*, mont d'un emvod, kemer perzh en un emvod.

Besucher g. (-s,-) : 1. gweladenn g., gweladennour g., bizitour g. ; 2. arvester g., arvesteriad g., perzhiad g., arval g., pratik g., emweler g. ; *regelmäßiger Besucher*, darempred g., pleustrer g., boazer g. ; *regelmäßiger Besucher eines Marktes sein*, daremprediñ ingal ur foar ; 3. tourist g., troiadour g., emweler g., gweladennour g., gweladenn g., troergerzher g. ; 4. kouviad g.

Besucherparkplatz g. (-es,-plätze) : parklec'h gweladennerien g., parklec'h arvalien g.

Besucherring g. (-s,-e) : [c'hoariva] boazerien ur sal-c'hoariva lies.

Besucherritze b. (-,-n) : [dre fent] faout etre an div vatarasenn er gweleoù alaman hengounel g., „toul ar gweladenner“ g.

Besucherstatistik b. (-,-en) : stadegoù niver ar weladennerien lies., stadegoù niver an arvesterien lies., stadegoù niver an arvestidi lies.

Besucherszahl b. (-,-en) : niver ar weladennerien g., niver an arvesterien g., niver an arvestidi g.

Besuchserlaubnis b. (-,-se) : aotre bizitañ g.

Besuchskarte b. (-,-n) : kartenn-vizit b.

Besuchsrecht n. (-s,-e) : gwir bizit g.

Besuchstag g. (-s,-e) : devezh ar bizitoù g.

Besuchszeit b. (-,-n) : eurioù bizitañ lies., eurioù gweladenniñ lies.

Besuchszimmer n. (-s,-) : komzva g.

besucht ag. : darempredet, ostizet ; *stark besucht*, darempredet stank, diskenn ennañ, ostizet mat, akourset mat, gant tud o tont a-hentadoù d'e welet.

besudeln V.k.e. (hat besudelt) : **1.** mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, ober mastar war, stlabezañ, labezañ, lastezañ, brizhañ, louzañ, lousaat saotrañ, kailharañ, kouilharañ, kousi, kousiañ, libouziñ, kac'higelliñ, pemoc'hañ, kaoc'hañ, porc'hellañ, priellañ, tarasiñ, strouilhañ, strodañ, stronkañ, fankañ ; *mit Blut besudeln*, goleiñ a wad, stlabezañ gant gwad, marellañ a wad, mastariñ gant gwad ; *mit Kot besudeln*, fankañ ; **2.** [dre skeud.] *jemandes Ruf besudeln*, divrudañ (kailharañ, gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dicheckal u.b., gwashaat u.b., binimañ u.b., mastariñ enor u.b., stlabezañ enor u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., terriñ keuneud war kein u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn (saotrañ) brud u.b., ober un diframm e sae u.b., ober ur freg e brud vat u.b.

V.em. **sich besudeln** (hat sich (t-rt) besudelt) : **1.** en em stlabezañ, en em louzañ, en em gargañ, en em fankañ ; **2.** [dre skeud.] en em vastariñ.

besudelt ag. : saotr, saotret, louzet, mastaret, mastarennet, tarchet, stlabezet.

Betablocker g. (-s,-) : [mezeg.] betadolc'her g.

betäfel V.k.e. (hat getäfelt) : lambruskañ.

betagt ag. : oadet, oajet, hoalek, hoalet, hoalus, war an oad, aet bras war an oad, un tamm mat a oad dezhañ, paket un tamm mat a oad gantañ, war e zistro.

Betagtheit b. (-) : tamm mat a oad g., kozhoni b., kozhni b.

betakeln V.k.e. (hat betakelt) : [merdead.] fardañ [ur vag], paramantiñ.

Betakelung b. (-) : [merdead.] fardaj g., fard g., paramantoù lies.

betanken V.k.e. (hat betankt) : pourvezañ, bouetañ, leuniañ.

betasten V.k.e. (hat betastet) : dornata, tastornat, merat, palvata, krabanata, talmeta, flac'hata, teuta, teutañ, butukañ, maniañ, stekiñ ouzh, stekiñ e zorn ouzh, touch, touch ouzh, touch da ; *jemanden betasten*, dornata u.b., palvata u.b., tastornat u.b., teutañ u.b. ; *mit dem Daumen betasten*, meudañ, meudata, meudikañ.

Betasten n. (-s) : touchadurioù lies., tastornat g., teuta g.

Betastrahlen lies. : skinoù beta lies.

Betastrahlung b. (-) : skinadur beta g.

Beteilichen n. (-s,-) : elektron beta str.

betätigen V.k.e. (hat betätigt) : maneat, luskañ, embreger, dornata, kas en-dro ; *einen Hebel betätigen*, embreger ul loc'henn.

V.em. : **sich betätigen** (hat sich (t-rt) betätigt) : bezañ oberiant, fiñval, merat e gorf, embreger e gorf ; *sich bei etwas (t-d-b) betätigen*, kemer perzh en udb ; *er betätigt sich in einem Sportverein*, ezel oberiant ur c'hleub sport eo, kemer a ra perzh e buhez ur c'hleub sport ; *sich sportlich betätigen*, ober sport ; *er betätigt sich politisch*, politikañ a ra.

Betätigung b. (-,-en) : **1.** obererezh g., pleustr g., pleustrezezh g., pleustradenn b. ; *die sportliche Betätigung*, ar pleustriñ sportoù g. ; *eine sportliche Betätigung*, ur bleustradenn sport b. ; **2.** dornatadur g., embreg g., embregad g., embregadenn b., maneamant g.

Betätigungsfeld n. (-s,-er) : tachad obererezh g., takad obererezh g., tachenn obererezh b., tachenn e obererezh b.

Betätigungsgebiet n. (-s,-e) : genad labourerezh g., talvoudva g., takad obererezh g., tachennad levezon b., hed gwerediñ g.

Betätigungshebel g. (-s,-) : dornell b.

Betätigungsorgan n. (-s,-e) : [tekn.] oberiekaer g., gweredekaer g.

Betatron n. (-s,-e) : [fizik] betatron g.

betätscheln / betatschen V.k.e. (hat betätschelt / hat betatscht) : merat, chourañ, ober chourig da, ober sev da, gwaskañ war, herlinkat, pavata, ober fistoulig da, fistoulat, frotañ, ober boufon da, tarasiñ, ober herlinkoù da, ober tammoù herlinkoù da, dorloñ, dornata, tastornat ; *die Mädchen am Hintern betatschen*, ober sev da feskennou ar merc'hed, herlinkat feskennou ar merc'hed, ober flourigoù da feskennou ar merc'hed, ober fistoulig da feskennou ar merc'hed, chourañ feskennou ar merc'hed, frotañ feskennou ar merc'hed, ober chourig da feskennou ar merc'hed, tarasiñ feskennou ar merc'hed, ober boufon d'ar merc'hed ; *hör auf, mich zu betatschen !* chom fur gant da zaouarn ! ehan 'ta da herlinkat ac'hanon !

Betatschen n. (-s) : tastornerezh g.

betäuben V.k.e. (hat betäubt) : **1.** bouzarañ, bourouellat, badaouiñ, bavañ, badañ, batañ, morzañ, batelliñ, batorelliñ, kropañ, lakaat da vorediñ, mezeveliñ, badinellañ, veudiñ, pennveudiñ, pennvadaouiñ, turlebaniñ, stodiñ, abafiñ, abafaat, sabatuiñ, divellañ ; *betäubt von einem Schlag*, badaouet (abafet, badinellet, batet, batorellet, maoutet, divellet) gant un taol, pennveudet gant un taol, motet gant un taol ; *vom Lärm völlig betäubt*, bouzañ-krak gant an trouz, mezevellet e benn gant an trouz, mezv gant an trouz ; **2.** [mezeg.] digizidikaat, diaraeziñ ; *durch Chloroform betäuben*, kloroformiñ ; *örtlich betäuben*, digizidikaat ul lec'h resis eus ar c'horf, diaraeziñ ul lodenn eus ar c'horf, lakaat dindan diaraez lec'hiek, lakaat dindan diaraez parzhek ; **3.** *seinen Kummer mit Alkohol betäuben*, lonkañ evit dic'hlaç'hariñ, mont da veuziñ er gwin evit dic'hlaç'hariñ, dont da dremen e boan dre ar gwin, klask er boeson un opiom da zisoñjal e c'hlaç'hariñ ; **4.** *von der Hitze wie betäubt sein*, bezañ faezh gant an tommder, bezañ denerzh gant da vezañ flakik gant an tommder, bezañ dinerzh gant

an tommder, bezañ lazhet gant an tommder, bezañ motet gant an tommder, bezañ skeltr e benn gant an tommder.

betäubend ag. : 1. *ein betäubendes Mittel*, un dieraeyer g., ur produ anesteziñ g., ur produ anestezius g. ; 2. pennadus, mezevellus, mezvus, badaouus, badinellus ; *ein betäubender Duft*, ur frond hag a sko er penn g., ur c'hwezh vezevellus b., ur frond mezvus g., ur c'hwezh pennadus b. ; 3. bouzarus, badaouus, badinellus, gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed.

Betäubung b. (-) : 1. bouzaradenn b., mezevellidigezh b., bavatur g., morzadur g., kropadur g., mezvadur g., veudadur g. ; 2. [mezeg.] anesteziezh b., dieraeziñ g., digizidikadur g. ; 3. morvor g.

Betäubungsmittel n. (-s,-) : [mezeg.] dieraeyer g., danvez dieraeziñ g., produ anesteziñ g., produ anestezius g. ; 2. [dramm] bader g., dram g., morvoruzenn b., baduzenn b.

Betaversion b. (-) : [stlenn.] stumm beta g., handelv veta b.

Betbruder g. (-s,-brüder) : paterer g., bigod g., krigner treid ar sent g., liper treid ar sent g., liper dour benniget g., razh-iliz g., debrer sent g., papalard g., papelard g., P. liper revr ar sent g. ; *ein echter Betbruder sein*, debriñ ar sent, lipat treid ar sent, krignat treid ar sent, bout bepred etre ar beleg hag an aoter.

Bete b. (-,-n) : [louza.] beotez str., bluit g., kaol-beotez str. ; *rote Bete*, beterabez ruz str., boetrabez ruz str., boetrabez liorz str. ; *weiße Bete*, irvin str.

beteil V.k.e. (hat beteiit) : [Bro-Aostria] *jemanden mit etwas beteiilen*, ingalañ udb d'u.b., damaouiñ udb d'u.b., lodennañ udb d'u.b., dasparzhañ udb d'u.b., rannañ udb d'u.b.

beteiligen V.k.e. (hat beteiigt) : lakaat da gemer perzh [en udb], kenlodegañ, keveleriñ, keveliñ, reiñ lod d'u.b. [en udb], ober u.b. lodek [en udb], deuriadekaat [u.b. en udb/u.b. ouzh udb].

V.em. : **sich beteiiligen** (hat sich (t-rt) beteiigt) : kemer lod, kemer perzh, perzhiañ, kenlodegañ, keveleriñ, keveliñ, kenober, kenoberiañ, kenlabourat [d'udb], en em veskañ [en udb] ; *sich mit einer Einlage beteiiligen*, prestañ (astenn) arc'hant, postañ arc'hant en un afer bennak, lakaat arc'hant en udb, foñsañ arc'hant (Gregor), mont e-barzh, gougemenn ; *sich an einem Diebstahl beteiiligen*, kenlaerezh, delc'her ar sac'h d'al laer ; *sich an den Übeltaten seiner Kumpane beteiiligen*, kemer e lod e gwalloù e genvreudeur, en em veskañ e gwalloù e genvreudeur.

beteiligt ag. : 1. kenlodek, lodek, lodennek, kevelet ; *beteiligt sein*, kenberzhiañ, bezañ lodek [en udb], kaout perzh [en udb], bezañ er jeu, bezañ kevran [en udb] ; *zu gleichen Teilen beteiigt sein*, bezañ lodek kement-hakement, bezañ war hanter (war zaouhanter) ; *am Gewinn beteiigt sein*, bezañ lodek e gounidoù an embregerezh, bezañ war e lod, kaout e lod ; *zu gleichen Teilen am Gewinn beteiigt sein*, bezañ par war ar gounidoù ; *an der Staatsführung beteiigt sein*, kemer perzh e levierzh ar Stad ; 2. tapet e-barzh, sac'het e, bountet e ; *er war am Diebstahl beteiigt*, hennezh a zo bet o telc'her ar sac'h d'al laer, perzh en deus bet el laeroñsi.

Beteiligte(r) ag.k. g./b. : kenlodeg g., kenlodegez b., perzhiad g., perzhiadez b., kenberzhiad g.,

kenberzhiadez b., kenoberour g., kenoberourez b., kevraneg g. [*liester kevranneien*] ; *der Beteiligte*, ar perzhiad, ar c'henberzhiad g., ar c'henlodeg g.

Beteiligung b. (-,-en) : perzh g., perzhiadur g., perzhiekadur g., perzhiadegezh b., perzhiañ g., kenberzhiadur g., kenberzhiañ g., lodegezh b., kenober g., kenobererezh g., kemer-perzh g. ; *Beteiligung am Raub*, perzh el laeroñsi g., kenlaeroñsi b. ; *Gewinnbeteiligung der Arbeitnehmer*, perzhiadur ar c'hopridi e buzadoù an embregerezh g., perzhiadegezh ar c'hopridi e buzadoù an embregerezh b., perzhiadegezh ar c'hopridi er gounidoù b. ; [kenw.] *stille Beteiligung*, lodegezh kellidel hep emell eus ar mererezh g., lodegezh kellidel evel gougemenn g.

Betel g. (-s) : [dramm] betel g.

Betelnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] kraoñ arek str. [*Areca catechu*].

Betelpfeffer g. (-s,-) : [louza.] plant-betel str. [*Piper betle*].

beten V.k.e. (hat gebetet) : lavaret ; *den Rosenkranz beten*, lavaret e chapeled, chapelediñ.

V.gw. (hat gebetet) : pediñ, paterat, pateriañ, pediñ Doue, bezañ gant e bedennoù, bezañ o pediñ, lavaret e bedennoù, lavaret e bateroù, ober e bedennoù, ober e zevosion, lavaret gras, lavaret ar c'hreañsoù, dibunañ pedennoù, oremuzat ; *inbrünstig beten*, pediñ gant kalon, pediñ a-greiz-kalon, pediñ a-wir-galon, pediñ a-galon, pediñ a-nerzh e galon, pediñ c'hwec, pediñ kalonek ; *still beten*, *stumm beten*, pediñ a-galon, ober pedenn a galon ; *laut beten*, pediñ a-c'henoù ; *zu Hause beteten wir morgens und abends*, du-mañ e veze lavaret gras noz-beure, du-mañ e veze lavaret ar c'hreañsoù noz ha mintin, du-mañ e veze lavaret ar bedenn diouzh ar mintin ha diouzh an noz, du-mañ e veze lavaret ar pateroù diouzh ar mintin ha diouzh an noz.

V.k.d. (hat gebetet) : *zu Gott beten*, pediñ Doue, ober ur bedenn da Zoue, kas ur bedenn da Zoue ; *manche beten zum Wunderheiligen Josef Kantenich, damit sie selbst oder Bekannte vom Krebs geheilt werden*, sant Josef Kantenich a vez pedet gant tud 'zo ouzh ar c'hgrign-bev ; *für die Verstorbenen beten*, pediñ Doue evit ar re varv, pediñ Doue gant ar re varv, pedenniñ evit ar re varv, pediñ gant eneoù ar re varv, pediñ evit an anaon, pediñ gant an anaon ; *für die armen Seelen im Fegefeuer beten*, pediñ evit ar c'heizh eneoù a zo er purgator ; *betet für das Heil seiner Seele*, pedit evit e anaon, pedit gant e ene ; *sie lagen auf den Knien wie Betende*, daoulinet e oant en emzalc'h pedennerien.

Beten n. (-s) : pedennerezh g. ; *beim Beten kaum den Mund aufmachen*, pediñ diwar beg e deod ; *zum Beten niederknien*, daoulinañ evit pediñ.

Beter g. (-s,-) : pedenner g., paterour g.

Beterin b. (-,-nen) : pedennerez b., paterourez b. ; *bezahlte Beterin*, paterierez b., pedennerez b., pederez b.

beteuern V.k.e. (hat beteuert) : touiñ, asuriñ start, haeriñ, kadamaat, diogeliñ, kretaat, arlavarout ; *seine Unschuld beteuern*, touiñ bezañ didamall.

Beteuerung b. (-,-en) : haeradenn b., haeradur g., diogeladur g., kadarnadur g., kadarnadenn b., touadenn b., arlavaradur g., arlavaradenn b.

Betfahrt b. (-,-en) : [relij.] pirc'hirinded b., pirc'hirinerezh g., pirc'hirinadenn b., pirc'hirinaj g., pirc'hirinadeg b., mont da bardoniñ g.

Betgang g. (-s,-gänge) : [relij.] lidkerzh g., lidambroug g., prosesion g.

Bethaus n. (-es,-häuser) : [relij.] ti-pediñ g., chapel b., orator g., pedennlec'h g.

Bethlehem n. : Bezleem b. ; *Kindermord in Bethlehem*, lazhadeg an dianteged wenvidik b., muntrezezh an Inosanted Santel g.

betiteln V.k.e. (hat betitelt) : 1. titlañ ; 2. ober [udb] gant [u.b.], envel, tremen [u.b.] da.

Betitelung b. (-,-en) : 1. titladur g. ; 2. anvidgezh b.

Betkapelle b. (-,-n) : [relij.] ti-pediñ g., chapel b., orator g., pedennlec'h g.

Betlehem n. : Bezleem b. ; *Kindermord in Bethlehem*, lazhadeg an dianteged wenvidik b., muntrezezh an Inosanted Santel g.

betölpeln V.k.e. (hat betölpelt) : deviañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, c'hwennat, nezañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, gennañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, louarnañ, touzañ, c'hoari, lorbiñ, kabestrañ ; *sich betölpeln lassen*, kouezhañ e fri war ar gloued, bezañ bratellet, bezañ devet, kouezhañ el las, kouezhañ en toull, mont er griped, mont er sac'h, bezañ toazet ha brav, bezañ paket (gennet, devet, touzet).

Beton g. (-s) : simant-grouanek g., simant-kouchet g., betoñs g., beton g., bili-raz g. ; *Eisenbeton*, beton houarnet g., betoñs houarnet g., simant-houarnet g., simant-kreñvaet g.

Betonabschirmung b. (-,-en) : [nukl.] klozenn genfinañ b.

Betonarbeiter g. (-s,-) : betoner g.

Betonausbau g. (-s,-e) : gwiskad betoñs g., gwiskad beton g.

Betonbau g. (-s,-bauten) : savadur betoñs g., savadur beton g.

Betonbett n. (-s,-en) : gwiskad betoñs g., gwiskad beton g.

Betonburg b. (-,-en) : [gwashaus] kozh ti betoñs g., kozh ti beton g.

Betondecke b. (-,-n) : 1. dar vetoñs b., dar veton b. ; 2. [chaoser] goloaj betoñs g., goloaj beton g.

betonen V.k.e. (hat betont) : 1. taolmouezhiañ, toniañ, pouezmouezhiañ, skeiñ ar vouezh war, pouezañ war ; *eine Silbe betonen*, toniañ ur silabenn, taolmouezhiañ ur silabenn, pouezañ war ur silabenn, pouezmouezhiañ ur silabenn ; 2. [dre skeud.] *etwas betonen*, pouezañ war udb, derc'hel war udb., gouverkañ udb, lakaat udb war wel, lakaat ar pouez war udb.

V.gw. (hat betont) : 1. taolmouezhiañ, pouezmouezhiañ.

Betonie b. (-,-n) : [louza.] linad c'hwezet str., betonig b.

betonieren V.k.e. (hat betoniert) : lakaat beton war (e), bilirazañ, betoniñ.

Betonieren n. : bilirazadur g., bilirazerezh g., betoniñ g.

Betonklotz g. (-es,-klötze) : 1. bloc'h betoñs g., bloc'had betoñs g., bloc'h beton g., bloc'had beton g. ; 2. [gwashaus] kozh ti betoñs g., kozh ti betoñ g.

Betonkopf g. (-s,-köpfe) : [gwashaus] penn kalet a zen g., penneg g., kloppenneg g., spered dibleg a zen g., den diaes ober outañ g., den teuc'h en em ober outañ g.,

penn tev g., penn touilh g., penndolog g., mul bras g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., paotr Kerbennek g. ; *er ist ein echter Betonkopf*, hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom, el lec'h e kouezh e chom - hennezh en deus lod e Kerbennek - hennezh a zo pennek evel ur marc'h-koad - hennezh a zo pennek evel ur mul - gleuroù en deus.

Betonmantel g. (-s,-mäntel) : chap betoñs g., chap beton g., gwiskad betoñs g., gwiskad beton g.

Betonmischer g. (-s,-) / **Betonmischmaschine** b. (-,-n) : bilirazerezh b., betonerezh b.

Betonnen n. : balizennadur g.

Betonspritzmaschine b. (-,-n) : [tekn.] enstrinker betoñs g., ensinkler betoñs g., enstrinker beton g., ensinkler beton g.

betont ag. : 1. gwall anat, merket mat ; 2. [yezh.] taolmouezhiet, pouezmouezhiet, toniet.

Adv. : a-wel-kaer ; *warum bist du so betont kühl zu mir ?* perak out ken yen ouzhin ?

Betonung b. (-,-en) : 1. pouez g. ; 2. [yezh.] taol-mouezh g., pouez-mouezh g., tonerezh g., toniadur g., taolmouezhiañ g., toniadur g., toniañ g.

betören V.k.e. (hat betört) : dallañ, badinellañ, bac'hiñ, burlutiñ, mezevelliñ, turlebaniñ, trellañ, strobinañ, dastum, desev, lorbiñ, likaouiñ, likaouiñ ouzh, lubaniñ, achantañ, boemañ, touellañ, kilhañ, lakaat dindan gazelge, filimiñ, goursevel, mezviñ, dibradañ, bamiñ, hoalañ, sordañ, sorsiñ, loavañ, truffennat, sebezañ ; *er hat mich betört*, strobinañ on bet gantañ, dalc'het on gantañ, dastumet on bet gantañ, desevel on bet gantañ, trellet on bet gantañ, chalmet eo din va c'halon gantañ, gouestlet en deus va spered.

betörend ag. : strobinañ, hoalus, boemus, dudius-dreist, dudius, bamus, sorc'hennus, bac'hus, marzhus, mantrus, abafus, badinellus, diboeillus, loavus, glamorous, mezevellus, mezvus, orgedus, sebezus, estlammus.

Betörung b. (-,-en) : strobinañ, achanterezh g., boemerezh g., strobinañ b., strobinañadur g., sort g., diboeill g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g., hoal g., loaverezh g., lorbaj g., lorberezh g., sebezenn b., sebez g., sebezadur g.

Betpult n. (-s,-e) : bank-ilinek g., kador-bediñ b.

betr. [berradur evit **betreffend** / **betreffs** / **betrifft**] : a-zivout, e-keñver, evit pezh a sell ouzh, e fed a, a-fet.

Betr. [berradur evit **Betreff**] : divoud g., danvez g., abeg g., tenor g.

Betracht g. (-s) : preder g., evezh g., pled g., fed g., sellad g., studi b. ; *in Betracht (t-c'h)*, o vezañ, en abeg da, abalamour da, dre ma, dre an abeg ma, dre berzh, dre-benn, gant ; *in Betracht kommen*, bezañ da lakaat e penn-kont, bezañ da lakaat e-barzh ; *etwas in Betracht ziehen*, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, lakaat evezh gant (war, da, ouzh) udb, teuler kont ouzh udb, teuler evezh ouzh (da, en, war) udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, teuler pled ouzh (gant, da, war) udb, teuler perzh ouzh udb, teuler meiz war (ouzh, d') udb, ober fed d'udb, ober a fed d'udb, reiñ fed d'udb, reiñ a fed d'udb, ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb, reiñ studi d'udb, ober istim eus udb ; *ich ziehe so*

etwas nicht in Betracht, ne zeu ket an dra-se e-barzh ganin, ne lakaan ket an dra-se e penn-kont, lakaat a ran an dra-se er-maez ; *wenn wir alle Aspekte in Betracht ziehen*, ma vez dalc'het kont eus an holl selladoù, ma vez taolet pled ouzh pep tra, ma vez taolet kont ouzh pep tra ; *wir werden alle Aspekte dieser Frage in Betracht ziehen*, arvez ebet eus an afer ne vo lezet a-gostez ; *das kommt nicht in Betracht*, **a)** dibouez eo kement-se, bihan dra eo, disterdra eo, se ne ra mann ebet, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kement-se ne laz ket, kement-se ne gont ket ; **b)** n'emañ ket e-barzh, n'eus ket kistion eus se, n'eus ger a-se (a gement-se), n'eus kaoz (anv) ebet a gement-se, n'eus ditour ebet da se, n'eus keal (meneg) ebet eus an dra-se, n'eus ger a se, n'eus anv ebet a gement-se, n'eus ket a barlant ober se, dibosupl a-grenn eo, teuteuteut – to-to-to – ta-ta-ta - pop ! pop ! pop ! ; *außer Betracht bleiben*, chom er-maez a gont ; *es muss außer Betracht bleiben*, gwelloc'h eo lakaat van ebet gant kement-se, na reomp ket van eus an dra-se, na lakaomp van ebet gant an dra-se, lakaomp an dra-se en ankounac'h, taolomp an dra-se e puñs an ankounac'h, lakaomp an dra-se a-gostez (er-maez eus ar c'hoari, er-maez a gont) ; *etwas außer Betracht lassen*, na ober van eus udb, na zerc'hel kont eus udb, sigotañ udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr.

betrachten V.k.e. (hat betrachtet) : **1.** gweladuriñ, sellet ouzh, arvestiñ ouzh, chom da welet, chom da sellet ouzh, kompren war, kompren e, plediñ gant (war, ouzh), eveshaat ouzh, desellet ouzh, sellet gant evezh ouzh, sellet pizh ouzh, evezhiañ, bizitañ ; *etwas mit der Lupe betrachten*, *etwas unter der Lupe betrachten*, sellet ouzh udb gant ur werenn-greskiñ ; *ein Bild aufmerksam betrachten*, arvestiñ ouzh ur skeudenn, sellet gant evezh bras ouzh ur skeudenn, sellet pizh ouzh ur skeudenn, chom da sellet pell amzer ouzh ur skeudenn, kompren ur skeudenn, kompren en ur skeudenn, studiañ pizh ur skeudenn ; *er betrachtete das Mädchen mit neugierigen Blicken*, sellet a rae pik ouzh ar plac'h, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h ; *etwas als Ganzes betrachten*, sellet ouzh udb a-vloc'h, sellet ouzh udb en e hollad, meizañ udb evel ur bloc'h ; **2.** kontañ, ober udb eus u.b., ober udb gant u.b., sellet evel, tremen evel, lakaat da, lakaat da dremen da, lakaat, kavout, derc'hel da, derc'hel evit, kantverzhout evel, kemer evit, istimañ evel ; *man betrachtet ihn als Deserteur*, hennezh a zo kontet dizertour, tremen a ra da zizertour, e istimañ a reer evel dizertour, graet e vez un dizertour anezhañ, graet e vez un dizertour gantañ ; *jemanden als einen Freund betrachten*, sellet u.b. evel e vignon, kemer u.b. evit e vignon, ober e vignon gant u.b. ; *jemanden als tot betrachten*, soñjal (krediñ d'an-unan) ez eo marv u.b., lakaat marv u.b. ; *ich betrachte das als sicher*, n'eus mar ebet war an dra-se evidon, un dra sur eo da'm soñj, touiñ a rafen war gement-se, derc'hel a ran an dra-se da wir, derc'hel a ran an dra-se evit gwir, sellet a ran ouzh an dra-se evel un dra sur ; **3.** [dre skeud.] *wir müssen die Angelegenheit von allen Seiten betrachten*, ret eo deomp delc'her kont eus an holl selladoù ; *wir werden diese Frage unter allen Gesichtspunkten betrachten*, *wir werden alle Aspekte*

dieser Frage betrachten, arvez ebet eus an afer ne vo lezet a-gostez.

V.em. **sich betrachten** (hat sich (t-rt) betrachtet) : **1.** (t-rt) *sich betrachten als*, en em lakaat da, en em gavout, en em gontañ ; **2.** (t-rt) *er betrachtet sich dauernd*, tremen a ra e amzer o sellet outañ e-unan, kas a ra e amzer o sellet outañ e-unan, kas a ra e vuhez o sellet outañ e-unan ; **3.** (t-d-b) *sich ein Bild aufmerksam betrachten*, arvestiñ ouzh ur skeudenn, sellet gant evezh bras ouzh ur skeudenn, sellet pizh ouzh ur skeudenn, chom da sellet pell amzer ouzh ur skeudenn, kompren ur skeudenn, kompren en ur skeudenn, studiañ pizh ur skeudenn.

Betrachten n. (-s) : arvesterezh g., arvestidigezh b., sellerezh g., arvestadur g., gweledigezh b., gweled g.

Betrachter g. (-s,-) : **1.** evezhier g., eveshaer g. ; **2.** seller g., sellour g., arvester g., arvestiad g.

beträchtlich ag. : bras, meur, meurdeus, a bouez, pouezus, pouezek, heverk, divuzul, dreistmoder, dreistmuzul, dreist-penn, hep kemm na ment, dreist pep muzul, dreist-kemm (-kont, -goñvor), divoder, hep moder, divent, diharz, spontus.

Adv. : -tre, -kaer, -kenañ, -bras, -divent, spontus.

Beträchtlichkeit b. (-) : pouez g., pouezusted b., pouezuster g.

Betrachtung b. (-,-en) : arvesterezh g., arvestidigezh b., sellerezh g., arvestadur g., gweledigezh b., gweled g., preder g., prederennoù lies., prederiadenn b., sellad g. ; *dieser Gedanke hatte sich in seine Betrachtungen eingeschlichen*, en em silet en doa ar soñj-se en e brederioù ; *bei näherer Betrachtung*, goude bezañ sellet a-dostoc'h ouzh an dra-se, goude bezañ arsellet an dra-se ; *Betrachtungen anstellen*, prederiañ ; *Betrachtungen über etwas anstellen*, en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwarbenn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb.

Betrachtungsweise b. (-,-n) : doare da sellet ouzh an traoù g., doare da welet an traoù g., gwel g.

Betrag g. (-s,-beträge) : somm b., sammad g., hollad g., pegementad g., pegement g., sav g. ; *abgerundeter Betrag*, som krennet b., sammad krennet g., hollad krennet g. ; *ziemlich hoher Betrag*, sammad gouest g. ; [kenw.] *schuldiger Betrag*, *fälliger Betrag*, som dleet b., sammad dleet g., dleoud g. ; *bis zum Betrage von tausend Euro*, betek mil euro ; *Betrag erhalten*, paeet ; *Betrag bar erhalten*, paeet war al lec'h, paeet war an tomm, paeet war an tach, paeet gant arc'hant diouzhtu ; *einen Betrag einem Konto gutschreiben*, lakaat ur sammad war ur gont, kredekaet ur gont ; *seinem Konto einen Betrag gutschreiben*, pourvezañ e gont ; [melestradur.] *zu viel erhobener Betrag*, arc'hant re yalc'het g., resavad g.

betragen V.k.e. (beträgt / betrug / hat betragen) : [kenw.] sevel da, sevel d'ar somm a, mont d'ober ; *die Rechnung beträgt tausend Euro*, sevel a ra al lizher-dle da vil euro, mont a ra ar facturenn d'ober mil euro ; *sein Monatslohn*

betragt dreitausend Euro, gounit a ra tri mil euro d'e viz ; *die Dauer einer Umdrehung der Erde betragt vierundzwanzig Stunden*, dindan peder eur warn-ugent e ra an Douar un dro warnañ e-unan ; *beim gleichseitigen Dreieck betragen alle drei Winkel 60°*, kornioù un tric'horn keittuek a zo 60° pep hini.

V.em. **sich betragen** (betragt sich / betrug sich / hat sich (t-rt) betragen) : en em ren, en em zalc'her, kundu, kunduiñ ; *sich schlecht betragen*, bezañ fall e emzalc'h, en em zalc'her fall, gwallgunduiñ, direizhañ.

Betragen n. (-s) : emzalc'h g., kundu b., doareoù lies., neuz-dalc'h b., stuzioù lies., gizioù lies. ; *sich mit seinem Betragen nach jemandem richten*, kemer skouer diouzh (diwar) u.b., kemer u.b. da skouer, ober diouzh skouer u.b., kemer pleg diwar u.b., en em ren (en em zalc'her) diouzh skouer u.b., drevezañ u.b. en e emzalc'h ; *schlechtes Betragen*, gwallgundu b., gizioù fall lies.

betrauen V.k.e. (hat betraut) : *jemanden mit etwas betrauen*, fiziout udb en u.b., reiñ d'u.b. an emell eus udb, reiñ an emell d'ober udb d'u.b., reiñ udb en emell d'u.b., gervel u.b. d'ur garg bennak, daveiñ u.b. d'ober udb, lakaat u.b. d'ober udb, kargañ u.b. eus udb, reiñ karg d'u.b. evit ober udb, lakaat u.b. e karg eus udb, reiñ galloud d'u.b. evit ober udb, lakaat ur garg bennak etre daouarn u.b. ; *jemanden damit betrauen*, *etwas zu regeln*, reiñ udb da reizhañ d'u.b. ; *jemanden damit betrauen*, *etwas aufzuklären*, reiñ udb da ziluziañ d'u.b., reiñ udb da zirouestlañ d'u.b. ; *ich betraue Sie mit der Durchführung dieser Arbeit*, reiñ a ran deoc'h an emell da gas al labour-se da benn ; *ich war damit betraut*, *die Post abzuholen*, din e oa mont da gerc'hat al lizhiri, daveet e oan bet da gerc'hat al lizhiri, dleet e oa din kerc'hat al lizhiri, dle e oa din kerc'hat al lizhiri.

betrauern V.k.e. (hat betrauert) : *jemanden betrauern*, dougen kañv d'u.b., ober kañv d'u.b., kañvaouiñ d'u.b.

betrauernswert ag. : keuzius, despetus, keuziadus.

beträufeln V.k.e. (hat beträufelt) : skuilhañ takenn-ha-takenn.

Betreff g. (-s) : divoud g., danvez g., abeg g., tenor g. ; *in Betreff (t-c'h)*, a-zivout, e-keñver, evit pezh a sell ouzh, e fed a, a-fet.

betreffen V.k.e. (betrifft / betraf / hat betroffen) : 1. kouezhañ war, degouezhout war, degouezhout gant, skeiñ, azrec'hiñ, tizhout, plavañ war, reuziañ ; *ein schweres Unglück hat ihn betroffen*, ur gwall zroug (ur walleur vras) a zo kouezhet warnañ, ur gwalleur bras 'zo degouezhet warnañ, hennezh en deus e damm planedenn, kouezhet eo en drouklamm, e lod en deus, kouezhet eo e gwall stad ; *die Hämophilie wird von den Frauen weitervererbt und betrifft nur die Männer*, treuzkaset e vez an hemofiliezh gant ar merc'hed ha tizhout a ra nemet ar wazed ; 2. *jemanden betreffen*, nec'hiñ (chalañ, direnkañ) u.b., lakaat u.b. diaes (nec'het), nec'hañsiñ u.b., ober chal d'u.b., fromañ u.b., enkreziñ u.b. ; 3. [dre astenn.] sellet ouzh, tennañ da ; *was Sex betrifft, ist jeder frei*, pep hini a ra pezh a gar gant e revr, pep den a ra pezh en deus c'hoant gant e revr, pep hini a ra pezh a blij dezhañ gant e revr ; *was das betrifft*, er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se ; *was dich betrifft*, evit a sell ouzhit, evit pezh a sell ouzhit, evit ar pezh a sell ouzhit, evit

ar pezh a sell ac'hanout, evidout-te, ez keñver, ez andred, evit da gelo, en tu diouzhit ; *was seine Eltern betrifft*, evit a sell ouzh e dud, evit pezh a sell ouzh e dud, evit kelo e dud ; *das betrifft dich auch*, heñvel dra ganit, heñvel eo evit a sell ouzhit ; *das betrifft mich nicht*, ne sell ket ouzhin ; *es betrifft sie*, *sie sind davon betroffen*, ar re-se o deus da welet, kement-se a sell outo.

Anv-gwan verb II : **betroffen** 1. *betroffen sein*, bezañ touchet, bezañ piket e galon, bezañ fromet, bezañ from war an-unan ; *er schwieg betroffen*, stouvet e voe diouzhtu, motet e voe war an taol, chom a reas abaf, kouezhañ a reas war e gement all, chom a reas war e gement all ; *jemanden betroffen machen*, nec'hiñ (nec'hañsiñ, chalañ, direnkañ) u.b., lakaat u.b. diaes (nec'het), ober chal d'u.b. ; 2. [gwir] *von einem Aufenthaltsverbot betroffen sein*, kaout difenn da (bezañ difennet ouzh an-unan) chom en ul lec'h bennak.

betreffend ag. : 1. a-zalc'h ouzh, hag a sell ouzh, hag a denn da, a-zivout, diwar-benn, e-keñver, a-fet, war-bouez, diwar-bouez ; 2. [gwir] kembeliek ; *die betreffende Behörde*, ar bennadurezh kembeliek b., ar bennadurezh (ar gwazadur g.) e karg eus an afer b. ; 3. *der betreffende Plan*, ar raktres a zo kaoz (a zo ger, a zo anv) anezhañ g., ar raktres e dalc'h g., ar raktres e kont g.

Betreffende(r) ag.k. g./b. : an hini a zo kaoz (a zo ger, a zo anv) anezhañ g., an hini e dalc'h g., an hini e kont g.

betreffs araog. (merk ebet pe t-c'h) : a-zivout, e-keñver, evit pezh a sell ouzh, e fed a, a-fet.

betreiben V.k.e. (betrieb / hat betrieben) : 1. kas en-dro ; *die Bahn wird elektrisch betrieben*, an tredan an hini eo a gas en-dro an trenioù, graet e vez gant an tredan evit kas en-dro an trenioù ; 2. [dre skeud.] plediñ gant (war, ouzh), pleustriñ, pleustriñ gant, ober war-dro, ober en-dro da, bezañ en-dro da ; *ein Geschäft betreiben*, derc'hel stal, delc'her un ti-kenwerzh, kunduiñ un ti-kenwerzh, bezañ koñvers gant an-unan, plediñ gant (pleustriñ gant, ober war-dro) un afer genwerzh bennak ; *eine Gaststätte betreiben*, derc'hel ostaleri, bezañ ostaleri gant an-unan, kunduiñ un ostaleri ; *eine Reinigung betreiben*, delc'her kouezierezh, bezañ kouezierezh gant an-unan ; *Studien betreiben*, bezañ war e studi ; *einen Bauernhof betreiben*, derc'hel tiegezh, derc'hel merouri, derc'hel douar, derc'hel feurm, derc'hel menaj, menajiñ, kunduiñ ur feurm ; *keiner aus der Familie will den Bauernhof weiter betreiben*, hini eus an tiegezh n'int ket a boan da chom er feurm ; *er betreibt zehnerlei zugleich*, un den a gant micher eo, ur Yann a vil vicher eo, hennezh a zo paotr e gant micher, hemañ en deus dorn d'ober kant tra war un dro ; 3. [gwir] *einen Prozess betreiben*, poursuiñ ur prosez, kas un afer da benn dirak ul lez-varn (dirak ar varn).

Betreiben n. (-s) : 1. pleustrevezh g., pleustr g., pleustriñ, embreg g. ; 2. *Betreiben eines Prozesses*, keisiadur g. ; *auf Betreiben von ...*, dre (war) ali u.b. / dre atiz u.b. (Gregor), broudet gant u.b., diwar atiz u.b., war atiz u.b., diwar ali u.b., aliet gant u.b.

Betreiber g. (-s,-) : 1. dalc'her g., ostiz g. ; 2. merour g. ; 3. korvoer g.

Betreibung b. (-) : 1. merouriezh b. ; 2. dalc'hidigezh b. ; 3. implij g., korvoerezh g., korvoadur g. ; 4. [Bro-Suis]

dastumadeg b., dastumadur g., enkefiadur g., daspugnadur g.

betresst ag. : galoñset.

betreten¹ V.k.e. (betritt / betrat / hat betreten) : mont e-barzh, teuler troad e ; *die Kanzel betreten*, pignat en e gador-brezeg, pignat en e gador-sarmon ; *ein Haus betreten*, teuler troad en un ti ; *als ich das Haus betrat, bemerkte ich sofort, dass man meine Sachen durchsucht hatte*, diouzhtu o tont em zi, e ouezis e oa bet tud o furchal va zraoù ; *wir betreten feuertrunken, Himmlische, dein Heiligtum*, setu ni, gant gred entanet, war dreuzoù dor da neved ; **2.** [Bro-Aostria, Bro-Suis] tapout, pakañ, sourpren, degouezhout [war u.b.], kouezhañ [war u.b.], en em gavout [war u.b.], lakaat an dorn war.

betreten² ag. : **1.** *betreter Weg*, hent gwenn (kannet, pilet) g. ; **2.** [dre skeud.] strafuilhet, strabouilhet, nec'het, abaf, stouvet, motet, morc'hedus, trekouet, feson ar boan-spered warnañ, neuz an enkreiz war e zremm, nec'h hag enkreiz en e gerc'henn, diaes evel en ur roched reun, karget e vazh a spenn ; *er schwieg betreten*, chom a reas alvaonet-holl, chom a reas abaf, stouvet e oa, motet e oa, kouezhañ a reas war e gement all, chom a reas war e gement all ; *betretenes Schweigen*, tav a ziaezamant, tav nec'het g.

Betreten n. (-s) : *Betreten des Rasens strengstens verboten* ! difennet-groñs eo mont war al leton ! arabat mont war al leton ! arabat kerzhet war al letonenn !

Betreteneheit b. (-) : strafuilh g., strabouilh g., nec'hamant g., trekou g., turlut g.

Betretungsfall g. (-s,-fälle) : [gwir] *im Betretungsfall*, e ken kaz ma vefe torret al lezenn.

betreuen V.k.e. (hat betreut) : ober war-dro, ober evezh da, ober en-dro da, ober ouzh, ober evit, ober diouzh, plediñ gant (ouzh, war), prederiañ gant, kaout prederi ouzh, kemer preder gant, intent ouzh, soursial ouzh, klevet ouzh, enframman, heñchañ, kempenn, kemer kur a, kunduiñ ; *Kinder betreuen*, ober war-dro bugale, ober diouzh bugale, ober en-dro da vugale, ober ouzh bugale, plediñ (prederiañ) gant bugale, intent (soursial) ouzh bugale, klevet ouzh bugale, kempenn bugale ; *solange sie krank ist, werde ich sie betreuen*, me en em gargo d'ober war he zro keit ha ma pado he c'hleñved, me en em gargo d'he c'hempenn keit ha ma pado he c'hleñved, kemer a rin kur anezhi keit ha ma pado he c'hleñved, prederi am bo outi keit ha ma pado he c'hleñved.

Betreuer g. (-s,-) : **1.** atebeg g. ; **2.** [sport] prederier g., akeder g. ; **3.** monitour g., kasour g.

Betreuung b. (-) : **1.** skoazellerezh g., skoazell b., gwarded g., gwarderezh g. ; *solange sie krank ist, übernehme ich ihre Betreuung*, me en em gargo d'ober war he zro keit ha ma pado he c'hleñved, me en em gargo d'he c'hempenn keit ha ma pado he c'hleñved, kemer a rin kur anezhi keit ha ma pado he c'hleñved, prederi am bo outi keit ha ma pado he c'hleñved ; *medizinische Betreuung*, prederioù mezegel lies. ; **2.** evezhierezh g., kontrollerezh g. ; **3.** stemezh b. ; **4.** koskor prederiañ g.

Betreuungsbehörden lies : pennadurezhioù atebek lies., pennadurezhioù kembeliek lies.

Betreuungspersonal n. (-s) : **1.** stemezh b. ; **2.** koskor prederiañ g.

Betrieb g. (-s,-e) : **1.** embregerezh g. ; *industrieller Betrieb*, stal-labour b., labouradeg b., aozerezh b., greanti g., labourva g., uzin b., embregerezh bras g. ; *landwirtschaftlicher Betrieb*, stal labour-douar b., P. tachenn b.

2. mont en-dro g., standur b., sermoul g., labour g., labourerezh g., obererezh g., oberiantiz b. ; *störungsfreier Betrieb*, mont en-dro distrauilh g., standur distrauilh b. ; [dre astenn.] *Baustelle im Betrieb*, chanter war ober g., chanter hag a ya en-dro g. ; *im Betrieb sein*, mont en-dro, bezañ en arver, treiñ ; *außer Betrieb*, na labour ket ken, na vez ket implijet ken, na ya ket en-dro ken, serr, direnket, aet er sac'h, e-maez arver, trelatet ; *die Maschine ist außer Betrieb*, direnket (sac'h, bourdet, bourt, houbet, soc'het) eo ar mekanik, gludet emañ ar mekanik, aet eo ar mekanik er sac'h, e-maez arver emañ ar mekanik-se, trelatet eo ar mekanik ; *in Betrieb setzen*, lakaat en arver, lakaat da vont en-dro, lakaat el labour, lakaat da labourat, lakaat da dreiñ, reiñ lañs da, digeriñ, kas en-dro ; *wieder in Betrieb setzen*, reiñ lañs en-dro da, digeriñ a-nevez, lakaat da labourat a-nevez, lakaat da dreiñ adarre, adlakaat el labour ; *eine Bahn in Betrieb setzen*, digeriñ un hent-houarn ; *den Betrieb wieder aufnehmen*, adstagañ ganti, adkregiñ gant al labour.

3. charre g., fourgas g., monedone g., birvilh g., dever g., lavig g., kabal b., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., filfil g., kas-digas g./b., kas g./b., keflusk g., mesk g., meskadeg b., tremen g., tremenidigezh b., tremeniri b., fiñv g., kalz a hej hag a brez ; *auf dem Bahnhof war starker Betrieb*, stank-ha-stank e oa an tremen-distremen en ti-gar, kas-digas bras a oa er porzh-houarn, kalz a fiñv a oa en ti-gar, kalz a hej hag a brez a oa en ti-gar, kabal ha fourgas a oa en ti-gar ; P. *in dieser Straße herrscht immer großer Betrieb*, mesk (birvilh, hej ha prez, charre, dever, lavig, kas-digas, kas, kabal ha fourgas, monedone, loc'h ha morloc'h, ur c'haloupadeg, firbouch, filfil, kalz a fiñv, kalz a hej hag a brez) a vez atav er straed-mañ.

betriebllich ag. : a-zalc'h ouzh an embregerezh, hag a sell ouzh an embregerezh, ... embregerezh, ... an embregerezh.

betriebsam ag. : dever ennañ, pres ennañ, charre ennañ, mesk ennañ, birvilh ennañ, fonnus, gres, grizias, taolet-bras d'al labour, labourus, lamprek, oberiant, oberius, strivant, divorfil, bec'h warnañ, bev-buhez, bev-buhezek ; *betriebsame Frau*, kaerell b., plac'h taolet-bras d'al labour b.

Betriebsamkeit b. (-) : dever g., pres g., charre g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., dispac'henezh g., hej ha prez g., lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., monedone g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., filfil g., keflusk g., fich g., frelle g., oberiantiz b., fiñv g.

Betriebsanalyse b. (-,-n) : [melestr.] dielfennadur ar c'horvoiñ g.

Betriebsangehörige(r) ag.k. g./b. : ezel eus koskor an embregerezh g.

Betriebsanlagen lies : aveadurioù lies., staladurioù lies., stalioù-labour lies., labouradegoù lies., embregerezhioù lies.

Betriebsanleitung b. (-,-en) : mod-arver g., doare implijout g., dispieg-implij g., doare-ober g., titouroù evit an implij lies., dornlevr implijout g.

Betriebsausflug g. (-s,-ausflüge) : beaj aozet gant an embregerezh b.

Betriebsausgaben lies. : mizoù korvoiñ lies., kargoù korvoiñ lies.

Betriebsausschuss g. (-es,-ausschüsse) : poellgor embregerezh g.

Betriebsberater g. (-s,-) : aozer-kuzulier g.

betriebsbereit ag. / **betriebsfertig** ag. / **betriebsfähig** ag. : gwezhiadek, prest da vont en-dro, pare da vont en-dro, e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh, gwezhiadek, war e ahelioù, pare da arverañ, pare da implijout, prest d'an implij, gwezhiadek.

Betriebsbesichtigung b. (-,-en) : gweladenn embregerezh b.

betriebsblind ag. : chomet da ginviañ e trepetoù ar vuhez en un embregerezh, chomet da gozhañ e morloc'h ar pemdez en un embregerezh.

Betriebsdauer b. (-) : pad korvoiñ g.

Betriebsdruck g. (-s,-e) : [gaz] gwask arc'hwelañ g., gwask mont en-dro g.

Betriebseigenschaften lies. : [tekn.] dezverkoù ar mont en-dro lies., dezverkoù arc'hwelañ lies.

Betriebseinnahmen lies. : dedaoladoù korvoiñ lies., savadoù ar c'horvoiñ lies.

Betriebseinstellung b. (-,-en) : serridigezh an embregerezh b., ehan korvoerezh g., ehan korvoiñ g.

Betriebsergebnis n. (-ses,-se) : kont korvoerezh b., disoc'h korvoiñ g.

Betriebsertrag g. (-s,-erträge) : dedaolad korvoiñ g., gounidoù korvoiñ lies., askor korvoiñ g.

betriebsfähig ag. : 1. oberus, implijadus, arveradus, e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh ; 2. korvoadus

betriebsfertig ag. : oberus, implijadus, arveradus, e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh, pare da arverañ, pare da implijout, prest d'an implij, gwezhiadek.

Betriebsferien lies. : ehan bloaz g. ; *geschlossen wegen Betriebsferien*, serret dre-benn ehanoù.

Betriebsfonds g. (-,-) : arc'hant ar mont en-dro g., arc'hant c'hwel g.

betriebsfremd ag. : estren d'an embregerezh, diavaez d'an embregerezh, n'eo ket eus an embregerezh.

Betriebsführer g. (-s,-) : rener g., embreger g., embregour g., oberiataour g., patrom g., korvoer g.

Betriebsführung b. (-,-en) : 1. renerezh un embregerezh g., leviadur un embregerezh g. ; 2. penn an embregerezh g.

Betriebsgeheimnis n. (-ses,-se) : rin korvoiñ g., rin micherel g., sekred micherel g.

Betriebsgewinn g. (-s,-e) : gounidoù korvoiñ lies.

betriebsintern ag. : a-zalc'h ouzh an embregerezh, hag a sell ouzh an embregerezh, ... an embregerezh.

Betriebsinventar n. (-s,-e) : dafar korvoiñ g.

Betriebskapital n. (-s,-ien) : kevala korvoiñ g., kef roul-moneiz g., arc'hant c'hwel g.

Betriebsklima n. (-s) : aergelc'h en embregerezh g., aergelc'h embregerezh g.

Betriebskosten lies. : mizoù korvoiñ lies., kargoù korvoiñ lies.

Betriebskrankenkasse b. (-,-en) : kenwarez kleñved g.

Betriebskurve b. (-,-n) : [dre skeud.] P. *mit Betriebskurven*, dislivet e zaoulagad, distronk(et) e zaoulagad, karzhet e zaoulagad dindano.

Betriebsleiter g. (-s,-) : 1. rener embregerezh g., penn embregerezh g., patrom g. ; 2. penngorvoer g.

Betriebsleitung b. (-,-en) : 1. renerezh un embregerezh g., leviadur un embregerezh g. ; 2. penn an embregerezh g.

Betriebsmaterial n. (-s,-ien) : dafar korvoiñ g.

Betriebsnudel b. (-,-n) : [dre skeud.] tarin da farsal g., entaner g., paotr ar gorden a-raok g. ; *er ist eine Betriebsnudel*, hennezh a zo ur c'hwil ma ne vez ket gwelet nemeur, hennezh a zo ur c'hwil da gas an ton, hennezh a zo ur c'hwil da gas an traoù en-dro, hennezh a zo ur pabor da farsal, hennezh a oar lakaat fiñv en-dro dezhañ, hennezh a zo un tarin da farsal, hennezh a zo ur c'hwil da lakaat bourrapl (da lakaat bourrapl) ; *sie ist eine Betriebsnudel*, , homañ a zo ur gorfenn, homañ a zo un darinez da farsal.

Betriebsnormung b. (-,-en) : skoueriekadur ar c'horvoiñ g.

Betriebsobmann g. (-s,-männer) : dileuriad an implijidi g.

Betriebsordnung b. (-,-en) : reoliadur diabarzh an embregerezh g.

Betriebspersonal n. (-s) : koskor an embregerezh g.

Betriebsprüfung b. (-,-en) : kontrolladenn gemedel b., enselladenn gemedel b.

Betriebsrat¹ g. (-s,-räte) : poellgor embregerezh g.

Betriebsrat² g. (-s,-räte) : dileuriad an implijidi g., ezel eus poellgor an embregerezh g.

Betriebsrechnung b. (-,-en) : kont korvoerezh b.

Betriebsrestaurant n. (-s,-s) : preti embregerezh g.

Betriebsschluss g. (-es) : fin an devezh labour b.

betriebs sicher ag. : sur, solius ; *diese Maschine ist betriebssicher*, fiziañs a c'haller lakaat er mekanik-se.

Betriebsicherheit b. (-) : soliusted b., mont en-dro solius g.

Betriebsspannung b. (-,-en) : [tredan] tredanvarr arc'hwelañ g., tredanvarr mont en-dro g.

Betriebsstätte b. (-,-n) : lec'h korvoiñ g.

Betriebsstilllegung b. (-,-en) : serridigezh an embregerezh b., ehan korvoerezh g., arsav korvoiñ g.

Betriebsstoff g. (-s,-e) : 1. danvez fardañ g. ; 2. trelosk g.

Betriebsstörung b. (-,-en) : rouestladenn b., direizh g., direnkadur g., diaesadur g., sac'hadenn b.

Betriebssystem n. (-s,-e) : [stlenn.] reizhiad korvoiñ b.

Betriebssystemkern g. (-s,-e) : [stlenn.] kraoñell ar reizhiad korvoiñ b.

Betriebsumstellung b. (-,-en) : 1. nevezadur ar c'henderc'h g. ; 2. tolpadur embregerezhioù g. ; 3. treuzfurmadur an embregerezh g.

betriebsunfähig ag. : na ya ket en-dro ken, direnket, aet er sac'h, e-maez arver ; *betriebsunfähig machen*, direnkañ, dizeeunañ, diwikefreañ.

Betriebsunfall g. (-s,-unfälle) : 1. gwallzarvoud labour g. ; 2. [dre fent] darvoudenn chalus b., darvoudenn chifus b.

Betriebsvereinbarung b. (-, -en) : kenemglev embregerezh g.

Betriebsverfassung b. (-, -en) : aozadur an embregerezh spisaet gant ar reoliadur diabarzh g.

Betriebsverfassungsgesetz n. (-es, -e) : lezenn a-zivout aozadur an embregerezhioù b., lezenn a-zivout poellgorioù an embregerezhioù b.

Betriebsverhältnisse lies. : stad an traoù en un embregerezh b., aozioù arc'hwelañ lies.

Betriebsverlegung b. (-, -en) : treuzlec'hiadur embregerezh g.

Betriebsvermögen n. (-s) : 1. kevala korvoiñ g. ; 2. klaviadoù lies.

Betriebsversammlung b. (-, -en) : bodadeg-veur ar c'hoskor b.

Betriebsverwaltung b. (-, -en) : melestradur embregerezh g., melestradur an embregerezh g.

Betriebsvorschriften lies. : kemmenadurioù korvoiñ lies., kemennadurezhioù korvoiñ lies.

Betriebswirt g. (-s, -e) : diplomad war ar mererezh g.

Betriebswirtschaft b. (-) / **Betriebswirtschaftslehre** b. (-) : skiantoù ar merañ b.

Betriebszeit b. (-, -en) : amzer arc'hwelañ b.

Betriebszugehörigkeit b. (-) : aparchant d'an embregerezh g., perzhouriezh e koskor an embregerezh b.

Betriebszugehörigkeitszulage b. (-, -n) : arc'hopr hended g.

Betriebszustand g. (-s, -zustände) : 1. stad an traoù en un embregerezh b. ; 2. *im Betriebszustand*, prest da vont en-dro, e ratre, e ratre vat, e stad vat, e ratre brav, a-blom.

Betriebszweig g. (-s, -e) : gennad labourerezh g., skourr obererezh g.

betrinken V.k.e. (betrank / hat betrunken) : lakaat da vezañ mezv, mezviñ, badaouiñ, pennvezviñ, troñsañ, ifamañ, mezveziñ (ur vaouez), beuziñ, plantañ boeson [en u.b.], P. louzaouiñ.

V.em. **sich betrinken** (betrank sich / hat sich (t-rt) betrunken) : tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, un tognad), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober ur picherad, tapout ur picherad, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, ober un tortad, tapout un tortad, toulladiñ, kargañ e boch, sammañ toulladoù, kargañ, mezviñ, mezviañ, pennvezviñ, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegal, ober pant ; *sie betrinkt sich*, emañ o vezveziñ.

betroffen ag. : 1. *betroffen sein*, bezañ touchet, bezañ skodeget, bezañ piket e galon, bezañ fromet, bezañ from war an-unan, bezañ mantret ; *ganz betroffen*, souezhet-marv, gwall vantret ; *er schwieg betroffen*, stouvet e voe diouzhtu, motet e voe war an taol, chom a reas abaf, kouezhañ a reas war e gement all, chom a reas war e gement all ; *betroffen machen*, enkreziñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ankeniañ, doaniañ, glac'hariñ, gloazañ kalon u.b., gwaskañ, gwaskañ ar galon, poaniañ, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.],

strabouilhat, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, prederiañ, trechalañ, trekouiñ, bec'hiañ, degas predadoù anken da, chifañ, rec'hiñ, trefuañ, reiñ safar da, degas poan-galon (enkreiz) da, ranngaloniñ, lakaat c'hwen e loeroù u.b., mantrañ, gwanañ, trebouliañ ; 2. [gwir] *von einem Aufenthaltsverbot betroffen sein*, kaout difenn da chom en ul lec'h bennak, bezañ difennet ouzh an-unan chom en ul lec'h bennak.

Betroffene(r) ag.k. g./b. : an hini a zo kaoz (a zo ger, a zo anv) anezhañ g., an hini e dalc'h g., an hini e kont g.

Betroffenheit b. (-) : mantridigezh b., mantr g., mantr-kalon g., abafter g., trelaterezh g., trefu g., alvaonerezh g., alvaon g.

Betropfen / betropfen V.k.e. (hat betropft / hat betropft) : skuilhañ takenn-ha-takenn.

betrüben V.k.e. (hat betrübt) : tristaat, enkreziñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ober anken da, ober diaez da, ober enk da, azrec'hiñ, ankeniañ, doaniañ, glac'hariñ, gloazañ kalon u.b., niñval, chagrinañ, chagriniñ, gwalañjeriñ, malañjeriñ, morfontiñ, gwaskañ, gwaskañ ar galon, melreañ, poaniañ, reuziañ, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], strabouilhat, trebouliañ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, trekouiñ, prederiañ, trechalañ, bec'hiañ, degas predadoù anken da, chifañ, rec'hiñ, trefuañ, reiñ safar da, degas poan-galon (enkreiz) da, lakaat c'hwen e loeroù u.b., mantrañ, gwanañ, begañ, kargañ war, diskoñfortañ, grevañ, gwanañ ; *tief betrüben*, gwallvantrañ, trelatañ, trebouliañ, trefuiñ, alvaoniñ, skoelfiñ, mantrañ, abafiñ, sabatuiñ, teuler en alvaon, divarc'hañ, bac'hiñ, esteuziñ, gwallskeiñ ; *Sie haben ihn tief betrübt*, e geuziet hoc'h eus, gwallvantret hoc'h eus anezhañ ; *diese Worte betrüben ihn*, ar c'homzoù-se a lakeas anezhañ da vezañ doaniet, chifañ a reas gant ar c'homzoù-se.

V.em. **sich betrüben** (hat sich (t-rt) betrübt) : tristaat, tapout kalonad, bezañ enkrezet, bezañ war enkreiz, bezañ un enkreiz war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur pouez war e spered, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, kemer glac'har, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ bec'h war e spered, bezañ chifet, bezañ trechalet, malañjeriñ, tregasiñ, bezañ trefuet, bezañ melre gant an-unan, melreañ, kaout melre, niñval, kaout doan, kaout enkreiz, niñval, chifañ, gwalañjeriñ, morfontiñ, kaout poan-galon, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, rec'hiñ, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkreiz en an-unan, sevel enkreiz gant an-unan, mont diaes e benn, mont e benn e gin, en em ziaezañ, diaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniñ, en em chagrinañ, en em drebouliañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, chalañ, turlutañ, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ dindan bec'h, kemer safar, kemer anoaz, bezañ anoazet, anoaziñ, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ

nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ morc'hedus, bezañ prederiet, bezañ sorbet, bezañ soursius, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ trubuilhet e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout nec'h, bezañ klañv e galon, hirvoudiñ, bezañ doaniet, bezañ karget e vazh a spern.

betrübend ag. / **betrüblich** ag. : chifus, fachus, glac'harus, nec'hus, morc'hedus, chalus, ankenius, doanuis, nec'hañsus, rec'hus, chagrinus, mantrus, ranngalonus, enkrezus, margalonus, maritellus, melreüs, morfontus, trabasus, tregasus, trevellus, anoazus, trechalus, gwaskus.

betrüblicherweise Adv. : siwazh.

Betrübnis b. (-,se) : rec'h g., azrec'h g., chagrin g., niñv g., poan-galon b., poan-spered g., bles g., gloaz b., bihanez b., enkreuz g., nec'h g., nec'hamant g., nec'hañs b., chal g., soursi g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuilh g., strabouilh g., treboul g., trabas g., trekou g., turlut g., anken b., doan b., gouli g., chif g., chastre g., melre g., trechal g., trefu g., tregas g., trevell g., glac'har g./b., trisdigezh b., ambloari g., gwalañjer g., huanad g., malañjer g., margalon b., melre g., torr-spered g.

betrübt ag. : damani, trist, tristik, malañjer, malañjerek, morc'hedus, anoazet, nec'hek, beget e galon, gouliet e galon, gloazet e ene, pistiget ha doaniet, glac'haret, glac'harus, enkrezet, war enkreuz, enkreuz war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, ur bec'h pounner war e spered, gwasket e galon, doaniet ; *betrübt aussehen*, bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkreuz en e gerc'henn, bezañ neuz an enkreuz war e zremm, bezañ mantret e zremm, na vezañ ken nemet feson ar boan-spered warnañ, bezañ du e benn, bezañ du e zremm ; *warum seht ihr so betrübt aus* ? perak dremmoù ken doaniet ? ; *betrübt sein*, damaniañ, bezañ enkrezet, bezañ war enkreuz, bezañ un enkreuz war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur pouez war e spered, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ gwasket e galon, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, bezañ mantret e galon gant ar glac'har, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkreuz ha glac'har, bezañ rannet e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant hirvoud, bezañ leun a hirvoud, bezañ rannet e spered gant ar glac'har, bezañ mantret e galon diwar c'hlaç'har, bezañ rannet e galon diwar c'hlaç'har, glac'hariñ, kemer glac'har, bezañ glac'harek, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ bec'h war e spered, bezañ chifet, bezañ trechalet, bezañ en huanad, bezañ trefuet, bezañ melre gant an-unan, kaout doan, kaout enkreuz, niñval, chifañ, kaout poan-galon, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, rec'hiñ, turlutañ, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, en em chalañ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, tapout kalonad, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkreuz en an-unan, sevel enkreuz gant an-unan, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniñ, en em chagrinañ, en em drebouliñ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, trefuiñ, bezañ dindan bec'h, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù,

santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ prederiet, bezañ sorbet, bezañ soursius, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ trubuilhet e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout nec'h, bezañ klañv e galon, bezañ doaniet, kemer anoaz, bezañ anoazet, anoaziñ, kemer safar, bezañ karget e vazh a spern ; *zutiefst betrübt*, marnec'het, nec'het-marv, trelatet, treboulet, trechalet, strabouilh, trefuet, don estonet ; *warum siehst du denn so betrübt aus* ? *warum machst du ein so betrübtes Gesicht* ? petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

Betrug g. (-s) : 1. bratellerezh g., tromplerezh g., tromplezon g., touellerezh g., saouzan g., c'hwiberezh g., touell g., touelladenn b., touelladur g., tro-bleg b., taol-ganas g., desevañs b., desevidigezh b., lorbañ g., lorberezh g., fazierezh g., fent g., flod g., floderezh g., fentiz b., goap g., goapaerezh g., goapadenn b., tapadenn b., treitouriezh b., korvigellerezh g., troidellerezh g., troidellegezh b., trufflerezh g., strobinnell b., strobinnellerezh g., touzadenn b., dizonestiz b., kammober g., laeradenn b., laeroñsi b. ; *offenbarer Betrug*, bratellerezh (tromplerezh, tromplezon, touellerezh) anat g., bratellerezh hewel g. ; *aus eigener Erfahrung weiß ich, was Betrug heißt*, gouzout a ran an dra-se eus bezañ bet touellet ; *frommer Betrug*, gaouig diste g. / gaou dinoaz g. / gaou evit difenn an hentez g. (Gregor), gaou e doujañs Doue g. ; 2. doganiezh b.

betrügen V.k.e.(betrog / hat betrogen) : touellañ, tromplañ, rouzañ, donobiñ, lovriñ, lorbiñ, saouzañ, bourdañ, trellañ, sorc'henniñ, deseñ, flipat, baratañ, deviñ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houerigañ, kilhañ, gludañ, klaviañ, toazañ, bratellat, nezañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, louarnañ, touzañ, c'hoari, kabestrañ, berlobiañ, faziñ, filimiñ, flodañ, punañ, korvigellañ, gwalldapout, paltokiñ, flemmañ, raskañ, tizhout, trufañ, strobinnellañ, abuziñ, c'hwennat, bamañ, ober dizonestiz ha dislealded da, laerezh ; *jemanden betrügen*, touellañ u.b., tromplañ u.b., trellañ u.b., kilhañ u.b., gwaskañ bonedoù d'u.b., deseñ u.b., bourdañ u.b., c'hoari u.b., flipat u.b., friponat u.b., c'hwennat u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., laerezh u.b., kac'hat e godell u.b. ; *er hatte versucht, ihn um zehn Euro zu betrügen*, klasket en doa e c'hennañ eus dek euro ; *er hat dich betrogen*, tromplet out bet gantañ, c'hoariet out bet gantañ, flipet out bet gantañ, c'hwennet out bet gantañ, laeret out bet gantañ ; *seine Kunden betrügen*, laerezh e arvalien ; *mich betrügt man nicht*, n'on ket paotr da lonkañ silioù, n'on ket paotr da lonkañ kelien, n'eo ket dall va saout, n'on ket paotr da lonkañ kement gaou a lavarar din, n'eo ket tanav va lêr, n'eo ket pemoc'h va leue, n'on ket den da blomañ kelien, n'on ket den da lonkañ kañvalet (lostoù leue, poulc'henoù, prun), me a oar pet favenn a ya d'ober nav, ne vo ket graet trubarderezh ouzhin ; *er wurde um seinen Tageserlös betrogen*, outañ ez eus bet graet gaou eus gopr e zevezhiad labour, c'hwibet eo bet dezhañ gopr e zevezhiad labour ; *sich beim Spiel betrügen lassen*, bezañ dic'hloanet en ur c'hoari (Gregor), bezañ touzet en ur c'hoari ; *es macht den Deutschen nicht viel Ehre, dass einen anführen so viel heißt als einen betrügen*

(Lichtenberg), n'eo ket gwall enorus evit an Alamaned e talvezfe an dro-lavar „ren unan bennak“ kement ha touellañ anezhañ ; *der Betrogene*, an houperig g. ; *der betrogene Ehemann*, Yann gorneg g., paotr-e-gorniel g., an dogan g., ar c'horneg g., an dañvad g., ar golo-pod g., ar maout g. ; *die Frau des betrogenen Ehemannes*, an doganenn b., an avoultrerez b., ar gatell b. ; *sie betrügt ihren Ehemann*, doganañ a ra he gwaz, koefañ a ra he gwaz, tromplañ a ra he gwaz ; *seine Frau betrügt ihn*, dougen a ra kerniel, kornek eo ; *seinen Ehepartner betrügen*, tromplañ e bried, ober avoultriezh, kouezhañ en avoultriezh, avoultriñ, terriñ ar bizoù, terriñ ar bizeier, terriñ ar walenn, terriñ e walenn, dimeziñ e penn ar bern plouz, ober an droug, drougober, gwallober, P. ober ur vringofisadenn, ober ur c'haloupadenn, ober un dec'hadenn, mont da redek, mont da c'haloupat ; *der betrogene Betrüger*, al louarn bet c'hoariet (bet kabestret) gant ar yar g., an artizan aet e ard e tizan g., an trompler doublet g., ar goapaer goapaet d'e dro g., an taper tapet g., ar paker paket g.

Betrüger g. (-s,-) : toueller g., c'hwib g., c'hwiblaer g., floder g., barater g., desever g., fazier g., friper g., touzer g., ganaz g., lorber g., korvigeller g., troideller g., trompler g., truffer g., taper g., paker g., straner g., gwidal g., strobinneller g., bamer g., feller g., lapin g., laer g. ; *der betrogene Betrüger*, al louarn bet c'hoariet (bet kabestret) gant ar yar g., an artizan aet e ard e tizan g., an trompler doublet g., ar goapaer goapaet d'e dro g., an taper tapet g., ar paker paket g. ; *einen Betrüger betrügen*, doubllañ un trompler ; *du bist ein verdammter Betrüger*, n'out nemet ul laer ; *Sie glauben wohl, dass Sie es mit einem Betrüger zu tun haben*, kavout a ra deoc'h ez eo ouzh ul laer hoc'h eus afer amañ.

Betrügerei b. (-,-en) : 1. floderezh g., flod g., tromplerezh g., touell g., touellerezh g., touelladur g., tromplezon b., trubarderezh g., tro-bleg b., desevidigezh b., lorbaj g., lorberezh g., fazierezh g., fent g., fentiz b., goap g., goapaerezh g., goapadennoù lies., godiserezhioù lies., korvigellerezh g., troidellerezh g., troidellegezh b., trufflerezh g., saouzan g., stranerezh g., strobinnellerezh g., taol-ganas g. ; 2. doganiezh b.

betrügerisch ag. : flodus, malisius, dizonest, desevus, dizeeun, fazius, filimus, truchus, ganas, gwidal, kamm, tromplus, gaouius, gaouiat, treuz, touellus, doubl, trellus, sorc'hennus, filimus, korvigellus, troidellek, troidellus, strobinnellus, bamus, lorbis, lorber ; *betrügerischer Bankrott*, freuz-stal flodus ha malisius g. (Gregor), freuz-stal dizonest g. ; *das ist betrügerisch erschlichenes Geld*, n'eo ket deuet an arc'hant-se dre an hent eeun.

betrunken ag. : meyv, bourr, lañset, lanson, mav, leun-win, leun a win, leun, leun e revr, tommet mat, trenk, barr, diwar re, du, leun, leun e gorf, erru lous e fri, evet dezhañ, boeson gantañ ; *er ist betrunken*, meyv eo, bourr eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, du eo, n'emañ ket diwar an dour, n'emañ ket diwar zour, boeson a zo gantañ, evet eo dezhañ, tomm eo d'e fri, tomm eo d'e benn, tomm eo en e ziabarzh, ganti emañ, diwar re emañ, savet eo e vanne d'e benn, a-barzh emañ, e-barzh emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, tomm eo d'e forn, tomm eo ar forn gantañ, brigen

a zo ouzh e c'henoù, barr eo, karrigellet eo, ur garrigellad en deus, leun eo, leun eo e revr ; *betrunkene Frau*, mezvez b., maouez mezvez b. ; *sie ist betrunken*, honnezh a zo mezvez ; *die Betrunkenen*, an dud vezv lies., P. an traoù koaget lies. ; *jemanden betrunken machen*, plantañ boeson en u.b., lakaat u.b. da vezañ meyv, meyv u.b., pennvev u.b., troñsañ u.b., ifamañ u.b., badaouiñ u.b., P. louzaouiñ u.b. ; *eine Frau betrunken machen*, mezveziñ ur vaouez ; *betrunken sein*, bezañ meyv, bezañ tomm d'e fri, bezañ un toulladig gant an-unan, bezañ tomm en e ziabarzh, bezañ ganti, bezañ savet e vanne d'e benn, bezañ aet ganti, bezañ tomm d'e veg ha bec'h d'an-unan o lakaat neud en nadoz, kaout ur garrigellad, bezañ karrigellet, bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, na vezañ diwar an dour, bezañ druz e c'henoù, bezañ erru ront e votoù, bezañ tomm d'e forn, bezañ tomm e forn gant an-unan, bezañ brigen ouzh e c'henoù, bout a-barzh, bezañ barr, bezañ evet d'an-unan, bezañ boeson gant an-unan ; *völlig betrunken*, sinnlos *betrunken*, dotu, meyv-dall, meyv-dall-put, meyv-dotu, meyv-du, meyv-du-dall, meyv-marv, meyv-mik, meyv-mik-dall, meyv-poch, meyv-put, meyv-kollet, moñs-dall, meyv evel ur soner (evel ur maltouter, evel ur soner kloc'h, evel ur soubenn), kras, kras-mat, leun e revr, ur pezh revriad gantañ, bourr da greviñ, na wel mui nemet gant e c'henoù, a wel pesked el laezh, na c'hall ket mui dougen e gig, leun, leun e revr.

Betrunkeneheit b. (-) : mezverezh g., meyvadur g., mezventi b., mezvidigezh b., mezveriezh b., lonkerezh g.

Betschwester b. (-,-n) : bigodez b., bigodenn b., seurez pil-pavez b., krignerez treid ar sent b., liperez treid ar sent b., liperez dour benniget b., bigodez hag a vez bepred etre ar billig hag an aoter b., razhez iliz b., razhenn iliz b., debrerez sent b., P. liperez revr ar sent b. ; *eine echte Betschwester sein*, debriñ ar sent, lipat treid ar sent, krignat treid ar sent, bout bepred etre ar beleg hag an aoter.

Betsi b. : Eliza b., Lizaig b.

Betstuhl g. (-s,-stühle) : helmoer g., bank-ilinek g., kador-bediñ b., kador-ilinek b., pased b.

Bett n. (-s,-en) : 1. gwele g., gwelead g. ; *kümmliches Bett*, fled g. ; *ein gutes Bett*, ur gwele mat g. ; *gemütliches Bett*, *sanftes Bett*, *weiches Bett*, gwele klet g., gwele blot g., gwele bouk g., gwele mouk g., gwele kuñv g., gwele blin g. ; *Klappbett*, gwele-pleg ; *Brautbett*, gwele-eured g. ; *Sterbebett*, gwele-kañv g., gwele diwezhañ g., kabeled b. ; *notdürftig zurechtgemachtes Bett*, gwele raktal g. ; *in einem weichen Bett sterben*, mervel war ar pluñv ; *zwei zusammengerückte Betten*, daou wele touch lies. ; *kleines Bett*, goudor g. ; *Einzelbett*, gwele unan g. ; *Doppelbett*, gwele daou g. ; *ein Bett machen*, aozañ (ober, fichañ, kempenn) ur gwele, ober un tamm kempenn d'ur gwele, reiñ un tamm kempenn d'ur gwele ; *Bett ohne Vorhänge*, gwele-rez g. ; *Bett mit Vorhängen*, gwele-stign g. ; *ein Bett überziehen*, kempenn ur gwele (Gregor), lakaat liñselioù war ur gwele ; *ein Bett aufschlagen*, lakaat pallenn ar gwele war a-dreñv, dizoleiñ ur gwele, diaozañ ur gwele, freuzañ ur gwele ; *das Bett zerwühlen*, fourdouilhat ur gwele ; *das Bett lüften*, aveliñ ar gwele, freskaat ar gwele ; *die Betten*

abziehen, tennañ al liñselioù diwar ar gweleoù, dispenn ar gweleoù, bannañ lenn ha liñsel diwar ar gweleoù ; *das Bett hüten*, bezañ war e gostez, chom en e wele, chom war e wele / bezañ dalc'het war ar gwele (Gregor), chom a-stok war e wele, bezañ war e wele ; [dre skeud.] *ans Bett fesseln*, rediañ da chom er gwele (war e wele), delc'her war e wele ; *heftige Schmerzen fesselten sie ans Bett*, dalc'het e oa war he gwele gant ar jahin ; *sie war ans Bett gefesselt*, chom a reas a-stok war he gwele, dalc'het e oa war he gwele, forset e oa da chom war he gwele, e-giz staget e oa war he gwele, chom a reas seizet war he gwele, nasket e oa war he gwele gant ar poanioù ; *er liegt immer noch im Bett*, n'eo ket deuet e-maez e wele c'hoazh, chom a ra da flaeriañ ; *sie lag schon drei Tage auf ihrem Bett*, tri devezh a oa ma edo war he gwele ; *zu Bett bringen, ins Bett legen*, gweleata, lakaat en e wele, lakaat da gousket ; *sich zu (ins) Bett legen, ins Bett steigen*, mont d'e wele, en em lakaat en e wele, mont en e wele, P. mont da blouzañ, mont da gludañ, mont da loñchañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gêrhun (da Gêroc'h), mont da flutañ, mont er vallin, mont da vagañ c'hwen, mont da voueta ar c'hwen ; *sich aufs Bett schmeißen*, en em deuler war e wele ; *Kopfende des Bettes*, pennwele g., penn ar gwele g., krec'h ar gwele g. ; *Fußende des Bettes*, penn-traoñ ar gwele g., tal ar gwele g., talbenn ar gwele g., lost ar gwele g., traoñ ar gwele g. ; *Raum zwischen Bett und Wand*, gwenojenn b. ; *vom Bett aufstehen*, diweleañ, sevel ag e wele, sevel eus e wele, didoullañ, digludañ, dibradañ, diblouzañ, dichoukañ, dic'hwenañ, didortañ, dihoubañ diouzh e wele, ober fraoñv-lostenn, diglozañ ; *an jemandes Bett stehen, an jemandes Bett sitzen*, bezañ ouzh troad gwele u.b., bezañ e-tal gwele u.b., bezañ ouzh pennwele u.b. ; *jemanden an jemandes Bett (t-rt) rufen*, gelver u.b. ouzh pennwele un den klañv ; *Bett mit einer mit Federn gefüllten Matratze*, gwele pluñv g. ; *Bett mit einer mit Spreu gefüllten Matratze*, gwele pell g. ; *Bett mit einer mit Pflanzenfasern gefüllten Matratze*, gwele reun-geot g., gwele reun-gwez g., gwele reun-plant g. ; *Bett mit Drahtmatratze*, gwele orjal g. ; *wir schliefen in einem Bett zu dritt*, tri e oamp en ur gwelead ; *im selben Bett schlafen*, bezañ en ur gwelead ; *ein Bett voller Kinder*, ur gwelead bugale g. ; *Kindchen, du hast schon wieder ins Bett gemacht*, pokiol, graet ac'h eus bilh en toutou adarre ; *im Bett gemacht haben*, birviñ e gouez dindan an-unan, bezañ staotet en e wele ; *viele Federn machen ein Bett*, an eil nebeud a fonna egile, an eil nebeud a gresk egile, an niver a raio bern, gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma vez a-walc'h anezho, a wenneien emaint tout, tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou, lur ha lur a sav da somm, nebeut-ha-nebeut hinkin a ra neud, a van da van ez a merenn da goan, tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big, tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm, kammed-ha-kammed e reer tro ar bed, bili war vili a ra ur menez ; **2.** dilhad-gwele lies. ; *Federbett*, golc'hed-plu b. ; **3.** [gwir] *von Bett und Tisch getrennt*, dispartiet a gorf hag a vadoù / dispartiet ken evit ar c'horf

ken evit ar madoù / dispartiet ken a gorf ken a vadoù (Gregor) ; **4.** *Kinder aus erstem Bett*, bugale diwar ar pried kentañ lies., bugale diwar an dimeziñ kentañ lies. ; **5.** [dre fent] *nimm dein Bett und gehe hin*, pak da draoù ha kerzh kuit, [diveret eus ar bibl : doug da wele ha bale] ; **6.** [dre heñvel.] kan g., naoz b., arroudenn b., gwele g., kanol ur stêr b., poull g. ; *der Wildbach hat sein Bett verlassen*, dic'hlanet (dinaoziet) eo ar froud, ar froud en deus cheñchet kan ; *der Fluss ist aus seinem Bett ausgebrochen*, dic'hlanet (distanket, dileuniet, dinaoziet, diskarget) eo ar stêr, aet eo ar stêr a-zioc'h ar riz, deuet eo ar stêr er-maez eus he gwele, doureier ar stêr a zo savet dreist he naoz.

Bettanzug g. (-s,-anzüge) : [Bro-Suis] goloenn-c'holc'hed b., toagenn-c'holc'hed b.

Bettbahn b. (-,-en) : [tekn.] riklerezh b.

Bettbank b. (-,-bänke) : [Bro-Austria] gourvezvank b.

Bettbezug g. (-s,-bezüge) : goloenn-c'holc'hed b., toagenn-c'holc'hed b. ; *die Haferspreu im Bettbezug erneuern*, ober gwele gwenn, lakaat pell nevez er c'holc'hed, lakaat pell fresk er c'holc'hed.

Bettchen n. (-s,-) : goudor g., gwele bihan g.

Bettcouch b. (-,-es/-en) : gourvezvank b.

Bettdecke b. (-,-n) : pallenn g., pallenn-gwele g., lenn-wele b., goloenn-wele b., lañjer b., lañjerenn b., tapis g. ; *gesteppte Bettdecke*, golc'hedenn-boent b., golc'hed dum b., pallenn-piket g. (Gregor) ; *die Betttücher und Bettdecken unter die Matratze einschlagen*, rollañ ur gwele, kosteziañ ur gwele.

Bettel g. (-s) : **1.** [kozh] klaskerezh bara g., kochennerezh g., korkerezh g., jalodaj g., kaimanterezh g. ; *auf den Bettel kommen*, kouezhañ en diwezhañ pazenn a'n dud, diskenn da netra, diskenn da glask e vara, rankout mont da glask e voued, rankout mont da glask e damm, rankout mont da glask e dammig boued, rankout mont d'an aluzen, bezañ lakaet diskrog war an noazh, kouezhañ e leviten war e votoù, bezañ kaset da zougen ar valetenn hag ar penngod, bezañ kaset d'an aluzen, bezañ rivinet-naet, mont da visac'hañ, bezañ erru war ar champolu, bezañ erru war an noazh, bezañ erru war an douar noazh, bezañ lakaet war ar plaen, mont da gorkañ, mont da druantal (Gregor), kouezhañ e pod ar gwelien, erruout war voued moc'h ; **2.** [dre astenn] brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., tafarajoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalikerezh g., boutikl g./b., disterajoù lies., disterajigoù lies.

bettelarm ag. : ken paour ha Job / paour-glez (Gregor), paour-glan, du da lazhañ, paour da lazhañ, paour-du, paour-du e revr, paour-kollet, paour evel Job war e vern teil, paour-Lazar, paour da chikañ gant ar mailh, reuzeudik-meurbet e stad, reuzeudik evel ur c'hi, maleürus evel ar mein, reuzeudik evel ar mein, reuzeudik evel ur pesk war an traezh, maleürus evel ar mein, paour evel ur c'hi, o tuañ gant ar vizer, morfontus, paour-ran, paour ar paourañ, paour eus ar paourañ, truilh.

Bettelbruder g. (-s,-brüder) : **1.** manac'h-baleer g., manac'h kester g., frer kester g. ; **2.** klasker-bara g.,

klasker-boued g., kester g., Yann goulenn g., kork g., korker g., truant g., jalod g., kloc'her g., kaimanter g.

Bettelei b. (-) : klaskerezh g., klaskerezh bara g., kochennerezh g., korkerezh g., kaimanterezh g., krañverezh g.

Bettelfrau b. (-, -en) : klaskerez b., klaskerez-vara b., klaskerez-voued b., kesterez b., korkerez b., jalodez b., kaimantez b.

Bettelmönch g. (-s, -e) : manac'h-baleer g., manac'h kester g., breur kester g.

betteln V.gw. (hat gebettet) : 1. klask e vara, kochennat, kestal, goulenn an aluzen, aluzena, goulenn aluzen, klask an aluzen, kestal, klask e dammig boued, klask e damm, klask e voued, goulenn e voued, klask, kloc'hañ, kochañ, bisac'hañ, ober e druant, truantal, chuchal, kaimantiñ, korkañ, astenn e zorn ; *um ein Stück Brot betteln*, kestal un tamm bara, goulenn un tamm bara en aluzen ; *am Eingang des Postamtes betteln*, kestal ouzh dor an ti-post, goulenn aluzen ouzh dor an ti-post ; 2. azgoulenn, aspediñ, gourfediñ, chuchal.

Betteln n. (-s) : klaskerezh g., klaskerezh bara g., kochennerezh g., kaimanterezh g., krañverezh g., korkerezh g. ; *vom Betteln leben*, bevañ diwar an aluzen, bezañ war an aluzen, bevañ en aluzen ; *ich habe nicht immer vom Betteln gelebt*, n'on ket bet atav en aluzen.

Bettelorden g. (-s, -) : urzh kesterien g.

Bettelsack g. (-s, -säcke) : bisac'h g., maletenn b., poch g., gousac'h g., mal b.

Bettelschale b. (-, -n) : kochenn b., kokenn b. ; *die Bettelschale hinhalten*, kochennat, kochañ.

Bettelstab g. (-s, -stäbe) : 1. bazh ar c'hlaske-barra b., penngod g. ; 2. [dre skeud.] *an den Bettelstab geraten*, kouezhañ en diwezhañ pazenn a'n dud, kouezhañ e levitenn war e votoù, diskenn da netra, diskenn da glask e vara, bezañ erru war ar raden, bezañ lakaet da glask e voued, bezañ rivinet-naet, bezañ kaset da zougen ar valetenn hag ar penngod, bezañ erru war an noazh, bezañ erru war an douar noazh, bezañ lakaet war an douar noazh, en em gavout war an douar noazh, mont war an douar noazh, bezañ lakaet war ar plaen, mont da visac'hañ, bezañ erru war ar champolu, bezañ lakaet diskrog war an noazh, mont da gorkañ, mont da gochañ, kouezhañ e pod ar gwelien, erruout war voued moc'h mont da druantal / bezañ kaset d'an aluzen (Gregor) ; *seine Kinder haben ihn an den Bettelstab gebracht*, kaset eo bet d'an aluzen gant e vugale, lakaet eo bet diskrog war an noazh gant e vugale, lakaet eo bet war ar sec'h gant e vugale, taolet eo bet war an douar noazh gant e vugale, lakaet eo bet da azezañ war an douar noazh gant e vugale, kaset eo bet da baour gant e vugale, disgwalc'het eo bet gant e vugale, kaset eo bet d'ar baz gant e vugale, kaset eo bet da raz gant e vugale, lakaet eo bet war an teil gant e vugale, kaset eo bet war an teil gant e vugale, kaset eo bet d'ar bern gant e vugale, ifamet eo bet gant e vugale, lakaet eo bet a-blad gant e vugale, lakaet eo bet war an noazh gant e vugale, rivinet eo bet gant e vugale ; *diese Frau bringt einen an den Bettelstab*, ar vaouez-se a zo ur rivin, disgwalc'het e vezer gant ar vaouez-se.

betten V.k.e. (hat gebettet) : 1. lakaat er gwele ; *das Kind betten*, dastum ar bugel da gousket, lakaat ar bugel en e

wele ; *auf Stroh betten*, lakaat war golo ; *weich gebettet sein*, a) [ster rik] kousket war ar bouk, neizhiañ bouk, kousket war ar pluñv, kousket en ur gwele kuñv ; b) [dre skeud.] bezañ beuzet (azezet) en e bemp plijadur warn-ugent, bezañ eürus evel seizh (evel ul logodenn er bleud, evel ul logodenn en ur sac'had bleud), bezañ e barr al levenez, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ kontant evel ur roue war e dron, bezañ leun-barr a levenez, bezañ en e voued, bezañ en e voued leun, bezañ en e goch, koñfortiñ, bezañ en e zour hag en e c'heot ; 2. [dre skeud.] *auf Dornen gebettet sein*, bezañ war spilhoù, bezañ paket fall, bezañ paket er wash, chom e fri er wash, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ tapet en ur blegenn lous, bezañ tapet brav, bezañ eno evel ur pesk en ur bod lann, bezañ e lost er vae ; *nicht auf Rosen gebettet sein*, na vezañ gwall ebat e zoare, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ gwall zister an traoù (na vezañ brav e jeu) gant an-unan, c'hoari gant glac'harig, ruzañ anezhi, fritañ laou, fritañ mizer, fritañ mizer gant paourentez, chaokat mizer, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan ; 3. *gebettet sein*, bezañ tamolodet.

V.em. **sich betten** (hat sich (t-t) gebettet) : 1. ober e wele ; 2. mont d'e wele, mont en e wele / en em deuler war e wele (Gregor), P. mont da blouzañ, mont da flutañ, mont da gludañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gêrhun (da Gêrroc'h), mont da voueta ar c'hwen ; 3. [dre skeud.] *er hat sich weich gebettet*, fortuniet eo, kavet en deus fred, euredet ha dimezet eo ; 4. [kr-l] *wie man sich bettet, so liegt man*, e-giz ma ri da wele e kouski e-barzh.

Bettenburg b. (-, -en) : [dre fent] lec'h touristerezh puilh g., letioù diouzh an druilh lies., letioù a-druilhadoù lies., letioù a steudad lies.

Bettfedern lies. : marbluñv str.

Bettflasche b. (-, -n) : pod-tommañ g., P. manac'h g.

Bettgeschichte b. (-, -n) : brezel al liñselioù g., P. afer emgann etre an togn hag ar muzelleg b., abadenn ribotat b.

Bettgestell n. (-s, -e) : stern-gwele g., arc'h-wele b., kastell-gwele g.

Bethhase g. (-n, -n) : P. [dre skeud.] plac'h lirzhin b., plac'h tomm b., plac'h gwintik b., revr tomm a blac'h b., revr boazh a blac'h b., gaol skañv b., gaolig b., tarlaskenn b., tommderenn b., kegel b., kañfantenn b., strakadenn b., bizourc'h g., yourc'h g., heizez b.

Bethhimmel g. (-s, -) : stel-gwele g.

Betthupferl n. (-s,-) : P. madig hag a vez roet d'ar vugale a-raok dezho mont da gousket g.

Bettkante b. (-,-n) : 1. bord ur gwele g. ; 2. [dre skeud.] *die würde ich nicht von der Bettkante stoßen*, c'hoari a rafenn a-walc'h anezhi, ne vefe ket drouk ganin turlutañ anezhi, ne rafe ket displejadur din strizhañ anezhi, ne vefe ket drouk ganin klaviañ anezhi, gennañ a rafenn a-walc'h anezhi, ne rafe ket displejadur din gwintañ anezhi, ne vefe ket drouk ganin mont dezhi, distagañ a rafenn a-walc'h un droiad warni, ne vefe ket drouk ganin fouzhañ anezhi, ne rafe ket displejadur din c'hwiñhañ anezhi, ne vefe ket drouk ganin tennañ anezhi, pikañ a rafenn a-walc'h he zoull, ne rafe ket displejadur din tennañ un taol ganti, ne vefe ket drouk ganin c'hoari daou ganti, ne vefe ket drouk ganin c'hoari kougout ganti, fouzhañ a rafenn a-walc'h ganti.

Bettkapazität b. (-) : barr degemer g., barregezh herberc'hiañ b., barr darbenn g., barregezh darbenn b.

Bettkasten g. (-s,-kästen) : tiretenn renkañ b.

Bettlade b. (-,-n) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] stern-gwele g., arc'h-wele b., kastell-gwele g.

bettlägerisch ag. : *bettlägerisch sein*, bezañ war e gostez, chom en e wele, chom war e wele / bezañ dalc'het war ar gwele (Gregor).

Bettlaken n. (-s,-) : liñsel b. ; *drei Paar Bettlaken*, tri c'houbl liñselioù lies., tri c'houblad liñselioù lies., tri rumm liñselioù lies. ; *unteres Bettlaken*, liñsel dindan b. ; *oberes Bettlaken*, liñsel war-c'horre b.

Bettlektüre b. (-) : levr da lenn er gwele g., P. [dre fent] Buhez ar Sent b.

Bettler g. (-s,-) : klasker g., klasker-bara g., klasker-boued g., klasker-e-damm g., paour g. [*liester* peorien, pevien], kester g., kochenner g., Yann goulenn g., kork g., korker g., truant g., jalod g., kaimant g., kloc'her g., chilpetaer g., chucher g., krañv g., truilheg g., truilheneg g. ; *einem Bettler ein Almosen schenken*, ober aluzen d'ur c'hlasker-bara, ober aluzen d'ur paour, reiñ an aluzen d'ur c'hlasker-bara ; *die zudringlichen Bettler*, an harzell b.

Bettlerin b. (-,-nen) : klaskerez b., klaskerez-vara b., klaskerez-voued b., paourez b., kesterrez b., korkerez b., jalodez b., kaimantez b.

Bettlervolk n. (-s) : jalodach g., krañvaj g., peorien lies., pevien lies.

Bettlinnen n. (-s) : liñsel b.

Bettstätten n. (-s) : an troazhañ er gwele g., dizalc'h war an troazh diouzh noz g.

Bettstätten g. (-s,-) : den (bugel) na c'hall ket derc'hel war e droazh diouzh noz g., den rouez g., [goapaus] bouc'h Kernaou g., staoter en e graou g. ; *mein Sohn ist Bettstätten*, va mab a droazh en e wele c'hoazh, va mab a staot en e wele c'hoazh.

Bettpfanne b. (-,-n) : [mezeg.] pillig-wele b., lestr plat g.

Bettpfosten g. (-s,-) : bann gwele g., post gwele g.

Bettstrand g. (-s, Ränder) : bord ur gwele g.

bettreif ag. : mat da gas d'e wele, mat da vont d'e wele, maoutet, skuizh-divi, beuzet (distronet, koarennnet, distroñset) e zaoulagad gant ar c'housked, karzhet e zaoulagad dindano gant ar c'hoant kousket.

Bettrolle b. (-,-n) : pennwele g., treuzplueg g.

Bettruhe b. (-) : [mezeg.] diskuizh dre chom en e wele g., diskuizh er gwele g.

Bettschüssel b. (-,-n) : [mezeg.] pillig-wele b., lestr plat g.

Bettschwere b. (-) : P. c'hoant kousket g. ; *um die nötige Bettschwere zu bekommen*, evit ma teufe ar c'hoant kousket.

Bettsofa n. (-s,-s) : gourvezvank b.

Bettszene b. (-,-n) : [film] darvoud gwele g.

Betttuch n. (-es,-tücher) : liñsel b. ; *die Betttücher und Bettdecken unter die Matratze einschlagen*, rollañ ur gwele, kosteziañ ur gwele ; *Betttücher zusammenlegen*, plegañ liñselioù ; *zusammengefaltete Betttücher durch Spannen und Schütteln lockern*, strapañ liñselioù ; *die Betttücher fangen an zu stinken*, erru ez eus c'hwezh fall gant al liñselioù ; *diese Betttücher kann man nur noch als Lappen benutzen*, al liñselioù-mañ n'int mat nemet d'ober pilhoù.

Bettüberzug g. (-s,-überzüge) : pallenn-gwele g., lenn-wele b., goloenn-wele b., lañjer b., lañjerenn b.

Bettung b. (-,-en) : 1. diaz g., diazez g., azezenn b., gwelead g. ; 2. [lu] pondalez kanolierzh g., savenn ganolierzh b. ; 3. [treuzdougen] balastr hent-houarn g., savenn hent-houarn b.

Bettvorlage b. (-,-n) / Bettvorleger g. (-s,-) : tapis-gwele g.

Bettwache b. (-) : *bei jemandem Bettwache halten*, bezañ ouzh pennwele un den klañv.

Bettwanze b. (-,-n) : [loen.] pugnez str., louezae g.

Bettwärmer g. (-s,-) : pillig-wele b., pod-tommañ g., P. manac'h g.

Bettwäsche b. (-) : dilhad-gwele lies., lien g.

Bettzeug g. (-s) : 1. dafar kousket g. ; 2. dilhad-gwele lies. ; *das Bettzeug abziehen*, tennañ al liñselioù diwar ar gweleoù, dispenn ar gweleoù, bannañ lenn ha liñsel diwar ar gweleoù.

betucht ag. : madek, fortuniet, en e aez, danvez dezhañ, un tamm brav a arc'hant war e anv, mat e gerz, an aour war ar raden gantañ, moaien dezhañ, kreñv an traoù gantañ, war ar bern, druz ar geustereñ gantañ, arc'hantet bravik, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, klok, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, pinvidik-mor, pinvidik-pounner, pinvidik-lous, mat an traoù gantañ, mat ar bed gantañ, foenn er rastell gantañ, barrek, gouest, madoù dezhañ, mat da geinañ, pitaod ; *sie sind gut betucht*, eno ez eus foenn er rastell, eno n'eo ket peadra a vank, barrek int, gouest int, ar re-se o deus moaien, ar re-se a oar brav keinañ, ar re-se a zo mat da geinañ, madoù o deus, ar re-se a vev diwar ar bern, war ar bern emaint.

betulich ag. : 1. trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, chalet, prederiet, sorbet, soursius, trechalet, nec'het, anoazet, darbarek, tregaset, trefuet, morc'hedus, karget e vazh a spenn ; 2. evezhie, pervezh ; 3. landreant, lizidour, lureüs, lantous ; 4. dister, hep pebr nag holen, divlaz, disaour.

Adv. : kempennik, ken distrauilh ha tra, kempennik ha brav, plarik, dizouj-kaer, koul, koulik, war e oarig, war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e blaen, war e vadober, war e boz, war e blijadur, war e drankilite, war e jibidorig, dousik ha plaen, lochore. **betun** V.k.e. (betat / hat betan) : ober kamambre da, gwastañ, koll, kolladenniñ, droukdeskiñ, drouklenn,

noilhat, moumounañ, mignañ, kaezhigañ, kaezhañ, dodoennañ.

V.em. **sich betun** (betat sich / hat sich (t-rt) betan) : c'hoari an toull kamambre, ober kalz a chiboudoù, ober he fompinenn, ober he fompinell, ober he febrenn, ober he dimezell, ober e reuzenn, ober he stipadenn, ober tresoù, ober geizoù, geizañ, ober gizioù, ober ardoù, ober minoù, ober jestroù, bezañ ardoù gant an-unan, ober ismodoù, ober grimoù, ober astrafoù, ober lentigoù, bezañ lent da stagañ ganti, ober kamambre, ober e fagodenn, ober chiboudoù, ober yezhoù, arveziñ, glabousañ, glabousat, jingellat, orbidiñ.

betupfen V.k.e.(hat betupft) : **1.** taponañ, steponiñ ; **2.** dluzhañ, marellañ, brikañ, brizhellañ, brizhennañ, brizhañ ; **3.** pigosat, lopetat.

betuppen V.k.e. (hat betuppt) : [rannyezh.] flipat, korbinat, bratellat, c'hwennat, stranañ, stranigañ, riñsañ, lorbañ, sklankenniñ, sklankal.

beugbar ag. : gweüs, gwevn, plegus, hebleg.

Beuge b. (-,n) : **1.** krommadur g., plegadur g., pleg g., gwar g. ; **2.** stouadenn b., stou g., emstou g., stouadur g., plegadenn b., soubladenn b., soubl g. ; **3.** [korf.] *Kniebeuge*, klin gar g., koubl ar c'har g., pleg ar c'har g., serr-garr g., arzell g./b., jaritell b. ; *Armbeuge*, klin brec'h g., pleg ar vrec'h g., koubl ar vrec'h g., serr-brec'h g.

Beugefall g. (-s,-fälle) : [yezh.] troiad b.

Beugehaft b. (-) : [gwir] destrizh korfel g.

Beugel g. (-s,-) : [Bro-Austria] kornegenn b.

Beugemuskel g. (-s,-n) : [korf.] pleger g., kigenenn bleger b. ; *die Beugemuskeln*, kigennoù ar plegañ lies., ar plegerioù lies.

beugen V.k.e. (hat gebeugt) : **1.** plegañ, stouiñ, krommañ, krommaat, soublañ, daoublegañ, gwarañ, kammañ, kostezañ ; *das Knie beugen*, plegañ e c'har (e benn-glin, e c'hlin), kammañ e c'har, stouiñ e c'hlin ; *den Kopf beugen*, stouiñ e benn, soublañ e benn, plegañ e benn ; *den Arm beugen*, plegañ e vrec'h, kammañ e vrec'h ; *den Ellenbogen beugen*, plegañ e ilin ; *den Körper beugen*, mont en daoublegoù, mont en e dortoù, daoublegañ, soublañ e gein, plegañ e gein, keinañ ; *leicht beugen*, damstouiñ ; *gebeugt sein*, bezañ war e gromm, bezañ war e grommigoù, bezañ en e zaougromm, bezañ en e zaoudort, bezañ etre e zaoubleg, bezañ etre e zaougromm, bezañ etre e grommigoù, bezañ daougrommet, bezañ pleget, bezañ daoubleget, bezañ soublet, bezañ stouet, bezañ tortet, bezañ en e blegoù ; *den Kopf zur Seite beugen*, kostezañ e benn ; *den Körper zur Seite beugen*, kostezañ ; *den Körper leicht zur Seite beugen*, ilgostezañ ; *zur Seite gebeugt*, war e gostez ; *die Jahre haben ihn gebeugt*, soukek eo dindan bec'h ar bloavezhioù, erru eo tort gant an oad, aet eo kruget gant an oad, chouket eo dindan bec'h ar bloavezhioù, krommet eo e gein dindan bec'h ar bloavezhioù, daoudortet eo gant an oad, baotet eo gant an oad, choukañ en deus graet dre ma'z ae ; *eine vom Alter gebeugte Frau*, ur grommenn gozh b., ur grommell gozh b., ur vaouez aet kruget gant an oad b., ur vaouez aet grilh b., ur vaouez soukek dindan bec'h ar bloavezhioù b., ur vaouez chouket dindan bec'h ar bloavezhioù b., ur vaouez soukek b., ur vaouez kozh en he daoubleg b., ur vaouez erru tort gant an oad b., ur

vaouez erru daougromm gant an oad b., ur vaouez daougrommet gant an oad b., ur vaouez kozh krommet gant an oad ; *er ist gramgebeugt*, hanter varv eo gant ar c'hlac'har (Gregor), mac'h et eo gant ar glac'har, malet e vez e galon gant ar gloaz, emañ o valañ enkreiz ha glac'har, pleget eo dindan ar glac'har, pleget eo gant an torr-spered ; *ein vom Wind gebeugter Baum*, ur wezenn bet kostezet gant an avel ; **2.** [dre skeud.] *jemandes Stolz beugen*, diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, diskenn e gribenn d'u.b., lakaat u.b. en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, diskenn e glipenn d'u.b., divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., toгнаñ u.b., gwaskañ u.b. ; *jemanden unter das Joch beugen*, plegañ u.b. dindan ar yev, lakaat u.b. da sujañ, sujañ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'e youl, lakaat u.b. da bladañ d'e veli, lakaat u.b. dindan yev, bazhyevañ u.b., lakaat ar suj war u.b., lakaat u.b. dindan gazel-ge, yevañ u.b., mestroniañ u.b., chadennañ u.b., hualañ u.b. ; **3.** [gwir] *das Recht beugen*, falsañ spered al lezenn, darallañ kerzh (red) ar justis, gwariañ al lezennoù, distresañ al lezennoù, tremen hebioù d'al lezenn, terriñ al lezenn, mont a-enep al lezenn, kammañ al lezennoù, gourzhmonediñ ; **4.** [yezh.] displegañ, treiñ ; *ein Verb beugen*, displegañ ur verb ; *ein Substantiv beugen*, treiñ un anv-kadarn.

V.em. **sich beugen** (hat sich (t-rt) gebeugt) : **1.** plegañ, ober ur blegadenn, stouiñ, stouadenniñ, ober ur stouadenn, daoublegañ, soublañ, krosal, mont war e zaoubleg, mont en e zaougromm, mont en e zaoudort, mont en e dort, mont en e dortoù, tortañ, daoudortañ, keinañ, krommañ ; *sich vor dem Altar beugen*, ober ur stouadenn dirak an aoter, daoustouiñ dirak an aoter ; **2.** *sich dem Befehl beugen*, plegañ d'ur gourc'hemenn bennak, doujañ d'ur gourc'hemenn bennak, sentiñ ouzh un urzh bennak ; *sich jemandem beugen*, doujañ d'u.b., doujañ dirak u.b., plegañ d'u.b., plegañ ouzh u.b., plegañ da youl u.b., plegañ da volonteiz u.b., kodianañ gant u.b., pladañ d'u.b.

Beuger g. (-s,-) : [korf.] pleger g., kigenenn bleger b. ; *die Beuger*, kigennoù ar plegañ lies., ar plegerioù lies.

beugsam ag. : **1.** plegus, gwevn, hebleg ; **2.** [dre skeud.] sentus, aes ober gantañ, hesent, hezesk.

Beugung b. (-,en) : **1.** krommadur g., plegadur g., pleg g., plegadenn b., gwar g., stou g., stouadenn b., stouadur g., kammañ g., krommañ g., plegañ g. ; **2.** [yezh.] troadur g., displegadur g., plegad g., troadenn b. ; **3.** [fizik] amskogadur g., amskogañ g., dasskignañ ; **4.** [gwir] torridigezh b., treuztremen g., torr-lezenn g., gourzhmoned g.

Beugungsspektrum n. (-s,-spektrn) : [fizik] skalfad amskogañ g., skalfad dasskignañ g.

Beule b. (-,n) : **1.** bosigern g., bos g., bosenn b., koagenn b., koag g., koagadenn b. ; *eine Beule im Kotflügel*, ur goagadenn war an difankell b., ur goagenn war an difankell b. ; **2.** [mezeg.] foeñv g., koeñv g., koeñvadenn b., koeñvadur g., bosigern g., bos g., bosenn b., yoc'henn b., yoc'h g., gwerbl b., bos-teurk g. ; *er hat eine Beule am Kopf*, ur c'hoefv (ur bosigern, ur

bos) en deus en e benn, boset eo e benn ; *er hat ihm eine Beule zugefügt*, bosigernet en deus e benn dezhañ, boset en deus e benn dezhañ ; *er hat sich eine Beule geholt*, bosigernet en deus e benn, tapet en deus ur bos war e dal, boset en deus e benn ; *ich habe mir eine Beule gestoßen*, bosigernet em eus va fenn, tapet em eus ur bos war va zal, boset em eus va fenn.

Beulenbrand g. (-s) : [louza.] korbon str.

Beulenpest b. (-) : bosenn werblek b., droug ar werbl g.

beulig ag. : 1. bolbosek, botezek, kabosek, koaget ; 2. [mezeg.] gwerblus, gwerblek.

beunruhigen V.k.e. (hat beunruhigt) : trefuiñ, reiñ tregas da, rentañ trubuilhet, ober chal da, degas trubuilh (fleuskeur) da, bezañ bec'h da, reiñ safar da, lakaat trubuilh e, reiñ (degas) poan spered da, degas doan e, doaniañ, lakaat da gaout nec'hamant, divarc'hañ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ankeniañ, ober anken da, ober diaez da, ober enk da, chalañ, trubuilhañ, lakaat diaes, diaezañ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], strabouilhat, trebouliñ, trechalañ, trefuiñ, trekouiñ, enkrezin, chifañ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, daoubenniñ, fourgasiñ, luziañ, malañjeriñ, sorbiñ, trabasat, heskinañ, siguriñ, teuler troublien, ober anken da ; *ich wusste nicht, was sie so sehr beunruhigte*, ne ouien ket peseurt anken a oa en he c'halon ; *es beunruhigte sie, zu sehen, wie ihre Tochter weiter abnahm*, ankeniet e oant o welet o merc'h o kastizañ (o koazhañ) evel ma rae, ankeniet e oant o welet o merc'h o vont treutoc'h-treutañ, ankeniet e oant o welet o merc'h o vont treutoc'h pe dreut ; *das beunruhigt mich sehr*, lakaat a ran va spered gant an dra-se, prederiet-kenañ on en abeg d'an dra-se.

V.em. : **sich beunruhigen** (hat sich (t-rt) beunruhigt) : en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkrezin, en em enkrezin, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em drebouliñ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, chalan, trefuiñ, turlutañ, chifañ, malañjeriñ, tregasiñ, bezañ e chal, prederiañ, kaout preder, kaout (kemer) charre, kaout poan-spered, kaout nec'hamant, kemer safar, kemer anoaz, bezañ anoazet, anoaziñ, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ bec'hiet gant an nec'hamant, kemer nec'h, kaout nec'h, soursial, dont nec'h d'an-unan, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, kemer enkrez, bezañ enkrezet (trubuilhet, ankeniet, strafuilhet, strabouilhet, trekouet, prederiet, tregaset, trechalet, trefuet, treboulet, sorbet, soursius), bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ gwasket e galon, bezañ dindan e anken, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, bezañ sammet e spered, bezañ en trubuilh, bezañ melre gant an-unan, kaout tregas, bezañ strafuilh en e greiz, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e

loeroù, diaezañ, bezañ karget e vazh a spenn, mont e benn e gin.

beunruhigend ag. : nec'hus, morc'hedus, rec'hus, nec'hañsus, prederius, enkrezus, chifus, chalus, ankenius, doanuis, glac'harus, trubuilhus, strafuilhus, luziadus, pennfollus, trabasus, tregasus, trevellus, trechalus, trefuus, trekouus, anoazus, gwaskus.

beunruhigt ag. : *beunruhigt sein*, trefuiñ, turlutañ, bezañ nec'hek, bezañ lakaet diaez e spered, bezañ sammet e spered, kaout anken en e galon, bezañ beget e galon, chom udb beget war e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ erru bec'h war an-unan, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ nec'hañset, bezañ chalet, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ melre gant an-unan, bezañ strafuilhet, bezañ strabouilhet, bezañ treboulet, bezañ diaes e benn, morc'hediñ (Gregor), bezañ morc'hedus, bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ prederiet, bezañ sorbet, bezañ soursius, bezañ prederiek, bezañ prederius, bezañ darbaret, bezañ bec'hiet e galon, bezañ lizennet e galon hag e spered gant nec'h hag enkrez, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ glac'harus, bezañ en trubuilh, bezañ enkrezet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, kaout nec'h, bezañ trekouet, kaout tregas, kaout nec'hamant, kaout poan spered, kemer safar, kemer anoaz, bezañ anoazet, anoaziñ, bezañ malañjer, bezañ malañjerek, bezañ karget e vazh a spenn ; *ich war beunruhigt*, erru e oa bec'h warnon, deuet e oa bec'h warnon, koumoul a oa war va spered, kouezet e oa bec'h warnon, savet e oa bec'h warnon ; *schnell beunruhigt*, tamponnus, prederiek.

Beunruhigung b. (-) : nec'h g., nec'hañs b., bec'h g., enkrez g., enkrezenn b., trubuilh g., chal g., strafuilh g., strabouilh g., treboul g., trechal g., trefu g., tregas g., trekou g., turlut g., nec'hamant g., poan-spered b., esgoar g., malañjer g., tregas g., trevell g. ; *das ist kein Grund zur Beunruhigung*, n'eus ket lec'h da spontañ evit an dra-se.

beurkunden V.k.e. (hat beurkundet) : testeniañ, testeniekaat, prouiñ gant teulioù, dilesa, gwiriekaat ; *etwas notariell beurkunden lassen*, noteriañ udb.

Beurkundung b. (-, -en) : 1. testeni g., prouenn b., diell b., teul g. ; 2. testeniekadur g., diellerezh g., kelennataerezh g. ; *zur Beurkundung dessen*, e (evel) testeni eus kement-se.

beurlauben V.k.e. (hat beurlaubt) : 1. *Beamte beurlauben*, dic'hoprañ (kas kuit, difredañ, ezfredañ, digouviañ, diskouviañ, digargañ, dizorniañ) kargidi, lakaat kargidi er-maez a garg, lakaat kargidi war o zorchennou bihan, sinañ o faperioù da gargidi 'zo, reiñ o diskouvi da gargidi 'zo ; *Angestellte beurlauben*, dic'hoprañ (kas kuit, difredañ, ezfredañ, digouviañ, diskouviañ, digargañ, dizorniañ, digoumanantiñ) implijidi, reiñ o diskouvi da implijidi 'zo ; 2. [lu] *Soldaten beurlauben*, reiñ (aotren) un ehan da soudarded 'zo.

V.em. **sich beurlauben** (hat sich (t-rt) beurlaubt) : *sich von jemandem beurlauben*, kimiadiñ diouzh (digant) u.b., ober e gimiadoù d'u.b., kemer e gimiad diouzh (digant)

u.b., ober e gimiad d'u.b., kemer kimiad diouzh (digant) u.b.

Beurlaubtenstand g. (-s) : 1. [lu] adarme b. ; 2. [lu, melestr.] vakted b., diskarg g., amstael g.

Beurlaubung b. (-,en) : 1. dic'hoprader g., argasadenn b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarz g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., diskouvi g. ; 2. koñje g., ehan g. ; *Beurlaubung wegen Krankheit*, ehan kleñved g., ehan-labour diwar gleñved g. ; 3. [melestr., skol-veur] bloavezh sabatek g.

beurteilen V.k.e. (hat beurteilt) : barn, burutellañ, ridellat, prizañ, gwalennañ, dezvarn, jaojañ ; *er hat es richtig beurteilt*, reizh eo e varn ; *jemanden nach seinem Äußerem beurteilen*, jemanden nach dem (bloßen) *Aussehen beurteilen*, mont d'u.b. diouzh e welet, barn u.b. diouzh e welet (diouzh an diavaez) ; *die anderen nach seinen eigenen Maßstäben beurteilen*, muzuliañ ar re all gant e walenn e-unan, mont diouzh an-unan d'ar re all, barn ar re all diouzh an-unan ; *jeden nach seinen Verdiensten beurteilen*, barn pep unan dre e zellez, barn an dud hervez o dellid, jaojañ an dud ouzh o dellid ; *soweit ich das beurteilen kann*, mar gallan dezvarn drezon va-unan ; *nach seinem Äußerem zu beurteilen müsste er wohl ein Krieger sein*, neuz a zo warnañ da vezañ brezelour.

Beurteilung b. (-,en) : prizachadenn b., burutelladenn b., barnadenn b., barnedigezh b., barnerezh g.

Beurteilungsmaßstab g. (-s,-stäbe) : dezverk barn g., dezverk prizañ g.

Beuschel n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] 1. skevent leue str. ; 2. P. kig skevent g., [dre fent] paotr skañv g.

Beute¹ b. (-) : 1. preizh g., preizhenn b., preizhadenn b. ; *Beute machen*, preizhañ, preizhata, ober ar skrap, gwastañ, peliat, lakaat ul lec'h en arigrap, lakaat an arigrap war ul lec'h, ober ar beilh en ul lec'h bennak, lakaat ar beilh en ul lec'h bennak, lakaat ul lec'h bennak e skrap ; *die Beute verteilen*, rannañ ar preizh, damaouiñ ar preizh ; *jeder bekommt seinen Anteil an der Beute*, roet e vo da bep hini e rann eus ar preizh ; 2. tapadenn b., preizhadenn b. ; *ohne Beute zurückkehren*, bezañ halegenn, bezañ kazeg o tistreiñ d'ar gêr, bezañ rip, distreiñ gant ur bouc'h, distreiñ d'ar gêr hep bezañ paket ur penn hini ; 3. [dre heñvel.] *auf Beute ausgehen*, mont war-lerc'h ar preizh, mont da breizhañ, mont d'ober ar skrap, mont da zic'hloanañ u.b. (Gregor) ; 4. [dre skeud.] gouzañvad g., gouzañver g., droukreuziad g., preizh g. ; *der Raubvogel schlägt seine Klauen in die Beute*, an evn-preizh a grog a-leizh skilfoù en e breizh ; *der Adler schießt auf seine Beute nieder*, rabaniñ a ra an erer war e breizh, kouezhañ a ra an erer evel ur maen war e breizh ; *die Schlange hypnotisiert ihre Beute*, an naer e vez teoget he freizh ganti ; *die Schlange erwürgt ihre Beute mittels ihrer Körperschlingen*, an naer a voug he freizh e-kreiz he gweadennoù ; *seine Beute loslassen*, diskregiñ diouzh e breizh, dispegañ diouzh e breizh, leuskel e breizh da redek ; *eine Beute fangen*, pakañ ur preizh, ober e breizh eus ul loen bennak ; *der Wolf verschwindet mit seiner Beute*, e breizh a ya gant ar bleiz, ar bleiz a ya gant e breizh.

Beute² b. (-,n) : ruskenn b., binenn b., ruskad g. ; *Rahmenbeute*, ruskenn diretennek b.

Beuteanteil g. (-s,-e) : lod eus ar preizh g. ; *seinen Beuteanteil bekommen*, kaout e lod er preizh.

Beutegreifer g. (-s,-) : [loen.] preizher g., loen-preizh g.

Beutel g. (-s,-) : 1. sac'hig g. ; *Tabaksbeutel*, yalc'h-vutun b., liasenn b. ; *Brotbeutel*, bisac'h g. ; *Geldbeutel*, yalc'h b. ; 2. [loen.] godell b. ; 3. *einen leeren Beutel haben*, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr en e skeuliad, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ staget berr, na gaout daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, bezañ treut (skañv, plat, ridet, tanav) e yalc'h, bezañ erru skañv e yalc'h, na gaout a segal ken, bezañ hep liard toull, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vezh ; *aus einem Beutel zehren*, rannañ an dispignoù, boutinañ an dispignoù, mont war hanter (gant u.b.), mont war zaouhanter (gant u.b.), bezañ boutin an dispignoù (ar mizoù) ganto, lakaat boutin ar mizoù, ober boutin-boutin gant ar mizoù, bezañ pep tra kenetrezo, bezañ pep tra boutin etrezo, bevañ etrezo, bezañ pep tra daouhanter etrezo ; 4. [dre skeud.] *sich nach seinem Beutel richten*, dispign hervez e beadra, dispign hervez an arc'hant a zo en e gerz, reiñ diouzh e beadra, mont diouzh e aez, mont diouzh e beadra, ober tan diouzh ar c'heuneud, ober e gorniad diouzh e vutun, malañ diouzh an dour, lakaat e ouel diouzh e avel, ober dispignoù diouzh e c'hounidoù, ober ar chaoser diouzh al lenn, ober an eured gant ar pezh a vez, ober e samm diouzh e dorchenn ; *man muss sich ja nach seinem Beutel richten*, diouzh e aez eo kas ar saout er-maez, nebeut e ranker dispign pa ne c'hounezer ket kalz, ar paour a vank dezhañ malañ munut, bez' e ranker ober an eured gant ar pezh a dud 'zo.

Beutelabschneider g. (-s,-) : troc'her-yalc'h g., spazher ar yilc'hier g.

Beutelbär g. (-en,-en) : [loen.] *aschgrauer Beutelbär*, koala g.

Beutelfilter g. (-s,-) : sil sac'h g., sil korzenn g., sil loer g.

Beutelmäus b. (-,mäuse) : [loen.] logod godellek str.

beuteln V.k.e. (hat gebeutel) : 1. burutellañ, bleutaat ; *Mehl beuteln*, burutellañ bleud ; 2. [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] hejañ, stroñsañ, strilhañ. V.gw. (hat gebeutel) : sac'higellat.

Beutelratte b. (-,n) : [loen.] oposom g., sarigenn b. [*liester* sariged].

Beutelsäuger g. (-s,-) : [loen.] godelleg g., marsupel g.

Beutelschneider g. (-s,-) : troc'her-yalc'h g., spazher ar yilc'hier g., korbner g., trufler g., toupiner g., sklanker g., taper g., paker g.

Beutelschneiderei b. (-) : fliperezh g., korbnererezh g., trufflerezh g.

Beuteltier n. (-s,-e) : [loen.] godelleg g., marsupel g.

beutelustig ag. : troet da breizhañ, c'hoantek d'ober ar beilh, c'hoantek da breizhañ, c'hoantek da breizhata, c'hoantek d'ober ar skrap.

Beuterecht n. (-s,-e) : gwir da breizhañ g.

Beutesuche b. (-) : [loened] *auf Beutesuche sein*, bezañ o preizhañ ; *auf Beutesuche gehen*, mont da breizhañ.

Beutestück n. (-s,-e) : tamm preizh g., preizhadenn b.

Beutezug g. (-s,-züge) : skrap g., skrapadeg b., preizhadeg b., preizhadenn b., diskenn g.

bevölkern V.k.e. (hat bevölkert) : poblañ, tudañ, neriñ a bobl ; *ein Land bevölkern*, poblañ ur vro, tudañ ur vro, neriñ ur vro a bobl ; *neu bevölkern*, adpoblañ.

Bevölkern n. (-s) : pobladur g., poblidigezh b., tudidigezh b., neridigezh b.

bevölkert ag. : 1. poblet, tudet, tudek ; *dicht bevölkert*, poblet kaer / forzh poblet / stank ar bobl ennañ (Gregor), poblek, poblet-stank, stank an dud ennañ ; *dünn bevölkert*, amdudek, n'eus nemeur a dud o chom ennañ, poblet-rouez ; 2. buhezek, birvilh ennañ, kas-digas ennañ, mesk ennañ, charre ennañ, kalz a hej hag a brez ennañ.

Bevölkerung b. (-, -en) : poblañs b., poblad b., pobladenn b., pobl b., broad b. ; *landwirtschaftliche Bevölkerung*, poblañs ar gouerien b., pobl ar gouerien b. ; *erwerbstätige Bevölkerung*, poblañs labour b., poblañs oberiant b. ; *Alterung der Bevölkerung*, koshadur ar poblañs g. ; *die Bevölkerung des Landes ist katastrophal zurückgegangen*, koazhet-naet eo niver an dud er vro, spontus eo gwelet penaos eo nebeutaet an dud er vro, erru eo didud ar vro.

Bevölkerungsabnahme b. (-, -n) : diskar ar boblañs g., digresk ar boblañs g., diboblidigezh b., dibobladur g., didudañ g.

Bevölkerungsaufbau g. (-s) : frammadur ar boblañs g.

Bevölkerungsbewegung b. (-, -en) : lusk ar boblañs g.

Bevölkerungsdichte b. (-, -n) : stankter ar boblañs g., stankted ar boblañs b.

Bevölkerungsdruck g. (-s) : bount ar boblañs g., gwask poblañsel g.

Bevölkerungsentwicklung b. (-) : kresk ar boblañs g. ; *natürliche Bevölkerungsentwicklung*, emgresk g.

Bevölkerungsexplosion b. (-, -en) : tarzhidigezh ar boblañs b., trummgresk ar boblañs g., trummgresk ar feur genel g., neridigezh an dud b.

Bevölkerungsgruppe b. (-, -n) : strollad poblañs g.

Bevölkerungsherd g. (-s, -e) : lec'h poblet-stank g.

Bevölkerungspyramide b. (-, -n) : pikern an oadoù g., krugell an oadoù b., piramidenn an oadoù b.

Bevölkerungsrückgang g. (-s, -rückgänge) : diskar ar boblañs g., digresk ar boblañs g., diboblidigezh b., dibobladur g., didudañ g.

Bevölkerungsschicht b. (-, -en) : gwiskad poblañs g., renkad b., kouch g., meuriad g.

Bevölkerungsschutz g. (-es) : difenn distourm g.

Bevölkerungsstand g. (-s) : stad ar boblañs b.

Bevölkerungsstatistik b. (-, -en) : stadegoù poblañs lies.

Bevölkerungsüberschuss g. (-s, -überschüsse) : reñver poblañs g., dreistniver a boblañs g., dreistpoblañs b.

Bevölkerungsverteilung b. (-, -en) : dasparzh ar boblañs g.

Bevölkerungswachstum n. (-s) : kresk ar boblañs g., kreskidigezh ar boblañs b. ; *dem explosionsartigen Bevölkerungswachstum entgegenwirken*, herzel ouzh neridigezh an dud, herzel ouzh tarzhidigezh ar boblañs, herzel ouzh trummgresk ar boblañs.

Bevölkerungszahl b. (-, -en) : sifr ar boblañs g.

Bevölkerungszunahme b. (-, -n) /

Bevölkerungszuwachs g. (-es, -zuwächse) : kresk ar boblañs g., kreskidigezh ar boblañs b. ; *dem explosionsartigen Bevölkerungszuwachs*

entgegenwirken, herzel ouzh neridigezh an dud, herzel ouzh tarzhidigezh ar boblañs.

bevollmächtigen V.k.e. (hat bevollmächtigt) : *jemanden bevollmächtigen*, reiñ prokul d'u.b. (Gregor), reiñ galloud d'u.b. dre skrid, reiñ lizher digor d'u.b. ; *galloudegañ u.b. ; durch einen bevollmächtigten Stellvertreter*, dre dredeog.

Bevollmächtigte(r) ag.k. g./b. : kemennad g., tredeog g., kannad-meur g., leuriad g., leunc'halloudeg g.

Bevollmächtigung b. (-, -en) : prokul g., dileuriadur g., kannadur g., galloudegadur g.

bevor stag. isurzh. : a-raok ma, kent ma, kent eget ma, diagent ma, a-raok, a-raok da, kent, kent da, a-barzh ma, ken na, a-benn ma ; *bevor ich sterbe*, a-raok mervel, a-raok din mervel ; *das Schiff erreichte den Hafen, kurz bevor der Sturm losbrach*, nebeut a-raok ma tirollas ar gorventenn e tegouezhas ar vag er porzh ; *bevor sie zur Arbeit geht, bringt sie ihre Kinder in die Schule*, a-barzh mont d'he labour e kas he bugale d'ar skol, a-raok dezhi mont d'he labour e kas he bugale d'ar skol, kent dezhi mont d'he labour e kas he bugale d'ar skol, kent mont d'he labour e kas he bugale d'ar skol ; *bevor es Nacht wird*, a-raok ma vo noz, kent ma vo noz, kent eget ma vo noz, a-raok an noz, kent an noz, a-raok ma vo deuet an noz, kent ma vo deuet an noz, kent eget ma vo deuet an noz, a-raok ma vo noz anezhi, kent ma vo noz anezhi, kent eget ma vo noz anezhi, a-barzh an teñval ; *ich treffe keine Entscheidung, bevor ich den Sachverhalt kenne / bevor ich den Sachverhalt nicht kenne, treffe ich keine Entscheidung*, ne gemerin diviz ebet kent ma anavezin holl beragoù an afer, ne gemerin diviz ebet hep betek-gouzout ; *bevor du sie findest, wirst du noch lange laufen müssen*, a-benn ma kavi ar re-se ec'h eus fred da vale ; *bevor ich es nicht gesehen habe, werde ich es nicht glauben*, me a vank din gwelet a-raok krediñ ; *bevor er nicht den Fehler an der Maschine gefunden hat, will er den Arbeitsplatz nicht verlassen*, ne yelo ket kuit eus e bost-labour, ken n'en devo kavet petra a ya a-dreuz gant ar mekanik ; *diese Frau musste lange warten, bevor sie ihr erstes Kind bekam*, chomet e oa ar vaouez-se pell hep he devout bugale ; *er war gesund, bevor er krank wurde und war krank, bevor er starb*, yac'h e oa pa glañvas ha klañv pa varvas.

bevormunden V.k.e. (bevormundete / hat bevormundet) :

1. derc'hel dindan e ward, derc'hel en e veli, gwardoniañ, gouleviañ ; 2. [dre skeud.] derc'hel en e roll, derc'hel dindan gazel-ge, derc'hel berr war sugelloù u.b., derc'hel berr war u.b., derc'hel war u.b., derc'hel berr gant u.b., treiñ ha distreiñ u.b.

Bevormundung b. (-, -en) : 1. gward g., gwardoniezh b. ; 2. [dre skeud.] tadelouriezh b., tadenerezh g., kazel-ge b., gwardoniezh b., goulevierezh g.

bevorrechten / bevorrechtigen V.k.e. (bevorrechtete / hat bevorrechtet // bevorrechtigte / hat bevorrechtigt) : brientekaot, dreistgwiriañ, reiñ gwirioù-dreist da.

bevorrechtet / bevorrechtigt ag. : 1. brientek ; 2. [treuzdougen] kentwiriek.

Bevorrechtigung b. (-, -en) : brientekaot g., brientekadur g., dreistgwiriañ g., dreistgwiriadur g., dreistgwiriadurezh b.

bevorstehen V.gw. (stand bevor / hat bevorgestanden) : 1. bezañ darev da erruout ; *es steht unmittelbar bevor*, darev eo da erruout ; 2. tostaat, bezañ o tont, bezañ en

hent dirak an-unan ; *wer weiß, was uns noch bevorsteht* ? piv a oar petra a zegouezho ganeomp c'hoazh ? piv a oar peseurt c'hoari a zo en hent c'hoazh ? ; *er weiß nicht, was ihm bevorsteht*, ne oar ket c'hoazh dre belec'h en deus da dremen ; *ich hatte keine Ahnung, was uns bevorstand, ich wusste nicht, was uns bevorstand*, ne ouien ket petra a vije gouest da c'hoarvezout, ne welen ket petra a oa en hent dirazomp, ne welen ket petra a oa o tont deomp, ne ouien ket dre belec'h hor boa da dremen ; P. *es steht ihm etwas bevor*, gwall drubuilhoù a zo en hent dirazañ, en un drubuilh e vo a-benn nemeur ; *das lässt ahnen, was uns bevorsteht*, kement-se a ziskouez petra 'zo da zont c'hoazh.

bevorstehend ag. : 1. davev da erruout ; 2. o tont ; *die bevorstehenden Ferien*, ar vakañsoù a vo a-benn nebeut lies., ar vakañsoù kentañ lies., ar vakañsoù o tont lies.

bevorteilen V.k.e. (bevorteilte / hat bevorteilt) : harpañ, harpañ war well, reiñ lañs da, reiñ al lañs da, reiñ kas da, lakaat dreist.

bevorzugen V.k.e. (bevorzugte / hat bevorzugt) : 1. harpañ, harpañ war well, reiñ lañs da, lakaat dreist ; *sie werden bevorzugt*, an dienn hag an amann dezho ; 2. karet gwell, kavout gwelloc'h, bezañ gwell gant an-unan, moumounañ ; *diese Pflanzen bevorzugen sandige Böden*, ar plant-se a gar gwell douar sabronek.

bevorzugt ag. : 1. karetañ, muiañ karet, gwellañ-deuet, gwellañ karet ; *der Bevorzugte*, ar gwellañ-deuet g., ar moumoun g., an hini gwellañ deuet g., al lallig g., al lellig g. ; 2. brientek.

Bevorzugung b. (-, -en) : 1. fed da harpañ war well g., fed da reiñ lañs g. ; 2. gwellvez g., diuz g., fed da garet gwell g., fed da gavout gwelloc'h g., moumounerezh g.

bewachen V.k.e. (hat bewacht) : evezhiañ, eveshaat, eveshaat ouzh, evezhiañ ouzh, eveshaat war, gedal, gouarn, diwall, diogelaat, derc'hel war, gwardoniañ, gwelet war, beilhañ war, ober gward war, ober gwardoniezh war ; *das Haus bewachen*, diwall an ti ; *das Haus wird vom Hund gut bewacht*, ar c'hi a zo un alc'hwez mat war an ti ; *das Haus bewachen, solange die anderen Familienangehörigen weg sind*, bezañ paotr ar gêr, bezañ plac'h ar gêr ; *jemanden scharf bewachen*, derc'hel tost d'u.b., derc'hel tost war u.b., teurel evezh mat ouzh u.b., ober gward war u.b. ; [kr-l] *die Schafe von den Wölfen bewachen lassen*, bazañ an hoc'h, lakaat ar bas war an hoc'h, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, bezañ ur mailh da lakaat spilhoù e revr ar saout, labourat evel ma kac'h ar saout en noz.

Bewacher g. (-s, -) : 1. evezhier g., diwaller g., gward g., gouarner g., gouarnour g., mirer g. ; 2. [sport] evezhier g., P. ael-mat g., gward-korf g.

bewachsen V.k.e. (bewächst / bewuchs / hat bewachsen) : lakaat dindan blant.

V.em. **sich bewachsen** (bewächst sich / bewuchs sich / hat sich (t-rt) bewachsen) : bezañ gounezet tamm-ha-tamm gant ar plant ; *üppig bewachsen*, plantek, plantennek, hir ha fonnus evel foenn er prad dourek ; *mit Bäumen bewachsene Wallhecken*, kleuzioù koadet lies. ; *nicht bewachsene Felder*, parkeier noazh lies.

Bewachung b. (-, -en) : 1. gward g., diwall g., gouarnidigezh b., gouarnerezh g., diwallerezh g. ; [gwir] *unter polizeilicher Bewachung stehen*, bezañ dalc'het

dindan evezh ; 2. diwaller g., gward g., gouarner g., gouarnour g.

bewaffnen V.k.e. (hat bewaffnet) : armañ.

V.em. **sich bewaffnen** (hat sich (t-rt) bewaffnet) : armañ.

bewaffnet ag. : armet ; *bewaffnet sein*, bezañ armet, dougen un arm, bezañ un arm gant an-unan ; *mit bewaffneter Hand*, un arm en e zorn gantañ, krog en e arm ; *ein Bewaffneter*, un den armet g. ; *der bewaffnete Friede*, ar peoc'h armet g. ; *bis an die Zähne bewaffnet*, armet-kloz, armoù forzh pegement gantañ, armoù ken-ha-ken gantañ, armoù ken-ha-kenañ gantañ, armoù gantañ mui-pegen-mui, armet penn-kil-ha-troad / heuzet ha kentret (Gregor), armoù dreist-penn gantañ, harnezet hag hobregonet penn-kil-ha-troad, armoù gantañ a-vil-vern ; *bewaffneter Konflikt*, brezel g., stourm armet etre div riez g.

Bewaffnung b. (-, -en) : armadur g.

bewahren V.k.e. (hat bewahrt) : 1. gwareziñ, gwarediñ, goudoriñ, diwall, diogelaat, difenn, disgwallañ, gwardoniañ, ober gwardoniezh war, kaeañ, rageveshaat, rakdiwall, eveshaat, gouarn, gwarantiñ, mirout, beilhañ war, suraat ; *jemanden vor einer Gefahr bewahren*, gwareziñ u.b. diouzh un dañjer, diwall u.b. ouzh un dañjer, diwall u.b. rak un dañjer, difenn u.b. ouzh un dañjer, kaeañ u.b. ouzh un dañjer, gwarantiñ u.b. diouzh un dañjer, treiñ un dañjer diwar u.b., distreiñ un dañjer diwar u.b., eveshaat u.b. diouzh un dañjer ; *einen Schatz bewahren*, diwall un teñzor, eveshaat un teñzor, mirout un teñzor ; *seinen Platz in einer Warteschlange bewahren*, difenn e renk en ul lostad tud, difenn e dro en ul lostad tud, delc'her e renk ; *Gott bewahre mich !* Doue ra bellay droukfortun diouzhin / Doue ra bellay gwallfortun diwarnon (Gregor), Doue da'm c'hendalc'ho, Doue da'm miro ; *Gott bewahre !* Doue ra viro ! Doue da viro ! ; *Gott bewahre, dass der Kanzler wird !* Doue da virout ouzh hennezh a vezañ kañseller ! ; 2. lakaat agostez, klenkañ, dastum, gorren, mirout en diogel (e surentez, er goudor, e savete, er gwarez, er gwasked, en aior, a du vat), derc'hel en ul lec'h klet ; *Schmuck in einem Kasten bewahren*, mirout bragerizoù en un arc'h vihan, derc'hel bragerizoù en un arc'h vihan ; *etwas im Gedächtnis bewahren*, derc'hel soñj (derc'hel eñvor, derc'hel koun) eus udb, chom ar c'houn eus udb en e spered, delc'her udb en e benn ; *jemandes Worte im Herzen bewahren*, mirout komzoù u.b. en e galon, bezañ c'hoazh ar soñj eus komzoù u.b. en e galon (Gregor), bezañ chomet ar c'houn eus komzoù u.b. en e galon ; 3. delc'her, kendelc'her, kendelc'her gant, mirout, gouarn, chom ; *kalttes Blut bewahren, seine Ruhe bewahren*, derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, derc'hel war e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, chom mestr war e skiantoù, reizhañ barradoù e galon ; *man muss den Verstand bewahren*, ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark) ganti ; *Stillschweigen bewahren*, chom mut, chom war dav, tevel e c'henoù, na rannañ grik, chom dilavar, delc'her war e deod, derc'hel war e latenn, chom mik, delc'her udb er genoù, reiñ peoc'h, chom peoc'h ; *wir müssen zusehen, wie wir auch in der Zukunft ein*

fleißiges und fähiges Personal bewahren, deomp-ni da gavout an tu da genderc'hel implijdi aketus ha barrek.

V.em. **sich bewahren** (hat sich (t-rt) bewahrt) : en em ziwall diouzh, diwall diouzh, diwall rak, eveshaat war ; *bewahret euch vor Weibertücken*, diwallit diouzh taolioù ganas (diouzh taolioù fobiez, diouzh barad, diouzh lasoù, diouzh ijin fall) ar merc'hed, biskoazh chañs vat n'eus bet o karet ar merc'hed, a-viskoazh ez eus bet lavaret n'eus chañs vat ebet o karet ar merc'hed, neb a laz e wreg a ra un dra : erbediñ he bara a ra, karet ar merc'hed a denn peurvuiañ da wall fin.

bewähren V.k.e. (hat bewährt) : kadarnaat ; *seinen guten Ruf bewähren*, kendalc'h e vrud, delc'h e droad er par, difenn e anv mat (e anv kaer), [plac'h] derc'hel uhel he banniel.

V.em. **sich bewähren** (hat sich (t-rt) bewährt) diskouez e varregezh ; *er hat sich bewährt*, diskouezet en deus peseurt danvez a zo ennañ ; *sich nicht bewähren*, diskouez bezañ divarrek, na zont a-benn eus un amrouadur bennak.

Bewahrer g. (-s,-) : mirer g.

bewahrheiten V.k.e. (hat bewahrheitet) : kadarnaat, seveniñ, kas da benn, kas da vat.

V.em. **sich bewahrheiten** (hat sich (t-rt) bewahrheitet) : dont da wir, dont da vezañ gwir ; *seine Vorhersage hat sich bewahrheitet*, deuet eo e gaoz da wir, deuet eo e gaoz da vezañ gwir.

Bewahrtheit b. (-) : kadarnadur g.

bewährt ag. : a fiziañs, fiziadus, amprout, [tra] solius, [den] a c'haller fiziout ennañ ; *bewährter Freund*, mignon a fiziañs g., mignon chomet leal e pep degouezh g., mignon feal g.

Bewährtheit b. (-) : 1. gwirlegezh b., gwirionder g., started b., dalc'h g., perzhed uhel b., soliusted b. ; 2. fealded b., fiziusted b.

Bewahrung b. (-,en) : gwarezadur g., mir g., mirerezh g., miridigezh b., kendalc'h g., difennadur g., difennerezh g., gouarnidigezh b., gwardoniezh b.

Bewährung b. (-,en) : 1. amrouadur g., kadarnadur g., gwiriekadur g. ; *jemandem Zeit zur Bewährung lassen*, reiñ amzer d'u.b. da ziskouez e volonteiz vat, reiñ amzer d'u.b. da ziskouez e varregezh ; 2. [gwir] gourzezh g., frankiz da c'hortoz b. ; *eine Strafe zur Bewährung*, ur c'hastiz gant gourzezh g.

Bewährungsaufsicht b. (-) : [gwir] *unter Bewährungsaufsicht stehen*, bezañ evezhiet e frankiz ; *Freilassung mit Bewährungsaufsicht*, frankiz evezhiet b.

Bewährungsfrist b. (-) : [gwir] gourzezh g. ; *drei Monate Gefängnis mit Bewährungsfrist*, tri miz toull-bac'h gant goursez ; *Bestrafung mit Bewährungsfrist*, goursez kastiz g., dale-kastiz g., kastiz gant gourzezh g.

Bewährungshelfer g. (-s,-) : gwazour sokial e karg eus an amrouadur g.

Bewährungsprobe b. (-,n) : amprouenn b., amprout g., arnod g., amodenenn b., prouad g.

bewalden V.k.e. (hat bewaldet) : koadañ, lakaat dindan goad.

bewaldet ag. : koadek, koadet-stank, gwezek, dindan goad, goloet a goadeier ; *dünn bewaldet*, koadet-rouez, koadet-tanav.

Bewaldung b. (-,en) : koaderezh g., koadañ g.

bewältigen V.k.e. (hat bewältigt) : 1. trec'hiñ, bezañ trec'h da, tremen dreist, dont a-benn eus, kaout al levezon war, mestroniañ ; *Schwierigkeiten bewältigen*, trec'hiñ diaesterioù 'zo, bezañ trec'h da ziaesterioù 'zo, tremen dreist (dont a-benn eus) diaesterioù 'zo, kaout al levezon war diaesterioù 'zo, lammat dreist ar spenn ; *alle Hindernisse bewältigen*, bezañ trec'h d'an holl gontrolezhioù ; *wer ein bisschen Erfahrung hat, kann diese Arbeit leicht bewältigen*, an hini en deus un tamm boaz ne vez ket pell oc'h ober al labour-se, un den un tammig kustum a ra al labour-se en ur berrig amzer, ar maneur-mañ ne c'houlenn nemet un tamm skiant-prenet ; 2. ensammañ, sammañ, kemer war e chouk.

bewältigend ag. : strobineus, hoalus, boemus, dudius-dreist, dudius, bamus, sorc'hennus, estlammus, marzhus.

Bewältigung b. (-,en) : 1. sevenidigezh b., peursevenadur g. ; 2. sujidigezh b., trec'hadenn b., mestroniadur g. ; 3. ensammadur g., sammadur g. ; *jemandem bei der Vergangenheitsbewältigung helfen*, sikour u.b. da ensammañ e dremenet.

bewandert ag. : [dre skeud.] ampart, akuit, diampech, abil, barrek, gouiziezh, embreget, gourdon, kalet ; *er ist in Naturwissenschaften wohl bewandert*, hennezh a zo kreñv war (a oar mat diouzh, a zo akuit-mat war, a zo kalet war) skiantoù an natur, hennezh a oar anezhi war tachenn skiantoù an natur, hennezh a zo ur mailh war tachenn skiantoù an natur, hennezh a zo ki war tachenn skiantoù an natur, hennezh a zo un tad den (ur mestr) war tachenn skiantoù an natur, anaoudek-tre eo eus (war, war-dro) skiantoù an natur, barrek eo war skiantoù an natur, gouiziezh eo war skiantoù an natur, don eo war skiantoù an natur, ifam eo war skiantoù an natur, un den mat-krak eo war tachenn skiantoù an natur.

Bewandertheit b. (-) : ampartiz b., mailhoni b., skiant-prenañ b., skiant-prenet b., skiant-pren b., skiant-desket b., chem g., chemet g., gouiziegezh b., skiant b.

bewandt ag. : *bei so bewandten Umständen*, an traoù o vezañ evel m'emañ, pep tra o vezañ er c'hiz-se (Gregor), p'emañ kont evel-se ; *so ist die Sache bewandt*, e giz-se emañ kont (emañ an traoù).

Bewandtnis b. (-,se) : tro b., troad b., stumm g., temz g., pleg g., plegenn b. ; *damit hat es folgende Bewandtnis*, ha setu penaos emañ kont gant an dra-se.

bewässern V.k.e. (hat bewässert) : दौरा, दौरा, gouerañ, gwazhiañ, gwazhiñ, kanouc'hellañ, kaniañ, kanolañ, strimpiñ, strimpiñ dour war ; *die Steppen bewässern*, kanouc'hellañ ar stepinier.

Bewässern n. (-s) / **Bewässerung** b. (-,en) : दौरा, दौरा, gourerezh g., kanouc'hellañ g.

Bewässerungsanlage b. (-,n) : kenreizhiad दौरा, aveadur दौरा g.

Bewässerungsfeldwirtschaft b. : gounidigezh dre zourañ b.

Bewässerungsgraben g. (-s,-gräben) : ruzelenn b., kanouc'hell b., gwazh b., gouer b., riolenn b. ; *Bewässerungsgräben ziehen*, antañ, kanouc'hellañ, kaniañ d'an dour, gwazhiañ, gouerañ.

Bewässerungskanal g. (-s,-kanäle) : ruzelenn b., kanouc'hell b., gwazh b., riolenn b. ; *Bewässerungskanäle ziehen*, antañ, kanouc'hellañ, kaniañ d'an dour, gwazhiañ, gouerañ.

Bewässerungssystem n. (-s,-e) : reizhiad dourañ b., reizhiad kanouc'hellañ b.

bewegbar ag. : fiñvus, dilec'hius, rikl-dirikl, heloc'h, helusk, hefiñv, kefluskus, lem-laka, loc'hus, lusk-dilusk, luskellus, war fiñv ; *leicht bewegbar*, heloc'h, helusk, hefiñv, rouez.

bewegen¹ V.k.e.(digemm : hat bewegt) : 1. luskañ, lakaat fiñv e, kefluskañ, fiñval, flachañ, fichañ, loc'hañ, diloc'hañ, dilec'hiañ, dibradañ, bouljal, maniañ ; *der Wind bewegt die Blätter*, lusket e vez an delioù gant an avel, emañ an delioù o fiñval gant an avel, frizañ a ra an delioù, an avel a laka an delioù da hejañ, hejañ a ra an delioù en avel, luskañ a ra an delioù en avel, luskellañ a ra an delioù ouzh c'hwez an avel ; *der Wind bewegt das Meer*, an avel a laka fiñv er mor, an avel a geflusk ar mor ; *diese Steine lassen sich nur schwer bewegen*, ar mein-se a zo gourd da loc'hañ ; *von der Stelle bewegen*, dilec'hiañ, lakaat fiñv (en udb), dibradañ ; *hin und her bewegen*, lavigañ, kas a bep tu, kas a-gleiz hag a-zehoù, kas-digas, lemlakaat, loc'hañ-diloc'hañ, luskañ ; *bewegende Kraft*, [fizik] nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., nerzh-kefluskañ g. ; *das Tierchen bewegt seine Beine*, pafalañ a ra al loenig ; 2. fromañ, pikañ kalon u.b., begañ, esmaeñ, trivliañ, skeiñ from [en u.b.], ober ur from da ; *jemanden zum Mitleid bewegen*, lakaat u.b. da drueziñ, lakaat truez da sevel e kalon u.b., enaouiñ truez en u.b., ober d'u.b. kaout truez, dougen u.b. d'an druez, elumiñ truez e kalon u.b.

V.em. **sich bewegen** (hat sich (t-rt) bewegt) : 1. bezañ war loc'h, bezañ war fiñv, fiñval, loc'hañ, fichañ, flachañ, bouljal, emfiñval, maniañ, hejañ, luskañ, kefluskañ ; *sich innerhalb eines Staates frei bewegen*, mont ha dont en e frankiz e diabarzh ur Stad, mont ha dont digabestr e diabarzh ur Stad, bezañ frank d'an-unan mont ha dont e diabarzh ur Stad ; *wir standen so dicht nebeneinander, dass wir uns nicht bewegen konnten*, ken enket e oamp ken na c'hallemp ket fiñval ; *sich im Kreise bewegen*, ober troioù, mont a-gelc'h, kefluskañ war gelc'h, mont war gelc'h, dilec'hiañ a-gelc'h ; *sich wellenförmig bewegen*, ober gwagennoù, gwagennañ, houlennañ ; *sich in Sprüngen bewegen*, mont a-lamm, mont a-lammoù ; *sich ununterbrochen bewegen*, loc'hata, bezañ fiñv-difiñv ; *sich weiter bewegen*, kendelc'her e lusk ; *sich hin und her bewegen*, lavigañ, treiñ ha distreiñ, merat, meskañ, treuzigellañ, torodelliñ, fistoulat, fourgasiñ, bezañ lusk-dilusk, bezañ luskellus, bezañ fiñv-difiñv, frinkal ha difrinkal, firbouchal, fistoulat, difretañ, fringal, bezañ hej gant an-unan, hejañ, luskañ, P. flikennat ; *sich hin und her bewegend*, lusk-dilusk, luskellus ; *dank Muskeln können sich die Augen bewegen*, kigennoù a embreg (a vani) al lagad ; *sie spürte in ihrem Bauch, wie sich ihr Baby bewegte*, he bugel a verzas o tridal enni ; *sie bewegt sich geschmeidig*, hec'h izili a ya gwevn endro ; *keiner bewegte sich*, diflach e chome an dud, den ne flache takad ; 2. [dre skeud.] *sich in vornehmen Kreisen bewegen*, hentiñ (daremprediñ) ar pennoù bras, hentiñ tud cheuc'h, hentiñ tud vrav, hentiñ an tev, kejañ ouzh ar pennoù bras, en em gavout gant tud a renk uhel ; 3. cheñch, emdreiñ, bezañ war fiñv.

bewegen² (bewog / hat bewogen) V.k.e.: atizañ, broudañ, kennerzhañ, reiñ gred da, brochañ, bountañ, poulzañ,

kentraouiñ, alej, kefluskañ, luskañ ; *was bewog dich zur Abreise* ? petra en doa lusket ac'hanout da vont kuit ? en abeg da betra e oas aet kuit ? pe dre an abeg / pe rak tra / pe diwar-benn tra / diwar-benn petra e oas aet kuit ? (Gregor) ; *sich bewogen fühlen, etwas zu tun*, bezañ lusket (techet, douget) d'ober udb ; *sich bewegen lassen*, distartaat, habaskaat d'an-unan, ameniñ, plegañ e santimant, diskregiñ diouzh e vennozh ; *er ließ sich zur Reise bewegen*, a-benn ar fin en doa asantet ober ar veaj ; *jemanden dazu bewegen, etwas zu tun*, broudañ (atizañ, brochañ, poulzañ, alej) u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, reiñ bod d'u.b. d'ober udb, reiñ bodenn d'u.b. d'ober udb, dougen (lakaat) ur re d'ober udb (Gregor), deseñ u.b. d'ober u.b., gounit war u.b. d'ober udb, gounit war u.b. ma rafe udb, gounit u.b. d'ober u.b.

bewegend ag. : 1. fromus, esmaeüs, trivliadus ; 2. luskus, kefluskus ; *sich hin und her bewegend*, lusk-dilusk, luskellus.

Beweger g.(-s,-) : [Aristoteles, preder.] loc'her g. ; *unbewegter Beweger*, loc'her difiñv g.

Beweggrund g. (-s,-gründe) : dougad g., lusk-oberiañ g., abeg-oberiañ g., pennabeg g., arbenn g., kaoz b., pennkaoz g., perag g., abeg g., kuzhabeg g., perzh g., lec'h g., kantabeg g., digarez g., gwir g., rezon b. ; *Ihre Beweggründe sind gerechtfertigt*, ho rezonioù a zo mat ha reizh, hoc'h abegoù a zo mat ha reizh ; (*sellit ouzh Anlass*).

Bewegkraft b. (-,-kräfte) : nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., nerzh-kefluskañ g.

beweglich ag. : 1. fiñvus, dilec'hius, dilec'hiadus, rikl-dirikl, heloc'h, helusk, hefiñv, kefluskus, lem-laka, loc'hus, lusk-dilusk, luskellus, luskus, war fiñv ; *leicht beweglich*, heloc'h, helusk, hefiñv, rouez ; [mezeg.] *wieder beweglich machen*, dic'hourdañ, digros, digropañ, divorzañ da, dihunañ, divavañ, divorfilañ, dirennañ ; [fizik] *beweglicher Körper*, loc'hell b. ; 2. [gwir] *bewegliche Güter*, madoù heloc'h lies., madoù annez lies. ; 3. *sein Geist ist höchst beweglich*, hennezh a zo ur mab fin evel ar seiz, ur spered gwevn a zen eo hennezh (Gregor), ur paotr gwevn a spered a zo anezhañ ; 4. [tekn.] *die zwei Teile sind beweglich miteinander verbunden*, an daou damm a labour an eil gant egile ; 5. mont-dont ; *bewegliches Fest*, gouel mont-dont g. / gouel a ya hag a zeu g. / gouel a cheñch deiz bep bloaz g. / gouel n'eo ket stabil g. (Gregor) ; 6. [kozh] fromus, esmaeüs, trivliadus.

Beweglichkeit b. (-) : 1. fiñvusted b., fiñvuster g., dilec'hiusted b., dilec'hiuster g., dilec'hiadusted b., dilec'hiaduster g., kefluskuster g., kefluskusted b., luskuster g., luskusted b., flach g. ; 2. bevder g., bividigezh b., berv g. ; 3. lemmded a spered b., kaozeüstet b., bouilhded b., primded b., krakted b.

bewegt ag. : 1. war loc'h, war fiñv, fiñvus ; 2. rust, diaes, diroll, lusk-dilusk, fall ; *bewegte See*, gwall vor g., mor rust (diaes, diroll, fall, lourt, pounner) g. ; 3. [dre skeud.] turmut, turmodus, darvoudaouek, leun a durmud ; *bewegte Vergangenheit*, buhez diagent gwall drubuilhet b., amzer dremenet trubuilhet b. ; *bewegtes Leben*, buhez leun a drubuilhoù, buhez leun a reuziadoù, buhez turmodus b., buhez leun a durmud b. ; 4. touchet, piket e galon, from, fromet, from warnañ ; *bewegten Herzens*,

from (tur mud) ennañ, fromet e galon, from e galon, piket e galon, bras e esmae ; *bewegt sein*, esmaeañ, trivliañ.

Bewegte(s) ag.k. n. : [preder.] loc'hed g., lusked g.

Bewegtheit b. (-) : *innere Bewegtheit*, trivliad g., trivliadenn, from g., fromadenn b., trid-kalon g., esmae g.

Bewegung b. (-, -en) : **1.** loc'h g., lusk g., luskad g., keflusk g., fiñv g., fiñvadenn b., fiñvad g., fiñvadur g., fiñverezh g., fiñvadeg b., jestr g., flach g., fich g., dilec'hiadenn b. ; *jemanden in Bewegung setzen*, lakaat bole e divesker u.b., lakaat lusk e divesker u.b., lakaat mani en u.b., ober tan d'u.b., reiñ herr d'u.b., reiñ kas d'u.b., lakaat kas en u.b. ; *etwas in Bewegung setzen*, *etwas in Bewegung bringen*, lakaat fiñv en udb, reiñ herr d'udb, luskañ udb, loc'hañ udb, diloc'hañ udb, lañsañ udb, dibradañ udb, reiñ lañs d'udb, reiñ lusk d'udb, brachitellat udb, lakaat tro en udb, plantañ tro en udb, sankañ tro en udb, lakaat udb da vont en-dro, kas udb en-dro, lakaat udb da vale, lakaat udb e bole, reiñ bole d'udb, plantañ bole en udb, lakaat bole en udb, lakaat udb da vont war-raok ; *sich in Bewegung setzen*, loc'hañ, diloc'hañ, diflach, diplas, diplasañ, dilec'hiañ, reiñ lusk d'e zivesker, mont war lusk, dibradañ, diharpañ, dont fiñv en an-unan ; *sich Bewegung machen*, *sich Bewegung verschaffen*, trevelliñ un tamm bennak, ober un dro-vale, eouliañ e izili, dirennañ e zivesker, dic'hourdañ e zivesker ; *bei der kleinsten Bewegung*, ma fiñver un netraig ; *er ist dauernd in Bewegung*, hennezh a vez atav o ruilhal hag o verat e gorf, hennezh a vez atav fiñv-difiñv, red-dired e vez atav, hennezh a vez atav o tarlaskat, fichfich eo, war vale emañ atav ; [sonerezh] *stufenweise Bewegung*, keflusk nesderezh g. ; [tr-l] *alle Hebel in Bewegung setzen*, ober bec'h bras, ober a-walc'h (lakaat e holl studi, lakaat e holl nerzh, plantañ e holl nerzh) evit dont a-benn eus udb (Gregor), ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober e seizh posupl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e seizh gwellañ, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, en em aketiñ e pep doare, ober e wir wellañ, lakaat an diaoul e pevar ; **2.** [dre skeud.] tur mud g., birvilh g., from g. ; *es gab eine große Bewegung unter den Zuschauern*, turmudañ a reas an arvesterien, an arvestidi e savas birvilh enno ; *vor Bewegung zitterte ihre Stimme*, gant ar fromet e oa e krene he mouezh ; **3.** [fizik] *Lehre von der reinen Bewegung*, loc'honiezh poellel b. ; *drehende Bewegung*, fiñv-tro g., loc'h kelc'hiek g., fiñv kelc'hiek g., fiñv troial g. ; *schwingende Bewegung*, loc'h luskelladek g., fiñv luskelladek g., fiñv palantier g., lusk-dilusk g., luskellad g., luskellerezh g., luskell b. ; *kontinuierliche Bewegung*, fiñv kendalc'hek g., loc'h kendalc'hek g. ; *rückläufige Bewegung*, **a**) argiladenn b., souzadenn b., kiladenn b., adreñvadenn b. ; **b**) [stered.] souadur g., loc'h diadreñv g. ; **4.** [polit., sevenadur] emsav g., luskad g., froudad g./b. ; **5.** [sonerezh] keflusk g. ; *gleiche Bewegung*, keflusk kenstur g.

Bewegungs- : ... kefluskañ, kefluskus, ..luskañ, fiñvel.

Bewegungsablauf g. (-s, -abläufe) : heuliadenn jestroù b.

Bewegungsenergie b. (-) : gremm fiñvel g., energiezh fiñvel b.

bewegungsfähig ag. : fiñvus, dilerc'hius, heloc'h, monedus, fiñv-difiñv, mont-dont.

Bewegungsfähigkeit b. (-) : fiñvusted b., dilerc'hiusted b., luskuster g., kefluskuster g., flach g., loc'husted, heloc'hded b., monedusted b. ; *die Bewegungsfähigkeit einer Hand wieder herstellen*, ober d'un dorn labourat adarre, addiorren un dorn.

Bewegungsfreiheit b. (-) : **1.** gwir da vont ha da zont en e frankiz g. ; **2.** frankiz loc'hañ b., plas g., lec'h g., lijor g. ; *ich lasse mich ungern in meiner Bewegungsfreiheit einschränken*, ne blij ket din bezañ luziet (bezañ strobet, bezañ nasket berr), me a blij din kaout hed va gar, ne fell ket din bezañ dalc'het e nep tra, ne blij ket din pa ne c'hallan ket fiñval em roll, ne blij ket din pa ne vezan ket libr ; *hier werden die Tiere genug Bewegungsfreiheit haben*, amañ e vo ec'hon d'al loened, en o ec'hon e vo al loened amañ, amañ e c'hall al loened bale en o ec'hon, amañ e vo frank war al loened, amañ ne vo ket gwasket al loened.

Bewegungsgesetz n. (-es, -e) : lezenn al loc'h b.

Bewegungsgröße b. (-) : ampled al loc'h b.

bewegungshemmend ag. : daleüs, strobos, dilerc'hius.

Bewegungskraft b. (-) : nerzh kefluskus g., nerzh luskur g., nerzh-luskañ g., nerzh-kefluskañ g.

Bewegungskrieg g. (-s, -e) : brezel fiñv-difiñv g.

Bewegungslehre b. (-) : korzhoniezh b., loc'honiezh b.

bewegungslos ag. : mot, motet, reut evel un tamm koad, difiñv, divoulj, difiñv evel ur maen en ur c'hleuz, diflach, dilusk, dilavig, diloc'h, diemlusk, digeflusk, divrall, a-boz, mik, hep jestr ebet ; *bewegungslose See*, mor sioul (plaen, habask, dous, kalm, kalm-gwenn, lor) g.

Bewegungslosigkeit b. (-) : difiñv g., diluskenn b., difiñvded b., diemlusk g., dilusk g., digeflusk g., diflach g.

Bewegungsmangel g. (-s) : diouer a embregerezh-korf g.

Bewegungsmuskel g. (-s, -n) : [korf.] kigenn loc'hañ b.

Bewegungssitz g. (-es, -e) : [tekn.] kenjuntañ gant laoskijenn g., kenjuntañ gant trec'houllo g.

Bewegungsspiele lies. : c'hoarioù dindan an amzer lies.

Bewegungstherapie b. (-) : leuñvouriezh b., bevfiñvouriezh b.

Bewegungsübertragung b. (-, -en) : [fizik] treuzkas al loc'h g.

bewegungsunfähig ag. : dic'houest da fiñval.

Bewegungsvermögen n. (-s) : fiñvusted b., dilerc'hiusted b., luskuster g., kefluskuster g., flach g., loc'husted, heloc'hded b., monedusted b.

bewehren V.k.e. (hat bewehrt) : [lu, kozh] armañ, lakaat e stad d'en em zifenn.

beweiben V.em. : **sich beweiben** (hat sich (t-rt) beweibt) : [kzh] dimeziñ, eurediñ, priediñ, prietaat, fortunañ, kemer pried.

beweiden V.k.e. (hat beweidet) : peuriñ, broustañ, ober ur peur da.

Beweihraucherer g. (-s, -) : **1.** ezañser g. ; **2.** [dre skeud.] tostenner g., fistouler g., lesaour g., lubaner g., luban g., loaver g., likaouer g., lorber g.

beweihrauchern V.k.e. (hat beweihrauchert) : **1.** ezañsiñ ; **2.** [dre skeud.] kanmeuliñ, milganmeuliñ, kas en tu-hont d'an neñv, meuliñ dreist, reiñ meuleudioù divuzul (amzere) da, ober stad vras eus (da), ober lid bras da, kanañ meuleudi da, reiñ mel da ... gant al loa-bod, reiñ ur

begad mel da, reiñ kaol da, reiñ kaol d'ar c'havr, reiñ pour da, reiñ moged da, mogediñ [u.b.], tresañ ton da.

V.em. **sich beweihräuchern** (hat sich (t-rt) beweihräuchert) : kanañ e veuleudi e-unan, en em veuliñ e-unan.

beweinen V.k.e. (hat beweint) : *jemanden beweinen*, gouelañ d'u.b., gouelañ war u.b., gouelañ kañv d'u.b., leñvañ d'u.b., kañvaouiñ d'u.b.

beweinenswert ag. : truezus, reuzeudik, keuzius, ranngalonus, mantrus, hirvoudus, daeraouus.

Beweis g. (-es,-e) : **1.** prouenn b., arroudenn b., arguzenn b. ; *überzeugender Beweis*, prouenn gendrec'hus b., prouenn skarus b., merk anat g. (Gregor) ; *zwingender Beweis*, *schlagender Beweis*, prouenn skarus b., prouenn na c'haller ket diarbenn b., prouenn diziarbennus b., prouenn diflach b., prouenn anataus b. ; *einen Beweis erbringen*, *einen Beweis liefern*, degas ur brouenn ; *einen Beweis entkräften*, terriñ (dizervaat, digadamaat, didalvesaat, nac'h, nullañ, dispenn) ur brouenn, disklêriañ ez eo didalvoud ur brouenn, freuzañ ur brouenn, kas ur brouenn da get (da netra, war netra, da vann), goulonderiñ ur brouenn ; *unter Beweis stellen*, prouiñ, lakaat anat, anataat, splannaat ; *halber Beweis*, brizhprouenn b., hanter brouenn b. ; *schriftlicher Beweis*, prouenn diazezet war ur skrid bennak b., testeni g. ; *ihm fehlten Beweise*, prouennoù a rae diouer dezhañ ; *das bedarf des Beweises*, ret eo prouiñ an dra-se ; *den Beweis eines Satzes führen*, prouiñ un delakadenn ; *ein Beweis guter Geschäftsführung*, ur brouenn a veradur mat b. ; **2.** testeni g., diskouezadur g.

Beweisantrag g. (-s,-anträge) : goulenn prouenn g.

Beweisaufnahme b. (-,-n) : imbourc'h ar prouennoù g., imbourc'hadenn ar prouennoù b. ; *die Beweisaufnahme beschließen*, goulenn ma vefe sellet ouzh ar prouennoù.

beweisbar ag. : prouadus, hag a c'haller prouiñ, anatadus, anataus.

beweisen V.k.e. (bewies / hat bewiesen) : **1.** prouiñ, lakaat anat, diskouez sklaer hag anat, disklêriañ, anataat, merkañ, savelañ, gwiriañ, diskouez, peurziskouez ; *die Wahrheit beweisen*, prouiñ ar wirionez ; *eine einfache Aussage reicht nicht, ihre Wahrheit muss auch bewiesen werden*, n'eo ket a-walc'h lavaret, dav eo prouiñ ; *seine Unschuld beweisen*, lemel pep tamall a-enep d'an-unan, en em zidamall, en em wennañ, en em ziskargañ, diskouez anat ez eur didamall ; *was will er uns damit beweisen ?* petra a fell dezhañ prouiñ ? ; [mat.] *den Lehrsatz beweisen*, prouiñ an delakadenn ; *nicht zu beweisen*, dianatadus, dibrouadus ; **2.** [dre heñvel.] diskouez, diskouez bezañ ; *Mut beweisen*, diskouez kalon, diskouez nerzh-kalon, diskouez bezañ kalonek, diskouez bezañ kadarn.

V.em. **sich beweisen** (bewies sich / hat sich (t-rt) bewiesen) : diskouez, diskouez bezañ ; *sich als mutig beweisen*, diskouez kalon, diskouez nerzh-kalon, diskouez bezañ kalonek, diskouez bezañ kadarn.

Beweiserhebung b. (-,-en) : [gwir] imbourc'h ar prouennoù g., imbourc'hadenn ar prouennoù b.

Beweisfrist b. (-,-en) : termen lakaet evit degas ur brouenn g.

Beweisführung b. (-,-en) : prouadenn b., prouadur g., anatadurezh b., anatidigezh b., poellatadenn b., poellataerezh g., arguzerezh g.

Beweisgrund g. (-s,-gründe) : arguzenn b.

Beweiskraft b. (-) : [gwir] nerzh prouiñ g.

beweiskräftig ag. : anat, anataus, prouek ; *beweiskräftige Tatsache*, prouenn anat b., fed anataus g., fed aprouus g. / fed statudus g. / testeni anat g. (Gregor) ; *beweiskräftiges Experiment*, taol-arnod hag a zegas ur brouenn anat g.

Beweislage b. (-,-n) : prouennoù dastumet lies., stad ar prouennoù b.

Beweislast b. (-) : *der Kläger trägt im Prozess die Beweislast*, d'ar c'hlemmer eo da zegas ar prouennoù dirak al lez-varn.

Beweismaterial n. (-s) : pezhioù prouiñ lies., prouennoù kendrec'hiñ lies.

Beweismittel n. (-s,-) : prouenn gendrec'hiñ b.

Beweisnot b. (-) : [gwir] diouer a brouennoù g.

Beweisschrift b. (-,-en) : teuliad harpañ g., teul kanteizhus g.

Beweisstück n. (-s,-e) : pezh prouiñ g., prouenn gendrec'hiñ b.

Beweisurkunde b. (-,-n) : prouenn b., testeni g., arroudenn b. ; *als Beweisurkunde*, evel testeni, evel prouenn.

bewenden V.gw. (implijet en un dro-lavar nemetken) : *es bei (mit) etwas bewenden lassen*, na glask gouzout hiroc'h, na c'houlenn hiroc'h, na vont pelloc'h gant udb, leuskel an traoù evel m'emañ, distreiñ diwar an diviz.

Bewenden [tr-] *damit hat es sein Bewenden*, echu ha mat pell 'zo ! echu ha fin dre eno ! echu ha kuit ha fin dre eno ! arabat klask hiroc'h ! distroomp diwar gement-se ! distroomp diwar an diviz-se ! lezomp an dra-se ! lezomp kement-se holl ! ne 'z aimp ket pelloc'h ! la ! laoskomp se neuze !

Bewerb g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] kevezerezh g., kevezañ g., kevez g., kevezadeg b., kenstriverezh g., kenstrivadeg b.

bewerben V.em. **sich bewerben** (bewirbt sich / bewarb sich / hat sich (t-rt) beworben) : lakaat e anv, goulenn, en em ginnig, emskrivañ, mont war ar renk ; *sich um eine Stelle bewerben*, bezañ war c'houlenn ouzh ur garg bennak, lakaat e anv (bezañ war ar renk) evit ur garg bennak, mont war ar renk evit ur garg bennak, goulenn ur garg bennak, en em ginnig evit ur garg bennak, emstrivañ evit ur garg bennak ; *sich um eine Stelle als Lehrer bewerben*, lakaat e anv evit mont da gelenner, emstrivañ evit ur post kelenner.

V.k.e. (bewirbt / bewarb / hat beworben) : ober bruderezh evit, brudañ, ober war-dro brudañ udb, herouezañ.

Bewerber g. (-s,-) : **1.** emstriver g., goulenner g., goulenniad g. ; **2.** amourouz g., pleustrer g., goulenner g. ; **3.** *Kronbewerber*, emvenner roue g.

Bewerberauswahl b. (-,-en) : dibabadur an danvez implijidi g., tutaerezh g.

Bewerbung b. (-,-en) : **1.** emstriverezh g., emginnig g. ; **2.** [kenwerzh] brudwerzh b., taol brudañ g., koulzad brudañ g., herouezadur g., herouezañ g.

Bewerbungsbogen g. (-s,-/-bögen) : teul emstrivañ g., teul emskrivañ g.

Bewerbungsfrist b. (-, -en) : termen ar genstrivadeg g.
Bewerbungsgespräch n. (-s, -e) : emziviz emginig g., emziviz tuta g.
Bewerbungsgesuch n. (-s, -e) : goulenn labour g.
Bewerbungsschreiben n. (-s, -) : lizher emginig g., lizher emstrivañ g.
Bewerbungsunterlagen lies. : teuliad emstrivañ g., teuliad emskrivañ g.
bewerfen V.k.e. (bewirft / bewarf / hat beworfen) : **1.** *jemanden mit Steinen bewerfen*, teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ, chetiñ) mein ouzh u.b., meinata (labezañ, brañskailh) u.b., teurel mein gant u.b., plantañ mein war u.b. ; *einander mit Steinen bewerfen*, en em gannañ a daolioù mein, en em veinata ; **2.** [dre skeud.] *jemanden mit Schmutz bewerfen*, labezañ (divrudañ, duañ, gwallvrudañ, fallvrudañ, kailharañ) u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn (saotrañ) brud u.b., gwashaat u.b., mastariñ enor u.b., ruilhañ u.b. er pri ; **3.** [tisav.] *induañ, chekañ, fuilhañ ; mit Lehmputz bewerfen*, priañ, priata.
bewerkstelligen V.k.e. (hat bewerkstellt) : **1.** kas da benn (da wir, da vat), degas tre, seveniñ, pengenniñ, arverañ, efediñ ; *bewerkstelligen, dass ...*, ober ma..., ober e doare ma..., ober en hevelep feson ma..., ober evit ma ... ; *bewerkstellt werden*, bezañ sevenet, mont da benn ; **2.** [gwashaus] ober, seveniñ ; *etwas Dummes bewerkstelligen*, ober ur soton, ober un dra diboeñ, ober un dra amoet, ober ur beulkeaj bennak (Gregor).
Bewerkstellung b. (-) : oberiadur g., sevenidigezh b., sevenadenn b., sevenadur g.
bewerten V.k.e. (hat bewertet) : dewerzhañ, istimañ, istim, prizout, prizañ, prizachañ, feuriañ, dezvarn, gwalennañ ; [arc'hant.] *Aktien bewerten*, prizout (feuriañ) kevrannoù ; [kenw.] *neu bewerten*, istimañ (prizout, prizañ, feuriañ) a-nevez.
Bewertung b. (-, -en) : feuriañ g., feuriadur g., prizidigezh b., priziadur g., prizadur g., istimadur g., istim b., prizach g., prizachadenn b., prizacherezh g.
Bewertungsart b. (-, -en) : doare priziañ g., doare feuriañ g.
Bewertungsmaßstab g. (-s, -stäbe) : dezverk feuriañ g., dezverk prizañ g.
Bewertungsstichtag g. (-s, -e) : [gwir] deiz a quo g., deiz dave evit feuriañ priz udb.
bewettern V.k.e. (hat bewettert) : [mengleuz.] aerañ, aveliñ, yac'husaat, yac'haat.
Bewetterung b. (-) : [mengleuz.] aeradur g., aveladur g.
bewickeln V.k.e. (hat bewickelt) : **1.** gronnañ, pakañ, rollañ, rodellañ, puniñ, rollañ, rolltiñ, gweañ, gwedennañ, steuñviñ, kuilhañ ; **2.** [tekn.] pellennañ, kanellañ.
Bewicklung b. (-, -en) : **1.** rolladur g., pun g., punerezh g., punadur g., gweadur g., gwedennerezh g. ; **2.** [tekn.] pellennadur g., kanellañ g.
bewiesenermaßen Adv. : *er hat es bewiesenermaßen getan*, prouet e oa bet an dra-se warnañ, kendrec'het e oa bet war ar felladenn-se / aprouet e oa bet ar felladenn-se a-enep dezhañ (ar felladenn-se warnezañ) / faezhet e oa bet war ar felladenn-se (Gregor).

bewilligen V.k.e. (hat bewilligt) : aotren, asantiñ, anaout, grataat, debarzh, dereiñ, distankañ war ; *eine Unterredung bewilligen*, asantiñ gwelet u.b., grataat gwelet u.b., grataat degemer u.b., asantiñ d'un emwel, prizañ gwelet u.b., teurvezout komz ouzh u.b. ; *eine finanzielle Unterstützung bewilligen*, aotren ur yalc'had, reiñ ur skoazell arc'hant ; *jemandem ein Recht bewilligen*, lakaat u.b. e piaou d'ur gwir bennak ; [kenw.] *einen Kredit bewilligen*, aotren ur c'hredad d'u.b., reiñ ur c'hredad d'u.b. ; *jemandem einen Aufschub bewilligen*, astenn an termen d'u.b., reiñ termen d'u.b., reiñ un tamm amzer d'u.b. ; *er bereut, es bewilligt zu haben*, keuz en deus d'e „ya“, kerse eo gantañ d'e „ya“, kerse a zo gantañ bezañ asantet, keuz en deus da vezañ asantet ; [politik.] mouezhiañ, aprouiñ, divizout dre ur vouezhiadeg.
Bewilligung b. (-, -en) : aotreadur g., asant g., asantadenn b., asantadur g., aotreadenn b. ; *zeitlich unbegrenzte Bewilligung*, aotreadur diarsav g., aotreadur didermen g., aotreadur hirbadus (Gregor) g.
bewillkommen V.k.e. (hat bewillkommen) : *jemanden bewillkommen*, lavaret donemat d'u.b., hetiñ un degemer mat (un degemer laouen) d'u.b., ober e c'hourc'hemennou a zegemer mat d'u.b., saludiñ u.b.
bewimpeln V.k.e. (hat bewimpelt) : bannilañ, seizennañ.
bewimpelt ag. : seizennek, bannielek, banniet.
bewirken V.k.e. (hat bewirkt) : **1.** bezañ kiriek da, bezañ kaoz da, degas, devoudañ, degas d'e heul, degas war e lerc'h, produiñ ; *das bewirkte genau das Gegenteil*, an eneb eo a c'hoarvezas, enep tra eo a c'hoarvezas, ar gin an hini a c'hoarvezas ; *die Spritze hatte nichts bewirkt, abgesehen davon, dass nun der Zahn schmerzte*, ar bikadenn n'he doa graet netra nemet kizidikaat an dant ; **2.** tizhout, kaout, tapout, gounit.
bewirkend ag. : efedus, gwech'hek ; [preder.] *bewirkende Ursache*, abeg efedus g., arbenn efedus g., kaoz efedus b., kaoz wech'hek b.
bewirten V.k.e. (hat bewirte) : **1.** reiñ bod da, herberc'hiañ, ostizañ ; **2.** reiñ chervad da, magañ ; *Gäste bewirten*, reiñ chervad d'e gouvidi, ostizañ ; *festlich bewirten*, ober banvez da, ober chervad da ; *jemanden mit Wein bewirten*, reiñ e doullad gwin d'u.b.
bewirtschaften V.k.e. (hat bewirtschaftet) : **1.** tiekaat, merañ, lakaat dindan gorvo, korvoiñ ; *ein Gut bewirtschaften*, tiekaat un atant / tiekaat ur c'houmanant (Gregor), lakaat un domani da dalvezout ; *einen Hof bewirtschaften*, derc'hel tiegezh, derc'hel merouri, derc'hel douar, derc'hel feurm, derc'hel menaj, menajiñ, kunduiñ ur feurm ; *eine Gaststätte bewirtschaften*, derc'hel ostaleri ; **2.** [arc'hant] melestriñ, reizhennañ, reizhata, reizhaduriñ, reolennañ, reoliañ ; *Devisen bewirtschaften*, reoliañ marc'had an arc'hant ; **3.** [dre astenn.] kenlodennañ, lodennañ, tailhañ.
Bewirtschaftung b. (-, -en) : **1.** korvoerezh g., melestradur g., meradur g., mererezh g. ; *Bewirtschaftung und Verwaltung der Gewässer*, mestroniañ an dour g. ; **2.** [labour-douar] trevidigezh b. ; *direkte Bewirtschaftung*, trevidigezh eeun b. ; *indirekte Bewirtschaftung*, trevidigezh dieeun b. ; **3.** reolennadur g., reoladur g., reizhennadur g. ; **4.** [dre astenn.] kenlodennerezh g., lodennerezh g., tailhañ g.

Bewirtung b. (-) : herberc'h g., degemer g., bod g., magadur g.

bewitzeln V.k.e. (hat bewitzelt) : dejanal, godisat, goapaat, flemmañ.

bewohnbar ag. : annezadus, kenvannezus, kevannezus.

Bewohnbarkeit b. (-) : annezadusted b., kenvannezusted b.

bewohnen V.k.e. (hat bewohnt) : annezañ, bezañ o chom e, bezañ oc'h annezañ, tudañ, poblañ ; *ein Haus bewohnen*, annezañ un ti ; *diese Pflanze bewohnt nur höhere Regionen*, er menezioù nemetken e vez kavet ar plant-se.

Bewohner g. (-s,-) : annezad g., annezet g. ; *Stadtbewohner*, kêriad g. ; *die Landbewohner*, an dud diwar ar maez lies., ar vaezidi lies., ar blouezidi lies., ar bloueziz lies. ; *die Stadtbewohner*, tud kêr lies., kêriz lies. ; *die Bewohner dieser Stadt*, tud ar gêr-se lies. ; *die Küstenbewohner*, an arvoridi lies., arvoriz lies., an arvoriz lies., an aocherien lies., tud an aod lies., an dud eus bord ar mor lies., tud an arvor lies., pobl an arvor b. ; [gwir] *gutgläubiger Bewohner*, gouzalc'hiad a feiz vat g.

Bewohnerschaft b. (-) : annezidi lies., annezerien lies.

bewohnt ag. : tud o chom e-barzh, annezet, tudet, poblet.

Bewohnung b. (-,en) : annezadur g., gouzalc'h g., gouzalc'herezh g.

bewölken V.k.e. (hat bewölkt) : kourmoulañ, koabrenniñ.

V.em. **sich bewölken** (hat sich (t-rt) bewölkt) : 1. kourmoulañ, koabrenniñ, koc'hennañ, moriñ ; *der Himmel bewölkt sich*, drusaat a ra ar c'hoabr, drusaat a ra an amzer, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ), kourmoulek (lug) e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, kourmoulañ a ra an amzer, koabrenniñ a ra an amzer, dont a ra an amzer da stankañ, mouchañ a ra an heol, koc'henn a zeu war an heol, mouget eo an heol, ur fallaenn a zeu war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, an oabl a zeu da goc'hennañ, moriñ a ra amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an amzer da ziaesaat, emañ an amzer o stankañ, kargañ a ra an oabl ; 2. [dre skeud.] dont e benn da vezañ du, teñvalaat, dont e benn da vezañ kruel, dont kozh e vin, dont kozh e benn, dont hir e vailh, dont moan e benn, ober ur penn kozh, dont kourmoul war e dal, dont ur gourdoulenn war e dal, dont ur gourdoulenn da deñvalaat e dal.

bewölkt ag. : 1. kourmoulek, koc'hennet, stanket, koabrek, goloet, kogusek, mouchet, mouk, beuzet, karget, kourmoulet, kudennek ; *bewölkte Himmel*, oabl kourmoulek (du, karget, kourmoulet) g., amzer gourdoulenn b., amzer goc'hennet b., amzer stanket b., amzer goabrek b., amzer c'holoet b., amzer kogusek b., amzer gourdoulenn b., amzer vouchet b., amzer vouk b., oabl takon war dakon ha gwri ebet ennañ g. ; *der Himmel ist bewölkt*, kourmoul a zo en oabl, kourmoul a zo war an oabl, kourmoulek eo an oabl, amzer lug a ra deomp, amzer c'holoet a zo, kudennek eo an oabl ; *der Himmel ist stark bewölkt*, du eo an amzer, du eo an oabl, koc'hennet-holl eo an oabl ; 2. [dre skeud.] *bewölkte Stirn*, tal kourmoulet g., tal teñval (hurennek, kudennek) g., penn teñval g., tal teñval g., penn kozh g., kozh vin g.,

penn beunek g., tal kourmoul warnañ g., tal ur gourdoulenn warnañ g., penn kruel g., min kruel g.

Bewölkung b. (-) : hurennañ g., nivlennegezh b., kourmoul str., kogus str., koabr str.

Bewölkungsauflockerung b. (-,en) : sklaeraenn b., splannadenn b., spanaenn b., bravadenn b., fraeshaenn b., kaeradenn b., tavadenn b.

Bewölkungszunahme b. (-,n) : nivlenniñ war gresk g., kreskidigezh an nivlennegezh b.

Bewuchs g. (-es) : glasvez g., struzh g. ; *Felder ohne Bewuchs*, parkeier noazh lies.

Bewunderer g. (-s,-) : estlammer g., bamour g.

bewundern V.k.e. (hat bewundert) : sebezañ ouzh, estlammiñ ouzh, bamañ ouzh (da, dirak, gant), ober marzh war ; *die Leute bewundern sein neues Haus*, bamet e vez an dud gant e di nevez ; *vom rechten Ufer der Elbe kann man Dresden in all seiner Pracht und Herrlichkeit bewundern*, eus ribl dehou an Elbe e vez gwelet Dresden en he c'haerañ, (en he holl c'hloar).

bewundernswert ag. / **bewundernswürdig** ag. : bamus, estlammus, boemus, sebezus, marzhus, kaer-estlamm ; *etwas Bewundernswertes*, ul lanfas tra g.

bewundert ag. : hag a vez sellet outañ gant estlamm, hag a vez sellet outañ gant sebez.

Bewunderung b. (-) : estlamm g., bam g., bamerezh g., bamadur g., sebez g., sebezadur g., boem b., goursav g., bamijenn b., estlamm g. ; *ganz Bewunderung sein*, bezañ boemet (bamet), ober marzh (estlammou), mantrañ, sebeziñ, estlammiñ, bezañ estlamm-holl, chom boemet, chom en estlamm ; *voller Bewunderung*, boemet, estlamm-holl, goursavet, bamet, en estlamm, gant estlamm bras (Gregor) ; *in Bewunderung versetzen*, lakaat da estlammiñ, lakaat boemet, bamañ, sabatuiñ, saouzaniñ, sebeziñ, goursevel, mezevelliñ, mezviñ, dibradañ, boemañ ; *das ist der Bewunderung wert*, peadra 'zo da estlammiñ, danvez da vamañ a zo en dra-se, un estlamm gwelet, n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù, peadra a zo da vamañ.

Bewunderungspiff g. (-s,-e) : c'hwitelladenn diwar estlamm b. ; *einen Bewunderungspiff ausstoßen*, leuskel ur c'hwitelladenn diwar e estlamm.

Bewunderer g. (-s,-) : *sellit ouzh Bewunderer*

Bewurf g. (-s, Bewürfe) : [tisav.] indu g., fuilh g., chek g., induerezh g., induadur g., chekerezh g., gwisk g., gwiskad g.

bewusst ag. (t-c'h) : 1. emskiantek, emouez, emoueziek, kenouziek, mennet, a-youl, youlek ; *bewusst sein*, bezañ e holl anaoudegezh (e holl ouiziegezh) gant an-unan, bezañ emskiantek (ouzh udb), bezañ emouez (ouzh udb) ; *sich (t-d-b) einer Sache (t-c'h) bewusst werden*, emskiantañ udb, emskiantekaat ouzh udb, emouezañ ouzh udb, dont emskiantek ouzh udb, dont da vezañ emskiantek ouzh udb ; *er war sich seiner Tat (t-c'h) vollkommen bewusst*, hennezh a ouie mat-tre pezh a rae, emskiantek e oa penn-da-benn ouzh ar pezh a rae, emouez e oa penn-da-benn ouzh ar pezh a rae, e spered hag e ratozh a oa gantañ pa oa oc'h ober an dra-se, diwar e ziviz e oa en doa graet an dra-se, dre e ratozh e oa en doa graet an dra-se, gant e holl ouiziegezh en doa sevenet an dra-se, gant gouzout dezhañ en deus graet an dra-se, gant rat vat dezhañ eo en doa graet an dra-se,

emouizieik e oa eus pezh a rae ; *er ist sich seiner Verantwortung bewusst*, gouzout a ra mat peseurt atebegzh en deus sammët war e chouk ; *ich bin mir dessen bewusst, dass es schwer ist*, gouzout a ran mat ez eo diaes ; *es ist mir nicht mehr bewusst, was ich sagen wollte*, disoñjet 'm eus (aet eo eus va spered) pezh am boa c'hoant lavaret, lonket 'm eus va c'haoz ; *so viel mir bewusst ist*, din da c'houzout, a gement ha ma oufen ; *bewusste Handlung*, gread mennet g., ober sevenet a-zevri (dre ratozh an-unan, gant rat vat an-unan) g., ober a-youl g., ober emouizieik g. ; **2.** [dre astenn.] *das bewusste Buch*, al levr a zo kaoz (anv, ger) anezhañ ; *P. dieser bewusste Müller*, ar Müller-se, hon aotrou Müller.

Adv. : a-fetepañs, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, gant rat vat dezhañ, a-barfeted, gant rat, gant rat vat, gant grat vat dezhañ, a-zevri-kaer, a-ratozh, a-ratozh-vat, dre e ratozh, gant e ouiziegezh, a-benvest-kaer, a-benn-kefridi, ent-emouizieik ; *er hat es bewusst zweideutig formuliert*, graet en doa a-ratozh-kaer gant gerioù a zaou intent ; *du hast mich bewusst belogen*, kontet ez poa gevier din a-benvest-kaer (a-fetepañs, gant grat vat dit), a-benn-kefridi ez poa troadet (livet, pentet, displañtet, gwriet, pasket, disac'het, dibunet, penneget) gevier din, gant rat ez poa dornet gevier din, te a ouie mat e oas o kontañ gevier din.

Bewusste(s) ag.k. n. : [preder.] emskiant g./b., emouezelezh b., emouez g.

Bewusstheit b. (-) : **1.** anaoudegezh b., gouiziegezh b., emouiziegezh b., kenouiziegezh b., emskiant b. ; **2.** [dre astenn.] ratozh b.

bewusstlos ag. : **1.** semplet, fatiket, hep e anaoudegezh, motet, miget ; *jemanden bewusstlos schlagen*, pennvaoutiñ u.b., maoutiñ u.b., badaouiñ u.b., badaouinañ u.b., kas u.b. bord all, pennvadaouiñ u.b., divellañ u.b., filat u.b. ; *jemanden mit einem stumpfen Gegenstand bewusstlos schlagen*, badaouinañ u.b. gant ur c'hlav bloñsus ; *bewusstlos werden*, koll e anaoudegezh, mont e anaoudegezh digant an-unan, koll ar skiant anezhañ e-unan, semplañ, fatañ, migañ, dont da fatañ, fatikañ, fallaat, faganiñ, vaganiñ, fredañ, orvaniñ, dont ur sempladenn (ur fallaenn, ur falladenn) d'an-unan, kaout ur fallaen, kouezhañ e sempladurezh, kouezhañ e badoù, kouezhañ e paramoutig, kouezhañ en eterjidi, kouezhañ e barr, kouezhañ, sevel bec'h war an-unan, mont er bord all, ober ar marv-bihan, mont d'an tu all, mont en tu all, tresmeiñ, yarañ ; *bewusstlos sein*, bezañ semplet, bezañ fatiket, bezañ motet, bezañ hep anaoudegezh ; **2.** diemskiant, dic'houzvez, diemouez, diemouizieik, anez gouzout dare d'an-unan, hep gouzout d'an-unan, hep rat dezhañ.

Bewusstlose(r) ag.k. g./b. : den semplet g., den fatiket g., den motet g.

Bewusstlosigkeit b. (-) : sempladurezh b., sempladur g., semplaenn b., fallaenn b., falladenn b., marv-bihan g., vaganadur g. ; *aus seiner Bewusstlosigkeit erwachen*, adkavout e anaoudegezh, dont en e anaoudegezh, difatañ, disemplañ, difallañ, difatikañ, dialvaoniñ, difaganiñ, divaganiñ, divatorelliñ, divadaouiñ, divorfilañ, dont e anaoudegezh d'an-unan, en em anavezout, dont d'e vez en-dro, dont e vez d'an-unan, dont e vez en an-

unan, dont d'an-unan, dont e-barzh, dont ennañ e-unan eus ur fallaenn, addont e-barzh, sevel distronket ; *bis zur Bewusstlosigkeit geprügelt*, batorellet, maoutet, badaouet, abafet, badinelle, badet, pennveudet.

Bewusstsein n. (-s) : **1.** anaoudegezh b., alamant g., intentamant g./b., intentamant-vat b., santimant mat g. ; *das Bewusstsein verlieren*, koll e anaoudegezh, mont e anaoudegezh digant an-unan, koll ar skiant anezhañ e-unan, semplañ, fatañ, dont da fatañ, fatikañ, fallaat, faganiñ, vaganiñ, fredañ, orvaniñ, migañ, dont ur sempladenn (ur fallaenn) d'an-unan, kaout ur fallaen, kouezhañ e sempladurezh, kouezhañ e badoù, kouezhañ e paramoutig, kouezhañ en eterjidi, kouezhañ e barr, kouezhañ, sevel bec'h war an-unan, mont er bord all, ober ar marv-bihan, mont d'an tu all, mont en tu all, tresmeiñ, yarañ, [evit an dud toc'hor] na ober mui alamant ebet, na anavezout mui den ; *wieder zu(m) Bewusstsein kommen*, adkavout e anaoudegezh, dont en e anaoudegezh, dont d'e stad, difatañ, disemplañ, difallañ, difatikañ, divadaouiñ, divorfilañ, dialvaoniñ, difaganiñ, divaganiñ, divatorelliñ, diorvaniñ, divadañ, diabafiñ, dont e anaoudegezh d'an-unan, en em anavezout, dont d'e vez en-dro, dont e vez d'an-unan, dont e vez en an-unan, dont d'en em intent, dont d'an-unan, dont e-barzh, dont ennañ e-unan eus ur fallaenn, addont e-barzh, dont e nerzh hag e santimant mat d'an-unan, sevel distronket ; *wieder zu Bewusstsein bringen*, divadañ, divadaouiñ, disemplañ, divaganiñ, divatorelliñ ; *bei vollem Bewusstsein sein*, bezañ e anaoudegezh gant an-unan, bezañ en e skiant-vat, bezañ tout e intentamant gant an-unan, bezañ e intentamant vat gant an-unan, bezañ e holl intentamant vat gant an-unan, bezañ e holl skiant gant an-unan, bezañ e santimant mat gant an-unan ; *nicht bei vollem Bewusstsein sein*, na vezañ libr a-walc'h, na vezañ e holl skiant-vat gant an-unan ; **2.** [dre astenn.] emskiant b., emskiantelezh b., emouiziegezh b., kenouiziegezh b., anaoudegezh b. ; *psychologisches Bewusstsein*, emouezañ g., emouezded b. ; *Bewusstsein seiner selbst*, emskiant b. ; *kollektives Bewusstsein*, emskiant strollennel b. ; *phänomenales Bewusstsein*, emskiant eeun b., emskiant diemsellus b. ; *gedankliches Bewusstsein*, emskiant emsellus b. ; *allmählich kam ihm zum Bewusstsein, dass*, tamm-ha-tamm e krogas da vezañ e, tamm-ha-tamm e teuas da gompren e ... ; *das Sein bestimmt das Bewusstsein*, ar boud a zo pennkaoz d'an emskiant ; *das nationale Bewusstsein*, an emskiant vroadel b. ; *bei den Bürgern und Bürgerinnen ein Bewusstsein für etwas schaffen, bei den Bürgern und Bürgerinnen das Bewusstsein für etwas stärken*, emskiantekaat an dud war udb, kelaouiñ ha kizidikaat an dud diwar-benn udb ; **3.** [santadoù] *im Bewusstsein seiner Unschuld*, dre ma ouie mat e oa didamall.

Bewusstseinsbildung b. (-) : emskiantekadur g., emoueziekadur g., emskiantekaat g.

bewusstseinsweiternd ag. : halukinogen, psikedelek, [dramm]-pennsaoutiñ, trezerc'heiat.

Bewusstseinsweiterung b. (-) : psikedelegezh b., ledanerezh maezienn an emskiantañ g.

Bewusstseinsfeld n. (-s,-er) : maezienn an emouezañ b.

Bewusstseinsphilosophie b. (-) : prederouriezh an emskiant b.

Bewusstseinsspaltung b. (-) : [mezeg.] skizofreniezh b., dizoubladur ar me g.

Bewusstseinsstrom g. (-s) : red an emskiantadoùg.

Bewusstseinsveränderung b. (-, -en) : emdroadur an emouezañ g.

Bewusstseinszustand g. (-s, -zustände) : stad emouezañ b.

Bewusstwerden n. (-s) / **Bewusstwerdung** b. (-) : emskiantadur g., emskiantañ g., emouezañ g.

Bey g. (-s, -s) : [istor] uheliad otoman g., bei g.

bezahlbar ag. : paeüs, taladus.

bezahlen V.k.e. (hat bezahlt) : 1. paeañ, talañ, goprañ, akuitañ, diendleañ, ober ur paeamant, ardalañ, dic'hodellañ, meudañ ; *auf Heller und Pfennig bezahlen / pünktlich bezahlen / aufs Härchen bezahlen*, paeañ rik-ha-rik war an ivinoù, paeañ rik-ha-rak, paeañ blank ha liard, paeañ gweneg evit gweneg, paeañ betek an diner ruz / paeañ betek an diwezhañ diner (Gregor) ; *ich bezahle dann alles bar auf die Krallen / ich bezahle dann alles bar auf die Hand*, me 'baeo tout pizh-razh en un taol ; *seine Schulden bezahlen*, paeañ e zleoù, en em ziendleañ, diendleañ, en em akuitañ eus e zleoù, ardalañ e zleoù, distagañ e zle ; *das Essen und die Getränke bezahlen*, talañ an debriñ hag an evañ, paeañ an debraj hag an evaj ; *Ihnen persönlich habe ich die Rechnung bezahlt, ich habe die Rechnung an Sie persönlich bezahlt*, deoc'h-c'hwí eo em eus graet ar paeamant ; *die Arzneimittel musste ich aus meiner eigenen Tasche bezahlen*, al louzeier a oa chomet em c'hont din-me ; *doppelt so viel bezahlen*, paeañ an doubl ; *er bezahlt immer pünktlich*, hennezh n'eo ket paotr da azezañ war e votoù, paeañ a ra pep tra war e lerc'h ; *auf Sicht bezahlen*, paeañ d'an hini a ziskouez al lizher-eskemm, paeañ kement ha gwelet al lizher-eskemm ; *seinen Anteil bezahlen*, herzel e lod, paeañ e lod ; *im Voraus bezahlen*, rakpaeañ, paeañ en a-raok, paeañ diaraok, paeañ a-ziaraok, reiñ ur pae bourev ; *auf Abschlag bezahlen*, paeañ a-lodennoù, rannbaeñ ; *in klingender Münze bezahlen*, paeañ war an taol (war an tomm, war an tach, war al lec'h), paeañ gant arc'hant a-benn (gant arc'hant diouzhtu, gant arc'hant dizolo), paeañ diouzhtu, paeañ war ar peul, paeañ gant arc'hant kontet / paeañ war an tomm hag hep termen (Gregor) ; *was haben Sie dafür bezahlt ?* pegement ho peus lakaet evit prenañ an dra-se ? pegement eo koustet an dra-se deoc'h ? ; *du hast schon oft genug für mich bezahlt*, krignet em eus a-walc'h ac'hanout ; [pellskriz] *Rückantwort bezahlt*, paeet eo bet ar respont dija ; 2. [tr-] *den Schaden bezahlen müssen*, paeañ diwar-bouez e yalc'h (Gregor), bezañ en e c'haou, derc'hel ar c'holl en e du e-unan, digoll an droug graet diwar e goust, paeañ ar mizoù ; *jemanden mit gleicher Münze bezahlen*, kas an dorzh (ar c'hazh, ar freskad) d'ar gêr, kas ar freskad da di Yann, talvezout e wall d'u.b., reiñ taol evit taol d'u.b., rentañ kemm ouzh kemm d'u.b. / reiñ kemm ouzh kemm (trok evit trok, muzul evit muzul) d'u.b. / reiñ lin evit lin ha stoub evit stoub (Gregor), talvezout gwall evit gwall d'u.b., reiñ ar gwall evit ar gwall d'u.b., reiñ droug evit droug d'u.b., kaout an distro, bountañ enepbole ; *mit Worten bezahlen*, bevañ u.b. gant esperañs ha promesaoù goulo, paeañ u.b. gant ur votez torret, paeañ u.b. gant ur fuzuilh dorret, paeañ

u.b. gant diwiskoù tog, reiñ d'u.b. ar vazh-yod da lipat, hejañ per melen d'u.b., kinnig d'u.b. trouz arc'hant ha c'hwezh vat d'ober yalc'h ha kofad, bevañ u.b. gant promesaoù kaer ha paemantoù laosk, paeañ e zle gant marvailhoù ; *das ist nicht mit Gold zu bezahlen, das ist nicht mit Gold aufzuwiegen*, talvezout a ra muioc'h eget e bouezad aour, dibriz eo kement-se ; *die Zeche bezahlen*, a) paeañ an notenn ; b) [dre skeud.] digoll an droug graet diwar e goust, derc'hel ar c'holl en e du e-unan, bezañ en e c'haou, meudañ, diyalc'hañ, mont d'e yalc'h, mont d'e c'hodell, kaout miz, pochañ, bilheoziañ, paeañ ar mizoù, paeañ diwar-bouez e yalc'h (Gregor), bezañ d'an-unan bremañ da zoug an toaz d'ar fom, pakañ.

bezahlt ag. : paeet ; *regelmäßiger bezahlter Urlaub*, ehan-labour mareadek gopret g., vakañsoù mareadek paeet lies. ; *eine gut bezahlte Arbeit*, ul labour gopret-mat g.

Bezahlung b. (-, -en) : 1. pae g., gopr g., paeamant g., eskemmad g., taladur g. ; *eine jämmerliche Bezahlung*, un tamm pae dister g., ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik a-walc'h g., ur begad pae g., un disteraik a bae g. ; 2. paeamant g., paeañ g., paeadenn b. ; *gegen bare Bezahlung*, da baeañ war an tach, gant ma vo paeet gant arc'hant diouzhtu, war-bouez ma vo paeet gant arc'hant dizolo (gant arc'hant kontet), war an diviz ma vo paeet gant arc'hant a-benn, evit arc'hant dizolo, evit arc'hant diouzhtu ; *ohne Bezahlung*, a) digoust, difrejoù, dibaemant, dizispign, diviz, evit mann, evit netra, kuit, kuit a arc'hant, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, diviz ha digoust, hep dispign un disterañ gweneg toull, evit un hollvad ; b) hep gounit netra, hep bezañ paeet, evit netra, hep goulenn gweneg ebet, dibae, dic'hopr, dizispign, evit ur bennozh Doue, evit bennozh Doue, evit mann.

bezahlbar ag. : hag a c'haller derc'hel warnañ, mestroniadus, mestronius, hag a c'haller sioulaat, hag a c'haller dimesaat, hag a c'haller doñvaat.

bezähmen V.k.e. (hat bezähmt) : *jemanden bezähmen*, derc'hel war u.b., sujañ u.b., sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b., maoutañ u.b., dimesaat u.b., naskañ u.b., kabestrañ u.b., dont a-benn eus u.b., souplaat u.b., plegañ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'an-unan, lakaat u.b. da sentiñ ouzh an-unan.

V.em. **sich bezähmen** (hat sich (t-rt) bezähmt) : derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, gwaskañ warnañ e-unan, bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ) war e imor, reoliñ e c'hoantoù, reizhañ barradoù e galon.

Bezähmung b. (-, -en) : doñvadur g., dimesaerezh g., digrizadur g.

Bezauberer g. (-s, -) : bamer g.

bezaubern V.k.e. (hat bezaubert) : *jemanden bezaubern*, strobinañ u.b., gouestlañ spered u.b., hudañ u.b., chalmiñ e galon d'u.b., chalmiñ santimant u.b., chalmiñ u.b., lorc'hañ u.b., filimiñ u.b., dastum u.b., deseñ u.b., touellañ u.b., trellañ u.b., achantañ u.b., teuler breoù war u.b., boemañ u.b., bamañ u.b., hoalañ u.b., kilhañ u.b., sordañ u.b., sorsiñ u.b., strobellañ u.b., strobañ u.b.,

mezevelliñ u.b., lakaat u.b.dindan gazel-ge ; *er hat mich bezaubert*, strobinnellet on bet gantañ, dalc'het on gantañ, chalmet eo din va c'halon gantañ, dastumet on bet gantañ, desevet on bet gantañ, trellet on bet gantañ.

bezaubernd ag. : boemus, glamorous., teogus, marzhus, burzhodus, moliac'hus, moliac'hel, temptus, hoalus, loavus, dedennus, lorbis, sev, lubanus, dudius-dreist, dudius, bourrus, strobinnellus, bamus, sorc'hennus, trellus, achantus, touellus, mezevellus, mezvus, signus, estlammus, glamorous ; *Granadas bezaubernde Gärten*, liorzhoù mezevellus Granada lies. ; *sie tanzt bezaubernd*, un dudi eo gwelet anezhi o tañsal, un hoal eo gwelet anezhi o tañsal, ur chalm eo gwelet anezhi o tañsal, ur voem eo gwelet anezhi o tañsal, ur c'haer eo gwelet anezhi o tañsal, ur brav eo gwelet anezhi o tañsal, un drugar eo sellet outi o tañsal, ur yec'hed eo sellet outi o tañsal, un ebat eo he gwelet o tañsal, gwashat ma tañs brav ! dañsal a ra milzin ; *das ist ja bezaubernd !* nag un dudi ! pegen dudius eo ! un estlamm gwelet ! un drugar eo ! ur chalm eo ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! gwashat ma'z eo brav ! ; *er ist bezaubernd*, hennezh a zo un desev a baotr ; *bezaubernd schön*, ur c'haer gwelet anezhañ, kaer (koant) evel an heol, koant evel ur boked, koant evel un ael, koant da lazhañ (da lipat), kaer-distailh, kaer-meurbet, kaer-eston, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, kenedus-espar, hollgaer, kaer evel un delwenn, kaer evel an deiz, kaer evel an heol, kaer evel ur ganevedenn, kaer evel al loar, koant evel al loar, koant evel an heol, kaer evel ur rozenn, kaer evel an dour, koant evel un ael Doue, kaer evel ar baradoz, kaer-dispar, eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ, kaer spontus.

Bezauberung b. (-) : boem b., dudi b./g., hoalerezh g., hoalusted b., hoaluster g., hoaladur g., trugar b., boemerezh g., bam g., achantouriezh b., achanterezh g., breou g., strobinnellerezh g., strobinnelladur g., lorberezh g., touellerezh g.,

bezechen V.k.e. (hat bezech) : mezviañ, [plac'h] mezveziñ. V.em. **sich bezechen** (hat sich (t-rt) bezech) : mezviñ, [plac'h] mezveziñ.

bezech ag. : drev, damvezv, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, damdomm dezhañ, tommedik dezhañ, evedik dezhañ, erru gleb e c'henoù, ur banne e-barzh e fas, suilhet, abafet, chokolad, penndommet, a-strew ; *bezech sein*, bezañ ur banne dindan e fri, bezañ ar ouenn gant an-unan, bezañ tomm d'e fri, bezañ un toulladig gant an-unan, bezañ trenk e doull, kaout ur picherad, bezañ ur banne war an-unan, bezañ ur banne e-barzh e fas, bezañ savet e vanne d'e benn, bezañ drev, bezañ tommet d'an-unan, bezañ tomm en e ziabarzh, bezañ digadao, bezañ kazeg, bezañ hanter gazeg, bezañ loufok, bezañ erru gleb e c'henoù, bezañ suilhet, bezañ evet d'an-unan, bezañ ur sac'had gant an-unan, bezañ ganti, bezañ e-barzh, bezañ a-strew, bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, kaout ur mouchig avel en e letem, bezañ damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un

tammig lipet, un tammig frev, chokolad, penndommet, abafet).

bezeichnen V.k.e. (hat bezeichnet) : 1. termenañ, dezverkañ, doareañ ; *näher bezeichnen*, envel ; *treffend bezeichnen*, spisverkañ ; *nicht zu bezeichnen*, [gwashaus] divenegus, dilavaradus, dreistlavar, ur mezh-e-envel g.

2. aroueziñ, merkañ, diskouez, tikedenniñ, skritellat, poentañ, derc'hennañ ; *Bäume bezeichnen*, aroueziñ gwez, merkañ gwez ; *Tiere bezeichnen*, aroueziñ loened, merkañ loened.

V.em. **sich bezeichnen** (hat sich (t-rt) bezeichnet) : 1. ober sin ar groaz, en em groaziañ, lakaat sin ar groaz en e gerc'henn, lakaat arouez ar groaz en e gerc'henn ; 2. *sich als etwas bezeichnen*, reiñ da grediñ e vefed udb, lavaret bezañ udb, en em lakaat udb.

bezeichnend ag. : arouezius, spisverkus, dezverkus, ardamezus, doareüs, dibarek ; *ein bezeichnendes Schlaglicht auf etwas (t-rt) werfen*, a) lakaat un arvez dibarek war udb ; b) lakaat udb er gouloù.

bezeichnenderweise Adv. : en un doare diskulius, en un doare anataus, en un doare anat.

Bezeichnung b. (-, -en) : 1. merk g., arouez b., tikedenn g., skritellig b., notadur g. ; 2. tikedennerezh g. ; 3. termen g., anv g., anvad g., anvadur g., doareer g. ; 4. [ober] anvadur g., anvidgezh b.

bezeigen V.k.e. (hat gezeigt) : diskouez ; *Freude bezeigen*, diskouez bezañ laouen, diskouez e levenez ; *jemandem Ehre bezeigen*, ober enorioù d'u.b., dougen enor d'u.b. ; *jemandem eine Höflichkeit bezeigen*, bezañ seven gant u.b., mont seven d'u.b. (gant u.b.), lavaret ur ger seven d'u.b. ; *jemandem seine Achtung bezeigen*, reiñ merkoù a zoujañs d'u.b., diskouez d'u.b. ar stad vras a reer anezhañ, diskouez azaouez d'u.b., diskouez d'u.b. ar bri a zouger dezhañ.

Bezeigung b. (-, -en) : diskouezadur g., testeni g.

bezetteln V.k.e. (hat bezettelt) : tikedenniñ, skritellat.

Bezettelung b. (-) : tikedennerezh g.

bezeugen V.k.e. (hat bezeugt) : testeniañ, testiñ, testeniekaat, gwiriekaat, gwiriañ ; *das Evangelium bezeugen*, prezeg an Aviel dre an oberioù, prezeg an aviel dre ar skouerioù, prezeg dre ar skouerioù..

Bezeugung b. (-, -en) : testeni g., testeniekadur g., gwiriekadur g., diskouezadur g.

beichtigen V.k.e. (hat beichtigt) : tamall, kareziñ, teurel ar garez war ; *jemanden beichtigen*, teuler ar garez war u.b., kareziñ u.b., lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b. ; *einer strafbaren Handlung beichtigt werden*, bezañ tamallet ur felladenn d'an-unan, bezañ tapet e kaoz ; *jemanden eines Verbrechens beichtigen*, tamall u.b. a dorfed, tamall u.b. da vezañ sevenet un torfed, tamall un torfed d'u.b. ; *er wurde des Diebstahls beichtigt*, tamallet e voe dezhañ bezañ laer, tamallet e voe a laeroñsi, tamallet e voe al laeroñsi dezhañ ; *jemanden des Verrats beichtigen*, tamall u.b. da vezañ un trubard, tamall u.b. a drubarderezh ; *jemanden der Lüge beichtigen*, ober ur gaouiad eus u.b., tamall u.b. a c'haou (da vezañ gaouiad, da c'haouiadiñ), tamall gevier (e c'hevier) d'u.b., ober ur penn gaouiad gant u.b. ; *der Bezichtigte*, an den rebechet g., an den tamallet g.

Bezichtigung b. (-, -en) : tamalladenn b., tamallidigezh b., tamallerezh g., tamalladur g., tamall g., karez b.

beziehbar ag. : 1. annezus, kevannezh ; 2. e gwerzh, da gaout.

beziehen V.k.e. (bezog / hat bezogen) : 1. lakaat war, goleiñ ; *eine Zither mit Saiten beziehen*, stigmañ kerdin war ur gitar ; *eine Geige mit Saiten beziehen*, stigmañ kerdin war ur rebed (war ur violin) ; *Betten beziehen*, lakaat liñselioù war gweleoù 'zo ; *das Sofa beziehen*, goleiñ (gwiskañ, gwarnisañ) ar gourvezvank.

2. [dre astenn.] ober e annez ; *eine Wohnung beziehen*, ober e annez (mont da chom) en ur ranndi, annezañ, ober e gêr en ur ranndi bennak ; [lu] *Quartier beziehen*, staliañ e gamp, en em lojañ en ul lec'h kreñv (Gregor), kludañ.

3. [lu] *einen Wachposten beziehen*, bezañ ouzh gward.

4. *eine Zeitung beziehen*, bezañ koumanantet d'ur gelaouenn.

5. [melestr., kenw.] resev, touch ; *Gelder aus der Staatskasse beziehen*, resev arc'hant eus kef ar Stad, touch arc'hant eus kef ar Stad ; *beziehen von ...*, bezañ pourvezet gant ..., bezañ founiset [a udb] gant ... ; *sie bezieht eine Witwenrente*, honnezh he deus ul leve eus he gwaz marv ; *ein Einkommen beziehen*, bezañ leveet (gopret), degouezhout ingal arc'hant gant an-unan ; *ihre Einkommen beziehen sie vorwiegend aus der Viehzucht*, an darn vrasañ eus o gounid a zeu diwar ar magañ-loened, ar magañ-loened a ra ar font eus o gounid.

6. *einen Standpunkt beziehen*, sevel a-du gant ur savpoent bennak ; *ein Amt beziehen*, mont en ur garg.

7. P. tapout, pakañ, kaout.

8. *etwas auf jemanden beziehen*, lakaat udb e darempred gant u.b., liammañ udb gant u.b.

V.em. **sich beziehen** (bezog sich / hat sich (t-rt) bezogen) : 1. koabrenniñ, moriñ, drusaat, koumoulañ, kargañ ; *der Himmel bezieht sich mit Wolken*, koabrenniñ (moriñ, drusaat, koumoulañ, kargañ) a ra an amzer, koumoulek e teu an amzer da vezañ, koumoul a zo o tont en (war an) oabl, emañ an amzer o stankañ ; 2. [dre skeud.] sellet ouzh, tennañ da, bezañ e dave gant, talvezout da ; *sich auf jemanden beziehen*, sellet ouzh u.b. ; *seine Äußerung bezog sich nicht auf dich*, ar pezh en doa lavaret ne dalveze ket dit, ar pezh en doa lavaret ne selle ket ouzhit, ne oa ket evidout pezh en doa lavaret, n'edo ket o klask ac'hanout gant e gomzoù ; 3. *sich auf etwas (t-rt) beziehen*, en em harpañ war udb, en em skorañ war udb, en em fontañ war udb, ober dave d'udb, daveiñ d'udb, [yezh.] ergeñveriñ ouzh udb. ; *sich auf etwas beziehend*, pozet war udb.

Beziehen 1. goloadur g. ; 2. diskouezadur g. ; 3. [dre heñvel.] annezadur g. ; *beim Beziehen dieses Hauses*, d'ar mare ma'z eor da chom en ti-mañ.

Bezieher g. (-s, -) : 1. gounideg g., resever g., degemerer g., perc'henn-gwir g., emvataer g., taladour g. ; 2. koumananter g. ; 3. prener g.

Beziehung b. (-, -en) : 1. darempred g., daremprederezh g., kendarempred g., pleustr g., stok g., kavandenn b., hentadur g., hentadurezh b., frot g. ; *Beziehungen zu jemandem haben*, daremprediñ (hentiñ, pleustriñ) u.b., bezañ e darempred (kaout darempred, kaout darempredoù) gant u.b., bezañ e kendarempred (kaout

kendarempred, kaout kendarempredoù) gant u.b., kaout pleustr gant u.b., kaout stok ouzh u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober kavandenn da (gant, ouzh) u.b., kaout d'ober gant u.b., kaout d'ober ouzh u.b. ; *gute Beziehungen zu jemandem haben*, kaout darempredoù mat gant u.b., en em glevet mat gant u.b. ; *über gute Beziehungen verfügen*, bezañ hiroc'h e vrec'h eget e vañch, kaout penn-brec'h, bezañ mat e hentadurezhioù, bezañ hir e vrec'h, bezañ hir e askell, bezañ ur stekiñ mat a zen abalamour d'e zarempredoù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, bezañ keinet mat, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv e chouk ; *die Ost-West-Beziehungen*, an darempredoù etre ar C'hornôg hag ar Reter lies. ; *die Beziehungen zwischen Pakistan und Indien entspannen sich*, distennañ a ra ar gordenn etre Pakistan hag India ; *gutnachbarliche Beziehungen*, kendarempredoù mat etre amezeien ; *freundschaftliche Beziehungen*, darempredoù a vignoniezh lies. ; *zu freundschaftlichen Beziehungen zwischen Menschen beitragen*, lakaat tud da goata, lakaat tud d'en em glevet, lakaat ar peoc'h e-touez an dud da vont war gresk ; *internationale Beziehungen*, darempredoù etrebroadel lies. ; *zu jemandem in Beziehung treten*, skoulmañ darempred(où) gant u.b., mont e kehent gant u.b., mont e darempred gant u.b. ; *sie haben keinerlei Beziehung zueinander*, n'eus darempred ebet kenetrezo, n'eus pleustr ebet kenetrezo, n'eus kendarempred ebet etrezo, ne gendarempredont ket ; 2. keñver g., tachenn b., feur g., tu g., kenere g., andred g. ; *in dieser Beziehung hat er Recht*, er c'heñver-se (er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se, war ar poent-se) emañ ar gwir gantañ ; *in gewisser Beziehung*, e keñver pe geñver, e doare pe zoare, tamm pe damm, evit ur perzh ; *in jeder Beziehung*, e pep keñver, a bep hent, e pep hent, e kement stumm a zo holl, e pep feur, e pep giz, e pep andred ; *in mancher Beziehung*, e meur a geñver, evit ur perzh mat ; 3. *enge Beziehungen*, kenstag g., kenstagadur g.

Beziehungsfürwort n. (-s, -wörter) : [yezh.] raganv-stagañ g.

Beziehungskiste b. (-) : aferioù karantez lies.

beziehungslos ag. : 1. *zueinander beziehungslos sein*, bezañ dizalc'h an eil diouzh egile, bezañ hep liamm ebet an eil gant egile ; 2. [preder.] peurvoudel, peurvoudek.

Beziehungslose(s) ag.k. n. : [preder.] peurvoud g.

Beziehungsproblem g. (-s, -e) : kudenn darempredoù b.

Beziehungswahn g. (-s) : [mezeg.] alfo-dezintet g., ambren-deveizañ g.

beziehungsweise Adv. : pe, pe ... kentoc'h, pe ... diouzh ma vezo, eleze, erfin.

Beziehungswort n. (-s, -wörter) : [yezh.] ger-diarok g., ger-kent g., kenttermen g., kentorad g.

beziern V.k.e. (hat beziffert) : 1. sifrañ, niverenniñ, marilhañ ; 2. *die Seiten eines Buches beziern*, pajennañ ul levr, pajennaouiñ ul levr.

V.em. **sich beziern** (auf t-rt) (hat sich (t-rt) beziert) : sevel da, mont d'ober.

Bezierrung b. (-, -en) : 1. sifradur g., niverennadur g. ; 2. pajennadur g., pajennaouiñ g. ; 3. priziadur g., istimadur g.

Bezirk g. (-s,-e) : bann g., pastell-vro b., rannbarzh b., ranndir b., tachenn b., korn-bro g., korn-douar g., kornad g., korniad g., kordennad b., arondisamant g., distrig g., kanton g., kombod g., taread g., tolead g. ; *städtischer Bezirk*, kevredad kêrioù g.

Bezirksamt n. (-s,-ämter) : ti-kêr ur bann g., ti-kêr karter g.

Bezirksausschuss g. (-es,-ausschüsse) : kuzul-meur ur bann g.

Bezirksgericht n. (-s,-e) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] lez-varn ensav b., lez-varn eriol b.

Bezirkshauptmann g. (-s,-hauptmänner/-hauptleute) : [Bro-Aostria] atebeg ar melestradur hollek en ur bann g.

Bezirksklasse b. (-,-n) : [sport] kevrenn pastell-vro g., kevrenn bann g.

Bezirkskommando n. (-s,-s) : [lu] burev tuta g.

Bezirksliga b. (-,-ligen) : [sport] kevrenn pastell-vro g., kevrenn bann g.

Bezirksschule b. (-,-n) : skol pastell-vro b., skol vann b.

Bezirksschulrat g. (-s,-räte) : enseller ar skolioù kentañ derez g.

Bezirksspital n. (-s,-spitäler) : pennospital-rannvro g.

Bezirksstadt b. (-,-städte) : penn-kanton [e Breizh] g., penn pastell-vro g., penn bann g.

bezirksweise Adv. : e pep pastell-vro, e pep bann.

bezirzen V.k.e. (hat bezirzt) : P. ober e baotr brav [dirak u.b.].

Bezogene(r) ag.k. g./b. : [kenwerzh] tennadour g.

bezuckern V.k.e. (hat bezuckert) : poultrennañ sukr war.

Bezug g. (-s, Bezüge) : **1.** golo g., goloenn b., goloadur g., gwisk g., gwiskad g. ; *der Bezug der Betten und Kissen*, an dilhad-gwele hag ar goleier-plueg, al liñselioù hag an toagennoù ; **2.** kerdin lies. ; *diese Geige hat einen schlechten Bezug*, stignet fall eo ar c'herdin war ar violin-se ; **3.** [kenw.] pourvezadur g. ; *Zeitschriftenbezug*, koumanant(où) da gelaouennoù 'zo ; **4.** [dre skeud.] kendave g. ; *in direktem Bezug mit etwas stehen*, bezañ e kendave gant udb ; *mit Bezug auf (t-rt)*, e-keñver [udb], hervez..., evit ..., ... a sell ouzh, evit pezh a sell ouzh ... ; *in Bezug auf (t-rt)*, a-zalc'h ouzh, a-zivout, e-keñver, evit pezh a sell ouzh, e fed a, a-fet ; *auf etwas (t-rt) Bezug haben*, bezañ e dave gant udb ; *auf etwas (t-rt) Bezug nehmen*, ober dave d'udb, daveiñ d'udb, [yezh.] ergeñverañ ouzh udb. ; **5.** [kenw.] *unter Bezug auf Ihr Schreiben*, oc'h en em harpañ war ho lizher, ho taveiñ a ran d'ho lizher hag e ...

Bezüge lies. : levezoù lies., gopr g., gopratur g., korvoadurioù lies., korvoderioù lies.

Bezüger g. (-s,-) : [Bro-Suis] **1.** gounideg g., resever g., degemerer g., perc'henn-gwir g., emvataer g., taladour g. ; **2.** koumananter g.

bezüglich araog. (t-c'h) : a-zalc'h ouzh, a-zivout, e-keñver, evit pezh a sell ouzh, e fed a, a-fet, diwar-benn, diwar-goust ; *bezüglich Ihrer Anfrage*, evit pezh a sell ouzh ho koulenn.

ag. : [yezh.] *bezügliches Fürwort*, raganv-stagañ g.

Bezugnahme b. (-) : *unter Bezugnahme auf Ihr Schreiben (t-rt)*, oc'h en em harpañ war ho lizher, ho taveiñ a ran d'ho lizher hag e ...

Bezugsanweisung b. (-,-en) : urzh-paeañ g., urzh dereiñ g.

bezugsberechtigt ag. : gounidek.

Bezugsberechtigte(r) ag.k. g./b. : perc'henn-gwir g., piaouer g., gounideg g., emvataer g., taladour g.

bezugsfertig ag. : prest da vezañ annezet.

Bezugsfolge b. (-,-n) : hizivadenn b., hizivadur g.

Bezugsgenossenschaft b. (-,-en) : [kenwerzh] kevelouri breñañ b.

Bezugsperson b. (-,-en) : den dave g.

Bezugspunkt g. (-s,-e) : daveer lec'hel g., merk g.

Bezugspreis g. (-es,-e) : **1.** [kenwerzh] priz breñañ g. ; **2.** [arc'hant.] priz embann g.

Bezugsquelle b. (-,-n) : [kenwerzh] pourvezer g., pourchaser g.

Bezugsrahmen g. (-s,-) : stern-daveiñ g.

Bezugsrecht n. (-s,-e) : kentwir da breñañ kevrennoù nevez g.

Bezugsschein g. (-s,-e) : skrid-breñañ g.

Bezugssystem n. (-s,-e) : stern-daveiñ g., teskad dave g.

Bezugswort n. (-s,-wörter) : [yezh.] ger-diaroak g., ger-kent g., kenttermen g., kentorad g.

bezwecken V.k.e. (hat bezweckt) : **1.** ibiliañ ; **2.** [dre astenn.] kaout da bal, tennañ d'un amkan bennak ; *was bezweckst du damit ?* petra a glaskez tapout (petra emhout o klask) gant kement-se ? da be vad e rez an dra-se ? ; *das bezwecke ich nicht*, n'eo ket hennezh eo va mennozh, n'eo ket hennezh eo va mennad.

bezweifelbar ag. : disur, douetus, arvarus, disfizius, diskred warnañ

bezweifeln V.k.e. (hat bezweifelt) : nagenniñ, arvariñ war, sevel mar war ; *etwas bezweifeln*, kaout un tamm douetañs (kaout disfiz) diouzh udb, diskrediñ udb, diskrediñ war udb, douetiñ war udb, lakaat udb en arvar, nagenniñ udb, arzaelañ udb, arvariñ war udb, sevel mar war udb, bezañ war var ag udb ; *er ist stärker als ich, das bezweifle ich nicht*, kreñvoc'h eo egedon, se 'vat ne lavaran ket ; *die Wahrheit bezweifeln*, diskrediñ ar wirionez ; *ich bezweifle, so etwas gesagt zu haben*, ne gav ket din em bije lavaret an dra-se ; *er bezweifelt alles*, ne gred netra.

bezwingbar ag. : mestroniadus, mestronius, hag a c'haller dimesaat, hag a c'haller doñvaat.

bezingen V.k.e. (bezwang / hat bezwungen) : **1.** gounit war, gounit an trec'h war, bezañ trec'h da, bezañ trec'h war, faezhañ, trec'hiñ, trec'hiñ war, trec'hiñ da, pilat, daoubenniñ, kemer e greñv war, kemer an tu kreñv war, kaout an tu kreñv war, kavout pleg war, kaout al levezon war, derc'hel war, moustrañ war, plegañ, pladañ, sujañ, sioulaat, distanañ, terriñ e herr d'u.b., doñvaat, maoutañ, dimesaat, naskañ, kabestrañ, mestroniañ, rañjennañ, dont a-benn eus, adsevel war gorre e vec'h, dispegañ diouzh, flammañ ; *Schwierigkeiten bezwingen*, dispegañ diouzh diaesterioù ; *einen Gegner bezwingen*, bezañ trec'h d'un enebour, faezhañ (trec'hiñ, daoubenniñ, trec'hiñ war) un enebour, pilat un enebour, maoutañ un enebour, kemer e greñv war un enebour, kemer an tu kreñv war un enebour, kavout pleg war un enebour, kaout al levezon war un enebour, trec'hiñ d'un enebour (Gregor), plegañ un enebour ; *dieser Berg lässt sich nicht bezwingen*, ne c'haller ket pignat betek penn ar menez-se ; **2.** [dre skeud.] *sein Lachen bezwingen*, moustrañ (delc'her) war

e c'hoant c'hoarzhin, kabestrañ e c'hoant c'hoarzhin, plegañ e c'hoant c'hoarzhin, mirout a c'hoarzhin, en em virout da c'hoarzhin, parraat a c'hoarzhin.

V.em. **sich bezwingen** (bezwang sich / hat sich (t-rt) bezwungen) : derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel war e imor, padout, chom difrom, reoliñ e c'hoantoù, reizhañ barradoù e galon.

Bezwinger g. (-s,-) : damesaer g., doñvaer g., trec'hour g., trec'her g., faezhour g., faezher g.

Bezwingung b. (-) : sujidigezh b., sujañ g.

BfA b. (-) : [berradur evit **Bundesversicherungsanstalt für Angestellte**] kef kevreadel levedoù an implijidi g.

BGB n. (-) : [berradur evit **bürgerliches Gesetzbuch**] lezennaoueg keodedel b., lezennaoueg foran b., kod keodedel g., dezveg keodedel b.

BGH g. : [berradur evit **Bundesgerichtshof**] lez-veur ar c'hevread b.

BH g. (-/s,-/s) : [berradur evit **Büstenhalter**] brennidenn b., dalc'h-brennid g., P. sav-tezh g., stalafioù pres laezh lies., sac'h-bronnoù g., sav-sukig g.

Bhagwan g. (-s,-s) : Bhagwan g., Bhagvan g., Bagavan g.

bi ag. : P. *bi sein*, bezañ biseksel, bezañ divreviat.

Biathlon n. (-s,-s) : [sport] biatlon g.

bibbern V.gw. (hat gebibbert) : P. daskrenañ, kridienniñ, simudiñ, krenañ gant ar riv, krenañ gant an aon.

Bibel b. (-) : **1.** Bibl g. ; *die jüdische Bibel*, Bibl an Hebreed g. ; **2.** [dre skeud.] avel g., pater b., lezenn a c'hras b. ; *das ist ihm zur Bibel geworden*, graet en deus e lezenn a c'hras eus an dra-se, graet en deus e bater eus an dra-se.

Bibelausleger g. (-s,-) : devarnour g., disklêrier ar Bibl g., ezelizhour ar Bibl g.

Bibelauslegung b. (-,en) : ezelizhañ ar Bibl g., prezegenn santel b., devarnerezh g., devarnouriezh b., disklêriadur ar Bibl g.

bibelfest ag. : hag a anavez mat ar Bibl.

Bibelforscher g. (-s,-) : **1.** ezelizhour ar Bibl g. ; **2.** [dre astenn., diamzeret, nazi.] test Jehova g.

Bibelkunde b. (-) : studi hag a bled gant ar Bibl b.

Bibelspruch g. (-s,-sprüche) : pennad eus ar Bibl g.

Bibelstelle b. (-,n) : arroud tennet eus ar Bibl g., arroudenn tennet eus ar Bibl b., arroudennad tennet eus ar Bibl b.

Bibelstunde b. (-,n) : kentel relijion b.

Bibeltext g. (-es,-e) : **1.** skritur sakr, skritur santel g. ; **2.** arroud tennet eus ar Bibl g., arroudenn tennet eus ar Bibl b., arroudennad tennet eus ar Bibl b.

Biber g. (-s,-) : [loen.] avank g., razh-musk g. ; *europäischer Biber*, avank Europa g. ; *der kanadische Biber*, *der amerikanische Biber*, avank Amerika g.

Biberaffe g. (-n,-n) : [loen.] babouz g.

Biberbau g. (-s,-e) : [loen.] lochenn avanked b.

Biberbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-avank str., magnolia str.

Biberbettuch n. (-es,-tücher) : liñsel flanel b.

Biberburg b. (-,en) : [loen.] lochenn avanked b.

Biberdamm g. (-s,-dämme) : stankell avanked b.

Biberfell n. (-s,-e) : feur avanked b., foulenn avank b.

Bibergeil n. (-s) : kastoreom g.

Biberkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] askol-du str.

Bibernelle b. (-,n) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g. ; *kleine Bibernelle*, *gemeine Bibernelle*, (*Pimpinella saxifraga*) pempiz str., louzaouenn-ar-pempbiz b., louzaouenn-ar-pempiz b., urlaoueg maendarzh g., urlaoueg torr-maen g.

Bibernellepfersaat b. (-) / **Bibernel-Wasserfenchel** g. (-s,-) [louza. *Oenanthe pimpinelloides*] pempiz str., louzaouenn-ar-pempbiz b., louzaouenn-ar-pempiz b., kegid g.

Biberpelz g. (-es,-e) : feur avanked b., foulenn avank b.

Biberschwanz g. (-es,-schwänze) : **1.** lost avank g. ; **2.** [tisav.] teol plat str., teol plaen str., teol to str. ; **3.** [tekn.] pas g., heskenn-benn b.

Bibliograf g. (-en,-en) / **Bibliograph** g. (-en,-en) : levroniour g., levrollour g.

Bibliografie b. (-,n) / **Bibliographie** b. (-,n) : **1.** levroniezh b., levrollouriezh b., levrlennadurezh b. ; **2.** levrlennadur g. ; *kommentierte Bibliografie*, *analytische Bibliografie*, levrlennadur dezrannañ g.

bibliografisch ag. / **bibliographisch** ag. : levroniel, levrlennadurel ; *bibliographische Angaben*, levrlennadur g.

Bibliomane g. (-n,-n) : levrgarour g., dastumer-levrioù g., brizhlevraouaer g.

bibliophil ag. : evit levrgarourien.

Bibliophile ag.k. g./b. (-n,-n) : levraouaer g., levraouaerezh b., levrgarour g., levrgarouez b., dastumer-levrioù g., dastumerez-levrioù b.

Bibliophilie b. (-) : levrgarouriezh b., levraouaerezh g.

Bibliothek b. (-,en) : **1.** armel-levrioù b. ; **2.** levraoueg b., levr di g., lenndi g., lennva g. ; *Staatsbibliothek*, levraoueg vroadel b.

Bibliothekar g. (-s,-e) : lenndiour g., levraoueger g., levraouegour g., biblian g., levr diour g., mirour ul levraoueg g. ; *mit dreißig wurde er Bibliothekar*, d'an oad a dregont vloaz ez eas da levraoueger.

bibliothekarisch ag. : ... lenndiour, ... levraoueger.

Bibliothekskatalog g. (-s,-e) : roll an dafar a vez kavet el levraoueg g., fichennaoueg al levraoueg b., katalog al levraoueg g.

biblich ag. : **1.** hag a sell ouzh ar Bibl, tennet eus ar Bibl, biblek ; *die biblische Geschichte*, an Istor Santel g., an Istor Sakr g. / ar Skritur Sakr / ar Skritur Santel g. (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] *ein biblisches Alter*, hiroad g. (Gregor).

Bickbeere b. (-,n) : [louza.] lus str., lusenn b. ; *Bickbeeren pflücken*, lusa.

Bickbeerkraut n. (-s) : gwez-lus str., plant lus str.

biderb ag. : onest, direbech, eeun, leal, reizh.

Bidet n. (-s,-s) : azezenn-walc'hiñ b., gwalc'houer g.

Bidon n./g. (-s,-s) : [Bro-Suis] bidon g.

bieder ag. : **1.** fur ; **2.** eeunik, eeun-drochik, pampes, disterik, brell, loñsek, panenn, nouch, magn ; **3.** [koz] onest, direbech, eeun, leal, reizh, kwer.

Biederkeit b. (-) : **1.** onestiz b., reizhded b., lealded b., kwerded b. ; **2.** kuñvez b., kuñvelezh b.

Biedermann g. (-s,-männer) : den keizh g., den mat g., den onest g., boulom g.

Biedermeier n. (-s/-) : Biedermeier g.

Biedermeisterstil g. (-s) : doare Louis-Philippe g., doare Biedermeier g.

biegbar ag. : gweüs, plegus, hebleg, gwevn, soubl.

Biegebarkeit b. (-) : gweüsted b., gweüster g., plegusted b., gwevnder g., gwevnded b.

Biege b. (-,-n) : krommadur g., plegadur g., pleg g., gwar g.

Biegebeanspruchung b. (-,-en) : [fizik] striv krommañ g., bec'h krommañ g., bec'hadenn grommañ b., striv plegañ g., bec'h plegañ g., bec'hadenn plegañ b.

biegefähig ag. : gweüs, plegus, hebleg, heblegus, gwevn.

Biegefähigkeit b. (-) : gweüsted b., gweüster g., plegusted b., pleguster g., gwevnder g., gwevnded b.

Biegefestigkeit b. (-) : [fizik] dalc'huster ouzh ar c'hrommañ g., dalc'huster ouzh ar plegañ g.

Biegemaschine b. (-,-n) : [tekn.] krommerez b.

biegen V.k.e. (bog / hat gebogen) : 1. plegañ, krommañ, krommaat, stouiñ, soublañ, baotañ, gwiriañ, kammañ, kostezañ ; *das Knie biegen*, soublañ e c'hlin, plegañ e c'hlin (e c'har, e benn-glin), kammañ e c'har ; *den Ellenbogen biegen*, plegañ e ilin, plegañ e vrec'h ; *krumm biegen*, krommañ, gwarañ ; *knieförmig biegen*, plegañ, kammañ ; *etwas gerade biegen*, digrommañ udb, eeunañ udb, eeunaat udb, rezañ udb, resaat udb, diweañ udb, disgweañ udb, distreiñ udb ; *gerade gebogen*, diswe ; *ringförmig biegen*, inariñ ; 2. [dre skeud.] kempenn (renkañ, kompezañ, plaenaat) udb, lakaat udb en e reizh ; 3. *das Recht biegen*, falsañ spered al lezenn, darallañ kerzh (red) ar justis, gwariañ al lezennoù, distresañ al lezennoù, tremen hebioù d'al lezenn, terriñ al lezenn, treiñ diwar al lezenn, mont a-enep al lezenn, kammañ al lezennoù ; 4. [Bro-Aostria, yezh.] treiñ, displegañ.

V.em. **sich biegen** (bog sich / hat sich (t-rt) gebogen) : mont a-we, en em weañ, gweañ, korvigellañ, plegañ, krommañ, en em grommañ, krommaat, daougrommañ, daoublegañ, krosal, baotañ, tortañ, kostezañ ; *sich gerade biegen*, diweañ, diblegañ, digrommañ, digammañ, eeunaat, eeunañ, resaat, distreiñ ; *sich ringförmig biegen*, inariñ ; *sich schmiegen und biegen*, plegañ aes, krommañ aes, bezañ gwevn ; *sich leicht (ein wenig) biegen*, damblegañ ; *sich unter einer Last biegen*, tortañ dindan ur samm, daougrommañ dindan ur samm, bezañ krommet dindan ur bec'h, bezañ lakaat da grommañ war-zu an douar gant ur bec'h pounner, plegañ dindan ur samm ; [tr-l] *er lügt, dass sich die Balken biegen*, nend eus ket a denner-dent brasoc'h gaouiad egetañ (Gregor), gaouiad eo evel un Tregeriad, ur pikol felpenn gaouiad a zo anezhañ, ne dag ket diwar e gentañ gaou, ur marc'h-gevier eo hennezh, livañ a ra gevier bern-war-vern, displantañ a ra karradoù gevier, hennezh a zo du e revr gant ar gevier, un toull gevier a zo anezhañ, lavaret a ra tri gaou bep daou c'her, aze e lavar gaou du, aze e lavar ur gaou du, livañ a ra gevier bern-war-vern, ur gaouiad divezh a zo anezhañ, hennezh a zo fallañ gaouiad a zo er vro, hennezh a zo ar fallañ gaouiad a zo er vro, ne vez nemet gevier gantañ, e-kreiz e zaoulagad e lavar gaou, gevier bras a lavar ; *sie lügen, dass sich die Balken biegen*, gwazh-pe-wazh e lavaront gevier, gwazh-pe-washoc'h e lavaront gevier ; *sich vor*

Lachen biegen, ober ur c'hofad c'hoarzhin, tortañ, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, daoudortañ da c'hoarzhin, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), bezañ puchet kement e c'hoarzh, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan.

V.gw. (bog / ist gebogen) : 1. c'hoari an dro da, ober an dro da ; *der Weg biegt um den Berg*, ober a ra (c'hoari a ra) an hent an dro d'ar menez ; *um die Ecke biegen*, treiñ e korn ar straed, korntroiañ, digorntroiañ ; 2. [tr-l] *lieber biegen als brechen*, gwell eo plegañ eget terriñ - neb na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a ray sur - ar vag na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a raio sur - marc'h na sent ket ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras ouzh e gostoù - marc'h a reud ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras d'e gostoù - neb a staot ouzh an avel a-benn a bak leun e zent - an neb a sent ouzh e benn a zo sotoc'h eget un azen - an hent hag ar samm a zegas ar marc'h e-barzh ; *biegen oder brechen*, neuñviñ pe veuziñ - c'hoari a reomp kuit pe zoubl - c'hoari a reomp an taol tu-pe-du - c'hoari a reomp koll pe c'hounit ; *auf Biegen oder Brechen*, dre gaer pe dre heg, dre gaer pe dre griz, dre het pe dre heg, drouk ha mat e vo ganto, drouk ha mat ganto, mat ha drouk, pe zrouk pe vat e vo ganto, pe zrouk e vo ganto pe ne vo, karent pe ne garent ket / erruet da (pe) erruo / erruet pe erruet (Gregor), dre vrav pe dre vil, bezet drouk bezet mat ne vern ket.

Biegen n. (-s) : plegerezh g.

Biegepresse b. (-,-n) : plegerez b.

Biegeradius g. (-,-radien) : [fizik] skin krommder g., radius krommder g.

Biegeversuch g. (-s,-e) : [tekn.] prouad krommadur g.

biegsam ag. : 1. gweüs, plegus, hebleg, heblegus, gwevn, ouesk, soubl ; *biegsames Holz*, kewez g. ; *biegsam machen*, gwevnaat, oueskaat, soublañ, souplaat ; *biegsam werden*, gwevnaat, oueskaat, souplaat ; *einen besonders biegsamen Körper haben*, bezañ gwevn evel ur raosklenn ; 2. [dre skeud.] sentus, aes ober gantañ, hesent, hezesk, plegus, soubl.

Biegsamkeit b. (-) : 1. gweüsted b., gweüster g., plegusted b., pleguster g., gwevnder g., gwevnded b. ; 2. [dre skeud.] gwevnder g., gwevnded b., plegusted b., soublded b., sentidigezh b., hesentidigezh b.

Biegsammachen n. (-s) : gwevnadur g., soubladur g.

Biegung b. (-,-en) : 1. pleg g., kilbleg g., gwar g., krommadur g., gwareg b., krommenn b., plegadur g., plegenn b., krommell b., kamm g. ; 2. pleg-hent g., pleg g., plegenn b., tro-bleg b., kammdro b., korn-tro g., kildro b., kildroenn b., kildroad b., kammbleg g., kilbleg g., kornblegenn b., kammigell b., troiell b., diswe g., kamm g. ; *scharfe Biegung*, pleg krenn (a-grenn) g., pleg berr g., korn-tro krenn g., plegenn grenn b., pleg-hent serzh g. ; *von der Straßenbiegung aus sieht man ihr Haus*, eus pleg an hent e weler he zi ; *eine Biegung machen*, disgweañ, ober ur gildroenn, treiñ, ober ur gammdro ; *die Straße macht eine scharfe Biegung nach rechts*, treiñ krenn a ra ar straed a-zehou ; 3. [tekn.] krommadur g.,

krommañ g. ; 4. [Bro-Aostria, yezh.] troadur g., displegadur g.

Biel n. : Biel b., Bienne b. ; *der Bieler See*, lenn Biel b., lenn Bienne b. [Bro-Suis].

Bienchen n. (-s,-) : [loen.] gwenanig str. [*unander gwenanennig*].

Biene b. (-,-n) : 1. [loen.] gwenan str., gwenanenn b. ; *Bienen brummen*, *Bienen summen*, boudal (safroniñ, frouval, sardonenniñ, sardonin, sourral, fraoñval, hiboudiñ) a ra ar gwenan ; *Bienen sind Staaten bildende Insekten*, ar gwenan a vev e kevredigezhioù aozet, ar gwenan a zo amprevaned kevredus anezho ; *die Bienen summen leise vor sich hin*, izel eo boud ar gwenan ; *die Bienen sammeln*, bleuniata (bleuñvata, bleuniaoua, sunata, fleurachiñ) a ra ar gwenan, mont a ra ar gwenan a voked da voked ; *die Bienen fliegen von Blume zu Blume*, ar gwenan a nij eus an eil bleuñvenn d'eben ; *Bienen und Wespen stechen*, gwenan ha gwesped a flemm, gwenan ha gwesped a gastr ; *die Bienen schwärmen*, *die Bienen schwärmen aus*, teuler a ra ar gestennad, emañ an hed o nijal kuit, emañ ar gwenan oc'h ober (o teuler) o hed ; *Schwarm Bienen*, taol-gwenan g., hed-gwenan g., hedad-gwenan g., barr-gwenan g. ; *Bienen züchten*, diorren gwenan, sevel gwenan, derc'hel gwenañ, magañ gwenan ; *Bienen schmauchen*, mogediñ un taol-gwenan ; *die Bienen sammeln sich als Schwarmtraube*, gorjañ a ra ar gwenan, en em vodañ a ra ar gwenan, diwanañ a ra ar gwenan, nodiñ a ra ar gwenan ; *Bienen und Schmetterlinge sterben alle aus*, abenn nebeut ne vo mui na gwenanenn na balafenn Doue ebet ; *der Stachel der Biene*, flemm ar wenanenn g., kastr ar wenanenn g. ; *mich hat eine Biene gestochen*, flemmet (gwanet, kastret, piket) on bet gant ur wenanenn ; 2. plac'h b., gwenan str., frizenn b., bleukenn b., gwazenn b., bilhez b., katell b.

Bienenbau g. (-s,-e) : gwenanerezh g.

Bienenfleiß g. (-es) : aket bras g., gred bras g., labour aketus g.

bienenfleißig ag. : taolet-bras d'al labour, aketus-bras, ouesk da labourat, fonnus d'ober e labour, taolet d'al labour.

Bienenfresser g. (-s,-) : [loen.] gwespetæer g., gwespetæer boutin g.

Bienengift n. (-s,-e) : [loen.] binim gwenan g., kontamm gwenan g.

Bienenhaus n. (-es,-häuser) : gwenaneg b., leur-wenan b.

Bienenhonig g. (-s) : mel g.

Bienenkönigin b. (-,-nen) : [loen.] mamm-wenan b.

Bienenköniginnenfuttersaft g. (-s) : [loen.] livrizhenn b.

Bienenkorb g. (-s,-körbe) : kestenn b., kest wenan b., binot g., binenn b., ruskad g., koloenn b. ; *Bienenkorb aus Stroh*, koloenn b., koloenn blouz b., ruskenn blouz b., binot g. ; *einen Schwarm in einen Bienenkorb stecken*, kestañ un hedad-gwenan ; *in den Bienenkorb schlüpfen*, kestañ ; *ein Bienenkorb voll Honig*, ur gestad vel b., ur gestennad vel b., ur goloennad vel b., ur vinennad vel b.

Bienenkorbmacher g. (-s,-) : kستنner g., koloenner g., ruskatour g., ruskenner g.

Bienenkorbstülper g. (-s,-) : kouc'h g.

Bienenloch n. (-s,-löcher) : toull-gwenan g.

Bienenpfeife b. (-,-n) : soufletez vogediñ b., c'hwezherez vogedellañ b.

Bienenragwurz b. (-,en) : [louza.] boked-dimezell-ar-gwenan g.

Bienenschwarm g. (-s,-schwärme) : [loen.] taol-gwenan g., hed-gwenan g., hedad-gwenan g., barr-gwenan g., kestad b., kestennad wenan b., ruskennad wenan b., binennad wenan b., bodad gwenan g., hed g., neizh gwenan g. ; *erster Bienenschwarm*, kenthed g. ; *zweiter Bienenschwarm*, tarvhed g., tarvhedad g., adtaol g. ; *dritter Bienenschwarm*, losthed g., flac'had b. ; *vierter Bienenschwarm*, arc'hanthed g. ; *neuer Bienenschwarm*, nevezenn b. ; *der Bienenschwarm hat sich auf dem (auf den) Apfelbaum niedergelassen*, barret eo ar gwenan ouzh ar wezenn avaloù, aet eo ar gwenan da varrañ war ar wezenn avaloù, bodet eo ar gwenan war ar wezenn avaloù, nodet eo an taol-gwenan war ar wezenn avaloù, bolzet eo ar gwenan war ar wezenn avaloù ; *der Bienenschwarm ist weiter geflogen*, divarret eo ar gwenan ; *einen Bienenschwarm in einen Bienenkorb stecken*, kestañ un hed-gwenan.

Bienenstaat g. (-s,-en) : kevredigezh aozet ar gwenan b., kludad wenan b.

Bienenstachel g. (-s,-n) : [loen.] broud g., flemm g.

Bienenstand g. (-s,-stände) : gwenaneg b., leur-wenan b.

Bienenstich g. (-s,-e) : [loen.] flemm gwenan g., flemmadenn ur wenanenn b., flemmad ur wenanenn g., pikadenn ur wenanenn b. ; *der Bienenstich schwellt das Gesicht*, flemmadenn ar wenanenn a lak an dremm da goeñviñ.

Bienenstock g. (-s,-stöcke) : ruskenn b., ruskad g., kest wenan b., kestenn wenan b., koloenn b. ; *ein Bienenstock voll Honig*, ur ruskennad vel b., ur gestennad vel b. ; *Ständer für einen Bienenstock*, *Gestell für einen Bienenstock*, *Sockel eines Bienenstockes*, pont g., pontenn b., torchenn b.

Bienentrachtpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant melus str.

Bienenvolk n. (-s,-völker) : [loen.] poblad ur ruskenn b., ruskennad b., kestad b., kestennad wenan b., binennad wenan b.

Bienenwabe b. (-,-n) : terenn b., koarenn b., follenn-goar b., follenn-vel b., brusken b., terenn-vel b., terenn-goar b., elvenn vel b. [*liester elvennoù mel, elvoù mel, elvad mel*].

Bienenwachs n. (-es) : koar-gwenan g., koar gwerc'h g.

Bienenwachskerze b. (-,-n) : goulaoenn koar-gwenan b., goulaoenn koar gwerc'h b.

Bienenweibchen n. (-s,-) : [loen.] gorerez b.

Bienenzelle b. (-,-n) : kevig b., toullig g.

Bienenzucht b. (-) : gwenanerezh g., magerezh-gwenan g., sevel gwenan g.

Bienenzüchter g. (-s,-) : gwenaner g., mager-gwenan g., desaver gwenan g. ; *Schleier eines Bienenzüchters*, mouch ur gwenaner g.

Biennale b. (-,-n) : gouel daouvloaziek g., daouvloaziadenn b.

Bier n. (-s,-e) : 1. bier g. ; *helles Bier*, bier sklaer g., bier melen g. ; *dunkles Bier*, bier gell g., bier brun g. ; *Bier vom Fass*, *Fassbier*, bier barrikenn g., bier gwask g., bier diwar-wask g., bier diwar ar gwask g., bier eus dindan ar

gwask g. ; *Flaschenbier*, bier boutailh ; *Bier ausschenken*, gwerzhañ bier ; *Bier einschenken*, diskargañ bier da evañ, diskenn bier da evañ, dinaouiñ bier da evañ (Gregor) ; *(ein Fass) Bier einstechen*, *(ein Fass) Bier anzapfen*, toullañ ur varikenn vier ; *Bier auf Flaschen ziehen*, boutailhañ bier ; *Bier vom Fass*, ur banne bier diwar ar wask g. ; *das Bier gärt*, goiñ a ra ar bier, mont a ra ar bier e go, labourat a ra ar bier, e go emañ ar bier ; *Bier saufen*, puñsañ ar pintoù, puñsañ pintoù, puñsañ bier, lonkañ bier, charreat bier ; *Bier ohne Hopfen*, biorc'h g., korev g. ; *Bier floss in Strömen*, ar bier a ruilhe ; *er bestellte zwei Bier*, lakaat a reas servijañ daou vier ; *ein großzügig eingeschenktes Bier*, ur banne bier yac'h g. ; *in Wein und Bier ertrinken mehr denn im Wasser*, aliesoc'h a hini a vez beuzet er gwer eget er stêr ; 2. P. *das ist nicht dein Bier !* n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhit ! kement-se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'eo ket da dra eo ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! petra a sell an dra-se ac'hanout ?

Bierausschank g. (-s,-ausschänke) : tavarn b., bierdi g., tavarn-vier b.

Bierbass g. (-es,-bässe) : mouezh raouliet ul lonker b.

Bierbauch g. (-s,-bäuche) : bigof g., kof tev g., teurenn b., tor g., teur g., begeliad g., pezh kof g., bigof g., P. kof yod g., sac'h-boued g. ; *einen Bierbauch haben*, bezañ savet kof ouzh an-unan, bezañ teurennek (kofellek, bouzellek, teuc'h, teurek, kofek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek), bezañ tev e gof, bezañ ront e gof, kaout korf, bezañ prest d'ober «plok».

Bierbottich g. (-s,-e) : bres g., beol-vres g.

Bierbrauer g. (-s,-) : breser g.

Bierbrauerei b. (-,-en) : breserezh b., biererezh b.

Bierchen n. (-s,-) : P. banne bier g. ; *nimm das Geld, das reicht für ein Bierchen*, dal, gwerzh ur banne ! ; *nach den paar Bierchen waren ihre Beine wie gelähmt*, ar banneoù bier o doa pounneraet o zreid.

Bierdeckel g. (-s,-) : danwerenn b.

Bierdose b. (-,-n) : boest vier b., kanedig bier g.

Biereifer g. (-s) : birvilh entanet ar banvezioù g.

bierernst ag. : dic'hoarzh, ur varrenn houarn en e c'houzoug, kegel e vamm en e gein, tres c'hoant kac'hat war e zremm, ur beg kastrilhez gantañ, kloz e veg evel ur gokouzenn, mut evel ul lakez pikez, ur fas-koad anezhañ, ur beg m'en argarzh anezhañ.

Bierfass n. (-es,-fässer) : barrikenn vier b.

Bierflasche b. (-,-n) : boutailh vier b.

Biergarten g. (-s,-gärten) : bierdi dindan an amzer g., leurenn evañ b., terasenn-liorzh b.

Bierglas n. (-es,-gläser) : gwerenn vier b.

Bierhalle b. (-,-n) : tavarn b.

Bierhaus n. (-es,-häuser) : bierdi g., tavarn-vier b.

Bierhefe b. (-) : goell-bier g.

Bierhefenbrot n. (-s) : bara goell-bier g.

Bierkeller g. (-s,-) : 1. kav bier g. ; 2. [dre heñvel.] tavarn b., bierdi g., tavarn-vier b..

Bierkrug g. (-s,-krüge) : chop bier g.

Bierkutscher g. (-s,-) : 1. chalboter bier g., kaser bier g. ; 2. *wie ein Bierkutscher fluchen*, touiñ evel un toucher kezeg, touiñ doue evel ur Sarazin (evel un diaoul), touiñ Doue evel un diloster chas, mallozhiñ ken ma spont ar brini, hopal evel ur chalboter, pec'hiñ pep ger, pec'hiñ e-treuz nav moger, sakreal ha fouldrasiñ evel ur charretour a vez chomet e garr el lagenn (evel ul loman a vez skoet e lestr war an traezh) (Gregor), bezañ e c'henoù ur stivell a gunujennoù, bezañ boull e grouer, leuskel leoù spontus, leuskel leoùdoued reut, leuskel pec'hedoù spontus, tarzhañ buanoc'h ul ledoued war e vuzelloù eget ur bedenn, bezañ un den dibab war ar pec'hiñ.

Bierlaune b. (-) : *in Bierlaune*, mezvet gant ar bier, ur banne dindan e fri, tommet dezhañ, drev, ur banne warnañ, damvezv, lañset-mat, trenk e doull, lanson, mav, tomm d'e fri, erru lous e fri, un toulladig gantañ, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, karrigellet, erru gleb e c'henoù, ur banne e-barzh e fas, karget e gof a vier, suilhet, penndommet, un tammig a-strew, chokolad, druz e c'henoù, abafet, tomm d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, evet dezhañ, ur sac'had gantañ, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, a-strew, damdomm dezhañ, evedik dezhañ, tommedik dezhañ.

Bierleiche b. (-,-n) : lonker mezv-dall-mik g.

Bierschank g. (-s,-schänke) : tavarn b., bierdi g., tavarn-vier b.

Bierschaum g. (-s) : bervenn ar bier b., bouilh ar bier g., spoum ar bier g.

Bierschenke b. (-,-n) : tavarn b.

Bierschinken g. (-s,-) : saosison morzhed-hoc'h g.

Bierseidel n. (-s,-) : pod bier g.

Bierstängel g. (-s,-) : [Bro-Suis] stick g., bazh sall b., gwispid sall str.

Bierstehhalle b. (-,-n) : tavarn b., kaborell b.

Bierteller g. (-s,-) : [Bro-Suis] danwerenn b.

Biertischpolitik b. (-) : komzoù patatez diwar-benn ar politikerezh lies., komzoù kollet diwar-benn ar politikerezh lies., komzoù ven diwar-benn ar politikerezh lies., kaozioù politikel lies., arabad politikel g., pifoù politikel lies., kozh fardaj politikel g., politikaj g., kozh rimostelloù politikel lies.

Biertischpolitiker g. (-s,-) : rambreer g., randoner g., brae b., brae c'houllo b., politikajer g., penn-rambre g., berlobi g.

Biervereger g. (-s,-) : marc'hadour bier g.

Bierwürze b. (-) : fro g.

Bierzelt n. (-s,-e) : tinell b., kaborell b., pabell b. ; *ein Bierzelt aufbauen*, tinellañ.

Biese b. (-,-n) : [lu] lezenn b.

Biesfliege b. (-,-n) : [loen.] moui str., kelien-marc'h str., kelienn-morz str., kelien-brizh str., kelien-rous str., bouli str., brouderez b., tabonenn b. [*liester* taboned].

Biest n. (-es,-er) : 1. loen g., aneval g., mil g., loen mut g., penn-chatal g., euzhvil g. ; *die Schöne und das Biest*, ar goantenn hag an euzhvil ; 2. [dre skeud.] cheulk g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., ravailhon g., lampon g., kantolor g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., ampouailh g., gwall labous g., poñsin g., gwallibil g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., lank g. [*liester* lanked, lankidi], renavi g. ; *verdamntes Biest*, penn-chatal g., kozh loen g., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen lous g., loen vil g., loen fall g., loen mut g., vilbez g., viltañs g., den brein betek mel e eskenn g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriez ennañ g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., louston g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., gast b., poezon g., fouin g., ebeul g., renavi g. ; [plac'h] *kleines Biest*, pikez b., pikez du b., pikez fall b., dañvadez b., diaoulez b., gastig b., orinez fall b., paborez b.

biestig ag. : kintus, kinteuñs, tagnous, ourz, kivioul, diaes ; *biestiges Weibsstück*, rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval g., gwesped str., bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., maouez gwazh eget ar vosenn b., diaoulez b., kevnidenn b., gwrac'h b., pig-spern b., tarzhiell b., yar b., dañvadez b., ebeulez b., paborez b.

Adv. : a-razailh, gant fion, kinte ennañ.

Biestmilch b. (-) : kellaezh g., kentlaezh g., laezh-peka g., laezh-peket g., laezh-uzen g., laezh kevleue g.

Biet n. (-s,-e) : [Bro-Suis] tolead b., tiriad g., tachenn b., tachennad b.

bieten V.k.e. (bot / hat geboten) : 1. kinnig, kinnizien, mennout ; *jemandem den Arm bieten*, kinnig e vrec'h d'u.b. ; *dem Nachbarn einen Gruß bieten*, demata e amezeg ; *Waren feilbieten*, kinnig e varc'hadourezh ; 2. [echedoù] *dem König Schach bieten*, reiñ bec'h d'ar roue ; 3. *jemandem die Stirn bieten*, talañ ouzh u.b., mont a-benn-kaer d'u.b., ober ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., ober penn d'u.b., ober ouzh u.b., pennañ ouzh u.b., daeañ (faeañ, dichekal, hegal) u.b., en em aroziñ ouzh u.b., em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., reiñ fas d'u.b., diarbenn u.b., herzel ouzh u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b. ; 4. [tr-l] *das bietet keine besondere Schwierigkeit*, n'eo ket gwall ziaes da ober, n'eus ket a ziaezamantoù bras gant an dra-se ; 5. *das lasse ich mir nicht bieten*, n'on ket evit gouzañv un dismegañs a seurt-se, ne c'hellan ket asantiñ d'an dra-se ; 6. [arc'hant.] *mehr bieten*, teurel war ar priz.

V.em. **sich bieten** (bot sich / hat sich (t-rt) geboten) : en em kinnig ; *ein herrlicher Anblick bot sich unseren Augen*, ur gwel kaer-meurbet (ur gweled kaer-meurbet, un dremmvro veurdezus, ur gwel eus ar c'haerañ, un daolenn gaer) en em lede dirazomp, pebezha taol-lagad kaer war

ar vro en em lede dirazomp, un daolenn eus ar re gaerañ en em lede dirazomp ; *wenn sich mir die Gelegenheit dazu bietet*, pa en em gavin e tro d'en ober, pa gavin an tu d'en ober, pa gavin ar pleg, pa gavin apoue, pa gavin lank, pa gavin va lank, pa gavin va zu, pa gavin va zro, pa gavin va avel, pa'm bo avel, pa'm bo tro, pa gavin abeg d'en ober, pa vo deuet ar c'hazh d'ar razh, ma'm eus apoue ; *es bieten sich zwei Möglichkeiten*, daou stumm a zo d'en ober, unan a zaou, daou ziskoulm a zo, daou dra a zo posupl, daou dra a c'hallfe bezañ, daou hent a zo gallus.

Bierter g. (-s,-) : imbouder g., dreistkresker g.

bifilar ag. : [tredan] ... div-orjalenn.

Bigamie b. (-) : 1. divwregiez b., daoubriedelezh b. ; 2. daouozhac'hiezh b., daoubriedelezh b.

bigamisch ag. : 1. div wreg dezhañ, divwreg, daoubried ; 2. daou ozhac'h dezhi, daouozhac'h, daoubried.

Bigamist g. (-en,-en) : paotr divwreg g., daoubrieder g.

Bigamistin b. (-,-nen) : plac'h daouozhac'h b., daoubriederez b.

bigott ag. : bigot, devotoc'h eget ur beleg, bepred etre ar beleg hag an aoter, bepred etre ar billig hag an aoter.

Bigotterie b. (-) : bigoderezh g.

Bigudenland n. (-s) : *das Bigudenland*, Bro-Vigoudenn b., Bro ar Bigoudenned b. ; *Haube aus dem Bigudenland*, bigoudenn b. [*liester* bigoudennoù] ; *Frau aus dem Bigudenland*, Bigoudenn b. [*liester* Bigoudenned, ar Bigoudenned] ; *Mann aus dem Bigudenland*, Bigoudenn g. [*liester* Bigoudenned, ar Vigoudenned] ; *Frau mit Haube aus dem Bigudenland*, maouez e bigoudenn b. ; *Bretonisch aus dem Bigudenland*, brezhoneg bigoudenn g.

Bigudentracht b. (-,-en) : dilhad bigoudenn g.

Biguder g. (-s,-) : Bigoudenn g. [*liester* Bigoudenned, ar Vigoudenned], Bigouder g., P. Drandoue g., [gwashaus] Bigouter g.

Biguerin b. (-,-nen) : Bigoudenn b. [*liester* Bigoudenned, ar Biboudenned].

Bikarbonat n. (-s,-e) : bikarbonat g.

Bikini g. (-s,-s) : sae-gouronkañ daou damm b., dilhad-kouronkañ daou damm g., bikini g.

Bikuspidalklappe b. (-,-n) : [korf.] valfig mintrek g., valvik tribegek g., trapig mintrek g.

Bilabial g. (-s, -e) / **Bilabiallaut** g. (-s,-e) : [yezh.] diweuzenn b. ; *eingeschobener Bilabial*, diweuzenn dazlec'hiet b.

Bilanz b. (-,-en) : 1. mentel b., bilañs g., kenbouez g., taolenn-gempouez b., roll kaout-ha-dleout g., kont b., kontoù lies., koll-gounid g., balañs b., poent g. ; *aktive Bilanz*, taolenn-gempouez war gaout b., taolenn-gempouez kredek b., taolenn-gempouez aktivel b., taolenn-gempouez pozitivel b., mentel gredek b. ; *aktive Handelsbilanz*, mentel genverzh kredek b., mentelad kenverzh kredek b., mentel vuie ar c'henwerzh b., mentel gredek ar c'henwerzh b., taolenn gempouez war gaout ar c'henwerzh b. ; *eine passive Bilanz*, ur ventelad dleek b., ur ventel dleek b., ur ventel divigadek b. ; *eine Bilanz aufstellen*, savelañ ur ventel, kenbouezañ, sevel an daolenn-gempouez, ober ar gont, ober balañs ; *eine Bilanz feststellen*, klozañ ur gont, klozañ un daolenn-gempouez ; *die Bilanz verschleiern*, *eine Bilanz frisieren*,

falsañ (darguzhañ, gourlivañ, propikat, distresañ, livañ, findaoniñ, treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ) an daolenn-gempouez, falsañ (darguzhañ, gourlivañ, propikat, distresañ, livañ, findaoniñ, treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ) ar ventel, falsañ ar c'hontoù ; *eine Bilanz vorlegen*, diskouez un daolenn-gempouez, kinnig ar roll kaout-ha-dleout, kinnig ar ventel ; *die Bilanz ziehen*, ober (sevel) ar c'holl-gounid, ober ar gont, sevel roll ar c'haoud hag an dleoud, sevel roll ar gounidoù hag an dispignoù, sevel ar poent, kavout ar poent, savelañ ar ventel ; *eine Bilanz genehmigen*, darbenn ur gont, asantiñ da gontoù 'zo, asantiñ d'un daolenn-gempouez, peurwiriekaat kontoù 'zo ; **2.** [gwir] *die Bilanz niederlegen*, anzav freuz-stal, diskleriañ freuz-stal, ober freuz-stal, ober freuz-boutikl, foetañ e stal, foetañ e voutikl, ober bank, faziñ, dougen ar gouriz plouz, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, dougen ar boned glas, mont e stal da benn ar c'hoc'hu, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hleuz, mont e boch gant ar vezh, filañ e stal, mont da raz, mont en douflez ; **3.** disoc'h g., disoc'had g., kont b.

Bilanzabschluss g. (-es,-abschlüsse) : klozadur ar c'hontoù g.

Bilanzaufstellung b. (-,-en) : saveladur ar ventel g., savidigezh an daolenn-gempouez b., savidigezh ar roll kaout-ha-dleout b., savidigezh roll ar c'haout-ha-dleout b., saveladur ar ventel g.

Bilanzauszug g. (-s,-auszüge) : stad ar c'hontoù b., stad ar ventel b.

Bilanzbereinigung b. (-,-en) : peurwiriadur ar c'hontoù g., eeunadur ar c'hontoù g.

Bilanzbuchhalter g. (-s,-) : kontour-prizachour e karg eus ar c'hontoù g., kevarouezour e karg eus ar c'hontoù g.

bilanzieren V.k.e. (hat bilanziert) : savelañ ar ventel, sevel an daolenn-gempouez, ober ar gont, ober balañs, kenbouezañ.

Bilanzierung b. (-) : marilhadur er roll kaout-ha-dleout g., marilhadur e roll ar c'haout-ha-dleout g.

Bilanzposten g. (-s,-) : post er roll kaout-ha-dleout g., post e roll ar c'haout-ha-dleout g., stael er ventel g.

Bilanzprüfer g. (-s,-) : kontour-prizachour g., komiser ar c'hontoù g., peurwirier kontoù g., jeder kevarouezour g.

Bilanzprüfung b. (-,-en) : ensellerezh ar c'hontoù g., gwiriadur ar ventel g.

Bilanzrechnung b. (-,-en) : bilañs g., mentel b.

Bilanzsaldo g. (-s,-s/-salden) : mentelad kont b.

Bilanzstichtag g. (-s,-e) : termen darevezh lakaet evit kinnig ar bilañs g., termen darevezh lakaet evit kinnig ar ventel g.

Bilanzsumme b. (-,-n) : hollad ar bilañs g., hollad ar ventel g.

Bilanzvorlegung b. (-,-en) : kinnigadur ar bilañs g., kinnigadur ar ventel b.

Bilanzwert g. (-s,-e) : gwerzh jederezhel g.

bilateral ag. : **1.** daouduek, daoudu ; **2.** [mat.] daougostez, daougostezel.

Bilboquet n. (-s,-s) : bikblok g. ; *Bilboquet spielen*, c'hoari bikblok, c'hoari ar bikblok.

Bilch g. (-es,-e) / **Bilchmaus** b. (-,-mäuse) : [loen.] hunegan g.

Bild n. (-s,-er) : **1.** skeudenn b., taolenn b., taolennad b., poltred g., luc'hskeudenn b., depegn g., delwenn b., patrom g., pourtrez g. ; *Bild in Öl, Ölbild*, eoullivadur g., livadur-eoul g., livadur dre eoul g. ; *ein Bild malen*, livañ un daolenn ; *Bild in Erz*, delwenn arem b. ; *ein Heiligenbild*, delwenn ur sant b., poltred ur sant g., un imaj g. ; *bewegte Bilder*, fiñvskeudennoù lies. ; *ein Bild von etwas entwerfen*, taolenniñ udb ; *ganz sein Bild*, heñvel-vi outañ, heñvel-poch outañ, heñvel-bev outañ, heñvel-buhez outañ, e bimpatrom ; *Gott erschuf uns nach seinem Bilde*, Doue a reas an den diouzh e heñvedigezh, Doue a grouas an den diouzh e skeudenn, Doue a grouas Mab-den diouzh e batrom e-unan, Doue a reas an den diouzh e batrom e-unan, krouet eo bet Mab-den hervez dremm Doue.

2. leterc'had g., treuzskeudenn b., treuzskeudennadur g., skeudenn-lavar b. ; *gern in Bildern sprechen*, bezañ douget d'ober gant skeudennoù-lavar, bezañ douget da leterc'hañ, bezañ douget da vont dre leterc'hadoù.

3. [troioù-lavar] *ich kann mir kein rechtes Bild von dieser Sache machen*, n'eo ket gwall sklaer an dra-se evidon, ne welan ket sklaer eus petra ez eus kaoz amañ, diaes eo din ober va soñj eus an dra-se ; *soweit ich mir ein Bild davon machen kann*, mar gallan dezvarn drezon va-unan ; *ich bin ganz im Bilde*, komprenet em eus, kompren a ran, emañ ganti, titouret (kelaouet) mat on, gouzout a ran ar gartenn, gouzout a ran anezhi, bet on bet o telc'her ar gouloù ; *jemanden ins Bild setzen*, disodiñ u.b., diziodiñ u.b., dilouadiñ u.b., divleupañ ur paotr, divleupezañ ur plac'h ; *Sie sind nicht recht im Bilde*, n'emaomp ket er memes park, pell emañ Yann diouzh e gazez ; *nicht mehr im Bilde sein*, warlerc'hiañ.

4. [fizik] *scheinbares Bild, virtuelles Bild*, skeudenn c'halloudel b., skeudenn derc'hel b. ; *wirkliches Bild*, skeudenn werc'hel b. ; [film] *positives Bild*, skeudenn dizoloet b., film dizoloet g., poltred dizoloet g. ; *negatives Bild*, film-orin g., koc'henn-orin b. ; *Bild mit Tonband übereinstimmen*, sinkronaat ur film, goubredañ ur film, goubredakaat ur film.

5. *Weltbild*, bedouriezh b., bedweladur g., sellad war ar bed g., meizadur g., bedvennozhadur g., mennozhadur g. ; *kopernikanisches Weltbild*, patrom kreiz-heoliek (heolgreizel) koskoriad an heol g.

Bildabzug g. (-s,-abzüge) : [moull.] amproenn b.

Bildarchiv n. (-s,-e) : poltreoù diellaouet lies., dastumadeg poltreoù b., dalc'had skeudennoù g., dalc'had luc'hskeudennoù g., diellskeudennoù lies.

Bildatlas g. (-/-ses, -se) : atlas skeudennaouet g.

Bildaufklärung b. (-,-en) : [lu] anaoudadenn dre harp luc'hskeudennoù b.

Bildauflösung b. (-) : despizadur g., diarunsted b.

Bildausfall g. (-s,-fälle) : [skinwel] direizhenn ar skeudennoù b., troc'h skeudennoù g., skinwel o virviñ g.

Bildausschnitt g. (-s,-e) : kouchadur g., sterniadur g.

Bildband g. (-s,-bände) : levr skeudennaouet g., levr skeudennet g.

Bildbearbeitung b. (-,-en) : eilaozadur ul luc'hskeudenn g., distremen luc'hskeudenn g.

Bildbericht g. (-s,-e) : kelaouadenn gant luc'hskeudennoù b.

Bildberichterstattung b. (-) : kelaoua dre luc'hskeudennoù g.

Bildbeschreibung b. (-, -en) : deskriadur taolenn g.

Bildbreite b. (-, -n) : ledander ar skeudenn g.

Bildchen n. (-s, -) : skeudennig b., poltred g.

Bilddokument n. (-s, -e) : teul skeudennaouet g., teul gant luc'hskeudennoù g.

Bilderdruckpapier n. (-s) : paper gwisket g.

Bildebene b. (-, -n) : [mat.] plaenenn vannañ b.

bilden V.k.e. (hat gebildet) : **1.** stummañ, sevel, amparañ, furmiñ, neuziañ, fesoniñ, doareañ, forjañ, mont d'ober, bezañ oc'h ober ; *der Regen bildete Lachen*, ar glav a boullade ; *eine Statue aus gebranntem Lehm bilden*, sevel un delwenn gant pri-tan ; [polit.] *ein Kabinett bilden*, stummañ ur gouarnamant nevez, amparañ ur gouarnamant ; [yezh.] *Wörter bilden*, stummañ gerioù nevez, forjañ gerioù nevez, sevel gerioù nevez, geriaouiñ ; *Sätze bilden*, stummañ frazennoù, sevel frazennoù ; *eine Grenze bilden*, merkañ ur vevenn, bezañ oc'h ober bevenn ; *das Eis bildet eine Brücke über die Kluft*, emañ ar skorn oc'h ober pont war ar frailh ; *in den Nieren wird der Harn gebildet*, an troazh a vez furmet el lounezhi ; *die Pflanze bildet Samen*, krouiñ a ra greun er blantenn, emañ ar blantenn o vont e(n) had, emañ ar blantenn o c'hreuniañ ; *die Pflanze hat Samen gebildet*, e greun emañ ar blantenn ; **2.** [dre astenn.] stuziañ ; *den Verstand bilden*, lakaat meiz da sevel en u.b., degas skiant d'u.b. ; *den Charakter bilden*, stummañ an dro-spered, diorren an temz-spered, degas temz vat e spered u.b.

V.gw. (hat gebildet) : *Reisen bildet*, diwar welout e teu gouzout, desket e vez traoù o veajiñ, diwar veajiñ e teu skiant d'an dud yaouank, ar bale bro a zigor ar spered, beajiñ a franka an anaoudegezh ; *gebildete Leute*, tud desket lies., tud deskadurezh ganto lies..

V.em. **sich bilden** (hat sich (t-rt) gebildet) : **1.** magañ e spered, en em zeskiñ, deskiñ, studiañ, en em stummañ, diorren e spered, stuziañ e spered, en em varrekaat, tapout deskadurezh, pakañ deskadurezh, dastum gouiziadur, amplant e ouiziadur, prenañ gouiziadur, prenañ deskadurezh, pinvidikaat e spered, en em stuziañ, kreskiñ e anaoudegezh, astenn e zeskadurezh ; **2.** dont da, mont da, treiñ da, krouiñ, sevel, furmiñ ; *der Keim bildet sich zur Pflanze*, ar gellidenn a ya da blantenn, ar gellidenn a zeu da vezañ ur blantenn, emañ ar gellidenn o krouiñ ; *er bildet sich zum Künstler heran*, dont a ra tamm-ha-tamm da vezañ un arzour, dont a ra tamm-ha-tamm d'ober un arzour ; *auf der heißen Milch hat sich Haut gebildet*, ur bluskennig a zo savet war al laezh tomm, ur groc'henenn a zo krouet war-c'horre al laezh tomm ; *an meinem linken Fußballen hat sich eine Schwièle gebildet*, ur borc'hellez a zo savet din e plant va zroad kleiz ; **3.** *sich eine Meinung bilden*, *sich ein Urteil bilden*, ober e soñj, ober e vennozh.

bildend ag. : **1.** furmus ; *die bildenden Künste*, arzoù ar gweled lies., an arzoù neuziañ lies., an arzoù delvel lies. ; *ein bildender Künstler*, un neuzier g., ur skulter g., ul livour g. ; **2.** kentelius, kelennus.

Bideranbeter g. (-s, -) : azeuler idoloù g., idoler g.

Bideranbetung b. (-) : idolerezh g., falsazeulerezh g.

Bilderarchiv n. (-s, -e) : dastumadeg poltredoù b., dalc'had skeudennoù g., dalc'had luc'hskeudennoù g., diellskeudennoù lies.

Bilderausstellung b. (-, -en) : diskouezadeg taolennnoù b.

Bilderbeilage b. (-, -n) : stagadenn skeudennaouet b., stagadenn skeudennet b.

Bilderbogen g. (-s, -/bögen) : **1.** plankenn treset g., plankennad bannoù-treset g. ; **2.** dastumad skeudennoù g., dastumadenn skeudennoù b., teskad skeudennoù g.

Bilderbuch n. (-s, -bücher) : **1.** levr skeudennoù g. ; **2.** *eine Landschaft wie im Bilderbuch*, ur c'horn-bro boemus g.

Bilderdruckpapier n. (-s) : paper gwisket g.

Bilderfassung b. (-) : [mezeg.] lunerezh g., skeudennerezh g. ; *medizinische Bilderfassung*, lunerezh mezegel g., skeudennerezh mezegel g.

Bildergalerie b. (-, -n) : **1.** taolennaoueg b. ; **2.** [stal] stal-taolennnoù b. ; **3.** diskouezva taolennnoù g., palier taolennnoù g.

Bilderhandel g. (-s, -) : [kenwerzh] kenwerzh arz g.

Bilderkrieg g. (-s, -e) : [istor] brezel an dorrierien imajoù g., brezel an ikonoklasted g.

Bilderrahmen g. (-s, -) : stern g., framm g.

Bilderrätsel n. (-s, -) : divunadenn b., divunetezenn b., rebuz g.

bilderreich ag. : [skridoù] skeudennet-kaer, kinklet-kaer, skeudennek, leun a skeudennoù-lavar, krefiv ar skeudennoù-lavar ennañ, livus.

Bildersaal g. (-s, -säle) : **1.** diskouezva taolennnoù g., palier taolennnoù g. ; **2.** palier poltredoù hendadoù g.

Bilderschrift b. (-, -en) : **1.** hieroglifoù lies., arouezlunioù lies., skritur arouezek g./b. ; **2.** yezh skeudennet b.

Bilderstreit g. (-s, -e) : [istor] brezel an dorrierien imajoù g., brezel an ikonoklasted g.

Bilderstrips lies. : bannoù-treset lies., bandennoù treset lies.

Bildersturm g. (-s, -stürme) : [istor] brezel an dorrierien imajoù g., brezel an ikonoklasted g.

Bilderstürmer g. (-s, -) : ikonoklast g., torrer imajoù g., torrer skeudennoù g.

Bildertafel b. (-, -n) : plankenn treset g., plankennad bannoù-treset g.

Bildfeld n. (-s, -er) : [fiñskeudennerezh] maez g.

Bildfeldwölbung b. (-, -en) : [fiñskeudennerezh] krommder maez g.

Bildfernsprecher g. (-s, -) : videopellgomzer g.

Bildfläche b. (-, -n) : **1.** skramm g. ; **2.** [dre skeud.] *von der Bildfläche verschwinden*, steuziañ, mont diwar-wel, mont a-ziwar-wel, mont er-maez a wel, mont a-ziawel, mont diouzh gwel, kouezhañ e puñs an ankounac'h, mont e puñs an avel, mont gant an avel, na leuskel na roud na tres (na roud na liv), na chom c'hwezh ebet ken eus an-unan, na chom liv (ster, skeud, ditour) ebet ken eus an-unan, na chom doare ebet ken d'an-unan, mont d'an nouzon pelec'h, mont da belec'h din-me, mont da droadañ.

Bildfolge b. (-, -n) : [film] dibun ar skeudtapadurioù g.

Bildformer g. (-s, -) : [tekn.] mouller g.

Bildfrequenz b. (-, -en) : talm ar c'hinnig skeudennoù g.

Bildfunk g. (-s, -e) : **1.** pellwel g. ; **2.** pellskeudennerezh g.

Bildfunktionsender g. (-s,-) : pellskeudenner g.

Bildgebung b. (-) / **bildgebendes Verfahren** n. (-s) : [mezeg.] lunerezh mezegel g., skeudennerezh mezegel g.

bildhaft ag. : skeudennet, skeudennek, leun a skeudennoù-lavar, skeudennus ; *bilhafte Schreibweise*, doare-skrivañ leterc'hadek g., doare-skrivañ treuzskeudennel g.

Bildhauer g. (-s,-) : kizeller g., skulter g., skultour g., bener g., maengizeller g.

Bildhauerei b. (-,-en) : 1. [arz] kizellerezh g., skulterezh g., benerezh g., kizelladurezh b., kizellouriezh b., skultouriezh b., benouriezh b., arz ar c'hizellañ g. ; 2. [oberenn] kizelladur g., skultadur g. ; 3. [stal] atalier kizellerezh g.

Bildhauerkunst b. (-) : kizellerezh g., skulterezh g., benerezh g., kizelladurezh b., kizellouriezh b., skultouriezh b., benouriezh b., arz ar c'hizellañ g.

Bildherstellung b. (-) : lunerezh g., skeudennerezh g.

Bildhöhe b. (-,-n) : uhelder ar skeudenn g.

bildhübsch ag. : kaer-distailh, kaer-meurbet, kaer-eston, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, kenedus-espar, kaer evel un delwenn, kaer evel an deiz, kaer evel an heol, kaer evel ur ganevedenn, kaer evel al loar, koant evel al loar, koant evel an heol, koant evel ur rozenn, kaer evel ur rozenn, kaer evel an dour, kaer evel ar baradoz, kaer-dispar, koant evel ur boked, koant evel un ael Doue ; *eine bildhübsche Frau*, ur vaouez kaer evel un delwenn b., ur plac'h kenedus-espar b., ur vaouez kaer-distailh b., ur vaouez kaer-meurbet b., ur vaouez kaer-eston b., ur vaouez kaer evel an deiz b., ur vaouez kaer evel ur rozenn b., ur vaouez kaer evel ar baradoz b., ur vaouez kaer-dispar b., ur vaouez eus ar c'haerañ b., ur vaouez eus ar re gaerañ b., ur fulenn a vaouez b., un tamm friant g., ur gogez g.

Bildauffleiste b. (-,-n) : [stlenn.] barrenn dibunañ b., ruzerezh b.

bildlich ag. : skeudennek, skeudennus, treuzskeudennel, leun a skeudennoù-lavar, leterc'hadek ; *bildliche Sprache*, yezh skeudennek b., yezh leun a skeudennoù-lavar, yezh leterc'hadek b., yezh treuzskeudennel b. ; *bildlicher Ausdruck*, leterc'had g., treuzskeudenn b., treuzskeudennadur g., skeudenn-lavar b. ; [bred.] *bildliche Vorstellung*, bredskeudenn b., dec'hmeg g., dec'hmegenn b.

Adv. : *bildlich gesprochen*, dre leterc'hañ, dre leterc'hadoù, dre skeudenn-lavar, dre skeudennoù-lavar.

Bildmaterial n. (-s) : dalc'had skeudennoù g., dalc'had luc'hskeudennoù g., skeudennoù lies., luc'hskeudennoù lies., dafar ikonografek g.

Bildnachricht b. (-,-en) : [stlenn.] luc'hskeudenn gelaoua b.

Bildner g. (-s,-) : 1. krouer skeudennoù g., kizeller g., skulter g., bener g., stummer g., neuzier g. ; 2. [dre astenn.] diorroer g., desaver g.

Bildnis n. (-ses,-se) : skeudenn b., poltred g., taolenn b., patrom g., pourtrez g.

Bildplatte b. (-,-n) : videoplenn b., videokantenn b.

Bildplattenspieler g. (-s,-) : lenner videoplennoù b.

Bildprozessor g. (-s,-en) : [stlenn.] kewerier skeudennoù g.

Bildqualität b. (-) : perzhded ar skeudenn b., perzhded ar skeudennoù b.

Bildrand g. (-s,-ränder) : marz ur skeudenn g., marz ul luc'hskeudenn g., marzad g.

Bildredakteur g. (-s,-e) : kelaouer-luc'hskeudenner g.

Bildröhre b. (-,-n) : korzenn gatodek b. ; *Bildschirm mit Bildröhre*, skramm katodek g.

bildsam ag. : 1. gweüs, plegus, hebleg, gwevn, mezell, mezellus, plastek ; 2. [dre skeud.] sentus, aes ober gantañ, hesent, hezesk.

Bildsamkeit b. (-) : 1. plastegezh b., mezellusted b. ; 2. gwevnded b., soublded b., sentidigezh b., hesentidigezh b.

Bildsäule b. (-,-n) : delwenn b.

Bildschärfe b. (-) : [foto] spisted al luc'hskeudenn b. ; *Bildschärfe einstellen*, lakaat ar ferenneg war e reizh.

Bildschirm g. (-s,-e) : 1. skramm g. ; *Bildschirm mit Bildröhre*, skramm katodek g. ; *flacher Bildschirm*, skramm sklat g. ; 2. [tredan.] skramm hewelaat g.

Bildschirmarbeit b. (-,-en) : labour ouzh ar skramm g.

Bildschirmarbeitsplatz g. (-es,-plätze) : post labour ouzh ar skramm g.

Bildschirmschoner g. (-s,-) : [stlenn.] damanter skrammoù g.

Bildschirmsetzer g. (-s,-) : klavierour g., paotr ar c'hlavier g., paotr ar stokellaoueg b., g.

Bildschirmtext g. (-es,-e) : videoteks[®] g.

Bildschirmtextsystem n. (-s) : minitel[®] g.

Bildschirmtextterminal n. (-s,-s) : minitel[®] g.

Bildschnitt g. (-s,-e) : 1. didroc'herezh luc'hskeudennoù g., didroc'herezh skeudennoù g. ; 2. savadenn luc'hskeudennoù b.

Bildschnitzer g. (-s,-) : kizeller koad g., skulter koad g.

Bildschnitzerei b. (-) : kizellerezh koad g., skulterezh koad g., kizelladurezh koad b., skultouriezh koad b.

bildschön ag. : kaer-distailh, kaer-meurbet, kaer-eston, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, kaer evel un delwenn, kaer evel an deiz, kaer evel an heol, kaer evel ur ganevedenn, kaer evel al loar, koant evel al loar, koant evel an heol, kaer evel ur rozenn, kaer evel an dour, koant evel un ael Doue, koant evel ur boked, kaer evel ar baradoz, kaer-dispar, kaer-kurius, livus, koant da lazhañ, koant da lipat.

Bildseite b. (-,-n) : kroaz *[enebet ouzh pil]* b.

Bildstecher g. (-s,-) : [tekn.] engraver g.

Bildstelle b. (-,-n) : 1. kreizenn deuliaouiñ kleweled b. ; 2. luc'hskeudennerezh b.

Bildstock g. (-s,-stöcke) : 1. [moull.] kliched g., luc'hdaolenn b., luc'hskeudenn b., moulldaolenn b. ; 2. [relij.] kalvar g., kroaz b.

Bildstörung b. (-,-en) : direizhenn ar skeudennoù b., troc'h skeudennoù g., skinxel o virviñ g.

Bildstreifen g. (-s,-) : film g., koc'henn b.

Bildsuchlauf g. (-s) : enklask menegeret g.

Bildtafel b. (-,-n) : plankenn treset g., plankennad bannoù-treset g.

Bildtelefon n. (-s,-e) : videopellgomzer g.

Bildtelegramm n. (-s,-e) : pellskeudenn b.

Bildtographie b. (-) : pellskeudennerezh g.

Bildtext g. (-es,-e) : disklériadur g., displegadenn b., leadell b., alc'hwez g.

Bildtönung b. (-) : sonekaat skeudennou g., stenwezañ skeudennou g.

Bildübertragung b. (-, -en) : pellwel g., skinwel g.

Bildumkehr b. (-) : amginadur skeudenn g., ginadur skeudenn g.

Bildung b. (-, -en) : 1. furmadur g., furmidigezh b., stummerezh g., stummidigezh b., stummadur g., savidigezh b., amparadur g., amparañ g. ; *Bildung von Wolken, Seen, Staub*, furmidigezh koumoul, lennou, uloc'h b. ; *Bildung einer Regierung*, amparadur ur gouarnamant g., savidigezh ur gouarnamant b. ; *Bildung von Früchten*, frouezhadur g., frouezherezh g., frouezhidigezh b., frouezh o krouiñ str. ; 2. stumm g., stummadur g., furm b., furmadur g. ; 3. [dre astenn.] stummerezh g., stummadur g., deskadurezh b., deskadur g., kelennadurezh b., desk g., deskamant g., diorroadur g., sevenadur g., kultur g., stuzegezh b. ; *Allgemeinbildung*, stummadur dre vras g., stummadur hollek g., sevenadur hollek g., deskadurezh hollek b. ; *wissenschaftliche Bildung*, sevenadur skiantel g., deskadurezh skiantel b. ; *geistige Bildung*, deskadurezh b. ; *die Art der Bildung wählen, die seinen Kindern zuteilwerden soll*, dibab an doare deskadurezh a vo roet d'e vugale ; *die Bildung ist auf die volle Entfaltung der menschlichen Persönlichkeit gerichtet*, pal an deskadurezh eo peurziorren personelezh Mab-den ; *Bildung macht frei*, deskadurezh a zegas frankiz ; *Bildung haben*, bezañ desket, bezañ desket-bras, bezañ desket-kaer, bezañ desket-mat, bezañ desket war gant ha kant tra, bezañ sevenet, kaout deskadurezh ; *die Bildung soll unentgeltlich sein*, digoust e tle bezañ an deskadurezh ; *sich Bildung aneignen*, magañ e spered, en em zeskiñ, deskiñ, studiañ, en em stummañ, diorren e spered, stuziañ e spered, en em varrekaat, tapout deskadurezh, pakañ deskadurezh, dastum gouiziadur, amplat e ouiziadur, prenañ gouiziadur, prenañ deskadurezh, pinvidikaat e spered, en em stuziañ, kreskiñ e anaoudegezh, astenn e zeskadurezh, deskiñ traoù ; *ein Mensch ohne Bildung taugt nichts*, un den n'eo den ebet hep deskadurezh, un den hep deskadurezh ne dalvez ket un hollvad, un den hep deskadurezh n'eo gour, un den hep deskadurezh n'eo mann ebet, gwell eo deskiñ mabig bihan eget dastum danvez dezhañ.

bildungsbeflissen ag. : c'hoantek da zeskiñ, douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, eferus, imbroudus ; *bildungsbeflissen sein*, bezañ c'hoantek da zeskiñ, bezañ douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, bezañ lusket gant an debron (ar c'hoant) deskiñ.

Bildungsbürger g. (-s, -) : keodedad desket g.

Bildungschancen lies. : chañsoù e-keñver an deskadurezh lies.

Bildungsdünkel g. (-s) : bosac'h an dud desket g., avelaj an dud desket g., gloriusted an dud desket b., moged an dud desket g., avel an dud desket g., pompad an dud desket g., lorc'hajoù an dud desket lies., roufl an dud desket g., digoroù an dud desket lies., digorded an dud desket b.

bildungseifrig ag. : c'hoantek da zeskiñ, douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, eferus, imbroudus ; *bildungseifrig sein*, bezañ c'hoantek da zeskiñ, bezañ

douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, bezañ lusket gant an debron (ar c'hoant) deskiñ.

Bildungseinrichtung b. (-, -en) : ensavadur deskadurezh g., kreizenn stummañ b.

bildungsfähig ag. : desavadur ; *er ist bildungsfähig*, tu 'zo da ziorren anezhañ.

Bildungsfehler g. (-s, -) : mank e-keñver ar stummadur g., fazi kenstalañ g., si kenfurmiñ g.

Bildungsfreistellung b. (-, -en) : ehan-labour evit en em stummañ g., ehan stummerezh g., ehan stummañ g.

Bildungsgang g. (-s, -gänge) : red ar stummadur g., dibun ar stummadur g.

Bildungsgrad g. (-s, -e) : derez stummadur g.

Bildungsgut n. (-s, -güter) : hêrezh sevenadurel g., glad sevenadurel g.

bidungshungrig ag. : c'hoantek da zeskiñ, douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, eferus, imbroudus ; *bidungshungrig sein*, bezañ c'hoantek da zeskiñ, bezañ douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, bezañ lusket gant an debron (ar c'hoant) deskiñ.

Bildungslücke b. (-, -n) : mank e-keñver an deskadurezh g.

Bildungsniveau n. (-s) : live stummadur g.

Bildungspolitik b. (-) : politikerezh e-keñver an deskadurezh g.

Bildungsreise b. (-, -n) : beaj stummañ b.

Bildungsroman g. (-s, -e) : romant stummañ g., romant diorren g.

bildungssprachlich ag./Adv. : lennek, en un doare lennek.

Bildungsstand g. (-s, -stände) : live sevenadur g., live stummadur g.

Bildungsstätte b. (-, -n) : kreizenn stummañ b.

Bildungsstufe b. (-, -n) : live sevenadur g. ; *die verschiedenen Bildungsstufen*, holl derezioù ar sevenadurezh, kement derez a zo e sevenadurezh Mab-den g.

Bildungstrieb g. (-s, -e) : c'hoant deskiñ g.

Bildungsurlaub g. (-s, -e) : ehan-labour evit en em stummañ g., ehan stummerezh g., ehan stummañ g.

Bildungswesen n. (-s) : deskadurezh b.

Bildunterschrift b. (-, -en) : disklêriadur g., displegadenn b., leadell b., alc'hwez g.

Bildwand b. (-, -wände) : skramm g.

Bildwerfer g. (-s, -) : luc'hvanner g., luc'hvannerez b., banner g.

Bildwerk n. (-s, -e) : delwenn b., kizelladur g., skultadur g. ; *gewaltiges Bildwerk*, keurzelwenn b.

Bildwiederholffrequenz b. (-, -en) : [stlenn.] talm ar freskaat skeudenn g.

bildwirksam ag. : luc'hskeudennadus.

Bildwölbung b. (-, -en) : krommder maez g.

Bildwörterbuch n. (-s, -bücher) : geriadur skeudennet g.

Bildwurf g. (-s, -würfe) : [mat.] bannad g., bannañ g.

Bildzeichen n. (-s, -) : treslun g., piktogramm g.

Bildzeichenschrift b. (-, -en) : skritur g.

Bildzeitung b. (-, -en) : kazetenn skeudennet b.

Bildzuschrift b. (-, -en) : diskrivadenn gant luc'hskeudenn b.

Bilge b. (-, -n) : [merdead.] strad ar vag g.

Billard n. (-s, -s) : bilhard g. ; *Billard spielen*, c'hoari bilhard ; *englisches Billard*, bilhard saoz g. ; *Runde*

Billard, abadenn vilhard b. ; *eine Runde Billard spielen*, ober un taol bilhard.

Billardkugel b. (-,-n) : 1. boul vilhard b. ; 2. P. *die Billardkugeln*, ar c'houlloù lies., ar c'hellou lies., ar c'hellkazh str., ar polos str., ar prunennoù lies., an deñvioù lies., an ostilhoù lies.

Billardstock g. (-s,-stöcke) : bazh vilhard b.

Billardtisch g. (-es,-e) : taol vilhard b.

Billardtuch n. (-s,-tücher) : tapis bilhard g.

Billardzimmer n. (-s,-) : sal vilhard b.

Billeteur g. (-s,-e) : 1. [Bro-Aostria] plaser g. ; 2. [Bro-Suis] kontrollor tikiji g., minaoueder g., touller-tikiji g.

Billett n. (-s,-s/-e) : 1. [Bro-Suis] tiked g., bilhed g. ; 2. [Bro-Aostria] kartenn-lizher b.

Billetteur g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] plaser g.

Billiarde b. (-,-n) : mil billion lies.

billig ag. : 1. [kenw] marc'had-mat, emsav a-fet priz, emsavus a-fet priz, sletus a-fet priz, a briz dister, izelbriz, arboellus, difred, diviz, divizus, digoust, digoustus, espemus ; *billig sein*, bezañ marc'had-mat, dougen priz dister, bezañ a briz dister, bezañ izel-briz ; *ein billiger Hut*, un tog marc'had-mat g. ; *billig kaufen*, prenañ marc'had-mat, ober ur brenadenn vat ; *ausgesprochen billig*, marc'had-mat vil, marc'had-mat lous, gwall varc'had, re varc'had ; *so billig wie*, koulz marc'had ha, kenkoulz marc'had ha, a genkoulz marc'had ha, ken marc'had-mat ha ; *billiger*, marc'hadmatoc'h, gwelloc'h marc'had, gwell marc'had, izeloc'h ; *um die Hälfte billiger*, div wech marc'hadmatoc'h, an hanter marc'hadmatoc'h ; *billiger verkaufen als die Konkurrenz*, reiñ gwelloc'h marc'had ; *vergleichbare Produkte gibt's nirgends billiger*, ne gavfed ket seurt produioù a well marc'had e lec'h all ; *dieses Gerät ist teuer, es war früher billiger*, ar mekanik-se a zo ker, a-raok e oa a-vihanoc'h (a-raok e veze gwerzhed divisoc'h) ; *am billigsten*, ar gwellañ marc'had, ar marc'hadmatañ ; *der billigste Preis*, ar priz izelañ g. ; *billiger werden*, marc'hadmataat, mont war a-dreñv, dont war a-dreñv, dont a-dreñv ; *das Brot ist billiger geworden*, ar bara a zo deuet a-dreñv ; *jemandem etwas billig abhandeln*, frapañ ur marc'had brav gant ur gwerzher ; *als Handwerker ist er nicht gerade billig*, mont a ra kalz a arc'hant gant hennezh.

2. [dre skeud.] reizh, reizhek, just, gwir, eeun, leal ; *billige Forderung*, reked diazezet war gwir abegoù b., reked graet gant gwir abeg b., reked reizh b. ; *das ist recht und billig*, ar gwir hag ar reizh 'zo gant kement-se, diouzh reizh ha lezenn eo kement-se, mat ha just eo kement-se, eeun ha leal eo kement-se ; [kr-l] *was dem einen recht ist, ist dem anderen billig*, ne vefe reizh ebet war an Douar ma rafe pep hini evel ma karfe.

3. [gwashaus] dister, divalav, didalvoud, goullo, toull, vil ; *ein billiger Witz*, ur bourd divalav g. ; *billiges Versprechen*, promesa doull b., promesa c'houllo b., promesaou kaer ha paemantoù laosk ; *billiger Trost*, frealz didalvoud (vil) g., ur pezh kaer ! pezh kaer ! ar pezh kaer !

Billiganbieter g. (-s,-) : ravalor g.

billigen V.k.e. (hat gebilligt) : asantiñ da, grataat, bezañ a-du gant, aprouiñ, reiñ e c'hrad da, bezañ asant gant, darbenn, distankañ war, kavout mat, kavout reizh.

billigend ag. : asantus.

Adv. : evit asantiñ.

billigermäßen Adv. / **billigerweise** Adv. : 1. en un doare reizh, evit bezañ reizh, evit bezañ just. ; 2. gant gwir abeg, diouzh reizh ha lezenn, gant abeg, gant gwir mat, gant gwir hag abeg, gant reizhwir.

Billigflagge b. (-,-n) : banniel lezoher g.

Billigflug g. (-s,-flüge) : 1. nij izelbriz g., nijadenn izelbriz b.

Billigfluggesellschaft b. (-,-en) : kompagnunezh-aer izelbriz b., kompagnunezh kirri-nij izelbriz b., kompagnunezh izelbriz b.

Billigkeit b. (-) : 1. priz dister g., priz marc'had-mat g., marc'hadmated b. ; 2. [dre skeud.] yonez b., kevionded b., reizh b., reizhded b., reizhder g., justis b., eeunded b., lealded b.

Billigkeitsermessen n. (-s) : *nach Billigkeitsermessen*, gant justis ha moder / gant justis ha rezon (Gregor), diouzh reizh ha lezenn, hervez ar reizh.

Billigkeitsgrund g. (-s,-gründe) : *aus Billigkeitsgründen*, evit bezañ reizh a bep hent, evit bezañ reizh e pep hent, evit bezañ reizh e pep keñver.

Billiglohnland n. (-s,-länder) : bro goprou izel enni b.

Billigpreis g. (-es,-e) : priz dister g., priz izel g., priz marc'had-mat g.

Billigung b. (-,-en) : asant g., asantadenn b., aotre g., grad g., gratadur g., darbenn g.

Billion b. (-,-en) : bilion g., mil miliard g.

Bilokation b. (-) : divvezañ b., daourevoud g.

Bilse b. (-,-n) / **Bilsenkräut** n. (-s,-kräuter) : [louza.] mallc'heot str., louzaouenn-ar-c'houked b., louzaouenn-santez-Apolina b.

bimbam estl. : din daoñ din !, ding dong !

Bimbam¹ n. (-s) : mouezh ar c'hleier b., son ar c'hleier g., lajad-seniñ g., reuziad-seniñ g., tintadoù ar c'hleier lies, bole g., brimbalerezh g, tin g., tinterezh g., stirlink g., laz g.

Bimbam² g. : *ach du heiliger Bimbam !* gast an ampez ! gast an ognon ! mil krampouezhenn ! daonet ! daonet vo ken ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordreuseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h ra vin ! mil manac'h toull !

Bimetal n. (-s) : elfenn hag a c'hoarvez eus daou wiskad metal disheñvel b., bimetal® g.

Bimmel b. (-,-n) : P. grizilhon g., ourouler g., kloc'hig g.

Bimmelbahn b. (-,-en) : tren patatez g., tren karotez g.

Bimmelei b. (-) : kloc'hadoù lies., kloc'hadeg b., soniri b., tinterezh g., tint g., diñserezh g., sklintinerezh g., gobederezh g.

bimmeln V.gw. (hat gebimmelt) : seniñ, tintal, tregerniñ, diñsal, sklintinañ, stirlinkat, titirinañ, gobediñ, ouroulat, trousellañ, trouzilhal.

Bimmeln n. (-s) : tint g., titirin g., tinterezh g., bole g., diñserezh g., gobederezh g. ; *silberhelles Bimmeln*, sklinterezh g. ; *das träge Bimmeln der Glocke*, taolioù lugut ar c'hloc'h lies.

Bims g. (-es) : maen-spoue g., maen-poeñs g.

bimsen V.k.e. (hat gebimst) : 1. brikañ ; 2. [skol] P. studiañ c'hwec'h, kiañ er skol, debriñ e levrioù, poaniañ, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, ober ur

c'hrogañ bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, krugañ ouzh ar studioù, studiañ a-zevri, studiañ parfet, bezañ gwir wellañ o studiañ, gwallgas e spered gant ar studioù, en em zuañ o studiañ, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh ar studioù, mont dizamant dezhi, brevañ e spered o studiañ, en em lazhañ gant ar studioù, daoudortañ war an tach, lakaat leizh ar vourell, c'hwistañ, studiañ evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), lopañ, lorgnañ, forsiñ, bouc'halañ, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e spered, ruilhal ha merat e spered o studiañ, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar studiañ en an-unan, bezañ a-stenn gant e studioù, ober fonn, reiñ bec'h d'e studioù, na vouzhañ ouzh an deskiñ ; **3.** gourdonañ, embregañ, embreger, pleustriñ, dresañ, reizhañ, doujañ, sevel diouzh e zorn ; **4.** fustañ, pilat, bazhata, c'hwistata, dornañ, dotuañ, dresañ, fraeañ, skeiñ gant, fiblañ, frotañ, kannañ, rordañ, terkañ, teurkiñ, torbilat, muntrañ [u.b.] a-daolioù, trekiñ, trepanañ, skeltrennañ, freskañ, lorgnañ, lorgnañ war [u.b.], reiñ beuz [d'u.b.], reiñ kastrilhez [d'u.b.], ober un diroufennañ [d'u.b.], reiñ un dres [d'u.b.], reiñ ur freilhad [d'u.b.], sec'hañ e fri [d'u.b.], ober un dres [d'u.b.], reiñ bod [d'u.b.], reiñ deñv [d'u.b.], reiñ roustadoù druz [d'u.b.], blodañ kostoù [u.b.], dresañ e ganelloù [d'u.b.], reiñ ur prad [d'u.b.], reiñ ur pred [d'u.b.], reiñ ur predad [d'u.b.], plantañ taolioù [gant u.b.], reiñ an drell [d'u.b.], foeltrañ bazhadoù [gant u.b.], gwiskañ ur saead vazhadoù [d'u.b.], reiñ ur pulloc'h [d'u.b.], reiñ un distres [d'u.b.], reiñ segal [d'u.b.], tapout ar vazh [gant u.b.], tapout ar gefienn gant [u.b.], skeiñ [gant u.b.] a daolioù bazh, eeunañ [u.b.].

Bimsstein g. (-s,-e) : maen-spoue g., maen-poeñs g.

bimssteinartig ag. : heñvel ouzh maen-spoue, heñvel ouzh maen-poeñs, e doare ar maen-poeñs, a-zoare gant ar maen-poeñs, a-seurt gant ar maen-poeñs.

binär ag. : binarel, daouadek, daouredel, divgevrennek, daoubarzh, daouel, daou ; *binäre Addition*, sammadenn vinarel b. ; *binäres System*, reizhiad daouredel b., niveradur dre zaouadoù g. ; *binäre Suche*, divrannerezh g.

Binäroperator g. (-s,-en) : [stlenn.] niñvader daouadek g., oberataer daouadek g.

Binde b. (-,-n) : **1.** bandenn b., lienenn b., lurell b., ereadur g., mouch g., bevenn b. ; *Armbinde*, **a)** brec'henn b., lietenn b. ; **b)** enchelp g., matezh-vrec'h b. ; *den Arm in einer Binde tragen*, bezañ e vrec'h en enchelp gant an-unan (Gregor), dougen e vrec'h en e gerc'henn ; *mit einer Binde bedecken*, bandennañ, lurellañ, lienañ ; *sie hat Binden um ihre Beine gewickelt*, he divhar a zo bandennet ganti, gronnet he deus he divhar gant lienou, gronnet he deus he divhar gant lurelloù gar ; *die Binde von etwas abnehmen*, divandennañ udb ; **2.** *Augenbinde*, mouch g., lien-mouch g. ; *eine Binde vor den Augen haben*, bezañ mouchet e zaoulagad ; **3.** *eins hinter die Binde gießen*, distanañ e c'hourlañchenn, glebiañ e gorzailhenn, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e c'hourlañchenn, diskenn ur banne, pakañ ur banne, deverañ ul lomm en e c'henou.

Bindedraht g. (-s,-drähte) : tourked g., orjal g.

Bindegewebe n. (-s) : [korf.] gwiad kenglenel g./b.

Bindegewebsmassage b. (-,-n) : [mezeg.] dorlo ar gwiad kenglenel g., leuñvad ar gwiad kenglenel g.

Bindeglied n. (-es,-er) : liamm g., ere g., kevre g., stagell b., hanterer g.

Bindehaken g. (-s,-) : [karr] stilh g., strap g. ; *die Ladung eines Pferdewagens an die Bindehaken festbinden*, stilhiñ ar charread g.

Bindehaut b. (-) : [korf.] kevresae b.

Bindehautentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] kevresaeo g., koñjoñtiviteñ b., blennoftalmiezh b.

Bindekette b. (-,-n) : chadenn liammañ b., chadenn genstagañ b.

Bindenkraft b. (-,-kräfte) : kenstagded b., kenstagusted b., kevankstagded b.

Bindemäher g. (-s,-) / **Bindemähmaschine** b. (-,-n) : [labour-douar] mederez-liammerez b., eosterez-voutellerez b., mederez-voutellerez b., eosterez-liammerez b.

Bindemittel n. (-s,-) **1.** livrizhuzenn b., danvez stagellañ g., danvez torpezennañ g., danvez ereüs g. ; **2.** [tisav.] simant g., stabilaer g., sonner g. ; **3.** [kimiezh] stabilaer g., fester g., torpezer g., dazgluduzenn b. ; **4.** [kegin.] fetizer g.

binden V.k.e. (band / hat gebunden) : **1.** fiseleñniñ, fiseleñ, liammañ, kenliammañ, stagañ, kenstagañ, poellat, eren, keneren, lasañ, sifeliñ, kordennañ, kenstrobañ, stagellañ, unaniñ, skoulmañ ; *seine Schnürsenkel binden*, skoulmañ lasoù e votoù, lasañ e votoù, prenañ e votoù ; *ein Seil binden*, skoulmañ ur gordenn ; *mit einem Seil binden*, funiañ, fardañ, kordennañ, rordañ ; *das Pferd an einen Pflock binden*, stagañ ar marc'h ouzh ur strapenn, seulbennañ ar marc'h, funiañ ar marc'h ouzh ur strapenn ; *Getreide in Garben binden*, malanañ (mandosiñ, feskenniñ, bodellañ, duilhañ) an ed ; *fester binden*, stardañ c'hoazh ; *jemanden binden*, chadennañ u.b. ; *jemandem die Hände binden*, liammañ daouarn u.b. an eil ouzh egile, eren e zaouarn d'u.b. ; *mit einem Bindfaden binden*, fiseleñ, eren gant ur poell, liammañ gant un tamm fisel, stagañ gant ur poell, stagañ gant un tamm fisel, stagañ gant un tamm sifel, lasañ ; **2.** *ein Buch binden*, keinañ (koublañ) ul levr ; *ein Heft binden*, gwriat ur c'haier ; **3.** *Besen binden*, ober skubellennoù, labourat evel skubeller ; *Bürsten binden*, ober broustoù ; *Fässer binden*, labourat evel barazher (toneller), ober tonelloù, kelc'hiañ fustoù, kilhañ barikennoù, eren tonelloù gant kerloù ; **4.** *eine Schleife binden*, ober ur skoulm ; *eine Krawatte (einen Schlips) binden*, lakaat ur gravatenn, skoulmañ ur frondenn ; **5.** *die Klinge binden*, stagañ ouzh an duvell, stagañ d'emgannata, stagañ da c'hoari gant an dir, stagañ da zuvelliñ, stagañ d'en em gannañ e duvell, stagañ da droc'hañ an akuilhetenn (Gregor) ; **6.** *jemandem die Hände binden*, c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., bezañ war hent u.b., luziañ u.b., diharpañ u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., kontroliañ u.b. ; **7.** *jemandem etwas auf das Gewissen binden*, erbediñ udb da goustiañs u.b., fiziout udb en u.b., gourc'hemenn udb da goustiañs u.b. ; *jemandem etwas auf die Seele binden*, **a)** erbediñ udb da goustiañs u.b., fiziout udb en u.b., gourc'hemenn udb da goustiañs u.b. ; **b)** [dre

skeud.] stourm ouzh u.b. evit ma rafe u.b., derc'hel war u.b. evit ma rafe udb, c'hoari war u.b. evit ma rafe udb, ober ouzh u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, ober war u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, kargañ war u.b. evit ma rafe udb, pouezañ war u.b. evit ma rafe udb, mont d'u.b. dre guzulioù evit ma rafe udb, bountañ war u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, karnajal u.b. d'ober udb, arabadiñ war u.b. ober udb, ober gwask war u.b. evit ma rafe udb, taeriñ war u.b. evit ma rafe udb, diferañ udb d'u.b., plantañ don udb e penn u.b., bountañ udb e penn u.b., diazezañ udb e spered u.b., gennañ start udb e kreiz u.b., gennañ don udb e kalon u.b. ; **8.** *jemandem nicht alles auf die Nase binden*, kuzhat traoù 'zo ouzh (da) u.b., kaout (lakaat, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, na lavaret e oferenn war gan, lakaat e letern dindan e vantell ; *du brauchst es ihm ja nicht auf die Nase zu binden*, n'eo ket ret dit mont da zrailhañ dezhañ ar pezh a ouzez, n'eo ket ret dit plantañ gantañ ar pezh a ouzez, n'eo ket bet lakaet dezhañ da vezañ gouezet, n'eo ket ret dit diskuliañ dezhañ pezh a ouzez ; **9.** *P. sich (t-d-b) etwas ans Bein binden*, kroaziañ war udb, ober e gañv d'udb, ober e ziouer eus udb, koll pep spi da adkavout udb ; **10.** [kimiezh] kediañ, festañ, kenstrollañ, kevreañ, kevredañ, kenaozañ, kengejañ, kenelfennañ, unaniñ.

Anv-gwan verb **gebunden** : **1.** stag, unanet.

2. [dre skeud.] *an niemanden gebunden sein*, na vezañ na ret na dleet da zen ebet, bezañ dizalc'h, bezañ dieub, na vezañ dindan den ebet ; *an die Stunde gebunden*, dalc'het gant an eur ; *an die Scholle gebunden*, stag ouzh ur glad (un dalc'h) bennak, serv ; *ihm sind Hände und Füße gebunden*, hennezh a zo nasket berr, dalc'het e vez berr, en dic'halloud emañ, er blooù emañ ; *ich bin an keinerlei Verpflichtungen gebunden*, dizalc'h on, dilu on, n'em eus luz ebet, diliamm on d'ober pezh a garan.

3. [kenw.] *an feste Preise gebunden*, evit ur priz merket da vat ; *gebundener Preis*, priz merket da vat g., priz digemm g. ; *gebundenes Konto*, kont gant tennadennoù daveb b.

4. *chemisch gebunden*, kediet.

5. [sonerezh] liammet, link.

6. [lenneg.] *gebundene Rede*, doare peurlipet da gomz g., gwerzaouerezh g., doare komz tonius g., gwerzadurezh b., komzoù kribet a'r gwellañ lies. ; *in gebundener Rede*, e (gant) gwerzennoù.

7. [moull.] *gebundenes Buch*, levr keinet g.

V.em. **sich binden** (band sich / hat sich (t-rt) gebunden) : emouestlañ ; *sich fürs Leben binden*, dimeziñ, en em unaniñ dre zimeziñ betek ar marv.

Binden n. (-s) : **1.** stagerezh g., stagidigezh b. ; **2.** [moull.] golerezh g., keinañ g., keinerezh g., keinadur g., koubleañ g.

bindend ag. : stagus, endalc'hus ; [gwir] *bindender Vertrag*, kevrat endalc'hus b. ; *bindend sein*, bezañ endalc'hus.

Bindentaucher g. (-s,-) : [loen.] plomer beg-tev g.

Binder g. (-s,-) : **1.** [moull.] keiner g., koubler-levrioù g. ; **2.** barazher g. ; **3.** bouteller g., torteller g. ; **4.** toneller g., barazher g. ; **5.** [tekn.] koubl-kamm g., koubl-koad g., gweltre b. ; **6.** penndreust g. ; **7.** kravatenn b., frondenn b. ; **8.** livrizhuzenn b., danvez stagellañ g., danvez

torbezennañ g., danvez ereüs g. ; **9.** [tisav.] maen lakaet war hup g.

Bindereis n. (-es,-er) : skodenn b.

Binderiemen g. (-s,-) : senklenn b., lêrenn b., korreenn b., louan b.

Binderute b. (-,-n) : skodenn b.

Bindestrich g. (-s,-e) : [moull., stlenn.] barrennig-stagañ b. ; *geschützter Bindestrich*, *nicht-umbrechender Bindestrich*, barrennig-stagañ didroc'hadus b. ; *Wortzusammensetzung ohne Bindestrich*, kenstrollad strizh g. ; *Wortzusammensetzung mit Bindestrich*, kenstrollad laosk g.

Bindewort n. (-s,-wörter) : [yezh.] stagell b., stagell genurzhiañ b. ; *entgegensetzendes Bindewort*, kevvarzhell c'hourzel b., stagell gevenebañ b.

Bindezelle b. (-,-n) : [korf.] kellig kenglenel b.

Bindfaden g. (-s,-fäden) : ere g., liamm g., poell g., sifel str., fisel str., fisel g., fiseleñn b., stag g., stagell b. ; *mit einem Bindfaden binden*, fiseleñ, eren gant ur poell, stagañ gant ur poell, stagañ gant un tamm fisel, lasañ ; [dre skeud.] *es regnet Bindfäden*, dislonkañ a ra ar barr-amzer, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, ober a ra glav evel skeiñ (evel teuler dour) gant barazhioù, glav a ra forzh pegement, glav a ra n'eus forzh pegement, glav a ra kenañ, ar glav a gouezh puilh (a-builh) evel gant ur bezel, ar glav a gouezh a-bezhiadoù, skeiñ a ra ar glav evel gant ur bezel, glav a ra ken-ha-ken, ar glav a daol ken-ha-kenañ, ar glav a daol kenañ-kenañ, glav a ra mui-pegen-mui, glav a ra gwazh-pegen-gwazh, teuler a ra dour, ober a ra glav a-bil, ober a ra ur barr-dour, ober a ra ur barr-amzer, glav foll a ra, ober a ra glav a-daol, a-boullad (a-boulladoù) e kouezh ar glav, ober a ra glav a-rec'hin, glav a ra a-skuih, glav stank a ra, glav a ra a c'hoari gaer, glav puilh a ra, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, glav meur a ra, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, pilioù dour a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav-pil-polos a ra, glav a ra a skudellad, foetañ a ra ar glav, glav-pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor).

Bindfadenrolle b. (-,-n) : kudenn b., kudennad b., kanell b., kanellad b., beni b., beniad b., pellenn b., pellennad b., bloue g.

Bindung b. (-,-en) : **1.** liamm g., stagell b. ; **2.** [moull.] keinadur g. ; **3.** kelc'hiadur g. ; **4.** emouestladur g. ; *vertragliche Bindung*, endalc'h stag ouzh ur gevrat g., liamm kevratel g. ; **5.** [yezh.] *fehlerhafte Bindung*, ereadurezh fazius b. ; **6.** [sport] *Skibindung*, stag g., stagell b., strapenn b. ; **7.** ereerezh g.

Bingelkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] pennegez b., stlañvesk str.

binnen araog. + t-d-b : ac'hann da, en ur ober, a-benn, a-barzh, e-barzh, dindan, e-korf, war-barzh, war-benn ; *binnen vierundzwanzig Stunden*, en ur ober peder eurvezh warn-ugent, en un devezh, e-korf un devezh, eus un heol d'egile, dindan un devezh ; *binnen Jahr und Tag*, en ur ober bloaz, a-benn bloaz devezh-ha-devezh, ac'hann da vloaz ; *binnen einer Woche*, a-barzh ur sizhun amañ, dindan eizhtez, e-korf eizhtez, a-benn eizhtez, da benn eizhtez, war-benn eizhtez ; *binnen Monatsfrist*, en

ur ober ur miz, a-benn ur miz, a-barzh ur miz amañ ; *innen Kurzem*, e berr amzer, en ur par berr, a-barzh nemeur, kent ma vo pell, a-raok pell, a-benn nemeur, a-benn un nebeud amzer, a-benn nebeut amañ, prestik, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, dindan nebeut amzer, diwar un nebeud, dindan verr amzer, a-benn nebeut, edan berr, dizale, hep dale, dabord, a-barzh nebeut, a-barzh pell, ne vo ket pell, ne vo ket pell an dale, ne vo ket pell an amzer, kent pell, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell.

Binnendeich g. (-s,-e) : chaoser a-hed ur stêr g./b., chaoser stêr g./b.

binnendeutsch ag. : en alamaneg Bro-Alamagn, en ur rannyezh eus Bro-Alamagn.

Binnenfischerei b. (-) : pesketaerezh riñvier ha lennoù g., pesketaerezh dour dous g.

Binnengewässer lies. : [lu, polit.] doureier diabarzh lies.

Binnenhafen g. (-s,-häfen) : 1. porzh-stêr g. ; 2. porzhlenn b., lenn-porzh b.

Binnenhandel g. (-s) : kenwerzh diabarzh g.

Binnenland n.(-s,-länder) : keinvro b., argoad g., diabarzhvro b., donvro b., maez g., maezioù lies. ; *Bewohner des Binnenlandes*, argoadad g., argoad g.

Binnenmarkt g. (-s,-märkte) : marc'had diabarzh g., marc'had broadel g.

Binnenmeer n. (-s,-e) : mor diabarzh g.

Binnenreim g. (-s,-e) : [yezh.] enklotenn b., klotenn diabarzh b. ; *Verse mit Binnenreimen*, gwerzennoù gant klotennoù diabarzh lies.

Binnenschiffer g. (-s,-) : martolod-stêr g., bageer g., bageer-riñvier g., kobarer g.

Binnenschiffahrt b. (-) : bageerezh-riñvier g., bageerezh-stêr g.

Binnensee g. (-s,-n) : lenn diabarzh b.

Binnensteven g. (-s,-) : [merdead.] goustaoñ b.

Binnenverkehr g. (-s,-) : tremenerezh diabarzh g.

Binnenzoll g. (-s,-zölle) : tredoù lies., gwirioù-treizh diabarzh lies.

Binom n. (-s,-e) : binom g.

Binomialentwicklung b. (-) : dispakad binomel g.

Binomialkoeffizient g. (-en,-en) : gwezhiader binomel g.

binominal ag. : daouanvel, daoubarzh ; *binominale Nomenklatur*, destladur daouanvel g.

binomisch ag. : binomel ; *binomische Größe*, binom g. ; *binomischer Lehrsatz*, delakadenn vinomel b.

Binse b. (-,-n) : 1. [louza.] broen str., broen-hesk str. ; *stechende Binse*, broen kalet str. ; *von Binsen überwuchert*, broenek ; 2. [dre skeud.] *in die Binsen gehen*, bezañ debret koan [*debret eo koan*], mont da goll, mont da beurgoll, mont da fall, bezañ kollet pep tra, mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont da neuz, mont da gaoc'h-heiz, treiñ e gwelien, mont e kas, treiñ e kas, koezhañ e kas, mont er c'harzh, mont ar stal d'an dour, dishiliañ, mont e skuilh hag e ber, mont e blouz da ludu, mont da hesk, mont d'an hesk, islonkañ.

binsenfrei ag. : [louza.] hep broen ennañ, kuit a vroen ; *binsenfreies Heu*, foenn flour g., foenn tirienn g.

Binsenginster g. (-s,-) : [louza.] banal Spagn str.

Binsenhalm g. (-s,-e) : [louza.] broennenn b., breunenn vroenn b.

Binsenkorb g. (-s,-körbe) : paner vroenn b.

Binsenkummet n. (-s,-e) / **Binsenkumt** n. (-s,-e) : poul g.

Binsenlauch g. (-s) : [louza., kegin.] ognonetez str., sivolez str., louzoù-fin str., kraksivolez str.

Binsenquecke b. (-,-n) : [louza.] gwain-aod g.

Binsenwahrheit b. (-,-en) / **Binsenweisheit** b. (-,-en) : peuranadurenn b., lapalisadenn b. ; *das ist doch eine Binsenwahrheit*, gwir-anat-kaer eo - se a zo ken gwir ha m'emañ da fri e-kreiz da fas - ya 'vat, gwir eo ar wirionez.

Binsenwiese b. (-,-n) : broeneg b.

bioaktiv ag. : ur bevvlivaer dezhañ.

Biochemie b. (-) : bevgimiezh b., biokimiezh b.

biochemisch ag. : bevgimiek, biokimiek.

Biochemiker g. (-s,-) : bevgimiour g., biokimiour g.

Biodiversität b. (-) : 1. bevliesseurted b., bevdisseurtelezh b. ; 2. bevdisseurtegezh b.

biodynamisch ag. : bevvaek.

Bioethik b. (-) : bevzivezelezh b.

biogenetisch ag. : bevc'henetek, biogenetek.

Biogeografie b. (-) : biogeografiezh b., bevzouaroniezh b.

Biograf g. (-en,-en) / **Biograph** g. (-en,-en) : buhezskriver g.

Biografie b. (-,-n) / **Biographie** b. (-,-n) : buhezskrid g., buhezskrivadur g.

biografisch ag. / **biographisch** ag. : hag a sell ouzh ar buhezskrivadur, ... buhez.

Bioindikator g. (-s,-en) : bevverker g.

Biokleider lies. : dilhadoù gwiennnoù naturel lies.

Biologe g. (-n,-n) : bevoniour g., buhezoniour g., biologour g.

Biologie b. (-) : bevoniezh b., buhezoniezh b., biologiezh b.

Biologin b. (-,-nen) : bevoniourez b., buhezoniourez b., biologourez b.

biologisch ag. : bevoniell, bevoniezhel, buhezoniell, biologel, biologiezhel, bevvaek, bevel, bevedel ; *biologisches Leben*, beved g., buhez viologel b. ; *biologische Vielfalt*, bevliesseurted b., bevdisseurtelezh b. ; *in der Hierarchie der biologischen Systematik steht die Gattung oberhalb der Art und unterhalb der Familie*, er rummatadur ar bevien emañ ar genad dindan ar c'herentiad hag a-us d'ar spesad.

Biomasse b. (-) : bevdoz g.

Biomassevergasung b. (-) : aezhañ bevdoz g., gazusaat bevdoz g.

Biomüll g. (-s) : lastez bevzispennadus str.

Bionik b. (-) : bionik g.

bionisch ag. : 1. bionek ; 2. bionikel.

Biophysik b. (-) : bevfizik g.

Biopsie b. (-,-n) : bevsav g.

Biorhythmus g. (-,-rhythmen) : bevgorvez b., korvez vevedel b.

Biosphäre b. (-,-n) : bevgelc'h g.

Biosprit g. (-) : bevdroel g.

Biosynthese b. (-,-n) : bevintezenn b., bevenaoz g., bevenaozerezh g., bevenaozadur g. ; *Biosynthese der Proteine*, bevintezenn ar protein b., bevenaoz ar protein g.

Biotechnik b. (-) / **Biotechnologie** b. (-) : bevdeknologiezh b.

Biotit g. (-s,-e) : biotit g.
Biotop g./n. (-s,-e) : biotop g., bevva g.
Biotopverbund g. (-s,-e/-verbünde) / **Biotopvernetzung** b. (-,-en) : trepas bevedel g.
Biotypologie b. (-) : bevneuzennadur g., bevrizhouriezh b.
Biowissenschaft b. (-) : bevskiant b.
BIP n. (-s) : [berradur evit **Bruttoinlandsprodukt**] produadur diabarzh gros g., PDG g., produadur diabarzh kriz g., PDK g.
Bipedie b. (-) : daoudroadegezh b.
bipolar ag. : daou vlein.
Bipolarisierung b. (-,-en) : [polit.] daoubolekadur g., daouvleinded b. ; [istor] zur *Bipolarisierung* führen, divgreizennañ.
Bipolarität b. (-) : [fizik] daouvleinegezh b.
Biquadrat n. (-s,-e) : [mat.] mac'h pervac'hel g., galloudad pervac'hel g.
Birchermüesli n. (-s,-s) / **Birchermüsli** n. (-s,-s) : [Bro-Suis] muesli g.
Birgit b. : Berc'hed b.
Birke b. (-,-n) : [louza.] bezv str., gwez-vezv str., bezvenn b.
birken ag. : ... bezv, ... koad bezv, graet gant koad bezv.
Birkenschwamm g. (-s,-schwämme) : [louza.] agarik amadouvez g., amadouvez str.
Birkenspanner [loen.] falenn-vezv b.
Birkenstecher g. (-s,-) : [loen.] kos g., minoc'h str.
Birkenwald g. (-s,-wälder) : bezveg b., bezvenneg b., bezvoed b.
Birkenzeisig g. (-s,-e) : [loen.] golvennig penn ruz g., lineg penn flamm g.
Birkhahn g. (-s,-hähne) / **Birkhuhn** n. (-s,-hühner) : [loen.] skilgog du g.
Birma n. (-s) : Birmania b., Myanmar b.
Birman g. (-n,-n) / **Birmanese** g. (-n,-n) : Myanmarad g., Birman g.
Birnbaum g. (-s,-bäume) : gwez-per str., perenn b.
Birne b. (-,-n) : 1. [louza.] per str., perenn b. ; *saftige Birne*, perenn zourennek b., perenn chugonus b. ; *weiche Birne*, perenn vouk (wak / youst / vlot / fouist) (Gregor) b. ; *teigige Birne*, perenn vleudek b. ; *die Birnen sind eine gute Obstart*, ur frouezh mat a zo eus ar per, ur frouezhenn vat a zo eus ar per ; *Würgbirne*, a) [frouezh] per trelonk str., per tagus str., per-tag str., per a dri lonk hag un astenn gouzoug str., per tri lonk hag un houpadig str. ; b) [yezh voutin dre skeud.: benveg jahin, istor] per trelonk str., per tagus str., per-tag str. ; 2. klogorenn-dredan b., klogorenn b. ; 3. [kimiezh] tortenn b., lestr-kornek g. ; *Bessemerbirne*, treuzkemmer Bessemer g., forn-gemmañ Bessemer b. ; 4. P. penn g., klipenn b., fas g./b., talfas g., chipot g., bleñch g., boul b., boulienn b., kelorn g., petard g., skudell b., kitem b.
birnenförmig ag. : perheñvel, e doare ur berenn, e doare per, a-zoare gant ur berenn, a-zoare gant per, a-seurt gant ur berenn, a-seurt gant per.
Birnenkern g. (-s,-e) : [louza.] spluz per str., plusk per str., greun per str., had per str.
Birnenmost g. (-es,-e) : sistr-per g.
Birnenpflanzung b. (-,-en) : pereg b., perenneg b.
Birnensaft g. (-es,-säfte) : chug per g.

Birnenschnaps g. (-es,-schnäpse) : lambig per g.
Birsch b. (-) : [koz] chase g., hemolc'h g.
bis

I. Araogenn

1. en amzer : betek, a-benn, ken
2. en egor : betek, da
3. brasjedadur pe strishadur : war-dro, tost da, panevet, nemet, war-bouez, war-vete.

II. Stagell : a-raok ma, betek ma, ken na.

I. Araogenn 1. En amzer : betek, bete, tre betek, ac'hanen da, ac'hann da ; *bis wann* ? ac'hanen da beur ? ac'hanen da begeit ? betek pegeit ? pegeit ? betek peur ? betek pegoulz ? pegeit amzer ? a-benn peur ? betek pe amzer ? ; *von Mitternacht bis drei Uhr*, adalek hanternoz betek teir eur, a-gichen hanternoz betek teir eur, eus hanternoz betek teir eur, eus hanternoz da deir eur ; *ich schlafe mal kurz bis zwei*, mont a ran d'ober un tamm kousk ken div eur ; *ich bleibe bis nächste Woche*, chom a rin ken ar sizhun o tont ; *von Dezember bis Ende April*, adalek Kerzu betek Ebrel echu, eus Kerzu betek Ebrel echu ; *bis jetzt, bis heute*, betek amañ, betek neuze, betek-henn, betek bremañ, bete-vremañ, ken bremañ, ken neuze ; *bis dann*, a) betek neuze, betek ar mare-se, ken neuze ; b) *bis dann ! (bis bald !)*, kenavo evit an deizioù ! kenavo forzh peur ! ken e vi gwelet ! ken a vi gwelet ! kenavo ar c'hentañ ! kenavo ar c'hentañ gwelet ! kenavo ar c'hentañ tro ! kenavo ar wech all ! kenavo an distro ! ken emberr ! ken bremaik ! ken ar c'hentañ ! ken ar c'hentañ gwelet ! ken ar wech all ! ken evit an deizioù ! bete-goude ! ; *bis dahin*, da vetek, da c'hortoz, da c'hedal, en etretan, ac'hann di, ac'hanen di, ac'hanen da neuze, a-benn neuze, evit neuze, evit an amzer-se ; *bis zum Tode, bis in den Tod*, betek ar marv, betek mervel, ken e varvor ; *bis dahin (bis dann) habe ich meinen Brief geschrieben*, evit neuze (a-benn neuze, ac'hanen da neuze, ken neuze, ken na vo neuze) em bo skrivet va lizher ; *bis zu jenem Tage*, betek an deiz-se, betek eno ; *bis zu diesem Tage*, betek an deiz-se, ac'hanen d'an deiz-se, a-benn an deiz-se ; *bis zur Nacht*, ken na vo noz, ac'hanen d'an noz, betek an noz ; *bis vor Kurzem*, betek a-nevez 'zo, betek ergentaou ; *steck sie in den Korb bis zum nächsten Waschgang*, laka anezho er baner da c'hedal bezañ gwalc'het ; *die Kinder zählen die Tage bis zum Fest*, ar vugale a gont an devezhioù a chom a-raok ar gouel ; *bis auf weiteres*, betek-gouzout, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, betek diwezhatoc'h, war-vete gouzout ; *bis spät in die Nacht hinein*, betek diwezhat en noz ; *bis zum Tod*, betek mervel, betek ar marv, betek e varv ; *bis ans Ende der Zeiten, bis ans Ende aller Zeiten*, betek dibenn ar c'hantvedoù ; *bis Montag !* ken dilun ! kenavo dilun ! a-benn dilun ! ; *bis nächste Woche*, ken evit ar sizhun, ken ar sizhun a zeu ; *bis morgen früh*, kenavo warc'hoazh vintin, kenavo warc'hoazh beure, kenavo warc'hoazh d'ar beure, ken warc'hoazh beure, ken warc'hoazh d'ar beure ; *bis zum nächsten Mal ! bis dann !* kenavo forzh peur ! ken a vi gwelet ! ken e vi gwelet ! kenavo ar c'hentañ ! kenavo ar c'hentañ gwelet ! ken ar c'hentañ gwelet ! ken ar c'hentañ ! ken ar wech all !

kenavo ar c'hentañ tro ! kenavo kentañ tro ! kenavo ar wech all ! kenavo an distro ! ; *bis Ende des Monats ist es fertig*, a-benn fin ar miz e vo prest, ken ac'hanen da fin ar miz e vo prest ; *bis Sonntag bin ich wieder gesund*, a-benn disul e vin pare, ken ac'hanen da zisul e vin pare, ken ma vo dizul e vin pare ; *bis gleich*, ken emberr, ken bremaik, ken bremañ-souden, bete-goude, kenavo bremaik ; *bis zu Ende*, betek ar fin, betek an diwezh ; *bis zur Ankunft seines Vaters*, da zeport ma'z erruo e dad, da c'hortoz e dad da zont, ac'hanen ma teuio e dad en-dro ; *bis zu dreimal*, betek teir gwech ; *bis dahin fließt noch viel Wasser den Berg hinunter*, en hon huñvreoù emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano - e bloaz an erc'h du marteze - an devezh goude biken - dindan zivin emañ c'hoazh - pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien - pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se - a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern - a-benn neuze hag ac'hanen di en do harzhet meur a gi - pell amzer a vezo ac'hann di - pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh - ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di - pa nijo ar moch'h.

2. En egor : betek, tre betek, bete, ac'hanen, ac'hann ; *bis wo(hin) ?* betek pelec'h ? pegeit ? ; *bis hierher*, betek amañ ; *bis dahin, bis dorthin*, betek eno (aze, ahont), ac'hann di, ac'hanen di ; *bis Frankfurt*, betek Frankfurt ; *von Berlin bis Schwerin*, adal Berlin betek Schwerin, adalek Berlin betek Schwerin, eus Berlin betek Schwerin ; *von Berlin bis Schwerin fahren*, mont eus Berlin da Schwerin, mont eus Berlin betek Schwerin ; *bis zu mir*, betek ennon, em betek ; *bis zu ihm*, betek ennañ, en e vetek ; *bis an die Grenze*, betek an harzoù ; *bis an die Schulter*, betek e zivskoaz ; *bis an die Knie*, betek e zaoulun ; *bis über den Kopf*, a-dreist (dreist, a-zioc'h, war varr) e benn, ouzhpenn uhelder e benn ; *von hier aus bis Berlin*, ac'hann da Verlin ; *naß bis auf die Haut*, toullet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, gleb-holl, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, neudenn sec'h ebet dindanañ, treuzet gant ar glav, trempet evel bara soubenn, ken gleb hag un touilh ; *von Kopf bis Fuß, vom Scheitel bis zur Sohle*, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, penn-ha-korf(-ha-troad), leizh ar gudenn, leizh an neud, hed an neudenn, glez ; *ich liebe dich von Kopf bis Fuß*, me da gar eus da benn betek da c'har ; *ich bezahle bis tausend Euro*, lakaat a rin mil euro d'ar muiañ-holl ; *Kampf bis aufs Messer*, stourm dizamant d'ar vuhez g., stourm d'ar marv g., stourm didruez g., stourm dibardon g. ; *Krieg bis aufs Messer*, brezel hep damant g. ; *er muss alles bis auf den letzten Heller bezahlen*, ret eo dezhañ paeañ blank ha liard, ret eo dezhañ paeañ pep tra betek ar gwenneg diwezhañ (Gregor : betek an diner ruz), ret eo dezhañ paeañ pep tra gwenneg evit gwenneg ; [dre skeud.] *bis an die Zähne bewaffnet*, armoù forzh pegement gantañ, armoù ken-ha-ken gantañ, armoù ken-ha-kenañ gantañ, armet penn-kil-ha-troad / heuzet ha kentret (Gregor), armoù dreist-penn gantañ, armoù gantañ mui-pegenn-mui, harnezet hag hobregonet penn-kil-ha-troad, armet-kloz ; *bis über die Ohren in Schulden stecken*, bezañ sammet a zle, bezañ gwriet a zle, bezañ stag e vag dre-holl, bezañ dalc'het a bep lec'h, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ karget a zle (Gregor), bezañ rivinet e boch gant ar vezh, kaout dle betek toull e c'houzoug.

3. Brasjedadur / Strishadur : *sieben bis acht Tage*, ur seizh pe eizh devezh bennak ; *bis an tausend Euro*, war-dro mil euro, ur mil euro bennak ; *bis auf einen kamen sie alle um*, mervel a reas an holl war-bouez unan, mervel a reas an holl war-vete unan, mervel a reas an holl war-vetek unan, mervel a reas an holl betek unan ; *die Kühe wurden alle geschlachtet, bis auf eine*, lazhet e voe ar saout, an holl nemet unan.

II. Stagell isurzhañ : ac'hanen ma, betek ma, ken a, ken ma, ken na, ken e, ma, war-benn ma, etretant ma, da c'hedal ma, da c'hortoz ma ; *warte, bis ich komme*, gortoz ken na zeuin, gortoz ken e teuin, gortoz ken ma teuin, gortoz ken din dont, gortoz ma teuin, gortoz ac'hanen ma teufen, gortoz ac'hanen ma teuin, gortoz war-benn ma teufen ; *warte, bis er kommt*, gortoz anezhañ da zont, gortoz betek ma erruo, gortoz ken dezhañ dont ; *warten wir ab, bis der Regen aufhört*, gedomp ar glav da devel, gortozomp ar glav da devel, gortozomp ma tavo ar glav, gortozomp ac'hanen ma tavo ar glav, gortozomp ken a davo ar glav, gortozomp ken na davo ar glav, gortozomp ken na raio ket glav ken ; *warten wir ab, bis der Sturm vorbei ist !* gortozomp ar barrad amzer da dremen ! gedomp ar barrad amzer da dremen ! ne vefe ket gwazh deomp chom amañ da c'hortoz eget mont dindan an amzer fall ! ; *wo werden wir so lange wohnen, bis wir ein neues Zuhause finden*, da belec'h ez aimp da chom o c'hedal kavout un ti nevez ; *so lange bis er kommt*, etretant ma teuio, da c'hedal ma teuio ; *es dauerte lange, bis er zurückkam*, pell e oa bet gant e dro, pell e oa bet oc'h ober e dro, hennezh a badas pell outañ ober e dro, hennezh a badas pell oc'h ober e dro, hennezh a badas pell d'ober e dro ; *kommen Sie nicht, bis dass die Nachricht eintrifft*, na zeuit ket ken na vo degaset keloù deoc'h ; *bis es so weit ist*, da vetek, da c'hortoz, da c'hedal, en etretant, ac'hann di, ac'hanen di, ac'hanen da neuze, a-benn neuze ; *mit seinem Geschäft ging es langsam bergab, bis er völlig pleite wurde*, mont a reas e stal tamm-ha-tamm da stalig betek ken na chomas mui netra gantañ ; *ich wusste nichts davon, bis meine Tochter es gestand*, ne ouien netra ken a he doa anzavet ouzhin va merc'h.

Bisam g. (-s,-e) : 1. musk g. ; *mit Bisam parfümieren*, muskañ ; 2. [loen.] razh-musk g.

Bisamaffe g. (-n,-n) : [loen.] marmouz-musk g., ouistiti g.

Bisamkatze b. (-,-n) : [loen.] kazh-musk g., siveta b.

Bisamkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] geot-musk str.

Bisamochse g. (-n,-n) : [loen.] ejen-musk g., maoutejen g.

Bisamratte b. (-,-n) : [loen.] razh-musk g.

Bischof g. (-s; Bischöfe) : eskob g. [*liester* eskibien, eskeb, eskobed] ; *der Herr Bischof*, an aotrou 'n eskob g. ; *die Herren Bischöfe*, an aotrounez eskibien lies. ; [istor] *vereidigter Bischof*, eskob touer g., P. eskob plouz g. ; *nicht vereidigter Bischof*, eskob didou g., P. eskob gwenn g. ; *Pontificalien eines Bischofs*, arouezioù un eskob lies. ; *jemanden zum Bischof weihen*, eskobiñ u.b., urzhiañ u.b. eskob, sakrañ u.b. eskob, sakrañ un eskob (Gregor) ; *der die Weihe spendende Bischof*, an eskob kensakrer g.

bischöflich ag. : ... an eskob, eskobel.

Bischofsamt n. (-s,-ämter) : eskobelezh b., eskobiezh b., eskobded b.

Bischofshut g. (-s,-hüte) : 1. mintr g., kabell-eskob g. ; 2. [louza.] louzaouenn-an-elfed b. [Epimedium].

Bischofsmeise b. (-,-n) : [loen.] pennduig kabellek g.

Bischofsmütze b. (-,-n) : mintr g., kabell-eskob g.

Bischofsring g. (-s,-e) : gwalenn-eskob b.

Bischofssitz g. (-es,-e) : eskopti g., sez eskobel b.

Bischofsstab g. (-s,-stäbe) : kammell an eskob b., gros b., bazh-eskob b.

Bischofsvikar g. (-s,-e) : vikel vras g.

Bischofsweihe b. (-,-n) : eskobidigezh b.

Bischofswürde b. (-) : eskobelezh b., eskobiezh b., eskobded b.

bisexuell ag. : divreviat.

Bisexuelle(r) ag.k. g./b. : divreviad g., divreviadez b.

bisher Adv. : betek neuze, betek-henn, betek bremañ, betek amañ, bete-vremañ.

bisherig ag. : hag a zo bet betek-henn, hag a bad betek bremañ ; *das bisherige Wetter*, an amzer a zo bet betek-henn ; *das bisherige Programm*, ar programm kinniget betek-henn g.

Biskaya b. (-) : Biskaia b. ; *der Golf von Biskaya*, plegmor Gwaskogn g., plegmor Gwaskogna g.

biskayisch ag. : eus Biskaia.

Biskotte b. (-,-n) : [Bro-Aostria] kouign loa b.

Biskuit g./n. (-s,-e) : 1. gwastell alamandez b., jenoaz b. ; 2. porselen gwenn poazhet div wech g., gwispidenn b.

Biskuitgebäck n. (-s,-e) : gwispid skañv str.

Biskuitrolle b. (-,-n) : gwastell toaz rollet b., ruilhenn b.

Biskuitteig g. (-s,-e) : toaz alamandez g.

bislang Adv. : betek neuze, betek-henn, betek bremañ, bete-vremañ.

Bismarckeiche b. (-,-n) : [kegin.] tousenn Nedeleg b., tousenn an Nedeleg b., skod Nedeleg g., kef Nedeleg g., tos Nedeleg g.

Bismarckhering g. (-s,-e) / **Bismarkhering** g. (-s,-e) : [kegin.] harink hiliennet g.

Bismut n. (-s) / **Bismutum** n. (-s) : [kimiezh] bismut g.

Bison g. (-s,-s) : [loen.] ejen-moueek g., bizon g.

Biss g. (-es,-e) : 1. begadenn b., begad g., genaouad g. ; 2. dantadur g., taol-dent g., krog g. ; *Hundebiss*, taol-dent ki g., dantadur ki g., krog ki g. ; *Schlangenbiss*, flemmad naer g., krog naer g. (Gregor) ; *der Biss der Giftschlange ist giftig*, an naer-wiber a flemm binimus ; 3. [dre skeud.] flemm g., lemmder g., lañs g., krog g., startijenn b., kasetez b., begon b., deltu g., jourdoul g.

Bisschen n. (-s,-) / **bisschen** tammig g., munut g., nebeudig g., nebeud g., nebeudad g., begad g., bechad g., tamm g., tamm bennak g., tammig bennak g., torrig g., genaouad g., brien str., brigoñsenn b., frevenn b., mintrad str., netraig g., traig g., tammigoù lies., bruzun str., elfenn b., flipenn b., griñsenn b., poulifrenn b., kuchenn b., liv g., mogedenn b. ; *ein klein bisschen*, un tammig bihan ; *ein klein bisschen Weh*, un tammig poan, un nebeudig poan, un dister boan, daou liardad poan, un netraig a boan ; *ein Bisschen Brot*, un tamm (un torrig, un nebeudig, ur genaouad, ur begad, ur bechad) bara g., un elfenn vara b., ur guchenn vara b. ; *ein bisschen Suppe*, ul lomm soubenn g. ; *ein bisschen Spaß*, un dister

blijadur b. ; *ein bisschen lesen*, ober ur pennad lenn ; *der hat kein bisschen Verstand*, n'eus ket chomet ur c'hiñsenn boell gantañ, n'eus liv skiant-vat ebet gantañ, n'eus ket ur boulifrenn boell gantañ, n'eus ket ur vogedenn a boell gantañ, n'eus begad spered ebet en e glopenn, n'eus ket daou realad skiant en e glopenn ; *ihr bisschen Habe*, he zamm peadra g., he zamm danvez g., he munud mad g. ; *er kennt sich in der Musik ein bisschen aus*, un tamm gouziadur eus ar sonerezh en deus, gouzout a ra un dra pe dra diouzh ar sonerezh ; *ein bisschen mehr*, muioc'hig, un dister dra muioc'h, un draig muioc'h, un tammig muioc'h, un netraig muioc'h ; *ein bisschen mehr als zwei Kilo*, daou gilo hag al lañs, un dister dra muioc'h eget daou gilo ; *ein bisschen weniger*, nebeutoc'hik, un dister dra nebeutoc'h, un netraig nebeutoc'h, un tammig nebeutoc'h, un draig nebeutoc'h ; *ein bisschen weniger als zwei Kilo*, daou gilo nemet al lañs, daou gilo war-bouez nebeut-tre, daou gilo war-nes nebeut, daou gilo war-bouez nebeut a dra ; *es liegt ein bisschen höher*, es befindet sich ein bisschen höher, un tammig krec'hoc'h emañ, krec'hoc'hik emañ, uheloc'hik emañ ; *ein bisschen besser*, gwellic'hoc'h, gwelloc'hik ; *ein bisschen zu lang*, ul lastez re hir ; *ein bisschen zu viel*, kalzik re, un tammig re ; *sie näht ein bisschen, um sich ein Zubrot zu verdienen*, ober a ra tammoù stamm da lakaat kaol en he soubenn ; *lieber ein bisschen als nichts*, nebeud a ra vad, nebeudig a ra vad, gwelloc'h fav eget netra ; *noch ein bisschen ?* c'hoazhik ho po ? ; *wir müssen uns ein bisschen einschränken*, ret e vo deomp krennañ war an dispignoù un disterañ ; *wir hatten ein bisschen zu viel getrunken*, paket hor boa un nebeud mat a vanneoù, puñset hor boa forzhik dija ; *das bisschen, was ich habe, reicht mir aus*, an nebeud am eus a zo a-walc'h evidon, kontant on gant va nebeudig.

Bissen n. (-s,-) : 1. begad g., bechad g., tamm g., tammig g., torrig g., nebeudig g., genaouad g. ; *ein leckerer Bissen*, un tamm mat g., un tamm lipous g., un tamm fin g. ; *ein Bissen Brot*, un tamm (un torrig, un nebeudig, ur genaouad, ur pezh, ur begad, ur bechad) bara g., ur guchenn vara b. ; 2. [dre skeud.] *ein harter Bissen*, un dra gasaus g., ur gwall vec'h g., ur gwall skoilh g., ur gwall reuz g., ur gwall grogad g., tregas g., ur glogorenn str., ur c'houez g., ur skoulm g., un dalc'h g., un draen g., un dra diaes da lonkañ g. ; *sich den Bissen vom Munde abdarben*, en em lakaat war var a voued, espern diwar e vevañs (Gregor), derc'hel udb war e bredoù ; *es gibt einen harten Bissen zu kauen*, ur gwall soubenn e vo an dra-se, an dra-se a vo diaes-ral da ober, se a vo ul laz, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, eno e rankor lonkañ anezhi, gant an traoù-se e vo un abadenn, un uz spered e vo an dra-se, ur c'holl-skiant e vo an dra-se, ur gwir bistri e vo an dra-se, un torr-spered e vo an dra-se, diaes e vo lonkañ anezhi, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, ur gwall grogad a zo da gaout, koustañ a raio d'hor c'horfoù ober al labour-se, start e vo an abadenn, ne vo ket bihan an abadenn, ne vo ket bihan labour, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, bez' e vo charre, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz drez ha spern, kement-se a roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout

gant an dra-se, ober se ne vo ket ul lein debret, start e vo ar foenn da dennañ, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, ur gwall devezh hon eus d'ober, ober se ne vo ket ur pardon, ober se ne vo ket ur c'hoari, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, honnezh a vo micher a-walc'h, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se.

bissenweise Adv. : a-c'henaouadoù.

bissig ag. : 1. dantus, dantidik ; 2. blech, drouk, gwaller, du e staon, diviñs, fall ; *ein bissiger Hund*, ur c'hi blech g., ur c'hi drouk g., ur c'hi gwaller g., ur c'hi diviñs g., ur c'hi du e staon g. ; *ist Ihr Hund bissig ?* ha kregiñ a ra ho ki ? ; 3. [dre skeud.] kintus, tagnous, ourz, diaes, rachous ; *sie ist bissig*, pikez an hini eo, honnezh a zo un tamm pikez du, honnezh a zo un tamm pikez fall, honnezh a zo un dañvadez, honnezh a zo ur baborez, honnezh a zo ourz ; 4. flemmus, lemm, krogus, pegus, put, divalav, trenk, c'hwerv, kasonius, kazu, kasaus, huernek, huernus, kintus, kivioul, reut, flipatus, hek, pik ; *jemandem bissige Bemerkungen an den Kopf werfen*, darc'haouiñ bazhadoù (teodadoù) d'u.b., darc'haouiñ distaoladennoù naer-wiber d'u.b., skeiñ tachoù gant u.b., flemmadennañ u.b., ober ur c'hrog lemm d'u.b. ; *bissige Worte*, distaoladennoù naer-wiber lies., komzoù flemmus lies., komzoù lemm lies., komzoù hek lies., komzoù c'hwerv lies., komzoù flipatus lies., flipadoù lies., flipadennoù lies., flemmadoù lies., flemmadennoù lies., piñsadennoù lies., lañchennadoù lies., kaozioù pounner lies., teodadoù lies., bazhadoù lies., komzoù put lies., komzoù divalav lies., komzoù garv lies., komzoù dichek lies., komzoù trenk lies., gwall gomzoù lies., komzoù kasonius lies., komzoù kazu lies., komzoù kasaus lies., komzoù reut lies., komzoù pegus lies. ; *der Vortrag endete bissig*, e lost ar foet e oa an douchenn.

Bissigkeit b. (-) : 1. drougiezh b., kint g., fioun g., razailh g. ; 2. araousted b., mouzherezh g., flemmusted b., flemmuster g., puted b.

Bissstelle b. (-, -n) / **Bisswunde** b. (-, -n) : dantadur tapet g., taol-dent paket g., flemm tapet g.

Bister n. (-s) : liv gell-du g.

Bistum n. (-s, Bistümer) : eskopti g., eskoptiad g. ; *die neun Bistümer der Bretagne*, nav eskopti Breizh lies.

bisweilen Adv. : ur wech(ig) an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer-hag-amzer, mare-mare, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep un amzer, bep ar wech, a amzer da amzer, ur wech dre vare, gwech an amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, gwechoù, gwezhiennoù 'zo, gwezhave, gwezhavez, gwech ar mare, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a

wech da wech, gwech a vezh, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, dre bep div wech, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-dachadoù, a bellik da bellik, tanav, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare.

Bit n. (-[s], -s) : [berradur evit **Binary digit**] bit g.

Bithynien n. (-s) : Bitinia b.

Bitmapgrafik b. (-, -en) : [stlenn.] skeudenn dre bikennoù b., skeudenn ogedel b.

Bittbrief g. (-s, -e) : reked g., lizher-goulenn g., lizher-azgoulenn g.

Bitte b. (-, -n) : goulenn g., ped g., pedenn b., reked b. ; *dringende Bitte*, *inständige Bitte*, aspedenn b. azgoulenn g., gourfedenn b., goulenn aketus g. (Gregor), pedenn intampius b., goulenn gredus g., goulenn start g., erbedenn b. ; *eine Bitte an jemanden richten*, ober ur goulenn ouzh u.b. ; *ich hätte eine Bitte an Sie*, ur goulenn am eus d'ober ouzhoc'h, ur bedenn am eus d'ober deoc'h ; *eine Bitte vorbringen*, ober ur goulenn, kinnig ur mennad, kinnig ur reked ; *jemandes Bitte zurückweisen*, *jemandes Bitte ablehnen*, *jemandem eine Bitte versagen*, na reiñ e c'houlenn d'u.b., diarbenn goulenn u.b., dizarbenn u.b. eus e c'houlenn, diharpañ u.b. eus e c'houlenn, nac'hañ e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn d'u.b. ; *eine Bitte gewähren*, klevet ouzh goulenn u.b., reiñ e c'houlenn d'u.b., reiñ respont vat d'u.b., reiñ e c'hrad d'ur goulenn, aotren ur goulenn, aotren d'u.b. ar pezh a c'houlenn, asantiñ d'ur goulenn ; *eine Bitte erhören*, klevet ur bedenn / klevet ouzh ur bedenn / selaou ouzh ur bedenn / aotren ur bedenn (Gregor), asantiñ d'ur reked, klevet ouzh goulenn u.b. ; *eine Bitte abschlagen*, diarbenn ur goulenn, na reiñ e c'houlenn d'u.b., refuziñ u.b., nac'hañ e c'houlenn ouzh u.b. ; *auf jemandes Bitte hin*, war goulenn u.b., diwar goulenn u.b., diouzh goulenn u.b., hervez goulenn u.b. ; *dies ist keine Bitte sondern ein Befehl*, n'eo ket ur ped eo, ur c'hennenn ne lavaran ket.

bitten V.k.e. (bat / hat gebeten) : 1. goulenn, pediñ, mennout, reketiñ, solitiñ ; *jemanden um etwas bitten*, azgoulenn udb digant u.b., goulenn udb digant u.b., goulenn udb a-zigant u.b. ; *jemanden um Geld bitten*, goulenn arc'hant digant u.b., goulenn arc'hant a-zigant u.b., mont da glask davet u.b. ; *er hat mich ohne Weiteres um Geld gebeten*, hennezh n'en doa ket graet a c'henoù bihan evit goulenn arc'hant diganin ; *um eine Ermäßigung bitten*, goulenn kaout un tamm distaol ; *jemanden um eine Auskunft bitten*, goulenn (mennout) titouroù diwar-benn udb ouzh u.b., atersiñ titouroù gant u.b. ; *jemanden um Rat bitten*, goulenn ali u.b., goulenn ali ouzh u.b., goulenn e ali ouzh u.b., goulenn ali digant u.b., goulenn e ali digant u.b., goulenn e aviz digant u.b., goulenn kuzul ouzh u.b., goulenn kelenn digant u.b., kemer kelenn digant u.b., goulenn kuzul digant u.b. / goulenn kuzuliadur digant u.b. / kemer ali (kemer kuzulidigezh) digant u.b. (Gregor) ; *jemanden bitten, etwas zu tun*, pediñ u.b. d'ober udb, goulenn digant u.b. ober udb, solitiñ u.b. d'ober udb ; *ich bitte Sie !* me ho teur ! ho pediñ a ran ! me ho ped ! plijet ganeoc'h ! ; *ich bitte Sie, mich zu entschuldigen*, plijet ganeoc'h va digareziñ ! va digarezit, me ho ped ! ; *er erzählte mir*

alles, worum ich gebeten hatte, kontañ a reas din tout ar pezh am boa bet c'hoant klevet digantañ ; *sie hatte mehrmals ihre Kusine darum gebeten, zu ihr zu kommen*, meur a wech he doa goulennet he c'heniterv da vont daveti ; *jemanden flehentlich bitten*, aspediñ u.b., gourfediñ u.b., azgoulenn udb ouzh u.b., azgoulenn ouzh u.b. ma rafe udb, pediñ start u.b. (stank, kaer, aketus) ; *jemanden inständig bitten*, pediñ u.b. gant striv (gant aket / gant prez) (Gregor), pediñ u.b. start (stank, kaer, aketus), erbediñ u.b. ; *jemanden fußfällig, auf den Knien bitten*, mont (en em strinkañ) d'an daoulin evit aspediñ u.b. (Gregor), mont war (pennoù) e zaoulin evit aspediñ u.b. ; *er bat sie derart, dass sie schließlich nachgab*, he fediñ a reas kement ha ken brav ma asantas erfin, kement a reas ouzh he fediñ ma asantas erfin ; *jemanden um Hilfe bitten*, goulenn sikour (skoazell, e skoazell, rekourañs) digant u.b. ; *er wird mich bald um Hilfe bitten müssen*, n'emañ ket pell an amzer ma ranko goulenn skoaz diganin ; *es gibt keinen Ausweg, außer dass wir ihn um Hilfe bitten*, ne vo ket tu deomp diflipañ eus ar blegenn-mañ, nemet goulenn a rafemp digantañ dont da sikour ac'hanomp ; *Gott um Schutz für seine Familie bitten*, goulenn rekourañs evit e diegezh digant an Aotrou Doue, pediñ Doue da genderc'hel e diegezh ; *Heilige Maria, Mutter Gottes, bitte für uns Sünder*, santez Mari, mamm da Zoue, pediñ evidomp-ni, pec'herien ; *jemanden um Verzeihung (um Entschuldigung) bitten*, goulenn pardon ouzh u.b. (digant u.b.), ober digareziou d'u.b. ; *jemanden darum bitten, ein Lied zu singen*, goulenn digant u.b. kanañ ; *die Leute baten um die Erlaubnis, dorthin zu gehen, die Leute baten darum, dorthin gehen zu dürfen*, an dud a c'houlennas an aotre da vont di, an dud a c'houlennas mont di ; *um Spenden für jemanden bitten*, sevel arc'hant evit u.b., dastum arc'hant evit u.b. ; *jemanden um Gnade bitten*, en em erbediñ ouzh u.b. evit e vuhez, goulenn e vuhez digant u.b., goulenn truez, goulenn trugarez ; *um die Hand eines Mädchens bitten*, goulenn dorn ur plac'h yaouank, goulenn ur plac'h yaouank da zimeziñ, goulenn ur plac'h yaouank da eurediñ, ober ar goulennnoù, goulenn ur plac'h da bried digant he zud, goulenn ur plac'h evit pried digant he zud ; *ich bitte Sie darum*, azgoulenn a ran ouzhoc'h ma rafec'h an dra-se - hen grit evidon mar plij, ho pediñ a ran ; *er lässt sich aber lange bitten*, digareziou a ra, pismigoù a ra, ardoù a ra, nag a ardoù (nag a gamambre, nag a chiboudoù) a zo gant hemañ, emañ o c'hoari e doull kamambre, ober a ra e fagodenn, ober a ra yezhoù, ober a ra lentigoù, ober a ra ismodoù, lent eo hemañ da stagañ ganti, chom a ra da orbidiñ ; *auf dein Bitten*, war (diouzh, diwar, da-heul, hervez) da c'houlenn ; [dre astenn.] *ums Wort bitten*, goulenn komz, goulenn ar gwir da gaozeal d'e dro, goulenn an aotre da gomz ; *jemanden zu sich bitten*, pediñ u.b. da zont, golver war u.b. da zont ; *geben ist leichter als bitten*, bravoc'h eo reiñ eget mont da glask.

2. troioù-lavar : *ich lasse bitten*, ra zeuint tre ! deuit tre, mar plij ! ; *wenn ich (zu Tische) bitten darf*, it war ho koazez, mar plij ! taolit ho pouez, mar plij ! ; *darf ich (zum Tanze) bitten ?* un droidad dañs a reot ganin ? ; *bitte schön, bitte sehr ! a)* mar plij (ganeoc'h) ! mar het deoc'h (Gregor) ! mard eo da ganeoc'h ! ; **b)** goude "*Danke*

schön" : netra ! evit netra ! n'eo ket kalz a dra ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! n'eus ket pe evit tra ! mann ebet ! **c)** goude "*Entschuldigung*", "*Verzeihung*" : n'eo ket strikt, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, n'eus ket a ziaez, n'eo ket grevus, netra, n'eo ket tener, n'eo ket gwall dra, n'eus ket a zroug ; *wie bitte ?* penaos ? pesavat ? ; *verlassen Sie die Stadt, bitte, nicht !* n'it ket eus kêr bepred !

Bitten n. (-s) : aspedenn b., azgoulenn g., gourfedenn b.

Bittende(r) ag.k. g./b. : goulenner g., ervenner g., azgoulenner g., aspeder g., kester g., reketer g., solitour g.

bitter ag. : **1.** c'hwerv, trenk, put, tagus, tag, trelonk, sur, kalet, kreñv ; *sehr bitter*, c'hwerv-put, trenk-put, c'hwerv-bestl, c'hwerv evel an huelenn ; *bittere Mandeln*, bouedenn c'hwerv b., alamandez c'hwerv str., alamandez tagus str., alamandez tag str., alamandez trelonk str., alamandez tri lonk hag un houpadig str., alamandez a dri lonk hag un astenn gouzoug str. ; *bittere Arznei*, louzoù c'hwerv g., remed c'hwerv g., louzoù kalet da lonkañ g. ; *bittere Kräuter*, louzoù (louzeier) c'hwerv ; *bitteres Gemisch*, traoù trenk lies., traoù c'hwerv lies., trenkailhez lies. ; *bitterer Apfelwein*, sistr kreñv g., sistr kalet g., sistr kriz da evañ g., sistr skouarn g., sistr tri lonk hag un houpadig g., sistr a dri lonk hag un astenn gouzoug g. ; *bitter werden*, c'hwervaat, trenkaat, trenkañ, suraat ; *bitter machen*, c'hwervaat, trenkaat, trenkañ, suraat ; *dieses Urteil hinterlässt einen bitteren Beigeschmack*, blaz ar c'hwerv a gaver gant ar varnadenn-se, ur vlazenn c'hwerv a gaver gant ar varnadenn-se ; *ein bitteres Lächeln*, ur c'hoarzhig feuket g., ur mousc'hoarzh c'hwerv g. ; *ein bitteres Lächeln aufsetzen*, ober ur mousc'hoarzh c'hwerv, mousc'hoarzhin gant c'hwervoni ; *er hatte nur bittere Worte*, komzoù c'hwerv a oa gantañ leizh e c'henoù ; **2.** [dre skeud.] *da mussten wir eine bittere Pille schlucken*, hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ ; *das ist bitter*, diaes eo kement-se da c'houzañv, diaes eo padout gant kement-se, sall eo ar soubenn ; *bittere Kälte*, krizaj g., riv bras g., amzer ar yenañ g. / yenijenn vras b. (Gregor) ; *bittere Armut*, dienez vrasañ b., paourentez an ezhommekañ b., paourentez vras b., paourentez du b., paourentez ruz b., mizer zu b., mizer ruz b., kemez b., berrentez b., estrenvan b., bouilhenn b., tavantegezh vrasañ b., duañ ezhomm g. ; *bittere Not*, brasañ dienez b., enkrez bras g., estrenvan vras b. ; *bittere Reue*, keuz ruz g., keuz bras g. ; *er bereute bitter, in das Haus eingetreten zu sein*, mil geuz en doa o vezañ antreet en ti ; *bittere Tränen vergießen*, gouelañ gant ur glac'har bras / skuilhañ daeroù ankenius (Gregor), skuilhañ daeroù stank (druz), leñvañ forzh, gouelañ gwalc'h e galon, gouelañ a-nerzh e galon, gouelañ leizh e galon, gouelañ leun e galon, gouelañ dourek (druz, forzh, evel ur Vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn), skuilhañ daeroù puilh, skuilhañ pezh a gar daeroù, leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien ; *ich brauche Aspirin, ich habe es bitter nötig*, aspirin am eus ezhomm, terrupl on ezhommek ; *bitterer Ernst*, dic'hoarzh g. ; *bitter klagen*, en em chaokat ; [tr-l] *es war bitter kalt*, yen du e oa, yen-sklas e oa, gwashat e oa yen !

Bitter g. (-s,-) : died c'hwerv g., evaj c'hwerv g.

bitterböse ag. : 1. fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, brizh-du, e gwalam, en imor santel ; *er ist bitterböse*, ur fulor a zo ennañ, fuloret-naet eo, fuloret-ran eo, fuloret-ruz eo, fuloret-mik eo, krog eo an tan en e benn, emañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, brizh-du eo, e gwalam emañ, en imor santel emañ, tommañ a ra e gerc'h dezhañ, krazañ a ra e gerc'h dezhañ ; 2. flemmus, lemm, put, hek, divalav, trenk, kasonius, kazus, kasaus ; *bitterböse Worte*, komzoù trenk lies., gwall gomzoù lies., komzoù garv lies., komzoù dichek lies., komzoù kasonius lies., komzoù kazus lies., komzoù kasaus lies., komzoù hek lies., komzoù flemmus lies., komzoù pegus lies., komzoù put lies.

Bitterdistel b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hazh b.

Bittererde b. (-) : [kimiezh] magnezia b.

bitterernst ag. : 1. dic'hoarzh, ur varrenn houarn en e c'houzoug, kegel e vamm en e gein, tres c'hoant kac'hat war e zremm, kloz e veg evel ur gokouzenn, mut evel ul lakez pikez, ur beg kastilhez gantañ, ur fas-koad anezhañ, ur beg m'en argarzh anezhañ ; 2. grevus-meurbet.

Bitterfisch g. (-es,-e) : [loen.] loch g., lochenn b. [liester : loched] ; *Bitterfische fangen*, locheta ; *Netz zum Fangen von Bitterfischen*, lochetour g.

bitterkalt ag. : yen du, yen-skas.

Bitterkeit b. (-) : 1. c'hwervded b., c'hwervder g., trenkted b., trenkter g., egroni b., puted b., puter g., tagusadur g., suroni b. ; *ein Anflug von Bitterkeit*, c'hwerv an trenk b., blaz ar c'hwerv g. ; *er war voll Bitterkeit*, komzoù c'hwerv a oa gantañ leizh e c'henoù ; 2. c'hwervoni b., c'hwerventez b., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gourvenn g., binim g.

Bitterklee g. (-s) : [louza.] fav-dour str., melchon-dour g.

Bitterkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] bestl-an-douar b., flutjañsif g.

bitterlich ag. : 1. damc'hwerv, damdrenk ; 2. [dre skeud.] *bitterlich weinen*, gouelañ gant ur glac'har bras / skuilhañ daeroù ankenius (Gregor), skuilhañ daeroù stank (druz, c'hwerv), leñvañ forzh, gouelañ gwalc'h e galon, gouelañ e walc'h, gouelañ a-nerzh e galon, gouelañ dourek (druz, forzh, evel ur Vadalen, evel ur feunteun, leizh e galon, leun e galon, a-boulladoù, a-boullad, tenn, leizh e gof), skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh, leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e-leizh e varv, dont tev an dour eus e daoulagad.

Bittermandel b. (-,-n) : bouedenn c'hwerv b., alamandez c'hwerv str., alamandez tagus str., alamandez tag str., alamandez trelonk str., alamandez a dri lonk hag un astenn gouzoug str.

Bittermandelöl n. (-s,-e) : eoul alamandez c'hwerv g.

Bitternis b. (-,-se) : 1. c'hwerventez b., c'hwervoni b., c'hwervded b., trenkted b., trenkter g., egroni b. ; 2. [dre skeud.] kaleter g., c'hwervoni b., c'hwervded b., garventez b., krizder g., rustoni b., reuzeudigezh b., kaezhnez b., truegezh b.

Bittersalz n. (-es,-e) : [kimiezh] sulfat magnezia g.

Bitterschokolade b. (-) : [kegin.] chokolad du g.

bittersüß ag. : skildrenk, dous-trenk, c'hwerv-brizh, etre c'hwek ha c'hwerv ; *bittersüße Worte*, komzoù etre

c'hwek ha c'hwerv lies. ; *jemanden bittersüß anlächeln*, mousc'hoarzhin etre c'hwek ha c'hwerv ouzh u.b. ; [louza.] *bittersüßer Nachschatten*, bouloù-aerouant lies., chapeled-an-naer g., frond g.

Bitterwurz b. (-,-en) / **Bitterwurzel** b. (-,-n) : [louza.] jañsif g.

Bittgang g. (-s,-gänge) : ambrougadeg b., pirc'hirinded b., pirc'hirinerezh g., pirc'hirinadenn b., pirc'hirinaj g., pirc'hirinadeg b., prosesion g., pardon g.

Bittgesuch n. (-s,-e) : reked g., lizher-goulenn g., lizher-azgoulenn g., aspedenn b., goulenn g., goulennadeg b., sinadeg b., gourfedenn b., skrid-goulenn g., mennad g., ervennadeg b.

Bittschrift b. (-,-en) : reked g., aspedenn b., goulenn g., goulennadeg b., ervennadeg b., sinadeg b., lizher-goulenn g., lizher-azgoulenn g., gourfedenn b., skrid-goulenn g., mennad g., ervennadeg b.

Bittsteller g. (-s,-) : goulenner g., ervenner g., azgoulenner g., aspeder g., kester g., reketer g., solitour g.

Bitttage lies. / **Bittwoche** b. (-,-n) : [relij.] Sizhun Wenn b., koraiz-bihan g.

Bitumen n. (-s) : ter g., ter du g., bitum g., ter-douar g.

bituminös ag. : terek, bitumek, terduek, terdouarek.

bivalent ag. : 1. [kimiezh] daoulenus, divamsavus, daoulenus, daouadek ; *bivalentes Chromosom*, kromozom daouadek g. ; 2. [mat.] divwerzh ; *bivalente Logik*, poelloniezh divwerzh b. ; 3. [kirri] hag a ya en-dro kement gant gaz ha gant strilheoul.

Bivalent n. (-s,-e) : daouad kromozomoù kevelep g., daouad keveleboù g.

Biwak n. (-s,-s/-e) : [lu] bivak g., kamp-red g., kamp-skañv g., kamp mont-dont g. ; *das Biwak beziehen*, staliañ e kamp-red.

Biwakfeuer n. (-s,-) : tan-gward g., tantad kamp-red g.

biwakieren V.gw. (hat biwakiert) : bivakiñ, kampiñ.

bizarr ag. : droch, digunvez, digustum, divoas, divoutin, iski, drol, amc'hiz, kurius, espar, pitaouennek, kuladus, gwenno, pampes, stultennus.

Bizeps g. (-/es,-e) : kigenn daoubennek b., kof ar vrec'h g.

Bizerta n. : Bizerta b.

bizirkular ag. : [mat.] uegelc'hadel ; *bizirkulare Kurve*, krommenn uegelc'hadel b.

Bizone b. (-) : [istor] takad daouduel amerikan ha saoz g.

BKA n. (-) : [berradur evit **Bundeskriminalamt**] pennrenerezh ar polis justis g.

Blabl n. (-/s) : bali-bala g., frazennoù lies., flugez str., flugezennoù lies., siklezonoù lies., krakoù lies., bidennoù lies., bitrakoù lies., konchoù born lies., konchoù gwrac'hed lies., konchoù gwrac'h kozh lies., komzoù goullio lies., komzoù didalvez lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., kaozioù lies., pifoù lies., arabad g., komzoù patatez lies., komzoù kollet lies., kozh fardaj g., komzoù ven lies. ; *bla bla bla bla*, hag ac'hann hag alehont ! ha bardi ha bardoù ! ha pemp ha pevar ! hag evel-henn hag evel-hont ! ha flap, ha chaok ! ha bali, ha bala !

Blache b. (-,-n) : [Bro-Suis, Bro-Austria] ballin b.

Blachfeld n. (-s,-er) : bro gompez b., plaenenn b., kompezenn b., maez kompez g. (Gregor), maez kompez ha dizolo g.

Blackfisch g. (-es,-e) : [loen.] morgad str.

Blackout n./g. (-/s,-s) / **Black-out** n./g. (-/s,-s) : 1. disoñjadenn b., ankounac'hadenn b., diankadenn b. ; *einen Blackout erleiden*, mont war voem ; 2. semplaenn verbad b., fallaenn verbad b. ; 3. troc'h tredan hollek g. **blad** ag. : [Bro-Aostria] tev, kofek, kofellek, teuc'h, teurek, teurennek, bouzellek, begeliek, bigofek, bourounek, hag en deus korf.

blaffen / bläffen V.gw. (hat geblafft / hat gebläfft) : 1. speññial, chalpat, chilpat, harzhal, garmin ; 2. [dre skeud.] sklankal, gwic'hal, kamajañ, razailhat.

Blag n. (-s,-en) / **Blage** b. (-,-n) : [rannyezh] lampon g., ravailhon g., kantolor g., konikl g., kañfard g.

blähen V.k.e. (hat gebläht) : 1. c'hwezañ, koeñviñ, foeñviñ, reutaat ; *der Wind bläht die Segel*, an avel a c'hwez ar gouelioù, an avel a ronta ar gouelioù, rontaat a ra ar gouelioù gant an avel, c'hwezet e vez gouelioù ar vag gant an avel, emañ an avel o koeñviñ gouelioù ar vag, dont a ra reut ar gouelioù gant an avel, emañ an avel o foeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o c'hwezañ gouelioù ar vag, kregiñ a ra an avel er gouelioù ; 2. *er ist von Stolz gebläht, er bläht sich stolz*, c'hwezet eo, en em c'hwezañ a ra, mont a ra gant ar prun, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, ur fougeer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, leun a fuge hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a galon eo, c'hwezet eo gant al lorc'h, hennezh a zo un torkad lorc'h ennañ, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, c'hwezet eo gant an avel / leun eo e benn a c'hloriusted / karget eo a vendet / leun a avel hag a voged eo / pennboufet eo gant an ourgouilh / ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor), ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o rodal e revr, emañ o c'hwezhañ en e drompill, hennezh a zo brasoni tout, leun a lorc'h eo, en em gavout a ra, douget eo dezhañ e-unan, plantañ a ra c'hwez ennañ e-unan, fuge a zo ennañ evel un targazh er ribod, rok (otus, glorius, tonius, bras) eo an tamm anezhañ, bras eo an tamm gantañ, emañ e leue o treiñ ennañ, un tamm tro a zo ennañ.

V.em. **sich blähen** (hat sich (t-rt) gebläht) : 1. c'hwezañ, koeñviñ, foeñviñ, sac'hellañ ; 2. en em c'hwezañ ; *sellit ouzh blähen* 2.

Blähen n. (-s) : c'hwezadur g., koeñvadur g.

blähend ag. : stambouc'hus, hag a ro avel dianaou, hag a zegas loufoù.

Blähung b. (-,-en) : [mezeg.] stambouc'h g. ; *Mittel gegen Blähungen*, remed ouzh al loufoù g. / remed ouzh an avel dianaou g. / remed ouzh an aveloù g. / remed ouzh an

avel drenk g. (Gregor) ; *vom Haferbrei bekommt man Blähungen*, ar yod-kerc'h a ro stambouc'h, ar yod-kerc'h a zo stambouc'hus, gant ar yod-kerc'h e vez stouvet un den, gant ar yod-kerc'h e vez sammet ar stomog.

blaken V.k.e. (hat geblakt) : glaouañ, glaouenniñ, glaoudenniñ, mont e glaou, duañ ; *der Docht blakt*, mont a ra ar boulc'henn e glaou, glaouenniñ a ra ar boulc'henn (ar vouchenn, ar mouch).

bläken V.gw. (hat gebläkt) : P. sklankal, gwic'hal, kamajañ, razailhat.

blamabel ag. : lu, chin, mezhus, mezhekaus.

Blamage b. (-,-n) : fazienn b., fallvarch g., dihellad g., korfad mezh g. ; *sich eine Blamage zuziehen*, lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust / skeiñ a-dreuz / ober dismegañs / faziñ dre ziouiziegezh (Gregor), mont botoù-koad hag all e-barzh, skeiñ hebiou, mont hebiou, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall ; *so eine Blamage !* mezh ar chas eo kement-se ! ur vezh ruz ! ma n'eo ket ur vezh gwelet traoù e-giz-se !

blamieren V.k.e. (hat blamiert) : *jemanden blamieren*, ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., mezhekaat u.b.

V.em. **sich blamieren** (hat sich (t-rt) blamiert) : skeiñ a-dreuz / ober dismegañs / faziñ dre ziouiziegezh (Gregor), mont botoù-koad hag all e-barzh, skeiñ hebiou, mont hebiou, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall, lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust (Gregor) ; *er hat sich ganz schön blamiert*, tapet en deus bet ur c'horfad (ur revriad) mezh.

blanchieren V.k.e. (hat blanchiert) : [kegin.] ober un tamm berv da, gwennañ, lakaat da wennañ.

blank ag. : 1. skedus, splann, lintr, lintrus, gourluf, lufr, lufrus, lugernus, skedus, luc'hek, steredennus, flamm evel an heol, lintrus evel an heol, lugernus evel an heol, skedus evel an heol, splann evel an heol ; *blankes Metall*, metal lintr g. ; *blanke Haut*, kroc'hen gwenn g. ; *blanke Flächen*, gorreennoù lufr lies. ; *blanke Stiefel*, heuzoù lufr lies. ; *blanke Augen*, daoulagad skedus lies. / daoulagad steredennus lies. / daoulagad lugernus lies. (Gregor)

2. [dre skeud.] *er hat mit blankem Golde bezahlt*, paeet en doa war an taol gant arc'hant mat ; *blanke Waffe*, arm gwenn g. ; *mit blanker Waffe*, gant ar beg ha gant al lemm, gant e gleze noazh, dic'houinet (dispak) e gleze, an dir en avel.

3. [dre heñvel.] lenkr, lenkrus, lev, flour ; *blitz und blank*, lintr(us), lufr(us), flamm, lakaet da luc'hañ, kempennet naet ha prop, skuriet naet ha prop ; *blank riemen*, purañ, luc'hañ, lufrañ, lakaat da lufrañ, lakaat da luc'hañ, lakaat da lintrañ ; *Waffen blank putzen*, skuriañ armoù, diverglañ armoù / purañ armoù (Gregor) ; *Schuhe blank putzen*, stuziañ botoù, luc'hañ botoù, lufrañ botoù, lakaat botoù da luc'hañ.

4. [dre astenn.] *er schlief auf blankem Boden*, kousket a reas war an douar noazh, kousket en doa war ar c'haled, kousket en doa war ar mort ; *sich mit blanker Waffe verteidigen*, en em zifenn gant ar beg hag al lemm ; *blank ziehen*, difeuriañ e gleze, dispakañ e gleze, dic'houinañ e

gleze, lakaat an dir en avel ; *in blankem Hemde*, war gorf (a-bouez) he hiviz, war gorf (a-bouez) e sae, war gorf (a-bouez) e roched ; *blank und bloß*, noazh-bev (-glan, -puilh, -ran), en noazh-ganet, noazh evel pa oa ganet, en noazh-blouc'h ; [dilh] *blank gewetzt*, uz, tremen aet, aet betek an neudenn, poazh, uzet betek an neudenn, teuc'h betek an neudenn, rouedennet, debret, dirapar ; [dre skeud.] *blank sein*, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, na gaout ur gwenneg en e gokezenn, na gaout an disterañ moneiz, bezañ rivinet e boch gant ar vezh, bezañ skañv (plat, diskantet, treut, moan, ridet, tanav) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, na vezañ ur gwenneg toull gant an-unan, na gaout takenn ebet, na vezañ ur gwenneg el loch gant an-unan, na vezañ mui a graf el loch gant an-unan, na gaout daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, na gaout a vein tennet, bezañ staget berr, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ hep ul liard toull, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan.

blankdrehen / blank drehen V.k.e. (hat blankgedreht / hat blank gedreht) : lintrañ, levnañ.

Blankdrehen n. (-s) : lintradur g., lintrañ g., levnañ g., levnerezh g.

blankgeglüht ag. : [tekn.] disgweret.

blanko Adv. : e gwenn ; *blanko indossieren*, sinañ (titrañ) ur chekenn wenn, ardestañ ur chekenn wenn, gwennsinañ.

Blankoakzept n. (-es,-e) : [kenw.] darbenn e gwenn g., darbenn daoust d'an dibourvez g.

Blankogeschäft n. (-s,-e) : oberiadenn en dibourvez b., oberiadenn arc'hant dic'houdor b.

Blankounterschrift b. (-,-en) : paper-gwennsinet g., sin e gwenn g.

Blankovollmacht b. (-,-en) : paper-gwennsinet g., sin e gwenn g.

Blankoscheck g. (-s,-s) : chekenn wenn b.

Blankowechsel g. (-s,-) : lizher-eskemm gwenn g.

Blankvers g. (-es,-e) : gwerzenn wenn b. [*saozneg blank verse*].

Bläschen n. (-s,-) : **1.** [mezeg.] burbu str., porbolenn b., klogor str., c'hwezigen b., filboc'henn b., gloevenn b., torzhell b. ; **2.** [korf.] gwezegell g.

Blase b. (-,-n) : **1.** klogor str., lagadenn b., klogorennad b., c'hwezigen g. ; *Blasen ziehen, Blasen schlagen, Blasen werfen*, c'hwezigeniñ, klogorennañ, klogoriñ, lagadenniñ, lagadiñ ; *es regnet Blasen*, c'hwezigeniñ a ra an dour gant ar glav, klogoriñ a ra an dour gant ar glav, klogorennañ a ra an dour gant ar glav, lagadenniñ a ra an dour gant ar glav, klogor a ra ar glav war an dour ; *große Luftblase an der Wasseroberfläche*, c'hwezigen b., vi-dour g. ; *Blasen an der Oberfläche einer brodelnden Suppe*, toull ar berv g. ; [entof] *große bauschige Luftblasen bilden*, sac'hellañ ; **2.** [mezeg.] *Blase auf der Haut*, klogorenn b., c'hwezigen b., filboc'henn b., gloevenn b., ugeolenn b., porbolenn b., P. glesker g., porc'hell bihan g. ; *Blasen bilden*, c'hwezigeniñ, gloevenniñ, klogorennañ ; *sich Blasen am Fuß laufen*, tapout klogor en e droad, tapout klogorennou en e droad, ober klogor en e droad, tapout filboc'hennou en e droad o vale kalz, bezañ sabaturet (klogorennet) e droad goude keit hent ; **3.** [korf.] *Harnblase*, c'hwezigen b., gwezegell

b., soroc'hell b. ; *mit der Schweinsblase hat er sich einen Tabaksbeutel gemacht*, gant ar soroc'hell en deus graet ur yalc'h-vutun (ur c'hwezigen) ; **4.** *die Farbschicht wirft Blasen*, klogorennañ (klogoriñ, c'hwezigeniñ, gloevenniñ, sac'hellañ) a ra ar gwiskad liv ; **5.** *Brotblasen*, lagadoù ar bara lies., klogor ar bara str. ; **6.** [dre skeud.] P. *das zieht Blasen*, ur gwall afer bennak en em gavo e penn kement-se (Gregor), afer fall a vo da bakañ abalamour d'an dra-se, jeu a vo da-heul an dra-se, reuz a savo diwar gement-se, kement-se en devezo heul, kement-se a denno da fall (da wall fin), droug a zeuio war-lerc'h kement-se, gwall efedoù a zeuio da-heul an dra-se, kement-se a denno da reuz (a denno gwalloù e-leizh d'e heul), kement-se a zeuio e drouziwezh, kement-se a zo ur frouezhenn fall.

Blasebalg g. (-s,-bälge) : megin b., c'hwezherez b., soufletez b., planter-c'hwez g. ; *ein Blasebalg ist ein Gerät zur Erzeugung von Luftstößen*, ar vegin a zo ur benveg a dalvez da c'hwezhañ aer a-stroñsadoù ; *dieser Blasebalg hat keine Puste mehr*, ar vegin-mañ n'eus tamm c'hwez ebet enni ken.

Blasebalgtreter g. (-s,-) : paotr ar vegin g.

blasen V.k.e. (bläst / blies / hat geblasen) : **1.** c'hwezhañ ; *Glas blasen*, c'hwezhañ gwer ; *das Horn blasen*, seniñ ar c'horn, fleütal gant e gorm, kornal, kleroniñ ; *die Trompete blasen*, plantañ c'hwez en e drompilh, c'hwezhañ en e drompilh, trompilhañ, seniñ trompilh, fleütal gant e drompilh ; *einen Marsch blasen*, seniñ ur c'han-bale ; **2.** [dre skeud.] *ins Feuer blasen*, teuler plouz war an tan, lakaat plouz war an tan, c'hwezhañ war an tan, lakaat pebr e-barzh ar soubenn, skuilhañ (saotrañ) eoul war an tan, lakaat droug etre an dud, lakaat drougiezh etre an dud, lakaat droukrañ etre an dud, c'hwezhañ an tan (c'hwezhañ trouz, elumiñ brezel) etre tud 'zo, c'hwezhañ kasoni e kalonoù an dud, bevaat kasoni u.b., engervel ar gasoni, ereziñ enep u.b. ; *Trübsal blasen*, chom da reuziñ, mantrañ, chom da vantrañ, ober tachoù, ober bil, ober biloù, ober gwad fall, debriñ e spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonou, bezañ o tisech'hañ gant ar boan-spered, morfontiñ, en em zebriñ, lonkañ (malañ, tennañ, chaokat) soñjoù du, bezañ soñjoù du o tremen en e spered, bezañ e galon war ar c'hrihl, bezañ morennet e ene gant ar glac'har, fallgaloniñ, bezañ pounner e benn, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien, bezañ o vagañ soñjoù du, bezañ izel ar banniel gant an-unan, bezañ kouezhet izel ar banniel gant an-unan, bezañ gant ur barrad blues, bezañ gant kleñved ar penn du, bezañ ur bod-spern war e dal, bezañ pounner e spered, bezañ diaes en e benn, bezañ enkrezet, bezañ war enkreze, bezañ un enkreze war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ gant ur barr enkreze, bezañ gant ur barrad mennozhioù du, na vont mat an traoù gant an-unan, bezañ fall an traoù gant an-unan, mont fall gant an-unan, bezañ trist an traoù gant an-unan, bezañ krog d'ober neuz fall, bezañ krog da c'hoari da fall ; **3.** [tekn.] *mit Sandstrahl blasen*, traezhañ, strinkañ traezh (ouzh udb), skeiñ traezh (ouzh udb), stlapañ sabl (ouzh udb) ; **4.** [dre skeud.] P. *jemandem den Marsch blasen*, reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue

war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., lavaret e Bater d'u.b., sarmonal u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., lardañ e billig d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., ober un dañs hep soner d'u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e begement d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kannañ e roched (e gouez) d'u.b., koueziañ e benn d'u.b. / *kivijañ tonenn e benn d'u.b. (Gregor) ; der werde ich was blasen*, labour gedall he devo - labour he devo da c'hortoz - gortoz a c'hall ober met blev 'vo da gaout ! - fiez glas ! - kaer he devo, blev 'vo da gaout ! - pell e c'hell gortoz ! - bez e c'hall sutal ! ; 5. P. *jemandem einen blasen*, dibluskañ e gig d'ur paotr, goro e sutig d'ur paotr, chugañ e vazh d'ur paotr, chugañ e vrokenn d'ur paotr. V.gw. (bläst / blies / hat geblasen) : 1. c'hwezhañ ; *der Wind bläst*, emañ an avel o c'hwezhañ, emañ an avel o c'hornal ; *der Postillon bläst*, ar post a blant c'hwezh en e gorn, kleroniñ a ra ar post, kornal a ra ar post (Gregor) ; 2. c'hoari, seniñ ; *auf der Flöte blasen*, c'hoari gant ar fleüt, fleütal, c'hwezhañ en e fleüt ; *ins Horn blasen*, seniñ ar c'horn, fleütal gant e gorn, kornal, kleroniñ ; [lu] *zum Angriff blasen*, seniñ argad ; *zum Rückzug blasen*, seniñ kiladeg ; *zum Wecken blasen*, seniñ an dihun, c'hwezhañ an dihun en e drompilh ; 3. [dre skeud.] *er bläst mit ihm in ein Horn*, a-dra emañ gantañ, emañ o wriat war an hevelep liñsel hag eñ, emaint o wriat war an hevelep torchenn, emaint o wriat war ar memes liñsel, àr an hevelep neudenn emaint, bountañ a reont (sachañ a reont) o-daou war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) a reont war an hevelep tu, kanañ a reont ar gousperoù war ar memes ton ; 4. P. [alkool] *ins Röhrchen blasen*, c'hwezhañ e-barzh ar c'hwezigell (ar soroc'hell, ar binioù).

V.dibers. (bläst / blies / hat geblasen) : *es bläst*, avel a zo, avel a ra, avelañ a ra, c'hwezhañ a ra an avel, emañ an diaoul o c'hwezhañ e fronelloù.

Blasen n. (-s) : 1. c'hwezhadur g., c'hwezh g. ; 2. [tekn.] skeiñ traehz g., strinkañ traehz g., stlapanñ sabl g. ; 3. [sonerezh] kornal g., kornadenn b., kleronadenn b., kornadeg b. ; 4. [lu] trompilhadenn b., trompilhadeg b. ; 5. *von Tuten und Blasen keine Ahnung haben*, na c'houzout na hent na wenodenn, na c'houzout na ton na son, na c'houzout na tailh na bailh (bezañ divalav, bezañ dic'houzvez) war udb, na c'houzout na diouzh sou na diouzh diha, na c'houzout tra ebet, na c'houzout na penn na beniad da vann ebet, na gompren tra ebet, na c'houzout dare, na intent takenn, na c'houzout doare na netra, bezañ dall e gazh (e saout).

blasenartig ag. : [mezeg.] klogorheñvel, e doare klogor, a-zoare gant klogor, a-seurt gant klogor.

Blasenentzündung b. (-,en) : [mezeg.] c'hwezigellad b., tanienn ar c'hwezhigell b., c'hwezhigellfo g.

Blasenkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil glas g., c'hwil rous g.

Blaskirsche b. (-,n) : [louza.] louzaouenn-ar-maen b., alkañjez g.

Blasenleiden n. (-s) : [mezeg.] poreadur ar benvegad-troazhañ g.

Blasen-Leimkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] sae-ar-Werc'hez b., bokedoù-an-teureug lies.

Blasenschwäche b. (-) : [mezeg.] dinerzhded ar c'hwezigell b.

Blasensonde b. (-,n) : [mezeg.] kateter g.

Blasenspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor warellnez b.

Blasenstahl g. (-s) : [tekn.] dir bouilhus g., dir burbuennek war-c'horre g.

Blasenstein g. (-s,-e) : maen-grevell ar c'hwezigell g., maenig ar wezegell g., grouan str.

Blasentang g. (-s,-e) : [louza.] melezh str., goumon g./str., chiroun str., favach str., pizaj g., bezhin-strak str.

Blasentee g. (-s) : tizan troazhus g.

blasenziehend ag. : [mezeg.] hag a zegas burbu, hag a zegas porbolennou, klogorus, klogorennus, c'hwezigennus.

Bläser g. (-s,-) : 1. c'hwezher g. ; 2. soner klav kouevr dre c'hwezh g., soner kouevrenn g., soner kouevrell g. ; *Flötenbläser*, fleüter g. ; 3. strinkad burezh dour volkanek g.

Bläserquartett n. (-s,-e) : pevarad dre c'hwezh g., pevarbenveg dre c'hwezh g.

Blasewerk n. (-s,-e) : c'hwezherez b.

Blasien g. : Bleaz g.

blasiert ag. : brasonius, c'hwezet, foerivet, revalc'h, rok, rouflus, gobius, orbidus, otus, dichek, balc'h, glorius, tonius, emfizius, lorc'hus, lorc'hek, faeüs, grobis, fier, groñs, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, leun a foug hag a lorc'h, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, rouflus, randonus, uhel, leun a avel, avel gantañ leizh e benn.

Blasiertheit b. (-) : rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., foug g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., emfiziañs b., revalc'hder g., modoù bras lies., modoù randonus lies.

blasig ag. : burbuennek, porbolennek, gloevennet, lagadennek ; *blasig werden*, klogorennañ, klogoriñ, c'hwezigenniñ, koeñviñ, gloevenniñ.

Blasinstrument n. (-s,-e) : klav dre c'hwezh g., benveg dre c'hwezh g.

Blasius g. : Bleaz g.

Blaskapelle b. (-,n) : laz kouevrelloù ha toumperezh g., kouevradeg b.

Blasmusik b. (-) : trompilhadeg b.

Blasphemie b. (-,n) : [relij.] ledoued [*liester* ledouedoù, leoudoued] g., mallozh b./g., sakreadenn b., droukpedenn b., gwallbedenn b., sulbedenn b., pedenn gleiz b., pater gleiz b., pedenn Gerne b., salmenn b., pec'hadenn b.

blasphemisch ag. : difeiz, disakr, fallakr, dizeol, ledouedel, ... mallozhiñ.

Blasrohr n. (-s,-e) : 1. sifoc'hell b., tarzhell b., strinkell b., strinkerez b., pistolenn-skav b. ; 2. [tekn.] korzenn-c'hwezhañ b.

blass ag. : 1. disliv, morlivet, dilufr, disked, peñver, distronk, staenet, drouklivet, livet gwenn, glas, glaswenn, glas-gwenn, blin, pers, melen evel ar beuz ; *blasse*

Farben, livioù dilufr, livioù peñver, livioù disked ; *ein blasses Gesicht*, un dremm morlivet (distront, c'hlav, c'hlavenn, staenet, disliv, drouklivet, beñver, vlin, liv ar c'hleñved warni, melen evel ar beuz) b. ; *du bist ja ganz schön blass geworden* ! te 'vat, 'zo gwennaet ! ; *blass vor Schreck*, glas gant ar spont, glas gant an aon ; *vor Schreck blass werden*, mont morlivet gant ar spont, hirisñ ; *blass wie der Tod*, ken glas hag ar marv, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, kollet-kloz e liv gantañ, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef ; *blass vor Erregung*, dislivet gant ar vrouez, staenet gant an droug santel ; *blass werden*, dislivañ, drouklivañ, morlivañ, distrontañ, plombañ, dont liv ar grampouezhenn gantañ war an-unan, dont liv krampouezh Kemper war e c'henoù, staenañ, dont gwenn evel lien bervet, gwiskañ liv peñver, mont e liv diouzh an-unan, gwiskañ liv blin, gwiskañ gwall liv / glazañ (Gregor) ; *vor Neid blass werden*, distrontañ (dislivañ, glazañ, drouklivañ, morlivañ) gant an avi, bezañ krog ar c'hi du en an-unan ; *blass vor Wut*, *blass vor Zorn*, glas evel ar glizin, glas evel ur c'hlinenn, ken glas hag ar glizin, morlivet gant ar gounnar, glazlivet (glas, drouklivet) gant ar gounnar, gwenn e zremm gant ar broc'h ; 2. [dre skeud.] *keine blasse Ahnung von etwas haben*, na c'houzout anv ebet eus udb (doare ebet d'udb, alberz ebet ag (eus) udb), na c'houzout dare (keloù, keal, ster, ger, grik, anv) ag (eus) udb, na c'houzout dare a-zivout udb, na c'houzout doare na netra d'udb, na c'houzout netra diouzh udb, bezañ dic'houzvez-krenn eus (war, diwar-benn) udb, bezañ diouziek-kaer eus udb, na gompren ur c'heuz en udb ; *blasse Erinnerung*, soñj dispis (displann) g., koun dispis g., eñvor displann b.

blassblau ag. : glas-gwenn.

Blässe b. (-) : disliv g., dislivded b., glasentez b. ; *von der Krankheit verursachte Blässe*, kelc'henn b.

blassgesichtig ag. : gwennart, dremmet glas.

Blassheit b. (-s, -hühner) : disliv g., dislivded b.

Blässhuhn n. (-s, -hühner) : [loen.] jualenn vailh b., galdu g., yar-zour b., yar-dour b.,

blässlich ag. : drouklivet, livet fallik, gwall-livet.

Blatt n. (-s, Blätter) : 1. [louza.] delienn b. [*liester* delioù, deliennoù], deliaouenn b., deil str. ; *grünes Blatt*, delienn c'hlav b., glazien g. ; *neues Blatt*, delienn nevez b. ; *dürres Blatt*, *welkes Blatt*, delienn gweñvet b., delienn weñv b., delienn sec'h b., delienn gras b. ; *hinfallige Blätter*, delioù dibad lies., delioù kouezhus lies. ; *Blätter aufsammeln*, deliaoua ; *immergrüne Blätter*, delioù padus lies. ; *in der Knospenlage gerollte Blätter*, delioù troellennek lies. ; *herzförmige Blätter*, delioù kalonnennek lies. ; *das Abfallen der Blätter*, kouezh an delioù g. ; *die Bäume bekommen Blätter*, emañ ar gwez o teliaouiñ, emañ ar gwez o fouilhañ, emañ ar gwez o kemer delioù, delioù a zo o tont war ar gwez, delioù a zo o tont er gwez ; *im Herbst verlieren die Bäume ihre Blätter*, d'an diskar-amzer e kouezh delioù ar gwez, d'an diskar-amzer e tiwisk ar gwez, d'an diskar-amzer e tizeli (e tizeil) ar gwez ; *der Baum verliert seine Blätter*, emañ ar wezenn o tiwiskañ, emañ ar wezenn o teuler he delioù, emañ ar wezenn o tizeliañ ; *die Blätter der Linde rascheln im Wind*, sarac'hañ a ra delioù ar wezenn-dilh, sarac'hañ a ra deil

ar wezenn-dilh ; *der Wind wirbelt die Blätter durch die Luft*, an delioù a blav, douget gant an avel, an delioù sec'h a heuilh bountadennoù an avel, gant fourradoù an avel e koroll an delioù sec'h.

2. [louza.] *Kohlblätter*, strev kaol str.

3. [tekn.] *Blatt eines Beiles*, lemm ur vouc'hal g., dremm ur vouc'hal b., barvenn ur vouc'hal b., neudenn ur vouc'hal b. (Gregor).

4. [tekn.] *Blatt eines Ruders*, palisenn b., palmez ur roeñv (Gregor) g.

5. [tekn.] *Blatt einer Säge*, lavnenn un heskenn b.

6. [tekn.] *Blatt eines Spatens*, skouarn b.

7. *Blatt eines Tisches*, plankenn g. (Gregor) ; *Blatt eines Stoffes*, lec'hed g. ; *Blatt eines Webstuhls*, lavn g., lavneg b., skaoñ-lavnek g./b.

8. *Blatt Papier*, follenn baper b., feilhenn baper b. ; *loses Blatt*, paperenn b., follenn distag b. ; *ein gedrucktes Blatt papier*, ur baperenn-voull b., ur moulladur g. ; *Blatt eines Buches*, *Blatt eines Heftes*, follenn b., pajenn b. ; *unbeschriebenes Blatt*, pajenn diskrid b., pajenn c'houlo b., pajenn wenn b. ; *ein Blatt Papier doppelt zusammenlegen*, daoublegañ ur follenn baper, plegañ ur follenn baper e doubl, lakaat ur follenn baper e doubl ; *ein Blatt Papier zusammenrollen*, rollañ ur follenn baper, roulat ur follenn baper ; *ein Blatt nach dem anderen*, follenn-ha-follenn ; *Blattvorderseite*, enebenn b. ; *Blattrückseite*, reizhenn b.

9. [kirri-nij] malvenn b. [*liester* malvinier], pal b. [*liester* palioù, pili], bann g., brank ur viñs-tro g. ; *angelenktes Blatt*, pal koublet b., pal joentret b., pal vellek b. ; *er hat die Blätter der Luftschraube zerbrochen*, torret eo bet gantañ malvinier e viñs-tro (malvinier e droellenn).

10. [sonerezh] añchenn b., lañchenn b., P. lipezenn b. ; *das Blatt der Klarinette*, añchenn ar glerinell b., lañchenn ar glerinell b., P. lipezenn ar glerinell b.

11. [botoù] eneb-botez g., lèreneb g., eneb g., enebenn b.

12. [dre skeud.] *das Blatt wendet sich*, emañ ar voul (ar chañs) o treiñ, war lusk emañ an traoù, emañ ar chañs o tistagañ diouzhomp, emañ ar rod o treiñ, emañ ar skudell o treiñ war he c'henoù ; *er ist ein unbeschriebenes Blatt*, divrud eo c'hoazh, n'en deus ket diskouezet c'hoazh peseurt danvez zo ennañ ; *das steht auf einem andern Blatt*, ur c'hoari all eo an dra-se, ur pezh all eo an dra-se, se 'vat 'zo ur jeu all, honnezh a zo un afer all, ur gont all eo, se 'zo un abadenn all ; *er nimmt (sich) kein Blatt vor dem Mund*, hennezh ne chom ket da chaokat e c'henoù, didroidell e teu gantañ, komz a ra displeg, komz a ra distag, distlabez e vez da lavaret an traoù, n'eo ket sac'h an diaoul, n'eo ket sac'h d'an diaoul, krak-ha-berr e teu gantañ, berr-ha-krenn e teu gantañ, ne chom ket d'ober kant tro d'ar pod, n'en deus treuzoù ebet war e zor, n'en deus kambr a-dreñv ebet, solud e vez en e gomzoù, lavaret a ra groñs e vennozh, groñs eo en e vennozh, lavaret a ra anezho distag.

13. [sonerezh] *vom Blatt spielen*, seniñ diwar al levr-c'hoarigan.

14. [dre astenn.] kelaouenn b., kazetenn b., kannadig g., paperenn b. ; *wie die Blätter melden*, hervez ar c'helaouennoù, hervez pezh a zo douget er c'hazetennoù.

15. [kartoù] c'hoari gartoù g., pakad kartoù g., jeu gartoù b., stek g. ; *ein Blatt*, ur re gartoù g., ur c'hartoù g., ur c'hoari gartoù g., ur pakad kartoù g., ur jeu gartoù b. ; *Blatt aus zweiunddreißig Karten*, c'hoari div gartenn ha tregont g. ; *Blatt aus zweiundfünfzig Karten*, c'hoari div gartenn ha hanter-kant g.

16. [kartoù] kartenn b. [*liester* kartoù] ; *ein Blatt ausspielen*, c'hoari ur gartenn, lakaat ur gartenn war an daol, darc'haouiñ ur gartenn.

17. *Stellnetzblatt*, tenn-roued g.

Blattader b. (-,-n) : [louza.] gwazhenn b., silhenn b., ritenn b.

blättähnlich ag. : [louza.] deliennheñvel, e doare un delienn, a-zoare gant un delioù, a-seurt gant un delienn, a-seurt gant an delioù.

Blattansatz g. (-es,-sätze) : [louza.] stagell ulmennek al lost-delienn b.

blattartig ag. : [louza.] deliennheñvel, e doare un delienn, a-zoare gant un delienn, a-zoare gant an delioù, a-seurt gant un delienn, a-seurt gant an delioù.

Blättchen n. (-s,-) : **1.** [louza.] deliennig b., delienn vihan b., [*el liester hepken*] deiligoù ; **2.** [louza.] ranndelienn b., deliadenn b., deliodenn b., [kebell-touseg] lavnennig b. ; **3.** [paper] follennig b., follenn vihan b. ; **4.** [dre heñvel., tekn.] feilhenn b., follenn b., lavnenn b. ; *Metallblättchen*, follenn vetal b., feilhenn vetal b., spletenn b. ; **5.** [maenoniezh] skantenn b. ; **6.** [mezeg.] porbolenn b., burbu str., burbuenn b. ; **7.** [sonerezh] añchenn b., lañchenn b., P. lipezenn b. ; *das Blättchen der Klarinette*, añchenn ar glerinell b., lañchenn ar glerinell b., P. lipezenn ar glerinell b. ; **8.** pailhour str. ; *aus etwas Blättchen machen*, pailhourennañ udb. ; **9.** [dre astenn.] kelaouennig b., kazetennig b., kannadig g., tamm torch g., paperennig b. ; **10.** [kegin.] *abgezupfte Fischblättchen*, deliennou pesked distaget diouzh ar gwenn-pesked lies.

Blättchenelektroskop n. (-s,-e) : [tredan] elektroskop feilhennoù aour g.

Blatter b. (-,-n) : [mezeg.] porbolenn b., burbuenn b., burbuad str., burbu str., bourbon str., bouton g., nozelenn b.

Blätterdach n. (-s,-dächer) : [louza.] fouilhez b., deliaoueg b., deil ar gwez str., delioù lies., glasvez g., deliadur g., disheol ar gwez g., gwaskedenn ar gwez b., gwasked ar gwez g., skeud ar gwez g., disheolienn b., stel brizh-heoliet an delioù g. ; *unter dem Blätterdach der Eichen*, dindan deil ar gwez-derv, e gwasked ar gwez-derv, dindan krommenn ar gwez-derv.

Blättergold n. (-s) : aour follennet g., aour follennek g., aour pailhourennek g.

Blätterhaufen g. (-s,-) : bern delioù g. ; *aus dem Blätterhaufen stieg Rauch*, dont a rae moged eus ar bern delioù.

blatterig ag. : pigoset, pigellet, burbuek, burbuennek, porbolennek, porbolennus ; *blatterig werden*, porbolenniñ.

blätterig ag. : **1.** o tiskantañ, skantek, skarnilek ; **2.** follennaouek, follennek, lavnennek, feilhennek.

Blätterkohle b. (-) : [mengleuz.] glaou lavnennek str.

blätterlos ag. : dizeil.

Blättermagen g. (-s,-/mägen) : [loen.] levrioù lies., bigof g., kaouledenn b., sac'hig g.

Blattern lies. : brec'h-du b., brec'h (Gregor) b.

blättern V.gw. (hat geblättert) : **1.** follennata, feilhetiñ ; *in einem Buch hin und her blättern*, ruilhal-diruilhal pajennoù ul levr, ruilhal ha diruilhal pajennoù ul levr, follennata ul levr, feilhetiñ ul levr, treiñ ha distreiñ feilhennoù ul levr, treiñ ha distreiñ pajennoù ul levr ; **2.** P. meudañ, dic'hodellañ, diyalc'hañ, mont d'e yalc'h, mont d'e c'hodell, kaout miz, pochañ, bilheouziñ.

V.em. : **sich blättern** (hat sich (t-rt) geblättert) : **1.** dizeliañ, dizeilañ ; **2.** [dre heñvel.] skarnilañ, skarillañ, skarrañ, diskantañ ; *die Farbe blättert sich*, skarillañ (skarrañ) a ra ar gwiskad liv.

Blatternarbe b. (-,-n) : merk da-heul ar vrec'h g., roud lezet gant ar vrec'h g. ; *Blatternarben*, pigelladur g.

blatternarbig ag. : pigoset gant ar vrec'h, pigellet gant ar vrec'h, pikotet.

Blatternimpfung b. (-,-en) : vaksinadur ouzh ar vrec'h-du g.

Blätterpilz g. (-es,-e) : [louza.] agarik g., bolzog b., kabell-touseg lavnennek g.

blätterreich ag. : deliaouek, deliek, bodennek, bodek, bodellek, topin, fouilhezek, stank e zelioù, toupek.

Blatterrose b. (-,-n) : [mezeg.] bourbon str.

Blätterteig g. (-s) : feilhetez g., toaz follennek g., toaz follennet g., toaz feilhennet g.

Blätterteiggebäck n. (-s,-e) / **Blätterteigkuchen** g. (-s,-) : feilhetez g., milfeilhenn b.

Blätterteigpastete b. (-,-n) : feilhetez g., pastez follennek g. ; *kleine Blätterteigpastete*, lipouzenn b., begadenn ar rouanez b.

Blätterwerk n. (-s,-e) : [louza.] fouilhez b., deliaoueg b., delioù lies., glasvez g., deliadur g., deil str.

Blattfeder b. (-,-n) : [tekn.] gwinterell lietennoù b., gwinterell lavnennek b.

Blattfloh g. (-s,-flöhe) : [loen.] c'hwen-gwez str., c'hwendouar str.

Blattform b. (-,-en) : stumm deliennheñvel g., doare un delienn g.

blattförmig ag. : deliennheñvel, e doare un delienn, e doare delioù, a-zoare gant un delienn, a-zoare gant delioù, a-seurt gant un delienn, a-seurt gant delioù.

Blattgemüse n. (-s,-) : [louza.] delioù legumaj lies., delioù louzoù-kegin lies.

Blattgewächs n. (-es,-e) : [louza.] plant deliek str., plant deliaouek str.

Blattgold n. (-s) : aour follennet g., aour follennek g., aour pailhourennek g.

Blattgrün n. (-s) : [louza.] klorofil g., glasvezadur g.

Blatthüter g. (-s,-) : [kozh, moull.] lizherennoù rakkemenn lies., reklam g.

Blattkohl g. (-s,-e) : [louza.] kaol-saout str., kaol-stlej str., kaol-kutuilh str.

Blattlaus b. (-,-läuse) : [loen.] c'hwen-gwez str., c'hwendouar str.

Blattlauskäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwilg-Doue g., bivig-Doue b., buoc'hig an Aotrou Doue b., buoc'h-Doue b., buoc'hig-Doue b., yarig-Doue b.

blattlos ag. : [louza.] dizeil, disto eus e zelioù, noazh, dibourc'h, diwisk.

Blattnase b. (-,-n) : [loen.] suner-gwad g., gwadsuner g.

Blattpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant deliek str., plant kinklañ str.

Blattrippe b. (-, -n) : [louza.] gwazhenn b., silhenn b., ritenn b.

Blattrückseite b. (-, -n) : reizhenn b.

Blattsalat g. (-s, -e) : [louza., kegin.] letuz-troc'h str.

Blattschuss n. (-es, -schüsse) : [hemolc'h] tenn er galon g.

Blattsilber n. (-s) : arc'hant follennet g., arc'hant follennek g., arc'hant pailhourennek g.

Blattspinat g. (-s, -e) : delioù pinochez lies.

Blattstiel g. (-s, -e) : lost-delienn g., lostig-delienn g.

Blatttrieb g. (-s, -e) : [louza.] 1. taolaj str. ; 2. deliadenn b.

Blattvorderseite b. (-, -n) : enebenn b.

blattweise Adv. : follenn-ha-follenn, pajenn-ha-pajenn.

Blattwender g. (-s, -) : tog biz troer-follennoù g., tog biz troer-pajennoù g.

Blattwerk n. (-s, -e) : [louza.] fouilhez b., deliaoueg b., delioù lies., glasvez g., glazur g., deliadur g., deil str. ; *unter dem Blattwerk*, dindan an delioù.

Blattzeichen n. (-s, -) : sined g.

blau ag. : 1. glas ; *blauer Himmel*, oabl glas g., oabl glizin g. ; *blaues Meer*, mor glas g. ; *blaue Augen*, daoulagad glas lies., daoulagad c'hlas lies. ; *er hat blaue Augen*, daoulagad glas a zo en e benn, daoulagad c'hlas a zo en e benn ; *das blaue Band*, ar seizenn c'hlas b. ; *blau färben*, glazañ, glasaat, livañ e glaz ; 2. *es wird mir grün und blau vor den Augen*, me a zo mezv va fenn, mezevelliñ (treiñ) a ra va fenn, badinellañ a ra va fenn, me a zo aet fall ken e fell din kouezhañ ; 3. *blaue Flecken*, persduadurioù lies., brondudurioù lies., bronduoù lies., bronduennoù lies., bloñsadennoù lies., bloñsadorioù lies., bloñsoù lies., chikerezh g., korreennoù lies., duadennoù lies. ; *er hat überall blaue Flecken*, duet eo e gorf, broñsuet ha bronduet eo e gorf, mortekinet eo, n'eo e gorf nemet brondue ha bloñs, gant ar bloñsou emañ, gwall vloñset eo e gorf, gwall vronduet eo e gorf, gwall veüret eo e gorf, meur a vloñs a zo war e gorf, goloet a vloñsoù eo, gwall bersduet eo e gorf ; P. *ein blaues Auge haben*, bezañ bloñset (bronduet, persduet) e lagad ; 4. *blau vor Kälte*, kropet gant ar yenijenn, kruget gant ar riv, nodet gant ar yenijenn, seizet gant ar yenijenn, morzet gant ar yenijenn, du gant ar riv, brondue gant ar riv, persdu gant ar riv, pistiget gant ar riv ; 5. [dre skeud.] *blaues Blut*, gwad uhel, gwad nobl g. ; 6. [tr-] *blauen Montag machen*, chom er gêr da enoriñ sant Lun, chom er gêr da Lun e-lec'h mont da labourat, chom er gêr da Lun da astenn an dibenn-sizhun, ober gouel d'al Lun (Gregor) ; 7. *er ist blau*, mezv eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, lañset eo, lanson eo, mav eo, n'emañ ket diwar an dour, n'emañ ket diwar zour, boeson a zo gantañ, evet eo dezhañ, diwar re emañ, tomm eo d'e fri, tomm eo d'e benn, tomm eo e forn gantañ, tomm eo en e ziabazh, tommet eo dezhañ, ganti emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, ur banne a zo dindan e fri (a zo warnañ), savet eo e vanne d'e benn, trenk eo e doull, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, tapet en deus ur garg, graet en deus ur picherad, tomm eo d'e forn, tomm eo ar forn gantañ, brignen a zo ouzh e c'henoù, karigellet mat eo, barr eo, leun eo, leun eo e revr, e ratre vat emañ ; *sie ist blau*, honnezh a zo mezvez ; 8. *wir sind mit einem blauen Auge davongekommen*,

tomm e oa bet d'hor chupenn, en em dennet e oamp gant un tamm mat a aon hepken, tomm e oa bet deomp, tomm e oa bet d'hol lêr ; 9. *jemandem blauen Dunst vormachen*, tennañ siklezonoù d'u.b., sorc'henniñ u.b., reiñ kañvaled (kelien, lostoù leue, poulc'henoù, silioù) da lonkañ d'u.b., kontañ poulc'henoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ da grediñ d'u.b. kalz muioc'h eget ma'z eo gwir ; 10. *du wirst noch dein blaues Wunder erleben*, a bep seurt buhezioù az po - kouezhañ a ri war da gement all - kouezhañ a ray an alvaon warnout - taolet e vi en alvaon - trenk ha c'hwerv az po - kejañ a ri gant an trenk hag ar c'hwerv - gwelout a ri a bep sort, re gamm ha re dort - da gont a euzh az po - ne vi ket evit disaouzanañ - peadra da euzhiñ az po - mantrañ a ri - tro-ha-tro az po fred da euzhiñ ha da ouelañ - da zelazhoù az po - trenk ha c'hwerv a gavi. Adv. : 1. *blau leuchten*, *blau schimmern*, teuler ur sked glas, glasaat ; 2. *blau angelaufen*, duet, bloñset, bronduet, brondue ; *blau angelaufene Hände*, daouarn brondue lies. ; 3. *blau machen*, na vont war-dro e labour, na vont da labourat, chom er gêr e-lec'h mont da labourat ; 4. *er ärgert sich grün und blau*, mont a ra persdu kement a zroug a zo ennañ, ur barrad kounnar ruz a zo savet ennañ, glazañ a ra dre an droug a zo ennañ, e gwalarn emañ, en imor santel emañ ; 5. [kegin.] *blau sieden*, poazhañ ez vev, glasaat, ober ur vervadenn da ... ez vev ; *Forelle blau*, dluzh bervet ent bev g., dluzh glasaet g., dluzh glas g. ; 6. [tekn] *Eisen blau anlaufen lassen*, glasaat an houarn, ober d'an houarn glasaat ; 7. *er wurde grün und blau geschlagen*, bloñset ha bronduet e voe ken ne oa broustet ha gouliet e gorf holl, broñsuet ha bronduet e oa e gorf gant an taolioù, boufonet e oa bet ken ne oa e gorf nemet brondue ha bloñs, an drell en doa bet ken ne oa e gorf nemet brondue ha bloñs, paket en doa korreenn, e voureviet o doa a daolioù, e valet o doa a daolioù, kouezhet e oa koad warnañ, fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, segal, ul lard, ur pred, ur predad, ur c'hefestad, gwashat roustad) en doa bet, tañvaet en doa fest ar geuneudenn, paket en doa ur roustad eus ar gwashañ tout, ur roustad en doa bet, ur peilh en doa bet, tapet en doa fest ar geuneudenn, tapet en doa e gerc'h, maoutet e oa bet, tañvaet en doa blaz ar geuneudenn, tapet en doa ur gempenn, tapet en doa ur c'hempenn, tapet en doa frot, paket en doa ur grizilhad taolioù bazh (ur grizilhad fustadoù) (Gregor), frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh) e oa bet ken ne oa e gorf nemet brondue ha bloñs, frotet e oa bet gant eoul garzh ken ma lufre ; *jemanden braun und blau schlagen*, bronduañ u.b., bloñsañ u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, dorloñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest

ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, koad, segal) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kiviañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na luf / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

Blau n. (-s,/-s) : / **Blaue** n. (-n) : 1. glaz g., glazien g., glasted b., glaster g. ; *das Blau des Meeres*, glaz ar mor g. ; *das Blau des Himmels*, glaz an oabl g., glaster an oabl g. ; *leichtes Blau*, damc'hlaez g. ; *lichtes Blau*, glaz sklaer g. ; *dunkles Blau*, glaz du g., glaz mouk g. ; *Grün ist die Mischung der Farben Blau und Gelb*, ur meskad a liv glas hag a liv melen eo al liv gwer ; 2. [dre skeud.] *das Blaue vom Himmel versprechen*, prometiñ mor ha menez, ober mil ha miloù a bromesaou, sorc'henniñ u.b., digeriñ an Neñv d'an dud, touiñ tourioù ha kestell, prometiñ mil ha mil dra all d'u.b., prometiñ an diaoul hag e gorniel, touiñ kalz ha delc'her nebeut, en em rivinañ en ur prometiñ pep tra hag en em saveteiñ goude en ur chom hep reiñ netra ; 3. *das Blaue vom Himmel lügen*, na vezañ a denner-dent brasoc'h gaouiad eget an-unan (Gregor), displantañ karradoù gevier, bezañ ur marc'h-gevier, bezañ ur pikol felpenn gaouiad eus an-unan, bezañ gaouiad evel un Tregeriad, lavaret tri gaou bep daou c'her, bezañ un toull gevier eus an-unan, na vezañ nemet gevier gant an-unan, prometiñ an diaoul hag e gorniel, touiñ tourioù ha kestell, digeriñ an Neñv d'an dud, tennañ ur gaer a garotezenn d'an dud ; 4. *er will für sie das Blaue vom Himmel holen*, mont a rafe en tan (da begañ al loar) evit ober plijadur dezhi, mont a rafe a-walc'h da dapout al loar gant e zent (da laerezh al loar) evit ober plijadur dezhi, e groc'hen a rofe eviti, mont a rafe da c'houzer dindan he zreid ; 5. *ins Blaue hineinreden*, komz dilohez - komz jore-dijore - dirabañsiñ - dibunañ sorc'henoù - raneal - parlikanat - latennat - treiñ e deod e goulo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - trabellat - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na

komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glabousat - klakenniñ - grakal - glaourenniñ - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - kontañ flugez - kontañ flugezennoù ; 6. *ins Blaue hinein schießen*, tennañ en avel (en aer) ; *Fahrt ins Blaue*, beaj hep pal anavezet b.

blauäugig ag. : 1. lagadet-glas, dremmet-glas ; *ein blauäugiges Mädchen*, ur plac'h glas he daoulagad b., ur plac'h dremmet-glas b., ur plac'h lagadet-glas b. ; 2. [dre skeud.] hegredik, ampl da grediñ, eeunik.

Blaüäugigkeit b. (-) : [dre skeud.] regredoni b., hegredoni b.

Blaubart g. (-s) : Barv Glas g.

Blaubeere b. (-, -n) : [louza.] lus str., lusenn b. ; *Blaubeeren pflücken*, lusa.

Blaubeerkraut n. (-s) : gwez-lus str., plant lus str.

Blaue n. (-n) : *sellit ouzh Blau*.

Bläue b. (-) : glaz g., glazien g., pers g., glasted b., glaster g.

Blaue(r) ag.k. g. : P. bilhed kant mark g.

Blauelster b. (-, -n) : [loen.] pig c'hlas b.

bläuen V.k.e. (hat gebläut) : 1. glasaat, lakaat blu ; *die Wäsche bläuen*, ober un tamm glasaat d'ar c'houez, lakaat blu da c'hlasaat ar c'houez, glazañ ar c'houez ; 2. [dre skeud.] *jemanden bläuen*, breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefstad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., maoutañ u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kiviañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na luf / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

blauen V.gw. (hat geblaut) : glasaat, bezañ glas.
V.em. **sich blauen** (hat sich geblaut) glasaat, glazañ.
Blaunte b. (-,-n) : [loen.] houad gouez g., houad-korz g.
Blaufelchen g. (-s,-) : [loen.] ombrenn c'hlaz b. [*liester* ombred glas].
Blauflossen-Thunfisch g. (-es,-e) : [loen.] toun ruz g.
Blaufügelente b. (-,-n) : [loen.] krag eskell glas g., kragell-Amerika b.
Blaufuchs g. (-es,-fuchse) : [loen.] louarn glas g. [*liester* lern glas].
blaugrau ag. : glas-louet.
blaugrün ag. : gwer-glas, glas-dour, pers, glas-pers.
Blaugürtelträger g. (-s,-) : [sport] *ein Blaugürtelträger*, ur gouriz glas g.
Blauhai g. (-s,-e) : [loen.] morc'hast c'hlaz b. [*liester* morc'histi glas], ki-mor [*liester* chas-mor] g.
Blauhelm g. (-s,-e) / **Blauhelmsoldat** g. (-en,-en) : [istor, polit.] tokarn glas g.
Blauholz n. (-es,-hölzer) : [louza.] koad kampech g.
Blaumacke b. (-,-n) : P. martolod g., mous g.
Blaumeise n. (-s,-) : [loen.] torglazig g., bronnlaz voutin b.
Blaumkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] kaol ruz str.
Blaumkruzler g. (-s,-) : ezel ar Groaz C'hlaz g. [*schoazeller a-enep an estoue ouzh an drammoù hag ouzh an alkooll*].
bläulich ag. : arc'hlaz, glas-gwenn, damc'hlaz, peuzglas, azglas, glazik, glazart ; *bläulich färben*, damc'hlañ ; *bläulich angelaufenes Gesicht*, penn brondou g.
Blaumlicht n. (-s,-lichter) : gouloù-tro g., letern-tro g.
Blaumlingzikade b. (-,-n) : [loen.] c'hwen-roumarin str.
blaumachen V.gw. (hat blaugemacht) : P. na vont war-dro e labour, na vont da labourat, chom er gêr e-lec'h mont da labourat.
Blaumann g. (-s,-männer) : P. [dilhac-labour] frag glas g.
Blaumäulchen n. (-s,-) : [loen.] serjant-gavr g., raskasenn b. [*liester* raskased].
Blaumeise b. (-,-n) : [loen.] kalvennig-c'hlaz b., glaz g., tignouz glas g., bobelan g.
Blaumerle b. (-,-n) : [loen.] savelleg-karreg g.
Blaumohn g. (-s,-e) : [louza.] roz-moc'h str.
Blaunachtigall b. (-,-en) : [loen.] eostig glas g.
Blaupapier n. (-s,-e) : paper glaou g.
Blaupause b. (-,-n) : [tekn.] eiltresadur gant paper glaou b., treutzresañ g., treuzlinennadur g.
blaurot ag. : persdu, persduet, brondou, liv ar gwin, bourbonek ; *er hat eine blaurote Gesichtsfarbe*, un dremm liv ar gwin a zo gantañ.
Blausäure b. (-,-n) : [kimiezh] trenkenn kianhidrek b., trenkenn brusek b.
Blauschimmel g. (-s,-) : [loen.] marc'h glas g.
Blauschimmelkäse g. (-s,-) : keuz glas, fourmaj-laezh glas.
Blauschwanz g. (-es,-schwänze) : [loen.] eostig divgazet ruz g.
blauschwarz ag. : glas-du.
Blaustich g. (-s,-e) : mestrezenn c'hlaz b. ; *einen Blaustich haben*, tennañ war ar glaz.
blaustichig ag. : hag a zo glas e liv mestrezenn, hag a denn war ar glaz.
Blaustift g. (-s,-e) : kreion glas g.

Blaustrumpf g. (-s,-strümpfe) : [koz] 1. paotr-ar-c'huzheol g., paotr-Mari-Robin g. ; 2. flatrer g., hibouder g., pakajer g., flatouler g., topiner g.
Blausucht b. (-) : [mezeg.] dulaz g., kleñved glas g., kianoz g.
Blautanne b. (-,-n) : [louza.] sapr-arc'hant str., spruñs-arc'hant str.
Blauwal g. (-s,-e) : [loen.] balum glas g. ; *der Blauwal gehört zu den Bartenwalen*, ur morvil fanoliek eo ar balum glas.
blau-weiß ag. : glas ha gwenn ; *blau-weißer Delfin*, delfin roudennek g.
Blauwangenspint g. (-s,-e) : [loen.] gwespetae-Persia g., gwespetae jodoù glas g.
Blazer g. (-s,-) : chupenn skañv b., porpant skañv g., justin skañv g., ranglenn skañv b., sae-c'hloan b.
Blech n. (-s,-e) : 1. houarn-gwenn g., tol str., parlak g. ; *Eisenblech*, follenn-houarn b., feilhenn houarn b. ; *verzinktes Blech*, follenn zink, feilhenn zink b. ; *Weißblech*, houarn-gwenn g. ; *Wellblech*, follenn-houarn gwagennek b., feilhenn houarn gwagennek b. ; 2. [dre skeud.] *das ist doch Blech*, n'eus penn na lost gant an dra-se, an dra-se ne vern da netra, n'eus dalc'h na poell e kement-se ; *Blech reden*, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, glabousañ a bep seurt diotajoù, dibunañ diotajoù, louadiñ, distilhañ garzaj (garzennaj), tennañ siklezonoù, pentañ lern, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henoù (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaozioù eus an-unan.
Blechabfälle lies. : dilerc'hioù feilhennnoù metal lies.
Blechband n. (-s,-bänder) : kelc'h houarn g., kelc'henn houarn b., kelc'hienn houarn b., kerl houarn g., kerlenn houarn b., lagadenn houarn b., ruilh houarn g., ruilhenn houarn b., ruilhodenn houarn b., kant houarn g., troenn houarn b., fred houarn g. ; *Holzschuhe mit einem Blechband beschlagen*, fretañ botoù-koad, kelc'hiañ botoù-koad, kilhañ botoù-koad.
Blechbläser g. (-s,-) : [sonerezh] soner klav kouevr dre c'hwezh g., soner kouevrenn g., soner kouevrell g.
Blechblasinstrument n. (-s,-e) : [sonerezh] kouevrenn b., kouevrell b., klav kouevr dre c'hwezh g., benveg kouevr dre c'hwezh g. ; *Trichter eines Blechblasinstruments*, founilh ur benveg seniñ dre c'hwezh g.
Blehbüchse b. (-,-n) : boest houarn-gwenn b., kanedig g.
Blehdach n. (-s,-dächer) : toenn barlak b.
Blehdose b. (-,-n) : boest houarn-gwenn b., kanedig g.
blechen V.k.e. ha V.gw. (hat geblecht) : P. meudañ, dic'hodellañ, diyalc'hañ, mont d'e yalc'h, mont d'e c'hodell, kaout miz, pochañ, bilheouziñ.
blechern ag. : 1. e houarn-gwenn, ... houarn-gwenn ; 2. [dre skeud.] *mit blecherner Stimme*, boud e vouezh, gant ur vouezh staenet, staenet e vouezh.
Blechflasche b. (-,-n) : bidon g.
Blechgeschirr n. (-s,-e) : listri houarn-gwenn lies.
Blechhaube b. (-,-n) : [lu, istor] maourion g., helm houarn-gwenn g.

Blehhütte b. (-,-n) : tolerezh b., milin lavnenniñ b., milin ruilhañ b., lavnenner g.

Blechinstrument n. (-s,-e) : [sonerezh] kouevrenn b., kouevrell b., klav kouevr dre c'hwezh g., benveg kouevr dre c'hwezh g.

Blechanister g. (-s,-) : bidon g.

Blechkappe b. (-,-n) : tokarn g., tog-houarn g., helm g., kasked g., kaskenn b.

Blechkiste b. (-,-n) : P. strakell b., starigell b., karrigell b., pezh traouilh g., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b.

Blechlawine b. (-,-n) : P. [gwashaus] pezh mell lostad kirri-tan g., ur pebezhus lostad kirri-tan g.

Blechmusik b. (-) : [sonerezh] trompilhadezh b., kouevradezh b.

Blechnapf g. (-s,-näpfe) : skudell-houarn b.

Blechreif g. (-s,-e) : kelc'h houarn g., kelc'henn houarn b., kelc'hienn houarn b., kerl houarn g., kerlenn houarn b., lagadenn houarn b., ruilh houarn g., ruilhenn houarn b., ruilhodenn houarn b., kant houarn g., troenn houarn b., fred houarn g. ; *Holzschuhe mit einem Blechreif beschlagen*, fretañ botoù-koad, kelc'hiañ botoù-koad, kilhañ botoù-koad.

Blechröhr n. (-s,-e) : korzenn houarn-gwenn b.

Blechschaten g. (-s,-schäden) : [stokadenn girri] traoù koaget nemetken lies., un nebeud koagennoù nemetken lies.

Blechscher b. (-,-n) : gweltre houarn-gwennerezh b.

Blechschieme g. (-s,-e) : houarn-gwennerezh g., staener g.

Blechschieme b. (-,-n) : houarn-gwennerezh b., tolerezh b., staenerezh b.

Blechstimme b. (-,-n) : [dre skeud.] mouezh staenet b.

Blechstraße b. (-,-n) : [tekn.] tren milinoù follennañ tol g.

Blechtrommel b. (-,-n) : taboulin houarn-gwenn b./g.

Blechwälzwerk n. (-s,-e) : milin follennañ tol b., tren milinoù follennañ tol g.

Blechwärer lies. : houarnaj gwenn g., traezoù houarn-gwenn lies.

blecken V.k.e. (hat gebleckt) : diskrognal ; *die Zähne blecken*, diskrognal e zent.

Blei¹ g. (-s,-e) / **Blei** b. (-,-n) : [loen.] brem g.

Blei² n. (-s) : 1. plom g. ; *Blei ist schwer*, pouezus (pounner, pouezek) eo ar plom ; *Blei gießen*, teuziñ plom ; *mit Blei belegen*, plomañ ; *schmelzflüssiges Blei*, plom bervez g. ; *Stück Blei*, plomenn b. ; 2. [dre skeud.] *die Füße sind mir wie Blei*, *die Füße sind mir schwer wie Blei*, ur gwall reuz eo din sevel va zreid gant ar skuizh ma'z on ; *das liegt mir wie Blei auf dem Magen*, sammus eo ar boued-se, pounner eo ar boued-se da'm c'halon, pounner eo din ar boued-se, sammet eo va stomog gant an dra-se, boued stambouc'hus da'm c'halon eo, stambouc'het on gant an dra-se, diaez on diwar ar boued-se, chom a ra ar boued-se war va c'halon, sammet on gant ar boued-se ; *er schwimmt wie ein Stück Blei*, hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom : el lec'h e kouezh e chom.

Bleiarbeit b. (-,-en) : plomerezh g.

Bleiasche b. (-,-n) : ludu plom g., plom laosket g.

Bleibalsam g. (-s) : balzam Sadorn g.

Bleibaum g. (-s,-bäume) : [kimiezh] gwez Sadorn str.

Bleibe b. (-,-n) : bod g., repu g., bodenn b., goudor g., gwasked g., herberc'h g., chomaj g., muz g., aoz g./b. ;

keine Bleibe haben, ohne Bleibe sein, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, fustañ bro, dornañ bro, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, bezañ hep ti nag aoz, na gaout na ti na loj, bezañ hep bod nag aoz, na gaout na ti nag aoz, na gaout mont ebet, na gaout na ti na foz, chom hep ti nag aoz, na gaout tamm ti ebet, na gaout tamm lojeiz ebet, bezañ eus an eil solier d'eben, na gaout kêr ebet, bezañ didi, bezañ du-mañ du-hont, bezañ war kein ar wiz, bezañ war teod an deñved ; *eine Notbleibe finden*, kavout repu (bod, bodenn, goudor, gwasked, golo, goloadureh), kavout da vuzat, kavout bod hag aoz en un tu bennak, kavout herberc'h.

bleiben V.gw. (blieb / ist geblieben) : 1. chom, menel, derc'hel [en ul lec'h] ; *zu Hause bleiben*, chom er gêr ; *ich bin die ganze Zeit zu Hause geblieben*, n'on ket bet eus an ti, n'on ket bet eus ar gêr, n'em eus ket bouljet eus an ti ; *dann blieb nur die Großmutter allein zu Hause mit den Kindern*, ne veze neuze nemet ar vamm-gozh da chom er gêr gant ar vugale ; *bei jemandem bleiben*, chom e ti u.b., chom davet u.b., chom e-kichen u.b. ; *er blieb nicht lange im Amt*, ne zalc'has ket pell en e garg ; *bis fünfzehn blieb ich in der Schule*, betek an oad a bemzek vloaz on bet dalc'het er skol ; *neun Tage bleiben*, chom un nav devezh ; *nüchtern bleiben*, chom divezv, chom diwar zour, chom diwar an dour ; *treu bleiben*, chom fidel ; *wenn es nur so bliebe, wenn es nur so bleibt*, gant ma pado ; *er blieb mit der Hose im Stacheldraht hängen*, e vragoù a chomas lug en orjal dreinek, e vragoù a lugas en orjal dreinek, luget en doa e vragoù en orjal dreinek ; *stehen bleiben*, chom a-sav, menel a-sav, chom en e sav, harpañ, herzel, hezañ, ehanañ, ehanañ da vale, targañ, sac'hañ, loc'hañ ; *nicht stehen bleiben ! dalc'hit da vont !* ; *der Pferdewagen bleibt stehen*, strañjiñ a ra ar c'harr, loc'hañ ra ar c'harr ; *sitzen bleiben*, chom azezet, chom en (war) e goazez ; *liegen bleiben*, a) chom en e c'hourvez, chom war e c'hourvez, chom gourvezet, chom astennet ; b) direstañ, restañ, chom da restañ, chom ouzh an dispilh, chom en tenn ; *die Arbeit ist liegen geblieben*, chomet eo al labour da restañ, chomet eo al labour o restañ, chomet eo al labour a-blad, chomet eo al labour e perch, chomet eo al labour a-sac'h, chomet eo al labour ouzh torgenn, lezet eo bet al labour ouzh torgenn, chomet eo al labour e-pign, chomet eo al labour a-istribilh, chomet eo al labour a-ispilh, chomet eo al labour e-skourr, manet eo al labour e-skourr, chomet eo darn al labour, chomet eo al labour e darn ; [kenw.] *diese Ware bleibt liegen*, n'eus ket a werzh (n'eus sav ebet, n'eus digor ebet, ne vez kavet diskarg ebet) d'ar varc'hadoerezh-se, n'eus ket a zanvez prenerien evit ar varc'hadoerezh-se, diheverzh eo an traezoù-se, chom a ra ar varc'hadoerezh-se da restañ, chom a ra ar varc'hadoerezh-se o restañ ; *hier waren wir stehen geblieben*, amañ eo e oamp chomet a-sav ; *die Kugel blieb in der Tür stecken*, an tenn a yeas da lojañ en nor ; *das Auto bleibt im Schlamm stecken*, sac'hañ a ra ar c'harr-tan er pri, lagennañ a ra ar c'harr-tan, loc'hañ a ra ar c'harr-tan er pri, chom a ra ar c'harr-tan sac'het (fontet, bourdet, bourt, luget, chanet, houbet) el lagenn, menel a ra ar c'harr-tan er fankigell ; *der Redner bleibt in der Rede stecken*, ar prezegenner a goll penn e gudenn (a

chom berr war e c'her, a goll e oremuz), ar prezegenner a chom bourdet (bourt, koubet, lug, bouc'h, boud), bourdiñ a ra ar prezegenner, kollet eo penn e neudenn gant ar prezegenner, chomet eo ar prezegenner berr war e c'her, kollet eo penn e gudenn gant ar prezegenner, lug eo ar prezegenner, chalmet eo ar prezegenner, chomet eo ar prezegenner ouzh an drez (Gregor) ; *das Wort blieb mir in der Kehle stecken*, chomet e oa berr ar gomz em gourlañchenn, chomet e oan berr war va ger, manet e oan berr, lonkañ a ris va c'haoz, en em gavout a ris sac'het a-greiz va c'homz ; *er liest, ohne stecken zu bleiben*, lenn a ra war e blaen, lenn a ra riel, lenn a ra fraezh hag aes ; *der Katze ist eine Gräte im Hals stecken geblieben*, ar c'hazh a zo sac'het un draen en e c'houzoug, ar c'hazh a zo lug un draen e toull e c'houzoug ; *am Leben bleiben*, chom bev, chom e buhez, padout, derc'hel da vevañ.

2. [tr-l] *er ist und bleibt ein Spaßmacher*, ul legrer (ur goroer tirvi, un dañvad, un diaoul da farsal, un ebeul, ur fouin) a zo bet anezhañ a-viskoazh ha ne cheñcho biken, hennezh a zo bet hag a zo c'hoazh maout da reiñ melladoù ; *alles bleibt beim Alten*, n'eus bet cheñchamant ebet, evel-evel eo chomet an traoù, chomet eo an traoù evel ma oant, n'eus cheñch mod ebet ; *bei seiner Meinung bleiben*, chom mort war e soñj, fonnañ en e veno, pegañ ouzh e vennozh, delc'her mort (yud, start, gwevn) d'e soñj, bezañ ur pennad en an-unan, delc'her start (mat, yud) d'e vennozh, na lakaat brasoc'h pod war an tan evit se, na zispegañ diouzh e vennozh, delc'her gant e veno ; *bei einerlei Rede bleiben*, na zistreiñ war e lavar, na vezañ lavar-dilavar, na ober daou c'her eus unan, delc'her d'e ziviz, delc'her d'e lavar, derc'hel gant e lavar, chom er memes park, na vezañ hedro ; *bei der Sache bleiben*, P. *bei der Stange bleiben*, derc'hel krog en e neudenn, malañ an hevelep bleud, na dreiñ ar gaoz, na cheñch tiretenn, na cheñch neudenn en e nadoz, na vont diwar e graf ; *auf dem rechten Weg bleiben*, *auf der rechten Bahn bleiben*, chom war an arroudenn, chom war an hent mat, chom war an hent eeun, kenderc'hel ouzh an hent mat, na vezañ a veskelloù gant an-unan, mont eeun ganti, mont gant an eeun ; *bei seiner Aussage bleiben*, na zistreiñ war e desteni, na zistreiñ war e lavarou, derc'hel gant e lavar, derc'hel d'e lavar ; *es bleibt dabei*, graet eo ar gra, tonket eo ar marc'had, graet eo ar stal ; *das bleibt unter uns*, ger da zen ! lakait an dra-se dindan ho potoù ! arabat gwerzhañ ar bistolenn ! grik war se ! ha peoc'h en toull-se ! klozit an dra-se e-barzh ho rastelloù ! arabat reiñ avel d'ar c'had ! lakait evezh ne vo klevet roudoù ho teod diwar-benn kement-se ! tavit krenn war an dra-se ! lavaret a ran an dra-se etrezomp ! n'it ket da enkantiñ an dra-se ! ; *es dabei bleiben lassen*, distreiñ diwar an diviz, na glask mont pelloc'h, leuskel se, na glask gouzout hiroc'h, en em zerc'hel war (da) gement-se (Gregor) ; *das lasse ich wohl bleiben*, en em ziwall a rin diouzh seurt c'hoari ; *bleiben Sie mir weg mit solchen Reden*, serrit ho kenoù din gant ar gaoz-se, distroñ diwarnon komzoù seurt-se, paouezit ouzhin gant komzoù a seurt-se, na zaoubennit ket ac'hanon gant komzoù a seurt-se ; *jemandem vom Leibe (vom Halse) bleiben*, paouez ouzh u.b., lezel u.b. e peoc'h, reiñ peoc'h d'u.b. ; *der Schüler*

bleibt sitzen, doublañ a raio ar skoliad, eilañ a raio ar skoliad, ober a raio ar skoliad un eil bloavezh er memes klas ; [merc'hed] *sitzen bleiben*, chom dizimez, chom plac'h-yaouank kozh, bezañ kozh-viret, bezañ manet ; *jemandem die Antwort schuldig bleiben*, chom hep respont d'u.b.

3. *wo nur mein Vater bleibt ?* pelec'h an diaoul emañ (eo manet, eo chomet) va zad ? ; *wo bleibt mein Frühstück ?* ha va lein (va dijuni), pelec'h emañ ? ; [kr-l] *Schuster, bleib bei deinem Leisten !* pep hini e vicher ha ned aio ket ar c'hazh d'al laezh - pep hini e dro hag ar vilin a dro - an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mil micher, mil mizer - Yannig a vil vicher a varvas gant an naon - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget ; *lass (mir) das bleiben !* paouez ! lez ! ; *wenn Sie es nicht wollen, lassen Sie es bleiben*, prenit pe na brenit ket, deoc'h-c'hwi da welet.

Bleiben n. (-s) : *hier ist meines Bleibens nicht länger*, *hier ist meines Bleibens nicht mehr*, ne c'hallan ket chom pelloc'h amañ, sonet eo evidon kloc'h an digouvi.

bleibend ag. : 1. padus ; *bleibende Erinnerung*, tra garanet don en eñvor g., tra peg-mat er galon g., tra moulllet er galon g., koun na yelo biken eus penn an-unan g., soñj a vezo atav e spered an-unan ; *bleibende Eindrücke hinterlassen*, skiltrañ pell en eñvor, chom garanet don en eñvor, chom peg er galon, chom moulllet er galon ; *bleibender Wert*, talvoudegezh padus b. ; *die gleich bleibenden Messteile*, ordinal an oferenn g. ; 2. *keine bleibende Stätte haben*, na gaout na ti nag aoz, na gaout na ti na foz, na gaout na ti na loj, bezañ hep ti nag aoz, bezañ hep bod nag aoz, na gaout tamm ti ebet, na gaout mont ebet, na gaout tamm lojeiz ebet, chom hep ti nag aoz, bezañ eus an eil solier d'eben, bezañ war kein ar wiz, bezañ war teod an deñved, bezañ didi ; 3. [kenw.] *frei bleibend*, hep nep redi.

Bleiblumen lies. : [kimiezh] bleunioù Sadorn lies.

bleich ag. : glaswenn, glas-gwenn, morlivet, distronk, distronket, glas, glaslivet, livet gwenn, staenet, disliv, drouklivet, disgwalc'het, peñver, blin, pers, melen evel ar beuz ; *bleiches Gesicht*, dremm morlivet (distronk, c'hlas, staenet, disliv, drouklivet, beñver, vlin, liv ar c'hleñved warni, melen evel ar beuz) b., bizaj erru disgwalc'het g./b. ; *bleiche Farbe*, disliv g., dislivded b., glasentez b. ; *bleich werden*, dislivañ, drouklivañ, morlivañ, distronkiñ, plombañ, dont liv ar grampouezhenn gentañ war an-unan, dont liv krampouezh Kemper war e c'henoù, staenañ, mont e liv diouzh an-unan, gwiskañ liv blin, gwiskañ liv peñver, dont gwenn evel lien bervet, gwiskañ gwall liv / glazañ (Gregor) ; *du bist ja ganz schön bleich geworden !* te 'vat, 'zo gwennaet ! ; *bleich vor Wut*, *bleich vor Zorn*, glas evel ar glizin gant ar gounnar, glas evel ur c'hlizinn gant ar gounnar, ken glas hag ar glizin gant ar gounnar, morlivet gant ar gounnar, glazlivet (glas, drouklivet) gant ar gounnar, gwenn e zremm gant ar broc'h ; *vor Schrecken bleich werden*, dont da vezañ glas gant ar spont, dont glas (glazañ, distronkiñ, dislivañ) gant an aon ; *er ist bleich wie die Wand*, eñ a zo ul liv en e gerc'henn evel ul lien bervet, kollet-kloz eo e liv gantañ,

gwenn eo evel ul lienenn, gwenn eo evel ul liñsel, gwenn eo evel ur c'hoef ; *heute reich, morgen bleich*, hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñver kaer, un den beuzet ..., un tenner mat, un den lazhet.

Bleichart g. (-s) : klaered g., gwin damruz g., gwin rozek g., gwin gris g., gwin roz (ruzart, ruz sklaer) g.

Bleiche b. (-,-n) : [tekn.] gwennadur g., gwennidigezh b., gwennadurezh b., gwennezh g.

bleichen V.k.e. (bleichte / blich // hat gebleicht / hat geblichen) : dislivañ, dilivañ, gwennañ, gwenneat ; *gebleichtes Haar*, blev disliv str.

V.gw. (bleichte / blich // ist gebleicht / ist geblichen) : dislivañ, gwenneat, gwenneat.

Bleichen n. (-s) : gwennadur g., gwennidigezh b., gwennadurezh b., gwennezh g.

Bleicher g. (-s) : klaered g., gwin damruz g., gwin rozek g., gwin gris g., gwin roz (ruzart, ruz sklaer) g.

Bleicherei b. (-,-en) : 1. [stal] gwennezh b., gwennadeg b. ; 2. [micher] gwennezh g.

Bleichert g. (-s) : klaered g., gwin damruz g., gwin rozek g., gwin gris g., gwin roz (ruzart, ruz sklaer) g.

Bleichgesicht n. (-s,-er) : gwennard g., gwennardenn b., gwennardez b.

bleichgesichtig ag. : gwennart, dremmet glas, sklaer liv e groc'hen, gwenngen, gwenngroc'henek, ledrin.

Bleichmittel n. (-s,-) : danvez gwennañ g.

Bleichmoos n. (-es,-e) : [louza.] man-taouarc'h str., taoc'h g.

Bleichschnabel g. (-s,-schnäbel) : [su Bro-Alamagn, Bro-Suis, dre fent] gwennard g., gwennardenn b., gwennardez b.

Bleichsellerie b. (-) : [louza.] ach-liorzh str., ach-rabez str.

Bleichsucht b. (-) : [mezeg.] amwad g., diwad g., langis b., kloroz g.

bleichsüchtig ag. : [mezeg.] amwadek, diwad, klorozek.

Bleichwasser n. (-s) : [kimiezh] dour-javel g.

Bleie b. (-,-n) / **Blei** g. (-s,-e) : [loen.] brem g.

Bleieinlage b. (-,-n) : 1. [tredan] teuzell b., teuzenn b., teuzer g., plom b. ; 2. [kreion] karg b., kargad b.

bleiern ag. : 1. e plom, ... plom ; *er schwimmt wie eine bleierne Ente*, hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom : el lec'h e kouezh e chom ; 2. *bleierner Himmel*, oabl louet g., oabl liv ar plom gantañ g., oabl karget g. ; 3. *bleierne Müdigkeit*, skuizhder brevus (bec'hius, sammus) g. ; *bleierne Hitze*, amzer tomm-grizias g., tommder bras g., tommder pounner ha mougus g., broutac'h g., gwrez vrout b., amzer vac'h b.

Bleierz n. (-es,-e) : kailh plom g.

Bleiessig g. (-s) : isaketat plom g., eztennad Sadorn g.

bleifarben ag. / **bleifarbig** ag. : kenliv gant ar plom, a-liv gant ar plom, el liv d'ar plom, hag a zoug liv ar plom, glas, gris, louet ; *der Himmel ist bleifarben*, liv ar plom a zo war an oabl, karget eo an oabl.

bleifrei ag. : diblom, hep plom ; *bleifreies Benzin*, strilheoul diblom g.

Bleifuß g. (-es) : P. *mit Bleifuß fahren*, plantañ tizh, pouezañ mort war ar buanaer, sankañ tizh, ober tan dezhi, pouezañ warni.

bleigefasst ag. : *bleigefasstes Fenster*, gwer-livet str., gwerenn a liv b., gwerenn-iliz b., gwerenn livet b., gwerenn vestr b.

Bleigegenstand g. (-s,-gegenstände) : plomenn b.

Bleigießen n. (-s) : soubidigezh plom teuz en dour b. [*giz hengounel da lenn an dazont diouzh stumm an tammoù plom teuz soubet en dour*].

Bleigießerei b. (-) : plomerezh g.

Bleiglanz g. (-es) : [kimiezh] galen g., sulfidenn blom naturel b.

Bleiglätte b. (-) : [kimiezh] oksidenn blom naturel b.

Bleiglimmer g. (-s) : plom mikaek g.

Bleigrube b. (-,-n) : min plom g., mengleuz plom b.

bleihaltig ag. : plom ennañ.

Bleihütte b. (-,-n) : plomerezh b.

Bleikammer b. (-,-n) : 1. [kimiezh] kambr blom b. ; 2. [dre skeud., istor] *Bleikammern*, karc'har palez an Duged e Venezia [anvet : Plomoù Venezia] g.

Bleikolik b. (-) : [mezeg.] laerez plom b., laerez Sadorn b.

Bleikrankheit b. (-) : [mezeg.] sadornenn b., kontammidigezh gant ar plom b., plomegezh b., saturnegezh b.

Bleikristall n. (-s) : strink plom g.

Bleikugel b. (-,-n) : 1. [armoù-tan] boled plom b./g., bili plom str., polos str., gwenan plom str. ; 2. [pesketaerezh] bouton skouer g. ; *das Netz mit Bleikugeln beschweren*, plomañ ar roued.

Bleilegierung b. (-,-en) : kendeuzadur plom g., kendeuzad plom g.

Bleilot n. (-s,-e) : plomenn-skouer b., plomenn-sond b., gourhederez b. ; *mit dem Bleilot messen*, sondañ, santeal, gourhedañ.

Bleilötung b. (-,-en) : [tekn.] soudadur plom g.

Bleimantel g. (-s,-mäntel) : gouin plom g.

Bleimennige b. (-) : [kimiezh] miniom g., ruz-plom g.

Bleimine b. (-,-n) : [kreion] min g.

Bleimörser g. (-s,-) : [mengleuz.] bloc'h plom g.

Blei(II)-orthoplumbat n. (-s,-e) / **Blei(II,IV)-oxid** n. (-s,-e) : [kimiezh] miniom plom g.

Bleiplombe b. (-,-n) : [kenwerzh] siell blom b., kached plom g.

Bleipulver n. (-s) : [mengleuz.] plom e poultr g., poultr plom g.

Bleirohr n. (-s,-e) : korzenn blom b.

Bleirulle b. (-,-n) : rollad plom g.

Bleisalbe b. (-,-n) : traet Sadorn g.

Bleisatz g. (-es,-sätze) : [moull.] lizherennadur plom g.

Bleischrot g./n. (-s) : drajez-plom str., greun-plom str., drajez str.

Bleischwamm g. (-s,-schwämme) : [mengleuz.] plom spoueeek g.

bleischwer ag. : [dre skeud.] sammus, torrus, lazhus, bec'hius.

Bleisetzer g. (-s,-) : [moull.] P. lizherenner g., linennlizherenner g., linennataer g.

Bleisicherung b. (-,-en) : [tredan] teuzell b., teuzenn b., teuzer g., plom g.

Bleistift g. (-s,-e) : pluenn-blom b., kreion g., kreion du g. ; *stumpfer Bleistift*, kreion diveg g., pluenn-blom diveg b. ; *einen Bleistift anspitzen*, begañ ur c'hreion ;

Tintenbleistift, stilo g.; *den Bleistift spitzen*, begañ e greion; *mit dem Bleistift zeichnen*, kreioniñ.

Bleistiftabsatz g. (-s,-absätze) : *Bleistiftabsätze*, seuliou uhel ha moan lies., seuliou pik lies.

Bleistifteinlage b. (-,-n) : karg b., kargad b.

Bleistifthalter g. (-s,-) : doug-kreionoù g.

Bleistiftmine g. (-s,-) : min g.

Bleistiftschützer g. (-s,-) : tog-kreion g.

Bleistiftspitzer g. (-s,-) : beger-kreionoù g.

Bleistiftzeichnung b. (-,-en) : tresadenn greion b.

Bleistück n. (-s,-e) : plomenn b.

Bleisulfat n. (-s) : sulfat plom g.

Bleivergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] sadornenn b., kontamidgezh gant ar plom b., plomegezh b., saturnegezh b.

bleiverglast ag. : gant plomadurioù, sterniet gant plom.

Bleiverglasung b. (-,-en) : sterniadur plom ur werenlivet g., sterniadur plom g.

Bleiwaage b. (-,-n) : [tisav.] live-mañsoner g.

Bleiweiß n. (-es) : [kimiezh] gwenn-plom g., karbonat plom bazek g.

Bleizucker g. (-s) : [kimiezh] aketat plom g., sukr Sadorn g.

Bleizsätze lies. : ouzhpennadoù plom lies., arodadoù plom lies.

Blende b. (-,-n) : 1. moucher g., gweskenn-zall b., stramm enep-dassked g., harz-heol g. g., gwarez eneptrell g.; 2. [tisav.] falsdor b., kustod g.; 3. *Fensterblende*, stalaf g.; 4. [poltriji] skloturell b., rañvell b., malvenn b.; *die Blende einstellen*, lakaat ar skloturell war e reizh, rañvellat, fokusañ; 5. speurenn warez b., stramm gwareziñ g.; 6. [kailh] maen-zink g., blend g.; 7. [mengleuz.] lamp mengleuz g.; 8. [dilhad] peñsel g., kinkladur g.

blenden V.k.e. (hat geblendet) : 1. dallañ, trelañ, burlutiñ, brumenniñ, badaouiñ, mezevelliñ; *der Schnee blendete die Augen*, trellet (brumennet, dallet, mezevellet) e oa (e veze) an daoulagad gant an erc'h, turlutañ a rae an erc'h en daoulagad; *die Scheinwerfer des Wagens blendeten ihn*, dallet e voe gant gouleier ar c'harr-tan, trellet e voe e zaoulagad gant gouleier ar c'harr-tan, turlutañ a reas e zaoulagad gant gouleier ar c'harr-tan; 2. skarzhañ toullou e zaou gantolor da, pochañ e zaoulagad (tarzhañ e zaoulagad) en e benn da, dallañ; *auf einem Auge blenden*, borniañ (Gregor); 3. [dre skeud.] bamañ, boemañ, sebezpañ, esmeañ, tromplañ, touellañ, deseñ, trelañ, kilhañ, dallañ [spered u.b.], koabrenniñ [spered u.b.], koc'hennañ [spered u.b.], mezevelliñ; *sich durch den äußeren Schein blenden lassen*, bezañ touellet gant an diavaezioù; 4. [dre heñvel.] dilufañ; *Pelze blenden*, dinaturiñ feurioù, lakaat foulinnennoù da goll o sked (o luf) (Gregor), dilufañ foulinnennoù; 5. [kirri-tan] *die Scheinwerfer (ab)blenden*, lakaat gouleier ar c'harr war-draoñ, lakaat gouleier-etre; 6. [dre astenn.] mouchañ, kuzhat.

V.gw. (hat geblendet) : 1. dallañ, trelañ; *die Sonne blendet*, trelañ a ra an heol, dallañ a ra an heol, trellet (dallet, brumennet, mezevellet) e vez an daoulagad gant an heol, kregiñ a ra an heol en daoulagad; *der Schnee blendete*, trellet (brumennet, dallet, mezevellet) e oa (e

veze) an daoulagad gant an erc'h; 2. [dre skeud.] ober e baotr brav, ober digoroù bras, ober digoroù kaer, ardaouiñ, bezañ digoroù gant an-unan frankik, bezañ stroñs frankik gant an-unan, bezañ ur paotr a-stroñs, bezañ ur bern tron gant an-unan, ober tron, rufañ avel ha moged, klask sebezpañ an dud, klask skeiñ spered an dud, bezañ un ton war an-unan, poufal, ober lorc'hajoù, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, ober teil, teilat dirak an dud, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan.

Blendenautomatik b. (-) : fokusañ emgefreak g., rañvellat emgefreak g.

blendend ag. : 1. trellus, burlutus, mezevellus, dallus, badaouus; *blendendes Licht*, sklêrijenn drellus b., gouloù kriz g.; *blendend hell*, lugernus, lugernus evel an tan, lugernus evel an heol; 2. dreist, boemus, teogus, marzhus, burzhodus, moliac'hus, moliac'hel, temptus, hoalus, loavus, glamourus, dedennus, lorbus, sev, lubanus, dudi-dreist, dudi, bourrus, strobinnellus, bamus, sorc'hennus, trellus, achantus, mezevellus, mezzus, sebezus, dispar, mat-distailh, mat-dreist, estlammus; *blendender Erfolg*, berzh forzh pegement g. berzh ken-ha-ken g., berzh ken-ha-kenañ g., berzh mui-pegem-mui g.; *einen blendenden Erfolg haben*, ober berzh forzh pegement, ober berzh ken-ha-ken, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober pezh a gar berzh, ober berzh mui-pegem-mui, bezañ ar mel hag ar c'hoar gant an-unan; 3. *sich blendend wohl fühlen*, bezañ en e wellañ, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ e barr e nerzh (e kreiz e nerzh, en e ched), bezañ bagol.

Blender g. (-s,-) : bamer g., bamour g., toueller g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., fougier g., kankaler g., toner g., kañfard g., konikl g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., bern trein g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., lorc'heg g., mailhard g., P. sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., hejer-e-doull g., teileg g., kac'her polos g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her kanetiniñ g.; *er ist ein Blender*, hennezh a ra muioc'h a voged eget a dan - ur poufer (ur foeñvour, un toull-ourgouilh, ur c'hwezer) an hini eo - digoroù a zo gantañ frankik - n'eus ket da gantañ warnañ - stroñs a vez gantañ frankik - ur paotr a-stroñs eo - digoroù a vez gantañ frankik - ur bern tron a vez gantañ - re uhel e gan e gilhog - ar yar p'he deus dozvet a rank kanañ - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - ober a ra teil - teilat a ra dirak an dud - re fin eo da zoublañ ha re c'hros da baramantiñ.

Blendfenster n. (-s,-) : [tisav.] falsprenestr g.

blendfrei ag. : 1. enep-dassked; 2. [gouloù] dieeun.

Blendgiebel g. (-s,-) : [tisav.] falstalbenn g.

Blendlaterne b. (-,-n) : letern-dall g.

Blendleder n. (-s,-) : moucher g., mouch-brid g., gweskenn-zall b.

Blendrahmen g. (-s,-) : stern prenestr g., framm prenestr g.

Blendschutz g. (-es,-e) : gwarez eneptrell g., harz-heol g., stramm enepdassked g.

Blendschutzzaun g. (-s,-zäune) : kael eneptrell g.

Blendung b. (-,-en) : 1. dallidigezh b., dallentez b., trell g., trelladur g., trelladenn b., mezevellidigezh b., brumenn b. ; 2. [dre skeud.] sebez g., bam g., boem b., estlamm g., chalm g. ; 3. trell g., pompadoù lies., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougerezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel, teil g.

Blendwerk n. (-s,-e) : 1. speurennoù gwarez lies., stramm gwareziñ g. ; 2. [dre skeud.] trell-lagad g., touellerezh g., boemarvest g., trolle g. ; *alles ist Blendwerk*, avel aveloù, ha pep tra 'zo avel (Gregor) - pep tra 'zo avel ha moged - traoù ar bed-mañ ned int nemet moged ; *Blendwerk der Hölle*, barad an droukspered g., ardoù an diaoul lies., lorberezh an diaoul b., lasoù an droukspered lies.

Blennorrhöe b. (-,-n) : [mezeg.] blennorragiezh b., gonorreenn b., troazhañ-berv g., banne milourel g.

Blepharitis b. (-) : [mezeg.] malvenno g.

Blesse b. (-,-n) : [loen.] 1. bailh g. ; 2. bailh g., buoc'h penn bailh b., marc'h penn bailh g.

blesenlos ag. : divailh.

blesieren V.k.e. (hat blessiert) : gloazañ, gouliañ, blesañ, euveriañ.

Blessur b. (-,-en) : gloaz b., gouli g., gloazadenn b., gloazadur g., tapadenn b., bles g., blesadur g., klañvenn b.

bleu ag. digemm : glas-sklaer.

Bleuel g. (-s,-) : bazh-dilhad g., bazh-kannañ b., bazh-kannerez b., kannerez b., golvazh b., batuler g.

Blick g. (-s,-e) : 1. sell g., sellad g., taol-sell g., taol-lagad g., gwel g., lagadad g., luc'hadenn b. ; *kurzer Blick*, *flüchtiger Blick*, damsell g., brassell g. ; *sprechender Blick*, sell leun a vuhez g., sell helavar g., daoulagad bouilh lies., sell krak g. ; *verstohlener Blick*, sellig dre laer g., damsell g., sell a-gorn (a-viziezh, a-dreuz, dre zindan, dre guzh, dre laer) g., sell a-gorn-lagad g., sell gant frailh al lagad g., selladenn b. ; *verstohlener lüsterer Blick*, taol lagad kazh g. ; *schmachtender Blick*, sell flour (klouarik, hirvoudus, langisus) g., sell sant Langis (Gregor) g., lagadenn b. ; *zärtliche Blicke*, selloù kuñv lies., selloù livrizh lies. ; *lüsterne Blicke*, *geile Blicke*, selloù c'hoantus (hudur, gadal, leun a zroukyouloù, doñv, a-dreuz, kailh, krakik) lies. ; *treudoofe Blicke*, loñsoù lies. ; *böser Blick*, sell a bevarzek real g., sell a dalvez c'hwech'h real g., sell du (drouk, garv, taer, teñval, rous, drouk, put), sell hag a dalvez ouzhpenn pemp blank g., sell a-dreuz g. / sell a-gorn g. / sell a-gleiz g. / sell da zegas gwallavel g. (Gregor) ; *jemandem einen Blick zuwerfen*, ober ur sell ouzh u.b., teurel ur sell ouzh u.b., reiñ un taol-lagad d'u.b. ; *jemandem böse Blicke zuwerfen*, delazhiñ selloù taeret (selloù egaret) war u.b., ober selloù a bevarzek real ouzh u.b., ober ur sell a dalvez c'hwech'h real d'u.b., ober ur sell a dalvez pevarzek real d'u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet a-gleiz ouzh u.b., ober selloù du (drouk, taer, teñval, garv, rous, treut, a-dreuz, put) ouzh u.b., sellet rous ouzh u.b., sellet yud ouzh u.b., sellet du ouzh u.b., sellet put ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., drouklagadiñ u.b. ; *jemandem einen schiefen Blick zuwerfen*, sellet a-gorn (a-dreuz, gant frailh e lagad) ouzh u.b., sellet dreist penn e skoaz ouzh u.b., sellet ouzh u.b. gant ur vourrenn ; *vernichtender Blick*, sell hag a dalvez

ouzhpenn pemp blank g., sell hag a dalvez c'hwech'h real g. ; *jemandem einen vernichtenden Blick zuwerfen*, terriñ war u.b. ur sell hag a dalvez ouzhpenn pemp blank (hag a dalvez c'hwech'h real) ; *er musterte das Mädchen mit neugierigen Blicken*, sellet a rae pik ouzh ar plac'h, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h ; *seine Blicke wurden von dem fieschen Mädel, das in der Nähe saß, angezogen*, dedennet e voe e selloù gant ar goantenn azezet nepell dioutañ, dedennet e voe e selloù gant ar goantenn azezet en e vetoù ; *er hat einen harten Blick*, garv eo an dremm anezhañ, daoulagad taer a zo en e benn, dremmet rust ha ganas eo, ur sell garv en deus, gourennoù du a ra, diskouez a ra ur min rok, daoulagad drouk a zo en e benn, ur bod spenn en deus e-kreiz e dal, eñ a sell toupek ; *den Blick auf etwas lenken, richten*, treiñ e selloù war-zu udb, treiñ e zaoulagad (e selloù) ouzh udb, parañ (V.k.e) e zaoulagad war udb ; *einen Blick auf etwas (t-rt) werfen*, teurel ur sell war udb, teurel ur brassell war udb, ober un damsell ouzh udb, ober ur sell war udb, ober ur sell ouzh udb, ober un tamm sell ouzh udb, ober ur gwel d'udb, ober un taol-sell war (ouzh) udb ; *einen flüchtigen Blick auf etwas (t-rt) werfen*, ober un tamm sell ouzh udb, ober un taol-sell war (ouzh) udb, teuler un taol-lagad war udb, skeiñ un taol-lagad war udb, reiñ un taol-lagad d'udb, teurel ur brassell war udb, ober un damsell ouzh udb, ober ur gwel d'udb, damsellet ouzh udb ; *jemanden mit den Blicken durchbohren*, trebarzhiñ u.b. gant e selloù ; *sein Blick war starr auf mich gerichtet*, e selloù a blave warnon, e zaoulagad a bare warnon, e zaoulagad a chome paret warnon, chom a rae e lagad warnon ; *er wandte keinen Blick davon*, ne denne (ne lame) lagad ebet diwar an dra-se, chom a rae paret e zaoulagad war an dra-se ; *ich folgte ihm mit dem Blick*, e heuliet em boa a-daol-lagad, e ambrouget em boa gant va selloù, e ambrouget em boa a-daol-lagad, chomet e oan da sellet outañ o pellaat ; *die Frau folgte mir mit dem Blick*, ar vaouez a zalc'he da sellet da'm c'haout ; *den Blick senken*, soublañ e zaoulagad, sellet war-draoñ, sellet a-bouez-traoñ, sellet davit bro ar saout, plegañ e zaoulagad ; *sich den Blicken entziehen*, mont diwar wel (a-ziwar wel, diouzh gwel, er-maez a wel) ; *er ist meinem Blick entschwunden*, kollet em eus ar gwel anezhañ ; *sich den Blicken der Menge entziehen*, en em dennañ a-zan selloù an dud ; *dem Blick entziehen*, tennañ a-zindan daoulagad an dud, kuzhat ouzh daoulagad an dud ; *einen scharfen Blick haben*, bezañ lemm e zaoulagad ; *einen sicheren Blick haben*, kavout an dro d'un taol-sell (dre daol-lagad, dre vuchañ, diwar welet, a-vuch, d'ar much, diwar ur gwel, evit ur gwel) ; *Blicke werfen, Blicke schmeißen*, luc'hañ ; *auf den ersten Blick*, gant ar sell kentañ, diwar ur gwel, kerkent (kenkent) ha gwelet, ribus, evit ur gwel, diwar ur gwel, diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, hervez ar gwel, diwar an taol-lagad kentañ, d'an taol-lagad kentañ ; *auf einen Blick*, en ur sellad ; *Liebe auf den ersten Blick*, karantez d'ar selladenn gentañ b., karantez diwar ar c'hentañ gwel b., taol-kurun ar garantez g. ; *jemanden keines Blickes würdigen*, tec'hel e zaoulagad diouzh u.b., na ober van eus u.b., na deurvezout (na euteurvezout, na brizañ, disprizañ) sellet ouzh u.b., na deurvezout (na euteurvezout, na brizañ, disprizañ) ober ur sell ouzh u.b.,

nac'h sellet ouzh u.b., na blegañ da sellet ouzh u.b., na brizañ teuler ur sellig ouzh u.b., bezañ fae gant an-unan teuler ur sellig ouzh u.b., bezañ goap gant an-unan teuler ur sellig ouzh u.b., na leuskel ur sell da gouezhañ war u.b., lezel u.b. a-gostez, lezel u.b. war e revr ; *Blick nach hinten*, killagadad g., kilsell g., kilsellad g., kilselladenn b., kildremmad b., sell war-dreñv g., sell war-gil g., sell war-giz g., kilsellerezh g. ; **2.** gwel g., digor g., taol-lagad g. ; *von der Dachterrasse hatte man einen Blick auf die ganze Stadt*, eus al leur-doenn e veze gwelet kêr a-bezh ; *Blick auf das Tal*, gwel war an draoñenn g., digor war an draoñenn g., taol-lagad war an draoñenn g. ; *mit Blick aufs Meer*, a-dal d'ar mor, gant gwel (gant digor) war ar mor, tro ouzh ar mor, digor war ar mor ; *vom Fenster aus genoss ich einen weiten Blick in die Landschaft*, eus va frenestr e welen a-bell diouzhin ; **3.** *von hier aus reicht der Blick weit hinaus*, gwelet e vez pell vro ac'hanen ; *so weit der Blick trägt*, betek pennig an dremmwel / a zremm wel / keit ha ma c'haller gwelet / ken hir ha ma tizh al lagad / ken hir ha tra / hirañ ma c'haller gwelet (Gregor), pellañ ma c'heller gwelet en diabell, betek koll gwel, keit ha ma tap al lagad, pellañ ma toug ar selloù, keit ha ma c'hall pakañ hon daoulagad, keit ha ma c'hall an daoulagad gwelet ; **4.** *er hat dafür keinen Blick*, dreist e vaner emañ an traoù-se, an traoù-se a zo dreist e gompren, kement-se a dremen e spered, kement-se a zo dreist e spered.

blicken V.gw. (hat geblickt) : **1.** sellet, teurel ur sell, reiñ un taol-lagad, teuler un taol-lagad, ober ur sell ; *vor sich hin blicken*, sellet eeun dirak an-unan ; *scharf auf jemanden blicken*, ober selloù pizh ouzh u.b., santeal u.b., sellet pizh ouzh u.b. ; *zur Seite blicken*, distreiñ e zaoulagad, sellet a-gostez ; *gen Himmel blicken*, sellet d'an nec'h ; *zu Boden blicken*, sellet ouzh traoñ, sellet war-draoñ, sellet a-bouez-traoñ, sellet war-du an douar, sellet davit (da-gaout) bro ar saout ; P. *das lässt tief blicken*, e jeu a ziskouez mat piv eo, gwelet e vez splann eus peseurt spered eo buhez, diskuliañ a ra splann an dra-se peseurt mennozh a zo en e spered, gwelet e vez splann peseurt spered a geflusk anezhañ, gwelet e vez splann peseurt danvez 'zo ennañ ('zo oc'h ober anezhañ, pet kompren a zo ennañ) ; *er blickt pessimistisch in die eigene Zukunft*, nec'het eo gant e amzer da zont.

2. seblantout, diskouez bezañ ; *trübe blicken*, diskouez bezañ strafuilhet, ober ur penn kozh, ober kozh vin, bezañ kozh e benn, bezañ hir e vailh, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ krael e vin, bezañ teñval e dal (e benn), ober penn du, bezañ du e benn, bezañ du e zremm, bezañ ur bod-spern war e dal, bezañ evel ur gegin fumet ; *heiter blicken*, diskouez bezañ drant ha bagol, diskouez ur min laouen ; *freundlich blicken*, seblantout bezañ gentil, bezañ neuz un den hegarat gant an-unan, diskouez bezañ hegarat, diskouez ur min flour, bezañ hegarat da welet, bezañ hegarat an dremm eus an-unan, bezañ dremm vat gant an-unan, bezañ un den a zremm vat, bezañ dremm un den mat war an-unan, diskouez bezañ gentil, bezañ ar stumm war an-unan da vezañ hegarat ; *er blickt düster (finster) drein*, garv eo an dremm anezhañ, daoulagad taer a zo en e benn, liv ar groug a zo warnañ, dremmet rust ha ganas eo, ur sell garv en deus, gourennoù du a ra, diskouez a ra ur min

rok, daoulagad drouk a zo en e benn, ur bod spern en deus e-kreiz e dal, eñ a sell toupek, selloù du a ra, diskouez a ra ur min rok ; *zornig dreinblicken*, gwiskañ ur gounnar, bezañ rous e zaoulagad.

3. en em ziskouez ; *die Sonne blickt durch die Wolken*, diflukañ a ra an heol a-douez ar c'houmoul, diflukañ a ra an heol a-vetoù ar c'houmoul, parañ a ra an heol etre ar c'houmoul, tarzhañ a ra an heol a-douez ar c'houmoul ; P. *er lässt sich wieder blicken*, emañ distro, en em ziskouez a ra a-nevez ; *er hat sich seit letztem Sonntag nicht blicken lassen*, n'eo ket bet gwelet abaoe ar Sul diwezhañ, n'eus bet gwelet liv ebet anezhañ abaoe disul, n'eo ket bet war-dro amañ abaoe disul, n'en deus graet anad ebet abaoe ar Sul diwezhañ ; *er lässt sich kaum in der Kirche blicken*, ne dosta ket pikol d'an iliz ; *er hat sich schon lange bei der Arbeit nicht blicken lassen*, pell 'zo n'eo ket deuet war (war-dro) e labour ; *man kann sich mit ihm nirgends blicken lassen*, ne c'heller ket mont gantañ da-douez an dud, gant ar vezh.

V.k.e. (hat geblickt) : *sein Auge blickt Neid und Hass*, an avi hag ar gasoni a bar war e dal.

Blickfang g. (-s,-fänge) : tra hag a sach an evezh g.

Blickfeld n. (-s,-er) : **1.** maezienn ar sell b., gwelvaez g. ; **2.** [dre skeud.] *in jemandes Blickfeld stehen*, bezañ dindan lagad u.b. ; *ins Blickfeld kommen*, sachañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, tennañ selloù an dud war an-unan.

Blickpunkt g. (-s,-e) : **1.** savboent g., sellboent g., doare-gwelet g., keñver g., arvez g., gwel g., gweledva g. ; **2.** [dre skeud.] *im Blickpunkt der Öffentlichkeit stehen*, sachañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, tennañ selloù an dud war an-unan.

Blickrichtung b. (-,-en) : tu ar selloù g., tuadur ar selloù g., durc'hadur ar selloù g.

Blickwinkel g. (-s,-) : **1.** gavael gweled g. ; **2.** sellad g., tu g., stumm g., doare g., arvez g., gwel g., keñver g. ; *aus diesem Blickwinkel*, *unter diesem Blickwinkel*, er c'heñver-se.

blind ag. : **1.** dall, amc'houlou ; *ein blinder Bettler*, ur c'hlasker-bara dall g., ur c'hlasker-bara amc'houlou g. ; *blind geboren*, dall-ganet, dall a-vihanik, dall abaoe ma'z eo bet ganet, deuet dall er bed / ganet dall (Gregor) ; *durch einen Unfall blind geworden*, dall dre zarvoud (dre wall, dre reuz) ; *blind werden*, dont da vezañ dall, mont (dont, bezañ skoet) dall, koll ar gweled, bezañ dallet ; *blind machen*, dallañ ; *auf einem Auge blind*, born ; *er ist auf seinem linken Auge blind*, *sein linkes Auge ist blind*, kollet eo gantañ ar gwel en e lagad kleiz ; *völlig blind*, *stockblind*, dall-mik, dall-poch, dall-put, dall-pik, dall-poch evel ur c'hoz, groñs dall ; *so war es früher : wer keine Augen hatte, war blind*. *So ist es immer : wer blind ist, sieht nicht*, evel se e oa gwechall : an hini n'en doa ket daoulagad a oa dall. Evel se emañ bepred : an hini zo dall ne wel ket ; **2.** [dre skeud.] dall a spered, sot, lakaet gantañ ul lunedoù koad war e zaoulagad, ur penn luch anezhañ ; *blind machen*, dallañ [spered u.b.], koabrenniñ [spered u.b.], koc'hennañ [spered u.b.], badinellañ, bac'hiñ, burlutiñ, mezevelliñ, trellañ, sebezañ, badaouiñ, touellañ, kilhañ, boemañ ; *der Zorn macht ihn blind*, dallet eo e spered gant ar fulor, koabrennet eo e spered gant ar

fulor, koc'hennet eo e spered gant ar fulor, ar fulor a goc'henn e spered, dallet eo gant ar gounnar ; *er ist nicht völlig blind*, kornzigor eo e spered, damzigor eo e spered ; **3. blinder Hass**, kasoni an ifern b. ; *blinder Zorn*, kounnar ruz b., imor santel b. ; *durch blinden Zufall*, dre un taol-degouezh, dre un taol-chañs g. ; *blindes Schicksal*, planedenn merket (tonket, diremed) b., planedenn diflach b., planedenn dibedennus b. (Gregor) ; *Liebe ist (macht) blind*, ret eo karout ar sant evit e gavout koant - pep hini 'zo sot gant e loened - pa vec'h ken du hag ar mouar, gwenn-kann oc'h d'an hini ho kar - bet du, bet gwenn, pep gavr zo sot gant he menn - ar garantez n'he deus na ment na bevonn - ar garantez n'he deus na kemm na ment - bezo du, bezo gwenn, pep gavr a gar he menn - gwenn pe rous, pep hini a gar e labous ; *das Glück ist blind*, ar fortun ne ra nemet mont ha dont - ar chañs a ra diouzh he fenn hec'h-unan - dall eo ar blanedenn - fallañ tud ... muiañ chañs - an hini en deus a lip e weuz hag an hini n'en deus ket a sell a-dreuz ; *ein blinder Eifer*, ur gred intampius betek re g., un oaz leskidik g. (Gregor) ; **4. blinder Kauf**, prenadenn diwirion (dreal, neuziat) b. ; *blinder Lärm*, trouz bras evit netra g., galv-diwall diabet g., galv-diwall evit netra g. ; **5.** [dre heñvel.] *blindes Fenster*, falsprenestr g. ; *blinder Schuss*, tenn hep bannadell g., tenn gwenn g. ; **6. blinder Passagier**, treizhad kuzh (koachet) g., treizhad darguzh g., tremeniad kuzh g. ; **7. blinder Gehorsam**, sentidigezh tud skoelfet, sentidigezh displed, sentidigezh par da hini ur c'hi b., senterezh tud stouvet o spered g. ; **8.** [c'hoari] *blinder Mann*, an hini marv g., an hini a ziskouez e gartoù g. ; **9. blinde Gasse**, hent-dall g., hent bac'h g., toull-sac'h g., vin-dall b., hent born g., ru-zall b., hent hep isu g. ; **10.** [dre astenn.] *blind werden*, dilufañ, diskediñ.

Adv. : **1.** diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, hep sellet, evel un den dall, bourlik-ha-bourlok ; *sich blind darauflos stürzen*, en em dourtañ ouzh udb evel un dall (evel un den skoelfet, a-daol-dall), mont dezhi bourlik-ha-bourlok, mont dezhi evel ul Leonad, lakaat e gein en e c'houlou, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, sailhañ war (ouzh, gant) udb, fardiñ (strimpiñ, plaouiañ, plavañ) war udb, frammañ war udb, mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, daoulammat, mont a-lamm dezhi, en em skeiñ a-dreuzoù war udb, skein war udb, mont dezhi a-dizh hag a-dag, mont dezhi a-dizh hag a-dro, skeiñ etrezek an dra-se endra c'haller ; **2. blind laden**, kargañ hep bannadell ; *wie blind zuschlagen*, skeiñ evel un den dall, skein evel un dall, skeiñ a-dribil, skeiñ a-dro-chouk, skeiñ a-dro-jouez, skeiñ a-fardeglev, skeiñ a-gleiz hag a-zehoù n'eus forzh penaos ; *blind schießen*, tennañ a-wenn, tennañ hep boled, leuskel un tenn-poultr ; **3. die Straße endet blind**, n'eus tremen ebet e foñs ar straed-se, un hent dall eo ; **4. blind schreiben**, bizskrivañ hep sellet ouzh an douchennaoueg (ouzh ar c'hlavier).

Blindband g. (-s,-bände) : [moull.] patromenn b., maketenn b.

Blindbewerbung b. (-,-en) : emstrivadur eeun g.

Blinddarm g. (-s,-därme) : [korf.] bouzellenn-dall b., sac'henn b. ; *Wurmfortsatz des Blinddarms*, divilhenn ar sac'henn b., divilhenn ar vouzellenn-dall b., preñvenn b., lostennig ar vouzellenn-dall b.

Blinddarmenzündung b. (-,-en) : [mezeg.] apendikit g., divilhennfo g., tanijenn ar vouzellenn-dall b., gwenti-mut g., tanijenn-breñvenn b., laerez-vut b.

Blinddarmoperation b. (-,-en) : oberatadenn ar vouzellenn-dall b., oberatadenn divilhenn ar sac'henn b., oberatadenn ar breñvenn b.

Blinddruck g. (-s,-e) : [moull.] frezeliadenn b., galfrezañ g., galfrezadur g.

Blinde(r) ag.k. g./b. : **1.** dall g., dallez b., den amc'houlou g. ; *einen Blinden heilen*, dizallañ u.b., reiñ ar gweled endro d'u.b., rentañ ar gweled d'u.b. ; **2. das sieht ein Blinder mit dem Krückstock !** kaset ec'h eus da zaoulagad da livañ ? anat kerent eo ! anat da welet eo ! splann hag anat eo ! pikous eo da zaoulagad ? emout o klask ar marc'h hag azezet out war e gein ! te a zo mat da glask an Ankoù d'an hini n'en deus ket c'hoant mervel ! te ne gavjes ket ar mor en aod ! ; *du redest davon wie der Blinde von der Farbe*, pep hini e vicher ha ned aio ket ar c'hazh d'al laezh - pep hini e dro hag ar vilin a dro ; **3.** [kr-l] *unter den Blinden ist der Einäugige König*, e-lec'h n'eus nemet tud dall, ur born a zo mat da roue - pep kouilhourenn a gav mat he c'heustourenn - ar c'hamm a wel e damm - ar fallañ lakez 'zo er vro 'zo ur pabor war e veno - ar pezh en deus graet Doue gwellañ ez eo en em gav mat pep unan - kouez al loudourenn pa vez sec'h a vez gwenn - a skiant hag a goantiri eo pinvidik a-walc'h pep hini.

Blindekuh b. (-) [hep ger-mell] : mouchig-dall g., penn-dall g. ; *Blindekuh spielen*, c'hoari mouchig-dall, c'hoari penn-dall ; *beim Blindekuh-Spiel werden einem der Kinder die Augen verbunden*, mouchañ daoulagad unan anezho a vez graet gant ar vugale pa vezont o c'hoari mouchig-dall.

Blindenanstalt b. (-,-en) : ensavadur evit tud dall g.

Blindenhund g. (-s,-e) / **Blindenführhund** g. (-s,-e) : [loen., mezeg.] ki evit tud dall g., ki-heñchañ g.

Blindenschrift b. (-) : skritur evit ar re zall b./g., skritur Braille b./g.

Blindenstock g. (-s,-stöcke) : gwialenn wenn an dud dall b.

Blindflug g. (-s,-flüge) : **1.** nij en disgwel g., nij hep gwelet g., nij dihedgwel g. ; **2.** [dre skeud.] *etwas ist ein Blindflug*, graet e vez udb a-vuch.

Blindgänger g. (-s,-) : **1.** [lu] bannadell didarzh b. ; **2.** [dre skeud.] c'hwitig g., didalvez g., pezh didalvez g., tra didalvez g., den n'en deus tu da vann g., den na oar ober na kriz na poazh g., den na c'hall ober na kriz na poazh g., den na oar ket ober un hollvad g., den na dalvez ket un hollvad g., den hag a zo ur mann ebet g., kac'h-moudenn g., sprec'henn b., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g.

blindgläubig ag. : dall a spered.

Adv. evel und dall.

Blindheit b. (-) : **1.** dallentez b. ; *erworbene Blindheit*, dallentez dre zarvoud (dre wall, dre reuz) b. ; *angeborene Blindheit*, dallentez engañet b., dallentez c'hanedig b. ; *mit Blindheit schlagen*, dallañ, skeiñ dall, skeiñ gant dallentez, rentañ dall ; *jemanden von seiner Blindheit erlösen*, dizallañ u.b., reiñ ar gwel d'unan dall ; *von seiner*

Blindheit *erlöst werden*, dizallañ ; [bred.] *zerebralbedingte Blindheit*, dallentez vred b., breddallentez b. ; **2.** *wie mit Blindheit geschlagen sein*, burlutiñ, bezañ savet ur vorenn d'e zaoulagad, bezañ e zaoulagad evel koc'hennet a vogidell, bezañ mezevellet e zaoulagad, bezañ e benn o vadinellañ, bezañ evel pa vijed skoet dall ; **3.** [dre skeud.] dallentez b., dallentez a spered b.

Blindlandung b. (-, -en) : pradañ en disgwel g., pradañ hep gwelet g., douarañ dihedgwel g., douarañ dall g.

Blindleistung b. (-, -en) : [tredan] galloudezh diwattet b.

blindlings Adv. : **1.** war dastorn, dre dastorn, a-dastorn, en ur bafalañ, en ur doulbabañ, en disgwel, evel un dall, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta ; **2.** hep sellet, evel un den dall, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, bourlik-ha-bourlok, hep prederiañ, gant dallentez, a-daol-dall ; *blindlings auf etwas losgehen*, en em dourtañ ouzh udb evel un dall (evel un den skoelfet, a-daol-dall), mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houlou, mont dezhi evel ul Leonad, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, sailhañ war (ouzh, gant) udb, fardiñ (strimpiñ, plaouiañ, plavañ) war udb, frammañ war udb, mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, daoulammat, en em deuler war udb ; *blindlings ja sagen*, reiñ e asant hep prederiañ, asantiñ bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houlou, asantiñ diwar skañv.

Blindprägung b. (-, -en) / **Blindpressung** b. (-, -en) : [moull.] frezeliadenn b., galfrezañ g., galfrezadur g.

Blindschacht g. (-s, -schächte) : [mengleuz.] falspoull g., poull diabarzh g.

Blindschleiche b. (-, -n) : [loen.] anaf g., naer-galet b., anuz-dall g./b., kaledenn b., pentefeñv g., naer rous b. ; *die Blindschleiche ist nicht giftig*, an naer-galet n'eus ket a vinim ganti, an anuz-dall n'eus ket a vinim gantañ.

Blindschreiben n. (-s) : bizskriverezh hep sellet ouzh an douchennaoueg g.

Blindspiel n. (-s, -e) : abadenn echedoù hep sellet ouzh an tablez b.

Blindstrom g. (-s) : [tredan] red diwatet g., red dazgweredus g.

Blindwiderstand g. (-s, -widerstände) : [fizik] adharzded b. ; *induktiver Blindwiderstand*, adharzded derenel b. ; *kapazitiver Blindwiderstand*, adharzded douenel b.

blindwütig ag. : *blindwütig sein*, bezañ diskiantet gant ar gounnar, bezañ buanek (kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, diribin, kleiz, taer, taerus, nervus, prim, bouilhus, pront, droukrañsus, fourradus, tik, trumm, barradek, loariek, loariet, brizh, direzon), bezañ tev e glopenn, bezañ douget d'arfleuiñ, mont buan e revr war e chok gant an-unan, mont buan dreist penn, lammat buan dreist penn, bezañ buan da vont droug en an-unan, bezañ tomm e benn, bezañ ur penn tomm, bezañ brizh, bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ froudennek, bezañ tost e dog d'e benn, bezañ prim da fuloriñ, bezañ taer da fuloriñ, kaout gwad mui eget bihan, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o virviñ en e wazhied, bezañ ur paotr diouzhtu, bezañ fourradus, bezañ taer evel an tan, bezañ taer da vont droug en an-unan, bezañ taer da vrouezañ, bezañ rust an troc'h gant an-unan, bezañ ur spered intampius a zen, bezañ buan da daeriñ,

bezañ un den bouilhus (Gregor) ; *blindwütige Schwiegermutter*, mamm-gaer direzon b.

blinken V.gw. (hat beblinkt) : **1.** lufrañ ; **2.** blinkata, gwilc'hata ; *mit den Augen blinken*, gwilc'hata, gwilc'hañ, gwilc'hañ an daoulagad, gwignal, gwignal an daoulagad, gwilgat, blinkañ, ober lagad-luch, goulazhañ e zaoulagad, ober lagadig, brezilhat, divalvenniñ, ober luchadennoù ; **3.** steredennata, steredenniñ, steredennaouiñ, darlamm, fulenniñ, lagadenniñ, disteurel skedoù krenus ; *der See blinkt im Mondschein*, steredenniñ a ra al lenn ouzh heol (ouzh lagad) al loar.

Blinken n. (-s) : steredennerezh g. ; *das Blinken eines Leuchtturmes*, lammoù un tour-tan lies., strinkadoù gouloù un tour-tan lies.

Blinker g. (-s, -) : [kirri-tan] gwilc'her g., gwilc'hataer g., blinker g.

Blinkerhebel g. (-s, -) : bizell ar gwilc'her b., lanker ar blinker g.

Blinkfeuer n. (-s, -) : [merdead.] gouloù blinkus g., gouloù a-sklaeriadoù g., gouloù tro g.

Blinkgerät n. (-s, -e) : gwilc'her g., gwilc'hataer g., blinker g.

Blinklicht n. (-s, -er) : **1.** gwilc'her g., blinkell b., gouloù taoladek g., gouloù spannaennek g. ; **2.** [polis] gouloù-tro g., letern-tro g.

Blinkspruch g. (-s, -sprüche) : [lu] kemennadenn dre strinkadoù gouloù b., kemennadenn dre strinkadennoù gouloù b.

Blinkzeichen n. (-s, -) : [lu] strinkad gouloù g., strinkadenn c'houlou b.

blinzeln V.gw. (hat geblinzelt) : *mit den Augen blinzeln*, gwilc'hata, gwilc'hañ an daoulagad, gwignal, gwignal an daoulagad, gwilgat, blinkañ, ober lagad-luch, goulazhañ e zaoulagad, ober lagadig, ober luchadennoù, brezilhat, divalvenniñ, malgudenniñ, malvenniñ, steredenniñ ; *er blinzelte ins Licht*, e zaoulagad a vlinkas dindan bann ar gouloù.

Blinzeln n. (-s) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., gwign-lagad g., gwilgadenn b., gwilgadur g., luchadennoù lies.

Blisterpackung b. (-, -en) : pakadur blister g., blister g.

Blitz g. (-es, -e) : **1.** talm kurun b., tanfoeltr g., tan-kurun g., tan-taran g., kurun g./b., foeltr g., luc'hed str. ; *Blitz ohne Donnerschlag*, luc'hed digroz str., brogon str., dared str., gwabrigol str., gwabriol str. ; *der Blitz schlägt ein*, kouezhañ a ra ar foeltr, kouezhañ a ra ar c'hurunoù, foeltrañ a ra ar c'hurunoù, finfoeltrañ a ra ar c'hurunoù ; *der Blitz schlägt in einen Baum*, kouezhañ a ra ar foeltr war ur wezenn, kouezhañ a ra an arnev war ur wezenn, kouezhañ a ra ar gurun war ur wezenn, ur c'hurunoù a gouezh war ur wezenn ; *durch den Blitz zerschmettern*, *durch den Blitz erschlagen*, foeltrañ, finfoeltrañ, tanfoeltrañ, saezhiñ ; *vom Blitz getroffen*, foeltret gant un dalm kurun, skoet gant ar foeltr (Gregor), finfoeltret gant ar gurun, diskaret gant ar gurun, diskaret gant ur c'hurunoù, tanfoeltret, saezhet ; *Blitze durchzucken den Himmel*, splannañ a ra luc'hed en oabl, strinkañ a ra luc'hed en oabl, luc'hed a freuz an oabl, luc'hed a rog an oabl, dared a luc'h en oabl ; *von Blitzen durchzuckert Himmel*, oabl luc'hedennek g. ; **2.** [mojenn.] saezh b.,

saezh tan b. ; *seine Blitze gegen die Feinde schleudern*, leuskel e saezhiou tan ouzh an enebourien, saezhiñ an enebourien ; **3.** [tr-l] *der Blitz schlage drein !* an diaoul d'e gaso gantañ ! ; *er ist schnell wie der Blitz*, prim e vez evel ul luc'hedenn, prim eo evel un daredenn, prim eo evel ur c'hurunou, prim eo evel ar c'hurunou, prim eo evel ur vrogonenn, ken pront eo hag un taol kurun, herrus eo evel un taol c'hwitell, redek a ra evel un tenn (evel an avel), redek a ra evel an tan, redek a ra ken e strink an tan war e lerc'h, skeiñ a ra kaoc'h en avel, teurel a ra kaoc'h en avel, mont a ra gant ar foeltr ; P. *potz Blitz !* diaoul biskoazh ! lost ar spanell ! lost ar c'hazh er sac'had farz ! fitamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! boulc'hurun ! milgurun ! ; **4.** [dre heñvel.] *Geistesblitze*, gerioù (troioù) speredus (Gregor) lies., bommoù spered lies.

Blitzableiter g. (-s,-) : 1. diskuruner g., diguruner g., harz-foeltr g. ; 2. [dre skeud.] *er hatte mich zum Blitzableiter für seine Wut gemacht*, diskarget en deus bet e galonnad kounnar warnon, torret en deus bet e imor warnon, troet en deus bet e imor fall warnon.

Blitzaktion b. (-,-en) : taol prim g.

blitzartig ag. : 1. luc'hedheñvel, e doare ul luc'hedenn, a-zoare gant ul luc'hedenn, a-seurt gant ul luc'hedenn ; 2. herr, buan, prim evel ul luc'hedenn, prim evel un daredenn, prim evel ur c'hurunou, evel ur c'hurunou, evel ar c'hurunou, prim evel ur vrogonenn, ken pront hag un taol kurun, herrus evel un taol c'hwitell, evel un tenn, gant ar foeltr, evel an avel, evel an tan, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'ar pevar lamm, d'an daoulamm ruz, d'an daoulamm mut, d'an tan ruz.

Blitzaufnahme b. (-,-n) : poltred tennet gant ul luc'heder g., poltred tennet gant ur flach g.

blitzblank ag. : *sellit ouzh blitzblank*.

Blitzbündel n. (-s,-) : [mojenn.] saezhiou tan lies.

blitzblank ag. : luftr, gourluftr, lufus, luc'hus, lintrus, lintr, flamm ; *blitzblank geschauert*, lintr(us), gourluftr, luftr(us), flamm, lakaet da luc'hañ, lakaet da lufrañ, kempennet naet ha prop, skuriet naet ha prop, flamm evel an heol, lintrus evel an heol, lugernus evel an heol, skedus evel an heol, splann evel an heol ; *blitzblank scheuern*, luc'hañ [udb], lufrañ [ubd], lakaet da luc'hañ, lakaet da lufrañ, kempenn naet ha prop, skuriañ naet ha prop ; *blitzblank sein*, luc'hañ evel ur goarenn, luc'hañ evel ur melezour.

Blitzeinschlag g. (-s,-schläge) : foeltradur g., foeltradenn b., foeltradeg b., foeltrerezh g.

blitzen V.dibers. (hat geblitzt) : luc'hañ, luc'hediñ ; *es blitzt und donnert*, luc'hediñ ha kuruniñ a ra.

V.gw. (hat geblitzt) : 1. skediñ, lugerniñ evel ar brogon, luc'hañ, luc'hañ evel ur goarenn, luc'hañ evel ur melezour, steredennata, steredenniñ, fulenniñ, splannañ, lagadenniñ, lintrañ, lufrañ ; *die Schwerter blitzen*, flammiañ (flammichañ, flammañ, lugerniñ, fulenniñ, lintrañ, lufrañ) a ra ar c'hlezeier ; *seine Augen blitzen vor Wut*, leun a dan e oa e zaoulagad, rous e oa e zaoulagad, berviñ (flammiañ, tanflammiñ) a rae e zaoulagad gant an droug a oa ennañ, e zaoulagad a skede enno luc'hedennoù kounnar, fulor a luc'he en e zaoulagad, selloù targazh a oa gantañ, daoulagad skoelf

a oa en e benn, mesket e oa e zaoulagad, en e lagad e lugerne ar gounnar ; *seine Augen blitzen*, luc'hedennoù a strink eus e zaoulagad ; *guck, wie seine Augen blitzen*, sell ouzh ar bervig en e zaoulagad ; 2. [dre skeud.] *alles blitzt vor Sauberkeit*, frotet eo bet pep tra ken na luftr.

Blitzen n. (-s) : steredennerezh g., splannder g., splanndeg b., splannijenn b.

blitzend ag. : 1. sked-disket, steredennus, skedus, lugernus, gourluftr, lufus, flamm, flimin, luc'hedus, luc'hus, luc'h, luc'hek, fulennek, fulennus, elfennus, lintrus, lintr, flamm ; 2. luc'hedus ; *blitzende Augen*, daoulagad luc'hedus lies., daoulagad luftr lies., daoulagad birvidig lies., daoulagad skoelf lies., daoulagad mesket lies., daoulagad leun a dan lies., selloù targazh lies., daoulagad ar bervig enno lies. ; *vor Wut blitzende Augen*, daoulagad bervet gant ar gounnar lies., daoulagad fuloret lies., daoulagad rous lies.

Blitzesschnelle b. (-) : primdeg al luc'hedenn b., primdeg an daredenn b., primdeg ar c'hurunou b. ; *in Blitzesschnelle, mit Blitzesschnelle*, prim evel ul luc'hedenn, prim evel un daredenn, prim evel ur c'hurunou, evel ur c'hurunou, evel ar c'hurunou, prim evel ur vrogonenn, ken pront hag un taol kurun, herrus evel un taol c'hwitell, evel un tenn, gant ar foeltr, evel an avel, evel an tan, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'ar pevar lamm, d'an daoulamm ruz, d'an daoulamm mut, d'an tan ruz.

Blitzgerät n. (-s,-e) : [polis] radar polis gant luc'heder g., radar polis gant flach g.

blitzgescheit ag. : speredek-dreist.

Blitzgespräch n. (-s,-e) : pellgomzadenn vallus b.

Blitzkarriere b. (-,-n) : red-micher prim g., red-micher a-dizh hag a-dag g.

Blitzkerl g. (-s,-e) : c'hwil g., ibil g., paotr eus ar re wellañ g., den a-zoare g., den a-feson g., den tre g., den kenañ g.

Blitzkrieg g. (-s,-e) : [istor] brezel prim g., blitzkrieg g.

Blitzlicht n. (-s,-er) : dared str., luc'hed str., flach g.

Blitzlichtaufnahme b. (-,-n) : poltred tennet gant ul luc'heder g., poltred tennet gant ur flach g.

Blitzlichtbirne b. (-,-n) : klogorenn luc'heder b., klogorenn flach b.

Blitzlichtgewitter n. (-s,-) : strakadeg al luc'hederioù b., strakadeg ar flachoù b.

Blitzlichtwürfel g. (-s,-) : diñs luc'heder g., diñsenn luc'heder b., diñs flach g., diñsenn flach b.

Blitzmädel n. (-s,-) : plac'h eus ar re wellañ b., plac'h a-zoare b., plac'h a-feson b., plac'h tre b., plac'h kenañ b.

blitzsauber ag. : luftr, lufus, luc'hus, lintr, lintrus, flamm, gourluftr, kempennet naet ha prop, skuriet naet ha prop, flamm evel an heol, lintrus evel an heol, lugernus evel an heol, skedus evel an heol, splann evel an heol ; *blitzsauber sein*, luc'hañ evel ur goarenn, luc'hañ evel ur melezour.

Blitzschlag g. (-s,-schläge) : taol-kurun g., tarz-kurun g., tanfoeltr g., foeltr g., foeltrenn b., tan-kurun g., tantaran g., talm kurun b. ; *krachende Blitzschläge*, kurunou pounner lies.

blitzschnell ag. : daredus, luc'hedus, herr, evel ul luc'hedenn, ken buan hag ul luc'hedenn, prim evel ul luc'hedenn, prim evel un daredenn, prim evel ur c'hurunou, evel ur c'hurunou, evel ar c'hurunou, prim evel

ur vragonenn, prim evel un daredenn, ken pront hag un taol kurun, herrus evel un taol c'hwitell, evel un tarz-hurun, evel un tenn, evel an avel, evel an tan, d'an tan ruz, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'ar pevar lamm, d'an daoulamm ruz, d'an daoulamm mut, gant ar foeltr ; *blitzschnell verschwinden*, mont kuit evel ar c'hurunou, skarzhañ gant ar foeltr, karzhañ gant ar foeltr ; *blitzschnell antworten*, respont krenn-ha-krak, respont diouzhtu-dak, respont en ur ger krenn, distreiñ e grampouezhenn d'an hini all, respont dak-diouzhtu, stlepel e respont evel ur bir.

Blitzschutz g. (-es,-e) : [tredan] diskuruner g., diguruner g., harz-foeltr g.

Blitzstrahl g. (-s,-en) : tan-kurun g., tan-taran g., tanfoeltr g., foeltr g., kurun g./b.

Blitzumfrage b. (-,-n) : sontadeg war ar prim b., sontadeg war an trumm b.

Blitzventil n. (-s,-e) : begel rod Dunlop g.

Blitzverschluss g. (-es,-verschlüsse) : serr-prim g., serr-krap g.

Blitzwürfel g. (-s,-) : diñs luc'heder g., diñsenn luc'heder b., diñs flach g., diñsenn flach b.

Blizzard g. (-s,-s) : korventenn-erc'h b., blizard g.

Block g. (-s, Blöcke/Blocks) : **1.** (-s, Blöcke) : bloc'h g., bloc'had g., blodenn b., blod g., yoc'h g., yoc'had g., tousenn b. ; *Marmorblock*, blod marmor g. ; *einen Felsblock zersprengen*, lakaat un dousenn vaen da darzhañ ; *einen Felsblock behauen*, kizellañ un dousenn vaen, benañ un dousenn vaen a skoldadoù ; *einen Felsblock spalten*, faoutañ un dousenn vaen ; **2.** (-s, Blöcke) : pilto g., pil g., pil-prenn g., pilpenn g., penngos g., bilh g., tousenn b. ; **3.** (-s, Blöcke) : tolzenn b., tolz g. ; **4.** *in den Block schließen*, lakaat an houarn bras ouzh treid u.b. (Gregor), stagañ treid u.b. gant ur chadenn hag ur potailh ; **5.** [kenw.] *im Block verkaufen*, gwerzhañ a-dreuz (a-dreuz varc'had) / gwerzhañ an eil dre egile (Gregor), gwerzhañ a-drak, gwerzhañ evel-evel ; **6.** (-s, Blöcke/Blocks) : *Häuserblock*, stroll savadurioù g., bodad tiez g., bodenn diez b., bodennad tiez b., takad tiez g., tolpad tiez g., toullad tiez g., gronnad tiez g., blokad tiez g. ; **7.** [tredan] (-s, Blöcke) : *Kontaktblock*, stokell b. ; **8.** [kirri-tan] (-s, Blöcke) : *Motorblock*, bloc'h keflusker g. ; **9.** [karned] (-s, Blöcke/Blocks) : strobado-notennañ g., bloc'h-notennañ g., bloc'h-notañ g. ; **10.** (-s, Blöcke) : tousenn b., tourtenn b., eskemmer kiger g., brich voser b. ; **11.** [merdead., tekn.] (-s, Blöcke) pole g. ; **12.** [polit., armerzh] (-s, Blöcke) : bloc'h g., bloc'had g. ; [istor] *der Ostblock*, broioù lodek e feur-emglev Varsovia lies., bloc'had ar Reter g., ar bloc'had soviedel g. ; **13.** [sport, volle, basket] (-s, Blocks) harzad g.

Blockade b. (-,-n) : blokus g., gronn g., kaeladur g. ; *die Blockade durchbrechen*, ober un difreuz (un toull-freuz) er blokus, difreuzañ ar blokus, teriñ ar c'haeladur ; *eine Blockade über etwas (t-rt) verhängen*, kaelata ouzh udb.

Blockbildung b. (-,-en) : savidigezh bloc'hadoù b., krouidigezh bloc'hadoù b.

Blockbuchstabe g. (-ns,-en) : pennlizherenn-voull b.

blocken V.k.e. (hat geblockt) : **1.** [tekn.] klaviañ, tolch'hañ, stardañ, sparañ, skoilhañ ; **2.** [hent-houarn] stankañ ; **3.** [sport] pakañ ; *den Ball blocken*, dastapout ar volotenn, daspakañ ar volotenn.

Blockflöte b. (-,-n) : fleüt-pigos b.

Blockform b. (-,-en) : [metal.] moull tolzenañ g.

blockfrei ag. : [istor] e-maez bloc'h, disteud ; *die Blockfreien*, ar broioù e-maez bloc'h lies., ar broioù disteud lies., ar Stadoù e-maez bloc'h lies., ar Stadoù disteud lies. ; *Bewegung der blockfreien Staaten*, emsav ar Stadoù e-maez bloc'h g., emsav ar Stadoù disteud g.

Blockfreiheit b. (-) : [istor] diduegezh b., disteudadur g.

Blockhaus n. (-es,-häuser) : **1.** ti-prenn g. ; **2.** [lu] blokaoz g., goudorenn-greñv b., gwaskedenn-greñv b.

Blockhebel g. (-s,-) : loc'henn sparañ b.

blockieren V.k.e. (hat blockiert) : stankañ, stoc'hañ, kaelat, klozañ, skoilhañ, kaeañ ouzh, sparañ ; *die Straße blockieren*, stankañ an hent ; *ein Rad blockieren*, blodañ ur rod, skoilhañ ur rod, skorañ ur rod, harpañ ur rod.

Blockierung b. (-,-en) : stankadur g., stankerezh g., skoilh g., dalc'h g., harp g., harzadur g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g., stardañ g., sparañ g., stankañ g., skoilhañ g., klaviañ g., tolch'hañ g., blodañ g., kaelat g.

Blockmotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker unpezh g., unpezhad g.

Blocksatz g. (-es,-sätze) : [moull.] marzhekadur g., marzhekaat g.

Blockschokolade b. (-) : chokolat kegin g.

Blockschrift b. (-) : skritur-moull g. ; *in Blockschrift schreiben*, skrivañ gant lizherennoù-moull.

Blockseife b. (-,-n) : torzh soavon b.

Blockstelle b. (-,-n) : [hent-houarn] post nadozennerezh g., post nadozenañ trenioù g.

Blockstunde b. (-,-n) : bloc'h div eurvezh g., bloc'had div eurvezh g.

Blockung b. (-) : [tekn.] stankadur g., stankerezh g., skoilh g., dalc'h g., harp g., harzadur g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g., stardañ g., sparañ g., stankañ g., skoilhañ g., klaviañ g., tolch'hañ g., blodañ g., kaelat g.

Blockwart g. (-s,-e) : [istor] evezhier ur stroll savadurioù g. [*gopret gant an nazied evit evezhiañ an annezidi*].

blöd ag. / **blöde** ag. : **1.** *ein blödes Auge haben*, bezañ erru teñval (izel) e zaoulagad, bezañ mesket e zaoulagad, bezañ mezevellet e zaoulagad, bezañ burlutek ; *blöde sein*, bezañ mesket e zaoulagad, bezañ mezevellet e zaoulagad, bezañ burlutek, trolerniñ ; **2.** sot, genaouek, begek, imobil, baltek, bajanek, geoliek, diot, arziot, loñsek, nouch, magn, cheulk, sot-nay, sot-pik, panenn, pampes, bleup, gloud, louad, brizh, brichin, bei, bavidik, gars, gay, glep, gloukes, loukes, darsot, nay, silhek, stouvet, yodek, amboubal ; P. *blöder Knilch*, makez penn leue g., makez cheulk g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touilh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., balbouzer g., bajaneg g., balteg g., begek g., arziot g., aneval g., droch g., penn droch g., pennsod g., diskiant g., darsod g., sod g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g.,

pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-kam g., penn luch g., magn g., penn pout g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., loukez g., gogez g., nouch g. ; *blöde Kuh*, tamm hej-he-revr g., tamm gwe-he-revr g. ; *Mensch, bist du blöd !* te a zo buoc'h ! te 'zo sot ! cheulk ma'z out ! makez cheulk ! makez tamm paotr fin ! sakre mallozh Doue inosant ! mallozh Doue penn avelet ! bailhoù 'zo ac'hanout ! ; *bin ich blöd !* me a zo diwezhat ! ; *er ist echt blöd*, aet eo divoued e benn, ur penn ki a zo anezhañ, sot eo evel ur c'hwil-derv, gars eo evel ur penton, gars eo evel e dreid, hennezh a zo tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet eo evit unan, biskoazh n'em eus kemeret muzul ken bras genoù.

Adv. : *warum machst du das ? - wer blöd fragt, kriegst eine blöde Antwort*, perak e rez an dra-se ? - d'ober d'ar sod goulenn ha d'ar fur tevel / perak e rez an dra-se ? - me da berago bremaik ! ; *sich blöde benehmen*, na vezañ gwall fin, bezañ diampart, bezañ loaiek, bezañ un amparfal, bezañ lopes, bezañ loerek, bezañ glaouch, bezañ ur c'hozh palastr.

Blödelei b. (-en) : diotaj g., noucherezh g., brizherezh g., brichinerezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreou lies., pavkaolerezh g., boufonerezh g.

blödeln V.gw. (hat geblödelt) : P. genaouekaet, noualantiñ, glabousañ a bep seurt diotajoù, tariellañ, louadiñ, boufoniñ, brichinañ, ober e vrichin, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, ober e rouz, c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlukinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, ober e baotr fistoulik, c'hoari e loa, c'hoari al loa, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, dibunañ diotajoù, distilhañ garzaj (garzennaj), pentañ lern, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'hennoù (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaozioù.

blöderweise Adv. : dre skañvbennegezh, dre sotoni.

Blödheit b. (-) : 1. diotiezh b., sotoni b., diotiz b., amoedigezh b., diskiantegezh b., brizherezh g., brichinerezh g., bailherezh g., belbi g., droug sant Beulbezh g. ; 2. diotaj g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreou lies., amiodaj g., amoedaj g., pavkaolerezh g., beiadur g., garzaj g., garzennaj g.

Blödian g. (-s,-e) : makez penn leue g., makez cheulk g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., genoù plankenn g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touilh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houerper g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., balbouzer g., bajaneg g., balteg g., begeg g., arziod g., aneval g., pennsod g., diskiant g., darsod g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., loukez g., gogez g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g.,

brichin a zen g., brichin g., brizh g., penn luch g., magn g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-kam g., buredenneg g., beg glep g., genoù glep g., andell b., penn pout g., pav-kaol g., glep g., louad g., nouch g., papelod g., droch g., penn droch g., takezenn b., krampouezhenn b., sod g., feson tartz b., genoù tartz g.

Blödigkeit b. (-) : 1. gweled erru izel g. ; 2. [dre astenn.] diampartiz b., lentegezh b., abafded b. ; 3. [dre astenn.] diotiezh b., sotoni b., diotiz b., beiadur g., amoedigezh b., diskiantegezh b., belbi g., diotaj g., amoedaj g., brizherezh g., brichinerezh g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreou lies., amiodaj g., drocherezh g.

Blödmann g. (-s,-männer) : bajaneg g. [*liester* bajaneien], kouilhon g. ; *Blödmann !* makez penn leue ! makez cheulk ! makez tamm paotr fin ! sakre mallozh Doue inosant ! mallozh Doue penn avelet ! genoù plankenn ! kakouz ! tamm kakouz ! penn-touilh ! kac'her polos ! paourkaezh diod ! paourkaezh den ! kac'h-moudenn ! genaoueg ! bourjin ! bleup ! bazh-dotu ! aneval ! loukez ! fri mannous ! penn luch ! penn diboell ! labaskenn ! tra didalvez ! pezh dilamprek ! pladorenn ! penn-kam ! penn pout ! diotañ den a oufed da welet out ! biskoazh n'em eus kemeret muzul ken bras genoù ! feson tartz ! genoù tartz ! amboubal ! bailhoù 'zo ac'hanout ! bajaneg ! balteg ! begeg ! un den brav a ran ganit ! genoù klapez ! genoù da bakañ kelien ! genoù patatez ! genoù gwelien ! genoù tartz !

Blödsinn g. (-s) : n'eus forzh petra, forzh petra, diotiezh b., dioterezh g., sotoni b., diotiz b., amoedigezh b., amoedaj g., diskiantegezh b., belbi g., pavkaolerezh g., diotaj g., pitaj g., brizherezh g., brichinerezh g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreou lies., trikonou lies., amiodaj g., garzaj g., garzennaj g., lerbaj g., hailhonerezh g., koniri b., konirioù lies. ; *Blödsinn treiben*, ober trikon, ober trikonou, ober hailhonerezh, ober garzajoù, ober e leue, c'hoari e baotr, lakaat reuz, ober a bep seurt sotoniou, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, ober e rouz, ober un tamm dirollañ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, ober e baotr fistoulik, ober ardoù, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlukinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, genaouekaet, noualantiñ, tariellañ, louadiñ ; *so ein Blödsinn !* n'eus forzh petra ! forzh petra !

blödsinnig ag. : sot, genaouek, begek, imobil, baltek, bajanek, geoliek, amoet, gars, arziod, diot, diboell, diskiant, droch, pampes, nay, sot-nay, sot-pik, panenn, cheulk, bleup, gloud, louad, brichin, amboubal, brizh, gars, glep, gloukes, loukes, darsot, nouch, silhek.

Blöis n. : Bleaz b.

blöken V.gw. (hat geblökt) : begeliat, bekal, begiat, blejal, beogal, gwegal, musellat, bruc'hellat, richanañ ; *die Lämmer blöken*, begeliat a ra an ein, begeliat a ra an oaned.

Blöken n. (-s) : begeliadennoù lies., begeliadeg b., begelilh g., begel g., blej g., blejadennoù lies., blejadeg b.,

beogadennoù lies., beogadeg b., bruc'hellerezh g., richan an deñved g.

blond ag. : melen, melegan ; *blondes Haar*, blev melen str. ; *sie hat blonde Haar, sie ist blond*, ur pennad blev melen a zo outi, ur blev melen a zo outi ; *blond werden*, meleniñ ; *im Sommer wird er blonder*, meleniñ a ra e vlev e-pad an hañv ; *sich (t-d-b) das Haar blond färben*, livañ e vlev e melen.

Blond n. (-s) : melender g.

Blonde(r) ag.k. g./b. : meleneg g., melegan g., meleganez b., melenegez b. ; *eine hübsche Blonde*, ur vrav (ur goant) a veleganez b.

blondhaarig ag. : melen, melen e vlev, ... blev melen, melegan.

blondieren V.k.e. (hat blondiert) : meleniñ, melenaat, livañ e melen.

Blondine b. (-,-n) : meleganez b., melenegez b.

Blondkopf g. (-s,-köpfe) : meleneg g., melegan g., meleganez b., melenegez b.

bloß ag. : 1. noazh, diwisk ; *mit bloßen Füßen*, diarc'hen, kuit a votoù, divotoù, diloer ha divotoù, treid noazh, noazhtroad, war e dreid noazh ; *nackt und bloß*, en abid ar c'hi, hep strilh dilhad, hep neudenn dilhad en dro d'an-unan, na dilhad na mann en dro d'an-unan, en e blusk, en e beskig, noazh evel ur pesk, en noazh-bev, noazh evel ur ran, noazh evel ur ranig, noazh-ran, en noazh-ran, war e ranig, en e ranig, en noazh-glan, en noazh-ganet, noazh evel pa oa ganet, en noazh-blouc'h, en noazh-glez, en noazh-barbilh, en noazh-dibistilh, en noazh-dibourc'h, en noazh-grizilh, en noazh-puilh, en noazh-pourc'h, noazh-bloc'h ; *mit bloßem Kopf*, diskabell, digabell, hep a bennwisk, penn noazh, en e benn noazh, didog, na tog na mann war e benn, en he blev, en e vlev ; *in bloßem Hemd*, war gorf (a-bouez) e roched, war gorf (a-bouez) hec'h hiviz ; *mit bloßem Schwert*, an dir en avel, dic'houinet (dispak) e gleze, gant e gleze noazh, e gleze noazh gantañ en e zorn ; *auf bloßer Erde schlafen*, kousket war ar c'haled, kousket war an douar noazh, kousket war ar mort, kousket war an douar-ran, kousket war an douar rik, kousket war an douar yen (Gregor) ; *auf bloßer Haut*, war ar c'hroc'hen noazh (Gregor), en e groc'hen noazh ; *mit dem bloßen Auge sichtbar*, hag a c'haller gwelet gant al lagad diglav, hag a c'hall bezañ gwelet gant daoulagad mab-den ; 2. [dre astenn.] hepken, ha netra ken, nemetken, na-mui-ken ; *das ist bloßer Neid*, avi eo ha netra ken, avi nemet avi nend eo ; *der bloße Gedanke daran versetzt mich in Angst*, aon am bez ken soñjal en dra-se, aon am bez ken tra nemet soñjal en dra-se, aon am bez netra nemet soñjal en dra-se, an disterañ ma soñjan en dra-se e sav aon ennon, mann nemet soñjal en dra-se e sav aon ennon ; *auf den bloßen Verdacht hin wurde er verhaftet*, a-walc'h e oa bet un tamm diskred evit toullbac'hañ anezhañ ; *mit dem bloßen Schrecken davonkommen*, tremen gant un tamm mat a aon, en em dennañ gant un tamm mat a aon hepken, sachañ foñs e vragoù gant an-unan, bezañ kuites gant an aon, bezañ kuitezet gant ur spontadenn.

Adv. : 1. nemet, hepken, hep-mui, nemetken, hepmuiken, hepmuiket, paneveken, hep netra ken, ken tra nemet, ken ; *er blieb bloß acht Tage hier*, ne chomas amañ nemet un eizhteziad ; *er war bloß seit etwa vier Stunden*

tot, ne oa nemet war dro ur peder eur abaoe ma oa marvet ; *jemandem bloß tausend Euro anbieten*, degas u.b. e mil euro ; *es ist bloß zehn Uhr*, n'eo ken dek eur c'hoazh, dek eur n'eo ken c'hoazh ; *sie hat bloß zehn Euro ausgegeben*, n'eus aet nemet dek euro diganti ; *bloß zum Schein*, evit ober van hepmuiken ; *manche Menschen sind bloß dazu da, die Sache zahlenmäßig nach mehr aussehen zu lassen*, tud 'zo a ra niver ha netra ken ; „*Sie haben bloß drei Kinder, nicht wahr ?*“ - „*ja, das stimmt*“, c'hwil n'hoc'h eus nemet tri bugel, neketa ? – nann, nann, gwir a-walc'h a lavarit ; *man brauchte ihm bloß zu sagen, was auszurichten war und schon war er unterwegs*, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag edo diouzhtu war an hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ ha mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ yao gant e hent ; *wenn ich bloß daran denke, bekomme ich Angst*, aon am bez ken soñjal en dra-se, aon am bez ken tra nemet soñjal en dra-se, aon am bez netra nemet soñjal en dra-se, an disterañ ma soñjan en dra-se e sav aon ennon, mann nemet soñjal en dra-se e sav aon ennon ; 2. *bloß um ... zu ...*, *bloß zum ...*, digarez d'ober udb, diwar-benn ober udb, tro din d'ober udb, tro vrav din d'ober udb ; *bloß zum Spaß*, ken evit farsal ; *bloß um etwas zu sagen*, ken evit lavaret udb, diwar-benn lavaret udb, digarez da lavaret udb, tro vrav dezhañ da lavaret udb, kement ha lavaret udb, kenkoulz ha lavaret udb, betek lavaret udb ; 3. mechal, c'hwistim ; *was macht er bloß ?* mechal petra a ra hennezh ? c'hwistim petra a ra hennezh ? ; 4. bennak ; *wann bin ich bloß dort ?* pegoulz bennak en em gavin eno ? ; 5. bepred, atav ; *bleibt bloß nicht stehen !* arabat chom a-sav atav ! na chomit ket a-sav bepred ! ; *zerbrich mir bloß die Vase nicht !* diwall da derriñ al lestr-se bepred ! ; *glauben Sie bloß nicht, dass ...*, arabat e vefe deoc'h krediñ e ... ; 6. salv dezhañ ; *warum ist er bloß nicht gestorben ?* salv dezhañ e vije marvet ! ; 7. daoust ; *wie wird er sich bloß anstellen, um seinen Plan durchzuführen ?* daoust penaos e teuio a-benn eus e daol ? penaos bennak e raio e gont ? penaos e raio evit tennañ e daol ? ; 8. *kommen Sie mir bloß nicht damit*, roit peoc'h gant an dra-se, roit peoc'h ha lezit ho storlok ! paouezit ouzhin gant an dra-se, lezit ho strak ! na zaoubennit ket ac'hanon evel-se ! serrit ho kenoù din gant ar gaoz-se ! ; *kommen Sie mir bloß nicht mit dem da !* komzit din eus hennezh !

Blöße b. (-,-n) : 1. noazhded b., noazhder g. ; *seine Blöße bedecken*, goleiñ e noazhded ; 2. [dre heñvel.] *sich eine Blöße geben*, diskouez e du gwan, diskouez e du gwak, diskouez e du kizidik, diskouez e wiridig, reiñ krog [d'u.b. / d'udb], reiñ peg [d'u.b. / d'udb], reiñ tro warnañ d'u.b., reiñ kraf d'u.b. ; *sich keine Blöße geben*, reiñ krog ebet, reiñ peg ebet.

bloßdecken V.em. **sich bloßdecken** (hat sich (t-rt) bloßgedeckt) : en em zizoleiñ.

bloßgeben V.em. : **sich bloßgeben** (gibt sich bloß / gab sich bloß / hat sich (t-rt) bloßgegeben) : diskouez e du gwan, diskouez e du gwak, diskouez e du kizidik, diskouez e wiridig, reiñ krog d'u.b. / d'udb, reiñ peg d'u.b. / d'udb, reiñ tro warnañ d'u.b., reiñ kraf d'u.b.

bloßlegen V.k.e. (hat bloßgelegt) : dizoleiñ, disklosañ, lakaat en noazh, noazhañ, noashaat, diatrediñ, lakaat war wel, lakaat war ziskouez, lakaat war zizolo ; [mezeg.] *einen Zahn bloßlegen*, dizoleiñ gwrizoù un dant (Gregor), disklosañ un dant ; *einen Knochen bloßlegen*, lakaat un askorn war wel (e wel, en noazh) ; *seine Seele bloßlegen*, diskouez e ene en noazh ; [mengleuz] *ein Flöz bloßlegen*, lakaat ur wazhenn war-wel.

Bloßlegen n. (-s) : dizoloadenn b., dizoloadur g., disklosadur g.

bloßliegen V.gw. (lag bloß / hat bloßgelegen) : bezañ dizolo, bezañ diskloset, bezañ en noazh, bezañ war wel, bezañ e wel, bezañ war ziskouez.

bloßstellen V.k.e. (hat bloßgestellt) : 1. divasklañ, dizoleiñ, lakaat war wel, lakaat war ziskouez, lakaat war zizolo, lakaat en noazh, noazhañ, noashaat ; 2. [lu] leuskel diwarez ; 3. [dre skeud.] *bloßstellend*, arvarus, divrudus ; *jemanden bloßstellen*, ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., mezhekaat u.b., goapaat u.b.

V.em. **sich bloßstellen** (hat sich (t-rt) bloßgestellt) : lakaat e vrud en arvar, skeiñ a-dreuz / ober dismegañs / fasiañ dre ziouiziegezh (Gregor), mont botoù-koad hag all e-barzh, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall, lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust (Gregor), diskouez e du gwan, diskouez e du gwak, diskouez e du kizidik, diskouez e wiridig, reiñ krog, reiñ peg, reiñ tro war an-unan.

bloßstrampeln V.em. **sich bloßstrampeln** (hat sich (t-rt) bloßgestrampelt) : en em zizoleiñ dre forzh treiñ ha distreiñ en e wele, en em zizoleiñ dre forzh merat en e wele

Blouson n./g. (-s/-, -s) : chupenn b., porpant g., justin g., ranglenn b.

blubbern V.gw. (hat geblubbert) : 1. balbouzat, glabousañ, tatouilhat ; 2. [bouzellou] kanañ, bourboulhañ, grogoilhat, soroc'hal, rec'hiñ.

Blücher g. : [tro-lavar] : *er geht ran wie Blücher*, mont a ra dizamant dezhi, mont a ra dezhi a-droc'h-trañch, kemer a ra an ejen dre e gorniel ha reiñ a ra lamm-chouk-e-benn dezhañ.

Bluejeans lies. / **Blue Jeans** lies. : 1. bragoù jeans g., bragoù jean g., jeans g./lies., jean g. ; 2. [gwiad.] denim g., jean g.

Blues g. (-, -) : [sonerezh] blues g.

Bluff g. (-s, -s) : pouf g., pouferezh g., touelladenn b., brabañserezh g., trell g., pompadoù lies., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., bragerezh g., fougeerezh g., kañfarderezh g., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel.

Bluffer g. (-s, -) : taper g., paker g., toueller g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., konikl g., kañfard g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., lorc'heg g., mailhard g., bern trein g., P. sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., hejer-e-doull g., teilleg g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetiniñ g. ; *er ist ein Bluffer*, ur poufer (ur foeñvour, un toull-ourgouilh, ur c'hwezer) an hini eo,

digoroù a vez gantañ frankik, ur bern tron a vez gantañ, n'eus ket da gontañ warnañ, stroñs a vez gantañ frankik, ur paotr a-stroñs eo, hennezh a ra muioc'h a voked eget a dan, re uhel e gan e gilhog, ar yar p'he deus dozvet a rank kanañ - lorc'hig moan, muioc'h a voked eget a dan.

bluffen V.gw. (hat geblufft) : poufal, touellañ, kankalat, lorc'henniñ, teilat, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, c'hoari e baotr, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober foug gant e ouiziegezh, bragal, dougen roufl, en em rollañ, fougeal, debriñ mel, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ruflañ avel ha moged, sachañ dour d'e foenneg, rual gant an avel.

blühen V.gw. (hat geblüht) : 1. bokediñ, bleuniañ, bleuñviñ, fleurisañ, bezañ e fleur ; *der Baum blüht*, emañ ar wezenn e bleuñv, emañ ar wezenn en he bleuñv, bleuñv a zo war ar wezenn, bleuñv a zo er wezenn, emañ ar wezenn o vleuniañ (o vleuñviñ, o vokediñ), bleuñv zo o tont war ar wezenn, emañ ar wezenn o kemer bleuñv, emañ ar wezenn o tigeriñ he bleuñv ; *dieses Jahr blühen die Kirschbäume verspätet*, ar c'herezenned a zo diwezhat er bloaz-mañ ; 2. [dre skeud.] ober berzh, ober struj, ober finborte, ober ampled, ober mat, splotusaat, bleuniañ, bleuñviñ ; *in Weimar blühte die deutsche Klassik*, e barr he bleuñv (en he bleuñv, en he bog, e-kreiz he sked, en e gaerañ berzh, en e wir wellañ) e oa bet ar glasegezh alaman e Weimar ; *sein Geschäft blüht*, eus ar c'hentañ emañ e stal gantañ, e aferioù a ya mat-dispar en-dro, e aferioù a ra ampled, bastañ a ra mat pep tra evitañ, hennezh a ra berzh, hennezh a ra struj ; 3. P. *das kann mir auch noch blühen*, kement-se a c'hallfe kouezhañ warnon ivez, ar reuz-se a c'hallfe degouezhout ganin ivez, marteze a-walc'h em bo ar memes soubenn ; *er weiß nicht, was ihm noch blüht*, ne oar ket c'hoazh dre belec'h en deus da dremen, ne oar ket c'hoazh peseurt c'hoari 'zo en hent dirazañ ; *wer weiß, was uns noch blüht* ? piv a oar petra a zegouezho ganeomp c'hoazh ? piv a oar peseurt c'hoari a zo en hent c'hoazh ? piv oar dre belec'h hon eus da dremen ?

Blühen n. (-s) : 1. bleuñv g., bleuniadur g., bleuñvadeg b., bleuñvadur g., bleuñvadurezh b., bleuñvidigezh b. ; 2. [dre skeud.] berzh g., barr g., barr ar brud g., kreiz ar brud g., bog ar brud b., kreiz ar sked g., bleuñvidigezh b., bleuñv str., bleuñvenn b., boked g., hoal-vat b., finborte g., prespolite g., lañs g. ; *etwas zum Blühen bringen*, reiñ digor d'udb, reiñ tro d'udb da vleuniañ.

blühend ag. : 1. bleunie, bleuñvek, bleunius, bleuñvus, e bleuñv, en e vleuñv, o vleuñviñ, o vleuniañ, marellet-kaer ; *blühende Gärten*, liorzhoù en o bleuñv (o vleuniañ, marellet-kaer) ; *die blühende Wiese ist eine wahre Augenweide*, n'em eus gwelet biskoazh un dra gaeroc'h eget ar prad-se en e vleuñv evit plijout da'm daoulagad ; 2. [dre skeud.] *blühende Schönheit*, kened e-kreiz (e barr, e bog) he sked b. ; *blühende Gesichtsfarbe*, livioù yac'h (livrin) lies., neuz ar yec'hed b., divjod livrin lies., dremm livrin b., dremm flamm b. ; *im blühenden Alter*, e-kreiz e vrud, e-kreiz e vent, en e vrud, en e voked, e barr e vrud, e barr e nerzh, e brud e oad, en e oad flour / e barr e oad / yaouank-flour / e-kreiz an oad (Gregor), en e vleuñv, en oad flamm, en e wir wellañ ; *blühender Stil*,

doare-skrivañ kinklet-kaer g. ; *blühende Fantasie*, faltazi fourmis (ijinus) b. (Gregor) ; *dieses Kind hat eine blühende Fantasie*, ar bugel-se en deus itrik, ur spered ijinus a vogel eo, leun a ijin eo ar bugel-se, n'eo ket ar faltazi a ra diouer d'ar bugel-se.

Blühet g. (-s) : [Bro-Suis] bleuniadur g., bleuñvadeg b.

Blümchen n. (-s,-) : 1. [louza.] bleuniennig b. ; 2. [gwia.] fleurenn b. ; 3. [bier] spoum g., eon g.

Blümchenkaffee g. (-s) : kafe tanav g., kafe semplik g., kafe sklaer g., kafe hir (divlaz, flak, flav) g., pipi-ludu g., pipi du g., kafe seurez g., kafe seurezed g., lipig g., dour-kafe g., dourgafe g., troazh kazeg g.

Blume b. (-,-n) : 1. bleunienn b. [*liester* bleunioù], fleur str., fleurenn b., bleuñv str., boked g. ; *ein Arm voll Blumen*, ur vriad vleunioù b. ; *eine gefüllte Blume*, ur vleunienn zoubl b. ; *mit Blumen übersät*, marellet a vleunioù, marellet-kaer, brizh gant ar bleunioù ; *mit Blumen schmücken, mit Blumen verzieren*, bleuniañ, kinklañ gant bokedoù, fleurisañ, fleuriañ, lakaat fleur, bokediñ, fichañ gant bleunioù, kaeraat gant bleunioù ; *Blumen pflücken*, bleuniaoua, kutuilh (serriñ, dastum) bleunioù ; *Blumen in eine Vase einstellen*, lakaat bleunioù en ul lestr ; *die Bienen fliegen von Blume zu Blume*, ar gwenan a nij eus an eil bleuñvenn d'eben ; *von Blume zu Blume flattern*, nijellat diwar ur vleunienn war unan all ; *wenn es regnet, brauchen wir die Blumen nicht zu begießen*, mar deu ar glav e vimp kuit da zoura ar bleunioù ; 2. [dre skeud.] *durch die Blume sprechen*, mont d'an dud a-dro, lakaat ludu da c'holeiñ e dan, skeiñ ludu da c'holeiñ e dan, ober gant komzoù distroet, mouskomz, na lavaret e oferenn war gan, ober gant damgomzoù, lavaret komzoù goloet, ober gant komzoù goloet (Gregor), lakaat e letern dindan e vantell, komz dre zic'harvaat ; *danke für die Blumen*, trugarez evit da c'hourc'hemennoù ken c'hwek hag a gas ac'hanon dreist ar begoù gwez, trugarez evit da veulbrezegenn ; 3. *Blume der Gesellschaft*, ar bleuñv eus an dud g., tud eus ar re wellañ lies., tud eus an diuz lies., tud eus ar vegenn lies., tud eus ar gurunenn lies., tud eus an dibab lies., tud diouzh an dibab lies., tud dibab lies., tud a'r gwellañ lies., tud eus ar gwellañ lies., tud eus ar re wellañ lies., tud a'r c'haerañ lies., tud a'r blein lies., tud a'r choaz lies., tud a'r boulc'h lies. ; 4. [dre astenn.] *Blume des Weines*, frond ar gwin g. ; 5. [loened] *Blume des Fuchses*, marblev al louarn ; *Hasenblume*, lost ar c'had g. ; 6. *Blume des Pferdes*, bailh ar marc'h g.

Blumenampel b. (-,-n) : pod fleur a-ispilh g.

Blumenaue b. (-,-n) : prad marellet a vleunioù g., prad marellet-kaer g., prad brizh gant ar bleunioù g.

Blumenaue n. (-s,-n) : broust bleunienn str., lagadenn vleunienn b.

Blumenbank b. (-,-bänke) : karched fleur g.

Blumenbeet n. (-s,-e) : bleuñveg b., tachennadig bleunioù b., palejad g., karrezad bleunioù g., gwelead bokedoù g. ; *als Gärtner war er für die Blumenbeete zuständig*, ober a rae war-dro ar bleuñvegoù en e vicher a liorzher, karg en doa eus ar bleuñvegoù en e vicher a liorzher ; *wir können immerhin noch froh sein, dass sie das Blumenbeet nicht zertrampelt haben, wir sind ja noch froh, dass sie wenigstens das Blumenbeet nicht zertrampelt haben*, c'hoazh eo kaer pa n'o deus ket

flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo brav deomp pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo ur c'hras kaer deomp mar n'o deus ket flastret ar vleuñveg, ur chañs eo deomp n'o deus ket flastret ar vleuñveg, chañs a zo ganeomp c'hoazh da vihanañ pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, eürusamant evidomp c'hoazh ma n'o deus ket flastret ar vleuñveg.

Blumenbinderin b. (-,-nen) : bokedourez b.

Blumenblatt n. (-s,-blätter) : delienn-vleuñv b., petalenn b., bleuñvzelienn b. ; *die Blumenblätter fallen ab*, emañ ar bleuñv o tislpuñvan.

Blumenbüschel n. (-s,-) : 1. blokad bleunioù g., torkad bleunioù g., boked g. ; 2. toennad-vleuñv b., kuchennad-vleuñv b.

Blumencontainer g. (-s,-) : karched fleur g.

Blumendeckblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn-droadenn b., brakteenn b.

Blumenduft g. (-s,-düfte) : frond bleunioù g.

Blumenerde b. (-) : douar-teil g., rotel g.

Blumenesche b. (-,-n) : [louza.] gouezonn str., gouezonnenn b., onnenn-wenn b., onn-gwenn str.

Blumenfeld n. (-s,-er) : bleuñveg b.

Blumenflor g. (-s) : 1. bleuniadur g., bleuñvadeg b., bleuñvadur g., bleuñvadurezh b., bleuñvidigezh b. ; 2. [dre astenn.] kenaozadur bleunioù g.

Blumenfrau b. (-,-en) : marc'hadourez-vleunioù b., marc'hadourez-fleur b., bokederez b.

Blumengarten g. (-s,-gärten) : bleuñveg b., jardin g./b.

Blumengärtner g. (-s,-) : bleunier g., liorzher g.

blumengeschmückt ag. : bleuniek, bleuñvek, fleuriset, bleuniet, kinklet gant bleunioù.

Blumengewächs n. (-es,-e) : [louza.] boked g.

Blumengewinde n. (-s,-) : garlantez bleunioù str., garlantezenn b.

Blumenglas n. (-es,-gläser) : lestr bleunioù g.

Blumengöttin b. (-) : [mojenn.] Flora b., Kloris b.

Blumengriffel g. (-s,-) : [louza.] stih g., stil g., spig g., daret g.

Blumenhändler g. (-s,-) : marc'hadour bleunioù g., marc'hadour-fleur g., marc'hadour-vleuñv g., bokeder g.

Blumenkasten g. (-s,-kästen) : karched fleur g.

Blumenkelch g. (-s,-e) : [louza.] kalir g.

Blumenkohl g. (-s,-e) : kaol-fleur str., kaol-bouedek str., kaol-vleuñv str., kaol-brignennek str., brikoli str. ; *der Frost hat den ganzen Blumenkohl vernichtet*, lipet (riñset, distrujet holl-razh) eo bet ar c'haol-fleur gant ar skorneier.

Blumenkorb g. (-s,-körbe) : kestad-vleunioù b., kest vleunioù b.

Blumenkorso g. (-s,-s) : dibunadeg kirri kinklet gant bleunioù b.

Blumenkranz g. (-es,-kränze) : kurunennad vleunioù b., garlantez bleunioù str., kurunenn vleunioù b. ; *einen Blumenkranz flechten*, aozañ ur gurunenn vleunioù, plezhañ ur gurunenn.

Blumenkresse b. (-,-n) : [louza.] kabusin str.

Blumenkrone b. (-,-n) : 1. [louza.] kurunenn b. ; 2. [dre heñvel.] kurunenn vleunioù b., garlantez bleunioù str., garlantez b./str., garlantezenn b.

Blumenladen g. (-s,-läden) : stal vleunioù b., stal fleur b.

Blumenlese b. (-,-n) : 1. kutuilhadenn ar bleunioù b. ; 2. [dre heñvel.] dastumad g., teskad g., bleunioù lies.

blumenlos ag. : divleuñv.

Blumenmädchen n. (-s,-) : bokederez b., marc'hadourez-vleunioù b., marc'hadourez-fleur b.

Blumenmann g. (-s,-männer) : marc'hadour-fleur g., marc'hadour-bleuñv g., marc'hadour-bleunioù g., bokeder g.

Blumenmarkt g. (-s,-märkte) : marc'had ar bleunioù g.

Blumenmonat g. (-s,-e) : 1. miz Mae g. ; 2. [istor] miz ar bleunioù g.

Blumenmuster n. (-s,-) : fleurenn b. ; mit *Blumenmuster*, gant fleurennoù, bleuniek, bokedek.

Blumenpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant fleur str. ; *Blumenpflanzen überwintern*, *Blumenpflanzen durch den Winter bringen*, goañviñ bleunioù.

blumenreich ag. : 1. leun a vleunioù, marellet-kaer ; 2. [dre skeud.] kinklet-kaer ; *blumenreiche Sprache*, yezh kinklet-kaer b., yezh livus b.

Blumenschale b. (-,-n) : lestr bleunioù g.

Blumenschau b. (-,-en) : diskouezadeg vleunioù b.

Blumenschere b. (-,-n) : benerez b., gweltre b.

Blumensprache b. (-) : 1. yezh ar bleunioù b. ; 2. [dre skeud.] yezh kinklet-kaer b.

Blumenstand g. (-s,-stände) : 1. [louza.] bleuniadur g. ; 2. stal vleunioù b.

Blumenstände g. (-s,-) : lestr bleunioù g.

Blumenstängel g. (-s,-) : troadenn b., garenn b., korzenn b.

Blumenstaub g. (-s) : brenn fleur g., pollen g., bleud-bleuñv g., bleuñvspér g.

Blumenstiel g. (-s,-e) : [louza.] troadenn b., garenn b., korzenn b.

Blumenstock g. (-s,-stöcke) : 1. bleunienn b., fleur str., fleurenn b. ; 2. [dre astenn.] pod fleur g. ; 3. harpell b., harper g.

Blumenstrauß g. (-es,-sträuße) : boked g., bokedad d., torkad bleuñv g.

Blumenstück n. (-s,-e) : taolenn bleunioù warni b., taolennad vleunioù b.

Blument Teppich g. (-s,-e) : pallennad bleunioù g., strewad bleunioù g. ; *bunter Blument Teppich*, mozaikenn vleunioù b., pallennad bleunioù liesliv g.

Blumentopf g. (-s,-töpfe) : 1. pod fleur g., pod-bleunioù g. ; 2. [dre skeud.] *damit können wir keinen Blumentopf gewinnen*, n'eo ket gant an dra-se e vo graet berzh, n'oufe den bezañ dedennet gant an dra-se, den ne vo dedennet gant an dra-se, n'eus berzh ebet da gaout diwar gement-se, n'eo ket e-giz-se e vo graet brud.

Blumentopfkräuse b. (-,-n) : / **Blumentopfmanschette** b. (-,-n) : kuzh-pod g.

blumenumkränzt ag. : kurunennet a vleunioù.

Blumenvase b. (-,-n) : lestr bleunioù g.

Blumenverzierung b. (-,-en) : fleurenn b.

Blumenwerk n. (-s,-e) : bleunioù graet lies., bleunioù faos lies.

Blumenwiese b. (-,-n) : prad marellet a vleunioù g., prad marellet-kaer g., prad brizh gant ar bleunioù g., bleuñveg b.

Blumenzierrat g. (-s,-e) : [tisav.] fleurenn b.

Blumenzucht b. (-) : bleuñvc'hounidigezh b., liorzhouriezh b.

Blumenzüchter g. (-s,-) : liorzhour g., bleunier g.

Blumenzwiebel b. (-,-n) : ognon fleur str.

blümerant ag. : *mir wird blümerant*, me a zo mezv va fenn, emañ o vadañ, emañ o vurlutiñ, mezevelliñ a ra va fenn, badinellañ a ra va fenn, me a zo aet fall ken e fell din kouezhañ.

blumig ag. : 1. bokedek, bokedet, bleuniek, bleuñvek, bleuniet, marellet-kaer ; *blumige Wiese*, prad marellet a vleunioù g., prad marellet-kaer g., prad brizh gant ar bleunioù g. ; 2. [dre skeud.] flammik, leun a orbidoù ; *blumige Redeweise*, doare kaozeal flammik, doare kaozeal leun a orbidoù g.

Blunze b. (-,-n) / **Blunzen** b. (-,-) : [Bro-Aostria] gwadegenn b.

Bluse b. (-,-n) : korfenn b., hiviz b., hivizenn b., rochedenn b. ; *Kittelbluse*, saro g., flotantenn b.

Blust g./n. (-[e]s) : [Bro-Suis] 1. bleuñv str. ; 2. broust bleunienn str., lagadenn vleunienn b. ; 3. bleuniadur g., bleuñvadeg b., bleuñvadur g., bleuñvadurezh b., bleuñvidigezh b.

Blut n. (-s) : 1. gwad g. ; *das Blut gerinnt*, pouloudenniñ a ra ar gwad, pouloudañ a ra ar gwad, kaoulediñ a ra ar gwad, chalkiñ a ra ar gwad, kalediñ a ra ar gwad, sonnañ a ra ar gwad ; *geronnenes Blut*, gwad pouloudet g., gwad kaledet g., gwad kaouledet g., gwad pouloudennet (Gregor) g., gwad sonnet g. ; *dunkelblaues Blut*, gwad bloñset g. ; *ein Tropfen Blut*, ul lomm gwad g. ; *Blut stillen*, herzel an diwad / herzel ouzh an diwadañ (Gregor), herzel ouzh ar gwad a strinkañ, stankañ ar gwad, stankañ ouzh ar gwad ; *Blut lassen*, a) koll gwad, gwadañ, bezañ e wad o redek, diwadañ gwad ; b) [mezeg.] bezañ toulet (tennet) gwad d'an-unan, bezañ gwadet (diwadet) ; *Blut spucken*, teurel gwad, skopañ gwad, tufañ gwad, krañchat gwad, krañchat e skevent, rechetiñ gwad, rentañ gwad ; *er fing plötzlich an, Blut zu spucken*, dirollañ a reas da deurel gwad, dirollañ a reas da rechetiñ gwad a-leizh e c'henoù ; *das Blut pulst*, *das Blut pulsiert*, momediñ a ra ar gwad ; *jemandem Blut abnehmen*, kemer ur santihon gwad digant u.b., sevel gwad diwar u.b., tennañ gwad digant u.b. ; *jemanden bis aufs Blut schlagen*, skeiñ gant u.b. betek ar gwad (Gregor), skeiñ gant u.b. betek ma red ar gwad, P. reiñ gwin d'u.b. ; *mit Blut überströmt, voller Blut*, leun-wad, leun a wad, gwadigellet, gwad a-labez tout, labezet a wad, leun a wad, gwad warnañ holl, gwad-holl, gwadek-bev, en e wad ; *eine Revolte im Blut ersticken*, beuziñ un emsavadeg er gwad ; *das Blut kreist (fließt, strömt im Kreislauf) in den Adern*, redek a ra ar gwad hed-da-hed d'ar gwazhied, kaset-degaset e vez ar gwad er gwazhied, treiñ a ra ar gwad er gwazhied, redek ha deredek (treiñ ha distreiñ) a ra ar gwad er gwazhied (Gregor) ; *die Funktion des Herzens besteht darin, Blut durch den Körper zu pumpen*, obererezh ar galon a zo lakaat ar gwad da redek er gwazhied ; *mit Rotz vermishtes Blut lief ihm aus der Nase*, gwad a zivere eus e fri, mesk-hamesk gant mic'hi ; [dre skeud. ha ster rik] *sein Blut vergießen*, skuilhañ e wad.

2. [dre skeud.] *das frischt mir das Blut auf*, distanañ a ra da'm gwad ; (*nur ruhig Blut !* goustad(ik) ! habaskerit ! war bouez ! war ho pouez ! war da bouezig ! kae bravik ganti ! kae dezhi dre gaerig ! dousik dezhi ! ent habaskik ! it dousik ha plaen ganti ! plarik ! ; *heißes Blut haben*,

bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ froudennek, bezañ tost e dog d'e benn, bezañ prim da fuloriñ, bezañ tomm e benn, bezañ trumm, bezañ ur penn tomm a zen, kaout gwad mui eget bihan, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o virviñ en e wazhied, bezañ gwrez en an-unan, bezañ gwrez en e wad, bezañ brizh, bezañ ur paotr diouzhtu, bezañ rust an troc'h gant an-unan, mont buan e revr war e choug gant an-unan, bezañ intampius ; *das Blut strömte mir zum Herzen*, ne harzas ket va gwad ; *das Blut schoss ihr ins Gesicht*, mont a reas ruz, dont a reas ruz, dont a reas ruz he fenn, sevel a reas ar ruz d'he divjod ; *alles Blut wich aus ihrem Gesicht*, glazañ (drouklivañ, morlivañ) a reas, mont a reas he liv diouti ; *mein Blut gerät in Wallung*, *das Blut kocht mir in den Adern*, *mein Blut empört sich*, me a ya va gwad e dour, emañ va gwad o virviñ em gwazhied, me a zo va gwad o virviñ ouzhin, me a sav va gwad da'm fenn, birviñ a ra va gwad em gwazhied, birviñ a ra ar gwad dindan va ivinoù ; *das Blut steigt ihm in den Kopf*, sevel a ra e wad d'e benn, ar gwad a lamm en e benn, dont a ra ar gwad dindan e ivinoù, mont a ra diwar re ; *vor Schreck erstarrte ihm das Blut in den Adern*, gant ar spont e voe sklaset e wad en e wazhied, gant ar spont e sonnas e wad en e wazhied, frimañ a reas e wad gant ar spont, gant ar spont e yenas e wad en e wazhied, sec'hañ a reas gant ar spont, treantet e voe e galon gant ar spont (Gregor) ; *sich böses Blut machen*, ober gwad fall, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em drebouliñ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, mont e benn e gin, en em ziaezañ, mont diaes e benn, ober e ziaezamant, sevel enkreiz en an-unan, sevel enkreiz gant an-unan, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ gwasket e spered, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, anoaziñ, kemer merfeti, kemer safar, kemer glac'har, kemer anoaz, debriñ sonjoù, chaokat e ivinoù, ober tachoù, magañ e c'hlac'har, ober bil, ober biloù, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien, turlutañ ; *jemanden bis aufs Blut quälen*, lakaat u.b. da bennsodiñ (da goll e benn, da vont e gouez), dismantrañ spered u.b. ; P. *Blut schwitzen*, *Blut und Wasser schwitzen*, c'hweziñ gwad, c'hweziñ dour ha gwad, c'hweziñ an dour hag ar gwad, diverañ ar c'hwezenn ruz diouz an-unan, tapout tommoù ; *sie ließen uns zu ihrer eigenen Bereicherung Blut und Wasser schwitzen*, dastumet o deus o madoù dre hor c'hwezenn-ni ha dre hor gwad ; *Blut sehen*, fachañ ruz ; *kaltes Blut bewahren*, derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, derc'hel war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, chom mestr war e skiantoù, reizhañ barradoù e galon ; *kalten Blutes*, difrom, dispont, a-fetepañs / diwar yun / e dibrez (Gregor) ; *ein junges Blut*, un den yaouank-flamm g. ; *Blut vergießen*, skuilhañ gwad, skuilhañ ar gwad, lakaat ar gwad da redek, lakaat ar gwad da ruilhal ; *sein Blut für das Vaterland vergießen*, skuilhañ e wad evit e vro ; P. *Blut lecken*, kavout plijadur

oc'h ober udb, kemer goust gant udb, tennañ dudi eus udb.

3. [tr-] *Gut und Blut einsetzen*, *Gut und Blut opfern*, aberzhiñ e vuhez hag e holl vadoù, sec'h ha glas ; *von (aus) Fleisch und Blut sein*, bezañ graet gant kig hag eskern - bezañ kig hag eskern, fank ha bouilhenn pennkil-ha-troad - bezañ kig ha gwad - bezañ kigus (Gregor) ; *ich bin nur aus Fleisch und Blut*, me a zo kig ha gwad evel ar re all, graet on gant kig hag eskern evel ar re all ; *er ist mein Fleisch und Blut*, engehentet em eus anezhañ, kig eus va c'hig eo ; *in Fleisch und Blut übergehen*, dont gant udb da vezañ ur boaz, dont da vezañ un eil natur / dont da vezañ natur d'an den (Gregor) ; *wie Milch und Blut aussehen*, bezañ livrin ha flour he dremm, bezañ ur gigen vrav a blac'h ; *dies wird böses Blut verursachen*, ur gwall afer bennak en em gavo e penn kement-se (Gregor), afer fall a vo da bakañ abalamour d'an dra-se, jeu a vo da-heul an dra-se, reuz a savo diwar gement-se, kement-se en devezo heul, kement-se a denno da fall (da wall fin), droug a zeuio war-lerc'h kement-se, gwall efedoù a zeuio da-heul an dra-se, kement-se a denno da reuz (a denno gwalloù e-leizh d'e heul), kement-se a zeuio e drouziwezh, kement-se a zo ur frouezhenn fall ; [istor, polit.] *Blut und Boden*, gwad ha douar.

4. [dre skeud.] *er hat blaues Blut in den Adern*, un den a wad uhel eo, un den silet e wad eo, uhelwad eo a lignez, gwad nobl a zo en e wazhied ; *reines Blut haben*, bezañ rik a ouenn, bezañ a ouenn vat, bezañ a rumm vat, bezañ gouennet-mat ; *die Bande des Blutes*, ar gerentiez b., skoulmoù ar memes gwad lies. ; *es liegt ihm im Blut*, hennezh a zo bet krouet evel-se, a-vihanik emañ evel-se, an dra-se a zo en e wad, e-giz-se emañ, un tech a ouenn eo, ne ra nemet heuliañ e ouenn, ar ouenn a denn, diouz e ouenn e ra / en dailh-se ez a ganti / an dra-se a denn d'e natur / an dra-se a denn d'e had (Gregor), evel-se eo an dailh anezhañ, evel-se eo an dro anezhañ, an dra-se a zo ennañ, a-ouenn eo dezhañ, an danvez a zo ennañ da vezañ e-giz-se, e-giz-se eo dre natur, en e had emañ an dra-se, natur eo dezhañ bezañ e-giz-se, ar pleg a zo gantañ da vezañ e-giz-se ; *sein Blut schreit nach Rache*, goulenn a ra dial evit ar gwall bet graet d'e goskor ; [kr-] *das Blut verleugnet sich nicht*, el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - a ouenn da ouenn, war-lerc'h al laou ne vez ket c'hwen ; [dre heñvel.] *das Blut der Reben*, [ar gwin] an hini ruz g., ar sistr mouar g., Yann Vourdel g., ar gwad rezin g.

Blutabnahme b. (-, -n) : savadenn wad b., kemerad gwad g.

Blutader b. (-, -n) : [korf.] gwazhienn b. [liester : gwazhiennoù, gwazhied, gwazhioù], gwazhenn b., gwazhienn-degas b.

Blutalkoholgehalt g. (-s) : alkoolelezh g., alkoolwadvec'h g., gwadvec'h alkool g.

Blutampfer g. (-s, -) : [louza.] louzaouenn-an-ltron-Varia b., louzaouenn-ar-Basion b., ruwad g., teal ruz str.

Blutandrang g. (-s) : [mezeg.] taol-gwad g., stoc'had gwad g., darwazh g., P. tanijenn b.

Blutapfelsine b. (-, -n) : [louza.] orañjez ruz str.

blutarm ag. : 1. amwadek, diwad, anemek ; 2. [dre skeud.] paour-razh (-du, -rann), paour evel ur razh (evel ur razh dour, evel ur razh iliz, evel ur razh touzet), ken paour ha Job / paour-glez (Gregor), paour-glan, du da lazhañ, paour da lazhañ, paour-du e revr, paour-kollet, paour evel Job war e vern teil, paour-Lazar, paour da chikañ gant ar mailh, reuzeudik-meurbet e stad, reuzeudik evel ur c'hi, reuzeudik evel ar mein, reuzeudik evel ur pesk war an traezh, maleürus evel ar mein, paour evel ur c'hi, o tuañ gant ar vizer, paour a'r paourañ, paour eus ar paourañ.

Blutarmut b. (-) : langis b., diwad g., anemiezh b., amwad g.

Blutauswurf g. (-s,-würfe) : skop-gwad g., tuferezh gwad g., skopadur gwad g., kraostad gwadigellet g.

Blutbad n. (-s,-bäder) : drailh g., diframmadeg b., lazhadeg b., muntradeg b., aer b., etrelazhidigezh b., frigasenn b., karnaj g., gwall gamaj g., lazherezh g., gwad skuilhet a-liñvadoù ; *ein Blutbad anrichten*, lazhañ a-vras, lazhadegañ, beuziñ ur vro er gwad, skuilhañ gwad a-liñvadoù, en em vastariñ er gwad ha pep seurt torfedoù euzhus.

Blutbahn b. (-) : amredad ar gwad g., amred ar gwad g.

Blutbank b. (-,-en) : bank gwad g.

Blutbann g. (-s) : [istor, gwir] barnerezh torfedel g.

Blutbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez koad kampech str.

blutbefleckt ag. / **blutbeschmiert** ag. : gwadet, leunwad, leun a wad, gwad-holl, gwad a-labez tout, labezet a wad, intret a wad, leun a wad, gwad warnañ holl, gwadigellet, gwadek-bev, en e wad, marellet a wad, mastaret gant gwad.

Blutbild n. (-s,-er) : [mezeg.] hemogramm g., delun gwad g.

blutbildend ag. : [mezeg.] hemoplastek, gwadus.

Blutbildung b. (-) : [mezeg.] hemoplastiezh b., gwadusaat g.

Blutblase b. (-,-n) : [mezeg.] c'hwezigenn leun a wad b., gloevenn leun a wad b., klogorenn leun a wad b.

Blutbrechen n. (-s) : dislonkadenn wad b.

Blutbuche b. (-,-n) : [louza.] faou-ruz str.

Blutdruck g. (-s) : gwask ar gwad g., gwask talmerel g., P. pouez gwad g. ; *erhöhter Blutdruck*, gwask re uhel ar gwad g., uswask talmerel g. ; *niedriger Blutdruck*, gwask re izel ar gwad g., iswask talmerel g.

Blutdruckmesser g. (-s,-) : gwaskventer g.

blutdrucksenkend ag. : iswaskus ; *blutdrucksenkendes Mittel*, iswaskuzenn b.

blutdürstig ag. : sec'hed gwad dezhañ, gwadsec'hidik, kriz-groñs, ferv., garv ; *er ist ebenso blutdürstig wie sein Vater*, hennezh a zo kenkoulz kiger hag e dad, evel e dad ne ra ket van evit lakaat ar gwad da redek, evel e dad e plij dezhañ en em vastariñ er gwad ha pep seurt torfedoù euzhus.

Blüte b. (-,-n) : 1. bleuñv str., bleuñvadeg b. ; *duftende Blüten*, bleuñv frondus str. ; *die Blüten des Heidekrauts*, kleierigoù ar brug lies. ; *welkende Blüten*, bleuñv gweñv str. ; *die Bäume stehen in voller Blüte*, emañ ar gwez e barr (e kreiz, e bog) o bleuñv, emañ ar gwez e barr (e kreiz, e bog) o bleuñvadeg, emañ ar gwez en o bog, goloet eo ar gwez a vleuñv ; *der Ginster steht in Blüte*,

bleuñv a zo er balan, bleuñv a zo war ar balan, emañ ar balan e bleuñv ; *der Apfelbaum steht in Blüte*, emañ ar wezenn-avaloù en he bleuñv, emañ ar wezenn-avaloù e bleuñv ; *den Abfall der Blüten verursachen*, divleuniañ, divleuñviñ ; 2. [dre skeud.] barr g., barr ar brud g., kreiz ar brud g., bog ar brud b., kreiz ar sked g., bleuñvidigezh b., bleuñv str., bleuñvenn b., bleuñvadur g., bleuniadur g., boked g., hoal-vat b., prespolite g., finborte g., berzh mat g. ; *diese Schriften sind die Blüte der bretonischen Literatur*, bleuñv ar brezhoneg eo ar skridoù-se ; *in höchster Blüte*, en e gaerañ berzh, e barr e vrud, en e wir wellañ, e bog e vrud, e-kreiz e vrud, en e vog, e-kreiz e sked, oc'h ober berzh forzh pegement, oc'h ober berzh ken-ha-ken, oc'h ober berzh ken-ha-kenañ, oc'h ober berzh kenañ-kenañ, oc'h ober berzh mui-pegenn-mui, en e uhelañ, e bleuñv e vrud ; 3. bleuñv str., boked g., bokedad g., begenn b., dibab g., diuz g., gwir flourdiliz str., flourdilizenn b. ; *die Blüte der Ritterschaft*, ar bleuñv eus marc'heien ar vro, marc'heien a flourdilizenn ar vro, an diuz eus (an dibab eus, gwellañ) marc'heien ar vro, boked marc'heien ar vro, gwir flourdiliz eus marc'heien ar vro str. ; *die Blüte der Jugend*, an diuz (an dibab) eus an dud yaouank, gwellañ tud yaouank ar vro, gwir flourdiliz eus tud yaouank ar vro str., tud yaouank a flourdilizenn ar yaouankiz lies., ar bleuñv a'r re yaouank str. ; 4. *in der Jugendblüte*, e fleurenn e yaouankiz, e fleur e yaouankiz, yaouank-flamm ; *eine Frau in der Blüte ihrer Jahre*, ur vaouez en he bleuñv b., ur vaouez en he bleuñvenn b., ur vaouez en he boked b., ur vaouez e bog he c'hened b., ur vaouez en he gwellañ oad ; *in der Blüte des Alters*, *in der Blüte der Jahre*, *in der Blüte des Lebens*, e-kreiz e vent, e-kreiz e vrud, e-kreiz e oad, e-kreiz e yec'hed, en e vrud, e barr e vrud, e brud e oad, e-kreiz e ampartiz, en e oad flour / e barr e oad / e-kreiz an oad / yaouank-flour (Gregor), en e voked, en e vleuñv, en e amzer wellañ, en e wellañ oad, en e amzer gaerañ, e barr e nerzh, war ar barr, e kreñv e vrud, e kreñv e nerzh ; *in der Blüte der Jahre sterben*, bezañ diskaret en e vleuñv ; 5. [mezeg., dre heñvel.] burbu str., burbuenn b., porbolenn b. ; 6. bilhed-bank falset g.

Blutegel g. (-s,-) : [loen.] gwaderez b., gelaouenn b.

Blutegerling g. (-s,-e) : [kabell-touseg] rozig ar c'hoadoù g.

Bluteiter g. (-s) : [mezeg.] linwad g., lin brein g.

bluten V.gw. (hat geblutet) : 1. gwadañ, diwadañ, diwadañ gwad, teuler gwad, koll gwad ; *am Finger bluten*, bezañ e viz o (ti)wadañ, bezañ ar gwad o tiverañ eus e viz ; *aus der Nase bluten*, gwadañ dre ar fri, bezañ e fri o tiwadañ, bezañ e fri o wadañ, bezañ o wadañ dre ar fri, teuler gwad dre ar fri, bezañ gwad o redek eus e fri ; *er blutete heftig*, *er blutete stark*, P. *er blutete wie ein Schwein*, dont a rae ar gwad a vervadennoù eus e c'houli, redek a rae fonnus e wad eus e c'houli, e wad a rede evel ur vammenn, skuilhañ a rae e wad a-boullad (a-boulladoù), skuilhañ a rae puilh e wad, diruilhal a rae ar gwad diwar e c'houli, plomañ a rae e wad evel ur gorzenn, bouilhoù gwad (bouilhadoù gwad) a strinke eus e c'houli, ar gwad a zerede a vouilhoù bras eus e c'houli, strinkañ a rae e wad gant puilhentez ; 2. [dre skeud.] *das Herz blutet mir*, *die Seele blutet mir*, frailhet eo va c'halon, rannet eo va c'halon, daouhanteret eo va c'halon

gant an nec'hañs, difelpet eo va c'halon, mantrañ a ra va c'halon, daouhanterañ a ra va c'halon, frailhañ a ra va c'halon, rannañ a ra va c'halon, strakal (tarzhañ) a ra va c'halon gant ar glac'har, malet e vez va c'halon gant ar gloaz, emañ o valañ enkreiz ha glac'har, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, un diframm eo evidon ; **3. die Rebe blutet**, berañ a ra ar sabr diouzh ar winienn ; **4. P. er soll mir dafür bluten**, m'en talvezo dezhañ, e lêr a baeo, an distro am bo, tomm e vo d'e lêr, hennezh en devo war e groc'hen, koustañ a ray ker dezhañ, koustañ a ray ker d'e lêr, fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ, staotet he deus ar c'havr en e lavreg, me a lardo e billig dezhañ, n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se, n'eo ket graet an dra-se da vanac'h, nebaon ! hennezh a bako ganin-me.

Bluten n. (-s) : [mezeg.] diwadañ g.

Blütenblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn-vleuñv b., petalenn b., bleuñvzelienn b., delioù str. ; *die Blütenblätter fallen ab*, emañ ar bleuñv o tispluñvan.

Blütendecke b. (-,-n) : [louza.] yalc'h vleuñv b., goloenn vleuñv b., periant g.

Blütenhonig g. (-s) : mel g., sun-bleuñv g., nektar g.

Blütenhülle b. (-,-n) : [louza.] yalc'h vleuñv b., goloenn vleuñv b., periant g.

Blütenkelch g. (-s,-e) : [louza.] kalir g.

Blütenknospe b. (-,-n) : [louza.] broust bleunienn str., lagadenn vleunienn b.

Blütenkrone b. (-,-n) : [louza.] kurunenn b.

Blütenschlauch g. (-s,-schläuche) : [louza.] korzenn bollen b.

Blütenstand g. (-s) : [louza.] bleuñv str., bleuñvlec'hiadur g., lec'hiadur ar bleuñv g., bleuniadur g., bleuñvadur g., bleuñvadurezh b., bleuñvadeg b., bleuñvvokad g. ; *ähriger Blütenstand*, tañvouezennad b. ; *die Blütenstände gehen in Samen über*, krouiñ a ra greun er bleuñv, emañ ar bleuñv o vont e(n) had, emañ ar bleuñv o c'hreuniañ ; *die Blütenstände der Zwiebeln*, pennoù had an ognon lies.

Blütenstängel g. (-s,-) : [louza.] garenn b., korzenn b.

Blütenstaub g. (-s) : [louza.] brenn fleur g., pollen g., bleud-bleuñv g., bleuñvsper g.

Blütenstempel g. (-s,-) : [louza.] speg g., dared g.

Blutentnahme b. (-,-n) : savadenn wad b., kemerad gwad g.

blütentragend ag. : [louza.] bleuniaouek.

Blutentziehung b. (-,-en) : diwadadenn b., tenn-gwad g., toull-gwad g., gwadad g.

blütenweiß ag. : gwenn evel ul lilienn.

Blütenzweig g. (-s,-e) : skoultrig e bleuñv g.

Bluter g. (-s,-) : [mezeg.] hemofil g.

Bluterguss g. (-s,-ergüsse) : **1.** persduadur g., brondudur g., brundu g., brunduenn b., bloñsadenn b., bloñsadur g., bloñs g., chikerezh g., korreenn b., mortekinadur g. ; *mit Blussergüssen übersät*, persdu, bronduet, bloñset, meüret e gorf ; **2.** diver gwad g., skuilh gwad g., diwad g., bouilh gwad g., fennad gwad g.

Bluterkrankheit b. (-) : [mezeg.] hemofiliezh b. ; *die Bluterkrankheit wird von den Frauen weitervererbt und betrifft nur die Männer*, treuzkaset e vez an hemofiliezh gant ar merc'hed ha tizhout a ra nemet ar wazed.

Bluterzeugung b. (-) : [mezeg.] gwadusaat g.

Blütezeit b. (-,-en) : **1.** bleuñv g., bleuniadur g., bleuñvadeg b. ; **2.** [dre skeud.] barr g., barr ar brud g., kreiz ar brud g., bog ar brud b., kreiz ar sked g., bleuñvidigezh b., bleuñv str., bleuñvenn b., bleuñvadur g., bleuniadur g., boked g., hoal-vat b., prespolite g., finborte g., uhelañ g., berzh mat g. ; *die Blütezeit des Lebens*, an oad kaer g., an oad flour g., barr an oad g., barr an nerzh g.

Blutfaden g. (-s,-fäden) : *dünner Blutfaden*, strilh gwad g., strilhenn wad b., neudenn wad b., filenn wad b., rizenn wad b.

blutfarbig ag. : ruz-gwad, ruz evel ar gwad, a-liv gant ar gwad, el liv d'ar gwad, kenliv gant ar gwad, gwadek ; *dieser Wagen ist blutfarbig*, ar c'harr-mañ a zo el liv d'ar gwad, ar c'harr-mañ a zoug liv ar gwad.

Blutfarbstoff g. (-s,-e) : [kimiezh] hemoglobin g.

Blutfink g. (-s,-e) : [loen.] beuf g., beufig g., kiperuz g., beran g., P. baron g.

Blutfleck g. (-s,-e) : tarch gwad g., tarchadenn wad b., saotr gwad g., saotradenn wad b., stlabez gwad g.

Blutfluss g. (-es) : [mezeg.] flus gwad g., koll-gwad g., diwad g., gwadliñv g.

Blutflüssigkeit b. (-,-en) : [mezeg.] plasma ar gwad g.

blutflusstillend ag. : [mezeg.] ... gwadkaeañ, gwadkaeüs, gwadkaeer.

Blutgefäß n. (-es,-e) : [korf.] gwazhienn b. [*liester* gwazhied, gwazhioù].

Blutgefäßsystem n. (-s,-e) : [korf.] gwazhiadurezh b., benvegad kas ar gwad g.

Blutgemeinschaft b. (-,-en) : [nazi.] kumuniezh a wad b., kenwadelezh b.

Blutgericht n. (-s,-e) : [istor, gwir] barnerezh torfedel g.

Blutgerinnsel n. (-s,-) : kaouled gwad str., pouloud gwad str.

Blutgerinnung b. (-) : kaouledadur ar gwad g., kaoulidigezh b.

blutgerinnungshemmend ag. : [mezeg.] ... enepkaoulediñ, enepkaouleder ; *blutgerinnungshemmendes Mittel*, louzoù a-enep kaouledadur ar gwad g., louzoù enepkaoulediñ g., enepkaouleder g.

Blutgerüst n. (-es,-e) : [gwir] chafod g., dibennerez b., gwilhotin b.

Blutgeschwür n. (-s,-e) : gor g., gorad g., goradenn b., gouli-bev g., apotum g., droug-sant-Kirio g. ; *das Blutgeschwür ist ausgereift*, brein eo ar gor, fuloret eo ar gor, prest eo ar gor da ziskargañ e lin.

blutgetränkt ag. : gwadet, gwadek, gwadigellet, leun-wad, leun a wad, gwad-holl, gwad a-labez tout, intret a wad, labezet a wad, leun a wad, gwad warnañ holl, gwadek-bev, en e wad.

Blutgier b. (-) : ferveder g., ferveded b., krizder g., krizded b., feroni b.

blutgierig ag. : sec'hed gwad dezhañ, gwadsec'hidik, kriz-groñs, ferv ; *er ist ebenso blutgierig wie sein Vater*, hennezh a zo kenkoulz kiger hag e dad, evel e dad ne ra ket van evit lakaat ar gwad da redek, evel e dad e plij dezhañ en em vastariñ er gwad ha pep seurt torfedoù euzhus.

Blutgruppe b. (-, -n) : rumm-gwad g., rihz gwad g. ; *Kompatibilität der Blutgruppen*, kempadusted ar gwad b., gwadkempadusted b.

Blutgruppenbestimmung b. (-, -en) : [mezeg.] didermenadur ar rumm-gwad g., rihzañ gwadel g.

Bluthänfling g. (-s, -e) : [loen.] lineg-ruz g., lineg g., linaer g., milhoc'h g., sidan g., linegez b.

Blutharnen n. (-s) : [mezeg.] hematuriezh g.

Bluthochdruck g. (-s) : uswask talmerel g.

Bluthochzeit b. (-) : [istor] nozvezh sant Bertele (sant Bertelame) b. [lazhadeg an hugunoded e Pariz da ouel sant Bertele e fin miz Eost 1572].

Bluthund g. (-s, -e) : **1.** [loen.] ki-hemolc'h g., gwadgi g. [*liester gwadgon*] ; **2.** [dre skeud.] gwader g., penn-chatal gwadsec'hidik g., kozh loen gwadsec'hidik g., pezh fall a zen gwadsec'hidik g., loen brein gwadsec'hidik g., loen vil gwadsec'hidik g., loen fall gwadsec'hidik g., bosenn a zen gwadsec'hidik b., lec'hidenn a zen gwadsec'hidik b., paotr gagn gwadsec'hidik g., kiger g., lazher tud g.

Bluthusten n. (-s) : [mezeg.] skop-gwad g., tuferezh gwad g., skopadur gwad g.

blutig ag. : **1.** gwadek, leun-wad, leun a wad, gwad-holl, gwadet, gwad a-labez tout, gwadigellet, gwadigellek ; *blutige Hände*, daouarn leun-wad lies., daouarn gwadet lies., daouarn roget lies. ; *blutiges Gesicht*, dremm leun-wad b., dremm gwad-holl b., penn dourwad tout g. ; *blutiger Kampf*, stourm ruz g., emgann gwadek g. ; *blutiges Fleisch*, kig fresk-bev g., kig kriz-bev g. ; *blutige Absonderung*, dourwad g. ; *jemanden blutig schlagen*, skeiñ gant u.b. betek ar gwad (Gregor), skeiñ gant u.b. betek ma red ar gwad, P. reiñ gwin d'u.b. ; **2.** [dre skeud.] P. *es wird blutiger Ernst*, stardañ a ra an traoù, amañ ez eus ur gwall soubenn da gaout, rustaat a ra an traoù, bec'h a zo da gaout, bec'h a vo a-benn nebeut, ur gwall abadenn a zo da gaout, pebr a zo e-barzh ar soubenn, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn, treiñ a ra an traoù d'ar put, tost eo an tan d'ar stoub, start e vo an abadenn ; **3.** nevez-holl ; *blutiger Anfänger*, neveziaz g., unan glas e vege g., glazard g., neveziant g., belostig g., gwidor g., gwidorig g. ; *er ist noch ein blutiger Anfänger*, nevez eo c'hoazh war ar vicher, nevez eo c'hoazh er vicher, n'en deus ket uzet e vragoù kentañ c'hoazh, n'en deus ket kollet e hini glas c'hoazh, war e gentañ lamm emañ c'hoazh, war ar boulc'h kentañ emañ, war e dro gentañ emañ.

Blutigel g. (-s, -) : [loen.] gwaderez b., gelaouenn b.

Blut-Johanniskraut n. (-s, -kräuter) : [louza.] gwenterc'henn b.

blutjung ag. : yaouank-flamm, yaouank-flour, forzh yaouank.

Blutklee g. (-s) : [louza.] melchon-ruz str., melchon prim str.

Blutklümpchen n. (-s, -) / **Blutklumpen** g. (-s, -) : [mezeg.] kaouled gwad str., kaouledenn wad b., pouloud gwad str., pouloudenn wad b., kaledenn wad b., tamm gwad kaledet g. ; *ein Blutklümpchen*, ur gaouledenn wad b., un tamm gwad kaledet g., ur galedenn wad b., ur bouloudenn wad b.

Blutkonserve b. (-, -n) : [mezeg., treuzskuilhad gwad] sac'h gwad g., sac'had gwad g.

Blutkörperchen n. (-s, -) : globulenn b., korfigenn b., kellig b. ; *weißes Blutkörperchen*, globulenn wenn b., korfigenn wenn b., kellig wenn b. ; *rotes Blutkörperchen*, globulenn ruz b., korfigenn ruz b., kellig ruz b., hematienn b. [*liester hemati str.*].

Blutkraut n. (-s, -kräuter) : [louza.] *kleines Blutkraut*, pemparnel-bras g., primpinella g.

Blutkreislauf g. (-s) : amred ar gwad g., troadur ar gwad g. (Gregor), kas ar gwad er gwazhied g./b., red ar gwad er gwazhied g., red-dired ar gwad dre ar c'horf g., tremeniri ar gwad b. ; *den Blutkreislauf stimulieren*, lakaat ar gwad da labourat, divorediñ ar gwad, fraouaat ar galon.

Blutkruste b. (-, -n) : trouskenn b., trousk g., trouskennad b. ; *die Blutkruste löst sich von der Wunde ab*, didrouskennañ a ra ar gouli.

Blutkuchen g. (-s, -) : kaouled gwad str., pouloud gwad str.

Blutlache b. (-, -n) : poullad gwad g., poull gwad g. ; *er lag in einer Blutlache*, gourvezet e oa en e wad (en ur poullad gwad).

blutleer ag. : diwad, marvlivet.

blutlos ag. : diwad.

Blutmangel g. (-s) : [mezeg.] diwad g., anemiezh b., amwad g.

Blutnummerierung b. (-) : niveradur ar c'helligoù gwad g.

Blutopfer n. (-s, -) : **1.** lazroad g., lidlazhadenn b., aberzh gwadek g. ; **2.** lidlazed [*liester lidlazihi*] g. ; **3.** [dre astenn.] aberzhed [*liester aberzhihi*] g.

Blutorange b. (-, -n) : [louza.] orañjez ruz str.

Blutpfropf g. (-s, -e) : [mezeg.] trombuz g.

Blutplasma n. (-s) : plasma ar gwad g.

Blutplättchen n. (-s, -) : pladan g., trombokit str.

Blutprobe b. (-, -n) : [mezeg.] **1.** elfennerezh gwad g. ; **2.** savadenn wad b., kimerad gwad g.

Blutrache b. (-) : vendetta g., dial gwadek g., veñjañs wadek b.

Blutrausch g. (-es, -räusche) : gwallambren wadsec'hidik b., gwallalter gwadsec'hidik g., barr follentez gwadsec'hidik g., kaouad follez gwadsec'hidik b.

blutrot ag. : **1.** ruz-gwad, ruz evel ar gwad, a-liv gant ar gwad, el liv d'ar gwad, gwadek ; *dieser Wagen ist blutrot*, ar c'harr-mañ a zo el liv d'ar gwad ; **2.** gwadet, leun-wad, leun a wad, gwad-holl, gwadigellet, gwad a-labez tout, labezet a wad, intret a wad, leun a wad, gwad warnañ holl, gwadek-bev ; **3.** [dre skeud.] *er wird blutrot*, dont a ra ruz-glaou (ruz-grenn) e benn.

blutrünstig ag. : **1.** gwadek, gwadet, gwadigellet, leun-wad, leun a wad, gwad-holl, gwad a-labez tout, labezet a wad, intret a wad, leun a wad, gwad warnañ holl, gwadek-bev ; *blutrünstiger Film*, euzhfilm g., film spont g. ; **2.** [dre astenn.] sec'hed gwad dezhañ, kriz-groñs, gwadsec'hidik, ferv, digemez ; *er ist ebenso blutrünstig wie sein Vater*, hennezh a zo kenkoulz kiger hag e dad, evel e dad ne ra ket van evit lakaat ar gwad da redek, evel e dad e plij dezhañ en em vastariñ er gwad ha pep seurt torfedoù euzhus.

Blutsauerampfer g. (-s, -) : [louza.] louzaouenn-an-ltron-Varia b., louzaouenn-ar-Basion b., ruwad g., teal ruz str.

Blutsauger g. (-s,-) : 1. [loen.] gwadsuner g., suner-gwad g. ; **a)** gwaderez b., gelaouenn b. ; **b)** suner-gwad g., vampir g. ; 2. [dre skeud.] diwader g., suner g., suner arc'hant g., ever gwad g., naoneger g., buhezsuner g.

Blutsaugerei b. (-) : [dre skeud.] sunañ gwad g., sunerezh gwad g., gwadsunerezh g.

Blutsband n. (-s,-e) : *Blutsbande*, skoulmoù ar gwad lies., kenliammoù ar gwad lies., ereoù ar gwad lies.

Blutsbruder g. (-s,-brüder) : breur dre wad kenvesket g., breur a wad g.

Blutsbrüderschaft b. (-,-en) : emglev dre wad kenvesket g.

Blutschande b. (-) : gwadserc'h g., gadaliezh etre kar ha karez b., gwadorged g., karembardur g.

blutschänderisch ag. : gwadserc'hek, gwadorgedus, ... gwadorged, ... gwadserc'h.

Blutschuld b. (-,-en) : [gwir] torfed a zellez ar marv g., muntr g., denlazh g., lazh g., lazhadenn b.

Blutschwamm g. (-s,-schwämme) : [mezeg.] hemangiom g., frezenn b.

Blutschweiß g. (-es) : c'hwezenn ruz b., c'hwezenn a wad b.

Blutsenkung b. (-) : [mezeg.] 1. gouzedadur ar gwad g., gouzediñ ar gwad g. ; 2. gwiriadur tizh gouzediñ ar gwad g.

Blutserum n. (-s) : gwadveiz g., dourwad g.

Blutsfreund g. (-s,-e) : [koz] 1. kar kenwad g. ; 2. breur dre wad kenvesket g., breur a wad g. ; 3. kenvroad g., paotr va bro g., broad g. [*liester* broidi, broiz], bro g. [*liester* broiz, broeziz].

Blutspeien n. (-s) : [mezeg.] skop-gwad g., tuferezh gwad g., skopadur gwad g.

Blutspende b. (-,-n) : 1. road gwad g. ; 2. reiñ gwad g.

Blutspenden n. (-s) : reiñ gwad g.

Blutspender g. (-s,-) : roer gwad g.

Blutspucken n. (-s) : [mezeg.] skop-gwad g., tuferezh gwad g., skopadur gwad g.

Blutspur b. (-,-en) : aridennad wad b., tresoù gwad lies.

Blutstein g. (-s,-e) : [mengleuz.] maen-gwad g., hematit ruz g.

blutstillend ag. : [mezeg.] ... gwadkaeañ, gwadkaeüs, gwadkaeer ; *blutstillendes Mittel*, gwadkaeer g.

Blutstillerin b. (-,-nen) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.

Blutstrahl g. (-s,-en) : strink gwad g., strinkad gwad g., strinkadenn wad b., flistr gwad g., flistrad gwad g., flistradenn wad b. ; *ein mächtiger Blutstrahl*, ur pezh flistradenn wad g.

Blutstrieme b. (-,-n) : [mezeg.] persduadur g., brondudur g., brondu g., bronduenn b., bloñsadenn b., bloñsadur g., bloñs g., chikerezh g., korreenn b.

Blutstropfen g. (-s,-) : takenn wad b.

Blutströpfchen n. (-s,-) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.

Blutstuhl g. (-s) : fank gwadigellek g., kaoc'h gwadigellek g., failhañs gwadigellek g.

Blutsturz g. (-es,-stürze) : gwadliñv a vervadennoù g., diwaderezh a-boullad (a-boulladoù) g., koll-gwad spontus g., taol gwad g.

blutsverwandt ag. : kenwad, kompez.

Blutsverwandte(r) ag.k. g./b. : kar kenwad g., kar kompez g. ; *Heirat zwischen Blutsverwandten*, dimeziñ etre kerent kenwad g., dimeziñ kenwadel g. ; *wir sind Blutsverwandte*, kenwad omp, kenwad eo ganin.

Blutsverwandtschaft b. (-,-en) : kenwadelezh b.

blutt ag. : [Bro-Suis] noazh.

Bluttat b. (-,-en) : muntr g., denlazh g.

blütern V.gw. (hat geblüht) : [Bro-Suis] mont en noazh, mont en e noazh, en em lakaat en noazh, en em lakaat en e noazh.

Bluttaufe b. (-,-n) : [lu, dre skeud.] kentañ kemer-perzh en un emgann g., badeziant ar gwad b.

Bluttransfusion b. (-,-en) : treuzwazhiadur g., treuzskuilh gwad g., treuzskuilhad gwad g., treuzskuilhadur gwad g., treuzskuilhadenn wad b., treuzskuilhañ gwad g.

bluttriefend ag. / **blutüberströmt** ag. : gwadet, leunwad, leun a wad, gwad-holl, gwadigellet, gwad a-labez tout, labezet a wad, leun a wad, gwad warnañ holl, gwadek-bev, en e wad.

Blutübertragung b. (-,-en) : treuzwazhiadur g., treuzskuilh gwad g., treuzskuilhad gwad g., treuzskuilhadur gwad g., treuzskuilhadenn wad b., treuzskuilhañ gwad g.

Blutung b. (-,-en) : 1. [mezeg.] gwadliñv g., red-gwad g., koll-gwad g., diwadañ g., flus-gwad g., diwad g. ; *innere Blutung*, gwadliñv diabarzh g., taol-gwad g. ; 2. amzerioù lies., mizioù lies., bleuñv str., merkoù lies., diwad miziek g., flus-gwad miziek g., koll-gwad miziek g.

blutunterlaufen ag. : strinkelloù gwad bloñset ennañ, bloñset, bronduet, meüret ; *sein Körper weist blutunterlaufene Flecke auf*, gwall vloñset eo e gorf, gwall vronduet eo e gorf, gwall veüret eo e gorf, persduadurioù a zo war e gorf, brondudurioù a zo war e gorf, bloñsoù a zo war e gorf.

Blutunterlaufung b. (-,-en) : [mezeg.] persduadur g., brondudur g., brondu g., bronduenn b., bloñsadenn b., bloñsadur g., bloñs g., chikerezh g., korreenn b.

Blutuntersuchung b. (-,-en) : [mezeg.] elfennerezh gwad g.

Blutvergießen n. (-s) : skuilh gwad g., skuilherezh gwad g., red gwad g. / skuilhadeg wad b. (Gregor) ; *ohne Blutvergießen*, hep gwad skuilhet, hep skuilhañ an disterañ takenn wad, hep bezañ skuilhet gwad den.

Blutvergießer g. (-s,-) : skuilher gwad g.

Blutvergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] gwadlestegzh b., septikemiezh b.

Blutverlust g. (-es,-e) : gwadliñv g., red-gwad g., koll-gwad g., diwadañ g., diwad g.

blutverschmiert ag. : gwadet, leunwad, leun a wad, gwad-holl, gwadigellet, gwad a-labez tout, labezet a wad, intret a wad, leun a wad, gwad warnañ holl, gwadek-bev, marellet a wad.

blutverträglich ag. : [mezeg.] gwadkempadus.

Blutverträglichkeit b. (-) : gwadkempadusted b., kempadusted ar gwad b.

Blutwäsche b. (-,-n) : [mezeg.] hemodializ g.

Blutwasser n. (-s) : gwadveiz g., dourwad g.

Blutweiderich g. (-s,-e) : [louza.] haligez str.

blutwenig ag. : [dre skeud.] gwall nebeut, izel spontus o niver.

Blutwurst b. (-,würste) : gwadegenn b., glazien g., braoued g. ; *frische Blutwürste*, freskad g.
Blutwurstbrei g. (-s,-e) : [kegin.] yod gwad g., yod gwadegennoù g.
Blutwurz b. (-,-en) : [louza.] seizhdelienn b.
blutzellbildend ag. : hemoplastek, gwadus.
Blutzeuge g. (-n,-n) : [relij.] merzher g.
Blutzirkulation b. (-) : emred ar gwad g., troadur ar gwad g. (Gregor), kas ar gwad er gwazhied g./b., red ar gwad er gwazhied g., tremeniri ar gwad b. ; *die Blutzirkulation stimulieren*, lakaat ar gwad da labourat, divorediñ ar gwad, fraouaat ar galon.
Blutzoll g. (-s,-zölle) : aberzh gwad g., aberzh buheziou g., dle paeet d'an Ankou g.
Blutzucker g. (-s) : glukoz ar gwad g.
Blutzuckerspiegel g. (-s,-) : glukozwadvec'h g., gwadvec'h glukoz g. ; *Höhe des Blutzuckerspiegels*, bec'h ar glukoz er gwad g.
Blutzufuhr b. (-,-en) : eroueriadur g.
BLZ b. (-) : [berradur evit **Bankleitzahl**] kod bank g., boneg vank b., daveennoù an ti-bank lies.
BMI g. (-) [berradur evit **Body-Mass-Index**] : FTK g., feuriader tolz korf g.
b-Moll n. (-) : [sonerezh] si leiañ g., si minor g.
BND g. (-s) : [berradur evit **Bundesnachrichtendienst**] servij titouriñ ar c'hevread g., servij spiarezh ar c'hevread alaman g.
BNE n. (-s) : [berradur evit **Bruttonationaleinkommen**] produadur broadel gros g., PBG g., produadur broadel kriz g., PBK g., kenderc'h broadel kriz g., KBK g.
Bö b. (-,-en) : avelaj g., barr-avel g., barrad-avel g., boutad-avel g., taol-avel g., taolad avel g., kaouad avel b./g., reklom g., rugenn b., rizenad avel b., taolad avel g., fourrad g., froud-avel g., froudenn-avel b., korvent g., korventenn b., tarz-avel g. ; *in Böen auffrischende Winde*, avel hag a c'hwezh a-stroñs g., avel rizennek g., ravalioù lies. ; *diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen*, delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torront an avelioù bras ; *wir sind in eine Sturmbö geraten*, paket hor boa kaouadoù avel, paket hor boa un taol amzer fall, paket e oa bet un taol amzer fall ganeomp, paket hor boa reklom ha rugenn.
Boa b. (-,-s) : boa g., naer-ejen b. ; *Boa constrictor*, boa moustrer g.
Bob g. (-s,-s) : [sport] bobsleigh g., bob g.
Bobbahn b. (-,-en) : [sport] roudenn vobsleigh b.
Bobfahren n. (-s) : [sport] bobsleigh g., bob g.
Bobfahrer g. (-s,-) : [sport] blenier bobsleigh g., bober g.
Bobsleigh g. (-s,-s) : [sport] bobsleigh g., bob g.
Bobsport g. (-s) : [sport] bobsleigh g., bob g.
Bocage-Landschaft b. (-,-en) : garzhaoueg b.
Boccia n./b. (-,-s) : c'hoari-bouloù g., petank italian g.
Boche g. (-,-s) : [gwashaus] Boch g. [*liester* Boched].
Bock¹ g. (-s, Böcke) : **1.** [loen.] bouc'h g. ; *Steinbock*, kragvouc'h g. ; **2.** maout g., hourz g., tourz g., maout-tourz g., maout-tarz g., maout-tourc'h g. ; *wie ein Bock kämpfen*, maoutañ, tourtañ, terchal ; **3.** [kr-l] *den Bock zum Gärtner machen*, bazañ an hoc'h, lakaat ar baz war an hoc'h, lakaat ar bleiz gant e zeñved ; **4.** [dre skeud.] P.

alter, geiler Bock, kozh straker g., troñs lostenn g., paourkaezh loaver g., riboter g., tourc'h g., bouc'h g., bouc'h-pilhoù g., pitaou(a)er g., pitaouer brein g., pitaouaer spontus g., sapre pitaouaer g., mell pitaouaer g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., treitour merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gaster g., gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., flemmer g., reder g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., targazh g., tarv g., gad b., tarv-gad g., kilhog g., orgedour g., pailhard g., pampalard g., gadal g., gastaouer kozh g., bouc'h kozh / kozh bouc'h (Gregor), ki gaol g., paotr kailh g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g., den friant war plijadur ar c'horf g. ; *sturrer Bock*, penneg g., klopenneg g., penn touilh g., pennnolog g., tourc'h-dall g., penn kalet a zen g., spered dibleg a zen g., den diaes ober outañ g., den teuc'h en em ober outañ g., den start g., penn tev g., tarin a baotr g., mul bras g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., paotr Kerbennek g. ; *das ist ein sturrer Bock*, hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom : el lec'h e kouezh e chom, hennezh en deus lod e Kerbennek ; *steifer Bock*, amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., kozh palastr g., Yann seitek g., bouc'h e revr g., den kropet g., Yann banezenn g., Yann ar peul g., Yann ar peul karr g., Yann yod g., Yann traped g. ; **5.** [tr-l] *einen Bock aufsetzen*, ober e benn kalet (e benn fall), c'hoari e benn fall, kilverziñ ; **6.** *einen Bock schießen*, a) ober toutig-penn, ober (c'hoari) patati, ober lamm-chouk-e-benn, ober lamm-penn, ober lamm-penn-dibenn, pennboelliñ ; b) [beiadur, fallvarch] skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, fallvarchiñ, ober ur bourd, mont hebiou, mont botoù-koad hag all e-barzh, lazhañ ar c'hi e-lec'h ar c'had, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall ; **7.** *weinen, als ob einen der Bock stieße*, gouelañ a-douradoù, gouelañ a-stroñsadoù, gouelañ a-reuziadoù, leñvañ a-frapadoù ; **8.** *hol mich der Bock !* d'an diaoul da'm lonkañ ! daonet 'vin ! daonet e vo mil va ereoù ! daonet 'vo va ene (chipot-holen va mamm-gozh, chipot-holen va c'hazh, kroc'hen va c'hazh, kroc'hen va ene, kroc'hen kurunoù va ene) ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! kern va buoc'h ! ; **9.** *den Bock umstoßen*, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; **10.** [dre heñvel.] skaon g./b., brich b. ; *Kutscherbock*, brich ar paotr-karr b., bank ar paotr-karr g. ; **11.** [sport] marc'h-koad g. ; *Bock springen*, a) lammat war ar marc'h-koad ; b) c'hoari fion, c'hoari anfon, c'hoari patati, c'hoari lamm-maout, ober patati ; c) [a-wechoù] ober toutig-penn, ober lamm-chouk-e-benn, ober lamm-penn, ober lamm-penn-dibenn, pennboelliñ ; **12.** eskemmer g. ; **13.** [tekn.] tint g., marc'h-koad g., gavr b., marc'h-karr g., treustel b. ; *Fassbock*, tint barrikenn g. ; **14.** [louza.] taolaj str. ; **15.** [sonerezh] binioù-ilin g. ; *mundgeblasener Bock*, binioù-kozh g., binioù-bihan g. ; **16.** [dre skeul.] P. *ich habe keinen Bock, in die Schule zu gehen*, diegi (kerteri, lure, prederi) am eus o vont d'ar skol, e chal emañ da vont d'ar skol, n'on ket lamprek evit mont d'ar skol, karnañ a ran da vont d'ar skol, n'em eus ket lañs da vont d'ar skol ;

er hatte keinen Bock, in die Schule zu gehen, n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - ne oa ket lamprek evit mont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol - ne'z eas ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol ; *ich habe keinen Bock darauf*, n'em eus tamm c'hoant d'en ober ; *ich habe Bock auf ein Bier*, c'hoant bier am eus, ur banne bier a zafe ganin bremañ, pakañ a rafen a-walc'h ur banne bier, ne vefe ket drouk ganin pakañ ur banne bier.

Bock² n. (-s) : bier uhelvervet g.

bockbeinig ag. : amjestr, amsent, treuz, pennek, kilpennek, aheurtet, tev e voned, penn-treuz, kamm e spered, disuj, rekin a spered.

Bockbier n. (-s,-e) : bier uhelvervet g.

Böckchen n. (-s,-) : [loen.] bouc'hig g., menn g.

bocken V.gw. (hat gebockt) : 1. fringal, tripal ; 2. aheurtiñ ; 3. mouzhañ, frinkal, rebarbiñ, rebekat, ourzal.

Böcker g. (-s,-) : [louza.] taolaj str.

bockig ag. : pennek, aheurtet, kilpennek, moulbennek, tev e voned, kamm e spered, ginet, penn-treuz, rekin a spered ; *er ist bockig*, hennezh a zo hek, hennezh a zo heg en e gorf, ur spered rekin eo, hennezh a zo ur spered kamm, unan treuz eo hennezh, un abeger eo, hennezh a zo un teod abegus a zen, hennezh a zo un arzaeler.

Bockkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-kornek g., gwrac'h b.

Bockkran g. (-s,-kräne) : [tekn.] gavr b., gavr-houam b., porchet diskargañ g.

Bocklamm n. (-s,-lämmer) : [loen.] bouc'hig g., menn g.

Böcklein n. (-s,-) : 1. [loen.] bouc'hig g., menn g. ; 2. [louza.] taolaj str.

Bockleiter b. (-,-n) : divskeul b.

Bockmist g. (-es) : garzajoù lies., konirioù lies., diotiez b., sotonioù lies., diotajoù lies., tarielloù lies., jaodreouù lies., amiodajoù lies. ; *Bockmist bauen*, ober garzajoù, ober konirioù, alkaniñ, dekoniñ, ober ar brasañ sotonioù, abostoliñ, dirollañ, mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), diboellañ, pennfolliñ, mont e benn e gin, koll e benn, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, mont ganto, ober un tamm mat a ziroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan.

Bockmühle b. (-,-n) : milin avel b.

Bockpfeife b. (-,-n) : binioù-bras g. [*liester* biniawoù-bras]

Bocksauge n. (-s,-n) : [louza.] maendarzh lagad-bouc'h g.

Bocksbart g. (-s,-bärte) : 1. [louza.] sarsifi str., sarsifienn b. ; 2. [louza.] bouchig gavr g. ; 3. [dre heñvel., barv] bouchig g.

Bocksbeere b. (-,-n) : [louza.] kastrilhez du str.

Bocksbeutel g. (-s,-) : 1. [loen.] yalc'hoù bouc'h lies. ; 2. [dre heñvel.] boutailh yalc'hheñvel b. ; 3. gwin Frankonia g.

Bocksdom g. (-s,-en) : [louza.] goji str.

Bocksfuß g. (-es,-füße) : troad skalfek g., troad diaoul g.

Bockshorn n. (-s,-hömer) : 1. [loen.] korn bouc'h g. ; 2. [dre skeud.] P. *jemanden ins Bockshorn jagen*, lakaat u.b. da lentañ, ober aon d'u.b., abañ u.b., lakaat u.b. da foerañ, spontañ (spouronañ, lorc'hañ) u.b., teuler spouron e kalon u.b., plantañ aon en u.b., ober (lakaat) aon d'u.b., lakaat aon da sevel e kalon u.b., lakaat aon da sevel gant u.b., reiñ un tamm spont d'u.b., reiñ ur pezh spont d'u.b., estlammiñ u.b. ; *sich von jemandem ins Bockshorn jagen lassen*, foerañ dirak u.b. ; *du wirst ihn wohl nicht ins Bockshorn jagen können*, hennezh ne soc'ho ket ganit.

Bockspringen n. (-s) : 1. patati g., lamm-maout g. ; *Bockspringen spielen*, *Bockspringen machen*, c'hoari fion, c'hoari anfion, c'hoari patati, c'hoari lamm-maout ; 2. [sport] lamm war ar marc'h-koad g.

Bocksprung g. (-s,-sprünge) : 1. lamm-gavr g., fringadenn b., tripadenn b. ; *Bocksprünge*, fringerezh g. ; *Bocksprünge machen*, gavrlamm, fringal, fringalañ, fringellat, dizoac'hañ, friantañ ; *sie machte Bocksprünge*, lamm a rae evel un heizez ; 2. patati g., lamm-maout g. ; 3. [sport] lamm war ar marc'h-koad g.

Bockstoß g. (-es,-stöße) : talad g., taol-tourt g., tourtad g.

Bockwurst b. (-,-würste) : silzig [*da vezañ adtommet en dour*] str.

Bockwurz b. (-,-en) : [louza. *Pimpinella saxifraga*] pempiz str., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b., urlaoueg maendarzh g., urlaoueg torr-maen g.

Bodden g. (-s,-) : bae g., ouf g., pleg-mor g., loc'h b., paludenn b., morlenn b.

Boden g. (-s, Böden) : 1. douar g., tachenn b. ; *unebener Boden*, lec'h diblaen g., tachenn digompez g. ; *ein ergiebiger Boden*, douar druz (strujus, mat, stu, pinvidik) g. ; *karger Boden*, douar krin g., krinenn b., douar tagn g., douar gay g., douar treut g., douar distruj g., douar dizampled g., gagn b., douar da blantañ chas g. ; *saure Boden*, douar trenk g. ; *nasser Boden*, douar gleb g., douar dous g. ; *tiefgründiger Boden*, douar hag a zo kondon ennañ g., douar hag en deus kondon g. ; *dort geht der Ackerboden nicht sehr tief, sodass man seine Zuflucht zu reichlicherer Düngung nehmen muss*, eno n'eus ket kalz a doullañ ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus ket kalz a gondon ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus nemet douar krakik (douar bas, douar berr, douar skars) ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez, eno n'eus nemet bazidi ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez ; *dieser Boden bleibt feucht*, an douar-mañ a zalc'h e zouster ; *der Pflug reißt den Boden auf*, an arar a rog an douar ; *den Boden urbar machen*, digeriñ (terriñ) douar, difraostañ ur pezh douar / digeriñ douar kozh (Gregor) ; *den Boden ebnen*, kompezañ (plaenaat) an dachenn ; *gestampfter Boden*, douar palumet g. ; *schwerer Boden*, douar pounner g., douar priek g., arbrad g., douar kourrez g. ; *sandiger Boden*, douar sabronek g. ; *den Boden bebauen*, labourat douar, labourat an douar, gounit douar, gounit parkoù, derc'hel douar, meskañ douar ; *den Boden schlampig bearbeiten*, pismigañ douar.

2. [tr-l] douar g., leur b., sont g., plant g., tachenn b., lañs g., hent g. ; *fester Boden*, kaled g. ; *auf ebenem Boden*, a-rez an douar, war an douar, en adraoñ ; *auf dem bloßen Boden schlafen*, *auf hartem Boden schlafen*, *auf dem blanken Boden schlafen*, kousket war ar mort, kousket war an douar noazh, kousket war ar c'haled, kousket war an douar-ran, kousket war an douar rik, kousket war an douar yen (Gregor) ; *jemanden zu Boden werfen*, *jemanden zu Boden strecken*, *jemanden zu Boden schlagen*, diskar u.b. d'an douar, strinkañ u.b. en (war an) douar, stlepel u.b. d'an douar (d'an traoñ), reiñ douar d'u.b., tintañ u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e laz d'u.b., ledañ u.b. ouzh torgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. ouzh an dorgenn, astenn u.b. war ar bratell, diskar (distroadañ, c'hweniañ, linkañ, douarañ, torgennañ, gwintañ, leurennañ, tumpañ) u.b., pradañ u.b., dibradañ u.b., astenn u.b. war e bevar ivin, ober d'u.b. astenn e bevar ivin, kas u.b. da vuzuliañ an douar, diskar u.b. hed-blad e gorf, kas u.b. da lipat pri, lakaat u.b. da vuzuliañ an douar, teuler u.b. d'an douar, drammañ u.b., pilat u.b., pilat u.b. d'an douar, dornañ u.b., pladañ u.b., [gouren e Breizh] kas u.b. da zebriñ brenn ; *jemanden zu Boden schleudern*, leurennañ u.b. evel ur c'hwist ; *zu Boden gestreckt werden*, *zu Boden gehen*, lipat pri, tapout lamm, kaout un douarc'hennad, kouezhañ ouzh torgenn, kouezhañ d'an douar, ruilhal war an douar, [gouren e Breizh] bezañ kaset da zebriñ brenn ; *am Boden bleiben*, chom war ar rampev, chom ouzh torgenn ; *zu Boden drücken*, flastrañ ; *die Soldaten drückten sich flach an den Boden*, *um sich vor den Kugeln zu schützen*, douarañ (pladañ) a rae ar soudarded evit kuzhat diouzh an tennoù ; *zu Boden blicken*, sellet ouzh traoñ, sellet war-draoñ, sellet a-bouez-traoñ, sellet war-du an douar, sellet davit (da gaout) bro ar saout ; *auf den Boden legen*, leuriañ, lakaat war al leur ; *eine Decke auf dem Boden breiten*, astenn ur pallenn war al leur, ledañ ur pallenn war al leur, astenn ur pallenn war blad al leur, ledañ ur pallenn war blad al leur ; *auf den Boden fallen*, kouezhañ war al leur ; *zu Boden fallen*, kouezhañ war al leur, kouezhañ war an douar, mont d'an douar, douarañ, tapout lamm, kaout lamm, pakañ ul lamm, mont ouzh torgenn, kouezhañ ouzh torgenn, tapout un dorosennad ; *festen Boden unter den Füßen haben*, a) bezañ war ar c'haled. b) [dre skeud.] bezañ start war e sichenn, bezañ start war e dachoù, bezañ aes war e dachoù, bezañ plom war e dachoù, bezañ start war e elloù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, bezañ keinet mat, bezañ krefiv e gein, bezañ krefiv e chouk ; *den Boden unter den Füßen verlieren*, koll sont, koll plant, mont er-maez ar sont, bezañ en dour-koll, mont en dour-koll ; *an Boden verlieren*, koll tachenn, koll lañs ; *an Boden gewinnen*, gounit tachenn, luskañ war-raok ; *jemandem Boden abgewinnen*, gounit tachenn (lañs, hent) war u.b. ; *auf guten Boden fallen*, kouezhañ en douar mat ; *ihm brannte der Boden unter den Füßen*, klevet a rae c'hwezh ar rost, poent bras e oa dezhañ skarañ, birviñ a rae war e dreid gant ar c'hoant mont kuit, birviñ a rae gant ar mall da vont kuit, deuet e oa da vezañ tomm dezhañ, deuet e oa e bleigenn da

vezañ gwall arvarus ; *wieder auf den Boden der Tatsachen zurückkehren*, distreiñ war tachenn ar gwirvoud, tapout douar en-dro ; *auf dem Boden der Tatsachen bleiben*, chom krog start en e zouar ; *etwas aus dem Boden stampfen*, krouiñ udb eus (gant) netra (Gregor), ober udb gant netra, krouiñ udb diwar netra ; *aus dem Boden schießen*, trummgreskiñ ; *aus dem Boden schießende Stadt*, trummgêr b. ; *dem Erdboden gleichmachen*, diskar (udb) rez an douar / lakaat (udb) e rez an douar / lakaat da get / lakaat da netra (Gregor), diskar a-benn-font, peurziskar, dismantrañ a-grenn, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, peurzistrujañ, kas da get, kas da netra, kas war netra, kas da vann, kas da neuz, goullonderiñ ; [dre skeud.] *den Boden vorbereiten*, ober hent en-dro d'ar park, seniñ ar c'hloc'h ; *am Boden zerstört*, gwall vantret ; *sie war am Boden zerstört*, chif bras he doa, dinerzhet da vat e oa, gwir-c'hlac'haret e oa, mantret e oa he c'halon gant glac'har, digalonekaet-naet e oa, dinerzh ha digalon e oa, ur vantr galon a oa kouezhet warni, trec'het e oa gant ar glac'har, malet e oa he c'halon gant ar gloaz, plaouiet e oa gant an enkrez hag an doan, plaouiet e oa gant an dic'hoanag hag ar glac'har, en he brasañ anken edo, en he holl ankenioù edo, izel e oa kouezhet he banniel ganti, izelaet e oa he bannieloù ganti, kouezhet e oa he bannieloù ganti, don e oa aet en he c'halon gouli ar c'herse, chomet e oa en diaskren.

3. *Grund und Boden*, douaroù lies., madoù lies. ; [dre skeud.] *in Grund und Boden verdorben*, gwastet (brein) penn-da-benn, brein ken ez eo, kollet da vat, brein en e had, brein-tuf, brein-put, brein-hudur, brein-teil, brein betek mel e eskern, brein betek an du.

4. [dre astenn.] sol g., strad g., goueled g., foñs g., revr g., tal g., deun g., font g. ; *der Boden des Meeres*, sol (strad, goueled, foñs, deun) ar mor g. ; *der Boden des Topfes*, foñs ar pod (ar gaoter, ar gastelodenn) g., goueled ar pod g. / strad ar pod g. (Gregor), deun ar pod g., font ar pod g. ; *auf dem Boden der Tasse sind Kaffeespuren zu sehen*, ur gramenn a zo e foñs ar volenn kafe, kramennet eo foñs ar volenn gafe ; *der Boden des Fasses*, tal ar varrikenn g., deun ar varrikenn g., strad ar varrikenn g. (Gregor) ; *der Boden des Brunnens*, foñs (lost) ar puñs g., goueled ar puñs g. (Gregor) ; *der Boden der Hose*, foñs ar bragoù g., ar fokenn b. ; *ein Koffer mit doppeltem Boden*, ur valizenn (gant) daou foñs b. ; *den Boden ausschlagen*, didalañ, difontañ, distradañ, disoliañ, direvrañ, dizeunañ ; *mit einem Boden versehen*, foñsañ, revriñ, stradañ, deunañ, talañ.

5. *Dachboden*, sanailh b., solier b., grignol b., kalatrez b., greunier g., stlank g., kambr b., krec'h an ti g., nec'h g., penn nec'h an ti g. ; *Erdboden*, rez an douar g., adraoñ g. ; *auf demselben Boden wohnen*, bezañ o chom er memes solier (er memes estaj).

6. *den italienischen Boden betreten*, erruout war tachenn Bro-Italia, erruout war douar Bro-Italia.

7. [dre skeud.] *auf dem Boden der Verfassung*, diouzh al lezenn-diazez, hervez ar vonreizh, war ziaz ar Vonreizh ; *auf dem Boden der Erfahrung*, dre (diwar) skiant-prenañ, diwar chem, diwar chemet.

Bodenabschwemmung b. (-, -en) : krignañchadur g., dirañvadur g.

Bodenabstand g. (-s,-stände) : 1. [nij.] uhelder nijal e-keñver gorre an Douar g. ; 2. [kirri] esoù dindan g., frankter dindan g.

Bodenanleihe b. (-,-n) : [arc'hant.] amprest evit prenañ douar g., amprestadenn evit prenañ douar b.

Bodenbearbeitung b. (-) : gounid-douar g., aradurezh b., aradeg b., aradenn b., arat g., aradur g.

Bodenbearbeitungsgerät n. (-s,-e) : benveg gounid-douar g., benveg labour-douar g.

Bodenbelag g. (-s,-beläge) : gwiskad-leur g.

Bodenbeschaffenheit b. (-) : 1. [labour-douar] seurt douar g., doare douar g., chadenn an douar b., natur an douar b. ; 2. stad an dachenn b., doare an dachenn g. ; 3. torosennadur g.

Bodenbesitz g. (-es,-e) : perc'henniezh douaroù b., perc'hennañ douaroù g.

Bodenbestellung b. (-) : [labour-douar] hadañ g., haderezh g., here g., mare ar gounidoù g.

Bodenbildung b. (-) : furmadur an dachenn g., stummadur an dachen g.

Boden-Boden-Rakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell douar da zouar b.

Bodendecker g. (-s,-) : [louza.] plant pallennañ str., plant stlej str., plant red str.

Bodendienst g. (-es,-e) : [nij.] servij a-zouar g.

Bodeneffekt g. (-s,-e) : [tekn., fizik] gwered gorre g., gwered rezañ g.

Bodenerhebung b. (-,-en) : 1. uhel g., uhelenn b., uheladenn b., tuchenn b., turumell b., tarroz g., krug b., krugell b., tosenñ b., torosenñ b., torgenn b., savenn b., sav g., bos g., bosenn b., gorreoù lies. ; 2. uheladur g.

Bodenerosion b. (-,-en) : krignerezh an douareier g.

Bodenertrag g. (-s,-erträge) : [labour-douar] askor an douar g., askorad an douar g.

Bodenerzeugnisse lies. : danvezioù gounezet [gant al labour-douar] diwar an douaroù lies.

Bodenfenster n. (-s,-) : [tisav.] lukan b., lomber g.

Bodenfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk-sol g.

Bodenfläche b. (-,-n) : taolead g., tachennad b., gorread g.

Bodenfliese b. (-,-n) : [tisav.] karrell b., karrezenn b., karraozenn b., karrez-feilhañs g., karrez-priaj g., karre g., dar b., pavez g., pladenn b.

Bodenfreiheit b. (-) : [kirri] esoù dindan g., frankter dindan g.

Bodenfrost g. (-es,-fröste) : rev leur g., revenn leur b., revadenn leur b.

Bodengeschoss n. (-es,-e) : [tisav.] kalatrez b., grignol b., solier b.

Bodengestaltung b. (-) : torosennadur g.

Bodenhaftung b. (-) : [kirri] glenusted ar bandennoù-rod ouzh an hent b.

Bodenheu n. (-s) : [labour-douar] bouedeg b.

Bodenkammer b. (-,-n) : [tisav.] mañsardenn b., kambr dindan an doenn b., trankl g.

Bodenkohlrabi g. (-s,-s) : [louza.] rabez str., rabezenn b.

Bodenkontrolle b. (-) : [nij.] tour reoliñ g., tour kontrollañ g.

Bodenkredit g. (-s,-e) : [arc'hant.] kred prenañ douar g., kredad prenañ douar g., kred gladel g., kred font g.

Bodenkunde b. (-) : glennoniezh b., prioniezh b., pedologiezh b.

bodenlos ag. : 1. disont, distrad, direvr, dizeun, islonk ; *bodenloser Abgrund*, islonk distrad g., islonk na c'heller ket kavout e foñs g., islonk na c'heller ket kaout e foñs g. ; *bodenloses Meer*, mor distrad g., mor na c'heller ket kavout e foñs g., mor na c'heller ket kaout e foñs g., mor islonk g. ; 2. divent, dreistmuzul, diroll, bras-divent, hep kemm na ment, hep ment na bevonn.

Boden-Luft-Rakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell douar da aer b.

Bodenluke b. (-,-n) : [tisav.] lukan b., lomber g., oued b.

Bodennebel g. (-s,-) : latar leur g.

Bodenpersonal n. (-s) : [nij.] koskor a-zouar g.

Bodenplatte b. (-,-n) : 1. [tisav.] karrell b., karrezenn b., karraozenn b., karrez-feilhañs g., karrez-priaj g., karre g., dar b., pavez g., pladenn b. ; *eine Bodenplatte gießen*, redek un dar veton ; 2. [tekn.] sich g., sichenn b., diazenn b.

Bodenprobe b. (-,-n) : karotezenn b., santilhon-treujenn g., santilhon douar g.

Bodenprofil n. (-s,-e) : torosennadur g.

Bodenrecht n. (-s,-e) : [gwir] gwir gladel g., gwir a sell ouzh ar font g.

Bodenreform b. (-,-en) : adreizh an douaroù g., adlodennañ g.

Bodenrente b. (-,-n) : leve diwar an douar g., leve-font g., leve gladel g.

Bodensatz g. (-es,-sätze) : 1. gouelezennad b., gouelezenn b., mardoze g., tevion g., dilavaj g., dilav g., dilerc'hioù lies., koc'hien g., gwaskadur g., kranuzell b., lec'hidad g., lec'hidenn b., mamm b., tevaj g. ; *Flüssigkeit mit abgesetztem Bodensatz*, dourenn dilav b. ; 2. [kafe] mal-kafe g., malajoù lies. ; 3. [gwin] lec'hid g., lec'hidenn b., foer g. ; 4. markaj str., markenn b., markoù lies., markoumelloù lies., maskloù lies., markinoù lies. ; 5. [dre skeud.] orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., nouveañs b., ravalidi lies., reilhaj g., strailhaj g., gisti lies., torfedourien en o had lies., ragoustailh g., ligned b., tud didalvez lies.

Bodenschätze lies. : pinvidigezhioù ar c'hondon lies., pourvezioù ar c'hondon lies., barregezhioù ar c'hondon lies.

Bodenschicht b. (-,-en) : gwiskad geologek g., gwelead geologek g. ; *die obere Bodenschicht lockern*, pigellat an douar, freuzañ an douar, furchal an douar, meskañ douar, blotaat an douar diwar-c'horre ; *von Wind, Sonne, Regen oder durch Zertrampeln verhärtete Bodenschicht*, koc'henn b.

Bodenschwelle b. (-,-n) : [hentoù] gorrekaer tizh g., skoilh torr-tizh g.

Bodensee g. (-s) : lenn Konstanz b.

Bodensenkung b. (-,-en) : 1. izelder g., diazezenn b., izelenn b., pukadenn b., toullenn b., toull g. ; 2. gwafle b., gwafleg b., gwaflez b., gwantenn b. ; 3. gwantañ g., pukadur g.

Bodensicht b. (-) : [nij.] hed-gwel a-zouar g.

Bodenspekulation b. (-, -en) : arvokerezh war an douaroù g., brokerezh war an douaroù g., brokerezh war ar font g., arvokerezh war ar glad g.

bodenständig ag. : 1. hengounel, eus ar c'horn-bro, gwiziennet mat ; 2. diardoù, eeun, plaen, naturel, diazezet mat.

Bodenständigkeit b. (-) : [dre skeud.] gwiziennadur g.

Bodenstation b. (-, -en) : savlec'h a-zouar g.

Bodenstaubsauger g. (-s, -) : sunerez-poultr stlej g., sunerez-stlej b.

Bodenstein g. (-s, -e) : 1. [metal.] strad an uhelforn g., goueled ar greuzeul g., foñs an teuzlestr g. ; 2. [maen-malañ] maen-azez g.

Bodenstück n. (-s, -e) : revr g. ; [lu] *Bodenstück einer Kanone*, lost ur c'hanol g.

Bodentreppe b. (-, -n) : [tisav.] skalieroù kalatrez lies., diri grignol g., skalieroù solier lies.

Bodenturnen n. (-s) : [sport] jiminas war al leur g., embregerezh-korf war al leur g.

Bodenübungen lies. : [sport] embregerezh-korf war al leur g.

Bodenvase b. (-, -n) : lestr bras g. [staliet war al leur].

Bodenverhältnisse lies. : 1. seurt douar g., doare douar g., stad an dachenn b. ; 2. aoziou korvoiñ an douaroù lies.

Bodenvermessung b. (-, -en) : gwalennataerezh g., rahouennerezh g., gwalennata g.

bodenverunreinigend ag. : hag a saotr an douaroù ; *bodenverunreinigende Stoffe*, danvezioù hag a saotr an douaroù lies.

Boden-Wasser-Rakete b. (-, -n) : [lu] fuc'hell douar da vor b.

Bodenwegerung b. (-, -en) : [merdead.] languz g.

Bodenwelle b. (-, -n) : 1. [douar.] ridennad b., gwagnnad un dachenn-douarb. ; 2. [hentoù] troc'had hent sav-disav g., troc'had hent ribin-diribin g., P. kein gwiz g. ; 3. [fizik] gwagnn c'horre b., gwagnn rezañ b.

Bodenwind g. (-s, -e) : avel a-zouar g., avel c'horre g., avel rezañ g.

Bodenwissenschaft b. (-) : glennoniezh b., prioniezh b., pedologiezh b.

Bodenwohnung b. (-, -en) : [tisav.] kalatrez b., mañsardenn b., kambreier dindan an doenn lies.

Bodenwrange b. (-, -n) : [merdead.] kambon g.

Bodenzieher g. (-s, -) : [tekn.] garaner g., jerbler g., tenn-foñs g.

Bodenzins g. (-es, -en) : [arc'hant.] leve diwar an douar g., leve-font g., leve gladel g.

bodmen / bödmen V.k.e. (hat gebodmet / hat gebödm) : [gwir, merdead.] *ein Schiff bödmen*, gouestlañ ur vag en avantur Doue, lakaat ur vag e gouestl en avantur Doue.

Bodmerei b. (-, -n) : [merdead.] arouestl lakaet war ur vag g., prest en avantur Doue g.

Body g. (-s, -s) : justakor g., justenn b.

Bodybuilding n. (-/s) : jiminas kigennus g., embregerezh-korf kigennus g., kigennerezh g., kigennañ g.

Body-Mass-Index g. (-) : feuriader tolz korf g.

Bodysuit g. (-/s, -s) : justakor g., justenn b.

Böe b. (-, -n) : avelaj g., barr-avel g., barrad-avel g., boutad-avel g., taol-avel g., kaouad avel b./g., barrwent

g., reklom g., rugenn b., rizennad avel b., taolad avel g., fourrad g., fourradenn b., froud-avel g., froudenn-avel b., barr-korbell g., korbell b., bouilh avel g., bouilhad avel g. ; *in Böen auffrischende Winde*, avel hag a c'hwezh a gaouadoù g., avel rizennek g., ravalioù lies. ; *diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen*, delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torront an avelioù bras ; *wir sind in eine Sturmböe geraten*, paket hor boa kaouadoù avel, paket hor boa un taol amzer fall, paket e oa bet un taol amzer fall ganeomp, paket hor boa reklom ha rugenn.

Bofist g. (-es, -e) : [louza.] puferig-an-douar g., louf-bleiz g., vi-douar g., kalon-douseg b., kaoc'h-bleiz g.

Bogen g. (-s, -/Bögen) : 1. pleg g., gwareg b., krommenn b., kildro b., gwar g., krommadur g., plegadur g., plegenn b., krommell b., kamm g. ; *der Fluss beschreibt einen großen Bogen um die Stadt*, ur pleg bras a ra ar stêr dirak kêr ; *dort, wo der Weg einen Bogen macht*, e pleg an hent ; [mat.] *mit dem Zirkel einen Bogen schlagen*, tresañ ur grommenn gant ur c'helc'hier.

2. [arm] gwareg b. ; *den Bogen spannen*, stigmañ e wareg, stigmañ kordenn e wareg, antellañ e wareg ; *Schussweite eines Bogens*, doug ur wareg g., hed-tennañ ur wareg g., hed-taol ur wareg g., hed-bann ur wareg g.

3. [sonerezh] *Haltebogen*, stagell b. ; [bioloñs] *Fiedelbogen, Geigenbogen*, gwareg b.

4. [dre skeud.] *er macht einen großen Bogen um mich*, tec'hel a ra diouzhin, tec'hel a ra diwar va zro, tec'hel a ra diwarnon.

5. [dre skeud.] *den Bogen überspannen*, mont re bell ganti, mont re bell gant e rekedoù, ober re, mont er-maez (eus ar park), mont dreist ar yev (ar roudenn, an arroudenn, ar pal), direizhañ, mont dreist-penn.

6. P. *er hat den Bogen raus*, gouzout a oar an taol, gouzout a ra anezhi, gouzout a ra an tres (an dres, ar stok, an doareoù), kavet en deus an ode, kavet en deus ar pleg, gouzout a oar kemer an dro evit ober an dra-se.

7. [dre skeud.] P. *große Bogen spucken*, c'hoari e baotr, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou (e vraz, e c'hrobis, e vorgant, e baotr, e galite), lakaat e droad er par, ober brasoni, bragal, dougen roufl, en em rollañ, bezañ un ton en an-unan, bezañ un ober gant an-unan, en em gavout, en em gontañ, en em zougen ; *er spuckt große Bogen*, lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - hennezh a dro e leue ennañ - hennezh a chom sac'het ar c'haoc'h en e revr - hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug - foug e ennañ evel un targazh er ribod - ne ouzer ket penaos e c'hell plegiñ da gac'hat - hennezh 'zo leun a gahal - hennezh a gred dezhañ bezañ pevare person an Dreinded - hennezh a gred dezhañ e sav an heol en e revr - hennezh a zo ur marc'h-kaoc'h - hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf - ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ - ne fontfe ket un tamm sukr en e revr.

8. [tr-l] *in Bausch und Bogen*, a-dolpad, dre vern, a-vras, a-drak, a-dreuz, a-dreuzvarc'had, en un douez, a-vloc'h, evel-evel, an eil dre egile / war un dro / holl a-dreuz / bloc'h e-giz m'emañ (Gregor) ; *in Bausch und Bogen verkaufen*, gwerzhañ a-drak, gwerzhañ a-stok-varc'had, gwerzhañ a-dreuzvarc'had, gwerzhañ a-vras, gwerzhañ

dre-vras, gwerzhañ a-vloc'h, gwerzhañ evel-evel, braswerzhañ.

9. [tisav.] bolz-wareg b., gwareg-volz b., gwareg b., bolz b., skor g., skoaz b., skoazell b. ; *Strebebogen*, gwareg-vount b., skor-bolzek g., skoaz-pleg b., skoazell-bleg b. ; *Brückenbogen*, gwareg ur pont b., bolz ur pont b., karrbont g. ; *Rundbogen*, gwareg hantergelañ b. ; *Spitzbogen*, gwareg-kroazigell b., krommvegen b. ; *gemischtliniger Bogen*, gwareg torret b. ; *Flachbogen*, gwareg dreistizelaet b. ; *schottischer Bogen*, gwareg vriataek b.

10. [kenw] follenn b., feilhenn b. ; *Papierbogen*, follenn baper b.

11. *Druckbogen*, paper moullañ g.

12. korn-tro g., pleg g., pleg an hent g., korn-pleg g., kammdro b., kammdroenn b., kammdroenn b., kammbleg g., kamm g.

13. [higenn] *Bogen des Angelhakens*, kamm an higenn g.

Bogenband n. (-s,-bänder) : [tisav.] rizenn-volz b.

Bogenbrücke b. (-,-n) : [tisav.] pont war volzioù g., pont war waregoù g.

Bogendecke b. (-,-n) : [tisav.] sel bolzek g., doubl bolzek g., solier volzek b.

Bogenfenster n. (-s,-) : [tisav.] prenestr bolzek g., prenestr war volz g.

Bogenfläche b. (-,-n) : bolzennegezh b., argeinegezh b.

bogenförmig ag. : bolzennek, bolzek, bolzet, gwar, e doare ur wareg, e doare ur volz, a-zoare gant ur volz, a-zoare gant ur wareg, a-seurt gant ur volz, a-seurt gant ur wareg, war volz.

Bogenfries g. (-es,-e) : [tisav.] gouriblenn volzek b.

Bogengang g. (-s,-gänge) : [tisav.] trepas dindan bolzioù-gwareg g., trepas dindan gwaregoù-bolz b.

Bogengewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz war hantergelañ b., gwareg war hantergelañ b.

Bogenhöhe b. (-,-n) : [tisav.] uhelder ar volz g.

Bogenlampe b. (-,-n) / **Bogenlicht** n. (-es,-er) : [tredan] korzenn c'haz b., lamp gwareg karbon g., lamp gwareg dre c'hlaou g., lamp gwareg ksenon g.

Bogenlinie b. (-,-n) : krommenn b., kammellenn b.

Bogenminute b. (-,-n) : [mentoniez] munut g.

Bogenpfeiler g. (-s,-) : [tisav.] gwareg-vount b., skor-bolzek g., skoaz-pleg b., skoazell-bleg b.

Bogenrohr n. (-s,-e) : krommedenn b., korzenn gromm b., skarv kromm g., junt kromm g., joentr kromm g.

bogenrund ag. : kromm, bolzek ; bolzennek, gwar.

Bogenrundung b. (-,-en) : [tisav.] bolzadur g., krommenn b.

Bogensäge b. (-,-n) : [tekn.] heskenn wareg b.

Bogenschießen n. (-s) : [sport] gwaregañ g., gwaregata g.

Bogenschuss g. (-es,-schüsse) : **1.** [lu] tenn a-spluj g., tenn kromm g. ; **2.** tenn bir g., bann bir g. ; *einen Bogenschuss weit*, war-hed un tenn bir, war-hed ur bann bir.

Bogenschütze g. (-n,-n) : gwareger g., saezher g., saezhour g.

Bogensehne b. (-,-n) : kordenn wareg b., kordenn ar wareg b.

Bogenskala b. (-,-skalen) : gwareg dereziet b.

Bogenspanner g. (-s,-) : stenner gwareg g., stigner gwareg g.

Bogenstauwand b. (-,-n) : stankell gromm b.

Bogenstrich g. (-s,-e) : [sonerezh] taol gwareg war ar violoñs g., taol-gwareg g.

Bogenverzierung b. (-,-en) : [tisav.] rizenn-volz b.

Bogenzirkel g. (-s,-) : kelc'hier mentañ g.

Boheme b. (-) : **1.** buhez arzour b., buhez e marz ar gevredigezh b. ; **2.** krañved lies., termajied lies., tud hag a ren ur vuhez e marz ar gevredigezh lies., arlezaded lies.

Bohemien g. (-s,-s) : bohemian g., krañv g., termaji g., jipsian g., arlezad g.

Bohle b. (-,-n) : koadenn b., blodenn-goad b., stoc'henn b. [*liester* stoc'hennoù, stoc'hinier] ; *zugespitzte Bohlen*, peulioù lies., postoù lies. ; *mit Bohlen versperren*, stoc'hañ.

Bohlenbelag g. (-s,-beläge) : [tisav.] koadaj stoc'hennoù g.

Bohlenwand b. (-,-wände) : [tisav.] speurenn stoc'hennoù b., peuliaoueg b.

Böhme g. (-n,-n) : Bohemian g., Bohemian g.

Böhmen n. (-s) : Bohemia b.

böhmisch ag. : bohemiad, bohemian, eus Bohemia, tchek ; [dre skeud.] P. *das sind mir böhmische Dörfer, das sind böhmische Dörfer für mich*, gregach eo evidon-me / hebraeg pur eo (Gregor), ne gomprenan ket ur c'heuz en dra-se ; *das kommt mir böhmisch vor*, n'intentan seurt, dall eo va c'hazh, ne gomprenan seurt ebet, n'em eus intent ebet e kement-mañ, ne gomprenan takenn, ne glevan ket ar gregach-se, ne gomprenan ket ur bouilfrenn en dra-se.

Bohne b. (-,-n) : **1.** fav str., fav-brezil str., piz-Rom str., piz-bras str. ; *grüne Bohnen*, fav-glas str., fav-munut str. ; *von den grünen Bohnen die Spitze und den Stielansatz abschneiden*, divegañ ha dilostañ fav-munut ; *von den grünen Bohnen die Fäden abziehen*, dineudenniñ fav-munut ; *weiße, trockene Bohnen*, fav str. ; *Schnittbohnen*, fav-glas str. ; *dicke Bohnen*, fav bras str. ; *Kaffeebohnen*, kafe str., greun kafe str. ; *eine Kaffeebohne*, ur gafeenn b., ur c'hreunenn gafe b. ; *die Bohnen sind jetzt ausgereift*, klor a-walc'h eo ar fav ; **2.** [dre skeud.] P. kagalenn b., bilienn b. ; **3.** P. *das ist keine Bohne wert*, ne dalvez ket ur bramm (ur c'hornad butun, ur c'horniad, ur c'horniad-butun, ludu ur c'hornad-butun, ur spilhenn, un taol botez, ur vrennigenn, ur felc'h ki, ul liard toull, un hollvad, ur bouton, ur bouton torret, ul louf ki), se ne dalvez ket un aval put, kement-se n'eo ket mat da deuler d'ar chas, kement-se n'eo ket mat da deuler d'ar c'hi, ur pilhaouaer n'e zastumfe ket diwar an douar ; **4.** *nicht die Bohne ! tamm ebet ! tra ! neudenn ebet ! seurt-Doue ! e stumm ebet ! e mod ebet ! e nep keñver ! e nep doare ! nag evit unan nag evit daou ! a du ebet ! morse ! e nep hent ! e nep tro ! / war nep tro ! / e nep feson ! (Gregor) ; das kümmert mich nicht die Bohne*, ne ran ket a fed eus traoù a seurt-se - tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaen van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar

n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ran na mik na mann.

bohnen V.k.e. (hat gebohnt) : koarañ, lufrañ.

Bohnenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kitizenn b., vibourna b.

Bohneneintopf g. (-s) : podad fav g., keusturenn fav b., kefalenn fav b., kasouled g.

Bohnenfest n. (-es,-e) : Gouel ar Rouaned g.

Bohnenkaffee g. (-s) : kafe greun g.

Bohnenkönig g. (-s,-e) : roue Gouel ar Rouaned g.

Bohnenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] santurig g., santurig-goañv g., savouri g., savourea b.

Bohnenranken lies. : [louza.] favas g.

Bohnenstange b. (-,-n) : 1. perch piz b., perchenn biz b., gwalenn evit ar fav b., laz evit ar fav b. ; *etwas mit einer Bohnenstange stützen*, perchañ udb ; 2. [dre skeud.] P. *eine Bohnenstange*, un diskroger anduilh g., ur vazh wisket b., ur moanard g., un dreustel b., ur skilfenn a baotr g., ur c'horf mat a zen g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer, ur lañsaden b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., unan bras evel ur skeul g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ur firitelleg g., ul langouineg g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ur fourcheg g., ul lank g., ul lankon g., un dreustenn b., ur tamm mat a zen g., ur freilhenne g., un hinkin g., ur gouere g., ur berchenn b., ur pezh jelkenn a baotr g., ur peulvan g. (Gregor), [plac'h] ur gazeg b., un hirlatenn a blac'h b. ; *sie ist lang wie eine Bohnenstange*, ur bikolenn vaouez a zo anezhi, bras eo evel ur skeul, un hirlatenn a blac'h a zo anezhi, ur gazeg a zo anezhi, ur pezh jelkenn a blac'h a zo anezhi ; *steif wie eine Bohnenstange*, reut evel ur vazh (evel ur ganabenn, evel un ibil), sonn evel ur ganabenn, sonn evel ur roc'h, sonn war e gilhorou evel ur c'hilhog, ken sonn hag ur vazh kloued, sonn evel ur peul, reut evel ur peul.

Bohnenstroh n. (-s) : 1. plouz fav str. ; 2. [dre skeud.] *dumm wie Bohnenstroh sein*, bezañ bet roet fav d'an-unan en deiz ma oa bet ganet, na c'houzout pet fav a ya d'ober teir, na c'houzout pet fav a ya d'ober nav, bezañ ken sot ma weler e voued en an-unan, bezañ sotoc'h eget ur banezenn, bezañ sotoc'h eget pevarzek, bezañ sotoc'h eget e votoù, bezañ sotoc'h eget va botez kleiz, bezañ ken sot ha va botez kleiz, bezañ ken sot e tro an

douar dindan an-unan, bezañ sot-pik, bezañ sot-nay, bezañ sot-paner, bezañ sot-ran, bezañ sot-pik, bezañ sot-pagn, bezañ diot-naet, bezañ diot-nay, bezañ diot-ran, bezañ aet divoued e benn, bezañ divoued e benn, bezañ sot evel ur penton (ur bailh, ur baner, ur c'hwil-derv, ur banezenn), bezañ diot evel ul leue, bezañ diot evel ul leue brizh, bezañ diot evel ul leue dour, bezañ diot evel ul leue geot, bezañ sot evel ur Gwenedad, bezañ gars evel ur penton, bezañ gars evel e dreid, bezañ gars ken ez eo faout bizied e dreid, bezañ sot-magn (-rik), mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, bezañ paket anezho, bezañ tapet war ar portolof, kaout nebeut a gelorn, kaout nebeut en e gelorn, bezañ gwall nebeut en e gelorn, bezañ un tamm difournis a spered, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ un azen gornek, parañ (kuzhat) al loar en e c'henoù, dougen banniel sant Laorañs, bezañ faout e girin, bezañ bet ganet goude ar c'hrapouezh (en ur ribod, e fin ar sizhun pa oa ar re all o tebriñ kistin), bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan diwezhat, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ aet ganto, bezañ laban, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ genaouek evel ur ribod.

Bohnensuppe b. (-,-n) : soubenn ar piz b., soubenn ar fav b.

Bohner g. (-s,-) : 1. froter g., koarer g., lufre g. ; 2. [tekn.] koarerez b., lufre rez b.

Bohnerbesen g. (-s,-) / **Bohnermaschine** b. (-,-n) : koarerez b., lufre rez b.

bohnen V.k.e. (hat gebohnt) : koarañ, lufrañ.

Bohnerwachs n. (-es) : koar-teuz g., koar-lufrañ g.

Bohranlage b. (-,-n) : [tekn.] stramm tarar g., stramm talariñ g., stramm toullañ g., stramm sontañ g.

Bohrapparat g. (-s,-e) : [tekn.] toullerez b., mekanik-toullañ g., tararerez b.

Bohrarbeiter g. (-s,-) : sonter g.

Bohrbacke b. (-,-n) : [tekn.] javed diabarzh b., karvan diabarzh b.

Bohrbär g. (-en,-en) : [tekn.] toullerez dre dosañ b., tararerez dre dosañ b., maout talariñ g.

Bohreisen n. (-s,-) : [tekn.] mouchet g.

bohren V.k.e. (hat gebohrt) : 1. tararat, toullañ, talarañ, tarodañ, trogleuziñ, krouiziñ ; *ein Loch bohren*, toullañ, ober un toull, krouiziñ un toull ; *einen Brunnen bohren*, toullañ ur puñs ; *eine Schraube bohren in (t-rt)*, biñsañ, sankañ ur viñs e ... ; *eine Schraubenmutter bohren*, biñselliñ ur bouter, biñselliñ un tog-biñs ; *ein Loch durch eine Mauer bohren*, difregañ ur vur, toullañ ur voger ; *jemandem das Schwert durch den Leib bohren*, toullgofañ u.b. gant e gleze, difreuzañ e vouzelloù en e gof d'u.b. gant e gleze, choukañ e gleze e korf u.b., fourrañ e gleze e kof u.b., plantañ e gleze e korf u.b., sikañ e gleze e kof u.b. ; 2. [dre skeud.] *das Brett bohren*, *wo es am dünnsten ist*, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ,

mont difonn dezhi, reiñ bronn d'ar pal, damantiñ d'e boan, ober an nebeutañ ar gwellañ, kousket diwar sav, chom da velc'hweta, c'hoari anezhi, na vezañ bale an eost gant an-unan, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv ; **3.** *ein Schiff in den Grund bohren*, soliñ (stradañ) ur vag, kas ur vag d'ar strad, kas ur vag d'an deun, gouelediñ ul lestr, toullañ ul lestr d'e ouelediñ, kas ur vag d'ar goueled.

V.k.d. (hat gebohrt) : **1.** *nach (auf) Erdöl bohren*, amc'hwiliañ evit klask eoul-maen er c'hondon, tararat evit klask tireoul ; **2.** [dre skeud.] *an jemandem bohren*, tregasiñ (eogiñ, trabasat, trechalañ, trevelliñ) u.b., daoubenniñ u.b., darbariñ u.b., c'hoari (pouezañ, delc'her, taeriñ) war u.b.

V.em. **sich bohren** (hat sich (t-rt/t-d-b) gebohrt) : **1.** [t-rt] *die Kugel bohrte sich (t-rt) in die Tür*, an tenn a yeas da lojañ en nor ; **2.** [t-d-b] *sich (t-d-b) einen Dorn in den Finger bohren*, tapout un draen en e viz, pakañ un draen en e viz, mont d'an-unan un draen en e viz, pikañ e viz gant un draen.

Bohren n. (-s) : [tekn.] tararat g., talarerezh g., talaradur g., toullerezh g., toulladur g., toullañ g., trogleuzerezh g., kleuzerezh g.

bohrend ag. : **1.** toullus, treantus ; **2.** [poan] pistigus, berius, gloazus ; *bohrende Schmerzen*, poanioù sankus lies. / poanioù lemm lies. (Gregor), poanioù flemmus lies., berioù lies., biroù lies., flemmoù lies., pistigoù lies., broudoù lemm lies.

;**3.** [sell] treantus, lemm, talarek, pizh ; *ein bohrender Blick*, daoulagad talarek lies., daoulagad lemm lies., selloù lemm lies., selloù treantus lies., selloù talarek lies., selloù pizh lies. ; **4.** gloazus, harellus.

Bohrer g. (-s,-) : **1.** [den] touller g. ; **2.** [tekn.] argoured g., gwimeled b., touller g. ; *Brustbohrer*, talar-tro g., brekim b., librikin g. ; *Holzbohrer*, argoured (gwimeled b.) evit toullañ ar c'hoad g. ; **3.** [tekn.] toullerez b., mekanik-toullañ g., trebarzherez b. ; **4.** [tekn.] sonterez b.

Bohrfeld n. (-s,-er) : eoulvaez g., tireouleg b.

Bohrgerät n. (-s,-e) : [tekn.] toullerez b., mekanik-toullañ g., benveg toullañ g., benveg talarañ g.

Bohrgerüst n. (-es,-e) : tour sontañ g., tour talarañ g.

Bohrgestänge n. (-s,-) : [tekn.] trinklenn sontañ b., gwalenn sonteal b.

Bohrhammer g. (-s,-hämmer) : [tekn.] morzhol trebarzhiñ g.

Bohrinsel b. (-,-n) : leur direoul b.

Bohrkopf g. (-s,-köpfe) : [tekn.] penn talar g.

Bohrkran g. (-s,-kräne) : [tekn.] sonter g., sonterez b.

Bohrloch n. (-s,-löcher) : poull talarañ g., toull talarañ g.

Bohrmaschine b. (-,-n) : [tekn.] toullerez b., mekanik-toullañ g., trebarzherez b.

Bohrmehl n. (-s) : poultrenn talarañ b., bleud talarañ g., brizhilhaj talarañ g.

Bohrmeißel g. (-s,-) : [tekn.] poentell b., trepan toullañ g.

Bohrmesser n. (-s,-) : [tekn.] lavnenn drogleuziñ b.

Bohrplattform b. (-,-en) : leur direoul b.

Bohrprofil n. (-s,-e) : [tekn.] skejad talaradur g.

Bohrschiff n. (-s,-e) : [tekn.] bag talarat b.

Bohrschlamm g. (-s) : [tekn.] fank talarat g., doureier talarat lies.

Bohrschneide b. (-,-n) : [tekn.] lavnenn drogleuziñ b.

Bohrspindel b. (-,-n) : marbr toullerez g.

Bohrschwamm g. (-s,-schwämme) : [loen., spoueenn] *gelber Bohrschwamm*, avu-melen g., avu-leue g.

Bohrspindel b. (-,-n) : [tekn.] marbr tararat g.

Bohrspitze b. (-,-n) : [tekn.] mouched g., gwimeled b.

Bohrtisch g. (-s,-e) : [tekn.] taol doullañ b.

Bohrturm g. (-s,-türme) : [tekn.] tour-toullañ g., tour tararat g., derrik g.

Bohr- und Fräsmaschine b. (-,-n) : [tekn.] mekanik frezañ-trogleuziñ g., mekanik frezañ-toullañ g.

Bohrung b. (-,-en) : [tekn.] talarat g., talaradur g., toullerezh g., toulladur g., toullañ g., trogleuzerezh g., kleuzerezh g. ; *Bohrung von Hand*, toullerezh graet gant an dorn g. ; *Trockenbohrung*, toullerezh war ar sec'h g., toullerezh ent-sec'h g. ; *Durchbohrung*, peurdoullerezh g., toullerezh treuz-didreuz g. ; *Gewindebohrung*, a) sazilañ g. ; **2.** saziladur g., toull biñsellet g.

Bohrwinde b. (-,-n) : [tekn.] librikin g., brekim b., talar-tro g.

Bohrwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] tareg g.

böig ag. : rizennek ; *heute geht böiger Wind*, avel rizennek a zo hiziv, ravalioù a zo hiziv ; *ein böiger Wirbelwind fegt über das Land*, sailhat ha troidellat a ra an avel dre ar maezioù.

Boiler g. (-s,-) : tommerez dour b., tommer-dour g.

Bojare g. (-n,-n) : boyar g., boyer g.

Boje b. (-,-n) : [merdead.] **1.** boue g. ; *boje zum Festmachen von Yachten*, boue-stagañ g. ; **2.** balizenn b. ; *mit Bojen auslegen, mit Bojen bezeichnen*, balizennañ.

Bolero g. (-s,-s) : bolero g.

Bolid g. (-en,-en) / **Bolide**¹ g. (-n,-n) : maen-luc'hed g.

Bolide² g. (-n,-n) : herrgarr g.

Bolivianer g. (-s,-) : Bolivian g.

Bolivianerin b. (-,-nen) : Boliviane b.

bolivianisch ag. : bolivian.

Bolivien n. (-s) : Bolivia b.

bölen V.gw. (hat geböht) : P. youc'hal, sklankal, huchal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, blejal, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti.

Bollandist g. (-en,-en) : bollandad g.

Bolle b. (-,-n) : [louza.] ognon str., bulb str.

Bollengewächs n. (-es,-e) : plant ognonek str., plant bulbek str.

Böller g. (-s,-) : [lu] mortez bihan g., mortez g., kanol-mortez g., kanol-bombezañ g., kanol-bombezer g., bombezer g., kanol berr g. ; *mit Böllern empfangen*, degemer gant tennoù mortez.

böllern V.gw. (hat geböllert) : tennañ gant ar mortez, leuskel tennoù mortez.

bollern V.gw. (hat gebollert) : [rannyezh.] taboulinañ.

Böllerschuss g. (-s,-schüsse) : tenn mortez g.

Bollwerk n. (-s,-e) : **1.** beg-moger g., moger-greñv b., moger-difenn b., ramparzh g., boulouard g. [*ster kentañ ar ger*] ; **2.** [merdead.] chaoser g., sav-mein g. ; **3.** [dre skeud.] kreñvlec'h g., lec'h kreñv g., sez b., uhellec'h g., neved g.

Bolognese g. (-n,-n) : annezad Bologna g.

Bologneserin b. (-,-nen) / **Bolognesin** b. (-,-nen) : annezadez Vologna b.

Bologneser ag. digemm : eus Bologna ; *Bologneser Hündchen*, louferig Malta g. ; *Bologneser Träne*, *Bologneser Glasträne*, daerenn wer tarzh b., daerenn vatavek b.

Bolschewik g. (-n,-i/-en) : bolchevik g..

Bolschewismus g. (-) : bolchevikiezh b.

Bolschewist g. (-en,-en) : bolchevik g.

bolschewistisch ag. : bolchevour, bolchevik, bolchevikel.

bolzen V.gw. (hat gebolzt) : P. c'hoari mell-droad.

V.k.e. (hat gebolzt) : bannañ gant un pezh mell taol troad.

Bolzen g. (-s,-) : 1. [tekn.] ibil houarn g., serjant g., boulon g., tarval g. ; *mit Bolzen befestigen*, riñvediñ, ibiliañ, ibilhouarnañ, serjantañ, bouloniñ ; 2. [tekn.] ahel g., tarval g., marc'h g. [*liester marc'hoù*], piped g. ; 3. bir g., saezh b., flemm g., tenn g.

Bolzendrehabank b. (-,bänke) : [tekn.] turgn saziñ serjantoù g.

bolzengerade ag. : reut evel ur pres, reut evel ur vazh, reut evel un ibil, reut evel ur ganabenn, sonn evel ur ganabenn, sonn evel ur roc'h, sonn war e gilhoroù evel ur c'hilhog, sonn en e sav evel ur blantenn.

Bolzengewinde n. (-s,-) : [tekn.] saziñ ki g., aegou ki g.

Bolzenverbindung b. (-,-en) : [tekn.] serjanterezh g.

Bombarde b. (-,-n) : 1. [sonerezh] bombard b., talabard g. ; *Bombarde spielen*, bombardañ, c'hwezhañ en e vombard, c'hwezhañ er beuz ; *man hörte die Bombarden plärren*, klevet e veze ar bombardoù o termal (o tiroc'hal, o voudal, o fraoñval, o froumal), klevet e veze ar bombardoù o c'hwitellat ; *ein Duo mit Dudelsack und Bombarde*, ur c'houblad binioù bombard g. ; 2. [lu] bombezezh b.

Bombardement n. (-s,-s) : bombezezh b., bombezezhenn b., bombezezezh g.

Bombardenspieler g. (-s,-) / **Bombardenspieler** g. (-s,-) : talabarder g., bombarder g.

bombardieren V.k.e. (hat bombardiert) : bombezañ, bombezenañ ; *mit Neutronen bombardieren*, skinata gant neutron ; *Paris wurde von den Preußen bombardiert*, bombezet e voe Pariz gant ar Brusianed.

Bombardierung b. (-,-en) : bombezezh b., bombezezhenn b., bombezezezh g. ; *durch die Bombardierung wurde die Stadt eingeäschert*, pulluc'het e voe kêr gant ar vombezadeg, devet-lip e voe kêr gant ar vombezadeg, luduet e voe kêr gant ar vombezadeg.

Bombardon n. (-s,-s) : [sonerezh] gourc'horn g.

Bombast g. (-es) : 1. pompad g., distalac'h g., digorou lies., digorded b., fougeoù lies., modoù bras lies., modoù randonus lies. ; 2. [yezh.] stambouc'h g.

bombastisch ag. : 1. pompadus, pompus, tonius, randonus, P. gagn, a-stroñs, ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ, ha n'emañ ket ar sifern gantañ ; 2. [yezh.] stambouc'hek, stambouc'het, pompoulík, c'hwezhet.

Bombe b. (-,-n) : 1. bombe str., bombezenn b., bombell b., greunadenn b. ; *Sprengbombe*, bombezenn-darzh b., tarzherez b. ; *Splitterbombe*, bombezenn-strink-skolpoù b. ; *Brandbombe*, bombezenn-entanañ b., bombezenn dangwallañ b. ; *Zeitbombe*, bombezenn gant daleer b. ; *Atombombe*, bombezenn atomek b. ; *eine Bombe scharf*

machen, emorsañ ur vombezenn ; *Tränengasbombe*, bombell daeraouiñ b., greunadenn-daeraouiñ b. ; *Bomben abwerfen*, bombez(enn)añ, leuskel (dozviñ) bombezennoù ; *wir müssen mit der Bombe leben*, ret eo deomp bevañ gant ar vombezenn atomek ; 2. [dre skeud.] *die Nachricht schlug ein wie eine Bombe*, ar c'heloù a reas trouz bras e-touez an dud ; *die Bombe zum Platzen bringen*, ober un taol strak, lakaat an tan war ar bern plouz, lakaat an traoù da strakal.

Bombenalarm g. (-s,-e) : 1. kemenn diwall ouzh ur vombezadeg o tont g. ; 2. galv da ziwall ouzh ur vombezenn g.

Bombenangriff g. (-s,-e) : bombezezh b., bombezezhenn b., bombezezezh g. ; *die Bombenangriffe waren ein echter Alptraum*, ar bombezezhedoù a oa gwall bar d'ur wallhuñvre.

Bombenanschlag g. (-s,-anschläge) : gwalldaol [*gant implij danvezioù tarz*] g.

Bombendrohung b. (-,-en) : galv da ziwall ouzh ur vombezenn g.

Bombenerfolg g. (-s,-e) : berzh dreist g., berzh dispar g., stropad b., taol strak g. ; *einen Bombenerfolg haben*, ober berzh forzh pegement, ober berzh ken-ha-ken, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober pezh a gar berzh, ober berzh mui-pegenn-mui, tarzhañ.

bombenfest ag. : 1. na c'hell ket bezañ distrujet gant bombezennoù, hobregonet, kreñv ; [lu] *bombenfest machen*, hobregonañ ; 2. [dre skeud.] divrall, mort, start.

Bombenflugzeug n. (-s,-e) : aervombezer g., bombezer g.

Bombenform b. (-) : *in Bombenform sein*, bezañ leun a startijenn, bezañ en e wellañ, bezañ en e wir wellañ, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ e barr e nerzh, bezañ e kreiz e nerzh, bezañ en e ched, bezañ en e blom, bezañ bagol, bezañ en e charreoù, bezañ e-barzh e vutun.

Bombengeschäft n. (-s,-e) : afer eus ar c'hentañ b., afer a fonn vat b., afer a c'hounidigezh vat b., stropad b.

Bombengeschwader n. (-s,-) : skouadrenn aervombezerioù b., pare aervombezerioù b.

Bombenleger g. (-s,-) : lakaer bombezennoù g., plastiker g., sponter g.

Bombenpaket n. (-s,-e) : pakad ur vombezenn ennañ g., pakad-pej g., pakad-tarz g.

Bombensatz g. (-s,-sätze) : bombezennoù a-steud lies., steudad bombezennoù b.

Bombenschütze g. (-n,-n) : bombezer g.

bombensicher ag. : 1. na c'hell ket bezañ distrujet gant bombe, hobregonet, kreñv ; 2. ken sur ha tra, diarvar, diarvarus, difazi, ha n'eo ket marteze eo,.

Bombensplitter g. (-s,-) : strinkadenn vombezenn b., skulp bombezenn g.

Bombenteppich g. (-s,-e) : pallennad bombezennoù g.

Bombentrichter g. (-s,-) : toull bombezenn g.

Bombenwerfer g. (-s,-) : bombezer g.

Bomber g. (-s,-) : aervombezer g., bombezer g.

bombig ag. : dreist, dispar, euzhus mat, disheñvel, a-stroñs, kabidan, P. gagn, ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ, ha n'emañ ket ar sifern gantañ.

Bommel b. (-,-n) / b. (-,-n) : [rannyezh.] bechenn b., toupenn b., pompelenn b.

Bommelmütze b. (-, -n) : boned toupenn g., boned bechennek g.

Bon g. (-s, -s) : 1. tiked kef g. ; 2. talvoudenn b., madenn b.

Bonapartismus g. (-) : bonapartouriezh b.

Bonapartist g. (-en, -en) : bonapartour g.

Bonbon n./g. (-s, -s) : madig g., mamad g., [dre fent] matematig g.; *gefüllte Bonbons*, madigoù teuzus lies. ; *tetraederförmiges, weißgestreiftes Frucht- oder Gewürzbonbon*, limaig g., lima g., bigorn g. [*liester* bigorned, bigorniel, bigornoù].

bonbonfarben ag. / **bonbonfarbig** ag. : flamm, trellus.

Bonbonnière b. (-, -n) : boest-vadigoù b.

bongen V.k.e. (hat gebongt) : P. 1. garanañ don en e benn, sikañ don en e benn, merkañ don en e benn ; 2. [dre skeud.] *gebongt* ! kudenn ebet !

Bonifatius g. : Bonifas g.

Bonität b. (-, -en) : 1. gouested-paeañ b., talusted b. ; 2. [dre astenn.] distaol g., ildal g.

Bonmot n. (-s, -s) : ger speredek g., tro speredek b., bomm spered g., taolad spered g. (Gregor).

Bonn n. (-s) : Bonn b.

Bonus g. (-/-ses, -/-se/Boni) : bonuz g.

Bonuszug g. (-s, -züge) : [c'hoarioù] stanker g.

Bonvivant g. (-s, -s) : rouler g., c'hwil g., ribouler g., festaouer g., ribler g., paotr drant ha bagol g., liper g., unan laouen hag aes, unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat, fringer g., bever diroll g., paotr disoursi g., tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g., farloter g., fringer g., chavant g., oriad g., riboder g., pitaouer g., bambocher g., boufon g.

Bonze g. (-n, -n) : 1. [relij.] boñz g.; 2. [dre skeud.] floc'helleg g., penn-bras g., penn uhel g., unan eus ar pennoù-bras g., tarin g., paotr-bras g., den a renk g., uheliad g. ; *die Bonzen*, ar floc'hed lies., ar baotred vras lies., ar pennoù-bras lies., an tev g. ; *er verkehrt gern mit Bonzen*, hennezh a blij dezhañ bezañ e-touez an tev ; 3. [dre skeud.] julod g., pinard g., krokant g., pitaod g., oter g., moc'hoilh g., mondian g.

Bonzenkloster n. (-s, -klöster) : boñzdi g.

Booklet n. (-s, -s) : levrig g.

Bookmark n. (-s, -s) / b. (-, -s) : [stlenn.] sined g.

Boom g. (-s, -s) : bomm g., trummgresk g., diloc'h armerzhel trumm g., tarzhidezh g.

boomen V.gw. (hat geboomt) : bommañ, bezañ e barr e ampled, trummgreskiñ, bezañ war vec'h.

Boomtown b. (-, -s) : trummgêr b.

Boot n. (-s, -e) : 1. bag b., kanod g. ; *kleines Boot*, skuit g., skuitenn b., kanod bihan g. ; *zerbrechliches Boot*, bagig dister b., bagig tener b., koked g., kokedig g., skaf g. ; *leicht umschlagendes Boot*, bag lespos b., silwinkenn b., kokedig g., krogenn ourmel b. ; *Motorboot*, bag dre dan b., bag-a-dan b. ; *Faltboot*, bag pleg-displeg b. ; *das Boot treibt ab*, mont a ra ar vag gant ar red ; *das Boot scheitert*, mont a ra ar vag da skeiñ ; *das Boot schlägt um*, mont (treiñ) a ra ar vag war he genoù ; *das Boot sinkt*, mont a ra ar vag d'ar strad, soliñ (gouelediñ) a ra ar vag, lonket e vez ar vag gant ar mor ; *ein Boot anlegen*, lakaat ur vag war he chadenn ; *ein Boot losbinden*, distagañ ur vag diouzh he chadenn ; *ein Boot steuern*, sturiañ (leviañ) ur vag ; 2. [dre skeud.] *im gleichen Boot*

sitzen, im selben Boot sitzen, bezañ en hevelep sac'h, bezañ karr ha kilhoroù.

Boot-Datei b. (-, -en) : [stlenn.] restr loc'hañ g.

booten V.k.e. (hat gebootet) : [stlenn.] *den Computer booten*, loc'hañ an urzhiataer, lañsañ an urzhiataer.

Böotien n. (-s) : [istor] Beotia b.

Bootloader-Datei b. (-, -en) : [stlenn.] restr loc'hañ g.

Bootsbauer g. (-s, -) : saver bigi g.

Bootsdavit g. (-s, -s) : [merdead.] bouliod g., davied g.

Bootsdeck n. (-s, -e) : pont uhelañ ar vag g.

Bootsfahrt b. (-, -en) : troiad war bourzh ur vag b., bageadenn b., merdeadenn b., morvaleadenn b. ; *eine Bootsfahrt unternehmen*, morvale, ober un droiad gant ur vag.

Bootsflüchtlinge lies. : boat people lies.

Bootshaken g. (-s, -) : [merdead.] pregan g., goaf g., bidev g., sparr g., bazh-krog b., krogell b., pech g. ; *mit dem Bootshaken fassen*, sparrañ, goafañ.

Bootshaus n. (-es, -häuser) : lab evit ar bigi g.

Bootslänge b. (-, -n) : hirder ar vag g.

Bootsmann g. (-s, -männer) : [merdead.] kartermestr g., eilmestr g.

Bootsrennen n. (-s) : redadeg-vigi b., redadeg-vagoù b., regata g.

Bootsrumpf g. (-s, -rümpfe) : kouc'h g., framm-lestr g. ; *Bootsrumpf ohne Aubauten*, krogenn sec'h b.

Bootssteg g. (-s, -e) : ponton g.

Bootsverleih g. (-s, -e) : feurm bigi g., bigi da feurmiñ lies.

Bootsverleiher g. (-s, -) : louajer bigi g.

Bor n. (-s) : [kimiezh] bor g.

Bora b. (-, -s) : [avel] bora g.

Borat n. (-s, -e) : [kimiezh] borat g.

Borax g. (-/-es) : [kimiezh] boraks g.

Bord¹ g. (-s, -e) : [merdead., kirri-nij] bourzh g. ; *an Bord sein*, bezañ er bourzh, bezañ e bourzh ur vag, bezañ e bourzh ur c'harr-nij, bezañ war bourzh ur vag ; *an Bord eines Schiffes sein*, bezañ war ur bourzh, bezañ e bourzh ur vag, bezañ war bourzh ur vag ; *an Bord gehen*, mont (sevel) e bourzh ur vag (e bourzh ur c'harr-nij), sevel war ul lestr, sevel en ul lestr, pignat en ul lestr, mont er bourzh, mont war bourzh ur vatimant, lestrañ ; *von Bord gehen*, dilestrañ, divagiñ, lakaat e dreid en douar, diskenn war an douar, pakañ douar d'e dreid, ober e ziskenn en ur porzh, diskenn en ur porzh, diskenn en aod, douarañ ; *über Bord fallen*, kouezhañ diwar ar bourzh, kouezhañ er mor, bezañ lamet diwar ar bourzh ; *Mann über Bord !* unan bennak a zo bet lamet diwar ar bourzh ! unan bennak a zo kouezhet er mor ! un den er mor ! ; *er stieg an Bord des erstbesten Schiffes*, kentañ lestr a gavas a savas ennañ ; *an Bord hieven*, gwintañ war vourzh ; *an Bord legen*, abourzhañ ; *eine schwere See über Bord bekommen*, dont dour dreist ar bourzh, bezañ ur bern (ur wazh, ur barr-mor, un taol-mor) o terriñ war pont ar vag ; [kenw.] *frei an Bord*, hep mizoù treuzdougen gant ar vag ; *etwas über Bord werfen*, a) skeiñ udb dreist al listenn, stlepel udb diwar ar bourzh, stlepel udb er mor, delazhiñ udb er mor, b) [dre skeud.] stlepel udb war ar wrimenn, skeiñ (teuler, stlepel) udb d'ar blotoù, teuler udb a-gostez (war an teil, d'ar bern), diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, ober kañvoù

d'udb ; *Erinnerungen über Bord werfen*, argas eñvorennoù 'zo a-ziwar e spered.

Bord² n. (-s,-e) : estajerenn b., stalenn b., stal b., astell b., instremen g., riz g., plankenn g. ; *Bücherbord*, estajerenn b., stal(enn) levrioù b., stalennad levrioù b., astell levrioù b.

Bord³ n. (-s,-e) : [Bro-Suis] 1. bevenn b., lez g., riblenn b., rizenn b., bord g., riz g. ; 2. kleuz g., kae g., gwrinnenn b.

Bordausrüstung b. (-,-en) : aveadur bourzh g.

Bordbuch n. (-s,-bücher) : levr-bourzh g. ; *das Bordbuch führen*, delc'her al levr-bourzh.

Bordcomputer g. (-s,-) : urzhiataer e bourzh g.

Borde b. (-,-n) : lurell b., gourem g., galoñs g., pasamant g.

Bordeaux n. : Bourdel b.

Bordeaux-Brühe b. (-) : yodenn Bourdel b.

Bordeaux-Kiefer b. (-,-n) : [louza.] pin-Bourdel str., pinenn-Vourdel b., pin gouez str., pinenn ouez b., pin-mor str., pinenn-vor b.

Bordeaux-Wein g. (-s,-e) : gwin Bourdel g., [diwar fent] Yann Vourdel g.

Bordelektronik b. (-) : elektronegezh e bourzh b.

Bordell n. (-s,-e) : bordel b., fouzhle'h g., gast g., troñs-ar-vrozh g., ti a blijadurezh g., ti an ebatoù g., ti ar gisti g., fouzhti g., ti a louvigezh g., ti fall g., ti lous g. ; *ins Bordell gehen*, mont da welet ar gisti, mont da welet ar merc'hed koant, mont da welet ar merc'hed brav, mont da welet ar merc'hedoù.

Bordellwirt g. (-s,-e) : ostizour bordel g.

bördeln V.k.e. (hat gebördelt) : [tekn.] bordiñ.

Bordflugzeug n. (-s,-e) : karr-nij e bourzh g., nijerez e bourzh b.

Bordfunk g. (-s) : radio bourzh g.

Bordfunker g. (-s,-) : radio g., skingelaouer g., paotr ar radio g.

bordieren V.k.e. (hat bordiert) : lurellañ, gouremenniñ, gouremiñ, galoñsañ, pasamantiñ.

Bordkarte b. (-,-n) : kartenn lestrañ b., tiked g., bilhed g.

Bordkommissar g. (-s,-e) : bousouin g.

Bordlinie b. (-,-n) : [merdead.] linenn-flod b., linenn-dour b., linenn an dour b.

Bordradar g./n. (-s,-s) : radar bourzh g.

Bordschwelle b. (-,-n) : lezenn ar riblenn-straed b., bord ar riblenn-straed g.

Bordstein g. (-s,-e) / **Bordsteinkante** b. (-,-n) : lezenn ar riblenn-straed b., bord ar riblenn-straed g.

Bordsteinschwalbe b. (-,-n) : louvigez b., gast b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrigen b., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., katell b., vilgen b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., loudourenn b., flavenn b., kailharenn b., kaihebodenn b., kalkenn b., kaloc'henn b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b.

Bordunpfeife b. (-,-n) : [sonerezh, binioù] korn-boud g., krosunell b.

Bordüre b. (-,-n) : lurell b., gourem g., galoñs g., pasamant g.

Bordwaffen lies. : armoù bourzh lies.

Bordwand b. (-,-wände) : [merdead.] bordaj g., bordajenn b.

Bordwart g. (-s,-e) : [merdead.] mekaniker bourzh g.

Bordwind g. (-s,-e) : [merdead.] amur g.

boreal ag. : hanternozel, boreel ; *borealer Nadelwald*, koadeg hanternozel b., koadeg voreel b.

Boreas g. : [mojenn.] Boreas g.

Boretsch g. (-es) : *sellit ouzh Borretsch*.

Borg g. (-s,-e) : [kenwerzh] 1. amprest g., amprestadenn ; *auf Borg nehmen*, prenañ war dermen, prenañ war zle, lakaat war ar c'hoch, prenañ war goch, ober poufoù, plantañ pouf, kemer bos, kemer bos war e gein ; *vom Borge (auf Borg) leben*, bevañ diwar amprestadennoù, bevañ diwar arc'hant amprestet, plantañ pouf ; 2. prest g., prestadenn b. ; *auf Borg geben*, reiñ war zistaol, reiñ war dermen (Gregor), prestañ.

borgen V.k.e. (hat geborgt) : 1. prestañ, reiñ war zistaol, reiñ war dermen (Gregor), reiñ e prest ; *jemandem (das) Geld borgen*, prestañ arc'hant d'u.b. ; *lange geborgt ist nicht geschenkt* ! n'em eus ket talaret ganit c'hoazh ! bremaik e ri ur c'hoarzh all ! m'en talvezo dit ! a-benn nebeut e vo tomm da'z chupenn ! damantiñ a ri ! va distro am bo ! gwregon am eus da lodennañ ganit c'hoazh ! me a zistago ar c'hoarzhin diouzhit ! klevet a ri ganin ! pakañ a ri ! ; 2. [dre astenn.] amprestañ, kestral ; *ich borge mir sein Fahrrad*, amprestañ a ran e varc'h-houarn digantañ.

Borgen n. (-s) : 1. prest g., prestadenn b. ; 2. [dre astenn.] amprest g., amprestadenn b.

Borger g. (-s,-) : 1. prester g. ; 2. [dre astenn.] amprester g.

borgweise Adv. : war dermen, war zle.

Borke b. (-,-n) : 1. [louza.] rusk str., plusk str., klor str. ; 2. [mezeg.] trousk str., trouskenn b.

Borkenkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-koad g.

borkig ag. : 1. garv, rust ; 2. ruskek.

Born 1. [barzh.] stivell b., eien str., andon b., mammenn b., feunteun b. ; 2. orin g., andon b., mammenn b., feunteun b.

borniert ag. : strizhsperedet, berrsperekek, berrspereket, pout a (e) spered, berr (bouc'h) da gompren, ul lastez hir e skouarn, ur spered besk a zen anezhañ, tev e voned, toullou talar en e benn, gorrek da gompren, tuzum, divalav, ur skiant verr a zen anezhañ, enk e spered, strizh e spered.

Borniertheit b. (-) : strizhder a spered g., distervez spered b.

Bornwurz b. (-,-en) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hazh b.

Borretsch g. (-es) : [louza.] kaol-garv str., bourachez str.

Borsalbe b. (-,-n) : vazelin borek g.

Borsäure b. (-,-n) : [kimiezh] trenkenn vorek b.

Börse b. (-,-n) : 1. yalc'h b., boujedenn b., yalc'had b. ; 2. Yalc'h b., Boursen g. ; 3. eskemmdi g., Yalc'hdi g. ; *schwache Börse*, feurioù eskemm war zigresk lies. ; *matte Börse*, eskemmdi dilañs g., Yalc'h dilañs b., eskemmdi morgousket g., Yalc'h morgousket b., feurioù eskemm dilañs lies. ; *schwankende Börse*, feurioù eskemm kemm-digemm lies., feurioù eskemm sav-diskenn lies., feurioù eskemm sav-disav lies. ; *feste Börse*, feurioù eskemm tuet mat lies., feurioù eskemm start lies. ; *die Reaktion der Börse*, ersav ar Yalc'h g. ; *an der Börse tätigen*, brokañ en eskemmdi (er Yalc'hdi, er

Yalc'h); *an der Börse spekulieren*, arvrokañ en eskemmdi, arvrokañ er Yalc'h; *an der Börse spielen*, brokañ arc'hant en eskemmdi, arvrokañ er Yalc'h; *an der Börse notiert werden*, bezañ feuriet en eskemmdi (er Yalc'hdi).

Börsenabteilung b. (-,-en) : rann ar Yalc'h b.

Börsenangestellte(r) ag.k. g./b. : implijad an eskemmdi g., implijad ar Yalc'hdi g., implijad ar Yalc'h g.

Börsenauftrag g. (-s,-aufträge) : urzh Yalc'h g.

Börsenbeginn g. (-s) : digoradur an eskemmdi g., digoradur ar Yalc'hdi g., digoradur ar Yalc'h g.

Börsenbericht g. (-s,-e) : danevell Yalc'h b.

Börsenbrauch g. (-s,-bräuche) : arverioù an eskemmdi lies., doare d'ober ar Yalc'hdi g.

börsenfähig ag. : nevidadus, feuriadus, feuriet en eskemmdi, feuriet er Yalc'hdi.

börsengängig ag. : nevidet er Yalc'h, feuriet en eskemmdi, feuriet er Yalc'hdi.

Börsengebäude n. (-s,-) : eskemmdi g., Yalc'hdi g.

Börsengeschäft n. (-s,-e) : oberiadenn Yalc'h b., treuzgread yalc'hel g.; *kleine Börsengeschäfte machen*, brokañ (avanturiñ, arvrokañ, klask gounit) ur gweneg bennak en eskemmdi (er Yalc'hdi), brokaigañ.

Börsengewinn g. (-s,-e) : gounidigezh yalc'hel b.

Börsenindex g. (-es,-e/-indizes) : feuriader ar Yalc'h g., meneger ar Yalc'h g.

Börsenkrach g. (-s,-e) : krach g., freuz-Yalc'h g., difaragoelladur ar feurioù en eskemmdi g., difaragoelladur ar feurioù er Yalc'hdi g., disac'h trumm ar feurioù er Yalc'hdi g.

Börsenkreise lies. : metier ar Yalc'h lies.

Börsenkurs g. (-es,-e) : feur ar c'hrevrannoù en eskemmdi g., feur ar c'hrevrannoù er Yalc'hdi g., feur ar c'hrevrannoù er Yalc'h g.

Börsenmakler g. (-s,-) : kourater Yalc'h g.

Börsenmanöver n. (-s,-e) : taol yalc'hel g., tun yalc'hel g.

börsenmäßig ag. : diouzh arverioù an eskemmdi, diouzh arverioù ar Yalc'hdi, diouzh arverioù ar Yalc'h.

börsennotiert ag. : feuriet en eskemmdi, feuriet er Yalc'hdi; *nicht börsennotierte Aktie*, kevrañ na vez ket feuriet en eskemmdi (er Yalc'hdi) b.

Börsennotierung b. (-,-en) : feuriadur en eskemmdi g., feuriadur er Yalc'hdi g.

Börsenpapier n. (-s,-e) : talvoudenn b.

Börsenpreis g. (-es,-e) : priz feuriet en eskemmdi g., priz feuriet er Yalc'hdi g., priz feuriet er Yalc'h g., priz ofisiel g.

Börsenschluss g. (-es,-schlüsse) : klozadur an eskemmdi g., klozadur ar Yalc'hdi g., klozadur ar Yalc'h g.

Börsenschwindel g. (-s) : oberiadenn eskemmdi flodus ha malisius b., obererezh Yalc'hdi flodus ha malisius g., agioterezh g.

Börsenspekulant g. (-en,-en) : arvroker en eskemmdi g., trafikier er Yalc'h g., brokaiger g.

Börsenspekulation b. (-,-en) : trafikerezh en eskemmdi g., arvrokerezh er Yalc'hdi g., arvrokerezh er Yalc'h g.

Börsenstimmung b. (-,-en) : emdroadur ar Yalc'h g., tuadur ar Yalc'h g., emdroadur ar feurioù en eskemmdi g., tuadur ar feurioù en eskemmdi g., doug ar feurioù en eskemmdi g.

Börsentipp g. (-s,-s) : tit Yalc'h g., titenn Yalc'h b., (tit, titenn = titour).

Börsenumsatzsteuer b. (-,-n) : tailhoù war an treuzgreadoù yalc'hel lies., tailhoù war an treuzgreadoù Yalc'hdi lies.

Börsenverein g. (-s,-e) : *Börsenverein des deutschen Buchhandels*, unvaniezh an embannerien alaman b.

Börsenverkauf g. (-s,-verkäufe) : nevidadur en eskemmdi g., nevidadur er Yalc'h g.

Börsenvertreter g. (-s,-) : kourater Yalc'h g.

Börsenwert g. (-s,-e) : talvoudegezh en eskemmdi b., talvoudegezh er Yalc'hdi b., gwerzh yalc'hel g.; *diese Aktie hat Börsenwert*, feuriet e vez ar gevrañ-mañ en eskemmdi (er Yalc'hdi).

Börsenzulassung b. (-,-en) : donedigezh en eskemmdi b., donedigezh er Yalc'hdi b., donedigezh er Yalc'h b., degemeridigezh en eskemmdi b., degemeridigezh er Yalc'hdi b., degemeridigezh er Yalc'h b.

Börsianer g. (-s,-) : arval an eskemmdi g., pleustrer ar Yalc'hdi g., darempreder ar Yalc'h g., yalc'hour g.

Borst g. (-es,-e) : faout g., frailh g., skarr g., skalf g., skarnil g.

Borste b. (-,-n) : **1.** reun str., reunenn b., blev kriz str., blev reunek str., blev pikek str.; **2.** [heureuchin] draen g. [liester : drein] ; **3.** [louza.] barvenn b. [liester : barvennoù], barv str.

Borstenhirse b. (-) : [louza.] *italienische Borstenhirse*, mell-pin str.

Borstenkrabbe b. (-,-n) : [loen.] morgevnid-blevek str., morgevnidenn-vlevek str., morgevnidenn-vlevennek b., morgevnid-blevennek str.

Borstenpinsel g. (-s,-) : gwispon g.

Borstenvieh n. (-s,-e) : [dre fent] gouenn ar moc'h b.

Borstenwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] petiz str., petizenn b.

borstig ag. : **1.** reunek ; *borstiges Haar*, blev kriz str., blev reunek str., blev pikek str., blev garv str.; *borstiger Bart*, barv garv str., barv rust str., barv reut g., [dre eilpennster] barv ken gweñ hag un torkad orjal g.; **2.** [louza.] barvek, ... barv ; **3.** [dre skeud.] dic'hras, euzhus, doñjerus ; **4.** kintus, kivioul, tagnous, ourz, diaes, grignous, hek, hek e c'henoù, jeneprus, ratous ; *borstig werden*, divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel war e elloù (e gentroù), sevel droug en an-unan, broc'hañ, kounnariñ, arfleuiñ, mont tro en e voned, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, rebekat, sevel e gribell, rual el limonoù, ourzal, taeraat, buaneakaat, buanegezh, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, rebekat ouzh ar c'hentroù (Gregor).

Borstigkeit b. (-) : **1.** perzh ar pezh a zo reunek g.; **2.** [dre skeud.] kint g., fioun g., razailh g.

Bort n. (-es,-e) : plankenn g.

Borte b. (-,-n) : lurell b., gourem g., galoñs g., pasamant g.; *mit einer Borte einfassen, mit einer Borte besetzen*, pasamantiñ, galoñsañ.

Bortenwirkerei b. (-,-en) : pasamanterezh g.

Borussia b. (-) : [istor] Prusia b., Prus b.

borussisch ag. : prusian.

Borwasser n. (-s) : [kimiezh] trenkenn vorek b.

bös ag. : *sellit ouzh böse*.

bösartig ag. : drougoberius, gwalloberus, droukrañsus, gwallus, drouk, vil, disleber, blech, yud, dañerus, fallakr, gwallisiek, diviñs, gwaller, gwallon, mobrier, gañs, karget a fallagriezh, pezhell e galon gant ar fallagriezh, gwriet a fallagriezh, drouk betek mel e eskern, fallagriezh en e gorf, aoz fall ennañ, karget a valis, malis en e gorf, malisius, a zrouk andred, doareet-fall, gwidal ; *bösartige Geschwulst*, yoc'henn yud b., yoc'henn fallakr b., yoc'henn lemm b., klañvenn grign b. ; *bösartiges Fieber*, terzhienn greñv, gwall derzhienn / terzhienn lemm / terzhienn dañerus b. (Gregor) ; *eine bösartige Krankheit*, ur c'hleñved tu pe du g., ur c'hleñved grizias g. ; *der Wein macht ihn bösartig*, gwall voeson en devez.

Bösartigkeit b. (-) : 1. fallagriezh b., falloni b., fallentez b., droukrañs b., viloni b., drougiezh b., droug g., drougober g., gwallober, gwallisiegzh b., divadelezh b., gwallsort g., ingenn b., ijin fall g., malis g./b. ; 2. [mezeg.] lemmded b.

Böschung b. (-, -en) : 1. kleuz g., kleuziad g., savadenn b., kae g., garzh b. ; *niedrige Böschung*, briell b. ; *eine Böschung schleifen*, digleuziañ ; *eine Böschung errichten*, kleuziañ ; *eine Böschung ausbessern*, kleuziañ ; *gemeinsame Ausbesserung der Böschungen*, kleuziadeg b. ; *halb verfallene Böschung*, torgleuz g. ; *Seite einer Böschung*, talbenn g. ; *ohne Böschung*, diskloz ; 2. [a-hed ur stêr] briell b. ; 3. [lu] eskarpenn b. ; *äußere Böschung*, azeskarpen b., kleuz meur g.

Böschungsbauer g. (-s, -) : kleuzier g.

Böschungswinkel g. (-s, -) : 1. diribañs ur savadenn b., diribañs ur savadenn b., diribañs ur savadenn b. ; 2. [lu] korn goudor a-dreñv ur c'hleuz g., korn goudor a-dreñv un azeskarpen b., korn goloadurezh a-dreñv un azeskarpen b., korn goloadurezh a-dreñv ur c'hleuz g.

böse ag. : 1. drouk, fall, fallakr, diharak, drougiezhus, droukrañsus, blech, disleber, gwaller, gwallon, mobrier, gañs, fogn, vil, pik, divat, diviñs, karget a fallagriezh, pezhell e galon gant ar fallagriezh, gwall, gwidal, malisius, karget a valis, malis en e gorf, doareet-fall, mobrier, rep, diaoulek, a zrouk andred ; *nicht böse*, dizrouk ; *er ist so dumm wie er böse ist*, ken sot eo, ken drouk eo ; *böse zu jemandem sein*, bezañ drouk ouzh u.b. ; *böser zu jemandem werden*, droukaat ouzh u.b. ; *böse machen*, droukaat ; *böser Mensch*, den drouk (fall, fallakr, diharak, blech, fogn, drougoberus, drougoberius, karget a fallagriezh, diaoulek, pik) g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., blech a zen g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., den n'eus netra a vat ennañ g., gwall ibil a zen g., gwaller g., fallakr g., sac'h malis g., vilbez g., viltañs g., pezh-fall g., vil g., tra vil g., den a zrouk andred g., gwall baotr g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., gwall bezh g. ; *das ist ein böses Weib*, honnezh a zo un den fall, honnezh a zo ur gwall blac'h, honnezh a zo ur vlechell, he c'hont a fallagriezh a zo enni, honnezh n'eus netra a vat enni, drougiezh a-walc'h a zo enni, honnezh n'eus ket ur vlevenn gristen warni, honnezh a zo pik a-walc'h ; *böse Tat*, drougober g., drougobererezh g., gwallober g., kammober g., mestaol g., gwalldaol g., taol-droug g., taol kailh g., viloni b., fallentez b., falloni b., P. lamm-touseg g. ; *das wird ein böses Ende nehmen*, *das wird böse enden*, gwallfinveziñ a raio an dra-se, gwall ziwezh (drouziwezh, gwallfinvez) a

vo gant an dra-se, un distag c'hwerv (ur gwall zistag) a zo da gaout gant an dra-se, kement-se a denn da wall fin, kement-se a denn d'ur gwall fin, kement-se a denno da wall fin, kement-se a denno d'ur gwall fin ; *die bösen Geister*, ar viltañsoù lies. ; *dieses Mädchen ist ziemlich böse*, ar verc'h-se a zo pik a-walc'h, honnezh a zo ur vilezig, honnezh a zo ur vlechell, honnezh a zo ur gwall blac'h ; he c'hont a fallagriezh a zo enni, drougiezh a-walc'h a zo enni ; *böse Zunge*, teod fall, teod kiger, teod naer, teod milliget, teod da dennañ an diaoul eus an ifern (da ijinañ ar vosenn), gwall deod g., teod flemmus g., teod flipatus g., piler-beg g., teod fall a zen prest atav da ziswriet gwellañ pezh-dilhad nevez e amezeg g. ; *böse Absichten*, droukyouloù lies., droukprederioù lies., devez fallakr g. ; *böse Augen machen*, sellet du ouzh u.b., ober selloù du, ober selloù rous, ober selloù put, sellet toupek, sellet rous, sellet du, sellet put ouzh u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real, ober gourennoù du, diskouez ur min rok, bezañ daoulagad drouk en e benn, kaout ur bod spenn e-kreiz e dal ; [dre skeud.] *böse Nachricht*, keloù fall ; *böser Blick*, sell a bevarzek real g., sell du (drouk, garv, taer, teñval, put, rous, drouk), sell hag a dalvez ouzhpenn pemp blank g., sell hag a dalvez c'hwec'h real g., sell a-dreuz / a-gorn / a-gleiz / da zegas gwallavel (Gregor) ; *böse Beispiele*, gwall skouerioù, skouerioù fall ; *sie ist in eine böse Sache hineingeraten*, tapet eo en ur blegenn lous ; *böser Streich*, bourd divalav g., tro divalav b., taol divalav g., taol vil g., noualantez b., c'hwibez penn-da-benn str., taol gast g., rozenn gaer b., moc'herezh g., tro-gamm b., tro-dall b., tro-fall b., ruilh g., malis ruz g./b., malis du g./b., malis diaoulek g./b., tro lous b., troidell fall b. ; *böse Streiche spielen*, malisiñ, ravailhoniñ ; *jemandem einen bösen Streich spielen*, ober divalav d'u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., ober divalaverezh d'u.b., ober divalaventez d'u.b., c'hoari un taol fobiez d'u.b., ober an dall (ur gwall dro, un dro fall, un dro lous, un dro vil) d'u.b., c'hoari an dall (un dro gamm, un dro-dall, un dro lous, an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tennañ un dro-dall (un dro-bleg) d'u.b., c'hoari un taol gast d'u.b., c'hoari e baotr gant u.b., ober e baotr gant u.b., gwalldapout u.b., straniñ d'u.b. ; *ein böses Maul haben*, kaout ur gwall deod, bezañ ur paotr hek e c'henoù, bezañ un tagnouz, bezañ kintus (kivioul, tagnous), bezañ diaes ober gant an-unan, bezañ rust evel ur bod-spenn, na deuziñ ar sukr en e c'henoù, bezañ hegarat evel ur bod linad, bezañ hegarat evel bodoù linad, bezañ lous e c'henoù, kaozeal gast, bezañ boull e grouer ; *böse Überraschung*, distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall dapadenn b. ; [relij] *böser Feind*, *böser Geist*, droukspered g., gwallsperezh g., drougaer g., paotr-e-gernioù g., Paolig, Gwilhou gozh, Paol gornek, Paol lostek, spered lous g., enebour g., Yann ar pennkêr dianaou g., tad ar gaou g., paotr kozh g.

2. klañv, kontammet, taniennet ; *böses Ding*, beskoul b., bizad g., laerez b. ; *böse Krankheit*, kleñved pirilhus g. / gwall gleñved / gwall bore g. / pore dañerus g. (Gregor) ; *böses Weh*, droug uhel g., droug-sant g., droug-sant-Yann g.

3. fuloret, chifet, broc'het, mouzhet, imoret fall, en imor fall, aoz fall ennañ, troet e breñv, anoazet, fachtet ; *böse werden*, brouezañ, fumañ, fachañ, arfleuiñ, mont en egar,

mont droug en an-unan, kemer droug, biskañ, broc'hañ, anoaziñ, krugañ, flikañ, feulziñ, ginañ, taeraat, taeriñ, diodiñ, buanekeat, buanegezh, trenkañ e spered ouzh an-unan ; *die Leute werden langsam böse*, an dud a gomañs da c'harvaat ; *gleich böse werden*, na vezañ pell e revr o vont war e chouk gant an-unan, sevel diouzhtu droug en an-unan, broc'hañ buan, ginañ buan, breskenn buan, mont buan dreist penn, lammat buan dreist penn, dihabaskteriñ buan, fachañ buan, bezañ tomm e benn, bezañ ur penn tomm, bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ froudennek, bezañ tost e dog d'e benn, bezañ brizh, bezañ trumm, bezañ ur paotr diouzhtu, bezañ prim da fuloriñ, kaout gwad mui eget bihan, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o viriñ en e wazhied, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ fourradus, bezañ taer da vont droug en an-unan, bezañ taer da vrouezañ, bezañ rust an troc'h gant an-unan, bezañ ur spered intampius a zen, bezañ un den bouilhus (Gregor) ; *er ist böse*, chifet eo, facht eo, mouzhet eo, o vouzhañ emañ, fumet eo, biskañ a ra, emañ o c'hinañ, anoaziñ a ra, broc'het eo, anoazet eo, krugañ a ra, flikañ a ra, n'emañ ket e holl voc'h er gêr gantañ, kollet en deus e vuoc'h vrizh, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, imoret fall eo, en imor fall emañ, aoz fall a zo ennañ, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, troet eo e breñv, war e du fall emañ, n'eo ket troet mat, o c'hoefiñ emañ, koefivet eo e boch, kintoù a zo ennañ, en e benn fall emañ, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, rekin eo, kamm eo e vlevenn ; *jemandem böse sein*, kaout kounnar (kaout droug, bezañ kounnaret, goriñ droukrañs, magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh, derc'hel imor, kaout broc'h, bezañ broc'het, bezañ broc'h en an-unan) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., bezañ droug en an-unan enep unan all, bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., bezañ e droukrañs gant u.b., bezañ mouzhet ouzh u.b., mouzhañ ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel droug ouzh u.b., derc'hel imor diwar u.b., bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., bevañ e drougiezh gant u.b., bevañ e drougiezh ouzh u.b., bevañ e droukrañs gant u.b., bezañ facht ouzh u.b. ; *sie sind sich böse*, traoù kozh a zo etrezo, fachiri ruz a zo etrezo, fachirioù a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, mouzherezh, glazentez, broc'h, c'hoari, jeu, butun) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treflez, bec'h, imor, reuz) etrezo, emaint e malis an eil ouzh egile, savet 'zo etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, magañ kounnar a reont an eil ouzh egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, facht int, facht int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, en arvell emaint, emaint e treflez, deuet int d'en em giañ, deuet int d'en em vroc'hañ, troet eo d'ar put etrezo, rouzet eo ar bloneg, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo ; *seien Sie mir nicht böse, werden Sie mir nicht böse*, salokras, arabat deoc'h

fachañ ouzhin, arabat deoc'h bezañ (mont) e droug ouzhin, arabat deoc'h kemer droug ouzhin, arabat deoc'h kaout droug ouzhin, arabat deoc'h derc'hel droug ouzhin, arabat deoc'h derc'hel drougiezh ouzhin, na gemerit ket an dra-se a berzh fall, n'it ket da gemer kaz ouzhin, na daerit ket.

4. [dre astenn.] fall, rust, tenn, diaes, garv, kalet, poanüs ; *böser Weg*, hent fall, hent rust, hent diaes, hent garv g., hent bleiz g., gwall hent (Gregor) ; *böses Wetter*, amzer divalav g., amzer fall g., amzer c'hast g., amzer ruz g., amzer a berzh an diaoul g. ; *böse Zeiten*, marevezh a freuz hag a reuz g., prantad amzer gwall drubuilhet g. ; *böser Traum*, hunvre poanüs g.

Adv. : binimus, en un doare drouk, diviñs ; *böse veranlagt*, gwall-dechet, techet d'an droug, treset d'an droug, douget d'an droug, troet war an droug, noazus, ur valis ennañ, ul loen brein a zen anezhañ, tra milliget anezhañ, ul loen lous anezhañ, ul loen fall anezhañ, ur gwall hini anezhañ, ul loen vil a zen anezhañ, drouk betek mel e eskern, ur pezh fallakr anezhañ, ur gwall ibil a zen anezhañ, kordet a fallagriezh, kordet e gorf a fallagriezh, kordet fall, kivioul, vis ar gordenn ennañ, ur pezh fall a zen anezhañ, ur vosenn a zen anezhañ, ul lec'hidenn a zen fall anezhañ, gwazh eget ar vosenn, ur c'hast anezhañ, ul loen gars anezhañ, ur paotr gagn anezhañ, ur gwall higolenn anezhañ, e gont a fallagriezh ennañ, anien fall ennañ, aoz fall ennañ, bleiz a-walc'h, doareet-fall ; *es war nicht böse gemeint*, dizrouk e oa kement-se, ne oa tamm drougiezh ebet ennon, n'em boa ket c'hoant ober vil deoc'h, ne oa ket a gelloù ganin da feukañ ac'hanoc'h, ne oa tamm drougiezh en dra-se.

Böse(r) ag.k. g./b. : **1.** den drouk (fall, fallakr, diharak, blech, fogn, drougoberus, drougoberius, karget a valis, malis en e gorf, malisius) g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., blech a zen g., gwall ibil a zen g., fallakr g., sac'h malis g., gwaller g., den karget a fallagriezh g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den drouk betek mel e eskern g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., den n'eus netra a vat ennañ g., den gwriet a fallagriezh g., fall hini g., vilbez g., viltañs g., pezh-fall g., gwall baotr g. ; *die Guten und die Bösen*, an dud vat hag an dud zrouk, ar re vat hag ar re zrouk, ar re vat hag ar re fall, ar re vat hag ar re fallakr ; **2.** [relij.] *der Böse*, an Drougspered g., an Diaoul g., an Diaoul Bras g., an aerouant g., an enebour g.

Böse(s) ag.k. n. : fall g., droug g., gwall g. ; *das Gute und das Böse erkennen können*, anavezout ar mad diouzh ar fall, anavezout ar mad diouzh an droug, digejañ ar mad diouzh an droug, kemmañ ar mad diouzh an droug, dispartiañ ar mad diouzh an droug ; *du kannst nicht das Gute vom Bösen unterscheiden*, n'ouzout ket petra a zo mat diouzh fall, n'ouzout ket pelec'h emañ an droug ha pelec'h emañ ar mad, n'anavezout ket ar mad diouzh an droug, n'out ket evit gwentañ an traoù, n'out ket evit kemmañ ar mad diouzh an droug, n'out ket evit dispartiañ ar mad diouzh an droug ; *Böses tun*, drougober, gwallober, fallober, malisiñ, ravailhoniñ, ober an droug, ober droug, ober ar fall ; *jemandem Böses zufügen*, ober gaou (noaz, droug) ouzh u.b., ober gaou (droug, diaez, domaj) d'u.b., degas droug d'u.b., noazout d'u.b. (ouzh u.b.), gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gwallaozañ u.b., gwallañ

u.b., reuziñ u.b., ober vil (divalav, fall) d'u.b., blesañ u.b., pec'hiñ e-keñver u.b. ; *er hat einen Hang zum Bösen*, douget eo d'ober an droug, douget eo d'ober ar fall, techet eo d'an droug, hennezh a zo noazus, techet eo d'ar fall, treset eo d'an droug, troet eo war an droug, gwallsiek eo, gwall-dechet eo, ur valis a zo ennañ, karget a valis eo, malis a zo en e gorf, ul loen brein a zen a zo anezhañ, un dra milliget a zo anezhañ, hennezh a zo bleiz a-walc'h, ur gwall hini a zo anezhañ, ul loen vil a zen a zo anezhañ, ul loen lous a zo anezhañ, ul loen fall a zo anezhañ, ur pezh fall(akr) a zo anezhañ, ur gwall ibil a zen a zo anezhañ, kordet a fallagriezh eo, hennezh n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ, kordet eo e gorf a fallagriezh, kordet fall eo, kivioul eo, vis ar gordenn a zo ennañ, n'eus nemet fallagriezh ennañ, n'eus nemet fallagriezh en e gorf, gwriet a fallagriezh eo, e galon a zo ur puñs don a fallagriezh, hennezh a zo drouk betek mel e eskern, karget a fallagriezh eo, pezhell eo e galon gant ar fallagriezh, e gont a fallagriezh a zo ennañ, hennezh n'eus netra a vat ennañ g., n'eus ket ur banne gwad onest en e wazhied, ur pezh fall a zen a zo anezhañ, ul loen gars a zo anezhañ, ur vosenn a zen a zo anezhañ, ul lec'hidenn a zen fall a zo anezhañ, gwazh eo eget ar vosenn, ur c'hast a zo anezhañ, n'eus ket un neudenn eeun oc'h ober anezhañ, n'eus ket un neudenn eeun ennañ, bez' ez eus un neudenn gamm (un neudenn torret) en e wiadenn, ur paotr gagn a zo anezhañ, ur gwall higolenn a zo anezhañ, hennezh a zo un higenn, malisius eo ; *Gutes mit Bösem vergelten*, reiñ droug evit mad, reiñ droug evit ar vad graet ; *er hat Böses vor, er hat Böses im Sinne*, bizet fall eo, en e soñj emañ d'ober an droug, mennet fall eo, en aviz emañ ober droug, gant ar soñj emañ da seveniñ ur gwalldaol bennak, emañ o nezañ ur gordenn, emañ o c'hoñj un taol bennak, emañ o prientiñ un taol gwidre bennak, emañ oc'h itrikañ un taol bennak, emañ oc'h itrikañ un dro gamm bennak, c'hoant en deus c'hoari ur jeu bennak a-enep u.b., emañ en e benn ober un dro fobiez bennak, emañ un dro c'hanas bennak o treiñ en e benn, malisiñ a ra, soñjal a ra e droug ; *er hat nichts Böses vor, er hat nichts Böses im Sinne*, n'en deus ket an disterañ rat d'ober droug ; *ein Schelm, der Böses dabei denkt*, goloet a vezh ra vezo nep piv bennak a soñj e droug (Gregor) ; *er hat nichts Böses getan*, n'en deus graet mann drouk ebet ; *ich wünsche ihnen nichts Böses*, n'em eus ket c'hoant ez errufe nep fortun ganto ; *sondern erlöse uns von dem Bösen*, ha distro(it) an droug diwarnomp, met hon diwall(it) diouzh an droug, ha pella(it) an droug diouzhomp, ha lam(it) diwar hon eneoù pouez ar pec'hedoù, ha diboagn(it) hon eneoù, hag hon diliv(it) a bep droug ; *wer Böses tun will, findet eine und die andere Ausrede*, neb a fell dezhañ ober fall a gav un digarez pe un all ; *ohne Böses zu beabsichtigen*, hep soñjal e droug ebet, hep bezañ en aviz ober droug, hep bezañ ket e poan d'ober droug ; *all das Böse, was ihr begangen habt*, an holl wall hoc'h eus graet, an holl walloù hoc'h eus graet.

Bösewicht g. (-s,-er) : fallakr g., vilbez g., viltañ g., blech a zen g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwallibil g., gwaller g., gwidal g., den karget a fallagriezh

g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., den n'eus netra a vat ennañ g., den gwriet a fallagriezh g., den e gont a fallagriezh ennañ g., kalkenn g./b., den drouk betek mel e eskern g., pezh-fall g., fall hini g., sac'h malis g.

boshhaft ag. : drouk, fall, fallakr, droukrañsus, diharak, blech, disleber, fogn, vil, pik, tagnous, gagn, malisius, karget a valis, malis en e gorf, drougiezhus, gwallsiek, gwaller, gwallon, gañs, diviñs, mobrier, rep, gwidal ; *recht boshhaft sein*, bezañ ul loen brein a zen, bezañ un dra milliget, bezañ ul loen lous eus an-unan, bezañ ul loen fall eus an-unan, bezañ ur gwall hini, bezañ ur vilbez, bezañ ul loen vil a zen, bezañ ur pezh fall(akr) eus an-unan, bezañ ur gwall ibil a zen g., bezañ e gont a fallagriezh en an-unan, na vezañ ur vlevenn gristen war an-unan, na vezañ netra a vat en an-unan, bezañ drougiezh a-walc'h en an-unan, na vezañ un neudenn eeun oc'h ober an-unan, na vezañ un neudenn eeun en an-unan, bezañ un neudenn gamm (un neudenn torret) en e wiadenn, bezañ kordet a fallagriezh, bezañ kordet e gorf a fallagriezh, bezañ kordet fall, na vezañ nemet fallagriezh en an-unan, bezañ kivioul, na vezañ ken tra nemet distervez, bezañ vis ar gordenn en an-unan, na vezañ ur banne gwad onest en e wazhied, bezañ ur pezh fall a zen, bezañ drouk betek mel e eskern, bezañ ur vosenn a zen, bezañ ul lec'hidenn a zen fall, bezañ gwazh eget ar vosenn, bezañ ul loen gars eus an-unan, bezañ bleiz a-walc'h, bezañ ur c'hast eus an-unan, bezañ ur paotr gagn, bezañ un higenn, bezañ ur gwall higolenn.

Boshhaftigkeit b. (-,-en) / **Bosheit** b. (-,-en) : fallagriezh b., falloni b., fallentez b., droukrañs b., viloni b., drougiezh b., droug g., gwallsiegezh b., divadelezh b., ijin fall g., gwallsort g., ingenn b., malis g./b., binim g. ; *aus Bosheit*, dre fallagriezh, dre fallentez, dre falloni, dre zroug, dre zrougiezh, dre gasoni ; *das ist pure (reine, schiere) Bosheit*, un drougiezh ki klañv eo, fallagriezh diabeg (hep gwir abeg, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh) eo.

Boskett n. (-s,-e) : koadig g., bodad-gwez g., bodad-koad g., killi b.

Boskop g. (-s,-) : [louza.] aval boskoop g.

böslich ag. : drouk, malisius, drougiezhus ; *bösliche Verlassung*, dilezadenn rakpoelladet b.

Bosniak g. (-en,-en) / **Bosniake** g. (-n,-n) : [Bro-Aostria] Bosniad g.

Bosnien n. (-s) : Bosnia b.

Bosnien-Herzegowina n. (-s) : Bosnia-ha-Herzegowina b.

Bosnier g. (-s,-) : Bosniad g.

Bosnierin b. (-,-nen) : Bosniadez b.

bosnisch ag. : bosniat.

Bosporus g. (-) : *der Bosporus*, ar Bosforos g., ar Bosfor g. ; *der kranke Mann am Bosporus*, den klañv Europa g. [*lezanv an Impalaeriezh Otoman e fin an XIX^{vet} kantved*].

Boss g. (-es,-e) : mestr g., patrom g., kunduer g., penn-bras g., P. sieu g., ostant g., kabiten g., levier g., sturier g., pennsturier g., pennrener g., den muiañ g. ; *das ist unser Boss*, hennezh a zo mestr warnomp, gantañ emaoamp, hennezh a zo hor gwir gabiten ; *wer ist hier der Boss* ? piv a zo e penn amañ ?

bosseln V.k.e. (hat gebosselt) : [tekn.] bosigellat, bosigernañ, bolbosañ, koagañ, koagenniñ.

Bossierarbeit b. (-, -en) : [tekn.] bosigernañ g., bosigernerezh g.

Bossiereisen n. (-s, -) : divrazer g.

bossieren V.k.e. (hat bossiert) : [tekn.] bosigellat, bosigernañ, bolbosañ, koagañ, koagenniñ, morzholiañ.

Bossieren n. (-s) : [tekn.] bosigernañ g., bosigernerezh g., morzholiadur g., morzholiererezh g.

böswillig ag. : droukrañsus, mennet fall, drouk-youlet, bizet fall, gwidal.

Böswilligkeit b. (-) : fallagierezh b., falloni b., droukrañs b., viloni b., drougiezh b., ijin fall g., gwallyoul b., gwallsiegezh b. ; *das ist pure (reine, schiere) Böswilligkeit*, un drougiezh ki klañv eo, fallagierezh diabeteg (hep gwir abeg, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh) eo.

Botanik b. (-) : louzawouriezh b.

Botaniker g. (-s, -) : louzawour g.

Botanikkonservatorium n. (-s, -konservatorien) : mirva louzawouriezh g.

botanisch ag. : louzawourel, ... louzawouriezh ; *botanischer Garten*, liorz-louzawouriezh b., liorz-plant b.

botanisieren V.gw. (hat botanisiert) : louzaoua.

Botanisiertrommel b. (-, -n) : boest louzaouer b.

Bote g. (-n, -n) : **1.** kannad g. [*liester kannaded*], kannader g., kemenner g. ; *eigener Bote*, kannad a-ratozh g. ; [relij.] *Bote Gottes*, kannad Doue g. ; *einen Boten zu jemandem entsenden, einen Boten zu jemandem schicken*, kas kannad davet u.b., kas ur c'hannad davet u.b., leuriñ kannad davet u.b. ; *sein Bote hat mir heute einen Besuch abgestattet*, deuet eo e gannad da'm c'haout hiziv ; **2.** *reitender Bote*, post g. [*liester posted*] (Gregor), postilhon g. ; **3.** kefridier g., kefridiad g., paotr kefridi g. ; **4.** [dre skeud.] raksin g., ragarouez b., kentrouez b., diougan g., seblant g., titenn b., ditour g. ; *Schneeglöckchen sind die ersten Boten des Frühlings*, an treuzoù-erc'h a ziskouez emañ beg an nevezamzer o tont, an treuzoù-erc'h a spurmant an nevez-amzer, an treuzoù-erc'h a zitour an nevez-amzer.

Botendienst g. (-es, -e) : kannaderezh g., kaserezh g.

Botengang g. (-s, -gänge) : kefridi b.

Botengänger g. (-s, -) : kefridier g., kefridiad g., paotr kefridi g.

Botengenkraut n. (-s, -kräuter) : [louza.] gleizh-glas str., louzaouen-santez-Veronika b.

Botenzustellung b. (-, -en) : deroadur er gêr g.

Botin b. (-, -nen) : **1.** kannaderez b. ; **2.** kefridier b., kefridiadez b.

botmäßig ag. : [gwir] e dalc'h, dalc'h-het, sujet, mestroniet.

Botmäßigkeit b. (-) : dalc'h g., sujidgezh b. ; *Griechenland kam unter die Botmäßigkeit von Rom*, Hellaz a rankas sujañ da Roma.

Botschaft b. (-, -en) : **1.** kemenn g., keloù g., kemennadenn b., kemennadurezh b., kannad g. [*liester kannadoù*], kannadiezh b., kannadur g., kiminiadezh b., disaouzan b., kefridi b. ; *Botschaft senden*, kas kannad (kas kemenn) d'u.b. ; *ein Jahr danach erhielt er eine Botschaft von seinem Freund*, a-benn bloaz e oa deuet kemennadurezh dezhañ a-berzh e vignon (digant e vignon) ; [relij.] *die Frohe*

Botschaft, ar c'heloù mat g. ; *die Frohe Botschaft verkünden*, prezeg an Avel, prezeg ar feiz, skignañ ar c'heloù mat ; **2.** kannati g. ; *die deutsche Botschaft in Rom*, kannati Alamagn e Roma g.

Botschafter g. (-s, -) : kannadour g., kannad g. ; *jemanden zum Botschafter ernennen*, envel u.b. da gannad, lakaat u.b. da gannad ; *einen Botschafter akkreditieren*, fiziekaat ur c'hannadour.

Bott n. (-[e]s, -e) : [Bro-Suis] bodadeg veur g.

Böttcher g. (-s, -) : toneller g., barazher g.

Böttcherbeil n. (-s, -e) : [tekn.] daladur b., taladur b., neze g.

Böttcherei b. (-, -en) : **1.** [stal] tonellerezh b., barazherezh b. ; **2.** [micher] tonellerezh g., barazherezh g.

Böttchergewerbe n. (-s) : tonellerezh g., barazherezh g.

Bottich g. (-s, -e) : barazh b., beol b., beoliad b., penton g., bailh g., botenn b., grenn b., kibell b., kibellad b., pelestr g., pelestrad g., kelorn g., pibenn b. ; *in einen Bottich gießen*, kibellañ, pelestrañ, beoliañ ; *ein Bottich mit Mörtel*, ur veoliad pri-raz.

Bottnien n. (-s) : Botnia b.

bottnisch ag. : ... Botnia ; *bottnischer Meerbusen*, plegmor Botnia g.

Bouclé n. (-s, -s) : gwiaed boukligoù g.

Boudoir n. (-s, -s) : saloñsig g., kambr-iron b.

Bougran g. (-s) : [gwiaed] bougaran g.

Bouillon b. (-, -s) : bouilhoñs druz g., koazhenn b.

Bouillonwürfel g. (-s, -) : plaketenñ vouilhoñs b., tablezenn vouilhoñs b., diñsenn vouilhoñs b.

Bouillotte b. (-, -n) : [kartoù] flu g.

Bouleplatz g. (-es, -plätze) : alez-vouloù b., boulva g. ; *Seiten eines Bouleplatzes*, brenkoù lies. ; *glatter Bouleplatz*, alez-vouloù likant b.

Boulespieler g. (-s, -) : c'hoarier bouloù g.

Boulevard g. (-s, -s) : boulouard g., bali b.

Boulevardblatt n. (-s, -blätter) : kazetenn bobl b., kazetenn flapaj b., kazetenn vrudailhoù b.

Boulevardpresse b. (-) : gwask poblek b., kazetennoù pobl lies., kazetennoù flapaj lies. kazetennoù vrudailhoù lies.

Boulevardstück n. (-s, -e) : pezh-c'hoari boulouard g.

Boulevardtheater n. (-s, -) : c'hoariva boulouard g.

Bourbone g. (-n, -n) : [istor] Bourbon [*liester Bourboned*].

bourbonisch ag. : [istor] ... ar Vourboned ; *bourbonische Lilie*, lili ar Vourboned str., flourdiliz str., flourdilizenn b.

Bourgeois g. (-, -) : **1.** bourc'hiz g. ; **2.** [gwashaus] krakaotrou g., tamm krakaotrou g., pipi g.

Bourgeoisie b. (-) : bourc'hizelezh b. ; *die liberale Bourgeoisie*, ar vourc'hizelezh frankisour b.

Bourges n. : Bourjes b.

Boutique b. (-, -n) : stal b., stal-dilhad b.

Bovist g. (-es, -e) : [louza.] puferig-an-douar g., louf-bleiz g., vi-douar g., kalon-douseg b., kaoc'h-bleiz g.

Bowle b. (-, -n) : **1.** bolenn b. ; **2.** gwin tomm saouret g., gwin tomm frondet g., loskad g.

Bowling n. (-s, -s) : bowling g.

Bowlingkugel b. (-, -n) : boul vowing b.

Box b. (-, -en) : kel g., speurenn b., loch g., kombod g., disparti g. ; *Kälberbox*, karched leueoù g.

boxen V.gw. (hat geboxt) : boksiñ, emzornata.

Boxen n. (-s) : boks g., emzornataerezh g.
Boxer g. (-s,-) : bokser g., emzornataer g.
Boxermotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker peder sailh a-blaen g., keflusker gant sailhoù enebet g.
Boxernase b. (-,-n) : fri bokser g., fri taltous (marmouz, togn, Turk, plat, minouer) g. (Gregor).
Boxershorts lies. : bragoù berr boks g.
Boxhandschuhe lies. : manegoù boks lies. ; *ein Paar Boxhandschuhe*, ur re vanegoù boks g.
Boxkampf g. (-s,-kämpfe) : 1. abadenn voks b. ; 2. boks g.
Boxmeister g. (-s,-) : kampion boks g.
Boxring g. (-s,-e) : leurenn-voks b., tachenn-voks b.
Boxsport g. (-s) : boks g., emzornataerezh g.
Boy g. (-s,-s) : 1. paotrig g., hadenn b., mous g. ; 2. paotr ar saverez g., paotrig al leti g., troterig g.
Boykott g. (-s,-e/-s) : boikot g., boikoterezh g.
boykottieren V.k.e. (hat boykottiert) : boikotiñ.
Bq [*berradur evit Becquerel*] Bq.
brabbeln V.gw./V.k.e. (hat gebrabbelt) : azenañ, balbouzañ, haketal, tatouilhat, satouilhat, jagouilhat, gragagailhat, batouilhat, gagouilhat, hakal, besteodiñ, gagiñ, saozañ, saoznegañ, faragouilhañ, mandrouilhat, ober ur genoù kropet, bezañ loc'het ar gerioù e toull e c'houzoug ; *wirres Zeug brabbeln*, babouzañ traoù hep penn na lost, babouzañ kaozioù treflez ; *das Baby brabbelt*, emañ ar babig o c'hragailhat, emañ ar babig o vatouilhat, emañ ar babig o saoznegañ.
Brabbeln n. (-) : 1. balbouz g., balbouzerezh g. ; 2. [babiged] argaoz b., argomz g.
brach ag. : 1. fraost, kozh, dindan gozh, war gozh, dilabour, distu, distuz, yen, geot, paouez, vak, dic'hounid, lezet gwenn, diskuizh, gouez, kriz ; *die Erde brach liegen lassen*, lezel an douar da gozhañ (da vreinañ, da yenañ, da baouez, da ziskuizhañ, da ehanañ, da hañviñ, da letoniñ) ; *ein Feld brach legen*, lakaat ur park dindan gozhenn, lezel ur park da gozhañ (da vreinañ, da yenañ, da baouez, da ziskuizhañ, da ehanañ, da hañviñ, da letoniñ) ; *brach liegende Felder*, parkeier aet e gouez lies., parkeier fraost (dindan gozh, war gozh, dilabour, diskuizh, o letoniñ) lies., douar kondon g., douaroù distu (distuz, yen, geot, paouez, kriz) lies., kozhennoù lies., parkeier lakaet dindan gozhenn lies., tiriennoù lies., douaroù leton lies., douaroù kozh lies., douaroù o sellet ouzh an heol lies., douaroù vak (dic'hounid) (Gregor) lies., breinar g., breinaregoù lies., seurenn b., digoll g. ; 2. [dre skeud.] *brach liegendes Geld*, arc'hant laosk (sec'h, louedet) g.
Brache b. (-,-n) / **Brachfeld** n. (-s,-er) : havreg g./b., tirienn b., park tirienn g., tirienn g., fraostell b., fraost g., fraostaj g., fraosteg b., kozhenn b., kozh g., douar distu g., arc'hmel g., breinar g., breinareg b., parkeier lakaet dindan gozhenn lies., douar-skidi g., douar-skod g., douar paouez g., douar diskuizh g., douar gwaremm g., douar o sellet ouzh an heol g., tachad lezet gwenn g., tachad lezet e tirienn g., tachad o letoniñ g., trion g., trionenn b., seurenn b., diroll g., douar leton g., park leton g., maez g. ; *wir haben Korn in der Brache angebaut*, lakaet hon eus ed war-lerc'h douar kozh.
brachial ag. : ... brec'h, ... ar vrec'h, ... an divrec'h.

Brachialgewalt b. (-) : nerzh g., feulster g. ; *mit Brachialgewalt*, a-holl-nerzh e gorf, a-daol-dall, a-nerzh e zivrec'h, ken na strak, a-dro-herr, a-dro-jouez, a-dro-jouez-kaer, a dro vrec'h, hardizh.
Brachland n. (-s,-länder) : havreg g./b., tirienn b., park tirienn g., tirienn g., douar leton g., park leton g., kozhenn b., kozh g., douar distu g., douar diskuizh g., douar gwaremm g., fraostell b., fraost g., fraostaj g., fraosteg b., arc'hmel g., breinar g., breinareg b., parkeier lakaet dindan gozhenn lies., douar-skidi g., douar-skod g., douar paouez g., douar o sellet ouzh an heol g., tachad lezet gwenn g., tachad lezet e tirienn g., tachad o letoniñ g., trion g., trionenn b., seurenn b., diroll g., maez g. ; *von wilden Kaninchen wimmelndes Brachland*, gwaremm b. ; *Brachland umgraben*, breinarat, havregañ, difraostañ ur waremm.
brachliegen V.gw. (lag brach / hat brachgelegen) : bezañ fraost, bezañ dindan gozh, bezañ war gozh, bezañ dilabour, bezañ distu, bezañ distuz, bezañ yen, bezañ vak, bezañ dic'hounid, diskuizhañ, hañviñ, kozhañ, yenañ, breinañ, ehanañ, letoniñ ; *die Erde brachliegen lassen*, lezel an douar da gozhañ (da vreinañ, da yenañ, da ziskuizhañ, da ehanañ, da hañviñ, da letoniñ), lezel gwenn an douar, lezel an douar e tirienn, lakaat ur park dindan gozhenn ; *brachliegende Felder*, fraostaj g., fraosteg b., parkeier aet e gouez, parkeier fraost (dindan gozh, war gozh, dilabour), douaroù distu (distuz, yen, geot, paouez, diskuizh, gouez, kriz), kozhennoù, tiriennoù, douar kondon g., douaroù leton, douaroù kozh, douaroù vak (dic'hounid) (Gregor), breinar g., breinaregoù lies., parkeier lezet gwenn lies., parkeier lakaet dindan gozhenn lies., douar lezet e tirienn g., douaroù o letoniñ lies., parkoù leton lies., douaroù o sellet ouzh an heol lies. ; 2. [dre skeud.] *brachliegendes Geld*, arc'hant laosk (sec'h, louedet) g.
Brachmonat g. (-s,-e) : miz Even g., Mezheven g.
Brachschwalbe b. (-,-n) : [loen.] klujar-vor b., glareell b.
Brachse b. (-,-n) / **Brachsen** g. (-s,-) / **Brachsmen** g. (-s,-) : [loen.] brem g., brell g.
Brachvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] kefeleg-mor g., klujar-vor b. ; *großer Brachvogel*, kefeleg-aod g. ; *Regenbrachvogel*, folligenn-Vae b., kefeleg-Mae g.
brachycephal ag. / **brachycephal** ag. : [korf.] brakisefal, krennbennek.
Brachzeit b. (-,-en) : mare kozhañ evit an douar g., mare letoniñ evit an douar g.
Bracke g. (-n,-n) : [loen.] ki-hemolc'h g., gwadki g.
brackig ag. : [dour] meizh, sac'h, sac'het, dired, marv, chag, gwern, poull, sioul, lor, brein, eoget.
Brackwasser n. (-s) : dour-halo g., dour marv (chag, gwern, sac'h, poull, sioul, eoget) g., dour poull g., dour-gwermin g., dour-skoilh g., dour brein g.
Brahma g. : Brama g.
Brahmane g. (-n,-n) : braman g.
brahmanisch ag. : bramanek.
Brahmanismus g. (-) : bramanouriezh b.
Brahmaputra g. : Brahmapoutra b.
Brahmine g. (-n,-n) : bramin g.
Braindrain g. (-s) : [dre skeud.] fuadur ar speredoù g.

Brainstorming n. (-s) : dispakiñ mennozhioù g., dispakadeg mennozhioù b., dispak soñjoù g., ijinarsailh g.

Brake b. (-, -n) : [tekn.] spadoul g., palufenn b., paluc'h b., paluc'henn b., brae b.

Bram b. (-, -en) : [merdead.] gwern ar peroked b., peroked g.

Bramarbas g. (-, -se) : fringer g., lorc'heg g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., fugeer g., kankaler g., toner g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., bugader g., mailhard g., bogolier g., kañfard g., konikl g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., gedonaer g., brogoier g., breser g., breser kaoc'h g., teileg g., gaoleg g., moliac'hour g., torodell g., bern trein g., P. sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., hejer-e-doull g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetiniñ g.

bramarbasieren V.gw. (hat bramarbasiert) : ruffañ avel ha moged, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober foug gant e ouiziegezh, fougéal, debriñ mel, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, c'hoari e baotr, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (otus) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, poufal, bompadiñ, ober re vras gaoliad, ober teil, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougéou, c'hwezañ e skevent, c'hwezañ e vruched, reutaat e vruched, ober e varc'h-kaoc'h, bragal, dougen roufi, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e pompad, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, bugadiñ, ober bugad, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a foug hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a galal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor).

Brambrasse b. (-, -n) : [merdead.] rañjenn ar peroked b.

Bräme b. (-, -n) : 1. lez g.; 2. [gwiad.] lurell b., gourem g., galoñs g., pasamant g.

Brammast g. (-es, -en) : gwern ar peroked b.

Bramrahe b. (-, -n) : [merdead.] delez ar peroked b.

Bramsegel n. (-s, -) : [merdead.] gouel ar peroked b., gouel-garrez b.

Bramstänge b. (-, -n) : [merdead.] gwern ar peroked b.

Branche b. (-, -n) : skourr g., skourrad g., gennad g., rannad b., kevran b.

branchenfremd ag. : estren d'ar skourr, diavaez d'ar skourr, n'eo ket eus ar skourr.

Branchenführer g. (-s, -) : penn kentañ en e skourr g., mestr ar marc'had en e skourr g., ambilher en e skourr g.

Branchenkenntnis b. (-, -se) : gouiziegezh er skourr b., barregezh er skourr b.

branchenüblich ag. : diouzh arverioù ar skourr.

Branchenverzeichnis n. (-ses, -se) : kavlec'h embregerezhioù ur skourr g., roll niverennoù pellgomz ha chomlec'hioù embregerezhioù ur skourr g.

Brand g. (-s, Brände) : 1. tan-gwall g., entan g., entanadur g., tanidigezh b., leskidigezh b., loskidigezh b. ; *etwas in Brand stecken, etwas in Brand setzen*, lakaat an tan war udb, tangwallañ udb, tanflammañ udb, entanañ udb, tanañ udb, strinkañ an tan war udb, bountañ an tan war udb (en udb), leskiñ udb ; *alles in Brand stecken*, lakaat an tan dre-holl ; *als der Brand ausbrach, kam es zur Panik*, pa grogas an tan-gwall e savas skrap -kerkent ha ma voe krog an tan, an holl a voe strafuilhet -kerkent ha ma voe lug an tan-gwall e pegas ar spont en dud ; *er schlief, als der Brand ausbrach*, peget eo an tan en e di dre ma oa o kousket ; *in Brand geraten*, kregiñ tan en dra-mañ-tra, pegañ an tan en dra-mañ-tra, entanañ ; *das Gut steht in Brand*, emañ krog (peg) an tan en atant (er vereuri), emañ an tan er vereuri, emañ lug an tan-gwall er vereuri ; *der Wind facht den Brand an*, c'hwezhañ a ra an avel an tan-gwall, c'hwezhañ a ra an avel war an tan-gwall, plantañ a ra an avel c'hwezh en tan-gwall, atizañ a ra an avel an tan-gwall ; *den Brand bekämpfen*, stourm ouzh an tan-gwall ; *den Brand löschen*, mougañ (lazhañ) an tan-gwall ; *den Brand eindämmen*, troc'hañ a-raok an tan-gwall, mirout ouzh an tan-gwall a c'hounit tachenn, lakaat harz d'an tan, herzel an tan-gwall ; *der Brand wütete immer weiter*, an tan a gendalc'he gwashoc'h-gwashañ ; *der Waldbrand hinterließ wortwörtlich verbrannte Erde*, losket poazh e voe ar goadeg gant an tan-gwall ; *Mord und Brand in ein Land tragen*, entanañ ha lazhañ (Gregor), gwastañ ur vro dre an tan hag ar c'hleze, lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, diskar ur vro dre an dir hag an tan, lazhañ ha devañ dre ma'z eer, degas freuz ha reuz en ur vro ; *es riecht nach Brand*, c'hwezh ar grat (al losk, an dev, an dantet, ar suilh, ar suilhet) a zo amañ, blaz ar moged a zo amañ.

2. *der Brand der Sonne*, ar skarnil g., an amzer skarnil b.

3. poazherezh g., poazhidigezh b., poazhadenn b.

4. fornezad b., fornezad b., forniad b.

5. [dre skeud.] sec'hed bras g., sec'hed ruz g., sec'hed du g., sec'hed itik g., itik g., birvidig b., balberezh g., balbesec'h g. ; *einen Brand haben*, santout blaz ar bont, kaout ar virvidig, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ darev gant ar sec'hed, bezañ balbet gant ar sec'hed, bout helc'het gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ disec'het riboul patatez an-unan, bezañ war e sec'hed, bezañ disec'h gant ur sec'hed ar brasañ, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'hed, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ marv gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed,

bezañ dirañvet gant ar sec'hed, bezañ skarnilet e deod gant ar sec'hed.

6. [dre heñvel.] etev g., keñ-tan g., penn-tan g., skod-tan g. ; *den Brand schleudern*, stlepel ar c'heñ-tan, stlepel an etev, stlepel ar skod-tan.

7. [mezeg.] tan-sant-Marsel g., brein-krign g., marvenn b., marvenn-gig b., marvidigezh b. ; *trockener Brand*, breinadurezh kig hep ezveradur b., brein du g. (Gregor), tan-sant-Anton g. ; *fauler Brand*, breinadurezh kig linek b., breinadurezh kig linus b., brein linek g., brein linus g. ; *der Brand zerfrisst seinen Arm*, breinañ a ra e vrec'h ; *sein Bein ist von Brand betroffen*, krog eo ar brein en e c'har.

8. [louza.] mergl g., merglenn b., skaot du g., skaodu str., duad g., duan str., duod str., korbon str., goulosk g., luc'hed g., intr g. ; *der Getreidebrand hat das Korn befallen*, ar gwinizh a zo kouezhet korbon (ar mergl) warno, emañ ar gwinizh o korboniñ, emañ ar gwinizh o luc'hediñ, emañ ar gwinizh o skaoduañ (oc'h intrañ), taget eo ar gwinizh gant an duad, emañ al luc'hed o skaotañ ar gwinizh ; *vom Getreidebrand befallenes Korn*, duan str., grullu g., pennoù korbon lies.

brandaktuell ag. : **1.** gourfouezus evit bremañ, a vremañ hag a denn da vraz ; **2.** nevez tout, fresk-bev.

Brandanschlag g. (-s,-anschlüge) : tan-gwall lakaet a-ratozh g., gwalldaol kaset da benn gant ur vombezenn dangwallañ g.

Brandbekämpfer g. (-s,-) : mouger taniou-gwall g., mouger an tan-gwall g.

Brandbekämpfung b. (-,-en) : stourm ouzh an taniou-gwall g., stourm ouzh un tan-gwall g.

Brandbinde b. (-,-n) : [mezeg.] lienenn evit an devadennoù b., lurell evit an devadennoù b.

Brandblase b. (-,-n) : [mezeg.] klogorenn b.

Brandbock g. (-s,-böcke) : lander g., ki-tan g. [*liester chas-tan*].

Brandbombe b. (-,-n) : bombezenn-entanañ b., bombezenn dangwallañ b.

Brandbrief g. (-s,-e) : **1.** lizher gant gourdrouzoù tangwall g. ; **2.** [dre skeud.] goulenn sikour mallus g.

brandeilig ag. : mallus-kenañ ; *er hat es brandeilig*, herr a zo warnañ 'vat, nag a gabal a zo warnañ, kas a zo warnañ 'vat, krog eo an tan e plouz e votoù, gwall breset eo, mil bres a zo warnañ, redek a ra evel pa vije krog an tan en e seuliou (e lost e chupenn), redek a ra e-giz pa vije an tan war e lerc'h, redek a ra evel pa vije o vont da lazhañ an tan, redek a ra evel pa vije Gwilhoù gozh o klask lipat e revr dezhañ, krog eo an tan en e fourch.

branden V.gw. (hat gebrandet) : diruilhañ, diruilhal, tarzhañ, emdarzhata, dedarzhata, freuzañ, fregañ, flastrañ, mordrouzal, grozmat ; *die Wellen branden*, krozañ a ra ar mor, grozmat a ra ar mor, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus ; *die Wellen branden gegen die Felsküste*, tourtet e vez ar c'herreg gant an tarzhiou mor, tarzhañ (freuzañ, fregañ, gourzarzhañ, flastrañ, krozañ) a ra ar mor war ar c'herreg, dedarzhata a ra ar c'hoummoù dreist d'ar reier, ar gwagennoù a zeu da vervel en ur fuc'hañ ouzh ar c'herreg ; *da kommt die brandende Flutwelle*, erru eo ar bouc'h.

Branden n. (-s) : **1.** adtarzh g., astarzh g., rekas g., tarzhañ ar gwagennoù g., krozañ ar mor b., mordrouz g.,

treger ar mor b., storlok ar mor g., taolioù-mor lies., taolioù lies., fraoñv ar mor g., grozmat an tarzhiou g., kanenn ar mor b. ; **2.** [dre skeud.] *Branden der Menge*, tousmac'h an engroez g., safaradeg o sevel eus ar boblad tud b.

Brandenburg n. (-s) : Brandebourg b.

Brandenburger g. (-s,-) : Brandebourgad g. ; *Brandenburger Tor*, porzh-kêr Brandebourg g., Porzh Brandebourg g., Dor Brandebourg b.

brandenburgisch ag. : brandebourgat, Brandebourg.

Brander g. (-s,-) : **1.** [merdead.] lestr-taner g. ; **2.** [lu] fuzenn b. ; **3.** [loen.] louarn rous-glaou g.

Brandeule b. (-,-n) : [loen.] kaouenn penn-tev b., penn-yod g., hoper-noz g.

Brandfackel b. (-,-n) : **1.** penn-tan g., etev g., skod-tan g., keñ-tan g. ; **2.** [dre skeud.] c'hwezhrez-tan b., keñ-tan g.

Brandfleck g. (-s,-e) / **Brandflecken** g. (-s,-) : **1.** merk devadenn g., kleizhenn devadenn b., skaotadenn b. ; **2.** merk brein-kig g., kleizhenn varvenn g. ; **3.** [kegin.] taol-rost g.

brandfleckig ag. : [mezeg.] goloet a verkoù brein-kig, goloet a gleizhennoù marvenn.

Brandfuchs g. (-s,-fuchse) : **1.** [loen.] louarn rous-glaou g. ; **2.** [loen., marc'h] baian rous-glaou g. ; **3.** [dre skeud.] studier eus an eil c'hwec'hmiad g.

Brandgans b. (-,-gänse) : [loen.] tadorn roueel g.

Brandgasse b. (-,-n) : ichou [esoù] surentez distrob etre daou savadur g.

Brandgefahr b. (-,-en) : dañjer tan-gwall g., riskl tan-gwall g.

Brandgeruch g. (-s,-gerüche) : blaz ar moged g., c'hwezh ar grat b., c'hwezh al losk b., c'hwezh an dev b., c'hwezh an dantet b., c'hwezh ar suilh b., c'hwezh ar suilhet b.

Brandgeschoss g. (-es,-e) : / **Brandgranate** b. (-,-n) : obuz tangwallañ g.

Brandgeschwür n. (-s,-e) : gor brein-kig g., pugnez brein-kig g., breinadurezh b.

Brandglocke b. (-,-n) : kloc'h an tan-gwall g.

brandheiß ag. : nevez-tout, fresk-bev ; *brandheiße Nachrichten*, keleier nevez-tout lies., keleier fresk-bev lies.

Brandherd g. (-s,-e) : kreizlec'h an tan-gwall g.

brandig ag. : **1.** blaz ar moged gantañ, c'hwezh ar grat gantañ, c'hwezh al losk gantañ, c'hwezh an dev gantañ, c'hwezh an dantet gantañ, c'hwezh ar suilh gantañ, c'hwezh ar suilhet gantañ ; *riechst du diesen brandigen Geruch nicht* ? ne glevet ket c'hwezh an dev ? ; **2.** [mezeg.] krog tan-sant-Marsel ennañ, krog ar brein-krign ennañ ; **3.** [labour-douar] merglet, korbon warnañ, duan warnañ.

Brandkalk g. (-s,-e) : raz bev g., raz hepdour g.

Brandkasse b. (-,-n) : keñ kretadur tan-gwall g.

Brandkatastrophe b. (-,-n) : tan-gwall drastus g., tan-gwall gwallreuzus g., gwallreuz degaset gant un tan-gwall g., drastadenn degaset gant un tan-gwall b.

Brandleiter b. (-,-n) : skeul hir b., skeul hir ar bomperien b.

Brandlöscher g. (-s,-) : 1. mouger taniou-gwall g., mouger an tan-gwall g. ; 2. P. bier g., died disec'hedus b., died distanus b.

Brandleger g. (-s,-) : entaner g., tangwaller g., taner g., tanvariad g., losker g., petrolier g., paotr ar skod-tan g.

Brandloch n. (-s,-löcher) : toull [*graet gant an tan*] g.

brandmager ag. : [Bro-Suis] aet e gof en e gein, e gof en e gein, treut evel ar marv, treut-marv, treut-gioc'h, treut evel ur gioc'h, kras evel ur geuneudenn, n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut evel ur c'havr, treut evel ur brank, treut-gagn, treut evel ur c'hagn, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisen, kastiz evel an Ankoù, treut evel ur c'hant tachoù, treut ha kastiz, moan evel an drezen, n'eus mann outañ, kastiz evel un den prest da vervel, ur sac'had eskern anezhañ, disec'het evel ar foenn, disec'het evel ur spes, sec'h evel un askorn, treut-eskern, treut-askorn, treut evel an Ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur vazh gwisket, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, treut ha sec'h evel un harink (Gregor), moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù, evel un askorn krignet, evel un ankoù krignet, treut evel ur geuneudenn, treut-keuneudenn, treut evel ur skoul, aet sec'h evel ur geuneudenn, dismantr evel ur spes, ur skrilh anezhañ, ur Jakez-Kroc'hen anezhañ, un eonenn anezhañ, mann outañ, distruj.

Brandmal n. (-s,-e) : 1. kleizhenn da-heul ur skaot (da-heul un dev) b., merk devadenn g., kleizhenn devadenn b., kleizhenn graet gant un tamm houarn ruz b., merk graet gant un tamm houarn ruz g. ; 2. [dre skeud.] dismegañs b., mezhadenn b., kousiadur g. ; 3. [kegin.] taol-rost g.

Brandmalerei b. (-,-en) : tanengravatur g.

brandmarken V.k.e. (hat gebrandmarkt) : 1. merkañ gant un tamm houarn ruz ; *unsere Schafe sind gebrandmarkt worden*, ur merk gant an houarn ruz a zo bet lakaet d'hon deñved ; 2. [dre skeud.] gourtamall, lakaat war bedenn ar Sul, lakaat an hu war, teurel ar bec'h war, tamall dirak an holl.

Brandmasse b. (-,-n) : [kegin.] skaotenn b.

Brandmauer b. (-,-n) : moger-dreuz eneptan b., moger harz-tan b.

Brandmeister g. (-s,-) : kabiten pomperien g., penn bagad ar saperien-pomperien g.

Brandmelder g. (-s,-) : detekterez tan-gwall b., dinoer tan-gwall g.

brandneu ag. : nevez-flamm, nevez-flamm-flimin, flim-flamm, flamm, flamm-flimin, war e gentañ lamm, war e gentañ tro.

Brandopfer n. (-s,-) : 1. [relij.] [lid, tra, loen] loskaberzh g., [lid, den] loskaberzhad g., lidlazhad g. ; *als Brandopfer darbringen*, loskaberzhañ ; 2. drougreuziad un tan-gwall g.

Brandpflaster n. (-s,-) : [mezeg.] palastr ouzh an devadennoù g.

Brandpilz g. (-es,-e) : [louza.] gourlivant g., livant g.

Brandrakete b. (-,-n) : [lu] fuzeenn dangwallañ b.

Brandrede b. (-,-n) : [dre skeud.] prezegenn gwall entanus b.

Brandrodung b. (-,-en) : difraosterezh dre an tan g., loskadek b., devadur g., marradeg b. ; *Brandreste nach einer Brandrodung*, grozolioù lies.

Brandrodungswirtschaft b. (-,-en) : [labour-douar] gounidegezh war zevadur b.

Brandrose b. (-,-n) : [mezeg.] droug-sant-Anton g.

brandrot ag. : ruz-tan, ruz-bev, ruz-kel, ruz flamm.

Brandsalbe b. (-,-n) : [mezeg.] traet ouzh an devadennoù g.

Brandschaden g. (-s,-schäden) : droug degaset gant an tan g., reuz degaset gant an tan g., freuz degaset gant an tan g., distruj degaset gant an tan g., dismantr degaset gant an tan g., gaou degaset gant an tan g., gwast degaset gant an tan g./b., gwall degaset gant an tan g.

brandschatzen V.k.e. (hat gebrandschatzt) : [istor] preizhañ, preizhata, ober ar skrap, gwastañ, peliat, lakaat ul lec'h en argrap, lakaat an argrap war ul lec'h, ober ar beilh en ul lec'h bennak, lakaat ar beilh hag an tan en ul lec'h bennak, lakaat udb e skrap, skrapañ ha diskrapañ kement tra 'zo, entanañ ha lazhañ (Gregor), lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, diskar ur vro dre an dir hag an tan, gwastañ ur vro dre an tan hag ar c'hleze, lazhañ ha deviñ dre ma'z eer, dizalbadiañ, enebouriañ.

Brandschatzen n. (-s) / **Brandschatzung** b. (-,-en) : [istor] preizhadeg b., argrap g., skrap g., skraperezh g., peilh b., dizalbad g.

Brandschiefer g. (-s,-) : skilt du g.

Brandschiff n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-taner g.

Brandschneise b. (-,-n) : harz-tan g., digoadenn b.

Brandschutz g. (-es,-e) : harz-tan g., tanharz g.

Brandschutztür b. (-,-en) : dor harz-tan b.

Brandschwaden lies. : mogedennoù an tan-gwall lies.

Brandschwäre b. (-,-n) : [mezeg.] dislinadur degaset gant ar stafilokokenn aourliv g., gourhesked g.

Brandstätte b. (-,-n) / **Brandstelle** b. (-,-n) : lec'h an tan-gwall g.

brandsicher ag. : dizentan, dizentanus, diloskus, dizevus, gwarezet ouzh an tan.

Brandstifter g. (-s,-) : tanvariad g., entaner g., tangwaller g., taner g., losker g., petrolier g., paotr ar skod-tan g.

Brandstiftung b. (-,-en) : tan-gwall torfed g. ; *Brandstiftungen mittels Petroleum ins Werk setzen*, petroliñ.

Brandstoff g. (-s,-e) : danvez entanus g.

Brandteig g. (-s,-e) : [kegin.] skaotenn b.

Brandteighändler g. (-s,-) : skaotenner g.

Brandung b. (-,-en) : adtarzh g., astarzh g., rekas g., tarzh ar gwagennoù g., torr-mor g., kroadenn ar mor b., kroz ar mor g., mordrouz g., tregern ar mor b., storlok ar mor g., taolioù-mor lies., taolioù lies., fraoñv ar mor g., grozmoz an tarzhiou g., kanenn ar mor b., mouezh ar mor b.

Brandungswelle b. (-,-n) : ruilhadenn b., rolladenn b., kole g.

Brandursache b. (-,-n) : abeg d'an tan-gwall g., pennabeg d'an tan-gwall g., pennkaoz d'an tan-gwall g., orin an tan-gwall g.

Brandverletzung b. (-,-en) : devadenn b., dev g., devadur g., poazhadenn b., losk g., loskadur g., tanienn b., skaot g., skaotadur g.

Brandversicherung b. (-, -en) : kretadur tan-gwall g. ; *eine Brandversicherung abschließen*, kretaot ouzh an tan.

Brandvogel g. (-s, -vögel) : [loen.] stêrwennel zu b.

Brandwache b. (-, -n) : 1. brigadenn emellout ar saperien-pomperien b. ; 2. [Bro-Suis] saperien-pomperien lies.

Brandwunde b. (-, -n) : devadenn b., dev g., devadur g., losk g., poazhadenn b., poazhadur g., loskadur g., tanienn b., skaot g., skaotadur g., skaotadenn b., poazh-tan g. ; *sein Körper war eine einzige Brandwunde*, e gorf ne oa nemet poazhadur ; *Arzneimittel zur Heilung von Brandwunden*, louzoù ouzh ar poazh-tan g.

Brandy g. (-s, -s) : [died] brandign g.

Brandzeichen n. (-s, -) : merk devadenn g., kleizhenn devadenn b., kleizhenn graet gant un tamm houarn ruz b., merk graet gant un tamm houarn ruz g.

Branntwein g. (-s, -e) : [died] gwin-ardant g., gwin-an-tan g., lambig g., hini kreñv g., dour-kreñv g., odivi g., melenog g., meleneg g., dour melen g., hini melen g., chigodenn b., P. dour-betez g. ; *Branntwein trinken*, gwinardanta ; *sich nach Branntwein umsehen*, gwinardanta.

Branntweinbrenner g. (-s, -) : lambiger g.

Branntweinbrennerei b. (-, -en) : strilherezh lambig b.

Branntweinsteuer b. (-, -n) : tailhoù war al lambig lies.

Branntweintrinker g. (-s, -) : gwinardantaer g.

Brasilianer g. (-s, -) : Braziliad g. [*liester* Braziliz].

brasilianisch ag. : braziliat, ... Brazil.

Brasilien n. (-s) : Brazil b.

Brasse¹ b. (-, -n) : [loen.] brem g., brell g.

Brasse² b. (-, -n) : [merdead.] rañjenn b.

brassen V.k.e. (hat gebrast) : [merdead.] rañjennañ.

Brät n. (-s) : [rannyezh.] kig-silzig g.

Bratapfel g. (-s, -äpfel) : 1. aval da boazhañ g. ; 2. [dre astenn.] aval poazh g., aval poazhet g.

braten V.k.e. (brät / briet / hat gebraten) : 1. rostañ, fritañ, poazhañ, krazañ, grilhañ, suilhañ, gratañ, tanañ, dareviñ ; *in der Pfanne braten*, fritañ ; *auf dem Rost braten*, grilhañ, rostañ (poazhañ) war ar c'hrih ; *englisch gebraten*, boullboazh, poazh-tanav, gouboazh, hanter boazh, bihanboazh, brasparedet, braspoazh, etre kriz ha poazh ; *englisch braten*, gouboazhañ, brasparediñ, braspoazhañ ; *etwas bei gelindem Feuer braten*, rostañ udb dre hir amzer, rostañ udb war tan bihan, rostañ udb war tan gorrek ; *Fisch braten*, fritañ pesked ; 2. [kr-l] es fliegen einem keine gebratenen Tauben ins Maul, da louarn kousket ne zeu tamm boued, ne gouezh ket an aour eus beg ar gwez, ret eo gouzañv da gaout skiant ha labourat tenn da c'hounit arc'hant, ar gwellañ bara da zebriñ 'vez gounezet en ur c'hweziñ, neb na laka poan hag aked n'en devezo madoù na boued, an hini 'neus ket c'hoant kaout naon ne chom ket re bell war e skaoñ, ne zivero ket mel eus ar mogerioù, o c'hortoz ar geot da greskiñ e varv ar saout gant an naon ; *er wartet, dass ihm die gebratenen Tauben in den Mund fallen*, krediñ a ra e tivero mel eus ar mogerioù, kavout a ra gantañ e kouezh an aour eus beg ar gwez, bara chaoket a zo aes da lonkañ, treiñ a ra diwar ar bec'h, hennezh a blij dezhañ ar pesked dizreinet (boued pasket), hennezh a lamm pa wel an tamm hag a dec'h pa wel ar bec'h,

labour c'hraet a zo ebat gantañ, labour c'hraet a gar, ur paotr diskuizh eo, d'un deiz Sadorn eo bet ganet, gourt eo da labourat, lugut eo da labourat, kavout a ra an douar gwall izel diouzh e vent, hennezh a zo Yann ar bara-segal hag amann, ganet eo skuizh.

V.gw. (brät / briet / hat gebraten) : 1. rostañ, fritañ, poazhañ, krazañ, grilhañ ; *goldbraun braten*, rouzañ, rousaat ; 2. [dre skeud.] *in der Sonne braten*, chom da rouzañ en heol, ober kofig rous, ober kof rous, rouzañ e vegel, c'hoari krampouezh war an aod, tommheoliañ, heoligañ, rouzañ, bezañ o tommañ e-kreiz an heol, bezañ e baradoz ar gwrac'hed, heoliañ ; *hier brät man ja geradezu*, *hier wird man ja geradezu gebraten*, emaomp amañ evel en ur stoufailh, ken tomm eo amañ ken na boazh, amañ 'vat ez eo digor war ar forn, gor forn a zo amañ.

Braten¹ g. (-s, -) : 1. kig-rost g., kig rostet g., rost g. ; 2. [dre skeud.] *ein fetter Braten*, un apoue g., ur bevez g., ur misi g., ur chañs vat b., un taol kaer g. ; *dieser Braten ist geschmacklich großartig*, *dieser Braten ist geschmacklich ausgezeichnet*, ar c'hig-rost-se a beg ouzh ar genoù, ar c'hig-rost-se a zo ul lipadenn, re vat eo ar c'hig-rost-se, eus ar c'hentañ eo ar c'hig-rost-se, ar c'hig-rost-se a zo ur fest evit ar staon ; 3. *den Braten riechen*, santout ez eo toull ar billig tu pe du, santout ez eus vi pe labous gant ar yar, santout diouzh an dañjer, merzout ez eus un dra bennak o c'hoari a-dreuz, merzout ez eus moc'h bihan gant ar wiz, merzout ez eus moc'h er wiz, merzout ez eus koad-tro en afer ; *sie haben den Braten gerochen*, kac'het eo ar marc'h ouzhomp, douetet o deus un dra bennak, santet o deus ez eo toull ar billig tu pe du, santet o deus ez eus vi pe labous gant ar yar, santet o deus diouzh an dañjer, merzet o deus ez eus un dra bennak o c'hoari a-dreuz, merzet o deus ez eus moc'h bihan gant ar wiz, merzet o deus ez eus moc'h er wiz, merzet o deus ez eus koad-tro en afer, deuet ez eus disfiz dezho ; 4. P. *sie hat einen Braten in der Röhre*, tapet eo he gad dezhi, graet ez eus bet dezhi un davanjer nevez, sav a zo bet lakaet dezhi dindan he zavanjer, lakaet he deus un astenn d'he zavanjer, prenet he deus un davanjer ront, tavanjerad 'zo ganti, emañ ar soubenn o virviñ, leun eo he faner, ur grilh a zo ganti en he faner, ul legrastr a zo ganti en he faner, un taol ki rous he deus bet, karget eo, karget eo he faner, podet eo, krog eo, ur banerad a zo ganti.

Braten² n. (-s) : rosterezh g., friterezh g.

Bratenbrühe b. (-, -n) : resed g.

Bratenfett n. (-s, -e) : druzoni b., druzoni boazhadur b.

Bratenmesser n. (-s, -) : kontelasenn b.

Bratenrock g. (-s, -röcke) : P. dilhad gala g./lies., levitenn b.

Bratenröster g. (-s, -) : grilh b., krazerez b., rosterez b.

Bratensaft g. (-s, -säfte) : resed g.

Bratensoße b. (-, -n) : hili kig-rost g.

Bratenwender g. (-s, -) : [kegin.] 1. tro-ber g. ; 2. banikell b., palikell b., palisenn b., spanell b., askloedenn b., rozell b.

Brateri b. (-, -en) : rosterezh b.

Bratfett n. (-s, -e) : druzoni b., druzoni boazhadur b.

Bratfisch g. (-es, -e) : *Bratfische*, 1. pesked da rostañ lies., pesked da fritañ ; *Bratfische kaufen*, prenañ ur

fritadenn besked ; 2. [dre astenn.] ur fritadenn besked b., pesked rostet lies., pesket fritet lies.

Brathähnchen n. (-s,-) : kig-yer rostet g.

Brathendl n. (-s,-/n) : [Aostria, su Bro-Alamagn] kig-yer rostet g.

Brathering g. (-s,-e) : harink fritet g., harink rostet g.

Bratkartoffeln lies. : 1. avaloù-douar melenet lies., avaloù-douar rostet lies. ; 2. [dre skeud.] P. *ich verstehe nur Bratkartoffeln*, gregach eo evidon-me / hebraeg pur eo (Gregor), n'intentan seurt, dall eo va c'hazh, n'em eus intent ebet e kement-mañ, ne gomprenan seurt ebet, ne gomprenan takenn, ne glevan ket ar gregach-se, ne gomprenan ket ur boullfrenn en dra-se, ne gomprenan ket ur boullfrenn er pezh a lavarez.

Bratkartoffelverhältnis n. (-ses,se) : P. darempredoù a vignoniezh hag a ro tu d'an eil pe d'egile da vont da zebriñ e ti an hini all pa gar lies.

Bratkoch g. (-s,-köche) : roster g.

Bratküche b. (-,-n) : rosterezh b.

Bratofen g. (-s,-öfen) : forn b.

Bratpfanne b. (-,-n) : friterez b., gleurc'h g., paelon b., palarenn b., rosterez b., paiedenn b., pillig-friterez b., darbod g. ; *Inhalt einer Bratpfanne*, paelonad b.

Bratröhre b. (-,-n) : P. forn b.

Bratrost g. (-es,-e) : grilh b., krazerez b., rosterez b.

Bratsche b. (-,-n) : rebed g., biolin alto b., biol b., alto g.

Bratschist g. (-en,-en) : rebedour g., altoour g.

Bratspieß g. (-es,-e) : ber g., beriad g. ; *an den Bratspieß stecken, auf den Bratspieß stecken*, beriaouañ, enberiañ, lakaat ouzh ar ber (er ber), beriañ kig (Gregor) ; *den Bratspieß abnehmen*, diveriañ ar rost ; *den Bratspieß drehen*, treiñ ar ber.

Bratwurst b. (-,-würste) : 1. silzig rostet str. ; 2. silzig da rostañ str. ; *Bratwürste kaufen*, prenañ ur fritadenn silzig.

Bratzeit b. (-,-en) : poazhadur g. ; *kurz vor Ende der Bratzeit streue man Salz darauf*, lakait an holen da fin ar poazhadur.

Bräu n. (-s,-e/-s) : 1. [rannyezh.] bier eus Bavaria g. ; 2. [dre astenn.] breserdi g., bresti g., breserezh b., biererezh b.

Brauberechtigung b. (-,-en) : [gwir] aotre bresañ g., lañvaz bresañ g.

Braubottich g. (-s,-e) : bres g., beol-vres b. ; *Inhalt eines Braubottich*, bresad g.

Brauch g. (-s, Bräuche) : 1. arver g., boaz g., boaz boutin g., boazamant g., doare g., giz b., mod g., kustum g., kustumañs b., stuzioù lies. ; *das ist so der Brauch*, evel-se emañ ar c'hiz, evel-se emañ boazioù ar vro, se eo ar c'hiz vras, ar mod eo ober e-giz-se ; *Sitte und Brauch*, an uz hag ar c'hustum, ar boazamantoù lies., uz ha kustum, boaz ha kustum, giz ha kustum ; *dieser Brauch hielt sich bis 1914*, ar c'hiz-se a badas betek 1914 ; 2. hengoun g., henvoaz g./b., henc'hiz b. ; *alte Bräuche wiederbeleben*, reiñ buhez en-dro d'ar gizioù kozh ; *nach altem Brauch*, evel (diouzh) an henvoaz, hervez al lidoù.

brauchbar ag. : arveradus, lakaus, talvoudus, talvoudek, servijus, implijadus, danvezadus, hag a c'haller tennañ arver anezhañ ; *brauchbare Kleider*, dilhad a c'haller ober ganto lies., dilhad a c'haller lakaat lies., dilhad lakaus lies.

Brauchbarkeit b. (-) : talvoudegezh b., talvoudusted b., gouestoni b., barregezh b., gouested b., gouester g., servijuster b., servijusted b., lakauster g., lakausted b.

brauchen V.k.e. (hat gebraucht) : 1. kaout ezhomm eus, kaout ezhomm [udb], bezañ en ezhomm eus, goulenn, goul, rankout, rankout kaout, kaout dober eus, kaout dober a, en devout dober eus, en devout dober a, dioueriñ, faotiñ, mankout, fellout, kaout defot [ober udb, d'ober udb], kaout afer [udb] ; *sie braucht Hilfe*, ezhomm he deus sikour, sikour a rank da gaout ; *pro Tag braucht der Mensch zwischen 2000 und 3500 Kalorien*, an den en devez ezhomm eus etre 2000 ha 3500 kalorienn bemdez ; *der Kranke braucht Ruhe*, peoc'h eo a rank ar c'hlañvour kaout ; *der Boden braucht Regen*, o c'houlenn glav emañ an douar, itik eo an douar gant ar sec'hor, c'hoant glav en deus an douar, diwad eo an douar, an douar a zo erru diwad, glav a zo ezhomm, ezhomm 'zo glav, emañ an douar o c'houlenn dour, ezhomm a c'hlav a zo gant an douar, ur c'hlebiadenn a rafe vat d'an douar, dober en deus an douar a c'hlav ; *die Ziegen brauchen eine warme Unterkunft*, ar givri a c'houlenn lojañ e kreier tomm ; *wir brauchen keine Löffel*, n'eus ket afer loaioù, n'hon eus ket ezhomm a loaioù, n'hon eus ket ezhomm loaioù ; *so eine Pflanze braucht viel Wasser*, ar blantenn-mañ a c'houlenn kalz a zour, kalz a zour (bernioù dour) a ya gant ar plant-se ; *jetzt habe ich das gefunden, was ich gerade brauche*, setu kavet va jeu ganin neuze ; *was brauchst du ?* petra a faot dit ? petra a vank dit ? ; *ich brauche dringend Aspirin*, aspirin am eus ezhomm, terrupl on ezhommek ; *wir brauchen einen zusätzlichen Stall*, ezhomm 'zo da sevel ur c'haou ouzhpenn ; *zum Leben braucht man unbedingt Luft*, an aer a zo diziouerus d'ar vuhez, penn kentañ ar vuhez eo an aer ; *zum Brennen braucht das Feuer Sauerstoff*, hep oksigen tan ebet, an oksigen a zo diziouerus d'an tan, penn kentañ an tan eo an oksigen, ret eo kaout oksigen evit c'hwetzañ tan ; *wir brauchen dafür mindestens drei Stunden*, teir eurvezh d'an nebeutañ a yelo ganeomp d'ober an dra-se, teir eurvezh d'an nebeutañ a lakaimp d'ober an dra-se, teir eurvezh d'an nebeutañ a fell deomp evit ober an dra-se, diste e vo deomp teir eurvezh evit ober al labour-se ; *ich brauchte lange für diese Arbeit*, ur pennad mat e oan bet oc'h ober al labour-se, a-hed (hed, dre hed) ar vuhez e oan bet oc'h ober an dra-se, me a rankas hir amzer d'ober al labour-se ; *du brauchst aber lange*, ur viken e pad an traoù ganit, n'eus dibenn ebet ganit, te a bad pell ouzhit ober an dra-se ; *wenn Sie irgendetwas brauchen, sagen Sie mir ganz ruhig Bescheid*, pa vanko netra deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, pa vanko un draig bennak deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, m'en em gavit en diouer n'ho po ken reiñ din da c'houzout ; *ich brauche dringend tausend Euro*, fellout a ra din kaout mil euro diouzhtu ; *ich brauche Geld*, taget on gant ar verrentez arc'hant, berr eo an arc'hant ganin etre va daouarn ; *ich brauche dich zu dieser Arbeit*, dober em eus a'chanout evit kas da benn al labour-se (Gregor), ezhomm am eus a'chanout evit pengenniñ al labour-se ; *ich brauche acht Mann, um diese Arbeit zu beenden*, eizh den a rankan evit echuiñ al labour-se, eizh den a a zo ret din evit echuiñ al labour-se ; *jemanden nicht brauchen*, na gaout dober eus u.b.,

na gaout ezhomm u.b., na gaout ezhomm eus u.b. ; *mehr brauchen wir nicht*, n'eus ket ezhomm muioc'h ; *das wird nicht mehr gebraucht*, ne vez ket graet ken gant an dra-se, e-maez arver emañ an dra-se ; *das, was ich brauche*, an traoù hag a ra diank din ; *zur Zeit brauche ich nichts*, seurt n'em eus ezhomm bremañ ; *ich brauche nicht hinzugehen*, kuit on da vont di, n'eo ket dleet din mont di ; *wir müssen diese Arbeit heute noch beenden*, dann brauchen wir morgen nicht zurückzukommen, peurechuomp al labour hiziv, kuit deomp da zont du-mañ warc'hoazh - kenkoulz echuiñ al labour hiziv, kuit deomp da zistreiñ du-mañ warc'hoazh ; *wenn es regnet*, brauchen wir die Blumen nicht zu begießen, mar deu ar glav e vimp kuit da zour a bleunioù ; *für einen so kurzen Aufenthalt dort brauchst du doch keine Wohnung zu mieten*, kelo an nebeudig amzer ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz, evit an nebeudig amzer ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz, evit an hed (evit ar c'heit) ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz ; *du brauchst nicht zu weinen*, ne dalv ket ar boan dit leñvañ ; *sie brauchten nicht lange zu warten*, berr e voe o gortoz, berr e oa padet o gortoz, ne voe ket hir o gortoz, ne voent ket lakaet da c'hortoz keit-se, ne voent ket lakaet da c'hortoz keid all ; *das brauchen Sie mir nicht erst zu sagen*, un dra anat an hini eo, gouzout a ran a-walc'h an dra-se, n'emañ ket da c'houzout din, gouzout a ran an dra-se gwelloc'h eget hini ; *er braucht es nicht zu wissen*, n'eo ket bet lakaet dezhañ da vezañ gouezet, n'eo ket dleet dezhañ gouzout, n'eo ket rankout dezhañ gouzout, n'en deus ket ezhomm gouzout, gwelloc'h eo n'oufe ket, furoc'h eo n'oufe ket, n'eo ket ret dezhañ gouzout, n'eo ket a boan dezhañ gouzout ; *du brauchst nicht darauf stolz zu sein*, n'eus ket peadra da vezañ c'hwezet, gwelloc'h e vefe dit chom hep fougasiñ ; *man brauchte ihn gar nicht darum zu bitten*, ne voe ket ranket pediñ anezhañ, ne voe ket rankout pediñ anezhañ ; *ihr braucht euch nicht zu fürchten*, hierher zu kommen, arabat deoc'h kaout aon evit dont amañ ; *Sie brauchen sich vor niemandem zu fürchten*, n'ho pezet nep morc'hed evit den, arabat deoc'h bezañ nec'het gant den ebet ; *er weiß doch, dass wir dieses Werkzeug unbedingt brauchen*, gouzout mat a ra n'omp ket evit dioueriñ ar benveg-se ; *dafür brauche ich nur einen Apfel*, evit ober kement-se n'em eus ken dober nemet eus un aval ; *zur Zubereitung dieses Kuchens braucht man fünf Eier*, pemp vi a ya da fardañ ar wastell-se ; *ihr braucht doch nicht so schnell zu gehen*, n'eo ket dav deoc'h mont ken buan, n'eo ket rankout deoc'h mont ken buan ; *er hat nicht zu kommen brauchen*, ne oa ket bet dav dezhañ dont ; *er braucht erst gar nicht zu kommen*, aner eo dezhañ dont ; *man brauchte ihm nur zu sagen, was auszurichten war und schon war er unterwegs*, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag edo diouzhtu war an hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ ha mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ yao gant e hent ; *er braucht nur ein Wort zu sagen und schon schweigen sie alle*, trawalc'h eo dezhañ lavaret ur ger ken evit ma tavfe an

holl, tevel a ra an holl ken klevet anezhañ o lavaret ur ger, miget e vez an holl ken klevet anezhañ o lavaret ur ger, minellet e vez an holl deodoù ken klevet anezhañ o lavaret ur ger, mar lavar un netraig e tav an holl ; *er braucht nur aufzutreten und der Saal applaudiert*, trawalc'h e vez dezhañ mont war al leurenn evit ma krogfe an dud er sal da strakal o daouarn, n'en devez nemet mont war al leurenn d'ober evit ma strakfe an dud er sal o daouarn, an disterañ ma ya war al leurenn e krog an dud da strakal o daouarn, kregiñ a ra an dud da strakal o daouarn ken gwelet anezhañ o vont war al leurenn ; *du brauchst nur mitzukommen*, ne c'h eus ken dont ganeomp, ne c'h eus ken dont ganeomp d'ober ; **2.** [dre heñvel.] *sie braucht viel Geld*, mont a ra kalz a arc'hant ganti, debriñ a ra an diaoul hag e bevar, honnezh a foet arc'hant ; *der Mann ist zu allem zu brauchen*, hennezh a zo mat evit kement labour a zo, hennezh a oar tailhañ ha gwriat, hennezh a zo barrek diouzh pep tra ; *gebrauchte Kleider*, dilhad uzet lies., dilhadoù teuc'h lies., traoù intañvez lies., rikoù intañvez lies. ; *gebrauchte Bücher*, levrioù diwar ar berchenn uhelañ lies., levrioù eildom lies. ; *gebrauchtes Auto*, karr eildom g., karr a eil dorn g., karr nevez-kozh g., karr prenet diwar ar berchenn uhelañ g.

bräuchlich ag. : boutin, implijet, boas, standur, kustum, ordinal, boaziek, arver, en arver.

Brauchtum n. (-s,-tümer) : kustumioù lies., gizioù lies., boazioù lies.

Brauchwasser n. (-s) : dour fall da evañ g., dour evit ar greanterezh g., dour evit ar privezioù g.

Braue b. (-,-n) : abrant b., gourrenn g., souchenn-lagad b., bargurenn b., murrenn-lagad b. ; *die Brauen runzeln*, *die Brauen hochziehen*, krizañ e dal, kabridañ e dal, ober ur bod spem, roufennañ e dal, rizenñañ e dal, ober gourennoù du, ober ur c'hruz d'e abrantoù, diskouez ur min rok, mouspeniñ, moulbenniñ, sevel ar gourennoù (e c'hourennoù) (Gregor), bezañ krizet e dal, bezañ roufennet e dal, bezañ rizenet e dal, bezañ prederiet e dal.

brauen V.k.e. (hat gebraut) : **1.** bresañ, birviñ ; *Bier brauen*, bresañ bier / birviñ bier / ober bier (Gregor), lakaat ar bier da virviñ, bresañ ; **2.** aozañ, fardañ, prientiñ, aveiñ ; *einen Punsch brauen*, aozañ (fardañ, prientiñ, aveiñ) ur punch ; *einen Zaubertrank brauen*, aozañ (fardañ, prientiñ, aveiñ) ur c'hwistantin.

V.em. **sich brauen** (hat sich (t-rt) gebraut) : *ein Wetter braut sich zusammen*, en em zastum (goriñ, sevel) a ra an arnev, o ouennañ reiñ arnev emañ, arnev a vo a-benn nebeut, arnev a vo a-raok pell, gouenn arnev a zo ganti.

V.gw. (hat gebraut) : *Nebel brauen*, sevel a ra latar (mogidell), emañ o latariñ.

Brauen n. (-s) : breserezh g.

Brauer g. (-s,-) : breser g., bierour g.

Brauerei b. (-,-en) / **Brauhaus** n. (-es,-häuser) / **Bräuhaus** n. (-es,-häuser) : breserdi g., bresti g., breserezh b., biererezh b.

Brauherr g. (-n,-en) : mestr breser g.

Brauhof g. (-s,-höfe) : breserdi g., bresti g., breserezh b., biererezh b.

Braukessel g. (-s,-) : kaoter vresañ b., bres g. ; *Inhalt eines Braukessels*, bresad g.

Braumeister g. (-s,-) : mestr breser g.

braun ag. : 1. brun, kazugel, melen-du, rous, gell, kistin, gell-kistin, gell-teñval, damzu ; *braunes Haar*, blev melen-du (rous, gell, kistin, gell-kistin, gell-teñval, damzu), ur blev melen-du g., ur pennad blev gell-kistin g. ; *eine braune Stute*, ur gazeg rous b., ur gazeg c'hell b. ; *brauner Fleck*, brizhenn b. ; *braunes Bier*, bier brun g., bier goularz g. ; *braun werden*, duaat, duañ, rouzañ, rousaat, gellaat, gellañ ; *von der Sonne braun werden*, rouzañ, dont rous, kramenniñ, duañ, kregiñ an heol en an-unan, rostañ / leskiñ / suilhañ (Gregor) ; *er wird von der Sonne braun*, kregiñ a ra an heol ennañ, rouzañ a ra e groc'hen gant an heol ; 2. [dre skeud.] *jemanden braun und blau schlagen*, bronduañ u.b., bloñsañ u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, foeltrañ bazhadoù gant u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lèr d'u.b., reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bour d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a gregoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kiviñ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor) ; 3. [dre heñvel.] [kegin.] *braun braten*, poazhañ gant amanenn rouzet / rouzañ (Gregor) ; *braune Butter*, amanenn rouzet (Gregor) ; 4. [tekn.] *braun beizen*, duaat, rouzañ ; 5. [polit., istor] *die braune Pest*, an nazied lies., ar vosenn rous.

Braun n. (-s,-/-s) : liv gell g., gell g., rouz g.

Braunalgen lies. : [louza.] bezhin-du str., bezhin gell str., morspern str., tarzheg g. ; *Braunlage Cystoseira baccata*, raden-bezhin str.

braunäugig ag. : lagadet-gell, dremmet-gell, kistin e zaoulagad.

Braunbär g. (-en,-en) : arzh gell g.

Braunbier n. (-s,-e) : bier brun g., bier goularz g.

Braune n. (-n) : liv gell g., gell g., rouz g.

Braune g. (-n,-n) : [loen.] baian g.

Braune(r) ag.k. g./b. : [polit.] nazi g., naziez b., naziour g., naziourez b.

Bräune b. (-,-n) : kramenn b., rouster g., spelc'h g., duder g., gellder g., gelled b. ; *Sommerbräune*, spelc'h an hañv g., kramenn an hañv b., rouster an hañv g. ; *Streifenbräune*, kramenn eost b. ; *seine Bräune verblasst*, emañ o tironzañ.

Brauneisenstein g. (-s,-e) : 1. limonit g. ; 2. hematit gell g.

Braunelle b. (-,-n) : 1. [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g. ; 2. [loen.] gwrac'hig b.

bräunen V.k.e. (hat gebräunt) : 1. duaat, duañ, rouzañ, rousaat, gellaat, gellañ, brunaat ; 2. rouzañ, kramenniñ, skarnilañ, spelc'hañ, suilhañ, brunaat ; *sonnengebräunt*, rouzet gant an heol, rouzet evel ur c'hwil, rous evel ur c'hwil-derv, rous evel ur c'hwil, rous evel ur c'had, kramennet, kramennek, losket gant an heol, duet e zremm gant an heol, erru du e groc'hen gant an heol, spelc'het, skarnilet, arnevet, skarnilek, karnet edan an heol, erru rous ; *gebräuntes Gesicht*, dremm duet gant an heol b., dremm gramennek b., dremm spelc'het b. ; *sich bräunen lassen*, tommheoliañ, rouzañ, ober kofig rous, ober kof rous, rouzañ e vegel, c'hoari krampouezh war an aod, bezañ e baradoz ar gwrac'hed ; *gebräunte Streifen am Körper haben*, bezañ gant ur gramenn eost ; 3. [kegin] asfritañ, rouzañ, rousaat ; *Butter bräunen*, rouzañ amanenn, lakaat amanenn da rouzañ ; *die Butter bräunt*, emañ an amanenn o rouzañ.

Brauner g. (-s,-) : [loen., marc'h] baian g.

Braunfisch g. (-es,-e) : [loen.] morhoc'h g.

Braunfrosch g. (-es,-frösche) : [loen.] randouseg g. [*liester randousegi*].

braungefleckt ag. : brizhelloù gell dezhañ, brizhennek, brizhennet.

braungelb ag. : gell-du.

Braungürtelträger g. (-s,-) : [sport] *ein Braungürtelträger*, ur gouriz gell g.

braunhaarig ag. : gell e vlev, ... blev gell, blev brun war e benn ; *ein Braunhaariger*, un duard g. ; *eine Braunhaarige*, un duardez b., un duardenn b. ; *sie ist braunhaarig*, ur pennad blev du a zo outi, blev brun a zo war he fenn.

Braunkohl g. (-s,-e) : [louza.] kaol ruz str.

Braunkohle b. (-) : lignit g.

Braunkohlekraftwerk n. (-s,-e) : kreizenn dredan dre lignit b.

bräunlich ag. : damc'hell, arc'hell, azgell, arvrin.

Braunöl n. (-s,-e) : [kimiezh] eoul lignit g.

Braunreis g. (-es) : [kegin.] riz pellek g.

braunrot ag. : gell-ruz, brun.

Braunschweig n. (-s) : Braunschweig b.

Braunschweiger g. (-s,-) : annezad Braunschweig g.

braunschweigisch ag. : eus Braunschweig, ... Braunschweig.

Braunschweigspat g. (-s,-e) : spat brun g.

Braunschweigstein g. (-s,-e) : manganéz g.

Braunschler g. (-s,-) : [loen.] ibiz du g.

Bräunung b. (-,-en) : 1. rouzadur g., rouzañ g. ; 2. kramenn b., rouster g., spelc'h g., duder g., gellder g., gelled b.

Bräunungscreme b. (-,-s) : dienn rouzañ b.

Braunwurz b. (-, -en) : [louza.] baskig g. ; *knotige Braunwurz*, malflear g., louzaouenn-droug-ar-Roue b., louzaouenn-droug-sant-Kadoù b., louzaouenn sant Kadoù b.

Braus g. (-es) : jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteuenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., reuz g. ; *mit Saus und Braus*, gant trouz bras, gant tourni, gant cholori, gant strap bras, gant safar, gant toumpi ; [tr-] *in Saus und Braus leben*, ober trein, ren ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez, tourc'heta, ober anezhi, kas an ton, kas anezhi, kas warni, kas warnezi, c'hoari anezhi, mont da heul an ebatoù, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, fringal, riotal, ribodal, roulat an ebatoù, roulat an ebat, riboulat, breskenn, ebatifñ, furikat, c'hoari las, c'hoari bos, derc'hel tinell gaer, reilhennat, riblañ, bambochal, diaoulat, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gernel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, c'hoari e loen, en em reiñ d'an direizh, tremen e vuhez en direizh ar vrasañ, ober e bezh fall, bevañ en e roll ; *seine Jugend in Saus und Braus verbringen*, roulañ e yaouankiz.

Brausche b. (-, -n) : [mezeg.] bloñs g., brondou g., bloñsadenn b., brondouadur g., bos g., bosenn b.

Brause b. (-, -n) : 1. bouilh g., berv g., bervadenn b., bourbouilh g., bourbouilhenn b., goerezh g., goadur g. ; *das Bier ist in der Brause*, o c'hoiñ (e go) emañ ar bier ; 2. [dre heñvel.] limonadez b., dour limonadez g., dour pik-pik g., dour nez g. ; *eine Brause trinken*, evañ ur banne limonadez, evañ dour limonadez, evañ dour nez ; 3. [dre astenn.] strinkadenn b., breliñsadenn b., strink-dour g., flistradenn b. ; *unter die Brause gehen*, mont da gaout ur vrelñsadenn, mont dindan an dour, mont dindan ar strink-dour, mont d'en em walc'hiñ dindan an dour o strinkañ, kemer ur vrelñsadenn, kemer ur strimpadenn, kaout ur flistradenn, mont da vrelñsat ; 4. strinkerez b., strimpell b., strinker g.

Brausebad n. (-s, -bäder) : 1. strinkerez b., strimpell b. ; 2. strinkadenn b., breliñsadenn b., flistradenn b.

Brausekopf g. (-s, -köpfe) : [dre skeud.] penn brizh g., penn tomm g., paotr e benn tomm g., penn bervet g., paotr diouzhtu g., penn buanek g., penn kleiz g., spered intampius a zen g., penn kruk g., penn brouezek g., penn brouezus g., penn imorus g., penn feuls g., penn diribin g., penn taer g., penn fourradus g., den bouilhus g. ; *junger Brausekopf*, paotr diouzh an druilh g.

Brauselimonade b. (-, -n) : limonadez b., dour limonadez g., dour pik-pik g., dour nez g.

brausen V.gw. (hat gebraust / ist gebraust) : 1. (hat) : rugañ, sourral, sarac'hañ, c'hwibanat, c'hwistañ, c'hwitellat, gwic'hal, hudal, soroc'hal, kornal, yudal, bourouañ, moustrouzal, trouzkrozal ; *der Wind braust*, rugañ a ra an avel, sourral a ra an avel, sarac'hañ a ra an avel, c'hwibanat (c'hwistañ, c'hwitellat, gwic'hal, hudal, soroc'hal, yudal, kornal) a ra an avel ; 2. (hat) : krozal, kornal, yudal, hudal, grozmat ; *die Wogen brausen*, krozal a ra ar mor, grozmat a ra ar mor, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus, hudal a ra ar mor ; 3. (hat) : boudañ, boudinellañ ; *es braust mir in den Ohren*, ur voudinell a zo em skouarn, boud(inell)añ a ra va divskouarn, boudinellañ a ra va fenn ; 4. [dre heñvel.]

(ist) : tremen gant un tizh hag un trouz an diaoul (gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, evel ur c'hurunoù, gant ar foeltr, evel an tan, d'an tan ruz), nijal.

V.k.e : [dre skeud.] P. *sich (t-d-b) einen unter das Jackett brausen*, pintal, trezenañ, kleuzañ gwer, chopinata, lonkañ (distagañ) forzh banneoù, evañ brav, kargañ e doull, lonkañ evel un toull goz, na vezañ sont ebet d'an-unan, evañ forzh banneoù, evañ kaer, evañ hardizh, evañ a c'hoari gaer, evañ ken na strak.

V.em. : **sich brausen** (hat sich (t-rt) gebraust) : kaout ur flistradenn, kaout ur vrelñsadenn, kemer ur vrelñsadenn, kemer ur strimpadenn, mont dindan an dour o strinkañ, kemer ur strinkadenn, breliñsat.

Brausen n. (-s) : moustrouz g., sourr g., sourrad g. ; *das Brausen des Meeres*, kroadenn ar mor b., kroz ar mor g., ar mordrouz g., tregern ar mor b., grozmat an tarzhioù g. ; *das Brausen des Windes*, mouezh an avel b. ; *das Brausen des Bergstroms*, kroz ar froud g., kroadenn ar froud ; *das Brausen des Wasserfalls*, kroz al lamm-dour g., kroadenn al lamm-dour b.

brausend ag. : 1. bouilh, taer, bervus, bouilhus, fourradus, intampius, gwrezus, brouezus, brouezek, imorus, tik ; 2. [stêrioù] herrus, buanek, froudheñvel ; 3. [dre skeud.] *brausender Beifall*, strakadeg daouarn ken na fu b. (Gregor), strakadeg daouarn ha youc'hadennoù forzh pegement, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-ken, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-kenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù mui-pegement-mui, strakadeg daouarn forzh pegement ha youc'hadennoù a-leizh korzenn.

Brausepulver n. (-s, -) : limonadez poultr b.

Brauserohr n. (-s, -e) : korzenn दौरañ mildoulet b.

Brausetablette b. (-, -n) : moustrad bervus g.

Brausewind g. (-s, -e) : [dre skeud.] penn bervet g., paotr diouzhtu g., penn fourradus g., penn brizh g., penn tomm g., paotr e benn tomm g., penn bervet g., penn buanek g., penn kleiz g., spered intampius a zen g., penn kruk g., penn brouezek g., penn brouezus g., penn imorus g., penn feuls g., penn diribin g., penn taer g., den bouilhus g.

Braut b. (-, Bräute) : 1. danvez gwreg b., yeulc'h b. ; *sie ist Braut*, kenbrometet eo (Gregor), prometet eo ; *für jemanden nach einer Braut Ausschau halten*, bazhvalaniñ evit u.b., jubenniñ evit u.b. ; 2. [dre astenn.] plac'h yaouank b. plac'h-nevez b., plac'h-eured b., pried-nevez g., euredgezh b., gwreg-nevez b. ; 3. karedig b., kariadezh b., karantezh b., oriadezh b., mestrez b., dous b., dousig b., dousig koant b., amourouezh b., pried kleiz g. ; 4. [louza.] *Braut in Haaren*, niell Damask g.

Brautausstattung b. (-, -en) : argouroù lies., troñs g., troñsell b.

Brautbett n. (-s, -en) : gwele-eured g.

Brautführer g. (-s, -) : paotr-a-enor g., paotr-enor g., den-a-enor g., kaser g.

Brautgabe b. (-,-n) : [istor] trederann b., enebarzh g. / trederenn b. (Gregor), [Islam] mahr g.

Brautgemach n. (-s,-gemächer) : kambr eured b.

Brautgeschenk n. (-s,-e) : prof promesa a briedelezh g.

Brautgewand n. (-s,-gewänder) : dilhad plac'h-nevez g., robenn-eured b., sae-eured b.

Bräutigam g. (-s,-e) : den-nevez g., gwaz-nevez g., danvez pried g., pried-nevez g., paotr-nevez g., ozhac'h-nevez g., mab-nevez g., eured g., paotr yaouank g., dimezer g. ; *für jemanden nach einem Bräutigam Ausschau halten*, bazhvalaniñ evit u.b., jubenniñ evit u.b.

Brautjungfer b. (-,-n) : plac'h-a-enor b., plac'h-enor b., kasourez b.

Brautkind n. (-s,-er) : bugel ganet a-raok an dimeziñ g., frouezhenn ar pec'hed b., P. segalenn diwanet re abred b.

Brautkleid n. (-s,-er) : dilhad plac'h-nevez g., robenn-eured b., sae-eured b.

Brautkranz g. (-es,-kränze) : kurunenn eured b.

Brautleute lies. : *die Brautleute*, an daou yaouank lies., an dud-nevez lies., an dud-yaouank lies., an daou zen nevez lies., an danvez priedoù lies.

bräutlich ag. : **1.** ... eured ; **2.** evel ur plac'h-nevez.

Brautmutter b. (-,-mütter) : mamm ar plac'h-nevez b.

Brautmyrte b. (-,-n) : [louza.] meurta g.

Brautnacht b. (-,-nächte) : nozvezh eured b.

Brautpaar n. (-s,-e) : *das Brautpaar*, an daou yaouank lies., an dud-nevez lies., an dud-yaouank lies., an daou zen nevez lies., an danvez priedoù lies.

Brautring g. (-s,-e) : gwalenn a bromesa b.

Brautschau b. (-) : **1.** goulennadeg b. ; **2.** [dre skeud.] *auf Brautschau gehen*, mont da glask fred, mont da glask ur plac'h da zimeziñ, mont da glask e chañs, mont da redek ar c'hwitell, mont da redek ar c'hwitez ; *auf Brautschau sein*, merc'heta, furikat, logota, plac'heta, c'hwen, redek an douilhez, redek revr, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, klask fred, kañjoliñ ar merc'hed, kañjoliñ, klask kailh, liboudennat, kiesa, targasha, klask peñs, lesaat ar merc'hed, lesaat d'ar merc'hed, klask e chañs gant ar merc'hed, klask fortun, chourañ, chaseal klujiri, redek ar glujar, pilhaoua, klask friko fourch, friantañ, fringal, redek ar merc'hed, ober chou d'ar merc'hed.

Brautschleier g. (-s,-) : gouel plac'h-nevez b., gouel eured b.

Brautschmuck g. (-s,-e) / **Brautstaat** g. (-s,-en) : stiperezh plac'h-nevez g., kinkladur plac'h-nevez g., gwiskamant plac'h-nevez g.

Brautstand g. (-s,-stände) : stad a bromesa b.

Brautvater g. (-s,-väter) : tad ar plac'h-nevez g.

Brautwerber g. (-s,-) : marc'h-dimeziñ g., marc'h-banal g., marc'hbonal g., marc'h g., marc'h-dimeziou g., bazhvalan g., bazhvalaner g., darboder g., jubenn g., jubennour g., atrakour g., bouc'h-gavr g., rouinell g., paotr e vazh valan g., paotr e vizhier balan g., paotr e loeroù ruz g., oujenner g., oujenn g., chourig g., mankanior g., krign-askorn g., kasour g., kaser g., komzer g., jav-aliañs g., jav-banal g.

Brautwerbung b. (-,-en) : goulenn dimeziñ g., goulennadeg b.

Brautzeit b. (-,-en) : reuziad etre ar bromesa a briedelezh hag an eured g.

brav ag. : **1.** fur, gentil, koantik, aes ober outañ, dizrouk, sentus, reizh ; *ein braves Kind*, ur bugel fur g., ur bugel aes g. ; *wenn du nicht brav bist, kriegst du was auf den Popo*, bez fur din, a-hend-all e vo tomm da'z peñsoù ; *brav sein*, chom brav, chom fur, chom sioul ; *zu Hause war das Kind äußerst brav, draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen*, ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kêr - ar bugel-se a oa ur skouer a barfeted er gêr, un diaoul e kêr ; *braver werden*, sentusaat, furaat, reishaat ; **2.** mat, a-feson, prop ; *eine brave Hausfrau*, ur wamm vat b., un diegez vat b. (Gregor) ; *brave Leute*, tud keizh lies., tud vat lies., tudoù lies. ; *braver Alter*, boulom g. ; *brave Greisin*, boufam b. ; *als Soldat und brav* [Goethe], evel (o vezañ) ur soudard kadarn.

Adv. : *brav gehandelt* ! kement-se a ziskouez ho nerzh-kalon ! kalon ho peus bet evit ober kement-se ! nag a galon ho peus bet ! kalonekat maout ! ; *damit die Leute schön brav an ihrem Platz bleiben*, evit derc'hel an dud klenk en o flas.

bravo ! estl. : rip ! you ! you hou hou ! youc'hou ! youyou ! youkou ! brav ! brav-bras ! ya brav ! deuet eo brav ganit ! ; *du hast den Hund überfahren* ! bravo ! pilet ac'h eus ar c'hi gant da garr ! te a oar anezhi, te ! - pilet ac'h eus ar c'hi gant da garr ! eus ar c'hentañ ! - pilet ac'h eus ar c'hi gant da garr ! setu aze ur soubenn vrav !

Bravoruf g. (-s,-e) : youc'hadenn b., bravadenn b.

Bravour b. (-) : **1.** mailhoni b., mestroni b. ; **2.** kadamded b., kalonegezh b., disaouzan g., nerzh-kalon g., kalon b.

Bravourleistung b. (-,-en) : taol-kaer g., tro-c'hwiek b., kur b., kur gaer b., mestr taol g.

bravourös ag. : **1.** peurampart ; **2.** kadarn, kalonek.

Adv. : **1.** gant mailhoni ; **2.** gant kadamded.

Bravourstück n. (-s,-e) : **1.** taol-kaer g., tro-c'hwiek b., kur b., kur gaer b., mestr taol g. ; **2.** [sonerezh] frapad sonerezh hag a c'houlenn un tamm mat a vailhoni (un tamm mat a vestroni) g.

Bravur b. (-) : *sellit ouzh Bravour*.

Bravurleistung b. (-,-en) : *sellit ouzh Bravourleistung*.

bravourös ag. : *sellit ouzh bravourös*.

Bravurstück n. (-s,-e) : *sellit ouzh Bravourstück*.

BRD b. (-) : [berradur evit **Bundesrepublik Deutschland**] RKA b., Republik Kevreadel Alamagn b.

Breccie b. (-,-n) : [maen.] boulc'henn b.

Brechbacke b. (-,-n) : [tekn.] karvan bilat b., karvan frikañ b., karvan drailhañ b., javed bilat b., javed frikañ b., javed drailhañ b.

Brechbank b. (-,-bänke) : [tekn.] pilerez b., breverez b., freuzerez b., brae b., braeer g., braeerez b., piler g., pilouer g., friker g., frikerez b.

brechbar ag. : torrus, bresk, jel.

Brechbarkeit b. (-) : breskter g., breskadurezh b.

Brechbohne b. (-,-n) : fav-glas str., piz-bras str., fav mat-tout str.

Brechdurchfall g. (-s,-durchfälle) : [mezeg.] gastroenterit g., kreuzpervezfo g., foer b., foerell b., skid b., skiderezh g., sklis g., red-kof g., tanavenn b., laerez b., rederez b., dipadapa g., flus g., strouilherez b.

Breche b. (-,-n) : [tekn.] spadoul g., palufenn b., paluc'h b., paluc'henn b., brae b.

Brecheisen n. (-s,-) : linier g., loc'henn b., loc'h g., loc'h-min g., speg g.

brechen V.k.e. (bricht / brach / hat gebrochen) : **1.** terriñ, rannañ, daouhanteriñ, drailhañ, freuzañ, pilat, breviñ, frikañ, brevennañ, braeat ; *Brot brechen*, diskolpañ un tamm bara, diskolpañ tammoù bara, terriñ ar bara ; **2.** dastum, kutuilh ; *Blumen brechen*, dastum (kutuilh) bleunioù, kutuilh bleuñv ; **3.** *Flachs brechen*, paluc'hat lin, spadoulat lin, braeat lin, fraeañ lin, braeañ lin / tilhañ lin (Gregor) ; *Hanf brechen*, braeat ar c'hanab, fraeañ ar c'hanab, braeañ ar c'hanab (Gregor) ; **4.** *den Acker brechen*, digeriñ douar en e bark, arat e bark, treiñ douar en e bark ; **5.** eztennañ, divengleuziañ ; *Marmor brechen*, divengleuziañ marmor, tennañ marmor, tennañ maen-marbr, gounit marmor ; **6.** *jemandem den Hals brechen*, **a)** terriñ e c'houzoug d'u.b. ; **b)** ober e stal d'u.b., lakaat u.b. war an douar noazh, reiñ lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ ul lamm d'u.b., terriñ e lañs d'u.b., riñsañ e dreid d'u.b., tennañ (distreiñ) an dour diwar prad u.b. ; **7.** *einer Flasche den Hals brechen*, **a)** dic'houzougañ ur voutailh ; **b)** [dre skeud.] P. riñsañ ur voutailh, heskiñ ur voutailh ; **8.** [mezeg.] teuler ; *Blut brechen*, teurel gwad, skopañ gwad, tufañ gwad, krañchat gwad, krañchat e skevent, rechetiñ gwad, rentañ gwad ; *Galle brechen*, teuler bestl, rechetiñ bestl ; **9.** [sport] *einen Rekord brechen*, mont dreist ar rekord diwezhañ ; *er hat es geschafft, den bestehenden Rekord zu brechen*, deuet eo a-benn da wellaat ar rekord diwezhañ, tizhet en deus gwellaat ar rekord kozh, tizhet eo bet dezhañ gwellaat ar rekord diwezhañ, tapet en deus gwellaat ar rekord kozh, tapet en deus da wellaat ar rekord diwezhañ, tapet eo gantañ gwellaat ar rekord kozh ; **10.** [tr-l] *den Bann brechen*, terriñ (treiñ) ar blanedenn, distrobañ, distrobinellañ, disorsañ, diskoulmañ an akuilhetenn, diavelañ / diachantañ / diskontañ / digej ar bater (Gregor) ; **11.** *für jemanden eine Lanze brechen*, sevel krog u.b., kabaliñ evit u.b., taeriñ war an dud evit u.b., sevel en un tu gant u.b. ; **12.** *den Stab über jemanden brechen*, barn u.b. d'ar marv, kondaoniñ u.b., kemer un diviz dic'halv a-zivout u.b. ; **13.** *etwas übers Knie brechen*, ober udb diwar sav, brazober udb, ober udb diwar penn biz, ober prim udb, ober udb a-flav, ober udb dre brez, drochañ udb, dihasañ udb, ober udb diwar vont, ober udb diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, ober udb diwar herr, ober udb gant herr, ober udb gant kalz a herr, daoulammat udb, mac'homañ ul labour bennak ; **14.** *den Widerstand brechen*, dont a benn eus an eneberezh, lakaat diwezh d'an eneberezh, trec'hiñ war an eneberezh ; *jemandes Widerstand brechen*, terriñ disujdigezh u.b. ; **15.** *einen Streit vom Zaun brechen*, pismigañ, chikanañ, klask pemp troad d'ar maout, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, klask pevar fav d'an trebez, klask laou e-lec'h ma ne vez ket nez, sevel ur gwall zistok etre an-unan hag unan all, klask dael (afer, fred, rev, trouz, frot, heskin, kastrilhez) ouzh u.b., skandalat evit bihan dra / skandalat evit dister abeg (Gregor) ; **16.** *Not bricht Eisen*, ouzh red, harz ebet - erru ur gont a vezh, ez a ar paour e gouez - tremen pa vez, tremen pa na vez, ha tremen ordinal 'zo re ; **17.** [gwir] *einen Eid brechen*, terriñ e le, terriñ e c'her, bezañ ganas d'e le, terriñ e feiz ; *einen Vertrag brechen*, freuzañ ur

c'hontrad, terriñ un emglev, foeltrañ un emglev, ober freuztaol, terriñ e varc'had, en em zislavaret ; *sein Wort brechen*, na zelc'her d'e c'her, terriñ e c'her, mankout d'e c'her, bezañ ganas d'e le, terriñ e feiz, mont en e votoù, kaout e lavar hag e zislavar, dislavaret e c'her / dislavaret e gomz / mont da Normandi (Gregor) ; *die Ehe brechen*, avoultriñ, ober avoultriezh / kouezhañ en avoultriezh (Gregor) ; **18.** *jemandem das Herz brechen*, difelpañ e galon d'u.b., daouhanteriñ e galon d'u.b., rannañ e galon d'u.b., faoutañ e galon d'u.b., glac'hariñ u.b., gloazañ kalon u.b., gwanañ kalon u.b., ankeniañ u.b., doaniañ u.b., mantrañ u.b., ober poan da ene u.b. ; **19.** [kr-l] *er hat nichts zu beißen und zu brechen*, n'en deus tra ebet da grignat nemet treid siliou ha divskouarn kelienn, rankout a ra chom hep tamm, n'en deus ket un elfenn da zebriñ, rankout a ra menel war e naon ; **20.** *Glück und Glas, wie leicht bricht das !* ar gwer zo bresk, an eürusted kement all - ken bresk eo an eürusted hag ar gwer.

V.gw. (bricht // brach // ist gebrochen / hat gebrochen) : **1.** (ist) : terriñ, fregiñ, daouhanteriñ, tarzhañ, c'hwitañ dindan ar bec'h, kreviñ, regiñ, didammañ, difloskiñ, rannañ, broustañ, frailhañ, freuzañ ; *mit einem Knack brechen*, terriñ krak ; *die Bäume brachen unter der Last der Früchte*, terriñ a reas ar brankoù gant pouez ar frouezh, diskolpet e voe brankoù diouzh ar c'hefiou gant pouez ar frouezh ; *beim Zusammenprall brach die Lanze des Ritters*, gant nerzh ar stok e torras goaf ar marc'heg ; *im Frühling bricht das Eis*, an nevez-amzer a zo mare an diskorn (mare an diloc'h), en nevez-amzer e krev ar skorn ; *Leder bricht*, regiñ a ra al lêr ; *Seide bricht*, terriñ a ra ar seiz.

2. (ist) : dont izel ; *sein Auge bricht*, teñvalaat a ra da welet, erru eo teñval e lagad, diskediñ a ra e zaoulagad, fallaat a ra e vrennigennoù.

3. (ist) : frailhañ, rannañ, daouhanteriñ ; *mir bricht das Herz*, frailhet (rannet, daouhanteret, difelpet) eo va c'halon gant an nec'hañs, rannañ a ra va c'halon, sevel a ra mantr em c'halon, daouhanteriñ a ra va c'halon, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, strakal (tarzhañ, faoutañ) a ra va c'halon gant ar glac'har, malet e vez va c'halon gant ar gloaz, emañ o valañ enkreiz ha glac'har, karget eo va c'halon a c'halac'har, glac'har a gouezh war va c'halon, un diframm eo evidon ; *mit gebrochenem Herzen*, gant gwir enkreiz en e galon, frailhet (rannet, daouhanteret) e galon diwar c'halac'har ; *sie war völlig gebrochen*, dinerzhzet da vat e oa, digalonekaet naet e oa, ur vantr vras a oa en he c'halon, ar vantr galon a oa kouezhet warni, mantret e oa he c'halon gant glac'har, digalonekaet ha dinerzhzet e oa.

4. (hat) : treiñ kein ; *mit jemandem brechen*, troc'hañ an darempredoù gant u.b., treiñ kein d'u.b., mont digant u.b., dilezel u.b., mont diwar dro u.b., terriñ gant u.b. ; *mit der Familientradition brechen*, bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn.

5. (ist) : mont kuit, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk ; *mir bricht die Geduld*, erru on e penn va seizh pasianted, koll a ran pasianted, mont a ra ar gwad e dour ganin, komañs a ran da c'harvaat, ne harz ket mui va gwad, en dihabaskter emañ.

6. (ist) : dont trumm war wel ; *die Sonne bricht aus den Wolken*, tarzhañ (diflukañ) a ra an heol a-douez ar

c'houmoul, tarzhañ (diflukañ) a ra an heol a-vetoù ar c'houmoul, dispakañ a ra an heol ; *der Mond bricht aus den Wolken*, dispakañ a ra al loar, tarzhañ a ra al loar a-douez (a-vetoù) ar c'houmoul ; *die Quelle bricht aus dem Felsen*, strinkañ a ra ar stivell eus ar garreg, dedarzañ a ra ur stivell eus ar garreg ; *das Kind bricht aus den Reihen*, difoupañ a ra ar bugel eus ar steudoù, diflukañ (diboukañ, diflipañ) a ra ar bugel eus ar renkennoù ; *aus dem Gefängnis ausbrechen*, tec'hel diouzh an toull-bac'h, delammat diouzh an toull-bac'h, achap eus ar prizon ; *aus dem Hinterhalt hervorbrechen*, difoupañ (diflukañ, diboukañ, dibouchañ, diflipañ) eus e lec'h spi.

Anv-gwan verb II : **gebrochen** 1. *gebrochenes Deutsch*, alamaneg fall (podoù, saout, drailhet) g., bommoù alamaneg lies., ur stlabez alamaneg g., ul lastez alamaneg g., ur c'hozh tamm alamaneg g. ; *gebrochenes Französisch sprechen*, drailhañ un tamm galleg, distagañ bommoù galleg palefarzh, komz ur stlabez galleg, komz ul lastez galleg, komz ur c'hozh tamm galleg, gallout distagañ ur c'houblad gerioù en galleg palefarzh ; 2. [sonerezh] *gebrochener Akkord*, arpejad g., dishiliad g., arpeggio g. ; 3. *gebrochene Linie*, linenn dorr b. ; 4. *gebrochene Zahl*, niver kevrennek g., niver rannel g. ; 5. *mit gebrochenem Herzen*, frailhet (rannet daouhanteret) e galon, ranngalonet ; 6. *sie war völlig gebrochen*, dinerzhzet da vat e oa, digalonekaet naet e oa, ur vantr vras a oa en he c'halon, ar vantr galon a oa kouezhet warni, mantret e oa he c'halon gant glac'har, digalonekaet ha dinerzhzet e oa ; 7. [tisav.] *zweimal gebrochene Treppe*, diri gant daou bondalez g. ; 8. *gebrochen weiß*, gwenn-mouk ; *gebrochenes Weiß*, gwenn mouk g. ; 9. *gebrochene Stimme*, mouezh vouk b. V.em. **sich brechen** (bricht sich / brach sich / hat sich gebrochen) : 1. terriñ ; *er hat sich (t-d-b) den Arm gebrochen*, torret eo askorn e vrec'h gantañ, torret en deus askorn e vrec'h ; *er hat sich (t-d-b) das Bein gebrochen*, torret en deus e c'har ; 2. dasskediñ, luc'hterriñ ; *Lichtstrahlen brechen sich (t-rt)*, bez ez eus skinoù gouloù o luc'hterriñ (o tasskediñ) ; 3. *die Wellen brechen sich (t-rt)*, dirollañ a ra an tarzhoù, dedarzañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra an tonnoù, gourzarzhañ a ra an tonnoù, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus, fregañ rust a ra an taolioù-mor, ar gwagennoù a zeu da vervel en ur fuc'hañ ouzh an aod, rodellañ (difarleañ) a ra an tarzhoù-mor ; 4. [dre skeud.] *die Krankheit bricht sich (t-rt)*, terriñ a ra war e gleñved, emañ o tistagañ diouzh e gleñved ; *die Kälte bricht sich (t-rt)*, digrizañ a ra an amzer, torret eo ar c'hrizaj.

Brechen n. (-s) : 1. torridigezh b., brevadenn b., torr g., torradur g., brev g., brevadur g., brevidigezh b. ; 2. [fizik] gouskog g., disvann g., disvannadur g. ; 3. [mengleuz] eztennadur g. ; 4. [mezeg.] torr g., torradur g., torridigezh b. ; 5. [mezeg.] dislonkadenn b., c'hwedadenn b., c'hwedenn b., dislonk g., distaol g., distaoladenn b. ; 6. [dre skeud.] troc'h g., troc'hadenn b. ; 7. torradur le g. ; 8. [gwir] torridigezh b. ; 9. [tr-l] *besser Biegen als Brechen*, gwelloc'h eo plegañ eget nad eo bezañ torret, gwelloc'h plegañ eget terriñ, aesoc'h eo plegañ plantenn eget m'eo displegañ gwezenn, neb na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a ray sur, ar vag na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a raio sur, marc'h na sent ket ouzh ar c'hentroù a

ra gaou bras ouzh e gостоù, marc'h a reud ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras d'e gостоù, an neb a sent ouzh e benn a zo sotoc'h eget un azen, an hent hag ar samm a zegas ar marc'h e-barzh.

brechend ag. : *brechendes Auge*, selloù un den toc'hor da vervel lies.

Adv. : *brechend voll*, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-barr, leun-kouch, leun-klok, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-faezh, leun-fot, leun-tenn, leun-kreñv, leun-sklok, leun-mort, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, barleun, barruhel, barr-skuilh, leizh-klok, leizh-faezh, leizh-brok, barrek, du gant an dud.

Brecher g. (-s,-) : 1. pilerez b., breverez b., freuzerez b., brae b., braeer g., braeerez b., piler g., pilouer g., friker g., frikerez b. ; *Backenbrecher*, brae (piler g.) javedek b., pilouer javedek g., friker javedek g. ; 2. [mor¹] bern dour g., gwazh b., gwagenn-drais b., taol-mor g., barr-mor g., taol-ratre g., sparkad g., rolladenn-vor b., rolladennad-vor b., ruilhadenn b., tarz-mor g., tarz g., tarz-ruilh g., bomm mor g., toenn-vor b., kole g., pakad mor g., pennad g. ; 3. [mor²] chaoser a-enep ar barradoù-mor g., diwagenner g., rakkae g. ; 4. [merdead.] *Eisbrecher*, skorndorrek g. ; 5. friker g., piler g., torrer g., breser g., freuzer g., drailher g.

Brechoks g. (-es,-e) : tammoù glaou-kok lies., tammoù glaou-goulosk lies.

Brechmaschine b. (-,-n) : [tekn.] pilerez b., breverez b., freuzerez b., brae b., braeer g., braeerez b., piler g., pilouer g., friker g., frikerez b., spadoul g., palufenn b., paluc'h b., paluc'henn b.

Brechmittel n. (-s,-) : [mezeg.] 1. louzoù c'hwedus g. louzoù-c'hwediñ g. ; 2. P. den euzhus g., den rukunus g., den heugus g., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriez ennañ g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., louz g., libouz g., louvidig g., libouzer g., gast b., chuchuen lous b., chelgenn a zen b., fri lous g., tamm mat a loustoni g., lampon g., kantolor g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g.

Brechnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] kraoñ-vomikez str., frouezh ar gwez-kaniram str., frouezh ar gwez-vomikez str., kraoñ-kaniram str., kraoñ c'hwediñ str.

Brechreiz g. (-es,-e) : [mezeg.] c'hoant dislonkañ g., c'hoant c'hwediñ g., kalonask b., kalondeb b.

Brechruhr b. (-) : [mezeg.] flus c'hwediñ g., vid c'hwediñ g., trafik c'hwediñ g.

Brechsee b. (-,-n) : bern dour g., gwazh b., gwagenn-drais b., taol-mor g., barr-mor g., taol-ratre g., sparkad g., rolladenn-vor b., rolladennad-vor b., ruilhadenn b., tarz-

mor g., tarzh g., tarzh-ruilh g., bomm mor g., toenn-vor b., kole g.

Brechstange b. (-,-n) : linier g., loc'henn b., loc'h g., loc'h-min g., spég g.

Brechstuhl g. (-s,-stühle) : [tekn.] spadoul g., palufenn b., paluc'h b., paluc'henn b., brae b.

Brechtanne b. (-,-n) : [louza.] gwez tourmantin str., melwez str.

Brechung b. (-,-en) : 1. adtarzh g., rekas g., tarzh ar gwagennoù g., krozadenn ar mor b., mordreuz g., tregern ar mor b. ; 2. [fizik] luc'htorr g., gouskog g., gouskogañ g. ; 3. [son] tregern b., dastaol g., dasson g., gouskog ar sten g. ; 4. [yezh.] troadur vogalenn g., kemmadur vogalenn g.

Brechungsindex g. (-es,-e/-indizes) : [fizik] feuriader luc'htorr g., feuriader gouskogañ g., arstalenn optikel b.

Brechwurz b. (-,-en) : [louza.] evor g., louzaouenn ar peuk b.

Brechwurzel b. (-,-n) : [louza.] plant ipeka str., ipeka str. ipekakouanha str. [*Psychotria ipecacuanha*].

Brechzahl b. (-,-en) : [fizik] feuriader luc'htorr g., feuriader gouskogañ g., arstalenn optikel b.

Bredouille b. (-) : P. *in die Bredouille geraten, in die Bredouille kommen*, degouezhout plegennoù diaes gant an-unan, bezañ lakaet diaes, bezañ lakaet nec'het, en em gavout en ur gwall blegenn, en em gavout diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, en em gavout en estrenvan, en em gavout evel ur pesk en ur bod lann, en em gavout en ur gempenn, en em gavout el lagenn, en em gavout en ur grenegell, en em gavout sac'het en ur gaoc'henn ; *in der Bredouille sitzen (sein)*, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ degouezhet ur viad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ riñset, bezañ paket propik, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ gwall dapet, bezañ en ur gempenn, bezañ kempenn ganti, bezañ brav ganti, bezañ el lagenn, bezañ en ur grenegell, bezañ sac'het en ur gaoc'henn, bezañ gwall strobet, bezañ e viz er wask, bezañ e viz e gwask, bezañ e fri er wask, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ karget e vazh a sperm, bezañ e lost er vrae.

Bregen g. (-s,-) : 1. [korf.] mel-penn g., bouedenn-benn b., melenn b. ; 2. P. boulienn b., bleñch g., kokenn b., kelorn g.

Brei g. (-s,-e) : 1. [kegin.] flastreñn b., yod g., yodenn b., kaot g., kaotoreñn b., mignoc'henn b., siladenn b., [yezh ar vugale] papa g. ; *zu Brei kochen*, lakaat da dreiñ da yod, ober ur gaotoreñn ; *Brei essen*, yota ; *zu Brei schlagen*, yodennañ ; *zu Brei werden*, kaotennañ, mont e kaot, yodenniñ ; *Haferbrei*, yod-kerc'h g., yod-silet g. ; *Buchweizenbrei*, yod gwinizh-du g. ; *Weizenbrei*, yod-gwinizh g., kaot gwinizh g. ; *Kartoffelbrei*, flastreñn avaloù-douar b., yod patatez g., yod avaloù-douar g., yodenn avaloù-douar b., patatez silet str. ; *dicker Brei*, *steifer Brei*, *dickflüssiger Brei*, yod fetis g., kaot tev g. ; *dünner Brei*, *dünnflüssiger Brei*, kaot tanav g., yod rouez g. ; *klumpenfreier Brei*, yod dibouloud g., yod rouez g. ; *voll Brei*, yodek ; *kleine Vertiefung mitten im Brei*, *worein Butter getan wird*, feunteun an amann b. ; *ein kleines Kind mit Brei füttern*, paskañ yod d'ur bugel bihan ; 2. bouilhenn b., liboud g., bouilhatenn b., kaotoreñn b., yodenn b., flastr g. ; 3. [dre skeud.] *jemanden zu Brei schlagen*, ober bleud gant u.b., frikañ u.b., ober butun gant u.b., frigasañ u.b., foeltrañ e izili d'u.b. ; *zu Brei geschlagen werden*, mont e kaot, bezañ frigaset ; *wie die Katze um den heißen Brei herumgehen*, klask tro en e gaoz, klask kornioù-tro en e gaoz, ober kant tro d'ar pod, klask kant ha kant tro, klask kammdroioù, klask un dro-bleg, klask tro da ziverrañ ; *einen Brei anrühren*, lakaat an toaz e go, punañ un irienn, irienniñ udb, penefiañ ; *alten Brei wieder aufrühren (aufkochen)*, lavaret a-nevez ar memes kaozioù skuizh, malañ kaozioù skuizh, bezañ a-nevez gant e demzoù skuizh, lakaat a-nevez temzoù skuizh war an doubier, P. meskañ kozh kaoc'h, meskañ kozh teil ; *seinen Brei selbst auslöffeln*, paeañ diwar-bouez e groc'henn / paeañ diwar-bouez e lër (Gregor) ; *er muss den Brei auslöffeln*, paeañ a ra diwar-bouez e groc'henn (Gregor), dezhañ eo bremañ da zougen an toaz d'ar forn, en em gavout a ra gwazh eus an dra-se, en em gavout a ra diaes eus an dra-se ; *die sollen doch jetzt bitte den Brei auslöffeln*, ra vezo war o reuz, ra vezo kement-se evit o c'holl, kac'het o deus en o zokoù ha ret eo dezho bremañ o lakaat war o fennoù, kaoz int ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warno, gwazh a se evito, n'o deus nemet lakaat en o c'hichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warno ; 4. [kr-l] *viele Köche verderben den Brei*, pa 'vez ar muiañ tud e vez graet ar fallañ labour - forzh tud, fall sikour - seul vui a vugulion a vez, e vez falloc'h gouarnet ar saout.

breiartig ag. : evel yod, evel kaot, e doare ar yod, a-zoare gant ar yod, a-seurt gant ar yod, heñvel ouzh yod, heñvel ouzh kaot, yodennet, kaotennet, yodennek, yodek, gludek, gludennek.

Breisser g. (-s,-) : yotaer g., kof yod g.

breiig ag. : gludek, gludennek, flibous, mignoc'het, yodennek, yodek.

Breisgau g. (-s) : *der Breisgau*, Breisgau b.

Breistock g. (-s,-stöcke) : bazh-yod b., krog-yod g., astell-yod b.

Breistock-Spiel n. (-s,-e) : c'hoari bazh-yod g., sachadeg bazh-yod b.

breit ag. : 1. ledan, ledek, frank, ampl, diere, distrob, digor ; *eine breite Straße*, ur straed ledan b., un hent diere g., un hent frank g. ; *eine Hand breit*, treuz un dorn g. ; *so breit wie meine Hand*, en tevder da'm dorn, el ledander da'm dorn ; *so breit wie*, e ledander da, ken ledan ha ; *sehr breit*, ledan-mor ; *keinen Finger breit nachgeben*, *nicht einen Fuß breit weichen*, na gilañ an disterañ, na gilañ tamm, na gilañ a-dreuz troad ; *einen Finger breit*, treuz ur biz ; *wie breit ist dieser Stoff ?* peseurt lec'hed en deus an danvez-mañ ? ; *der Stoff liegt achtzig Zentimeter breit*, pevar-ugent santimetrad lec'hed a zo gant an danvez-mañ, pevar-ugent santimetr a led en deus an danvez-mañ ; *zwei Meter breit*, daou vetrad led ; *drei Meter breit und ebenso lang*, tri metrad a ledander ha kement all a hed ; *breit(er) machen*, ledanaat, frankaat, distrizhañ (Gregor) ; *breit(er) werden*, dont da vezañ ledanoc'h, ledanaat, mont war zigeriñ, mont war frankaat, mont war ledanaat ; *die breiten Stellen eines Wasserlaufs*, ledanoù ün dourredenn lies. ; *breit drücken*, *breit schlagen*, *breit treten*, flakaat, ledanaat, frankaat, brasaat, pladañ, kompezañ, plaenaat, flastrañ ; *breit gedrückte Nase*, fri taltous (marmouz, togn, Turk, plat) (Gregor) g. ; *mit breit ausgebreiteten Flügeln*, digoret-frank e zivaskell ; *ein breites Wissen besitzen*, kaout gouiziegezh, bezañ bras e ouiziegezh, bezañ desket war gant ha kant tra, bezañ desket-bras, bezañ desket-kaer, bezañ desket-mat, bezañ studiet-bras, bezañ studiet-mat, bezañ studiet-kaer, bezañ gouiziek, bezañ lennek, bezañ helennek ; *der Weg ist breit*, *der zur Verdammnis führt*, emañ frank an hent a gundu d'an daonidigezh.

2. [dre skeud.] *etwas breit treten*, reiñ re a zispleg a-zivout udb, komz gant ur foerell a zisplegadurioù diwarbenn udb, dibluskañ pizh ur c'hraf bennak, ober tro gant e gaoz evit displegañ udb, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù, d'e brezegenn) evit displegañ udb, arabadiñ udb, stambouc'hañ udb. ; *breiter Stil*, pluenn ar foerell ganti b., stambouc'h g., doare-skrivañ stambouc'hus g. ; *breit reden*, pabotriñ, treiñ (malañ) avel, ragachiñ, trabellat, bezañ un drabell ; *einen breiten Rücken haben*, *ein breites Kreuz haben*, bezañ mat e gein, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv e chouk, bezañ ledan e chouk, bezañ mat da geinañ, kaout kein mat / gouzout brav keinañ (Gregor) ; *sich breit machen*, **a**) ober e aotrou, bezañ un ober gant an-unan, ober gaol ; **b**) brakañ, ober grallig, pladorenniñ, plavañ, torc'hwenial ; *hier kannst du dich ruhig breit machen*, amañ ez po frankiz, amañ e c'halli kemer da aezamant, amañ e c'halli ober da aez, amañ e vo frank warnout, amañ e vo frank dit, amañ e vo ec'hon dit, ez ec'hon e vi amañ, forzh isu az po amañ ; *ein Breites und Langes erzählen*, na vezañ diwezh ebet gant e zanevell, kontañ a-dreuz hag a-hed, ober ur brezegenn keit hag ac'hanen d'al loar, aradennañ, ragachiñ, na vezañ prenn ebet d'e latenn ; *die breite Öffentlichkeit*, an darn vrasañ eus an dud b. ; *ein breites Lächeln*, ur mell mousc'hoarzh g., ur pikol mousc'hoarzh g. ; *weit und breit*, **a**) tro-war-dro, tro-dro, war-dro, en ardremez ; **b**) dre holl, e pep lec'h, a bep tu, a-hed hag a-led ; *er ist weit und breit bekannt*, anavezet eo a bep tu, anavezet eo evel ar bleiz, anavezet eo e pevar c'horn ar vro.

Breitbahn b. (-n-en) : [moull. paper] tu a-dreuz g.

Breitband n. (-s,-bänder) : [tekn., kehentiñ] bandenn ledan b.

breitbeinig ag. : 1. gaoliet ledan e zivesker gantañ, rampet ledan e zivesker gantañ, rampet evel ur c'hilhor ; *breitbeinig gehen*, rampañ ; 2. *breitbeinig dastehen*, bezañ sonn war e dachou, bezañ start war e dachou, bezañ rampet evel ur c'hilhor.

breitblättrig ag. : 1. [louza.] deliaouet ledan, ledan e zelioù, delioù ledan dezhañ ; 2. ledan an direnn anezhañ, digor ; *breitblättrige Axt*, bouc'hal digor b.

breitbrüstig ag. : *ein breitbrüstiges Pferd*, ur marc'h digor e vruched g., ur marc'h digor e beultrin g., ur marc'h bruchedek g., ur marc'h bruchedet mat g., ur marc'h bruskek g., ur marc'h araoget mat g.

breitdrücken V.k.e. (hat breitgedrückt) : flakaat, ledanaat, frankaat, brasaat, pladañ, kompezañ, plaenaat, flastrañ.

Breite b. (-,-n) : 1. ledander g., ledanded b., led g., lec'hed g., digor g., digorded b., ledan g. ; *die Breite des Flusses ist beeindruckend*, sebezus eo ledan ar stêr ; *ein Brett der Breite nach durchsägen*, heskennat ur plankenn en e lec'hed, heskennat ur plankenn en e led ; *den Wald der Breite nach durchqueren*, treuziñ ar c'hoad en e lec'hed, treuziñ ar c'hoad en e led ; *die Breite des Schwimmbeckens beträgt 20 Meter*, ugent metr ledander a zo d'ar poull-neuial, ugent metr a led en deus ar poull-neuial, ugent metr a ledander en deus ar poull-neuial, ugent metr ledander en deus ar poull-neuial, ugent metrad a zigordet a zo d'ar poull-neuial ; 2. *Breite der Schultern*, treuz-divskoaz g. ; 3. *in die Breite gehen*, ober korf, tevaat, brasaat, kemer tro, dont tro en an-unan, mont war frankaat, mont war ledanaat, dienkañ, distrizhañ, larkaat ; 4. *Breite des Degens*, plaen ar c'hleze g. ; 5. *treuz g.* ; *nur die Breite der Straße trennt sie voneinander*, n'eus nemet treuz an hent etrezo, n'eus nemet led an hent etrezo ; 6. [geografiezh] ledred g. ; *geographische Breite eines Ortes*, ledred ul lec'h g. ; *südliche Breite*, ledred kreisteiz g., ledred su g. ; *Rennes liegt auf 48° nördlicher Breite*, lec'hiet eo Roazhon e 48° ledred hanternoz (ledred norzh) ; 7. [dre skeud.] *epische Breite*, stambouc'h an danevellganoù g. ; 8. *er hat um Haaresbreite einen Unfall vermieden*, ne oa bet nemet treuz un neudenn ne oa ket c'hoarvezet ur gwallzarvoud gantañ, ne oa bet nemet treuz ul linenn all ne oa ket c'hoarvezet ur gwallzarvoud gantañ, darbet e oa bet dezhañ tapout ur pegad, tost-kaer e oa bet da dapout ur c'hrogad gant e garr, ken buan en dije tapet ur pegad, ken kaer all en dije tapet ur pegad, tredemarzh eo ne oa ket erruet ur gwallzarvoud gantañ, hogozik e oa bet dezhañ tapout ur c'hrogad gant e garr, evit nebeut en dije tapet ur pegad, evit bihan dra en dije bet ur gwallzarvoud, war-hed nebeut e vije erruet ur gwallzarvoud gantañ, hogozik dezhañ bezañ tapet ur gwallzarvoud, fellet e oa bet dezhañ tapout ur pegad, damdost e oa bet dezhañ tapout ur pegad.

breiten V.k.e. (hat gebreitet) : 1. ledanaat, frankaat, ec'honaat, distrizhañ (Gregor) ; 2. astenn ; *nach jemandem die Arme breiten*, astenn e zivrec'h etrezek u.b., astenn e zivrec'h etramek u.b., astenn e zivrec'h d'u.b., astenn e zivrec'h da-geñver u.b. ; *eine Decke auf dem Boden breiten*, astenn ur pallenn war al leur, ledañ ur pallenn war al leur, astenn ur pallenn war blad al leur,

ledañ ur pallenn war blad al leur ; **3.** [labour-douar] ledañ, strewiñ, skignañ, lakaat a-skign, astenn ; *Heu breiten*, ledañ foenn da sec'hañ, lakaat foenn a-skign, skignañ foenn, astenn foenn.

Breitenarbeit b. (-,-en) : labour war un dachenn ledan g., rastelladeg b.

Breitenfeuer n. (-s,-) : [lu, tennoù] falc'hadenn b.

Breitengrad g. (-s,-e) : ledred g. ; *auf dem gleichen Breitengrad wie*, a-ledred gant.

Breitenkreis g. (-es,-e) : [douar.] ledredenn b.

Breitensport g. (-s) : sport pobl g., sport yoc'hek g.

Breitenwirkung b. (-) : skog yoc'hek g., efed skogañ war an dud g., efedusted skogañ b.

breitfingerig ag. / **breitfingerig** ag. : ledan e vizied, tev e vizied.

breitgabelig ag. : [louza.] kavazek.

breitgesichtig ag. : talfasek, hirvoan e zremm.

breitgestreift ag. : roudennoù ledan dezhañ, roudennet ledan.

Breithalter g. (-s,-) : [gwiad.] kanve g.

Breithaue b. (-,-n) : marr b., pigell b., marbigell b., pech troad-hir g., trañch g., frankigell b. ; *mit der Breithaue herausgerissene Grassode*, moudenn-gign b.

breithalsig ag. : gouzougek.

breitkiefrig ag. : karvanek.

breitkinnig ag. : groñjek ; *breitkinniger Kerl*, groñjeg g.

breitkrembig ag. : erienet-ledan ; *ein breitkrembigen Hut*, un tog erienet-ledan g., tog erien ledan g., un tog ledan g. ; *breitkrembigen Hüte bieten einen guten Sonnenschutz*, togoù ledan a daol gwaskedenn.

Breitling g. (-s,-e) : [loen.] **1.** [pesk dour-mor] glizig g. ; **2.** [pesk dour dous] brell g., brem g. ; **3.** [pesk dour dous] kiprin g. [*Carassius carassius*] g.

breitmaschig ag. : toullek, bras e vailhoù.

breitmäulig ag. : geoliek, ur rahouenn c'henoù dezhañ.

Breitmaulnashorn n. (-s,-hörner) : [loen.] frikorneg wenn g.

breitmündig ag. : genaouek, geoliek, begek, ur rahouenn c'henoù dezhañ ; *Mensch mit breitmündigem Gesicht*, genaoueg g., geolieg g., begek g., den gant ur rahouenn c'henoù g.

breitnasig ag. : taltous e fri, ur fri marmouz dezhañ, togn e fri, ur fri Turk dezhañ, plat e fri, fronellek, fronek.

breitrandig ag. : **1.** ledan e vord, ledan e vordoù ; **2.** erienet-ledan, ... erien ledan.

breitschädelig ag. : krennbennek.

breitschenkelig ag. : e zivesker stampet ledan gantañ, garbet.

breitschlagen V.k.e. (schlägt breit / schlug breit / hat breitgeschlagen) : **1.** flakaat, ledanaat, frankaat, brasaat, pladañ, kompezañ, plaenaat, flastrañ ; **2.** kendrec'hiñ, darboellañ, sorc'henniñ ; *sich breitschlagen lassen*, lonkañ siliou (lostoù-leue, kañvaled, kelien, prun), plomañ kañvaled (kelien), lonkañ poulc'had, lonkañ poulc'hennou, bezañ dastumet (devet, gennet) gant komzoù brav u.b., mont diouzh kaozioù brav an dud, lonkañ kement gaou a lavarar.

breitschulterig ag. / **breitschultrig** ag. : skoaziet-ledan, ledan e chouk, postek, skoaziek ; *breitschultriger Mensch*, skoazeg g.

breitschwänzig ag. : [loen.] ledan e lost, lostet ledan.

Breitseite b. (-,-n) : **1.** kostez g. ; **2.** [merdead.] bordead g., bourzh g., bourzhiad g. ; *eine volle Breitseite feuern*, leuskel e vordead (Gregor).

Breitspur b. (-,-en) : [treuzdougen] skarv ledan g., distok ledan g.

Breitspurbahn b. (-,-en) : [treuzdougen] hent-houarn skarv ledan etre ar roudennoù g., hent-houarn distok ledan etre ar roudennoù g.

breitspurig ag. : **1.** [treuzdougen] ... skarv ledan, ... distok ledan ; **2.** rok, balc'h, dichek, faeüs, uhel, otus ; **3.** *etwas breitspurig darlegen*, displegañ udb dre ar munud (diouzh ar munud), displegañ udb just-ha-just, reiñ re a zispleg a-zivout udb, komz gant ur foerell a zisplegadurioù diwar-benn udb, dibluskañ pizh ur c'hraf bennak, ober tro gant e gaoz evit displegañ udb, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù, d'e brezegenn) evit displegañ udb, arabadiñ udb, stambouc'hañ udb, displegañ udb gant ur mor (gant ur foerell) a gomzoù.

breittreten V.k.e. (tritt breit / trat breit / hat breitgetreten) : **1.** flakaat, ledanaat, frankaat, brasaat, pladañ, kompezañ, plaenaat, flastrañ ; **2.** *etwas breittreten*, reiñ re a zispleg a-zivout udb, komz gant ur foerell a zisplegadurioù diwar-benn udb, dibluskañ pizh ur c'hraf bennak, ober tro gant e gaoz evit displegañ udb, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù, d'e brezegenn) evit displegañ udb, arabadiñ udb, stambouc'hañ udb, displegañ udb gant ur mor (gant ur foerell) a gomzoù.

breitwalzen V.k.e. (hat breitgewalzt) : **1.** P. flakaat, ledanaat, frankaat, brasaat, pladañ, kompezañ, plaenaat, flastrañ ; **2.** *etwas breitschlagen*, reiñ re a zispleg a-zivout udb, komz gant ur foerell a zisplegadurioù diwar-benn udb, dibluskañ pizh ur c'hraf bennak, ober tro gant e gaoz evit displegañ udb, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù, d'e brezegenn) evit displegañ udb, arabadiñ udb, stambouc'hañ udb, displegañ udb gant ur mor (gant ur foerell) a gomzoù.

Breitwand b. (-,-wände) : skramm ledan g.

Breitwandfilm g. (-s,-e) : film skramm ledan g.

Breitwegerich g. (-s,-e) : [louza.] hedledan g., stlone b.

breitwürfig Adv. : a-zorn-nij, a-fuilh ; *breitwürfig säen*, hadañ a-zorn-nij, hadañ a-fuilh, teuler an had a zornadioù-nij.

Breiums Schlag g. (-s,-schläge) : [mezeg.] tarchelad g., palastr g., [dre fent] kataflam g.

Brekzie b. (-,-n) : [maen.] boulc'henn b.

Brelan n. (-s) : [kartoù] flu g.

Breme b. (-,-n) : [loen.] moui str., bouli str., kelien-marc'h str., kelien-brizh str., kelien-morz str., kelien-dall str., brouderez b., tabonenn b. [*liester taboned*], pikerez b.

Bremen n. (-s) : Bremen b.

Bremer g. (-s,-) : annezad Bremen g.

bre misch ag. : ... Bremen, eus Bremen.

Bremsanlage b. (-,-n) : stramm stardañ g., stramm frouenañ g.

Bremsbacke b. (-,-n) : botez ar starderez b., botez ar frouen b.

Bremsbelag g. (-s,-beläge) : gwiskadur starderez g., gwiskadur frouen g.

Bremsbelagträger g. (-s,-) : botez ar starderez b., botez ar frouen b.

Bremsberg g. (-s,-e) : [mengleuz.] plaenenn war-naou ramokañ b., plaenenn a-stou stlejañ b.

Bremsdruckregler g. (-s,-) : reolier starderez g., reolier frouenadur g.

Bremse¹ b. (-,-n) : [tekn.] starderez b., stard g., frouen g., botez b. ; *auf die Bremse treten*, pouezañ war troadikell ar starderez, pouezañ war an droadikell stardañ, stardañ, skurziñ, reiñ un taol starderez, stardañ ar mekanik ; *die Bremsen lösen*, distardañ ar starderezioù, distignañ ar starderezioù ; *starke Bremse*, stard kreñv g., starderez kreñv b. ; *Felgenbremse*, starderez war kammedoù rod b., stard war kammedoù rod g. ; *Fußbremse*, starderez troad b., stard troad g. ; *Handbremse*, starderez dorn b., stard dorn g. ; *Luftdruckbremse*, starderez dre aerwask b., stard dre aerwask g. ; *Trommelbremse*, starderez dre daboulinoù b., stard dre daboulinoù g. ; *Reibungsbremse*, stard dre darav g., starderez dre frotadurezh b. ; *Öldruckbremse*, starderez hidrolek b., starderez der eoulwask b., stard hidrolek g., stard der eoulwask g. ; *Rücktrittbremse*, starderez dre droadikellañ a-gil b., stard dre droadikellañ a-gil g. ; *Hinterradbremse*, starderez a-dreñv b., stard a-dreñv g.

Bremse² b. (-,-n) : [loen.] **a**) [*Hippobosca equina*] kelien-marc'h str. ; **b**) [*Tabanus bovinus*] moui str., mouienn b., kelien-dall str., kelienenn-zall b., kelien-brizh str., kelien-mors str., kelienenn-vors b., kelien-rous str., tabonenn [*liester* taboned] b., bouli str., boulienn b., brouderez b., pikerez b.

Bremseinrichtung b. (-,-en) : stramm stardañ g., stramm frouenañ g.

bremsen V.k.e. ha V.gw. (hat gebremst) : **1.** stardañ ar mekanik, stardañ, skurziñ, reiñ un taol-starderez, sparlañ, difonnaat, heudañ, frouenañ ; *stark bremsen*, stardañ (skurziñ) a-holl-nerzh ; *scharf bremsen*, stardañ a-daol-trumm, skurziñ a-flav ; **2.** [tekn.] skodiñ ; **3.** lakaat harz da ; *kein Hindernis kann ihn bremsen*, n'eus tra evit herzel outañ, n'eus tra ebet evit e herzel, n'eus harz ebet dezhañ, n'eus harz ebet outañ, netra ne c'hell derc'hel anezhañ, ne c'hell tra herzel outañ, ne harz tra dirazañ, ne c'hell tra sparlañ dezhañ, hennezh n'en devez aon dirak mann ebet, ur paotr a foeltr forzh a zo anezhañ, ne ra ket forzh petra d'ober, ur paotr diouzh an druilh eo hennezh, ur paotr diskramailh eo hennezh ; *wenn er anfängt zu spinnen, ist er nicht mehr zu bremsen*, pa en em laka da c'hregachiñ, ne vez pare ebet - pa en em laka da c'hregachiñ, ne vez prenn ebet d'e latenn ; *den Krankheitsverlauf bremsen*, terriñ nerzh ar c'hleñved.

Bremsen n. (-s) : stardañ g., frouenañ ; *der Fahrer muss damit rechnen, dass das Auto beim Bremsen ins Rutschen kommt*, bez e rank ar blenier bezañ en gortoz ma tiflipo e garr-tan pa stardo.

Bremser g. (-s,-) : [treuzdougen] starder g., paotr ar starderez g.

Bremsfähigkeit b. (-,-en) : galloudezh stardañ b., galloudezh frouenañ b.

Bremsfallschirm g. (-s,-e) : harz-lamm stardañ g., harz-lamm frouenañ g.

Bremsflüssigkeit b. (-,-en) : dourenn starderezioù b., dourenn frouenoù b.

Bremsgummi n./g. (-s,-s) : botez stardañ b.

Bremsgitter n. (-s,-) : [skingomz] kael skoilhañ b., kael harzañ b., kael dilemel b.

Bremshebel g. (-s,-) : dornell ar starderez b., loc'h ar starderez g., dornell ar frouen b., loc'h ar frouen g., dornell stardañ b., loc'h stardañ g.

Bremsklappe b. (-,-n) : [nij.] stalaf-kof g., panell kof g., aerstard g., aerfrouen g.

Bremsklotz g. (-es,-klötze) : botez stardañ b., botez frouenañ b., skourd g., blod g., skoilh g., skor g.

Bremskraft b. (-,-kräfte) : galloudezh stardañ b., galloudezh frouenañ b.

Bremskraftverstärker g. (-s,-) : yevreolier ar stramm stardañ g., skoazeller ar stramm stardañ g.

Bremsleistung b. (-,-en) : galloudezh stardañ b., galloudezh frouenañ b.

Bremslicht n. (-s,-er) : [kirri-tan] gouloù-stardañ g., gouloù-frouenañ g., gouloù ruz a-dreñv g.

Bremspedal n. (-s,-e) : troadikell stardañ b., troadikell frouenañ b.

Bremsrakete b. (-,-n) : [nij.] ginerlusk g.

Bremsscheibe b. (-,-n) : pladenn-stardañ b., pladenn-frouenañ b., pladenn frouen b., pladenn starderez b.

Bremsschirm g. (-s,-e) : [nij.] harz-lamm stardañ g., harz-lamm frouenañ g.

Bremsschub g. (-s,-schübe) : enepbountad g. ; *einen Bremsschub ausüben*, enepbountañ.

Bremsschuh g. (-s,-e) : botez stardañ b., botez frouenañ b., skourd g., blod g., skoilh g., skor g.

Bremsseil n. (-s,-e) : fun stardañ b., fun frouenañ b.

Bremsspur b. (-,-en) : roud stardañ g., roud frouenañ g., tres stardañ g., tres frouenañ g.

Bremsstrom g. (-s,-ströme) : red stardañ g., red frouenañ g., stardañ adc'henezadus g., frouenadur adc'henezadus g.

Bremstrommel b. (-,-n) : taboulin starderez g., taboulin frouen g.

Bremsung b. (-,-en) : stardañ g., frouenañ g., taol stardañ, stardadenn b., frouenadur g., frouenadenn b.

Bremsvorrichtung b. (-,-en) : stramm stardañ g., stramm frouenañ g.

Bremsweg g. (-s,-e) : hed stardañ g., hed frouenañ g.

Brennachse b. (-,-n) : [fizik] ahel fokalenn g., ahel-sti g.

Brennalgen lies. : keuneud-mor str.

brennbar ag. : loskus, helosk, tanus, entanus, tanidik, leskidik ; *schwer brennbar*, dihelosk.

Brennbarkeit b. (-) : heloskted b.

Brenndauer b. (-) : **1.** [gouloù] padelezh goulaouiñ b. ; **2.** [teol] padelezh poazhañ b. ; **3.** [danvez-tan] padelezh devañ b., tizh leskiñ g. ; *Feuerholz mit hohem Heizwert und langer Brenndauer*, koad-losk fonnus da zeviñ g., koad a zalc'h tan pell hag a domm mat g., koad a zev goustadik hag a domm mat g.

Brennebene b. (-,-n) : [skiant.] plaenenn sti b.

Brenneisen n. (-s,-) : **1.** houarn ruz g., houarn frizañ g., houarn rodellañ g. ; **2.** [mezeg.] tanezer g., houarn tanañ g., houarn leskiñ g., houarn tanadeviñ g.

Brennelement n. (-s,-e) : [nukl.] helosk nukleel g., helosk derc'hanel g. ; *bestrahltes Brennelement*, helosk skinataet g.

brennen V.gw. (brannte / hat gebrannt) : **1.** devañ, leskiñ, bezañ entanet, bezañ krog an tan en an-unan,

flammañ, flamminat, flammenniñ ; *lichterloh brennen*, flammañ uhel ; *flackernd brennen*, diskouez avel, bezañ avel gant an tan, follañ ; *das Haus brennt*, emañ krog an tan en ti, emañ an tan en ti, kroget eo an tan en ti, emañ an ti o teviñ ; *das Feuer brennt*, lug eo an tan, krog eo an tan, flammañ a ra an tan ; *der Wald brennt*, emañ krog an tan er goadeg, emañ an tan er goadeg, emañ ar goadeg o teviñ ; *das Holz brennt im Feuer*, an tan a losk ar c'hoad, ar c'hoad a losk en tan ; *trockenes Holz brennt gut*, keuneud sec'h a zo leskidik ; *es brennt in der Scheune, die Scheune brennt*, krog eo an tan er c'hrignol, emañ an tan er c'hrignol, emañ ar c'hrignol o teviñ ; *kommen Sie schnell, Ihr Haus brennt !* deuit prest, emañ an tan en ho ti ! ; *es brennt ! an tan ! an tan !* emañ an tan en ti ! ; *es brennt ohne zu Asche zu werden*, devañ a ra hep pulluc'hañ ; *das Feuer will nicht richtig brennen*, neuz fall a zo gant an tan, un neuz fall en deus an tan, ourzal a ra an tan, ar c'hozh tan-se ne c'houlenn ket kregiñ, pikous eo an tan, ar c'hozh tan-se ne grog ket mat, gwall zisterik eo an tan ; *Eichenholz brennt langsam*, ar c'hoad derv a zalc'h tan pell, ar c'hoad derv a zo koad fonnus da zeviñ, koad derv a zev goustadik ; *brennen lassen, was nicht zu retten ist*, reiñ e lod d'an tan, lezel e lod gant an tan ; **2.** goulaoiñ, bezañ war-enaou, bezañ war elum, bezañ bev ; *die Lampe will heute nicht brennen*, ourzal a ra va c'hleuzeur hiziv, mouzhañ a ra va c'hleuzeur hiziv ; *vor dem Altar brennt immerwährend ein kleines Licht*, ur vouchenn a vez atav war elum dirak an aoter ; *das Licht muss die ganze Nacht brennen*, ar gouloù a zle chom war elum e-pad an noz pad, ar gouloù a rank chom war elum e-pad an noz pad ; *in den Häusern brannte noch Licht*, an tiez a oa c'hoazh gouloù war elum enno ; **3.** [dre astenn.] *die Wunde brennt*, poazhañ (leskiñ, gloazañ, pikañ, devañ) a ra ar gouli (Gregor) ; *der Alkohol brennt auf der Wunde*, poazhus (leskidik) eo an alkool war ar gouli, an alkool a bik ; *die Nessel brennt*, flemmañ (skaotañ, poazhañ, tizhout, devañ, leskiñ) a ra al linad, poazhus eo al linad, skaotus eo al linad, binimus eo al linad, leskidik eo al linad war kroc'hen an dud ; *die Nesseln brennen mir noch auf der Haut*, santout a ran c'hoazh poazhadur (skaot, binim) al linad, klevet a ran c'hoazh poazhadur (skaot, binim) al linad, devet on c'hoazh gant al linad ; *die Füße brannten ihm nach dem langen Marsch*, tanet e oa e dreid outañ goude keit hent (gant ar re gerzhet, gant ar c'herzhet re), edo ar verv en e dreid goude keit hent ; *es brennt mir im Hals*, leskiñ a ra va gouzoug din, klevet a ran ur poazhadur garv em gouzoug ; *die Sonne brennt*, skaotañ a ra an heol, leskidik (grizias, gwrezus, suilh, poazhus) eo an heol, strinkañ a ra an heol e vannou, poazhañ a ra an heol, heol suilh a zo, an heol a sko a-darzh (a-sonn) war hor pennoù, krazañ a ra an heol, tarzhañ a ra an heol, pilat a ra an heol ; *die Sonne brennt mir in den Augen*, an heol a grog e-barzh va daoulagad ; *der Pfeffer brennt auf der Zunge*, ar pebr a grog en teod, ar pebr a bik an teod, ar pebr a skaot an teod (Gregor) ; **4.** [stlenn.] engravañ ; *Raubkopien brennen*, stlennbreizhañ, dambreziñ, engravañ eiladoù dambrezet, engravañ dambrezadennoù ; **5.** [dre skeud.] birviñ e galon en e greiz ; *auf etwas brennen*, en em chalañ o teport / doaniañ o c'hortoz udb (Gregor), chaokat e ivinoù

o teport, dibasiantañ o c'hedal udb, bezañ krog ar preñv en e revr, bezañ devet gant udb, kaout mall bras da welet udb, bezañ poazh gant ur c'hoant bennak, birviñ e galon gant ar c'hoant gwelet udb, dont da zisec'hañ gant ur c'hoant bennak, kavout hirnez o c'hedal udb, skuizhañ o c'hortoz udb, kaout hiraehz da welet udb, direvrañ gant ar c'hoant ober udb, kaout mall-mall da welet udb, bezañ despailh (mall) bras gant an-unan gwelet udb, birviñ d'ober udb, bezañ gant ar prez d'ober udb ; *sie brannte darauf zu heiraten*, ne c'halle ket padout gant ar c'hoant dimeziñ, skuizhañ a rae gant ar prez da zimeziñ, poazh e oa gant ar c'hoant dimeziñ, direvrañ a rae gant ar c'hoant dimeziñ, kroget e oa ar big en he skouarn, troet e oa gant an dimeziñ, disec'hañ ar rae diwar e dreid gant ar c'hoant dimeziñ, gant ar prez e oa da zimeziñ ; *ich brenne darauf, ihn zu treffen*, mall bras eo ganin gwelet anezhañ, poazh on gant ar c'hoant gwelet anezhañ, disec'hañ ar ran war va zreid gant ar c'hoant gwelet anezhañ, gant ar prez emañ da welet anezhañ ; *vor Ungeduld brennen*, chom da reuziñ, bezañ poazh e revr, doaniañ o c'hortoz, birviñ e wad (e galon) gant an dibasianted, bezañ devet gant an dibasianted, na vezañ mui evit padout, breskenn, na c'hallout mui diouti, mont e wad e dour, na vezañ evit herzel, na badout mui, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, bezañ darev gant an dibasianted, bezañ dallet gant an dibasianted, bezañ lazhet gant an dibasianted, bezañ eok gant an dibasianted, birviñ war e dreid gant an dibasianted, breoziñ, disec'hañ diwar e dreid gant an dibasianted, chakañ e vrid, gedal dibasiant ; *vor Begierde brennen*, bezañ devet gant ar c'hoantegezh, birviñ gant ar c'hoantegezh, bezañ krog ar preñv en e revr ; *vor Ehrgeiz brennen*, birviñ e wad (e galon) gant ar c'hoant sevel ; *vor Neugierde brennen*, birviñ e wad (e galon) gant ar c'hoant gouzout, bezañ devet gant ar c'hoant gouzout, bezañ kaoc'h kraz en e vragoù ; *vor Liebe für jemanden brennen*, birviñ gant ar garantez ouzh u.b., karet u.b. dreist-penn ; *es brennt mir auf der Seele*, me a zo krignet va c'halon gant an dra-se, devet on gant an dra-se ; *ihm brennt es auf der Zunge*, poan en deus delc'her war e deod, poan en deus derc'hel war e latenn, debron en deus en e deod, debron en deus en e latenn ; *das Wort brennt mir auf der Zunge*, emañ ar ger-se em genoù ; *ihm brannte der Boden unter den Füßen*, klevet a rae c'hwezh ar rost, poent bras e oa dezhañ skarañ, birviñ a rae war e dreid gant ar c'hoant mont kuit, birviñ a rae gant ar mall da vont kuit, deuet e oa da vezañ tomm dezhañ, deuet e oa e blegenn da vezañ gwall arvarus ; *er ist immer da, wo's brennt*, emañ bepred war an dachenn, war ar charre e vez bepred, atav e vez war ar barr.

V.k.e./V.em. : **(sich) brennen** (brannte (sich) / hat (sich) gebrannt) : **1.** *Holz brennen*, lakaat koad da zeviñ, leskiñ koad, devañ koad ; *Torf brennen*, ober un tan taouarc'h, devañ (leskiñ) taouarc'h, lakaat taouarc'h da zeviñ ; *Öl brennen*, lakaat eoul da zeviñ, devañ (leskiñ) eoul ; *Gas brennen*, lakaat gaz da zeviñ, devañ (leskiñ) gaz ; **2.** *meine Wunde brennt mich*, poazhañ (leskiñ, gloazañ) a ra va gouli (Gregor), devet on gant va gouli ; **3.** *Holz zu Kohlen brennen*, ober glaou-koad ; *Gips brennen*, cheñch plastr gant an tan e poultr ar finañ (Gregor), pulluc'hañ maen-plastr ; *Kalk brennen*, cheñch maen-raz gant an

tan e raz (Gregor), pulluc'hañ maen-raz ; *Ton brennen*, poazhañ kourrez (prijaj, pri melen) ; *Porzellan brennen*, poazhañ porselen ; *Backsteine brennen*, poazhañ brikennoù ; *Ziegel brennen*, poazhañ teol ; *Kaffee brennen*, kraziañ (grilhañ) kafe ; *Mehl brennen*, kraziañ (grilhañ) bleud ; **4.** *stilhañ gant al lambig ; Kartoffeln brennen*, strilhañ patatez d'ober odivi, strilhañ patatez gant al lambig, lambigañ patatez, strilhañ lambig diwar batatez ; *Getreide brennen*, strilhañ greun d'ober lambig, lambigañ greun, strilhañ gwin-ardant diwar c'hreun ; *Branntwein brennen*, strilhañ gwin-ardant, strilhañ odivi, strilhañ lambig, lambigañ ; **5.** *die Schafe brennen*, merkañ an deñved gant un tamm houarn ruz ; **6.** *sich (t-d-b) die Haare brennen*, frizañ (rodellañ) e vlev ; **7.** [mezeg.] *die Wunde brennen*, leskiñ (tanadeviñ, tanañ, tanezañ) ar gouli ; **8.** *sengen und brennen*, entanañ ha lazhañ (Gregor), lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, degas freuz ha reuz en ur vro ; **9.** *eine CD brennen*, engravañ ur bladenn-arc'hant, engravañ ur sede.

V.em. : **sich brennen** (brannte sich / hat sich gebrannt) : [tr-l] *sich (t-d-b) eine Kugel vor den Kopf brennen*, plantañ ur boled (ur vilienn blom, ur bolosenn) en e benn, en em zistrujañ gant un tenn en e benn, tennañ ur boled en e benn, en em lazhañ gant un tenn en e benn, en em denañ.

A.g.verb **gebrannt** : *gebrannte Mandeln*, alamandez krazet str. ; [kr-l] *gebranntes Kind scheut (das) Feuer*, ki (kazh) skaotet en devez aon rak dour bervet - ki skaotet en devez doan rak dour bervet - ki skaotet en devez aon rak an dour klouar - ki skaotet a dec'h dirak an dour bervet - evel ki skaotet, ho pez doan rak dour bervet - skiant prenañ eo ar gwellañ - skiant prenañ, skiant wellañ.

Brennen n. (-s) : **1.** tanijenn b. ; **2.** devañ g., dev g., devadur g., devezezh g., leskiñ g., leskidigezh b., losk g., loskidigezh b., loskadur g., loskadenn b. ; *zum Brennen braucht das Feuer Sauerstoff*, hep oksigen tan ebet, an oksigen a zo diziouer d'an tan, penn kentañ an tan eo an oksigen, ret eo kaout oksigen evit c'hwezhañ tan ; **3.** poazhañ g., poazhadur g., poazhidigezh b., loskadurezh b. ; **4.** pulluc'hañ g., pulluc'h b. ; **5.** krazerezh g., kraziañ g. ; **6.** frizañ g., rodellañ g. ; **7.** strilhañ g., strilhadur g., strilherezh g., lambigadur g., lambigerezh g. ; **8.** [mezeg.] *Brennen im Magen*, kalon-dev b., kalon-lok b. (Gregor), poazh g. ; *von diesem Arzneimittel bekomme ich Brennen im Magen*, poazhañ va c'halon din a ra al louzoù-se.

brennend ag. : **1.** tanet, entanet, o teviñ, -tan, bev ; *brennender Dornbusch*, bodad tan g. / bodenn entanet b. / bod spenn-gwenn entanet g. / bodenn-tan b. ; *brennendes Stück Holz*, penn-tan g., etev g. [liester etivi], kef-tan g., skod-tan g., kef entanet g., penn-kef entanet g. ; *brennendes Licht*, gouloù bev g. ; *nicht brennend*, dienaou, didan ; *nicht brennende Kohle*, glaou marv g./str. ; *hell brennend*, flamm, flammus, flammichus, flamminus ; *aus einem brennenden Haus fliehen*, tec'hel diouzh un ti o teviñ ; **2.** leskidik, devus, grizias, tanus, tomm-grizias, tomm-lor, birvidik, flamm, gwres, gwrezek, loskus, losk, poazhus, skaot, skaotus, tanflamm ; *brennend heiß*, tomm-poazh, tomm-skaot, gwrezus, losk, tomm devet, gor, suilh ; *brennend heiße Sonne*, heol

leskidik g., heol tomm-grizias g., heol tomm devet (gwrezus, grizias, suilh, tanus, berv, poazhus) g. ; **3.** [dre skeud.] *brennendes Rot*, ruz flamm g. ; *brennender Durst*, itik g., sec'hed ruz g., sec'hed du g., sec'hed itik g., balberezh g., balbesec'h g., birvidig g. ; *brennendes Weh*, poan boazhus b., poan leskidik b., poazhadur garv en diabarzh g., poan c'hloazus b. (Gregor) ; *brennende Frage*, kraf a vremañ hag a denn da vraz g., kudenn a vremañ da ziskoulmañ c'hoazh b. ; *brennende Liebe*, karantez diroll b., karantez virvidik b., karantez vervidant b. ; *sie möchte brennend gern heiraten*, ne c'hall ket padout gant ar c'hoant dimeziñ, skuizhañ a ra gant ar prez da zimeziñ, poazh eo gant ar c'hoant dimeziñ, direvrañ a ra gant ar c'hoant dimeziñ, disec'hañ a ra diwar he zreid gant ar c'hoant dimeziñ, kroget eo ar big en he skouarn, troet eo gant an dimeziñ.

Brenner g. (-s,-) : **1.** *Branntweinbrenner*, strilhour lambig, lambiger g. ; *Kalkbrenner*, fornier-raz g., razer g. ; *Ziegelbrenner*, teoler g. ; **2.** dever g., losker g. ; *Bunsenbrenner*, dever Bunsen g. ; *Gasbrenner*, dever gaz g.

Brennerei b. (-,-en) : **1.** strilherezh b., lambigerezh b. ; **2.** teolerezh b., brikennerzh b. ; **3.** *Kalkbrennerei*, forn-raz b.

Brennfladen g. (-s,-e) : [danvez-tan] torpez beuzel mesket gant kolo str., torpez kaoc'h-saout mesket gant plouz str.

Brennflüssigkeit b. (-) : *Brennflüssigkeit der Brennesseln*, binim al linad g.

Brenngeschwindigkeit b. (-,-en) : padelezh devañ b., tizh leskiñ g.

Brennglas n. (-es,-gläser) : [fizik] stiwerenn b., gwerenn vrasaat b., ferenn vrasaat b., ferenn-greskiñ b., gwerenn-greskiñ b., kreskwerenn b.

Brennholz n. (-es) : keuneud str., koad tan g., koad-lok g., koad hanozh, koad faout g., keuneud faout str., danvez-tan g., gor g., skodoù lies., kefiou lies. ; *zum Heizen des Ofens bestimmtes Brennholz*, keuneud forn str., gor forn g. ; *das Brennholz ist nicht trocken*, ar c'heuneud n'int ket diazez ; *das Brennholz ist alle*, n'eus mui tamm keuneud, n'eus mui tamm keuneud ebet ; *Brennholz mit hohem Heizwert und langer Brenndauer*, koad-lok fonnus da zeviñ g., koad a zalc'h tan pell hag a domm mat g., koad a zev goustadik hag a domm mat g. ; *nach Brennholz suchen*, keuneuta, klask traoù d'ober tan, klask danvez tan ; *Brennholz aus dem Wald holen*, mont er c'hoad davit keuneud, mont er c'hoad da geuneuta, mont er c'hoadoù davit keuneud, mont er c'hoadoù da geuneuta, mont er forest davit koad, mont er forest da goata.

Brennholzvorräte lies. : pourvezioù keuneud lies. ; *Brennholzvorräte für den Winter anlegen*, pourvezañ an ti a geuneud a-benn ar goañv, pourvezañ keuneud a-benn ar goañv.

Brennkammer b. (-,-n) : kambr leskiñ b.

Brennkolben g. (-s,-) : [kimiezh] tortenn b., lambig g.

Brennkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] dinam str., gloanig g., gore-wenn b., inam str., pallennig-ar-Werc'hez g.

Brennlinie b. (-,-n) : [fizik] linenn fokalenn b., linenn sti b.

Brennmaschine b. (-,-n) : mekanik tanengravañ g.

Brennmaterial n. (-s,-ien) : danvez-tan g., danvez-leskiñ g., danvez-lok g., helosk g., loskant g., losk g., gor g., traoù d'ober tan lies. ; *Brennmaterial aus Kuhfladen zum Backen*, glaoued str., torpez str.

Brennessel b. (-,-n) : [louza.] linad str., linadenn b., fic'h g. ; *große Brennessel*, linad bras str. ; *kleine Brennessel*, linad bihan str., linad grizias str., linad skaot str. ; *die Brennesseln brennen*, flemmañ (skaotañ, poazhañ, tizhout, devañ, leskiñ) a ra al linad, poazhus eo al linad, skaotus eo al linad, binimus eo al linad, grizias eo al linad, leskidik eo al linad war kroc'hen an dud ; *die Brennesseln brennen mir noch auf der Haut*, santout a ran c'hoazh poazhadur (skaot, binim) al linad, klevet a ran c'hoazh poazhadur (skaot, binim) al linad, devet on c'hoazh gant al linad ; *Ort mit vielen Brennesseln*, linadeg b. ; *voll von Brennesseln*, linadeg ; *jemanden mit Brennesseln auspeitschen*, reiñ ul laz linad d'u.b., linata u.b.

Brennesselstängel g. (-s,-) : [louza.] linadenn b., breunenn linad b. [*liester* breunennoù linad, breun linad].

Brennesselsuppe b. (-,-n) : soubenn al linad b.

Brennofen g. (-s,-öfen) : forn boazhañ b., forn bulluc'hañ b.

Brennöhl n. (-s,-e) : eoul-leskiñ g.

Brennpunkt g. (-s,-e) : 1. [fizik] sti g. ; 2. [mat.] ahel fokalenn g., ahel-sti g. ; 3. [dre skeud.] kreiz g., kreizlec'h g.

Brennrohr n. (-s,-e) : korzenn devañ b.

Brennschere b. (-,-n) : houarn frizañ g., houarn rodellañ g. ; *das Haar mit der Brennschere in Locken legen*, klaouierañ ar blev.

Brennschneiden n. (-s) : *autogenes Brennschneiden*, oksitroc'h g.

Brennschweißen n. (-s) : soudañ en tomm g.

Brennspiritus g. (-) : alkool-leskiñ g., alkool devañ g.

Brennstab g. (-s,-stäbe) : [nukl.] barrenn helosk b.

Brennstoff g. (-s,-e) : 1. danvez-tan g., danvez-leskiñ g., danvez-lok g., helosk g., loskant g., losk g., gor g. ; *nuklearer Brennstoff*, helosk nukleel g., helosk derc'hanel g. ; 2. danvez tanidik g., danvez leskidik g.

Brennstoffkreislauf g. (-s,-läufe) : kelc'hiad addanzeadur an heloskoù g., kor addanzeadur an heloskoù g.

Brennstoffzelle b. (-,-n) : [nukl.] pil helosk g., pil loskant g.

Brenntorf g. (-s) : keuneud-douar str.

Brennweite b. (-,-n) : [fizik] stihed g.

brenzeln V.gw. (hat gebrenzelt) : 1. bezañ c'hwezh an dev (ar grat, al losk, ar suilh, ar suilhet) gant udb ; *es brenzelt hier ziemlich stark*, c'hwezh an dev a zo amañ leizh ar fri ; 2. goriñ, gouleskiñ, devañ a-nebeudoù, glaouenniñ, mont e glaou, duañ.

brenzlig ag. : 1. c'hwezh an dev (ar grat, al losk, ar suilh, ar suilhet) gantañ, rouzet, suilhet, suilh, krazet, goulosket ; *brenzlicher Geruch*, c'hwezh an dev (ar grat, al losk, ar suilh, ar suilhet) b. ; 2. [dre skeud.] diasur, bresk, arvarus, skoemp ; *die Sache wird brenzlig*, stardañ a ra an traoù, trenkaat a ra an traoù, prest eo an traoù da strakal, rustaat a ra an traoù, amañ ez eus ur gwall soubenn da gaout, pebr a zo e-barzh ar soubenn, jeu (bec'h) a vo a-benn nebeut, tomm e vo an abadenn a-benn nebeut,

tomm e vo d'hor chupenn a-benn nebeut, c'hwezh ar rost (ar suilh, ar suilhet) a zo amañ, tost eo an tan d'ar stoub, ur gwall c'hoari a zo da gaout, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn ; *es wurde brenzlig*, tomm e voe an abadenn.

Bresche b. (-,-n) : 1. ode b., toull-ode g., ribin g./b., toullad g. ; *eine Bresche schließen*, klozañ un ode ; 2. toull-freiz g., difreiz g., difreizadur g., fregadenn b., ode b. ; *eine Bresche schlagen*, ober un difreiz / ober un toull-freiz (Gregor), difregañ ur voger, toullañ un ode ; *Bresche schießen*, ober difreiz ; *in die Bresche springen*, a) mont da zifenn an toull-freiz, mont da stankañ an toull-freiz b) [dre skeud.] emellout eus udb, ober war-dro udb, reiñ skoazell.

Brest n. : Brest b.

Brester g. (-s,-) : Brestad g. ; *die Brester*, Brestiz lies., ar Vrestiz lies., tud Brest lies.

Bretagne b. (-) : *die Bretagne*, Breizh b., Bro-Vreizh b., [kozh] Bretoneri b., [istor] Ledav b., [lesanv] bro an erminig b. ; *Nantes und Rennes sind die Hauptstädte der Bretagne*, Naoned ha Roazhon eo kêrioù-penn Breizh ; *Nantes ist die Hauptstadt der Bretagne*, Naoned eo kêrbenn Breizh ; *Nantes ist die größte Stadt der Bretagne*, Naoned a zo anezhi brasañ kêr Breizh ; *Bretagne, Land der alten Heiligen*, Land der Barden, Breizh, douar ar sent kozh, douar ar varzhed b. ; *oh, Bretagne, mein Land, ich liebe mein Land*, o Breizh, va bro, me 'gar va bro ; *auch wenn die Bretagne in den großen Kriegen besiegt worden ist, ihre Sprache ist noch so lebendig wie eh und je*, mar d'eo bet trec'het Breizh er brezelioù bras, he yezh a zo bepred ken bev ha bizkoazh ; *der Kuckuck fragt den Reiher : Was gibt's Neues in der Bretagne ? - Überall Erhängte und Ermordete !* ar goukoug a c'houlenn digant ar gerc'heiz : petra 'zo nevez e Breizh ? - krougaded ha lazhadeg e-leizh !

Bretonen g. (-n,-n) : 1. Breizhad g., Breton g., Brezhon g. ; *die Bretonen*, Breizhiz lies., ar Vretoned lies., ar Vrezhonek lies., Yann Vreton g. ; *wir Bretonen lieben unser wahres Land von ganzem Herzen*, ni, Breizhiz a galon, karomp hor gwir vro ; *die Bretonen sind harte und starke Leute*, ar Vretoned 'zo tud kalet ha kreñv ; *die Mehrheit der Bretonen sind Stadtbewohner*, an darn vrasañ eus poblañs Breizh a zo o chom er c'hêrioù, an niver bras eus ar Vretoned a zo o chom er c'hêrioù, muioùc'h a dud a zo e kêr eget war ar maez e Breizh ; *viele Bretonen verfügen über keinerlei Kenntnisse der bretonischen Sprache*, dianav eo ar brezhoneg da veur a zen e Breizh, meur a zen a zo divrezhonek a-grenn e Breizh, ur bern pennoù gallek a zo e Breizh ; *alle festen Bewohner der Bretagne, egal welcher Hautfarbe, Religion, Abstammung oder Sprache sie sind, sind Bretonen*, Breizhiz eo an holl dud a chom ingal e Breizh hep diforc'h a liv kroc'hen, a relijion, a orin pe a yezh ; 2. [loen., Brittany-Spaniel] ki rous g., spagnolig rous g., spagnolig Breizh g.

bretonenfeindlich ag. : divreizhat, enepbreizhat, enepbreizhek.

Bretonentum n. (-s) : breizhadelezh b., personelezh Vreizh b., broadelezh vreizhat b.

Bretonin b. (-,-nen) : Breizhadez b., Bretoner b., Brezhonez b.

bretonisch ag. : 1. [tud] breizhat, breton, brezhon, [traoù] breizhek, eus Breizh, ... Breizh, [yezh.] brezhonek ; *bretonisches Ringen*, gouren breizhek g. ; *bretonische Hauptstadt*, kêr-benn Breizh b. ; *'Gwalarn' warf ein neues Licht auf die bretonische Literatur*, 'Gwalarn' a lakeas un arvez nevez war dremm lennegezh Breizh ; *die bretonische Gesellschaft*, ar gevredigezh vreizhat b. ; *die bretonischen Länder*, broioù Breizh lies. ; *bretonisches Zwergschaf*, dañvad korr Enez-Eusa g. ; *die bretonische Fahne*, ar Gwenn-ha-Du g. ; *nicht bretonisch*, [tud] divreizhat, [traoù] divreizhek, [yezh.] divrezhonek ; *das bretonische Volk*, ar bobl vreton b., pobl Breizh b. ; *das bretonische Volk will immer noch nicht resignieren*, n'eo ket bet pleget touchenn gant pobl Breizh c'hoazh ; *die unantastbaren Rechte des bretonischen Volkes*, gwirioù sakr pobl Breizh lies. ; *die bretonische Sprache*, ar yezh vreton b., ar brezhoneg g. ; *sie versuchen, die bretonische Sprache auszurotten*, klask a reont reiñ lamm d'ar brezhoneg ; *der bretonischen Sprache wurde in den Schulen ein lächerlich winziger Platz zugestanden*, digoret e voe gant pizhoni dorioù ar skolioù d'ar brezhoneg ; *viele Bretonen verfügen über keinerlei Kenntnisse der bretonischen Sprache*, dianav eo ar brezhoneg da veur a zen e Breizh, meur a zen a zo divrezhonek a-grenn e Breizh, ur bern pennoù gallek a zo e Breizh ; *durch die Vorherrschaft des Französischen verliert die bretonische Sprache allmählich ihre Seele*, kontammet e vez tamm-ha-tamm ar brezhoneg gant dreistbeli ar galleg ; *bretonischer Verein*, *bretonische Gesellschaft*, kelc'h keltiek g. ; *bretonischer Erbfolgekrieg*, brezel hêrezh Breizh g. ; *die bretonische Identität*, an hevelebiezh vrezhon b., ar vreizhadelezh b. ; 2. [yezh.] brezhonek ; *bretonische Redensart*, brezhonegadur g. ; *ein bretonisches Wort*, ur ger brezhonek g. ; *Zeitschriften in bretonischer Sprache*, kelaouennoù brezhonek lies. ; *einsprachiges Wörterbuch der bretonischen Sprache*, geriadur hollvrezhonek g. ; *Film in bretonischer Sprache*, film brezhonek g. ; *ein bretonisches Lied*, ur ganaouenn vrezhonek b. ; *die Syntax der bretonischen Sprache*, an ereadurezh vrezhonek b. ; *die bretonischen Mundarten*, ar brezhonegoù lies., rannyezhoù ar brezhoneg lies., ar rannyezhoù brezhonek lies. ; *sich bretonisch unterhalten*, brezhonegañ, komz brezhoneg ; *jemanden bretonisch anreden*, mont ouzh u.b. e brezhoneg, mont d'u.b. e brezhoneg ; *die Kleinkinder bretonisch ansprechen*, brezhonegañ ouzh ar vabiged.

Bretonisch n. : brezhoneg g., breton g. ; *Bretonisch lernen*, deskiñ brezhoneg, deskiñ ar brezhoneg ; *Bretonisch sprechen*, komz brezhoneg, komz ar brezhoneg, brezhonegañ, dont brezhoneg gant an-unan, distripañ brezhoneg, ober gant ar brezhoneg, chaokat brezhoneg, disklipañ brezhoneg, kaozeal brezhoneg, prezeg brezhoneg, safarat brezhoneg ; *sprechen Sie Bretonisch ?* komz a rit-hu brezhoneg ? gouzout a rit brezhoneg ? ; *sie sprechen Bretonisch miteinander*, sie sprechen Bretonisch untereinander, komz a reont brezhoneg etrezo ; *er sprach ziemlich gut Bretonisch*, madik e oa en e vrezhoneg, madik a-walc'h e teue ar brezhoneg gantañ ; *er sprach ziemlich schlecht Bretonisch*, ne oa ket gwall grefiv war ar brezhoneg,

krog-diskrog e teue ar brezhoneg gantañ, ur brezhoneg tro an ti a zeue gantañ ; *es kommt mal vor, dass er Bretonisch spricht*, brezhoneg a zeu gantañ ur wech an amzer, brezhoneg a gerzh gantañ ur wech an amzer ; *er spricht Bretonisch mit französischem Akzent*, komz a ra brezhoneg gant an taol gallek ; *Bretonisch langsam und gedehnt sprechen*, komz ur brezhoneg ledan - komz ur brezhoneg kompez, gorrek ha fraezh ; *zu Hause sprechen wir Bretonisch*, brezhoneg eo yezh ar gêr ; *ins Bretonische übersetzen*, treiñ e brezhoneg, lakaat e brezhoneg ; *ins Bretonische wechseln*, mont war ar brezhoneg, en em lakaat da gomz brezhoneg ; *schlechtes Bretonisch sprechen*, kignat ar brezhoneg, komz brezhoneg evel ur gazeg, komz brezhoneg evel un Norman, drailhañ brezhoneg, diskolpañ pezhioù brezhoneg, komz ur brezhoneg pampes, komz ur brezhoneg trefoet, disklipañ ul lastez brezhoneg, disklipañ ur c'hozh tamm brezhoneg, komz ur brezhoneg palefarzh (ur brezhoneg podoù, ur brezhoneg togn, ur brizh vrezhoneg), komz ur brezhoneg saout, dont ul lastez brezhoneg gant an-unan, komz brezhoneg treflez, troc'hañ brezhoneg a-dreuz hag a-hed, dont brezhoneg tro an ti gant an-unan, dont brezhoneg kas ar saout er-maez gant an-unan, komz ur brezhoneg distrantell, chaokat fall brezhoneg, faoutañ brezhoneg ; *ein gewähltes Bretonisch sprechen*, bezañ glan e vrezhoneg, komz ur brezhoneg dibab, dont brezhoneg brav gant an-unan, dont ur brezhoneg yac'h gant an-unan, dont brezhoneg kador gant an-unan, dont ur brezhoneg dinamm (disaotr) gant an-unan, dont brezhoneg bras gant an-unan, dont brezhoneg uhel gant an-unan, bezañ ur brezhoneger ampart eus an-unan, dont brezhoneg flour gant an-unan ; *dürrtiges Bretonisch*, brezhoneg paour g., brezhoneg treut g., brezhoneg tro an ti g. ; *Bretonisch ist eine hoch entwickelte Sprache*, ar brezhoneg n'eo ket ur yezh dibourvez, ar brezhoneg a zo ur yezh pourvezet brav ; *in dieser Gemeinde sprach die Hälfte der Bevölkerung Französisch und die andere Hälfte Bretonisch*, er barrez-se e oa war hanter brezhoneg ha galleg ; *von französischen Wörtern und Redewendungen strotzendes Bretonisch*, brezhoneg beleg g. ; *gehobenes Bretonisch*, brezhoneg kador g., brezhoneg tonius g., brezhoneg bras g., brezhoneg uhel g. ; *er spricht perfekt Bretonisch*, un den eo hag a zo gantañ brezhoneg mat, un den eo hag a zo gantañ brezhoneg yac'h, un den eo hag a zo gantañ brezhoneg fraezh ha digatar, hennezh a zo reizh war ar brezhoneg, dont a ra brezhoneg reizh gantañ, hemañ ne vo ket gwerzhet e brezhoneg, brezhoneg flour a zeu gantañ ; *alle erdenklichen Ausreden werden vorgebracht, damit das Bretonische draußen vor der Tür bleibe*, kant rezon gwiroc'h eget ar wirionez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prenañ an nor ouzh ar brezhoneg), kant digarez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prenañ an nor ouzh ar brezhoneg) ; *damals, als ich in der Schule war, durfte ich kein Bretonisch sprechen*, neuze, pa oan er skol, e veze difennet ouzhin komz brezhoneg ; *den Kindern, die dabei erwisch wurden, in der Schule Bretonisch zu sprechen, wurde ein alter Holzschuh um den Hals gehängt. Die Schüler nannten ihn „die Kuh“*, lakaet e veze e kerc'henn ar vugale tapet o vrezhonegañ er skol

ur votez koad kozh. Ar skolidi a rae „ar vuoc'h“ eus ar votez-koad-se ; *sie hat ihr Bretonisch verlernt*, kollet eo he brezhoneg ganti, ankounac'haet eo he brezhoneg ganti, dizesket he deus he brezhoneg ; *auf Bretonisch sowohl als auch auf Deutsch, auf Bretonisch sowie auf Deutsch*, ken e brezhoneg, ken en alamaneg ; *auf Bretonisch wird der Buchstabe K jedes Mal verändert, wenn er nach einem bestimmten oder unbestimmten Artikel steht*, bepred e kemm al lizherenn K e brezhoneg goude ur ger-mell resis pe amresis ; *lieber sterben als mein Bretonisch verlernen*, me a droc'ho va zeod em beg kentoc'h eget dizeskiñ ar brezhoneg, gwell eo ganin mervel eget dizeskiñ ar brezhoneg, mervel a rafenn kent eget dizeskiñ ar brezhoneg ; *Bretonisch und Walisisch sind zwei verwandte Sprachen*, bez' eo ar brezhoneg hag ar c'hembraeg div yezh nes an eil d'eben ; *die vereinheitlichte Orthographie des Bretonischen*, ar peurunvan g.

Bretonischlehrer g. (-s,-) : kelenner brezhoneg g., kelenner war ar brezhoneg g.

bretonischsprachig ag. : brezhoneger, brezhonek ; *bretonischsprachiges Gebiet*, brezhonegva g., bro vrezhonek b., P. Bretoner b. ; *nicht bretonischsprachig*, divrezhonek ; *eine bretonischsprachige Schule*, ur skol vrezhonek b.

Bretonischsprachige(r) / Bretonischsprechende(r) ag.k. g./b. : brezhoneger g., brezhonegerez b., penn brezhonek g.

Bretonischsprecher g. (-s,-) : brezhoneger g., penn brezhonek g. ; *Neobretonischsprecher*, nevezvrezhoneger b.

Bretonischunterricht g. (-s) : kelenn brezhoneg g.

bretonisieren V.k.e. (hat bretonisiert) : 1. [traoù] breizhekaat ; 2. [yezh.] brezhonekaat.

V.em. **sich bretonisieren** (hat sich (t-rt) bretonisiert) : 1. [traoù] breizhekaat ; 2. [yezh.] brezhonekaat.

Bretonisierung b. (-) : 1. [traoù] breizhekadur g. ; 2. [yezh.] brezhonekadur g., brezhonekadurezh b.

Bretonismus g. (-) : brezhonegour g.

Bretonist g. (-en,-en) : brezhonegour g.

Bretonistik b. (-) : brezhonegouriezh b.

Brett n. (-s,-er) : 1. plankenn g. [*liester* plankennoù, plenk, pleñch], astellenn b., astell b. [*liester* estell], koadenn b. ; *Bretter*, koad-heskenn g., plankennoù lies., plenk lies., pleñch lies., estell lies. ; *Tannenbrett*, plankenn sapr g. ; *Eichenbrett*, plankenn derv g., plankenn tann g. (Gregor) ; *dünnes Brett*, plankennig g., plankenn tanav g. ; *säumiges Brett*, *baumkantiges Brett*, krustenn b. ; *Bretter schneiden*, heskennat d'ober plenk ; *mit Brettern auslegen*, plañcherisiñ, plañchodiñ, doublañ ; *mit Brettern beschlagen*, lambruskañ ; *mit Brettern versehen*, astellañ ; *Bretter durch Nuten miteinander verbinden*, *Bretter auf Nut einschieben*, garanañ plenk, juntañ plenk war-bouez garanou ha filennoù, kenstrollañ plenk dre filennoù ; *Bretter mit eingefrästen Nuten*, plenk garanet lies. ; *ein mit Wasser vollgesogenes Brett*, ur plankenn gouzouret g. ; *ein Brett der Länge nach durchsägen*, heskennat ur plankenn ent hir, heskennat ur plankenn a-hirded ; *ein Brett der Breite nach durchsägen*, heskennat ur plankenn en e lec'hed, heskennat ur plankenn en e led.

2. [tr-l] *er hat ein Brett vor dem Kopf*, ur penn pout a zo dezhañ, ul lastez hir eo e skouarn, tev eo e voned, ne ya ket herrus gantañ, toullou talar a zo en e benn, gorrek eo da gompren, gleuroù en deus, berrwel a spered eo, ur speredig bihan a zen eo, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, ur spered berr a zen eo, ur penn pout a zen a zo anezhañ, ur spered pout a zen a zo anezhañ, ur spered divalav a zen a zo anezhañ ; *ich habe bei ihm einen Stein im Brett*, deuet-mat on gantañ, deuet-mat on dezhañ, war e lizheroù emañ, en e vañch emañ, erru-mat on gantañ, en e c'hras emañ ; *nicht gern dicke Bretter bohren*, treiñ diwar ar bec'h, plijout d'an-unan ar pesked dizreinet, plijout d'an-unan boued pasket, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, mont difonn dezhi, reiñ bronn d'ar pal, na vezañ lamprek warni, bezañ pouer da labourat, mont pouer gant al labour, bezañ laosk da labourat, bezañ lugut da labourat, bezañ digalon da labourat, bezañ lezirek d'al labour, damantiñ d'e boan, ober an nebeutañ ar gwellañ, c'hoari anezhi, chom da velc'hweta, na vezañ bale an eost gant an-unan, padout pell ouzh an-unan ober pezh a zo d'ober, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv, pismigañ, pismigañ al labour ; *in die Bretter gehen*, mervel, dont da vervel, finvezañ, tremen, tremen ar pont, tremen eus ar bed-mañ d'ar bed all, mont eus ar bed, mont kuit eus ar bed, mont diwar ar bed, mont diwar an douar-mañ, mont diwar ar vuhez, mont diwar tachenn ar bed, mont d'an Anaon, mont d'ar c'hloar, mont d'an douar, paseal, mont kuit, mont, mont da goll, reiñ e spered, leuskel (tennañ, rentañ, reiñ) e huanad diwezhañ, leuskel (tennañ, rentañ, reiñ) e huanadenn diwezhañ, migañ, menel, mankout, pililhañ, soetiñ, c'hwitañ dindan ar bec'h, bezañ c'hwennet, bezañ tumpet ganti, bezañ sammet gant an Ankoù, mont gant an Ankoù, mont d'ar c'hae, rankout he c'hribat, dialanañ, mont da droadañ, treiñ e lagad, foeltrañ, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, distaliañ diwar ar bed, mont er bord all, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull, e revr), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, lipat (lonkañ) e loa, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e groc'hen, koll e c'hwitell, kreñviñ, kreviñ, pibidañ, disweañ, talpiñ, c'hwitañ, menel, mont d'ober un ibil e revr an Ankoù, mont en tu all da vro ar bara, mont war ar bedenn Sul, pakañ e fleütoù, pakañ e rabotoù, mont d'e boull, mont d'ar bern, reudiñ, sailhañ er bailh, tortañ, tapout e varv, mont da vutunat e gorn en oaled sant Pêr, butunat e segalenn ziwezhañ, lakaat e garnaj en driñs ; [dre skeud.] [kenw.] *auf einem Brett bezahlen*, paeañ penn-da-benn (peurbaeañ) en un taol, paeañ war ar peul ; *hoch am Brett sein*, *hoch ans Brett kommen*, bezañ deuet-mat, bezañ istimet, bezañ brudet mat, bezañ brudet brav, bezañ erru-mat gant an dud ; *sie ist flach wie ein Brett*, honnezh a zo plat evel ur c'holvazh, honnezh a zo plat evel ur spanell.

3. [dre astenn.] tablezenn b., taolenn b. ; *das schwarze Brett*, an daolenn zu, an daolenn ditouriñ, taolenn ar c'hemennadennoù b. ; *Bücherbrett*, stal b., astell b., estajerenn b., stalenn levrioù b., stalennad levrioù b., instremen g., plankenn g. ; *Zeichenbrett*, plankenn tresañ g. ; *Schachbrett*, taolenn-echedoù b., taolenn-wezboell b.,

tablez g., damer g., marell b. ; *Sprungbrett*, plankenn-splujañ g. ; *Servierbrett*, pladenn-goad b.

4. [gwir] *vors Brett kommen*, dont dirak al lez-varn.

5. [c'hoariva] *die Bretter betreten, besteigen*, mont (pignat) war al leurenn ; *das Stück ging zwölfmal über die Bretter*, daouzek gwech e oa bet kinniget ar pezh-se war al leurenn, daouzek gwech e oa bet c'hoarivet ar pezh-se war al leurenn.

6. [boks] *jemanden auf die Bretter schicken*, tintañ u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e laz d'u.b., strinkañ u.b. war al leurenn, stlepel u.b. war al leurenn, ledañ u.b. war al leurenn, diskar (distroadañ, c'hweniañ, linkañ, douarañ, torgennañ, gwintañ, leurennañ, tumpañ) u.b., astenn u.b. war e bevar ivin, ober d'u.b. astenn e bevar ivin, kas u.b. da vuzuliañ al leurenn, lakaat u.b. da vuzuliañ al leurenn, drammañ u.b., pilat u.b., dornañ u.b., pladañ u.b., astenn u.b. war al leurenn.

Brettchen n. (-s,-) : 1. plankennig g., astell b., elvenn b. [*liester* elvennoù, elvoù, elvad] ; 2. sklisen violon b.

Bretterbelag g. (-s,-beläge) / **Bretterboden** g. (-s,-böden) : plañchod g., plañcheris g.

Bretterbude b. (-,-n) : logig plenk b., logell b., lochen b., barakenn b.

Bretterbühne b. (-,-n) : [c'hoariva] leurenn war dreustelioù b.

brettern V.gw. (ist gebettet) : P. frizañ d'an druilh-drast, reiñ kentr d'e varc'h, mont gant un tizh an diaoul (gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, evel ur c'huronoù, gant ar foeltr, evel an tan, d'an tan ruz).

Bretterverschal g. (-s,-verschal) / **Bretterwand** b. (-,-wände) : pale b., speurenn brenn b. ; *einen Bretterverschal bauen*, paleiñ ; *mit einem Bretterverschal versehen*, paleiñ.

Bretterzaun g. (-s,-zäune) : peulgael b., peulgaie g.

Brettl n. (-s,-) : tavarn c'hoariva b., c'hoariva diseurtoù g., tavarn sonadegoù b., tavarn gabared b., kabared g.

Brettsäge b. (-,-n) : rafanterez b., heskenn rafant b., heskenn a-benn b.

Brettsäger g. (-s,-) : heskenner a-benn g.

Brettspiel n. (-s,-e) : c'hoari stroll war ur tablez g., c'hoari stroll war un damer g., c'hoari stroll war ur varell b.

Brettstein g. (-s,-e) : pezh g.

Breve n. (-s,-n/-s) : [relij.] bref g., breou g.

Brevet n. (-s,-s) : [Bro-Suis] testi g., breved g., diplom g.

brevetieren V.k.e. (hat brevetiert) : [Bro-Suis] reiñ un diplom da.

Brevier n. (-s,-e) : breviel g. ; *sein Brevier beten*, lavaret ar breviel (Gregor).

Brezel b. (-,-n) : krakilenn b.

Brezelian n. : [ger testiñkaet el lennegezh alamanek eus ar Grennamzer] : Brekilien b.

Bridge n. (-) : 1. [c'hoari] bridj g. ; 2. [dent] pont-dent g., briv g.

Brief g. (-s,-e) : 1. lizher g. ; *einen Brief schreiben*, skrivañ ul lizher, sevel ul lizher ; *jemandem einen Brief schreiben*, skrivañ ul lizher d'u.b., kas ul lizher d'u.b., skrivañ ul lizher d'ur re bennak ; *einen Brief schicken*, kas ul lizher, degas ul lizher, daveiñ ul lizher gant ar post, postañ ul lizher ; *einen Brief zu Ende schreiben*, echuiñ ul lizher, echuiñ skrivañ ul lizher ; *hast du deinen Brief geschrieben* ? daoust ha skrivet eo da lizher ganit ? daoust ha savet eo da lizher ganit ? ; *ich muss noch einen Brief schreiben*, ul lizher a van ganin da skrivañ ; *einen Brief öffnen*, disklozañ ul lizher, dispakañ ul lizher ; *einen Brief empfangen, einen Brief bekommen*, degemer ul lizher, kaout ul lizher, resev ul lizher ; *den Empfang eines Briefes bestätigen*, kemenn degemer ul lizher, reiñ da c'houzout ez eo bet degemeret mat ul lizher ; *ich habe gestern einen Brief von ihr bekommen*, dec'h em-boa bet lizher diganti, dec'h e oa degouezhet din ul lizher diganti ; *von meinem Sohn bekomme ich jede Woche einen Brief*, bep sizhun em bez ul lizher digant va mab ; *einen Brief beantworten*, respont ul lizher, respont d'ul lizher ; *jemandes Brief beantworten*, diskrivañ da lizher u.b., diskrivañ d'u.b., respont lizher u.b. ; *ein unleserlicher Brief*, ul lizher na c'haller ket lenn g., ul lizher skrivet fall devet g., ul lizher disklipet fall g. ; *anonymer Brief*, lizher bastard g., lizher disin g. ; *Beileidsbrief*, lizher gourc'hemennoù a gengañv g., lizher kengañv g., lizher kengañvoù g. ; *Empfehlungsbrief*, lizher erbediñ g. ; *eingeschriebener Brief*, lizher erbedet g. ; *Kreditbrief*, lizher-kred g., merk-kred g. ; *Frachtbrief*, lizher-fred g. ; *unpersönlicher Brief*, lizher dibersonel g. ; *Briefe austragen*, dasparzhañ lizhiri ; *einen Brief überbringen*, degas ul lizher, dereiñ ul lizher ; *einen Brief unterschlagen*, surpren ul lizher (Gregor), lakaat ul lizher en tu diouzh an-unan, distreiñ (skrapañ, tuañ, kuzhat) ul lizher ; *mit jemandem Briefe wechseln*, kenskrivañ gant u.b., eskemmañ lizhiri gant u.b., eskemmañ lizheroù gant u.b., skrivañ-diskrivañ ; 2. [dre skeud] *ich gebe dir Brief und Siegel*, e c'hallez krediñ ! pa lavaran dit ! me 'lavar dit ! m'en asur ! sur-mat eo an dra-se ! me a greta dit ! me a greta ! laouen e vefen da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da vezañ daonet ma n'eo ket gwir ! pe e vin dall ! daonet e vin ma n'eo ket gwir ! me a vo daonet ma n'eo ket gwir ! me a vo krouget 'ta ma n'eo ket gwir ! va gouzoug war ar piltos (war ar pilgos) ma ne lavaran ket ar wirionez ! ra vin dall (d'an diaoul da'm lonkañ) ma ne lavaran ket ar wirionez ! gwir eo kement-se pe me 'vezo manac'h ! nebaon !

Briefabfertigung b. (-,-en) : kasadenn al lizhiri b.

Briefabholung b. (-,-en) : sav-lizheroù g., dastum lizheroù g., sav al lizheroù g.

Briefablage b. (-,-n) : rummadur al lizheroù g.

Briefabstimmung b. (-,-en) : mouezhiañ dre lizher g.

Briefanschrift b. (-,-en) : chomlec'h g.

Briefbeschwerer g. (-s,-) : pouez-paperoù g.

Briefbeutel g. (-s,-) : sac'h lizheroù g.

Briefbogen g. (-s,-/bögen) : paperenn lizher b.

Briefbombe b. (-,-n) : lizher-pej g., lizher ur vombezenn ennañ g.

Briefbote g. (-n,-n) : paotr-al-lizhiri g., douger-lizheroù g., kasour-lizheroù g.

Briefbuch n. (-s,-bücher) : [kenwerzh] marilh al lizheroù g.
Briefchen n. (-s,-) : 1. lizherig g. ; 2. sac'hig g. ; 3. pakadig g.
Briefdrucksache b. (-,-n) : moulskrid-lizher g.
Briefempfänger g. (-s,-) : degemerer ul lizher g., paker ul lizher g., kasadour ul lizher g.
Briefgeheimnis n. (-ses,-se) : [gwir] rin postel g., sekred post g.
Briefing n. (-s,-s) : briefing g., emvodig titouriñ g.
Brieffreund g. (-s,-e) : kenskriver g.
Brieffreundin b. (-,-nen) : kenskriverez b.
Brieffreundschaft b. (-,-en) : mignoniezh dre genskriverez b., mignoniezh dre eskemm-lizhiri b.
Briefkarte b. (-,-n) : kartenn-lizher b.
Briefkasten g. (-s,-kästen) : boest-lizhiri b., boest-lizheroù b.
Briefkastendomizil n. (-s,-e) : chomlec'h-post g.
Briefkastenfirma b. (-,-firmen) : kevredad boest-lizheroù g., firm boest-lizheroù g.
Briefkastenleerung b. (-,-en) : sav-lizheroù g., dastum lizheroù g. ; *die Briefkastenleerung erfolgt um siebzehn Uhr*, da bemp eur goude kreisteiz e vez savet al lizhiri.
Briefkastenonkel g. (-s,-) : kazetenner e karg eus ar rubrikenn „lizheroù hol lennerien“ g.
Briefkastentante b. (-,-n) : kazetennerez e karg eus ar rubrikenn „lizheroù hol lennerien“ b.
Briefkopf g. (-s,-köpfe) : talbenn lizher g.
Briefkopfpapier n. (-s) : paper talbennet g.
Briefkurs g. (-es,-e) : [arc'hant.] priz „ask“ g.
brieflich ag. : dre lizher, ... lizher, ... lizheroù ; *brieflicher Verkehr*, eskemm lizhiri g. ; *brieflich mit jemandem verkehren*, kenskrivañ gant u.b., eskemmañ lizhiri gant u.b., eskemmañ lizheroù gant u.b., skrivañ-diskrivañ, skrivañ keloù an eil d'egile ; *miteinander brieflich in Verbindung bleiben*, kenderc'hel da skrivañ keloù an eil d'egile.
Briefmarke b. (-,-n) : timbr g., merk g. ; *Briefmarken sammeln*, timbraoua, dastum timbroù ; *ich werde dir die Briefmarke zeigen*, bez' e tiskouezin an timbr-se dit.
Briefmarkenalbum n. (-s,-alben) : albom timbroù g.
Briefmarkenautomat g. (-en,-en) : darbarer timbroù g., ingaler timbroù emgefre g.
Briefmarkenheft n. (-s,-e) : karned timbroù g.
Briefmarkensammeln n. (-s) : timbrouriezh b., timbraoua g., timbrawouriezh b.
Briefmarkensammler g. (-s,-) : timbrouer g., timbraouer g., timbrawour g., dastumer timbroù g.
Briefmarkensammlung b. (-,-en) : timbraoueg b., dastumad timbroù g.
Brieföffner g. (-s,-) : kontell-baper b., digorer-lizheroù g.
Briefordner g. (-s,-) : renkell lizheroù b.
Briefpapier n. (-s,-e) : paper lizher g. ; *Briefpapier mit Trauerrand*, paper evit al lizhiri-kañv g., paper lizher-kañv g.
Briefpartner g. (-s,-) : kenskriver g.
Briefpartnerin b. (-,-nen) : kenskriverez b.
Briefporto n. (-s,-s) : timbradur g., frankizadur g., kuitadurezh b.
Briefprüfstelle b. (-,-n) : kontrollerezh al lizheroù b.
Briefschaften lies. : lizheroù lies., lizhiri lies.

Briefschreiber g. (-s,-) : an hini a skriv ul lizher g. ; *er ist der anonyme Briefschreiber*, eñ an hini eo a gas al lizhiri bastard, eñ eo ar bastard a gas lizhiri disin.
Briefsortierer g. (-s,-) : doug-lizheroù g.
Briefstempel g. (-s,-) : siell an ti-post b.
Briefstil g. (-s,-e) : doare ma vez skrivet lizhiri g., stil lizheriek g.
Brieftasche b. (-,-n) : doug-paperoù g., doug-bilhedoù g. ; *ich habe meine Brieftasche wieder gefunden, aber ohne das Geld, das drin war*, adkavet em eus va doug-paperoù, forc'het a'n arc'hant a oa e-barzh.
Brieftaube b. (-,-n) : dube-beajer g.
Brieftaubenzucht b. (-) : dubeerezh g.
Brieftaubenzüchter g. (-s,-) : dubeer g.
Brieftelegramm n. (-s,-e) : pellskrid-lizher g.
Briefträger g. (-s,-) : paotr-al-lizhiri g., paotr-al-lizheroù g., douger-lizheroù, kasour-lizheroù g., douger-lizhiri g., kaser-lizheroù g., postilhon g. ; *war der Briefträger schon da ?* ha bet eo paotr-al-lizheroù ? ; *vorher war er Briefträger*, a-raok edo oc'h ober paotr-al-lizheroù.
Briefträgerin b. (-,-nen) : plac'h-al-lizhiri b., plac'h-al-lizheroù b., dougerezh-lizhiri b., kaserez-lizheroù b.
Briefumschlag g. (-s,-umschläge) : golo-lizher g.
Briefverkehr g. (-s) : kenskriverezh g., eskemm-lizhiri g., darempred dre lizher g. ; *im Briefverkehr stehen*, kenskrivañ, eskemm lizheroù, skrivañ-diskrivañ ; *miteinander im Briefverkehr stehen*, skrivañ keloù an eil d'egile, kenskrivañ an eil gant egile.
Briefverschluss g. (-es,-verschlüsse) : kached g., siell b.
Briefwaage b. (-,-n) : pouezerez lizheroù b., bindedoù lizheroù lies.
Briefwahl b. (-,-en) : voterezh dre lizher g., mouezhiañ dre lizher g.
Briefwechsel g. (-s) : kenskriverezh g., eskemm-lizhiri g., darempred dre lizher g., kas lizhiri g. ; *im Briefwechsel stehen*, kenskrivañ, eskemm lizheroù, skrivañ-diskrivañ ; *miteinander im Briefwechsel stehen*, skrivañ keloù an eil d'egile, kenskrivañ an eil gant egile.
Briefzeichen n. (-s,-) : [kenw.] dave ul lizher g. ; *Ihr Briefzeichen*, ho tave, dave ho lizher g.
Briefzusteller g. (-s,-) : paotr-al-lizhiri g., paotr-al-lizheroù g., douger-lizhiri g.
Bries g./n. (-es,-e) : 1. [korf.] timus g., toazon g. ; 2. [kegin.] toazon leue g.
Brieuc g. : Brieg g.
Brigade b. (-,-n) : brigadenn b. ; *einer Brigade zuteilen*, brigadennañ ; [istor] *die Internationalen Brigaden*, ar brigadennoù etrebroadel lies.
Brigadegeneral g. (-s,-e) : brigadenour g.
Brigadier g. (-s,-s) : brigader g.
Brigant g. (-en,-en) : ribler g., brigant g., forbann g., c'hwiblaer g.
Brigg b. (-,-en) : [merdead.] divwern g., brig g.
Brigid b. : Brigantis b.
Brikett n. (-s,-e) : torpez str., brikenn-c'hlaou b., glaouenn vrikennet b. ; *Eierbrikett*, torpez glaou str., boul-c'hlaou b.
brikettieren V.k.e. (hat brikettiert) : ober torpez gant.
Brikettieren n. (-s) : brikennadur g.

brillant ag. : 1. skedus, lugernus, luc'hus, lufr, lufrus, flamm ; 2. dreist, dispar, mat-dreist, mat-distailh, disheñvel.

Brillant g. (-en,-en) : diamant benet g., brilhant g.

Brillantine b. (-) : eoul c'hwezh-vat da lufrennaouiñ ar blev g.

Brillantcollier n. (-s,-s) : tro-c'houzoug brilhantoù b.

Brillantschmuck g. (-s) : bravigoù diamant lies.

Brillanz b. (-) : 1. mailhoni b., dreistijin g. ; 2. [son] glander g. ; 3. [skeudennoù] splannder g.

Brille b. (-,-n) : 1. lunedoù lies., lunedoù-fri lies., lunedoù-dorn lies. ; *eine Brille*, ul lunedoù g., lunedoù lies., ur re lunedoù g. ; *Brillen*, lunedeier lies. ; *eine Brille tragen*, kaout lunedoù ; *eine Brille aufsetzen*, lakaat e lunedoù war e fri (Gregor) ; *die Brille absetzen*, tennañ e lunedoù diwar e fri ; *eine Sonnenbrille*, ul lunedoù du g., ul lunedoù-heol g., lunedoù du lies., lunedoù-heol lies. ; *Sonnenbrillen*, lunedeier du lies., lunedeier-heol lies. ; *über seine Brille schauen*, sellet diwar lein e lunedoù, sellet dreist e lunedoù ; 2. [dre skeud.] *durch eine rosige Brille sehen*, bezañ ur spered dibreder a zen, bevañ ken dinec'h ha tra, bezañ un den asur e spered, gwelet an tu mat eus an traoù nemetken, bezañ disoursi, bezañ un hollwellwelour touet eus an-unan.

Brillenbügel g. (-s,-) : brec'h lunedoù b. ; *die Brillenbügel*, brec'hioù al lunedoù lies.

Brillennente b. (-,-n) : [loen.] duanenn-vailh b., bailhez b.

Brillenetui n. (-s,-s) : gouhin lunedoù g., boest lunedoù b.

Brillenfassung b. (-,-en) : moull lunedoù g., stern lunedoù g.

Brillenfutteral n. (-s,-e) : gouhin lunedoù g.

Brillenglas n. (-es,-gläser) : gwerenn lunedoù b., gwer al lunedoù str. ; *meine Brillengläser sind beschlagen*, lizennet eo gwer va lunedoù, gleb eo gwer va lunedoù, dour a zo war gwer va lunedoù, lizenn a zo war gwer va lunedoù, glizh a zo war gwer va lunedoù.

Brillengrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig-krineg g., devedig-turkantin g.

Brillenhändler g. (-s,-) : luneder g., lunedour g.

Brillenmacher g. (-s,-) : luneder g., lunedour g.

Brillenschlange b. (-,-n) : [loen.] naer lunedek b., naer-lunedoù b., kobra g.

Brillenschleifer g. (-s,-) : luneder g.

Brillenträger g. (-s,-) : paotr e lunedoù g., douger lunedoù g., P. ur pevar lagad g.

Brillenverkäufer g. (-s,-) : luneder g., lunedour g.

brillieren V.gw. (hat brilliert) : *mit etwas brillieren*, skediñ gant ur varregezh bennak.

Brimborium n. (-s, Brimborien) : troadell b., troidell b., kildro b., kildroad b., kildroiad b., luz g., troidellegezh b., troidellerezh g., korvigellerezh g. ; *viel Brimborium machen*, ober kamambre (kalz a ardoù, kalz a chiboudoù, digorou bras, re a zigorded, geizoù, tresoù, ismodoù, jestroù, orbidoù, andelloù, lorc'hajoù, tailhoù, yezhoù, arvezioù, e fagodenn), bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan, bezañ ur bern ardoù gant an-unan, ober tiekoù, ardaouiñ ; *er liebt Brimborium*, sevel a ra plu war e dog, stroñs a vez gantañ frankik, ur paotr a-stroñs eo, ur bern tron a vez gantañ, digorou a vez gantañ frankik, plijout a ra dezhañ ober

lorc'hajoù, plijout a ra dezhañ ober pompadoù (ober pompad, ober e pompad, ober digorou, ober digorded), modoù bras a vez gantañ frankik, modoù randonus a vez gantañ frankik.

bringen V.k.e. (brachte / hat gebracht) :

I. Verb en e sterioù eeun

1. degas, kas, dezougen, deren, dont udb gant an-unan

2. reiñ, degas

3. diskouez, lakaat war wel

4. ambroug, kas, mont gant

II. Verb implijet gant adverboù ha rakverboù

III. Verb implijet gant araogennoù

I. 1. degas, kas, dezougen, deren, dont udb gant an-unan ; *bringen Sie mir meine Kleider*, deuit amañ din va dilhad ; *einen Stuhl bringen*, degas ur gador, dont ur gador gant an-unan ; *bring mir ein Glas Wasser*, deus amañ ur werennad dour din, degas din ur werennad dour ; *wer hat diese Bücher hierher gebracht ?* gant piv eo deuit amañ al levrioù-mañ ? ; *einen Brief zur Post bringen*, kas ul lizher d'an ti-post ; *Nachricht bringen*, *Kunde bringen*, reiñ keloù, kelaouiñ, kas keloù, degas keloù ; *Kinder bringen Freude ins Haus ihrer Eltern*, ar vugale a fuilh levez e ti o zud ; *die Kühe in den Stall bringen*, lakaat ar saout en o c'hraou ; *das Programm bringt nichts Neues*, n'eus netra a nevez er programm ; *die Zeitungen brachten nichts darüber*, ne oa bet douget ger ebet a-zivout an dra-se er c'hazetennoù ; *Hilfe bringen*, reiñ skoazell, reiñ skor, reiñ harp ; *Trost bringen*, reiñ (degas) frealz ; *den Göttern ein Opfer bringen*, kinnig un aberzh d'an doueed, ober un aberzh evit habaskaat an doueed, ober ur road d'an doueed ; *jemandem etwas zum Opfer bringen*, profañ udb d'u.b., reiñ udb e prof d'u.b., kinnig udb d'u.b. da aberzh (da road), aberzhiñ udb d'u.b. ; *große Opfer (an Geld) bringen*, aberzhiñ ur bern arc'hant, aberzhiñ ur pochad mat a arc'hant, mont un tousegad mat a arc'hant digant an-unan, debriñ an diaoul hag e bevar (gant u.b. / udb), foetañ kalz a arc'hant ; *Tod und Verderben bringen*, entanañ ha lazhañ (Gregor), degas (hadaan, fennañ) freuz ha reuz, lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro ; *der Krieg bringt großes Unheil und Trauer über das Land*, ar brezel a fenn kañvoù er vro ; *ein Ständchen bringen*, distagañ e nozkan [dirak prenestr u.b.] ; *es jemandem bringen*, evañ da yec'hed u.b., yechediñ u.b. ; *das bringt Glück*, kement-se a zegas chañs hag eurvad, chañsus eo kement-se, traoù evel-se a zo chañsus ; *Freude bringen*, degas levez ; *jemandem Ehre bringen*, reiñ sked d'u.b., degas enor (brud vat, anv kaer, anv mat, klod) d'u.b., brudañ anv u.b., tennañ doujañs war (ouzh) u.b. ; *das bringt ihm Schimpf und Schande*, emañ o kas e vrud da ludu, emañ o tennañ dismegañs warnañ, dismegañs a gavo da-heul an dra-se.

2. reiñ, degas, teurel, produiñ ; *das Geschäft bringt guten Ertrag*, an afer-se a zeu kalz a c'hounid diwarni, an afer-se a zegas kalz a c'hounid, an afer-se a daol gounid bras, emsav (spletus) eo an afer-se, tennet 'vez un tamm mat a splet eus an afer-se, un afer a fonn vat / un afer a c'hounidigezh vat an hini eo (Gregor) ; *das Bild brachte keine zehntausend Euro*, ne oa ket aet priz an daolenn

da zek mil euro leun ; *das bringt nichts*, ne servij da netra, ne dalv ket ar boan, ne vimp ket barrekoc'h a se, ne vimp ket gwell a se, ne vo ket gwelloc'h deomp, ne vimp ket avañsetoc'h, ne vimp ket gwelloc'h, ne vimp na gwell na gwazh a se, ne vimp ket savetoc'h ; *Nutzen bringen*, degas gounid (splet, ampled), bezañ spletus ; *Zinsen bringen*, degas kampi ; *ich frage mich, was das bringt*, n'ouzon ket penaos e troio an traoù ; *es bringt nicht viel*, n'eo ket gwall gounidus (emsav, emsavus, spletus, fonnus) ; *die Menge muss es bringen*, ne chom nemet lakaat an eil nebeud da fonnaat egile, an eil nebeud a ranko kreskiñ egile, an niver a raio bern ; *ein Wort bringt das andere*, da-heul kaoz ez a an den betek Pariz ; [tr-l] *Zeit bringt Rat*, dale a ra vad a-wechoù (Gregor), en noz e taper ar siliou ; *Geduld bringt Rosen*, *Zeit bringt Rosen*, gortoz pell, gortoz gwell - dre forzh kanañ Nouel ez erru Nedeleg - gedal n'eo ket koll - an hini a c'hed en devez - ar frouezh gwellañ, a-raok dareviñ, a zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - dre bediñ ha dre aspediñ e vez graet ar gefridi.

3. diskouez, lakaat war wel ; *auf die Welt, zur Welt bringen*, genel, genel [ur bugel] d'an-unan, reiñ buhez da, dispakañ eus, lakaat er bed, gwilioudiñ diwar, [gwashaus] dozviñ, flutañ ; *etwas zum Vorschein bringen*, lakaat udb e gouloù / diskouez udb / dizoleiñ udb / reiñ udb da anaout / lakaat udb a-raok (Gregor), lakaat udb war wel, lakaat udb e gwel, lakaat udb war ziskouez, lakaat udb war zizolo, diguzhat udb, diguzhañ udb ; *die Sonne bringt es an den Tag*, pig pe vran a ouezo, pig pe vran a gan.

4. ambroug, kas, mont gant ; *jemanden ins Krankenhaus bringen*, kas u.b. d'ar c'hlañvdi ; *jemanden nach Hause bringen*, kas u.b. d'ar gêr ; *jemanden an die Bahn bringen*, kas u.b. d'an ti-gar ; *jemanden über die Grenze bringen*, kas u.b. d'an tu all d'an harzoù ; *etwas zu(m) Markte bringen*, a) kas udb d'ar marc'had. b) lakaat udb e gwerzh ; *jemanden zu Grabe bringen*, ambroug korf u.b. betek ar vered, ober kompagnunezh kañv d'u.b., P. kas u.b. d'e leve ; *jemanden unter die Erde bringen*, a) douarañ u.b., lakaat u.b. en douar, beziañ u.b. ; b) [dre skeud.] ober buhez d'u.b., ober gwall vuhez d'u.b., terriñ e vuhez d'u.b., iferniñ gant u.b., uzañ e vuhez d'u.b., ober gwallamzer d'u.b.

II. Gant un adverb pe ur rakverb : **dahin** : es *dahin bringen*, dass ..., ober ma ..., ober en doare ma ..., ober diouzh ma ..., ober en hevelep doare ma ..., ober kement ma ..., ober ken e ..., ober kement ha ken bihan ma ..., ober kement ha kement ma ... ; *ich will es dahin bringen*, dass *dieses Ziel erreicht wird*, ober a rin diouzh tizhout ar pal-se, ober a rin en hevelep doare ma vo tizhet ar pal-se, ober a rin diouzh ma vo tizhet ar pal-se ; **dazu** : *jemanden dazu bringen*, dass ..., dougen (atizañ, poulzañ, brochañ, broudañ, kas) u.b. d'ober udb, hegal u.b. d'ober udb, reiñ bodenn d'u.b. d'ober udb, reiñ bod d'u.b. d'ober udb ; *du bringst mich nicht dazu, darauf zu verzichten*, kaer ec'h eus ober (kaer ec'h eus c'hoari warnon, kaer ec'h eus poursuiñ warnon, kaer ec'h eus pouezañ warnon), ne ziouerin ket an dra-se - kaer ec'h eus forsiñ warni, ne roin ket an dilez eus an dra-se ; *ich werde ihn dazu bringen, seine Meinung zu ändern*, pouezañ a rin warnañ da gemmañ e vennozh ; **entzwei** : *entzweibringen*, dizun(v)aniñ, disrannañ ; **fertig** : *er bringt es fertig*, zwei

Seiten in einer Stunde zu schreiben, dont a ra a-benn da skrivañ div bajenn en ur ober un eurvezh, dont a ra a-benn da skrivañ div bajenn an eur ; **heim** : *heimbringen*, kas d'ar gêr ; **her** : *wo bringst du das her ?* eus pelec'h eo deuet an dra-se ganit ? **hoch** : *ein Geschäft hochbringen*, lakaat un afer da greskiñ, lakaat un afer d'ober berzh, diorren un afer ; **klein** : *in seinem Fach bringt ihn niemand klein*, n'eus den evitañ war e dachenn ; **nahe** : *dem Untergang nahe bringen*, kas d'e gollidigezh tost da vat ; **vorwärts** : *seine Geschäfte vorwärts bringen*, kas e stal a-raok (war-raok) ; **weit** : *es weit bringen*, sevel uhel e karg ; *jung schon brachte er es weit*, yaouankik e oa c'hoazh hag e dreuz en doa graet dija (ha deuet e oa brav gantañ dija) ; *Ehrlichkeit bringt nicht weit*, n'eer ket da binvidig mar bezer onest ; **zusammen** : *die Beiden zusammenbringen*, jubenniñ ur plac'h yaouank d'ur paotr, c'hoari ar bazhvalan, mont da atrakour, mont da vazhvalaniñ, c'hoari ar marc'hbonal.

III. Gant un araogenn : **an** : *wieder an sich bringen*, adkavout, adkemer, perc'hennañ un eil gwech, aloubiñ en-dro, aloubiñ a-nevez, tuañ a-nevez, lakaat en-dro en tu diouzh an-unan, ober e gerz (e rann) en-dro (eus udb) ; *eine Ware an den Mann bringen*, gwerzhañ udb, lakaat udb e gwerzh, kavout sav (fred, digor, disamm, diskarg) d'e varc'hadourezh ; *an den Bettelstab bringen*, kas da baour, kas war an teil, kas war an noazh, lakaat war an noazh, kas d'ar bern, teurel war an douar noazh, kas d'an aluzen (Gregor) ; *jemanden an den Rand der Verzweiflung bringen*, terriñ e vuhez d'u.b., ober ur vuhez poanios-meurbet d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., ober buhez d'u.b., ober gwall vuhez d'u.b., iferniñ gant u.b., reiñ dibun d'u.b., ober gwallamzer d'u.b. ; *sie bringt mich an den Rand der Verzweiflung*, honnezh a zo un tourmant bevañ ganti, honnezh a ra he gwalc'h a boan din, honnezh a zo ur groaz pounner, honnezh a zo ur gwir bistri evidon, honnezh a zo diaes-meurbet da gundiñ, diaes-meurbet eo ober diouti, diaes spontus eo tremen diouti, un uz eo kaout anezhi, honnezh a zo un debrspered, honnezh a zo un ifern a blac'h, honnezh a zo un ifernite bevañ ganti, honnezh a zo ur reuz enni, ur binijenn eo bezañ en he c'hichen, ne'm eus ket va bev ganti, ne'm eus ket bihan labour ganti, ur brav n'eo ket bevañ gant honnezh ; **auf** : *dieses Auto bringt es auf 150 Stunden-kilometer*, tu 'zo d'ar c'harr-tan-se mont betek 150 kilometrad an eur ; *schöne Fische : je drei davon bringen es auf ein Pfund*, pesked brav int : tri da lur (tri evit ober ul lur bouez, seul dri evit ober ul lur a bouez) ; *etwas auf die Beine bringen*, kas udb da benn (da wir, da vat), seveniñ udb, lakaat udb klok, pengenniñ udb ; *ein Heer auf die Beine bringen*, sevel un arme, dastum un arme ; *so ein Trunk bringt einen wieder auf die Beine*, ur banne a seurt-se a zegas nerzh deoc'h en-dro (a ro startijenn deoc'h, a ro kalon deoc'h, a zegas buhez ennoc'h), ur banne a seurt-se a lakfe un askorn torret en e blas ; *jemanden auf die Beine bringen*, sevel e gein (e bouezioù) d'u.b., adsevel u.b., pareañ u.b., difallañ u.b., degas u.b. war e du, lakaat u.b. war e du, degas u.b. da vad, kas u.b. da vad ; *ein Land wieder auf die Beine bringen*, pareañ ur vro, difallañ ur vro, adsevel ur vro ; *etwas wieder auf die Beine bringen*, kas udb da blom, adsevel udb, adlakaat udb en e blom ; *etwas wieder aufs*

Tapet bringen, adlakaat ar gaoz war udb, forsiñ a-nevez war udb, dont en-dro war ur c'hraf bennak, adlakaat udb war an doubier ; *jemanden auf andere Gedanken bringen*, argas ar soñjoù du diwar spered u.b., kas an enkrez diwar kalon u.b., argas trechal ha trefu diwar spered u.b., dihenchañ spered u.b. diouzh e drubuilh ; **aus** : *jemanden aus der Fassung (aus dem Häuschen) bringen*, divarc'hañ u.b., lakaat u.b. war e varc'h, divurunañ u.b. ; *sich nicht aus der Ruhe bringen lassen*, derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, derc'hel war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, reizhañ barradoù e galon ; *jemanden aus dem Konzept bringen*, lakaat u.b. da goll e oremuz, ober d'u.b. koll penn e gudenn, lakaat u.b. da goll e speredenn, lakaat u.b. da goll neudenn e spered, gwalañjeriñ u.b. ; *jemanden aus dem Gleichgewicht bringen*, lakaat u.b. da goll e gempouez ; *aus der Mode bringen*, lakaat da vont er-maez a c'hiz ; *aus den Fugen bringen*, divarc'hañ, divurunañ, dizahelañ ; **bis** : *es bis zum Minister bringen*, sevel e karg a vaodiern, ober e dammig treuz er vuhez betek tapout ur garg a vaodiern ; *es bis auf neunzig bringen*, bezañ aet (deuet) d'e zek vloaz ha pevar-ugent ; **hinter** : *etwas hinter sich (t-rt) bringen*, kaout fin gant u.b., bezañ disoc'h gant udb, dont a-benn eus udb ; *einen Gauner hinter Schloss und Riegel bringen*, lakaat (kas) ur c'hwiblaer er c'hloz, kas ur c'hwiblaer d'ar bidouf, dastum ur c'hwiblaer, kraouiañ ul laer, lakaat ul laer en disheol, lakaat ul laer er sac'h maen, pakañ ul laer en toull ; **in** : *etwas in Bewegung (in Gang) bringen*, reiñ herr d'udb, luskañ udb, loc'hañ udb, diloc'hañ udb, lañsañ udb, dibradañ udb, reiñ lañs d'udb, reiñ lusk d'udb, brac'hitellat udb, lakaat tro en udb, plantañ tro en udb, sankañ tro en udb, lakaat udb da vont en-dro, kas udb en-dro, lakaat udb da vale, lakaat udb e bole, reiñ bole d'udb, plantañ bole en udb, lakaat bole en udb, lakaat udb da vont war-raok ; *wieder in Gang bringen*, **a)** disac'hañ, dihoubañ ratreañ [*pa gomzer eus ur c'harbed*], kas da blom ; **b)** adreiñ herr da, adlañsañ, adloc'hañ, azloc'hañ ; *in Verbindung bringen*, lakaat [u.b.] e darempred [gant unan all] ; *etwas in seinen Besitz bringen*, ober e gerz (e rann) eus udb, lakaat udb en e zalc'h, kribañ madoù e nesañ, perc'hennañ udb, aloubiñ udb ; *in Einklang bringen*, lakaat da glotañ, lakaat d'en em glevet, kendonian ; *in Erinnerung bringen*, degas da soñj ; *in Erfahrung bringen*, deskiñ diwar skiant-prenañ (diwar chem, diwar chemet) ; *in Gefahr bringen*, lakaat en arvar ; *etwas in Mode bringen*, lakaat udb diouzh ar c'hiz, reiñ lañs d'udb ; *etwas in Ordnung bringen*, renkañ (plaenaat, kompezañ, kempenn) udb, lakaat urzh en udb, lakaat udb war (en) e reizh, degas udb war e du, degas udb war e reizh, degas udb en e rez, degas udb war e zres ; *in Sicherheit bringen*, lakaat en diogel (er gwasked, e savete, er goudor, er-maez a zañjer, e surentez), lakaat en ul lec'h goudor, lakaat en ul lec'h klet (Gregor) ; *ein Gerücht in Umlauf bringen*, skignañ ur brud, lakaat ur brud da redek, gwentañ ur vrud en avel, lakaat gedon da redek, leuskel gedon da redek, sevel ur voltenn, skignañ ur vrozenn, brozennat, dozviñ un istor e-touez an dud, sevel ur vrud, brudañ kaozioù ; *in Verlegenheit bringen*, lakaat diaes, ober diaez [d'u.b.], ober enk [d'u.b.], lakaat

nec'het, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, diaezañ [spered u.b.], tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, trubuilhañ, daoubenniñ, trechalañ, trefuañ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], strabouilhat, reiñ safar [d'u.b.], trekouiñ, sorbiñ ; *jemanden in Zorn bringen*, ober d'u.b. fuloriñ, lakaat u.b. da gounnariñ (da fuloriñ), kounnariñ u.b., lakaat fulor da sevel en u.b., lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. da vont en egar, plantañ fulor en u.b., feulzañ u.b., imoriñ u.b., taeraat u.b., buanekaat u.b. ; *jemanden in Aufregung bringen*, hegaziñ u.b., atahinañ u.b., heskinañ u.b., lakaat kounnar (hegaz) da sevel en u.b. ; *jemanden ins Elend bringen*, kas u.b. da baour, kas u.b. war an teil, lakaat u.b. war an noazh, teurel u.b. war an douar noazh, kas u.b. d'ar bem, kas u.b. d'an aluzen (Gregor) ; *jemanden ins Gerede (in üblen Ruf) bringen*, lakaat u.b. da goll e vrud, chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., ober un diframm e sae u.b., ober ur freg e brud vat u.b., terriñ keuneud war kein u.b., diframmañ brud vat u.b., divrudañ u.b., gwallvrudañ u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., fallvrudañ u.b., dispenn u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., gwashaat u.b. ; *jemanden in Verruf bringen*, gwallvrudañ u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., divrudañ u.b., fallvrudañ u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b. ; *ins Reine bringen, ins Klare bringen*, lakaat an traoù en (war) o rez, renkañ, dirouestlañ, dibunañ ur gudenn ; *ins Stocken bringen*, terriñ, troc'hañ, lakaat da sac'hañ, lakaat da chagañ, lakaat da chartiñ, lakaat da houbañ ; [tr-] *sein Schäfchen ins Trockene bringen*, ober e fagodenn, lardañ, lartaat, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober krazadenn, ober e ran, ober fortun, redek an dour d'e vilin, ober mat, ober ur fortun, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, bastañ mat pep tra evit an-unan ; [kenw.] *in Rechnung bringen*, lakaat war ar gont ; *in Ausgabe bringen*, lakaat gant (war roll) an dispignoù ; *in Einnahme bringen*, lakaat war roll ar gounidoù ; **mit** : *die Sache bringt es mit sich*, reizh an natur eo kement-se / e-giz-se emañ dre natur (Gregor), an natur a denn ; *der Krieg bringt viel Elend mit sich*, ar brezel a zegas e lod a reuz ; **über** : *Segen über ein Land bringen*, degas eurvad en ur vro ; *er konnte es nicht übers Herz bringen*, diegi en doa d'en ober, ne oa ket evit en ober, ne c'halle ket ober e vennozh d'en ober, e chal e oa d'ober an dra-se, karnañ a rae d'ober an dra-se, ne oa ket lamprek evit ober an dra-se, digareziñ a rae d'en ober ; *kein Wort über die Lippen bringen*, na lavaret un dister ger zoken, na lavaret un hanter c'her zoken, na leuskel ur wikadenn, na leuskel gwik ebet, na lavaret (na rannañ, na dintal, na faoutañ) ger, na zaouhanteriñ ur ger, na rannañ (na faoutañ, na seniñ, na wikal) grik, na zigeriñ e c'henoù, na zigeriñ e veg, na lavaret na ger na mik, na lavaret poz ebet ; **um** : *jemanden um etwas bringen*, lakaat u.b. da goll udb, ober gaou ouzh u.b. ag udb, sammañ udb d'u.b., digargañ u.b. eus udb, skrapat udb digant u.b., dibourc'hañ u.b. eus udb, dirannañ u.b. eus udb, dioueriñ u.b. eus udb, lemel udb digant u.b. ; *jemanden um sein Geld bringen*, diarc'hantañ u.b. ; *jemanden ums Leben bringen*, lazhañ u.b., lemel (tennañ) e vuhez digant u.b. ; *sich ums Leben bringen*, en em zistrujañ, en em lazhañ, emlazhañ, en em wallañ, en em ober, en em forsiñ war

gein an Aotrou Doue ; *jemanden um seine Stellung bringen*, ober gaou ouzh u.b. eus e bost-labour, lemel e bost-labour digant u.b. ; *jemanden um seine Ehre bringen*, luduañ brud u.b., dizenoriñ u.b., lakaat enor u.b. da vont da ludu, koll enor u.b. ; *jemanden um Hab und Gut bringen*, lakaat u.b. da goll e holl beadra, divadañ u.b., ober gaou ouzh u.b. ag e holl beadra, digargañ u.b. eus e beadra, sammañ e holl beadra d'u.b., kas u.b. d'ar baz, lakaat u.b. a-blad, rivinañ u.b. ; [tr-l] *jemanden um die Ecke bringen*, ober e stal d'u.b., ober e lod d'u.b., reiñ e gont d'u.b., tortañ u.b., ober e varv d'u.b. ; **unter** : *die Ernte unter Fach und Dach bringen*, kerc'hat (degas) an trevadoù d'ar gêr ; *etwas unter die Leute bringen*, brudañ udb, diskuliañ udb, reiñ avel d'udb ; *etwas unter das Volk bringen*, lakaat udb e gwerzh, skignañ udb ; *zwei unter einen Hut bringen*, lakaat daou zen d'en em glevet endro, unaniñ daou zen ; *seine Tochter unter die Haube bringen*, fortunañ e verc'h ; **von** : *etwas von der Stelle (vom Fleck) bringen*, diblas udb, diblasañ udb, dilec'hiañ udb, diboullañ udb, divorañ udb, loc'hañ udb, diloc'hañ udb, reiñ lusk d'udb, lakaat udb da fiñval ; *jemanden von Sinnen bringen*, lakaat u.b. da bennsodiñ, lakaat u.b. da goll e skiant, terriñ e benn d'u.b., dismantrañ spered u.b. ; **zu** : *zum Ausdruck bringen*, displegañ, disklêriañ ; *jemandem etwas zur Kenntnis bringen*, reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, kemenn udb d'u.b., ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb ; *zu Papier bringen*, lakaat war ar paper, lakaat dre skrid ; *zur Reife bringen*, lakaat da azviñ, ober (d'udb) azviñ, lakaat da zareviñ, lakaat da vezañ peuzvat ; *die Sonne bringt die Ernte zur Reife*, meññ a ra an heol an eost, hañviñ a ra an eost, azviñ a ra an eost gant anal an hañv, an heol a ra d'an eost azviñ ; *zum Sterben hast du mich hierher gebracht*, va digas ac'h eus graet amañ da vervel ; *jemanden zum Sprechen bringen*, lampraat e deod d'u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ kaoz digant u.b., lakaat u.b. da gaozeal, ober d'u.b. lavaret e stal, ober d'u.b. kaozeal, diennañ (diskantañ, dibluskañ, distagellañ) u.b., goro u.b., goro komzoù diouzh u.b., tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, diframmañ gloan ha pitrouilhez digant u.b. ; *jemanden zum Lachen bringen*, ober d'u.b. c'hoarzhin, lakaat u.b. da c'hoarzhin ; *das bringt mich zum Lachen*, rankout a ran c'hoarzhin gant an dra-se ; *jemanden zum Schweigen bringen*, lakaat u.b. da devel, ober d'u.b. tevel, serriñ e veg d'u.b., klozañ e veg d'u.b., delc'her e deod d'u.b. ; *das bringt mich zum Weinen*, rankout a ran gouelañ gant an dra-se ; *jemanden zum Erröten bringen*, degas ar ruz d'u.b., lakaat u.b. da ruziañ, ober d'u.b. ruziañ ; *jemanden zur Vernunft bringen*, degas u.b. d'ar gêr, plantañ skiant e penn u.b. (Gregor), kavout penn vat diouzh u.b., disodiñ u.b. ; *zu Fall bringen*, distroadañ, diskar, reiñ lamm [d'u.b. / d'udb], astenn war an dachenn, astenn ouzh torgenn, skeiñ ouzh torgenn, ledañ ouzh torgenn, astenn ouzh an dorgenn, kas d'ar baz, lakaat war e c'henoù, kaeañ ouzh [u.b. / udb] ; *zu Ende (zum Abschluss) bringen*, kas da benn,

pengenniñ, kas da vat, seveniñ [udb] betek penn, lakaat klok, mont betek pal, mont betek penn, kas betek penn, kas an erv da benn betek an talar ; *jemanden zur Einsicht bringen*, kavout penn vat diouzh u.b. ; *er hat es zu etwas gebracht*, graet en deus e doull, graet en deus e dreuz, graet en deus e dreuziad dre ar vuhez, graet en deus e dreuziad dre ar bed, hennezh eo tapet gantañ ; *es zu grossem Reichtum bringen*, ober mat, ober fortun, ober ur fortun ; *es zu hohen Ehren bringen*, mont da bell, ober berzh, sevel uhel en e garg, sevel uhel e karg, dont da vezañ un dra / dont da vat (Gregor) ; **zustande** : *zustande bringen*, kas da benn (da wir, da vat), seveniñ, lakaat klok, pengenniñ ; *er wird niemals etwas zustande bringen*, ne dizho ober netra ; *er bringt eine gute Leistung zustande*, disoc'hoù mat a zeu gantañ.

Bringer g. (-s,-) : [kozh] degaser g.

Brioche b. (-s) : briochenn b., pastez g.

brisant ag. : 1. skoemp, amjestr, skeudik ; 2. tarzhus-kenañ, gwall darzhus, hevlosk-kenañ, blokus-kenañ.

Brisanz b. (-) : 1. perzh ar pezh a zo skoemp g., perzh ar pezh a zo amjestr g. ; 2. tarzusted b., blokusted b.

Brise b. (-n) : fourradenn avel b., aezhenn b., aezhennig b., mouch-avel g., mouchig-avel g., mouchig-avel flour g., avelig g., bannig avel g., afrenn b. ; *mäßige Brise*, avel vat g. ; *frische Brise*, avel yac'h g.

Brislauch g. (-s) : [louza., kegin.] ognonetez str., louzoù-fin str., kraksivolez str.

Brisling g. (-s,-e) : [loen.] glizig g.

Britannien n. (-s) : 1. [istor] inizi Preden lies., Preden b. ; 2. *die Insel Britannien*, Enez-Vreizh b., Breizh-Veur b.

Britannier g. (-s,-) : [istor] Brezhon g.

britannisch ag. : 1. ... Preden, eus Preden, brezhon ; 2. [yezh.] *die britannischen Sprachen*, ar yezhoù predenek lies. ; 3. eus Enez-Vreizh, breizhveurat, breizhveurek, eus Breizh-Veur, ... Breizh-Veur.

Britannisch n. : [yezh.] predeneg g.

Brite g. (-n,-n) : Breizhveurat g.

Britin b. (-,nen) : Breizhveuradez g.

britisch ag. : breizhveurat, breizhveurek, eus Breizh-Veur, ... Breizh-Veur.

Britta b. : [doueez kelt] Berc'hed b.

Brittany-Spaniel g. (-s,-) : [loen.] ki rous g., spagnolig rous g., spagnolig Breizh g.

Broccoli lies. : [louza.] brouskaol str.

Brocéliande n. : [testeniekaet eo ivez ar ger *Brezelian el lennegezh alaman eus ar Grennamzer*] Brekilien b.

Bröckchen n. (-s,-) : bruzun str., tammig g., drailhig g., drailhennig b., brien str., brigoñsenn b., eskenn b., elfenn b.

Bröckelblume b. (-,n) : [louza.] brouskaol str.

bröckelig ag. : aes da vruzunañ, puzuilh, bruzunus, bruzunek, amur, poazh, tuf, brusk, dispeg, [douar] treut en e chadenn, blot, dibrad, flogor, ludu, rouez, boull.

bröckeln V.k.e. (hat gebröckelt) : bruzunañ, munudañ, puzuilhañ, tammañ, diskantañ.

V.gw. (ist gebröckelt) : disac'hañ, puzuilhañ, bruzunañ, dispegañ, en em zishiliañ, mont a-dammoù, mont e bruzun, didammañ, tammañ, mont e poultr, poultrennañ, diskantañ, drailhañ.

Bröckeln n. (-s) : bruzunadur g., bruzunerezh g., bruzunidgezh b., puzuilherezh g.

brocken V.k.e. (hat gebrockt) : *Brot in die Suppe brocken*, lakaat tammoù bara miod en e soubenn.

Brocken g. (-s,-) : 1. felpenn b., tamm mat g., darn vras b., drailh bras g., drailhenn vras b., skolpenn vras b., skirienn vras b., diskolpadenn vras b. ; 2. moudenn b. ; 3. bloc'h g., bloc'had g., tousenn b. ; 4. [dre skeud.] *das sind harte Brocken*, ur gwall soubenn eo an dra-se, n'eo ket ur soubenn eo, se a zo ul laz, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, eno e ranker lonkañ anezhi, gant an traoù-se e vo un abadenn, ober an dra-se ne vo ket ul lein debret, start e vo ar foenn da dennañ, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, ober an dra-se ne vo ket ur c'hoari, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, bez' e vo charre, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, ur gwir bistr e eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, ur gwall grogad a zo da gaout, an dra-se a vo diaes-ral da ober, koustañ a raio d'hor c'horfoù ober al labour-se, start e vo an abadenn, ne vo ket bihan an abadenn, ne vo ket bihan labour, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz dre ha spenn, kement-se a raio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, ober se ne vo ket ur pardon, honnezh a zo micher a-walc'h, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ur gwall vezezh hon eus d'ober ; 5. bomm g., geriennoù lies. ; *ein paar Brocken Englisch*, bommoù saozneg lies., ur stabez saozneg g., ul lastez saozneg g., ur c'hozh tamm saozneg g., ur c'houblad gerioù e saozneg palefarzh g., tammoù saozneg lies., elfennoù saozneg lies. ; *er kann ein paar Brocken Französisch*, drailhañ a ra un tamm galleg, bastrouilhañ a ra un tammig galleg, un tamm galleg a oar, gouzout a ra drailhañ tammoù galleg, gouest eo da zistagañ ur c'houblad gerioù e galleg palefarzh ; 6. P. *ein fetter Brocken*, un afer vat b., un afer a fonn vat b., un afer a c'hounidigezh vat b. ; 7. P. treusteleg g., ur pezh treusteleg g. ; *alle ihre Kinder sind solche Brocken*, he holl vugale a zo tarined, he holl vugale a zo touparded, he holl vugale a zo targosed, he holl vugale a zo pezhiaoù re, he holl vugale a zo boustouvoù, he holl vugale a zo o hed hag o lec'hed enno.

brockenweise Adv. : a-dammoù, a dammoù bihan, a-vommoù, a-vruzunajoù.

Brodel g. (-s) : aezhenn b., burezh b., maged g.

brodeln V.gw. (hat gebrodelt) : 1. birviñ kaer, birviñ a vouilhoù bras, postañ, bourboulhat ; *die Suppe brodeln*, birviñ kaer a ra ar soubenn, ar pod a verv evel soubenn

al laeron, postañ a ra ar soubenn, redek a ra ar soubenn er pod, kantren a ra ar soubenn er pod, tizh a zo war ar soubenn er pod ; *die Suppe brodeln lassen*, *die Suppe brodelnd kochen*, kas ar soubenn d'an drot ; *Blasen an der Oberfläche einer brodelnden Suppe*, toull ar berv g. ; 2. [dre skeud.] birviñ, birvilhañ, turmudañ, bezañ kalz a hej hag a brez en an-unan ; *es brodeln im ganzen Land*, birvilh a zo gant an dud er vro a-bezh, emañ ar bobl o virviñ, sevel a ra ur pezh pigell er vro a-bezh, tousmac'h a sav er bobl, turmud a sav er bobl, kabal a sav er bobl, ur charre a zo er vro a-bezh ; *das Stadion glich einem brodelnden Hexenkessel*, dirollet (diroll) e oa an arvesterien er sportva, kabal ha fougas (un huch hag ur youc'h, un talabao hag ur cholori ar gwashañ) a oa er sportva, foar (ur sabad, cholori, talabao, un todilhon, un hemolc'h spontus, ur jabadao) a oa gant an arvesterien er sportva, toumpial a rae an arvesterien er sportva, ur c'harnaj spontus a rae an arvesterien er sportva, tournial a rae an arvesterien er sportva, kas karbac'h a rae an arvesterien er sportva, kas safar a rae an arvesterien er sportva, safariñ (magañ o cholori, cholorial, daoubenniñ) a rae an arvesterien er sportva, loeniñ a rae an arvesterien er sportva.

Brodeln n. (-s) : bervadenn b., bervenn b., bourboulh g., bourboulhenn b., birvilh g., bouilh g., birvidigezh b.

brodelnd ag. : 1. berv,ervant,ervus,ervidant ; 2. [dre skeud.] birvidik,ervidant,bouilh,gredus,leun a c'hred,bev-buhez,bev-buhezek.

Brodeln b. (-,-n) : soubenn an drot b.

Brodem g. (-s) : 1. aezhenn domm b., burezh tomm b., fulor tomm g. ; 2. [lennegezh] mogedennoù flaeus lies., anal flaeus b., fulor g.

Brokat g. (-s,-e) : [gwiad.] brokard g.

Brokatell g. (-s,-e) / **Brokatelle** b. (-) : [gwiad.] brokardell b.

Broker g. (-s,-) : kourater eskemmdi g., kourater Yalc'hdi g.

Brokkoli lies. : [louza.] brouskaol str.

Brom n. (-s) : [kimiezh] brom g.

Brombeere b. (-,-n) : mouar str., mouarenn b., mouar drein str., mouarenn drein b., mouar drez str., mouarenn drez b., mouar garzh str., mouarenn c'harzh b., mouar louarn str., mouarenn louarn b. ; *Brombeeren pflücken*, mouara.

Brombeersaft g. (-s,-säfte) : gwin mouar g., dour-mouar g.

Brombeergestrüpp n. (-s,-e) : drezeg b., ferte g. ; *von Brombeergestrüpp überwuchert*, drezek.

Brombeerkonfitüre b. (-,-n) : kaotigell vouar b., koñfitur mouar g.

Brombeerstrauch g. (-s,-sträucher) : drez str., drein-red lies., mouarenn b., drezenn b. ; *ihre Beine sind von den Brombeersträuchern zerkratzt*, hi a zo dirusket (krabiset, krafignet) he divesker gant an drez ; *von Brombeersträuchern überwuchert*, drezek.

Brombeerwein g. (-s,-e) : gwin mouar g.

bromhaltig ag. : brom ennañ.

Bromsalz n. (-es) : [kimiezh] bromidenn b.

Bromsilber n. (-s) : [kimiezh] bromidenn arc'hant b., bromidenn argant b.

bronchial ag. : ... korzenn-skevent, ... bronkez, ... ar bronkez.

Bronchialasthma n. (-s) : [mezeg.] berranal bronkez g./b.

Bronchialkatarr g. (-s) / **Bronchialkatarrh** g. (-s) : [mezeg.] korzellad b., gwaskenn b., bronkit g., bronkezfo g., paz-krign g. ; *der Bronchialkatarrh bringt ihn zum Husten*, pasaat a ra gant ar waskenn, dastumet en deus paz gant ar waskenn.

Bronchien lies. : bronkez str., korzennoù-skevent lies.

Bronchitis b. (-) : [mezeg.] korzellad b., gwaskenn b., bronkit g., bronkezfo g., paz-krign g. ; *akute Bronchitis*, bronkezfo lemm g.

Bronnen g. (-s,-) : [barzh.] stivell b., eien str., andon b., mammenn b., feunteun b.

Brontosaurier g. (-s,-) : [loen.] brontosaur g.

Bronze b. (-,n) : arem g. ; *durch das Schmelzen von Kupfer unter dem Zusatz von Zinn entsteht Bronze*, diwar kendeuzadur ar c'houevr hag ar staen e vez arem ; *Bronze ist eine Legierung von Kupfer mit Zinn*, mont a ra kouevr ha staen d'ober an arem.

bronzefarben ag. : a-liv gant an arem, el liv d'an arem.

Bronzegießer g. (-s,-) : aremour g.

Bronzeguss g. (-es,-güsse) : 1. [tekn.] moulladur en arem g. ; 2. [traezenn] moulladenn arem b., moulladur arem g., aremenn b.

Bronzemedaille b. (-,n) : medalenn arem b.

Bronzestatue b. (-,n) : aremenn b., delwenn arem b.

bronzen ag. : ... arem.

Bronzezeit b. (-) : oadvezh an arem g., aremvezh g.

bronzieren V.gw. (hat bronziert / ist bronziert) : [tekn.] aremennañ, rouzañ, rousaat.

Brosam g. (-s,-e) / **Brosame** b. (-,n) : bruzun str., brien bara str., eskenn vara b., elfenn vara b.

Brosche b. (-,n) : brochenn b. [*liester* brochoù].

broschieren V.k.e. (hat broschiert) : krafañ, strollañ, gwriat ; *ein Buch broschieren*, krafañ ul levr, strollañ pajennoù ul levr, frammañ pajennoù ul levr, gwriat ul levr.

Broschüre b. (-,n) : kraflevr g., levrig g. teuliad g., feskenn b., feskennad b., levrennig b.

Brösel n. (-s,-) : bruzun bara str., brien bara str., eskenn vara b., elfenn vara b.

bröselig / **bröslig** ag. : aes da vruzunañ, puzuilh, bruzunus, amur, brusk, blank, ble, blot, dispeg, [douar] treut en e chadenn, blot, dibrad, flogor, ludu, rouez, boull.

Brot n. (-s,-e) : 1. bara g., baraenn b. ; *belegtes Brot*, bara-kig g. ; *frisches Brot*, *frisch gebackenes Brot*, bara fresk g., bara tomm g., bara gwak g. ; *trockenes Brot*, bara sec'h g. ; *geweihtes Brot*, bara benniget (binniget) g. ; *ungesäuertes Brot*, bara panenn g. / bara hep goell g. / bara kan g. (Gregor), bara dic'hoell g. ; *Röstbrot*, *Toastbrot*, *gegrilltes Brot*, bara kras g., bara krazet g., krazenn b., biskotenn b., tostenn b., bara tostenn g. ; *halb gebackenes Brot*, bara mioc'h g. ; *angesengtes Brot*, bara devet g., bara suilhet g. ; *schlecht gebackenes Brot*, bara stirenneg g. ; *zu wenig gebackenes Brot*, bara bihanboazh g., bara toaz g., bara toazek g., bara bourboazh g., bara bourr g., bara panenn g. ; *in Asche gebackenes Brot*, foas g., sulugenn b., bara ludu g., bara oaled g. ; *selbst gebackenes Brot*, bara tiegezh g., bara poazhañ g. ; *hausgebackenes Brot*

schmeckt mir besser als Brot vom Bäcker, gwelloc'h eo ganin bara poazhañ eget bara prenañ, gwelloc'h eo ganin bara tiegezh eget bara prenañ ; *richtig gesäuertes Brot*, bara go g. ; *zu wenig gesäuertes Brot*, bara kriz g. ; *grobes Brot*, bara gros g. ; *Stück Brot*, *Bissen Brot*, tamm bara g., pezh bara g., torrig bara g., kuchenn vara b., genaouad bara g., begad bara g., bechad bara g. ; *ein großes Stück Brot*, un troc'had mat a vara g., ur c'horniad bara g., ur stolpad bara g., un dolzennad vara b., ur skolpadenn vara b., ur felpenn vara b., un tamm bara martolod g., ur moñsad bara g. ; *ich möchte frisches Brot*, hini fresk am bo ; *altes Brot*, *altbackenes Brot*, *gestriges Brot*, bara kras g., bara krazet g., bara kalet g., bara diazez g., bara diazezet g. bara sec'h-korn g. ; *ein Pfund Brot*, ul lur vara g. ; *das Brot wird altbacken*, *das Brot trocknet aus*, *das Brot wird hart*, diazezañ a ra ar bara, disaouriñ a ra ar bara, karnañ a ra ar bara, krazañ a ra ar bara, ar bara a ya kras ; *das Brot ist altbacken*, diazezet eo ar bara, deuñt eo ar bara da vezañ kras, ar bara zo deuñt kras, ar bara a zo deuñt diazez, ar bara a zo aet kras, sec'h-korn eo ar bara, karnet eo ar bara ; *eine Schnitte Brot*, ur skolpadenn (un delienn, un darnenn, un dailhenn, un drailhenn, ur felpenn) vara b. ; *eine lange dicke Schnitte Brot*, ur jelkenn vara b. ; *Brot bereiten*, ober bara ; *Brot in den Korb legen*, lakaat bara er c'havell, lakaat bara er gest, lakaat bara er rest ; *Brot backen*, pobañ bara, poazhañ bara, ober bara, ober forniad ; *der Tag an dem Brot gebacken wird*, deiz ar forniad g. ; *das Brot nicht ganz gar backen*, bourboazhañ ar bara ; *das Brot ist schlecht gebacken*, stirenniñ a ra ar bara ; *Brot in den (Back)ofen schießen*, *Brot einschieben*, bountañ ar bara er forn, forniñ bara, iforniñ bara, enforniñ bara, kouchañ ; *Brot ausschießen*, diforniñ bara ; *Brot abschneiden*, troc'hañ un tamm bara ; *Brot anschneiden*, boulc'hañ ar bara ; *angeschnittenes Brot*, bara boulc'h g. ; *noch nicht angeschnittenes Brot*, bara divoulc'h g. ; *Brot mit Butter bestreichen*, lakaat amanenn war e vara, amanennañ e damm bara, lakaat ur gontellad amanenn war e damm bara, ledañ amanenn war e vara ; *Brot brechen*, terriñ ar bara, diskolpañ un tamm bara ; *Brot rösten*, krazañ bara ; *mit Brot versorgen*, baraiñ ; *er würgte an einem harten Stück Brot*, tarlonkañ a rae o klask debriñ e damm bara gros a dri lonk hag un astenn gouzoug, tarlonkañ a rae o klask debriñ e damm bara gros rog revr hag un astenn gouzoug ; *bei Wasser und Brot sitzen*, yunañ diwar bara ha dour, tremen gant soubenn an tri zraig, tremen gant soubenn ar pouezioù horolaj, mont bara sec'h ha dour sklaer gant an-unan, ober gant bara sec'h ha dour sklaer, bezañ ret d'an unan tremen gant dour ha bara sec'h, bevañ diwar bara ha dour, bevañ gant bara ha dour ; *geriebenes Brot*, paladur g., dibaladur g., digreunadur g. ; *Brot reiben*, palañ bara ; [dre fent] *flüssiges Brot*, bier g.

2. *sein Brot im Schweiß seines Angesichts verdienen*, gounit e damm bara diouzh c'hwezenn e dal, gounit e damm kreun o c'hweziñ ; *sein Brot verdienen*, gounit e vara, gounit e voued, gounit e gerc'h, gounit e damm bruzun, gounit e damm kreun, derc'hel bara, derc'hel un tamm bara ; *sein Brot haben*, delc'her bara, delc'her un tamm bara, gounit peadra, gounit e vara pemdeziek, dont e voued gant an-unan madik a-walc'h ; *in Brot und Lohn*

bei jemandem stehen, bezañ e servij u.b., bezañ gopret gant u.b. ; *um Lohn und Brot kommen*, koll e labour, mont war e blankenn lardet, mont e stal da netra, mont war kein ar wiz, chom war al lann ; *jemanden ums Brot bringen*, lakaat u.b. war an noazh, lakaat u.b. war an teil, teurel u.b. war an douar noazh, lakaat u.b. da goll e labour, kas u.b. d'ar bern, kas u.b. d'an aluzen (Gregor), kas u.b. war kein ar wiz ; [tr-l] *unser tägliches Brot gib uns heute*, ha roit deomp hiziv hor bara pemdeziek, ro deomp hiziv hor bara pemdeziek ; [tr-l] *er lässt sich nicht die Butter vom Brot nehmen*, hennezh en deus nerzh ha difennoù, ne vefe ket brav klask tremen an nask en e gerc'henn, rebarb a zo ennañ, hennezh ne c'houzañv ket e vefe lammet war e seuliou, hennezh ne laosk den ebet da lakaat un troad war e chouk, hennezh n'eo ket den da vezañ kaset dre veg e fri, e zifenn en deus, n'eo ket brav kregiñ en e golier, hennezh n'eo ket den da reiñ e chouk da bilat, mont a ra d'an dud kraf evit kraf, hennezh ne laosk den da vresañ anezhañ ; [kr-l] *des einen Not ist des andern Brot*, pa vez ker al lêr e c'hoarzh ar boutaouer, ar mañsoner a gar an hini a zo iliav-red ouzh e di.

Brotaufstrich g. (-s,-e) : toaz da ledañ war ar bara g.

Brotbackschaufel b. (-,-n) : iform g., pal-iform b. [*liester* paliou-iform, pili-iform], pal-form b. [*liester* paliou-form, pili-form].

Brotbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez bara str.

Brotbelag g. (-s,-beläge) : gwarnisadur war an tamm bara g.

Brotbeutel g. (-s,-) : sac'h bara g., maletenn b., bisac'h g., sac'h-broc'h g., drouin g.

Brotblase b. (-,-n) : lagad er bara g., klogor er bara str.

Brotbrechen n. (-s) : [relij.] Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g., eukaristiezh b., komunion b.

Brotbrett n. (-s,-er) : mester g.

Brötchen n. (-s,-) : baraig g., baraennig b., chlamm-dan b. ; *ein belegtes Brötchen*, ur tamm bara-kig g., un tamm bara-touseg g., un tamm bara pok-ha-pok g., bara ha kig ; [dre skeud.] *seine Brötchen verdienen*, gounid e voued, gounid e vara, gounid e damm kreun, lartaat, lardañ ; *der Wirt hat dabei seine Brötchen verdient*, mat eo bet an eost gant mestr an ostaleri, gounezet en deus mestr an ostaleri ur poched mat a arc'hant gant an dra-se, graet en deus an ostiz e ran gant an dra-se.

Brötchengeber g. (-s,-) : [dre fent] gopraer g., goprer g., patrom g., implijer g., mestr g. ; *sich gegen seinen Brötchengeber auflehnen*, mont a-enep e vara.

Broteinheit b. (-,-en) : unanenn vara b.

Broterwerb g. (-s) : tamm micher g., gounidigezh b.

Brotrucht b. (-,-früchte) : frouezh ar wezenn vara str.

Brotherr g. (-n,-en) : gopraer g., goprer g., patrom g., implijer g., mestr g. ; *sich gegen seinen Brotherr auflehnen*, mont a-enep e vara.

Brotkanten g. (-s,-) : pilbenn vara b., korn bara g., troñsad bara g., loñchenn vara b.

Brotkasten g. (-s,-kästen) : boest ar bara b.

Brotkorb g. (-s,-körbe) : 1. kest ar bara b., kestenn ar bara b., paner ar bara b., rest bara g., kavell bara g. ; *Inhalt des Brotkorbes*, kestad vara b., kestennad vara b., panerad vara b. ; 2. [dre skeud.] *jemandem den Brotkorb höher hängen*, a) krennañ ar peuriñ d'u.b. ; b) delc'her

berroc'h war sugelloù u.b., delc'her berroc'h war (gant u.b., stardañ e nask d'u.b., stardañ ar senklenn war u.b.

Brotkrümchen n. (-s,-) bruzun bara str., brien bara str., eskenn vara b., drailhenn vara b., elfenn vara b.

Brotkrume b. (-,-n) : 1. minvig g., minvigenn b., blodenn b. ; *zu wenig gebackene Brotkrume*, bourr g. ; 2. bruzun bara str., brien bara str., eskenn vara b., drailhenn vara b., elfenn vara b.

Brotkruste b. (-,-n) : kreun bara g., kreun ar bara g., kreunenn vara b., kreunenn ar bara b., pluskenn ar bara b., an diwar-c'horre eus ar bara g. ; *verbrannte Brotkruste*, tirenn b.

Brotlaib g. (-s,-e) : baraenn b., choanenn b., mouchenn b., mouchenn vara b., torzh b., torzh-vara b., bara-choanenn g., baraenn-bleget b., bara g. ; *angeschnittener Brotlaib*, *angebrochener Brotlaib*, darn b., torzh voulc'h b. ; *der Brotlaib ist noch ganz*, divoulc'h eo an dorzh-vara.

brotlos ag. : 1. dilabour, chomet war al lann ; *jemanden brotlos machen*, lakaat u.b. war an noazh, lakaat u.b. war an teil, teurel u.b. war an douar noazh, lakaat u.b. da goll e labour, kas u.b. d'ar bern, kas u.b. d'an aluzen (Gregor), kas u.b. war kein ar wiz.

2. dic'hounid ; *brotlose Arbeit*, labour paeet fall g., labour displet g., labour a zegas nebeut a c'hounid g.

Brotlosigkeit b. (-) : kernez b., kerteri b., berrentezh b., naonegezh b., dienez b., ezeved g.

Brotmaschine b. (-,-n) : troc'herez vara b.

Brotmesser n. (-s,-) : kontell-vara b., [gwechall] kontell-grog b., kontell-gamm b.

Brotneid g. (-s) : gwarizi etre implijidi b.

Brotreste lies. : arvara g., restajoù bara lies. ; *Brotreste liegen lassen*, ober pailhouroù gant bara, pismigañ e vara.

Brotrinde b. (-,-n) : kreun bara g., kreunenn vara b., pluskenn ar bara b., diwar-c'horre eus ar bara g. ; *Stück Brotrinde*, tamm kreun g., kreunenn b.

Brotröster g. (-s,-) : krazerez-vara b.

Brotsack g. (-s,-säcke) : sac'h bara g., maletenn b., bisac'h g., sac'h-broc'h g., drouin g.

Brotschnitte b. (-,-n) : skolpadenn vara b., darnenn vara b., dailhenn vara b., drailhenn vara b., felpenn vara b., delienn vara b. ; *lange Brotschnitte*, chantelenn b., skolpadenn vara b. ; *lange dicke Brotschnitte*, jelkenn vara b. ; *Brotschnittchen zum Eintunken*, soubigell b., soubedenn b., stuc'henn-vara b.

Brotschrank g. (-s,-schränke) : arc'h b. [*liester* irc'hier].

Brotstudium n. (-s,-studien) : [dre skeud.] studioù graet evit kavout un tamm micher lies.

Brotsuppe b. (-,-n) : soubenn ar bara miod b., soub g.

Brottasche b. (-,-n) : sac'h bara g., maletenn b., bisac'h g., sac'h-broc'h g., drouin g.

Broteig g. (-s,-e) : toaz bara g.

Brottuch n. (-s,-tücher) : doubier b.

Brotvermehrung b. (-) : [relij.] kresk ar bara g.

Brotverwandlung b. (-,-en) : / **Brotwandlung** b. (-,-en) : treuznaturiñ g., treuzsolwezadur g.

Brotzeit b. (-,-en) : [rannyezh.] 1. mare ar c'hortozenn g. ; 2. gortozenn b.

brotzeln V.gw. (hat gebrotzelt) : [kegin.] fritañ, krazañ, rouzañ, rousaat, kanañ ; *das Steak brotzelt auf der Pfanne*, kanañ a ra ar stek war ar billig.

V.k.e. (hat gebrotzelt) : [kegin.] fritañ, krazañ, rouzañ, rousaat.

Brouillon n. (-s,-s) : 1. brouilhed g. ; 2. brellad b.

browsen V.gw. (hat gebrowst) : [stlenn.] furchal, merdeñ [anv-gwan-verb mordoet], gwedeñ.

Browser g. (-s,-) : [stlenn.] ergerzher g., merdeer g., gwedead g.

brr ! estl. : hou ! ho !

Bruch¹ g. (-s, Brüche) : g. : 1. torr g., torradur g., torridigezh b., brev g., brevadur g., brevidigezh b., brevadenn b., freuzadur g., skalf g., frailh g., frailhadur g., faout g., rannenn g., drailhadur g., tarz g. ; *zu Bruch gehen*, terriñ, mont e tammoù, mont e skolp, diemprañ ; *Brüche bekommen*, dont da frailhañ, dont da skarfañ, tarzhañ, skalfañ ; *ein Bruch in der Erdrinde*, ur frailh e krogenn an Douar g. ; [kirri-nij] *Bruch machen*, terriñ e redell, terriñ e leurier, douarañ kement ha ken bihan ken na strak ha na foeltr, ober tammoù bihan gant e gilhorou douarañ, kas e gilhorou douarañ da get, didanfoeltrañ (dic'hastañ, findaoniñ) e gilhorou douarañ, ober skirioù gant e gilhorou douarañ.

2. [mezeg.] **a) Knochenbruch**, torr g. / skarr g. (Gregor), brev g. ; *einen Bruch einrichten*, lakaat un ezel torr en e reizh ; *Trümmerbruch*, torr bruzhunek g. ; **b) Leistenbruch**, diskenn bouzelloù g., avelenn gof b., avelenn varlenn b., koeñvenn-vouzelloù b., avelenn b. / toullgof g. / tarz-h-kof g. (Gregor), ogad g. ; *Nabelbruch*, ogad begel g., avelenn ar begel b., begel-avel g., begel-tarz g., tarz ar begel g. (Gregor), [loen.] P. bronn dindan ar c'hof b. ; *sich einen Bruch heben*, tapout un tarz-h-kof, pakañ ur goeñvenn-vouzelloù ; *eingeklemmter Bruch*, toullgof aet start g., avelenn skoulmet b. ; *einen Bruch einrichten*, lakaat un toullgof en e reizh ; *an einem Bruch leidend*, fardellek, avelennek, tarzhet e gof dezhañ, tarzhekofek.

3. [paper, entof] pleg g. ; *wieder in die alten Brüche legen*, plegañ a-nevez, adplegañ ;

4. [tisav.] *Bruch eines Daches*, lodenn izelañ a-serzh un doenn dorr b.

5. [hemolc'h] arroudennoù lezet gant ur gwenaer lies.

6. [dre skeud.] disrann g. ; *es kam zwischen ihnen zum Bruch*, disrann (diemglev, dizunvaniezh) a savas etrezo, droukrañs a savas etrezo (Gregor) ; [gwir] *Bruch eines Versprechens*, torridigezh ul le b. ; *Bruch eines Vertrages*, torridigezh un emglev b., torridigezh ur marc'had b., torridigezh ur gevrat b., freuztaol g. ; *das Unternehmen ging in die Brüche*, mont a reas ar raktres da gaoc'h-heiz, treiñ a reas ar raktres e gwelien, mont a reas ar raktres e kas, treiñ a reas ar raktres e kas, kouezhañ a reas ar raktres e kas, aet e oa ar raktres er c'harzh, c'hwitet o doa war o zaol (o c'hrog, o mennad), manet e oant da gas o zaol da benn, manet e oant warni ; *das ist Bruch*, repujou eo, traoù intañvez eo, rikou intañvez eo ; *das geht in die Brüche*, **a)** dijedus eo kement-se ; **b)** treiñ a ra an traoù da fall, ne dalv tra penaos e tro an traoù, null eo an traoù, mont a ra ar ribotadenn da fall, emañ an taol o vont e drouziwezh, digompez e ya an traoù, emañ an tenn o vont er c'hleuz.

7. troc'h g., kemm bras g., kemm trumm g., torradur g.

8. [mat.] kevrenn b., rann b. ; *einen Bruch verwandeln*, eeunaat ur rann, diren ur rann, diren ur rann d'he rezhien eeunañ ; *unechter Bruch*, niver rannel g., niver kevrennañ g., niver rannañ g.

9. [lu] toull-freuz g., difreuz g., difreuzadur g.

Bruch² n./g. (-s, Brüche) : geun b., lagenn b., gwafleg b., gwaflez b.

Bruchband n. (-s,-bänder) : [mezeg.] gouriz avelenn g., lienenn avelenn b., lienenn doullgof b., lienenn tarz-h-kof b., bandenn koeñvenn-vouzelloù b., bandenn avelenn b., bandenn doullgof b., bandenn tarz-h-kof b.

Bruchbau g. (-s,-e) : [mengleuz.] korvoerezh dre wantañ g.

bruchbehaftet ag. / **bruchbehindert** ag. : [mezeg.] fardellek, avelennek, tarzhet e gof dezhañ, tarzhekofek.

Bruchbelastung b. (-,-en) : [fizik] bec'h derriñ b.

Bruchbude b. (-,-n) : kozh ti g., ti brein g., kozh toull ti g., kozh toull brein g., klud g., siklud g., neizh touseg g., ti-gutez g., kozh toull kambr g., toull lous g., lastez ti g., foukenn b., tamm toull ti g., kozh lochenn b., ti flodac'h et g., ti dirapar g., ti dave da gouezhañ en e boull g., ti en arvar da bilat g. ; *in einer Bruchbude wohnen*, bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous.

Bruchei n. (-s,-er) : vi brechet g., vi darnet g., vi brizhfaoutet g.

Brucheinklemmung b. (-,-en) : [mezeg.] toullgof aet start g., avelenn skoulmet b.

Bruchfahrer g. (-s,-) : P. gwallvleiner g., bleiner penn-foll g.

Bruchfeld n. (-s,-er) : [mengleuz.] tachenn wantet b., tachenn disac'h b.

bruchfest ag. : dalc'hus ouzh an terriñ.

Bruchfestigkeit b. (-) : dalc'huster ouzh an terriñ g.

Bruchfläche b. (-,-n) : gorread torret g., torr g., torradur g., brev g.

Bruchfortpflanzung b. (-,-en) : [tekn.] emastenn an torr g.

Bruchgras n. (-es,-gräser) : [louza.] fion g., flach str., geunc'heot str. ; *Bruchgras sammeln*, fiona.

bruchig ag. : geuniek, lagennek.

brüchig ag. : 1. aes da vruzunañ, puzuilh, bruzunus, amur, torrus, brevus, hedorr, dispeg, [douar] treut en e chadenn, blot, dibrad, flogor, ludu, rouez, boull ; *brüchige Seide*, seiz skarret g. ; [tekn.] *brüchige Stelle*, namm g., si g. [er metal] ; *brüchiges Eisen*, houarn bresk / houarn torrus / houarn trenk (Gregor) ; 2. [dre skeud.] leun a skalfou, skarnilet, skarret, frailhet, brechet, groilh, torr, torret, c'hwitet, foeltret ; *brüchige Stimme*, mouezh voug (raouliet, goloet) b. ; *brüchige Existenz*, buhez foeltret b.

Brüchigkeit b. (-) : breskter g., breskted g., torrusted b., torruster g., breskadurezh b., puzuilhded b., puzuilhder g.

Bruchkante b. (-,-n) : linenn an torr b., linenn-frailh b.

Bruchkoks g. (-es) : atredoù glaou-kok lies., restajoù glaou-goulosk lies., drailhennoù glaou-goulosk lies.

Bruchkürzung b. (-,-en) : direadur ur rann g.

Bruchlandschaft b. (-,-en) : korn-bro geunioù g., korn-bro gwaflezoù g.

Bruchlandung b. (-, -en) : [nij.] pradañ war dorr e chouk g., leuriañ evel ma teu e teu g.

Bruchlinie b. (-, -n) : linenn-frailh b., linenn an torr b.

Bruchrechnen n. (-s) / **Bruchrechnung** b. (-, -en) : [mat.] jedadur kevrennoù g., jedadur rannoù g.

Bruchschaden g. (-s, -schäden) : torr g., torradur g., torridigezh b., gwast g./b., distruj g., domaj g.

Bruchschiene b. (-, -n) : [mezeg.] sklenn b., stellenn b., astell b.

bruchsicher ag. : didorrus.

Bruchspalte b. (-, -n) : 1. skalf g., frailh g., faout g. ; 2. [mengleuz] frailh gwantañ g.

Bruchstein g. (-s, -e) : [tisav.] 1. maen-pastur g., maen-boueta g., maen-boued g., maen-materi g., mañson g., pastur g. ; *Bruchsteine*, pasturaj g. ; 2. maen-ben g.

Bruchstelle b. (-, -n) : 1. torr g., brev g., skalf g., frailh g., faout g. ; 2. [mezeg.] poent terriñ g., brev g.

Bruchstrich g. (-s, -e) : [mat.] barrennig kevrenn b., barrennig rann b.

Bruchstück g. (-s, -e) : pennad g., darn b., tamm g., bomm g., draillenn b. ; *ich habe nur Bruchstücke aus diesem Buch gelesen*, n'em eus lennet nemet laeradennoù eus al levr-se.

bruchstückhaft ag. : darnaeuk, darnel, diglok.

Adv. : a-zarn, a-dammoù, a dammoù bihan, a vommoù.

bruchstückweise Adv. : a-zarn, a-dammoù, a dammoù bihan, a vommoù.

Bruchteil g. (-s, -e) : rann b., rannad b., darn b. ; *Bruchteil einer Sekunde*, darn eus un eilenn b. ; *aber es ist nur ein winziger Bruchteil der Wahrheit*, met n'eo nemet un euflenn eus ar wironez.

Bruchteilsgemeinschaft b. (-, -en) : [gwir] dirann g.

Bruchwasser n. (-s) : dour geunioù g.

Bruchwasserläufer g. (-s, -) : [loen.] strelleg-geun g.

Bruchweide b. (-, -n) : [louza.] haleg-bresk str.

Bruchwinkel g. (-s, -) : korn terriñ g.

Bruchzahl b. (-, -n) : [mat.] niver rannel g., niver kevrennañ g., niver rannañ g.

Brücke b. (-, -n) : 1. pont g., karrbont g., pont-karr g. ; *fliegende Brücke*, pont-red g., bag-treizh dre fun b., funvag b. ; *Hubbrücke*, pont gorre-gouziz g. ; *schwimmende Brücke*, pont war-neuñv g., pont-neuñv g. ; *fest stehende Brücke*, pont diloc'h g., pont a-varv g. ; *eine Brücke bauen*, *eine Brücke über einen Fluss schlagen*, sevel ur pont dreist ur stêr, pontañ ur stêr ; *eine Brücke abbrechen*, difreuzañ ur pont (Gregor), distrujañ ur pont ; *eine Brücke sprengen*, lakaat ur pont da darzhañ ; *über eine Brücke gehen*, tremen dre ur pont, tremen ur pont, treuziñ ur pont ; *er ging gemächlich über die Brücke*, *er überquerte gemächlich die Brücke*, mont a reas plarik d'an tu all d'ar pont ; *eine Brücke führt über den Strom*, ur pont a gas d'an tu all d'ar stêr ; *eine Brücke überspannt den Strom*, ur pont a gas d'an tu all d'ar stêr, treuziñ a ra ur pont ar stêr, gaoliata a ra ur pont ar stêr, fourchadiñ a ra ur pont ar stêr, fourchiñ a ra ur pont dreist ar stêr, tremen dreist d'ar stêr ; *der gefallene Stamm diente als Brücke*, ar goadenn kouezhet a-dreuz war ar wazh a oa aet d'ober ur pont, kef ar wezenn diskaret a oa oc'h ober pont war ar richer ; *einen Baumstamm als Brücke benutzen*, lakaat kef ur wezenn d'ober pont ; 2. [dent] pont-dent g., briv g. ; 3. [merdead.]

pont g., leur b., bourzh g., gorre-bourzh g. ; *Kommandobrücke*, post-gourc'hemenn g. ; 4. [treuzdougen] ramok karr-samm hanter-stlej g., ramok sammgarr g. ; 5. [dre skeud.] *jemandem goldene Brücken bauen*, aozañ ha kompezañ e labour d'u.b., reiñ lañs d'u.b. ; *alle Brücken hinter sich abbrechen*, na gaout diank ebet ken, na vezañ distro ebet evit an-unan, terriñ da vat gant an tremened, lakaat diwezh d'e holl zarempredoù diagent.

Brückenbau g. (-s, -e) : [tisav.] 1. pontañ, pontadur g., sevel-pontoù g., savidigezh ur pont b. ; 2. pont g.

Brückenbauer g. (-s, -) : embregataer pontoù g., ponter g., saver-pontoù g.

Brückenbaukolonne b. (-, -n) : [lu] bataillon soudarded-ponterien g., bataillon saverien-bontoù g.

Brückenbaupionier g. (-s, -e) : [lu] soudard-ponter g., saver-pontoù g.

Brückenbelag g. (-s, -beläge) : [tisav.] leurenn-bont b., leur-bont b.

Brückenbogen g. (-s, -/bögen) : [tisav.] gwareg-pont b., bolz b., karrbont g., bolz-wareg ur pont b.

Brückenboot n. (-s, -e) : ponton g.

Brückendecke b. (-, -n) : [tisav.] leurenn-bont b., leur-bont b.

Brückengebühr b. (-, -en) : treizhaj g., gwir-treizh g., treizhwir g., droed g., kustum g.

Brückengeländer n. (-s, -) : [tisav.] bardell b., aspled g., garidoù lies., gwardoù lies., harzell b.

Brückengeld n. (-s, -er) : treizhaj g., gwir-treizh g., treizhwir g., droed g., kustum g.

Brückenjoch n. (-s, -e) : [tisav.] treuziad pont g.

Brückenkopf g. (-s, -köpfe) : [lu] penn-linenn g., penn-pont g.

Brückenpfeiler g. (-s, -) : [tisav.] piler pont g.

Brückenschlag g. (-s, -schläge) : [dre skeud.] pont g., ereadur g., liamm g.

Brückenspringen n. (-s) : [sport] benji g., lammat gant ur stirenn g.

Brückentag g. (-s, -e) : [devezh] pont g.

Brückenwaage b. (-, -n) : pont pouezañ g.

Brückenwagen g. (-s, -) : [kirri-stlejet] karr plat hep klouedoù nag azennoù b.

Brückenzoll g. (-s, -zölle) : treizhaj g., gwir-treizh g., treizhwir g., droed g., kustum g.

Bruder g. (-s, Brüder) : 1. breur g. ; *ein Bruder von Paul*, ur breur da Baol b. ; *das ist Pauls Bruder*, hennezh a zo breur da Baol ; *mein ältester Bruder*, va breur henañ g. ; *mein jüngster Bruder*, va breur yaouañ g. ; *das ist mein Bruder*, hemañ a zo breur din ; *feindliche Brüder*, breudeur enebour lies. ; *zwei Kühe meines Bruders*, div vuoc'h da'm breur lies. ; *alle Menschen werden Brüder*, *wo dein sanfter Flügel weilt*, hag an holl dud a vez breudeur e goudor da askell c'hlan ; 2. [kr-l] *gleiche Brüder*, *gleiche Kappen*, el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - el lec'h ma staot ur c'hi e staot daou, tri - e-lec'h ma'z an diaouloù kozh da gac'hat, ar re yaouank a ya ivez ; 3. [relij.] *geistlicher Bruder*, frer g., breur g. ; *von Brüdern geführte Schule*, skol ar frered b. ; *ich wurde von geistlichen Brüdern unterrichtet*, dastumet em eus deskadurezh digant ar frered ; *liebe Brüder im Glauben*,

va breudeur gristen lies. ; *meine Brüder und Schwestern in Christus*, va breudeur ha va c'hoarezed kristen ; *die minderen Brüder*, ar vinored, ar frered minor lies., ar vreudeur vihan lies. ; **4.** P. gwallbaotr g., legestr g. [*liester* ligistri], ibil a zen g., labous kailh g., paotr kailh g., c'hwil g. ; *Bruder Leichtfuß*, penn skañv g., penn brell g., brell g., penn bervet g. ; *Bruder Lustig*, legestr g., farser g., bourjin g., farouell g., bourder g., korf a zen g., evn g., dañvad g., kañfard a baotr g., furlukin g., konikl g., rampono g., ibil a zen g., c'hwil g., paotr drant ha bagol g., paotr gwiv evel ur c'hant tachoù g., liper g., unan laouen hag aes, unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat, rouser g., fringer g., bever diroll g., paotr disoursi g., paotr sart g., tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g., ibil g., labous g., kampinod g., hinkin g., lampon g., kantolor g., gorroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., diaoul da farsal g., fouin g., ebeul g. ; **5.** [dre skeud.] *ein Preis unter Brüdern*, ur priz graet a-ratozh-kaer evit ar vignoned g. ; [istor] *unsere Brüder und Schwestern im Osten*, hor breudeur ha c'hoarezed er Reter ; *unsere keltischen Brüder aus Übersee*, hor breudeur tramor lies., hor c'hendirvi tramor lies.

Bruderart b. (-,-en) : kamaladegezh b., kenseurterezh g., kenseurtiezh b.

Bruderbund g. (-s,-bünde) : gwir vignoniezh b., kenvreudeuriezh b.

Brüderchen n. (-s,-) : **1.** breurig g. ; *mein Brüderchen*, va zamm breurig g. ; **2.** *Brüderchen !* kamalad kozh ! frai kozh ! paotr ! paotr kozh ! va mignon ! va mignon kozh ! mignon kaer ! va filhor !

Brudergemeinde b. (-,-n) : [relij.] kumuniezh deolour b.

Bruderhand b. (-,-hände) : **1.** dorn ur breur g. ; **2.** [dre skeud.] sikour ur breur a galon b.

Bruderherz n. (-ens) : *mein Bruderherz !* kamalad kozh ! frai kozh ! paotr ! paotr kozh ! va mignon ! va mignon kozh ! mignon kaer ! va filhor !

Bruderkind n. (-s,-er) : niz g., nizez b.

Brüderlein n. (-s,-) : *sellit ouzh Brüderchen*.

brüderlich ag. : breurek, breurel, kenvreurel, kenvreudeuriek, breudeuriek, evel breudeur, karadek, karantezus, hegarat.

Brüderlichkeit b. (-) : **1.** breurelezh b., perzh bezañ breur g. ; **2.** breudeuriezh b., kenvreudeuriezh b., kengarantez b. ; *die Menschen sollen einander im Geist der Brüderlichkeit begegnen*, dleout a ra an dud bevañ an eil gant egile en ur spered a genvreudeuriezh.

Bruderliebe b. (-,-n) : karantez a vreur b., karantez kenvreurel b.

Brudermord g. (-s,-e) : breurlazh g.

Brudermörder g. (-s,-) : breurlazher g.

Bruderpartei b. (-,-en) : [istor] strollad kar g.

Bruderschaft b. (-,-en) : **1.** [relij.] breuriezh b., kenvreuriezh b. ; **2.** kenseurtiezh b., breuriezh b., kenvreuriezh b.

Brüderschaft b. (-) : **1.** breurelezh b., perzh bezañ breur g. ; **2.** [relij.] breuriezh b., kenvreuriezh b. ; **3.** breudeuriezh b., kenvreudeuriezh b., kenseurtiezh b. ; *mit jemandem Brüderschaft trinken*, pakañ ur banne gant u.b., evañ ur banne etre mignoned.

Bruderzwist g. (-s,-e) : tabut etre breudeur g., rendael etre breudeur b., jeu etre breudeur b.

Brügge n. : Brugge b. [*Bro-Velgia*].

Brühe b. (-,-n) : **1.** bouilhoñs g., soubenn b., hilienn b., hili g., lipig g., chaous g., soubilh g., soubinell b., kourbouilhoñs g., soub g., soubadur g., dilav g. ; *klare Brühe*, chugon g., chaous silet g., siladur g. / gwaskedenn b. / yod silet g. / kaot g. (Gregor), soubenn an tri zraig : dour, holen ha baraig b., soubenn c'hloev b. ; **2.** gwelien g. ; *dieser Kaffee ist eine dünne Brühe*, ur bannac'h teil (dour lous, gwelien, stronk, kafe seurez, ul lipig, kafe hir, dour lisiv, dour lijoù) eo ar c'hafe-se, divlaz (flak, flav) eo ar c'hafe-se ; **3.** dour-skarzh g., dour-koll g., dour lous g. ; **4.** P. *in der Brühe sitzen, in der Brühe stecken*, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ sac'het en ur vouilhenn, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ riñset, bezañ paket propik, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ gwall dapet, bezañ en ur gempenn (kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wash, e viz e gwask, e fri er wash), bezañ paket er wash, chom e fri er wash, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ en ur grenegell, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ paket fall, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug.

brühen V.k.e. (hat gebrüht) : skaotañ ; *die Wäsche brühen*, redek ar c'houez (Gregor), tommañ lijoù d'ober ar c'houez.

brühheiß ag. : tomm-poazh, tomm-skaot, tomm-berv, skaot ; *er isst seine Suppe, wenn sie noch brühheiß ist*, debrñ a ra e soubenn ent tomm-ruz.

Brühkartoffeln lies. : avaloù-douar dre zour lies., avaloù-douar diwar zour lies.

Brühkessel g. (-s,-) : bailh-skaotañ g., berverez b., lisiverez b., penton-skaotañ g.

Brühteig g. (-s,-e) : [kegin.] skaotenn b.

Brühteighändler g. (-s,-) : skaotenner g.

brühwarm ag. : **1.** tomm-poazh, tomm-skaot, losk ; **2.** [dre skeud.] *brühwarmer Neuigkeit*, keloù nevez-flamm-flimin g.

Brühwürfel g. (-s,-) : plaketenn vouilhoñs b., tablezenn vouilhoñs b., diñsenn vouilhoñs b.

Brühwurst b. (-,-würste) : **1.** silzig da boazhañ en dour str. ; **2.** silzig dre zour str., silzig diwar zour str.

Brüllaffe g. (-n,-n) : **1.** [loen.] marmouz yuder g. ; **2.** [dre skeud.] tabac'her g., sabater g., tournier g., cholurier g., trouzer g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., straker g., safarer g., barr krenn g., karnajer g., sklanker g., blejer g., bosennour g., garmer g., gwic'her g., hoper g., hucher g., youc'her g., chouer g., skuermes g., gragailher g.

brüllen V.gw. (hat gebrüllt) : **1.** blejal, musellat, busellat, beogal, gwegal, bekal ; *die Kühe brüllen vor Hunger*,

boudal a ra ar saout gant an naon ; *das Vieh fing an, unruhig zu trampeln und laut zu brüllen*, sevel a reas bres ha sklank e-touez ar chatal ; *das Nashorn brüllt*, musellat a ra ar frikorneg ; **2.** begeliat, bruc'hellat ; **3.** yudal, krozal, hudal ; *der Löwe brüllt*, krozal a ra al leon, hudal a ra al leon ; **4.** [dre heñvel.] yudal, youc'hal, sklankal, huchal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, blejal, bekal, gwac'hat, hopal ha dihopal evel un diaoul, beogal, boudal, krozal, skuermal, braeat, houl, razailhat, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti ; *die Menge brüllte vor Freude*, ar boblad tud a youc'he gant al levenez, ar boblad tud a huche gant ar joa, ar boblad tud a grie joa ; *man hört sie ständig brüllen*, ur big-spern a zo anezhi ; *wie am Speiß brüllen*, youc'hal forzh pegement, youc'hal ken-ha-ken, youc'hal ken-ha-kenañ, youc'hal mui-pegementui, youc'hal gwazh-pegement-gwazh, youc'hal kenañ-kenañ, youc'hal evel ur bleiz skaotet (evel ur broc'h), blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti.

V.k.e. (hat gebrüllt) : youc'hal udb ; *ein Lied brüllen*, kanañ ur ganaouenn a-bouez-penn, blejal evel ur c'hole.

Brüllen n. (-s) : **1.** safaradeg b., youc'hadeg b., youc'hadennou lies., huchadeg b., huch g., hopadeg b., busell g., buselladennoù lies., yud g., yuderezh b., yudadeg b., yudadennou lies., youc'h g., skuermerezh g., blej g. ; **2.** blejadeg b., beogadeg b., blejadennoù lies., blej g., beogadennoù lies., bruc'hellerezh g., muselladennoù lies. ; *das Brüllen eines Stiers*, P. kornboud un tarv g. ; **3.** krozadennoù lies., yud g., yuderezh, yudadeg b., yudadennou lies.

brüllend ag. : krosuz.

Brüllochs g. (-en,-en) : [loen.] tarv g. [*liester tirvi*], tarv-servij, tarv kalloc'h g., tarv antier g., tarv anterin g., tarv-sailher g.

Brummbär g. (-en,-en) : **1.** arzh g., ourz g. [*liester ourzien, ourzed*] ; **2.** [yezh ar vugale] nanarzh g. ; **3.** [dre skeud.] bourouell g., bourbouter g., chaker g., krozer g., nagenner g., rahouenn g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., flemmer g., chaoker-e-c'henou g., chaoker trusk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., grogner g., gronter g., grumuzer g., gourdrouzer g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., ratouz g., rachouz g., ourz g., den-bleiz g., regain g., den ranous g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., tartouz g., pismiger g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., kac'her g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

Brummbart g. (-s,-bärte) : [dre skeud.] krozer g., nagenner g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chaoker-e-c'henou g., chaoker trusk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., gourdrouzer g., grogner g., gronter g., grumuzer g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ratouz g., ourz g., den-bleiz g., regain g., den ranous g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ

g., revr war wigour g., tartouz g., pismiger g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

Brummbass g. (-s,-bässe) : [sonerezh] mouezh-voud g., boudier g.

brumm brumm estl. : fraoñv-fraoñv, bramm-bramm, roc'h-roc'h.

Brummeisen n. (-s,-) : [sonerezh] gimbard b.

Brummfiege b. (-,-n) : [loen.] kelien glas str.

brummeln V.gw. (hat gebrummt) : grignouzat, simudiñ udb etre e zent, grozmolat udb etre e zent, lavaret an oferenn, chaokat e c'henou, chaokat e bater, komz etre e zent, bourboutil, choskoniat, chaokat e c'henou, chaokat e c'houstell, grozmolat, ranouziñ, gouerouzat, grignouzal, ronkal, soroc'hal, rahouennat, rahouenniñ, grognal, gougomz, oursañ, grumuzat (Gregor) ; *sie brummt schon wieder*, o lavaret an oferenn emañ adarre, emañ oc'h oreumat adarre, emañ o chaokat he fater adarre, emañ o c'houerouzat adarre, emañ o ranouziñ adarre.

brummen V.gw. (hat gebrummt) : **1.** boudal, safroniñ, frouval, sardonenniñ, sardonin, sourral, fraoñval, bouboual, bourboutil, froniñ, hiboudiñ ; *Fliegen brummen*, fraoñval a ra ar c'helien ; *Bienen brummen*, boudal (safroniñ, frouval, sardonenniñ, sardonin, sourral, fraoñval, hiboudiñ) a ra ar gwenan ; **2.** boudal ; *die Glocke brummt*, ar c'hloc'h a vout ; **3.** fraoñval, nezañ, brunellat, yudal, roc'hal ; *der Motor brummt*, fraoñval a ra ar c'heflusker, roc'hal a ra ar c'heflusker, nezañ a ra ar c'heflusker ; *der Kreisel brummt*, fraoñval a ra ar gornigell, paterat a ra ar gornigell, nezañ a ra ar gornigell ; **4.** [dre skeud.] *mir brummt der Kopf, mir brummt der Schädel*, poan benn am eus, ur voudinell a zo em fenn, boudinell a zo em fenn, boudinell a ra va fenn ; *mir brummt's in den Ohren*, boudal (boudinellañ, kornal) a ra va divskouarn ; **5.** *etwas in den Bart (hinein)brummen*, mouskomz un nebeud gerioù, simudiñ udb etre e zent, grozmolat udb etre e zent, lavaret an oferenn, bourouellat, chaokat e c'henou, bourboutil, komz etre e zent, gromellat, gouerouzat, grignouzal, ronkal, ranouziñ, soroc'hal, grognonañ, grognonat, grognal, grontal, gougomz, mouskomz, oursañ, rac'hoanat, rac'hoaniñ, pufal, grumuzat (Gregor) ; **6.** krozal, gourdrouz ; *der Bär brummt*, krozal a ra an arzh ; **7.** [dre astenn.] P. bezañ dastumet er c'hloz, bezañ en toull-bac'h, bezañ er goudor (er voest), bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ en disglav, bezañ en disheol, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ kraouiet, bezañ er sac'h maen, bezañ er bidouf, bezañ en toull, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon.

V.k.e. (hat gebrummt) : P. *ein Lied brummen*, mouskanañ, sardonenniñ.

Brummen n. (-s) : **1.** sourr g., sourrad g., boubouadeg b., boudinell b., boudinellerezh g., boubou g., boubouenn b., bouderezh g., hiboud g., boud g., bouderezh g., sardonerezh g., safron g., safronerezh g., fraoñv g., fraoñverezh g., fraoñvadenn b., fraoñvadeg b., roc'h g., hibouderezh g., vorm g., froum g., froumadenn b.,

bourbouderezh g., brunellerezh g., mouskan g., moustrouz g. ; *unablässiges Brummen*, fraoñ-difraoñ g. ; 2. krozerezh g., kroz g., grozmol g., gourdrouz g., soroc'h g., soroc'herezh g., bourbouderezh g., gront g., gronterezh g., grognerezh g., grogn g.

brummend ag. : 1. boudinellus, boudus, safronus, fraoñvus, sardonennus, sardonus, sourrus, hiboudus, fraoñverezh gantañ ; 2. kruzus.

Brummer g. (-s,-) : 1. [loen.] kelien-glas str. ; 2. [dre skeud.] nagenner g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., gourdrouzer g., grozmoler g., heureuchin g., grogner g., gronter g., grumuzer g., grignouz g., gouerouz g., rachouz g., ratouz g., ourz g., ragain g., den ranous g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., tartouz g., pismiger g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., kac'her g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor) ; 3. a) [sonerezh, mouezh] mouezh-voud g., boudier g. ; b) [sonerezh, binioù] kornboud g., krosunell b. ; 4. P. kozh karr pounner ha brammer g., kozh karr-samm bramm-bramm g.

Brummi g. (-s,-s) : P. karr pounner ha brammer g., karr-samm bramm-bramm g.

brummig ag. : goeñvet, araous, grignous, tagnous, ourz, bigarre, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, blech, kintus, diaes, kruzus, kivioul, hegaz, hek, hek e c'henoù, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous, ratous, rust an troc'h gantañ, ; *du bist mir zu brummig*, re hek eo da c'henoù, re a c'hozmol a vez ganit, re a soroc'h a vez ganit.

Brummkreisel g. (-s,-) : kornigell fraoñvus b., tonton fraoñvus g., kornigell sourrus b.

Brummochs g. (-en,-en) : [loen.] tarv g. [*liester* tirvi].

Brummschädel g. (-s,-) : poan vlev b., droug blev, terzhienn logod b. ; *einen Brummschädel haben*, kaout poan vlev, kaout droug blev, bezañ gant an derzhienn logod.

Brunch g. (-s,-s/-e) : brunch g., adlein fonnus g.

brünnett ag. : gell, brun, melen-du ; *sie ist brünnett*, un duardez eo, ur c'hlaazardenn eo, ur pennad blev du a zo outi.

Brünette(r) ag.k.g./b. : 1. duard g. ; 2. duardez b., duardenn b., duardell b., glazardenn b.

Brunft b. (-) : rud g., reuz-par g., tommijenn b., gwentl-par g., tommder g., friantiz b., orged g.

brunften V.gw. (hat gebrunftet) : rudal, rudañ, bezañ e rud, bezañ e tommijenn, bezañ gwentl-par enni, bezañ friantiz enni, bezañ gant an orged, bezañ e reuz, orgediñ.

brunftig ag. : *sellit ouzh brünstig*.

Brunftplatz g. (-es,-plätze) : lec'h rudañ g., lec'h rudal g.

Brunftschrei g. (-s,-e) : blejadenn rud b.

Brunftzeit b. (-,-en) : [loen.] mare parañ g., mare rudañ g., mare rudal g., mare bragerezh g., reuziad rudal g.

Brunhilde b. : Brunhild b.

brünieren V.k.e. (hat brüniert) : [tekn.] flourañ.

Brünieren n. (-s) / **Brünierung** b. (-,-en) : [tekn.] flouradur g.

Brünne b. (-,-n) : [istor, barzh.] hobregon g., kulas g., sae houarn b., houarnwisk g., harnez g., jakoun g., sae-vailhek b.

Brunnen g. (-s,-) : 1. feunteun b., puñs g., eien b. ; *Ziehbrunnen*, puñs g. ; *öffentlicher Ziehbrunnen*, kenbuñs g. ; *Springbrunnen*, plomenn b. ; *artesischer Brunnen*, puñs arteziat g. ; *einen Brunnen graben / einen Brunnen bohren*, toullañ ur puñs ; *einen Brunnen zuschütten*, stouvañ ur puñs ; *Inhalt eines Brunnens*, puñsad g. ; *einen Brunnen einfassen*, bardellañ ur puñs ; *Wasser aus einem Brunnen ziehen*, *Wasser aus einem Brunnen schöpfen*, tennañ dour eus ur puñs, puñsañ dour ; *niedrig steht das Wasser im Brunnen*, an dour a zo izel er puñs, an dour a zo bas er puñs, an dour a zo bihan er puñs ; *der Brunnen ist versiegt*, aet eo ar puñs da hesk, aet eo ar feunteun da hesk, aet eo ar puñs da zisech, aet eo ar feunteun da zisech ; 2. [dre skeud.] *seine Aussichten sind in den Brunnen gefallen*, aet eo e ratozhioù kaer da gaoc'h-heiz, aet eo e ratozhioù kaer e kas, troet eo e ratozhioù kaer e kas, kuezhet eo e ratozhioù kaer e kas, troet eo e ratozhioù kaer e gwelien, aet eo e ratozhioù kaer er c'harzh, aet eo e zezev e puñs an avel, aet eo e zezev da stoupa ; [kr-l] *der Krug geht so lange zum Brunnen, bis er bricht*, ar sailh a ya naontek gwech ha pevar-ugent er puñs hag er c'hantvet gwech e stok, ken alies ez a ar pod d'ar feunteun ma teu er fin da derriñ (Gregor), dre ma'z a ar sailh er puñs e teu ar chadenn da derriñ, dre forzh mont d'ar stivell e teu da derriñ ar bezel, abred pe ziwexhat ez a an taol da fall ; 3. [dre astenn.] stivell b., eien str., andon b., mammenn b.

Brunnenbauer g. (-s,-) : puñser g., touller puñsoù g.

Brunnenbecken n. (-s,-) : oglenn b., kibell b.

Brunnenbohrer g. (-s,-) : puñser g., touller puñsoù g.

Brunneneinfassung b. (-,-en) : bardell b., barlenn b., maen-puñs g. ; *ohne Brunneneinfassung*, divardell ; *die Brunneneinfassung abreißen*, divardellañ ur puñs ; *die Brunneneinfassung bröckelt ab*, divardellañ a ra ar puñs.

Brunnenfigur b. (-,-en) : delwenn blomenn b.

Brunnengräber g. (-s,-) : puñser g., touller puñsoù g.

Brunnenhäuschen n. (-s,-) : feunteun ur stivell b.

Brunnenkranz g. (-es,-kränze) : bardell b., barlenn b., maen-puñs g., bolz ar puñs b. ; *ohne Brunnenkranz*, divardell ; *den Brunnenkranz abreißen*, divardellañ ur puñs ; *der Brunnenkranz bröckelt ab*, divardellañ a ra ar puñs.

Brunnenkresse b. (-,-n) : [louza.] beler-dour str.

Brunnenkur b. (-,-en) : kur dour melar b.

Brunnenmacher g. (-s,-) : feunteunour g.

Brunnenrand g. (-s,-ränder) : bardell b., barlenn b., maen-puñs g., bolz ar puñs b. ; *ohne Brunnenrand*, divardell ; *den Brunnenrand abreißen*, divardellañ ur puñs ; *der Brunnenrand bröckelt ab*, divardellañ a ra ar puñs.

Brunnenschacht g. (-s,-schächte) : toull ar puñs g. ; *mit Mauerwerk gesicherter Brunnenschacht*, puñs bolzet g.

Brunnenschlund g. (-s,-schlünde) : genoù ur puñs g., gouzoug ur puñs g.

Brunnensohle b. (-, -n) : foñs ar puñs g., lost ar puñs g., goueled ar puñs g. (Gregor).

Brunnenstube b. (-, -n) : feunteun ur stivell b.

Brunnentrog g. (-s, -tröge) : nev-buñs b.

Brunnenvergifter g. (-s, -) : [dre skeud.] c'hwezher kasoni g., atahiner g.

Brunnenvergiftung b. (-, -en) : [dre skeud.] *politische Brunnenvergiftung*, komzoù heskinus lies., poizioù kasoni lies., atahinerezh g.

Brunnenwasser n. (-s) : dour feunteun g., dour eus ar feunteun g., dour puñs g., dour eus ar puñs g., dour stivell g., dour eus ar stivell g., dour eien g., dour andon g., dour mammenn g.

Brünnlein n. (-s, -) : [barzh.] feunteunig b.

Brunst b. (-) : rud g., reuz-par g., tommijenn b., gwentl-par g., tommder g., friantiz b., tarv-gwentl g., kazh-gwentl g., orged g.

brünstig ag. : 1. rud, ludik, dirik, lupr, gwentrik, diriget, hemolc'h, saotr, e reuz, e rud ; *brünstig sein*, rudañ, rudal, bezañ e rud, bezañ e reuz, hemolc'hiñ, bezañ e tommijenn, bezañ gwentl-par enni, bezañ e c'hoant, bezañ friantiz enni, goulenn par, goulenn ar par, bezañ lupr, bezañ saotr, bezañ gant an orged, orgediñ ; *die Stute ist brünstig*, gwentrik eo ar gazeg, marc'ha a ra ar gazeg, o c'houlenn marc'h emañ ar gazeg, emañ ar gazeg e c'hoant marc'h, emañ ar gazeg e reuz marc'h, gwentl marc'h a zo er gazeg, c'hoant marc'h a zo gant ar gazeg, friantiz a zo gant ar gazeg, saotr emañ ar gazeg ; *die Sau ist brünstig*, tourc'ha a ra ar wiz, o c'houlenn porc'hell emañ ar wiz, friantiz a zo gant ar wiz, emañ ar wiz e reuz tourc'h, emañ ar wiz e c'hoant tourc'h, c'hoant tourc'h a zo gant ar wiz, ludik eo ar wiz, lupr emañ ar wiz, aet eo ar wiz e gwentl-par, gwentl-par a zo gant ar wiz ; *die Kuh ist brünstig*, hemolc'hiñ a ra ar vuoc'h, tarva a ra ar vuoc'h, dirik emañ ar vuoc'h, goulenn a ra ar vuoc'h kole, kolea a ra ar vuoc'h, emañ ar vuoc'h e c'hoant tarv, emañ ar vuoc'h e reuz kole, emañ ar vuoc'h e c'hoant kole, c'hoant tarv a zo gant ar vuoc'h, ar vuoc'h a zo c'hoant tarv enni, ar vuoc'h a zo friantiz enni, ar vuoc'h a zo gwentl tarv enni, tarv-gwentl a zo war ar vuoc'h, dirigezh a ra ar vuoc'h, diriget eo ar vuoc'h, hemolc'h emañ ar vuoc'h, goulenn tarv a zo gant ar vuoc'h, gwigour a zo gant ar vuoc'h ; *das Schaf ist brünstig*, maouta a ra an dañvadez, emañ an dañvadez e reuz maout, emañ an dañvadenn e c'hoant maout, gwentl maout a zo en dañvadez, c'hoant maout a zo gant an dañvadenn, friantiz a zo gant an dañvadez, emañ an dañvadez o c'houlenn maout, lupr emañ an dañvadez, saotr emañ an dañvadenn ; 2. gaolek, tomm, lirzhin, orgedus, gadal, gadalus, chip, orget, friant, friantiz enni, lupr ; 3. *(in)brünstiges Gebet*, pedenn virvidik b., pedenn galonek b., pedenn a wir galon b. ; *brünstige Bitten*, pedennoù aketus lies., goulennnoù graet gant aked bras lies., rekedoù birvidik lies.

Brunstplatz g. (-es, -plätze) : lec'h rudañ g., lec'h rudal g.

Brunstschrei g. (-s, -e) : blejadenn rud b.

Brunstzeit b. (-, -en) : [loen.] mare parañ g., mare rudañ g., mare rudal g., mare bragerezh g., reuziad rudal g.

brunzen V.gw. (hat gebrunzt) : P. troazhigellat, skuilhañ ur banne dour, dizourañ, troazhañ, staotañ, dizourañ e gig, troazhañ, ober ur staotadenn, teurel ur banne dour,

cheñch dour war ar buzbug, frigat, ober e boull, ober ur poulladig, ober, [merdead.] cheñch dour war ar pesked, cheñch dour war ar c'hranked.

brüsk ag. : reut, dichek, groñs, rust, krak, rok, divalav, dizamant, flemmus, lemm, sec'h, gros, put, difoutre, dibalamour, digoll, digaz, taer, hek, pik.

brüskieren V.k.e. (hat Brüskiert) : gwallgas, rustoniañ, feukañ, anoaziñ, dismegañsiñ, mont reut da, mont a-daol da.

Brüskierung b. (-, -en) : ruster g., rustoni b., dismegañs b., feuk g., feukadenn b., anoaz g.

Brüssel n. : Brusel b.

Brüsseler g. (-s, -) : Bruselad g.

Brust b. (-, Brüste) : 1. [korf.] bruched g./b., brusk g., arc'h ar galon b., kest ar brusk g., brennid g./b., peultrin g., jave g., kerc'henn g., stomog g., bronnoù lies., bruch g., askre b., kalon b., poull ar galon g., poull-kalon g., [dre fent.] megin b. ; *Frauenbrust*, brusk-bronn g., bronnoù lies., divronn lies., brennid g./b., askre b., jave g., peultrin g., P. kaolennoù lies., kaol str. ; *starke Brust*, bruched reut (ledan, kreñv) g./b., jave ledan g., pikol jave g. ; *flache Brust*, divronn bihan lies., brennid plat g./b., brennid treut g./b. ; *pralle Brüste*, divronn kuilh, ur pikol jave g., moñsoù bronnoù lies., bronnoù fonnus lies. ; *straffe Brust*, bruched sonn g./b. ; *nach der Laktation geht die Größe der weiblichen Brust zurück*, dre ma ya al laezh da hesk e kurz divronn ar maouezed ; *schwache Brust*, bruched disterik (klañvidik) g./b. ; *seine Brust entblößen*, dispakañ e vruched, dizoleiñ e vruched ; *mit entblößter Brust*, dispak war e vruched, digor e vruched ; *ein Pferd mit breiter Brust*, ur marc'h digor e vruched g., ur marc'h bruchedek g., ur marc'h bruchedet mat g., ur marc'h bruchedet ledan g., ur marc'h bruskek g., ur marc'h araoget mat g. ; *eine Brust voll*, ur javead g., ur bruchedad g., ur vruchedad b. ; *er hat es auf der Brust*, poan en deus e poull e galon (Gregor), deuet eo an droug en e vruched, gwasket eo poull e galon, stouvet eo e vruched, tapet en deus ur bruchedad ; *er ist schwach auf der Brust*, a) [ster rik] kizidik eo e vruched, techet eo da gaout poan e poull e galon ; b) [dre skeud.] erru eo skañv (treut, moan, ridet, plat, tanav) e yalc'h, berr eo gant an arc'hant, berr eo an arc'hant gantañ, berr eo an arc'hant gantañ etre e zaouarn, just eo an arc'hant gantañ, bas eo an traoù gantañ, hennezh a zo berr war e gezeg, hennezh a zo berr war e spar, berr eo ar c'hrog gantañ, hennezh a zo berr en e skeuliad, staget berr eo, skort eo an arc'hant gantañ, emañ Fañch ar Berr gantañ, pep tra a zo bihan gantañ, hennezh a zo enkrezet gant an arc'hant ; *die Brust herausstrecken*, c'hwezañ e skevent (e stomog, e vruched), reutaat e vruched, bantañ e stomog, bantañ he bronnoù ; *jemanden an seine Brust ziehen (drücken)*, stardañ u.b. war poull e galon, stardañ u.b. ouzh e askre, stardañ u.b. ouzh e vruched ; *Brust an Brust stehen*, bezañ peg-ha-peg, bezañ stok-ha-stok, bezañ chouket ; *Brust an Brust kämpfen*, brennidañ, brucheta ; [dre skeud.] *besternte Brust*, bruched medalennoù forzh pegement outañ g., bruched un treuziad medalinier a-istribilh outañ g., bruched medalennet-holl g.

2. [tr-] *sich in die Brust werfen, die Brust verwölben*, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant

e ouiziegezh, fougéal, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, debriñ mel, c'hoari e baotr, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober e c'hrois, ober brasoni, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (otus) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, ober teil, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, poufal gevier, bompadiñ, ober re vras gaoliad, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougéou, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, sevel e bigos, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, ober e gañfard, ober e baotr, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompillh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a fougé hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gahal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor) ; *sich (t-rt) an die Brust schlagen*, lopañ war e vruched, skeiñ e vruched, skeiñ war poull e galon, skeiñ gant e zorn war e beultrih, stekiñ war poull e galon gant keuz (Gregor), ober « mea culpa », embann e bec'hed ; *aus voller Brust lachen*, c'hoarzhin daou leizh e veg, c'hoarzhin gwalc'h e galon (evel roñseed, a-greiz kalon, a-bouez-penn, leizh e zent, a-strak, leizh e gof, leizh e gorf, a-greiz kalon, leizh e zent, a nerzh ene, leizh e c'henoù, leizh e veg, leizh e jave, leizh e gorzenn, leizh e vouezh, a-leizh genoù), dic'hargadennañ, ober pezhioù c'hoarzhadennoù, bezañ c'hoarzh gant an-unan, taraniñ o c'hoarzhin, kristilhañ ; *gestern noch auf stolzen Rossen, heute durch die Brust geschossen*, hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñver kaer, un den beuzet ..., un tenner mat, un den lazhet ; [dre skeud.] P. *er macht es von hinten durch die Brust und durch das Auge*, klask a ra tro da ziverrañ, ober a ra ul luz evit kas e daol da benn, un doare luziet en deus da vont dezhi ; P. *einen zur Brust nehmen*, pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn.

3. [dre astenn.] *einem Kind die Brust geben*, reiñ chutig d'ur bugel, reiñ da zenañ d'ur babig, magañ ur bugel bihan, reiñ bronn d'ur vagadenn, reiñ ur banne bronn d'ur

vagadenn, reiñ bronn d'ur bugel, reiñ he c'halon d'ur bugel, laezhañ (laeshaat) ur bugel, lakaat ur bugel war ar vronn, bronnañ ur bugel (Gregor) ; *ein Kind von der Brust entwöhnen*, dizonañ ur bugel, troc'hañ bronn d'ur bugel, troc'hañ bronnig d'ur bugel.

4. [dre astenn.] *Hemdenbrust*, brennid ar roched g/b., brennidenn b.

5. [kegin., kig] spilhenn yar b. ; *Bruststück*, tamm kig bruched g., tamm peultrin g.

6. [sport] neuadenn a-vriad b., angellat g.

Brustbein n. (-s,-e) : [korf.] klerenn b., sternom g., P. plankenn-brusk g.

Brustbekleidung b. (-,-en : brennid g/b., bruched g/b., askre b., krubuilh b., brusk g., god g., groñj b.

Brustbeutel g. (-s,-) : krubuilh b., krubuilh b., brennid g/b., bruched g/b., askre b., godellig surentez b., sac'hig surentez g. [*hag a vez lakaet en e gerc'henn*] ; *Inhalt eines Brustbeutels*, krubuilhad b.

Brustbild n. (-s,-er) : hanter skeudenn b., hanterzelwenn b., korf-bras g.

Brustbinde b. (-,-n) : brennidenn b., lietenn-vruched b.

Brustbund g. (-s,-bünde) : skoulm-kador g.

Brüstchen n. (-s,-) : 1. bronnoùigoù lies. ; 2. [dre astenn.] krezig g., rokedenn b., drogedenn b.

Brustbohrer g. (-s,-) : [tekn.] talar-tro g., brekim b., librikin g.

Brustdrüse b. (-,-n) : [korf.] gwagrenn ar vronn b.

Brustdrüsenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] arwez al laezh g., tanienn beg ar vronn b., tanienn penn ar vronn b.

brüsten V.em. **sich brüsten** (hat sich (t-rt) gebrüstet) : *sich mit etwas brüsten*, bezañ c'hwezet d'an-unan gant udb, fougéal gant udb, debriñ mel gant udb, bezañ stad en an-unan gant udb, ober digoroù kaer gant udb., mont e gloar gant udb, lorc'hañ gant udb, en em lorc'hañ gant udb, en em lorc'hañ diouzh udb, lorc'henniñ gant udb, kemer lorc'h gant udb., en em vrabañsal eus udb, en em vugadiñ diwar-benn udb, bragal gant udb, dougen randon gant udb, poufal diwar-benn udb ; *sie brüsten sich damit, diesen berühmten Mann zu kennen*, kavout a reont ur pezh lavaret ez anavezont an den brudet-se ; *sich wie ein Pfau brüsten*, rodal evel ur paun, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, bezañ lorc'h en an-unan evel en ur c'hog war ur bern teil, torodelliñ, bragal evel ur big, dougen roufl, en em rollañ, lorc'henniñ, bompadiñ, ober re vras gaoliad, ober pompad, bezañ fier-ruz, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, en em dalvezout, en em zougen, bezañ leun a fougé hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gahal, en em gavout, sachañ dour d'e foenneg, ourgouilhñ, poufal, poufal gevier.

Brustfell n. (-s,-e) : [korf.] krezenn a-speur b., pleurenn b., pleur g., krezenn b., lienenn ar skevent b., rouedenn ar skevent b.

Brustfell- pleurel, ... ar bleurenn, ... ar pleur, lienenn ar skevent, ... ar grezenn.

Brustfellentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] krezennfo g., fleureuji b., pleurizienn b., puruzi b., pleurit g., P. fleureuji b.

Brustflosse b. (-,-n) : [loen.] angell vrenk b., askell vrenk b.

Brustgegend b. (-) : [korf.] rannbarzh ar brennid b., tachenn-gorf ar vruched b., bruched g./b., brusk g., peultrin g.

Brusthaare lies. : kreññ g., blev peultrin str., krin g., reun ar vruched str.

Brustharnisch g. (-es,-e) : petral g.

Brusthöhe b. (-) : 1. *in Brusthöhe*, a-live gant ar bruched, a-rez gant ar bruched., da live ar bruched ; 2. [lu] uhelder bardell g., uhelder aspled g.

Brusthöhle b. (-) : [korf.] kavenn ar brusk b., arc'h ar galon b., kest ar brusk b., P. stomog g.

-brüstig ag. : bruchedet ..., araoget ... ; *breitbüstig*, bruchedet ledan.

Brustkasten g. (-s,-kästen) : / **Brustkorb** g. (-s,-körbe) : [korf.] kavenn ar brusk b., bruched g./b., brusk g., arc'h ar galon b., kest ar brusk b., poull-kalon g., poull ar galon g., P. stomog g.

brustkrank ag. : [mezeg.] torzhellek, peultriner.

Brustkrause b. (-,-n) : [dilhad.] krepez g.

Brustkrebs g. (-es,-e) : [mezeg.] kankr ar vronn g., krign-bev ar vronn g.

Brustlage b. (-) : 1. [doare neuial] *in Brustlage schwimmen*, en em angellat, neuial a-vriad ; 2. [kezeg] *sav-buoc'h* g. ; *sich in Brustlage hinlegen*, ober ur sav-buoc'h.

Brustlatz g. (-es,-lätze) : baozer g., brennidenn b., butunalenn b., pateled b., tapeledenn b.

Brustleier b. (-,-n) : [tekn.] talar-tro g., brekim b., librikin g.

Brustmuskel g. (-s,-en) : [korf.] kigenenn-vruched b., kigenenn vrennid b.

Brustpanzer g. (-s,-) : petral g., brusk-houarn g.

Brustriemen g. (-s,-) : [kezeg] brikolenn b., brikol g., petral g.

Brustschild g. (-s,-e) : skoed g.

Brustschleier g. (-s,-) : gwimpl g.

Brustschwimmen n. (-s) : [sport] neuialenn a-vriad b., angellat g.

Brustschwimmer g. (-s,-) : [sport] neuier a-vriad b., angeller g.

Brustspezialist g. (-en,-en) : [mezeg.] bronnour g.

Bruststimme b. (-,-n) : [sonerezh] mouezh peultrin b.

Bruststück n. (-s,-e) : [kegin.] tamm kig bruched g., tamm peultrin g.

Brusttasche b. (-,-n) : 1. godell diabarzh b. ; 2. [dilhad merc'hed gwechall] krubuilh b., brennid g./b., bruched g./b., askre b.

Brusttee g. (-s,-s) : [mezeg.] tizan evit ar bruched g.

Brustton g. (-s,-töne) : 1. [sonerezh] notenn beultrin b. ; 2. son eztaolet gant ur vouezh peultrin g. ; 3. [dre skeud.] *mit dem Brustton der Überzeugung*, [komz] war an notenn vras / war an notenn uhelañ (Gregor), gant kredenn start.

Brusttuch g. (-es,-tücher) : kemz b.

Brustumfang g. (-s,-umfänge) : ment an dro vruched b.

Brüstung b. (-,-en) : bardell b., aspled g., garidoù lies., gwardoù lies., kañsell b., harzell b.

Brustwarze b. (-,-n) : penn-bronn g., beg-bronn g., beg ar vronn g., penn ar vronn g.

Brustwehr b. (-,-en) : [lu] moger-harp b.

Brustweite b. (-,-n) : ment an dro vruched b.

Brustwickel b. (-,-n) : brennid ar roched g./b., brennidenn b.

Brustwinkel g. (-s,-) : [tekn.] korn lemañ g.

Brustwirbel g. (-s,-) : [korf.] mellenn ar brusk b. [*liester* melloù ar brusk].

Brustzentrum n. (-s,-zentren) : [mezeg.] kreizenn vronnouriezh b.

Brut b. (-,-en) : 1. goriñ g. ; *die Henne ist in der Brut*, emañ ar yar e gor, emañ ar yar o (war) c'horin ; 2. neizhiad g., torad g., toradenn b., yarad b., gorad g., klodad g., klodadenn b., nodad g. ; *eine Brut Entchen*, ur yarad houi di bihan b., ur c'horadenn houi di bihan b. ; *Schlangenbrut*, gorad naered g. ; 3. [gwenan] krouañ b., gorad g. ; 4. [pesked] munus str., lambaj g. ; 5. [dre skeud.] *üble Brut*, noueafñ b., ravalidi lies., lastez tud lies., breinaj g., gorad naered-gwiber g., orin g., gisti lies., torfedourien en o had lies., lignez b., tud didalvez lies.

Brutach n. (-s) : [louza.] taolaj str.

brutal ag. : feuls, taer, garv, rust, gouez, dizamant, blech, treitour, boufon, brusk, yud, gwidal, kruel ; *brutaler Kerl*, mastin g., aneval g., gwidal g., feulzer g., tarv-ki g. ; *brutales Vorgehen*, garventez b., rustoni b., gouezoni b., ruster g., feulster g., taerded b., taerijenn b., diframm g.

brutalisieren V.k.e. (hat brutalisiert) : gwallgas, gwallaozñ, rustoniañ, boufoniañ, blechat, bezañ kriz gant, ober lous da, ober vil da, bezañ boufon ouzh, bezañ treitour ouzh, treitouriñ, bezañ feuls ouzh, skeiñ kruel gant, mont reut da, mont a-daol da.

Brutalisierung b. (-) : gwallaoz g., gwallgas g., gwallgaserezh g.

Brutalität b. (-,-en) : garventez b., rustoni b., gouezoni b., dihegarated b., ruster g., feulster g., taerded b., taerijenn b., diframm g., kruelder g., kruelded b.

Brutapparat g. (-s,-e) : gorerezh b.

Brutei n. (-s,-er) : 1. vi lakaet e gor g. ; *Bruteier*, neizhiad g., torad g., yarad b., gorad g., klodad g., klodadenn b. ; 2. azdo g., azdov g., vi hanter c'horet g. (Gregor), vi kofillis g.

Brutelement n. (-s,-e) : [nukl.] elfenn strujus b.

brüten V.gw. (hat gebrütet) : 1. [loen.] goriñ, bezañ e gor, bezañ o c'horin, bezañ war c'horin, goriñ vioù, klochañ, gwiriñ vioù, treiñ vioù e gor ; *Eier brüten lassen*, lakaat vioù e gor, lakaat vioù da c'hor, lakaat vioù da c'horin, lakaat ur yar da dreiñ vioù e gor ; 2. [dre skeud.] *die Sonne brütet*, tomm-grizias (tomm-berv, entanus) eo an heol ; 3. *über eine Sache brüten*, punañ un irienn bennak ; itrikañ udb, steuñviñ udb ; 4. *über eine Frage brüten*, hirsoñjal, bezañ e spered o labourat war udb, prederiañ war udb, prederiata war udb, en em gompren war udb, lakaat meiz da gompren udb, ober luskou a spered evit kompren udb, skrabañ e benn hep kaout debtron, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonou, roulat mennozhioù en e benn, ruilhal-diruilhal udb en e spered, soñjal en e vañch, treiñ un dra war e spered, treiñ udb en e spered, hirbrederiañ war udb., disvalañ udb en e benn, kompren en udb, kompren ouzh udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war

udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb.

V.k.e. (hat gebrütet) : *Rache brüten*, krignat e spered evit kavout an tu d'en em veñjiñ, goriñ kasoni, magañ kasoni, derc'hel drougiezh, derc'hel kasoni.

Brüten n. (-s) : 1. [loen.] goradur g., goriñ ; 2. poellataerezh g., preder g., predererezh g., prederennoù lies., prederiañ g., prederiadur g. ; *sie ist in dumpfes Brüten verfallen*, emañ o vagon he glac'har, emañ o vagon soñjoù du.

brütend ag./Adv. : *es war gestern brütend heiß*, ur bulluc'h a oa en amzer dec'h, lazhet e oa an dud gant an tommder dec'h, gor forn a oa en amzer dec'h, dec'h e oa mac'h an amzer ken e oa faezh an dud, tomm-grizias e oa an amzer dec'h, poazhañ a rae an amzer dec'h.

Brüter g. (-s,-) : [nukl.] *schneller Brüter*, dreistazganer g.

Bruthenne b. (-,-n) : sklokerezh b., klocherezh b., gorerezh b., yar-c'hor b. ; *eine Bruthenne setzen*, lakaat vioù e gor.

Bruthitze b. (-,-n) : gwrez c'horiñ b.

brütig ag. : 1. *brütiges Ei*, azdo g., vi hanter c'horet g. (Gregor), vi kofilis g. ; 2. [dre skeud.] *brütige Luft*, amzer bounner g., amzer vouk b., amzer varv b., tommder pounner g., tommder mougus g., broutac'h g.

Brutkasten g. (-s,-kästen) : 1. gorerezh b. ; 2. [dre skeud.] krazunell b., stoufaiñ b. ; *heute ist eine Hitze wie in einem Brutkasten*, poazhañ a ra an amzer hiziv, ur bulluc'h a zo en amzer hiziv, lazhet e vez an dud gant an tommder hiziv, gor forn a zo en amzer hiziv, hiziv 'vat ez eo digor war ar forn, krazañ a ra hiziv ; 3. [mezeg.] gorwele g., klouarell b.

Brutkolonie b. (-,-n) : kludad laboused b. ; *Brutkolonie von Saatkrähen*, braneg b.

Brutnest n. (-s,-er) : neizh g., gorerezh b., paner yer b., gorlec'h g.

Brutplatz g. (-es,-plätze) : paner yer b., gorerezh b., gorlec'h g.

Brutreaktor g. (-s,-en) : [fizik] dreistazganer g.

Brutschrank g. (-s,-schränke) : gorerezh b.

Brutstätte b. (-,-n) : 1. neizh g., gorerezh b., paner yer b., gorlec'h g. ; 2. [dre skeud.] kreiz g., kreizlec'h g., poent orin g., magerezh b. ; *eine Brutstätte des Verbrechens*, ur metoù lañsus evit an had torfedourien g., ur vagerezh torfedourien b.

Brutstoff g. (-s,-e) : [nukl.] danvez strujus g.

brutto Adv. : kriz, gros ; [kenw] *brutto für netto*, ar pouez seblantus evit ar pouez gwirion, ar pouez kriz evit ar pouez rik.

Bruttoeinkommen n. (-s) : korvoder gros g., korvoder kriz g.

Bruttogehalt n. (-s,-gehälter) : gopr kriz g., gopr gros g.

Bruttogewicht n. (-s,-e) : pouez kriz g., pouez gros g.

Bruttogewinn g. (-s,-e) : buzad kriz g., buzad gros g.

Bruttoinlandsprodukt n. (-s,-e) : produadur diabarzh gros g., PDG g., produadur diabarzh kriz g., PDK g., kenderc'h diabarzh kriz g., KDK g.

Bruttoinlandsverbrauch g. (-s) : bevezerezh diabarzh gros g., bevezerezh diabarzh kriz g.

Bruttolohn g. (-s,-löhne) : gopr kriz g., gopr gros g.

Bruttonationaleinkommen n. (-s) : produadur broadel gros g., PBG g., produadur broadel kriz g., PBK g., kenderc'h broadel kriz g., KBK g.

Bruttopreis g. (-es,-e) : priz bras g., priz kreñv g.

Bruttoraumgehalt g. (-s,-e) / **Bruttoregistertonne** b. (-,-n) : [merdead.] fard-jaoj g., tonellad b., fard kriz g., fard gros g.

Bruttosozialprodukt n. (-s,-e) : produadur broadel gros g., produadur broadel kriz g., kenderc'h broadel kriz g.

Brutto-Wachstumsrate b. (-,-n) : feur kreskiñ kriz g., feur kreskiñ gros g.

Bruttozinssatz g. (-s,-sätze) : feurjedad gros g., feurjedad kriz g.

Brutwabe b. (-,-n) : [loen.] gorad g. [terenn-wenan enni vioù, larved pe nimfenned b.].

Brutwärme b. (-,-n) : gwrez c'horiñ b.

Brutzeit b. (-,-en) : gorerezh g., reuziad goriñ g., gorvezh g.

brutzeln V.gw. (hat gebrutzelt) : [kegin.] fritañ, krazañ, rouzañ, rousaat, kanañ ; *das Steak brutzelt in der Pfanne*, kanañ a ra ar stek war ar billig.

V.k.e. (hat gebrutzelt) : [kegin.] fritañ, krazañ, rouzañ, rousaat ; *kurzes Brutzeln*, tommad g., taol rost g.

Brutzone b. (-,-n) : [nukl.] gwiskad strujus g.

Brutzwiebel b. (-,-n) : [louza.] ivin g., tolzenn b., ognon fleur str., oeñs g., torchad-ognon g.

Bruyèreholz n. (-es) : [louza.] brug g.

Btx [berradur evit **Bildschirmtext**] minitel® g.

Btx-Terminal n. (-s,-s) : minitel® g.

bst ! estl. : hep !

Bub g. (-en,-en) : P. paotr g., paotrig g., hadenn b.

Bübchen n. (-s,-) : kampinod g., kañfardig g., konikl g., mous g., marmouz g., avrelod g., hadenn b., bugelig g.

Bube g. (-n,-n) : 1. paotrig g., hadenn b., kampinod g., kañfardig g., konikl g., mous g., marmouz g., avrelod g., genegell g., goujard g., kantolor g., gouspin g., denig g. ; 2. lampon g., lankon g., skilbaotr g. ; 3. labous kleiz g., labous toc'hor g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., hailhon g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., gwallibil g., poñsin g., pezh-fall g., akariod g., renavi g. ; 4. [kartoù] lakez g. [*liester* lakezed / lakizien] ; *Herzbube*, lakez keur g.

bubenhaft ag. : 1. ... paotrig, ... kampinod, ... kañfardig, ... mous, ... marmouz ; 2. ... labous kleiz, ... labous toc'hor, ... lampon, ... lankon, ... gwallibil, ... pezh-fall g., ... akariod g. . *bubenhafte Gesinnung*, spered a lampon (a labous kleiz, a labous toc'hor, a wall ibil, a akariod) g.

Bubenstreich g. (-es,-e) : / **Bubenstück** n. (-es,-e) : tro-gamm b., taol-bourd g., noualantez b. ; *Bubenstreiche*, *Bubenstücke*, monandoù lies.

Bubi g. (-s,-s) : P. paotrig g., hadenn b., bugelig g., moumounig g.

Bubikopf g. (-s,-köpfe) : blev ur plac'h troc'het berr evel re ur paotr str., aozadur-blev e-giz ur paotr g., doare ar blev e-giz ur paotr g.

Bübin b. (-,-nen) : 1. paotrezig b., kampinod b., kañfardezig b. ; 2. [dre heñvel.] lamponez b., akariodez b., lakepodez b., hailhonez b., pezh-fall a blac'h b.

bübisch ag. : 1. lampon, lankon ; 2. [dre astenn.] trubard, ganas, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, drouk.

Buch n. (-s, Bücher) : 1. levr g. ; *gebundenes Buch*, levr keinet / levr koublet (Gregor) ; *antiquarisches Buch*, levr diwar ar berchenn uhelañ, levr kozh g. ; *neu bearbeitetes Buch*, levr adwelet g. ; *erweitertes Buch*, levr kresket g. ; *juristisches Buch*, levr Gwir g. ; *medizinisches Buch*, levr mezegiezh g. ; *handgeschriebenes Buch*, levr dornskrivet g. ; *gedrucktes Buch*, levr moulet g. ; *Bücher drucken*, moulañ levrioù, gwaskerellañ levrioù, lakaat levrioù er moull, lakaat levrioù er wask ; *Bücher veröffentlichen*, embann levrioù, lakaat levrioù er gouloù ; *die ersten Seiten des Buches*, ar pajennoù kentañ eus al levr lies. ; *alte Bücher sammeln*, levraoua, dastum levrioù kozh ; *ein Buch lesen*, lenn ul levr ; *ein Buch schreiben*, skrivañ ul levr ; [relij] *das Buch der Bücher*, ar skritur sakr, ar skritur santel g. ; *die fünf Bücher Moses*, ar Pentateuc'h g., pemp kentañ levr ar Skritur Sakr / levrioù ar profed Moizez (Gregor) lies. ; *ein frommes Buch*, ul levr deol g. ; *Inhalt eines Buches*, levriad g. ; *etwas aus einem Buch lernen*, deskiñ udb diwar ul levr, deskiñ udb en ul levr, deskiñ udb diwar lenn ; *diese Märchen wurden als Buch veröffentlicht*, moulet e voe ar marvailhoù-se e stumm ul levr.

2. [dre skeud.] *ein Buch verschlingen*, lenn ul levr a youl vras / lenn ul levr a youl greñv / lenn ul levr gant prez bras (Gregor), na zistagañ penn diouzh ul levr ; *aus einem Buch lesen*, lenn en ul levr ; *über Büchern hocken*, bezañ a-zevri-kaer gant e levrioù, bezañ gwir wellañ o studiañ, studiañ a-zevri-kaer, studiañ a-zevri-kaer, studiañ parfet, bezañ sanket en e levrioù ; *über den Büchern sitzen*, bezañ gant e levrioù ; *es ließe sich darüber ein Buch schreiben*, peadra 'zo da skrivañ ul levr diwar-benn an dra-se, danvez a-walc'h a zo gant an dra-se evit skrivañ ul levr ; *das ist mir ein Buch mit sieben Siegeln*, gregach eo evidon-me / hebraeg pur eo evidon-me (Gregor), ne gomprenan seurt ebet en dra-se, n'em eus intent ebet e kement-mañ, ne gomprenan takenn en dra-se, ne gomprenan ket ur boullfrenn en dra-se.

3. [dre astenn.] [kenw.] *Buch Papier*, menad paper g. (Gregor).

4. *Buch führen*, delc'her kontoù, delc'her ar c'hontoù, derc'hel ar jederezh ; *er steht bei mir im Buche*, dleout a ra arc'hant din, em dle emañ, dle eo din ; *die Bücher abschließen*, klozañ ar c'hontoù ; *das Grundstück steht mit fünfzig tausend Euro zu Buch*, hanter-kant mil euro a zo bet lakaet er ventel evit an dachenn-douar-se.

Buchabschluss g. (-es,-abschlüsse) : klozadur ar c'hontoù g., stad kont b. ; *auf Grund eines Buchabschlusses*, da-heul klozadur ar c'hontoù.

Buchausstellung b. (-,-en) : diskouezadeg levrioù b.

Buchbesitzerzeichen n. (-s,-) : merk-perc'henn g.

Buchbesprechung b. (-,-en) : burutelladenn b., skridvarnerezh g.

Buchbinder g. (-s,-) : keiner g., koubler-levrioù g.

Buchbinderei b. (-,-en) : 1. keinerzh b., labourva-keinañ g. ; 2. keinañ g., keinerzh g., keinadur g.

Buchblock g. (-s,-blöcke) : korf al levr g.

Buchdecke b. (-,-n) / **Buchdeckel** g. (-s,-) : golo levr g., goloenn levr b., keinadur g.

Buchdruck g. (-s,-e) : 1. moullerezh g., lizherennañ g., lizherennerezh g. ; 2. [dre astenn.] moulladur g.

Buchdrucker g. (-s,-) : mouller g., lizherenner g.

Buchdruckerei b. (-,-en) : 1. ti-moullañ g., ti-moullerezh g., moullerezh b., stal-voullañ b., lizherennerezh b., labourva-lizherennañ g. ; 2. moullerezh g., lizherennañ g., lizherennerezh g.

Buchdruckerkunst b. (-) : moullerezh g., lizherennañ g., lizherennerezh g.

Buchdruckerschwärze b. (-,-n) : liv moulañ g.

Buche b. (-,-n) : [louza.] faouenn b. [*liester* faouenned, faou], faou str., gwez-faou str. ; *mit Buchen bestandene Hügel*, tosennoù gwarniset a faou lies.

Buchecker b. (-,-n) / **Bucheichel** b. (-,-n) : [louza.] finij str., fion str., kiviz str., fiez-faou str., kraoñ-faou str., kraoñ-pichon str.

Bucheinband g. (-s,-bände) : keinadur g., koubladur g.

Buchelchen n. (-s,-) : levrig g.

buchen V.k.e. (hat gebucht) : 1. marilhañ, kaierañ, merkañ, enskrivañ ; *ins Haben buchen*, lakaat war roll ar c'haoudoù, kredekaat ; 2. amberzañ, ragurzhañ, prenañ, mirout, delc'her ; *einen Platz auf einem Schiff buchen*, lakaat e anv evit kaout ur plas war ur vag, amberzañ ur plas war ur vag, ragurzhañ ur plas war ur vag, mirout ur plas war ur vag, delc'her ur plas war ur vag ; *ein Zimmer buchen*, amberzañ ur gambr, mirout ur gambr ; 3. *Erfolge buchen*, ober berzh, kaout berzh-mat ; 4. [sport] dastum, gounit, daspugn, merkañ ; *Punkte buchen*, dastum (gounit, daspugn) poentoù ; 5. [dre skeud.] *das wäre als ein Erfolg zu buchen*, tu 'vefe lavaret ez eo aet an taol da vat.

buchen ag. : ... faou, ... koad faou.

Buchenhain g. (-s,-e) : faoued g., faoueg b., faouenneg b.

Buchenholz n. (-es) : koad faou g., faou g.

Buchenholzteeerflüssigkeit b. (-,-en) : [kimiezh] kreozot g., eoul ter-faou g., eoul faou-ter g., eoul-faou g.

buchenreich ag. : faouek.

Bücherabschluss g. (-es,-abschlüsse) : klozadur ar c'hontoù g., stad kont b.

Bücherbord n. (-s,-e) / **Bücherbrett** n. (-s,-er) : stal b., astell b., estajerenn b., stalenn levrioù b., stalennad levrioù b., plankenn g.

Bücherbus g. (-ses,-se) : karr-levraoueg g.

Bücherei b. (-,-en) : levraoueg b., levr di g., lenndi g., lennva g.

Büchereiverwalter g. (-s,-) : lenndiour g., levraoueger g., biblian g., mirour ul levraoueg g.

Bücherfreund g. (-s,-e) : levraouaer g., levrgarour g.

Büchergestell n. (-s,-e) : stal b., astell b., estajerenn b., stalenn levrioù b., stalennad levrioù b., plankenn g.

Bücherkunde b. (-) : levroniezh b.

Bücherliebhaber g. (-s,-) : levraouaer g., levrgarour g.

Büchermarkt g. (-s,-märkte) : nevid al levrioù g., marc'had al levrioù g.

Büchernarr g. (-en,-en) : levrgarour g., levraouaer g.

Bücherregal n. (-s,-e) : stal b., astell b., estajerenn b., stalenn levrioù b., stalennad levrioù b.

Bücherrevision b. (-,-en) : kontroll ar c'hontoù g., ensellerezh ar c'hontoù g., enselladenn ar c'hontoù b., gwiriadur ar c'hontoù g.

Bücherrevisor g. (-s,-en) : enseller ar c'hontoù g., kontroller ar c'hontoù g., kontour-prizachour g., kevarouezour jederezh g., jeder kevarouezour g.

Büchersammlung b. (-, -en) : dastumadeg levrioù b., levraoueg b.
Bücherschaft g. (-es, -schäfte) : [Bro-Suis] stal b., astell b., estajerenn b., stalenn b.
Bücherschrank g. (-s, -schränke) : armel-levrioù b.
Büchersendung b. (-, -en) : kasadenn levrioù b., pakad levrioù g.
Büchersprache b. (-) : yezh skrivet b., yezh lennegel b.
Bücherständer g. (-s, -) : palier levrioù g.
Bücherstube b. (-, -n) : saloñs-lenn g., sal-lenn b.
Büchertrödler g. (-s, -) : marc'hadour levrioù kozh g.
Bücherverzeichnis n. (-ses, -se) : roll levrioù g., levrroll g., levrleannadur g.
Bücherwand b. (-s, -wände) : levraoueg voger b.
Bücherwart g. (-s, -e) : lenndiour g., levraoueger g., biblian g.
Büchewurm g. (-s, -würmer) : 1. [loen] preñv krigner levrioù g. ; 2. [dre skeud.] den sot-nay gant al levrioù g., paotr al levrioù g., levrgarour g., bleizig levrioù g.
Bücherwut b. (-) : levrgarouriezh b., kounnar lenn b., araj lenn g., egar lenn g.
Bücherzeichen n. (-s, -) : merk-perc'henn g.
Bücherzettel g. (-s, -) : 1. paperenn evit ampreññ ul levr b. ; 2. paperenn evit urzhiañ ul levr b.
Buchfink g. (-en, -en) : [loen.] pint g., pintig g., pinter g., pinterig g., kaouarc'haer g., tint g., tinter g.
Buchform b. (-) : *in Buchform*, e stumm ul levrenn, e stumm ul levr.
Buchforderung b. (-, -en) : dle da enkefiañ g., kredouriezh b.
Buchführung b. (-, -en) : kontouriezh b., konterezh g., jederezh g. ; *einfache Buchführung*, jederezh unpenn g., jederezh unstaer g., jederezh eeun g. ; *doppelte Buchführung*, jederezh daoubenn g., jederezh daoustaer g., jederezh diazaou g. ; *die Buchführung bestätigen*, aprouiñ ar c'hontoù, testeniañ ar c'hontoù ; *die Buchführung halten*, derc'hel ar jederezh, P. derc'hel ar c'hontoù ; *genaue Buchführung*, kontouriezh rik b.
Buchgeld n. (-s, -er) : moneiz kontañ g., moneiz skritur g.
Buchgelehrsamkeit b. (-) : helennegezh b., gouiziegezh b.
Buchgemeinschaft b. (-, -en) : kleub levrgarourien g., kelc'h levrgarourien g.
Buchhalter g. (-s, -) : kontour g., kontauer g., jeder g.
buchhalterisch ... kontouriezh, ... kontour, jederezhel.
Buchhaltung b. (-, -en) : kontouriezh b., konterezh g., jederezh g. ; *die Buchhaltung führen*, derc'hel ar jederezh, P. derc'hel ar c'hontoù.
Buchhandel g. (-s) : 1. nevid al levrioù g., kenwerzh al levrioù g./b., levrierezh g. ; *im Buchhandel sein*, bezañ e gwerzh ; 2. levrierien hag embannerien lies.
Buchhändler g. (-s, -) : levrier g., marc'hadour levrioù g., levrdiour g.
buchhändlerisch ... stal-levrioù, ... levrdi, evel levrier.
Buchhandlung b. (-, -en) : stal-levrioù b., levrdi g., levrstal b.
Buchhülle b. (-, -n) : jakedenn b.
Buchhypothek b. (-, -en) : arouestl enskrivet e marilh an dleoù g., arouestl hep kesouen-dle g.
Buchladen g. (-s, -läden) : stal-levrioù b., levrdi g., levrstal b.

Büchlein n. (-s, -) : levrig g.
Buchmacher g. (-s, -) : [sport] bookmaker g., kourater klaoustreoù g.
Buchmalerei b. (-, -en) : 1. [arz] enliverezh g., enlivouriezh b. ; 2. [disoc'h] enlivadur g.
Buchmarkt g. (-s) : nevid al levrioù g., kenwerzh al levrioù g./b., levrierezh g.
buchmäßig ag. : ... kontouriezh, ... kontour, jederezhel ; *buchmäßige Berechnung*, feurjedadur g. ; *buchmäßige Forderung*, dle da enkefiañ g., kredouriezh b.
Buchmesse b. (-, -n) : saloñs al levrioù g., foar al levrioù b.
Buchprüfer g. (-s, -) : enseller ar c'hontoù g., kontroller ar c'hontoù g., kontour-prizachour g., kevarouezour jederezh g., jeder kevarouezour g.
Buchprüfung b. (-, -en) : gwirierezh ar c'hontoù g., kontroll ar c'hontoù g., ensellerezh ar c'hontoù g., enselladenn ar c'hontoù b. ; *Buch- und Betriebsprüfung*, ensellerezh (enselladenn b.) ar c'hontoù hag an embregerezh g.
Buchrücken g. (-s, -) : kein al levr g.
Buchs g. (-es, -e) / **Buchsbaum** g. (-s, -bäume) : [louza.] beuz str., bod beuz g., gwez-beuz str., beuzenn b. [*liester* beuzenned, beuz].
Buchsbaumbüschel n. (-s, -) / **Buchsbaumzweig** g. (-s, -e) : bodig beuz g., bod beuz g., beuzenn b. [*liester* beuzennoù] ; *mit einem Buchsbaumzweig Weihwasser sprengen*, beuzañ.
Büchsen n. (-s, -) : boestig b., klozenn b., klaouier g.
Buchschuld b. (-, -en) : dle da enkefiañ g., kredouriezh b.
Buchse b. (-, -n) : [tekn.] tap g., kiez b.
Büchse b. (-, -n) : 1. boest b., klozenn b. ; *in eine Büchse stecken*, enboestañ ; *in Büchsen füllen*, enboestañ ; *Blechbüchse*, boest houarn gwenn b. ; *Konservenbüchse*, boest-mir b., boestad-mir b. ; *eine Büchse Farbe*, ur podad liv g., ur voestad liv b. ; 2. keff g., pod-espern g., bionenn b. ; 3. karabinenn b., fuzuilhenn b., mouskedig g., grondin b., skloped g.
Buchseite b. (-, -n) : pajenn b. ; *die Ecke einer Buchseite umbiegen*, *die Ecke einer Buchseite umknicken*, digorniañ ur bajenn, plegañ korn ur bajenn ; *Buchseite mit einem Eselsohr*, pajenn digorniet b.
Büchsenfleisch n. (-es) : kig-mir g.
Büchsenfrucht b. (-, -früchte) : [louza.] frouezh bolc'h str., frouezh e bolc'hennoù str.
Büchsenfrüchte lies. : frouezh-mir str.
Büchsen Gemüse n. (-s) : legumaj-mir lies.
Büchsenlauf g. (-s, -läufe) : [tekn.] kanol karabinenn g.
Büchsenmacher g. (-s, -) : harnezer g., harnezour g., armdiour g.
Büchsenmilch b. (-) : laezh boest-mir g., laezh koazhet g.
Büchsenöffner g. (-s, -) : digorer-boestoù g.
Buchshain g. (-s, -e) : beuzenneg b., beuzeg b., beuzid b., beuzenn b. [*liester* beuzennoù].
Buchsholz n. (-es) : prenn beuz g., beuz g. ; *Buchsholz hat eine hohe Dichte und Härte*, prenn beuz a zo dalc'h ennañ ; *Buchsholz suchen*, *Buchsholz sammeln*, beusa.
Buchslöffel g. (-s, -) : loa vezu b.
Buchstabe g. (-ns/-n, -n) : 1. lizherenn b., arouezenn lizherennek b. ; *großer Buchstabe*, lizherenn vras b.,

pennlizherenn b. ; *kleiner Buchstabe*, lizherenn vihan, lizherenn vunut b. ; [moull.] *doppelte zusammengegosene Buchstaben*, arouezenn div lizherenn warni b., arouezenn doubl b. ; *in großen Buchstaben*, gant pennlizherennoù ; *in Buchstaben*, penn-da-benn gant lizherennoù ; *die Summe in Buchstaben schreiben*, skrivañ ar sammad penn-da-benn gant lizherennoù ; *dem Buchstaben nach*, en e ster rik, ent-diarlenn ger-evit-ger, ger-ha-ger, ger-ouzh-ger ; *mein Vater kannte nur ein paar Buchstaben aus dem Alphabet*, va zad ne ouie just ul lizherenn bennak ; *auf Bretonisch wird der Buchstabe K jedes Mal verändert, wenn er nach einem bestimmten oder unbestimmten Artikel steht*, bepred e kemm al lizherenn K e brezhoneg goude ur gemell resis pe amresis ; **2.** [dre skeud.] P. *sich auf seine vier Buchstaben setzen*, teuler e bouez, azezañ, goursezal, choukañ, ober e goazez, mont en e goazez, mont war e goazez, koazezañ, en em lakaat war e azezoù, en em lakaat en e azez, ober un azezig, ober un azez, ober un azezenn, kemer un azezenn, lakaat un azezig, lakaat un azez, mont war e chouk, mont en e chouk, lakaat e revr war e c'henoù, lakaat ar born war e c'henoù.

Buchstabenfolge b. (-, -n) : urzh al lizherenneg g., urzh al lizherennoù g., urzh ar groaz-Doue g.

buchstabengetreu ag. : ger-ouzh-ger, ger-evit-ger, ger-ha-ger, diarlenn.

Buchstabengleichklang g. (-s, -klänge) : [yvezh.] kenganez b.

Buchstabengleichung b. (-, -en) : [mat.] atalad aljebrel g., kevatalenn aljebrel b.

Buchstabenkombination b. (-, -en) : kenstroll lizherennoù g., kenaozad lizherennoù g., kod lizherennoù g., boneg lizherennoù b.

Buchstabenrätsel n. (-s, -) : logogrif g.

Buchstabenrechnung b. (-, -en) : [mat.] jedadur aljebrel g., riñvrezh aljebrel g.

Buchstabenschloss n. (-es, -schlösser) : potailh hag a vez dibrennet gant ur c'hod lizherennoù g./b., potailh hag a vez dibrennet gant ur voneg lizherennoù g./b.

Buchstabenschrift b. (-, -en) : skritur lizherennek g./b.

Buchstabenspiel n. (-es, -e) : anagramm g., tregejad g.

Buchstabenverbund g. (-s, -e) : [moull.] ereadur g.

Buchstabenversetzung b. (-, -en) : [yvezh.] eilpennañ lizherennoù g., eilpennadur lizherennoù g. eilpennadenn lizherennoù b.

buchstabieren V.k.e. (hat buchstabiert) : digej, digejañ, lizherenniñ.

Buchstabieren n. (-s) : digejadur g., digej g.

buchstäblich ag. : **1.** ent-diarlenn ger-evit-ger, ger-ha-ger, ger-ouzh-ger ; *er fasst das buchstäblich auf*, kompren a ra an dra-se en e ster rik ; **2.** [dre skeud.] evit lavaret gwir ; *er wurde buchstäblich in Stücke gerissen*, diskolpet (drailhet) e voe a dammoù bihan prop ha brav ha ne lavaran ket gevier, diframmet e voe pizh ha kempenn ha ne lavaran ket gevier ; *der Waldbrand hinterließ buchstäblich verbrannte Erde*, losket poazh e voe ar goadeg gant an tan-gwall.

Buchstütze b. (-, -n) : starder-levrioù g.

Bucht b. (-, -en) : **1.** pleg-mor g., bae g., krouizadur g., morlenn b. ; *kleine Bucht*, ouf g., morlenn b. ;

ausgedehnte Bucht, bae digor g. ; **2.** kombod g., kel g., speurenn b., loch g. ; **3.** plas parkañ g., lec'h parkañ g.

Buchtel b. (-, -n) : [Bro-Aostria, kegin.] bignez str., bignezenn b.

buchten V.em. **sich buchten** (hat sich (t-rt) gebuchtet) : mont war grommañ, mont d'ober ur pleg-mor.

buchtenreich ag. : [aod] leun a droioù hag a gildroioù, hoskadek.

buchtig ag. : kromm, leun a droioù hag a gildroioù, hoskadek, kamm-digamm, korvigellek, kildroennek.

Buchtitel g. (-s, -) : titl al levr g., talbenn g.

Buchumschlag g. (-s, -umschläge) : jakedenn b.

Buchung b. (-, -en) : **1.** enjederezh g., enjedadur g., enjediñ g., enskrivadur el levrioù g. ; *gleichlautende Buchung*, enskrivadur reizh g., enskrivadur kewir g. ; *irrtümliche Buchung*, enskrivadur fazius g., enskrivadur faziek g. ; *eine Buchung machen, vornehmen*, marilhañ, enskrivañ, kaierañ, skrivañ ur sammad en ur gont ; **2.** [tourist.] amberz g., amberzadenn b., amberzadur g., miradenn b., prenadenn b., ragurzhiad g.

Buchungsbeleg g. (-s, -e) : teul kontouriezh g., teul enjederezh g.

Buchungscomputer g. (-s, -) : urzhiataer amberzañ g.

Buchungsmaschine b. (-, -n) : mekanik kontouriezh g.

Buchungsnummer b. (-, -n) : **1.** adverk g., azverk g. ; **2.** niverenn an amberzadenn b., niverenn ar viradenn b., niverenn ar brenadenn b.

Buchungsposten g. (-s, -) : enskrivadur el levrioù g.

Buchungsunterlage b. (-, -n) : teul kontouriezh g., teul enjederezh g.

Buchverleih g. (-s, -e) : levraoueg prestañ b.

Buchweizen g. (-s, -) : gwinizh-du str., ed-du str. ; *Buchweizen zu Garben binden*, bodellañ ed-du ; *der echte Buchweizen als Getreideart*, an ed-du g., ar gwinizh-du g. ; *Krapfen aus Buchweizen*, logod str.

Buchweizenanbau g. (-s) : gounidegezh ed-du b. ; *für den Buchweizenanbau geeigneter Boden*, douar brezhonek g.

Buchweizenbrei g. (-s, -e) : yod gwinizh-du g.

Buchweizencrêpe b. (-, -s) : [kegin.] krampouezh gwinizh-du str., krampouezh ed-du str., tartz str.

Buchweizenbündel n. (-s, -e) : pichenn b.

Buchweizenernte b. (-, -n) : eost-du g., eost ar gwinizh-du g.

Buchweizengarbe b. (-, -n) : bodell b., paotr g. [*liester* paotroù].

Buchweizenhonig g. (-s) : mel gwinizh-du g.

Buchweizenmehl n. (-s) : bleud ed-du g., ed-du g. ; *einen Teig aus halb Buchweizen- und halb Weizenmehl anfertigen*, ober toaz gant bleud ed-du ha gwinizh daouhanter ; *feinstes Buchweizenmehl*, flour gwinizh-du g., ar flour eus an ed-du g., flourenn ar bleud gwinizh-du b.

Buchweizenstroh n. (-s) : kalavr g.

Buchwert g. (-s, -e) : [kenwerzh] gwerzh jederezhel g.

Buchwesen n. (-s) : levrierezh g.

Buchzeichen n. (-s, -) : **1.** merk-perc'henn g. ; **2.** sined g.

Buckel g. (-s, -) : **1.** tort g., tortenn b., torgenn b., bos g. ; *er hat einen Buckel*, un tort (eo, [dre zismeg., kozh] dougen a ra e adverenn war e gein ; **2.** *einen Buckel machen*,

c'hwezañ e gein, ober e gein, krommañ e gein, sevel e vlev eeun war e gein, houpiñ e vlev war e gein ; **3.** [dre skeud.] *sich einen Buckel lachen*, daoudortañ da c'hoarzhin, bezañ daoudortet kement e c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, bezañ aet ar bouc'h war lein an ti gant an-unan ; **4.** *der hat einen breiten Buckel*, kreñv eo e gein, ledan eo e chouk, mat eo e gein, mat eo da geinañ, lakaet e vez traoù war e gont, kein mat en deus / brav e oar keinañ / brav e oar ober kein (Gregor) ; **5.** *er hat volle zwanzig Jahre auf dem Buckel*, ugent vloaz krenn eo, ugent vloaz forn eo, ugent vloaz leun eo, ugent vloaz echu eo, paket en deus e ugent vloaz ; **6.** *jemandem den Buckel voll schlagen*, dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloñ u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, bleukata u.b., malañ u.b. a daolioù, ober butun gant u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predañ d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gein d'u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / kiviñ a-dailh u.b. / distremen hetus u.b. / distremen u.b. a c'hoari gaer / frotañ u.b. gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / harzelliñ u.b. (Gregor) ; **7.** [dre skeud.] *für jemanden den Buckel hinhalten*, paeañ diwar-bouez e groc'h evit unan all, dougen an toaz d'ar forn evit unan all ; **8.** [kleuk] *der kann mir den Buckel runterrutschen, der soll mir den Buckel raufsteigen*, d'an diaoul gantañ ! an diaoul d'e gaso gantañ ! ; *komm ! Hilf mir mal ! - da kannst du mir den Buckel runterrutschen !* deus 'ta da reiñ dorn din ! - propik ouzh an tu-se ! ; **9.** torgenn b., tosenn b., tuchenn b., run g./b. ; **10.** bolzennadur g., bolzenn b., krommenn b., bolz b., P. [hentoù] kein gwiz g.

buckelig ag. : *sellit ouzh bucklig*.

Buckelkrämer g. (-s,-) : marc'hadour-red g., merser g.

buckeln V.k.e. (hat gebuckelt) : P. chougata, keinata.

V.gw. (hat gebuckelt) : **1.** c'hwezañ e gein, ober e gein, krommañ e gein, sevel e vlev eeun war e gein, houpiñ e vlev war e gein ; **2.** *vor jemandem buckeln*, ober pleg-kein dirak u.b., plegañ e livenn-gein dirak u.b., ober kudoù d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., lardañ e grampouezh d'u.b., ober e gazh gleb, ober e glufan, tostennañ u.b., displetaat dirak u.b., fistoulat e lost dirak u.b., plegañ

d'u.b. da vezañ gwelien, mont da c'houzer dindan treid u.b., bezañ gouzer dindan treid u.b., ober ar c'hi gaol dirak u.b., stlejañ dirak u.b., skrampañ dirak u.b., bezañ gwevn dirak u.b., ober ar manegoù dirak u.b., gwiskañ e vanegoù war an tu gin evit komz ouzh u.b., ober e gi gaol, ober evel ar chas, ober e zañvad dirak u.b., ober chiboudig dirak u.b., ober fistoul d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., kañjoliñ u.b., lubaniñ u.b.

Buckelpiste b. (-,-n) : [sport] roudenn ski bolbosek b.

Buckelpistenfahren n. (-s) : ski war roudennoù bolbosek g.

Buckelrind n. (-s,-er) : [loen.] zebu g., ejen Index g.

bücken V.k.e. (hat gebückt) : soublañ, stouiñ, daoublegañ, krommañ ; *gebückt sein*, bezañ war e gromm, bezañ war e grommigoù, bezañ en e zaougromm, bezañ en e zaoudort, bezañ etre e zaoubleg, bezañ etre e zaougromm, bezañ etre e grommigoù, bezañ kromm, bezañ krommet, bezañ daougrommet, bezañ pleget, bezañ daoubleget, bezañ soublet, bezañ stouet, bezañ en e zaoubleg, bezañ war zaoubleg, bezañ en e blegoù ; *vom Alter gebückt*, daoudortet gant an oad, krommet gant an oad, erru tort gant an oad, aet kruget gant an oad, chouket dindan bec'h ar bloavezhioù, soukek dindan bec'h ar bloavezhioù, krommet e gein dindan bec'h ar bloavezhioù, erru daougromm gant an oad, daougrommet gant an oad ; *eine vom Alter gebückte Frau*, ur grommenn gozh b., ur grommell gozh b., ur vaouez aet kruget gant an oad b., ur vaouez aet grilh b., ur vaouez soukek dindan bec'h ar bloavezhioù b., ur vaouez chouket dindan bec'h ar bloavezhioù b., ur vaouez soukek b., ur vaouez kozh en he daoubleg b., ur vaouez erru tort gant an oad b., ur vaouez erru daougromm gant an oad b., ur vaouez daougrommet gant an oad b., ur vaouez kozh krommet gant an oad b.

V.em. **sich bücken** (hat sich (t-rt) gebückt) : soublañ, stouiñ, ober ur stouadenn, daoublegañ, plegañ, plegañ e gorf, ober ur blegadenn, mont war e zaoubleg, mont en e zaougromm, mont en e zaoudort, soublañ e benn, stouiñ e benn, krosal, soublañ e gein, stouiñ e gein, plegañ e gein, keinañ, krommañ ; *sich nach etwas bücken*, stouiñ evit sevel (kemer, dibradañ, dastum) udb., plegañ e gorf evit sevel udb diwar an douar.

Bücking g. (-s,-e) : [kegin.] sellit ouzh **Bückling**¹.

bucklig ag. : **1.** tort, bosek, tortennek, torgennek, baotek, soukek ; *buckelig machen*, tortañ ; **2.** skoasellek, bosek, torgennek, torosennek, koummet, kaniet, digompez, turumellek, sav-diskenn, sav-disav, war naou-zinaou, ribin-diribin, torimellus ; *buckeliges Gelände*, tachenn dorgennek, tachenn dorosennek (koummet, kaniet, digompez, sav-diskenn, sav-disav, ribin-diribin, war naou-zinaou, torimellus) b. ; **3.** bolbosek, botezek, kabosek.

Bucklige(r) ag.k. g./b. : boseg g., bosegez b., tort [*liester* torted] g., tortez b.

Bückling¹ g. (-s,-e) : [kegin.] harink mogedet g., harink sol g.

Bückling² g. (-s,-e) : stouadenn b., soubladenn b., pleg-kein g., P. skrab-diskrab g.

Budapest n. : Budapest b.

Buddelei b. (-,-en) : turiañ g., finouc'hellañ g., furch g.

buddeln V.gw. (hat gebuddelt) : kleuziañ, kleuzañ, toullañ, turiañ, finouc'hellañ, ober ur gleuzadenn, ober un tamm kleuzadenn, kleuzañ an douar.

V.k.e. (hat gebuddelt) : turiañ, finouc'hellañ, kleuziañ, kleuzañ, toullañ, krouziñ ; *wir mussten ein über drei Meter tiefes Loch buddeln*, daou zonder un den hor boa ranket toullañ.

Buddha g. (-s) : ar Bouda g.

Buddhismus g. (-) : boudaagezh b.

Buddhist g. (-en,-en) : boudaad g.

buddhistisch ag. : boudaat, boudaek.

Bude b. (-,-n) : 1. stal b., stalig b., stand g. ; 2. [dre fent] loj g., ched g., siklud g., tamm siklud g., toullig ti g., foukenn b., log b., logig b., logell b., loch g., loj g. ; 3. [dre skeud.] *Leben in die Bude bringen*, reiñ startijenn d'an dud, lakaat birvilh (buhez, berv, lusk, fiñv, herr) en dud, kas buhez d'an dud, lakaat fiñv en-dro d'an-unan ; *er weiß Stimmung in die Bude zu bringen*, hennezh a zo ur c'hwil ma ne vez ket gwelet nemeur, hennezh a zo ur c'hwil da gas an ton, hennezh a zo ur c'hwil da gas an traoù en-dro, hennezh a zo ur pabor da farsal, hennezh a zo ur c'hwil da lakaat bourraplited (da lakaat bourrapl), hennezh a oar lakaat fiñv en-dro dezhañ, hennezh a zo un tarin da farsal ; *sie weiß Stimmung in die Bude zu bringen*, homañ a zo ur gorfenn, homañ a zo un darinez da farsal.

Budget n. (-s,-s) : budjed g., boujedenn b., arc'hantroll g., kontoù lies., kellidoù g., ergoust g. ; *ein Budget aufstellen*, sevel ur budjed, sevel un arc'hantroll ; *ein Budget besprechen*, divizout diwar-benn ar budjed, breutaat ur c'hellidsteuñv ; *ein Budget genehmigen*, darbenn ur c'hellidsteuñv, degemer (aprouiñ) ur budjed, asantiñ d'ur budjed, mouezhiañ a-du gant ur c'hellidsteuñv, mouezhiañ ur c'hellidsteuñv ; *das Budget überziehen*, ober dispignoù dreist arc'hant ar c'hellidsteuñv, distremen ar c'hellidsteuñv, distremen an ergoust rakwelet.

Budgetberatung b. (-,-en) : breud diwar-benn ar budjed g.

Budgetführung b. (-) : melestradur ar budjed g., teñzorierzh g.

Budgetgesetz n. (-es,-e) : [polit.] lezenn diwar-benn boujedenn ar Stad b., lezenn arc'hant b., lezenn vudjedel b., lezenn gellidoù g.

budgetieren V.k.e. (hat budgetiert) : [Bro-Suis] lakaat er voujedenn, enskrivañ er budjed, enskrivañ er c'hellidsteuñv.

Budgetjahr n. (-s,-e) : [polit.] embregvezh budjedel g., embregvezh kellidoù g., bloavezh budjed g.

Budgetkürzung b. (-,-en) : krennadur ar budjed g., krennadur ar c'hellidsteuñv g.

Budike b. (-,-n) : P. 1. stal-werzh b. ; 2. [dre astenn.] ti-chopin g., kafedi g., trapig g.

Budiker g. (-s,-) : P. 1. dalc'her ur stal-werzh g., stalier g. ; 2. [dre astenn.] dalc'her un ti-chopin g., dalc'her un trapig g.

Büfett n. (-s,-s) : 1. kanastell [liester kanastelloù, kenestell] b., listrier g., armeler g., kredañs b., palier g. ; *das Zeug auf dem Büfett nimmt nur Platz weg*, abuzet (ac'hubet, strobet, sterniet) e vez ar ganastell gant an holl

vistoulligoù-se, ar bitrakoù-se a zo o lastrañ ar ganastell ; 2. taolad veuzioù b. ; 3. predlec'h g., ostaleri b., bufed g.

Büffel g. (-s,-) : [loen.] bual g.

Büffelei b. (-,-en) : *durch Büffelei*, dre forzh studiañ (kiañ ouzh ar studioù), dre fin studiañ, dre zalc'h studiañ, warbouez studiañ, dre studiañ tenn, dre boaniañ, dre hir delc'her da studiañ.

Büffelherde b. (-,-n) : tropellad bualed g.

Büffeljäger g. (-s,-) : boukaner g.

Büffelleider n. (-s) : lèr bual g.

büffeln V.gw. (hat gebüffelt) : studiañ c'hwec'h, kiañ er skol, poaniañ, debriñ e levrioù, kordañ da vat gant al labour skol, lardañ, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, pegañ, ober un taol striv, bezañ ouzh ar studioù, studiañ a-zevri, studiañ parfet, bezañ gwir wellañ o studiañ, gwallgas e spered gant al studioù, en em zuañ o studiañ, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh ar studioù, mont dizamant dezhi, brevañ e spered o studiañ, en em lazhañ gant ar studioù, studiañ evel un dall (a-lazh-spered), poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war al labour skol, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e spered, terriñ e spered gant ar studioù, foeltrañ e revr gant e studioù, ruilhal ha merat e spered o studiañ, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar studiañ en an-unan, bezañ a-stenn gant e studioù, ober fonn, reiñ bec'h d'e studioù, na vouzhañ ouzh an deskiñ.

Buffet n. (-s,-s) : / **Büffet** n. (-s,-s) : *sellit ouzh Büfett*.

Büffler g. (-s,-) : P. loen labour g., kier g., poanier g.

Buffo g. (-s,-s/Buffi) : kaner opera-bouf g., kaner fentc'hoarigan g.

Bug g. (-s, Buge/Buge) : 1. (-s, Buge) [merdead.] staon b., penn a-raok g., araog g., bosard g., frigalion g., beg al lestr g., raok ur vatimant g. ; *bauchiger Bug*, moñsell b., staon skoazet b. ; *vorne am Bug*, war raok ar vatimant, tost da raok ar vatimant ; 2. (-s, Buge) [kirri-nij] beg g. ; 3. (-s, Buge) [kegin.] skoaz b.

Bugaufbauten lies. : [merdead.] kastell a-raok g.

Bügel g. (-s,-) : 1. [dilhac.] gwareg-dilhac b., doug-dilhac g. ; 2. dornell b., dourgenn b., krommedenn b., krommellenn b., krommell b., plegenn b. ; 3. framm g., stern g. ; 4. [lunedoù] brec'h b. ; 5. [pign ski, sach revr g., fun-revr g.] perchenn b. ; 6. [arm] gwareg pluenn b., pontig g. ; 7. [marc'h.] stleug g. ; *den Fuß in den Bügel setzen*, stleugañ, lakaat e droad er stleug ; *die Füße aus den Bügeln nehmen*, distleugañ.

Bügelanstalt b. (-,-n) : stal ferñ b., stal houarniñ b., stal distennañ b., ti-ferñ g., fererezh b., houarnerezh b.

Bügelbrett n. (-s,-er) : plankenn-ferñ g., taol-ferñ b.

Bügeleisen n. (-s,-) : fer g., houarn g., houarn da zistennañ g. ; *das Bügeleisen erhitzen*, *das Bügeleisen erwärmen*, lakaat an houarn da dommañ.

Bügeleisen spur b. (-,-en) : houarnadur g.

Bügefalte b. (-,-n) : pleg bragoù g.

bügefest ag. : 1. stleuget mat ; 2. [dilhac.] hag a c'heller ferñ.

bügef frei ag. : [dilhac.] na vez ket feret.

Bügelhorn n. (-s,-hörner) : [sonerezh] kleron g., saksorn g.

bügellos ag. : distleug ; *bügellos werden*, mont e dreid er-maez eus ar stleugoù, distleugañ.

Bügelmaschine b. (-,-n) : mekanik ferñ g.
bügeln V.k.e. (hat gebügelt) : 1. ferñ, houarniñ, distennañ, dic'hourdañ, ober ur feradenn ; *gebügelte Wäsche*, feradenn b. ; 2. P. [sport] distrihañ brav ha kempenn, distrihañ a-blad-kaer, lakaat war e c'henoù, pladañ, pilat, faezhañ, flastrañ rac'h, daoubenniñ, disparfoeltrañ, distokañ, krazañ naet, minmalañ, trec'hiñ treuz-ha-hed, bazhata, barrskubañ, peurdrec'hiñ, razhañ, dornañ, diskolpañ, klaviañ, lakaat lamm, reiñ e lazhañ da, reiñ un distres eus ar re wellañ da.
Bügeln n. (-s) : fererezh g., ferñ b., houarnerezh g., distenn g.
Bügelriemen g. (-s,-) : lèrenn-stleug b.
Bügelring g. (-s,-e) : doug-stleug g.
Bügelsäge b. (-,-n) : heskenn wareg b.
Bugflagge b. (-,-n) : [merdead.] banniel ar wern-valouin g.
Buggy g. (-s,-s) : 1. karrig-vount plegadus g., bountell blegadus b. ; 2. buggy g.
Bugkanzel b. (-,-n) : [nij.] gerlink g.
Bugleine b. (-,-n) : [merdead.] boulin g.
Büglerin b. (-,-nen) : fererez b., houarnerez b.
Bugrad b. (-s,-räder) : [nij.] stramm-leuriañ a-raok g., rod douarañ a-raok b.
bugsieren V.k.e. (hat bugsiert) : [merdead.] ramokiñ, stlejañ, bountañ.
Bugsierer g. (-s,-) : [merdead.] ramoker g., lestr-stlej g., lestr-bount g.
Bugsriet g./n. (-s,-e) : [merdead.] gwern-valouin b., balouin b., gwern-gorn b., gwern-veg b.
Bugstag n. (-s,-e/-en) : [merdead.] boulin g.
Bugwelle b. (-,-n) : [merdead.] koumm staon g.
buh ! estl. : you !
Buh n. (-s,-s) : hu g., huad g., huadenn b., huerezh g., huderezh g.
buhenn V.gw. (hat gebuht) : hual, huataat, hudal, krial hu, huperiñ.
Bühl g. (-s,-e) / **Bübel** g. (-s,-) : [rannyezh.] 1. bre g., torgenn b., tuchenn b., run g./b., krec'h g., krec'hienn b., krugell b. ; 2. [istor] moudenn [*liester* mouded, moudennoù], moudenn-gastell b. [*liester* mouded-kastell, moudennoù-kastell].
Buhle g. (-n,-n) ha b. (-,-n) : [barzh.] kefrisa g., amourouz g., dous g., karedig g., lesaour g., frelle g., galant g.
buhlen V.gw. (hat gebuht) : 1. *um ein Mädchen buhlen*, ober (tailhiñ) al lez d'ur plac'h yaouank, kañjoliñ ur plac'h yaouank, kenderc'hel al lez ; 2. [dre skeud.] *um die Gunst der Menge buhlen*, lakaat e studi evit gounit an dud d'e vennozhioù (Gregor), goulenn digant an dud mouezhiañ evit an-unan, c'hoari (poursuiñ, pouezañ) war an dud evit lakaat anezho da votiñ evit an-unan ; *um jemandes Gunst buhlen*, klask dre gavailh kaout asant u.b., kavailhañ evit kaout grasoù mat u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ e askell d'u.b. ober ur c'hrog war u.b., ardaouiñ ouzh u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b.
Buhler g. (-s,-) : [barzh.] kefrisa g., amourouz g., dous g., karedig g., lesaour g., frelle g., galant g., pleustrer g.
Buhleri b. (-,-en) / **Buhlschaft** b. (-,-en) : galanterezh g.
Buhlerin b. (-,-nen) : [gwashaus] serc'h b.
buhlerisch ag. : 1. amoureux, sev ; 2. gadal, orgedus.

Buhmann g. (-s,-männer) : pilgos g., gouziviad g., sac'h-poan g. ; *sie machen ihn zum Buhmann*, pilgos eo dezho.
Buhne b. (-,-n) : [merdead.] chaoser a-enep ar barradoù-mor g., diwagenn g., rakkae g.
Bühne b. (-,-n) : 1. leurenn b., uhelenn b., savenn b., pondalez g. ; 2. [c'hoariva] leurenn c'hoariva b., leurenn b., leurenn-c'hoari b., leur-c'hoari b., c'hoarilec'h g., chafod g. ; *die Bühne betreten, zur Bühne gehen*, mont (pignat) war al leurenn ; *ein Stück auf die Bühne bringen*, kinnig ur pezh-c'hoari ; *für die Bühne bearbeitet*, aozet evit ar c'hoariva ; *die rechte Seite der Bühne*, tu ar porzh g. ; *die linke Seite der Bühne*, tu al liorz g. ; 3. [dre skeud.] *es ging glatt (reibungslos) über die Bühne*, aet eo bet evel va biz em genoù, se a oa aet e-barzh evel toaz er forn ; *etwas über die Bühne bringen*, peurgas udb, kas udb da benn vat, kas udb da vat, peurechuiñ (disoc'h) udb, pengenniñ udb, degouezhout da vat ganti, disoc'h da benn (betek ar penn, d'ar penn), kas an erv da benn ; 4. [rannyezh.] kalatrez b., grignol b., solier b.
Bühnenanweisungen lies. : menegoù leurenniñ lies.
Bühnenarbeiter g. (-s,-) : strammer g.
Bühnenaussprache b. (-) : doare da zistagañ an alamaneg war al leurenn g., alamaneg standard g.
Bühnenausstattung b. (-,-en) : kinkladur al leurenn g., loadur g.
Bühnenbild n. (-s,-er) : kinkladur al leurenn g., leurginkladur g., loadur g.
Bühnenbildner g. (-s,-) : kinklour leurenn g., loadurour g.
Bühnendekoration b. (-,-en) : kinkladur al leurenn g., loadur g., kostezioù lies., stirelloù lies.
Bühnendichter g. (-s,-) : aozer c'hoariva g., aozer dramaoù g., dramaour g., c'hoarivaour g.
Bühnenfestspiel n. (-es,-e) : festival c'hoariva g.
Bühnenfieber n. (-s) : from-aon g., brizhenkrez g., terzienn-skeud b.
bühnengerecht ag. : azas ouzh al leurenn, azas ouzh ar c'hoariva.
Bühnenheld g. (-en,-en) : esparadenn c'hoariva b.
Bühnenkünstler g. (-s,-) : arzour c'hoariva g.
Bühnenmaler g. (-s,-) : livour-kinklour g., loadurour g.
Bühnenmaschinerie b. (-) : [c'hoariva] stramm g.
bühnenmäßig ag. : ... c'hoariva, leurenn, ... leurenniñ.
Bühnenprospekt g. (-s,-e) : [c'hoariva] lien goueled g.
bühnenreif ag. : 1. prest da vezañ kinniget war al leurenn ; 2. [dre skeud.] dellezek da vezañ kinniget war al leurenn.
Bühnensprache b. (-) : doare da zistagañ an alamaneg war al leurenn g., alamaneg standard g.
Bühnenstück n. (-s,-e) : pezh-c'hoari g., arvest g. ; *ein Bühnenstück aufführen, ein Bühnenstück spielen*, displegañ ur pezh-c'hoari.
Bühnenwand b. (-,-wände) : kostezioù lies., stirelloù lies.
Bühnenwerk n. (-s,-e) : 1. pezh-c'hoari g. ; 2. stramm g.
Bühnenwerkmeister g. (-s,-) : strammer g.
bühnenwirksam ag. : azas ouzh al leurenn, azas ouzh ar c'hoariva.
Adv. : evit al leurenn.
Bühnenwirkung b. (-,-en) : efed leurenn g., gwered leurenn g., efed c'hoariva g., gwered c'hoariva g.

Bühnenzubehör n. (-s) : preston c'hoariva lies., dafar c'hoariva g.

Buhpfiff g. (-s,-e) : c'hwitelladenn disprizus b., c'hwitelladenn hual b.

Buhruf g. (-s,-e) : *Buhrufe*, hu g., huad g., huadennoù lies., huerezh g., huderezh g., hop g., hopadeg b., hu ha cholori ; *jemanden durch Buhrufe ablehnen*, hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., ober an hu war u.b., ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu ouzh u.b., ober an hu hag an hop war u.b., ober an hu hag ar you war u.b., lakaat an hu hag an hop war u.b., lakaat an hu hag ar you war u.b., huperiñ warlerc'h u.b. ; *begleitet von Buhrufen, unter den Buhrufen der Menge*, an hu hag an hop o tirollañ warnañ, an hu hag ar you o tirollañ warnañ, gant hu ha gant hop warnañ, gant hu ha gant you warnañ, gant un hu hag ur cholori a'r brasañ.

Buhrufer g. (-s,-) : 1. hucher g. ; 2. [gwaschhaus] sklanker g., karnajer g., skuermer g., trouzer g., blejer g., toull reuz g., mesker g., fich-trubuilh g., paotr an drailh g., fri-butun g., toul-freuz g., planter reuz g., ficher freuz g.

Bukarest n. : Bukarest b.

Bukett n. (-s,-s/-e) : 1. boked g., bokedad g., torkad g. ; 2. [gwin] frond g., boked g.

Buklee *sellit ouzh Bouclé*.

bukolisch ag. : bugulel, ... bugul, ... maesaer, ... mēsaer.

Bulette b. (-,-n) : [rannyezh.] boulig kig b.

Bulgare g. (-n,-n) : Bulgar g.

Bulgarien n. (-s) : Bulgaria b.

Bulgarin b. (-,-nen) : Bulgarez b.

bulgarisch ag. : 1. bulgar ; 2. [yezh.] bulgarek.

Bulimie b. (-) : gournaon g., marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., naonegezh b., diwalc'h g.

bulimisch ag. : gournaonek, marnaonek, marnaonek.

Bullaue n. (-s,-n) : 1. [tisav.] lomber g. ; 2. [merdead.] lomber-lestr g.

Bulldogg g. (-s,-s) / **Bulldogge** b. (-,-n) : [loen.] dogez-saoz g., dogez-tarv g., ki-bouldok g., dogezig g. [*liester dogezedigoù*].

Bulldoggfledermaus b. (-,-mäuse) : [loen.] molos g. [*liester molosed*].

Bulldoggengesicht n. (-s,-er) : penn dogez g.

Bulldoggfledermaus b. (-,-mäuse) : [loen.] molos g.

Bulldozer g. (-s,-) : tourter g., tourterez b.

Bulle¹ g. (-n,-n) : 1. tarv g. ; 2. pezh korf den g., markol g., pres laezh g., treuztelleg g., palvad mat a baotr g., dorneg mat a zen g., troc'had mat a baotr g., paotr a droc'had mat g., tarin g., paotr temzet mat g., tamm toupard a baotr g., pezhiañ den g., pezhiañ hini g., korf den g., ur bilh den g., paotr difall g., paotr reut g., tamm mat a baotr g., paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ, korf mat a baotr g., temz vat a zen g. / kigenn vat a zen b. (Gregor) ; *er ist stark wie ein Bulle*, hennezh a zo kreñv evel un tarv, hennezh a zo kreñv evel un ejen, hennezh a zo ken nerzhus hag ur marc'h, hennezh a zo kreñv evel ur marc'h, hennezh a zo kreñv marc'h, hennezh a zo kreñv evel un dervenn, hennezh a zo ken kreñv ha pevar, hennezh a zo houarn, hennezh n'eus muzul ebet d'e nerzh ; 3. P. paotr-e-dog g. ; *die Bullen*, Beg-e-dog g., paotred-o-zokoù lies., an tokoù korniek lies., paotred-ar-c'huzh-heol lies., paotred-Mari-Robin

lies., mevelien Mari-Robin lies., paotred-o-lasoù-gwenn lies., an eontred-kordenn lies., an togeier-sistr lies., bugale Mari Robin lies., mibien Mari Robin lies., paotred sant Nikolaz lies., an togeier sistr dous lies., an togeier brizh lies. ; *Achtung, da kommen die Bullen !* diwallit, erru eo Beg-e-dog !

Bulle² b. (-,-n) : [relij.] builh g., kiminiadezh ar pab b.

Bullenbeißer g. (-s,-) : [loen.] dogez-saoz g., dogez-tarv g., ki-bouldok g., dogezig g. [*liester dogezedigoù*].

Bullenbeißergesicht n. (-s,-er) : penn dogez g.

Bullenhitze b. (-,-n) : P. tommder kriz g., pulluc'h b., pulluc'h tan b., gor forn g.

Bullenpenis g. (-,-se) : kalkenn b.

bullenstark ag. : kreñv evel un tarv, ken nerzhus hag ur marc'h, kreñv evel ur marc'h, kreñv marc'h, kreñv evel un ejen, kreñv evel un dervenn, ken kreñv ha pevar, [hennezh n'eus] muzul ebet d'e nerzh.

Bullenwiese b. (-,-n) : peurvan eus ar c'hentañ g./b.

Bullenwinkel g. (-s,-) : [rannyezh.] hent-dall g., hent bac'h g., toull-sac'h g., vin-dall b., hent born g., ru-zall b., hent hep isu g.

bullerig ag. : buanek, buanekaus, kruk, brouezek, brouezus, imorus, barradek, loariek, loariet, kleiz, tev e glopenn, bouilhus, feuls, diribin, taer, taerus, tik, nervus, prim, pront, buan da vont droug ennañ, tomm e benn dezhañ, ur penn tomm anezhañ, brizh, uhel an dour en e eien, uhel an eien ennañ, froudennek, tost e dog d'e benn, prim da fuloriñ, ur paotr diouzhtu anezhañ, fourradus, taer da vont droug ennañ, taer da vroezañ, rust an troc'h gantañ, ur spered intampius a zen anezhañ, un den bouilhus anezhañ, buan da daeriñ, direzon, gouez.

bullern V.gw. (hat gebullert) : birviñ, bourbouilhañ, roc'hal ; *das Feuer bullert*, kanañ a ra an tan, roc'hal a ra an tan.

Bulletin n. (-s,-s) : 1. kemennadur g., kemennadenn b. ; 2. kannadig g. ; 3. danevell b.

bullig ag. : 1. temzet mat, dornek mat, treuztelleg, e hed hag e lec'hed ennañ, paotr leizh an neud, karrez ; 2. *es war gestern bullig heiß*, ur bulluc'h a oa en amzer dec'h, lazhet e oa an dud gant an tommder dec'h, gor forn a oa en amzer dec'h, mac'h e oa an amzer dec'h ken e oa faezh an dud, tomm-grizias e oa an amzer dec'h, poazhañ a rae an amzer dec'h ; 3. c'hwec'h, plijus, plijadurus, bourrus, festus.

Bullrichsalz n. (-es) : [kimiezh] bikarbonat natriom g., bikarbonat soda g.

Bult g. (-s,-en/Bülte) : tuchennig goloet a c'heot b.

bum estl. : poudouron ! poudoudoum ! padadao ! dao ! tao ! darc'haou ! dipadapa !

Bumbenelle b. (-,-n) : [louza. *Pimpinella saxifraga*] pempiz str., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b., urlaoueg maendarzh g., urlaoueg torr-maen g.

Bumerang g. (-s,-s/-e) : bumerang g., bazh-vann b.

Bumerangeffekt g. (-s,-e) : distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b.

Bummel g. (-s,-) : baleadenn b. stranerezh g., lugud g. ; *auf Antiquitätenbummel gehen*, traoua, mont da draoua ; *Einkaufsbummel*, tro ar stalioù b., abadenn genaouegañ ouzh ar stalioù b., troiad lipat stalioù b., staliaoua g. ; *einen Stadtbummel machen*, ober un dro-vale e kêr, bale

dre gêr, ober ur valeadenn e kêr, ober ur bourmenadenn e kêr, bale kêr, lonkañ avel e kêr.

Bummelant g. (-en,-en) : klapez g., den arouarek g., den vak g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., landread g., lezireg g., louangen g., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-kam g., revr-lor g., luguder g., c'hoarieller g., kalficher g., belbeter g., ruz-botoù g., ruzer g., straner g., torter g., lostenn b., chuchuer g., derener g., goulerc'her g., kac'higeller g., kac'h-moudenn g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., landore g., landregenn g., lantouzer g., luduenn b., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], leubeurc'henn g., lochore g., ruz-revr g., tastorner g., teteiour g., teurgenner g., travelgen g., sonnard g., stlejenn b., stlejer g., abuzer g., buzhugenn b., buzhugenner g., beuzelenn b., kouskadenn b., kousker g., Yann diwar-lerc'h g., momeder g., peul g., stlejer g.

Bummelei b. (-) : P. stranerezh g., luguderezh g., gorregezh b., leziregezh b., lure g., lugudajoù lies., belbeterezh g., kalficherezh g., lentegezh b.

bummelig ag. : hilgennek, lugut, landrammus, landrennek, landrennus, digas, lizidant, gourt, lezoher, gwallek, diegus, mors, lezirek, disaour, dibreder, didalvez, lantous, amlez, diboan.

bummeln V.gw. (hat gebummelt / ist gebummelt) : 1. (hat) : kac'higelliñ, teteiat, teurgenniñ, bezañ trein warnañ, treinañ, treinellat, buzhugenniñ al labour, labourat war e oarigoù, kac'higelliñ al labour, chom da c'houlerc'hiñ, chom da blavañ, chom da yariñ, chom da zastum an tachoù, chom diwar-lerc'h, bezañ evel ur maen er voger, chom da lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, amzeriñ, kilwedenniñ, chartiñ, chuchual, chuchuiñ, deren, toulbabañ, dereniñ, daleañ e amzer, koll e boan, glapezenniñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, c'hwileta, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, kaout amzer gollet, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), chom da velc'hweta, chom da logota, chom da c'hoiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, luduenniñ, chom da sorañ, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ, na c'houzout nemet strakal brulu, bezañ atav vak warnezañ, bezañ un den arouarek, bezañ un den vak, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e luduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e zres, war e zresig, war e bouezig, war e sklavig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e blaen, dousik ha plaen, war e vadober), kerzhet plarik, landregenniñ, landreiñ, landrenniñ, lureiñ, pismigañ, pismigañ al labour, labourat dibreder, bezañ keit-ha-keit all oc'h ober e labour, tortañ,

bezañ war an diwezhadoù, straniñ, braeat, vakiñ, belbetat, lentañ ; 2. (ist) : *durch die Straßen bummeln, durch die Stadt bummeln*, mont dre ruioù kêr, bale kêr, bale dre gêr, baleata, turlutañ, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù (Gregor), straniñ, braeat, tortañ, toulbabañ, garjata, lostenniñ, lugudiñ, c'hwileta, c'hwilostat, lostigellat, luduenniñ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, debriñ an hent, chom dre an hent, lonkañ avel e kêr ; *ziellos durch die Straßen bummeln*, mont da-heul e dreid ; 3. (hat) ezvezañ, bezañ ezvezant, na zont war-dro e labour, na zont war e labour.

Bummelleben n. (-s) : P. buhez landrennus b., buhez en arlez ar gevredigezh b.

Bummelstreik g. (-s,-s) : *die Arbeiter veranstalten einen Bummelstreik*, gorrekaet e vez al labour gant ar vicherourien evit enebiñ.

Bummelzug g. (-s,-züge) : P. tren patatez g., tren karotez g., tren buzhug g., karrdren g., [dre fent] marc'h inkane g.

Bummler g. (-s,-) : ruz-botoù g., ruzer g., luguder g., c'hoarieller g., stlejer g., straner g., torter g., lostenn b., baleant g., baleer g., chuchuer g., derener g., goulerc'her g., kac'higeller g., kac'h-moudenn g., laer-e-vara g., landore g., landregenn g., lantouzer g., luduenn b., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], leubeurc'henn g., lochore g., ruz-revr g., tastorner g., teteiour g., teurgenner g., travelgen g., stlejenn b., abuzer g., belbeter g., buzhugenn b., buzhugenner g., beuzelenn b., momeder g., peul g.

Bummlerin b. (-,-nen) : ruzerez b., luguderez b., stranerez b., lostenn b., chuchuenn b., goulerc'herez b., kilwedenn b., ruzerez-he-revr b., ruzerez-he-botoù b., teteiourez b., stlejenn b., stlejez b., belbeterez b., strobell b., luduenn b.

bummllig ag. : hilgennek, lugut, landrammus, landrennek, landrennus, digas, lizidant, gourt, lezoher, gwallek, diegus, mors, lezirek, disaour, dibreder, didalvez, lantous, amlez, diboan.

Bums g. (-es,-e) : P. tarz g., tarzhad g., tarzhadenn b., tarzherezh g., tarzhidigezh b., strakadenn b., strak g., strap g., strapadenn b.

bums estl. : poudouron ! poudoudoum ! dao ! tao ! padadao ! darc'haou ! dipadapa ! flak ! flap ! flav !

Bumsbomber g. (-s,-) : [touristelezh revel] charter ar revr g., charter leun a c'hastaouerien g., charter beajoù fouzhañ g., charter beajoù gastaouiñ g.

Bumscafé n. (-s,-s) : kaborell b., tavarn dañs b., tavarn bal ruz-botoù b.

bumsen V.gw. (hat gebumst / ist gebumst) : P. 1. (hat) : *es hat furchtbar gebumst*, klevet e voe ur strapadenn spontus ; *er hämmerte gegen die Tür, dass es bumste*, hag eñ d'ober dao-dao war an nor gant un trouz an diaoul, difretet en doa an nor en ur skeiñ warni ken e foeltre ; 2. (ist) : stekiñ, skeiñ ; *sie ist mit dem Kopf gegen die Windschutzscheibe gebumst*, aet eo bet gant he fenn da stekiñ ouzh gwerenn-dal ar c'harr-tan, aet eo bet he fenn da skeiñ gant gwerenn-dal ar c'harr-tan ; 3. (hat) : P. mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, feskenniñ, lemañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar

vaouez, c'hoari lapavan (filifala, lallig, piti, pitiklou, pitouch, chiboud, c'hwiti, kornigell, pipeloch), c'hoari al legon, en em dourtañ, c'hoari daou, c'hoari koukoug, ribotat, fouzhañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, tennañ ur flipad, tennañ ur frap, tennañ ur frapad, chourañ, ober chiboud, fistoulat, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, terriñ ur graoñenn, aozañ krampouezh, kaout e damm lipadenn, ober ur frotadenn, ober ur ruzadenn ; *ich bumse, mit wem ich will und wie ich will*, va revr a zo va zra, va revr a zo din ; *sie sind gerade am Bumsen*, emaint o fouzhañ, emaint o c'hoari daou, emaint o c'hoari lapavan, emaint o c'hoari koukoug, oc'h en em dourtañ emaint, o ribotat emaint, o chourañ emaint, emaint o terriñ ur graoñenn, o kempenn ar jardin emaint, o skignañ polos war ar c'harotez emaint, o tennañ ur gae-gae emaint, oc'h ober gae-gae emaint, oc'h ober ur frotadenn emaint, oc'h ober ur ruzadenn emaint ; *er ist gerade am Bumsen*, emañ o plantañ unan, emañ o c'hoari ar vaouez, emañ o c'hoari koukoug, emañ o lemman e vinaoued ; *mit jemandem bumsen*, tennañ un taol gant u.b., tennañ ur flipad gant u.b., tennañ ur frap gant u.b., ober ur flipadenn, c'hoari daou gant u.b., c'hoari gant u.b., c'hoari lapavan gant u.b., fouzhañ gant u.b., chourañ gant u.b., kaout un tammig c'hoari gant u.b., c'hoari koukoug gant u.b.

V.k.e. (hat geburst) : *ein Mädchen bumsen*, c'hoari ur plac'h, turlutañ ur plac'h, fistoulat ur plac'h, fourañ ur plac'h, strizhañ ur plac'h, klaviañ ur plac'h, gennañ ur plac'h, gwintañ ur plac'h, mont d'ur plac'h, lavigañ ur plac'h, distagañ un droiad war ur plac'h, fouzhañ ur plac'h, toullañ revr ur plac'h, toullañ he revr d'ur plac'h, troñsañ ur plac'h, flemmañ ur plac'h, c'hwilañ ur plac'h, tennañ ur plac'h, pikañ an taol, pikañ an toull, bontañ ur plac'h, bourikañ ur plac'h, bilhiñ ur plac'h, feukañ ur plac'h, brochañ ur plac'h, fumiñ ur plac'h, gromañ ur plac'h, kilhogiñ ur plac'h, kêkiñ ur plac'h, plomañ ur plac'h, sikiñ ur plac'h, feusañ ur plac'h, klakañ ur plac'h ; *jemanden von hinten bumsen*, mont dre zrefiv d'u.b., ober un daol-vaen ; *von jemandem geburst werden*, bezañ c'hoariet gant u.b., bezañ plantet kig d'an-unan gant u.b., bezañ piket e doull gant u.b., bezañ pilet gant u.b., bezañ troc'hohiet gant u.b., bezañ tumpet gant u.b., bezañ gwintet gant u.b., bezañ ruilhet gant u.b., bezañ graet e jeu d'an-unan gant u.b., bezañ tourtet gant u.b., bezañ fistoulet gant u.b.

Bumsen n. (-s) : P. c'hoari g., taol g., taol roked g., taolad g., flemmadenn b., brezel al liñselioù g., emgann etre an togn hag ar muzelleg g., abadenn ribotat b., ebatoù lies.

Bumslokal n. (-s,-e) : kaborell b., tavarn dañs b., tavarn bal ruz-botoù b.

Bumsmusik b. (-) : sonerezh pobl skiltr g., sonerezh bal ruz-botoù g.

Buna® g./n. (-s) / **Bunagummi** g./n. (-s,-s) : kaoutchoug sintetek g., kaoutchoug kevanaoz g.

Bund¹ g. (-s, Bünde) : 1. liamm g., ere g., kevre g., stag g., stagell b., bandenn b., skoulm g., kelc'hienn b., lagadenn b., ruilhenn b., ruilhodenn b. ; 2. [dilhad] gouriz g. ; 3. [sonerezh] touchenn b. ; 4. [dre skeud.] kevre g., kevread g., kevreadad g., kengevread g., kevarzhe b., kenemsav g., kenseurterezh g., kenseurtiezh b., unvaniezh b., unaniezh b., emglev g. ; [istor] *deutscher Bund*, kengevread alaman g. ; *Schweizer Bund*, Kengevread Suis g., Kengevread Helvetiek g. ; *Bund der*

Hansa, kevre an Hanse g., kevre hansaat g. ; *Französischer Bund christlicher Arbeiter*, Kengevread Gall al Labourerien Gristen g. ; *Ringerbund*, [sport] skol gouren b., kelc'h gouren g. ; 5. emglev g., kevre g. ; *einen Bund schließen*, skoulmañ un emglev, ober emglev ; *einen Bund künd(ig)en*, terriñ un emglev (ur c'hevre) ; 6. bandennad b. ; *der Dritte im Bunde*, an trede eus ar vandennad vignoned ; 7. [relij.] lezenn b. ; *der alte Bund*, al lezenn gozh b., al lezenn gentañ b. ; *der neue Bund*, al lezenn nevez / al lezenn a c'hras / lezenn Jezuz Krist b. (Gregor) ; 8. *der Bund*, ar C'hengevread Helvetiek g., ar Republik Kevreadal b. ; 9. P. *der Bund*, [Bro-Alamagn] lu ar c'hevread g.

Bund² n. (-s,-e) : 1. organellad b., duilhad g., duilh g., troñsad g., troñs g., strobad g., strobellad b., drailhad g., torchad g., feskenn b., feskennad b., druilhad g., bod g. ; *fünf Bund Radieschen*, pemp duilhad irvin-ruz ; *ein Bund Sicherheitsnadeln*, un duilhad spilhoù war alc'hwez g. ; *Bund Schlüssel*, organellad alc'hwezioù b., duilhad alc'hwezioù g., druilhad alc'hwezioù g., troñsad alc'hwezioù g., strobad alc'hwezioù g. ; *ein Bund Lauch*, ur troñsad pour g., un duilhad pour g. ; 2. feskenn b., feskennad b., tortell b., hordenn b., hordennad b., malan g., boutell b., blokad g., torkad g., fagod str., fagodenn b. ; *ein Bund Stroh*, un dortell golo b., un hordenn blouz b., ur feskenn blouz b., ur malan kolo g., ur feskenn golo b., ur guchenn golo b., ur voutell golo b., ur fagodenn blouz b. ; 3. *ein Bund Zwiebeln*, ur steudad ognon b., ur blezhenn ognon b., ur blezhad ognon b., ur chapeledad ognon g., ur vrec'h-ognon b. ; 4. *Bund Holz*, fagodenn (hordennad) geuneud b., duilh (tortad, torkad) keuneud g., fagod str. [*liester ivez fagodoù, fagodennoù*], hordenn geuneud b. [*liester herdin keuneud*], bod gwial g. ; 5. *ein Bund Garn*, ur gudenn(ad) neud b., ur bann-neud g.

bundartig ag. : evel un organellad, evel un troñsad, evel un dortell, evel ur fagodenn, evel un torkad, e doare un organellad, a-zoare gant ur fagodenn, a-seurt gant un troñsad.

bundbrüchig ag. : ganas, trubard, yudaz, renavi, treitour.

Bündchen n. (-s,-) : [dilhad.] 1. gouzougenn b. ; 2. arzorn g.

Bündel n. (-s,-) : 1. organellad b., duilhad g., duilh g., troñsad g., troñs g., strobad g., strobellad b., feskenn b., feskennad b., drailhad g., blokad g., torchad g., bod g. ; *Bündel Schlüssel*, organellad alc'hwezioù b., duilhad alc'hwezioù g., druilhad alc'hwezioù g., troñsad alc'hwezioù g., strobad alc'hwezioù g. ; 2. *Bündel Reisig*, fagodenn (hordennad) geuneud b., duilh (tortad, torkad) keuneud g., fagod str. [*liester ivez fagodoù, fagodennoù*], hordenn geuneud b. [*liester herdin keuneud*] ; 3. andell b., dramm b., savadell b., feskenn b., feskennad b., boutell b., hordenn b., fagod str., fagodenn b. ; *Bündel Stroh*, tortell golo b., hordenn (feskenn) blouz b., malan kolo g., kuchenn golo b., boutell golo b., torkad kolo g., torch plouz g., torchad plouz g., duilh-plouz g., fagodenn blouz b. ; 4. gronn g., gronnad g., pakad g., pakadenn b., pak g., kouchad g. ; *Bündel schmutziger Wäsche*, gronn (pakad) dilhad lous g., pak dilhad da walc'hiñ g., pak kouez g., pakadenn gouez b. ; 5. *Bündel Briefe*, strob lizhiri g., strobad lizheroù g., fichellad lizheroù b.,

kordennad lizheroù b., treuziad lizheroù g. ; **6.** [fizik] *Strahlenbündel*, strobad skinoù gouloù g., stuc'henn c'houlou b., hordenn luc'h b., bann gouloù g. ; **7.** [dre skeud.] P. *sein Bündel schnüren*, pakañ (dastum) e fleütoù, pakañ e rabotoù, fardañ mont kuit, troñsañ (dastum) e damm stal.

bündeln V.k.e. (hat gebündelt) : **1.** eren, keneren, liammañ, kenliammañ, stagañ, kenstagañ, kenstrobañ, boutellañ, hordennañ, duilhañ, feskenniñ, tortellañ, strobañ ; *Holz bündeln*, fagodiñ keuneud, fagodiñ ; **2.** [fizik] stiañ, destiañ ; *Elektronen zu einem Strahl bündeln*, destiañ un hordenn elektron.

Bündeln n. (-s) : tortelladur g.

Bündelpfeiler g. (-s,-) : [tisav.] kolonnenn a-feskenn b.

bündelweise Adv. : a bakadoù, a droñsadoù, a strobadoù, a-strob.

Bünden n. (-s) : [douar.] Grishun b. [Bro-Suis].

Bundes- kevreadel, ... ar c'hevread, kengevreadel, ... ar c'hengevread, kevredadel.

Bundesakte b. (-,-n) : [polit.] feur-emglev kevreadel g.

Bundesamt n. (-s,-ämter) : ofis kevreadel g., amaezhva kevreadel g.

Bundesangestelltentarif g. (-s,-e) : kael gevreadel goprou implijidi ar velestradurezh foran b., kael gevreadel goprou implijidi an amaezh foran b.

Bundesanleihe b. (-,-n) : amprest kinniget gant ar c'hevread b., amprest Stad g.

Bundesanstalt b. (-,-en) : ofis kevreadel g., amaezhva kevreadel g.

Bundesanwalt g. (-s,-anwälte) : [Bro-Alamagn, Bro-Suis] prokolor ar c'hevread g.

Bundesanwältin b. (-,-nen) : [Bro-Alamagn, Bro-Suis] prokulorez ar c'hevread b.

Bundesanwaltschaft b. (-) : [Bro-Alamagn] erlenerezh ar c'hevread g., prokulerezh kevreadel g.

Bundesanzeiger g. (-s,-) : [Bro-Alamagn] kazetenn ofisiel ar c'hevread b., kazetenn gefridiel ar c'hevread b.

Bundesausbildungsförderungsgesetz n. (-es,-e) : lezenn gevreadel evit gwellaat ar stummadur b., reol gevreadel ar skodennoù stummadur b.

Bundesautobahn b. (-,-en) : [Bro-Alamagn, Bro-Aostria] gourhent e dalc'h ar c'hevread g., gourhent kevreadel g.

Bundesbahn b. (-) : [Bro-Alamagn, Bro-Aostria, Bro-Suis] hentoù-houarn kevreadel lies.

Bundesbank b. (-,-en) : bank kevreadel alaman g.

Bundesbehörde b. (-,-n) : pennadurezh ar c'hevread b., pennadurezh kreiz b.

Bundesbruder g. (-s,-brüder) : kenvreur g.

Bundesbürger g. (-s,-) : **1.** keodedour Republik Kevreadel Alamagn g. ; **2.** [istor] Alaman eus ar C'hornôg g.

Bundesbürgerin b. (-,-nen) : **1.** keodedourez Republik Kevreadel Alamagn b. ; **2.** [istor] Alamez eus ar C'hornôg b.

bundesdeutsch ag. : eus Republik Kevreadel Alamagn, e Republik Kevreadel Alamagn, ... Republik Kevreadel Alamagn.

Bundesdeutsche(r) ag.k. g./b. : **1.** keodedour Republik Kevreadel Alamagn g., keodedourez Republik Kevreadel Alamagn b. ; **2.** [istor] Alaman eus ar C'hornôg g., Alamez eus ar C'hornôg b.

Bundesebene b. (-) : *auf Bundesebene*, e par ar c'hevread, er par kevreadel.

bundeseigen ag. : kevreadel, e dalc'h ar c'hevread.

Bundesgebiet n. (-s) : [Bro-Alamagn] tiriegezh kevreadel b., tiriad kevreadel g.

Bundesgenosse g. (-n,-n) : [polit.] kevredad g., kengevread g., kengevreded g., unvanad g.

Bundesgenossenschaft b. (-,-en) : [polit.] kevredadur g., kengevread g., kevredidi lies.

Bundesgericht n. (-s) : [Bro-Suis] lez-veur ar c'hengevread b., lez uhelañ b., lez-terriñ b., lez-terriñ-barnoù b.

Bundesgerichtshof g. (-s,-höfe) : [Bro-Alamagn] lez-veur ar c'hevread b., lez uhelañ b., lez-terriñ b., lez-varn derriñ b., lez-terriñ-barnoù b.

Bundesgrenzschutz g. (-es) : [Bro-Alamagn] polis kevreadel an harzoù g.

Bundeshauptstadt b. (-) : kêr-benn ar c'hevread b., kêr-benn ar c'hengevread b.

Bundeshaus n. (-es,-häuser) : **1.** [Bro-Alamagn] sez breujoù ar c'hevread b. ; **2.** [Bro-Suis] sez breujoù ar c'hengevread b.

Bundesheer n. (-s,-e) : lu kevreadel Bro-Aostria g.

Bundeskabinett b. (-s,-e) : gouarnamant ar c'hevread g., gouarnamant ar c'hengevread g.

Bundeskanzler g. (-s,-) : **1.** [Bro-Alamagn, Bro-Aostria] kañseller ar c'hevread g., kañseller kevreadel g. ; **2.** [Bro-Suis] kañseller ar c'hengevread g., kañseller kengevreadel g.

Bundeskanzleramt n. (-s,-ämter) : [Bro-Alamagn, Bro-Aostria] **1.** kañsellerdi ar c'hevread g. ; **2.** kañsellerezh ar c'hevread g.

Bundeskriminalamt n. (-s,-ämter) : [Bro-Alamagn] pennrenerezh ar polis justis g.

Bundeslade b. (-,-n) : [bibl] Arc'h Santel b., Arc'h Doue b., Arc'h an Emglev b.

Bundesland n. (-es,-länder) : bro gevreet b., Land g.

Bundesliga b. (-) : [Bro-Alamagn, sport] rummad kentañ g.

Bundesligist g. (-en,-en) : [Bro-Alamagn] skipailh eus ar rummad kentañ g.

Bundesminister g. (-s,-) : ministr e gouarnamant ar c'hevread g., ministr kevreadel g., ministr e gouarnamant ar c'hengevread g., ministr kengevreadel g.

Bundesministerium n. (-s,-ministerien) : **1.** ministrerezh ar c'hevread b., ministrerezh kevreadel b., ministrerezh ar c'hengevread b., ministrerezh kengevreadel b. ; **2.** ministrerezh ar c'hevread g., ministrerezh kevreadel g., ministrerezh ar c'hengevread g., ministrerezh kengevreadel g.

Bundesnachrichtendienst g. (-es) : [Bro-Alamagn] servij titouriñ ar c'hevread g., servij kelaoua ar c'hevread g., servij spierezh ha enepspierezh ar c'hevread alaman g.

Bundespost b. (-) : post ar c'hevread g., post kevreadel g.

Bundespräsident g. (-en,-en) : **1.** [Bro-Alamagn, Bro-Aostria] prezidant ar c'hevread g. ; **2.** [Bro-Suis] prezidant ar c'hengevread g.

Bundesrat¹ g. (-s,-räte) : 1. [Bro-Suis] kuzul ar c'hengevread g. ; 2. [Bro-Aostria] kuzul ar c'hevread g. ; 3. [Bro-Alamagn] Bundesrat g.

Bundesrat² g. (-s,-räte) : 1. [Bro-Suis] kuzulier ar c'hengevread g. ; 2. [Bro-Aostria] kuzulier ar c'hevread g.

Bundesrechnungshof g. (-s,-höfe) : lez-kontoù ar c'hevread b., lez kevreadel ar c'hontoù b.

Bundesregierung b. (-) : gouarnamant ar c'hevread g., gouarnamant kevreadel g., gouarnamant ar c'hengevread g., gouarnamant kengevreadel g.

Bundesrepublik b. (-) : Republik Kevreadel b., Republik Kevreadel Alamagn b.

Bundesrepublikaner g. (-s,-) : keodedour Republik Kevreadel Alamagn g. ; [istor] Alaman eus ar C'hornôg g.

bundesrepublikanisch ag. : eus Republik Kevreadel Alamagn, e Republik Kevreadel Alamagn, ... Republik Kevreadel Alamagn.

Bundesschatzbrief g. (-s,-e) : talvoudenn eus Teñzor ar c'hevread b., madenn an Teñzor gevreadel b.

Bundesstaat g. (-es,-en) : 1. stad kevreadel b., riez kevreadel b., kevread g. ; 2. *einzelner Bundesstaat*, land g., rannvro b., stad kevreet b.

Bundesstaatssystem n. (-s,-e) : reizhiad kevreadel b., kevreadelezh b.

Bundesstraße b. (-,-n) : [Bro-Alamagn, Bro-Aostria] hent e dalc'h ar c'hevread g., hent kevreadel g.

Bundestag g. (-s) : [Bro-Alamagn] Bundestag g., Breujoù ar c'hevread lies., dieta b.

Bundestagsabgeordnete(r) ag.k. g./b. : [Bro-Alamagn] kannad er Bundestag g., dilennad er Bundestag g.

Bundestagsdebatte b. (-,-n) : [Bro-Alamagn] dael er Bundestag b., breutadeg er Bundestag b.

Bundestagspräsident g. (-en,-en) : [Bro-Alamagn] prezidant ar Bundestag g.

Bundestagswahl b. (-,-en) : [Bro-Alamagn] dilennadeg ar gannaded evit ar Bundestag b., mouezhiadeg evit kas kannaded d'ar Bundestag b.

Bundestrainer g. (-s,-) : [Bro-Alamagn, sport] gourdoner skipailh ar c'hevread g., gourdoner kevreadel g.

Bundesverdienstkreuz n. (-es,-) : [Bro-Alamagn] kroaz kevreadel an Dellezegezh b.

Bundesverfassung b. (-) : bonreizh ar c'hevread b., bonreizh kevreadel b., lezenn-diazezh ar c'hevread b.

Bundesverfassungsgericht n. (-s,-e) : [Bro-Alamagn] lez-varn vonreizhel ar ar c'hevread g.

Bundesversammlung b. (-) : 1. [Bro-Alamagn] bodadenn ar c'hevread b., bodadenn gevreadel b. ; 2. [Bro-Suis] bodadenn ar c'hengevread b., bodadenn kengevreadel b.

Bundesversicherungsanstalt b. (-,-en) : kef leve kevreadel g.

Bundesverwaltungsgericht n. (-s,-e) : [Bro-Alamagn] lez-varn velestradurel ar Republik Kevreadel b.

Bundeswehr b. (-) : [Bro-Alamagn] lu ar c'hevread g., lu alaman g.

bundesweit ag./Adv. : war tachenn ar c'hevread a-bezh.

Bundfalte b. (-,-n) : pleg bandenn g.

Bundfaltenhose b. (-,-n) : bragoù gant plegoù bandenn g.

Bundholz n. (-es) : keuneud fagodet str.

Bundhose b. (-,-n) : knickerbockers lies., knickers lies.

bündig ag. : 1. [gwir] endalc'hus ; 2. talvoudek, mat ; 3. anataus, peuredrec'h ; *bündiger Beweis*, prouenn anat b. ; 4. [tisav.] plaen, kompez, a-live an eil gant egile ; 5. [dre skeud.] fraezh-ha-berr, sklaer, distag, resis, rik, spis ; *bündige Antwort*, respont fraezh-ha-berr (sklaer, distag) g.

Adv. : *kurz und bündig*, distag, displeg, didroidell, krenn-ha-karak, didro, fraezh-ha-berr ; *sich kurz und bündig ausdrücken*, distagañ komzoù rik ; *etwas schlüssig darlegen*, roudennañ just ha just petra eo udb.

Bündigkeit b. (-) : 1. [gwir] endalc'h g. ; 2. [dre skeud.] fraezhdad b., sklaerder g., resisted b., spisted b., krennegezh b., kurzhegezh b.

bündisch ag. : [polit.] kevreet, kengevreet, korfuniad.

Bund-Länder- : etre ar Stad hag ar broioù kevreet.

Bund-Länder-Kommission b. (-,-en) : kengor kemparek (bodad kemparek) etre ar Stad hag ar broioù kevreet g.

Bündner g. (-s,-) : kengevredad g. ; *Graubündner*, Grizon g.

Bündnerromane g. (-n,-n) : Retoromañch g., Romañch g.

Bündnerromanin b. (-,-nen) : Retoromañchez b., Romañchez b.

Bündnis n. (-ses,-se) : emglev g., kevre g., kengevread g., kenunaniezh b. ; *ein Bündnis suchen*, klask aliañs (Gregor) ; *ein Bündnis schließen*, skoulmañ un emglev, ober emglev, en em gevreañ, en em strollañ, en em unaniñ, kenemsevel ; *ein Bündnis besiegeln*, siellañ un emglev (ur c'hevree), kevredañ ; *ein Bündnis von Parteien aufbauen*, kenurzhiañ strolladoù en un talbenn politikel ; *ein Bündnis lösen*, terriñ un emglev (ur c'hevree).

Bündnisblock g. (-s,-blöcke) : bloc'had ar gevredidi g.

bündnisfrei ag. : didu, disteud, e-maez bloc'h ; *bündnisfreier Staat*, Stad didu b., Stad disteud b., Stad e-maez bloc'h b.

Bündnispolitik b. (-) : politikerezh an emglevioù g.

Bündnisssystem n. (-s,-e) : reizhiad emglevioù b.

Bündnistreue l b. (-) : lealdad e-keñver an emglev b.

Bündnisvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev kevredañ g.

Bundring g. (-s,-e) : [tekn.] kolier stardañ g., envez stardañ g., fretenn stardañ b., fret stardañ g.

Bundschuh g. (-s) : [istor] heuz kouer g. [*dre astenn. : anv kevre ar gouerien da vare an emsavadegoù a-ziwar ar maez etre 1493 ha 1517*].

Bundverbindung b. (-,-en) : [tekn.] ruilhodenn juntañ b.

Bundweite b. (-) : ment ar vandenn b.

Bundzeichen lies. : [tekn.] merkoù war ar pezhioù da genstrollañ lies.

Bungalow g. (-s,-s) : bungalaou g., log plenk b.

Bungee-Jumping n. (-s) : [sport] benji g., lammat gant ur stirenn g.

Bunker g. (-s,-) : 1. blokaos g., bunker g., danzouarenn b., dindanzouarenn b., kav-kreñv g. ; 2. goudorenn-greñv b., gwaskedenn-greñv b. ; 3. [sport] *Golfbunker*, toull golf g., bunker g. ; 4. [dre skeud., lu] toull-bac'h g., karc'har g., toull g., bidouf g., sac'h maen g., picheter g., goudor g., kloc'h g.

Bunkerluke b. (-,-n) : [merdead.] skoutilh g., harzell b.

bunkern V.gw. (hat gebunkert) : [merdead.] kargañ glaou.

Bunkerstation b. (-,-en) : [merdead.] glaouerezh b.

Bunsenbrenner g. (-s,-) : [fizik] dever Bunsen g.

bunt ag. : 1. a bep liv, a bep seurt liv, liesliv, brizh, brizhet, briket, marellet, marellek, marigellek, brizhellet, brizhellek, brikailh, brikemardet, liviaouek, amliv ; *bunte Blumen*, bleunioù a bep liv lies. ; *bunte Bänder*, lietennoù liesliv ; *bunte Kuh*, brizhenn b., buoc'h vrizh du (vrizh melen, vrizh ruz), buoc'h varellet (vrizhellek) b. ; *buntes Kirchenfenster*, gwerenn-livet b., gwerenn a liv b., gwerenn iliz b., gwerenn vestr b. ; *bunte Wäsche*, dilhad a liv lies. ; *bunt kariert*, brizhkarrezennet, brizhkarrezennet, brizhkarrezet ; *bunt streifen*, brizhroudennañ ; [mojenn.] *der bunte Jungstier*, ar c'hole brizh g. ; 2. [dre skeud.] *er hat den bunten Rock angezogen*, aet eo da soudard, aet eo dindan an armoù ; 3. *bunter Abend*, nozvezh gant abadennoù a bep seurt b., nozvezh diseurtoù b., nozvezh diseurtajoù b. ; 4. mesket, kemmesket, kemmesk, a bep seurt, mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, brizh, touez-ha-touez, toueziet ; *ein buntes Durcheinander von Völkern*, ur marelladur pobloù g., ur vozaikenn bobloù b. ; *bunter Blumentepich*, mozaikenn vleunioù b., pallennad bleunioù liesliv g. ; 5. P. *das wird mir zu bunt !* trawalc'h ! re zo re ! ; 6. *bekannt wie ein bunter Hund*, anavezet a bep tu, anavezet evel ar bleiz, anavezet evel ar bleiz ruz, anavezet e kement korn 'zo, anavezet dre-holl, anavezet gant kement den a zo, anavezet e pevar c'horn ar vro.

Adv. : 1. *bunt anmalen*, marigellañ, marellañ, brikañ, brizhellañ, brizhañ, brikailhat, brikemardiñ ; *ein mit zahlreichen Edelsteinen bunt verzierter Mantel*, ur vantell marellet a vein prizius b. ; 2. mesk-divesk, mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, touez-ha-touez ; *alles bunt durcheinander werfen*, lakaat pep tra en un douez (touez-touez, mesk-ha-mesk, mesk-divesk, kej-mesk, kej-mej), lakaat pep tra en un duilhad (Gregor) ; *eine bunt zusammengewürfelte Reisegesellschaft*, ur veskailhez kenveajourien a bep seurt b., beajourien a bep seurt mesk-ha-mesk lies. ; 3. P. *er treibt es zu bunt*, mont a ra re bell ganti, mont a ra er-maez eus ar park (dreist ar roudenn, dreist an arroudenn, dreist ar yev), lammet eo dreist ar c'hleuz, ur paotr diskramailh a zo anezhañ, mont a ra dreist-penn ; *hier liegt ja alles bunt durcheinander*, un tamm brav a flav-flav hag a vesk a zo amañ, ur bourrier a zo amañ, e Kerdrabas emaomp amañ, e Kerflav emaomp amañ, ur stlabez a zo amañ, gwashat stlabez a zo amañ, nag a ziskrap amañ, n'eus nemet freuz ha reuz amañ, ur freuz hag ur reuz a zo amañ, an ti-mañ a zo arigrap, a-dreuz-fuilh emañ an traoù amañ, en dizurzh emañ pep tra, pebezh keusturenn ! ; 4. *es ging recht bunt zu*, dirollet e oa an dud, pebezh stlabez a oa bet, ur stlabez spontus a oa, spontus e oa bet an direizhamant, lakaet e voe pep tra war e gement all, du-mañ 'vat e strake an traoù, ne oa nemet reuz aze, aze e oa bet buhezioù.

Buntdruck g. (-s,-e) : moulladur liv g.

buntfarbig ag. : liesliv.

Buntfeuerwerk n. (-s,-e) : tan-arvest g., goueliadenn-roiial b.

buntfleckig ag. : brizh, brizhet, briket, marellet, marellek, marigellek, brizhellet, brizhellek.

Buntheit b. (-) : liested al livioù b., liesseurted al livioù b., brizhadur g., brizhelladur g., brizherezh g., marelladur g., brikailh g., brikailhadur g., marigelladur g., marellerezh g.

Buntkupferkies g. (-es) : kouevr piritek brizhellet g.

Buntpapier n. (-s,-e) : paper liv g.

Buntsandstein g. (-s,-e) : krag brizhellek g.

buntscheckig ag. : a bep liv, liesliv, brizh, brizhet, briket, marellet, marellek, marigellek, brizhellet, brizhellek, brikailh, pechar ; *buntscheckige Flecke bekommen*, dluzhañ ; *buntscheckige Kuh*, brizhenn b., buoc'h vrizh du (vrizh melen, vrizh ruz), buoc'h varellet (vrizhellek) b. ; *buntscheckiges Pferd*, marc'h pechar g.

Buntscheckigkeit b. (-) : brikailh g., brikailhadur g., brizhadur g., brizhelladur g., brizherezh g., marelladur g., marell b., marigelladur g., marellerezh g.

buntschillernd ag. : sked-disket, marigellet, marellek, marigellek.

Buntspecht g. (-s,-e) : [loen.] pilkoad bras g., speg brizh bras g.

Buntstift g. (-s,-e) : kreion liv g.

buntstreifig ag. : brizhellet, brizhet, brizh, briket, brizhellek, marellek, marellet, marigellek.

Buntwäsche b. (-) : lienaj liv g.

Bünzli g. (-s,-) : [Bro-Suis] P. bihanvourc'hiz g., bourc'hiz bihan g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., pipi g.

Bur g. (-s,-en) : Boer g.

Bürde b. (-,-n) : samm g., karg b., bec'h g., fard g., fardell b., tortad g., hordenn b., luz g. ; *jemandem eine Bürde aufladen*, lakaat ur gwall samm war divskoaz u.b., teuler ur bec'h pounner war u.b. (war chouk u.b., war gein u.b.), skeiñ ur bec'h war u.b., skeiñ ur bec'h war gein u.b. ; *Würde bringt Bürde*, ar vertuz a ra ar gwir noblañs (Gregor).

Bure g. (-n,-n) : Boer g.

Bureau g. (-s,-s/-x) : burev g.

Burenwurst b. (-,-würste) : [Bro-Aostria] silzig [da vezañ adtommet en dour] str.

Bürette b. (-,-n) : [kimiezh] bured b., orsel g.

Burg b. (-,-en) : 1. kastell-kreñv g. [*liester* kastell-kreñv, kastelloù-kreñv, kastilli-kreñv], maner g., kastell g. [*liester* kastell, kastelloù, kastilli] ; *diese Burg stammt aus dem Mittelalter*, savet e voe ar c'hastell-se da vare ar Grennamzer ; 2. [dre astenn.] gwikadell b. ; 3. [loen.] lochenn avanked b. ; 4. [dre skeud.] ramparzh g., kreñv g. ; *ein feste Burg ist unser Gott*, an Aotrou Doue a zo ur ramparzh asur (Gregor, Luther) ; *mein Glaube ist meine Zuflucht und meine Burg*, va feiz a servij din da repu ha da greñv.

Burgbann g. (-s) : [istor] kastellanaj g.

Bürge g. (-n,-n) : 1. gwarant g. [*liester* gwarant], responent g., kretaer g., kred d. ; 2. kredoniezh b., kred g., gwarant g. [*liester* gwarantoù], gouestl g., kretadur g., kretadurezh b. ; *sichere Bürge*, kredoniezh asur b. (Gregor), kred diarvarus g. ; *Bürgen stellen*, reiñ kredoù, reiñ kredoniezh / reiñ gouestl (Gregor), lakaat madoù da gred.

bürgen V.gw. (hat gebürgt) : *für jemanden bürgen*, responent diouzh u.b., responent evit u.b., mont da gred evit u.b., mont e kred evit u.b., bezañ kred evit u.b., kretaer evit u.b., en em reiñ da gred evit u.b. ; *für etwas bürgen*, mont da gred (kretaer, bezañ kred) evit udb, mont e kred

evit udb, gwarantñ udb, reiñ e gred, respont diouzh udb ; [kenw.] *für einen Wechsel bürgen*, reiñ kred-tredeog d'ul lizher-paeañ, ergeinañ ul lizher-tennañ.

Burgenland n. (-s) : *das Burgenland*, Burgenland b.

Bürger g. (-s,-) : **1.** keodedad g., keodedour g., sitoian g., stadad g. ; *römischer Bürger*, keodedad roman g. ; *Bürger einer Polis*, keodedad g. ; *die Anerkennung und Achtung der Rechte und Freiheiten aller Bürger sichern*, diogeliñ ma vo anavezet ha doujet gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, gwarantñ gwirioù ha frankizioù an holl geodediz ; [gwir votiñ] *aktiver Bürger*, keodedad oberiant g. ; *passiver Bürger*, keodedad dizoberiant g. ; **2.** bourc'hiz g. ; **3.** [istor] *Bürger des dritten Standes*, tud bilen lies. / tud partapl lies. / trede urzh (Gregor) g., ar partapl g. ; **4.** *akademischer Bürger*, studier g.

Bürgeradel g. (-s) : patrikianed lies.

Bürgerbeauftragte(r) ag.k. g./b. : *europäischer Bürgerbeauftragter*, hanterour Unaniezh Europa g., unvanour Unaniezh Europa g.

Bürgerbegehren n. (-s) : [Bro-Alamagn] kentoderezh pobl g., intrudu an diaz g., intrudu ar bobl g.

Bürgerbewegung b. (-,en) : luskad arc'hiñ g., luskad nagenñ g.

Bürgerbrief g. (-s,-e) : [istor] lizher keodedadelezh g.

bürgerfern ag. : pell diouzh prederioù ar geodediz.

Bürgergarde b. (-,n) : [lu] gward-bro g., milis g., bezen g.

Bürgergardist g. (-en,-en) : [lu] gward-bro g., milisian g., bezenour g.

Bürgerhaus n. (-es,-häuser) : ostel prevez g.

Bürgerinitiative b. (-,n) : komite difenn g., lañs sitoian g., atiz sitoian g., lañs keodedel g., atiz keodedel g.

Bürgerkönig g. (-s,-e) : [istor] roue-keodedour g.

Bürgerkrieg g. (-s,-e) : brezel diabarzh g., brezel a-ziabarzh g., brezel-bro g., enbrezel g. ; [istor] *amerikanischer Bürgerkrieg*, brezel an Digevedriñ g., brezel digevredañ g., brezel diabarzh amerikan g.

bürgerkriegsähnlich ag. : heñvel ouzh ur brezel diabarzh, e doare ur brezel diabarzh, a-zoare gant ur brezel diabarzh, a-seurt gant ur brezel diabarzh.

Bürgerkunde b. (-) : deskadurezh keodedel b., stummadur keodediz g., keodedouriezh b.

bürgerlich ag. : **1.** bourc'hiz, bourc'hizel, partapl, bilen ; *bürgerliche Gesellschaft*, kevredigezh renet gant ar vourc'hizien, kevredigezh vourc'hizel b. ; *bürgerliche Kultur*, stuziadur ar vourc'hizien g., sevenadur bourc'hizel g. ; **2.** [gwir] keodedel ; *bürgerliche Freiheiten*, frankizioù keodedel lies. ; *bürgerliches Gesetzbuch*, lezennaoueg keodedel b., lezennaoueg foran b., kod keodedel g. ; *bürgerlicher Tod*, forc'herezh diouzh ar gwirioù keodedour g., lamidigezh ar gwirioù keodedour b. ; *bürgerliche Kultur*, stuziadur ar vourc'hizien g., sevenadur bourc'hiz g. ; **3.** foran, keodedel ; *bürgerliches Jahr*, bloavezh foran g., bloavezh keodedel g.

Bürgerliche(r) ag.k. g./b. : [istor] dinoblad g., dinobladez b., partapl g.

Bürgerlichkeit b. (-) : bourc'hizelezh b., bourc'hizegezh b.

Bürgermeister g. (-s,-) : **1.** maer g., bourc'hvestr g. ; *der Herr Bürgermeister*, an aotrou maer g. ; *als Bürgermeister einsetzen*, lakaat (envel) da vaer, daveñ maer, fiziout ar garg a vaer [d'u.b.], krouiñ maer, lakaat e

penn an ti-kêr ; *als Bürgermeister fungieren*, ober evel maer, ober evit maer, bezañ e penn an ti-kêr ; *weiter als Bürgermeister fungieren*, chom da vaer ; *stellvertretender Bürgermeister*, eilmaer g. ; *Bürgermeister werden*, *zum Bürgermeister gewählt werden*, dont da vaer, mont da vaer ; *als Bürgermeister zurücktreten*, mont er-maez a vaer, dont er-maez a vaer, en em ziskargañ a vaer, en em zigargañ a vaer, reiñ e zilez a vaer ; *der Bürgermeister nimmt in seiner Gemeinde Aufgaben der öffentlichen Verwaltung wahr*, emañ ar maer en emell eus mont endro aferioù kevredik ar gumun, karget eo ar maer da verañ aferioù kevridik ar gumun ; *der Bürgermeister vertritt die Regierung*, ar maer a ra e lec'h hag en anv ar gouarnamant ; *sie wussten nicht, was für ein Dieb der Sohn des Bürgermeisters war*, n'anavezent ket al laer ma oa mab an aotrou maer ; **2.** [Berlin] *regierender Bürgermeister*, bourc'hvestr-gouarnour g. ; **3.** [Bro-Suis] *Bürgermeister*, penn-kevread g. ; **4.** [Belgia] *Bürgermeister*, bourc'hvestr g.

Bürgermeister-maerel, ... ar maer.

Bürgermeisteramt n. (-es,-ämter) : / **Bürgermeisterei** b. (-,en) : ti-kêr g., maerdi g.

Bürgermeisterin b. (-,nen) : maerez b., bourc'hvestrez b.

Bürgermeisterwürde b. (-) : maerded b.

bürgernah ag. : tost ouzh prederioù ar geodediz.

Bürger Nähe b. (-) : doujañs ouzh prederioù ar geodediz b.

Bürgerpflicht b. (-,en) : dever evel keodedad g.

Bürgerquartier n. (-s,-e) : [lu] lojeris e tiez an annezidi g.

Bürgerrecht n. (-s,-e) : **1.** gwir da vezañ keodedad g., bourc'hizegezh b., gwir a vourc'hiz g., keodedalezh g. ; **2.** [Bro-Suis] keodedouzelezh b. ; **3.** *die Bürgerrechte*, ar gwirioù keodedour lies.

Bürgerrechtler g. (-s,-) : stourmer evit ar gwirioù keodedour g.

Bürgerrechtsbewegung b. (-,en) : emsav ar stourmerien evit ar gwirioù keodedour g.

Bürgerrechtsgesuch n. (-s,-e) : [Bro-Suis] goulenn broadiñ g., mennadenn vroadiñ b.

Bürgerrodel g. (-s,-) : [Bro-Suis] marilh ar boblañs g.

Bürgerschaft b. (-) : **1.** keodediz lies. ; **2.** [e kêrioù hansaat 'zo] kuzul-kêr g. ; **3.** [evit Hamburg ha Bremen] Parlamant al Land g., Dieta b., Dael b.

Bürgerschaftswahl b. (-,en) : dilennadeg kuzulerien an ti-kêr b., mouezhiadeg evit dilenn kuzulerien an ti-kêr b.

Bürgerschreck g. (-s) : spouron ar vourc'hizien g., spontailh ar vourc'hizien g., diaoul a zen g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., mab an diaoul g., gast b., tamm an diaoul g., andon an diaoul b.

Bürgersinn g. (-s) : keodedegezh b.

Bürgersmann g. (-s,-leute) : [barzh.] keodedad g., bourc'hiz g.

Bürgersoldat g. (-en,-en) : gward-bro g., bezenour g., milisian g.

Bürgerstand g. (-s) : [istor] bourc'hizelezh b.

Bürgersteig g. (-s,-e) : riblenn-straed b., rizenn kostez ar ru b.

Bürgerugend b. (-) : keodedegezh b.

Bürgerum n. (-s) : bourc'hizelezh b., bourc'hizezh b.

Bürgerwehr b. (-,en) : gward-bro g., milis g., bezen g.

Burgfried g. (-s,-e) : [tisav.] tour-meur g., tourell b.
Burgfriede g. (-ns,-n) : [istor] bannlev b., lev-varn b. ; [dre skeud.] treverz politikel b., treverz parlamantel b.
Burggraf g. (-en,-en) : [istor] burgrav g., kastellan g.
Burggrafschaft b. (-,-en) : [istor] 1. [karg] burgraviezh b. ; 2. [tachenn] burgravelezh b.
Burgherr g. (-n,-en) : 1. kastellad g., kastellour g. ; 2. kastellan g.
Bürgin b. (-,-nen) : gwarantez b., responterez b.
Burgruine b. (-,-n) : dismantrou ur c'hastell lies., diskaroù ur c'hastell lies., relegoù ur c'hastell lies., kastell dismantré g.
Bürgschaft b. (-,-en) : kredoniezh b., kred g., arc'hant-kred g., gwarant g., gouestl g., yalc'h-kretaat b., arrez g. ; *Bürgschaft leisten für ...*, reiñ kredoù (ur gwarant en arc'hant, arc'hant-kred) evit ..., reiñ gouestl / reiñ kredoniezh evit ... (Gregor), lakaat madoù da gred evit ... ; *Wechsel mit Bürgschaft versehen*, reiñ kred-tredeog da lizheroù-paeañ ; *gegen Bürgschaft freigelassen werden*, bezañ digarc'hariet goude bezañ roet kredoù (arc'hant-kred).
Bürgschaftsklage b. (-,-en) : [gwir] klemm a-fet kredoù g.
Bürgschaftsleistung b. (-,-en) : kretadur g., kretadenn b.
Bürgschaftsvergütung b. (-,-en) : [gwir] kredad g., gwarant del credere g.
Bürgschaftsvertrag g. (-s,-verträge) : kretadur g., kretadenn b.
Burgund n. (-s) : 1. [istor] Burgondia b. ; 2. Bourgogn b.
Burgunder g. (-s,-) : 1. [istor] Burgond g. ; 2. Bourgognad g.
burgundisch ag. : 1. [istor] ... Burgondia, eus Burgondia ; 2. bourgognat, eus Bourgogn, ... Bourgogn ; *burgundische Pforte*, toullenn Belfort b.
Burgverlies n. (-ses,-se) : [tisav.] toull-disoñj g., karc'har g., toull-bac'h g., bac'h b., toull g., soubit g.
Burgvogt g. (-s,-vögte) : [istor] kastellan g., evezhiant g. (Gregor), merour ar c'hastell g., melestrour ar c'hastell g.
Burgvogtei b. (-,-en) : [istor] kastellanaj g., kastellaniezh b.
Burgwache b. (-,-n) : gward ar c'hastell g.
Burgwall g. (-s,-wälle) : ramparzh g., moger-difenn b., moger-greñv b.
burisch ag. : boer.
Burka b. (-,-s) : burka b./g.
burlesk ag. : chin, lu.
Burleske b. (-,-n) : [c'hoariva] bourdarvest g., fars g., farsadenn b., fentc'hoari g., komedienn b., pezh farsus g., c'hoarzhigell b., fentarvest g., wignavaou g.
Burn-out n. (-s,-s) / **Burn-out-Syndrom** n. (-s,-e) : divennerezh dre uz g., azoniad an divennerezh micherel dre uz g., torr-spered g., regas g., regaserezh g.
Burnus (-/ses,se) : burnouz g.
Büro n. (-s,-s) : burev g., kambr-studi b. ; *er hat mich in sein Büro bestellt*, va galvet en deus d'e vurev.
Büroangestellte(r) ag.k. g./b. : bureviad g., bureviadez b.
Büroarbeit b. (-,-en) : bureverezh g.
Bürobedarf g. (-s) : dafar burev g.
Büroeinrichtung b. (-,-en) : aveadur burev g.
Bürohaus n. (-es,-häuser) : [tisav.] savadur nemet burevioù ennañ g., kendi burevioù g.

Bürohengst g. (-es,-e) : [dre fent] skridajer g., paotr e bluenn g., kozh skriver g., burever g., burokrat g., paperajer g., louf-torchenn g., pluenn g.
Bürohochhaus g. (-es,-häuser) : [tisav.] savadur nemet burevioù ennañ g., kendi burevioù g.
Bürokauffrau b. (-,-en) : sekretourez kenwerzh b.
Bürokaufmann g. (-s,-leute) : sekretour kenwerzh g.
Büroklammer b. (-,-n) : trombon g., strobell b.
Bürokommunikation b. (-) : bureveg g.
Bürokraft b. (-,-kräfte) : bureviad g., bureviadez b.
Bürokrat g. (-en,-en) : 1. burevour g. ; 2. skridajer g., paotr e bluenn g., kozh skriver g., burever g., louf-torchenn g. [*liester* loufoù-torchenn], paperajer g., pluenn g..
Bürokratie b. (-) : bureveliezh b., burevierezh g., bureviadegezh b., bureviadelezh b., burevaj g.
bürokratisch ag. : bureviek, bureviadek, bureviadel, bureveliek ; *bürokratische Formalitäten*, tregaserezh melestradurel g., abuzetez ar velestradurezh b., trabaserezh melestradurel g., lugudajoù ar velestradurezh lies.
Bürokratisierung b. (-) : bureviadekaat g., burevelekaat g., bureveliekaat g.
Bürokratismus g. (-) : burevouriezh b., bureveliezh b., burevierezh b., bureviadegezh b., bureviadelezh b., burevaj g.
Büromaschine b. (-,-n) : mekanik burev g.
Büromensch g. (-en,-en) : [dre fent] skridajer g., paotr e bluenn g., kozh skriver g., burever g., louf-torchenn g. [*liester* loufoù-torchenn], paperajer g., pluenn g..
Büroschluss g. (-es) : eur klozañ ar burevioù b.
Bürostuhl g. (-s,-stühle) : kador vurev b. ; *Bürostuhl mit Rollen*, kador rodellek b., kador-red b., kador-ruilh b.
Bürostunden lies. : eurioù ma vez digoret ar burevioù lies., eurioù digeriñ ar burevioù lies.
Bürotechnik b. (-) : bureveg g.
Büroturm g. (-s,-türme) : tour nemet burevioù ennañ g.
Bürozeit b. (-,-en) : eurioù ma vez digoret ar burevioù lies., eurioù digeriñ ar burevioù lies.
Bursa b. (-, Bursen) : [relij.] 1. boest ar gorporell b. ; 2. sac'h relegennoù g.
Bürschchen g. (-s,-) : paotrig g., hadenn b., kampinod g., kañfardig g., mous g., marmouz g., lampon g., kantolor g., lankon g., avrelod g., genegell g., goujard g., gouspin g.
Bursche g. (-n,-en) : 1. paotr g. ; *Burschen*, paotred lies., gwersed lies. ; *ein fünfzehnjähriger Bursche*, ur c'hrennard pemzek vloaz g. ; *ein großer Bursche*, ul langouineg g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ul lank g., ur tamm mat a zen g., ur freilhenneg g., ur markol den g., ur c'hrennard mat g., ur peulvan g. (Gregor) ; *er ist ein knallharter Bursche*, hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, paotr a-walc'h eo, kiger a-walc'h eo, ur galedenn a zen eo, hennezh a zo ur c'hole, un den en ur pezh eo, hennezh zo ur galon dir a zen, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo, hennezh a zo ur paotr diramailh ; *junger Bursche*, paotrig g., hadenn b., kampinod g., kañfardig g., mous g., marmouz g., avrelod g., genegell g., goujard g., gouspin g. ; [gwasaus] *liederlicher Bursche*, hailhon g., peñsel fall g., pikouzh fall g., stronk g., gaster g., truilhenn b., lampon g., standilhon

g., tamm mat a varmouz g., lavagnon g., louzaouenn fall b., kailh g., legestr g. [*liester* ligistri], kantolor g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], kac'h-moudenn g., lankon didalvez g., lank didalvez g., boufon g., renavi g.; [goapaus] *sauberer Bursche*, paotr friol g. / paotr koant g. / mailh g. / kañfard mat g. / mailhard mat g. (Gregor), konikl g., tamm paotr eveek g.; **2.** [labour-douar] mevel g.

Burschenschaft b. (-, -en) : korfuniad studieren g., kevredigezh studieren b.

Burschenschaftler g. (-s, -) / **Burschenschaftler** g. (-s, -) : ezel ur c'horfuniad studieren g., ezel ur gevredigezh studieren g.

burschikos ag. : **1.** divergont, hardizh, her, balc'h, dichek, divezhet, difoutre, dibalamour, digoll, digaz, digompliment ; **2.** digempenn, distruj, disparbuih, diskramailh, fichet fall, chelgenn dezhañ, diskempenn, foutouillek, cheulk, dibalamour.

Burse b. (-, -n) : **1.** [relij.] boest ar gorporell b.; **2.** [istor] bod studieren g., annez studieren g.

Bürste b. (-, -n) : broust g., barr-skuber g., barrskuber g., palouer g., brugenn b.; *Kleiderbürste*, chupet g.; *raue Bürste*, broust garv g.

bürsten V.k.e. (hat gebürstet) : **1.** broustañ, barrskubañ, palouerat, palouerañ; *einen Mantel bürsten*, palouerat ur vantell; *den Staub von einem Mantel bürsten*, diboultrennañ ur vantell gant ur broust; **2.** [dre skeud.] *jemandem den Kopf bürsten*, koueziañ e benn d'u.b. / *kivijañ tonenn e benn d'u.b.* (Gregor), kribañ e benn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarniñ u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrout u.b., reiñ e stal d'u.b., lavaret e begement d'u.b.

Bürstenabzug g. (-s, -abzüge) : [moull.] amproenn graet gant ar broust b.

Bürstenbinder g. (-s, -) : **1.** palouerer g., brouster g.; **2.** [dre skeud.] P. *er säuft wie ein Bürstenbinder*, n'eus sont ebet dezhañ, evañ a ra evel un toull-goz, kleuz eo betek begoù e dreid.

Bürstenbinderei b. (-, -en) : **1.** [stal] brousterezh b., palouererezh b.; **2.** [micher] brousterezh g., palouererezh g.

Bürstenbrücke b. (-, -n) : [fredan.] pont skubilli g., doug-skubilli g.

Bürstenhaarschnitt g. (-s, -e) : blev heureuchin str.

Bürstenhandel g. (-s, -) : brousterezh g., palouererezh g.

Bürstenmacher g. (-s, -) : palouerer g., brouster g.

Bürstenmassage b. (-, -n) : frotadenn gant ur broust b., broustrimiañ g.

Bürstenschnitt g. (-s, -e) : doare blev heureuchin g.

Bürzel g. (-s, -) : [korf.] P. belost g., diadreñv g., penn-adreñv g., revr g., kab ar revr g.

Bus¹ g. (-ses, -se) : karr-boutin g., bus g., kengarr g., satos[®] g.; *der Bus ist auf einen Pkw aufgefahren*, aet eo ar c'harr-boutin da stekiñ ouzh ur c'harr-tan, aet eo ar c'harr-boutin a-benn d'ur c'harr-tan; *mit dem Bus fahren*, mont gant ar c'harr-boutin, mont gant ar satos[®], kemer ar satos[®], P. tapout ar c'harr-boutin, tapout ar satos[®]; *den Bus verpassen*, mankout (c'hwitañ) ar c'harr-boutin, mankout (c'hwitañ) ar satos[®], chom war-lec'h e garr-

boutin, chom war-lec'h e satos[®]; *in den Bus steigen*, sevel er c'harr-boutin, sevel er satos[®], pignat er c'harr-boutin; *er stieg in den erstbesten Bus*, kentañ karr-boutin a gavas a savas ennañ, kentañ satos[®] a gavas a savas ennañ; *Bus mit neunundfünfzig Sitzplätzen*, karr-boutin nav ha hanter-kant azezenn g.

Bus² g. (-ses, -se) : [stlenn.] bus g.

Busbahnhof g. (-es, -höfe) : karrborzh g., ti-gar ar c'hirri-boutin g., gar ar c'hirri-boutin b., gar kirri-boutin b., porzh ar c'hirri-boutin g., [*ha dre levezon ar galleg*] gar-hent b.

Busch g. (-es, Büsche) : **1.** bod g., bodenn b., bodennad b., brousgwez str., krennwez str., bochad g., bouchad g., keuneud str.; *als Busch heranwachsen*, bodenniñ; [laboused] *von einem Busch wegfiegen*, divodañ; **2.** strouezheg b., strouezh b., brouskoad g., garzhaoueg b., bodeg b., bodenneg b., tailheris g., broust g.; **3.** [dre skeud.] *auf den Busch klopfen*, furchal e kalon u.b., mont e-barzh bouzellenn u.b., fuketal e kalon u.b., studiañ pizh u.b., amprouiñ u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b.; **4.** *hinter dem Busch halten*, na lavaret e oferenn war gan, kaout (lakaat, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, bezañ sioul evel ur sac'had minaoedoù, lakaat e letern dindan e vantell, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, bout kerc'h e-mesk e segal; **5.** *sich in die Büsche schlagen*, troc'hañ kuit didrouz-kaer, kuitaat didrouz, en em laerezh (kuit), mont kuit evel ul laer, flipañ, diflipañ, mont kuit hep ober brud, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat; **6.** *plötzlich auftauchen wie Zieten aus dem Busch*, erruout dic'hortoz-kaer, erruout evel ur bleiz, erruout a-greiz-peb-kreiz, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz, degouezhout evel ul laer, dont evel ul laer; **7.** *da ist irgendetwas im Busch*, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, koad-tro zo en afer-se, vi pe labous a zo gant ar yar.

Buschaffe g. (-n, -n) : [loen.] marmouz-koad g., orangoutan g.

buschartig ag. : bodek, bodennek, foutouillek, bodellek, stank, strouezhek, brousgwezek, broustek, gwaskedek, e doare ar brousgwez, a-zoare gant brousgwez, a-seurt gant ar brousgwez.

Buschbohne b. (-, -n) : [louza.] krakfav str.

Büschel n. (-s, -) : **1.** tortell b., dornad g., kuch g., kuchenn b., kuchennad b., gwiskad g., bodad g., bod g., torkad g., feskenn b., feskennad b., blokad g., torchad g., toufad g., toupenn b., toupennad b., bouch g., bouchad g., kizenn b., kizennad b.; *Heubüschel*, tortell foenn b., dornad foenn g., dornadig foenn g., kuchenn foenn b., kuchennad foenn b., bodad foenn g., torkad foenn g., kizenn foenn b., kizennad foenn b.; *Bananenbüschel*, blokad bananez g., bodad-bananez g.; *sich zu einem Büschel bilden*, toupenniñ; **2.** [dre heñvel.] *Haarbüschel*, kuchenn vlev b., kuchennad vlev b., kuch blev g., gwiskad blev g., torkad blev g., bechenn b., toupenn vlev b., hupenn vlev b., hup blev g., bouchad blev g., klipenn vlev b.; *widerborstiger Haarbüschel*, lost-kog g., rozenn b., blev a-bik str., bouchad diroll g.; *Federbüschel*, bouchad-pluñv g., plumachenn b., kribell-blu b., kribell-bluñv b., palañchenn b., bouch g., bouchadig g., kogenn b., hup

g., hupenn bluñv b., klipenn b., bechenn b., toupenn b., chup g., chupenn b., kabell g. ; *mit einem Büschel versehen*, hupañ, hupenniñ ; **3.** [tredan.] *elektrische Büschel*, efed lugemus b., kuchenn dredanel g.

büschelweise Adv. : a-zornadoù, a-grogadoù, a-guchennoù, a-dorkadoù, a-vlokadoù, a-guchennadoù.

Buschenschenke b. (-,n) : [Bro-Aostria] ostaleri verrbad staliet gant ar gwiniegour da vare ar vendem b.

Buschfeuer n. (-s,-) : strouezheg an tan enni b., tan strouezheg g.

Buschholz g. (-es,-er) : brouskoad g., strouezheg b., bodeg b., bodenneg b.

buschig ag. : foutouillek, bodennek, bodellek, stank, strouezhek, brousgwezek, broustek, gwaskedek, toupek ; *buschig machen*, strouezhañ ; *buschig machend*, strouezhus ; *buschig wachsen*, bodenniñ ; *buschige Augenbrauen*, abrantoù foutouillek lies., abrantoù fuilh evel ur vodenn-spern lies. ; *langer, buschiger Schweif*, lost e panezenn g. ; *der buschige Schwanz des Eichhörnchens*, lost toupek ar gwiñver g.

Buschklepper g. (-s,-) : ribler g., brigant g., forbann g., c'hwiblaer g.

Buschmann g. (-s,-männer) / **Buschneger** g. (-s,-) : Bushman g.

Buschmesser n. (-s,-) : kontell-strop b., falz stropañ b., falz-kamm b., falz-kontell b., falz-strop b., falz-trañch b., strep g., strop g.

Buschrohrsänger g. (-s,-) : [loen.] rouzeg an Rusia g., rouzeg an Blyth g.

Buschrose b. (-,n) : [louza.] diskra b., kokuloz g., kokuloz-gouez g.

Buschwald g. (-s,-wälder) : koadig g., garzhaoueg b., strouezheg b., bodeg b., bodenneg b., tailheris g., broust g.

Buschwerk n. (-s,-e) : strouezheg b., strouezh b., brouskoad g., bodeg b., bodenneg b., bodennad b. ; *ausgedörtes Buschwerk*, krin g.

Buschwildnis b. (-) : strouezheg b.

Buschwindröschen [louza.] diskra b., kokuloz g., kokuloz-gouez g.

Busen g. (-s,-) : **1.** [korf.] askre b., bruched g./b., brusk g., brennid g./b., peultrin g., jave g., kerc'henn g., stomog g., god g., krubuilh b., kalon b., poull ar galon g., poull-kalon g. ; *ein voller Busen*, divronn kuilh lies., divronn fonnus lies., ur pikol jave g. ; *Frau mit üppigem Busen*, bronnegez b., maouez araoget mat b., maouez gant divronn kuilh b., maouez gant ur pikol jave b. ; *die Mutter drückte das Kind an ihren Busen*, stardañ a reas ar vamm ar bugel war poull (ouzh poull) he c'halon, ar vamm a stardas ar bugel ouzh hec'h askre, ar vamm a stardas ar bugel ouzh he bruched ; **2.** [dilha.] brennid g./b., kerc'henn g., askre b., krubuilh b. ; *ein Taschentuch in seinen Busen stecken*, lakaat ur mouchouer en e askre, lakaat ur frilien en e grubuilh ; **3.** [dre skeud.] *jemandem seinen Busen öffnen*, digeriñ (dizoleiñ, diskuliañ, diskargañ) e galon d'u.b. ; *eine Schlange am Busen nähren*, bezañ lakaet an diaoul e penn izelañ an ti ; *damit würdet ihr eine Schlange am eigenen Busen nähren*, se a vefe en ho touez ur wrizienn o frouezhiñ poezon ha huelenn.

Busenfreund g. (-s,-e) : mignon fidel / mignon ar galon / mignon bras / mignon ar sekredoù g. (Gregor), mignon nes-kar g., mignon neshentek g., nesañ mignon g.

Busennadel b. (-,n) : brochenn b. [*liester* brochoù].

Busenschleier g. (-s,-) : gwimpl g., kemz b.

Busentuch g. (-es,-tücher) : kemz b., mouchouer-gouzoug g., chemizetenn b.

Busfahrer g. (-s,-) : bleiner kirri-boutin g., kaser kirri-boutin g.

Bushaltestelle b. (-,n) : arsav bus g. ; *überdachte Bushaltestelle*, gwasked-bus g., kledour g., kledourenn b.

Bushof g. (-es,-höfe) : karrborzh g., ti-gar ar c'hirri-boutin g., gar ar c'hirri-boutin b., gar kirri-boutin b., porzh ar c'hirri-boutin g., [*ha dre levezon ar galleg*] gar-hent b.

busig ag. : araoget mat, gant divronn kuilh, gant ur pikol jave, bronnek ; *busige Schönheit*, koantenn araoget mat b., bronnegez koant b.

Buslinie b. (-,n) : linenn-vus b., linenn karr-boutin b.

Bussard g. (-s,-e) : [loen.] baou b., sparfell al lannoù g., sparfell gwenn g.

Bußbank b. (-,bänke) / **Bußbänkchen** n. (-s,-) : skabellig b., skabell an dorfedourien b.

Buße b. (-,n) : **1.** [relij.] pinijenn b., pened g., kastiz g., emgastiz g., damant g., digoll g., gwanadur g. ; *jemandem eine Buße auferlegen*, reiñ ur binijenn d'u.b. ; *Buße tun*, ober pinijenn, ober e binijenn, pinijañ, penediñ, mont da glask an absolvenn eus e bec'hedoù ; *körperliche Buße*, poan gorf b., pinijenn gorf b., kastiz a gorf g., garventez korf b. / garventez vras / pinijenn galet b. (Gregor) ; *ein Leben der Buße führen, ein Leben in Buße führen*, bevañ er binijenn ; **2.** kastiz g., digoll g. ; *Geldbuße*, gopr-dic'haou g., tell-gastiz b. ; *als Buße für den Mord*, e damant an torfed.

Bussel n. (-s,-/n) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] bouch g., pok g.

busseln V.k.e. / V.gw. (hat gebusselt) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] bouchañ da, pokat da, pokat-dibokat da.

büßen V.k.e. / V.gw. (hat gebüßt) : ober pinijenn, ober e binijenn, pinijañ, dedalvezout e gastiz, peurbaeañ ; *für etwas büßen*, gouzañv evit ur fazi bennak, dic'haouiñ evit udb, damantiñ d'udb ; *das musst du mir büßen* ! m'en talvezo dit ! me a talvezo se dit ! m'en tapo dit bepred ! an distro am bo ! da lâr a baeo ! mirout a rin dit un annoar diwar va buoc'h ! gouarn a rin dit ul leue eus va buoc'h ! n'eo ket d'ur manac'h eo ec'h eus graet an droug-se ! n'eo ket graet an dra-se da vanac'h ! koustañ a ray ker da'z lâr ! koustañ a ray ker dit ! ober a rin un hevelep tra dit ! an distro am bo, nebaon ! e baeañ a rin dit ! n'ez aio ket an dra-se ganit en douar ! kas a rin ar fresk da'z ti ! kemm-ouzh-kemm e paki ganin ! / reiñ a rin dit trok evit trok (lin evit lin, stoub evit stoub) ! (Gregor) ; *etwas mit Geld büßen*, paeañ un dell-gastiz evit udb ; *er musste seinen Leichtsinns mit dem Leben büßen*, e skañvelezh he doa koustet e vuhez dezhañ, paeet en doa e skañvelezh a briz buhez ; *in Anbetracht der Sachlage werden Sie diesen Fehler schwer büßen müssen*, diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e kouezho truez ouzhoc'h, diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e vo fall-daonet ar geustourenn evidoc'h, staotet he deus ar c'havr en ho lavreg.

Büßen n. (-s) : dic'haouadur g.

Büßende(r) ag.k. g./b. : [relij.] penedour g., penedourez b., embleustrer g., embleustrerez b., emgastizer g., emgastizerez b.

Büßer g. (-s,-) : [relij.] penedour g., embleustrer g., emgastizer g.

Büßergewand n (-s,-gewänder) / **Büßerhemd** n. (-s,-en) : [relij.] porpant reun g., roched reun g./b., sae reun b. (Gregor).

Büßerin b. (-,-nen) : [relij.] penedourez b., embleustrerez b., emgastizerez b.

Büßerkleid n. (-s,-er) : [relij.] porpant reun g., roched reun g./b., sae reun b. (Gregor).

Busserl n. (-s,-/n) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] bouch g., pok g.

busserln V.k.e./ V.gw. (hat gebusserlt) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] bouchañ da, pokat da, pokat-dibokat da.

bußfertig ag. : [relij.] penedus, penedour, morc'hedus, morc'hedek, keuziek, keuzidik, keuz gantañ, leun a geuz ; *ein bußfertiges Leben führen*, bevañ er binijenn.

Bußfertigkeit b. (-) : [relij.] keuz g., keuzidigezh b., mantradrur g., morc'hed g./b., pened g., azrek g., azreked b. ; *zur Bußfertigkeit ermahnen*, prezeg ar binijenn.

Bußgang g. (-s,-gänge) : [relij.] *einen Bußgang antreten*, ober e binijenn.

Bußgebet n. (-s,-e) : [relij.] pedenn a binijenn b., akt a geuz g., akt a geuzidigezh g.

Bußgeld n. (-s,-er) : tell-gastiz b., gopr-dic'haou g.

Bußgeldbescheid g. (-s,-e) : lizher tell-gastiz g., paperenn tell-gastiz b.

Bußgeldkatalog g. (-s,-e) : roll feurbrizioù an telloù-kastiz g.

Bußgeldstelle b. (-,-n) : servij enkefiañ an telloù-kastiz g.

Bußgeldverfahren n. (-s,-) : argerzhadur evit enkefiañ an telloù-kastiz g.

Bußgewand n (-s,-gewänder) / **Bußhemd** n. (-s,-en) : [relij.] porpant reun g., roched reun g/b, sae reun b. (Gregor).

Bussi n. (-s,-s) : af g., afig g., añ g., añig kaezh g., bouchig g., evnig bihan g., mañ g.

Bußkanoniker g. (-s,-) : [relij.] pinijennour g.

Bussole b. (-,-n) : nadoz-vor b., kompaz g.

Bußprediger g. (-s,-) : [relij.] prezegenner yun ha vijil g., prezeger ar binijenn g.

Bußpredigt b. (-,-en) : [relij.] prezegenner yun ha vijil b.

Busspur b. (-,-en) : forzh ar busoù b., roudenn ar busoù b.

Bußübung b. (-,-en) : [relij.] akt a geuz g., akt a geuzidigezh g. ; *Bußübungen*, emgastiz g.

Buß- und Bettag g. (-s,-e) : [relij., protestanted] deiz yun, vijil ha pedennoù g.

Büste b. (-,-n) : **1.** hantergorf g., korf-bras g. ; **2.** [delwenn] hantersekdenn b., hanterzelwenn b. ; **3.** [dre astenn.] askre b., bruched g./b., brusk g., brennid g., peultrin g., jave g., kerc'henn g., stomog g.

Büstenhalter g. (-s,-) : brennidenn b., dalc'h-brennid g., P. sav-tezh g., stalafioù pres laezh lies., sac'h-bronnoù g., sav-sukig g.

Büstenständer g. (-s,-) : jak g.

Busterminal g./n. (-s,-s) : karrborzh g., ti-gar ar c'hirri-boutin g., gar ar c'hirri-boutin b., gar kirri-boutin b., porzh ar c'hirri-boutin g., [ha dre levezon ar galleg] gar-hent b.

Busverbindung b. (-,-en) : **1.** karr-boutin kenere g. ; **2.** kehent dre garr-boutin g.

Butan n. (-s) : [kimiezh] butan g.

Butangas n. (-es,-e) : gaz butan g.

Buten n. (-s) : [kimiezh] buten g., butilen g.

Butenland n. (-s,-länder) : [rannyezh., norzh Bro-Alamagn] tachenn-douar etre an dour-mor hag ar chaoser b.

Butike b. (-,-n) : *sellit ouzh Budike*.

Butler g. (-s,-) : **1.** boutailher g. ; **2.** mestr-ostaleri g.

Butskopf g. (-s,-köpfe) : [loen.] skoazog g., skoazeg g., bleiz-mor g. [*liester bleizi-mor*], morvleiz g. [*liester morvleizi*].

Butt g. (-s,-e) : [loen.] **1.** pleuronekt g. ; **2.** lizenn b. [*liester lized*], plais str., fletan g., limandenn b. [*liester limanded*], fankenn b., jelinenn b. [*liester jelled*] ; **2.** *Steinbutt*, tulbodenn b., tulbod str., tulboz str., alezenn b., rouzenn b.

Bütt¹ b. (-,-en) [rannyezh.] leurenn savet da-geñver Meurlarjez b.

Bütt² b. (-,-en) / **Bütte** b. (-,-n) : [rannyezh.] barazh b., beol b., penton g., bailh g., bouteg g., restenn b., kibell b., pelestr g. ; *eine Bütte voll Wasser*, ur veoliad dour b., ur bailhad dour g., ur gibellad dour b., ur pelestrad dour g. ; *in eine Bütte gießen*, kibellañ.

Buttel b. (-,-n) : P. boutailh b., biou g., bilhenn b.

Büttel g. (-s,-) : **1.** kraklakez g., lakepod g., archer g., mevel ar bourev g. ; **2.** [kozh] urcher g., [dre fent] distager saout g.

Bütten n. (-s,-) : / **Büttenpapier** n. (-s) : paper oberiet gant an dorn g., paper diwar ar veol g.

Büttenrand g. (-s,-ränder) : bord pilpouzek ur follenn baper oberiet gant an dorn g.

Büttenrede b. (-,-n) : [rannyezh.] prezegenner Veurlarjez b.

Büttenträger g. (-s,-) : bouteger g.

Butter b. (-) : **1.** amanenn g., amann g. ; *frische Butter*, amanenn fresk g. ; *ranzige Butter*, amanenn tenn g. / amanenn krefiv (Gregor) g., amanenn kozh (blaz ar c'hreiz gantañ, laz ar c'hreiz warnañ, c'hwez an arnev gantañ, laz ar bountet warnañ) g. ; *braune Butter*, amanenn rouzet g. (Gregor) ; *gesalzene Butter*, amanenn sall g. ; *leicht gesalzene Butter*, amanenn damsall g. ; *leicht streichbare Butter*, amanenn hag a led g. ; *Süßrahmbutter*, amanenn disall (dous, gwerch'h) g. ; *Tafelbutter*, amanenn taol g. ; *Butter zerlassen*, *Butter zum Schmelzen bringen*, teuziñ un tamm amanenn, lakaat un tamm amanenn da fontañ, lakaat amanenn da deuziñ ; *Butter auf Brot streichen*, ledañ amanenn war un tamm bara, amanennañ un tamm bara ; *Brot mit Butter bestreichen*, *Butter aufs Brot schmieren*, amanennañ un tamm bara, lakaat (ledañ, astenn) amann war un tamm bara, lakaat amanenn war e vara, lakaat ur gontellad amanenn war e damm bara ; *Butter auf eine Crêpe schmieren*, lardañ ur grampouezhenn ; *Butter stoßen*, basañ dienn d'ober amanenn, ribotat dienn al laezh ; *wir werden wohl zweimal Butter stoßen müssen*, ret e vo deomp ober div veskadenn, ret e vo deomp ober div ribotadenn ; *die Butter kneten*, merat an amanenn ; *die Butter zum Ablassen der restlichen Molke kneten*, dilaezhañ an amanenn, diforc'hañ an amanenn diouzh an dourenn a zo en e vesk, maniañ an amanenn ; *die*

Kuhhaare von der Butter entfernen, divleviñ an amanenn ; *meine Mutter kratzte das Brot richtig ab, um die Butter zu sparen*, va mamm a skrabe ar bara evit espern an amanenn, va mamm ne lakae nemet ur raskadenn (ul livadenn, ul livad) amanenn war ar bara ; *mit der Butter nicht sehr sparsam umgehen*, lakaat amanenn war e vara a-gontelladoù, na zamantiñ d'an amanenn, ober diskempenn war an amanenn, P. priellañ bara ; *eine dicke Schicht Butter aufs Brot schmieren*, larjezañ ur mell pezhiañ amanenn war un tamm bara ; *ein Stückchen Butter*, ur pezhiañ amanenn g. ; *die Butter mit einem Sticheisen sondieren*, fleütiñ an amanenn ; *zu Butter werden*, amanennañ ; *die Butter zerfließt*, *die Butter zerläuft*, eouliañ a ra an amanenn, teuziñ a ra an amanenn ; *Paket Butter*, kouign amanenn g. ; *Butter verzieren*, rikamaniñ ur pezh amanenn ; *eine Kuh verhexen*, damit aus ihrer Milch keine Butter gewonnen werden kann, diamannin ur vuoc'h ; **2.** [tr-l] *er lässt sich nicht die Butter vom Brot nehmen*, hennezh en deus nerzh ha difennoù, ne vefe ket brav klask tremen an nask en e gerc'henn, rebarb a zo ennañ, hennezh ne c'houzañv ket e vefe lammet war e seulioù, hennezh ne laosk den ebet da lakaat un troad war e chouk, hennezh n'eo ket den da vezañ kaset dre veg e fri, e zifenn en deus, n'eo ket brav kregiñ en e golier, hennezh n'eo ket den da reiñ e chouk da bilat, mont a ra d'an dud kraf evit kraf, hennezh ne laosk den da vresañ anezhañ ; *alles ist in Butter*, lampr an traoù ! mont a ra an traoù en-dro, pep tra a ya mat (a ya plaen ha brav, a ya distok) en-dro, tremen a ra pep tra hep sparl ebet (hep gaou na tro fall ebet), mont a ra pep tra kempenn en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, c'hoarvezout a ra pep tra evit ar gwellañ, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, difazi e ya pep tra, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra reizh hag en urzh, treiñ a ra lenkr an traoù, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra an traoù evel war rodoù ganin.

Butterberg g. (-s,-e) : [dre skeud., armerzh] dreistad spontus a amanenn g., demorant spontus a amanenn g., menez amanenn g.

Butterblume b. (-,-n) : [louza.] **1.** pav-bran g., pav-yar g., bleuñv-an-amanenn str. ; **2.** c'hwervizon g.

Butterbrot **1.** tamm bara amanenn g., tamm bara 'man g., bara amanenn g., bara 'man g., bara hag amanenn g., bara gant amanenn g., bara hag amanenn d'e gailharañ g. ; *belegtes Butterbrot*, bara-touseg g., bara-kig amanennet g. ; **2.** P. *etwas für ein Butterbrot kaufen*, kaout udb evit an hanter eus netra, kaout udb evit daouhanter netra, kaout udb evit ur bouton, kaout udb evit ur priz marc'had-mat vil (marc'had-mat lous, gwall varc'had, re varc'had) ; **3.** *Butterbrote werfen*, spazhañ an dour, spazhañ ar person, spazhañ ar c'hure, spazhañ ar c'hog, ober krampouezh war an dour, skejañ an dour ; **4.** *jemandem etwas aufs Butterbrot schmieren*, tamall udb d'u.b., rebech udb d'u.b.

Butterbrotpapier n. (-s) : paper sulfurekaet g.

Buttercreme b. (-) : dienn amanenn g.

Butterdose b. (-,-n) : klozenn amanenn b., pezel-gloz b., tailhouer g., amanenner g. [*liester amanennerioù*].

Buttereinsammler g. (-s,-) : dastumer amanenn g.

Butterfahrt b. (-,-en) : beaj war an amboaz prenañ produioù didaos b.

Butterfass n. (-s,-fässer) : ribod g., barazh b. ; *in einem einzigen Arbeitsgang im Butterfass produzierte Buttermenge*, meskadenn b., ribotadenn b. ; *Deckel eines Stoßbutterfasses*, riboulenn b. ; *ein volles Butterfass*, ur ribodad g.

Butterfasdeckel g. (-s,-) : bouilhauer g.

Butterfly g. (-s) / **Butterflystil** g. (-s) : [sport] neuiadenn-valafenn b., angellat balafenn g.

Butterform b. (-,-en) : merker amanenn b. [*liester merkerioù amanenn*].

buttergelb ag. : melen evel an amanenn fresk, a-liv gant an amanenn fresk, el liv d'an amanenn fresk.

Buttergeschäft n. (-s,-e) : stal-dienn b., koavenerezh b., diennerezh b.

Butterhändler g. (-s,-) : amanenner g. [*liester amanennerien*].

Butterhersteller g. (-s,-) : amanenner g. [*liester amanennerien*].

butterig ag. : **1.** doare an amanenn gantañ, butirek, butirus ; **2.** [dre skeud.] gwak, blot, [dre fent] kalet evel amanenn en heol.

Butterklumpen g. (-s,-) : polotenn amanenn b., pilerad amanenn g., pezhienn amanenn b., pezh amanenn g., klochenn amanenn b. [*liester klochad amanenn*], pejenn b.

Butterkuchen g. (-s,-) : kouign-aman b.

Buttermaschine b. (-,-n) : ribod g.

Buttermilch b. (-) : laezh-amanenn g., laezh-glas g., laezh-bihan g., laezh-ribod g., laezh-kujen g., gwipad g., gwitod g., keuzien g.

buttern V.k.e.ha V.gw. (hat gebuttert) : ribotat.

V.k.e. (hat gebuttert) : **1.** amanennañ, ledañ amanenn war ; **2.** [dre skeud.] *Geld in etwas (t-rt) buttern*, postañ un tamm mat a arc'hant en un afer bennak.

Buttern n. (-s) : **1.** riboterezh g. ; **2.** amanennañ g.

Butterpilz g. (-es,-e) / **Butterröhrling** g. (-s,-e) : [louza.] bonedog melen g.

Butterrübe b. (-,-n) : [louza.] rabez str., rabezenn b.

Buttersäure b. (-,-n) : [kimiezh] trenkenn vutirek b.

Butterschleuder b. (-,-n) : ribod g., barazh b. ; *in einem einzigen Arbeitsgang in der Butterschleuder produzierte Buttermenge*, meskadenn b., ribotadenn b.

Butterschmalz n. (-es) : amanenn teuz g., amanenn adkaledet g.

Butterschnitte b. (-,-n) : tamm bara amanenn g., bara amanenn g., bara hag amanenn g., bara gant amanenn g., bara hag amanenn d'e gailharañ g.

Buttersoße b. (-,-n) : lipig g., soubinell b. ; *die Buttersoße ist erstarrt*, koarennet eo al lipig, sonnet eo al lipig, kaledet eo ar lipig.

Butterstempel g. (-s,-) : bazh-ribod b.

Buttersticheisen n. (-s,-) : fleüt b.

Butterstößer g. (-s,-) : bazh-ribod b.

Butterstulle b. (-,-n) : tamm bara amanenn g., bara amanenn g., bara hag amanenn g., bara gant amanenn g., bara hag amanenn d'e gailharañ g.

Buttervogel g. (-s,-vögel) : [loen.] balafenn-gaol b., yarig-kaol b.

butterweich ag. : 1. kalet evel amanenn en heol, blot-tre ; 2. [dre skeud.] dinerzh, gwevn, dilañs.

Buttfisch g. (-es,-e) : [loen.] tulbodenn b., tulbod str., tulboz str., alezenn b., rouzenn b.

Büttner g. (-s,-) : [tekn.] toneller g., barazher g.

Button g. (-s,-s) : badj g., lunigell b., arouez b., ardamez b./m.

buttrig ag. : *sellit ouzh butterig*.

Butylen n. (-s) : [kimiezh] buten g., butilen g.

Butzemann g. (-s,-männer) : paotr e dog ledan g., paotr kozh ar mor g., barbaou g., skoul g., paotr Kerhun g., paotr Kerroc'h g., biziter ar milinoù brenn g., ar Waoñ du g.

Butzen g. (-s,-) : 1. [lagad] pikouz str. ; 2. [fri] mec'hi g., mic'hi g., klitenn b. ; 3. [frouezh] krek g., krak g., rañgn g., kalonenn b., kalon b. ; 4. [gouloù] lutig g., gouloù-lutig g. ; 5. [mezeg.] lin neudennek e-kreiz un hesked g., lagad ar gor g.

Butzenscheibe b. (-,-n) : gwerenn e stumm revrioù boutailhoù b.

Butzkopf g.(-s,-köpfe) : [loen.] skoazog g., skoazeg g., bleiz-mor g. [*liester* bleizi-mor], morvleiz g. [*liester* morvleizi].

Bux g. : *sellit ouzh Buchsbaum*.

Buxtehude n. : Buxtehude b. ; *nach Buxtehude fahren, wo Fuchs und Hase sich gute Nacht sagen*, mont da foar an diaoul.

b.w. [*berradur evit bitte wenden*] troit ar bajenn, mar plij.

B-Waffe b. (-,-n) : arm biologel g., arm bevedel g.

BWL [*berradur evit Betriebswirtschaftslehre*] skiantoù an armerzh lies.

Bypass g. (-es,-pässe) : *koronarer Bypass*, distankadur ar gurunerenn g., pontadur kurunerel g.

Bypassoperation b. (-,-en) : distankadur ar gurunerenn g., pontadur kurunerel g.

Byssusfaden g. (-s,-fäden) : [meskl] stagell b., blev-meskl str., stoub-moukled g. ; *die Byssusfäden der Miesmuscheln ausreißen*, distagellañ meskl.

Byte n. (-s,-s) : [stlenn.] okted g., eizhad g., eizhbit g.

Byzantiner g. (-s,-) : Bizantad g.

byzantinisch ag. : bizantat, eus Bizañs, ... Bizañs, eus Bizantion, ... Bizantion ; *byzantinisches Reich*, Impalaeriezh Bizañs b., Impalaeriezh Bizantion b., Impalaeriezh roman ar Reter b. ; *die heilige Messe nach byzantinischem Ritus*, an oferenn c'hresian b., an oferenn vizantat b.

Byzantinismus g. (-) : bizantouriezh b. ; **a**) nagennerezh g., pismigerezh g., arguzerezh g. ; **b**) tostennerezh g., fistoulerezh g., mevelegezh b., displedadurezh b., displedon b., lubanerezh vil g., moumounerezh g., kudoù lies., chiboudoù lies.

Byzantinist g. (-en,-en) : bizantinour g.

Byzantinistik b. (-) : bizantinouriezh b.

Byzanz n. : 1. Bizañs b., Bizantion b. ; 2. [dre astenn.] Impalaeriezh roman ar Sav-Heol b., Impalaeriezh roman ar Reter b., Impalaeriezh Bizantion b.

bzw. Adv. : [*berradur evit beziehungsweise*] pe, pe ... kentoc'h, pe... diouzh ma vezo.